

B I B L I O T H E C A
S C R I P T O R V M G R A E C O R V M E T R O M A N O R V M
T E V B N E R I A N A

DIODORVS
BIBLIOTHECA HISTORICA

EDIDIT

FR. VOGEL

VOL. I

STVTGARDIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

DIODORI
BIBLIOTHECA HISTORICA

VOL. I

POST I. BEKKER ET L. DINDORF
RECOGNOVIT

FR. VOGEL

EDITIO STEREOTYPA
EDITIONIS TERTIAE (MDCCLXXXVIII)

STVTGARDIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI MCMLXXXV

CIP-Kurztitelaufnahme der Deutschen Bibliothek

Diodorus (Siculus):

[Bibliotheca historica]

Diodori Bibliotheca historica / post I. Bekker et

L. Dindorf recogn. C. Th. Fischer. — Ed. stereotyp.

— Stutgardiae : Teubner

(Bibliotheca scriptorum Graecorum et Romanorum
Teubneriana)

Bis Bd. 3: post I. Bekker et L. Dindorf recogn.
Fr. Vogel

NE: Vogel, Friedrich [Hrsg.]; Fischer, Curt Th.

[Hrsg.]

Vol. 1. — Ed. stereotyp. ed. 3. (1888). — 1985.

ISBN 3-519-01271-5

Das Werk ist urheberrechtlich geschützt. Die dadurch begründeten Rechte, besonders des Nachdrucks, der Wiedergabe auf photomechanischem oder ähnlichem Wege, der Speicherung und Auswertung in Datenverarbeitungsanlagen, bleiben, auch bei Verwertung von Teilen des Werkes, dem Verlag vorbehalten. Bei gewerblichen Zwecken dienender Vervielfältigung ist an den Verlag gemäß § 54 UrhG eine Vergütung zu zahlen, deren Höhe mit dem Verlag zu vereinbaren ist.

© B. G. Teubner, Stuttgart 1985

Printed in Germany

Druck: Beltz Offsetdruck, Hemsbach/Bergstraße

Henricus Stephanus ut est princeps editorum Diodori Siculi, ita ea quoque re ceteris excellit, quod ad opera Diodori edenda ipse libros manu scriptos inquisivit et consuluit. Nam Petrus Wesselingius, praestantissimus secundum Stephanum Diodori editor, omnes codicum collationes debet aliis, inprimis Franc. Dionysio Camusato, qui cum Josepho Wasse Diodori opera correcta edere animum induxerat; Camusati mortui scripta per Jac. Ph. D'Orvillium, qui ea suo aere redemerat, in Wesselingi manus venerunt. Eademque fortunae invidia accidit, ut Richardus Bergmann, qui quod Bekker et Dindorf omiserant, ipsos Diodori codices adiit, morte immatura abreptus his suis collationibus tanto labore ac sudore conquisitis ipse uti nequiret: quod eo magis dolemus, quo maiores exspectationes vir tam eximiae diligentiae commovit, etiamsi praeter varias codicum lectiones in scriniis eius nihil ad editionem Diodori parandam utile inventum est. Bergmanni collationes per Teubner bibliopolam de scriptoribus antiquis bene meritum conservatae mihi ante duodeviginti menses traditae ad novam editionem curandam optimo fuerunt adiumento. Quam ob causam

haec Diodori editio memoriae

Richardi Bergmann

sacra esto

tamquam monumentum ex hereditate factum.

Norimbergae, Nov. 1887.

Fr. Vogel.

DE CODICIBUS

QUIBUS QUINQUE LIBRI PRIMI CONTINENTUR.

Ex quadraginta libris, quos Diodorus natus Agyrii in oppido Siciliae paulo post Caesaris necem composuit, quindecim non amplius sunt servati, qui sunt libri I—V et XI—XX; ceteri praeter excerpta satis copiosa, quae inveniuntur apud posteriores scriptores, perditum sunt aut certe pro perditis hodie habentur. Atque etiam illi quindecim libri, qui interitum effugerunt, multis tempestatibus tantopere disturbati ac dissipati sunt, ut ne unus quidem exstet codex, quo cuncti contineantur. Itaque omissis ad tempus ceteris, primorum quinque librorum codices seorsus tractemus: qua de re nuper multo cum studio et consilio disseruit Georgius Schneider (in programmate gymn. Berol. 1884).

Horum codicum duas esse partes, quarum altera pendet ex codice Vindobonensi (D), altera optime representatur codice Vaticano (C), comprobabimus singulos libros signatos eisdem litteris, quas Ludovicus Dindorf in editione anni 1828 induxit, perlustrantes.

CODICES PRIORIS CLASSIS.

- D Vindobonensis codex 79 scriptus est maxima ex parte manu saeculi XI, folia quinquaginta unum (fol. 6—22, 118—149, 224 et 227) suppleta sunt manu saec. XIII. Continetur 291 foliis, quorum plurima

sunt membranacea; chartacea sunt folia 127—132, 135—140, 143—148, praeterea quinque folia, quae nonnullis locis ex deteriore Diodori codice sumptis incondite neque eadem manu depicta codici praefixa sunt. Huc accedit, quod is qui folia numeris Arabicis significavit nescio quo casu deceptus numerum 262 praetermisit, ita ut illis quinque foliis additis 297 folia computaret. At recte prior, fortasse primus librarius in folio 294 verso adscripserat quaternionis numerum λς, in folio 295 recto λζ. Qua cum computatione quaternionum alia conveniunt, veluti illi tres quaterniones fol. 126—149, qui constant ex senis foliis chartaceis inter bina folia membranacea.

Hic liber 'perelegans optimae notae' a Montefalconio inventus est Neapoli in bibliotheca S. Joannis de Carbonara Augustinianorum (Montfaucon biblioth. p. 231, Paris 1739), postea Carolo sexto etiamtum regnante translatus Vindobonam (Kollar in supplem. Lambecii p. 486). Neapolim venisse codicem per Ianum Parrhasium, humanistam saeculo XV Consentiae natum, indicant verba in ultimo folio scripta: 'Antonii Seripandi ex Iani Parrhasii testamento'.

Post Garellium bibliothecae Vindobonensis praefectum, qui Wesselingio pauca excerpta misit (edit. Wess. I p. 195), postque J. Baptistam Bollam, qui editoribus Bipontinis collationem integram et multo accuratiorem confecit (edit. Bipont. IV praef. et X p. 391—493), codex D denuo singulari diligentia excussus est anno 1869 (Neue Jahrb. CIV p. 447) a Richardo Bergmann, qui in exemplar suum, quo usus est editione Bekkeri, una cum distinctione paginarum atque etiam versuum ex codice accentus spiritus interpunctiones compendia ductusque litterarum transscripsit.

Numeri versuum in singulis paginis exaratorum fluctuant inter triginta et duodetriginta; paginae ultimorum foliorum continentur tricenis versibus. Tricesimus autem versus ultimae paginae (fol. 297^v) hic est (V 84, 1):

καὶ τῆς Ἀσίας τῆς παραθαλαττίου κατέσχευ.*)

Ergo ut argumentum primi libri in initio codicis D desideratur, ita in eiusdem fine deest formula paene sollemnis, qua Diodorus singulos libros concludebat. Dixerit fortasse quispiam ne ea quidem, quae in aliis codicibus post illud *κατέσχευ* sequuntur, huic Diodori consuetudini satis esse consentanea: post *κατέσχευ* aliquid desiderari nemo negabit. Neque dubitari potest, quin librarius codicis D non in hoc vocabulo finem scribendi fecerit. Qui cum in fine ceterorum librorum subscriptionem ornatis litteris addere et puncta quaedam lineolasque pingere consueverit, eum toto opere perfecto haec ornamenta omisisse et punctum solum supra lineam posuisse nullo pacto credi potest. Denique digna memoratu sunt, quae Schneider (l. c. p. 5)

*) Cave ne ex hoc *νῦ ἐφελκυστικὸν* concludas finem orationis significatum esse; nam hoc *νῦ* in D persaepe invenitur ante vocabula artissime coniuncta, quorum prima littera est consonans. — Liceat hic simul quaedam alia scripturae D propria addere: 1. Elisiones vocalium (in vocibus ut *δέ, τέ, γέ, ἀλλά*) in D multo sunt crebriores quam in ceteris libris. — 2. Compendiose scripta inveniuntur haec: *ἄνῶς* (= *ἄνθρωπος*), *οὔνῶς* (= *οὐρανός*), *πῆρ* (= *πατήρ*), *σῆρ* (= *σπηραία*), praeterea haud raro syllabae in fine vocabulorum positae atque particulae, unde varii errores orti sunt veluti *πραχθέντα* pro *παραταχθέντα*, *πράξεις* pro *παρατάξεις*, *πάλιν* pro *παράλιον*. — 3. In margine foliorum manu saeculi XI descriptorum brevia argumenta Graecis litteris uncialibus exarata sunt, desunt in recentioribus foliis.

observavit: 'quamvis pullus lacerque sit margo, medium ipsum folium (297) quodam modo defensum tectumque fuisse facile ex eius munditia perspicitur. qua re venit in opinionem aliquamdiu folium aliquod affixum fuisse, quod efficeret, ne id quod nunc est ultimum (297) laederetur.' Hoc folium iam diu abscissum cum foliis 295—297 olim effecit dimidium quaternionem, ut supra diximus, litteris λζ insignitum.

Pro certo igitur habendum est codicis D et primum et ultimum folium hominum temporumque iniuriis perditum esse et id, ut videtur, ante saeculum XIII, quo alter librarius folia quinquaginta unum renovans damna codicis sarcienda suscepit. Quo explorato simul constat omnes codices, qui librum quintum tribus paragraphis omissis in vocabulo *κατέσχευ* finiunt, ortos esse ex codice D. Sunt vero hi:

Coislinianus codex 149 chartaceus foliorum formae A maximae 780 scriptus saeculo XV (continet libros I—V atque XI—XV): 'in eo sunt lectionum discrimina multa, quorum specimen in bibliotheca Coisliniana dedimus p. 214; hunc codicem consulat, si quis novam editionem parare velit' Montfaucon *biblioth.* p. 1057. Collationem huius libri a Camusato factam publici iuris fecit Wesselingius.

Mutinensis codex III. F. 7 (in folio) bibliothecae B Estensis, in quo post librum quintum haec invenitur subscriptio: *Μιχαήλος Ἀποστόλης Βυζάντιος μετὰ τὴν ἔλθωσιν τῆς αὐτοῦ πατρίδος πενία συζῶν καὶ τήνδε τὴν βίβλον μισθῶ ἐν Κρήτῃ ἐξέγραψεν*, collatus est in usum Camusati ab L. A. Muratorio; sed nisi forte Wesselingi editio parum est accurata, nimis festinanter eum munere suo functum esse cum alia tum id ostendit, quod

ex hac collatione intellegi non potuit, num post vocem *κατέσχευ* codex B reliqua adderet necne. Ab Antonio Cappelli, bibliothecae Mutinensis praefecto humanissimo, per litteras certior factus sum etiam codicis B, ut ex toto libri genere ac statu pronum erat conicere (Schneider p. 16), ultimam vocem esse *κατέσχευ*.

Quamvis saepe de lectionibus non solum codicis B sed etiam A*) adnotatis a Wesselingio existant dubitationes, tot tamen restant loci, quibus utrumque horum codicum ex D descriptum esse comprobetur, ut pauci electi ad rem illustrandam sufficere videantur. Ac spectemus prius de codice A quid sit iudicandum:

I	39, 10	<i>τοσοῦτο πλήθος</i>	<i>το</i> (foramen in membrana) <i>πλήθος</i> D, <i>τὸ πλήθος</i> A
II	26, 6	<i>καὶ τὸν τε Γαλαϊμένην ἀνεῖλον καὶ τῶν ἀντιταξαμένων τοὺς μὲν ἐν τῇ φυγῇ κατέσφαξαν . . .</i>	<i>καὶ τὸν τε Γαλαϊμένην ἀντιταξαμένων . . . . .</i> D <i>καὶ τῶν περὶ Γαλαϊμένην ἀντιταξαμένων . . . . .</i> A
III	47, 6	<i>τορεύματα</i>	<i>τορευα·τα</i> AD
IV	51, 3	<i>ὥστε πιστεῦσαι διότι πάρεστιν ἡ θεὸς εὐδαίμονα ποιήσουσα τὸν οἶκον</i>	<i>ὥστε πιστεῦσαι μὴ ποιήσουσα τὸν οἶκον</i> D <i>ὥστε πιστεῦσαι μὴ ποιήσουσαν τὸν οἶκον</i> A

Triginta amplius locis eadem lacunae inveniuntur in A atque in D; quibus etiam plus valent ei loci,

---

*) Etiam codicis A collationem, quam Wesselingius exhibet, multis laborare erratis nuper docuit Alfredus Jacob (Mélanges Graux 1884 p. 525). Ceterum hac nova codicis exploratione id maxime effectum est, ut quo diligentius codex A conferatur, eo maiorem eius similitudinem cum D esse appareat.

ubi in A totidem verba desunt, quot in D uno versu comprehenduntur:

I 35, 1	τόν τε — ἵππων	} versum complent in D, omissa in A
III 72, 3	τὸ καὶ — χρόνων	
IV 37, 2	καταφυγόντες — ἔτυγον	
IV 76, 5	πρόζων — ἔδοξεν	
IV 45, 2		ἔπειτ' Ἀρτέμιδος ἱερὸν ἰδρυσάμενην, καὶ τοὺς καταπλέοντας ξένους θύεσθαι τῇ θεῶ D ἔπειτ' Ἀρτέμιδι ξένους θύεσθαι τῶ θεῶ A

His quamvis paucis locis satis superque credo demonstratum est codicem A pendere ex D*), simul vero patet non ex ipso D descriptum esse. Nam si librarius A ipso D pro exemplari usus esset, lacunas velut IV 45, 2 non suo Marte explere vel potius obtegere studuisset. Idemque docetur hac ratione: Quamquam omnibus locis, quos modo attulimus, in editione Wesselingi codicis B nusquam mentio fit, cave tamen ne ex hoc silentio sumas codicem B ibi servasse lectiones integras. Muratori enim collatio, ut iam supra monuimus, tam multa reticet, ut ei loci inquirendi sint, ubi disertis verbis dictum est, quae lectio sit codicis B. Rem quam paucissimis absolvemus:

III 4, 3 φυλακῆν] κρύφην AB
16, 4 προσεγγίξειν] προσπελάξειν AB

*) Vix timendum est, ne quis huic sententiae opponat, quod codex A IV 68, 3 unus recte (falso tamen loco) exhibet nomen Νηλεὺς facile ex sensu repertum neque quod V 66, 6 valde abhorret ab D, videlicet in versibus Hesiodi a librario A alieno auxilio emendatis.

- IV 17, 3 ζώων] θηρίων AB
 27, 4 ἀποκομίσει] ἀποστειλάει AB
 27, 4 ὄλον] ἔπαντα
- I 94, 5 συνετόν] δυνατόν καὶ συνετόν AB
- II 2, 3 Αἴγυπτον] Αἴγυπτον πάσαν AB
- III 53, 5 κεκτημένοις] κεκτημένοις ἀντὰ καὶ δεομένοις A
 δεομένοις καὶ κεκτημένοις ἀντὰ B
- 59, 8 βωμούς] θεοὺς ποιησαμένης βωμούς AB
- 63, 2 ὑποστησάμενοι] εἰσηγησάμενοι καὶ ὑποστησά-
 μενοι AB
- 65, 1 χαρᾶς] τιμῆς καὶ χαρᾶς AB

Piget alia referre vel lacunas A et B communes enumerare, cum iam satis constet codices A et B necessitudine peculiari inter se coniunctos esse. Atqui A originem duxit ex D, ergo etiam B cum D cohaeret. Hic autem existit quaestio, utrum A an B propius a D absit: quam ad solvendam etsi multae suppetunt lacunae, quibus solus A deformari videtur, tamen praestat in auxilium vocare exempla huiusmodi:

I 27, 3 εἶναι δὲ καὶ στή- λην ἐκατέρου τῶν θεῶν ἐπιγεγραμμένην τοῖς ἱε- ροῖς γράμμασιν. ἐπὶ μὲν οὖν τῆς Ἰσιδος ἐπιγε- γράφαι	εἶναι δὲ καὶ στήλην ἐκατέ- ρου τῶν θεῶν ἐπιγε- γράφαι B εἶναι δὲ καὶ στήλην ἐκατέ- ρου τῶν θεῶν ἔχουσαν ἐγγεγραμμένα ταῦτα A
I 58, 2 δι' ἀρετήν	διαρπαγὴν DB δι' ἀπάσης γῆς A
I 77, 8 κατατμηθέντας	κατακλασθέντας καὶ κατα- τμηθέντας B κατακλασθέντας A

IV 67, 3 τῶν Αἰόλου	τῶναι ωτοῦ D τῶ ναιωτοῦ B τῶ Δώρω A
V 80, 2 περὶ Μαλέαν τό- πων	περὶ κάλεσαν τόπων B περιμαλεσάντων A

Hinc primum elucet etiam codicem B ex D esse descriptum (nec video quid impediatur, quin B ex ipso D descriptum esse statuatur); tum codicem A ex B ortum esse posse, sed B utpote codici D similiorem minime ex A; denique libros et B et A prae D negligendos esse eorumque lectiones a D discrepantes esse meras librorum coniecturas seu rectas seu pravas. Ac ne in eis quidem partibus codicis D, quae manu saeculi XIII suppletæ sunt, illis libris quidquam ponderis concedendum esse iudico, quamquam quaestionem, utrum ipse B (scil. saeculo XV) an eius exemplar ante saeculum XIII ex codice D descriptum sit, per se spinosam atque sterilem propter collationis B vitia in suspenso relinquere satius duco.

Vindobonensis codex 81 chartaceus foliorum formae maximae 83 scriptus saeculo XVI (Kollar in supplement. Lambecii p. 496) continet librum primum ab initio usque ad verba *μεγάλα καὶ θαυμαστά* (c. 31, 9) et quintum librum; collatus est rogatu Heynei ab Carolo Weigel (edit. Bipont. IV p. III et X p. 391—493). — Nihil inveni in eo utile.

Parisinus codex regius 1659 (quondam 2062) E chartaceus saeculo XVI scriptus (Catal. manuscr. a. 1760 p. 383*): collationem huius libri in usum

*) Ibidem memoratur alius codex Diodori 1658 chartaceus saec. XVI, qui, si quid ex paucis lectionibus in Bergmanni exemplari adnotatis conicere licet, secundae classi adscribendus est.

Wesselingi a De la Barre factam haud paucis locis mendosam esse nuper demonstravit Alfredus Jacob octo capita primi libri denuo percensens (*Mélanges Graux* 1884 p. 525). Attamen ut ipse ne unam quidem repperit lectionem, qua Diodoro mederetur, ita totum codicem E nullius momenti esse mihi persuasum est. Quamquam enim non in omnibus partibus cum D concinit, id quod et Jacobum et Schneiderum (p. 15) fugit, tamen etiam lectiones a D discrepantes eiusmodi sunt, ut melius ex aliis libris, praesertim ex codice C, recipiantur. Concinit autem cum codice D in priore parte primi libri atque in toto fere libro quinto: cf. I 8, 1 27, 2 29, 6 etc. Nolo rem per se claram pluribus testimoniis offundere, iuvat tamen memorare in E verba *ἀπό τε — ξηραῖς* (I 43, 2) esse ommissa, quae eadem verba in codice D tres ultimos versus folii 40 versi efficientia teste Bergmanno maxima ex parte abrasa et exstincta sunt. Illo ergo loco librarius E etiamtum pro exemplari usus est libro ex D derivato*), etiamsi iam I 32, 2 in margine E vestigia libri alterius classis comparent; deinceps aliquamdiu librarium E ex duobus libris sua hausisse inde concludimus, quod in E cum I 59, 2 mutilata lectio in textu, genuina a D servata in margine scripta sit, paulo post I 66, 3, ubi libri secundae classis lacuna deformati sunt, scriptura hac contagione vacat. Tum lectiones prioris classis saepius in margine E adscriptae inveniuntur, ut I 80, 1 *ἀπώλεσε* — 83, 8 *παρατήρησιν*

---

*) Neque enim ex ipso D codicem E descriptum esse testantur lectiones diversae, quas E cum aliis libris ipso antiquioribus habet communes: cf. I 3, 8 8, 1 27, 2 etc.; maxime congruit cum A.

(quam vocem codices ABD falso pro *παράτησιν* exhibent) — 91, 5 *καθαροί* — 92, 4 *κατηγορεῖν* — II 7, 4 *ὄπτας*. Desierat ergo librarius E priore exemplari uti eiusque loco usurpaverat librum secundae classis, quem codici C simillimum fuisse hinc intelleges:

- I 85, 4 *λέγοντες*] *καὶ λέγουσι* CE
 II 4, 6 *εὐθύς οὖν*] *τούτους μαθόντας τὴν αἰτίαν καὶ*
add. C
τούτους μαθόντας τὴν ἀλήθειαν καὶ add. E
 17, 1 *μυριάδες . ὑπῆρχον δὲ* om. CE
 41, 2 *εἰς τοὺς πολέμους*] *εἰς τὸ πολεμίους ἀποτρέ-*
πειν C²E
 54, 6 *ἀνάκωλοι*] *καὶ μὴ πολύσαρκοι* add. CE
 ib. *λαγαράι*] *καὶ συνεσφιγμέναι τὰς λαγόνας* add.
 CE
 56, 4 *καὶ καθάπερ ἐπιγλωττίδας αὐτοῖς ἐκπεφυκέναι*
 del. C², om. E
 III 17, 2 *θρεμμάτων*] *προβάτων* CE
 19, 6 *ποιούμενοι κυκλούμενον ἰδιοτρόπως τὸν βίον*
ἔχουσι παρ' ὅλον τὸν αἰῶνα] *ποιοῦνται* manu
 recentiore corr. et cetera del. C²; *ποιοῦνται*
 ceteris omissis E
 IV 31, 7 *καὶ τοὺς ἀμπελώνας σκάπτειν ἀναγκάζοντα*
 om. CE
 61, 1 *δίκας αἰτῶν . . φόνου*] *δικάσαι τὸν . . φόνον* CE

In quinto denique libro librarius E rediit, sive suo arbitrio sive inopia coactus, ad exemplar prioris classis atque finit, id quod nobis in codicibus distinguendis signo est, in vocabulo *κατέσχευ*. — Anceps igitur est codex E, ex utraque librorum stirpe contaminatus, ita tamen ut maior eius pars se applicet ad secundam classem.

O Simili modo codex Vaticanus quidam saeculi XIII (edit. Wess. I praef.), cuius principium et finem Wesselingius Roma accepit (ib. I p. 399), liber tamquam hybrida fuisse videtur, quippe qui in primis capitibus secundae classis propinquus praecisus sit post vocem *κατέσχε*, ut D eiusque progenies.

Venetus codex 374 chartaceus saeculi fere XV foliorum 242 (in 8°) ex libris Bessarionis cardinalis in bibliotheca Marciana: descriptus est a Georgio Schneider (progr. Berol. 1884 p. 8), qui congestis exemplis satis multis hunc librum priori classi familiarem et codici A simillimum esse docuit.

CODICES SECUNDAE CLASSIS.

C Vaticanus codex 130 in charta Pergamena scriptus saeculo XII: qui quamvis multis lacunis glossematis scholiis scateat, omnium tamen dignissimus videtur, qui iterum diligentius perquiratur. Quibus verbis collationem in editione Wesselingiana propositam neglegentiae nequaquam insimulare studeo, immo auctor eius gratiam nostram atque etiam laudem sibi conciliavit, sed est cur ex hoc libro alterius classis optimo post centum fere quinquaginta annos denuo collato spicilegium haud spernendum conquiri posse arbitremur.

L Laurentianus codex 16 plutei LXX membranaceus in 4° minore saec. XV nitidissimus optimeque servatus constat foliis 167 (Blandini catal. cod. Graec. II 676): cuius libri luculentum specimen Wesselingio miserat A. Cocchius, quo, quia spissum et bibliopolae damnosum videbatur negotium, frui Wesselingio non licuit. Id tamen satis animadvertit in plerisque hunc librum cum Claromontanis (F et G) amice consentire (Wess. ed. I praef.). — Collatione indiget ac dignus est.

Venetus codex membranaeus foliorum 188, manu M Caesaris Strategii scriptus saec. XV, olim monasterii Dominicanorum S. Joannis et Paulli, exstat nunc in bibliotheca Marciana (Suppl. class. VII cod. 7). In tegumento libri fere soluto inscripta sunt haec: *πρῶτον τῷ ἐπιεικῇ καὶ πεπαιδευμένῳ εὐπατριδῇ κυρίῳ Ἰερωνύμῳ Ζήνῳ* — subscriptio autem haec est: *Θεοῦ τὸ δῶρον . ἡδὲ Καίσαρος πόνος* (G. Schneider l. c. p. 18). Huius libri collatio per abbatem Blasium Caryophilum facta Wesselingio oblata est, postquam tres libros typis excudendos curavit. Ex illa collatione facile sibi quisque persuadebit codices M et F artissime inter se coniunctos esse; atqui codices M et L sunt simillimi: sequitur ergo ut tres hi libri eiusdem stirpis sint. Quod quamvis sit rationi consentaneum, magnam tamen habemus gratiam Georgio Schneider, qui id paucis quidem sed aptis illustravit exemplis:

- I 12, 8 *τοῦτο μὲν γὰρ εὐηθεῖς ὑπάρχειν* om. FLM.
 17, 4 *μάλιστα πάντες — τούτῳ τῷ θεῷ* om. LM.*)
 98, 3 *τὴν φορὰν — παρ' αὐτοῖς* om. FLM. Pro antecedentibus vocabulis *ἐναντίαν* δὲ τοῖς spatium est vacuum relictum in LM.
 98, 6 *κατὰ δὲ τὴν — συντελεσθῆναι* om. FM (servavit L).

Praeterea codices L et M argumentis librorum (praeter summaria duorum primorum libri secundi ca-

---

*) Adnotat Wesselingius eadem verba omissa esse in codice *Claromontano 2* (=G), sed verisimillimum est corrigendum esse *Claromontano 1* (=F) vel *Claromontanis duobus*. Nam eodem Wesselingio auctore codicibus F et M plurimae lacunae sunt communes.

pitum) neglectis spatium ad illa excipienda vacuum reliquisse idem observavit Schneider.

F et G Claromontanus codex prior (F) praestat iudice Wesselingio bonitate et antiquitate codici Claromontano posteriori (G), manu Bartholomaei scripto (saec. XV; cf. Montfauc. Palaeogr. Graec. I 8): est tamen hic priori in plerisque consentaneus, ut res ipsa ostendit neque Camusatius, qui utrumque contulit, admodum neglexit (Wess. ed. I praef.).

Aetatem codicis F ipse quidem Wesselingius non sine diffidentia quadam ita descripsit 'circa saeculi XII finem, ut perhibent, scriptus'; primus tamen Alfredus Jacob (Mélanges Graux 1884, p. 526) haec verba in suspicionem vocavit et id optimo iure. Inveniuntur enim in Catalogo manuscriptorum codicum collegii Claromontani (Paris. 1764) quinque codices Diodori, quorum duobus continentur primi quinque libri huius scriptoris. Describuntur autem in illo catalogo (p. 69) his verbis:

No. CCXVIII

Codex chartaceus in fol. (complectens folia 252) saeculo XVI exaratus ac Venetiis emptus scutis aureis decem an. 1553. Ibi continentur Diodori Siculi bibliothecae historicae libri V priores.

No. CCXIX

Codex chartaceus in fol. (constans foliis 237) saeculo XVI exaratus ac non compactus, quo continentur Diodori Siculi bibliothecae historicae libri V priores. (Hoc codice usi sunt in excudendo typographi).

Cum vero Wesselingius (edit. I praef.) et ipse testetur alterum codicem Claromontanum (F) ab Henrico

Stephano in procuranda Diodori editione adhibitum ideoque variis notis et additionibus instructum esse, pro certo habemus illos libros in catalogo Claromontano descriptos esse eosdem, quorum lectiones Wesselingius ex Camusati scriniis edidit. Quodsi verum est, uterque codex et F et G saeculo XVI est adscribendus; nam catalogus bibliothecae Claromontanae utique maiore fide dignus est quam Wesselingius, qui illos libros nunquam vidit et ipse, ut diximus, verbis parum certis descripsit. Huc accedit, quod sibi ipse repugnat, cum in praefatione codicem F notis Stephani instructum esse dicit, alio autem loco (I p. 326) memorat notam Stephani margini codicis G inscriptam. Unde apparet, id quod per se verisimillimum est, codices Claromontanos F et G a Wesselingio, quippe qui non suis oculis, sed alterius adnotationibus usus sit, saepius inter se esse mutatos. Contra ea catalogi verba, priorem codicem Claromontanum Venetiis emptum esse, pretiosissima sunt, quia codicem Venetum M cum Claromontano F plurimis locis consentire constat. Denique cum codex F etiam pluribus lacunis quam M deformatus sit, codex M ergo ex F descriptus esse non possit, argumentis vix convellendis comprobatum est codicem F (sicuti G) non ante saeculum XVI scriptum esse.*)

Vaticanus codex 900 nisi ex paucis lectionibus, P quas Wesselingius in extremo libro quinto proposuit, nobis cognitus non est.

Florentinos codices Diodori complures inspexit Georgius Schneider: quorum veterrimus est codex I

---

*) Codices F et G nunc retrusi sunt in bibliotheca Cheltenhamensi (No. 1628 et 1629).

plutei LXX bombycinus saeculi XIV, optime servatus. Fastidiosa tamen neglegentia librarius permulta omisit, descripsit tantum haec: I 1—5, 29—96; II; III 1—56; V 1—46; cetera ὡς μυθώδη τε καὶ ληρώδη ὑπάρχοντα praeteriit. Neque unum idemque exemplar in transscribendo secutus esse videtur, cum lectiones tertii libri propius absint a codice D, quinti libri lectiones consentiant cum F (cf. Schneider p. 19—23). Huic libro simillimi sunt plutei LXX codices 9 et 18 et 34; quorum ultimus cum Constantinopoli (anno 1427) scriptus sit, recte monet Schneider ex eadem urbe etiam codicem I ortum esse videri.

In duas partes Diodori codices discedere quoniam ex quavis huius editionis pagina cognoscere licet, hac de re ne verbum quidem addam. Illud vero discrimen, quo libri ad hanc aetatem conservati dirimuntur, translaticium esse concludimus ex quibusdam litterarum commutationibus ad pristinam scripturae formam referendis; permutantur

1. litterae *A* et *Λ* et *Λ*

I 10, 6	ἐπίκλυστον	ἐπίκευστον CF
64, 13	Ἰνσερῶν	Ἰνθρων D
III 27, 4	ἀναλώσσει	ἀναθώσουσι F
		ἀναθώσωσι C
IV 12, 7	Ῥμαθος	Ῥμαλος D
23, 5	Γλυγάταν	Γενγάταν Π
31, 8	Κλεόθας D	Κλεόλαος Π
39, 4	καταλεχθῆναι	καταδεχθῆναι D
82, 4	Καλλικαρπον	Καλείκαρπον Π

2. litterae *ΛΛ* et *Μ*

V 26, 2	πόμα	τὰ πολλά D; cf. 3, 32, 3
IV 56, 2	ἔμα	ἔλλά Π; cf. 2, 28, 6; 5, 6, 5

3. litterae *Γ* et *T*

I 45, 2	<i>Τνέφαχθου</i>	<i>Γνεφαχθῶ</i> CGM
78, 4	<i>ἐνηρῳγημέναι</i>	<i>ἐνηρῳτημέναι</i> D
86, 5	<i>τότε</i>	<i>τόγε</i> D*)

In duas partes iam pridem codices divisos esse efficitur etiam hac ratione: cum excerpta codicis Peiresciani saeculo decimo scripti (Dindorf edit. Paris. II) una cum libris secundae classis praebeant I 64, 9 *ἐκκαλεῖσθαι* (pro *ἐκκαλέσασθαι*), III 67, 2 *Θάμυρον* (pro *Θαμύραν*) atque II 23, 3 tres versus plane omittant, itemque codicis Escorialensis excerpta *περὶ ἐπιβουλῶν* (ed. Feder, Darmstadt 1848—55), quae I 57, 7 *τοῖς θεοῖς* et IV 52, 4 *καταντήσαι καὶ* omittunt aliaque mutant velut II 24, 5 *βαρβάρων*, II 33, 3 *ἐκβολαῖς*, IV 51, 6 *ἐντυχεῖν*, ad secundam classem se applicent, Theophylactus saeculi septimi scriptor omnibus fere locis criticis cum codice D facit:

	classis I	Theoph. 7, 17	classis II
I 38, 5	<i>δεῖσθαι</i>		<i>προσδεῖσθαι</i>
39, 11	<i>σχεδὸν πᾶσαν</i>		<i>πᾶσαν σχεδόν</i>
41, 1	<i>τοῦναντίον</i>	<i>ἐναντίως</i>	om.
	<i>εὐφάνερον</i>	<i>δῆλον</i>	<i>εὐδῆλον</i>
41, 8	<i>τόποις</i>		<i>ῥοῖς</i>
41, 10	<i>καὶ παντελῶς ἀσθενεῖς</i>		om.

Cum igitur illud codicum discidium saeculo septimo antiquius sit, in eis quae Eusebius a Diodoro mutuatus est vestigia utriusque classis comparent; cuius rei pauca afferam exempla:

*) Simili errore II 9, 8 in DG scriptum est *δένα* pro *τρεῖς* i. e. I pro *Γ*.

classis I	Euseb. pr. ev.	classis II
I 16, 1 <i>λύραν τε νευρίνην</i>	II 1, 8 <i>λύραν τε εύρειν</i>	<i>λύραν τε εύρειν ἦν</i>
22, 6 <i>τὸν τιμάς</i>	1, 21 <i>τὸν 1, 22 τιμάς</i>	om. <i>τιμᾶν</i>
96, 2 <i>τὸ πα- λαιόν</i>	X 8, 2 om.	om.
96, 5 <i>γινόμενα</i>	8, 4 om.	om.
96, 6 <i>μνηστή- ρων</i>	8, 5 <i>ἡρώων</i>	<i>ἡρώων</i>
97, 8 <i>Μώμεμ- φιν</i>	8, 11 <i>Μώμεμ- φιν</i>	<i>Μέμφιν</i>
III 60, 4 <i>ἐπιφανε- στάτοις</i>	II 2, 46 <i>εὐφνεστά- τοις</i>	<i>εὐφνεστάτοις</i>
IV 6, 4 <i>σχεδὸν τινὸς τι- μῆς</i>	2, 14 om. <i>τινὸς τι- μῆς</i>	om. <i>τιμῆς τινος</i>
7, 3 om.	2, 16 om.	<i>γεγονέναι</i>
10, 1 <i>οὐ κατα- πλαγείς</i>	2, 20 <i>οὐ κατα- πλαγείς</i>	om.
33, 7 om.	2, 26 om.	<i>Ἀύγη</i>

Constat ergo codicum nostrorum dissimilitudines maxima ex parte non noviciorum librariorum nugas esse sed artificia interpretatorum antiquitus tradita. Neque mirum esse potest, quod opus Diodori, qui ab Iustino Martyre *ἐνδοξότατος τῶν ἱστοριογράφων* et ab Eusebio *γνωριμώτατος τοῖς τῶν Ἑλλήνων λογιστάτοις* appellatur, multis interpolationibus deformatum est, id quod ipse Diodorus (I 5, 2) metuerat frustra dehortatus *τοὺς διασκευάζειν εἰωθότας τὰς βίβλους*. Quo factum est, ut verba Diodori his variis glossematis modo commutata modo aucta interdum etiam mutilata per librariorum diverse traderentur. At quamvis antiquis

temporibus codices bifariam distributi sint, utrosque tamen ex archetypo iam degenerare derivatos esse mendis quibusdam communibus probatur. Quod ad explicandum non eis tantum nitimur locis, qui recentiorum sagacitate emendati sunt, sed fortuna prospera contigit ut Diodori verba ad auctorem ipsum, unde hausta sunt, examinari possint. Agatharchidis enim fragmenta a Photio tradita (ed. C. Müller Geographi Graeci I p. 111) vacant his manifestis vitiis, quibus cuncti Diodori codices depravati sunt:

Diodori codices	Agatharchides
III 19, 3 ἐλάται	ἐλαίαι
35, 7 ὀμμάτων	ὄτων
44, 4 οὐχ ὕλη	οὐ χηλή.

DE EDITIONIBUS.

Priusquam Diodori bibliotheca historica Graece prelo subiecta est, interpretatio Latina primorum quinque librorum a Poggio curata atque typis est excusa Bononiae anno 1472 et deinde saepius Venetiis et Parisiis. Quae interpretatio quamquam lectiones prioris classis reddere solet, tamen in duobus vel pluribus codicibus posita esse videtur; cum enim Poggius IV 22, 3 lectione secundae classis deceptus in errorem ridiculum inciderit, Graeca verba *κυνηγὸν ἐν τοῖς κατὰ τὴν θήραν (χώραν Π) ἀνδραγαθήμασι διωνομασμένον* ita vertens: *erat venator in regione quae dicitur Andragathia*, e contrario IV 61, 4 codicem (A) prioris classis ad manum habuisse putandus est, verba *καθάπερ καὶ πρότερον ποιεῖν εἰώθεσαν (εἰς Ἴωνίαν A)* sic interpretatus: *quemadmodum et antea in Ioniam fecerunt*. — Ceterum quoniam

interpretatione Poggiana ne una quidem gravior corruptela sanata est, non tanti esse existimo in hac spinosa quaestione diutius versari.

Vincentii Obsopoei editio Basiliae 1539 excusa continet tantum libros Diodori XVI—XX, qua de causa eam hic praeterimus.

Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου βιβλιοθήκης ἱστορικῆς βίβλοι πεντεκαίδεκα (I—V et XI—XX) anno 1559 excudebat Genevae Henricus Stephanus, cuius merita Bipontinus editor (I p. CLXIII) enumerat haec: 1. praemisit brevem tractatum de Diodoro; 2. libros decem I—V et XI—XV primum in lucem protulit; 3. opus maiore quam antea diligentia adhibitisque pluribus codicibus manuscriptis emendavit. Codices quibus usus fuerit, ipse nullo indicio prodidit; e Claromontanis omnia sumpta esse, non neglectis tamen aliis, inque his fortassis Fuggeri codicibus, Wesselingius auctor est; Fabricius quindecim libros e codicibus Huldrici Fuggeri descriptos esse, nescio qua auctoritate nixus, asseverat.*) 4. Varias lectiones margini adiecit nullius tamen codicis nota apposita. 5. Libro XX succedunt excerptae e posterioribus Diodori libris historiae, quas quattuor ante annis Romae agens in quodam volumine cum aliis collectaneis invenerat; pars Graece exhibita, pars tantum Latine, cuius Graecum exemplar afferre omiserat. Excerptas historias plures, in quas inciderat, praetermisit, cum non in promptu haberet, nec editionem iam pridem studiosorum votis expetitam tantisper,

*) Id certe mihi persuasum est Stephanum neque codice D neque ullo eius familiae libro usum esse. An putas, ut uno exemplo fungar, Stephanum consulto IV 18, 7 *Μιννειὸν* et in margine *Μινύην ἐρχόμενον* scripsisse pro lectione *Μινύειον Ὀρχομενόν*, quam praebent ABDE?

dum eas nancisceretur, differendam esse putaret. 6. Supplementa Diodori e Floro, Arriano, Curtio. 7. Sequuntur adnotationes.

Laurentii Rhodmani editio (Hanoviae 1604) continet, praeter Diodori libros ipsos ad verbum ex Stephani recensione repetitos, interpretationem Latinam, indices rerum, tabulas chronologicas, denique eclogas quasdam, quas Rhodmano miserant Abraham Drentwedi Augustanus et David Hoeschelius.

Petrus Wesselingius editionem suam (Amstelodami 1746) tam uberibus frugibus ingenii et industriae complevit, ut hinc tamquam ex horreo omnes deinceps editores plurima depromerent. Summis laudibus eius doctrinam extulit Reiske in praefatione animadversionum suarum, Dindorf tamquam invidens eius gloriae obtrectavit. Wesselingius multorum codicum lectiones protulit, quas aut hereditate a Camusato acceperat aut per amicos colligendas curaverat, tum singulari doctrina res explanavit et verba exemplis aliunde petitis seu correxit seu comprobavit, deinde indices vocabulorum locupletes congegit, denique fragmenta librorum deperditorum apud alios scriptores investigata addidit. Quibus si ea, quae post Wesselingium ad Diodori bibliothecam historicam colendam effecta sunt, comparaverimus, erit quod nos negligentiae nostrae pudeat.

L. Wachler editionem Diodori 'ex recensione Wesselingi' instituit (Lemgo 1795), sed primum tantum volumen libros I—XI continens perfecit. Quem librum cum frustra in compluribus bibliothecis quaesiverim, diiudicare nequeo, num Eichstaedt iure tam acerbe in eum invecus sit.

Bipontina editio, excusa inter annos 1798—

1807, continet praeter ea, quae Wesselingius suppeditaverat, commentationes, quas C. G. Heyne de fontibus Diodori et Ier. Nic. Eyring de virtute et oeconomia eius bibliothecae scripserant; pretiosissimum autem additamentum huius editionis est collatio codicis D (et N), quae cum sero oblata esset, Bipontinae editioni ipsi adiumento esse non potuit (cf. tom. IV praef. et X p. 391).

Eichstaedt nescio quo casu impeditus duo volumina edidit Halis Saxonum anno 1800 et 1802, quibus continentur libri I—V et XI—XIV. Novis subsidiis, quae quidem in codicibus vel membranis essent, caruit, dum ex Augustano et Monachiensibus*) codicibus lectionum varietatem impetravit (I praef. LI et II praef. IV); animadversiones autem et indices locupletissimi, quae in titulo promisit, nunquam excusa sunt. Tamen haec editio minime est vilis, cum Eichstaedt Diodorum non paucis vitiis ingenii sui et doctrinae ope purgaverit; quarum emendationum multas in praefatione tomi prioris diserte explanavit. — In rem esse videtur ad verbum reddere, quae de consilio editionis suae exposuit (I praef. XII): ‘Arduum esse agnovi et fateor: sed ne aut suscipiens expavescerem aut suscepti vim sentiens animo debilitarer, magna illius, qui imposuerat, auctoritas effecit. Nimirum ante hoc ferme decennium ad novam Diodori procurandam editionem animum adiunxerat Fridericus Augustus Wolfius. Versabatur praestantissimi viri consilium in eo, ut

---

*) Unus ex his fuit cod. Monac. Graec. 48 saec. XVI, cuius in fol. 455 scripta sunt haec: ‘Collatio facta cum edit. Amst. et missa Prof. Eichstaedt Ienam — I. Hardt.’ Continet libr. II 1—34, quae Gemistus ex Diodoro compilaverat; ipse contuli, sed operam perdidit.

editio Diodori emitteretur forma habili et ad usum expedita, textuum nitida descriptione commendabilis, annotationum mole non onusta, omninoque tali habitu, quam et emere valerent non nimis numati nec respuerent copiosi, et tractare vellent hi, qui magna volumina exhorrescentes, ipsos dumtaxat scriptores, non eorum quaererent enarratores. Proinde nihil ipse addere constituerat praeter notationes temporum et brevia argumenta. Wesselingi notas, incertum erat, an libarius subinde per alium virum doctum curaturus esset singulari volumine adiciendas. Quamquam huic consilio minime adversabatur Wolfius, recte iudicans commentariis huiusmodi, qui rari essent, denuo et vili pretio recudendis magnam a multis gratiam iniri simulque ipsum adiuvari doctius studium antiquitatis.'

Ludovici Dindorf nomen prae se ferunt quattuor Diodori editiones (praeterimus enim editiones Tauchnitzianas): Lipsiensis anni 1826 (4 vol. apud Weidmann in 12°), Lipsiensis 1828—1831 (5 vol. apud Hartmann in 8°) continens Wesselingi notas et apparatus criticum, Parisina 1842—1844 (2 vol. apud Didot in 8°) Graece et Latine, Lipsiensis 1866—1868 (5 vol. apud Teubner). Quibus editionibus ad Diodori libros castigandos permultum contulit cum ingeniosis coniecturis tum ea re, quod primus quanti codex D sit intellexit eiusque lectiones sescentis locis restituit. Optime autem meritis est de fragmentis colligendis et disponendis. At in codices ipsos non descendit; nam verba eius in prima pagina editionis a. 1866: 'codicis Monacensis de legatis tituli n. 267 nonnihil profuit accuratior ab me ipso instituta comparatio' ridicula non videri non possunt reputantibus in illo codice vix ducenta verba Diodori (fragm. XXXI 15, 2—3) inveniri.

Immanuel Bekker edidit Diodorum Lipsiae 1853—1854 (4 vol. apud Teubner); singulis tomis praemissus est brevis lectionum variarum index. Dolendum est, quod Bekker ingenio suo tam multis in scriptoribus Graecis exercitato ac spectato in Diodori editione parce usus est, nedum laborem codices denuo perquirendi in se susceperit.

Restat ut paucis de huius editionis institutis rationem reddam. Quae cum parata sit, ut in locum Dindorfi editionis Teubnerianae succedat, primum cum ea est conferenda. Delectum variarum lectionum, quas Dindorf omiserat, singulis quibusque paginis addidi; cui ut spatium fieret, commentationes Heynei et Eyringi exterminatae sunt. Quamvis enim sint pretiosae, tamen eas recipere modum talium editionum, qualis haec est, excedere videtur, praeterquam quod ipsae hodie egent correctionibus. Attamen si viri docti his aegre carebunt, nihil obstat, quin posteriori tomo inserantur.

De apparatu critico scito haec: lectiones ex codice D allatae nituntur in accuratissima Richardi Bergmann collatione, ceteras omnes debemus Wesselingio. Facillimum scilicet fuerat, id quod Dindorf in editione sua a. 1828 fecerat, totam lectionum molem a Wesselingio aliisque congestam reddere; sed bibliopolae atque legentium intererat censura subtili adulterinas lectiones amoveri. Quo in delectu quam difficile sit rectum modum tenere nemo non sentit. Summum autem est mea quidem sententia, non tam lectionum singillatim delectum habere quam ipsorum codicum. Quare facilius a me impetravi, ut centies libros A et B (ex codice D descriptos) neglegerem prae una lectione D etiamsi manifesto vitio corrupta. Saepius

enim accidit, ut ex vitio vetusti codicis librarius posterior speciosam correcturam finxerit, aut ut idem vel simile vitium alibi lateat nondum agnitum, aut ut legentes vicino vitio non cognito proximae lectioni vitiosae sed captiosae nimiam fiduciam habeant. Qui errores ubicumque non timendi erant, vel optimorum librorum corruptelas praeterii.

Cur potissimum codicem D respexerim atque ex secunda classe tamquam principem C elegerim, ex eis, quae supra de codicibus aestimandis disserui, haud difficile est intellectu. At vereor ne quis me propter codicem F interpellet. Id quidem sibi quisque persuadebit ad imaginem secundae classis efficiendam codicem C non sufficere; sed ipse supra docere studui codicem F codici C non modo non supparem esse aetate, sed in recentissimis numerandum. Neque dubito affirmare illum codice M atque L et recentiore et deteriore esse. Nihilominus secundum C lectionibus F plurimum spatii concessi: cum quod reliqui libri nobis multo minus sunt noti, tum quod editiones inde a Stephano tam cognatae sunt libro F, ut nisi hoc cognito multis locis perplexae nobis videantur.

Quamquam enim editores, quo ex tempore codicem D cognoverunt, codici F primas partes attribuere desierunt, tamen eius auctoritas apud Stephanum et Wesselingium praevalida tam pertinax est, ut ne recentissimis quidem in editionibus abolita sit. Neque a me ipso extinctum est, quidquid ex illo immerito principatu codicis F residuum fuerat; immo multa conservavi, quae delere aut prae lectionibus D vel C contemnere malui et fortasse debui. At ne maiore licentia in has aliasque corruptelas animadverterem, deterruit me non modo auctoritas Stephani Wesselingi

Dindorfi Bekkeri, quorum ad doctrinam ne minimum quidem adspirare audeo, sed etiam manca codicum cognitio. Hanc autem augere mihi non licuit, quia exemplaribus prioris editionis omnibus venditis a bibliopola vix impetravi, ut ad hunc totum absolvendum spatium duodeviginti mensium daretur.

DE SERMONE DIODOREO.

Diodorus*) etsi eo est usus sermone et dicendi genere quo omnes tum utebantur qui non veteres aemulantes suae aetatis consuetudinem relinquerent, nec magis quam Polybius, quem non solum saepe descripsit, sed etiam in multis expressit, obsoletam affectavit dialectum aut vocabula captavit archaica, quippe qui omnia ad vitae utilitatem lectorumque quibus prodesse studeret commoditatem referret, in hac tamen oratione sua quasdam sibi leges scripsit satis severas, quas nunquam ipse**), saepissime vero migrasse videntur librarii quibus debemus codices mille amplius annis post eius aetatem scriptos.

Primum enim crasin Diodorum ad evitandum et in multis evitatum ab se hiatum, qui et ἤπερ diceret potius quam ἢ sequente, et θέλειν potius et διότι quam ἐθέλειν et ὅτι praecedente vocali***), adhibuisse quum

---

*) Quae sequuntur de Diodori dicendi genere, recepi ex editione Dindorfi Teubneriana; non pauca inter lineas correxerunt vel addidi, alia additamenta seposui in notis.

**) quod equidem dubito, immo nego.

***) Eandem ob causam variant ἢ θεός et θεά, τοσοῦτον et τοσοῦτο, δεικνύειν et δεικνύναι, ὑπέρ et περί, διόπερ et διό, οἷτινες pro οἷ et cetera; alia remedia hiatum evitandi esse inversionem verborum et additionem articuli docuit

quavis fere ostendat pagina, prorsus est incredibile quae haud pauca occurrunt diaeresis iisdem in formulis exempla ipsius potius esse quam librariorum incuriae tribuenda. Veluti quod saepissime habet *τάλλα*, sed aliquoties in omnibus distractum in *τὰ ἄλλα*, ut 1, 2, 3; 1, 18, 4; et in nonnullis 1, 11, 6; 5, 13, 2; 5, 45, 5; 16, 38, 1; 17, 38, 5, quum tertio horum locorum ipse Eusebius Praep. vol. 1, p. 101, 9 ed. Gaisf., praebeat *τάλλα*, quamvis c. 20, 1 vicissim *τὰ ἄλλα* inferens pro *τάλλα* ib. 14, quibus accedunt exempla ex fragmentis, velut 9, 10, 3; 36, 2, 4; 37, 2, 4, petenda. Eodem modo *τᾶδελφοῦ* restitutum ex libris optimis 1, 21, 2; 1, 98, 6; 4, 56, 1; minusque bonis 15, 77, 5, et abibi, ut 11, 67, 4; 19, 34, 5; 19, 35, 1; 20, 16, 1; 20, 68, 3; 29, 10; 31, 20, in omnibus servatum, redarguit diaeresin in *τοῦ ἀδελφοῦ* 5, 61, 1; 15, 61, 2, quum *τᾶδελφοῦ* sit 15, 60, 5; ut 31, 15^a, 1, idem *τοῦ ἀδελφοῦ* redarguitur duplici *τᾶδελφοῦ* 31, 17^c; 31, 27^a; et 16, 37, 1; 25, 10, 1, et, ut opinor, 4, 24, 4, ubi *τοῦ ἀδελφιδοῦ*. Item *τᾶδελφῶ* 5, 50, 2; 11, 48, 4; 17, 34, 2; 20, 16, 1; 31, 23, redarguit *τῶ ἀδελφῶ* 1, 27, 1; 3, 71, 1; 4, 68, 4; 8, 4, 1; 11, 66, 4; 17, 79, 2; 17, 83, 9, illatum in uno 4, 27, 2; 17, 34, 2. Eiusdem generis sunt *τὰγαθὰ* 10, 7, 2, sed *τὰ ἀγαθὰ* 10, 9, 7 (ut 34, 18), et rursus *τὰγαθὰ* 10, 9, 8; 21, 17, 4, et in verbis Demetrii 31, 10; *τὰ ἀναγκαῖα* 19, 11, 4, quum alibi sit *τὰπόροητα τὰδικήματα τὰκριβές τὰληθές τὰργύριον, τὸ αὐτόματον* 11, 21, 3; 11, 44, 6, alibi recte scriptum *ταὐτόματον*

eleganter Kaelker (dissert. Lips. 1880. p. 308—311). — Similia attente legentibus saepius occurrunt, veluti *κατισχύειν* pro *ισχύειν*, *ἀκολούθως* dativo suo antepositum vel postpositum.

et *αὐτομάτου*. Et τὸ *αὐτὸ* 11, 63, 6; 13, 97, 4; 20, 76, 2, quod 1, 7, 1 et 14, 52, 2, ubi alii τὸ *αὐτό*; 14, 70, 4; 15, 54, 7; 16, 26, 3; 18, 29, 7; 19, 14, 4, ubi alii τὸ *αὐτό*; 20, 109, 5, recte contractum, ut *ταῦτά* 13, 59, 8; 17, 72, 6, redarguit male distractum τὰ *αὐτά* 13, 26, 1; 13, 93, 5; 34, 19; 38, 2, 2, atque etiam τοῦ *αὐτοῦ* 13, 109, 3, contrahendum videtur, ut 2, 26, 3 est ἐν *ταύτῳ*. Et τοῦ *ἀνδρός* 18, 23, 3; 26, 16; 26, 24, 1; 31, 19, 7; et in pluribus 13, 22, 4 et in uno 13, 84, 3; 17, 29, 4; quod recte scriptum *τάνδρος* 1, 88, 4; 5, 70, 2; 11, 42, 5; 11, 57, 6; 13, 75, 5; 13, 84, 3; 14, 5, 6; 14, 112, 3; 16, 11, 2; 17, 29, 4; 17, 101, 6; 19, 2, 7; 20, 106, 3; 23, 15, 5; 24, 12, 1; 26, 24, 2; 31, 27, 3; 34, 33, 7; 37, 13, 2, ut *τάνδρῃ* 4, 28, 4; 19, 34, 6; 20, 93, 4; 31, 19, 7; 32, 10, 6; 32, 11, 1: ut etiam τοῦ *ἀκριβοῦς* 13, 90, 7 contrahendum videatur, ut supra *τᾶκριβές*.

Item τὸ *ἐναντίον* apud Photium 32, 12, 3, alibi semper *τοῦναντίον* scriptum. Et τὰ *ἐναντία* 16, 32, 2, quum *τάναντία* sit 3, 40, 9; 14, 87, 1; 14, 90, 5; 16, 27, 5; *τᾶκείνος* 3, 17, 5; 4, 84, 4; 11, 56, 8; 17, 36, 5; 18, 66, 1; *τᾶπλήγιστα* 29, 6, 3. *Τὸ ἔργον* quum ex libris optimis pro τὸ *ἔργον* sit restitutum 1, 61, 4, etiam 1, 64, 7 foret restituendum, nisi ibi liber optimus praeberet τὸ *πᾶν ἔργον*, quod est 1, 63, 9, ut certe est restituendum 1, 64, 8 sublato fortasse *τοῦτο*, et 3, 23, 1, ubi omnes τὸ *ἔργον*. Et *καλοῦς καὶ ἀγαθός* 33, 14, 1, quod mirum si scripserit qui dixit *καλοῦς ἀγαθός* 1, 2, 2 et alibi. Nam etiam recentiores hi scriptores, ut Dionysius A. R. 3, 17, p. 453, 7, qui ibidem p. 451, 12, crasin habet *τᾶλαχίστα*, observarunt praeceptum Photii: *Καλὸς κ' ἀγαθὸς λέγεται κατὰ συναλωφήν, οὐχὶ καλὸς καὶ ἀγαθός*. Ubi quod

scriptum κ' librarii saepe mutarunt in καί, ut apud Plutarchum. Alius enim generis videtur 12, 20, 2 πάντων τῶν ἐν τῷ βίῳ καλῶν καὶ ἀγαθῶν αἰτίους.*)

Contraxit etiam, non solvit, Diodorus formas adiectivorum in εος, nec scripsit χάλκεος 1, 96, 9, ubi χαλκείος; 2, 8, 7, ubi χάλκεαι (χαλκαί·αι D); 12, 10, 6, ubi χάλκεον, sed χαλκοῦς, ut aliis locis multis et hoc et ἀργυροῦς σιδηροῦς χρυσοῦς, et κνανοῦν pro κνάνειον ex optimis restitutum 4, 22, 1. Idem non scripsit, ut est in libris, βαθύπλοιοι vel adeo βαθύπλοιοι, sed contraxit βαθύπλοιοι 3, 40, 4, ut αἰγιαλὸς δυσπαράπλους 3, 44, 4 et 12, 48, 1 πολλὰς ἄπλους, de quo dixi ad Thes. Stephani v. Ἄπλους. Et haud dubie πυρίπνοιοι 4, 47, 3, ubi libri πυρίπνοιοι, pariterque πυρπνόφι 6, 7, 8, ubi etiam ι modo additum modo omissum librorum coarguit malam fidem, ut δύσπνοιοι contraxit 3, 17, 5. Neque curandi sunt ne apud recentiores quidem librarii haec omnia distrahere soliti, ut vel optimis in libris reperiantur depravata, velut Vaticano Dionysii A. R. 1, 59 fin., χάλκεα, ut 1, 79; 2, 54, 70, quum ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς sit 2, 23, et Vaticano Strabonis 15, p. 703, λιβανοχρόοιοι pro λιβανόχρους, ut apud Demosthenem ἑτεροπλόφι pro ἑτερόπλω et Thucydidem εὐνόων pro εὐνων, et alia multa huius generis, de quibus dixi praef. ad Xenoph. Anab. p. X ed. Ox., ubi εὐνοιοι C. pr. 2, 4, 16.

Idem Diodorus non dixit ἡιών, sed ἡών, non ληξέσθαι, quod libri constanter etiam apud Atticos praebent, sed λήξεσθαι, ut ληστής. Neque πρῶι 17, 37, 3, sed πρῶ; neque περιήεσαν 1, 72, 2; ἐπήεσαν 4, 12, 5; 13, 80, 3; ἀπήεσαν 19, 68, 1 et alibi, sed — ἦσαν;

*) τοῦνομα, τοῦμφανές, τοῦπίσω, τοῦμπροσθεν, κἀκει addit Kaelker p. 312.

neque *πλέειν* 15, 42, 3 aut *ἔθειν* 16, 94, 3, sed *πλεῖν* et *ἔθει*.

Neque dubitandum quin semper contraxerit Diodorus augmentum ε cum praepositione *προ* coniunctum, quae crasis certe aliquoties est servata, ut in *προῦδωκε* 11, 48, 8; 36, 3, 6; *προῦδωκαν* 13, 66, 6; *προουκαλείτο* 18, 13, 1; 26, 3, 1; *προουκαλοῦντο* 13, 105, 1 (14, 64, 2); *προούλεγε* 13, 97, 5; *προούλεγον* 33, 24, ut *προούλεγε* in fragmento Demetrii Phalerei 31, 10, 1; *προούπεμψε* 19, 72, 6; *προουτετύπωτο* 31, 27, 2. Nam eadem utriusque formae alternatio est in libris Thucydidis aliorumque Atticorum, pariterque Polybii, Dionysii Halic., Dionum, quos omnes certum est una usos esse contracta. Nusquam vero apud Diodorum apparet *προούχειν*, ut aliquoties apud Dionysium.

Quemadmodum autem crasin et contractionem in multis diaeresi praetulit Diodorus, ita hiatui elisionem eum anteposuisse haud pauca huius ostendunt exempla, etsi alterum non ita ut Polybius aliique fugit. Quo de genere quum multa videantur apud Diodorum non minus quam apud Polybium abolita, non mirum quod pauca tantum sunt relicta eiusmodi ut *προεκαλέσατ' αὐτοῦς* 19, 108, 3; *κατελείπετ' αὐτοῖς* 20, 93, 7; *ἔδεικνυθ' ὑπὸ τῶν ἐγκωρίων* 17, 83, 1; *συνετάξαθ' ἡμέραν* 20, 94, 4. Item *ἔπαντ' ἐπράττετο* 14, 21, 2; *τάλαντ' ἀργυρίου* 17, 54, 2; *τραύματ' εἰληφόσι* 17, 103, 6; *τὰ στόματ' ἐμφράττουσι* 19, 94, 8; *χρήματ' εἰσέφερον* 20, 84, 4; *προτιμήσαντ' αὐτήν* 20, 81, 3 et similia. Et saepius in numeralibus, ut *δέχ' ἡμερῶν* 19, 37, 3; 20, 73, 3; *ὀγδοήκοντ' ἔτη* 1, 5, 1; *πένθ' ἡμερῶν* 1, 13, 4; *πένθ' ἡμέρας* 2, 25, 8; 13, 39, 2; 14, 21, 6; 19, 37, 5, quum *πέντε ἡμέρας* sit 31, 11, 1; *πέντε ἡμέρας* 36, 5, 1; *πεντήκοντ' ἀνδρας* 17, 76, 8; *πεντήκονθ' ἡμέρας*

14, 31, 1; πεντήκονθ' ἐπέων 19, 55, 5; τετρακάκονθ' ἡμέραις 1, 85, 3; τριάκονθ' ἡμέραις 17, 78, 4.*)

Ad formas vero verborum singulorum multis modis depravatas priusquam accedam, quaedam de declinatione et coniugatione vocabulorum sunt praemitenda. Nam utraque apud Diodorum non minus in multis est corrupta quam apud veteres.

Et in declinatione quidem librarii maxime peccarunt in accusativis quibusdam, antiquiores plerumque formas in novicias mutantes. Quamobrem ego accusativos in *ν* modo recte modo male terminatos in nonnullis certe ad eam revocavi formam quae una conveniret Diodoro. Scripsi enim *Δήμητρα*, quod omnes servant 14, 77, 5, alibi inter hoc et *Δήμητραν***) variantes, in nonnullis est vel *Δημήτρα* et *Δημήτρας*. Quam formam quod ad Stephanum metro versus stabiliri dixi apud Pausan. 1, 37, 2: *Σεμνήν Δήμητραν, ὅτε πρῶτον ὀπίρας καρπὸν ἔφηνεν*, ei iam substituo

---

*) De elisione etiam fusius egit Kaelker p. 314. — Ceterum hanc rem multas cautiones habere recte monuit Dindorf (edit. Teubn. IV. p. XV): 'Multa de hoc genere apud Diodorum depravata videri dixi, etsi pleraque intacta reliqui, cum vel antiquissimis in libris ea reperiatur scripturae inconstantia ut in Philodemi libellis ex papyris Herculaneis editis eadem in pagina scribatur *κάπι* et *καί ἐπί*, *κάν* et *καί ἄν*, *τὴν ὁμοιότητα ὑπάρχειν* et *τὴν ὁμοιότητ' εἶναι*, et multae appareant insolentiores elisiones, velut diphthongi *αι*, sed rursus *πάντα* et *ἀλλὰ* non elidantur ante vocalem, et alia solvantur quae alibi coniunguntur per crasin, ut nisi ipsi sibi in talibus non omnino constiterant scriptores, certe antiquissimos iam librariorum sibi non constituisse appareat.' — Accuratior his quoque in rebus est codex D, quo nisus elisiones saepissime (trecenties fere δ' pro δὲ) tacite restitui.

**) hanc formam probat Cobet, repugnat Schenkl.

versum apud Oenomaum Eusebii Praep. 5 p. 231 D: *Εἰς πατέρα φηγάδας κατὰ γων Δήμητρον ἀμήσεις*, quum in altero facillima sit correctio *Δήμητρος* ὀπίσσω. Et vicissim ubique *Κῶν*, quod est in omnibus 19, 68, 4, alibi *Κῶ* exhibentibus aut inter hoc et illud variantibus, ut solent librarii *ν* in huiusmodi accusativis interdum neglegere, ut plerique in *Κέω* 4, 82, 1, nonnulli in *Ἰλεων* (D, *Ἰόλαον* Π) 4, 24, 4; *Πηνέλεων* 4, 67, 7; *χρυσόπερον* D 4, 13, 1; *Τύνδαρον* 4, 33, 5, sed ibidem *Τυνδάρεων* D. — Nominum vero in *ης* tertiae declinationis accusativos etsi excepto *Εὐμένης*, cuius accentus novicius *Εὐμενής*, de quo dixi ad Thes. Stephani, excluderet *ν*, fere in *ην* terminant libri Diodori, haud pauca tamen alterius formae exempla in nonnullis certe sunt nominibus relicta, ut *Διομήδη* in omnibus praeter D 4, 15, 3; *Ἄρη* in uno C 5, 74, 4; *Πολυάρη* 8, 5, 1—6; *Δημοσθένη* 12, 60, 1; *Παμμένη* 16, 34, 2; *Ἀντιγένη* 19, 17, 4, ut plerique 19, 12 et 13; *Ξενοπείδη* 19, 16, 1; *Ἀριστομένη* 28, 14; quibus accedunt servata in nonnullis *Ἐρμοκράτη* 13, 4, 1; *Ἐγκεράτη* 16, 26, 6; *Λεωσθένη* 17, 111, 3; *Ἀριστοτέλη* 19, 68, 3, et quae Gemistus praebet *Λεωσθένη*, *Λακράτη*, *Εὐθυκράτη*, *Λασθένη*, ubi libri Diodori omnes *-ην*. Credo igitur his quantumvis non ita multis formae in *η* exemplis tamen alterius omnia non minus redargui quam apud Cassium Dionem dixi redargui vol. 5 p. X, et haud dubie etiam apud Chrysostomum, de quo dixi vol. 1 p. IX.

Accusativi adiectivorum in *ης* in *η* purum desinentes etsi plerumque per *η* scripti sunt in libris, ut *αὐτοφυῆ* 3, 45, 7; *εὐφυῆ* 3, 67, 5; *διφυῆ* (pro *ἰδιοφυῆ*) 2, 57, 5; 4, 77, 3 (ubi D *διφυήν*); *συφυῆ* 1, 10, 7; 1, 30, 6; *ὑπεφυῆ* 4, 22, 3; 4, 34, 2; 4, 72, 4, tamen

haec exempla redarguere videntur nonnulla in α , ut $\acute{\epsilon}\nu\delta\epsilon\acute{\alpha}$ 10, 31, 1, quum $\acute{\epsilon}\nu\delta\epsilon\eta$ 1, 45, 2 et $\kappa\alpha\tau\alpha\delta\epsilon\eta$ sit 17, 91, 5, quae correxi, et $\acute{\epsilon}\nu\kappa\lambda\epsilon\acute{\alpha}$ 16, 7, 4. Nam perpetuo sic peccant librarii etiam apud Atticos, ut dixi ad Xen. Comment. 1, 6, 13, fuitque vel multo recentiorum unus et alter quem meliores libri hoc vitio liberarent, ut Pausan. 3, 7, 11; Procop. Pers. 2 p. 157 D, qui $\acute{\delta}\gamma\acute{\alpha}$.

Accusativos pluralis nominum in $\epsilon\upsilon\varsigma$ etsi libri modo in $\epsilon\iota\varsigma$ modo in $\epsilon\alpha\varsigma$ terminant, interdum tamen etiam inter utramque formam variant, ut unus de optimis (i. e. A; sed item D) 3, 3, 6 $\beta\alpha\sigma\iota\lambda\acute{\epsilon}\alpha\varsigma$ pro $\beta\alpha\sigma\iota\lambda\epsilon\acute{\iota}\varsigma$. In quibus quum etiam Atticorum libri saepe fallant, non indigna memoratu sunt verba Graevii ad Luciani Soloecistam c. 8, vol. 3, p. 575: „Nomina in $\epsilon\upsilon\varsigma$ apud medios inter Atticorum veterum et sophistarum aetatem, Polybium, Diodorum, Diogenem Laertium et eiusdem notae scriptores fere $\epsilon\iota\varsigma$ contractum habent in accusativo plurali: apud veteres Atticos, Aristophanem, Thucydidem, Xenophontem, Platonem, Lysiam, Demosthenem, Isocratem, Aristotelem, Theophrastum, et Xenophontis imitatore Arrianum, tum apud sophistas Pausaniam, Heliodorum, Libanium, Aristidem, Lucianum, alios eius aetatis scriptores, Dionem, Appianum, Herodianum, et ex nostris Chrysostomum, Basilium, Gregorium Theologum, Synesium sine contractione fere in $\epsilon\alpha\varsigma$, quod et notavit P. Leopardus in Miscellaneis. Plutarchus et Iosephus modo $\epsilon\iota\varsigma$ modo $\epsilon\alpha\varsigma$ dicunt, nisi illud quoque intempestivis emendatoribus debemus. Plethon certe Gemistus Plutarchi et Diodori verba transcribens pro $\acute{\epsilon}\nu\pi\epsilon\acute{\iota}\varsigma$ accusativo semper $\acute{\epsilon}\nu\pi\acute{\epsilon}\alpha\varsigma$ habet. Plutarchus in Timol. c. 16: *Οἱ Κορινθιοὶ πέμπουσιν αὐτῷ δισχιλίους δούλους καὶ*

διακοσίους ἑπταίς, pro quo Plethon 1, 42: Κορίνθιοι Τιμολέοντι πέμπουσι δισχιλίους μὲν ὀπίστας, ἑπτάς δὲ διακοσίους. Diodorus 16, 39, 2: Θηβαῖοι δ' ἀπέστειλαν πεζοὺς μὲν τετρακισχιλίους, ἑπταίς δὲ φ', Gemistus autem 2, 8: Θηβαῖοι δ' ἀπέστειλαν πεζοὺς μὲν τετρακισχιλίους, ἑπτάς δὲ πεντακοσίους. Sic et alibi." Nempe 1, 8 Μαντινέας, ubi libri Diodori Μαντινεῖς, 2, 3 Ἀμφισσέας, ubi libri Diodori Ἀμφισσεῖς, ut omnino Gemistus, etiam ubi suis utitur verbis, formam εας ponit, non εις, ut supra formam η, non ην, nominum in ης. His autem Graevius multa addit de utraque forma exempla partim Atticorum partim recentiorum, recte iudicans apud illos certe librariis deberi εις pro εας.*)

Ad coniugationem quod attinet, plurimum negotii librariis facessivit augmentum. Nam ut omittam explosum iam a Wesselingio ineptum προετέρουν et προετέρησα pro ἐπροτέρουν et ἐπροτέρησα, quod perraro servatum uno alteroque in libro, plerumque prius illud supponentibus: augmentum modo depravarunt, ut in ἀπεκατέστησα pro ἀποκατέστησα illato, et ἀπήλαυον pro ἀπέλαυον 13, 88, 6, παρηνόμηκα pro παρανενόμηκα, et vicissim in ἡβουλόμην ἡβουλήθην ἡδυνάμην ἡδυνήθην ἡμελλον, quae alibi, sed multo rarius, per ε scribuntur, ut solet in his etiam apud Atticos variari, sed nemo credet scriptores ipsos ita lusisse, modo omiserunt, ut aliquoties in ὄραν, cuius etiam perfectum semper scriptum per ἔω pro ἔο, et ὠθεῖν, et saepissime in

*) In declinatione comparativorum quam regulam Diodorus secutus sit, ex nostris codicibus frustra quaeres: 4, 78, 1 πλείω χρόνον est in omnibus, 4, 79, 2 πλείονα χρόνον in optimis CD; 2, 50, 2 πλείονας καὶ μείζους, 3, 44, 3 πλείους, 3, 48, 2 μείζονας etc. — Iuvat hic etiam adnotare comparativos et superlativos haud raro commutari.

verbis ab *ε* incipientibus, ut vix semel iterumque sint servatae formae quibus constanter usum esse Diodorum, quum illae vix fallant, dubitari non potest, ut *ηύλαβήθη* 13, 87, 2; *ηόρέθησαν* 13, 90, 4; *ηύρισκε* 3, 37, 4; 16, 76, 3; 30, 9, 2; *ηύτυχήσαμεν* 13, 22, 8, sed ibidem *εύγνωμόνησαν*; *ηόχαρίστον* 14, 29, 4; 14, 74, 3; *ηύχοντο* 14, 9, 7; 20, 16, 6; *προσηύχοντο* 13, 16, 7; et in *εύεργέτων* plerumque per *ε*, raro per *η* in secunda scripto; 5, 45, 4 in *γεωργηκέναι* et 12, 45, 4 in *δενδροκοπημένης*, omissa reduplicatione,*) quod correxeram iam in editione priori, cui addendum *πεπειθαρχηκόσι*, quod pro *πειθαρχούσι* vel *πειθαρχηκόσι* restitui 18, 63, 2.

Plusquamperfecti saepissime partim augmentum omissum partim tertia pluralis per *ει* scribitur pro *ε*, quod raro servatum in libris, ut 11, 4, 6; 11, 53, 1; 11, 65, 1; 17, 85, 1; 33, 28, 4, ego ubique restitui. Librorum enim in hac forma fidem vel Demosthenis coarguunt codices, qui omnes in *παρεσκευάκεισαν* consentiunt p. 305, 21.

Futurum verborum in *ιζω****) etsi satis constanter contrahitur, tamen 13, 21, 3 est *ἀγωνισομένους*, quod redarguitur forma *διαγωνιῖσθαι* 13, 105, 3; 14, 103, 6; 17, 30, 2; 19, 29, 1; 19, 93, 6; *ἀγωνιούμεθα* 14, 25, 4; *διαγωνιούνται* 15, 65, 4; ut Dionysio A. R. 3, 18 *ἀγωνισομένους* illatum pro eo quod 3, 17 et aliis multis locis habet *ἀγωνιουμένους*. Pariterque *χαρίσομαι* 37, 18 pro *χαριούμαι*, quod est 13, 25, 4.

*) at recte *γεγεωργηκέναι* D, et *δεδενδροκοπημένης* P(atmensis).

**) Liceat hic afferre formam codicum *στραγγαληθείς* (pro *στραγγαλισθείς*) 1, 68, 5; tum *προιστορισμένοις* (pro *προιστορημένοις*) 3, 1, 3 et *ἐπισκοτίσειν* (pro *ἐπισκοτήσειν*) 1, 76, 1, quae sunt in D.

Et *πορίσεσθαι* 38, 19, nisi hoc est pro *πορίζεσθαι*. Sic 19, 50, 2 *ἀπελπίζειν* unus pro *ἀπελπιεῖν*. Formam *ἀποπλευσεῖσθαι* 19, 58, 6, etiam in libris nonnullis recte scriptam *ἀποπλεύσεσθαι*, redarguit *συμπλεύσεσθαι* 16, 66, 4. Suspectum *παραπλεύσων* 13, 54, 5.

Eiusdem futuri forma passiva pro media supposita in verbis quibusdam satis superque probat etiam Diodoro illud fuisse illatum vitiorum genus quod antiquioribus omnibus saepissime intulerunt librarii. Quis enim dubitet, cui 4, 84, 4 ex libris optimis restitui *στερηθεσθαι* pro *στερηθήσεσθαι τῆς δράσεως*, eidem me 4, 23, 2 recte exemisse *στερηθήσεται τῆς ἀθανασίας*, et 12, 12, 5 *ἀποστερηθήσεσθαι τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων**) Ac ne Dioni Cassio quidem 41, 7, 5 *στερηθήσεσθαι* puto tribuendum, cui alia nonnulla de genere hoc quae ipse redarguit exemisse me dixi vol. 5 p. XI, quibus addendum *προθυμηθήσεσθε* 50, 28, 5, etiam apud Platonem in Phaedone interdum illatum pro legitimo *προθυμήσομαι*, sed nihilo verius quam *ἐνθυμηθήσομαι* apud Arrianum Epict. 1, 3, 1, cui etiam *δεηθησόμεθα* illatum 1, 17, 3 pro *δεησόμεθα*, et Hierocli Photii Bibl. cod. 251 p. 466, 34 *προνοηθησόμεθα* pro eo quod in altero est codice *προνοησόμεθα*. Diodoro vero etiam alia huiusmodi vitia sunt eximenda, qui 2, 18, 2 *τὸν Ἰνδὸν πειραθήσεσθαι τῆς περὶ αὐτὴν ἀρετῆς* et 12, 1, 2 *τῆς ὁμοίας τύχης πειραθήσεσθαι* haud dubie scripserat, quod Pausanias 4, 25, 4 *πολιορκίας πειράσεσθαι μακροτέρως*, etsi alterum est apud Iosephum Ant. J. 10, 7, 6 *οὐδενὸς κατοῦ πειραθήσεσθαι*, quod repetit Zonaras vol. 1 p. 115 B, sed ut illius quoque libros fallere putem. Et 3, 6, 2 *λόγον οὐκ ἔχουσα*

*) 13, 56, 2 *πολιορκήσεσθαι* scribendum est ex codice: Dindorf edit. Teubn. IV p. XVI.

τὸν ἐναντιωθησόμενον, quod scripsi ἐναντιωσόμενον, ut 19, 5, 4 μηδὲν ἐναντιωθήσεσθαι τῇ δημοκρατίᾳ repositum ἐναντιώσεσθαι, abolito vulgari vitio,*) de quo

*) nec quisquam hoc recte factum dubitabit, nisi qui etiam Dionysium A. R. 1, 59, vol. 1, p. 151, 11, ubi Vaticanus ἐναντιωθησομένου mutat in ἐναντιωσομένου, et 6, 62, vol. 2, p. 1181, 3, ubi ἐναντιωθήσεσθε in ἐναντιώσεσθε 3, 23, vol. 1, p. 481, 4, ubi omnes ἐναντιώσεται, ut 3, 72, p. 595, 2; 4, 10, vol. 2, p. 661, 13; 6, 38, p. 1127, 10; 48, p. 1148, 12; 65, p. 1189, 3; 69, p. 1197, 1; 75, p. 1211, 13; 85, p. 1236, 16 (ubi Vat. ἐναντιωθησόμεθα); 7, 50, vol. 3, p. 1424, 16; 8, 31, p. 1574, 9, sic, sed nihilominus 4, 51, vol. 2, p. 766, 13, semel scripsisse putet ἐναντιωθήσεται, quod hic est in ipso Vaticano, ut apud Galenum vol. 1, p. 220, 6 Lips. Quae sufficiunt, opinor, ad librorum Diodori consensum in hac forma non minus elevandum quam in aliis, ubi modo variant modo consentiunt, etsi idem illud ἐναντιωθήσεσθαι est in epistola Antiochi regis ex lapide edita *Archives des missions scientifiques et littéraires, deux. sér. t. 3, liv. 3, 1867, pl. 3, v. 14*: Τὸν δὲ ἐναντιωθησόμενον τισι τῶν προγεγραμμένων ἔνοχον εἶναι ἀσεβείᾳ, quod utrum recte habeat an fallat ut quod continuo sequitur: Ἀναγραφῆναί τε καὶ τὰ ἀντίγραφα ἐν στήλῃ λιθίνῃ pro δὲ καὶ in medio relinquo. Sunt enim huiusmodi quos dixeris Macedonismi multo antiquioris saepe originis quam ut ab librariis codicum superstitem possint dici profecti, quantumvis scriptoribus meliorem sequentibus dialectum non sint tribuendi, ut quod ego neque Polybio neque Diodoro, cui semel in Exc. Vat. p. 39 (10, 32, 1) est illatum, ut Aristoteli et Straboni, quorum ipsae codicum varietates fraudem redarguant, verbum *σιταρχέω* et substantivum *σιταρχία* pro iisdem per κ scriptis, ut *πανδοχείον* et *πανδοχεύς* apud Polybium partim per κ partim per χ scripta ipse exhibet Vaticanus, eadem forma *σιταρχία* bis est in papyro Ptolemaeo et Cleopatrae regibus Aegypti oblata in Maii Class. Auct. vol. 5, p. 356, 14; 358, 28, sed in eadem 356, 11 et 12, activum *καταχαρίσαι* et *ἐπιχαρίσαντος*, quod ex Byzantinis tantum scriptoribus cognitum, et in alia p. 603 ult. *ἐλαμβάνουσαν*, et 604, 1, *ἀντιλήψαι* (et vol. 4,

Dionysio, Dioni Cassio, aliisque illato dixi ad Stephanum. Neque quod 11, 18, 2 est: *Οὔτοι γὰρ ἐδόκουν καὶ φιλοτιμηθήσεσθαι*, scripserat Diodorus, sed *φιλοτιμήσεσθαι*, et Plato, Demosthenes et alii omnes, quo ipso etiam *τιμηθήσεσθαι* 15, 74, 1; 16, 75, 4, quamvis passiva significatione positum suspectum redditur, pariter atque 20, 3, 3; 27, 18, 3 *ἡττηθήσεσθαι* et *ἡττήθησόμενον*. Nam in utroque verbo sic peccare solent librarii, ut de priori multis ostendi exemplis ad Stephanum, de altero, etiamsi dixit Euripides, Lysias, quem p. 161, 3 *ἡττηθήσονται τῶν κακῶν*, sed p. 180,

---

p. 445, 12 *ἀγαγήσαι*), ut quod ib. p. 354, 35 et 358, 32 est *διδώσαν* et *δοίωσαν* neque Polybio neque Diodoro hanc optativi formam possit vindicare, quam ego non solum illis exemi praef. ad Polyb. vol. 1, p. LIII et p. XII, aut Atticis, ut Xenophonti, de quo dixi ad Comment. 1, 4, 19, p. 44 ed. Oxon., aliisque de quibus ad Stephanum v. *Ἀφίημι* p. 2662, B, sed ne Homero quidem vindicatam putabo, donec certiori confirmatam videro exemplo quam quod unum nunc est apud illum Il. P, 733: *Ἄλλ' ὅτε δὴ ὄϊ' Αἴαντες μεταστρεφθέντες κατ' αὐτοῦς σταίησαν, τῶν δὲ τράπετο χρώς*. Nam facilis est correctio *σταίην, τῶν δ' αὐτε τράπετο χρώς*, nec magis codicum consensus multis antiquitus vitis inquinatum tueri poterit quod non sit Homericæ aetatis quam prorsus barbarum *ξυμβλήσαι* pro *ξυμβλήσαι* in omnes illatum, quod correxi ad Stephanum v. *Βάλλω* p. 90, D. Cum illo autem Antiochino, sed nihilominus non Diodoreo *ἐναντιωθήσομαι*, conferre licet quam ut Macedonicam, non Diodoream notavi, terminationem imperativi *ωσαν* pro *ων*, saepissime etiam Atticis illatam, ut dixi praef. ad Xenophontis Hist. Gr. ed. Lips. tertiam p. XVIII, sed ut quae certissima eius videri possint exempla, eadem vel maxime fallant, ut Euripidis Ion. 1131: *Θύσας δὲ γενέταις θεοῖσιν, ἦν μακρὸν χρόνον μένω, παροῦσι δαῖτες ἔστωσαν φίλοις*, ubi nuper restitui quod etiam sententia poscit, *δαίτας ἔστια φίλοις*: Dindorf V p. XI.

19 ὧν ὑμεῖς ἠτήσεσθε, et non priori quoque loco scripsisse ἠτήσονται nemo credet. Nihilo melius ὠφελήσασθαι 19, 7, 1 et, ut opinor, καταφρονήσομαι 12, 4, 2, quod etsi est apud Isocratem et Lucianum, tamen καταφρονήσομαι est apud Platonem, ut certe Isocrati haec forma sit restituenda. Nam incredibilis apud omnes cernitur scriptores librariorum in his formis in alteras mutandis incuria, ut apud Diodorum 13, 92, 2 vel περιαιρεθήσεσθαι illatum sit pro περιαιρήσεσθαι. Vicissim 14, 117, 5 male nonnulli ἐπιμνησόμεθα pro ἐπιμνησθησόμεθα, quae una usitata in prosa forma huius futuri, ut apud Pausaniam 5, 25, 1 ἐπιμνησόμεθα καὶ τούτων mutandum putem in ἐπιμνησθησόμεθα, quod est 8, 9, 7; 8, 15, 4, ut μνησθήσομαι 6, 1, 2, et fortasse ne Eunapio quidem Erc. p. 65, 19 ed. Nieb., ἐπιμνήσεται πάλιν τῶν συντεθειμένων, relinquendum. Inter utramque formam variant libri Demosthenis p. 432, 7, Polybii 5, 33, 3, ubi optimi μεμνήσομαι, ut non dubitem Herodoto 1, 5, 177 pro ἐπιμνήσομαι restituere, quod 2, 3 habet, ἐπιμνησθήσομαι. Nam etiam 1, 51, ubi libri ἐπιμνήσομαι, Photius Bibl. cod. 190, p. 150, 9 ἐπιμνησθήσομαι.

Optativorum forma tertiae pluralis in αἰεν pro εἰαν etsi apparet aliquoties in libris, ut τηρήσαιεν 2, 4, 4; προστάξαιεν 8, 3^a, 2, tamen nihilo verior est apud Diodorum quam apud Atticos, quibus saepe est illata. Nam et multo plura sunt formae in εἰαν exempla, et ipsa librorum inter utramque variantium 20, 4, 4 fides vacillat. Eadem ratio videtur formarum illarum in εἰημεν et εἰησαν, quae sunt 8, 15, 1, ubi βουληθείημεν, quum talia etiam recentioribus illata arguant librorum in loco Attici apud Eusebium Praep. 15, p. 802, A, varietates διακριθείημεν praebentium pro διακριθείημεν,

et 3, 36, 1, ubi *ὀποληφθεισαν*, 8, 25, 4, ubi *εἶησαν*. Nam *ἀξιοῖμεν* est 10, 21, 2; *κληθεῖεν* 13, 21, 7; *καταπολεμηθεῖεν* 14, 39, 3; *εἶεν* 14, 21, 3.

Secunda singularis indicativi praesentis et futuri medii vel passivi etsi constanter scribitur *η*, nihilominus Diodoro haud dubie restituendum est *ει*.

Perfectis, interdum etiam acristis, male interpositum *σ*, ut non tantum constanter fere in *κέκλεισμαι*, semel sine *σ* scripto in nonnullis 19, 61, 6, et in uno 14, 66, 4, et *κέχησμαι* 4, 38, 2; 17, 103, 4,*) sed, ut videtur, etiam in *ἀλλήλεσμαι* 3, 14, 1, etsi hoc est etiam apud Agatharchidem Photii cod. 250, p. 448, 3, et *περιέξωσμαι* 1, 72, 2; 5, 29, 2; *παρεξωσμένος* fr. Escor. p. 26 ed. Müller., nisi haec quidem veteribus fuerint peculiaris, etsi *περζωμα* est 3, 8, 5, Diodoro autem *κέχησμαι* relinquendum, ut 2, 9, 2 *χρῖσμαι*, quod mihi et ipsum scribendum videtur *χρῖμα*, ut *περζωμα*. Sed *ἐλασθεισῶν* 20, 51, 3 redarguit *ἐξελαθέντες*, in deterioribus servatum 4, 67, 1, in plerisque 11, 23, 3.

Imperativi utramque formam ita ut 13, 29, 5 et 6 fit coniunctam, ubi praecesserat *ὑπομενόντων* et *ἐχόντων*, et sequitur *παρατείσθων* — *καταμεμφείσθωσαν* — *ἐπικαλείσθωσαν*, quum etiam libri Xenophontis, Thucydidis, Platonis saepe sic inter se coniunctam exhibeant, nemo dubitet Diodoro librariorum affinxisse, ut tollenda sit altera etiam 18, 56, 5 et 6, ubi *καταδεχέσθωσαν* et *παραγενέσθωσαν*.

Praeter haec in formis vitiosa et ab librariis ad suam consuetudinem detorta multa sunt vocabula modo recte modo secus scripta, de quibus ut compendifacere operam ad locos singulos singulatim dicendi, memoratu

*) 4, 54, 5 *κέχησμαι* manu prima D.

digniora ordine hic coniunctim recensenda et sub uno conspectu ponenda duxi.

Ἄμμος quum 1, 32, 4 in optimo sit libro (i. e. D) conservatum, qui ὑφ' ἄμμου, et in plerisque 17, 50, 1, eundem ubique spiritum restitui, de quo dixi ad Thes. Stephani, restituendum haud dubie etiam in nomine *Ἄμμων*.

Ἄν delevi, ubi cum futuri absurde coniungebatur participio: 1, 53, 8 διδάξει τὸν πατέρα ἡρώδης ἂν ἐσομένην τὴν στρατείαν, nisi praestat γενησομένην. Item, ubi cum infinitivo futuri: 1, 76, 3 οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα μήτε τοὺς εὐφυνεῖς τῶν βραδυτέρων πλεονεκτήσειν 18, 55, 3 οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τὸν μὲν Κάσσανδρον ταπεινώσειν, ἑαυτοῖς δὲ μεγάλην δόξαν . . περιποιήσειν 20, 3, 3 πάντων διειληφόντων μηδ' ἂν ἐγγεήσειν αὐτὸν τοῖς Καρχηδονίοις ἀντιταχθῆναι, ut Polybio ad Thes. Stephani p. 294 A, et Dioni Chrys. saepius eximendum dixi praef. p. XII. Nihilo meliora sunt exempla cum futuro coniuncti apud Dionysium. Eadem vero particula deesse videtur 1, 40, 3: *Εἰ μὲν οὖν ὁ Νεῖλος ἀνέβαινε, δῆλον ὑπῆρχεν, ἐπεὶ δὲ*, ubi δῆλον ἂν ὑπῆρχεν Hertleinius in progr. Werthem. a. 1865, p. 5. Sic *εἰ* — ἂν — ἐπεὶ δὲ est 13, 20, 5; 15, 79, 2. Atque etiam 13, 1, 1, ubi item *εἰ* — ἦν — ἐπεὶ δὲ, scribendum videtur σχεδὸν ἂν ἦν, et 1, 39, 10 post *εἰ μὲν* — ἂν quod sequitur *εἰ δὲ* — ἀδύνατον ἦν, item ἂν ἦν, et 10, 7, 2, ἀπειπον ἂν. Simile quidem καθῆκον ἦν 1, 38, 11, ubi item sequitur ἐπεὶ δὲ, et apud Polybium 1, 1, 1 *εἰ μὲν* — ἀναγκαῖον ἦν, sequente

Ἄλλοθενέσιν pro ἄλλοις ἔθενεσιν 2, 48, 2 et 17, 82, 2 restituit Dindorf (Neue Jahrb. 1869 p. 472); cf. 1, 66, 9; 1, 67, 9; 1, 74, 1; 2, 38, 1; 2, 39, 4; 2, 48, 3; 2, 55, 3; 3, 18, 5; 11, 71, 4; 25, 2, 1; 29, 19; 40, 3, 2.

item *ἐπεὶ δέ*: sed utroque loco tanquam nihilo certiori, ut de Polybiano dixi praefatione vol. 1, p. XLVII, illos non magis quam hos illis defendi facile intellegitur. Duplex *ἀν* e libro optimo D restitui 2, 40, 4, ut in omnibus est 13, 20, 5.

Ἀνοίγω etsi semel apparet cum augmento ab Atticistis improbato *ἐξήνοιγεν* 1, 33, 11, tamen quum ceteris locis omnibus sit *ἀνεῶ* —, dubium utrum libri fallant an ipse lapsus sit Diodorus, ut Pausanias 2, 35, 7 *ἠνοίχθησαν*, 4, 26, 8 *ἠνοιγε* dicens, etsi *ἀνεργμένων* dixit 4, 5, 9, nisi quis putet etiam apud hunc fallere libros, qui tamen non, ut in N. T., variant inter utramque formam, quarum alteram illam per *η* et *οι* grammatici quidem ut prorsus barbaram reiciunt, sed praebent etiam libri Xenophontis, de quibus dixi praef. ad Hist. Gr. ed. Lips. tertiam p. XX.

Ἀνοπλος etsi nonnisi 20, 110, 1 uno in libro scriptum *ἄοπλος*, tamen id ipsum constanter etiam Diodoro esse restituendum vix dubitabit qui contulerit quae de utraque forma dixi ad Stephanum, et *ἀολιητος* pro *ἀνολιητος* 3, 38, 1 et 2 bis restitutum ex libris, ut est in plerisque 4, 17, 4. Quare *ἄοπλος* scripsi 14, 115, 2; 14, 116, 2; 16, 10, 3; 17, 8, 5; 17, 42, 2; 17, 64, 1; 17, 84, 6; 18, 9, 5; 20, 11, 2; 20, 66, 3.

Ἀντιπέρας pro *ἀντιπέραν* quum optimi praebeant 5, 23, 5, idem restitui 2, 47, 1; 3, 38, 4; 3, 39, 3; 3, 42, 1; 5, 60, 1; 5, 82, 1; 5, 83, 2; 13, 65, 4; 13, 79, 6, ut faciendum dixeram ad Thes. Stephani.

Ἀνωτάτω etsi ex optimis restituendum fuit 2, 10, 3 pro *ἢ δ' ἀνωτάτη σῶρονξ*, non sequitur tamen ex uno Gemisto ibidem *τὴν ἀνωτάτω* pro *τὴν ἀνωτάτην*

ἀναίθην pro *ἀνέθην* 2, 23, 2; 2, 59, 1; 16, 37, 2; 37, 3, 3.

ἐπιφάνειαν et ex eodem, qui etiam 2, 13, 2 solus τὸ *κατωτάτω μέρος* pro *κατώτατον*, et libro uno 2, 10, 6 τῆς *ἀνωτάτω ἐπιφανείας* pro τῆς *ἀνωτάτης* esse recipienda, quippe hiatus evitandi causa consulto a Diodoro, ut videtur, non posita.

Ἄξιοχρέους οὔσας 11, 34, 3 et *ἡγεμόνας ἀξιοχρέους* 14, 77, 6, videtur scribendum *ἀξιοχρεως*, quod habet vel Pausanias 7, 6, 9 ὡς *μηδὲ σώζειν τὰ οἰκεῖα ἀξιοχρεως εἶναι*, etsi *ἀξιοχρεα* est 8, 31, 9, ubi nonnulli ω pro ο, quod ad α potius referendum, ut singulari certe libri fere semper *ἀξιοχρεως*. Plurali tamen etiam *κατάχρεοι* est 32, 26, 3, ut apud Polybium quoque, quamvis accusativo *ἀξιοχρεως* dicentem, horum compositorum etiam formae in *οι* apparent. In quibus tamen etiam libri variant inter formas φ et alteras, ut Plutarchi Timol. c. 11, nonnulli *διάπλεω* pro *διάπλεαι*. Dixi de his vitiis ad Thes. Stephani p. 1097, A.

Ἀπαράσκευος tantum dixisse Diodorum, non etiam *ἀπαρασκευάστος*, quod est in omnibus 14, 47, 3 et in uno 12, 69, 4, probat ceterorum locorum omnium in altera forma consensus 2, 26, 5; 2, 29, 5; 3, 65, 3; 13, 36, 4; 16, 84, 2; 17, 86, 5; 18, 51, 2; 29, 3; 31, 42, eademque formam alteram apud Atticos inferendi librariorum consuetudo, de qua dixi ad Stephanum.

In formis *Ἀπόλλω* et *Ἀπόλλωνα*, sive absit articulus sive adsit, etsi libri ita ludunt ut nihil in iis sit praesidii (cf. 3, 59), haud dubie tamen *Ἀπόλλω* tantum dixerat Diodorus, etsi non dixit *Ποσειδῶ*, sed, in quo libri perpetuo consentiunt, *Ποσειδῶνα*.

Ἄπλατος cum recte sit 2, 49, 4 in omnibus, *ἄπλατος* est in libris secundae classis 3, 19, 5; 3, 40, 4; 3, 50, 4; 3, 70, 4; 4, 13, 3; 4, 21, 5.

Ἀπόρροια 2, 49, 4 et 3, 46, 5 ne Diodorus quidem scripsisse videtur, sed, quod Phrynichus, cuius de praecepto dixi praef. ad Xenophontis Hist. Gr. p. XIX ed. tertiae, *σεμνότερον* iudicat, *ἀπορροάς*, ut omnes 2, 8, 2, quum *ἐκροάς* 11, 25, 3 in nonnullis item scriptum sit *ἐκροίας*, et plerisque Strabonis 15 p. 702, ubi pro *ἀπορροιδῶν* optimus Vaticanus *ἀπορροῶν*. Non melioris fidei videtur *ἐπίρροια* 2, 2, 1, ubi *εὔροια* potius desiderari vidit Herwerdenus, et 5, 25, 3, ut Polybio 2, 32, 2 *συρροάς* restituendum pro *συρροίας*, quum huius quoque vocabuli forma *ἐπιρροή* utantur veteres, ut fallere putem exemplum Theophrasti ad Thes. Stephani citatum. Ita *περιπνοίας* pro *περιπνοαίς* illatum plerisque Diodori 3, 19, 4, omnibus in *ἀνεπνοαίς* convenientibus 2, 12, 2, et *πνοαίς* vel optimo Polybii 1, 56, 4, et plerisque Strabonis 16 p. 769, et *ῥοάς* ex optimo D restitui pro *ῥοιδάς* 4, 35, 4, et *χροιά* pro *χρόα* illatum 17, 75, 3, contra constantem Diodori consuetudinem, 3, 47, 8 et 9; 3, 50, 2; 4, 22, 1, quod etiam aliis eximendum, ut Straboni 16 p. 779, qui *χρόα* habet 17 p. 809, 823, tamquam prorsus alienum a prosa, ut vel *χρωία* Diodori unus (G) pro *χρόα* 2, 14, 4. Pro *πτοίας* 20, 69, 1, una ed. Basil. *πτοῆς*, quod videatur esse *πτοήσεως*, quod est 20, 66, 4.

Ἄπωθεν pro *ἄποθεν* restitui 2, 4, 2; 3, 15, 3;

Ἄστεος omnes pro *ἄστεως* 1, 28, 4.

Ἀῖξω omnibus locis restitui, ut est in omnibus libris 1, 11, 5; 1, 35, 2; 1, 36, 2 et 7; 1, 50, 6; 2, 45, 2; 3, 58, 2; 11, 46, 1; 11, 61, 5; 11, 79, 2; 12, 77, 3 etc. — *ἀῖξάνω* 4, 79, 7; 4, 73, 5 Π; 2, 1, 9 D; 4, 11, 1 D.

Ἄτοῦ saepissime pro *ἀτόῦ* scriptum est (in D spiritu saepe neglecto), veluti 1, 20, 2; 2, 10, 3; 2, 19, 9; 3, 59, 5; 3, 71, 3; 4, 18, 4; 4, 37, 4.

4, 24, 2 (*ἄπωθε* D); 12, 10, 6 (*ἄπωθεν* P); 13, 59, 6 (*ἄπωθε* P); 13, 85, 1 (*ἄπωθε* P); 20, 6, 1; 20, 16, 6, servatum in ed. Basil. 20, 6, 1, et in eadem et libro uno 20, 16, 6, et in fr. Escorialensi p. 21 ed. Müller. Saepe sic peccatum apud omnes, ut vel *ἀποτέρω* inferatur, quibus de vitis dixi ad Thes. Stephani.

Ἄρης etsi 2, 46, 5; 30, 15; 37, 30, 2 tantum *Ἄρεως*, ceteris locis constanter in libris flectitur *Ἄρεως*, illi nihilominus perinde fallunt ut libri Dionysii, Pausaniae, cuius pauci tantum 8, 32, 3; 8, 37, 12; 9, 36, 1, 3; 9, 37, 7 *Ἄρεος*, et aliorum, ut dixi ad Thes. Stephani p. 1933, A.

Ἀρμόττω tantum, non etiam *ἀρμόζω*, dixisse Diodorum multa persuadent prioris formae exempla, ut libris eius alteram interdum inferentibus nihilo plus tribuendum sit quam Xenophontis; cf. *Σφάττω*.

Ἄρηι semper, non *ἄρηις*, esse scribendum dicitur in *μέγρι*.

Βότρως. De accusativo pluralis *βότρως*, non *βότρως*, v. *Ἰχθύς*.

Βόες qui dixit 3, 31, 2, mirum si *αἱ βοῦς* dixerit 4, 23, 2; 4, 24, 2; quod facile potuit ex praecedentibus accusativis inferri, ut apud Pausan. 4, 4, 5 *ἐγένοντο βοῦς*, ex accus. 6, *ἀποδόμενος βοῦς* et *βοῦς ἄγεσθαι*, pariterque 4, 36, 5 ex praecedentibus accusativis, etsi 5, 1, 9 iterum est *βοῦς*, quamvis nullus sit accus. in proximis. *Βοῦς* accus. apud Diodorum 3, 37, 9; 3, 64, 1; 4, 22, 6; 4, 23, 2 etc. Itaque sustuli quod Xen. Cyr. 4, 1, 9 vel optimi inferunt *βοῦς*, ut apud eundem Anab. 3, 5, 9 vicissim *βόας* deteriores inferunt pro *βοῦς*. Nam eadem librorum

---

Βύβλος et *βυβλίον* frequenter in D.

in his formis fides quae in formis *ναῦς* et *νήες*, ut ne Dionysio quidem A. R. 1, 39, p. 98, 12 relinquendum putem *βόας* post *βοῦς* ib. 8 illatum, etsi redit p. 100, 4, 10.

Βοεικός pro *βοϊκός* Diodoro quoque 2, 11, 5, ut ibidem *ὄρεικός* pro *ὄρικός*, et 17, 69, 8 restitui, ut aliis omnibus est restituendum quod metrum poscit apud poetas.

Γαμήσαντα 2, 39, 2, et *γαμήσας* 18, 25, 3 et Exc. Vat. 33, 7, 6 non scripsisse qui ceteris locis omnibus multo pluribus scripsit *ἔγγημα*, non dubitabit qui contulerit quae hoc de vitio dixi praef. ad Dionem Chrys. p. IX.

Γίγνομαι et *γιννώσκω* etsi vix semel iterumque praebent meliores libri, ut 1, 52, 6; 1, 66, 3; 1, 83, 4; 5, 56, 1; 17, 7, 5; 17, 58, 3, minime tamen negem constanter esse restituenda, quum non minus ludere soleant apud Atticos. Nulla enim ratio est cur Diodoro aut Dionysio Halic., apud quem et ipsum obtinet forma *γιν*—, non tribuatur qua non solum alii eiusdem aetatis usi sunt scriptores, ut Nicolaus Damascenus, de quo dixit Federus p. 222, sed multi etiam multo recentiores, ut uterque Dio.

Δεικνόντων 8, 9, 2; 17, 37, 5, ubi praecedit *διανενόντων*, scribendum esse *δεικνύτων*, et 19, 26, 9 *δεικνύντες* pro *δεικνύοντες*, alterius formae probant exempla 1, 75, 3; 4, 6, 4; 5, 46, 3; 16, 92, 5, et *καταχωννύντες* 2, 59, 8, et *μυγνύντες* 5, 17, 2; *ἀπολλύντες* 10, 9, 3; *ἀναξενγνύντος* 14, 20, 4; *σβεννύντες* 14, 90, 6; *περρισηγνύντες* 17, 35, 7; *ἀπορρηγνύσα* 5, 27, 1. Cui ab eclogario suppositum *δεικνόντων* non mirabitur qui ibidem viderit 9, 6 *ἀντισήξαν*, et *ἀφείλαντο* 9, 12, 1, *εἴλαντο* 10, 19, 3, *ἐπανείλαντο* 31

20*), ut *ἀνελλαντο* apud Photium 36, 4, 4. Nam etsi indicativi non solum praesens in *ω* saepius est apud Diodorum, et imperfecti forma tertiae singularis in *υ* pro *υε* nusquam apparet nisi apud Photium 31, 19, 8, ubi *ἐδεικνυ*, participii**) tamen forma illa non magis usus est quam verbi *φύω* formis *ἀναφυῆναι* et *ἀναφυέντων* 1, 7, 4; 3, 62, 10, de quibus saepe sic illatis dixi ad Thes. Stephani p. 622, C. Nam etiam Pausaniae iisdem abstinenti *ἀναφυῆναι* affinxit libri unius librarius 2, 31, 8.

Διόσκοροι quamvis semel tantum iterumque, et ne ab optimo quidem libro, servatum Diodoro constanter esse restituendum non dubitabit qui idem vel apud Pausaniam, sed semel tantum iterumve, in nonnullis certe servatum viderit***). Et sic *Διοσκορίδης* 19, 62, 7 et 9; 19, 68, 4 tantum non omnes, etsi consentiunt in *Διοσκοουιάς* 13, 3, 4, de quo ubique per *ου* scripto v. Thes. Stephani.

Διώρυγος pro *διώρυγος* quum D praebuerit 1, 33, 12 et A 1, 57, 2, sine libris restitui 1, 57, 3; 1, 52, 2, ubi duo optimi (AB) *διώρυγμα*; 1, 63, 1; 1, 65, 4; 2, 9, 2; 4, 11, 4; 4, 18, 6; 4, 35, 4; 18, 33, 2; 18, 73, 3; 19, 13, 4; 20, 94, 5. Nam etiam apud Polybium sic peccant libri deteriores et Suidas, quum *χ*

*) at *ἀφελαντο* in D 2, 28, 5; 4, 31, 7; 4, 34, 4.

**) at *ἀποδεικνύων* 2, 21, 4. — Sagaciter animadvertit Kaelker (p. 309): Verba in *-μι* ante vocales infinitivum exeuntem habent in *-ειν*, ante consonantes in *-ναι*: 4, 52, 5 *δεικνύειν* ὡς, contra 16, 23, 5 *δεικνύναι κατὰ τὸ δυνατόν*. cf. 14, 90, 5; 19, 37, 4; 14, 25, 8.

***) *κούρους* omnes 4, 77, 4; classis secunda 4, 61, 3.

Δίνδρη 1, 7, 7; 3, 46, 3 D; 4, 25, 2 D; 3, 68, 5 C; 3, 24, 2 CD.

servet Vaticanus, ut Strabonis 15, p. 723 optimus videtur servare Vaticanus, et cum omnibus 16, p. 737, sed vicissim deteriores tantum 16, p. 740 servant χ , et ne hi quidem 5, p. 244, 245; 17, p. 788, 795, 804, 805, 809, 810, 811, etsi Strabonem non est credibile deteriori usum esse forma quam Plutarchum, cuius libri non minus quam Dionis Cassii consentiunt in χ , nisi quod Fab. c. 1 vel *διωρυγαι* plerique pro *διώρυγες*, quod est in duobus, in uno *διώρυγες*, quum ipsi Xenophonti Anab. 1, 7, 15 unus inferat γ , quod credo ne Pausaniae quidem 3, 1, 1 relinquendum, quum librorum fidem prorsus nullam esse in hac forma ostendant etiam codices Zonarae, qui *διώρυγος* Ann. vol. 1, p. 298 D, ubi *διώρυγος* Iosephus B. J. 6, 1, 7, qui sic etiam A. J. 1, 9, 1, sed *διώρυγι* p. 352 A.

Διοκαδέκα pro *δώδεκα* in libris nonnullos illatum*) 13, 42, 5; 15, 89, 3; 16, 36, 3, Photio relinquendum 36, 8, 2.

Διοῶν an *δυσῶν* dixerit Diodorus etsi dubium videri possit, libris modo hoc modo illud praebentibus vel omnibus vel nonnullis, ego utrumque eum dixisse non credens praetuli *δυσῶν*, quod est in omnibus 3, 74, 4; 13, 19, 6; 13, 20, 1; 13, 34, 3. Etsi fieri potest ut una ei potius forma *δυσῶν* sit restituenda.**)

ἔμι verbi tertiae pl. imperfecti forma *ἔσαν* etsi semper est in libris, tamen ne Diodoro quidem relinquendam duxi, pariterque eximendam Polybio et Dionysio, ut vel Dioni utrique eximendam dixi ad illos,

*) ortum ex numerorum compendiis, sicuti saepius *δεκαπέντε* atque in D *σαράκοντα* pro *τεσσαράκοντα* 1, 45, 4; 2, 8, 5; 2, 9, 5 et 7.

**) cf. Zarncke, Lit. Zentralbl. 1867 p. 1020, ubi haec iure refelluntur.

quum sit etiam multo recentioribus ex libris restituta, in libris autem saepe vel pro ἦσαν illata omninoque nusquam fere servata nisi ubi pro ἦσαν habuerunt librarii; cf. p. XXXI.

Εἰς etsi constanter [at εἰς 3, 13, 2] dicit Diodorus, ἔσωθεν tamen habet 2, 16, 10. Quod etiam apud alios omnes, qui εἰς dicunt potius quam ἐς, obtinere dixi ad Thes. Steph. vol. 3, p. 344 B.

Ἐλαία scribendum videri ἐλάα dicam in Καίω.

Ἐπι(μ)πλαμαι quum sit ceteris locis omnibus, ἐνεπιπλῶντο 34, 2, 29 eclogarii esse apparet aut librarii, ut ἐμπιπλάσθαι est in uno (D) 2, 45, 2 et πιμπρᾶται vel in optimo (D) 2, 12, 2. Duplex autem μ fere abolitum in libris et in simplex mutatum, in uno (C) 5, 39, 4, in nonnullis servatum 18, 28, 1, constanter restitui, de quo dixi ad Xen. Cyr. 4, 2, 41 in ed. Ox.

Formarum ἐνιαύσιος et ἐνιαυσιαῖος priori sola usus Diodorus alteram saepe accepit ab librariis, a me ubique sublatam.

Ἐπίθημα 3, 14, 3, scripsi ἐπίθημα, ut est 5, 30, 4, et εὔρεμα sublatum 5, 5, 3, restituto hic et 17, 44, 1

Ἐθειλοντί et ἔθειλοντήν invenitur: 1, 67, 9 ἔθειλοντι εἰς 11, 84, 4 ἔθειλοντήν στρατεύειν, 11, 84, 5 ἔθειλοντι ἀπογράφασθαι, 18, 53, 7 ἔθειλοντι ὑπανούοντας, 16, 42, 9 ἔθειλοντι στρατιῶται, 18, 61, 5 ἔθειλοντι κατήντων. Cum ex 11, 84, 4 appareat Diodorum non abstinuisse a forma ἔθειλοντήν, sane mirum esset, si ante vocales potissimum (1, 67, 9; 11, 84, 5; 18, 53, 7) scribere maluisset ἔθειλοντί: Kaelker p. 319. — Ac re vera est 1, 67, 9 in CD ἔθειλοντή et 11, 84, 5 in P(atmensi) ἔθειλοντήν (cf. etiam 32, 4, 2; 38, 12).

Ἐγγονος pro ἔκγονος saepe in libris deterioribus; correxi ex D etiam 2, 32, 3.

εὐρημα, quod est in omnibus 3, 62, 10, et 12, 16, 4
εὐρησιλογίαις pro εὐρεσιλογίαις (cf. 1, 37, 9; 17, 116, 4).

Ἐπιμέλομαι quum sit in omnibus 1, 62, 5; 1, 67, 8, et in uno (E) 1, 15, 4, et in optimo (D) 2, 45, 4, Diodoro constanter esse reddendum apparet, etsi ἐπιμελοῦνται omnes 3, 42, 4; ἐπιμελούμενοι 1, 83, 2; 11, 87, 4; ἐπιμελεῖσθαι 19, 95, 7, ut omittam 8, 1, 2, ubi reliqui ἐπιμελεῖσθαι, tanquam ab eclogario aliter haec conformante positum, etsi sustuli ἐπιμελῶνται ib. 3; idem cadit in μεταμέλομαι.

Composita cum ἔτος etsi servant plerumque α interpositum, tamen quod 2, 55, 3 in melioribus est τριακοντ' ἔτη pro τριακονταετοῦς, prodere videtur τριακοντέτους, ut πεντατηρίδα pro πενταετηρίδα est in uno (E) 5, 32, 6.

Εὐθηνεῖν 4, 80, 4, scribendum esse εὐθενεῖν ipsae librorum varietates (εὐθην. D, ἔσθεν. C, εὐθην. F) ita produnt ut apud alios plerosque quibus illatum η. De quo dixi ad Stephanum.

Ἐως quum sit ubique, ferri non potuit semel illatum 1, 32, 5 τὴν ἡῶ.

Ἠλίον πόλις, non Ἠλιούπολις, scripsisse videri Diodorum dicetur infra in Νέα πόλις.

Ἡρακλειωτῶν quum sit 15, 81, 5; 18, 56, 5; 20, 56, 3; 20, 109, 6, ferri non potuit Ἡρακλειῶται 14, 31, 1, ubi alterum est in libris nonnullis, aut Ἡρακλειωτικῶν 26, 13, 1.

Θάμνος etsi genere feminino est 2, 49, 3 χόροισι καὶ θάμνοι βαθεῖαι τσαῦται πεφύκασιν, ubi vel θάμναι

Εὐθύς ante vocalem 4, 36, 4; 4, 51, 5; ante consonantem 4, 49, 5; εὐθύ ante consonantem 2, 12, 2; 3, 5, 1; 4, 38, 4; 4, 43, 2 etc.

Ἐψεῖν pro ἔψειν 3, 62, 7; 4, 52, 3; καθεψάμενος in D 1, 40, 7; ἐψῶντες in CF 1, 84, 5 etc.

Θρυλλοῦμενον pro θρυλούμενον omnes 3, 37, 9.

in D, tamen quum 4, 20, 3 *εἰς τινὰς θάμνους, ἐν αἷς τεκοῦσα*, idem praebeat *οἷς*, altero quoque loco fortasse latet vitium, quum mire dictum sit *βαθεῖαι τσαῦται*, et scribendum *βάθει τσοῦτοι*. Feminini enim generis quam suspecta sit fides etiam Themistii ostendit se ipsum refellens exemplum quod allatum in Thes. Stephani.

Θραῦμα quum 3, 12, 6 ex libris ABCG, inter quos optimi duo, et Agatharchidem describentis Photii Bibl. p. 448, 17 codice optimo pr. manu, restituissem, idem sine libris 17, 20, 5 scripsi pro *θραῦσμα*, quod etiam Aesch. Pers. 425 tollit codex Mediceus, et meliores Pausaniae 5, 20, 8, et Luciani Hist. c. 25 unus qui *θαυμάτων*, ut nemo sit dubitaturus de expungendo apud illum quoque *σ*. Ita *κονιάσασσι* unus pro *κονιάσασσι* 20, 8, 3, et saepe scribitur *κροῦσμα* pro *κροῦμα*, et quae sunt alia huius generis, ut *χρίσμα*, de quo dixi supra (p. XLII) ubi de perfecto *κέχρισμαι*.

Ἰππάρχην 11, 30, 3, bis scribendum *Ἰππαρχον*, ut est 12, 64, 1; 12, 80, 7; 14, 93, 2; 15, 85, 7; 19, 72, 6; 19, 76, 3, ut 20, 7, 4 male illatum *τριηραρχῶν* pro *τριηράρχων*, quod est 20, 51, 3 et 13, 71, 2; 13, 77, 6 *τριηράρχαις* pro *τριηράρχοις*, quod est in uno 20, 7, 4 [at *τριηράρχην* 24, 1, 6]. Neutrum enim illorum dixit Diodorus, quantumvis diceret *βουλευαρχης*, etsi in hoc quoque variant libri 15, 62, 4, et *νομάρχης*.

Ἰχθύς nominativum pluralis praebent libri optimi 3, 15, 4, ubi deteriores (C) cum Agatharchide p. 449, 7 *ἰχθύες*, sed *ἰχθύες* iidem 1, 35, 5, ubi ceteri *ἰχθύς*. Et quanquam *ἰχθύες* est etiam apud Atticos, tamen apud Diodorum haud dubie utroque praestat loco *ἰχθύς*, quum etiam apud Pausaniam, qui *ἰχθύς* habet 4, 34, 1, 2; 8, 21, 2 bis; 9, 24, 2, unus tantum altero loco praebeat *ἰχθύες*.

Ἰδρυθεις saepius pro *ἰδρυθεις* in libris II classis.

Ἰχθύς accus. omnes 2, 4, 3; 3, 22, 3; 11, 25, 4; 17, 75, 3, pro quo male ἰχθύας D 5, 3, 5, ut meliores apud Agatharchidem p. 449, 17. Ita βότρουας 3, 63, 3, haud dubie scribendum βότρους, ut est 4, 35, 4; 3, 70, 8 (3, 62, 5 D). Sic τοὺς στάχους 1, 14, 2; 5, 21, 5.

Καθαίρω quod semel in omnibus 12, 58, 6 aoristum habet scriptum per η ἐνάθησαν, et in duobus 20, 91, 8 ἀνεκάθησε, redarguit quae sunt 4, 13, 3; 4, 31, 4; 4, 69, 4 καθάραι, 4, 13, 3 ἐκαθάρας, 13, 56, 4; 18, 71, 2 et 4 ἀνεκαθάρας. Nam recta vel multo recentiores usos esse forma ostendunt libri Athenagorae p. 315 E, προκαθήρας praebentes ubi editi — α. Cf. dicenda in Σημείνω.

Καθάριοι 5, 33, 5 (καθαροί D), et καθαριότης 5, 46, 2 restitui pro καθάριοι et καθαριότης, quae nihili sunt.

Καλω, aliquoties in libris recte scriptum κάω [κακάεσθαι D 1, 77, 8; ἐπιπέεσθαι D 3, 53, 3; ἐξενέετο 13, 112, 1], ubique sustuli, ut κλαω 17, 66, 5; 20, 15, 5; 33, 14, 5; 37, 12, 3, quemadmodum αλετὸς deteriores (CD!) 4, 15, 2, et αλεῖ tricies fere in D illatum pro ἀεῖ. Quibus nihilo verius videtur ἐλαλα, constanter sic scriptum in libris.

Καλγηδὼν etsi omnibus in libris est in Χαλγηδὼν mutatum 12, 82, 2; 13, 64, 3; 13, 66, 3; 19, 60, 3, Diodorum tamen, ut Polybium, scripsisse Καλγηδὼν prodit argumenti scriptor l. 12, ubi libri Καλγηδόνιοι vel Καρχηδόνιοι. Non dubitavi igitur restituere ei quod aegre servatum apud Xenophontem librarii vel Thucydidi et Demostheni eripuerunt, nisi quod apud hunc semel servarunt nonnulli et vix ipse optimus S.

Καταρράκτης qui scripsit 17, 97, 2: Τῆς δὲ ναυαρχίδος καταρράκτη μεγάλῳ περιπεσούσης, etiam Nili cataractas 1, 32, 10, non ut Latini et recentiores Graeci,

simplici, sed duplici scripsisse videtur ρ, ut Strabo, apud quem contra libros plerosque illatum simplex ρ, aliique, de quibus dictum ad Thes. Stephani. Atque etiam 1, 41, 9 ὕβροιο καταράττοντες, et 17, 75, 2 ποταμὸς καταράττων μετὰ πολλοῦ ψόφου duplici videntur scribenda littera ρ, ut apud Polyb. 10, 48, 7.

Κερασθεῖς 2, 26, 7 redarguitur forma recta 20, 72, 5 libris omnibus servata κραθεῖσαν, et 4, 3, 4 κεκραμένους. Nec dubium non minus fallere exemplum Xenophontis Anab. 5, 4, 29, ubi deteriores κραθεῖς, et pauca Platonica de κερασθεῖς et ἀνακερασθεῖς, atque duplo pluribus formae κραθεῖς redargui, quum vel apud Plutarchum et Philonem sit ἀνακραθεῖς et κεκραμένος, ut mirum sit si ἐπικερασθεῖς scripserit Dionysius A. R. 1, 29, p. 76, 6 potius quam quod propemodum vel apud Galenum ad Thes. Stephani citatum superest ἐπικραθεῖς, idemque 1, 60 ἀνακερασθέντες, quomodo Hesychius interpretatur formam ἀνακραθεῖς, et 1, 89 συγκερασθέντων, quum 2, 46 pro συνεκράσθησαν ἀλλήλοις ipse Vaticanus praebeat συνεκράσθησαν, unde intellegitur quomodo ortae sint formae illae toties alteris suppositae, et idem Dionysius scripserit ἀνακεκραμένης 1, 77 med., ἐγκεκραμένος 2, 22 med., κεκραμένην 2, 24, 34, ut Luciano Dial. Mer. 4, 4 appareat eximendum esse κεκεράσθαι vel adeo κεκεράσθαι, restituto κεκράσθαι.

Κρίβανος an improbatum Atticistis κλίβανος dixerit Diodorus 2, 49, 3, incertum faciunt libri optimi (CD) λ praebentes. Sed iidem (AC) fere 2, 58, 5 περιναύσια pro περιναύτια, quod refellit ναυτία (ναυτιλία D) 4, 47, 4, ut Polybio quoque 31, 22, 1 perperam putem illatum

Κιννάμων D 1, 91, 6 et 3, 46, 3.

Κρεοφαγίας D 3, 31, 3; κρεοφαγούμενοι 2, 54, 6.

ἐπιναύσια. Itaque non duxi consultum deteriore formam ex melioribus saepe sic fallentibus recipere.

Κροκόδειλος etsi apud Diodorum constanter scribitur, ut apud Strabonem, nisi quod apud hunc semel unus 17 p. 811 *Κροκοδείλων* δὲ πόλις ἐκαλεῖτο πρότερον mutat in *Κροκοδείλων*, tamen quum Dionis Cassii 55, 10, 8 codex Venetus idem praebeat pro altero, quod hic et alibi ponit Xiphilinus cum ceteris, et Levit. 11, 29 Alexandrinus *κροκόδιλος*, et Chronici Paschalis Vaticanus p. 156 D *κροκοδέλλους*, fieri potest, ut etiam Diodori fallant codices, etsi sine ullo eorum indicio neutrius vocabuli sollicitanda est scriptura: Dindorf edit. Teubn. V p. XIII.

Κνεῖν, non *κνεῖν*, scripsi 2, 42, 1. De quo dixi ad Xen. Cyrop. 5, 4, 35.

Κυλινδεῖσθαι potius Diodorum dixisse quam *κυλινδεσθαι* duobus exemplis 3, 16, 4, ubi *κυλινδεῖται*, et 13, 13, 6, ubi *κυλινδομένης*, etsi formae barytonae nullum apud eum est exemplum, non magis probatur quam formae contractae apud Atticos exemplis. *Κυλινδονται* libri omnes Pausaniae 10, 13, 2, *προκυλινδομένων* unus Plut. Sull. c. 14, cuius libri alibi aut *κυλινδεῖσθαι* exhibent aut *καλινδεῖσθαι*, quorum aut hoc ubique restituendum aut illud in *κυλινδεσθαι* mutandum, atque apud Diodorum aut *καλινδεῖσθαι* scribendum videtur aut *κυλινδεσθαι*, etsi usus est etiam aliena a prosa Atticorum forma *κυλίειν* [quae occurrit 1, 87, 5; 3, 40, 4; 4, 59, 4].

Κυνηγεῖν pro *κυνηγετεῖν* quum ex libris sit restitutum 2, 40, 6; 3, 44, 2; 4, 34, 4, et in omnibus sit 3, 25, 4; 31, 38; 34, 34, credibile est etiam 4, 84, 4, ubi omnes *κυνηγετεῖν*, omnes fallere, ut apud Polybium, pariterque in *κυνηγεσία* 4, 81, 4; 31, 27, 8; 34, 34, quum

inter utrumque varient libri 4, 34, 3 et 4, et *κυνηγία* sit 3, 15, 5; 3, 25, 3; 3, 36, 3; 5, 39, 3; 5, 65, 3; 5, 76, 3; 9, 29, 1; 31, 38; 34, 11, et alibi semper, nec minus in *κυνηγεσίων* 4, 81, 4, et *κυνηγετῶν* 31, 38, quum *κυνηγοὶ* et *κυνηγῶν* sit in omnibus 3, 26, 1; 3, 36, 4; 3, 37, 8. Quamobrem ego haec omnia correxi. Nam etsi alterae formae, ut animadvertit Phrynichus p. 428, et Lobeckius p. 432, meliores sunt et antiquiores, Diodorum tamen pariter atque Polybium probabilius est constanter usum esse noviciis, ut vicissim Pausanias constanter utitur alteris.

Λαλῶ dixisse Diodorum, non ut 5, 28, 3 libri, *ἀπολειάλνουσι* (*ἀπολιάλνουσι* D), ostendit etiam *ἐκλειάειν* 3, 39, 9.

Λουμένον et *λούμενον* 4, 79, 2; 14, 80, 8, scripsi *λουμένον* et *λούμενον* idemque haud dubie restituendum Polybio in particula ab Athenaeo servata 26, 10, 16, ubi *λουμένους*, ut ib. 13 et 15, *ἐλούετο*, quum vel apud Dionem Chr. Or. 23, vol. 1, p. 513 sit *λύοντας*, quod *λοῦντας* scripsi, ut apud Diodorum 5, 33, 5 *λοῦσιν* scripsi pro *λούουσιν*, qua de forma etiam apud recentiores ab librariis alteri supposita dixi ad Stephanum.

Μεσόγειος quum pariter atque cetera cum *γῆ* composita prope constanter per *ει* scribatur, ferri non potuit *μεσογαίω* 11, 68, 1 (*μεσογε*ω* P). Quod saepe illatum etiam Atticis aliisque, ut dixi ad Polyb. vol. 1, p. XLIX.

Μέχρι ante vocalem toties praebent libri optimi ut nemo dubitare possit constanter hoc pariter atque *ἄχρι* esse restituendum.

Μέχρι ἂν οὐδ, quod 16, 60, 1, ubi *μέχρι ἂν* (*ἂν* om. P) *οὐδ ἐκτίσῃσι*, redarguit sequens 2, *μέχρι ἂν ἐκτίσῃσι*,

Μεγαλεπήβολος pro *μεγαλεπίβολος* 1, 19, 2; at recte D 2, 7, 2; 2, 20, 5 atque P 13, 68, 5; cf. 24, 10, 1.

etiam 1, 30, 7, ubi *μέχρι ἄν ὅτου βοηθήσωσιν*; 1, 39, 3, ubi *μέχρι ἄν ὅτου προσπέσῃ*; 3, 14, 2, ubi *μέχρι ἄν ὅτου καθαρόν γένηται* omnes praeter unum minus bonum, qui omittit *ὅτου*, et 3, 26, 4, ubi optimi duo *οὔ*; 3, 33, 2; 4, 24, 4; 5, 33, 4, esse tollendum deleto omnibus his locis *ὅτου*, satis probant libri Aristotelis H. A. 9, 37, p. 620, 18 *μέχρι περ ἄν πρὸς τὸ στόμα προσαγάγη* pro *ἄν οὔ*, quod librariorum imperitia intulit in alios, praebentes, quum p. 621, 20, 27 his sit *μέχρι οὔ ἄν ἐπέκωσι*, uno semel omittente *οὔ*, quod bis tollendum, ut omnes 8, 5, p. 595, 4 *μέχρι ἄν ὅστοῦ* (*ὅτου*?) *ψόφον ἀκούσῃ*, nonnulli tantum *μέχρις*, etsi *μέχρις* (scr. *μέχρι*) *οὔ ἄν δύνηται* est Polit. 1, 8, p. 1256, 12, ut De gen. an. 2, 4, p. 737, 16 *μέχρι περ ἄν οὔ γεννήσῃ*, omittendum esse *οὔ*, quod deest libro uni, ostendit quem primum memoravi, cui accedunt ib. 4, 8, p. 533, 22 *μέχρι περ ἄν συγκυκλώσονται*; 9, 5, p. 611, 12 *μέχρι περ ἄν ἐπιφύσῃ*; et Polybii 5, 56, 2: *Μηδ' ἕως τούτου περιμεῖναι μέχρις ἄν οὔ τοῖς ὁμοίοις τᾶδελεφῶ παλαιῇ συμπτώμασιν*, ubi delevi erasum in Vaticano *οὔ*, quod abest ceteris eius locis omnibus. Dioscorides 1, 66: *Ἐπε μέχρις ἄν οὔ τὴν ὁσμὴν ἀναλάβῃ*, non magis scripserat quam Plutarchus Cic. c. 21 initio: *Ἄχρι ἄν οὔ καταπολημηθῆ Κατιλνας*, ubi unus *οὔ ἄν*; Mor. p. 690, A: *Ἄχρι ἄν οὔ πᾶν ἐξιμασθῆ*; aut Arrianus Epict. 2, 12, 4: *Μέχρις ἄν οὔ δεικνύῃς*. Nam omnibus eximendum est *οὔ*, ut Thucydidi 7, 83 *μέχρι οὔ δ' ἄν τὰ χρήματα ἀποδοθῆ* esse eximendum ipsa ostendit sedes incerta, Vaticano ponente post *δ'*, quum Thucydides haud dubie scripserit quod 1, 137, ubi libri *μέχρι πλοῦς γένηται*, Schneiderus ei ad Aristot. H. A. vol. 4, p. 169 restituit *μέχρι ἄν*. Est enim illud *οὔ* vel *ὅτου* post *ἄν* positum non minus absurdum quam si dicas *εἰς ἄν ὃ*

vel ἐξ ἄν οὐ et similia, neque intellegitur cur genitivum Diodorus addiderit, qui sine illo dixit μέγρι ἄν 1, 18, 3; 1, 83, 3; 2, 57, 2; 3, 23, 1; 3, 25, 2; 3, 26, 3, 3, 27, 3 et 4; 3, 33, 3; 4, 23, 3; 4, 46, 4; 9, 11, 1; 17, 114, 4; 20, 61, 6, et ἄγρι ἄν 1, 80, 6; 3, 13, 1. Quomodo convincitur ἄγρι ἄν ὄτου 12, 17, 2, et duplex, de quo supra, Plutarchi ἄγρι ἄν οὐ, quum idem alibi saepe dixerit ἄγρι ἄν sine οὐ, ut nihil tribuendum videatur exemplis simplicis apud eundem ἄγρι οὐ, sequente verbi indicativo, quum idem saepe usus sit nudo ἄγρι sine οὐ, ut omnino latissime patet hoc vitium additi post ἄγρι, μέγρι, ἕως genitivi οὐ vel ὄτου, pariter atque omissae ante coniunctivum cum iis coniunctum particulae ἄν. Quis enim credat Platonem Protag. p. 325 C scripsisse quod omnibus est in libris: Μέγρι οὐ περ ἄν ζῶσι, non quod ceteris locis omnibus habet μέγρι περ ἄν? Neque Menex. p. 245, A: Ἐλευθέρους εἶναι μέγρι οὐ πάλιν αὐτοὶ αὐτοῖς κατεδουλώσαντο scripserat cum genitivo, sed solum μέγρι, aut Plutarchus Caes. c. 7 extr.: Μέγρι οὐ καταπολεμηθῆ Κατιλίνας, sed μέγρι ἄν καταπολεμηθῆ, ut solet, addito ἄν, omisso autem οὐ, neque Mor. p. 688, E: Μέγρι οὐ πάλιν ἐπιρροή γένηται, sed μέγρι ἄν, ut ib. C: Ἄγρι ἄν ἐκστῆ. Itaque Pyrrh. c. 19: Μέγρι δὲ οὐ πάρεστιν ἐν ὄπλοις, πολεμήσειν αὐτῷ Ῥωμαίους, et Mor. p. 736, B: Μέγρι οὐ συνεσταλμένοι ἐστίν, pariterque aliis locis omnibus, ubi ἄγρι vel μέγρι sequitur illud οὐ, quod tot aliis recte abest, non videtur addidisse Plutarchus. Atque sic etiam Diodoro 2, 9, 2 μέγρι ὄτου τὸ πάχος τοῦ χρίσματος ἐποίησε πηγῶν τεττάρων, ubi alii μέγρις ὄτου, alii μέγρι τοῦ (μέγρι οὐ D), simplex restituendum videtur μέγρι, et 2, 33, 6 μέγρι οὐ Κύρος εἰς Πέρσας μετέστησε τὴν ἡγεμονίαν, ubi deteriores ὄτου, et 17, 92, 3 ἔμενεν ἕως ὄτου γενόμενος ἕξαιμος ἐναπέθανε τῷ θηρίῳ, delendi

videntur genitivi *οῦ* vel *ῶτου*. De quibus sic additis ab librariis dixi ad Thes. Stephani in *Ἄρχη, Μέγρη* et *Ἐως*, etsi de recentioribus quidem anceps saepe est iudicium, quos dixisse alienum a veteribus *ἄρχη οῦ ἄν* vel *κα* certis constat inscriptionum testimoniis, ut illud tantum certum sit neminem dixisse aut potuisse dicere *ἄρχη* aut *μέγρη ἄν οῦ*. Quanquam hoc ipso multo etiam mirabilius est illud *μέγρης οῦ* vel *ῶτου*, quod cum genitivo coniunctum apud Herodotum omnes inde ab H. Stephano in Thes. v. *μέγρη*, p. 952, B, C, ad hunc usque diem illius potius quam librorum esse crediderunt. Quod graecum esse credam tum quum melioris quam sunt libri Herodoti, omni vitiorum genere contaminati, fidei testis confirmatum videro testimonio hoc omnis rationis expers genus loquendi.*)

Μίγνυμι, quum aoristum secundum passivi alibi ex libris receperit, fortasse etiam 4, 37, 2, ubi *ἀναμιχθέντες*, et 5, 33, 1, ubi *μιχθέντων*, et 5, 55, 4, ubi *μιχθέντα* sequente mox altera forma, quae tot aliis est locis, et 5, 80, 1, ubi *ἐπιμιχθέντων*, libri fallunt, ut *ἐνδαρθέντος* vel optimi (D) pro *ἐνδαρέντος* 4, 47, 5, et unus (A) *ἀρπαχθεῖσα* pro *ἀρπαγεῖσα* 4, 72, 2, etsi non est cur in hoc quidem verbo non duplex Diodoro concedatur forma aequae usitata.

Μικρός tantum, non *σικρός* quum dixerit Diodorus, *σικρολογία* 30, 21, 3 corrigendum videtur.

Μίνως Diodorum flexisse *Μίνω, Μίνω, Μίνω*, non ut saepe fit in libris *Μίνως, Μίνωι, Μίνωα*, non est dubitandum, etsi libri ita in utraque forma ludunt ut in formis *Ἀπόλλω* et *Ἀπόλλωνα*, sed saepius consentiunt

---

*) *μέγρη* ante vocales, *μέγρη ῶτου* ante consonantes Diodorum praetulisse arbitratur Kaelker p. 310.

in forma recta, quam vel in argumento libri quarti servarunt optimi.

Μόγυς, non *μόλις*, dixisse Diodorum ita probant ipsae librorum varietates, ut haud dubie Photii sit *μόλις* 31, 5, 1 (at exc. Vat. *μόγυς* 31, 5, 2); 36, 2, 2; 36, 6; 37, 2, 3 (ut idem Photius contra Diodori libros 3, 17, 4); et librarii 5, 33, 1.

Μολυβᾶς, quod est in optimis 2, 10, 5, etiam alibi hoc vocabulum et quae ab eo ducuntur persuadet per *v*, quod interdum praebet liber unus et alter, ut 3, 14, 3, potius esse scribendum quam per *ι*.

Ναῦς pro *νηες* illatum 11, 19, 3, per praecedens 2 *πολλὰς ναῦς*, et ib. 24, 2; 13, 13, 4; 13, 46, 1; 13, 77, 6; 13, 78, 3; 13, 100, 3; 14, 60, 6; 14, 62, 2; 14, 72, 4 et 5; 15, 41, 3; 17, 97, 1; 22, 8, 5; 23, 15, 4, plurima redarguunt formae rectae exempla, et ipsae librorum 2, 17, 1, ubi *νηες* plures de melioribus (AB); 11, 60, 8; 12, 54, 6; 19, 62, 7; 19, 103, 5; 20, 52, 5; 20, 61, 6, varietates.

Νέα πόλις qui alibi semper divisit, non scripsit 26, 13, 1 *Νεαπόλεως* et 32, 12, 1 *Νεαπόλει*, sed *Νέας πόλεως* et *Νέα πόλει*, quod ex libris restitutum 20, 44, 1. Atque sic etiam *Ἡλιούπολις* 1, 57, 4; 1, 59, 3 et 4*); 5, 57, 2, scribendum erit *Ἡλιου πόλις*, ut 1, 84, 4 reapse scribit Eusebius Praep. 2, p. 51, B, quum libri optimi 1, 75, 3 *ἔξ Ἡλιου γὰρ πόλεως* praebeant pro *ἔξ Ἡλιουπόλεως γὰρ*, ut Stephani quoque Byz. codex Rehdigeranus dividit et Strabo, qui dicit etiam *ἡ τοῦ Ἡλιου πόλις*, et recte nunc dividitur apud Herodotum, sed gentile *Ἡλιου πολίτης*, quod apud Stephanum scribitur *Ἡλιοπολίτης*, restituendum est Herodoto, eademque scrip-

*) D *ἡλιου πόλεως* 1, 57, 4; *ηλιουπόλει* (sic) 1, 59, 3 et 4.

tura divisa restituenda etiam Iosepho aliisque omnibus antiquioribus, quae saepe vel apud Zonaram servata. Ita *Λεόντων πόλει* meliores praebuerunt pro *Λεοντοπόλει* 1, 84, 4, etsi fieri potest ut talia utroque modo scriberentur, quemadmodum *Μινώταυρος* interdum vocabulo interposito dividitur. *)

Νεοττεύειν, non *νοττεύειν* dixisse Diodorum, ut 2, 4, 4, libri *ἐννοττεύοντος* vel per *σσ*, nonnisi Gemisto servante interceptum *ε*, nedum quod 3, 69, 2 *ἐννοσσεύειν* est in libris et 5, 43, 2 *ἐννοσσεύεται*, ipsae eorum ostendunt varietates.

Νῆσος in formula *ἐπὶ τῶν νήσων* 13, 47, 6: *Τὸν πλοῦν ἐπὶ τῶν νήσων ἐποιήσατο*, Diodorum quoque, ut alios, de quibus dixi ad Thes. Stephani, sine articulo dixisse non dubitabit qui 20, 100, 5; 20, 111, 3, ex libris correctum *διὰ νήσων* pro *διὰ τῶν νήσων* animadverterit, nedum ut vel contra libros inferat Polybio 4, 16, 8: *ᾠρησεν ἐπὶ νήσων*. Simile est vitium 13, 67, 1 *περὶ μέσας τὰς νύκτας*, quod semper sine articulo dicit Diodorus, male in nonnullis interposito etiam 19, 95, 2.

Οἶμαι in *οἶμαι* mutavi 3, 14, 5, ut est 1, 2, 4; 8, 12, 6; 10, 10, 2; 13, 24, 2; 13, 90, 7; 14, 68, 2; 20, 13, 3; 20, 43, 5; 21, 17, 4; 26, 1, 3; 27, 1, 2; 27, 13; 27, 16, 2; 31, 3, 3; 34, 18.

Ὀλισθάνω pro *ὀλισθαίνω* 1, 30, 9; 5, 25, 5, scripsisse Diodorum nemo dubitabit, quum vel Pausaniae libri nonnulli 5, 27, 4 servant *ἀπολισθάνουσι*, et 6, 14, 8 *ὀλισθάνουσι*, et omnes 10, 23, 4 *ἀπολισθάνουσαι*.

Ὀλυμπιακός optimi (A B, non D) 3, 74, 4, sed *Ὀλυμπικός* 1, 95, 2; 4, 14, 1; 4, 53, 6; 15, 78, 2, quos fallere

*) *Λιός πόλιν* 1, 97, 7 scripsit Hertlein progr. Werth. 1871 p. 6.

ubi Ὀλυμπικός praebent similia persuadent vitia, ut in uno de ipsis (A) 4, 6, 1 est Διονυσιαίς, etsi eodem modo quaerentem ultra verior sit ludificant apud Pausaniam, Strabonem et alios.

Ὅστᾶ quum sit in omnibus 2, 22, 5; 2, 56, 2; 4, 79, 4; 13, 75, 2; 18, 36, 1; 19, 44, 2; 26, 16, neque ὀστέα ex melioribus 4, 62, 4 fuit recipiendum, neque ferendum quod 4, 38, 5 est in omnibus, ὀστέον, quam formam reiciunt Atticistae, quum ὀστοῦν item in omnibus sit 5, 33, 4, et ὀστών 3, 21, 6; 3, 35, 10; 5, 11, 4; 13, 75, 5; 17, 88, 1; 19, 59, 3. Quo redarguitur ὀστέων 9, 36, 3, ὀστέα 32, 8, tanquam eclogario relinquenda. Saepe sic peccatum etiam apud alios, ut Strabonem 16, p. 775, ubi ὀστέων, quibus formis constanter utuntur novicii scriptores, nunquam antiquiores.

Ὅστισοῦν in accusativo singularis masculini et feminini α abicere ita alia ostendunt exempla ut 23, 15, 2 δντιναοῦν corrigendum sit δντινοῦν, quemadmodum 1, 59, 1; 1, 61, 2; 13, 55, 7 ἤντινοῦν ex libris restitui pro ἤντιναοῦν, et est in omnibus 13, 102, 3.

Παλαιότερος et παλαιότατος etsi constanter praebent libri, tamen haud dubie non minus fallunt quam apud alios plerosque, ut vel Eusebii nonnulli Praep. 3, p. 96, B, servant παλαιτέρα et 4, p. 169, D, παλαιάτης, et apud Pausaniam quamvis constanter scribatur παλαιότερος, tamen hoc pariter atque σχολαιότερος 7, 12, 9, redarguit duorum optimorum scriptura σχολαιτέρα, ut παλαιτέρα Dionysii A. R. 1, 40, p. 101, 13; 2, 47, p. 335, 7; 8, 74, p. 1689, 4, redarguit quod est 1, 8, 9, 12, 68; 2, 12, παλαιότατος, et 13, παλαιότερον; 2,

Οὐθείς exhibent omnes 2, 19, 6; οὐθενός 1, 31, 6; οὐθένα 3, 73, 6; οὐθέν 1, 37, 2; μηθενός 1, 22, 1 aliisque locis variant. Οὕτως etiam ante consonantes non raro invenitur.

4, p. 244, 3, *παλαιότερων*, ut 4, 1, *πάλαι* Reiskius optime correxerit *παλαίτατα*.

Παλαιστή, quod est 1, 55, 9, et in *διπάλαιστος* 5, 30, 4; 18, 26, 5, Diodoro non magis puto relinquendum quam Polybio, cuius libri constanter ut Xenophontis in *Cynegetico*, servant *αι* pro confirmato inscriptionibus *α*.

Παρανομεῖν quum 3, 5, 2 flectatur *παρανενομηκότα*; 4, 37, 1 *παρανενομημένοι*; 12, 16, 5 *παρανενομηκότων*; 17, 106, 2 *παρανενομήκασι*, et ibidem et 31, 8, 1 *παρανενομηότας*, ferri non potuit 1, 78, 3 *παρηνόμησεν*, quum vel apud Pollucem 7, 78 pro *παρηνομημένα* alius liber praebet *παρανενομημένα*, etsi in altero augmento consentiunt libri Dionis Cassii, non tantum in Xiphilini epitome, sed etiam in superstite operis Dionei parte, fortasse apud hunc quoque non minus fallentes quam apud alios, de quibus v. Thes. Stephani.

Nihil ineptius fingi potest formarum *πεζικός* et *πεζός* alternatione, quae ut apud veteres, etiam apud Diodorum ita obtinet in libris ut horum apud eum ego exemplum sequi non minoris duxerim superstitionis quam apud Xenophontem aut Polybium. Nemo enim credat Diodorum 11, 16, 2 *τὸ πεζικὸν στρατόπεδον*, sed 11, 17, 2 *τοῖς πεζοῖς στρατοπέδοις*, aut 11, 20, 2 *πεζικός τε καὶ ναυτικός δυνάμεις*, sed continuo *πεζὴν δύνανται* ib. 3 *τῶ πεζῶ στρατεύματι, τῇ ναυτικῇ δυνάμει* 13, 47, 2 *βοηθείας πεζῆς τε καὶ ναυτικῆς*, sed 15, 2, 1 scripsisse *συνεστήσατο δύνανται ναυτικὴν τε καὶ πεζικὴν μεγάλην. τὸ μὲν γὰρ πεζὸν στρατεύμα μυριάδων ἦν τριάκοντα . . . στρατηγούς δ' ἀπέδειξε τῆς πεζῆς δυνάμεως Ὀρόντην, τῆς δὲ ναυτικῆς Τιρίβαζον*, nec priori quoque loco *πεζὴν*, ut est 11, 5, 1 *τῇ πεζῇ στρατιᾷ*, et 11, 59, 2 *τὴν πεζὴν*

δύναμιν, et 11, 61, 4 *πεζὴν στρατιάν*, 11, 68, 2 et 4; 11, 77, 1 bis; 11, 81, 2; 13, 13, 1 et 7; 13, 14, 4; 13, 17, 4; 13, 45, 6; 13, 46, 5; 13, 67, 1 bis; 13, 100, 5; 14, 48, 4, et altero unus *πεζικῆς* pro *πεζῆς*, ut 15, 4, 2 omnes, et vicissim 20, 45, 1 omnes praeter unum *πεζικὴν τε καὶ ναυτικὴν*, quod etiam aliis est locis multis, quum librarii vel pro adverbio *πεζῆ* interdum intulerint *πεζικῆ*, ut apud Pausaniam 1, 29, 14.

Πειραιᾶ quum sit 11, 41, 2; 12, 49, 2 seq.; 13, 68, 2; 13, 107, 2; 14, 3, 5; 18, 65, 1 et 3; 18, 66, 2; 18, 68, 1 et 2; 18, 69, 2; 18, 75, 1; 20, 45, 2 et 3, neque *Πειραιέα* 11, 60, 3; 14, 32, 4; 14, 33, 2 et 4; 14, 85, 2; 15, 29, 5; 15, 34, 3; 15, 35, 2; 18, 64, 4, neque *Πειραιέως* 11, 41, 2; 14, 33, 4; 14, 85, 2; 18, 64, 4; 18, 65, 5; 18, 68, 2, ferendum, sed utrumque contrahendum, ut *Πειραιᾶ* et *Πειραιῶς* est 13, 3, 1 et 3; 13, 107, 4, et libri inter utramque formam variant, ut inter *Πειραιᾶ* et *Πειραιέα* 14, 3, 5; 18, 65, 68, 69; 20, 45, 2. Nihil enim perversius perpetua inter has formas fluctuatione, quae vel in libris Atticorum, ut Thucydidis, de quo dixi ad Thes. Stephani v. *Ἐρέτρια*, conspicitur et ab defensoribus eius ipsis scriptoribus imputatur.

Περσεφόνη, quod D *Φερσεφόνη* scribit 4, 4, 1; 4, 22, 1; 4, 25, 4; 4, 26, 1; 5, 2, 3; 5, 68, 2; 5, 75, 4, non solum 3, 64, 1, ex alio etiam 5, 68, 2 cum illo bis praebente, sed etiam 27, 4, 1 ita esse scribendum, non *Περσεφόνη*, ostendit quod ibidem 7 est *Φέρεσ.*, ut apud Appianum, de quo fallitur Schweighaeuserus ad Hannib. c. 56, semper scribendum *Φερσεφόνη*, non modo hoc modo illud, quum etiam Dionysii A. R. 2, 19 codex Vaticanus servet *Φ*. Itaque sic etiam 6, 2, 9 scripsi pro eo quod apud Eusebium est *Περσεφόνη*.

Πηχῶν etsi plerumque omnibus est in libris, tamen 1, 57, 5, semel in tribus, semel in duobus libris scriptum *πηχέων*, quamvis vitioso accentu, idem et hic et alibi, ut 2, 7, 4; 2, 9, 2; 2, 10, 3, ubi Gemistus *πήχεων*, prodere videtur esse restituendum. Eodem modo Polybio nunc hoc nunc illud tribuerunt librarii. Quibus relinquendum esse repudiatum ab Atticistis *πηχῶν* non solum apud veteres, sed etiam apud recentiores, hodie de his non magis fortasse dubitaret Lobeckius ad Phryn. p. 246, quam de Xenophonte Piersonus ad Moerin. p. 327. Neque *ἐνθῶν* scripserat Diodorus 5, 3, 2, sed quod ib. 3 ex melioribus recepi *ἐνθέων*, ut praecipiant Atticistae, quorum maior certe auctoritas quam librorum utramque formam promiscue exhibentium.

Πλέον tantum, non *πλείον*, dixisse Diodorum satis multa modo omnibus (1, 82, 2; 3, 35, 3) modo melioribus (D 1, 79, 2; 4, 77, 6; 3, 58, 3 *ἐπιπλέοντα* pro *ἐπὶ πλέον*) in libris prioris formae conservata ostendunt exempla, librariis tamen saepissime substituentibus non solum *πλείον*, sed etiam soloecum illud *πλείω* (1, 63, 4; 2, 5, 4; 4, 12, 1), de quo quae alio loco dixi repetita sunt in Thes. Stephani. Summa constantia *πλέον* servatum in libris Pausaniae, temere modo hoc modo *πλείον* ponentibus librariis apud Xenophontem, Polybium, aliosque.

Πλήθω quum sit in omnibus 2, 40, 6 *τὴν Ἰνδικὴν πλήθουσαν πολλῶν καὶ παντοδαπῶν θηρίων* 4, 17, 4 *τὴν Αἰβύην πλήθουσαν ἀγρίων ζώων* 13, 97, 6 *τοῦ θεάτρου πλήθοντος* 15, 5, 3 *πλήθουσαν ἀνδρῶν ἀλλήλων*, et ubi eadem verba 18, 22, 2, et in optimis (D) 3, 50, 2

Πιεζομένων pro *πιεζομένων* D 1, 84, 1; *πιεζόμενον* D 3, 71, 2; 4, 84, 2; *πιεζόμενοι* D 5, 37, 3; P 12, 52, 2; 12, 55, 7; 13, 88, 2; P^a 11, 30, 3 (at *πιεζόμενοι* P 11, 22, 4); cf. 3, 21, 3; 3, 26, 3; 21, 12, 1.

πλήθει παντοίων ὄψεων, et in uno de optimis (A) 3, 68, 3 γῆν παντοδαποῖς καρποῖς πλήθουσιν, et in duobus 17, 50, 1 δένδρων πλήθει, idem pro πληθύνω restituendum 2, 1, 5 πληθύνειν ἀλκίμων ἀνδρῶν· 2, 35, 3 δένδρεσι πληθύνοντα· 2, 54, 3 πληθύνει γεωργῶν· 2, 54, 5 θρεμμάτων πληθύνει· 3, 16, 6 ἐπὶ πλεονα χρόνον πληθύνειν συμβαίνει τὸν ὠκεανόν· 5, 19, 4 διὰ τὸ φύσει τὸν ὠκεανὸν πανταχῆ πληθύνειν παντοδαπῶν ἰχθύων· 5, 25, 2 πάγοις ἐξαισίλοις πληθύνει· 5, 43, 1 πληθύνοντος τοῦ τόπου ναματιαίων ὑδάτων· quum vel πληθυνούσης ἀγορᾶς sit apud Athen. 6 p. 270 D, et in libro optimo Xen. Anab. 2, 1, 7 a prima manu πληθύνουσαν, ut in Vaticano Dionysii A. R. 3, 3, p. 411, 6 πληθυνούσης, quod nemo dixisse videtur, sed πληθυνούσης, ut τοῦ θεάτρον πλήθοντος est apud Diodorum 13, 97, 6, qui ἀγορᾶς πληθυνούσης 13, 104, 5. Nec dubium etiam apud alios multos sic esse peccatum, quum Herodianus certe *Περὶ μον. λ.* 5, 2: *Εἰ μὴ πληθύνον πανταχοῦ ὡς ἡμαρτημένον ἐλέγχειν ἐπιχειρήσαιμεν*, manifesto scripserit quod scripsit p. 3, 1: *Τῶν λέξεων αἱ μὲν πλήθουσι καθ' ὁμοιότητα, αἱ δὲ οὐ· καὶ τῶν μὲν πληθυνουσῶν κτλ.*, et p. 5, 24 ἔσθ' ὅτε πλήθει ἐν ὁμοιώμασιν, ὅπως διὰ τοῦ πληθύνοντος . . ἐλέγχωμεν, haud dubie πλήθοντος, neque aliter, ut opinor, Pausanias 6, 25, 5: *Καθότι δὲ Ἡλείων ἡ πόλις πληθύνει μάλιστα ἀνθρώποις*, ubi liber optimus *πληθύνει*, alius *πληθείη*, supra scripto *υεῖ*, alius *πληθύνει*, ut Polybii 5, 44, 11: *Πεδία πληθύνοντα πόλεσι*, deteriores inferunt *πληθύνοντα*, ut unus Athenaei loco citato, Polybius autem, opinor, scripserat *πλήθοντα*.

Πλημύρειν et *πλημυρῆς* etsi duplici μ scripta exhibent libri Diodori, tamen etiam huic alteram ego restitui formam, ut simplex μ semel servat liber optimus Vaticanus Strabonis 15, p. 742.

Πλησίος adiectivum 18, 38, 2, τῶν πλησίων πολισμάτων, in adverbium esse mutandum ipse ostendit liber optimus Vindob. 4, 66, 3, idem praebens pro τῶν πλησίων πόλεων.*)

Ποιεῖσθαι ῥοπήν etsi bis est, 15, 32, 1 μεγάλας ποιεῖται ῥοπὰς ἐν ταῖς παρατάξεσι, et 19, 15, 5 ᾧ γὰρ τῶν στασιαζόντων οὗτος πρόσθοιτο, μεγίστην ἐποιεῖτο ῥοπήν, tamen his exemplis certius est activi exemplum 15, 85, 5 μεγάλην ῥοπήν ποιεῖν εἰώθεσαν ἐν ταῖς μάχαις**), quod veteres certe ipseque Polybius in hac formula semper usurpant.

Πόμα etsi non minore librorum consensu legitur locis omnibus quam vicissim *ἔκπομα*, tamen qui *ἔκπομα* scripsit, non scripsit *πόμα*, sed *πῶμα*, etiam apud Atticos saepe in libris omnibus in alterum depravatam, ut solet etiam in accentu huiusmodi vocabulorum peccari, ut *χύμα* scriptum erat 17, 75, 7, pro *χῦμα*, et *χρίματος* pro *χρίματος* scriptum videtur 2, 9, 2***). Librarios haec omnia pervertentes arguit vel *ἔκπομα* scriptum in optimis Xenophontis Cyrop. 1, 3, 9, et apud Pausaniam, cuius libri omnes *πῶμα* servant 2, 13, 8, alterum vel ubi operculum significat illatum 4, 26, 8.

Ποσειδῶν in accusativo semper in omnibus scriptum *Ποσειδῶνα* notavi s. v. *Ἀπόλλων*, etsi apud alios variant, ut Plut. Rom. c. 14.

*) et 22, 9, 5; recte etiam D 4, 33, 9 εἰς τὴν πλησίον ὄλην, cf. 1, 13, 3; 3, 46, 4; 4, 13, 2; 4, 78, 1.

**) Eadem mutatio in aliis quoque locutionibus crebra est, veluti παρατηρήσεις ποιεῖσθαι 2, 9, 4; 2, 30, 2; 2, 31, 9; 3, 60, 3; sed 1, 28, 1 π. ποιεῖν in libris II classis; cf. 1, 67, 10; 4, 2, 3; 4, 5, 4; 4, 78, 4.

***) θραύσματα D F 3, 12, 6.

Πραίως 1, 36, 3, improbatum Photio et inusitatum veteribus, redarguit *πράως* 34, 2, 33.

Πυρήνιοι ταῦροι 4, 47, 3, et *πυρηνόω Χιμαίρα* 6, 7, 8 vix videntur ab eodem sic scripta, etsi difficile dictu est utrum sit Diodori. Quem certe utrumque contraxisse videri *πνοι* et *πνω* dixi supra p. XXXI.

Ῥίπτω, quod 5, 39, 8 duo optimi (DE), qui *ἐαντοὺς ῥιπτοῦντες εἰς ἀβοηθήτους κινδύνους*, mutant in *ῥιπτῶ*, rursus tollunt 3, 16, 2, optimi duo (BD) praebentes *ῥιπτόμεναι* pro *ῥιπτούμεναι*, quod est 19, 99, 3, et vicissim 14, 27, 6 *ῥιπτόμενα*, ubi alii *ῥιπτούμενα* et D 3, 29, 1 *ἐρριπτοῦσιν*, sed omnes 2, 19, 6 *ἀναρριπτομένων*, item 17, 59, 1 omnes *ῥιπτούμενα*, ut 3, 13, 1 *τὴν ῥιπτουμένην κατὰ μικρὸν πέτρων*, unus (B) *ῥιπτομένην*, *ἀναρριπτεῖται* omnes 5, 37, 4, *ἐπερρίπτουν* 14, 5, 5, etsi *ἐπιρρίπτων* in eadem formula est 14, 12, 3; 30, 5; sed *τὰς ἐπιβάθρας ἐπιρριπτοῦντες* 14, 51, 7, et *δίκτυα ἐπιρριπτοῦντες* 17, 43, 10, et *ἐπερρίπτουν* 17, 44, 2 et 4, sed *ἐπέρριπτον* 13, 78, 7 (*ἐπέρριψαν* P), et *τὰ σώματα παραρριπτόντων* 13, 79, 2; et 14, 114, 7 *ῥιπτοῦντες τὰ ὄπλα*, et 15, 48, 2 *καταρριπτούμεναι*, 18, 34, 2 *τὰς ἐπάλλξεις ἐρρίπτουν*, ubi unus *ἔρριπτον*, 19, 49, 4 *ὕπερ τῶν τειχῶν ἐξερρίπτουν*, et 36, 4, 7 *τὰ ὄπλα ῥιπτούντων* et *ῥιπτοῦντες*, sed *κατὰ τῶν τειχῶν ῥίπτοντες* *ἐαντοὺς* 19, 8, 1, et *παρερρίπτει τοῖς θηρίοις* 25, 3, 1, *ἐρρίπτουν τὰ χροῆματα* 27, 4, 3, et *συγκαταρριπτεῖν* 29, 32. Credibile igitur etiam alibi formam contractam alteri esse substituendam, ut 2, 26, 6 ex Gemisto recepi *ἐαντοὺς ῥιπτεῖν εἰς τὸν Εὐφράτην ποταμόν*, velut 1, 83, 3 *κρέα τοῖς ἰέραξι πετομένοις ἀναρρίπτουσι*, 2, 58, 5 *τὰ δὲ θάμβους πληρούμενα ῥίπτουσιν*, 3, 15, 6 *ῥίπτουσιν ἐπὶ τὴν γῆν*, 3, 19, 6 *ῥίπτουσιν εἰς τὴν θάλατταν*, 3, 48, 3 *ἀπορρίπτειν*.

Σαλπικτής pro *σαλπικτής* restitui ex libris 3, 37, 3, contra libros 13, 45, 8 (at *σαλπικταί* P); 13, 77, 6; 13, 99, 1; 15, 87, 2 (*σαλπύγγων* P); 16, 84, 3; 17, 33, 4; 17, 58, 1; 17, 86, 5; 19, 4, 6; 19, 6, 5; 19, 30, 1; 19, 41, 3; 20, 7, 4; cf. *φάρυγα*.

Σημάλνω aoristum apud Diodorum habet per *η*, non per *α*, quod est interdum in libris, scriptum, ut supra dixi de *καθαίρω*.

Σφάττω quum sit 3, 18, 5; 19, 8, 5; 37, 19, 4, *ἀποσφάζει* 11, 48, 8, librarii, *ἔσφαζον* 34, 2, 22, Photii esse apparet, ut ibidem *ἕμα τετάρων* pro *τέτταρσι*, et eclogarii aut librarii *ἐγκατέσφαξε* 34, 12; 34, 31; *σφάζονται* 25, 6. Ambiguum 9, 29, 1 *ἐπικατασφάζειν*, quod est in codice, utrum sit pro *-σφάττειν* an pro *-σφάζειν* an pro *σφάζει*, ut 20, 72, 1 idem codex Peirescianus *ἀποσφάζειν* pro *ἀποσφάζει*. Cf. *ἀρμόττω*.

Τελέως pro *τελείως* ab libris suppeditatum 1, 3, 8; 1, 37, 4; 1, 61, 4; 2, 5, 2; 2, 15, 4; 19, 45, 8, et alibi constanter restitui.

Τετραπόδοις ζῴοις 2, 42, 1, redarguitur forma recta *τετράποσι* 20, 73, 3 et *τετράπουν* 3, 50, 2; ut apud Polybium 4, 75, 7, quod est *τῆς τετράποδος λείας* redarguit *τῆς τετραπόδου λείας* 1, 29, 7, quod scripsi *τετράποδος*, etsi ita peccarunt scriptores novicii, ut Georgius ante Malalam dicens p. 3, 8 *τοῖς τετραπόδοις*.

Τοσοῦτον ante vocales et *τοσοῦτο* ante consonantes

Στενότατος omnes codices 2, 8, 2; *στενώτατος* 4, 22, 6 et 4, 85, 3 unus D.

Συρακῆσις pro *Συρακούσις* 1, 34, 2; 4, 23, 4; 5, 4, 2 unus praebet D, 5, 13, 3 unus G, in posterioribus libris plerumque P cum duobus aliis codicibus.

Τιθασσεύω pro *τιθασεύω* omnes 3, 35, 5 et 9; 3, 37, 7 et 8.

quum dixisse videatur Diodorus, quod 14, 23, 2 est *τσοσῦτ' ἐπ' αὐτούς*, haud dubie*) scribendum *τσοσῦτον*.

Τρωγλοδύτης etsi libri constanter scribunt cum λ, tamen quam fallax sit eorum fides ostendunt libri Strabonis, qui etsi ceteris locis iisque multis conspirant in eadem scriptura, uno tamen loco optimus et saepe solam veram servans scripturam codex Vaticanus 16 p. 768 bis exhibet formam *Τρωγοδυτική*. Atque Epitome libri 16 p. 574, 13 ed. Kramerii *Τρωγοδυτών* et 16 *ὅτι Τρωγοδύται ἄνευ τοῦ λ λέγει ὁ Στράβων*. Cuius disertii testimonii, quo constanter hanc illi formam esse restituendam evincitur, ignarus adhuc Letronnius, qui iam *Recherches sur le livre De mensura orbis terrae par Dicuil* p. 77 scripserat: 'Trogoditis Arabia. J'écris Trogodytis et non Troglodytis, parce que c'est l'orthographe constante des manuscrits de Pline [cui constanter restituit Detlefsenus], Solin, Mela (Ciacconius ad Mel. 1, 8, 43), Isidore (passim; au lieu de Tragodytae [9 c. 21, p. 121 B] lisez Trogodytae) et qu'il ne me parait pas prouvé que les géographes latins ne s'en soient jamais servis. On sait en effet que les Grecs disaient *τρώξ*, *τρώγος* (racine de Trogodytis) aussi bien que *τρώγλη*, racine de Troglodytis (Salmas. Ex. Plin. p. 894, F. Vossius ad Melam 1, 4, 31)'; idem *Recueil des Inscriptions gr. et lat. vol. 2 p. 247* ad inscriptionem CXC, in qua *ΣΩΘΕΙΣ ΕΚ ΤΚΩΓΟΔΥΤΩΝ* scribit: 'S'il y a *Τρωγοδυτών* au lieu de *Τρωγλοδυτών*, comme la copie l'indique clairement, ce sera la première fois que cette orthographe se rencontre en grec; mais elle est autorisée par les manuscrits de Pline etc.' Fortasse igitur haec

*) at *τσοσῦτ' ἐννοίας* D 4, 30, 2, qui unus recte *τσοσῦτο γάρ* 4, 29, 6 (sed cum omnibus *τσοσῦτον γάρ* 2, 12, 1).

scriptura Graecis non minus reddenda quam Latinis, etsi nullum eius vestigium in libris Diodori*) pariterque Herodoti et Aristotelis: Dindorf ed. Teubn. V p. XIII.

Ἰεῖς quum sit in omnibus tantum 12, 12, 5, ut 2, 26, 8 Gemistus *ἰεῖς*, ceteris locis omnibus iisque permultis *ἰιούς*, credibile est formae *ἰεῖς* non maiorem apud Diodorum quam apud Polybium esse fidem, ut *ἰιούς* semper dixit Dionysius.

Φάρυγα 2, 58, 3 scripsi pro *φάρυγγα*. Quod nihili esse hodie nemo dubitat.

Φέρω verbi aoristos inter primum et secundum activi in participio maxime ita variat scriptura ut modo omnibus modo melioribus in libris sit aut prior aut alter, et nemo dixerit secundo tantum an priori promiscue cum illo usus sit Diodorus**). Sed verbi *φορέω* aoristo novicio *φορέσασα* 16, 64, 2 Diodorum liberat (P praebens *φορήσασα* et) *ἐμφορήσας* 16, 93, 7 et 19, 70, 5.

*) 3, 31—40 D cum ceteris libris exhibet *Τρωγλοδ-*, at 1, 30, 3; 3, 41, 4; 3, 48, 5 *Τρωγοδυτικῆ*, neque id casu factum est. Nam illa pars 2, 46—3, 40 in D suppleta est manu saeculi XIII. Nunc me paenitet formas sine *λ* scriptas Diodoro non reddidisse.

**) *ἐνέγκαι* ante consonantem 5, 71, 1; 13, 102, 2; 15, 10, 4; 15, 55, 4; sed ante vocalem *ἐνεγκεῖν* 1, 87, 8; 1, 97, 4; 11, 59, 1; 13, 19, 5; 19, 95, 7; 20, 25, 4: explicavit optime Kaelker p. 309. — Ceteris in formis Diodorus aoristum primum praetulisse videtur, secundi aoristi formas in primis libris non inveni nisi has: *διενεγκόντας* 1, 26, 7 (omnes); 2, 43, 4 (DG); 3, 65, 6 (II); 4, 71, 1 (D) [contra 4, 40, 1]; *μετενεγκόντας* 1, 46, 4. — *φορεῖν* aliquotiens pro *φέρειν* restituendum esse monet Hertlein, ut 3, 35, 2 et 5, ubi Agatharchides praebet *φορεῖ* et *φορεῖν*.

Χερρόνησος pro *Χερρόνησος* (quod omnes praebent 4, 85, 3) scriptum exstat in omnibus libris 3, 44, 7 atque in D 3, 39, 3; 3, 50, 4; 3, 53, 6.

Χρῆμα, quod est 2, 9, 2, Diodorum scripsisse videri *χρῆμα* dixi supra, ubi de perfecto *κέρχμαι*, et s. v. *πόμα*.

Φιλογύναι scripsisse Diodorum 5, 17, 3 *μάλιστα δὲ τῶν ἀπάντων ὄντες φιλογύναιιοι προτιμῶσιν αὐτάς*, ut Polybius 10, 19, 3 *συνειδότες φιλογύνην ὄντα τὸν Πόπλιον*, conicio ex eo quod et apud Polybium libri nonnulli *φιλόγνονον* et Suidas v. *Πόπλιος* supposuit *φιλογύναιον*, et Regum 3, 11, 1 *φιλογύνης* plures mutant codices in *φιλογύναιος*, quod ne Philoni quidem tribuendum videtur II p. 301, 9 *καὶ οἱ φιλογυναιοὶ συνουσίαις ἐπιμεμηνότες*, ubi *φιλογύναιιοι* Schleusnerus Lex. V. T., sed praestat fortasse *φιλογύναι οἱ συνουσίαις ἐπιμεμηνότες*, idemque videtur restituendum Platoni Conv. p. 191 D *φιλογύναιπές τ' εἰσι*, sequente continuo *γυναῖκες*, nisi certiori haec forma quam uno unius loci tam ancipitis confirmata fuerit testimonio: Dindorf edit. Teubn. V p. X.

Nomina Spartana in *ας*, quae in *ης* saepe terminantur in libris, ut *Λεωνίδης*, plerumque sic, raro per *α*, et *Λιωτυχίδης* modo sic modo *Λεωτυχίδας* scriptum, *Καλλικρατίδης* 13, 76, 2, sequente ib. 4, et 13, 78, 4 et 5; 79, 4 seq.; 97, 3 seq.; 98, 1 seq.; 99, 3 seq. *Καλλικρατίδας*, semper scribenda esse per *ας* non minus certum quam Boeotica, ut *Ἐπαμεινώνδας* et *Πελοπίδας*.

Ὀφελεῖν pro *ἀφελεῖν* saepius scriptum est in D.

Denique non est silentio praetereundum Dindorfium semper *ττ* pro *σσ* scripsisse, cum codices ac praecipue libri secundae classis formis cum *σσ* scriptis faveant, quarum exempla, ut omittam *θάλασσα τέσσαρες* aliaque sescenties repetita, pauca referam: *κασσίτερος* omnes 3, 14, 3; omnes praeter F 2, 36, 2 — *κολοσσικός* omnes 1, 46, 1 et 2, 34, 5 (contra omnes *κολοττός* 1, 67, 1) — *λύσσα* omnes 2, 6, 10 et 4, 11, 1.

Nec *Ἀνακτατοῦ* 11, 6, 1 scripserat Diodorus, sed *Ἀνακτατοῦ*, ut est in uno.

Haec igitur praecipua sunt de hoc genere, in quo Diodori quoque, ut aliorum omnium scriptorum, libri ita fallunt et vacillant ut qui illorum vestigia sequatur, saepissime non solum inops consilii sit haesitaturus, sed etiam iniuriam facturus Diodoro, non indigno qui non minorem certe quam ipse orationi suae impendit curam experiatur eius qui reliquias operis ampli multisque rebus memorabilibus quas ex optimis excerpserit scriptoribus referti ad pristinam studeat formam revocare. Quibus quae addenda sunt alia haud pauca eiusdem generis et quae praeterea libris permulta graviora illata sunt vitia, de iis in annotationibus*) erit agendum.

---

*) Hae adnotationes, quas Dindorf in inscriptione singulorum tomorum ac disertis verbis T. V p. XV promiserat, numquam publici iuris factae sunt; neque in scriniis eius quidquam utile reliqui fuisse docuit me bibliopola, in cuius possessionem libri et scripta Dindorfi venerant.

DIODORI BIBLIOTHECAE
EPITOME.

LIB. I.

Cap.

1. Prooemium operis. Historia magistra hominum.
2. Historia patrona virtutum, vindex facinorum, nutrix eloquentiae.
3. Historiam universalem usque ad Diodori aetatem nemo confecit.
4. Primus historiam universalem scribere aggressus Diodorus triginta annorum operam impendit. Operis adiumenta et partitio: primis sex libris continetur fabulosa historia usque ad Troiam captam, sequentibus libris undecim res per orbem gestae ad Alexandri obitum, postremis denique libris viginti tribus facta usque ad Caesaris bellum Gallicum.
5. Chronologica ratio operis.
6. 7. Pars prima mythica incipit. De rerum hominumque ortu.
8. Prima hominum vita rudis et inculta describitur. Usus et necessitas docuit linguam, artes, vitae commoda.
9. Quae gens ortu prima fuerit incertum.
10. Aegyptiorum historia incipit. Cur primi homines in Aegypto provenisse multis videantur.

Haec epitome, eis qui indice carent necessaria, omnibus ut spero grata, composita est ab editore Bipontino, quem ad verbum descripsit Dindorf; ipse eam retractavi permultis locis correctis, aliis suppletis aliis contractis, usus saepius breviario Eichstaedti.

Cap.

11. Theologia Aegyptiorum. Dii caelestes: Sol et Luna seu Osiris et Isis.
12. Singulis elementis deos praefecere singulos Aegyptii: Iovem, Vulcanum, Demetra sive Terram matrem, Oceanen sive Nilum, Minervam.
13. Dii terrestres caelestibus ex parte cognomines: Sol, Saturnus, Rhea, Iuppiter, Inno, Vulcanus, Vesta, Mercurius. Saturnus genuit Iovem et Iunonem. Ex his nati quinque dii: Osiris, Isis, Typhon, Apollo, Venus.
14. Osiridis et Isidis merita de genere humano.
15. Osiris, qui Thebas condidisse dicitur, et Isis artium inventoribus favent et agriculturam colunt.
16. Mercurius linguae, litterarum, palaestrae, lyrae, oleae inventor.
17. Osiris genus humanum ad vitam cultiorem perducturus totum orbem cum exercitu peragrat.
18. Osiridis expeditioni intererant filii Anubis et Macedotum Pan, Maron, Triptolemus. Primum adit Aethiopiā. Ibi Satyrorum gentem assumit.
19. Fabula de Prometheo et Hercule explanatur. Osiris per Arabiam ad Indos proficiscitur.
20. Osiris Asiam peragrat totam; per Hellespontum in Europam traicit; Thraciam mandat Maroni, Macedoniam Macedoni, Atticam Triptolemo. Reversum in patriam inter deos rettulere Aegyptii.
21. Osiris occisus est a Typhone fratre. Caedem ulta Isis. Collecta corporis frusta sacerdotibus sepelienda traduntur. Ei varia animalia, imprimis Apim et Mneum consecrant.
22. Isis sola regnat: ipsa quoque post obitum divinis culta honoribus. Osiridis pudenda phalli nomine consecrata: haec Graeci etiam in orgiorum sacris venerantur.
23. Sunt qui auctore Orpheo Osiridem Thebis ex Semele et Jove natum dicant. Graeci plures Aegyptiorum deos falso suos iactant, ut Herculem.
24. Aegyptiorum Hercules multo antiquior quam Graecorum.
25. Confusa plura Graecorum et Aegyptiorum deorum nomina. Isis inventrix artis medicae. Horum filium, qui ultimus deorum regnavit, in vitam revocavit et immortalitate donavit.

- Cap.
26. Immensi annorum numeri et chronologiae apud Aegyptios ratio redditur: anni triginta dierum vel quattuor mensium erant. Isidis aetate gigantes fuisse dicuntur.
  27. Mores in Isidis honorem recepti, ut sororis conubium, feminarum privilegia. Isidis et Osiridis columnae cum inscriptionibus.
  28. Coloniae ex Aegypto deductae in Babyloniam et Graeciam, ad Colchos et Iudaeos.
  29. Erechtheus Athenarum rex genere Aegyptius.
  30. Chorographia Aegypti. Serbonis lacus.
  31. Aegypti pars maritima. Aegypti -figura, magnitudo, incolarum urbiumque numerus.
  32. Nili descriptio incipit. Cataractae.
  33. Insulae Nili, quarum maxima Meroe. Ostia Nili et fossae a Necho et Dario et Ptolemaeo altero ductae.
  34. Delta; eius situs ac fructus.
  35. Animalia quae Nilus alit: crocodilus, ichneumon, hippopotamus.
  36. Piscium in Nilo copia. Nili inundationes. Aegypti fertilitas. Niloscopion.
  37. Qui de Nili inundatione scripserint recensentur. Fontes Nili ipsis indigenis ignoti; variorum de iis opiniones.
  38. Inundationis causae propositae a Thalete, Anaxagora, Herodoto.
  39. De Nili inundationibus quid senserint: Democritus Abderita et Ephorus,
  40. Philosophi quidam Memphitarum,
  41. Oenopida Chius et Agatharchides Cnidius.

LIBRI PRIMI PARS POSTERIOR.

42. Breviarium utriusque partis.
43. Victus Aegyptiorum antiquissimus.
44. Regum Aegyptiorum classes et periodi diversae.
45. Menas ex hominibus primus rex. Tnephachtus. Successores quinquaginta duo ex eadem familia. Busiris et octo ex posteris. Thebarum urbs tunc exstructa describitur.
46. Thebarum divitiae regumque sepulcra.
- 47.—49. Osymandyae monumentum.
50. Thebis astrologia inventa annusque primum ad solis

Cap.

- cursum accommodatus. Uchoreus Memphin condidit, quae urbs describitur.
51. Memphis nomen accepit ab Uchorei filia, qua natus est Aegyptus.
52. Moeris lacum sui nominis exstruendum curavit.
53. Sesosis educatur una cum aequalibus eodem die natis. Parat expeditionem ad subigendum terrarum orbem.
54. Aegypto in triginta sex nomos divisa ingentes copias cogit.
55. Aethiopes superat, primus naves longas exstruit; Asiam totam subigit. Europam adit; positus in Thracia columnis in patriam redit.
56. Tempia exstruit per captivos. Babylon et Troia, urbes in Aegypto conditae.
57. Sesosis aggeres Nilo opponit et ex eo novas fossas ducit. Fossis et muro Aegyptum firmat. Navem auratam, obeliscos, statuas consecrat.
58. Sesosis superbia in victos. Mors voluntaria. Darii de Sesosi iudicium.
59. Sesosis filius visu orbatus et mire sanatus.
60. Amasis Aegyptiis superbia exacerbatis ab Actisane rege Aethiopum regno expellitur; hic constituit praedonum oppidum Rhinocolura.
61. Recuperant Aegyptii regnum. Mendes sive Marrhus labyrinthi auctor.
62. Cetes sive Proteus tempore belli Troiani regnat. Memphis rex avarus.
63. Nileus. Chemmis pyramidis maximae conditor.
64. Cephren sive Chabryes rex pyramidem alteram statuit. Mycerinus sive Mencherinus tertiam pyramidem condidit. Plures pyramides commemorantur.
65. Bocchoris. Sabaco rex Aegypti genere Aethiops poenas capitales abrogat reosque ad opera publica condemnat. Somnio turbatus imperium abdicat.
66. Dodecarchia per quindecim annos. Commune incohant duodecim principes mausoleum ad lacus Moeridis ostium. Sed Psammetichus assumpto ex Caria et Ionia milite solus regnum occupat.
67. Ducenta milia Aegyptiorum a Psammeticho mercennariis externis favente deficiunt. Rex benignus in externos, praecipue in Graecos.

Cap.

68. Apries viginti duos annos regnans urbes finitimas vincit. Amasis a militibus Aegyptiis rex factus imperium tenet quinquaginta quinque annos. Cambyses Aegyptum Persis subicit Ol. 63, 3.
69. Aegyptiorum instituta. Graeci commemorantur qui Aegyptum adierunt.
70. Regum Aegyptiorum vita, officia, victus.
71. Regum arbitrio et lubidini nihil permissum.
72. Reges mortui septuaginta duos dies lugentur, quorum ultimo die publicum iudicium de mortuo datur.
73. Nomi Aegyptiorum et nomarchae. Incolarum classes: sacerdotes, reges, milites.
74. Agricolae, pastores, artifices.
75. Iudiciorum apud Aegyptios ratio. Dicasterium summum triginta virorum. Praesidis insigne Veritas. Causae non dictae, sed scriptae.
76. Causidicos Aegyptii non admittunt.
77. Leges Aegyptiorum in periuros, calumniatores, parricidas.
78. Leges in desertores, proditores, falsarios, adulteros.
79. Aegyptiorum leges de commerciis et fenore.
80. Aegyptiorum leges de furto. Leges de nuptiis ac liberis educandis.
81. Litterarum apud Aegyptios studia. In astrologia Chaldaei sunt Aegyptiorum coloni et alumni. Palaestram et musicam haud curant Aegyptii.
82. Ars medica Aegyptiorum.
83. Animalia sacra publice alunt Aegyptii. Eorum caedes morte multatur.
84. Apim, Mneuim, hircum, crocodilum, leonem Aegyptii praecipua cura alunt et venerantur.
85. De Apide.
86. 87. Causa religiosi bestiarum cultus mythica. Causae aliae.
88. Hircus fecundae generationis symbolum. Boves rufos immolare licuit. Lupi Aegyptiis sacri.
89. Inprimis crocodili apud Aegyptios coluntur.
90. Sanctitatis bestiarum alia causa.
91. Mortuos lugendi eorumque corpora secandi et condiendi ratio.
92. Funebria Aegyptiorum. Iudicium publicum de mortuis.

Cap.

93. Religiosus defunctorum cultus quantum valuerit ad mores formandos.
94. 95. Aegyptiorum legumlatores Mneuis, Sasychis, Sesosis, Bocchoris, Amasis, Darius.
96. Graeci qui discendi studio in Aegypto peregrinati sunt. Graecorum mythi de inferis ex Aegypto translati.
97. Rerum aliarum exempla ex Aegypto in Graeciam advectorum.
98. Ut legumlatores et philosophi, ita artifices quoque Graecorum Aegyptios imitati sunt.

LIB. II.

1. Breviarium primi libri. Asiae historia incipit. Assyriorum primus rex Ninus: delectos iuvenes armat et cum Ariaeo rege Arabiae societatem init. Babyloniam et Armeniam subigit.
2. Totam Asiam intra Tanain et Nilum imperio subicere parat. Domitarum gentium recensus.
3. Ninus urbem ingentem ad Euphratem condere constituit, Ninum appellatam.
4. Semiramis, Dercetun deae filia, a columbis nutrita et a Simma pastore regio educata.
5. Semiramidem Onnes, consilii regii princeps, primo in matrimonio habuerat. Nini admirabilis contra Bactrianos copiarum numerus, comparatus cum aliorum populorum exercitibus.
6. Primus impetus in Bactra, ubi Oxyartes rex sedem habuit, irritus. In Nini castris aderat Onnes eumque secuta Semiramis, cuius consilio et audacia arx tandem capta est. Mulieris et pulchritudinem et virtutem admiratus Ninus cogit maritum ut sibi cedat uxorem.
7. Ninya filius Nini et Semiramidis. Nino mortuo Semiramis succedit. Marito monumentum ponit eiusque opera aemulans Babylonem condere instituit. Urbis magnitudo, muri, turres.
8. Pons Euphrati impositus iungit Baylonem urbem. Regiae in utraque ripa munitae et magnifice ornatae.
9. Regiae cuniculo inter se coniunctae. Beli templum cum specula siderum. Deorum statucae, mensa, vasa aurea.

- Cap.
 10. Babylonis horti pensiles.
 11. Urbes aliae et emporia multa ad Euphratem et Tigrin constructa. Obeliscus ingens in via nobilissima.
 12. Immensa bituminis in Babylonia copia. Lacus mortifer.
 13. Semiramis apud Bagistanum montem hortos apparatus ibique suam et centum satellitum imagines saxo insculpit addita Syriacis litteris inscriptione. Eadem in hortis ad urbem Chauonem institutis vagae libidini indulget. Viam per montem Zarcaeum aperit, Ecbatanis regiam condit eoque per montem Orontem aquam ducit.
 14. Persiam et reliquam Asiam adit atque monumentis suis exornat. Tum iter facit per Aegyptum in Libyam ad Iovem Ammonem, cuius oraculum de exitu vitae suae consulit.
 15. Obiter Aethiopum sepeliendi ritus describuntur.
 16. Semiramis redit Bactra et Indis bellum illatura parat ingentes copias, lintres solubiles, elephantorum simulacra.
 17. Copiae Semiramidis enumerantur. Contra eam Stabrobates Indorum rex summo opere bellum parat.
 18. Semiramis neque admonitione neque minis Stabrobatae deterritus prima pugna in Indo flumine facta superior discedit.
 19. Pugna terrestris. Indi iterum fugati, sed Stabrobates rex aciem restituit. Regina vulnere accepto vix cum tertia exercitus parte evadit.
 20. Semiramis ob insidias factas et memor oraculi Iovis Ammonis Ninyae filio regnum tradit. Confestim evanuit, ab Assyriis deinde inter deos relata et sub columbae imagine culta. Scriptores recensentur qui de Semiramide diversa narrant.
 21. Ninyae et successorum omnium per tringinta aetates vita desidiosa. Sardanapallus ultimus. Tunc Assyria Medis subiecta.
 22. Ex his Assyriorum regibus unus Teutamus memorabilis, qui copias ad bellum Troianum misit duce Memnone. Memnonia i. e. aedes regiae Susis exstructae.
 23. Sardanapalli vita luxuriosa.
 24. Arbaces Medus et Belesys Babylonius defectionis consilia ineunt. Arabum principem advocant socium, magnas cogunt copias.

Cap.

25. Tribus proeliis rebelles vincit Sardanapallus.
26. Sardanapallo novae copiae e Bactriana missae. Sed hae interceptae et ad defectionem illectae. Sardanapallus triplici victoria elatus et novae defectionis ignarus ad pristinam ignaviam se convertit. Regii noctu oppressi funduntur. Rex in urbe Nino obsidetur.
27. Sardanapallus in tertium annum obsidione clausus, cum Euphrates facta inundatione muri partem deiecisset, abiecta spe incendio omnia delet et semet ipsum perimit. Arbaces rex declaratur.
28. Arbaces gratum in amicos se praestat. Veniam dat etiam Belesy, qui magnam vim auri sub cinere absconditam fraude ex urbe Nino abstulerat. Nino deleta regni sedes Ecbatana transfertur.
29. De Chaldaeis Babyloniorum sacerdotibus et eruditibus. Eorum officia et disciplinae. Comparantur cum Graecorum philosophis.
30. Chaldaeorum doctrina de mundo, deo, providentia. Planetarum et stellarum fixarum systema.
31. Chaldaeorum ex astrologia sumptae praedictiones. De luna et sole et terra. Chronologia infinita.
32. Medorum historia. Discrepant de ea Herodotus et Ctesias. Regum catalogus usque ad Artaeum.
33. Artaei Medorum regis bellum cum Cadusiis.
34. Artynes et Astibaras Medorum reges. Parthi deficiunt ad Sacas. Inde bellum cum Sacis. Sacarum regina Zarina sapientia et virtute nobilissima. Monumentum sepulchrale ei publice consecratum. Aspandas sive Astyages ultimus Medorum rex a Cyro victus: Media Persarum provincia.
35. Indiae situs et magnitudo et fertilitas.
36. Indiae fructus varii. Bis in anno metitur. Agris et agricolis vel ab hoste parcitur.
37. Flumina Indiae, inprimis Ganges et Indus.
38. Indi sunt aborigines. Victus antiquissimus. Bacchus eo duxit exercitum, agri et vini culturam, artes, religiones, leges docuit.
39. Post Bacchum regnum Indiae occupat Hercules eiusque prognati. Omnes homines in India sunt liberi.

Cap.

40. 41. Populi in India ordines septem: philosophi, agricolae, pastores, artifices, milites, ephori, senatores.
42. Elephanti Indici. Advenarum peculiaris tutela.
43. Scytharum historia. Initio gens fuit perexigua ad Araxem. Clarissimus eorum rex Scytha, Iove natus. Scythae filii Patus et Napes. Inde orti Pali et Napae; Sacae, Massagetae, Arimaspi. Sauromatae Scythiam vastant.
44. Anarchia, deinde gynaeocratia apud Scythas.
45. Amazonum origo et prima regina. Themiscyra Amazonum urbs ad ostia Thermodontis. Amazonum res fortiter gestae et victoriae.
46. Amazonum secunda regina magnam Asiae partem expugnat. Herculis adversus Amazones expeditio. Paulatim a vicinis debellatae et extinctae. Penthesilea ultima Amazonum regina, tempore belli Troiani.
47. Hyperborei. Terrae situs ex Hecataeo. Latona ibi nata ideoque Apollinis cultus praecipuus. Graecis amici. Luna ipsis proxima. Apollinis epiphania et annus Metonis. Imperium est penes Boreadas.
48. Arabes. Regionis situs. Orientem versus Nabataei terram sterilem (Arabiam desertam et Petraeam) incolunt, gens indomita et latrocinii nobilis. Petra ingens, lacus asphaltites, balsamum stirps indigena.
49. Arabia felix. Odores exhalant variae plantae et ipsa terra.
50. Aurum apyrum Arabiae felicitis. Pecorum abundantia. Struthocameli.
51. Camelopardales, tragelaphi, bubali, aliae bestiae bifformes.
52. Lapidés Arabiae felicitis: crystallus, smaragdus, beryllia, chrysolithi. Aves versicolores. De generatione huius colorum varietatis per solis calorem.
53. Aliae proprietates rerum orientalium a maiore solis calore.
54. Arabes scenitae sive Pastores meridiem versus. Agricolaë et mercatores Syriam versus. Alia pars mare attingens est lacunosa. Abundat elephantis et camelis.
55. Insulae incognitae in Oceano meridionali ab Iambulo descriptae. Iambulus ab Aethiopibus captus pro hostia ad insulam beatam ablegatur.
56. Incolarum huius insulae statura, corporis proprietates, lingua gemina. Caeli temperies mitis, arborum fructus per totum annum.

LXXXIV ARGUMENTUM LIB. III.

Cap.

57. Annona ibi copiosa. Litterarum studia, maxime astrologia. Scriptura deorsum ducta. Aetas longissima. Vitae spatium lege definitum.
58. Mulieres communes. Bestiae singulari forma. Septentriones non videntur. Puerorum ingenia per volucres explorantur. Natu maximus rex in singulis tribubus. Insulae sunt septem eiusdem generis.
59. Victus ratio in his insulis frugalis. Dii. Terrae proventus et animalia. Vestitus. Sacrorum et funerum ratio.
60. Iambuli reditus in Graeciam.

LIB. III.

1. Breviarium primi et secundi libri.
2. Aethiopum historia. Hi primi homines fuisse videntur, utpote autochthones solique proximi. Primi deos coluerunt, ideoque diis grati et tuti ab exterarum gentium imperio.
3. Ex Aethiopia in Aegyptum colonia ab Osiride deducta. Quare Aegyptiis sunt eadem leges et ritus iidem, idem scripturae genus, nempe hieroglyphicum. Sacra etiam regumque insignia eadem.
4. De litteris Aethiopicis sive hieroglyphicis.
5. Leges Aethiopum singulares. Reges e sacerdotibus ac per sacerdotes leguntur; iidem arbitrio suo nihil, omnia e legibus decernunt. Capitis damnati ipsi se vita privare debent.
6. Regi sacerdotes per nuntium mortem imperant. Ergamenes primus hunc usum abolevit.
7. Regis amici iisdem quibus rex deformatur naevis se afficiunt et cum eo mortem obeunt.
8. Aethiopes extra Aethiopiae fines. Aethiopum corpora et ingenia. Arma, vestitus, victus.
9. Aethiopum supra Meroen insulam habitantium theologumena. Insunt quoque athei. Ritus sepeliendi varii. Reges creant vel formosissimos vel pastores optimos vel opulentissimos vel fortitudine probatissimos.
10. De regione fertilissima et amoenissima certant Libyes et Aethiopes. Elephantorum et draconum certamina.
11. Recensus scriptorum rerum Aethiopicarum.
- 12.—14. Fodinae aurariae in confiniis Aegypti et Arabiae et

Cap.

- Aethiopiae describuntur. Damnatorum ad metalla ingens numerus et aerumosa vita. Operae in metallis singulae.
15. Nationes, quae ad sinum Arabicum ac Trogodyticam et Aethiopiam ad meridiem vel occidentem spectantem habitant: Ichthyophagi. Inculta et horrida eorum vita. Piscandi ratio.
  16. Cibos e piscibus et conchis sibi parant.
  17. Quadriduum in piscando et edendo consumunt, quinto quoque die aquae immoderato potu se recreant. Vita morborum expers, sed brevis.
  18. Gens a sinu Arabico remotior crudis vescitur piscibus, potu caret. Apathia incredibilis. Non lingua sed manibus colloquitur. Cum phocis consortium habet.
  19. Habitatio multiplex vel in speluncis vel sub costis ba-laenarum alga obtectis vel sub contextarum olearum umbraculo vel sub tumulis musci marini. Mortuos proiciunt piscibus.
  20. Incolunt nonnulli cavernas praeruptis saxis et mari inclusas, quamobrem aborigines habentur.
  21. Chelonophagi. Testudines venandi ratio. Carne et testis utuntur. Cetophagi.
  22. Piscandi modus in ora Babyloniae obiecta.
  23. Rhizophagi in Aethiopia supra Aegyptum sita. A leonibus infestantur.
  24. Hylophagi et Spermatophagi. Horum mores agrestes.
  25. Aethiopes Venatores. Venatus ferarum.
  26. 27. Aethiopes elephantorum venatores.
  28. Aethiopes Simi et Struthophagi; struthionum descriptio.
  29. Acridophagi. Locustas capiendi modus et e locustis paratus cibus. Pediculorum morbo conficiuntur.
  30. Acridophagis propinqua regio ob magnam phalangiorum et scorpionum vim desolata.
  31. Cynamolgi in extremo meridie positi. Boum Indicorum venatio per canes.
  32. Trogodytae sive Nomades. Mulieres communes, victus a pecore, quod parentum loco habent. Potus, habitus. Circumcidunt genitalia.
  33. Species Trogodytarum Megabari. Peculiaris funerum et proeliorum ratio. Infirmi sponte finiunt vitam aut impune ab aliis interficiuntur.

Cap.

34. Ingeniorum morumque diversitas e caeli discrimine explicanda.
35. Animalia Aethiopiae: rhinoceros, sphinx, cynocephalus, cepus, taurus sarcophagus, crocotta.
36. 37. Serpentes Aethiopiae. Anguis triginta cubitorum longitudine quondam captus et Ptolemaeo II. oblatus.
38. Aethiopum historia finitur. Sinus Arabici descriptio generalis.
39. Descriptio particularis orae dextrae inde ab urbe Arsinoe: portus Veneris, sinus ἀνάθρατος, insula Ophiodes lapide topazio clara.
40. Ichthyophagorum et Trogodytarum gentes dextram sinus Arabici oram accolunt. Mare parum profundum et in superficie viride ob algam. Navigatio difficilis et periculosa.
41. Ora a Tauris in orientem conversa; mare deinceps profundissimum et beluis refertum.
42. Ora Arabiae obiecta: Posidium, palmetum, phocarum insula.
43. Ulterioris orae accolae Maranitae et Garindanei. Laenitarum sinus; accolunt Arabes Nabataei.
44. Banizomenum sinus; adiacent tres insulae; ultra eas mare scopulosum. Arabes Thamudeni. Insulae sporades. Peninsula amoenissima cum pulchro portu Charmuthae.
45. Quinque montes pyramidales, sinus cum tribus templis, mons Chabinus. Arabes Debae. Amnis aurifer. Alilaei et Gasandae Arabes, quorum regio aurum nativum profert.
46. Carbae et Sabaei incolunt Arabiam felicem, regionem suavissimis odoribus impletam.
47. Carbarum et Sabaeorum regio scatet serpentibus mortiferis. Sabae, urbs regia; summa auri argentique copia, suppellex magnifica. Prope insulae beatae.
48. Singularia in caelo, in ortu siderum ac solis praesertim observata. Venti his regionibus familiares.
49. Libyes circa Cyrenen et Syrtes habitantes: Nasamones, Auschisae, Marmaridae, Macae; horum alii agricolae alii nomades alii latrones. Vita agrestis, arma simplicia.
50. Regio Cyrenae proxima est ferax; quae vergit ad meridiem, inculta ac deserta, plena serpentibus. Vanae species per aera volantes.
51. Earum causae physicae ex aere immoto derivatae.

- Cap.
52. Amazones Libycae: multo vetustiores quam Thermodontaeae ob eamque rem oblivione suppressae. Gorgones.
53. Amazonum gynaeocratia. Virorum inter eas condicio servilis. Ab adustis mammis nomen habent. Sedes erat insula Hespera in palude Tritonide. Captis insulae oppidis vicinisque multis superatis condunt urbem Chersonesum.
54. Amazones hinc profectae arma inferunt Atlantiis et Gorgonibus.
55. Gorgones bello superstites Medusa regnante Perseus perdomuit, sicut et ipsas Amazones Hercules delevit. Deinde Myrina regina Amazonum bellum infert Africae populis inita cum Horo rege Aegypti amicitia, tum Arabibus, Syris ac Cilicibus, nationibus ad Taurum; denique descendit per Phrygiam ad mare et progreditur usque ad Caicum fluvium. Urbes Myrina a se et copiarum ducibus appellavit. Occupat etiam insulas, imprimis Lesbum. Myrina interfecta Amazones a Thracibus fugatae redeunt in Libyam.
56. Atlantii: gens pia et beata. Uranus primus rex, astrologiae peritus.
57. Uxores Uranus plures habuit. Liberi e Titaea Titanes appellati. Filiae Basilea et Rhea sive Pandora. Ex Basilea et fratre Hyperione suscepti Helius et Selene. Hi post mortem ut dii inter caeli sidera relati.
58. Aliae de Basilea Phrygum fabulae: nata e Maeone et Dindyma exposita est in monte Cybelo: inde appellata Cybele et mater montana: fistulam, cymbala, tympana invenit. Diu versatur cum Marsya, vitiatur ab Attide.
59. Reversa ad patrem Cybele paulo post furibunda aufugit, ac cum Marsya ad Bacchum et Apollinem pervenit. Marsyae et Apollinis certamen. Apollinis cum Cybele errores. Cybele in Phrygia ex oraculi responso pro dea culta.
60. Urani filii, inter quos praestant Atlas et Saturnus, regnum inter se dividunt. Atlantis filius Hesperus, filiae septem Atlantides, singulae illustribus natis clarae.
61. De Saturno et Rhea eorumque filio Iove.
62. De Baccho, cuius varia nomina et fabulae physica interpretatione explicantur.

LXXXVIII ARGUMENTUM LIB. III.

Cap.

63. Quidam tres Bacchos exstitisse dicunt. Antiquissimus Indus barbatus fuisse fertur.
64. Alter Bacchus Iovis et Proserpinae vel Cereris filius fingitur cornutus. Tertius est Thebanus Iovis et Semeles filius, ob Iunonis invidiam per abortum natus et in Iovis femore ad maturitatem perductus et Nysae a Nymphis educatus. Baccharum agmina per terrarum orbem ducit.
65. Impii Bacchi contemptores puniuntur, inter quos nobilissimi Pentheus, Myrrhanus, Lycurgus. Charopi praemii loco Thraciae regnum et mysteria tradita, cuius nepos est Orpheus mysteriorum praeses. Bacchus triumphans ex India Thebas redit.
66. Regiones et urbes commemorantur de Bacchi patria certantes. Libycae de Baccho narrationes a Dionysio aliisque Graecis scriptoribus servatae.
67. Linus carminum apud Graecos inventor. Hercules, Thamyra, Orpheus discipuli sunt Lini. Pronapides Homeri magister.
68. Ab eis traduntur haec: Ammon rex Libyae ex virgine Amalthea casu oblata genuit filium (Bacchum), clam in urbem Nysam translatum, ut tutus esset ab uxoris Rhaeae insidiis. Nysa sita est in insula pulcherrima.
69. Antrum Nysaeum eximiae amoenitatis.
70. Bacchus in antro custodiebatur ab Aristaeo et Minerva, quae in eadem insula ad amnem Tritonem nata erat. Obiter Minervae facinora memorantur, inprimis Aegidis monstri caedes, ob quam vindicandam eius mater Tellus Gigantes peperit, deorum acerrimos hostes. Bacchus puer vini inventor vitiumque cultor.
71. Rhea noverca ad Titanes revertitur, et Saturno iuncta bellum in Ammonem movet. Ammon superatus in Cretam insulam fugit. Sed Bacchus adiutus ab Amazonibus et Minerva Titanes debellat. A captis Titanibus, quos libertate donavit, ut deus adoratur. Inde libationis origo.
72. Belli socii Baccho etiam Sileni erant. In urbe Zabirna Campen monstrum horrendum occidit, Saturnum Rheamque vincit, sed ut parentes pietate colit.
73. Bacchus condit Ammoni patri oraculum. Cur uterque cornutus fingatur. Aegypto Iovem regem praeficit vi-

- Cap. nique culturam Aegyptios docet. Similiter reliquas orbis partes artibus suis cultiores reddit. Ex India reversus Titanes funditus tollit. Deinde Ammone et Baccho inter divos relatis Iuppiter universi mundi rex factus est.
74. Libycae de Baccho altero et tertio traditiones. Tres Bacchi, sicut duo Hercules, a posteris pro uno habiti sunt.

LIB. IV.

1. Exordium quo historiae antiquae difficultates explicantur. Breviarium libr. I—III et IV. Graecorum antiquissima historia incipitur a Bacchi utpote antiquissimi et beneficentissimi fabula.
2. Bacchi natales. Iove et Semele natus nymphis in antro Nysae traditur, unde Dionysi nomen habet. Vini et zythi inventor. Eleutheras in Boeotia condit.
3. Bacchus usque in Indiam expeditionem fecit; reduci a Graecis sacra instituuntur: ritus sollemnes describuntur.
4. Bacchus antiquior, Sabazius, Proserpinae filius, noctu cultus et cornutus. Bacchi Semele nati ingenium, forma, comites Musae, Silenus paedagogus et socius, habitus.
5. Bacchi cognomina eorumque causae. Cur biformis sit, cur Satyri et Musae in eius comitatu.
6. Priapus Bacchi et Veneris filius. Origines cultus vel a propagatione generis humani vel ab Osiridis fabula derivandae. Ithyphallus et Tychon cognominatur. Ortus Hermaphroditum.
7. Musarum parentes, numerus, nomina nominumque ratio.
8. Herculis mythus multa continet impedita et quae fidem excedant, quod rei mythicae proprium est.
9. Herculis stemma. Immensae vires per ipsam portentosam procreationem Herculi infusae et auctae per Iunonem, quae mammas inscia ei praebuerat.
10. Angues in cunis suffocat, unde Herculis nomen consecutus est, ante Alcaeus appellatus. Thebis educatus ab Ergini tributo et tyrannide urbem liberat, Orchomeniorum Minyarumque oppidum destruit. Eurystheus per invidiam Herculi duodecim certamina imponit.
11. Hercules in animi aegritudinem et furorem incidit, quo

Cap.

- liberatus singulos adit labores. 1) Leonem in Nemea occidit. 2) Hydram Lernaeam exstinguit.
12. 3) Aprum Erymanthium capit. Centaurorum caedes.
13. 4) Cervam aureis cornibus et velocitate insignem capit. 5) Aves e Stymphalide palude abigit. 6) Augeae stabulum expurgat. 7) Taurum e Creta in Peloponnesum traducit.
14. Defunctus hoc certamine ludos Olympicos Iovi instituit Hercules. Ipse in omni certaminum genere victor a diis deabusque munera accipit. Obiter commemoratur Nioben primam, Alcmenam postremam mortalem fuisse ab Iove compressam.
15. Bello a Gigantibus in deos moto Hercules diis auxilio venit, et ita caelestium deorum honores consequitur. Prometheum liberat. 8) Diomedis equas carnivoras domat. Argonautarum socius.
16. 9) Amazonibus victis Hippolytae zonam rapit. Antiopen captam dono dedit Theseo.
17. 10) Iter in Iberiam ad abducendos Geryonis boves. Congregatis in Creta insula, quam bestiis purgat, copiis primo in Libyam traicit, ubi Antaeum tollit terramque a feris et tyrannis liberat.
18. Iter convertit in Aegyptum et Busiridem occidit. In Libya Hecatompylon condit, urbem post a Carthaginiensibus captam. Ad fretum Gaditanum columnas statuit. Victis Chrysaoris filiis boves abigit. Columnis positus Hercules fretum mutavit, sicuti Thessaliam siccam, palustrem Boeotiam reddidit.
19. Transitus Herculis in Celticam, ubi Alesiam urbem a Caesare expugnatam exstruit, inde per Alpes in Italiam.
20. Ligurum ager ingratus et duri labores, quos subeunt etiam feminae.
21. Hercules ad Tiberim benigno hospitio exceptus; decimae Herculi votae templumque exstructum. In campum Cumaeum sive Phlegraeum progressus Gigantes perdomuit.
22. Lacum Avernum a mari dividit, viam Heracleam munit. Venator in Dianam impius supplicio affectus. Cicadae ob Herculis pietatem deletae. Nando Hercules cum bobus in Siciliam traicit.
23. Thermis Himeracis et Egestanis recreatus Hercules Ery-

- Cap. cem certamine vincit eiusque regnum praemium reportat, quod unus e posteris, Dorieus, obtinet ibique Heracleam exstruit, a Carthaginiensibus postea dirutam. Syracusis sacra Cereri et Proserpinae instituit. Sicanos infesta acie obvios caedit.
24. Agyrinaei divinos Herculi honores exhibent. Pro his monumenta relinquit lacum sui nominis, Geryonis lucum, fanum Iolai ludis celebratum. Tum boves retro in Italiam agit, Lacinium ob furtum obtruncat, Crotoni ponit tumulum.
25. Hercules circa Hadriam redit in Epirum. 11) Cerberum ex inferis protrahit. Ante sacris Eleusiniis est initiatus, quae sacra occasionem praebent de Orpheo disserendi.
26. Hercules apud inferos. 12) Hesperidum aurea mala asportat. Diversae de his opiniones.
27. Atlas et Hesperus, Atlantides seu Hesperides. Hesperides a Busiride raptas Hercules Atlanti restituit. Hercules ab Atlante astrologiam accipit, ab ipso Graecis traditam.
28. Amazones, quae ob illata per Herculem damna raptamque Antiopen Atticae bellum intulerant, proelio victae a Theseo.
29. Perfunctus Hercules laboribus oraculi iussu subolem e Thespi filiabus procreatam duce Iolao in Sardiniam mittit. Thespiadum historia. Sardinia ab Iolao expugnata et deinde exulta.
30. Arcessitus e Sicilia Daedalus Sardiniam multis operibus decorat. Iolaus deinde in Graeciam rediturus coloniam relinquit in Sicilia. Condita in Sardinia colonia bello nunquam est victa.
31. Hercules Iolen petit. Accepta repulsa Iphitum fratrem eius necat. Hercules expiationis causa Omphalae Maeonum reginae in servitatem traditur.
32. Reversus in Peloponnesum Hercules proficiscitur Troiam, iniurias a Laomedonte olim illatas vindicaturus. Laomedontem occidit regnumque Priamo tradit.
33. Hercules ultum it Augeam ob recusatam mercedem. Centauro obtruncato in Hippolytae nuptiis primo Tiryntem, deinde Pheneum in Arcadium se confert. Euryntem eiusque patrem Augeam interimit, regnum Phyleo tradit. Tyndareum Sparta pulsum in regnum

Cap.

- restituit. Ange ab Hercule gravida damnata ut submergeretur, servatur cum filio Telepho.
34. Relicta Peloponneso Hercules Calydonem Aetoliae urbem petit et Deianiram uxorem ducit. Apri Calydonii venatio: Meleager, Atalante, Althaea.
35. De Calydoniis Hercules bene meruit facto novo Acheloi alveo, unde orta fabula de cornu Amaltheae.
36. Hercules Ephyram vi capit regeque Phyleo occiso ex eius filia Telepolemum procreat. Ob Eurynomum casu ab eo interemptum cum Deianira fugiens pervenit ad flumen Euenum. Nessi scelus. Hercules cum Arcadibus sociis Ceycem Trachiniae regem hospes adit.
37. Phylantem regem Dryopum in Delphos impium Hercules occidit eiusque ex filia Antiochum progignit. Nati e Deianira. Dryopum expulsorum novae sedes resque gestae. Hercules Dorienses contra Lapithas defendit, Cygnum certamine vincit, ex Astydamia subacto Ormenii rege, eius patre, Ctesippum procreat. Iole rapta ad promuntorium Cenaeum discedit.
38. Ad celebrandum sacrum vestis Nessi veneno tincta affertur per Licham. Hercules exitiali morbo conficitur. Eius rogus in Oeta.
39. Herculi instituta sacra.
40. Argonautae, quorum socius Hercules erat. Iasonis consilium.
41. Itineris Argonautarum apparatus. Itineris socii.
42. Argonautarum in itinere fata. Ad oram Troadis Hesionen ceto interfecto Hercules liberat. Praemii loco accipit Hesionen et equos regios, quos interea Laomedonti custodiendos relinquit.
43. Argonautae tempestate agitati per deos Samothraces servantur. In Thraciam vecti duo regis Phinei filios vindicant.
44. Phineum repugnantem Boreadae occidunt; regnum filiis traditur. Eadem fabula ab aliis aliter narratur. Inde in Pontum profecti Argonautae appellunt ad Chersonesum Tauricam, ignari hic more barbarorum hospites immolari.
45. Cruenti in Taurica Chersoneso cultus origo simulque res Colchicae narrantur. Aetes Colchidis, Perses Tauricae

- Cap. rex, fratres. Hecate Persae filia venena invenit, patrem veneno perimit, hospitem immolationem instituit. Aetae nupta Circe, Medeam, Aegialum peperit. Circe matris artem diram colit. Circaeum promuntorium.
46. Medea mitioris ingenii servat appulsos peregrinos. Suspecta patri fugit et obviam fit Argonautis; cuius auxilio Iason data matrimonii fide vellus aureum occupare parat.
47. Fabula de Phrixo et aureo vellere apud Colchos in templo Martis custodito.
48. Rapto vellere aureo Argonautae ad naves confugiunt. Aetes eos persecutus in pugna perit. Argonautarum reditus. Glaucus itineris comes et adiutor.
49. Reversis in Troadem Argonautis ob Hesionen equosque recusatos pugna ineunda erat cum Laomedonte, quo occiso regnum Priamo traditur. In Samothrace diis Samothracibus vota reddunt.
50. Pelias exstincta stirpe Iasonis, quem interisse putat, regnum occupaverat. Iason redux iniurias ulcisci parat, usus Medae consiliis et insidiis.
51. Assumpta sagae persona Medea Iolci urbem et regiam ingreditur, magica ministeria senectae transformandae in iuvenilem vigorem offert et praestigiis approbat.
52. Pelias Medae fraude occisus. Dato signo Argonautae regiam invadunt.
53. Iason in superstitem Peliae familiam benignus Acasto filio regnum cedit; ipse Corinthum sedem deligit. Argonautae novum foedus in futuros casus iungunt et ludos celebrant Iovi Olympio sacros.
54. Iason tribus filiis e Medea procreatis novum coniugium cum Glauce init. Medea repudiata atrociter ulciscitur.
55. Iason mortem sibi conscivit. Thessalus, superstes eius filius, Iolcum reversus et rex factus incolas a se Thessalos appellat. Medae errores. Medae et Aegei filius Medus Medorum rex.
56. Narrationes aliae de Medea et Medo. Argonautas adverso Tanai et per aliud flumen in Oceanum, inde per fretum Gaditanum in mare mediterraneum redisse Timaeus aliique tradunt.
57. Heraclidae. Trachine apud Ceycem regem educati, ab Atheniensibus contra Eurystheum in tutelam recipiuntur.

Cap.

58. Victo Eurystheo Heraclidae duce Hyllo Peloponnesum et Mycenarum regnum recuperare parant. Hyllo in singulari certamine caeso Heraclidae ad quinquaginta annos regno et Peloponneso exclusi redeunt Tricorythum. Tlepolemus occupat Rhodum.
59. Thesei genus. Coryneten, Sinin, aprum Crommyonensem, Scironem, Cercyonem, Procrusten superat. Marathonium taurum domat.
60. Fabula de Minotauro. Cretae historia et regum Cre-tensium recensio. Androgeos Minois filius per insidias ab Aegeo Atheniensium rege interemptus.
61. Attica a Minoe bello et fame pressa. Oraculo iussi Athenienses poenam dant septem pueros puellasque Minotauro prociendos. Theseus Ariadnae ope Minotaurum occidit. Ariadne in insula Naxo a Baccho rapta. Aegeus nigris velis deceptus vitam finit. Succedens Theseus legibus et institutis patriam auget.
62. Phaedra Thesei coniux Hippolytum privignum impuro amore prosequitur. Utriusque interitus. Theseus exul.
63. Theseus et Pirithous rapiunt Helenam. Proserpinam rapturi descendunt ad inferos.
64. Septem ad Thebas. Laius Thebarum rex et Iocasta. Oedipus inscius patrem occidit et aenigmate Sphingis soluto matrem uxorem ducit.
65. Scelere detecto et Oedipo incluso filii regno potiuntur. Polynices a fratre regno pulsus ab Adrasto auxilium impetrat. Septem duces Thebis bellum inferunt. Cadunt omnes praeter Adrastum.
66. Septem ducum filii Epigoni dicti bellum renovant. Thebani victi in agrum Tilphossaeum migrant. Thebae ab Epigonis captae. Daphne Tiresiae filia Delphos missa evasit Sibylla.
67. Thebani deinde alii Doriensium terras occupant, alii redeunt Thebas. — Aeolum et Boeotorum origines. Boeoti proles usque ad bellum Troianum.
68. Aeoli progenies Salmoneus et Tyro: horum posteri usque ad Nestorem et bellum Troianum.
69. Lapitharum genus, ex quo ortus Ixion gignit Centauros.
70. Centaurorum bellum adversus Lapithas horumque reliquiae.

Cap.

71. Aesculapius, Apollinis filius, artis medicae peritissimus propter Plutonis querelas a Iove necatur. Apollo filium ultus damnatur. Aesculapii filii expeditioni in Troiam intersunt.
72. Penei et Asopi genus cum posteris usque ad bellum Troianum.
73. Oenomaus et Hippodamiae filiae proci. Pelops Myrtili auxilio consequitur victoriam et puellae coniugium. Peloponneso ab eo nomen inditur.
74. Tantalus eiusque filia Niobe superbientes graves poenas dant. Tantalum regno expulit Ilus Trois filius.
75. Trois stirps a Teucro repetita et usque ad Priamum deducta.
76. Daedalus. Talum, sororis filium, novis inventis clarum invidia commotus dolo interemit. Capitis damnatur ab Areopagitis.
77. Fuga delatus in Cretam Daedalus construxit bovis machinam ad explendam Pasiphaae libidinem. Minotaurus inde ortus. Labyrinthus. Ob Minois iram Daedalus cum Icaro in Siciliam fugit. Icarum mors. Fabula de alis e cera factis.
78. Daedali opera in Sicilia effecta.
79. Bellum ob receptum Daedalum a Minoe Siculis illatum. Minois mors et sepulcrum. Cretenses in Sicilia relictum urbem Minoam et Engyum condunt templumque deabus matribus exstruunt.
80. Dearum matrum in Sicilia cultus. Templum sumptibus maximis constructum.
81. Aristaeus, Apolline et Cyrene ortus, nymphis traditur nutriendus, a quibus lactis, apum, olivarum, culturam accipit. Thebas profectus ex Autonoe Cadmi filia procreat Actaeonem venatorem a canibus dilaceratum.
82. Aristaeus in Ceam insulam vectus Graeciam pestilentia liberat. Relicta ibi subole ipse Sardiniam Siciliam aliasque insulas adit ac beneficiis suis cultiores reddit. Denique in Thracia aliquamdiu moratus evanescit et divinos honores consequitur.
83. Eryx, Veneris et Butae filius, Siciliae regulus condit urbem sui nominis et in eius arce templum Veneris Erycinae; quod post Erycem Aeneas, Siculi, Cartha-

Cap.

- ginienses, Romani donis et religioso cultu amplissimum reddiderunt.
84. Daphnis Mercurio et nympha genitus in amoenissima convalle montium Heraeorum bucolicorum modorum inventor exstitit. Ab irata nympha visu orbat.
85. Orion venatione magnique roboris operibus clarus portum, qui Acte appellatur, ad Messanam construit. Quaeritur num Sicilia olim chersonesus fuerit. Orion inter astra relatus.

 NOTARUM EXPLICATIO.

- A = Coislinianus codex saec. XV (praef. p. VII)
 B = Mutinensis codex saec. XV (praef. p. VII)
 C = Vaticanus codex saec. XII (praef. p. XIV)
 D = Vindobonensis codex saec. XI (praef. p. IV)
 E = Parisinus codex saec. XVI (praef. p. XI)
 F = } Claromontani codices saec. XVI (praef. p. XVI)
 G = }
 M = Venetus codex saec. XV (praef. p. XV)
 N = Vindobonensis codex saec. XVI (praef. p. XI)
 vulg. = vulgaris lectio omnium librorum praeter D
 II = secundae classis libri i. e. omnes codices praeter ABD
Eich. = Eichstaedti	} editio (praef. p. XXII s.)
Rhod. = Rhodmani	
Steph. = Stephani	
Wess. = Wesselingi	
- Hertlein: programmata, Wertheim 1864. 1865. 1866. 1871.
 1873
 Reiske: animadversionum ad Graecos auctores vol. I
 Schäfer: meletemata in Dionys. Halic.
-

1 *Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Διοδώρου βίβλων.*

Προοίμιον τῆς ὅλης πραγματείας.

Περὶ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις λεγομένων περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως.

5 *Περὶ τῶν θεῶν ὅσοι πόλεις ἔκτισαν κατ' Αἴγυπτον.*

Περὶ τῶν πρώτων γενομένων ἀνθρώπων καὶ τοῦ παλαιοτάτου βίου.

Περὶ τῆς τῶν ἀθανάτων τιμῆς καὶ τῆς τῶν νῶν κατασκευῆς.

10 *Περὶ τῆς τοποθεσίας τῆς κατ' Αἴγυπτον χώρας καὶ τῶν*

2 *περὶ τὸν Νεῖλον ποταμὸν παραδοξολογουμένων, τῆς τε τούτου πληρώσεως τὰς αἰτίας καὶ τῶν ἱστορικῶν καὶ φιλοσόφων ἀποφάσεις.*

Περὶ τῶν πρώτων γενομένων κατ' Αἴγυπτον βασιλέων καὶ

15 *τῶν κατὰ μέρος αὐτῶν πράξεων.*

Περὶ κατασκευῶν τῶν πυραμίδων τῶν ἀναγραφομένων ἐν τοῖς ἑπτὰ θαυμαζομένοις ἔργοις.

Περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν δικαστηρίων.

Περὶ τῶν ἀφιερωμένων ζώων παρ' Αἰγυπτίοις.

20 *Περὶ τῶν νομίμων τῶν περὶ τοὺς τετελευτηκότας παρ' Αἰγυπτίοις γενομένων.*

Περὶ τῶν Ἑλλήνων ὅσοι τῶν ἐπὶ παιδείᾳ θαυμαζομένων παραβαλόντες εἰς Αἴγυπτον καὶ πολλὰ τῶν χρησίμων μαθόντες μετήνεγκαν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Haec omnia desunt in D, argumentum aliud finxit A.

ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΣ ΠΡΩΤΗ.

---

1   Τοῖς τὰς κοινὰς ἱστορίας πραγματευσαμένοις
μεγάλαις χάριτας ἀπονέμειν δίκαιον πάντας ἀνθρώ-
πους, ὅτι τοῖς ἰδίοις πόνοις ὠφελῆσαι τὸν κοινὸν
βίον ἐφιλοτιμήθησαν· ἀκίνδυνον γὰρ διδασκαλίαν
τοῦ συμφέροντος εἰσηγησάμενοι καλλίστην ἐμπει- 5
ρίαν διὰ τῆς πραγματείας ταύτης περιποιούσι τοῖς
2 ἀναγινώσκουσιν. ἡ μὲν γὰρ ἐκ τῆς πείρας ἐκάστου
μάθησις μετὰ πολλῶν πόνων καὶ κινδύνων ποιεῖ τῶν
χρησίμων ἕκαστα διαγινώσκειν, καὶ διὰ τοῦτο τῶν
ἡρώων ὁ πολυπειρότατος μετὰ μεγάλων ἀτυχημάτων 10
πολλῶν ἀνθρώπων ἴδεν ἄστυα καὶ νόον ἔγνω·
ἡ δὲ διὰ τῆς ἱστορίας περιγιννομένη σύνεσις τῶν ἀλ-
λοτριῶν ἀποτευγμάτων τε καὶ κατορθωμάτων ἀπέ-
3 ρατον κακῶν ἔχει τὴν διδασκαλίαν. ἔπειτα πάντας
ἀνθρώπους, μετέχοντας μὲν τῆς πρὸς ἀλλήλους συγ- 15
γενείας, τόποις δὲ καὶ χρόνοις διεστηκότας, ἐφιλοτι-
μήθησαν ὑπὸ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἀγαγεῖν,
ὥσπερ τινὲς ὑπουργοὶ τῆς θείας προνοίας γεννηθέν-
τες. ἐκείνη τε γὰρ τὴν τῶν ὄρωμένων ἄστρον διακό-
σμησιν καὶ τὰς τῶν ἀνθρώπων φύσεις εἰς κοινὴν ἀνα- 20

4 λογίαν συνθεῖσα κυκλεῖ συνεχῶς ἅπαντα τὸν αἰῶνα,
 τὸ ἐπιβάλλον ἐκάστοις ἐκ τῆς πεπωρωμένης μερί-
 ζουσα, οἳ τε τὰς κοινὰς τῆς οἰκουμένης πράξεις κα-
 θάρπερ μιᾶς πόλεως ἀναγράφαντες ἓνα λόγον καὶ
 5 κοινὸν χρηματιστήριον τῶν συντετελεσμένων ἀπέ-
 δεῖξαν τὰς ἑαυτῶν πραγματείας. καλὸν γὰρ τὸ δύ- 4
 νασθαι τοῖς τῶν ἄλλων ἀγνοήμασι πρὸς διόρθωσιν
 χρῆσθαι παραδείγμασι, καὶ πρὸς τὰ συγκυροῦντα
 ποικίλως κατὰ τὸν βίον ἔχειν μὴ ζήτησιν τῶν πρατ-
 10 τόμενων, ἀλλὰ μίμησιν τῶν ἐπιτετευγμένων. καὶ
 γὰρ τοὺς πρεσβυτάτους ταῖς ἡλικίαις ἅπαντες τῶν
 νεωτέρων προκρίνουσιν ἐν ταῖς συμβουλίαις διὰ τὴν
 ἐκ τοῦ χρόνου περιγεγενημένην αὐτοῖς ἐμπειρίαν·
 ἥς τοσοῦτον ὑπερέχειν συμβέβηκε τὴν ἐκ τῆς ἱστο-
 15 ρίας μάθησιν ὅσον καὶ τῷ πλήθει τῶν πραγμάτων
 προτεροῦσαν αὐτὴν ἐπεγνώκαμεν. διὸ καὶ πρὸς
 ἀπάσας τὰς τοῦ βίου περιστάσεις χρησιμωτάτην ἄν
 τις εἶναι νομίσειε τὴν ταύτης ἀνάληψιν. τοῖς μὲν 5
 γὰρ νεωτέροις τὴν τῶν γεγηρακότεων περιποιεῖ σύν-
 20 εσιν, τοῖς δὲ πρεσβυτέροις πολλαπλασιάζει τὴν ὑπάρ-
 χουσαν ἐμπειρίαν, καὶ τοὺς μὲν ἰδιώτας ἀξιόους ἡγε-
 μονίας κατασκευάζει, τοὺς δ' ἡγεμόνας τῷ διὰ τῆς
 δόξης ἀθανατισμῷ προτρέπεται τοῖς καλλίστοις τῶν
 25 ἔργων ἐπιχειρεῖν, χωρὶς δὲ τούτων τοὺς μὲν στρα-
 τιώτας τοῖς μετὰ τὴν τελευταίαν ἐπαίνους ἐτοιμοτέ-
 ρους κατασκευάζει πρὸς τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος κιν-
 δύνους, τοὺς δὲ πονηροὺς τῶν ἀνθρώπων ταῖς αἰωνί-
 οῖς βλασφημίαις ἀποτρέπει τῆς ἐπὶ τὴν κακίαν ὁρ-

1 κυκλοῖ D   4 ἓνα λόγον] ἀνάλογον Reiske   16 ὑπερ-
 τεροῦσαν CF   27 αἰωνίαις CD; corr. Dind.

2 μῆς. καθόλου δὲ διὰ τὴν ἐκ ταύτης ἐπ' ἀγαθῶ μνή-
 μην οἱ μὲν κτίσται πόλεων γενέσθαι προεκλήθη-
 σαν, οἱ δὲ νόμους εἰσηγήσασθαι περιέχοντας τῶ
 κοινῶ βίῃ τὴν ἀσφάλειαν, πολλοὶ δ' ἐπιστήμας καὶ
 τέχνας ἐξευρεῖν ἐφιλοτιμήθησαν πρὸς εὐεργεσίαν 5
 τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. ἐξ ἀπάντων δὲ συμ-
 πληρουμένης τῆς εὐδαιμονίας, ἀποδοτέον τῶν ἐπαί-
 νων τὸ πρωτεῖον τῇ τούτων μάλιστα αἰτίᾳ ἱστορίας.
 2 ἡγητέον γὰρ εἶναι ταύτην φύλακα μὲν τῆς τῶν ἀξιο-
 λόγων ἀρετῆς, μάρτυρα δὲ τῆς τῶν φαύλων κακίας, 10
 εὐεργέτιν δὲ τοῦ κοινοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. εἰ γὰρ
 ἢ τῶν ἐν ἄδου μυθολογία τὴν ὑπόθεσιν πεπλασμένην 5
 ἔχουσα πολλὰ συμβάλλεται τοῖς ἀνθρώποις πρὸς
 εὐσέβειαν καὶ δικαιοσύνην, πόσῳ μᾶλλον ὑπολη-
 πτέον τὴν προφητικὴν τῆς ἀληθείας ἱστορίαν, τῆς 15
 ὅλης φιλοσοφίας οἷον εἰ μητροπόλιν οὔσαν, ἐπισκευ-
 άσαι δύνασθαι τὰ ἥθη μᾶλλον πρὸς καλοκάγαθίαν;
 3 πάντες γὰρ ἄνθρωποι διὰ τὴν τῆς φύσεως ἀσθέν-
 νειαν βιοῦσι μὲν ἀκαριαῶν τι μέρος τοῦ παντὸς αἰ-
 ῶνος, τετελευτήμασι δὲ πάντα τὸν ὕστερον χρόνον, 20
 καὶ τοῖς μὲν ἐν τῶ ζῆν μὴδὲν ἀξιόλογον πράξασιν
 ἅμα ταῖς τῶν σωμάτων τελευταῖς συναποθνήσκει
 καὶ τὰ ἄλλα πάντα τὰ κατὰ τὸν βίον, τοῖς δὲ δι'
 ἀρετὴν περιποιησαμένοις δόξαν αἰ πράξεις ἅπαντα
 τὸν αἰῶνα μνημονεύονται, διαβωόμεναι τῶ θειοτάτῳ 25
 4 τῆς ἱστορίας στόματι. καλὸν δ', οἶμαι, τοῖς εὖ φρο-
 νοῦσι θνητῶν πόρων ἀντικαταλλάξασθαι τὴν ἀθά-

1 ἀγαθῶ] ἄπειρον CF 3 παρέχοντας Ch. Graux 8
 αἰτία om. CF¹ 9 φύλακα G, φυλακὴν ceteri 12 ὑπό-
 μνησιν D 14 μᾶλλον om. CF 17 ἔθη CF 27 ἀνταλ-
 λάξασθαι D (cf. X 21,5).

νατον εὐφημίαν. Ἡρακλῆς μὲν γὰρ ὁμολογεῖται
πάντα τὸν γενόμενον αὐτῷ κατ' ἀνθρώπους χρόνον
ὑπομῆναι μεγάλους καὶ συνεχεῖς πόρους καὶ κιν-
δύνους ἐκουσίως, ἵνα τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων εὐ-
⁵εργετήσας τύχη τῆς ἀθανασίας· τῶν δὲ ἄλλων ἀγα-
θῶν ἀνδρῶν οἱ μὲν ἡρωικῶν, οἱ δὲ ἰσοθέων τιμῶν
ἔτυχον, πάντες δὲ μεγάλων ἐπαίνων ἠξιώθησαν, τὰς
ἀρετὰς αὐτῶν τῆς ἱστορίας ἀπαθανατιζούσης. τὰ ⁵
μὲν γὰρ ἄλλα μνημεῖα διαμένει χρόνον ὀλίγον, ὑπὸ
¹⁰πολλῶν ἀναιρούμενα περιστάσεων, ἢ δὲ τῆς ἱστο-
ρίας δύνამις ἐπὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην διήκουσα
τὸν πάντα τᾶλλα λυμαινόμενον χρόνον ἔχει φύλακα
τῆς αἰωνίου παραδόσεως τοῖς ἐπιγινομένοις. συμ-
βάλλεται δ' αὕτη καὶ πρὸς λόγον δύναιμι, οὗ
¹⁵ἀλλίον ἕτερον οὐκ ἔν τις ῥαδίως εὕροι. τούτῳ ⁶
γὰρ οἱ μὲν Ἕλληνας τῶν βαρβάρων, οἱ δὲ περαι-
δευμένοι τῶν ἀπαιδευτῶν προέχουσι, πρὸς δὲ τού-
τοις διὰ μόνου τούτου δυνατόν ἐστιν ἓνα τῶν πολ-
²⁰λῶν περιγενέσθαι· καθόλου δὲ φαίνεται πᾶν τὸ
προτεθὲν τοιοῦτον ὅποιον ἂν ἢ τοῦ λέγοντος δύ-
ναμις παραστήσῃ, καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀξιῶς
λόγου προσαγορεύομεν, ὡς τοῦτο τὸ πρωτεῖον
τῆς ἀρετῆς περιπεποιημένους. εἰς πλείω δὲ μέρη ⁷
τούτου διηρημένου, συμβαίνει τὴν μὲν ποιητικὴν
²⁵τέμπειν μᾶλλον ἢπερ ὠφελεῖν, τὴν δὲ νομοθεσίαν
⁶κολάζειν, οὐ διδάσκειν, παραπλησίως δὲ καὶ τᾶλλα
μέρη τὰ μὲν μηδὲν συμβάλλεσθαι πρὸς εὐδαιμο-

18 ξνα] τὸν ξνα CF   20 προστεθὲν CDF², προστα-
χθὲν F¹G¹, παραχθὲν G²; corr. Wesseling   22 τούτο]
τούτους DF   τὸ f. delendum.

νίαν, τὰ δὲ μεμιγμένην ἔχειν τῷ συμφέροντι τὴν βλάβην, ἕνια δὲ κατεψεύσθαι τῆς ἀληθείας, μόνην δὲ τὴν ἱστορίαν, συμφωνούντων ἐν αὐτῇ τῶν λόγων τοῖς ἔργοις, ἅπαντα τᾶλλα χρήσιμα τῇ γραφῇ
8 περιειληφέναι. ὁρᾶσθαι γὰρ αὐτὴν προτρεπομένην⁵ ἐπὶ δικαιουσύνην, κατηγοροῦσαν τῶν φάσεων, ἐγκωμιάζουσαν τοὺς ἀγαθοὺς, τὸ σύνολον ἐμπειρίαν με-
ρίστην περιποιοῦσαν τοῖς ἐντυγχάνουσι.

3 Διὸ καὶ θεωροῦντες ἡμεῖς δικαίας ἀποδοχῆς τυγχάνοντας τοὺς ταύτην πραγματευσαμένους προή-
10 χθήμεν ἐπὶ τὸν ὅμοιον τῆς ὑποθέσεως ζῆλον. ἐπιστήσαντες δὲ τὸν νοῦν τοῖς πρὸ ἡμῶν συγγραφεῦσιν ἀπεδέξάμεθα μὲν ὡς ἐνὶ μάλιστα τὴν προαίρεσιν αὐτῶν, οὐ μὴν ἐξεργάσθαι πρὸς τὸ συμφέρον καὶ τὸ δυνατὸν τὰς πραγματείας αὐτῶν ὑπελάβομεν.¹⁵
2 κειμένης γὰρ τοῖς ἀναγινώσκουσι τῆς ὠφελείας ἐν τῷ πλείστας καὶ ποικιλωτάτας περιστάσεις λαμβάνειν, οἱ πλείστοι μὲν ἐνὸς ἔθνους ἢ μιᾶς πόλεως αὐτοτελεῖς πολέμους ἀνέγραψαν, ὀλίγοι δ' ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων ἀρξάμενοι τὰς κοινὰς πράξεις ἐπε-
20 χείρησαν ἀναγράφειν μέχρι τῶν καθ' αὐτοὺς καιρῶν, καὶ τούτων οἱ μὲν τοὺς οἰκείους χρόνους ἐκάστοις οὐ παρέξενον, οἱ δὲ τὰς τῶν βαρβάρων πράξεις ὑπερέβησαν, ἔτι δ' οἱ μὲν τὰς παλαιὰς μυθολογίας διὰ τὴν δυσχέρειαν τῆς πραγματείας ἀπεδοκίμασαν,²⁵
3 οἱ δὲ τὴν ὑπόστασιν τῆς ἐπιβολῆς οὐ συνετέλεσαν, μεσολαβηθέντες τὸν βίον ὑπὸ τῆς πεπωμένης. τῶν δὲ τὴν ἐπιβολὴν ταύτης τῆς πραγματείας πεποιημέ-

14 καὶ] κατὰ Stephanus 16 τοῖς Wesseling, ἐν τοῖς DF², ἐπὶ τοῖς CF¹ 18 ἐνὸς add. Porson.

νων οὐδείς προεβίβασε τὴν ἱστορίαν κατωτέρω τῶν
 Μακεδονικῶν καιρῶν· οἱ μὲν γὰρ εἰς τὰς Φιλίππου
 πράξεις, οἱ δ' εἰς τὰς Ἀλεξάνδρου, τινὲς δ' εἰς τοὺς
 διαδόχους ἢ τοὺς ἐπιγόνους κατέστρεψαν τὰς συν-
 5 τάξεις· πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων τῶν μετὰ ταῦτα
 πράξεων ἀπολελειμμένων μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου
 τῶν ἱστοριογράφων οὐδείς ἐπεβάλετο αὐτὰς μιᾶς
 συντάξεως περιγραφῆ πραγματεύσασθαι διὰ τὸ μέ-
 4 γεθος τῆς ὑποθέσεως. διὸ καὶ ἐρριμμένων τῶν τε
 10 χρόνων καὶ τῶν πράξεων ἐν πλείοσι πραγματείαις
 7 καὶ διαφόροις συγγραφεῦσι δυσπερίληπτος ἢ τού-
 των ἀνάληψις γίνεται καὶ δυσμνημόνευτος. ἐξετά- 5
 σαντες οὖν τὰς ἐκάστου τούτων διαθέσεις ἐκρί-
 ναμεν ὑπόθεσιν ἱστορικὴν πραγματεύσασθαι τὴν
 15 πλείστα μὲν ὠφελῆσαι δυναμένην, ἐλάχιστα δὲ τοὺς
 ἀναγινώσκοντας ἐνοχλήσουσαν. εἰ γὰρ τις τὰς εἰς 6
 μνήμην παραδεδομένας τοῦ σύμπαντος κόσμου πρά-
 ξεις, ὥσπερ τινὸς μιᾶς πόλεως, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν
 ἀρχαιοτάτων χρόνων ἀναγράψαι κατὰ τὸ δυνατόν
 20 μέχρι τῶν καθ' αὐτὸν καιρῶν, πόνον μὲν ἂν πο-
 λὺν ὑπομείναι δῆλον ὅτι, πραγματείαν δὲ πασῶν
 εὐχρηστοτάτην συντάξαιτο τοῖς φιλιναγνωστοῦσιν.
 ἐξέσται γὰρ ἐκ ταύτης ἕκαστον πρὸς τὴν ἰδίαν ὑπό- 7
 στασιν ἐτοιμῶς λαμβάνειν τὸ χρήσιμον, ὥσπερ ἐκ
 25 μεγάλης ἀρϋόμενου πηγῆς. τοῖς μὲν γὰρ ἐπιβαλ- 8
 λομένοις διεξιέναι τὰς τῶν τοσοῦτων συγγραφέων
 ἱστορίας πρῶτον μὲν οὐ ράδιον εὐπορῆσαι τῶν εἰς
 τὴν χρεῖαν πιπτουσῶν βίβλων, ἔπειτα διὰ τὴν ἀνω-

7 μιᾶ F 9 διερριμμένων Hertlein 17 παραδιδο-
 μένας D 20 πολὺν om. D.

μαλίαν καὶ τὸ πλῆθος τῶν συνταγμάτων δυσκατά-
 ληπτος γίνεται τελείως καὶ δυσέφικτος ἢ τῶν πεπρα-
 γμένων ἀνάληψις· ἢ δ' ἐν μιᾷ συντάξεως περι-
 γραφῇ πραγματεία τὸ τῶν πράξεων εἰρόμενον ἔχουσα
 τὴν μὲν ἀνάγνωσιν ἐτοίμην παρέχεται, τὴν δ' ἀνά-⁵
 ληψιν ἔχει παντελῶς εὐπαρακολούθητον. καθόλου
 δὲ τῶν ἄλλων τοσοῦτον ὑπερέχειν ταύτην ἡγητέον
 ὅσα χρησιμώτερόν ἐστι τὸ πᾶν τοῦ μέρους καὶ τὸ
 συνεχὲς τοῦ διεσπασμένου, πρὸς δὲ τούτοις τὸ διη-
 κριβωμένον τοῖς χρόνοις τοῦ μηδὲ γινωσκομένου¹⁰
 τίσιν ἐπράχθη καιροῖς.

4 Διόπερ ἡμεῖς ὄρωντες ταύτην τὴν ὑπόθεσιν
 χρησιμωτάτην μὲν οὖσαν, πολλοῦ δὲ πόνου καὶ
 χρόνου προσδεομένην, τριάκοντα μὲν ἔτη περὶ αὐ-
 τὴν ἐπραγματεύθημεν, μετὰ δὲ πολλῆς κακοπαθείας¹⁵
 καὶ κινδύνων ἐπήλθομεν πολλὴν τῆς τε Ἀσίας καὶ
 τῆς Εὐρώπης, ἵνα τῶν ἀναγκαιοτάτων καὶ πλείστων
 μερῶν αὐτόπται γενηθῶμεν· πολλὰ γὰρ παρὰ τὰς
 ἀγνοίας τῶν τόπων διήμαρτον οὐχ οἱ τυχόντες τῶν
 συγγραφέων, ἀλλὰ τινες καὶ τῶν τῆ δόξῃ πεπω-²⁰
² τευκότων. ἀφορμῇ δὲ πρὸς τὴν ἐπιβολὴν ταύτην
 ἐχρησάμεθα μάλιστα μὲν τῆ πρὸς τὴν πραγματείαν
 ἐπιθυμίᾳ, δι' ἣν πᾶσιν ἀνθρώποις τὸ δοκοῦν ἄπο-
 ρον εἶναι τυγχάνει συντελείας, ἔπειτα καὶ τῆ
 ἐν Ῥώμῃ χορηγίᾳ τῶν πρὸς τὴν ὑποκειμένην²⁵
³ ὑπόθεσιν ἀνηκόντων. ἢ γὰρ ταύτης τῆς πόλεως

2 καὶ δυσέφικτος om. AE πεπραγματευμένων F 3 μιᾷ
 Schäfer, μιᾷ cod. 9 διηρημένου CF 19 τυχόντες] μό-
 ρον add. F¹ 24 τῆ — χορηγία Hertlein, διὰ τὴν — χορη-
 γίαν libri 25 ἐν] ἐν τῆ DF.

⁸ ὑπεροχή, διατείνουσα τῇ δυνάμει πρὸς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, ἐτοιμοτάτας καὶ πλείστας ἡμῖν ἀφορμὰς παρέσχετο παρεπιδημήσασιν ἐν αὐτῇ πλείω χρόνον. ἡμεῖς γὰρ ἐξ Ἀγυρίου τῆς Σικελίας ὄντες, καὶ ⁴
⁵ διὰ τὴν ἐπιμιξίαν τοῖς ἐν τῇ νήσῳ πολλὴν ἐμπειρίαν τῆς Ῥωμαίων διαλέκτου περιπεποιημένοι, πάσας τὰς τῆς ἡγεμονίας ταύτης πράξεις ἀκριβῶς ἀνελάβομεν ἐκ τῶν παρ' ἐκείνοις ὑπομνημάτων ἐκ πολλῶν χρόνων τετηρημένων. πεποιημέθα δὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ἱστορίας ⁵
¹⁰ ἀπὸ τῶν μυθολογουμένων παρ' Ἑλλήσι τε καὶ βαρβάροις, ἐξετάσαντες τὰ παρ' ἐκάστοις ἱστορούμενα κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ἐφ' ὅσον ἡμῖν δύναμις.
 Ἐπεὶ δ' ἡ μὲν ὑπόθεσις ἔχει τέλος, αἱ βίβλοι ⁶
 δὲ μέχρι τοῦ νῦν ἀνέκδοτοι τυγχάνουσιν οὖσαι, βού-
¹⁵ λουμαι βραχέα προδιορίσαι περὶ ὅλης τῆς πραγματείας. τῶν γὰρ βίβλων ἡμῖν ἕξ μὲν αἱ πρῶται περιέχουσι τὰς πρὸ τῶν Τρωικῶν πράξεις καὶ μυθολογίας, καὶ τούτων αἱ μὲν προηγούμεναι τρεῖς τὰς βαρβαρικές, αἱ δ' ἑξῆς σχεδὸν τὰς τῶν Ἑλλήνων ἀρχαιολογίας.
²⁰ ἐν δὲ ταῖς μετὰ ταύτας ἑνδεκα τὰς ἀπὸ τῶν Τρωικῶν κοινὰς πράξεις ἀναγεγράφαμεν ἕως τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς· ἐν δὲ ταῖς ἑξῆς εἴκοσι καὶ τρισὶ βίβλοις ⁷
 τὰς λοιπὰς ἀπάσας κατετάξαμεν μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ συστάντος πολέμου Ῥωμαίοις πρὸς Κελτούς, καθ'
²⁵ ὃν ἡγούμενος Γάιος Ἰούλιος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις προσαγορευθεὶς θεὸς κατεπολέμησε μὲν τὰ πλεῖστα καὶ μαχिमώτατα τῶν Κελτῶν ἔθνη, προεβίβασε δὲ τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ῥώμης μέχρι τῶν

⁴ ἀγυρίου D, ἀγυρίου τὸ γένος CF 16 ἡμῖν ἕξ μὲν αἱ] ἡμῖν ἕξ αἱ D, αἱ μὲν ἕξ conicio.

Βρεττανικῶν νήσων· τούτου δ' αἱ πρῶται πράξεις ἐπετελέσθησαν Ὀλυμπιάδος τῆς ἑκατοστῆς καὶ ὀγδοηκοστῆς κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος ἐπ' ἄρχοντος Ἀθηνησιν Ἡρώδου.

- 5 Τῶν δὲ χρόνων τούτων περιειλημμένων ἐν 9 ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ τοὺς μὲν πρὸ τῶν Τρωικῶν 6 οὐ διοριζόμεθα βεβαίως διὰ τὸ μηδὲν παραπήγμα παρειληφέναι περὶ τούτων πιστευόμενον, ἀπὸ δὲ τῶν Τρωικῶν ἀκολουθῶς Ἀπολλοδώρῳ τῷ Ἀθηναίῳ τίθεμεν ὀγδοήμοντ' ἔτη πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν Ἡρα- 10 κλειδῶν, ἀπὸ δὲ ταύτης ἐπὶ τὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα δυσεὶ λείποντα τῶν τριακοσίων καὶ τριάκοντα, συλλογισόμενοι τοὺς χρόνους ἀπὸ τῶν ἐν Λακεδαιμόνι βασιλευσάντων, ἀπὸ δὲ τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Κελτικοῦ πολέμου, ἣν τελευταίην πε- 15 ποιήμεθα τῆς ἱστορίας, ἑπτακόσια καὶ τριάκοντα ὥστε τὴν ὅλην πραγματείαν ἡμῶν τετραράκοντα βίβλων οὕτως περιέχειν ἔτη δυσεὶ λείποντα τῶν χιλίων ἑκατὸν τετραράκοντα χωρὶς τῶν χρόνων τῶν περιεχόντων τὰς πρὸ τῶν Τρωικῶν πράξεις. 20
- 2 Ταῦτα μὲν οὖν ἀκριβῶς προδιωρισάμεθα, βουλόμενοι τοὺς μὲν ἀναγνώσκοντας εἰς ἔννοιαν ἀγαγεῖν τῆς ὅλης προθέσεως, τοὺς δὲ διασκευάζειν εἰσθότως τὰς βίβλους ἀποτρέψαι τοῦ λυμάνεσθαι τὰς ἀλλοτρίας πραγματείας. ἡμῖν δὲ παρ' ὅλην τὴν 25 ἱστορίαν τὰ μὲν γραφέντα καλῶς μὴ μετεχέτω φθόνου, τὰ δὲ ἀγνοηθέντα τυγχάνετω διορθώσεως ὑπὸ τῶν 3 δυνατωτέρων. διεληλυθότες δὲ ὑπὲρ ὧν προηροῦ-

μεθα, τὴν ἐπαγγελίαν τῆς γραφῆς βεβαιοῦν ἐργει-
ρήσομεν.

Περὶ μὲν οὖν θεῶν τίνας ἐννοίας ἔσχον οἱ πρῶ- 6
τοι καταδείξαντες τιμᾶν τὸ θεῖον, καὶ τῶν μυθο-
5 λογουμένων περὶ ἐκάστου τῶν ἀθανάτων, τὰ μὲν
πολλὰ συντάξασθαι παρήσομεν κατ' ἰδίαν διὰ τὸ
τὴν ὑπόθεσιν ταύτην πολλοῦ λόγου προσδεῖσθαι,
ὅσα δ' ἂν ταῖς προκειμέναις ἱστορίαις οἰκεία δό-
ξωμεν ὑπάρχειν, παραθήσομεν ἐν κεφαλαίοις, ἵνα
10 μηδὲν τῶν ἀκοῆς ἀξίων ἐπιξητῆται. περὶ δὲ τοῦ 2
11 γένους τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων καὶ τῶν προχθέν-
των ἐν τοῖς γνωριζομένοις μέρεσι τῆς οἴκουμένης,
ὡς ἂν ἐνδέχεται περὶ τῶν οὕτω παλαιῶν, ἀκριβῶς
ἀναγράψομεν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἀρξά-
15 μενοι. περὶ τῆς πρώτης τοίνυν γενέσεως τῶν ἀν- 3
θρώπων διτταὶ γέγονασιν ἀποφάσεις παρὰ τοῖς νο-
μιμωτάτοις τῶν τε φυσιολόγων καὶ τῶν ἱστορικῶν·
οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἀγέννητον καὶ ἄφθαρτον ὑποστη-
σάμενοι τὸν κόσμον, ἀπεφήναντο καὶ τὸ γένος τῶν
20 ἀνθρώπων ἐξ αἰῶνος ὑπάρχειν, μηδέποτε τῆς αὐτῶν
τεκνώσεως ἀρχὴν ἐσχηκίας· οἱ δὲ γεννητὸν καὶ
φθαρτὸν εἶναι νομίσαντες ἔφησαν ὁμοίως ἐκείνῳ
τοὺς ἀνθρώπους τυχεῖν τῆς πρώτης γενέσεως ὠρι-
σμένοις χρόνοις.

4 τιμᾶν om. D καὶ περὶ τῶν μυθολογουμένων ἐκά-
στου codices (et Euseb. praep. ev. I 7, 1); corr. Dindorf
(cf. IV 6, 1) 6 παρήσομεν Madvig, πειρασόμεθα libri
8 οἰκεία scripsi, ἰοικία libri 16 παρὰ τοῖς ὀνομαστοτά-
τοις καὶ νομιμωτάτοις D 22 ἄφθαρτον C; καὶ φθαρτὸν
om. F 22 ἐκείνῳ Rhodoman, ἐκείνοις codices, ἐκείνῳ καὶ
Hertlein.

7 Κατὰ γὰρ τὴν ἐξ ἀρχῆς τῶν ὄλων σύστασιν μίαν
 ἔχειν ἰδέαν οὐρανό τε καὶ γῆν, μειμιγμένης αὐτῶν
 τῆς φύσεως· μετὰ δὲ ταῦτα διαστάντων τῶν σωμά-
 των ἀπ' ἀλλήλων, τὸν μὲν κόσμον περιλαβεῖν ἔπα-
 σαν τὴν ὀρωμένην ἐν αὐτῷ σύνταξιν, τὸν δ' ἀέρα 5
 κινήσεως τυχεῖν συνεχοῦς, καὶ τὸ μὲν πυρῶδες αὐ-
 τοῦ πρὸς τοὺς μετεωροτάτους τόπους συνδραμεῖν,
 ἀνωφεροῦς οὐσης τῆς τοιαύτης φύσεως διὰ τὴν κοι-
 φότητα· ἀφ' ἧς αἰτίας τὸν μὲν ἥλιον καὶ τὸ λοιπὸν
 πλῆθος τῶν ἕστροων ἐναποληφθῆναι τῇ πάσῃ δίνῃ· 10
 τὸ δὲ ἰλυῶδες καὶ θολερὸν μετὰ τῆς τῶν ὑγρῶν
 συγκρίσεως ἐπὶ ταῦτό καταστῆναι διὰ τὸ βάρος·
 2 εἰλούμενον δ' ἐν ἑαυτῷ συνεχῶς καὶ συστρεφόμενον
 ἐκ μὲν τῶν ὑγρῶν τὴν θάλατταν, ἐκ δὲ τῶν στε-
 ρεμνιωτέρων ποιῆσαι τὴν γῆν πηλώδη καὶ παν- 15
 3 τελῶς ἀπαλήν. ταύτην δὲ τὸ μὲν πρῶτον τοῦ περὶ
 τὸν ἥλιον πυρὸς καταλάμψαντος πῆξιν λαβεῖν, ἔπειτα
 διὰ τὴν θερμασίαν ἀναξυμουμένης τῆς ἐπιφανείας
 συνοιδῆσαι τινα τῶν ὑγρῶν κατὰ πολλοὺς τόπους,
 καὶ γενέσθαι περὶ αὐτὰ σηπεθόνας ὑμέσι λεπτοῖς 20
 περιεχομένας· ὅπερ ἐν τοῖς ἔλεσι καὶ τοῖς λιμνά-
 ζουσι τῶν τόπων ἔτι καὶ νῦν δοῦναι γινόμενον,
 ἐπειδὴν τῆς χώρας κατεψυγμένης ἄφρω διάπυρος
 ὁ ἀήρ γένηται, μὴ λαβὼν τὴν μεταβολὴν ἐκ τοῦ 11
 4 κατ' ὀλίγον. ζωογονουμένων δὲ τῶν ὑγρῶν διὰ 25
 τῆς θερμασίας τὸν εἰρημένον τρόπον τὰς μὲν νύκτας
 λαμβάνειν αὐτίκα τὴν τροφήν ἐκ τῆς πιπτούσης

12 καταστῆναι] κατενεχθῆναι C 13 καὶ συστρεφόμενον
 συνεχῶς vulg. 19 ἀνοιδῆσαι Reiske 24 ὁ om. DF
 (Euseb.).

ἀπὸ τοῦ περιέχοντος δμίχλης, τὰς δ' ἡμέρας ὑπὸ
τοῦ καύματος στερεοῦσθαι· τὸ δ' ἔσχατον τῶν
κνοφορουμένων τὴν τελείαν ἀΐξισιν λαβόντων, καὶ
τῶν ὑμένων διακαυθέντων τε καὶ περιρραγέντων,
⁵ ἀναφνῆναι παντοδαποὺς τύπους ζῳῶν. τούτων δὲ
τὰ μὲν πλείστης θερμοσίας κκοινωνημότα πρὸς
τοὺς μετεώρους τόπους ἀπελθεῖν γενόμενα πτηνά,
τὰ δὲ γεώδους ἀντεχόμενα συγκρίσεως ἐν τῇ τῶν
ἐρπετῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐπιγείων τάξει κατ-
¹⁰ αριθμηθῆναι, τὰ δὲ φύσεως ὑγρᾶς μάλιστα μετειλη-
φότα πρὸς τὸν ὁμογενῆ τόπον συνδραμεῖν, ὀνομα-
σθέντα πλωτά. τὴν δὲ γῆν ἀεὶ μᾶλλον στερεομένην
⁶ ὑπὸ τε τοῦ περὶ τὸν ἥλιον πυρὸς καὶ τῶν πνευ-
μάτων τὸ τελευταῖον μηκέτι δύνασθαι μηδὲν τῶν
¹⁵ μειζόνων ζωογονεῖν, ἀλλ' ἐκ τῆς πρὸς ἄλληλα μί-
ξεως ἕκαστα γεννᾶσθαι τῶν ἐμψύχων. ἔοικε δὲ περὶ
⁷ τῆς τῶν ὄλων φύσεως οὐδ' Εὐριπίδης διαφωνεῖν
τοῖς προειρημένοις, μαθητῆς ὢν Ἀναξαγόρου τοῦ
φυσικοῦ· ἐν γὰρ τῇ *Μελανίππῃ* τίθησιν οὕτως,
²⁰ ὡς οὐρανός τε γαῖά τ' ἦν μορφή μία·
ἐπεὶ δ' ἐχωρίσθησαν ἀλλήλων δίχα,
τίκτουσι πάντα κἀνέδωκαν εἰς φάος,
δένδρη, πετηνά, θῆρας, οὓς θ' ἄλλη τρέφει,
γένος τε θνητῶν.

²⁵ Καὶ περὶ μὲν τῆς πρώτης τῶν ὄλων γενέσεως
τοιαῦτα παρειλήφαμεν, τοὺς δὲ ἐξ ἀρχῆς γεννηθέν-

⁵ ἀναφνῆναι] καὶ φανῆναι add. D; ἀναφνῆσθῆναι for-
tasse ²⁵ καὶ περὶ — παρειλήφαμεν CFGLM (et Euseb.
pr. ev. I 7, 10); καὶ περὶ . . . τῶν ὄλων ἀλόγων γενέσεως
τοιαῦτα παρειλήφαμεν· τοὺς δὲ (τῶν ὄλων — δὲ om. ABEN)
τοῦ ζωογονεῖν τὴν γῆν, εἰ καὶ παράδοξον εἶναι τισὶ φαίνε-

τας τῶν ἀνθρώπων φασὶν ἐν ἀτάκτῳ καὶ θηριώδει
 βίῳ καθεστῶτας σποράδην ἐπὶ τὰς νομάς ἐξιέναι,
 καὶ προσφέρεσθαι τῆς τε βοτάνης τὴν προσσηεστά-
 την καὶ τοὺς αὐτομάτους ἀπὸ τῶν δένδρων καρπούς.
 2 καὶ πολεμουμένους μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων ἀλλήλοις 5
 βοηθεῖν ὑπὸ τοῦ συμφέροντος διδασκομένους, ἀθροί-
 ζομένους δὲ διὰ τὸν φόβον ἐπιγινώσκειν ἐκ τοῦ
 3 κατὰ μικρὸν τοὺς ἀλλήλων τύπους. τῆς φωνῆς δ'
 ἀσήμου καὶ συγκεχυμένης οὔσης ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον
 διαφθορῶν τὰς λέξεις, καὶ πρὸς ἀλλήλους τιθέντας 12
 σύμβολα περὶ ἐκάστου τῶν ὑποκειμένων γνώριμον 11
 σφίσι αὐτοῖς ποιῆσαι τὴν περὶ ἑπάντων ἐρημη-
 4 νείαν. τοιοῦτων δὲ συστημάτων γινομένων καθ'
 ἄπασαν τὴν οἰκουμένην, οὐχ ἁμόφρονον πάντας
 ἔχειν τὴν διάλεκτον, ἐκάστων ὡς ἔτυχε συνταξάν- 15
 των τὰς λέξεις· διὸ καὶ παντοίους τε ὑπάρξαι
 χαρακτῆρας διαλέκτων καὶ τὰ πρῶτα γενόμενα
 συστήματα τῶν ἑπάντων ἔθνων ἀρχέγονα γενέσθαι.
 5 τοὺς οὖν πρώτους τῶν ἀνθρώπων μηδεὺς τῶν
 πρὸς βίον χρησίμων εὐρημένου ἐπιπόνως διάγειν, 20

ται, τὴν τότε ἐνέργειαν φασὶ καὶ τὰ μέχρι νῦν γινόμενα
 μαρτυρεῖν ἑαυτοῖς. κατὰ γὰρ τὴν Θηβαίδα τῆς Αἰγύπτου
 καθ' οὗς ἂν καιροὺς πλεονάζη τὴν ἀνάβασιν ὁ Νεῖλος καὶ
 τῆς μὲν γῆς διὰ τοῦτο καθύγρου γινομένης, τῆς δὲ περὶ τὸν
 ἥλιον θερμοσίας ἄφνω προσπεσοῦσης καὶ διὰ τοῦτο κατὰ
 πολλοὺς τοποὺς τῆς ἐπιφανείας σήψεως γενομένης, πλῆθος
 μυῶν ἐκ γῆς ἀναρλθμητον γεννάσθαι. ὑπὸ τ' οὖν τῆς γῆς
 σκληρᾶς γεγεννημένης καὶ τοῦ περιέχοντος ἀέρος οὐκέτι δια-
 τηροῦντος τὴν ἐξ ἀρχῆς εὐκρασίαν (εὐταξίαν καὶ εὐκρα-
 σίαν ABEN), φύεται ζῶα, φανερόν εἶναι λέγουσι, διότι κατὰ
 τὴν ἐξ ἀρχῆς τῶν ὄλων γένεσιν ἐκ τῆς γῆς συνέβαινε ζωο-
 γονεῖσθαι παντοίας φύσεις ἐμψύχων ABEN — cf. 10, 2
 9 οὔσης] ὑπαρχούσης CF (Euseb.).

γυμνοὺς μὲν ἐσθῆτος ὄντας, οἰκήσεως δὲ καὶ πυρὸς
 ἀήθεις, τροφῆς δ' ἡμέρου παντελῶς ἀνευνοήτους.
 καὶ γὰρ τὴν συγκομιδὴν τῆς ἀγρίας τροφῆς ἀγνο- 6
 οὔντας μηδεμίαν τῶν καρπῶν εἰς τὰς ἐνδείας ποι-
 5 εἶσθαι παράθεσιν· διὸ καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀπόλλυ-
 σθαι κατὰ τοὺς χειμῶνας διὰ τε τὸ ψύχος καὶ τὴν
 σπάνιν τῆς τροφῆς. ἐκ δὲ τοῦ κατ' ὀλίγον ὑπὸ τῆς 7
 πείρας διδασκομένους εἰς τε τὰ σπήλαια καταφεύ-
 γειν ἐν τῷ χειμῶνι καὶ τῶν καρπῶν τοὺς φυλάτ-
 10 τεσθαι δυναμένους ἀποτίθεσθαι. γνωσθέντος δὲ τοῦ 8
 πυρὸς καὶ τῶν ἄλλων τῶν χρησίμων κατὰ μικρὸν
 καὶ τὰς τέχνας εὔρεθῆναι καὶ τᾶλλα τὰ δυνάμενα
 τὸν κοινὸν βίον ὠφελῆσαι. καθόλου γὰρ πάντων 9
 τὴν χρείαν αὐτὴν διδάσκαλον γενέσθαι τοῖς ἀνθρώ-
 15 ποις, ὑψηρομένην οἰκείως τὴν ἐκάστου μάθησιν
 εὐφυνεῖ ζῆφ καὶ συνεργοὺς ἔχοντι πρὸς ἅπαντα χεῖ-
 ρας καὶ λόγον καὶ ψυχῆς ἀγχίνουσαν.

Καὶ περὶ μὲν τῆς πρώτης γενέσεως τῶν ἀν- 10
 θρώπων καὶ τοῦ παλαιοτάτου βίου τοῖς φηθεῖσιν
 20 ἀρκεσθησόμεθα, στοχαζόμενοι τῆς συμμετρίας. περὶ 9
 δὲ τῶν πράξεων τῶν παραδεδομένων μὲν εἰς μνή-
 μην, γενομένων δὲ ἐν τοῖς γνωριζομένοις τόποις
 τῆς οἰκουμένης, διεξιέναι πειρασόμεθα. τοὺς μὲν 2
 οὖν πρώτους ὑπάρξαντας βασιλεῖς οὐτ' αὐτοὶ λέγειν
 25 ἔχομεν οὔτε τῶν ἱστορικῶν τοῖς ἐπαγγελλομένοις
 εἰδέναι συγκατατιθέμεθα· ἀδύνατον γὰρ τὴν εὔρε-
 σιν τῶν γραμμάτων οὕτως εἶναι παλαιῶν ὥστε
 τοῖς πρώτοις βασιλεῦσιν ἠλικιώτιδα γενέσθαι· εἰ

7 τοῦ Schäfer, τούτου codices 8 καταφυγεῖν D
 12 ἐξευρεθῆναι C 24 οὖν om. D.

δέ τις καὶ τοῦτο συγχωρήσαι, τό γε τῶν ἱστοριο-
 γράφων γένος παντελῶς φαίνεται νεωστὶ τῷ κοινῷ
 3 βίῳ συνεσταμένον. περὶ δὲ τῆς τοῦ γένους ἀρχαιό-
 τητος οὐ μόνον ἀμφισβητοῦσιν Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ 13
 πολλοὶ τῶν βαρβάρων, ἑαυτοὺς αὐτόχθονας λέγον- 5
 τες καὶ πρώτους τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων εὐρετὰς
 γενέσθαι τῶν ἐν τῷ βίῳ χρησίμων, καὶ τὰς γεννο-
 μένας παρ' αὐτοῖς πράξεις ἐκ πλείστων χρόνων
 4 ἀναγραφῆς ἠξιώσθαι. ἡμεῖς δὲ περὶ μὲν τῆς ἐκά-
 στων παλαιότητος ἀκριβῆς καὶ τίνων προτερεῖ τὰ 10
 ἔθνη τῶν ἄλλων τοῖς χρόνοις καὶ πόσοις ἔτεσιν οὐκ
 ἂν διορισαίμεθα, τὰ δὲ λεγόμενα παρ' ἐκάστοις
 περὶ τῆς ἀρχαιότητος καὶ τῶν παλαιῶν πράξεων ἐν
 κεφαλαίοις ἀναγράφομεν, στοχαζόμενοι τῆς συμμε-
 5 τρίας. περὶ πρώτων δὲ τῶν βαρβάρων διέξιμεν, 15
 οὐκ ἀρχαιότερους αὐτοὺς ἡγούμενοι τῶν Ἑλλήνων,
 καθάπερ Ἐφορος εἰρηκεν, ἀλλὰ προδιελθεῖν βουλό-
 μενοι τὰ πλείστα τῶν περὶ αὐτούς, ὅπως ἀρξάμε-
 νοι τῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἱστορουμένων μηδεμίαν
 ἐν ταῖς ἀρχαιολογίαις ἑτερογενῆ πρᾶξιν παρεμβά- 20
 6 λωμεν. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν Αἴγυπτον θεῶν τε γενέ-
 σεις ὑπάρξαι μυθολογοῦνται, αἷ τε τῶν ἄστρον
 ἀρχαιόταται παρατηρήσεις εὐρησθαι λέγονται, πρὸς
 δὲ τούτοις πράξεις ἀξιόλογοι καὶ πολλαὶ μεγάλων
 ἀνδρῶν ἱστοροῦνται, ποιησόμεθα τῆς ἱστορίας τὴν 25
 ἀρχὴν διὰ τῶν κατ' Αἴγυπτον παραχθέντων.
 10 Φασὶ τολύην Αἰγύπτιοι κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς τῶν
 ὄλων γένεσιν πρώτους ἀνθρώπους γενέσθαι κατὰ
 τὴν Αἴγυπτον διὰ τε τὴν εὐκρασίαν τῆς χώρας καὶ
 διὰ τὴν φύσιν τοῦ Νείλου. τοῦτον γὰρ πολύγο- 30

νον ὄντα καὶ τὰς τροφὰς αὐτοφνεῖς παρεχόμενον
 ῥαδίως ἐκτρέφειν τὰ ζωογονηθέντα· τὴν τε γὰρ τοῦ
 καλάμου ῥίζαν καὶ τὸν λωτόν, ἔτι δὲ τὸν Αἰγύπτιον
 κύαμον καὶ τὸ καλούμενον κορσαῖον καὶ πολλὰ τοι-
 5 αὐθ' ἕτερα τροφήν ἐτοίμην παρέχεσθαι τῷ γένει
 τῶν ἀνθρώπων. τῆς δ' ἐξ ἀρχῆς παρ' αὐτοῖς ζωογο- 2
 νίας τεκμήριον πειρῶνται φέρειν τὸ καὶ νῦν ἔτι τὴν
 ἐν Θηβαΐδι χώραν κατὰ τινὰς καιροὺς τοσοῦτους
 καὶ τηλικούτους μῦς γεννᾶν ὥστε τοὺς ἰδόντας τὸ
 10 γινόμενον ἐκπλήττεσθαι· ἐνίοις γὰρ αὐτῶν ἕως μὲν
 τοῦ στήθους καὶ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν διατετυ-
 πῶσθαι καὶ κίνησιν λαμβάνειν, τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ
 σώματος ἔχειν ἀδιατύπωτον, μενούσης ἔτι κατὰ
 φύσιν τῆς βώλου. ἐκ τούτου δ' εἶναι φανερὸν ὅτι 3
 15 κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς τοῦ κόσμου σύστασιν τῆς γῆς
 14 εὐκράτου καθεστῶσης μάλιστ' ἂν ἔσχε τὴν γένεσιν
 τῶν ἀνθρώπων ἢ κατ' Αἴγυπτον χώρα· καὶ γὰρ
 νῦν, οὐδαμοῦ τῆς ἄλλης γῆς φρούσης οὐδὲν τῶν
 τοιούτων, ἐν μόνῃ ταύτῃ θεωρεῖσθαι τινὰ τῶν
 20 ἐμψύχων παραδόξως ζωογονούμενα. καθόλου δὲ 4
 λέγουσιν, εἴτε κατὰ τὸν ἐπὶ Δευκαλίωνος γενόμενον
 κατακλυσμὸν ἐφθάρη τὰ πλείστα τῶν ζώων, εἰκὸς
 μάλιστα διασεσῶσθαι τοὺς κατὰ τὴν Αἴγυπτον ὑπὸ
 τὴν μεσημβρίαν κατοικοῦντας, ὡς ἂν τῆς χώρας
 25 αὐτῶν οὔσης ἀνόμβρου κατὰ τὸ πλείστον, εἴτε, καθ-
 ἄπερ τινὲς φασί, παντελοῦς γενομένης τῶν ἐμψύ-
 χων φθορᾶς ἢ γῆ πάλιν ἐξ ἀρχῆς καινὰς ἤνεργε

7 τεκμήριον ἀπόδειξιν πειρῶνται D; utrum est glossema?
 8 ἐν τῇ Θ. χώρα F 12 καὶ σκαρίζειν καὶ κίνησιν λαμ-
 βάνειν D; κίνησιν λαμβάνειν glossemati similius.

τῶν ζῴων φύσεις, ὅμως καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον
 πρέπειν τὴν ἀρχηγὸν τῶν ἐμψύχων γένεσιν προσ-
 5 ἀπειν ταύτῃ τῇ χώρᾳ. τῆς γὰρ παρὰ τοῖς ἄλλοις
 ἐπομβρίας τῷ παρ' ἑαυτοῖς γινομένῳ καύματι μιγεί-
 σης εἰκὸς εὐκρατότατον γενέσθαι τὸν ἀέρα πρὸς 5
 6 τὴν ἐξ ἀρχῆς τῶν πάντων ζωογονίαν. καὶ γὰρ ἐν
 τοῖς καθ' ἡμᾶς ἔτι χρόνοις κατὰ τὴν ἐπίκλυστον
 Αἴγυπτον ἐν τοῖς ὀψίμοις τῶν ὑδάτων φανερώς
 7 ὄρασθαι γεννωμένους φύσεις ἐμψύχων· ὅταν γὰρ τοῦ
 ποταμοῦ τὴν ἀναχώρησιν ποιουμένου τὴν πρώτην 10
 τῆς ἰλύος ὁ ἥλιος διαξηράνη, φασὶ συνίστασθαι ζῷα,
 τινὰ μὲν εἰς τέλος ἀπηρτισμένα, τινὰ δὲ ἡμιτελῆ
 καὶ πρὸς αὐτῇ συμφυῆ τῇ γῆ.

11 Τοὺς δ' οὖν κατ' Αἴγυπτον ἀνθρώπους τὸ
 παλαιὸν γενομένους, ἀναβλέψαντας εἰς τὸν κόσμον 15
 καὶ τὴν τῶν ὄλων φύσιν καταπλαγέντας τε καὶ
 θαυμάσαντας, ὑπολαβεῖν εἶναι δύο θεοὺς αἰδίους
 τε καὶ πρώτους, τὸν τε ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, ὧν
 τὸν μὲν Ὅσιριν, τὴν δὲ Ἴσιν ὀνομάσαι, ἀπὸ τινος
 ἐτύμου τεθείσης ἑκατέρας τῆς προσηγορίας ταύτης. 20
 2 μεθερμηνευομένων γὰρ τούτων εἰς τὸν Ἑλληνικὸν
 τῆς διαλέκτου τρόπον εἶναι τὸν μὲν Ὅσιριν πολυ-
 ὄφθαλμον, εἰκότως· πανταχῇ γὰρ ἐπιβάλλοντα τὰς
 ἀκτῖνας ὥσπερ ὀφθαλμοῖς πολλοῖς βλέπειν ἄπασαν
 γῆν καὶ θάλατταν. καὶ τὸν ποιητὴν δὲ λέγειν σύμ- 25
 φωνα τούτοις

ἡέλιός θ', ὅς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.

4 ἑαυτῆς D, αὐτοῖς F 7 ἐπίκλυστον CF 13 πρὸς]
 βώλω add. D, κατὰ μέρος Hertlein καὶ προσφυῆ αὐτῇ
 conicio τῆς γῆς D 16 τε om. vulg. 23 πάντῃ CF.

τῶν δὲ παρ' Ἑλλησι παλαιῶν μυθολόγων τινὲς τὸν 3
 Ὅσιριν Διόνυσον προσονομάζουσι καὶ Σείριον παρ-
 15 ὠνύμως· ὃν Εὐμόλπος μὲν ἐν τοῖς Βακχικοῖς ἔπεσί-
 φησιν

5 ἄστροφαῖ Διόνυσον ἐν ἀκτίνεσσι πυραπὸν,
 Ὀρφεὺς δὲ

τούνεκά μιν καλέουσι Φάνητά τε καὶ Διόνυσον.
 φασὶ δέ τινες καὶ τὸ ἑναμμα αὐτῷ τὸ τῆς νεβρίδος 4
 ἀπὸ τῆς τῶν ἄστρον ποιμιλίας περιῆφθαι. τὴν δὲ
 10 ἴσιν μεθερμηνευομένην εἶναι παλαιάν, τεθειμένης
 τῆς προσηγορίας ἀπὸ τῆς ἀιδίου καὶ παλαιᾶς γενέ-
 σεως. κέρατα δ' αὐτῇ ἐπιτιθέασιν ἀπὸ τε τῆς ὕψεως
 ἣν ἔχουσα φαίνεται καθ' ὃν ἂν χρόνον ὑπάρχη
 μνηοειδῆς, καὶ ἀπὸ τῆς καθιερωμένης αὐτῇ βοδῆς
 15 παρ' Ἀλγυπτίοις. τούτους δὲ τοὺς θεοὺς ὑφίστανται 5
 τὸν σύμπαντα κόσμον διοικεῖν τρέφοντάς τε καὶ
 αὐξοντάς πάντα τριμερέσιν ὥραις ἀοράτῳ κινήσει
 τὴν περίοδον ἀπαρτιζούσαις, τῇ τε ἔαρινῃ καὶ θε-
 ρινῇ καὶ χειμερινῇ· ταύτας δ' ἐναντιωτάτην ἀλλήλαις
 20 τὴν φύσιν ἐχούσας ἀπαρτίζειν τὸν ἐνιαυτὸν ἀρίστη
 συμφωνίᾳ· φύσιν δὲ συμβάλλεσθαι πλείστην εἰς τὴν
 τῶν ἀπάντων ζωογονίαν τῶν θεῶν τούτων τὸν μὲν
 πυρώδους καὶ πνεύματος, τὴν δὲ ὑγροῦ καὶ ξηροῦ,
 κοινῇ δ' ἀμφοτέρους ἀέρος· καὶ διὰ τούτων πάντα
 25 γεννᾶσθαι καὶ τρέφεσθαι. διὸ καὶ τὸ μὲν ἅπαν 6
 σῶμα τῆς τῶν ὄλων φύσεως ἐξ ἡλίου καὶ σελήνης

1 τὸν Ὅσιριν om. D 2 ἐπονομάζουσι CF σίριον D
 5 ἄστροφαῖ CD 9 διῆφθαι D 12 ἐπιτιθέασιν CF
 15 ὑφίστανται] ἂν τις προβάλλονται add. D 20 τὴν φύσιν
 ἀλλήλαις CF 21 φύσιν] φασίν Reiske πλείστα Wess.

ἀπαρτίζεσθαι, τὰ δὲ τούτων μέρη πέντε τὰ προειρη-
 μένα, τό τε πνεῦμα καὶ τὸ πῦρ καὶ τὸ ξηρόν, ἔτι δὲ
 τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ τελευταῖον τὸ ἀερῶδες, ὥσπερ ἐπ'
 ἀνθρώπου κεφαλὴν καὶ χεῖρας καὶ πόδας καὶ τᾶλλα
 μέρη καταριθμοῦμεν, τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ σῶμα⁵
 τοῦ κόσμου συγκεῖσθαι πᾶν ἐκ τῶν προειρημένων.
 12 τούτων δ' ἕκαστον θεὸν νομίσαι καὶ προσηγορίαν
 ἰδίαν ἕκαστῳ θεῖναι κατὰ τὸ οἰκεῖον τοὺς πρώτους
 διαλέκτῳ χρησαμένους διηρθρωμένη τῶν ::ατ' Αἴγυπ-
 2 του ἀνθρώπων. τὸ μὲν οὖν πνεῦμα Δία προσαγο- 10
 ρεῦσαι μεθερμηνευομένης τῆς λέξεως, ὃν αἴτιον ὄντα
 τοῦ ψυχικοῦ τοῖς ζῴοις ἐνόμισαν ὑπάρχειν πάντων
 οἴονεϊ τινα πατέρα. συμφωνεῖν δὲ τούτοις φασὶ
 καὶ τὸν ἐπιφανέστατον τῶν παρ' Ἑλλησι ποιητῶν
 ἐπὶ τοῦ θεοῦ τούτου λέγοντα 15
 πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
 3 τὸ δὲ πῦρ μεθερμηνευόμενον Ἥφαιστον ὀνομάσαι, 16
 νομίσαντας μέγαν εἶναι θεὸν καὶ πολλὰ συμβάλλε-
 4 σθαι πᾶσιν εἰς γένεσίν τε καὶ τελείαν αὔξησιν. τῆν
 δὲ γῆν ὥσπερ ἀγγεῖόν τι τῶν φνομένων ὑπολαμ- 20
 βάνοντας μητέρα προσαγορεῦσαι· καὶ τοὺς Ἑλληνας
 δὲ ταύτην παραπλησίως Δημήτραν καλεῖν, βραχὺ
 μετατεθείσης διὰ τὸν χρόνον τῆς λέξεως· τὸ γὰρ
 παλαιὸν ὀνομάζεσθαι γῆν μητέρα, καθάπερ καὶ τὸν
 Ὅρφεα προσμαρτυρεῖν λέγοντα 25
 Γῆ μήτηρ πάντων, Δημήτηρ πλουτοδότειρα.
 5 τὸ δ' ὑγρὸν ὀνομάσαι λέγουσι τοὺς παλαιοὺς Ὠκε-
 ἀνην, ὃ μεθερμηνευόμενον μὲν εἶναι τροφὴν μητέρα,

8 ἕκαστῳ θεῖναι ἰδίαν D 10 ἀγορεῦσαι D 27 ὠκε-
 ἀνην Wesseling (c. 19, 4), ὠκέλιμην F, ὠκεανόν CD.

παρ' ἐνίοις δὲ τῶν Ἑλλήνων Ὠκεανὸν ὑπάρχειν
 ὑπειλήφθαι, περὶ οὗ καὶ τὸν ποιητὴν λέγειν
 Ὠκεανὸν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν.
 οἱ γὰρ Αἰγύπτιοι νομίζουσιν Ὠκεανὸν εἶναι τὸν 6
 5 παρ' αὐτοῖς ποταμὸν Νεῖλον, πρὸς ᾧ καὶ τὰς τῶν
 θεῶν γενέσεις ὑπάρξαι· τῆς γὰρ πάσης οἰκουμένης
 κατὰ μόνην τὴν Αἴγυπτον εἶναι πόλεις πολλὰς ὑπὸ
 τῶν ἀρχαίων θεῶν ἐκτισμένας, οἷον Διὸς, Ἥλιου,
 Ἐρμοῦ, Ἀπόλλωνος, Πανός, Εἰλειθυίας, ἄλλων
 10 πλειόνων. τὸν δ' ἀέρα προσαγορευσαί φασιν Ἀθη- 7
 νᾶν μεθερμηνευομένης τῆς λέξεως, καὶ Διὸς θυγα-
 τέρα νομίσαι ταύτην, καὶ παρθένον ὑποστήσασθαι
 διὰ τε τὸ ἄφθορον εἶναι φύσει τὸν ἀέρα καὶ τὸν
 ἀκρότατον ἐπέχειν τόπον τοῦ σύμπαντος κόσμου·
 15 διόπερ ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ Διὸς μυθολογηθῆναι
 ταύτην γενέσθαι. ὠνομάσθαι δὲ αὐτὴν Τριτογένειαν 8
 ἀπὸ τοῦ τριῖς μεταβάλλειν αὐτῆς τὴν φύσιν κατ'
 ἐνιαυτόν, ἕαρος καὶ θέρους καὶ χειμῶνος. λέγεσθαι
 δ' αὐτὴν καὶ Γλαυκῶπιν, οὐχ ὥσπερ ἔνιοι τῶν
 20 Ἑλλήνων ὑπέλαβον, ἀπὸ τοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχειν
 γλαυκοῦς· τοῦτο μὲν γὰρ εὐήθες ὑπάρχειν· ἀλλ' ἀπὸ
 τοῦ τὸν ἀέρα τὴν πρόσοψιν ἔχειν ἔγγλαυκον. φασὶ 9
 δὲ τοὺς πέντε θεοὺς τοὺς προειρημένους πᾶσαν τὴν
 οἰκουμένην ἐπιπορεύεσθαι, φανταζομένους τοῖς ἀν-
 25 θρώποις ἐν ἱερῶν ζώων μορφαῖς, ἔστι δ' ὅτε εἰς
 ἀνθρώπων ἰδέας ἢ τινῶν ἄλλων μεταβάλλοντας· καὶ
 τοῦτο μὴ μυθῶδες ὑπάρχειν, ἀλλὰ δυνατόν, εἶπερ

16 αὐτὴν γενέσθαι C, συνέβη ταύτην γενέσθαι F, συν-
 έβη ταύτην D 21 τοῦτο . . . ὑπάρχειν om. F 22 ὄψιν D
 23 τὴν πᾶσαν D

οὗτοι πρὸς ἀλήθειάν εἰσιν οἱ πάντα γεννῶντες. καὶ
 10 τὸν ποιητὴν δὲ εἰς Αἴγυπτον παραβαλόντα καὶ μετα-
 σχόντα παρὰ τῶν ἱερέων τῶν τοιούτων λόγων θεῖναι
 που κατὰ τὴν ποιήσιν τὸ προειρημένον ὡς γινόμενον,
 καὶ τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἄλλοδαποῖσι 17
 παντοῖοι τελέθοντες ἐπιστροφῶσι πόλης, 6
 ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐσορῶντες.
 περὶ μὲν οὖν τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν καὶ γένεσιν
 αἰδίου ἐσχηκότων τοσαῦτα λέγουσιν Αἰγύπτιοι.
 13 Ἄλλους δ' ἐκ τούτων ἐπιγείους γενέσθαι φασίν, 10
 ὑπάρξαντας μὲν θνητούς, διὰ δὲ σύνεσιν καὶ κοι-
 νὴν ἀνθρώπων εὐεργεσίαν τετευχότας τῆς ἀθανα-
 σίας, ὧν ἐνίοις καὶ βασιλεῖς γεγονέναι κατὰ τὴν
 2 Αἴγυπτον. μεθερμηγευομένων δ' αὐτῶν τινὰς μὲν
 ὁμωνύμους ὑπάρχειν τοῖς οὐρανίοις, τινὰς δ' ἰδίαν 15
 ἐσχημέναι προσηγορίαν, Ἥλιόν τε καὶ Κρόνον καὶ
 Ῥέαν, ἔτι δὲ Δία τὸν ὑπὸ τινων Ἀμμωνα προσαγο-
 ρεούμενον, πρὸς δὲ τούτοις Ἥραν καὶ Ἥφαιστον,
 ἔτι δ' Ἐστίαν καὶ τελευταῖον Ἐρμῆν. καὶ πρῶτον μὲν
 Ἥλιον βασιλεῦσαι τῶν κατ' Αἴγυπτον, ὁμώνυμον 20
 3 ὄντα τῷ κατ' οὐρανὸν ἄστρῳ. ἐνιοὶ δὲ τῶν ἱερέων
 φασὶ πρῶτον Ἥφαιστον βασιλεῦσαι, πυρὸς εὐρετὴν
 γενόμενον καὶ διὰ τὴν εὐχρηστίαν ταύτην τυχόντα
 τῆς ἡγεμονίας· γενομένου γὰρ ἐν τοῖς ὕρεσι κεραυ-
 νοβόλου δένδρου καὶ τῆς πλησίον ὕλης καομένης 25
 προσελθόντα τὸν Ἥφαιστον κατὰ τὴν χειμέριον
 ἄρσαν ἡσθῆναι διαφερόντως ἐπὶ τῇ θερμασίᾳ, λή-
 γοντος δὲ τοῦ πυρὸς ἀεὶ τῆς ὕλης ἐπιβάλλειν, καὶ

15 ὁμωνύμως D 25 καομένης om. D.

τούτω τῷ τρόπῳ διατηροῦντα τὸ πῦρ προκαλεῖσθαι
 τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους πρὸς τὴν ἐξ αὐτοῦ γινο-
 μένην εὐχρηστίαν. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν Κρόνον ἄρ- 4
 ξαι, καὶ γήμαντα τὴν ἀδελφὴν Ῥέαν γεννῆσαι κατὰ
 5 μὲν τινὰς τῶν μυθολόγων Ὅσιριν καὶ Ἴσιν, κατὰ
 δὲ τοὺς πλείστους Δία τε καὶ Ἥραν, οὓς δι' ἀρε-
 τὴν βασιλεῦσαι τοῦ σύμπαντος κόσμου. ἐκ δὲ τούτων
 γενέσθαι πέντε θεοὺς, καθ' ἑκάστην τῶν ἐπαγομέ-
 νων παρ' Αἰγυπτίους πένθ' ἡμερῶν ἐνὸς γεννηθέν-
 10 τος· ὀνόματα δὲ ὑπάρξαι τοῖς τεκνωθεῖσιν Ὅσιριν
 καὶ Ἴσιν, ἔτι δὲ Τυφῶνα καὶ Ἀπόλλωνα καὶ Ἀφρο-
 δίτην· καὶ τὸν μὲν Ὅσιριν μεθερμηρευόμενον εἶναι 5
 Διόνυσον, τὴν δὲ Ἴσιν ἔγγιστά πως Δήμητραν.
 ταύτην δὲ γήμαντα τὸν Ὅσιριν καὶ τὴν βασιλείαν
 15 διαδεξάμενον πολλὰ πράξει πρὸς εὐεργεσίαν τοῦ
 κοινοῦ βίου.

Πρῶτον μὲν γὰρ παῦσαι τῆς ἀλληλοφαγίας τὸ 14
 τῶν ἀνθρώπων γένος, εὐφρούσης μὲν Ἰσιδος τὸν τε
 τοῦ πυροῦ καὶ τῆς κριθῆς καρπὸν, φυόμενον μὲν
 20 ὡς ἔτυχε κατὰ τὴν χώραν μετὰ τῆς ἄλλης βοτάνης,
 18 ἀγνοούμενον δὲ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, τοῦ δὲ Ὅσι-
 ριδος ἐπινοησαμένου καὶ τὴν τούτων κατεργασίαν
 τῶν καρπῶν, ἠδέως μεταδέσθαι πάντας τὴν τρο-
 φὴν διὰ τε τὴν ἡδονὴν τῆς φύσεως τῶν εὐρεθέν-
 25 των καὶ διὰ τὸ φαίνεσθαι συμφέρον ὑπάρχειν ἀπέ-
 χεσθαι τῆς κατ' ἀλλήλων ἀμότητος. μαρτύριον δὲ 2
 φέρουσι τῆς εὐρέσεως τῶν εἰρημένων καρπῶν τὸ
 τηρούμενον παρ' αὐτοῖς ἐξ ἀρχαίων νόμιμον· ἔτι

1 προκαλεῖσθαι codices, corr. Dind. 3 ἄρξαι om. D
 22 ἐπινοήσαντος Reiske καὶ om. II 23 ἠδέως] δὲ add. II.

γὰρ καὶ νῦν κατὰ τὸν θερισμὸν τοὺς πρώτους ἀμη-
 θέντας σιτάχως θέντας τοὺς ἀνθρώπους κόπτεσθαι
 πλησίον τοῦ δράματος καὶ τὴν Ἴσιν ἀνακαλεῖσθαι,
 καὶ τοῦτο πράττειν τιμὴν ἀπονέμοντας τῇ θεῷ τῶν
 εὐρημένων κατὰ τὸν ἐξ ἀρχῆς τῆς εὐρέσεως καιρὸν. 5
 3 παρ' ἐνίαις δὲ τῶν πόλεων καὶ τοῖς Ἰσείοις ἐν τῇ
 πομπῇ μετὰ τῶν ἄλλων φέρεσθαι καὶ πυθμένεας
 πυρῶν καὶ κριθῶν, ἀπομνημόνευμα τῶν ἐξ ἀρχῆς
 τῇ θεῷ φιλοτέχνως εὐρεθέντων. θεῖναι δέ φασι
 καὶ νόμους τὴν Ἴσιν, καθ' οὓς ἀλλήλοις διδόναι 10
 τοὺς ἀνθρώπους τὸ δίκαιον καὶ τῆς ἀθέσμον βίας
 καὶ ὕβρεως παύσασθαι διὰ τὸν ἀπὸ τῆς τιμωρίας
 4 φόβον· διὸ καὶ τοὺς παλαιοὺς Ἑλληνας τὴν Ἀήμη-
 τραν θεσμοφόρον ὀνομάζειν, ὡς τῶν νόμων πρώτου
 ὑπὸ ταύτης τεθειμένων. 15
 15 Κτίσαι δέ φασι τοὺς περὶ τὸν Ὀσιριν πόλιν ἐν
 τῇ Θηβαΐδι τῇ κατ' Αἴγυπτον ἑκατόμυλον, ἣν ἐκεί-
 νους μὲν ἐπώνυμον ποιῆσαι τῆς μητρὸς, τοὺς δὲ
 μεταγενεστέρους αὐτὴν ὀνομάζειν Διδὸς πόλιν, ἐνί-
 2 ους δὲ Θήβας. ἀμφισβητεῖται δ' ἡ κτίσις τῆς πό-
 λεως ταύτης οὐ μόνον παρὰ τοῖς συγγραφεῦσιν,
 ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς κατ' Αἴγυπτον ἱερεῦσι·
 πολλοὶ γὰρ ἱστοροῦσιν οὐχ ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ὀσι-
 ριν κτισθῆναι τὰς Θήβας, ἀλλὰ πολλοῖς ὕστερον
 ἔτεσιν ὑπὸ τινος βασιλέως, περὶ οὗ τὰ κατὰ μέρος 25
 3 ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράφομεν. ἰδρῦσασθαι
 δὲ καὶ ἱερὸν τῶν γονέων Διδὸς τε καὶ Ἥρας ἀξιό-

4 ἀπονέμοντας τιμὴν CF 6 ἐν om. D 8 ἀπομνη-
 μονεύματα CF 21 παρὰ om. D 22 παρ' αὐτοῖς τοῖς]
 παρὰ τοῖς C, om. F.

λογον τῷ τε μεγέθει καὶ τῇ λοιπῇ πολυτελείᾳ, καὶ
 ναοὺς χρυσοῦς δύο Διός, τὸν μὲν μείζονα τοῦ οὐ-
 ρανίου, τὸν δὲ ἐλάττονα τοῦ βεβασιλευκότος καὶ
 19 πατρὸς αὐτῶν, ὃν τινες Ἄμμωνα καλοῦσι. κατα- 4
 5 σκευάσαι δὲ καὶ τῶν ἄλλων θεῶν τῶν προειρημέ-
 νων ναοὺς χρυσοῦς, ὧν ἐκάστῳ τιμὰς ἀπονεῖμαι
 καὶ καταστήσαι τοὺς ἐπιμελομένους ἱερεῖς. προ-
 τιμᾶσθαι δὲ παρὰ τῷ Ὀσίριδι καὶ τῇ Ἴσιδι τοὺς τὰς
 τέχνας ἀνευρίσκοντας ἢ μεθοδεύοντας τι τῶν χρη-
 20 σίμων· διόπερ ἐν τῇ Θηβαΐδι χαλκουργείων εὐρε- 5
 θέντων καὶ χρυσείων ὄπλα τε κατασκευάσασθαι,
 δι' ὧν τὰ θηρία κτείνοντας καὶ τὴν γῆν ἐργαζομέ-
 νους φιλοτίμως ἐξημερῶσαι τὴν χώραν, ἀγάλματά
 τε καὶ χρυσοῦς ναοὺς κατασκευάσασθαι τῶν θεῶν
 15 διαπρεπεῖς. γενέσθαι δὲ καὶ φιλογέωργον τὸν Ὀσιριν, 6
 καὶ τραφήναι μὲν τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ἐν
 Νύση πλησίον Αἰγύπτου Διὸς ὄντα παῖδα, καὶ
 τὴν προσηγορίαν ἔχειν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀπό-
 τε τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ τόπου Διόνυσον ὀνομα-
 20 σθέντα. μεμνήσθαι δὲ τῆς Νύσης καὶ τὸν ποιητὴν 7
 ἐν τοῖς ὕμνοις, ὅτι περὶ τὴν Αἴγυπτον γέγονεν, ἐν
 οἷς λέγει
 ἔστι δὲ τις Νύση, ὕπατον ὕψος ἀνθέον ὕλη,
 τηλοῦ Φοινίκης, σχεδὸν Αἰγύπτιοιο ῥοάων.
 25 εὐρετὴν δ' αὐτὸν γενέσθαι φασὶ τῆς ἀμπέλου περὶ 8
 τὴν Νύσαν, καὶ τὴν κατεργασίαν τοῦ ταύτης καρ-
 ποῦ προσεπινοήσαντα πρῶτον οἴνω χρήσασθαι, καὶ
 διδάξαι τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους τὴν τε φυτείαν τῆς

ἀμπέλου καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ οἴνου καὶ τὴν συγκο-
9 μιδὴν αὐτοῦ καὶ τήρησιν. τιμᾶσθαι δ' ὑπ' αὐτοῦ
μάλιστα πάντων τὸν Ἑρμῆν, διαφόρῳ φύσει κεχο-
ρηγημένον πρὸς ἐπίνοιαν τῶν δυναμένων ὠφελῆσαι
τὸν κοινὸν βίον. ⁵

16 Ἰπὸ γὰρ τούτου πρῶτον μὲν τὴν τε κοινὴν διά-
λεκτον διαρθρωθῆναι καὶ πολλὰ τῶν ἀνωτέρων τυ-
χεῖν προσηγορίας, τὴν τε εὐρεσίαν τῶν γραμμάτων
γενέσθαι καὶ τὰ περὶ τὰς τῶν θεῶν τιμὰς καὶ θυ-
σίαις διαταχθῆναι· περὶ τε τῆς τῶν ἄστρων τάξεως ¹⁰
καὶ περὶ τῆς τῶν φθόγγων ἁρμονίας καὶ φύσεως
τοῦτον πρῶτον γενέσθαι παρατηρητὴν, καὶ παλαι-
στρας εὐρετὴν ὑπάρξαι, καὶ τῆς εὐρυθμίας καὶ τῆς ²⁰
περὶ τὸ σῶμα προεπούσης πλάσεως ἐπιμεληθῆναι.
λύραν τε νευρίνην ποιῆσαι τρίχορδον, μιμησάμενον ¹⁵
τὰς κατ' ἐνιαυτὸν ὥρας· τρεῖς γὰρ αὐτὸν ὑποστή-
σασθαι φθόγγους, ὄξυν καὶ βαρὺν καὶ μέσον, ὄξυν
μὲν ἀπὸ τοῦ θέρους, βαρὺν δὲ ἀπὸ τοῦ χειμῶνος,
2 μέσον δὲ ἀπὸ τοῦ ἔαρος. καὶ τοὺς Ἑλληνας δι-
δάξαι τοῦτον τὰ περὶ τὴν ἐρμηνείαν, ὑπὲρ ὧν Ἑρ- ²⁰
μῆν αὐτὸν ὠνομάσθαι. καθόλου δὲ τοὺς περὶ
τὸν Ὅσιριν τοῦτον ἔχοντας ἱερογραμματεῖα ἕπαντ'
αὐτῷ προσανακοινοῦσθαι καὶ μάλιστα χρῆσθαι τῇ
τούτου συμβουλίᾳ. καὶ τῆς ἐλαίας δὲ τὸ φυτόν
αὐτὸν εὐρεῖν, ἀλλ' οὐκ Ἀθηναῖον, ὥσπερ Ἑλληνας ²⁵
φασί.

17 Τὸν δὲ Ὅσιριν λέγουσιν, ὥσπερ εὐεργετικὸν

15 νευρίνην] εὐρεῖν ἦν CF 22 γραμματεῖα C 27 ὥσπερ
aut delere aut ὡς (ἄν) scribere vult Hertlein εὐεργετικὸν
F, εὐρετικὸν C, εὐεργετικὸν εὐρετικὸν D.

ὄντα καὶ φιλόδοξον, στρατόπεδον μέγα συστήσα-
 σθαι, διανοούμενον ἐπελθεῖν ἄπασαν τὴν οἰκουμέ-
 νην καὶ διδάξαι τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων τὴν τε
 τῆς ἀμπέλου φυτεῖαν καὶ τὸν σπόρον τοῦ τε πυρί-
 5 νου καὶ κριθίνου καρποῦ· ὑπολαμβάνειν γὰρ αὐ- 2
 τὸν ὅτι παύσας τῆς ἀγριότητος τοὺς ἀνθρώπους καὶ
 διαίτης ἡμέρου μεταλαβεῖν ποιήσας τιμῶν ἀθανά-
 των τεύξεται διὰ τὸ μέγεθος τῆς εὐεργεσίας. ὅπερ
 δὴ καὶ γενέσθαι· οὐ μόνον γὰρ τοὺς κατ' ἐκείνους
 10 τοὺς χρόνους τυχόντας τῆς δωρεᾶς ταύτης, ἀλλὰ
 καὶ πάντας τοὺς μετὰ ταῦτα ἐπιγενομένους διὰ τὴν
 ἐν ταῖς εὐρεθείσαις τροφαῖς χάριτα τοὺς εἰσηγησα-
 μένους ὡς ἐπιφανεστάτους θεοὺς τιμημέναι. τὸν 3
 δ' οὖν Ὅσιρίν φασὶ τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον κατα-
 15 στήσαντα καὶ τὴν τῶν ὄλων ἡγεμονίαν Ἴσιδι τῇ
 γυναικὶ παραδόντα, ταύτη μὲν παρακαταστῆσαι σύμ-
 βουλον τὸν Ἑρμῆν διὰ τὸ φρονήσει τοῦτον διαφέ-
 ρειν τῶν ἄλλων φίλων, καὶ στρατηγὸν μὲν ἀπολι-
 πεῖν ἀπάσης τῆς ὑφ' αὐτὸν χώρας Ἡρακλέα γένει
 20 τε προσήκοντα καὶ θαυμαζόμενον ἐπ' ἀνδρείαά τε
 καὶ σώματος ῥώμῃ, ἐπιμελητὰς δὲ τάξαι τῶν μὲν
 πρὸς Φοινίκην κεκλιμένων μερῶν καὶ τῶν ἐπὶ θα-
 λάττῃ τόπων Βούσιριν, τῶν δὲ κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν
 καὶ Λιβύην Ἀνταῖον, αὐτὸν δ' ἐκ τῆς Αἰγύπτου
 25 μετὰ τῆς δυνάμεως ἀναξεῦξαι πρὸς τὴν στρατείαν,
 21 ἔχοντα μεθ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἀδελφόν, ὃν οἱ Ἕλληνες
 Ἀπόλλωνα καλοῦσιν. εὐρετὴν δὲ καὶ τοῦτόν φασὶ 4
 γενέσθαι τοῦ φυτοῦ τῆς δάφνης, ἣν καὶ περιτιθέασι

τούτῳ τῷ θεῷ μάλιστα πάντες ἄνθρωποι. τοῦ δὲ
 κίττου τὴν εὕρεσιν ἀνατιθέασιν Ὀσίριδι, καὶ καθιε-
 ροῦσιν αὐτὸν τούτῳ τῷ θεῷ, καθάπερ καὶ οἱ Ἑλ-
 5 ληνες Διονύσῳ. καὶ κατὰ τὴν Αἴγυπτίαν μὲν διά-
 λεκτον ὀνομάζεσθαι φασὶ τὸν κίττον φυτόν Ὀσίριδος, 5
 προκεκρισθαι δὲ τῆς ἀμπέλου τοῦτον πρὸς τὴν ἀφιέ-
 ρωσιν διὰ τὸ τὴν μὲν φυλλορροεῖν, τὸν δὲ πάντα
 τὸν χρόνον ἀειθαλῆ διαμένειν· ὅπερ τοὺς παλαιούς
 καὶ ἐφ' ἑτέρων φυτῶν ἀεὶ θαλλόντων πεποιημέ-
 ναι, τῇ μὲν Ἀφροδίτῃ τὴν μυρσίην, τῷ δ' Ἀπόλ- 10
 λωνι τὴν δάφνην προσάψαντας.

18 Τῷ δ' οὖν Ὀσίριδι συνεστρατεῦσθαι δύο λέγου-
 σιν υἱοὺς Ἄνουβιν τε καὶ Μακεδόνα, διαφέροντας
 ἀνδρεία. ἀμφοτέροισι δὲ χρήσασθαι τοῖς ἐπισημοτά-
 τοις ὄπλοις ἀπὸ τινῶν ξύλων οὐκ ἀνοικείων τῇ περὶ 15
 αὐτοὺς εὐτολμία· τὸν μὲν γὰρ Ἄνουβιν περιθέσθαι
 κυνήν, τὸν δὲ Μακεδόνα λύκου προτομήν· ἀφ' ἧς
 αἰτίας καὶ τὰ ξύλα ταῦτα τιμηθῆναι παρὰ τοῖς Αἴ-
 2 γυπτίοις. παραλαβεῖν δ' ἐπὶ τὴν στρατείαν καὶ
 τὸν Πᾶνα, διαφερόντως ὑπὸ τῶν Αἴγυπτίων τιμώ- 20
 μενον· τούτῳ γὰρ τοὺς ἐγγωρίους οὐ μόνον ἀγάλ-
 ματα πεποιημέναι κατὰ πᾶν ἱερὸν, ἀλλὰ καὶ πόλιν
 ἐπάνυμον κατὰ τὴν Θηβαῖδα, καλουμένην μὲν ὑπὸ
 τῶν ἐγγωρίων Χεμμῶ, μεθερμηγενομένην δὲ Πανὸς
 πόλιν. συνέπεσθαι δὲ καὶ τῆς γεωργίας ἐμπειρίαν 25
 ἔχοντας, τῆς μὲν περὶ τὴν ἔμπελον φύτεως Μά-

3 καὶ om. C 4 μὲν om. CF 5 φησί D 11 προσ-
 άψαντας] τῇ δ' Ἀθηνᾶ τὴν ἑλαίαν add. F (c. 16, 2) 14
 χρῆσθαι C 20 τῶν om. CF 24 Χεμμῶ CF¹, Χέμμιν
 ἢ Χεμμῶ ceteri 25 καὶ] τοὺς add. CF.

ρωνα, τοῦ δὲ κατὰ τὸν σίτον σπόρου καὶ τῆς ὄλης
 συγκομιδῆς Τριπτόλεμον. πάντων δ' εὐτρεπῶν γε- 3
 νομένων τὸν Ὅσιριν, ἐξάμενον τοῖς θεοῖς θρέψειν
 τὴν κόμην μέχρι ἂν εἰς Αἴγυπτον ἀνακάμψῃ, τὴν
 5 πορείαν ποιεῖσθαι δι' Αἰθιοπίας· δι' ἣν αἰτίαν μέχρι
 τῶν νεωτέρων χρόνων ἐνισχύσαι τὸ περὶ τῆς κόμης
 νόμιμον παρ' Αἰγυπτίοις, καὶ τοὺς ποιουμένους τὰς
 ἀποδημίας μέχρι τῆς εἰς οἶκον ἀνακομιδῆς κομοτρο-
 22 φεῖν. ὄντι δ' αὐτῷ περὶ τὴν Αἰθιοπίαν ἀχθῆναι 4
 10 λέγουσι πρὸς αὐτὸν τὸ τῶν Σατύρων γένος, οὓς
 φασιν ἐπὶ τῆς ὀσφύος ἔχειν κόμας. εἶναι γὰρ τὸν
 Ὅσιριν φιλογέλωτά τε καὶ χαίροντα μουσικῇ καὶ χο-
 ροῖς· διὸ καὶ περιάγεσθαι πλῆθος μουσουργῶν, ἐν
 οἷς παρθένους ἐννέα δυναμένας ἄδειν καὶ κατὰ τὰ
 15 ἄλλα πεπαιδευμένας, τὰς παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ὀνο-
 μαζομένας Μούσας· τούτων δ' ἠγεῖσθαι τὸν Ἀπόλ-
 λωνα λέγουσιν, ἀφ' οὗ καὶ Μουσηγέτην αὐτὸν ὀνο-
 μάσθαι. τοὺς τε Σατύρους πρὸς ὄρχησιν καὶ μελ- 5
 ρδίαν καὶ πᾶσαν ἄνεσιν καὶ παιδιὰν ὄντας εὐθέτους
 20 παραληφθῆναι πρὸς τὴν στρατείαν· οὐ γὰρ πολε-
 μικὸν εἶναι τὸν Ὅσιριν οὐδὲ παρατάξεις συνίστα-
 σθαι καὶ κινδύνους, ἅτε παντὸς ἔθνους ὡς θεὸν
 ἀποδεχομένου διὰ τὰς εὐεργεσίας. κατὰ δὲ τὴν Αἰ- 6
 25 θιοπίαν διδάξαντα τοὺς ἀνθρώπους τὰ περὶ τὴν
 γεωργίαν καὶ πόλεις ἀξιολόγους κτίσαντα καταλι-
 πεῖν τοὺς ἐπιμελησομένους τῆς χώρας καὶ φόρους
 πρᾶξομένους.

Τούτων δ' ὄντων περὶ ταῦτα, τὸν Νεῖλόν φασι 19

12 τε om. D   17 ὀνομάσθαι αὐτόν D   23 ἀπο-
 δεχομένου] αὐτόν add. F   27 εἰσπραξομένους F.

κατὰ τὴν τοῦ σειροίου ἄστρου ἐπιτολήν, ἐν ᾧ καιρῷ
 μάλιστα εἶωθε πληροῦσθαι, ῥαγέντα κατακλύσαι
 πολλήν τῆς Αἰγύπτου, καὶ μάλιστα τοῦτο τὸ μέρος
 ἐπελθεῖν οὗ Προμηθεὺς εἶχε τὴν ἐπιμέλειαν· δια-
 φθαρέντων δὲ σχεδὸν ἀπάντων τῶν κατὰ ταύτην ⁵
 τὴν χώραν τὸν Προμηθεῖα διὰ τὴν λύπην κυδν-
 2 νεύειν ἐκλιπεῖν τὸν βίον ἐκουσίως. διὰ δὲ τὴν ὀξύ-
 τητα καὶ τὴν βίαν τοῦ κατενεχθέντος ῥεύματος τὸν
 μὲν ποταμὸν Ἄετὸν ὀνομασθῆναι, τὸν δ' Ἡρακλέα,
 μεγαλεπίβολον ὄντα καὶ τὴν ἀνδρείαν ἐξηλωκότα, ¹⁰
 τό τε γενόμενον ἔκρηγμα ταχέως ἐμφράξαι καὶ τὸν
 ποταμὸν ἐπὶ τὴν προὔπαρξασαν ῥύσιν ἀποστρέψαι.
 3 διὸ καὶ τῶν παρ' Ἑλλησι ποιητῶν τινες εἰς μῦθον
 ἀγαγεῖν τὸ πραχθέν, ὡς Ἡρακλέους τὸν ἀετὸν ἀνη-
 4 ρημότος τὸν τοῦ Προμηθεῖος ἦπαρ ἐσθίοντα. τὸν ¹⁵
 δὲ ποταμὸν ἀρχαιότατον μὲν ὄνομα σχεῖν Ὠκεάνην,
 ὅς ἐστιν Ἑλληνιστὶ Ὠκεανός· ἔπειτα διὰ τὸ γενόμε-
 νον ἔκρηγμά φασιν Ἄετὸν ὀνομασθῆναι, ὕστερον
 δ' Αἰγύπτου ἀπὸ τοῦ βασιλεύσαντος τῆς χώρας προσ- ²³
 αγορευθῆναι· μαρτυρεῖν δὲ καὶ τὸν ποιητὴν λέγοντα ²⁰
 στήσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
 κατὰ γὰρ τὴν καλουμένην Θῶνιν ἐμβάλλοντος εἰς
 θάλατταν τοῦ ποταμοῦ, τοῦτον τὸν τόπον ἐμπόριον
 εἶναι τὸ παλαιὸν τῆς Αἰγύπτου· τελευταίας δὲ τυ-
 χεῖν αὐτὸν ἥς νῦν ἔχει προσηγορίας ἀπὸ τοῦ βασι- ²⁵
 5 λεύσαντος Νειλέως. τὸν δ' οὖν Ὀσίριν παραγενό-
 μενον ἐπὶ τοὺς τῆς Αἰθιοπίας ὄρους τὸν ποταμὸν ἐξ

1 τὴν] τοῦ κυνός add. D   5 δὲ om. vulg.   6 τὸν]
 δὲ add. C   14 ἀναγαγεῖν D   15 τοῦ om. D   16 ἀκεά-
 μην II   21 στήσε CDF   22 Θέωνιν C, Θεώνην F.

ἀμφοτέρων τῶν μερῶν χώμασιν ἀναλαβεῖν, ὥστε
κατὰ τὴν πλήρωσιν αὐτοῦ τὴν χώραν μὴ λιμνάζειν
παρὰ τὸ συμφέρον, ἀλλὰ διὰ τινων κατεσκευασμέ-
νων θυρῶν εἰσαφίεσθαι τὸ ῥεῦμα πρῶτος καθ' ὅσον
⁵ ἂν ἦ χρεῖα. ἔπειτα ποιήσασθαι τὴν πορείαν δι' Ἄρα- 6
βίας παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν θάλατταν ἕως Ἰνδῶν καὶ
τοῦ πέρατος τῆς οἰκουμένης. κτίσαι δὲ καὶ πόλεις ⁷
οὐκ ὀλίγας ἐν Ἰνδοῖς, ἐν αἷς καὶ Νῦσαν ὀνομάσαι,
βουλόμενον μνημεῖον ἀπολιπεῖν ἐκείνης καθ' ἣν
¹⁰ ἐτρόφη κατ' Αἴγυπτον. φυτεῦσαι δὲ καὶ κίττον
ἐν τῇ παρ' Ἰνδοῖς Νύση, καὶ διαμένειν τοῦτο τὸ
φυτὸν ἐν ἐκείνῳ μόνῳ τῷ τόπῳ τῶν τε κατὰ τὴν
Ἰνδικὴν καὶ τὴν ὕμορον χώραν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ⁸
σημεῖα τῆς ἑαυτοῦ παρουσίας ἀπολελοιπέναι κατ'
¹⁵ ἐκείνην τὴν χώραν, δι' ἧν προαχθέντας τοὺς μετα-
γενεστέρους τῶν Ἰνδῶν ἀμφισβητῆσαι τοῦ θεοῦ, λέ-
γοντας Ἰνδὸν εἶναι τὸ γένος.

Γενέσθαι δὲ καὶ περὶ τὴν τῶν ἐλεφάντων θή- ²⁰
ραν, καὶ στήλας πανταχοῦ καταλιπεῖν τῆς ἰδίας
²⁰ στρατείας. ἐπελθεῖν δὲ καὶ τἄλλα τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν
ἔθνη, καὶ περαιωθῆναι κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον εἰς
τὴν Εὐρώπην. καὶ κατὰ μὲν τὴν Θράκην Λυκοῦρ- ²
γον τὸν βασιλέα τῶν βαρβάρων ἐναντιούμενον τοῖς
ὑπ' αὐτοῦ πραττομένοις ἀποκτεῖναι, Μάρωνα δὲ
²⁵ γηραιὸν ἤδη καθεστῶτα καταλιπεῖν ἐπιμελητὴν τῶν
ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ φυτευομένων, καὶ κτίστην αὐτὸν
ποιῆσαι τῆς ἐπωνύμου πόλεως, ἣν ὀνομάσαι Μα-

8 νύσην D 10 κατ' Αἴγυπτον abundat 16 τοῦ]
περὶ τοῦ II 19 καταλιπεῖν πανταχοῦ vulg. 20 στρατιᾶς
καὶ ἐπελθεῖν D 26 ταύτῃ] αὐτῇ D.

3 ρώνειαν. καὶ Μακεδόνα μὲν τὸν υἱὸν ἀπολιπεῖν
 βασιλέα τῆς ἀπ' ἐκεῖνου προσαγορευθείσης Μακε-
 δουίας, Τριπολέμῳ δ' ἐπιτρέψαι τὰς κατὰ τὴν Ἄτ- 24
 τικὴν γεωργίας. τέλος δὲ τὸν Ὀσιριν πᾶσαν τὴν
 οἰκουμένην ἐπελθόντα τὸν κοινὸν βίον τοῖς ἡμερω- 5
 4 τάτοις καρποῖς εὐεργετήσαι. εἰ δέ τις χώρα τὸ φυ-
 τὸν τῆς ἀμπέλου μὴ προσδέχοιτο, διδάξαι τὸ ἐκ τῆς
 κριθῆς κατασκευαζόμενον πόμα, λειπόμενον οὐ πολὺ
 5 τῆς περὶ τὸν οἶνον εὐωδίας τε καὶ δυνάμεως. ἐπαν-
 ελθόντα δ' εἰς τὴν Αἴγυπτον συναποκομίσει δῶρά 10
 τε πανταχόθεν τὰ κράτιστα καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν
 εὐεργεσιῶν συμπεφωνημένην λαβεῖν παρὰ πᾶσι τὴν
 6 ἀθανασίαν καὶ τὴν ἴσῃν τοῖς οὐρανίοις τιμὴν. μετὰ
 δὲ ταῦτ' ἐξ ἀνθρώπων εἰς θεοὺς μεταστάντα τυ-
 χεῖν ὑπὸ Ἴσιδος καὶ Ἐρμοῦ θυσιαῶν καὶ τῶν ἄλλων 15
 τῶν ἐπιφανεστάτων τιμῶν. τούτους δὲ καὶ τελε-
 τὰς καταδείξει καὶ πολλὰ μυστικῶς εἰσηγήσασθαι,
 μεγαλύνοντας τοῦ θεοῦ τὴν δύναμιν.

21 Τῶν δ' ἱερέων περὶ τῆς Ὀσίριδος τελευτῆς ἐξ
 ἀρχαίων ἐν ἀπορρήτοις παρειληφόντων, τῷ χρόνῳ 20
 ποτὲ συνέβη διὰ τινῶν εἰς τοὺς πολλοὺς ἐξενεχθή-
 2 ναι τὸ σιωπώμενον. φασὶ γὰρ νομίμως βασιλεύ-
 οντα τῆς Αἰγύπτου τὸν Ὀσιριν ὑπὸ Τυφῶνος ἀναι-
 ρεθῆναι τῷ ἀδελφοῦ, βιαίου καὶ ἀσεβοῦς ὄντος· ὃν
 διελθόντα τὸ σῶμα τοῦ φονευθέντος εἰς ἕξ καὶ εἴ- 25
 κοσι μέρη δοῦναι τῶν συνεπιθεμένων ἐκάστῳ με-
 ρίδα, βουλόμενον πάντας μετασχεῖν τοῦ μύθους,
 καὶ διὰ τούτου νομίζοντα συναγωνιστὰς ἕξειν καὶ

2 ἀπ' ὑπ' D 16 τιμῶν] θεῶν τιμῶν C, ἐν θεοῖς τιμῶν
 Euseb. pr. ev. II 1, 15 21 ποτὲ G, τότε ceteri 28 διὰ τοῦτο vulg.

φύλακας τῆς βασιλείας βεβαίους. τὴν δὲ Ἴσιν ἀδελ- 3
 φὴν οὖσαν Ὀσίριδος καὶ γυναῖκα μετελθεῖν τὸν φό-
 νον, συναγωνιζομένου τοῦ παιδὸς αὐτῆς Ὄρου· ἀνε-
 λοῦσαν δὲ τὸν Τυφῶνα καὶ τοὺς συμπράξαντας
 5 βασιλεῦσαι τῆς Αἰγύπτου. γενέσθαι δὲ τὴν μάχην 4
 παρὰ τὸν ποταμὸν πλησίον τῆς νῦν Ἀνταίου κώ-
 μης καλουμένης, ἣν κεῖσθαι μὲν λέγουσιν ἐν τῷ
 κατὰ τὴν Ἀραβίαν μέρει, τὴν προσηγορίαν δ' ἔχειν
 ἀπὸ τοῦ κολασθέντος ὑφ' Ἡρακλέους Ἀνταίου, τοῦ
 10 κατὰ τὴν Ὀσίριδος ἡλικίαν γενομένου. τὴν δ' οὖν 5
 Ἴσιν πάντα τὰ μέρη τοῦ σώματος πλὴν τῶν αἰδοίων
 ἀνευρεῖν· βουλομένην δὲ τὴν τῶνδρος ταφήν ἀδη-
 λον ποιῆσαι καὶ τιμωμένην παρὰ πᾶσι τοῖς τὴν Αἴ-
 γυπτον κατοικοῦσι, συντελέσαι τὸ δόξαν τοιῶδέ τι
 15 τρόπῳ. ἐκάστῳ τῶν μερῶν περιπλάσαι λέγουσιν
 αὐτὴν τύπον ἀνθρωποειδῆ, παραπλήσιον Ὀσίριδι τὸ
 μέγεθος, ἐξ ἁρωμάτων καὶ κηροῦ· εἰσκαλεσαμένην 6
 δὲ κατὰ γένη τῶν ἱερέων ἐξορκίσαι πάντας μηθευ-
 δηλώσειν τὴν δοθησομένην αὐτοῖς πίστιν, κατ' ἰδίαν
 20 δ' ἐκάστοις εἰπεῖν ὅτι μόνοις ἐκείνοις παρατίθεται
 21 τὴν τοῦ σώματος ταφήν, καὶ τῶν εὐεργεσιῶν ὑπο-
 μνήσασαν παρακαλέσαι θάψαντας ἐν τοῖς ἰδίῳις τό-
 ποις τὸ σῶμα τιμᾶν ὡς θεὸν τὸν Ὀσίριν, καθιε-
 ρῶσαι δὲ καὶ τῶν γινομένων παρ' αὐτοῖς ζώων ἐν
 25 ὁποῖον ἂν βουληθῶσι, καὶ τοῦτ' ἐν μὲν τῷ ζῆν
 τιμᾶν, καθάπερ καὶ πρότερον τὸν Ὀσίριν, μετὰ δὲ
 τὴν τελευτὴν τῆς ὁμοίας ἐκείνῳ κηδείας ἀξιοῦν.
 βουλομένην δὲ τὴν Ἴσιν καὶ τῷ λυσιτελεῖ προτρέ- 7
 ψασθαι τοὺς ἱερεῖς ἐπὶ τὰς προειρημένας τιμὰς, τὸ

5 βασιλεύειν CD.

τρίτον μέρος τῆς χώρας αὐτοῖς δοῦναι πρὸς τὰς
 8 τῶν θεῶν θεραπείας τε καὶ λειτουργίας. τοὺς δ'
 ἱερεῖς λέγεται, μνημονεύοντας τῶν Ὀσίριδος εὐεργεσιῶν καὶ τῆ παρακαλούσῃ βουλομένους χαρίζε-
 9 σθαι, πρὸς δὲ τούτοις τῶ λυσιτελεῖ προκληθέντας, 5
 πάντα πράξει κατὰ τὴν Ἰσιδος ὑποθήκην. διὸ καὶ
 μέχρι τοῦ νῦν ἐκάστους τῶν ἱερέων ὑπολαμβάνειν
 παρ' ἑαυτοῖς τεθάρθαι τὸν Ὀσίριν, καὶ τὰ τε ἐξ
 ἀρχῆς καθιερωθέντα ζῶα τιμᾶν, καὶ τελετησάντων
 αὐτῶν ἐν ταῖς ταφαῖς ἀνανεοῦσθαι τὸ τοῦ Ὀσίριδος 10
 10 πένθος. τοὺς δὲ ταύρους τοὺς ἱερούς, τὸν τε ὀνο-
 μαζόμενον Ἄπιν καὶ τὸν Μνεῦιν, Ὀσίριδι καθιερω-
 θῆναι, καὶ τούτους σέβεσθαι καθάπερ θεοὺς κοινῇ
 11 καταδειχθῆναι πᾶσιν Αἰγυπτίοις· ταῦτα γὰρ τὰ ζῶα
 τοῖς εὐροῦσι τὸν τοῦ σίτου καρπὸν συνεργῆσαι μά- 15
 λιστα πρὸς τε τὸν σπόρον καὶ τὰς κοινὰς ἀπάντων
 ἐκ τῆς γεωργίας ὠφελείας.
 22 Τὴν δὲ Ἰσίν φασὶ μετὰ τὴν Ὀσίριδος τελευτὴν
 ὁμόσαι μηδενὸς ἀνδρὸς ἔτι συνουσίαν προσδέξεσθαι,
 διατελέσαι δὲ τὸν λοιπὸν τοῦ βίου χρόνον βασιλεύ- 20
 ούσαν νομιμῶτατα καὶ ταῖς εἰς τοὺς ἀρχομένους
 2 εὐεργεσίαις ἕπαντας ὑπερβαλλομένην. ὁμοίως δὲ
 καὶ ταύτην μεταστᾶσαν ἐξ ἀνθρώπων τυχεῖν ἀθα-
 νάτων τιμῶν καὶ ταφῆναι κατὰ τὴν Μέμφιν, ὅπου
 δείκνυται μέχρι τοῦ νῦν ὁ σηκός, ὑπάρχων ἐν τῶ 25
 3 τεμένει τοῦ Ἡφαίστου. ἔτι φασὶ οὐκ ἐν Μέμ-
 φει κεῖσθαι τὰ σώματα τούτων τῶν θεῶν, ἀλλ' ἐπὶ

1 αὐτοῖς] εἰς προσόδους add. D 12 Μνεῦιν] Μέμφιν D
 19 προσδέξασθαι libri, corr. Hertlein (c. 27, 1) 25 νῦν]
 αὐτῆς add. CF.

τῶν ὄρων τῆς Αἰθιοπίας καὶ τῆς Αἰγύπτου κατὰ
 τὴν ἐν τῷ Νείλῳ νῆσον, κειμένην μὲν πρὸς ταῖς
 καλουμέναις Φίλαις, ἔχουσαν δὲ προσηγορίαν ἀπὸ
 τοῦ συμβεβηκότος ἱεροῦ πεδίου. σημεῖα δὲ τούτου 4
 5 δεικνύουσιν ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ διαμένοντα τὸν τε
 τάφον τὸν κατεσκευασμένον Ὀσίριδι, κοινῇ τιμώ-
 μενον ὑπὸ τῶν κατ' Αἴγυπτον ἱερέων, καὶ τὰς περὶ
 26 τοῦτον κειμένας ἐξήκοντα καὶ τριακοσίας χοάς· ταύ- 5
 τας γὰρ καθ' ἑκάστην ἡμέραν γάλακτος πληροῦν
 10 τοὺς πρὸς τούτοις ταχθέντας ἱερεῖς, καὶ θρηνεῖν
 ἀνακαλουμένους τὰ τῶν θεῶν ὀνόματα. διὰ ταύ- 6
 τῆν δὲ τὴν αἰτίαν καὶ τὴν νῆσον ταύτην ἄβατον
 εἶναι τοῖς παριοῦσι. καὶ πάντας τοὺς τὴν Θη-
 βαῖδα κατοικοῦντας, ἥπερ ἐστὶν ἀρχαιοτάτη τῆς Αἰ-
 15 γύπτου, μέγιστον ὄρκον κρίνειν, ὅταν τις τὸν Ὀσι-
 ριν τὸν ἐν Φίλαις κείμενον ὁμόσῃ.

Τὰ μὲν οὖν ἀνευρεθέντα τοῦ Ὀσίριδος μέρη ταφῆς
 ἀξιοθῆναι φασι τὸν εἰρημένον τρόπον, τὸ δὲ αἰδοῖον
 ὑπὸ μὲν Τυφῶνος εἰς τὸν ποταμὸν ριφῆναι λέγουσι
 20 διὰ τὸ μηδένα τῶν συνεργησάντων αὐτὸ λαβεῖν
 βουληθῆναι, ὑπὸ δὲ τῆς Ἰσιδος οὐδὲν ἤττον τῶν
 ἄλλων ἀξιοθῆναι τιμῶν ἰσοθέων· ἐν τε γὰρ τοῖς
 ἱεροῖς εἰδωλον αὐτοῦ κατασκευάσασαν τιμᾶν κατα-
 δεῖξαι καὶ κατὰ τὰς τελετὰς καὶ τὰς θυσίας τὰς τῷ
 25 θεῷ τούτῳ γινομένας ἐντιμότερον ποιῆσαι καὶ πλεί-
 στου σεβασμοῦ τυγχάνειν. διὸ καὶ τοὺς Ἑλληνας, 7

4 ἱερὸν πεδίου CF 8 χοάς om. D 13 ταῖς παρ-
 οῦσι] πλην τοῖς ἱερεῦσι E; cf. p. 43 15 τὸν om. D 19
 τὸν om. vulg. λέγουσι omnes codices, del. Dind. 23
 τιμᾶς D

ἐξ Αἰγύπτου παρεληφότας τὰ περὶ τοὺς ὄργιασμοὺς
καὶ τὰς Διονυσιακὰς ἑορτάς, τιμᾶν τοῦτο τὸ μῦθον
ἐν τε τοῖς μυστηρίοις καὶ ταῖς τοῦ θεοῦ τούτου
τελεταῖς τε καὶ θυσίαις, ὀνομάζοντας αὐτὸ φαλλόν.
23 Ἔϊναι δὲ ἔτη φασὶν ἀπὸ Ὀσίριδος καὶ Ἰσιδος ἕως 5
τῆς Ἀλεξάνδρου βασιλείας τοῦ κτίσαντος ἐν Αἰ-
γύπτῳ τὴν ἐπάνυμον αὐτοῦ πόλιν πλείω τῶν μυ-
ρίων, ὥς δ' ἐνιοὶ γράφουσι, βραχὺ λείποντα τῶν
2 δισμυρίων καὶ τρισχιλίων. τοὺς δὲ λέγοντας ἐν Θή-
βαις τῆς Βοιωτίας γεγρονέναι τὸν θεὸν ἐκ Σεμέλης 10
καὶ Διὸς φασὶ σχεδιάζειν. Ὀρφέα γὰρ εἰς Αἴγυπτον
παραβαλόντα καὶ μετασχόντα τῆς τελετῆς καὶ τῶν
Διονυσιακῶν μυστηρίων μεταλαβεῖν, τοῖς δὲ Καδ-
μείοις φίλον ὄντα καὶ τιμώμενον ὑπ' αὐτῶν μετα-
θεῖναι τοῦ θεοῦ τὴν γένεσιν ἐκείνοις χαριζόμενον· 15
τοὺς δ' ὄχλους τὰ μὲν διὰ τὴν ἄγνοιαν, τὰ δὲ διὰ 27
τὸ βούλεσθαι τὸν θεὸν Ἑλληνα νομίζεσθαι, προσ-
δέξασθαι προσηγῶς τὰς τελετὰς καὶ τὰ μυστήρια.
3 ἀφορμὰς δ' ἔχειν τὸν Ὀρφέα πρὸς τὴν μετάθεσιν
τῆς τοῦ θεοῦ γενέσεώς τε καὶ τελετῆς τοιαύτας. 20
4 Κάδμον ἐκ Θηβῶν ὄντα τῶν Αἰγυπτίων γεννηθεῖν
σὺν ἄλλοις τέκνοις καὶ Σεμέλῃ, ταύτην δὲ ὑφ' ὅτου
δήποτε φθαρεῖσαν ἔγκνον γενέσθαι, καὶ τεκεῖν ἑπτὰ
μηνῶν διεληθόντων βρέφος τὴν ὕψιν οἰόνπερ οἱ κατ'
Αἴγυπτον τὸν Ὀσίριον γεγρονέναι νομίζουσι· ζω- 25
γονεῖσθαι δ' οὐκ εἰωθέναι τὸ τοιοῦτον, εἴτε τῶν
θεῶν μὴ βουλομένων εἴτε τῆς φύσεως μὴ συγγω-

2 ἑορτάς] τελεταῖς add. D τιμᾶν om. C 13 μετα-
λαβόντα AE δὲ] τε D 20 τελευτῆς CDF 22 ἀπό
του δήποτε codices, corr. Stephanus 25 τὸν om. D.

ρούσης. Κάδμον δ' αἰσθόμενον τὸ γεγονός, καὶ 5
 χρησμὸν ἔχοντα διατηρεῖν τὰ τῶν πατέρων νόμιμα,
 χρυσῶσαι τε τὸ βρέφος καὶ τὰς καθηκούσας αὐτῷ
 ποιήσασθαι θυσίας, ὡς ἐπιφανείας τινὸς κατ' ἀν-
 5 θρώπους Ὀσίριδος γεγενημένης. ἀνάψαι δὲ καὶ 6
 τὴν γένεσιν εἰς Δία, σεμνύοντα τὸν Ὀσίριον καὶ
 τῆς φθαρείσης τὴν διαβολὴν ἀφαιρούμενον· διὸ καὶ
 παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἐκδοθῆναι λόγον ὡς ἡ Κάδμον
 Σεμέλη τέτοκεν ἐκ Διὸς Ὀσίριον. ἐν δὲ τοῖς ὕστε-
 10 ρον χρόνοις Ὀρφέα, μεγάλην ἔχοντα δόξαν παρὰ
 τοῖς Ἑλλήσιν ἐπὶ μελωδίᾳ καὶ τελεταῖς καὶ θεολο-
 γίαις, ἐπιξενωθῆναι τοῖς Καδμείοις καὶ διαφερόν-
 τως ἐν ταῖς Θήβαις τιμηθῆναι. μετεσχηκότα δὲ τῶν
 παρ' Αἰγυπτίοις θεολογουμένων μετενεργεῖν τὴν 7
 15 Ὀσίριδος τοῦ παλαιοῦ γένεσιν ἐπὶ τοὺς νεωτέρους
 χρόνους, χαριζόμενον δὲ τοῖς Καδμείοις ἐνστήσα-
 σθαι καινὴν τελετὴν, καθ' ἣν παραδοῦναι τοῖς μυ-
 ουμένοις ἐκ Σεμέλης καὶ Διὸς γεγεννησθαι τὸν Διό-
 νυσον. τοὺς δ' ἀνθρώπους τὰ μὲν διὰ τὴν ἄγνοιαν
 20 ἔξαπαταμένους, τὰ δὲ διὰ τὴν Ὀρφείως ἀξιοπιστίαν
 καὶ δόξαν ἐν τοῖς τοιούτοις προσέχοντας, τὸ δὲ μέ-
 γιστον ἡδέως προσδεχομένους τὸν θεὸν Ἑλληνα νο-
 μιζόμενον, καθάπερ προείρηται, χρήσασθαι ταῖς τε-
 28 λεταῖς. ἔπειτα παραλαβόντων τῶν μυθογράφων καὶ 8
 25 ποιητῶν τὸ γένος, ἐμπεπλῆσθαι τὰ θεάτρα, καὶ τοῖς
 ἐπιγινομένοις ἰσχυρὰν πίστιν καὶ ἀμετάθετον γε-
 νέσθαι.

Καθόλου δέ φασι τοὺς Ἑλληνας ἐξειδιάζεσθαι τοὺς

6 Ὀσίριον] τε καὶ τὸ γεγονός add. D 18 γεγενῆσθαι D 21
 προσέχοντας CG, καιροῖς ἔχοντος ceteri 25 ἐμπλήσαι CF.

ἐπιφανεστάτους ἡρώας τε καὶ θεούς, ἔτι δ' ἀποικίας
 24 τὰς παρ' ἑαυτῶν. καὶ γὰρ Ἡρακλέα τὸ γένος Αἰγύ-
 πτιον ὄντα, δι' ἀνδρείαν ἐπελθεῖν πολλὴν τῆς οἴκου-
 μένης, καὶ τὴν ἐπὶ τῆς Αἰβύης θέσθαι στήλην· ὑπὲρ
 2 οὗ πειρῶνται τὰς ἀποδείξεις παρὰ τῶν Ἑλλήνων λαμ- 5
 βάνειν. ὁμολογουμένου γὰρ ὄντος παρὰ πᾶσιν ὅτι
 τοῖς Ὀλυμπίοις θεοῖς Ἡρακλῆς συνηγωνίσαστο τὸν πρὸς
 τοὺς γίγαντας πόλεμον, φασὶ τῆ γῆ μηδαμῶς ἀρμόττειν
 γεγεννημένοι τοὺς γίγαντας κατὰ τὴν ἡλικίαν ἢν οἱ
 Ἑλληγές φασιν Ἡρακλέα γεγενῆσθαι, γενεᾷ πρότε- 10
 ρον τῶν Τρωικῶν, ἀλλὰ μᾶλλον, ὥς αὐτοὶ λέγουσι,
 κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς γένεσιν τῶν ἀνθρώπων· ἀπ'
 ἐκείνης μὲν γὰρ παρ' Αἰγυπτίοις ἔτη καταριθμεί-
 σθαι πλείω τῶν μυρίων, ἀπὸ δὲ τῶν Τρωικῶν
 3 ἐλάττω τῶν χιλίων καὶ διακοσίων. ὁμοίως δὲ τό 15
 τε ῥόπαλον καὶ τὴν λεοντὴν τῷ παλαιῷ πρόπειν
 Ἡρακλεῖ διὰ τὸ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους μήπω
 τῶν ὄπλων εὐρημένων τοὺς ἀνθρώπους τοῖς μὲν
 ξύλοις ἀμύνεσθαι τοὺς ἀντιπαττομένους, ταῖς δὲ
 δοραῖς τῶν θηρίων σκεπαστηρίοις ὄπλοις χρῆσθαι. 20
 καὶ Διὸς μὲν υἱὸν αὐτὸν ἀναγορεύουσι, μητρὸς δὲ
 4 ἧς ἔστιν οὗ φασὶ γινώσκειν. τὸν δ' ἐξ Ἀλκμήνης
 γενόμενον ὕστερον πλείοσιν ἔτεσιν ἢ μυρίοις, Ἀλ-
 καῖον ἐκ γενετῆς καλούμενον, ὕστερον Ἡρακλέα
 μετονομασθήναι, οὐχ ὅτι δι' Ἡραν ἔσχε κλέος, ὥς 25
 φησὶν ὁ Μᾶτρεις, ἀλλ' ὅτι τὴν αὐτὴν ἐξηλωκῶς προ-
 αίρεσιν Ἡρακλεῖ τῷ παλαιῷ τὴν ἐκείνου δόξαν ἄμα
 5 καὶ προσηγορίαν ἐκλήρουόμεθε. συμφωνεῖν δὲ τοῖς

9 οἱ om. D   10 γενέσθαι F   18 τοὺς ἀνθρώπους
 om. CF   19 ἀντιπαττομένους] τῶν ἀνθρώπων add. CF.

ὑφ' ἑαυτῶν λεγομένοις καὶ τὴν παρὰ τοῖς Ἑλλησιν
 ἐκ πολλῶν χρόνων παραδεδομένην φήμην, ὅτι κα-
 θαρὰν τὴν γῆν τῶν θηρίων ἐποίησεν Ἡρακλῆς· ὅπερ
 μηδαμῶς ἀρμόττειν τῷ γερονότι σχεδὸν κατὰ τοὺς
 9 Τρωικοὺς χρόνους, ὅτε τὰ πλεῖστα μέρη τῆς οἰκου-
 6 μένης ἐξημέρωτο γεωργίαις καὶ πόλεσι καὶ πλήθει
 τῶν κατοικούντων τὴν χώραν πανταχοῦ. μᾶλλον οὖν 6
 πρόπειν τῷ γερονότι κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τὴν
 ἡμέρωσιν τῆς χώρας, κατισχυομένων ἔτι τῶν ἀνθρώ-
 10 πων ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν θηρίων, καὶ μάλιστα κατὰ
 τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν ὑπερκειμένην χώραν μέχρι τοῦ
 νῦν ἔρημον οὖσαν καὶ θηριώδη. εἰκὸς γὰρ ταύτης 7
 ὡς πατρίδος προνοηθέντα τὸν Ἡρακλέα, καὶ καθα-
 ρὰν τὴν γῆν τῶν θηρίων ποιήσαντα, παραδοῦναι τοῖς
 15 γεωργοῖς τὴν χώραν, καὶ διὰ τὴν ἐνεργεσίαν τυχεῖν
 ἰσοθέου τιμῆς. φασὶ δὲ καὶ τὸν Περσέα γερονέναι 8
 κατ' Αἴγυπτον, καὶ τῆς Ἰσίδος τὴν γένεσιν ὑπὸ τῶν
 Ἑλλήνων εἰς Ἄργος μεταφέρεσθαι, μυθολογούντων
 τὴν Ἴω τὴν εἰς βοδὸς τύπον μεταμορφωθείσαν.
 20 Καθόλου δὲ πολλή τις ἔστι διαφωνία περὶ τοῦ-25
 των τῶν θεῶν. τὴν αὐτὴν γὰρ οἱ μὲν Ἴσιν, οἱ δὲ
 Δήμητραν, οἱ δὲ Θεσμοφόρον, οἱ δὲ Σελήνην, οἱ
 δὲ Ἥραν, οἱ δὲ πάσαις ταῖς προσηγορίαις ὀνομά-
 ζουσι. τὸν δὲ Ὅσιριν οἱ μὲν Σάραπιν, οἱ δὲ Διό- 2
 25 νυσον, οἱ δὲ Πλούτωνα, οἱ δὲ Ἀμμωνα, τινὲς δὲ
 Δία, πολλοὶ δὲ Πᾶνα τὸν αὐτὸν νενομίκασι· λέ-

1 ὑπ' αὐτῶν CF   2 πολλῶν] παλαιῶν C   8 ἀρχαιο-
 τάτους CF   11 καὶ scripsi, ἢς G, εἰς ceteri   12 οὖσαν]
 εἶναι Dindorf   19 τὴν Ἴω τὴν] Ἴω τὴν CF   23 νομί-
 ζουσι C   26 τὸν αὐτὸν om. CF.

ρουσι δέ τινες Σάραπιν εἶναι τὸν παρὰ τοῖς Ἑλλησι
 Πλούτωνα ὀνομαζόμενον. φασὶ δ' Αἰγύπτιοι τὴν
 Ἴσιν φαρμάκων τε πολλῶν πρὸς ὑγίειαν εὐρέτιν γε-
 γουέναι καὶ τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης μεγάλην ἔχειν
 3 ἐμπειρίαν· διὸ καὶ τυχοῦσαν τῆς ἀθανασίας ἐπὶ 5
 ταῖς θεραπαίαις τῶν ἀνθρώπων μάλιστα χαίρειν,
 καὶ κατὰ τοὺς ὕπνους τοῖς ἀξιούσι διδόναι βοηθή-
 ματα, φανερώς ἐπιδεικνυμένην τὴν τε ἰδίαν ἐπιφά-
 νειαν καὶ τὸ πρὸς τοὺς δεομένους τῶν ἀνθρώπων
 4 εὐεργετικόν. ἀποδείξεις δὲ τούτων φασὶ φέρειν ἕαν- 10
 τοὺς οὐ μυθολογίας ὁμοίως τοῖς Ἑλλησιν, ἀλλὰ πρά-
 ξεις ἐναργεῖς· πᾶσαν γὰρ σχεδὸν τὴν οἰκουμένην
 μαρτυρεῖν ἑαυτοῖς, εἰς τὰς ταύτης τιμὰς φιλοτιμου-
 5 μένην διὰ τὴν ἐν ταῖς θεραπαίαις ἐπιφάνειαν. κατὰ
 γὰρ τοὺς ὕπνους ἐφισταμένην διδόναι τοῖς κάμνουσι 15
 βοηθήματα πρὸς τὰς νόσους, καὶ τοὺς ὑπακούσαν-
 τας αὐτῇ παραδόξως ὑγιάζεσθαι· καὶ πολλοὺς μὲν 30
 ὑπὸ τῶν ἰατρῶν διὰ τὴν δυσκολίαν τοῦ νοσήματος
 ἀπελπισθέντας ὑπὸ ταύτης σώζεσθαι, συχνοὺς δὲ
 παντελῶς πηρωθέντας τὰς δράσεις ἢ τινα τῶν ἔλ- 20
 λων μερῶν τοῦ σώματος, ὅταν πρὸς ταύτην τὴν
 θεὸν καταφύγωσιν, εἰς τὴν προὔπαρξασαν ἀποκαθ-
 6 ἴστασθαι τάξι. εὐρεῖν δ' αὐτὴν καὶ τὸ τῆς ἀθα-
 νασίας φάρμακον, δι' οὗ τὸν υἱὸν Ὄρον, ὑπὸ τῶν
 Τιτάνων ἐπιβουλευθέντα καὶ νεκρὸν εὐρεθέντα καθ' 25
 ὕδατος, μὴ μόνον ἀναστῆσαι, δοῦσαν τὴν ψυχὴν,
 7 ἀλλὰ καὶ τῆς ἀθανασίας ποιῆσαι μεταλαβεῖν. δοκεῖ
 δ' ὕστατος τῶν θεῶν οὗτος βασιλεῦσαι μετὰ τὴν

2 νομιζόμενον CD 5 ἐμπειρίαν] καὶ τὸ σύνολον πολλὰ
 μηχανήσασθαι add. D καί] καὶ νῦν D.

τοῦ πατρὸς Ὀσίριδος ἐξ ἀνθρώπων μετάστασιν.
 τὸν δὲ Ὄρον μεθερμηγευμένον φασιν Ἀπόλλωνα
 ὑπάρχειν, καὶ τὴν τε Ιατρικὴν καὶ τὴν μαντικὴν
 ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἴσιδος διδασχθέντα διὰ τῶν χρησμῶν
 5 καὶ τῶν θεραπειῶν εὐεργετεῖν τὸ τῶν ἀνθρώπων
 γένος.

Οἱ δ' ἱερεῖς τῶν Αἰγυπτίων τὸν χρόνον ἀπὸ τῆς 26
 Ἡλίου βασιλείας συλλογίζομενοι μέχρι τῆς Ἀλεξάν-
 δρου διαβάσεως εἰς τὴν Ἀσίαν φασὶν ὑπάρχειν ἑτῶν
 10 μάλιστα πῶς δισμυρίων καὶ τρισχιλίων. μυθολο- 2
 γοῦσι δὲ καὶ τῶν θεῶν τοὺς μὲν ἀρχαιοτάτους βα-
 σιλεῦσαι πλείω τῶν χιλίων καὶ διακοσίων ἑτῶν, τοὺς
 δὲ μεταγενεστέρους οὐκ ἐλάττω τῶν τριακοσίων.
 ἀπίστου δ' ὄντος τοῦ πλήθους τῶν ἑτῶν, ἐπιχει- 3
 15 ροῦσιν τινες λέγειν ὅτι τὸ παλαιόν, οὐπω τῆς περὶ
 τὸν ἥλιον κινήσεως ἐπεγνωσμένης, συνέβαινε κατὰ
 τὴν τῆς σελήνης περίοδον ἄγεσθαι τὸν ἐνιαυτὸν.
 διόπερ τῶν ἑτῶν τριακονθημέρων ὄντων οὐκ ἀδύ- 4
 νατον εἶναι βεβιωκέναι τινὰς ἔτη χίλια καὶ διακό- 4
 20 σια· καὶ γὰρ νῦν δωδεκαμήνων ὄντων τῶν ἐνιαυ-
 τῶν οὐκ ὀλίγους ὑπὲρ ἑκατὸν ἔτη ζῆν. παρα- 5
 πλῆσια δὲ λέγουσι καὶ περὶ τῶν τριακόσια ἔτη
 δοκούντων ἄρξαι· κατ' ἐκείνους γὰρ τοὺς χρόνους
 τὸν ἐνιαυτὸν ἀπαρτίζεσθαι τέτταρσι μῆσι τοῖς γινο-
 25 μένοις κατὰ τὰς ἐκάστων τῶν χρόνων ὥρας, οἷον
 ἔαρος, θέρους, χειμῶνος· ἀφ' ἧς αἰτίας καὶ παρ'
 ἐνίοις τῶν Ἑλλήνων τοὺς ἐνιαυτοὺς ὥρας καλεῖ-

3 τε om. D καὶ τὴν] καὶ D 17 ἄγεσθαι D (c. 50. 2),
 γενέσθαι C, γίνεσθαι F 20 δωδεκαμήνων Dindorf, δυ-
 καίδεκα μηνῶν libri 24 τέτταρσι D 27 ὥρας D.

σθαι καὶ τὰς κατ' ἔτος ἀναγραφὰς ὡρογραφίας προσ-
αγορεύεσθαι.

6 Οἱ δ' οὖν Αἰγύπτιοι μυθολογοῦσι κατὰ τὴν Ἴσι- 31
δος ἡλικίαν γεγενῆσθαι τινὰς πολυσώματους τοὺς ὑπὸ
μὲν τῶν Ἑλλήνων ὀνομαζομένους γίγαντας, ὑφ' ἑαυ- 5
τῶν δὲ διακοσμουμένους τερατωδῶς ἐπὶ τῶν ἰερῶν
7 καὶ τυπτομένους ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ὄσιριν. ἔνιοι
μὲν οὖν αὐτοὺς γηγενεῖς φασὶν ὑπάρξαι, προσφάτου
τῆς τῶν ζώων γενέσεως ἐκ τῆς γῆς ὑπαρχούσης, ἔνιοι
δὲ λέγουσι σώματος ῥάμμη διενεργόντας καὶ πολλὰς 10
πράξεις ἐπιτελεσαμένους ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος μυ-
8 θολογηθῆναι πολυσώματους. συμφωνεῖται δὲ παρὰ
τοῖς πλείστοις ὅτι τοῖς περὶ τὸν Δία καὶ τὸν
Ὄσιριν θεοῖς πόλεμον ἐνστήσάμενοι πάντες ἀνηρέ-
θησαν. 15

27 Νομοθετῆσαι δὲ φασὶ τοὺς Αἰγυπτίους παρὰ τὸ
κοινὸν ἔθος τῶν ἀνθρώπων γαμεῖν ἀδελφὰς διὰ τὸ
γεγονὸς ἐν τούτοις τῆς Ἰσιδος ἐπίτευγμα· ταύτην
γὰρ συνοικήσασαν Ὄσιριδι τῷ ἀδελφῷ, καὶ ἀποθα-
νότος ὁμόσασαν οὐδενὸς ἔτι συνοσίαν ἀνδρὸς 20
προσδέξεσθαι, μετελθεῖν τὸν τε φόνον τῶν ἀνδρῶν καὶ
διατελέσαι βασιλεύουσαν νομιμώτατα, καὶ τὸ σύνο-
λον πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίαν γενέ-
2 σθαι πᾶσιν ἀνθρώποις. διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας
καταδειχθῆναι μείζονος ἐξουσίας καὶ τιμῆς τυγχά- 25
νειν τὴν βασιλίσειαν τοῦ βασιλέως, καὶ παρὰ τοῖς
ιδιότηαις κυριεύειν τὴν γυναικὰ τῶν ἀνδρῶν, ἐν τῇ τῆς

5 post ὑφ' ἑαυτῶν δὲ nomen intercidisse videtur 9
γενέσεως] ὑπάρξεως D 21 προσδέξεσθαι codices (c. 22, 1)
22 βασιλεύσασαν D 25 καταδειχθῆναι CF.

προικὸς συγγραφῆ προσομολογούντων τῶν γαμούντων ἅπαντα πειθαρχήσειν τῇ γαμουμένῃ.

Ὁὐκ ἄγνοῶ δὲ διότι τινὲς τῶν συγγραφέων ἀπο-³
φαίνονται τοὺς τάφους τῶν θεῶν τούτων ὑπάρχειν
5 ἐν Νύσῃ τῆς Ἀραβίας, ἀφ' ἧς καὶ Νυσαῖον τὸν Διδ-
νυσον ὠνομάσθαι. εἶναι δὲ καὶ στήλην ἑκατέρου τῶν
θεῶν ἐπιγεγραμμένην τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν. ἐπὶ μὲν⁴
οὖν τῆς Ἰσιδος ἐπιγεγράφθαι „Ἐγὼ Ἰσίς εἰμι ἢ βασι-
λισσα πάσης χώρας, ἢ παιδευθεῖσα ὑπὸ Ἐρμοῦ, καὶ
10 ὅσα ἐγὼ ἐνομοθέτησα, οὐδεὶς αὐτὰ δύναται λῦσαι.
ἐγὼ εἰμι ἢ τοῦ νεωτάτου Κρόνου θεοῦ θυγάτηρ προ-
σβυτάτη· ἐγὼ εἰμι γυνὴ καὶ ἀδελφὴ Ὀσίριδος βα-
σιλέως· ἐγὼ εἰμι ἢ πρώτη καρπὸν ἀνθρώποις εὐ-
ροῦσα· ἐγὼ εἰμι μήτηρ Ὀδρου τοῦ βασιλέως· ἐγὼ
15 εἰμι ἢ ἐν τῷ ἄστρῳ τῷ ἐν τῷ κυνὶ ἐπιτέλλουσα·

2 γαμουμένη] ταφῆναι δὲ λέγουσι τὴν ἴσιν ἐν μέμφει, καθ' ἣν μέχρι τοῦ νῦν δείκνυσθαι τὸν σημὸν, ἐν τῷ τεμένει τοῦ ἠφαίστου· ἐνιοὶ δὲ φασὶ τὰ σώματα τῶν θεῶν τούτων [add. ABDEN] ἐπὶ τῶν ὄρων κείσθαι τῆς αἰθιοπίας καὶ τῆς αἰγύπτου κατὰ τὴν ἐν τῷ νελλῶ νῆσον [add. BD; κείσθαι κατὰ τὴν ἐν φίλαις τοῦ νελλῶ νῆσον, ὥσπερ προείρηται αἱ μοι add. AEN] τὴν κειμένην μὲν ἐπὶ ταῖς καλουμέναις φίλαις, ἔχουσιν δὲ τὸ προσαγορευόμενον ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ἱερὸν πεδίον· σημεῖον δὲ τούτου δείκνυσθαι ἐν τῇ νῆσῳ ταύτῃ διαμένοντα τὸν τε τάφον κατεσκευασμένον Ὀσίριδι, κοινῇ τιμῶμενον ὑπὸ τῶν κατὰίγυπτον ἱερέων· καὶ φασὶ περὶ τούτου κειμένης χάρις ἐξήκοντα καὶ ἑπτὰ· ταύτας γὰρ καθ' ἑκάστην ἡμέραν γάλακτος πληροῦν τοὺς πρὸς τοῦτοις ταχθέντας ἱερεῖς. καὶ θρηνεῖν ἀνακαλουμένους τὰ τῶν θεῶν ὀνόματα· διὰ ταύτην δὲ τὴν αἰτίαν καὶ τὴν νῆσον ἄβατον εἶναι πλὴν τοῖς ἱερεῦσι· καὶ πάντας τοὺς τὴν θηβαίδα κατοικοῦντας, ἡπέρ ἐστιν ἀρχαιοτάτη τῆς αἰγύπτου, μέγιστον ὄρκον κρίνειν, ὅταν τις Ὀσίριον τὸν ἐν φίλαις κείμενον ὁμόσῃ add. BD; c. 22, 2—6 10 αὐτὰ om. CF 15 ἢ om. D τῷ ἐν τῷ κυνὶ CD, τῷ κυνὶ F, del. Dind.

- ἔμοι Βούβαστος ἢ πόλις φκοδομήθη. χαῖρε χαῖρε ³²
- ⁵ Αἴγυπτε ἢ θρέψασά με.“ ἐπὶ δὲ τῆς Ὀσίριδος ἐπι-
γεγράφθαι λέγεται „Πατήρ μὲν ἐστὶ μοι Κρόνος
νεώτατος θεῶν ἀπάντων, εἰμὶ δὲ Ὀσίρις ὁ βασι-
λεύς, ὁ στρατεύσας ἐπὶ πᾶσαν χώραν ἕως εἰς τοὺς ⁵
ἀοικήτους τόπους τῶν Ἰνδῶν καὶ τοὺς πρὸς ἄρκτον
κεκλιμένους, μέχρι Ἰστρου ποταμοῦ πηγῶν, καὶ πάλ-
ιν ἐπὶ τᾶλλα μέρη ἕως ὠκεανοῦ. εἰμὶ δὲ υἱὸς
Κρόνου πρεσβύτατος, καὶ βλαστὸς ἐκ καλοῦ τε καὶ
εὐγενοῦς φύου σπέρμα συγγενὲς ἐγεννήθην ἡμέρας. ¹⁰
καὶ οὐκ ἔστι τόπος τῆς οἰκουμένης εἰς ὃν ἐγὼ οὐκ
ἀφῖγμαι, διαδοὺς πᾶσιν ὧν ἐγὼ εὐρετῆς ἐγενόμην.“
- ⁶ τοσαῦτα τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖς στήλαις φασὶ δύν-
ασθαι ἀναγνῶναι, τὰ δ' ἄλλα ὄντα πλείω κατε-
φθάρθαι διὰ τὸν χρόνον. τὰ μὲν οὖν περὶ τῆς τα- ¹⁵
φῆς τῶν θεῶν τούτων διαφωνεῖται παρὰ τοῖς πλεί-
στοις διὰ τὸ τοὺς ἱερεῖς ἐν ἀπορορήτοις παρελιηφότας
τὴν περὶ τούτων ἀκριβείαν μὴ βούλεσθαι τἀληθὲς
ἐκφέρειν εἰς τοὺς πολλοὺς, ὥς ἂν καὶ κινδύων
ἐπικειμένων τοῖς ἀπόρητα περὶ τῶν θεῶν τούτων ²⁰
μηνύσασιν εἰς τοὺς ὄχλους.
- ²⁸ Οἱ δ' οὖν Αἰγύπτιοι φασὶ καὶ μετὰ ταῦτα ἀποι-
κίας πλείστας ἐξ Αἰγύπτου κατὰ πᾶσαν διασπαρῆ-
ναι τὴν οἰκουμένην. εἰς Βαβυλῶνα μὲν γὰρ ἀγα-
γεῖν ἀποίκους Βῆλον τὸν νομιζόμενον Ποσειδῶνος ²⁵
εἶναι καὶ Λιβύης· ὃν παρὰ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν

2 τῆς] τοῦ vulg. 4 πάντων D 6 τῶν om. D 9
ἔβλαστον F, ἐβλαστον C 10 φύου Wesseling, ὄλιον C, φύ
ού G, σάου ceteri 12 εὐρετῆς Wesseling ('inventor'
Poggius), εὐεργέτης codices.

καθιδρυθέντα τοὺς τε ἱερεῖς καταστήσασθαι παρα-
 πλησίως τοῖς κατ' Αἴγυπτον ἀτελεῖς καὶ πάσης λει-
 ουργίας ἀπολελυμένους, οὓς Βαβυλώνιοι καλοῦσι
 Χαλδαίους, τὰς τε παρατηρήσεις τῶν ἄστρον τού-
 5 τούς ποιεῖσθαι, μιμουμένους τοὺς παρ' Αἴγυπτίους
 ἱερεῖς καὶ φυσικούς, ἔτι δὲ ἀστρολόγους. λέγουσι 2
 δὲ καὶ τοὺς περὶ τὸν Δαναὸν ὀρμηθέντας ὁμοίως
 33 ἐκείθεν συνοικίσει τὴν ἀρχαιοτάτην σχεδὸν τῶν παρ'
 Ἑλλησι πόλεων Ἄργος, τό τε τῶν Κόλχων ἔθνος ἐν
 10 τῷ Πόντῳ καὶ τὸ τῶν Ἰουδαίων ἀνὰ μέσον Ἀραβίας
 καὶ Συρίας οἰκίσει τινὰς ὀρμηθέντας παρ' ἑαυτῶν·
 διὸ καὶ παρὰ τοῖς γένεσι τούτοις ἐκ παλαιοῦ παρα- 3
 δεδόσθαι τὸ περιτέμνειν τοὺς γεννωμένους παῖδας,
 ἐξ Αἴγύπτου μετενηγεμένον τοῦ νομίμου. καὶ τοὺς 4
 15 Ἀθηναίους δὲ φασὶν ἀποίκους εἶναι Σαῖτῶν τῶν ἐξ
 Αἴγύπτου, καὶ πειρῶνται τῆς οἰκειότητος ταύτης
 φέρειν ἀποδείξεις· παρὰ μόνοις γὰρ τῶν Ἑλλήνων
 τὴν πόλιν ἄστν καλεῖσθαι, μετενηγεμένης τῆς προσ-
 ηγορίας ἀπὸ τοῦ παρ' αὐτοῖς Ἄστεος. ἔτι δὲ τὴν
 20 πολιτείαν τὴν αὐτὴν ἐσχημέναι τάξιν καὶ διαίρεσιν
 τῇ παρ' Αἴγυπτίους, εἰς τρία μέρη διανεμηθείση·
 καὶ πρώτην μὲν ὑπάρξει μερίδα τοὺς εὐπατρίδας 5
 καλουμένους, οἵτινες [ἱεροποιοὶ] ὑπῆρχον ἐν παι-
 δεῖα μάλιστα διατετριφότες καὶ τῆς μερίστης ἡξιο-
 25 μένοι τιμῆς παραπλησίως τοῖς κατ' Αἴγυπτον ἱε-
 ρεῦσι· δευτέραν δὲ τάξιν γενέσθαι τὴν τῶν γεωμό-

5 ποιῆσαι CF 7 τὸν om. II 10 Ἰουδαίων] ἱερο-
 ρεπῶν C, ἱσορραίων F (c. 55, 5) ἀνὰ] ὄντας ἀνὰ D 15
 σάτων D 19 δὲ Dindorf, τὲ codices 23 ἱεροποιοὶ
 Wesseling, ἱσορραπιῶ ADEN, ἱσόρροποι B, om. ceteri.

ρων τῶν ὀφειλόντων ὄπλα κεκτῆσθαι καὶ πολεμεῖν ὑπὲρ τῆς πόλεως ὁμοίως τοῖς κατ' Αἴγυπτον ὀνομαζομένοις γεωργοῖς καὶ τοὺς μαχίμους παρεχομένοις· τελευταίαν δὲ μερίδα καταριθμηθῆναι τῆν τῶν δημιουργῶν τῶν τὰς βαναύσους τέχνας μεταχειριζομένων καὶ λειτουργίας τελούντων τὰς ἀναγκαϊοτάτας, τὸ παραπλήσιον ποιούσης τῆς τάξεως ταύτης 5
6 παρ' Αἴγυπτίοις. γεγονέναι δὲ καὶ τῶν ἡγεμόνων τινὰς Αἴγυπτίους παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις· τὸν γὰρ Πέτην τὸν πατέρα Μενεσθέως τοῦ στρατεύσαντος 10 εἰς Τροίαν φανερώς Αἰγύπτιον ὑπάρξαντα τυχεῖν 7 ὕστερον Ἀθήνησι πολιτείας τε καὶ βασιλείας. διφροῦς δ' αὐτοῦ γεγονότος, τοὺς μὲν Ἀθηναίους μὴ δύνασθαι κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπόστασιν ἀποδοῦναι περὶ τῆς φύσεως ταύτης τὰς ἀληθεῖς αἰτίας, ἐν μέσῳ κειμένου 15 πᾶσιν ὅτι δυοῖν πολιτειῶν μετασχόν, Ἑλληνικῆς 34 καὶ βαρβάρου, διφρῆς ἐνομισθῆ, τὸ μὲν ἔχων μέρος θηρίου, τὸ δὲ ἀνθρώπου.

29 Ὅμοίως δὲ τοῦτω καὶ τὸν Ἐρεχθῆα λέγουσι τὸ γένος Αἰγύπτιον ὅντα βασιλεῦσαι τῶν Ἀθηναίων, τοι- 20 αύτας τινὰς φέροντες ἀποδείξεις· γενομένων γὰρ ὁμολογουμένως ἀύχμῶν μεγάλων κατὰ πᾶσαν σχεδὸν τὴν οἰκουμένην πλὴν Αἰγύπτου διὰ τὴν ιδιότητα τῆς χώρας, καὶ φθορᾶς ἐπιγενομένης τῶν τε καρπῶν καὶ πλῆθους ἀνθρώπων, ἐξ Αἰγύπτου τὸν 25 Ἐρεχθῆα κομίσαι διὰ τὴν συγγένειαν σίτου πλῆθους εἰς τὰς Ἀθήνας· ἀνθ' ὧν τοὺς εὖ παθόντας βασι- 2 λέα καταστήσαι τὸν εὐεργέτην. τοῦτον δὲ παρα-

12 hic orationem hiare monent, cum quae sequuntur unum in Cecropem convenient 13 μὲν del. Reiske.

λαβόντα τὴν ἡγεμονίαν καταδείξει τὰς τελετὰς τῆς
 Διμήτρος ἐν Ἐλευσίῃ καὶ τὰ μυστήρια ποιῆσαι,
 μετενεγκόντα τὸ περὶ τούτων νόμιμον ἐξ Αἰγύπτου.
 καὶ τῆς θεοῦ δὲ παρουσίαν εἰς τὴν Ἀττικὴν γεγонуῖαν
 5 κατὰ τούτους τοὺς χρόνους παραδεδοσθαι κατὰ λόγον,
 ὡς ἂν τῶν ἐπωνύμων ταύτης καρπῶν τότε κομι-
 σθέντων εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ διὰ τοῦτο δόξαι πάλιν
 ἐξ ἀρχῆς τὴν εὐρεσιν γεγόνειν τοῦ σπέριματος,
 δωρησαμένης τῆς Διμήτρος. ὁμολογεῖν δὲ καὶ τοὺς 3
 10 Ἀθηναίους ὅτι βασιλεύοντος Ἐρεχθέως καὶ τῶν
 καρπῶν διὰ τὴν ἀνομβρίαν προηφανισμένων ἢ τῆς
 Διμήτρος ἐγένετο παρουσία πρὸς αὐτοὺς καὶ ἡ
 δωρεὰ τοῦ σίτου. πρὸς δὲ τούτοις αἱ τελεταὶ καὶ
 τὰ μυστήρια ταύτης τῆς θεοῦ τότε κατεδείχθησαν
 15 ἐν Ἐλευσίῃ. τὰ τε περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς ἀρ- 4
 χαιότητας ὡσαύτως ἔχειν Ἀθηναίους καὶ τοὺς Αἰγυ-
 πτίους· τοὺς μὲν γὰρ Εὐμόλπιδας ἀπὸ τῶν κατ'
 Αἰγύπτου ἱερέων μετενηνέχθαι, τοὺς δὲ Κήρυκας
 ἀπὸ τῶν παστοφόρων. τὴν τε Ἴσιον μόνους τῶν
 20 Ἑλλήνων ὁμνύειν, καὶ ταῖς ἰδέαις καὶ τοῖς ἡθεσιν
 ὁμοιοτάτους εἶναι τοῖς Αἰγυπτίοις. πολλὰ δὲ καὶ 5
 ἄλλα τούτοις παραπλήσια λέγοντες φιλοτιμότερον
 ἢ περὶ ἀληθινώτερον, ὡς γ' ἐμοὶ φαίνεται, τῆς ἀποι-
 κίας ταύτης ἀμφισβητοῦσι διὰ τὴν δόξαν τῆς πόλεως.
 25 καθόλου δὲ πλείστας ἀποικίας Αἰγύπτιοι φασιν
 ἐκπέμψαι τοὺς ἑαυτῶν προγόνους ἐπὶ πολλὰ μέρη
 τῆς οἰκουμένης διὰ τε τὴν ὑπεροχὴν τῶν βασιλευ-

4 καὶ τὴν τῆς Hertlein δὲ om. D 6 κομισθέντων
 τότε CF 11 ἢ om. F 23 ὡς γέ μοι libri 26 τοὺς
 ἐξ ἑαυτῶν CF.

σάντων παρ' αὐτοῖς καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς
 6 πολυανθρωπίας· ὑπὲρ ὧν μήτε ἀποδείξεως φερο-
 μένης μηδεμιᾶς ἀκριβοῦς μήτε συγγραφέως ἀξιο-
 πίστου μαρτυροῦντος, οὐκ ἐκρίναμεν ὑπάρχειν τὰ
 λεγόμενα γραφῆς ἄξια. καὶ περὶ μὲν τῶν θεολο- 5
 γουμένων παρ' Αἰγυπτίοις τοσαῦθ' ἡμῖν εἰρήσθω, 35
 στοχαζομένοις τῆς συμμετρίας· περὶ δὲ τῆς χώρας
 καὶ τοῦ Νείλου καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀκοῆς ἀξίων ἐν
 κεφαλαίοις ἕκαστα διεξιέναι πειρασόμεθα.

30 Ἡ γὰρ Αἴγυπτος κεῖται μὲν μάλιστα πῶς κατὰ 10
 μεσημβρίαν, ὀχυρότητι δὲ φυσικῇ καὶ κάλλει χώρας
 οὐκ ὀλίγη δοκεῖ προέχειν τῶν εἰς βασιλείαν ἀφω-
 2 ρισμένων τόπων. ἀπὸ μὲν γὰρ τῆς δύσεως ὠχύ-
 ρωκεν αὐτὴν ἡ ἔρημος καὶ θηριώδης τῆς Λιβύης,
 ἐπὶ πολὺ μὲν παρεκτείνουσα, διὰ δὲ τὴν ἀνυδρίαν 15
 καὶ τὴν σπάνιν τῆς ἀπάσης τροφῆς ἔχουσα τὴν
 διέξοδον οὐ μόνον ἐπίπουν, ἀλλὰ καὶ παντελῶς
 ἐπικίνδυνον· ἐν δὲ τῶν πρὸς νότον μερῶν οἱ τε
 καταράκται τοῦ Νείλου καὶ τῶν ὄρων τὰ συνορρίζοντα
 3 τούτοις· ἀπὸ γὰρ τῆς Τρωγλοδυτικῆς καὶ τῶν ἐσχά- 20
 των τῆς Αἰθιοπίας μερῶν ἐντὸς σταδίων πεντα-
 κισχιλίων καὶ πεντακοσίων οὔτε πλεῦσαι διὰ τοῦ
 ποταμοῦ ῥέει οὔτε περὶ πορευθῆναι μὴ τυχόντα
 4 βασιλικῆς ἢ παντελῶς μεγάλης τινὸς χορηγίας. τῶν
 δὲ πρὸς τὴν ἀνατολὴν νεούτων μερῶν τὰ μὲν ὁ 25
 ποταμὸς ὠχύρωκε, τὰ δ' ἔρημος περιέχει καὶ πεδία

3 μηδεμιᾶς ἀξιολόγου μήτε συγγραφέων νομίμων μαρ-
 τυρούντων οὐκ ἐκρίναμεν C F G M 6 παρ' Αἰγυπτίοις τοσαῦτ'
 εἰπεῖν ἔχομεν. περὶ δὲ C F M 7 στοχαζόμενοι D 8 τῶν
 ἄλλων om. D 14 ἡ τε ἔρημος καὶ ἡ θ. C F 20 τρωγο-
 δυτικῆς D 21 πεντακισχιλίων καὶ om. D.

τελματώδη τὰ προσαγορευόμενα Βάραθρα. ἔστι γὰρ
 ἀνὰ μέσον τῆς Κοίλης Συρίας καὶ τῆς Αἰγύπτου
 λίμνη τῷ μὲν πλάτει στενὴ παντελῶς, τῷ δὲ βάθει
 θαυμασίως, τὸ δὲ μῆκος ἐπὶ διακοσίους παρήκουσα
 5 σταδίου, ἣ προσαγορεύεται μὲν Σερβανίς, τοῖς δ'
 ἀπείροις τῶν προσπελαζόντων ἀνεπίστους ἐπιφέρει
 κινδύνους. στενοῦ γὰρ τοῦ ρεύματος ὄντος καὶ 5
 ταινία παραπλησίου, θινῶν τε μεγάλων πάντη περι-
 κεχυμένων, ἐπειδὴν νότοι συνεχεῖς πνεύσωσιν, ἐπι-
 10 σείεται πλήθος ἄμμου. αὕτη δὲ τὸ μὲν ὕδωρ κατὰ 6
 τὴν ἐπιφάνειαν ἄσημον ποιεῖ, τὸν δὲ τῆς λίμνης
 τύπον συμφυῆ τῇ χέρσῳ καὶ κατὰ πᾶν ἀδιάγνωστον.
 διὸ καὶ πολλοὶ τῶν ἀγνοούντων τὴν ιδιότητα τοῦ
 15 τόπου μετὰ στρατευμάτων ὄλων ἠφρανίσθησαν τῆς
 ὑποκειμένης ὁδοῦ διαμαρτόντες. ἢ μὲν γὰρ ἄμμος 7
 ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον πατουμένη τὴν ἐνδοσιν λαμ-
 βάνει, καὶ τοὺς ἐπιβάλλοντας ὥσπερ προνοία τινὶ
 πονηρᾷ παρακρούεται, μέχρι ἂν ὄτον λαβόντες
 ὑπόνοιαν τοῦ συμβησομένου βοηθήσωσιν ἑαυτοῖς,
 20 οὐκ οὔσης ἔτι φυγῆς οὐδὲ σωτηρίας. ὁ γὰρ ὑπὸ 8
 τοῦ τέλματος καταπινόμενος οὔτε νήχεσθαι δύναται,
 παραιρουμένης τῆς ἰλύος τὴν τοῦ σώματος κίνησιν,
 οὔτ' ἐκβῆναι κατισχύει, μηδὲν ἔχων στερέμνιον εἰς
 ἐπίβασιν· μεμιγμένης γὰρ τῆς ἄμμου τοῖς ὕδροις,
 25 καὶ διὰ τοῦτο τῆς ἐκατέρωθεν φύσεως ἠλλοιωμένης,
 36 συμβαίνει τὸν τόπον μήτε πορευτὸν εἶναι μήτε
 πλωτόν. διόπερ οἱ τοῖς μέρεσι τούτοις ἐπιβάλλοντες 9
 φερόμενοι πρὸς τὸν βυθὸν οὐδεμίαν ἀντίληψιν

12 τόπον *CF* 17 ἐπιβαίνοντας *Cobet* 27 ἐπιβάλ-
 λοντες] καὶ πελάζοντες *add. D.*

βοηθείας ἔχουσι, συγκατολισθανούσης τῆς ἄμμου τῆς παρὰ τὰ χεῖλη. τὰ μὲν οὖν προειρημένα πεδία τοιαύτην ἔχοντα τὴν φύσιν οἰκείας ἔτυχε προσηγορίας, ὀνομασθέντα Βάραθρα.

- 31 Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰ περὶ τῶν ἀπὸ τῆς χέρσου 5
 τριῶν μερῶν τῶν ὀχυρούντων τὴν Αἴγυπτον διήλ-
 θομεν, προσθήσομεν τοῖς εἰρημένοις τὸ λειπόμενον.
 2 ἢ τετάρτη τοίνυν πλευρὰ πᾶσα σχεδὸν ἀλιμένῳ
 θαλάττῃ προσκλυζομένη προβέβληται τὸ Αἰγύπτιον
 πέλαγος, ὃ τὸν μὲν παράπλου ἔχει μακρότατον, τὴν 10
 δ' ἀπόβασιν τὴν ἐπὶ τὴν χώραν δυσπροσόρμιστον·
 ἀπὸ γὰρ Παρατονίου τῆς Αἰβύης ἕως Ἰόπης τῆς
 ἐν τῇ Κοίλῃ Συρίας, ὅτος τοῦ παράπλου σταδίων
 σχεδὸν πεντακισχιλίων, οὐκ ἔστιν εὐρεῖν ἀσφαλῆ
 3 λιμένα πλὴν τοῦ Φάρου. χωρὶς δὲ τούτων ταινία 15
 παρ' ἄλλην σχεδὸν τὴν Αἴγυπτον παρήκει τοῖς ἀπει-
 4 ροῖς τῶν προσπλεύοντων ἀθιέρωτος· διόπερ οἱ τὸν
 ἐκ πελάγους κίνδυνον ἐκπεφευγέναι νομίζοντες, καὶ
 διὰ τὴν ἄγνοιαν ἄσμενοι πρὸς τὴν γῆν καταπλέοντες,
 5 ἐξαίφνης ἐποκελλόντων τῶν σκαφῶν ἀνεπίστως 20
 ναυαγοῦσιν· ἐνιοὶ δὲ διὰ τὴν ταπεινότητα τῆς
 χώρας οὐ θυνάμενοι προιδέσθαι τὴν γῆν λανθάνου-
 σιν ἑαυτοὺς ἐκπίπτοντες οἱ μὲν εἰς ἐλώδεις καὶ
 λιμνάζοντας τόπους, οἱ δ' εἰς χώραν ἔρημον.
 6 Ἡ μὲν οὖν Αἴγυπτος πανταχόθεν φυσικῶς 25
 ὠχύρωται τὸν εἰρημένον τρόπον, τῷ δὲ σχήματι
 παραμήκης οὖσα διςχιλίων μὲν σταδίων ἔχει τὴν
 παραθαλάττιον πλευρὰν, εἰς μεσόγειον δ' ἀνήκει

σχεδὸν ἐπὶ σταδίους ἑξακισχιλίους. πολυανθρωπία δὲ
 τὸ μὲν παλαιὸν πολὺ προέσχε πάντων τῶν γνωριζο-
 μένων τόπων κατὰ τὴν οἰκουμένην, καὶ καθ' ἡμᾶς
 δὲ οὐδενὸς τῶν ἄλλων δοκεῖ λείπεσθαι· ἐπὶ μὲν γὰρ 7
 5 τῶν ἀρχαίων χρόνων ἔσχε κώμας ἀξιολόγους καὶ
 πόλεις πλείους τῶν μυρίων καὶ ὀκτακισχιλίων, ὡς
 ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀναγραφαῖς ὄραν ἔστι κατακεχωρισ-
 μένου, ἐπὶ δὲ Πτολεμαίου τοῦ Αἴγου πλείους τῶν
 τρισμυρίων ἠριθμήθησαν, ὧν τὸ πλῆθος διαμεμένη-
 10 κεν ἕως τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. τοῦ δὲ σύμπαντος 8
 λαοῦ τὸ μὲν παλαιὸν φασὶ γεγενῆσθαι περὶ ἑπτακο-
 σίας μυριάδας, καὶ καθ' ἡμᾶς δὲ οὐκ ἐλάττους εἶναι
 [τριακοσίων]. διὸ καὶ τοὺς ἀρχαίους βασιλεῖς ἴστο- 9
 37 ροῦσι κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἔργα μεγάλα καὶ θαυμα-
 15 στὰ διὰ τῆς πολυχειρίας κατασκευάσαντας ἀθάνατα
 τῆς ἑαυτῶν δόξης ἀπολιπεῖν ὑπομνήματα. ἀλλὰ περὶ
 μὲν τούτων τὰ κατὰ μέρος μικρὸν ὕστερον ἀναγρά-
 φομεν, περὶ δὲ τῆς τοῦ ποταμοῦ φύσεως καὶ τῶν
 κατὰ τὴν χώραν ἰδιωμάτων νῦν διεξιμεν.
 20 Ὁ γὰρ Νεῖλος φέρεται μὲν ἀπὸ μεσημβρίας ἐπὶ 32
 τὴν ἄρκτον, τὰς πηγὰς ἔχων ἐκ τόπων ἀοράτων, οἷ
 κείνται τῆς ἐσχάτης Αἰθιοπίας κατὰ τὴν ἔρημον,
 ἀπροσίτου τῆς χώρας οὔσης διὰ τὴν τοῦ καύματος
 ὑπερβολήν. μέγιστος δ' ὦν τῶν ἀπάντων ποταμῶν 2
 25 καὶ πλείστην γῆν διεξιὼν καμπὰς ποιεῖται μεγάλας,
 ποτὲ μὲν ἐπὶ τὴν ἀνατολήν καὶ τὴν Ἀραβίαν ἐπι-
 στρέφων, ποτὲ δ' ἐπὶ τὴν δύσιν καὶ τὴν Αἰβύην
 ἐκκλίνων· φέρεται γὰρ ἀπὸ τῶν Αἰθιοπικῶν ὄρων

6 πλείω D 9 τρισχιλίων CF 13 τριακοσίων om. M,
incl. Stephanus.

μέχρι τῆς εἰς θάλατταν ἐκβολῆς στάδια μάλιστα πωσ
 3 μύρια καὶ δισχίλια σὺν αἷς ποιεῖται καμπαῖς. κατὰ
 δὲ τοὺς ὑποκάτω τόπους συστέλλεται τοῖς ὄγκοις
 αἰὲ μᾶλλον, ἀποσπασμένον τοῦ ρεύματος ἐπ' ἀμφο-
 4 τέρας τὰς ἡπείρους. τῶν δ' ἀποσχιζομένων μερῶν τὸ 5
 μὲν εἰς τὴν Λιβύην ἐκκλίνον ὑφ' ἄμμου καταπίνε-
 ται τὸ βάθος ἐχούσης ἄπιστον, τὸ δ' εἰς τὴν Ἀρα-
 βίαν ἐναντίας εἰσχεόμενον εἰς τέλιμα παμμεγέθη
 καὶ λίμνας ἐκτρέπεται μεγάλας καὶ περιοικουμένας
 5 γένεσι πολλοῖς. εἰς δὲ τὴν Αἴγυπτον ἐμβάλλει τῇ 10
 μὲν δέκα σταδίων, τῇ δ' ἔλαττον τούτων, οὐκ ἐπ'
 εὐθείας φερόμενος, ἀλλὰ καμπὰς παντοίας ποιού-
 μενος· ποτὲ μὲν γὰρ ἐλίττεται πρὸς τὴν ἕω, ποτὲ
 δὲ πρὸς τὴν ἐσπέραν, ἔστι δ' ὅτε πρὸς τὴν μεσημ-
 6 βρίαν, εἰς τοῦπίσω λαμβάνων τὴν παλίρροιαν. ὄρη 15
 γὰρ ἕξ ἑκατέρου μέρους τοῦ ποταμοῦ παρῆκει, πολ-
 λὴν μὲν τῆς παραποταμίας ἐπέχοντα, διειλημμένα
 δὲ φάραγξι καὶ κρημνοῖς στενοπόροισι, οἷς ἐμπίπτου
 τὸ ρεῦμα παλισσυντεῖ διὰ τῆς πεδιάδος, καὶ πρὸς
 τὴν μεσημβρίαν ἐφ' ἱκανὸν τόπον ἐνεχθὲν πάλιν 20
 7 ἐπὶ τὴν κατὰ φύσιν φορὰν ἀποκαθίσταται. τηλι-
 καύτην δ' ἔχων ὑπεροχὴν ἐν πᾶσιν ὁ ποταμὸς οὗτος
 μόνος τῶν ἄλλων ἄνευ βίας καὶ κυματώδους ὀρμῆς
 τὴν φύσιν ποιεῖται, πλὴν ἐν τοῖς καλουμένοις κατα-
 8 ράκταις. τόπος γὰρ τίς ἐστὶ μήκει μὲν ὡς δέκα 25

2 καμπαῖς] περιελήφθαι δὲ καὶ νήσους ἐν αὐτῷ κατὰ
 μὲν τὴν Αἰθιοπίαν ἄλλας τε πλείους καὶ μίαν εὐμεγέθη,
 τὴν ὀνομαζομένην Μερόην, ἣ εἴκοσι δυοῖν σταδίων ἐστὶ τὸ
 πλάτος add. CF; cf. c. 33, 1 5 τὰς] παρακειμένας add.
 CF 8 ἐνχεόμενον CF 11 ἐλάττω D 15 πρὸς τὴν
 ἕω ποτὲ δὲ om. D 25 μὲν ὡς om. D, ὡς om. C.

σταδίων, κατάντης δὲ καὶ κορημοῖς συγκλειόμενος
 38 εἰς στενήν ἐντομήν, ἅπας δὲ τραχὺς καὶ φαραγγώδης,
 ἔτι δὲ πέτρους ἔχων πικνοὺς καὶ μεγάλους εἰκότας
 σκοπέλοις· τοῦ δὲ φεύματος περὶ τούτους σχιζο-
 5 μένου βιαιότερον καὶ πολλάκις διὰ τὰς ἐγκοπὰς
 ἀνακλωμένου πρὸς ἐναντίαν τὴν καταφορὰν συνί-
 στανται δῖναι θαυμασταί· πᾶς δ' ὁ μεσάζων τόπος 9
 ὑπὸ τῆς παλιρροίας ἀφροῦ τε πληροῦται καὶ τοῖς
 προσιοῦσι μεγάλην παρέχεται κατάπληξιν· καὶ γὰρ
 10 ἡ καταφορὰ τοῦ ποταμοῦ οὕτως ἐστὶν ὀξεῖα καὶ
 βίαιος ὥστε δοκεῖν μηδὲν βέλος διαφέρειν. κατὰ 10
 δὲ τὴν πλήρωσιν τοῦ Νείλου, τῶν σκοπέλων κατα-
 κλυζομένων καὶ παντὸς τοῦ τραχύνοντος τόπου τῷ
 πλήθει τοῦ φεύματος καλυπτομένου, καταπλέουσι
 15 μὲν τινες κατὰ τοῦ καταράκτου λαμβάνοντες ἐναν-
 τίους τοὺς ἀνέμους, ἀναπλεῦσαι δὲ οὐδεὶς δύναται,
 νικώσης τῆς τοῦ ποταμοῦ βίας πᾶσαν ἐπίνοιαν ἀν-
 θρωπίνην. καταράκται μὲν οὖν εἰσι τοιοῦτοι πλείους, 11
 μέγιστος δ' ὁ πρὸς τοῖς μεθορίοις τῆς Αἰθιοπίας
 20 τε καὶ τῆς Αἰγύπτου.

Περιεῖληφε δ' ὁ ποταμὸς καὶ νήσους ἐν αὐτῷ, 33
 κατὰ μὲν τὴν Αἰθιοπίαν ἄλλας τε πλείους καὶ μίαν
 εὐμεγέθη, τὴν ὀνομαζομένην Μερόην, ἐν ἣ καὶ πόλις
 ἐστὶν ἀξιόλογος ὀμώνυμος τῇ νήσῳ, κτίσαντος αὐτὴν
 25 Καμβύσου καὶ θεμένου τὴν προσηγορίαν ἀπὸ τῆς
 μητρὸς αὐτοῦ Μερόης. ταύτην δὲ τῷ μὲν σχήματι 2
 φασὶν ὑπάρχειν θυρεῶ παραπλησίαν, τῷ δὲ μεγέθει
 πολὺ προέχει τῶν ἄλλων νήσων τῶν ἐν τούτοις
 τοῖς τόποις· τὸ μὲν γὰρ μῆκος αὐτῆς εἶναι λέγουσι
 7 μεσάζων] νησίων C.

σταδίων τρισχιλίων, τὸ δὲ πλάτος χιλίων. ἔχειν
 δ' αὐτὴν καὶ πόλεις οὐκ ὀλίγας, ὧν ἐπιφανεστάτην
 3 ὑπάρχει τὴν Μερόην. παρήκειν δὲ τῆς νήσου
 τὸν περικλυζόμενον πάντα τόπον ἀπὸ μὲν τῆς
 Λιβύης θύνας ἔχοντας ἄμμου μέγεθος ἀέριον, ἀπὸ 5
 δὲ τῆς Ἀραβίας κρημνοὺς κατεργωγότας. ὑπάρχειν
 δ' ἐν αὐτῇ καὶ μέταλλα χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου
 καὶ σιδήρου καὶ χαλκοῦ· πρὸς δὲ τούτοις ἔχειν πλή-
 4 θος ἐβένου, λίθων τε πολυτελῶν γένη παντοδαπά.
 καθόλου δὲ τοσαύτας νήσους ποιεῖν τὸν ποταμὸν 10
 ὥστε τοὺς ἀκούοντας μὴ ῥαδίως πιστεῦσαι· χωρὶς
 γὰρ τῶν περικλυζομένων τόπων ἐν τῷ καλουμένῳ 39
 Δέλτα τὰς ἄλλας εἶναι νήσους πλείους τῶν ἑπτα-
 κοσίων, ὧν τὰς μὲν ὑπὸ Αἰθιοπίων ἐπαντλουμένας
 γεωργεῖσθαι κέγχρω, τὰς δὲ πλήρεις ὑπάρχειν ὄψεων 15
 καὶ κυνοκεφάλων καὶ ἄλλων θηρίων παντοδαπῶν,
 καὶ διὰ τοῦτο ἀπροσίτους εἶναι τοῖς ἀνθρώποις.
 5 Ὁ δ' οὖν Νεῖλος κατὰ τὴν Αἴγυπτον εἰς πλείω
 μέρη σχιζόμενος ποιεῖ τὸ καλούμενον ἀπὸ τοῦ σχή-
 6 ματος Δέλτα. τούτου δὲ τὰς μὲν πλευρὰς κατα- 20
 γράφει τὰ τελευταῖα τῶν ρευμάτων, τὴν δὲ βᾶσιν
 ἀναπληροῖ τὸ δεχόμενον πέλαγος τὰς ἐμβολὰς τοῦ
 7 ποταμοῦ. ἐξίησι δ' εἰς τὴν θάλατταν ἑπτὰ στόμασιν,
 ὧν τὸ μὲν πρὸς ἕω κεκλιμένον καὶ πρῶτον καλεῖται
 Πηλουσιακόν, τὸ δὲ δεύτερον Ταυτικόν, εἶτα Μεν- 25
 δήσιον καὶ Φατυτικόν καὶ Σεβεννυτικόν, ἔτι δὲ

7 καὶ ἀργύρου om. D, καὶ ἀργύρου καὶ σιδήρου om. C
 9 πολυτελῶν om. CF 14 ὑπαντλουμένας C 16 ἄλλων]
 τῶν ἄλλων D 23 ποταμοῦ] Νεῖλου CF 25 ταυτιτικόν D
 26 φατυτικόν CD.

Βολβίτινον, καὶ τελευταῖον Κανωβικόν, ὃ τινες
 Ἑρακλεωτικὸν ὀνομάζουσιν. ἔστι δὲ καὶ ἕτερα στό- 8
 ματα χειροποίητα, περὶ ὧν οὐδὲν κατεπείγει γράφειν.
 ἐφ' ἑκάστῳ δὲ πόλις τετεῖχισται διαιρουμένη τῷ
 5 ποταμῷ καὶ καθ' ἑκάτερον μέρος τῆς ἐκβολῆς ζεύγ-
 μασι καὶ φυλακαῖς εὐκαίροις διειλημμένη. ἀπὸ
 δὲ τοῦ Πηλουσιακοῦ στόματος διωρύξ ἔστι χειρο-
 ποιήτος εἰς τὸν Ἀράβιον κόλπον καὶ τὴν Ἐρυθρὰν
 θάλατταν. ταύτην δ' ἐπεβάλετο πρῶτος κατασκευά- 9
 10 ζειν Νεκαῶς ὁ Ψαμμυτίχου, μετὰ δὲ τοῦτον Δαρκεῖος
 ὁ Πέρσης, καὶ προκόψας τοῖς ἔργοις ἕως τινὸς τὸ
 τελευταῖον εἰασεν αὐτὴν ἀσυντέλεστον· ἐδιδάχθη 10
 γὰρ ὑπὸ τινῶν ὅτι διορύξας τὸν ἰσθμὸν αἴτιος
 ἔσται τοῦ κατακλυσθῆναι τὴν Αἴγυπτον· μετεωρο-
 15 τέραν γὰρ ἀπεδείκνυον ὑπάρχειν τῆς Αἴγυπτος τὴν
 Ἐρυθρὰν θάλατταν. ὕστερον δὲ ὁ δεύτερος Πτολε- 11
 μαῖος συνετέλεσεν αὐτήν, καὶ κατὰ τὸν ἐπικαιρότα-
 τον τόπον ἐμηχανήσατό τι φιλότεχνον διάφραγμα.
 τοῦτο δ' ἐξήνοιγεν, ὁπότε βούλοιο διαπλεῦσαι, καὶ
 20 ταχέως πάλιν συνέκλειεν, εὐστόχως ἐκλαμβανομένης
 τῆς χρείας. ὁ δὲ διὰ τῆς διώρυχος ταύτης ῥέων 12
 ποταμὸς ὀνομάζεται μὲν ἀπὸ τοῦ κατασκευάσαντος
 Πτολεμαῖος, ἐπὶ δὲ τῆς ἐκβολῆς πόλιν ἔχει τὴν
 προσαγορευομένην Ἀρσινόην.
 40 Τὸ δ' οὖν Ἄελλα τῆ Σικελία τῷ σχήματι παρα- 34
 26 πλῆσιον ὑπάρχον τῶν μὲν πλευρῶν ἑκατέραν ἔχει
 σταδίων ἑπτακοσίων καὶ πενήκοντα, τὴν δὲ βᾶσιν
 θαλάττη προσκλυζομένην σταδίων χιλίων καὶ τρια-

2 κοσίων. ἡ δὲ νῆσος αὕτη πολλαῖς διώρουξι χειρο-
 ποιήτοις διείληπται καὶ χώραν περιέχει καλλίστην
 τῆς Αἰγύπτου. ποταμόχωστος γὰρ οὔσα καὶ κατάρ-
 ρυτος πολλοὺς καὶ παντοδαποὺς ἐκφέρει καρπούς,
 τοῦ μὲν ποταμοῦ διὰ τὴν κατ' ἔτος ἀνάβασιν νεαρὰν ⁵
 ἰλὸν ἀεὶ καταχέοντος, τῶν δ' ἀνθρώπων ῥαδίως
 ἄπασαν ἀρδεύοντων διὰ τινος μηχανῆς, ἣν ἐπενόησε
 μὲν Ἀρχιμήδης ὁ Συρακόσιος, ὀνομάζεται δὲ ἀπὸ
 3 τοῦ σχήματος κοχλίας. πρᾶξιαν δὲ τοῦ Νείλου τὴν
 φύσιν ποιουμένου, καὶ γῆν πολλὴν καὶ παντοδαπὴν ¹⁰
 καταφέροντος, ἔτι δὲ κατὰ τοὺς κοίλους τόπους
 4 λιμνάζοντος, ἔλη γίνεται πάμπορα. ῥίζαι γὰρ ἐν
 αὐτοῖς φύονται παντοδαπαὶ τῇ γεύσει καὶ καρπῶν
 καὶ κανυλῶν ἰδιάζουσαι φύσεις, πολλὰ συμβαλλόμεναι
 τοῖς ἀπόροις τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῖς ἀσθενέσι πρὸς ¹⁵
 5 ἀντάρκειαν. οὐ γὰρ μόνον τροφὰς παρέχονται ποι-
 κίλας καὶ πᾶσι τοῖς δεομένοις ἐτοίμας καὶ θαψιλεῖς,
 ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς τὸ ζῆν ἀναγκαίων οὐκ
 6 ὀλίγα φέρουσι βοηθήματα· λωτός τε γὰρ φύεται
 πολὺς, ἐξ οὗ κατασκευάζουσιν ἄρτους οἱ κατ' Αἴγν- ²⁰
 πτον δυναμένους ἐκπληροῦν τὴν φυσικὴν τοῦ σώμα-
 τος ἔνδειαν, τό τε κιβώριον θαψιλέστατον ὑπάρχον
 7 φέρει τὸν καλούμενον Αἰγύπτιον κύαμον. ἔστι δὲ
 καὶ δένδρων γένη πλείονα, καὶ τούτων αἱ μὲν ὀνο-
 μαζόμεναι περσαῖαι καρπὸν διάφορον ἔχουσι τῇ ²⁵
 γλυκύτητι, μετενεχθέντος ἐξ Αἰθιοπίας ὑπὸ Περσῶν
 τοῦ φυτοῦ καθ' ὃν καιρὸν Καμβύσης ἐκράτησεν
 8 ἐκείνων τῶν τόπων· τῶν δὲ συναμίνων αἱ μὲν τὸν

17 καὶ (ante πᾶσι) om. C   24 γένη πλείονα om. C
 καὶ τ.] καὶ φύσεις πλείους καὶ τ. CF   25 περσαῖαι CF.

τῶν μόνων καρπὸν φέρουσιν, αἱ δὲ τὸν τοῖς σύκοις ἐμφορῆν, καὶ παρ' ὄλον σχεδὸν τὸν ἐνιαυτὸν αὐτοῦ φουομένου συμβαίνει τοὺς ἀπόρους καταφυγὴν ἐτοίμην ἔχειν τῆς ἐνδείας. τὰ δὲ βάτα καλούμενα 9
 5 [μυξάρια] συνάγεται μὲν κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ ποταμοῦ, διὰ δὲ τὴν γλυκύτητα τῆς φύσεως αὐτῶν ἐν τραγήματος μέρει καταναλίσκεται. κατασκευάζουσι 10
 41 δὲ καὶ ἐκ τῶν κριθῶν Αἰγύπτιοι πόμα λειπόμενον οὐ πολὺ τῆς περὶ τὸν οἶνον εὐωδίας, ὃ καλοῦσι 10
 10 ζῦθος. χρῶνται δὲ καὶ πρὸς τὴν τῶν λύχνων καῦσιν 11 ἐπιχέοντες αὐτ' ἐλαίου τὸ ἀποθλιβόμενον ἐκ τινος φυτοῦ, προσαγορευόμενον δὲ κίκι. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τὰ δυνάμενα τὰς ἀναγκαίας χρείας παρέχεσθαι τοῖς ἀνθρώποις δαψιλῆ φύεται κατὰ τὴν Αἴγυπτον, 15
 15 ὑπὲρ ὧν μακρὸν ἂν εἶη γράφειν.

Θηρία δ' ὁ Νεῖλος τρέφει πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα 35
 ταῖς ἰδέαις ἐξηλλαγμένα, δύο δὲ διάφορα, τὸν τε κροκόδειλον καὶ τὸν καλούμενον ἵππον. τούτων 2
 δ' ὁ μὲν κροκόδειλος ἐξ ἐλαχίστου γίνεταί μέγιστος, 20
 20 ὡς ἂν ᾧ μὲν τοῦ ζώου τούτου τίκτοντος τοῖς χηνείοις παραπλήσια, τοῦ δὲ γεννηθέντος ἀξιομένου μέχρι πηγῶν ἑκαίδεκα. καὶ μακρόβιον μὲν ἔστιν 3
 ὡς κατ' ἄνθρωπον, γλῶτταν δὲ οὐκ ἔχει. τὸ δὲ σῶμα θαυμαστῶς ὑπὸ τῆς φύσεως ᾠχύρωται· τὸ 25
 25 μὲν γὰρ δέρμα αὐτοῦ πᾶν φολιδωτόν ἐστι καὶ τῆ σκληρότητι διάφορον, ὀδόντες δ' ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ὑπάρχουσι πολλοί, δύο δὲ οἱ χαυλιόδοντες πολὺ τῶ μεγέθει τῶν ἄλλων διαλλάττοντες. σαρκο- 4

1 τῶν om. D   5 μυξάρια om. CF   25 γὰρ om. D
 πᾶν φ.] παμφολιδωτόν D   26 διαφέρων CF.

φαγεί δ' οὐ μόνον ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων
 τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ζώων τὰ προσπελάζοντα τῶ πο-
 ταμῶ. καὶ τὰ μὲν δῆγματα ποιεῖ ἄδρα καὶ χαλεπά,
 τοῖς δ' ὄνυξι δεινῶς σπαράττει, καὶ τὸ διαιρεθὲν
 5 τῆς σαρκὸς παντελῶς ἀπεργάζεται δυσίατον. ἐθη-
 ρεύετο δὲ ταῦτα τὰ ζῶα τὸ μὲν παλαιὸν ὑπὸ τῶν
 Αἰγυπτίων ἀγκίστροις ἔχουσιν ἐπιδεδελεασμένας
 ὑείας σάρκας, ὕστερον δὲ ποτὲ μὲν δικτύοις παχέσιν
 ὡσπερ εἰ τινες ἰχθῦς, ποτὲ δ' ἐμβολίοις σιδηροῖς ἐν
 τῶν ἀκάτων τυπτόμενα συνεχῶς εἰς τὴν κεφαλὴν. 10
 6 πλῆθος δ' αὐτῶν ἀμύθητόν ἐστι κατὰ τε τὸν ποτα-
 μὸν καὶ τὰς παρακειμένας λίμνας, ὡς ἂν πολυγόνων
 τε ὄντων καὶ σπανίως ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀναιρου-
 μένων· τῶν μὲν γὰρ ἐγγωρίων τοῖς πλείστοις νόμι-
 μόν ἐστιν ὡς θεὸν σέβασθαι τὸν κροκοδείλιον, τοῖς 15
 δ' ἄλλοφύλοις ἀλυσιτελής ἐστὶν ἡ θήρα παντελῶς,
 7 οὐκ οὕσης ἐδωδίμου τῆς σαρκός. ἀλλ' ὅμως τοῦ
 πλῆθους τούτου φυομένου κατὰ τῶν ἀνθρώπων ἡ
 φύσις κατεσκεύασε μέγα βοήθημα· ὁ γὰρ καλού-
 μενος ἰχνεύμων, παραπλήσιος ὢν μικρῶ κυνί, περι- 20
 ἔρχεται τὰ τῶν κροκοδείλων εἰς συντριβῶν, τίκτοντος 42
 τοῦ ζῴου παρὰ τὸν ποταμὸν, καὶ τὸ θαναμασιώτατον,
 οὔτε κατεσθίων οὔτε ἀφελούμενος οὐδὲν διατελεῖ
 φυσικὴν τινα χρεῖαν καὶ κατηναγκασμένην ἐνερ-
 8 γῶν εἰς ἀνθρώπων εὐεργεσίαν. ὁ δὲ καλούμενος 25
 ἵππος τῶ μεγέθει μὲν ἐστὶν οὐκ ἐλάττων πηχῶν
 πέντε, τετράπους δ' ὢν καὶ δίχηλος παραπλησίως
 τοῖς βουσί τοὺς χαυλιόδοντας ἔχει μείζους τῶν

2 τῆς om. D   3 ἄδρα] μεγάλα CF   23 οὐ κατ-
 εσθίων D   26 ἐλάττω D.

ἀργίῳ ὑῶν, τρεῖς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ὅτα
 δὲ καὶ κέρκον καὶ φωνήν ἵππῳ παρεμφερῆ, τὸ δ'
 ὅλον κύτος τοῦ σώματος σὺν ἀνόμοιον ἐλέφαντι,
 καὶ δέρμα πάντων σχεδὸν τῶν θηρίων ἰσχυρότατον.
 5 ποτάμιον γὰρ ὑπάρχον καὶ χειρσαῖον τὰς μὲν ἡμέρας 9
 ἐν τοῖς ὕδασι ποιεῖ γυμναζόμενον κατὰ βάρους,
 τὰς δὲ νύκτας ἐπὶ τῆς χώρας κατανέμεται τὸν τε
 σῖτον καὶ τὸν χόρτον, ὥστε εἰ πολύτεκνον ἦν τοῦτο
 τὸ ζῷον καὶ κατ' ἐνιαυτὸν ἔτικτεν, ἐλυμαίνεται ἂν
 10 ὀλοσχερῶς τὰς γεωργίας τὰς κατ' Αἴγυπτον. ἄλί- 10
 σκεται δὲ καὶ τοῦτο πολυχειρῶς τῶν τυπτόντων
 τοῖς σιδηροῖς ἐμβολίοις· ὅπου γὰρ ἂν φανῆ, συνά-
 γουσιν ἐπ' αὐτὸ πλοῖα, καὶ περιστάντες κατατραυ-
 ματίζουσιν ὥσπερ τισὶ κοπεῦσιν ἐπὶ σιδηροῖς ἀγκί-
 15 στροῖς, εἶθ' ἐνὶ τῶν ἐμπαγέντων ἐνάπτουτες ἀρχὰς
 στυπίνιας ἀφιᾶσι, μέχρι ἂν ὅτου παραλυθῆ γενό-
 μενον ἔξαιμον. τὴν μὲν οὖν σάρκα σκληρὰν ἔχει 11
 καὶ δύσπεπτον, τῶν δ' ἔντοσθεν οὐδὲν ἐδώδιμον,
 οὔτε σπλάγγνον οὔτ' ἐγκοίλιον.
 20 Χωρὶς δὲ τῶν εἰρημένων θηρίων ὁ Νεῖλος ἔχει 36
 παντοῖα γένη ἰχθύων καὶ κατὰ τὸ πλῆθος ἄπιστα·
 τοῖς γὰρ ἐγχωρίοις οὐ μόνον ἐκ τῶν προσφάτως
 ἀλισκομένων παρέχεται θαψιλῆ τὴν ἀπόλαυσιν, ἀλλὰ
 καὶ πλῆθος εἰς ταριχείαν ἀνίησιν ἀνέκλειπτον. καθ- 2
 25 ὅλου δὲ ταῖς εἰς ἀνθρώπους εὐεργεσίαις ὑπερβάλλει
 πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην ποταμούς. τῆς
 γὰρ πληρώσεως τὴν ἀρχὴν ἀπὸ θερινῶν τροπῶν
 5 γὰρ] δὲ Dind. 6 ποιεῖ] διατρέβει II 7 τῆς D, τὰς F,
 om. C 11 τοῦτο] τοῦτο τὸ ζῷον vulg. 14 κοπεῦσιν D
 17 ἔξαιμον] τοιοῦτον δὲ ὑπάρχον add. D 21 κατὰ om. CF
 ἄπιστον CF.

ποιούμενος αὐξεται μὲν μέχρι τῆς ἰσημερίας τῆς
 μετοπωρινῆς, ἐπάγων δ' αἰεὶ νέαν ἰλὺν βρέχει τὴν
 γῆν ὁμοίως τὴν τε ἀργὴν καὶ σπόριμον καὶ φυτεύ-
 σιμον τοσοῦτον χρόνον ὅσον ἂν οἱ γεωργοῦντες τὴν
 3 χώραν ἐθελήσωσι. τοῦ γὰρ ὕδατος πρᾶξως φερο- 5
 μένου ῥαδίως ἀποτρέπουσιν αὐτὸν μικροῖς χώμασι,
 καὶ πάλιν ἐπάγουσιν εὐχερῶς ταῦτα διαιροῦντες,
 4 ὅταν δόξῃ συμφέρειν. καθόλου δὲ τοσαύτην τοῖς 43
 μὲν ἔργοις εὐκοπίαν παρέχεται, τοῖς δ' ἀνθρώποις
 λυσιτέλειαν, ὥστε τοὺς μὲν πλείστους τῶν γεωργῶν 10
 τοῖς ἀναξηρανομένοις τῆς γῆς τόποις ἐφισταμένους
 καὶ τὸ σπέρμα βάλλοντας ἐπάγειν τὰ βοσκήματα,
 καὶ τούτοις συμπατήσαντας μετὰ τέτταρας ἢ πέντε
 μῆνας ἀπαντᾶν ἐπὶ τὸν θερισμόν, ἐνίοις δὲ κούφοις
 ἀρότροις ἐπαγαγόντας βραχέως τὴν ἐπιφάνειαν τῆς 15
 βεβρεγμένης χώρας σωροὺς ἀναιρεῖσθαι τῶν καρπῶν
 5 χωρὶς δαπάνης πολλῆς καὶ κακοπαθείας. ὅλως γὰρ
 πᾶσα γεωργία παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι μετὰ
 μεγάλων ἀναλωμάτων καὶ ταλαιπωριῶν διοικεῖται,
 παρὰ δ' Αἰγυπτίοις μόνοις ἐλαχίστοις δαπανήμασι 20
 καὶ πόνοις συγκομίζεται. ἢ τε ἀμπελόφυτος ὁμοίως
 ἀρδευομένη δαψίλειαν οἴνου τοῖς ἐγχωρίοις παρα-
 6 σκευάζει. οἱ δὲ χερσεύειν ἐάσαντες τὴν χώραν τὴν
 ἐπιεκλυσμένην καὶ τοῖς ποιμνίοις ἀνέντες μηλόβο-
 τον διὰ τὸ πλῆθος τῆς νομῆς δις τεκόντα καὶ δις 25
 ἀποκαρέντα τὰ πρόβατα καρποῦνται.

7 Τὸ δὲ γινόμενον περὶ τὴν ἀνάβασιν τοῦ Νεί-
 λου τοῖς μὲν ἰδοῦσι θαυμαστὸν φαίνεται, τοῖς δ'

15 ἐπαγαγόντας Reiske
 χώραν CF.

23 τὴν ἐπιεκλυσμένην

ἀκούσασι παντελῶς ἄπιστον. τῶν γὰρ ἄλλων ποτα-
 μῶν ἀπάντων περὶ τὰς θερινὰς τροπὰς ἐλαττου-
 μένων καὶ κατὰ τὸν ἐξῆς χρόνον τοῦ θέρους ἀει
 μᾶλλον ταπεινουμένων, οὗτος μόνος τότε τὴν ἀρχὴν
 5 λαβῶν τῆς πληρώσεως ἐπὶ τοσοῦτον αὐξεται καθ'
 ἡμέραν ὥστε τὸ τελευταῖον πᾶσαν σχεδὸν ἐπικλύζειν
 τὴν Αἴγυπτον. ὡσαύτως δὲ πάλιν εἰς τοῦναντίον 8
 μεταβαλὼν τὸν ἴσου χρόνον καθ' ἡμέραν ἐκ τοῦ
 κατ' ὀλίγον ταπεινοῦται, μέχρι ἂν εἰς τὴν προὔπαρ-
 10 ξασαν ἀφίκηται τάξιν. καὶ τῆς μὲν χώρας οὔσης
 πεδιάδος, τῶν δὲ πόλεων καὶ τῶν κωμῶν, ἔτι δὲ
 τῶν ἀγροικιδῶν κειμένων ἐπὶ χειροποιήτων χωμάτων,
 ἢ πρόσοψις ὁμοία γίνεται ταῖς Κυκλάσι νήσοις.
 τῶν δὲ χερσαίων θηρίων τὰ πολλὰ μὲν ὑπὸ τοῦ 9
 15 ποταμοῦ περιληφθέντα διαφθείρεται βαπτιζόμενα,
 τινὰ δ' εἰς τοὺς μετεωροτέρους ἐκφεύγοντα τόπους
 διασώζεται, τὰ δὲ βοσκήματα κατὰ τὸν τῆς ἀνα-
 βάσεως χρόνον ἐν ταῖς κώμαις καὶ ταῖς ἀγροικίαις
 διατρέφεται, προπαρασκευαζομένης αὐτοῖς τῆς τρο-
 20 φῆς. οἱ δ' ὄχλοι πάντα τὸν τῆς πληρώσεως χρόνον 10
 44 ἀπολελυμένοι τῶν ἔργων εἰς ἔνεσιν τρέπονται,
 συνεχῶς ἐστιώμενοι καὶ πάντων τῶν πρὸς ἡδονὴν
 ἀνηκόντων ἀνεμποδίστως ἀπολαύοντες. διὰ δὲ τὴν 11
 ἀγωνίαν τὴν ἐκ τῆς ἀναβάσεως τοῦ ποταμοῦ γινο-
 25 μένην κατεσκευάζεται Νειλοσκοπεῖον ὑπὸ τῶν βασι-
 λέων ἐν τῇ Μέμφει· ἐν τούτῳ δὲ τὴν ἀνάβασιν
 ἀκριβῶς ἐμμετροῦντες οἱ τὴν τούτου διοίκησιν ἔχον-
 τες ἐξαποστέλλουσιν εἰς τὰς πόλεις ἐπιστολάς, δια-

σαφοῦντες πόσους πήγεις ἢ δακτύλους ἀναβέβηκεν
 ὁ ποταμὸς καὶ πότε τὴν ἀρχὴν πεποιήται τῆς ἐλατ-
 12 τώσεως. διὰ δὲ τοῦ τοιούτου τρόπου τῆς μὲν
 ἀγωνίας ἀπολύεται πᾶς ὁ λαός, πυθόμενος τὴν τῆς
 αὐξήσεως εἰς τὸνναντίον μεταβολήν, τὸ δὲ πλήθος⁵
 τῶν ἐσομένων καρπῶν εὐθὺς ἅπαντες προεπεγνώ-
 κασιν, ἐκ πολλῶν χρόνων τῆς παρατηρήσεως ταύ-
 της παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ἀκριβῶς ἀναγεγραμμένης.
 37 Μεγάλῃ δ' οὔσης ἀπορίας περὶ τῆς τοῦ ποτα-
 μου πληρώσεως, ἐπιχειρήμασι πολλοὶ τῶν τε φιλο-¹⁰
 σόφων καὶ τῶν ἱστορικῶν ἀποδιδόναί τὰς ταύτης
 αἰτίας, περὶ ὧν ἐν κεφαλαίοις ἐροῦμεν, ἵνα μήτε
 μακρὰς ποιῶμεθα τὰς παρεκβάσεις μήτε ἄγραφον τὸ
 2 παρὰ πᾶσιν ἐπιζητούμενον ἀπολείπωμεν. ὅπως γὰρ
 ὑπὲρ τῆς ἀναβάσεως τοῦ Νείλου καὶ τῶν πηγῶν,¹⁵
 ἔτι δὲ τῆς εἰς θάλατταν ἐκβολῆς καὶ τῶν ἄλλων
 ὧν ἔχει διαφορῶν παρὰ τοὺς ἄλλους ποταμούς,
 μέγιστος ὢν τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην, τινὲς μὲν
 τῶν συγγραφέων ἀπλῶς οὐκ ἐτόλμησαν οὐδὲν εἰπεῖν,
 καίπερ εἰωθότες μηκύνειν ἐνίοτε περὶ χειμᾶρος²⁰
 τοῦ τυχόντος, τινὲς δ' ἐπιβαλόμενοι λέγειν περὶ
 τῶν ἐπιζητουμένων πολὺ τῆς ἀληθείας διήμαρτον.
 3 οἱ μὲν γὰρ περὶ τὸν Ἑλλάνιον καὶ Κάδμον, ἔτι δ'
 Ἐκαταῖον, καὶ πάντες οἱ τοιοῦτοι, παλαιοὶ παντά-
 πασιν ὄντες, εἰς τὰς μυθώδεις ἀποφάσεις ἀπέκλιναν.²⁵
 4 Ἡρόδοτος δὲ ὁ πολυπράγμων, εἰ καὶ τις ἄλλος,
 γεροντῶς καὶ πολλῆς ἱστορίας ἔμπειρος ἐπιχειρήσκει

6 προεγνώκασιν CF 7 πολλῶν] τῶν ἄλλων CF 8 παρὰ
 τοῖς Αἰγυπτίοις] παρ' αὐτοῖς CF 11 ἀποδοῦναι ABE
 (cf. Theophylactos VII 17) 21 τοῦ om. D.

μὲν περὶ τούτων ἀποδιδόναι λόγον, ἠκολουθητικῶς
 δὲ ἀντιλεγομέναις ὑπονοίαις εὐρίσκειται· Ξενοφῶν
 δὲ καὶ Θουκυδίδης, ἐπαινούμενοι κατὰ τὴν ἀλήθειαν
 τῶν ἱστοριῶν, ἀπέσχοντο τελέως κατὰ τὴν γραφὴν
 5 τῶν τόπων τῶν κατ' Αἴγυπτον· οἱ δὲ περὶ τὸν
 Ἐφορον καὶ Θεόπομπον μάλιστα πάντων εἰς ταῦτ'
 45 ἐπιταθέντες ἤμιστα τῆς ἀληθείας ἐπέτυχον. καὶ
 διεσφάλησαν οὗτοι πάντες οὐ διὰ τὴν ἀμέλειαν,
 ἀλλὰ διὰ τὴν τῆς χώρας ιδιότητα. ἀπὸ γὰρ τῶν 5
 10 ἀρχαίων χρόνων ἄχρι Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου
 προσαγορευθέντος οὐχ ὅπως τινὲς τῶν Ἑλλήνων
 ὑπερέβαλον εἰς Αἰθιοπίαν, ἀλλ' οὐδὲ μέχρι τῶν
 ὄρων τῆς Αἰγύπτου προσανέβησαν· οὕτως ἄξενα
 πάντα ἦν τὰ περὶ τοὺς τόπους τούτους καὶ παντε-
 15 λῶς ἐπικίνδυνα· τοῦ δὲ προειρημένου βασιλέως μεθ'
 Ἑλληνικῆς δυνάμεως εἰς Αἰθιοπίαν πρώτου στρα-
 τεύσαντος ἐπεγνώσθη τὰ κατὰ τὴν χώραν ταύτην
 ἀκριβέστερον ἀπὸ τούτων τῶν χρόνων. τῆς μὲν 6
 οὖν τῶν προτέρων συγγραφέων ἀγνοίας τοιαύτας
 20 τὰς αἰτίας συνέβη γενέσθαι· τὰς δὲ πηγὰς τοῦ Νεί-
 λου, καὶ τὸν τόπον ἐξ οὗ λαμβάνει τὴν ἀρχὴν τοῦ
 ῥεύματος, ἔορακέναι μὲν μέχρι τῶνδε τῶν ἱστοριῶν
 γραφομένων οὐδεὶς εἴρηκεν οὐδ' ἀκοὴν ἀπεφήνατο
 παρὰ τῶν ἔορακέναι διαβεβαιουμένων. διὸ καὶ τοῦ 7
 25 πρᾶγματος εἰς ὑπόνοιαν καὶ καταστοχασμὸν πιθα-
 νὸν καταντῶντος, οἱ μὲν κατ' Αἴγυπτον ἱερεῖς ἀπὸ
 τοῦ περιρρέοντος τὴν οἰκουμένην ἄκεανοῦ φασιν
 αὐτὸν τὴν σύστασιν λαμβάνειν, ὕγριες μὲν οὐδὲν
 λέγοντες, ἀπορία δὲ τὴν ἀπορίαν λύοντες καὶ λόγον

22 ἱστοριογραφόμενων D (cf. IV 80, 4 XIII 90, 5).

φέρουντες εἰς πίστιν αὐτὸν πολλῆς πίστεως προσ-
 8 δεόμενον· τῶν δὲ Τρωγλοδυτῶν οἱ μεταναστάντες
 ἐκ τῶν ἄνω τόπων διὰ καῦμα, προσκαγορευόμενοι
 δὲ Βόλγιοι, λέγουσιν ἐμφάσεις τινὰς εἶναι περὶ τοὺς
 τόπους ἐκείνους, ἐξ ὧν ἂν τις συλλογίσαιτο διότι 5
 πολλῶν πηγῶν εἰς ἓνα τόπον ἀθροιζομένων συν-
 ἴσταται τὸ ρεῦμα τοῦ Νείλου· διὸ καὶ πολυγονώ-
 9 ποταμῶν. οἱ δὲ περιοικοῦντες τὴν νῆσον τὴν ὀνο-
 μαζομένην Μερόην, οἷς καὶ μάλιστα ἂν τις συνατά- 10
 θητο, τῆς μὲν κατὰ τὸ πιθανὸν εὐρησιλογίας πολὺ
 κειμενίστοις, τῶν δὲ τόπων τῶν ζητουμένων ἐγ-
 γιστα κειμένοις, τοσοῦτον ἀπέχουσι τοῦ λέγειν τι
 περὶ τούτων ἀκριβῶς ὥστε καὶ τὸν ποταμὸν Ἀστά-
 15 πουν προσηγορεύουσι, ὅπερ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον
 εἰς τὴν Ἑλλήνων διάλεκτον ἐκ τοῦ σκότους ὕδαρ.
 10 οὗτοι μὲν οὖν τῷ Νείλῳ τῆς ἐν τοῖς τόποις ἀθεω-
 ρησίας καὶ τῆς ἰδίας ἀγνοίας οἰκείαν ἔταξαν προση-
 γορίαν· ἡμῖν δ' ἀληθέστατος εἶναι δοκεῖ λόγος ὁ
 11 πλεῖστον ἀπέχων τοῦ προσποιήματος. οὐκ ἀγνοῶ 46
 δὲ ὅτι τὴν πρὸς τὴν ἕω τοῦ ποταμοῦ τούτου καὶ 21
 τὴν πρὸς ἑσπέραν Λιβύην ἀφορίζων Ἡρόδοτος ἀνα-
 τλήθησι Λίβυσι τοῖς ὀνομαζομένοις Νασαμῶσι τὴν
 ἀκριβῆ θεωρίαν τοῦ ρεῖθρου, καὶ φησιν ἐκ τινος
 λίμνης λαμβάνοντα τὴν ἀρχὴν τὸν Νεῖλον φέρεσθαι 25
 διὰ χώρας Αἰθιοπικῆς ἀμυθῆτου· οὐ μὴν αὐτόθεν

1 αὐτὸν Stephanus, αὐτῶν codices 2 τρωγλοδυτῶν D
 4 βόλγιοι CDF, μόλγιοι ABE 5 ἐκείνους om. CF 9
 ὑπεριοκοῦντες CF 12 κειμενίστοις D 13 κειμένοι D
 16 εἰς τὴν Ἑλλήνων διάλεκτον om. CF 17 τοῖς om. D.

οὔτε τοῖς εἰποῦσι *Λίβυσιν*, εἶπερ καὶ πρὸς ἀλήθειαν εἰρήκασιν, οὔτε τῷ συγγραφεὶ προσεκτέον ἀναπόδεικτα λέγουσι.

Ἐπειδὴ δὲ περὶ τῶν πηγῶν καὶ τῆς ῥύσεως ἀν-38
 5 τοῦ διεληλύθαμεν, πειρασόμεθα τὰς αἰτίας ἀποδι-
 δόσαι τῆς πληρώσεως. Θαλῆς μὲν οὖν, εἷς τῶν 2
 ἐπὶ σοφῶν ὀνομαζόμενος, φησὶ τοὺς ἐτησίας ἀντι-
 πνέοντας ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ ποταμοῦ κωλύειν εἰς
 θάλατταν προχεῖσθαι τὸ ρεῦμα, καὶ διὰ τοῦτ' ἀν-
 10 τὸν πληρούμενον ἐπικλύζειν ταπεινὴν οὖσαν καὶ
 πεδιάδα τὴν *Αἴγυπτον*. τοῦ δὲ λόγου τούτου, καί- 3
 περ εἶναι δοκοῦντος πιθανοῦ, ῥάδιον ἐξελέγξαι τὸ
 ψεῦδος. εἰ γὰρ ἦν ἀληθὲς τὸ προειρημένον, οἱ πο-
 ταμοὶ πάντες ἂν οἱ τοῖς ἐτησίαις ἐναντίας τὰς ἐκβο-
 15 λὰς ἔχοντες ἐποιούντο τὴν ὁμοίαν ἀνάβασιν· οὐ μη-
 δαμοῦ τῆς οἰκουμένης συμβαίνοντος ζητητέον ἑτέραν
 αἰτίαν ἀληθινὴν τῆς πληρώσεως. Ἄναξαγόρας δ' ὁ 4
 φυσικὸς ἀπεφήνατο τῆς ἀναβάσεως αἰτίαν εἶναι τὴν
 τηκομένην χιόνα κατὰ τὴν *Αἰθιοπίαν*, ᾧ καὶ ὁ ποιη-
 20 τῆς *Εὐριπίδης* μαθητῆς ὣν ἠκολούθηκε· λέγει γοῦν
Νείλου λιπῶν κάλλιστον ἐκ γαίας ὕδωρ,
ὃς ἐκ μελαμβρότοιο πληροῦται ῥοᾶς
Αἰθιοπίδος γῆς, ἥνικ' ἂν τακῆ χιών.
 καὶ ταύτην δὲ τὴν ἀπόφασιν οὐ πολλῆς ἀντιρροή- 5
 25 σεως δεῖσθαι συμβέβηκε, φανεροῦ πᾶσιν ὄντος ὅτι
 διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν καυμάτων ἀδύνατον χιόνα
 πίπτειν περὶ τὴν *Αἰθιοπίαν*· καθόλου γὰρ περὶ 6
 τοὺς τόπους τούτους οὔτε πάρος οὔτε ψυχὸς οὔθ'

4 ἐπειδὴ] ἐπεὶ C 17 αἰτίαν ἑτέραν vulg. 21
 γαίης CD 25 προσδεῖσθαι II.

ὄλως χειμῶνος ἔμφασις γίνεται, καὶ μάλιστα περὶ
 τὴν ἀνάβασιν τοῦ Νείλου. εἰ δέ τις καὶ συγκωρη-
 σαι χιόνος εἶναι πλῆθος ἐν τοῖς ὑπὲρ Αἰθιοπίαν
 τόποις, ὅμως ἐλέγχεται τὸ ψεῦδος τῆς ἀποφάσεως·
 7 πᾶς γὰρ ποταμὸς ἀπὸ χιόνος ῥέων ὁμολογουμένως 5
 αὔρας ἀναδίδωσι ψυχρὰς καὶ τὸν ἀέρα παχύνει·
 περὶ δὲ τὸν Νεῖλον μόνον τῶν ποταμῶν οὔτε νέ-
 φους ὑποστάσεις ὑπάρχουσιν οὔτ' αὔραι ψυχραὶ
 8 γίνονται οὔθ' ὁ ἀήρ παχύνεται. Ἡρόδοτος δὲ φησι
 τὸν Νεῖλον εἶναι μὲν φύσει τηλικούτον ἡλίος γί-
 νεται κατὰ τὴν πλήρωσιν, ἐν δὲ τῷ χειμῶνι τὸν
 ἥλιον κατὰ τὴν Αἰβύην φερόμενον ἐπισπᾶσθαι πρὸς
 ἑαυτὸν πολλὴν ὑγρασίαν ἐκ τοῦ Νείλου, καὶ διὰ
 τοῦτο περὶ τοὺς καιροὺς τούτους παρὰ φύσιν ἐλάτ-
 9 τωνα γίνεσθαι τὸν ποταμόν· τοῦ δὲ θέρους ἐπι- 15
 στάντος ἀποχωροῦντα τῇ φορᾷ τὸν ἥλιον πρὸς τὰς
 ἄρκτους ἀναξηραίνει καὶ ταπεινοῦν τοὺς τε περὶ 47
 τὴν Ἑλλάδα ποταμοὺς καὶ τοὺς κατὰ τὴν ἄλλην χῶ-
 10 ραν τὴν ὁμοίως ἐκείνη κειμένην. οὐκέτ' οὖν εἶναι
 παράδοξον τὸ γινόμενον περὶ τὸν Νεῖλον· οὐ γὰρ 20
 ἐν τοῖς καύμασιν αὔξεσθαι, κατὰ τὸν χειμῶνα δὲ
 11 ταπεινοῦσθαι διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν. φητέου
 οὖν καὶ πρὸς τοῦτον ὅτι καθῆκον ἦν, ὥσπερ ἀπὸ
 τοῦ Νείλου τὴν ὑγρασίαν ὁ ἥλιος ἐφ' ἑαυτὸν ἐπι-
 σπᾶται κατὰ τοὺς τοῦ χειμῶνος καιροὺς, οὕτω καὶ 25
 ἀπὸ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ τὴν Αἰβύην ὄντων πο-
 12 τᾶν φερόμενα ῥεύματα. ἐπεὶ δ' οὐδαμοῦ τῆς Αἰβύης

4 ὁμοίως D 9 οὔθ' ὁ] οὔτε D 13 ἐκ τοῦ Νείλου
 om. CF 21 καύμασι D αὔξεσθαι om. D.

οὐδὲν τοιοῦτον γινόμενον θεωρεῖται, περιφανῶς ὁ
 συγγραφεὺς σχεδιάζων εὐρίσκειται· καὶ γὰρ οἱ περὶ
 τὴν Ἑλλάδα ποταμοὶ τὴν αὐξήσιν ἐν τῷ χειμῶνι
 λαμβάνουσιν οὐ διὰ τὸ μακρότερον ἀφίστασθαι τὸν
 5 ἥλιον, ἀλλὰ διὰ τὸ πλῆθος τῶν γινομένων ὕμβρων.
 Ἀημόκριτος δ' ὁ Ἀβδηρίτης φησὶν οὐ τὸν περὶ 39
 τὴν μεσημβρίαν τόπον χιονίζεσθαι, καθάπερ εἰρη-
 κεν Εὐριπίδης καὶ Ἀναξαγόρας, ἀλλὰ τὸν περὶ τὰς
 ἄρκτους, καὶ τοῦτο ἔμφανές ἐῖναι πᾶσι. τὸ δὲ πλῆ- 2
 10 θος τῆς σωρευομένης χιόνος ἐν τοῖς βορείοις μέρεσι
 περὶ μὲν τὰς τροπὰς μένειν πεπηγός, ἐν δὲ τῷ θέ-
 ρει διαλυομένων ὑπὸ τῆς θερμοσίας τῶν πάγων
 πολλὴν τηκεδὸνα γίνεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰ
 γεννᾶσθαι καὶ παχέα νέφη περὶ τοὺς μετεωροτέ-
 15 ρους τῶν τόπων, δαψιλοῦς τῆς ἀναθυμιάσεως πρὸς
 τὸ ὕψος αἰρομένης. ταῦτα δ' ὑπὸ τῶν ἐτησίων 3
 ἐλαύνεσθαι, μέχρι ἂν ὅτου προσπέσῃ τοῖς μεγίστοις
 ὄρεσι τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην, ἃ φησὶν εἶναι περὶ
 τὴν Αἰθιοπίαν· ἔπειτα πρὸς τούτοις οὖσιν ὑψηλοῖς
 20 βιαίως θραυόμενα παμμεγέθεις ὕμβρους γεννᾶν, ἐξ
 ὧν πληροῦσθαι τὸν ποταμὸν μάλιστα κατὰ τὴν τῶν
 ἐτησίων ὥραν. ῥᾶδιον δὲ καὶ τοῦτον ἐξελέγχει τοὺς 4
 χρόνους τῆς αὐξήσεως ἀκριβῶς ἐξετάζοντα· ὁ γὰρ
 Νεῖλος ἄρχεται μὲν πληροῦσθαι κατὰ τὰς θερινὰς
 25 τροπὰς, οὕτω τῶν ἐτησίων πνεόντων, λήγει δ'
 ὕστερον ἰσημερίας φθινοπωρινῆς, πάλαι προπεπαυ-
 μένων τῶν εἰρημένων ἀνέμων. ὅταν οὖν ἡ τῆς 5
 πείρας ἀκριβεία κατισχύῃ τὴν τῶν λόγων πιθανό-

5 τῶν γενομένων ὑδάτων CF 14 μετεώρους CF.

τητα, τὴν μὲν ἐπίνοιαν τάνδρως ἀποδεκτέον, τὴν
 δὲ πίστιν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις οὐ δοτέον.
 6 παρήμι γὰρ καὶ διότι τοὺς ἐτησίας ἰδεῖν ἔστιν οὐ-
 δέν τι μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἄρκτου πνέοντας ἢπερ τῆς
 ἐσπέρας· οὐ βορέαι γὰρ οὐδ' ἀπαρκταί μόνοι, ἀλλὰ⁵
 καὶ οἱ πνέοντες ἀπὸ θερινῆς δύσεως ἀργέσται κοι-
 νωνοῦσι τῆς τῶν ἐτησίων προσηγορίας. τό τε λέ-
 γειν ὡς μέγιστα συμβαίνει τῶν ὄρων ὑπάρχειν τὰ
 περὶ τὴν Αἰθιοπίαν οὐ μόνον ἀναπόδεικτόν ἐστιν,
 ἀλλ' οὐδὲ τὴν πίστιν ἔχει διὰ τῆς ἐναργείας συγγω-
 7 ρουμένην. Ἐφορος δὲ καινοτάτην αἰτίαν εἰσφέρων¹⁰
 48 πιδανολογεῖν μὲν πειρᾶται, τῆς δ' ἀληθείας οὐδα-
 μῶς ἐπιτυγχάνων θεωρεῖται. φησὶ γὰρ τὴν Αἴγυ-
 πτον ἅπασαν οὖσαν ποταμόχωστον καὶ χάνυην, ἔτι
 δὲ κισηρώδη τὴν φύσιν, φαρμάδας τε μεγάλας καὶ¹⁵
 διηνεκεῖς ἔχειν, διὰ δὲ τούτων εἰς ἑαυτὴν ἀναλαμ-
 βάνειν ὑγροῦ πλήθος, καὶ κατὰ μὲν τὴν χειμερινὴν
 ὥραν συνέχειν ἐν ἑαυτῇ τοῦτο, κατὰ δὲ τὴν θερι-
 νὴν ὥσπερ ἰδρωτάς τινας ἐξ αὐτῆς πανταχόθεν ἀνιέ-
 8 ναι, καὶ διὰ τούτων πληροῦν τὸν ποταμόν. ὁ δὲ²⁰
 συγγραφεὺς οὗτος οὐ μόνον ἡμῖν φαίνεται μὴ τε-
 θεαμένος τὴν φύσιν τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον τό-
 πων, ἀλλὰ μηδὲ παρὰ τῶν εἰδόντων τὰ κατὰ τὴν
 9 χώραν ταύτην ἐπιμελῶς πεπυσμένος. πρῶτον μὲν
 γὰρ, εἴπερ ἐξ αὐτῆς τῆς Αἰγύπτου ὁ Νεῖλος τὴν αὐ-
 25 ξησιν ἐλάμβανεν, οὐκ ἂν ἐν τοῖς ἀνωτέρω μέρεσιν
 ἐπληροῦτο, διὰ τε πετρώδους καὶ στερεᾶς χώρας

10 ἐνεργείας codices, corr. Wess. 13 ἅπασαν τὴν Αἴ-
 γυπτον ποταμόχωστον οὖσαν II 23 εἰδόντων] ἰδόντων
 Theophylactos VII 17, 22.

φερόμενος· νῦν δὲ πλείω τῶν ἑξακισχιλίων σταδίων
 διὰ τῆς Αἰθιοπίας ῥέων τὴν πλήρωσιν ἔχει πρὶν ἢ
 ψαῦσαι τῆς Αἰγύπτου. ἔπειτ' εἰ μὲν τὸ ῥεῦμα τοῦ 10
 Νείλου ταπεινότερον ἦν τῶν κατὰ τὴν ποταμόχω-
 5 στον γῆν ἀραιωμάτων, ἐπιπολαίους ἂν εἶναι τὰς
 ῥαγάδας συνέβαινε, καθ' ἃς ἀδύνατον ἦν διαμένειν
 τοσοῦτο πλῆθος ὕδατος· εἰ δ' ὑψηλότερον τόπον
 ἐπεῖχεν ὁ ποταμὸς τῶν ἀραιωμάτων, ἀδύνατον ἦν
 10 ἐκ τῶν ταπεινοτέρων κοιλωμάτων εἰς τὴν ὑψηλοτέ-
 ραν ἐπιφάνειαν τὴν τῶν ὑγρῶν σύρρυσιν γίνεσθαι.
 καθόλου δὲ τίς ἂν δυνατὸν ἠγήσασθαι τοὺς ἐκ τῶν 11
 κατὰ τὴν γῆν ἀραιωμάτων ἰδρωτάς τισαύτην αὐ-
 ξησιν τοῦ ποταμοῦ ποιεῖν ὥστε ὑπ' αὐτοῦ σχε-
 δὸν πᾶσαν τὴν Αἰγύπτου ἐπικλύζεσθαι; ἀφίημι
 15 γὰρ καὶ τὸ ψεῦδος τῆς τε ποταμοχώστου γῆς καὶ
 τῶν ἐν τοῖς ἀραιώμασι τηρουμένων ὑδάτων, ἐμ-
 φανῶν ὄντων τῶν ἐν τούτοις ἐλέγχων. ὁ μὲν 12
 γὰρ Μαίανδρος ποταμὸς κατὰ τὴν Ἀσίαν πολλὴν
 χώραν πεποίηκε ποταμόχωστον, ἐν ᾗ τῶν συμβαι-
 20 νόντων περὶ τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ Νείλου τὸ σύν-
 ολον οὐδὲν θεωρεῖται γινόμενον. ὁμοίως δὲ τούτῳ 13
 περὶ μὲν τὴν Ἀκαρνανίαν ὁ καλούμενος Ἀχελῷος
 ποταμὸς, περὶ δὲ τὴν Βοιωτίαν ὁ Κηφισὸς φερό-
 μενος ἐκ τῶν Φωκέων προσκέχωνεν οὐκ ὀλίγην χώ-
 25 ραν, ἐφ' ᾧ ἀμφοτέρων ἐλέγχεται φανερώς τὸ ψεῦ-
 δος τοῦ συγγραφέως. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἔν τις παρ'
 Ἐφόρῳ ζητήσκειν ἐκ παντὸς τρόπου τάκριβες, ὁρῶν
 αὐτὸν ἐν πολλοῖς ὀλιγορηκότα τῆς ἀληθείας. τῶν 40

1 νυνί CF 12 τὴν om. D 13 πᾶσαν σχεδὸν vulg.
 24 προσέχωνεν D.

δ' ἐν Μέμφει τινὲς φιλοσόφων ἐπεχείρησαν αἰτίαν 49
 φέρειν τῆς πληρώσεως ἀνεξέλεγκτον μᾶλλον ἢ πι-
 2 θανήν, ἣ πολλοὶ συγκατατέθεινται. διαιρούμενοι
 γὰρ τὴν γῆν εἰς τρία μέρη φασὶν ὑπάρχειν ἐν μὲν
 τὸ κατὰ τὴν ἡμετέραν οἰκουμένην, ἕτερον δὲ τὸ 5
 τούτοις τοῖς τόποις ἀντιπεπονηδὸς ταῖς ὥραις, τὸ δὲ
 τρίτον μεταξὺ μὲν κείσθαι τούτων, ὑπάρχειν δὲ διὰ
 3 καῦμα ἀοίκητον. εἰ μὲν οὖν ὁ Νεῖλος ἀνέβαινε
 κατὰ τὸν τοῦ χειμῶνος καιρὸν, δῆλον ἂν ὑπῆρχεν
 ὥς ἐκ τῆς καθ' ἡμᾶς ζώνης λαμβάνει τὴν ἐπίρρυσιν 10
 διὰ τὸ περὶ τούτους τοὺς καιροὺς μάλιστα γίνεσθαι
 παρ' ἡμῖν τὰς ἐπομβρίας· ἐπεὶ δὲ τούναντίον περὶ
 τὸ θέρος πληροῦται, πιθανὸν εἶναι κατὰ τοὺς ἀντι-
 κειμένους τόπους γεννᾶσθαι τοὺς χειμῶνας, καὶ
 τὸ πλεονάζον τῶν κατ' ἐκείνους τοὺς τόπους ὑδά- 15
 4 των εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην φέρεσθαι. διὸ
 καὶ πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου μηδένα δύνασθαι
 παρελθεῖν, ὥς ἂν ἐκ τῆς ἐναντίας ζώνης διὰ τῆς
 ἀοικήτου φερομένου τοῦ ποταμοῦ. μαρτυρεῖν δὲ
 τούτοις καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς γλυκύτητος τοῦ κατὰ 20
 τὸν Νεῖλον ὕδατος· διὰ γὰρ τῆς κατακεκαυμένης
 αὐτὸν χέοντα καθέψεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο γλυκύτα-
 του εἶναι πάντων τῶν ποταμῶν, ἅτε φύσει τοῦ
 5 πυρώδους πᾶν τὸ ὑγρὸν ἀπογλυκαίνοντος. οὗτος δ'
 ὁ λόγος ἔχει μὲν τινα [φανερὰν καὶ] πρόχειρον ἀν- 25
 τίρησιν, ὅτι παντελῶς ἀδύνατον εἶναι δοκεῖ ποτα-
 μὸν ἐκ τῆς ἀντικειμένης οἰκουμένης εἰς τὴν ἡμετέ-
 ραν ἀναφέρεσθαι, καὶ μάλιστ' εἴ τις ὑπόθοιτο σφαι-

9 ἂν add. Hertlein 18 προσελθεῖν CF 25 φανε-
 ρὰν καὶ om. D.

ροειδῆ τὴν γῆν ὑπάρχειν. καὶ γὰρ εἰάν τις τοῖς λό-
 γοις κατατολήσας βιάζεται τὴν ἐνάργειαν, ἢ γε
 φύσις τῶν πραγμάτων οὐδαμῶς συγχωρήσει. καθ-
 όλου μὲν γὰρ ἀνεξέλεγκτον ἀπόφασιν εἰσηγούμε-
 5 νοι, καὶ τὴν ἀοίκητον χώραν μεταξὺ τιθέμενοι,
 ταύτη διαφεύξεσθαι τοὺς ἀκριβεῖς ἐλέγχους νομί-
 ζουσι· δίκαιον δὲ τοὺς περὶ τινῶν διαβεβαιουμέ- 6
 νους ἢ τὴν ἐνάργειαν παρέχεσθαι μαρτυροῦσαν ἢ
 τὰς ἀποδείξεις λαμβάνειν ἐξ ἀρχῆς συγκεχωρημέ-
 10 νας. πῶς δὲ μόνος ὁ Νεῖλος ἐξ ἐκείνης τῆς οἰκου-
 μένης φέρεται πρὸς τοὺς καθ' ἡμᾶς τόπους; εἰκὸς
 γὰρ εἶναι καὶ ἑτέρους ποταμούς, καθάπερ καὶ παρ'
 ἡμῖν. ἢ τε τῆς περὶ τὸ ὕδωρ γλυκύτητος αἰτία 7
 παντελῶς ἄλογος. εἰ γὰρ καθεψόμενος ὑπὸ τῶν
 15 κανυμάτων ὁ ποταμὸς ἐγλυκαίνεται, πολύγονος οὐκ
 ἂν ἦν οὐδὲ ποικίλας ἰχθύων καὶ θηρίων ἰδέας εἶχε·
 πᾶν γὰρ ὕδωρ ὑπὸ τῆς πυρώδους φύσεως ἀλλοι-
 50 ωθὲν ἀλλοτριώτατόν ἐστι ζωογονίας. διόπερ τῆ 8
 παρεισαγομένη καθεψήσει τῆς φύσεως τοῦ Νείλου
 20 παντάπασιν ἐναντιουμένης ψευδεῖς τὰς εἰρημένους
 αἰτίας τῆς πληρώσεως ἡγητέον. Οἰνοπίδης δὲ ὁ Χιός 41
 φησι κατὰ μὲν τὴν θερινὴν ὥραν τὰ ὕδατα κατὰ
 τὴν γῆν εἶναι ψυχρά, τοῦ δὲ χειμῶνος τοῦναντίον
 θερμά, καὶ τοῦτο εὐδῆλον ἐπὶ τῶν βαθέων φρεά-
 25 των γίνεσθαι· κατὰ μὲν γὰρ τὴν ἀκμὴν τοῦ χει-
 μῶνος ἤμιστα τὸ ὕδωρ ἐν αὐτοῖς ὑπάρχειν ψυχρόν,
 κατὰ δὲ τὰ μέγιστα κανύματα ψυχρότατον ἐξ αὐτῶν

2 ἐνάργειαν A et D in margine m. 1., ἐνέργειαν ceteri
 8 ἐνέργειαν CF 17 ἀπό D 23 τὴν om. CF τοῦ-
 ναντίον om. CF 24 εὐδῆλον] εὐφάνερον D.

2 ὑγρὸν ἀναφέρεσθαι. διὸ καὶ τὸν Νεῖλον εὐλόγως
 κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα μικρὸν εἶναι καὶ συστέλλε-
 σθαι, διὰ τὸ τὴν μὲν κατὰ γῆν θερμοσίαν τὸ πολὺ
 τῆς ὑγρᾶς οὐσίας ἀναλίσκειν, ὕμβρους δὲ κατὰ τὴν
 Αἴγυπτον μὴ γίνεσθαι· κατὰ δὲ τὸ θέρος μηκέτι 5
 τῆς κατὰ γῆν ἀπαναλώσεως γινομένης ἐν τοῖς κατὰ
 βᾶθος τόποις πληροῦσθαι τὴν κατὰ φύσιν αὐτοῦ
 3 φύσιν ἀνεμποδίστως. φητέον δὲ καὶ πρὸς τοῦτον
 ὅτι πολλοὶ ποταμοὶ τῶν κατὰ τὴν Λιβύην ὁμοίως
 μὲν κείμενοι τοῖς στόμασι, παραπλησίους δὲ τὰς 10
 φύσεις ποιούμενοι, τὴν ἀνάβασιν οὐκ ἔχουσιν ἀνά-
 λογον τῷ Νεῖλῳ· τούναντίον γὰρ ἐν μὲν τῷ χει-
 μῶνι πληροῦμενοι, κατὰ δὲ τὸ θέρος λήγοντες
 ἐλέγχουσι τὸ ψεῦδος τοῦ πειρωμένου τοῖς πιθανοῖς
 4 καταμάχεσθαι τὴν ἀλήθειαν. ἔγγιστα δὲ τῇ ἀλη- 15
 θεῖα προσελήλυθεν Ἀγαθαρχίδης ὁ Κνίδιος. φησὶ
 γὰρ κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν ὕρεσι
 γίνεσθαι συνεχεῖς ὕμβρους ἀπὸ θερινῶν τροπῶν
 5 μέχρι τῆς μετοπωρινῆς ἰσημερίας· εὐλόγως οὖν τὸν
 Νεῖλον ἐν μὲν τῷ χειμῶνι συστέλλεσθαι, τὴν κατὰ 20
 φύσιν ἔχοντα φύσιν ἀπὸ μόνων τῶν πηγῶν, κατὰ
 δὲ τὸ θέρος διὰ τοὺς ἐκχεομένους ὕμβρους λαμβά-
 6 νειν τὴν αὔξησιν. εἰ δὲ τὰς αἰτίας μηδεὶς ἀπο-
 δοῦναι δύναται μέχρι τοῦ νῦν τῆς τῶν ὑδάτων γε-
 νέσεως, οὐ προσήκειν ἀθετεῖσθαι τὴν ἰδίαν ἀπό- 25
 φασιν· πολλὰ γὰρ τὴν φύσιν ἐναντίως φέρειν, ὧν
 τὰς αἰτίας οὐκ ἐφικτὸν ἀνθρώποις ἀκριβῶς ἐξευ-
 7 ρεῖν. μαρτυρεῖν δὲ τοῖς ὑφ' ἑαυτοῦ λεγομένοις καὶ

11 ἡύσεις vulg. 25 προσήκει codices, corr. Rhod.

τὸ γινόμενον περὶ τινὰς τόπους τῆς Ἀσίας· πρὸς
 μὲν γὰρ τοῖς ὄροις τῆς Σκυθίας τοῖς πρὸς τὸ Καν-
 κάσιον ὄρος συνάπτουσι, παρεληλυθότος ἤδη τοῦ
 χειμῶνος, καθ' ἕκαστον ἔτος υἱφετοὺς ἑξαίσιους γί-
 5 νεσθαι συνεχῶς ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἐν δὲ τοῖς πρὸς
 βορρᾶν ἐστραμμένοις μέρεσι τῆς Ἰνδικῆς ὠρισμένοις
 51 καιροῖς καὶ χάλαζαν ἄπιστον τὸ μέγεθος καὶ τὸ πλῆ-
 θος καταράττειν, καὶ περὶ μὲν τὸν Ἰθάσπην ποτα-
 μὸν ἀρχομένου θέρους συνεχεῖς ὕμβρους γίνεσθαι,
 10 κατὰ δὲ τὴν Αἰθιοπίαν μεθ' ἡμέρας τινὰς ταὐτὸ
 συμβαίνειν, καὶ ταύτην τὴν περίστασιν κυκλουμέ-
 νην ἀεὶ τοὺς συνεχεῖς τόπους χιμαίζειν. οὐδὲν οὖν 8
 εἶναι παράδοξον εἰ καὶ κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν τὴν κει-
 μένην ὑπὲρ Αἰγύπτου συνεχεῖς ἐν τοῖς ὄρεσιν ὕμ-
 15 βροι καταράττοντες ἐν τῷ θέρει πληροῦσι τὸν
 ποταμὸν, ἄλλως τε καὶ τῆς ἐναργείας αὐτῆς μαρτυ-
 ρουμένης ὑπὸ τῶν περὶ τοὺς τόπους οἰκούντων βαρ-
 βάρων. εἰ δὲ τοῖς παρ' ἡμῖν γινομένοις ἐναντίαν 9
 ἔχει τὰ λεγόμενα φύσιν, οὐ διὰ τοῦτ' ἀπιστητέον·
 20 καὶ γὰρ τὸν νότον παρ' ἡμῖν μὲν εἶναι χειμέριον,
 περὶ δὲ τὴν Αἰθιοπίαν αἰθριον ὑπάρχειν, καὶ τὰς
 βορείους πνοὰς περὶ μὲν τὴν Εὐρώπην εὐτόνους εἶ-
 ναι, κατ' ἐκείνην δὲ τὴν χώραν βληχερὰς καὶ ἀτόνους
 [καὶ παντελῶς ἀσθενεῖς].
 25 Καὶ περὶ μὲν τῆς πληρώσεως τοῦ Νεῖλου, δυ- 10
 νάμενοι ποικιλώτερον ἀντειπεῖν πρὸς ἅπαντας, ἀρ-

2 ὄροις] τόποις D et Theoph. VII 17, 41 8 Ἰθάσπην
 vulg. 9 ἀρχομένου θέρους om. D 16 ἐναργείας codices,
 corr. Wess. 24 καὶ παντελῶς ἀσθενεῖς· ρώσεως τοῦ νεῖλου
 (καὶ περὶ μὲν πλη in margine add.) D; καὶ παντελῶς ἀσθε-
 νεῖς om. CFGM.

κεσθησόμεθα τοῖς εἰρημένοις, ἵνα μὴ τὴν ἐξ ἀρχῆς
ἡμῖν προκειμένην συντομίαν ὑπερβαίνωμεν. ἐπεὶ
δὲ τὴν βίβλον ταύτην διὰ τὸ μέγεθος εἰς δύο μέρη
διηγήκαμεν, στοχαζόμενοι τῆς συμμετρίας, τὴν πρώ-
την μερίδα τῶν ἱστορουμένων αὐτοῦ περιγράψομεν,⁵
τὰ δὲ συνεχῆ τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἱστορουμένων
ἐν τῇ δευτέρᾳ κατατάξομεν, ἀρχὴν ποιησάμενοι τὴν
ἀπαγγελίαν τῶν γενομένων βασιλέων τῆς Αἴγυπτου
καὶ τοῦ παλαιοτάτου βίου παρ' Αἴγυπτίους.

4 διηγήκαμεν μέρη vulg. 5 παραγράψομεν C.

[ΜΕΡΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ.]

Τῆς πρώτης τῶν Διοδώρου βίβλων διὰ τὸ μὲν 42
γεθός εἰς δύο βίβλους διηρημένης ἢ πρώτη μὲν περι-
έχει προοίμιον περὶ ὅλης τῆς πραγματείας καὶ τὰ
λεγόμενα κατ' Αἴγυπτιοῖς περὶ τῆς τοῦ κόσμου γε-
5 νέσεως καὶ τῆς τῶν ὄλων ἐξ ἀρχῆς συστάσεως, πρὸς
δὲ τούτοις περὶ τῶν θεῶν, ὅσοι πόλεις ἐκτίσαν
κατ' Αἴγυπτον ἐπωνύμους ἑαυτῶν ποιήσαντες, περὶ
τε τῶν πρώτων γενομένων ἀνθρώπων καὶ τοῦ πα-
λαιολιθίου βίου, τῆς τε τῶν ἀθανάτων τιμῆς καὶ
10 τῆς τῶν ναῶν κατασκευῆς, ἐξῆς δὲ περὶ τῆς τοπο-
52 θεσίας τῆς κατ' Αἴγυπτον χώρας καὶ τῶν περὶ τὸν
Νεῖλον ποταμὸν παραδοξολογουμένων, τῆς τε τού-
του πληρώσεως τὰς αἰτίας καὶ τῶν ἱστορικῶν καὶ
φιλοσόφων ἀποφάσεις, ἔτι δὲ τὰς πρὸς ἕκαστον
15 τῶν συγγραφέων ἀντιρρήσεις· ἐν ταύτῃ δὲ τῇ βί- 2
βλῳ τὰ συνεχῆ τοῖς προειρημένοις διέξιμεν. ἀρχό-
μεθα δὲ ἀπὸ τῶν γενομένων πρώτων κατ' Αἴγυ-
πτον βασιλέων, καὶ τὰς κατὰ μέρος αὐτῶν πράξεις
ἐκθησόμεθα μέχρι Ἀμάσιδος τοῦ βασιλέως, προεκ-

Argumentum huius partis verbosum praeponit A. —
1 τῆς πρώτης — διηρημένης om. C 17 ἀπὸ τῶν πρώ-
των κατ' Αἴγυπτον γενομένων βασιλέων CF 19 Ἀμάσιος DF.

θέμενοι κεφαλαιωδῶς τὴν ἀρχαιοτάτην ἀγωγὴν τῶν κατ' Αἴγυπτον.

- 43 Βίβη γὰρ τὸ παλαιὸν Αἴγυπτίους φασι χρῆσθαι τὸ μὲν ἀρχαιότατον πόαν ἐσθίουσας καὶ τῶν ἐν τοῖς ἔλεσι γινομένων τοὺς κανλοὺς καὶ τὰς ῥίζας, πείραν⁵ διὰ τῆς γεύσεως ἐκάστου λαμβάνοντας, πρώτην δὲ καὶ μάλιστα προσενέγκασθαι τὴν ὀνομαζομένην ἄγρωστιν διὰ τὸ καὶ τῇ γλυκύτητι διάφορον εἶναι καὶ τὴν τροφὴν ἀροῦσαν παρέχεσθαι τοῖς σώμασι τῶν ἀν-
²θρώπων· καὶ γὰρ τοῖς κτήνεσι ταύτην θεωρεῖσθαι¹⁰ προσηνῆ καὶ ταχὺ τοὺς ὄγκους αὐτῶν προσανατρέφειν. διὸ καὶ τῆς εὐχρηστίας τῆς περὶ τὴν βοτάνην ταύτην μνημονεύοντας τοὺς ἀνθρώπους μέχρι τοῦ νῦν, ὅταν πρὸς θεοὺς βαδίξωσι, τῇ χειρὶ ταύτης λαμβάνοντας προσεύχεσθαι· οἴονται γὰρ τὸν ἀνθρώπων¹⁵ ἔλειον καὶ λιμνωδὲς εἶναι ζῶον, ἀπὸ τε τῆς λειότητος τεκμαιρόμενοι καὶ τῆς φυσικῆς ποιότητος, ἔτι δὲ τοῦ προσδεῖσθαι τροφῆς τῆς ὑγρᾶς μᾶλλον ἢ τῆς
³ξηρᾶς. δευτέραν δὲ λέγουσιν ἔχειν διαγωγὴν τοὺς Αἴγυπτίους τὴν τῶν ἰχθύων βρωσιν, πολλὴν δα-
²⁰ψίλειαν παρεχομένου τοῦ ποταμοῦ, καὶ μάλιστα ὅτε μετὰ τὴν ἀνάβασιν ταπεινούμενος ἀναξηραίνοιτο.
⁴ὁμοίως δὲ καὶ τῶν βοσκημάτων ἕνα σαρκοφαγεῖν, καὶ ταῖς δοραῖς τῶν κατεσθιομένων ἐσθῆσι χρῆ-
²⁵σθαι, καὶ τὰς οἰκῆσεις ἐκ τῶν καλάμων κατασκευάζεσθαι. ἴχνη δὲ τούτων διαμένειν παρὰ τοῖς νομέεσι τοῖς κατ' Αἴγυπτον, οὓς ἅπαντάς φασι μέχρι τοῦ νῦν μηδεμίαν ἄλλην οἰκησιν ἢ τὴν ἐκ τῶν κα-

7 ἄγρωστον C 8 τῇ om. vulg. 14 ταύτην D 17
 ποιότητος Reiske 24 ἐσθῆσει D.

λάμων ἔχειν, δοκιμάζοντας ἀρκεῖσθαι ταύτη. πολ- 5
 λούς δὲ χρόνους τούτω τῷ βίῳ διεξαγαγόντας τὸ
 τελευταῖον ἐπὶ τοὺς ἐδωδίμους μεταβῆναι καρπούς,
 53 ὧν εἶναι καὶ τὸν ἐκ τοῦ λατοῦ γινόμενον ἄρτον.
 5 καὶ τούτων τὴν εὐρεσίην οἱ μὲν εἰς τὴν Ἴσιν ἀνα-
 φέρουσιν, οἱ δ' εἰς τινα τῶν παλαιῶν βασιλέων τὸν
 ὀνομαζόμενον Μηνᾶν. οἱ δ' ἱερεῖς εὐρετήν τῶν μὲν 6
 παιδείῶν καὶ τῶν τεχνῶν μυθολογοῦσι τὸν Ἑρμῆν
 γεγονέναι, τῶν δ' εἰς τὸν βίον ἀναγκαίων τοὺς
 10 βασιλεῖς· διὸ καὶ τὸ παλαιὸν παραδίδοσθαι τὰς βα-
 σιλείας μὴ τοῖς ἐκγόνοις τῶν ἀρχόντων, ἀλλὰ τοῖς
 πλείστα καὶ μέγιστα τὸ πλῆθος εὐεργετοῦσιν, εἴτε
 προκαλουμένων τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐφ' ἑαυτῶν
 βασιλεῖς ἐπὶ τὴν κοινὴν εὐεργεσίαν, εἴτε καὶ κατ'
 15 ἀλήθειαν ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀναγραφαῖς οὕτω παρελη-
 φότων.

Μυθολογοῦσι δ' αὐτῶν τινες τὸ μὲν πρῶτον 44
 ἄρξει τῆς Αἰγύπτου θεοὺς καὶ ἥρωας ἔτη βραχὺ
 λείποντα τῶν μυρίων καὶ ὀκτακισχιλίων, καὶ θεῶν
 20 ἔσχατον βασιλεῦσαι τὸν Ἴσιδος Ὀρον· ὑπ' ἀνθρώ-
 πων δὲ τὴν χώραν βεβασιλευσθαί φασιν [ἀπὸ Μοί-
 ριδος] ἔτη βραχὺ λείποντα τῶν πεντακισχιλίων μέ-
 χρι τῆς ἑκατοστῆς καὶ ὀγδοηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, καθ'
 ἣν ἡμεῖς μὲν παρεβάλομεν εἰς Αἴγυπτον, ἐβασίλευε
 25 δὲ Πτολεμαῖος ὁ νέος Διόνυσος χρηματίζων. τού- 2
 των δὲ τὰ μὲν πλείστα κατασχεῖν τὴν ἀρχὴν ἐγγω-
 ρίους βασιλεῖς, ὀλίγα δὲ Αἰθίοπας καὶ Πέρσας καὶ

2 διεξάγοντας libri, corr. Dindorf 7 μὲν τῶν libri,
 corr. Dind. 8 τὸν om. C 18 καὶ] τε καὶ vulg. 21
 μυρίδος D, μυριάδος F; del. Dind. 24 ἐβασίλευσεν D.

Μακεδόνας. Αἰθίοπας μὲν οὖν ἄρξαι τέτταρας, οὐ
κατὰ τὸ ἐξῆς, ἀλλ' ἐκ διαστήματος, ἔτη τὰ πάντα
3 βραχὺ λείποντα τῶν ἕξ καὶ τριάκοντα· Πέρσας δ'
ἠγήσασθαι Καμβύσον τοῦ βασιλέως τοῖς ὄπλοις
καταστρεψαμένου τὸ ἔθνος πέντε πρὸς τοῖς ἑκατὸν 5
καὶ τριάκοντα ἔτεσι σὺν ταῖς τῶν Αἰγυπτίων ἀπο-
στάσεσιν, ἃς ἐποιήσαντο φέρειν οὐ δυνάμενοι τὴν
τραχύτητα τῆς ἐπιστασίας καὶ τὴν εἰς τοὺς ἐγγω-
4 ρίους θεοὺς ἀσέβειαν. ἑσχάτους δὲ Μακεδόνας ἄρ-
ξαι καὶ τοὺς ἀπὸ Μακεδόνων ἕξ ἔτη πρὸς τοῖς δια- 10
κοσίοις καὶ ἑβδομήκοντα. τοὺς δὲ λοιποὺς χρόνους
ἅπαντας διατελέσαι βασιλεύοντας τῆς χώρας ἐγγω-
ρίους, ἄνδρας μὲν ἑβδομήκοντα πρὸς τοῖς τετρακο-
σίοις, γυναῖκας δὲ πέντε· περὶ ὧν ἀπάντων οἱ μὲν
ἱερεῖς εἶχον ἀναγραφὰς ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοισι ἐκ πα- 15
λαιῶν χρόνων ἀεὶ τοῖς διαδόχοις παραδεδομένας,
ὀπηλίκοις ἕκαστος τῶν βασιλευσάντων ἐγένετο τῷ 54
μεγέθει καὶ ὁποῖός τις τῇ φύσει καὶ τὰ κατὰ τοὺς
5 ἰδίους χρόνους ἐκάστῳ παραχθέντα· ἡμῖν δὲ περὶ
ἐκάστου τὰ κατὰ μέρος μακρὸν ἂν εἶη καὶ περιε- 20
ρον γράφειν, ὡς ἂν τῶν πλείστων ἀχρηστων περι-
ελημμένων. διόπερ τῶν ἀξίων ἱστορίας τὰ κυριώ-
τατα συντόμως διεξιέναι πειρασόμεθα.

45 Μετὰ τοὺς θεοὺς τοίνυν πρῶτόν φασι βασιλεῦ-
σαι τῆς Αἰγύπτου Μηνᾶν, καὶ καταδεῖξαι τοῖς λαοῖς 25
θεοὺς τε σέβεσθαι καὶ θυσίας ἐπιτελεῖν, πρὸς δὲ
τούτοις παρατίθεσθαι τραπέζας καὶ κλίνας καὶ στρω-
μνῆ πολυτελεῖ χρῆσθαι, καὶ τὸ σύνολον τρυφήν καὶ
2 πολυτελεῖ βίον εἰσηγήσασθαι. διὸ καὶ πολλαῖς ὕστε-

ρον γενεαῖς βασιλεύοντα Τυέφαχθον τὸν Βοκχό-
 ριδος τοῦ σοφοῦ πατέρα λέγουσιν εἰς τὴν Ἀραβίαν
 στρατεύσαντα, τῶν ἐπιτηδείων αὐτὸν διὰ τε τὴν
 ἐρημίαν καὶ τὰς δυσχωρίας ἐκλιπόντων, ἀναγκα-
 5 σθῆναι μίαν ἡμέραν ἐνδεᾶ γενόμενον χρήσασθαι
 διαίτη παντελῶς εὐτελεῖ παρά τισι τῶν τυχόντων
 ἰδιωτῶν, ἡσθέντα δὲ καθ' ὑπερβολὴν καταγνῶναι
 τῆς τροφῆς καὶ τῷ καταδείξαντι τὴν πολυτέλειαν ἐξ
 ἀρχῆς βασιλεῖ καταρᾶσθαι· οὕτω δ' ἐγκάρδιον αὐτῷ
 10 τὴν μεταβολὴν γενέσθαι τὴν περὶ τὴν βρῶσιν καὶ πό-
 σιν καὶ κοίτην ὥστε τὴν κατάραν ἀναγράψαι τοῖς ἱε-
 ροῖς γράμμασιν εἰς τὸν τοῦ Διὸς ναὸν ἐν Θήβαις·
 ὃ δὴ δοκεῖ μάλιστα αἴτιον γενέσθαι τοῦ μὴ διαμεῖ-
 ναι τὴν δόξαν τοῦ Μηνᾶ καὶ τὰς τιμὰς εἰς τοὺς
 15 ὕστερον χρόνους. ἐξῆς δ' ἄρξαι λέγεται τοῦ προ- 3
 ειρημένου βασιλέως τοὺς ἀπογόνους δύο πρὸς τοῖς
 πεντήκοντα τοὺς ἅπαντας ἔτη πλείω τῶν χιλίων
 καὶ τετταράκοντα· ἐφ' ὧν μηδὲν ἄξιον ἀναγραφῆς
 γενέσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα κατασταθέντος βασιλέως 4
 20 Βουσίριδος καὶ τῶν τούτου πάλιν ἐκρόνων ὀκτώ,
 τὸν τελευταῖον ὀμώνυμον ὄντα τῷ πρώτῳ φασὶ κτί-
 σαι τὴν ὑπὸ μὲν τῶν Αἰγυπτίων καλουμένην Διὸς
 πόλιν τὴν μεγάλην, ὑπὸ δὲ τῶν Ἑλλήνων Θήβας.
 τὸν μὲν οὖν περίβολον αὐτὸν ὑποστήσασθαι σταδίων
 25 ἑκατὸν καὶ τετταράκοντα, οἰκοδομήμασι δὲ μεγά-
 λοις καὶ ναοῖς ἐκπρεπέσι καὶ τοῖς ἄλλοις ἀναθήμασι
 κοσμηῆσαι θαυμαστῶς· ὁμοίως δὲ καὶ τὰς τῶν ἰδιω- 5

1 βασιλεύσαντα II γνεφαχθῶ C 3 στρατεύοντα C
 αὐτῷ CF 18 τετρακοσίων AE 22 τῶν om. vulg. 26
 εὐπρεπέσι II.

τῶν οὐκίας, ἃς μὲν τετραπόρους, ἃς δὲ πενταπόρους κατασκευάσαι, καὶ καθόλου τὴν πόλιν εὐδαιμονεστάτην οὐ μόνον τῶν κατ' Αἴγυπτον, ἀλλὰ καὶ 55
 6 τῶν ἄλλων πασῶν ποιῆσαι. διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς περὶ αὐτὴν εὐπορίας τε καὶ δυνάμεως εἰς πάντα 5
 τόπον τῆς φήμης διαδεδομένης ἐπιμεμηῆσθαι καὶ τὸν ποιητὴν αὐτῆς φασιν ἐν οἷς λέγει

οὐδ' ὄσα Θήβας

Αἴγυπτίας, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐνὶ κτήματα κεῖται,
 αἷθ' ἑκατόμυλοὶ εἰσι, διηκόσιοι δ' ἄν' ἑκάστην 10
 ἄνδρες ἐξοιχνεῦσι σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν.

7 ἔνιοι δὲ φασιν οὐ πύλας ἑκατὸν ἐσχημέναι τὴν πόλιν, ἀλλὰ πολλὰ καὶ μεγάλα προπύλαια τῶν ἰερῶν, ἀφ' ὧν ἑκατόμυλον ὠνομάσθαι, καθάπερ εἰ πολύμυλον. δισμύρια δ' ἄρματα πρὸς ἀλήθειαν ἐξ αὐ- 15
 τῆς εἰς τοὺς πολέμους ἐκπορεύεσθαι· τοὺς γὰρ ἰππῶνας ἑκατὸν γεγυμέναι κατὰ τὴν παραποταμίαν τὴν ἀπὸ Μέμφεως ἄχρι Θηβῶν τῶν κατὰ τὴν Λιβύην, ἑκάστου δεχομένου ἀνὰ διακοσίους ἵππους, ὧν ἔτι νῦν τὰ θεμέλια δείκνυσθαι. 20

46 Οὐ μόνον δὲ τοῦτον τὸν βασιλέα παρελήφαμεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὕστερον ἀρξάντων πολλοὺς εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς πόλεως πεφιλοτιμηῆσθαι. ἀναθήμασί τε γὰρ πολλοῖς καὶ μεγάλοις ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς, ἔτι δ' ἑλεφαντίνοις, καὶ κολοτικῶν ἀνδριάντων πλή- 25
 θει, πρὸς δὲ τούτοις κατασκευαῖς μονολίθων ὀβελίσκων μηδεμίαν τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον οὕτω κεκο-

9 ἐν] ἐν D 16 ἐκπορεύεσθαι] ἐξίέναι CF 18 τῶν κατὰ τὴν [τὴν om. vulg.] Λιβύην additamentum mirum; v. 12—20 spurios esse conī. Eichstädt 25 ἑλεφαντίνων D.

σμηθῆσαι. τεττάρων γὰρ ἱερῶν κατασκευασθέντων
 τό τε κάλλος καὶ τὸ μέγεθος θαυμαστὸν εἶναι τὸ
 παλαιότατον, τρισκαίδεκα μὲν σταδίων τὴν περίμε-
 τρον, πέντε δὲ καὶ τετταράκοντα πηχῶν τὸ ὕψος,
 5 εἴκοσι δὲ καὶ τεττάρων ποδῶν τὸ πλάτος τῶν τοί-
 χων. ἀκόλουθον δὲ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ ταύτῃ καὶ 3
 τὸν ἐν αὐτῷ κόσμον τῶν ἀναθημάτων γενέσθαι, τῇ
 τε δαπάνῃ θαυμαστὸν καὶ τῇ χειρουργίᾳ περιττῶς
 εἰργασμένον. τὰς μὲν οὖν οἰκοδομὰς διαμεμενηκέ- 4
 10 ναι μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων, τὸν δ' ἄργυρον
 καὶ χρυσὸν καὶ τὴν δι' ἐλέφαντος καὶ λιθείας πολυ-
 τέλειαν ὑπὸ Περσῶν σεσυλήσθαι καθ' οὓς και-
 ροὺς ἐνέπηρσε τὰ κατ' Αἴγυπτον ἱερὰ Καμβύσης·
 ὅτε δὴ φασὶ τοὺς Πέρσας μετενεγκόντας τὴν εὐπο-
 15 ρίαν ταύτην εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τεχνίτας ἐξ Αἰγύ-
 πτου παραλαβόντας κατασκευάσαι τὰ περιβόητα βα-
 σίλεια τὰ τε ἐν Περσεπόλει καὶ τὰ ἐν Σούσοις καὶ
 56 τὰ ἐν Μηδίᾳ. τοσοῦτο δὲ πλῆθος χρημάτων ἀπο- 5
 φαίνουσι γεγυμέναι τότε κατ' Αἴγυπτον ὥστε τῶν
 20 κατὰ τὴν σύλησιν ἀπολειμμάτων κατακαυθέντων τὰ
 συναχθέντα κατὰ μικρὸν εὗρεθῆναι χρυσοῦ μὲν
 πλείω τῶν τριακοσίων ταλάντων, ἀργυρίου δ' οὐκ
 ἐλάττω τῶν δισχιλίων καὶ τριακοσίων ταλάντων.
 εἶναι δὲ φασὶ καὶ τάφους ἐνταῦθα τῶν ἀρχαίων βα- 6
 25 σιλέων θαυμαστοὺς καὶ τῶν μεταγενεστέρων τοῖς
 εἰς τὰ παραπλήσια φιλοτιμουμένοις ὑπερβολὴν οὐκ
 ἀπολείποντας. οἱ μὲν οὖν ἱερεῖς ἐκ τῶν ἀναγραφῶν 7
 ἔφασαν εὐρίσκειν ἑπτὰ πρὸς τοῖς τετταράκοντα τά-

2 θαυμαστὸν D, θαυμαστῶν ὄν F, θαυμαστῶν ἐν C
 20 ἀπολειμμάτων] τῶν add. D 22 ἀργύρου vulg.

φους βασιλικούς· εἰς δὲ Πτολεμαῖον τὸν Λάγου δια-
 μεῖναι φασιν ἑπτακαίδεκα μόνον, ὧν τὰ πολλὰ κατ-
 ἐφθαρτο καθ' οὗς χρόνους παρεβάλομεν ἡμεῖς εἰς
 ἐκείνους τοὺς τόπους, ἐπὶ τῆς ἑκατοστῆς καὶ ὀγδοη-
 8 κοστῆς Ὀλυμπιάδος. οὐ μόνον δ' οἱ κατ' Αἴγυπτον ⁵
 ἑρεῖς ἐκ τῶν ἀναγραφῶν ἱστοροῦσιν, ἀλλὰ καὶ
 πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων τῶν παραβαλόντων μὲν εἰς
 τὰς Θήβας ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, συνταξα-
 μένων δὲ τὰς Αἴγυπτιακὰς ἱστορίας, ὧν ἔστι καὶ
 Ἑκαταῖος, συμφωνοῦσι τοῖς ὑφ' ἡμῶν εἰρημένους. ¹⁰
 47 ἀπὸ γὰρ τῶν πρώτων τάφων, ἐν οἷς παραδέδοται
 τὰς παλλακίδας τοῦ Διὸς τεθάφθαι, δέκα σταδίων
 φησὶν ὑπάρχει βασιλέως μνημα τοῦ προσαγορευ-
 θέντος Ὄσμανδίου. τούτου δὲ κατὰ μὲν τὴν εἰς-
 15 οδον ὑπάρχειν πυλῶνα λίθου ποικίλου, τὸ μὲν μῆ-
 κος δίπλεθρον, τὸ δ' ὕψος τετταράκοντα καὶ πέντε
 2 πηγῶν· διελθόντι δ' αὐτὸν εἶναι λίθινον περιστυ-
 λον τετράγωνον, ἐκάστης πλευρᾶς οὔσης τεττάρων
 πλέθρων· ὑπερεῖσθαι δ' ἀντὶ τῶν κίωνων ζώδια
 πηγῶν ἑκαίδεκα μονόλιθα, τὸν τύπον εἰς τὸν ἀρ-
 20 χαῖον τρόπον εἰργασμένα· τὴν ὀροφήν τε πᾶσαν ἐπὶ
 πλάτος δυοῖν ὀργυιῶν ὑπάρχειν μονόλιθον, ἀστέρων
 ἐν κυανῷ καταπεποικιμένην· ἐξῆς δὲ τοῦ περιστύ-
 λου τούτου πάλιν ἑτέραν εἰσοδον καὶ πυλῶνα τὰ μὲν
 ἄλλα παραπλήσιον τῷ προειρημένῳ, γλυφαῖς δὲ ²⁵
 3 παντοίαις περιττότερον εἰργασμένον· παρὰ δὲ τὴν
 εἰσοδον ἀνδριάντας εἶναι τρεῖς ἐξ ἑνὸς τοῦς πάν-

2 φασιν om. CF 4 ἐπὶ — Ὀλυμπιάδος del. Eich. (c. 44, 1)
 11 ἀπὸ γὰρ δέκα σταδίων τῶν πρ. Hertlein 14 Ὄσμανδα-
 νέως C, ὀσμανδίας D (μέγεθος τάφου καὶ κάλλος σμμαν-
 δου in mg.)

τας λίθου μέλανος τοῦ Σηηνίτου, καὶ τούτων ἓνα
 μὲν καθήμενον ὑπάρχειν μέγιστον πάντων τῶν κατ'
 Αἴγυπτον, οὗ τὸν πόδα μετρούμενον ὑπερβάλλειν
 57 τοὺς ἑπτὰ πήχεις, ἑτέρους δὲ δύο πρὸς τοῖς γόνασι,
 5 τὸν μὲν ἐκ δεξιῶν, τὸν δὲ ἐξ εὐωνύμων, θυγατρὸς
 καὶ μητρὸς, τῷ μεγέθει λειπομένους τοῦ προειρη-
 μένου. τὸ δ' ἔργον τοῦτο μὴ μόνον εἶναι κατὰ τὸ 4
 μέγεθος ἀποδοχῆς ἄξιον, ἀλλὰ καὶ τῇ τέχνῃ θαυ-
 μαστὸν καὶ τῇ τοῦ λίθου φύσει διαφέρον, ὡς ἂν ἐν
 20 τηλικούτῳ μεγέθει μήτε διαφυάδος μήτε κηλίδος μη-
 δεμιᾶς θεωρουμένης. ἐπιγεγράφθαι δ' ἐπ' αὐτοῦ
 „Βασιλεὺς βασιλέων Ὀσυμανδύας εἰμί. εἰ δέ τις εἰ-
 δέναι βούλεται πηλίκος εἰμί καὶ ποῦ κεῖμαι, νικάτω
 5 τῶν ἐμῶν ἔργων.“ εἶναι δὲ καὶ ἄλλην εἰκόνα τῆς 5
 15 μητρὸς αὐτοῦ κατ' αὐτὴν πηγῶν εἴκοσι μονόλιθον,
 ἔχουσαν δὲ τρεῖς βασιλείας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὡς δια-
 σημαίνειν ὅτι καὶ θυγάτηρ καὶ γυνὴ καὶ μήτηρ βα-
 σιλέως ὑπῆρξε. μετὰ δὲ τὸν πυλῶνα περίστυλον 6
 εἶναι τοῦ προτέρου ἀξιολογώτερον, ἐν ᾧ γλυφᾶς
 20 ὑπάρχειν παντοίας δηλούσας τὸν πόλεμον τὸν γε-
 νόμενον αὐτῷ πρὸς τοὺς ἐν τοῖς Βάκτροις ἀποστάν-
 τας· ἐφ' οὓς ἐστρατεύσθαι πεζῶν μὲν τετραράκοντα
 μυριάσιν, ἵππεῦσι δὲ δισμυροῖς, εἰς τέτταρα μέρη
 διηρημένης τῆς πάσης στρατιᾶς, ὧν ἀπάντων υἱοὺς
 25 τοῦ βασιλέως ἐσχηκέναι τὴν ἡγεμονίαν. καὶ κατὰ 48
 μὲν τὸν πρῶτον τῶν τοίχων τὸν βασιλέα κατεσκευά-
 σθαι πολιορκοῦντα τεῖχος ὑπὸ ποταμοῦ περίρρυτον
 καὶ προκινδυνεύοντα πρὸς τινὰς ἀντιτεταγμένους

1 μέλανος Hertlein, Μέμνονος libri 12 Ὀσυμανδίας D
 15 εἴκοσι πηγῶν vulg. 21 βακτώσις D 24 ἀπάσης CF.

μετὰ λέοντος, συναγωνιζομένου τοῦ θηρίου κατα-
 πληκτικῶς· ὑπὲρ οὗ τῶν ἐξηγουμένων οἱ μὲν ἔφα-
 σαν πρὸς ἀλήθειαν χειροθήτη λέοντα τρεφόμενον ὑπὸ
 τοῦ βασιλέως συγκινδυνεύειν αὐτῷ κατὰ τὰς μάχας
 καὶ τροπὴν ποιεῖν τῶν ἐναντίων διὰ τὴν ἀλκίην,⁵
 τινὲς δ' ἰστόρουν ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἀνδρείος ὢν
 καὶ φορτικῶς ἑαυτὸν ἐγκωμιάζειν βουλόμενος, διὰ
 τῆς τοῦ λέοντος εἰκόνης τὴν διάθεσιν ἑαυτοῦ τῆς
² ψυχῆς ἐσήμαινεν. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τοίχῳ τοὺς
 αἰχμαλώτους ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀγομένους εἰργά-¹⁰
 σθαι τὰ τε αἰδοῖα καὶ τὰς χεῖρας οὐκ ἔχοντας, δι'
 ὧν δοκεῖν δηλοῦσθαι διότι ταῖς ψυχαῖς ἄναυδροι
 καὶ κατὰ τὰς ἐν τοῖς δεινοῖς ἐνεργείας ἔχειρες ἦσαν.
³ τὸν δὲ τρίτον ἔχειν γλυφὰς παντοίας καὶ διαπρε-
 πεῖς γραφάς, δι' ὧν δηλοῦσθαι βουθυσίας τοῦ βα-⁵⁸
 σιλέως καὶ θρόμβον ἀπὸ τοῦ πολέμου καταγόμε-¹⁶
⁴ νον. κατὰ δὲ μέσον τὸν περίστυλον ὑπαίθριον
 βωμὸν ἄκοδομησθαι τοῦ καλλίστου λίθου τῆ τε χειρ-
⁵ ουργία διάφορον καὶ τῷ μεγέθει θαυμαστόν. κατὰ
 δὲ τὸν τελευταῖον τοῖχον ὑπάρχειν ἀνδριάντας καθ-²⁰
 ημένους δύο μονολίθους ἑπτὰ καὶ εἴκοσι πηγῶν,
 παρ' οὓς εἰσόδους τρεῖς ἐκ τοῦ περιστύλου κατε-
 σκευάσθαι, καθ' ἃς οἶκον ὑπάρχειν ὑπόστυλον,
 ᾧδεῖον τρόπον κατεσκευασμένον, ἐκάστην πλευρὰν
⁶ ἔχοντα δίπλεθρον. ἐν τούτῳ δ' εἶναι πλήθος ἀν-²⁵
 δριάντων ξυλίνων, διασημαῖνον τοὺς [τὰς] ἀμφισβη-
 τήσεις ἔχοντας καὶ προσβλέποντας τοῖς τὰς δίκας
 κρίνουσι· τούτους δ' ἐφ' ἐνὸς τῶν τοίχων ἐγγεγλυ-

1 τοῦ om. D   7 φορτικός vulg.   10 τοῦ om. D
 12 δοκεῖ DF   18 ἀκοδομησθαι D   26 τὰς om. D.

φθαι τριάκοντα τὸν ἀριθμόν, καὶ κατὰ τὸ μέσον
τὸν ἀρχιδικαστήν, ἔχοντα τὴν ἀλήθειαν ἐξηρημέ-
νην ἐκ τοῦ τραχήλου καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιμύ-
οντα, καὶ βιβλίων αὐτῷ παρακείμενον πλῆθος· ταύτας
5 δὲ τὰς εἰκόνας ἐνδείκνυσθαι διὰ τοῦ σχήματος ὅτι
τοὺς μὲν δικαστὰς οὐδὲν δεῖ λαμβάνειν, τὸν ἀρχι-
δικαστὴν δὲ πρὸς μόνην βλέπειν τὴν ἀλήθειαν. ἐξῆς 49
δ' ὑπάρχειν περίπατον οἴκων παντοδαπῶν πλήρη,
καθ' οὓς παντοῖα γένη βρωτῶν κατεσκευάσθαι τῶν
10 πρὸς ἀπόλαυσιν ἡδίστων. καθ' ὃν δὴ γλυφαῖς ἐν- 2
τυχεῖν εἶναι καὶ χρώμασιν ἐπηνδισμένον τὸν βασιλέα,
φέροντα τῷ θεῷ χρυσὸν καὶ ἄργυρον, ὃν ἐξ ἀπάσης
ἐλάμβανε τῆς Αἰγύπτου κατ' ἐνιαυτὸν ἐκ τῶν ἀρ-
γυρείων καὶ χρυσεῶν μετάλλων· ὑπογεγράφθαι δὲ
15 καὶ τὸ πλῆθος, ὃ συγκεφαλαιούμενον εἰς ἀργυρίου
λόγον εἶναι μῶν τρισχιλίας καὶ διακοσίας μυριά-
δας. ἐξῆς δ' ὑπάρχειν τὴν ἱερὰν βιβλιοθήκην, ἐφ' 3
ἧς ἐπιγεγράφθαι Ψυχῆς ἰατρεῖον, συνεχεῖς δὲ ταύτη
τῶν κατ' Αἴγυπτον θεῶν ἀπάντων εἰκόνας, τοῦ
20 βασιλέως ὁμοίως διαφοροοῦντος ἃ προσήκον ἦν
ἐκάστοις, καθάπερ ἐνδείκνυμένου πρὸς τε τὸν Ὅσιριν
καὶ τοὺς κάτω παρέδρους ὅτι τὸν βίον ἐξετέλεσεν
εὐσεβῶν καὶ δικαιοπραγῶν πρὸς τε ἀνθρώπους καὶ
59 θεούς. ὁμότοιχον δὲ τῇ βιβλιοθήκῃ κατεσκευάσθαι 4
25 περιττῶς οἶκον εἰκοσίκλινον, ἔχοντα τοῦ τε Διὸς
καὶ τῆς Ἥρας, ἔτι δὲ τοῦ βασιλέως εἰκόνας, ἐν ᾧ

1 ἀριθμόν] ἄχειρας supplet Hertlein (ex Plut. de Iside 10)
τὸ om. CD 3 ἐπιμύουσαν codices, corr. Hertlein 10
ἐντυχαῖς F, εὐτύκοις Wesseling, ἐμψύχοις Eichstädt, ἐκτυ-
πον malim; γλυφᾶς ἐν τοίχῳ ἰδεῖν εἶναι Reiske.

δοκεῖν καὶ τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως ἐντεθάφθαι.
 5 κύκλῳ δὲ τούτου πλήθος οἰκημάτων κατεσκευάσθαι
 γραφῆν ἔχόντων ἐμπρεπῆ πάντων τῶν καθιερωμένων
 ἐν Αἰγύπτῳ ζώων· ἀνάβασίν τε δι' αὐτῶν εἶναι
 πρὸς ὄλον τὸν τάφον· ἣν διελθοῦσιν ὑπάρχειν ἐπὶ 5
 τοῦ μνήματος κύκλον χρυσοῦν τριακοσίων καὶ ἐξή-
 κοντα καὶ πέντε πηγῶν τὴν περίμετρον, τὸ δὲ πᾶχος
 πηχυαίου· ἐπιγεγράφθαι δὲ καὶ διηρηθῆναι καθ'
 ἕκαστον πῆχυν τὰς ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ, παραγε-
 γραμμένων τῶν κατὰ φύσιν γινομένων τοῖς ἄστροις 10
 ἀνατολῶν τε καὶ δύσεων καὶ τῶν διὰ ταύτας ἐπιτε-
 λουμένων ἐπισημασιῶν κατὰ τοὺς Αἰγυπτίους ἀστρο-
 λόγους. τοῦτον δὲ τὸν κύκλον ὑπὸ Καμβύσου καὶ
 Περσῶν ἐφάσαν σεσυληθῆναι καθ' οὓς χρόνους ἐκρά-
 τησεν Αἰγύπτου.

6 Τὸν μὲν οὖν Ὀσυμαυδίου τοῦ βασιλέως τάφον
 τοιοῦτον γενέσθαι φασίν, ὃς οὐ μόνον δοκεῖ τῇ κατὰ
 τὴν δεκάτην χορηγία πολὺ τῶν ἄλλων διενεργεῖν,
 50 ἀλλὰ καὶ τῇ τῶν τεχνιτῶν ἐπινοία. οἱ δὲ Θηβαῖοί
 φασιν ἑαυτοὺς ἀρχαιοτάτους εἶναι πάντων ἀνθρώ- 20
 πων, καὶ παρ' ἑαυτοῖς πρώτοις φιλοσοφίαν τε εὐ-
 ρηθῆναι καὶ τὴν ἐπ' ἀκριβῆς ἀστρολογίαν, ἅμα καὶ
 τῆς χάρας αὐτοῖς συνεργούσης πρὸς τὸ τηλαυγέστε-
 ρον ὄραν τὰς ἐπιτολάς τε καὶ δύσεις τῶν ἄστρον.
 2 ἰδίως δὲ καὶ τὰ περὶ τοὺς μῆνας αὐτοῖς καὶ τοὺς 25
 ἐνιαυτοὺς διατετάχθαι. τὰς γὰρ ἡμέρας οὐκ ἄγουσι
 κατὰ σελήνην, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἥλιον, τριακονθημέ-

3 ἐμπρεπῆ CF 4 δι' ἀπ' CF 5 ὄλον] ἀκρόν Hertlein
 16 Ὀσυμαυδέου F, ὀσυμαυδέως D 24 ὄραν] αὐτοῦς ὄραν D
 26 διατέτακται Camusat.

ρους μὲν τιθέμενοι τοὺς μῆνας, πέντε δ' ἡμέρας
καὶ τέταρτον τοῖς δώδεκα μηνσὶν ἐπάγουσι, καὶ τούτῳ
τῷ τρόπῳ τὸν ἐνιαύσιον κύκλον ἀναπληροῦσιν.
ἐμβολίμους δὲ μῆνας οὐκ ἄγουσιν οὐδ' ἡμέρας ὑφαι-
5 ροῦσι, καθάπερ οἱ πλείστοι τῶν Ἑλλήνων. περὶ δὲ
τῶν ἐκλείψεων ἡλίου τε καὶ σελήνης ἀκριβῶς ἐπε-
σκέφθαι δοκοῦσι, καὶ προρρήσεις περὶ τούτων ποι-
οῦνται, πάντα τὰ κατὰ μέρος γινόμενα προλέγοντες
ἀδιαπτώτως.

10 Τῶν δὲ τούτου τοῦ βασιλέως ἀπογόνων ὕγδοος 3
60 ὁ [ἀπὸ τοῦ πατρὸς] προσαγορευθεὶς Οὐχροεὺς ἐκτίσε
πόλιν Μέμφιν, ἐπιφανεστάτην τῶν κατ' Αἴγυπτον.
ἐξελέξατο μὲν γὰρ τόπον ἐπικαιρότατον ἀπάσης τῆς
χώρας, ὅπου σχιζόμενος ὁ Νεῖλος εἰς πλείονα μέρη
15 ποιεῖ τὸ καλούμενον ἀπὸ τοῦ σχήματος Δέλτα· διὸ
καὶ συνέβη τὴν πόλιν εὐκαίρως κειμένην ἐπὶ τῶν
κλείθρων εἶναι κυριεύουσαν τῶν εἰς τὴν ἄνω χώραν
ἀναπλεόντων. τὸ μὲν οὖν περίβολον τῆς πόλεως 4
ἐποίησε σταδίων ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, τὴν δ'
20 ὄχυρότητα καὶ τὴν εὐχρηστίαν θαυμαστήν, τοιῶδέ
τινι τρόπῳ κατασκευάσας. ῥέοντος γὰρ τοῦ Νείλου 5
περὶ τὴν πόλιν καὶ κατὰ τὰς ἀναβάσεις ἐπικλύζοντος,
ἀπὸ μὲν τοῦ νότου προεβάλετο χῶμα παμμέγεθες,
πρὸς μὲν τὴν πλήρωσιν τοῦ ποταμοῦ προβλήματος,
25 πρὸς δὲ τοὺς ἀπὸ τῆς γῆς πολεμίους ἀκροπόλεως
ἔχον τάξιν· ἐκ δὲ τῶν ἄλλων μερῶν πανταχόθεν
ᾤφραξε λίμνην μεγάλην καὶ βαθεῖαν, ἣ τὸ σφοδρὸν
τοῦ ποταμοῦ δεχομένη καὶ πάντα τὸν περὶ τὴν

11 ἀπὸ τοῦ πατρὸς om. CF Οὐχροεὺς] ὄχυρεὺς conicio
20 τὴν om D.

πόλιν τόπον πληροῦσα, πλὴν ἤ τὸ χῶμα κατεσκευέ-
 6 αστο, θαυμαστὴν ἐποίει τὴν ὀχυρότητα. οὕτω δὲ
 καλῶς ὁ κτίσας αὐτὴν ἐστοχάσατο τῆς τῶν τόπων
 εὐκαιρίας ὥστε τοὺς ἐξῆς βασιλεῖς σχεδὸν ἅπαντας
 καταλιπόντας τὰς Θήβας τὰ τε βασίλεια καὶ τὴν 5
 οἴκησιν ἐν ταύτῃ ποιεῖσθαι. διόπερ ἀπὸ τούτων
 τῶν χρόνων ἤρξατο ταπεινοῦσθαι μὲν τὰ περὶ τὰς
 Θήβας, αὐξεσθαι δὲ τὰ περὶ τὴν Μέμφιν, ἕως Ἀλε-
 ξάνδρου τοῦ βασιλέως· τούτου γὰρ ἐπὶ θαλάττῃ
 τὴν ἐπώνυμον αὐτῷ πόλιν οἰκίσαντος οἱ κατὰ τὸ 10
 ἐξῆς βασιλεύσαντες τῆς Αἰγύπτου πάντες ἐφιλοτι-
 7 μήθησαν εἰς τὴν ταύτης αὐξήσειν. οἱ μὲν γὰρ βα-
 σιλείους μεγαλοπρεπέσιν, οἱ δὲ νεωρόις καὶ λιμέ-
 σιν, οἱ δ' ἐτέροις ἀναθήμασι καὶ κατασκευάσμασιν
 ἀξιολόγοις ἐπὶ τοσοῦτον ἐκόσμησαν αὐτὴν ὥστε 15
 παρὰ τοῖς πλείστοις πρώτην ἢ δευτέραν ἀριθμεῖσθαι
 τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην πόλεων. ἀλλὰ περὶ μὲν
 ταύτης τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς ἰδίῳ χρόνοις ἀνα-
 51 γράφομεν. ὁ δὲ τὴν Μέμφιν κτίσας μετὰ τὴν τοῦ
 χῶματος καὶ τῆς λίμνης κατασκευὴν ὄκοδόμησε βα- 20
 σίλεια τῶν μὲν παρὰ τοῖς ἄλλοις οὐ λειπόμενα, τῆς
 δὲ τῶν προβασιλευσάντων μεγαλοψυχίας καὶ φιλο-
 2 καλίας οὐκ ἄξια. οἱ γὰρ ἐγγῶροι τὸν μὲν ἐν τῷ
 ζῆν χρόνον εὐτελεῖ παντελῶς εἶναι νομίζουσι, τὸν
 δὲ μετὰ τὴν τελευταίαν δι' ἀρετὴν μνημονευθησόμε- 25
 νον περὶ πλείστου ποιοῦνται, καὶ τὰς μὲν τῶν ζών-
 των οἰκίσεις καταλύσεις ὀνομάζουσιν, ὡς ὀλίγον

7 μὲν ταπεινοῦσθαι D 8 περὶ] κατὰ CF 9 βασι-
 λέως] Μακεδόνας CF 10 δμώνυμον CF αὐτοῦ Eich.
 11 πάντες om. D.

χρόνον ἐν ταύταις οἰκούντων ἡμῶν, τοὺς δὲ τῶν
 61 τετελευτηκότων τάφους αἰδίους οἴκους προσαγορεύ-
 ουσιν, ὡς ἐν ἄδου διατελούντων τὸν ἄπειρον αἰῶνα·
 διόπερ τῶν μὲν κατὰ τὰς οἰκίας κατασκευῶν ἦττον
 5 φροντίζουσι, περὶ δὲ τὰς ταφὰς ὑπερβολὴν οὐκ ἀπο-
 λείπουσι φιλοτιμίας. τὴν δὲ προειρημένην πόλιν 3
 ὀνομασθῆναί τινές φασιν ἀπὸ τῆς θυγατρὸς τοῦ
 κτίσαντος αὐτὴν βασιλέως. ταύτης δὲ μυθολογοῦσιν
 ἐρασθῆναι τὸν ποταμὸν Νεῖλον ὁμοιωθέντα ταύρῳ,
 10 καὶ γεννηῆσαι τὸν ἐπ' ἀρετῇ θαυμασθέντα παρὰ τοῖς
 ἔγχωρίοις Αἴγυπτον, ἀφ' οὗ καὶ τὴν σύμπασαν
 χώραν τυχεῖν τῆς προσηγορίας. διαδεξάμενον γὰρ 4
 τοῦτον τὴν ἡγεμονίαν γενέσθαι βασιλέα φιλάνθρω-
 πον καὶ δίκαιον καὶ καθόλου σπονδαῖον ἐν πᾶσι·
 15 διὸ καὶ μεγάλης ἀποδοχῆς ἀξιούμενον ὑπὸ πάντων
 διὰ τὴν εὐνοίαν τυχεῖν τῆς προειρημένης τιμῆς.

Μετὰ δὲ τὸν προειρημένον βασιλέα δώδεκα 5
 γενεαῖς ὕστερον διαδεξάμενος τὴν κατ' Αἴγυπτον
 ἡγεμονίαν Μοῖρις ἐν μὲν τῇ Μέμφει κατεσκεύασε
 20 τὰ βόρεια προπύλαια, τῇ μεγαλοπρεπείᾳ πολὺ τῶν
 ἄλλων ὑπερέχοντα, ἐπάνω δὲ τῆς πόλεως ἀπὸ δέκα
 σχοίνων λίμνην ᾤρυξε τῇ μὲν εὐχρηστία θαυμαστήν,
 τῷ δὲ μεγέθει τῶν ἔργων ἄπιστον· τὴν μὲν γὰρ 6
 περίμετρον αὐτῆς φασιν ὑπάρχειν σταδίων τρισχι-
 25 λίων καὶ ἑξακοσίων, τὸ δὲ βάθος ἐν τοῖς πλείστοις
 μέρεσιν ὀργυιῶν πεντήκοντα· ὥστε τίς οὐκ ἂν ἀνα-
 λογιζόμενος τὸ μέγεθος τοῦ κατασκευάσματος εἰκό-
 τως ζητήσαι πόσαι μυριάδες ἀνδρῶν ἐν πόσοις

7 τινές del. Dindorf 8 μυθολογοῦσι] τινες add. F
 19 Μύρις DF 20 πολὺ om. CF.

7 ἔτεσι τοῦτο συνετέλεσαν; τὴν δὲ χρεῖαν τὴν ἐκ ταύ-
της καὶ κοινωφελίαν τοῖς τὴν Αἴγυπτον οἰκοῦσιν,
ἔτι δὲ τὴν τοῦ βασιλέως ἐπίνοιαν, οὐκ ἔν τις ἐπαι-
νέσειε τῆς ἀληθείας ἀξίως.

52 Ἐπειδὴ γὰρ ὁ μὲν Νεῖλος οὐχ ὠρισμένας ἐποι- 5
εῖτο τὰς ἀναβάσεις, ἡ δὲ χώρα τὴν εὐκαρπίαν παρε-
σκεύαζεν ἀπὸ τῆς ἐκείνου συμμετρίας, εἰς ὑποδοχὴν
τοῦ πλεονάζοντος ὕδατος ὤρνε τὴν λίμνην, ὅπως
μήτε διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἔρσεως ἐπικλύζων ἀκαίρως
τὴν χώραν ἔλη καὶ λίμνας κατασκευάζη, μήτ' ἐλάττω 10
τοῦ συμφέροντος τὴν πλήρωσιν ποιούμενος τῇ λει-
2 ψυδρία τοὺς καρποὺς λυμαίνεται. καὶ διώρυχα
μὲν ἐκ τοῦ ποταμοῦ κατεσκευάσεν εἰς τὴν λίμνην
ὀγδοήκοντα μὲν σταδίων τὸ μῆκος, τρίπλεθρον δὲ
τὸ πλάτος· διὰ δὲ ταύτης ποτὲ μὲν δεχόμενος τὸν 15
ποταμόν, ποτὲ δ' ἀποστρέφων, παρέλιχτο τοῖς γεωρ-
γοῖς τὴν τῶν ὑδάτων εὐκαιρίαν, ἀνοιγομένου τοῦ
στόματος καὶ πάλιν κλειομένου φιλοτέχνως καὶ
πολυδαπάνως· οὐκ ἐλάττω γὰρ τῶν πεντήκοντα 62
ταλάντων δαπανᾶν ἦν ἀνάγκη τὸν ἀνοῖξαι βουλό- 20
μενον ἢ κλεῖσαι τὸ προειρημένον κατασκευάσμα·
3 διαμεμένηκε δ' ἡ λίμνη τὴν εὐχρηστίαν παρεχομένη
τοῖς κατ' Αἴγυπτον ἕως τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων,
καὶ τὴν προσηγορίαν ἀπὸ τοῦ κατασκευάσαντος ἔχει,
4 καλουμένη μέχρι τοῦ νῦν Μοίριδος λίμνη. ὁ δ' 25
οὗν βασιλεὺς ὀρύττων ταύτην κατέλιπεν ἐν μέσῃ
τόπον, ἐν ᾧ τάφον ἐκοδόμησε καὶ δύο πυραμίδας,
τὴν μὲν ἑαυτοῦ, τὴν δὲ τῆς γυναικὸς, σταδιαίας τὸ

2 κοινωφέλειαν DF, κοινήν ὠφέλειαν C 25 Μύρι-
δος DF.

ἕψος, ἐφ' ὧν ἐπέστησεν εἰκόνας λιθίνας καθημένας
 ἐπὶ θρόνου, νομίζων διὰ τούτων τῶν ἔργων ἀθά-
 νατον ἑαυτοῦ καταλείψειν τὴν ἐπ' ἀγαθῷ μνήμην.
 τὴν δ' ἐκ τῆς λίμνης ἀπὸ τῶν ἰχθύων γινομένην 5
 5 πρόσοδον ἔδωκε τῇ γυναικὶ πρὸς μύρα καὶ τὸν
 ἄλλον καλλωπισμόν, φερούσης τῆς θήρας ἀργυρίου
 τάλαντον ἐκάστης ἡμέρας· εἴκοσι γὰρ καὶ δύο γένη 6
 6 τῶν κατ' αὐτὴν φασιν ἰχθύων εἶναι, καὶ τοσοῦτον
 αὐτῶν ἀλίσκεσθαι πλῆθος ὥστε τοὺς προσκαρτε-
 10 ροῦντας ταῖς ταριχείαις ὄντας παμπληθεῖς δυσχερῶς
 περιγίνεσθαι τῶν ἔργων. περὶ μὲν οὖν Μοίριδος
 τοσαῦθ' ἱστοροῦσιν Αἰγύπτιοι.

Σεσώωσιν δὲ φασιν ὕστερον ἑπτὰ γενεαῖς βασι-53
 53 λέα γενόμενον ἐπιφανεστάτας καὶ μεγίστας τῶν πρὸ
 15 αὐτοῦ πράξεις ἐπιτελέσασθαι. ἐπεὶ δὲ περὶ τούτου
 τοῦ βασιλέως οὐ μόνον οἱ συγγραφεῖς οἱ παρὰ τοῖς
 Ἑλλησι διαπεφωνήκασιν πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ καὶ
 τῶν κατ' Αἴγυπτον οἱ τε ἱερεῖς καὶ οἱ διὰ τῆς ᾠδῆς
 αὐτὸν ἐγκωμιάζοντες οὐχ ὁμολογούμενα λέγουσιν,
 20 ἡμεῖς πειρασόμεθα τὰ πιθανώτατα καὶ τοῖς ὑπάρ-
 χουσιν ἔτι κατὰ τὴν χώραν σημείοις τὰ μάλιστα
 συμφωνοῦντα διελεῖν. γεννηθέντος γὰρ τοῦ Σε- 2
 2 σοώσιος ἐποίησεν ὁ πατήρ αὐτοῦ μεγαλοπρεπές τι
 καὶ βασιλικόν· τοὺς γὰρ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν
 25 γεννηθέντας παῖδας ἕξ ὅλης τῆς Αἰγύπτου συναγα-
 γῶν καὶ τροφούς καὶ τοὺς ἐπιμελησομένους ἐπιστή-
 σας τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν καὶ παιδείαν ὤρισεν τοῖς

3 τὴν om. CD 11 Μύριδος D 13 Σέσωστριν C
 22 Σεσώσιος] προσειρημένον CF 23 ἐποίησεν omittunt et
 post βασιλικόν inserunt ἔπραξε II 27 καὶ] καὶ τὴν CD.

πᾶσιν, ὑπολαμβάνων τοὺς μάλιστα συντραφέντας
 καὶ τῆς αὐτῆς παρρησίας κεκοινωνημότας εὐνου-
 στάτους καὶ συναγωνιστὰς ἐν τοῖς πολέμοις ἀρίστους
 3 ἔσεσθαι. πάντα δὲ θαυσιλῶς χορηγήσας διεπόνησε
 τοὺς παῖδας ἐν γυμνασίοις συνεχέσι καὶ πόνοις· 5
 οὐδενὶ γὰρ αὐτῶν ἐξῆν προσενέγκασθαι τροφήν, εἰ
 μὴ πρότερον δράμοι σταδίους ἑκατὸν καὶ ὀγδοήκοντα.
 4 διὸ καὶ πάντες ἀνδρωθέντες ὑπήρξαν ἀθληταὶ μὲν 63
 τοῖς σώμασιν εὐρωστοὶ, ἡγεμονικοὶ δὲ καὶ καρτερικοὶ
 ταῖς ψυχαῖς διὰ τὴν τῶν ἀρίστων ἐπιτηδευμάτων 10
 5 ἀγωγήν. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ὁ Σεσόσις ἀποσταλεῖς
 ὑπὸ τοῦ πατρὸς μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Ἀραβίαν,
 συστρατευομένων καὶ τῶν συντρόφων, περὶ τε τὰς
 θήρας διεπονήθη καὶ ταῖς ἀνυδρίαις καὶ σπανοσι-
 τίαις ἐγκαρτερήσας κατεστρέψατο τὸ ἔθνος ἄπαν 15
 τὸ τῶν Ἀράβων, ἀδούλωτον τὸν πρὸ τοῦ χρόνου
 6 γεγονός· ἔπειτα εἰς τοὺς πρὸς τὴν ἑσπέραν τόπους
 ἀποσταλεῖς τὴν πλείστην τῆς Λιβύης ὑπήκοον ἐποιή-
 7 σατο, παντελῶς νέος ὢν τὴν ἡλικίαν. τοῦ δὲ πατρὸς
 τελευτήσαντος διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν καὶ ταῖς 20
 προκατεργασθείσαις πράξεσι μετεωρισθείς, ἐπεβάλετο
 8 τὴν οἰκουμένην κατακτήσασθαι. ἔνιοι δὲ λέγουσιν
 αὐτὸν ὑπὸ τῆς ἰδίας θυγατρὸς Ἀθύρτιος παρακλη-
 θῆναι πρὸς τὴν τῶν ὅλων δυναστείαν, ἣν οἱ μὲν
 συνέσει πολὺ τῶν ἄλλων διαφέρουσαν φασὶ διδάξαι 25
 τὸν πατέρα ἡραδίως [ἄν] ἔσομένην τὴν στρατείαν,
 οἱ δὲ μαντικῇ χρωμένην καὶ τὸ μέλλον ἔσεσθαι

2 κοινωνήσαντας C 5 πόνοις] κακοπαθείαις CF 10
 ἀρίστων] ἀγαθῶν CF 14 τε om. C 16 Ἀράβων Wesseling,
 βαρβάρων codices 17 τὴν om. CF 18 ἀποσταλεῖς] ἐκπεμ-
 φθεῖς C 24 ἦν om. D 26 ἄν del. Dind.

προγινώσκουσιν ἐκ τε τῆς θυτικῆς καὶ τῆς ἐγκοι-
 μήσεως τῆς ἐν τοῖς ἱεροῖς, ἐτι δὲ τῶν κατὰ τὸν
 οὐρανὸν γινομένων σημείων. γεγράφασι δὲ τινες 9
 καὶ διότι κατὰ τὴν γένεσιν τοῦ Σεσοῦσιος ὁ πατήρ
 5 αὐτοῦ καθ' ὕπνον δόξαι τὸν Ἡφαιστον αὐτῷ λέγειν
 ὅτι πάσης τῆς οἰκουμένης ὁ γεννηθεὶς παῖς κρατήσῃ.
 διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν τὸν μὲν πατέρα τοὺς 10
 ἡλικιώτας τοῦ προειρημένου ἀθροῖσαι καὶ βασιλικῆς
 ἀγωγῆς ἀξιῶσαι, προκατασκευαζόμενον εἰς τὴν τῶν
 10 ὄλων ἐπίθεσιν, αὐτὸν δ' ἀνδρωθέντα καὶ τῇ τοῦ
 θεοῦ προορήσει πιστεύσαντα κατενεχθῆναι πρὸς τὴν
 εἰρημένην στρατείαν. πρὸς δὲ ταύτην τὴν ἐπιβολὴν 54
 πρῶτον μὲν τὴν πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν κατεσκεύασε
 πᾶσι τοῖς κατ' Αἴγυπτον, ἡγούμενος δεῖν τοὺς μὲν
 15 συστρατεύοντας ἐτοιμῶς ὑπὲρ τῶν ἡγουμένων ἀπο-
 θνήσκειν, τοὺς δ' ἀπολειπομένους ἐπὶ τῶν πατρίδων
 μηδὲν νεωτερίζειν, εἰ μέλλει τὴν προαίρεσιν ἐπὶ
 τέλος ἄξειν. διὸ καὶ πάντας ἐκ τῶν ἐνδεχομένων 2
 εὐηργέτει, τοὺς μὲν χρημάτων δωρεαῖς ἐκθεραπεύων,
 20 τοὺς δὲ χάρας δόσει, τινὰς δὲ τιμωρίας ἀπολύσει,
 πάντας δὲ ταῖς ὀμιλίαις καὶ τῇ τῶν τρόπων ἐπιει-
 κείᾳ προσήγετο· τῶν τε γὰρ βασιλικῶν ἐγκλημάτων
 ἅπαντας ἀθόους ἀφῆκε καὶ τοὺς πρὸς ἀργύριον
 64 συγκεκλειμένους ἀπέλυσε τοῦ χρέους, ὅντος πολλοῦ
 25 πλήθους [ἀνθρώπων] ἐν ταῖς φυλακαῖς. τὴν δὲ 3
 χώραν ἄπασαν εἰς ἕξ καὶ τριάκοντα μέρη διελών,
 ἃ καλοῦσιν Αἰγύπτιοι νομούς, ἐπέστησεν ἅπασι
 νομάρχας τοὺς ἐπιμελησομένους τῶν τε προσόδων

12 προειρημένην CF 13 ἐγκατεσκεύασε Reiske 22 προσ-
 ἡγάγετο D 25 ἀνθρώπων om. CF 27 νόμους D 28 τῶν τε] τε

τῶν βασιλικῶν καὶ διοικήσοντας ἅπαντα τὰ κατὰ
 4 τὰς ἰδίας μερίδας. ἐπελέξατο δὲ καὶ [τούτων] τῶν
 ἀνδρῶν τοὺς ταῖς ῥώμαις διαφέροντας καὶ συνε-
 στήσατο στρατόπεδον ἄξιον τοῦ μεγέθους τῆς ἐπι-
 βολῆς· κατέγραψε γὰρ πεζῶν μὲν ἑξήκοντα μυριάδας, 5
 ἵππεις δὲ δισμυρίους καὶ τετρακισχιλίους, ζεύγη δὲ
 5 πολεμιστήρια δισμύρια καὶ ἑπτακισχίλια. ἐπὶ δὲ
 τὰς κατὰ μέρος ἡγεμονίας τῶν στρατιωτῶν ἔταξε
 τοὺς συντρόφους, ἐνηθληκότας μὲν ἤδη τοῖς πολέ-
 μοις, ἀρετὴν δ' ἐξηλακότας ἐκ παιδῶν, εὐνοίαν δὲ 10
 ἀδελφικὴν ἔχοντας πρὸς τε τὸν βασιλέα καὶ πρὸς
 ἀλλήλους, ὄντας τὸν ἀριθμὸν πλείους τῶν χιλιῶν
 6 καὶ ἑπτακοσίων. πᾶσι δὲ τοῖς προειρημένοις κατε-
 κληρούχησε τὴν ἀρίστην τῆς χώρας, ὅπως ἔχοντες
 ἱκανὰς προσόδους καὶ μηδενὸς ἐνδεεῖς ὄντες ἀσκῶσι 15
 55 τὰ περὶ τοὺς πολέμους. κατασκευάσας δὲ τὴν δύ-
 ναμιν ἐστράτευσεν ἐπὶ πρῶτους Αἰθίοπας τοὺς πρὸς
 τῇ μεσημβρίᾳ κατοικοῦντας, καὶ καταπολεμήσας
 ἠνάγκασε τὸ ἔθνος φόρους τελεῖν ἔβενον καὶ χρυσὸν
 2 καὶ τῶν ἐλεφάντων τοὺς ὀδόντας. ἔπειτ' εἰς μὲν 20
 τὴν Ἐρυθρὰν θάλατταν ἀπέστειλε στόλον νεῶν
 τετρακοσίων, πρῶτος τῶν ἐγγωρίων μακρὰ σκάφη
 ναυπηγησάμενος, καὶ τὰς τε νήσους τὰς ἐν τοῖς τό-
 ποις κατεκτήσατο καὶ τῆς ἡπείρου τὰ παρὰ θάλατ-
 ταν μέρη κατεστρέψατο μέχρι τῆς Ἰνδικῆς· αὐτὸς 25
 δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως περὶ τὴν πορείαν ποιησάμε-

τῶν aut τῶν Eich. 2 τούτων incl. Bekker 4 συνεστήσατο]
 τὸ add. D 8 ἔταξε τῶν στρατιωτῶν vulg. 9 πολέμοις G,
 πολέμοις ceteri 14 ἀρίστην τῆς χώρας] καλλίστην χώραν Cf
 18 τὴν μεσημβρίαν F 26 πορείαν διαστροφῆς ποιησάμενος D.

νος κατεστρέψατο πᾶσαν τὴν Ἀσίαν. οὐ μόνον γὰρ 3
 τὴν ὑστερον ὑπ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα κατα-
 κτηθεῖσαν χώραν ἐπῆλθεν, ἀλλὰ καὶ τινὰ τῶν
 ἔθνων ὧν ἐκεῖνος οὐ παρέβαλεν εἰς τὴν χώραν. καὶ 4
 5 γὰρ τὸν Γάγγην ποταμὸν διέβη καὶ τὴν Ἰνδικὴν
 ἐπῆλθε πᾶσαν ἕως ὠκεανοῦ καὶ τὰ τῶν Σκυθῶν
 ἔθνη μέχρι Ταυαίδος ποταμοῦ τοῦ διορίζοντος τὴν
 Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Ἀσίας· ὅτε δὴ φασὶ τῶν Αἴγυ-
 πτιῶν τινὰς καταλειφθέντας περὶ τὴν Μαιῶτιν λίμνην
 10 συστήσασθαι τὸ τῶν Κόλγων ἔθνος. ὅτι δὲ τοῦτο 5
 τὸ γένος Αἴγυπτιακόν ἐστι σημεῖον εἶναι τὸ περι-
 τέμνεσθαι τοὺς ἀνθρώπους παραπλησίως τοῖς κατ'
 Αἴγυπτον, διαμένοντος τοῦ νομίμου παρὰ τοῖς ἀποί-
 65 κοῖς, καθάπερ καὶ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις. ὁμοίως δὲ 6
 15 καὶ τὴν λοιπὴν Ἀσίαν ἅπασαν ὑπήκοον ἐποίησατο
 καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων τὰς πλείους. διαβὰς δ'
 εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ διεξιὼν ἅπασαν τὴν Θράκην
 ἐκινδύνευσεν ἀποβαλεῖν τὴν δύναμιν διὰ σπάνιν
 τροφῆς καὶ τόπων δυσχωρίας. διόπερ ὄρῳα τῆς 7
 20 στρατείας ποιησάμενος ἐν τῇ Θράκῃ, στήλας κατε-
 σκεύασεν ἐν πολλοῖς τόποις τῶν ὑπ' αὐτοῦ κατα-
 κτηθέντων· αὐταὶ δὲ τὴν ἐπιγραφὴν εἶχον Αἴγυ-
 πτίοις γράμμασι τοῖς ἱεροῖς λεγομένοις, „Τῆνδε τὴν
 χώραν ὄπλοις κατεστρέψατο τοῖς ἑαυτοῦ βασιλεὺς
 25 βασιλέων καὶ δεσπότης δεσποτῶν Σεσόωσις“. τὴν 8
 δὲ στήλην κατεσκεύασεν ἔχουσαν αἰδοῖον ἐν μὲν
 τοῖς μαχίμοις ἔθνεσιν ἀνδρός, ἐν δὲ τοῖς ἀγεννέσι
 καὶ δειλοῖς γυναικός, ἀπὸ τοῦ κυριωτέρου μέρους

1 τὴν om. D 6 σκυθικῶν D 14 ὁμοίως ὡς C, ὡς F καθ-
 άπερ ... Ἰουδαίοις suspectum (c. 28, 2) 23 τὴν om. D 28 κυριω-

τὴν διάθεσιν τῆς ἐκάστων ψυχῆς φανερωτάτην τοῖς
 9 ἐπιγιννομένοις ἔσεσθαι νομίζων. ἐν ἐνίοις δὲ τόποις
 καὶ τὴν ἑαυτοῦ κατεσκευάσεν εἰκόνα λιθίνην, τόξα
 καὶ λόγχην ἔχουσαν, τῷ μεγέθει τέτταρσι παλαι-
 σταῖς μείζονα τῶν τεττάρων πηχῶν, ἡλίκος ὢν καὶ 5
 10 αὐτὸς ἐτύγγανεν. ἐπεικῶς δὲ προσενεχθεὶς ἄπασιν
 τοῖς ὑποτεταγμένοις καὶ συντελέσας τὴν στρατείαν
 ἐν ἔτεσιν ἐννέα, τοῖς μὲν ἔθνεσιν κατὰ δύναμιν προσ-
 ἔταξε δωροφορεῖν κατ' ἐνιαυτὸν εἰς Αἴγυπτον, αὐτὸς
 δ' ἀθροίσας αἰχμαλώτων τε καὶ τῶν ἄλλων λαφύ- 10
 ρων πλήθος ἀνυπέρβλητον ἐπανήλθεν εἰς τὴν πα-
 τρίδα, μεγίστας πράξεις τῶν πρὸ αὐτοῦ κατειργα-
 11 σμένος. καὶ τὰ μὲν ἱερὰ πάντα τὰ κατ' Αἴγυπτον
 ἀναθήμασιν ἀξιολόγοις καὶ σκύλοις ἐκόσμησε, τῶν
 δὲ στρατιωτῶν τοὺς ἀνδραγαθήσαντας δωρεαῖς κατὰ 15
 12 τὴν ἀξίαν ἐτίμησε. καθόλου δὲ ἀπὸ ταύτης τῆς
 στρατείας οὐ μόνον ἢ συνανδραγαθήσασα δύναμις
 μεγάλην εὐπορίαν κτησαμένη τὴν ἐπάνοδον ἐποιή-
 σατο λαμπράν, ἀλλὰ καὶ τὴν Αἴγυπτον ἄπασαν
 συνέβη παντοίας ὠφελείας ἐμπλησθῆναι. 20
 56 Ὁ δὲ Σεσόωσις ἀποστήσας τὰ πλήθη ἀπὸ τῶν
 πολεμικῶν ἔργων τοῖς μὲν συνανδραγαθήσασιν συν-
 εχώρησε τὴν ἑσπέρην καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν κατα-
 κτηθέντων ἀγαθῶν, αὐτὸς δὲ φιλόδοξος ὢν καὶ τῆς
 εἰς τὸν αἰῶνα μνήμης ὀρεγόμενος κατεσκευάσεν 25
 ἔργα μεγάλα καὶ θαυμαστά ταῖς ἐπινοίαις καὶ ταῖς
 χορηγίαις, ἑαυτῷ μὲν ἀθάνατον περιποιοῦντα δόξαν,
 τοῖς δ' Αἴγυπτίοις τὴν εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον ἀσφα-
 τάτου ἱ. ἐκάστου C 19 ἄπασαν] ὅλην C 21 ἀπὸ
 om. CF 26 ἔργα] ἔργα τε vulg.

66 λειαν μετὰ θρασυτῶν. πρῶτον μὲν γὰρ ἀπὸ θεῶν 2
 ἀρξάμενος ἄκοδόμησεν ἐν πάσαις ταῖς κατ' Αἴγυ-
 πτον πόλεσιν ἱερὸν θεοῦ τοῦ μάλιστα παρ' ἑκάστοις
 τιμωμένου. πρὸς δὲ τὰς ἐργασίας τῶν μὲν Αἴγυ-
 5 πτίων οὐδένα παρέλαβε, δι' αὐτῶν δὲ τῶν αἰχμα-
 λῶτων ἅπαντα κατεσκεύασε· διόπερ ἐπὶ πᾶσι τοῖς
 ἱεροῖς ἐπέγραψεν ὡς οὐδεὶς ἐγγώριος εἰς αὐτὰ με-
 μόχθηκε. λέγεται δὲ τῶν αἰχμαλῶτων τοὺς ἐν τῆς 3
 Βαβυλωνίας ἀλόντας ἀποστήναι τοῦ βασιλέως, μὴ
 10 δυναμένους φέρειν τὰς ἐν τοῖς ἔργοις ταλαιπωρίας·
 οὓς καταλαβομένους παρὰ τὸν ποταμὸν χωρίου καρ-
 τερόν διαπολεμεῖν τοῖς Αἴγυπτίοις καὶ τὴν σύνεγγυς
 χώραν καταφθεῖρειν, τέλος δὲ δοθείσης ἀδείας αὐ-
 τοῖς κατοικῆσαι τὸν τόπον, ὃν καὶ ἀπὸ τῆς πατρίδος
 15 Βαβυλῶνα προσαγορεύσαι. δι' αἰτίας δὲ παραπλη- 4
 σίους φασὶν ὠνομάσθαι καὶ τὴν Τροίαν τὴν ἐτι
 [καὶ] νῦν οὔσαν παρὰ τὸν Νεῖλον· τὸν μὲν γὰρ
 Μενέλαον ἐξ Ἰλίου πλέοντα μετὰ πολλῶν αἰχμαλῶ-
 των παραβαλεῖν εἰς Αἴγυπτον, τοὺς δὲ Τρῶας
 20 ἀποστάντας αὐτοῦ καταλαβέσθαι τινὰ τόπον καὶ
 διαπολεμῆσαι μέχρι ὅτου συγχωρηθείσης αὐτοῖς τῆς
 ἀσφαλείας ἔκτισαν πόλιν, ἣν δμῶνυμον αὐτοὺς
 ποιῆσαι τῇ πατρίδι. οὐκ ἄγνοῶ δ' ὅτι περὶ τῶν 5
 εἰρημένων πόλεων Κτησίας ὁ Κνίδιος διαφόρως
 25 ἰστορήσῃ, φήσας τῶν μετὰ Σεμιράμιδος παραβαλόν-
 των εἰς Αἴγυπτόν τινας ἐκτικέναι ταύτας, ἀπὸ τῶν
 ἰδίων πατρίδων θεμένους τὴν προσηγορίαν. περὶ 6
 δὲ τούτων τὸ μὲν ἀληθὲς ἐκθέσθαι μετὰ ἀκριβείας

14 τὸν om. D 17 καὶ om. D 20 καταλαβέσθαι G²,
 ἀπολαβέσθαι CG¹, καταλαβεῖν DF.

οὐ ῥάδιον, τὸ δ' ἀναγραφῆς ἀξιῶσαι τὰ διαφωνοῦ-
μενα παρὰ τοῖς συγγραφεῦσιν ἀναγκαῖον, ὅπως
ἀκέραιος ἢ περὶ τῆς ἀληθείας κρίσις ἀπολείπηται
τοῖς ἀναγινώσκουσιν.

57 Ὁ δ' οὖν Σεσόωσις χώματα πολλὰ καὶ μεγάλα ⁵
κατασκευάσας τὰς πόλεις εἰς ταῦτα μετώκισεν, ὅσαι
μὴ φυσικῶς τὸ ἔδαφος ἐτύγγανον ἐπηρμένον ἔχου-
σαι, ὅπως κατὰ τὰς πληρώσεις τοῦ ποταμοῦ κατα-
φυγὰς ἔχουσιν ἀκινδύνους οἳ τε ἄνθρωποι καὶ τὰ
² κτήνη. κατὰ πᾶσαν δὲ τὴν χώραν τὴν ἀπὸ Μέμ-
φωσ ἐπὶ θάλατταν ἔρριξε πυκνὰς ἐκ τοῦ ποταμοῦ
διώρυγας, ἵνα τὰς μὲν συγκομιδὰς τῶν καρπῶν
ποιῶνται συντόμως καὶ ῥαδίως, ταῖς δὲ πρὸς ἀλλή-
λους τῶν λαῶν ἐπιμιξίαις καὶ πᾶσι τοῖς τόποις
ὑπάρχη ῥαστώνη καὶ πάντων τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν ¹⁵
πολλὴ διαψύχεια· τὸ δὲ μέγιστον, πρὸς τὰς τῶν πο-
λεμίων ἐφόδους ὄχυράν καὶ δυσέμβολον ἐποίησε
³ τὴν χώραν· τὸν γὰρ πρὸ τοῦ χρόνου ἢ κρατίστη
τῆς Αἰγύπτου πᾶσα σχεδὸν ἰσπάσιμος οὔσα καὶ ταῖς
συνωρίσιν εὐβάτος ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου διὰ τὸ ²⁰
πλήθος τῶν ἐκ τοῦ ποταμοῦ διωρύγων δυσεφοδω-
⁴ τάτη γέρονεν. ἐτείχισε δὲ καὶ τὴν πρὸς ἀνατολὰς
νεύουσαν πλευρὰν τῆς Αἰγύπτου πρὸς τὰς ἀπὸ τῆς
Συρίας καὶ τῆς Ἀραβίας ἐμβολὰς ἀπὸ Πηλουσίου
μέχρι Ἡλιουπόλεως διὰ τῆς ἐρήμου, τὸ μῆκος ἐπὶ ²⁵
⁵ σταδίου χιλίους καὶ πεντακοσίους. ἐναυπηγήσατο
δὲ καὶ πλοῖον κέδρινον τὸ μὲν μῆκος πηγῶν δια-

³ ἀληθείας κρίσις] ἀκριβείας σύστασις D ⁶ εἰς ταύ-
τας DF, ταύτας C, corr. Wess. ¹⁴ τρόποις CF ¹⁸ τοῦ]
τούτου D ²⁰ ἔμβατος vulg.

κοσίων καὶ ὀγδοήκοντα, τὴν δ' ἐπιφάνειαν ἔχον
 τὴν μὲν ἔξωθεν ἐπίχρυσον, τὴν δ' ἐνδοθεν κατηρ-
 γυρωμένην· καὶ τοῦτο μὲν ἀνέθηκε τῷ θεῷ τῷ
 μάλιστα ἐν Θήβαις τιμωμένῳ, δύο τε λιθίνους ὀβε-
 5 λίσκους ἐκ τοῦ σκληροῦ λίθου πηχῶν τὸ ὕψος εἴκοσι
 πρὸς τοῖς ἑκατόν, ἐφ' ὧν ἐπέγραψε τό τε μέγεθος
 τῆς δυνάμεως καὶ τὸ πλήθος τῶν προσόδων καὶ
 τὸν ἀριθμὸν τῶν καταπολεμηθέντων ἔθνων· ἐν
 Μέμφει δ' ἐν τῷ τοῦ Ἡφαίστου ἱερῷ μονολίθους
 10 εἰκόνας ἑαυτοῦ τε καὶ τῆς γυναικὸς τὸ ὕψος τριά-
 κοντα πηχῶν, τῶν δ' ὕψων εἴκοσι πηχῶν, διὰ σύμ-
 πτωμα τοιούδε. ἐκ τῆς μεγάλης στρατείας ἀνακάμ- 6
 ψαντος εἰς Αἴγυπτον τοῦ Σεσόωσιος καὶ διατρίβοντος
 περὶ τὸ Πηλούσιον, ἔστιων αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς μετὰ
 15 τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων ἐπιβουλήν συνε-
 στήσατο· ἀναπανσαμένων γὰρ αὐτῶν ἀπὸ τῆς μέθης,
 ἔχων καλάμῳ ξηροῦ πλήθος ἐκ χρόνου παρεσκευ-
 ασμένον, καὶ τοῦτο νυκτὸς τῇ σκηνῇ περιθείς, ἐνέ-
 πρησεν. ἄφνω δὲ τοῦ πυρὸς ἐκλάμψαντος οἱ μὲν 7
 20 ἐπὶ τῆς θεραπείας τοῦ βασιλέως τεταγμένοι παρε-
 βοήθουν ἀγεννῶς ὡς ἂν οἰνωμένοι, ὁ δὲ Σεσόωσις
 ἀμποτέρας τὰς χεῖρας ἀνατείνας καὶ ὑπὲρ τῆς σωτη-
 ρίας τῶν τε παίδων καὶ τῆς γυναικὸς τοῖς θεοῖς
 εὐξάμενος διεξέπεσε διὰ τῆς φλογός. σωθεὶς δὲ 8
 25 παραδόξως τοὺς ἄλλους θεοὺς ἐτίμησεν ἀναθή-
 μασι, καθότι προεῖρηται, πάντων δὲ μάλιστα τὸν
 Ἡφαίστον, ὡς ὑπὸ τούτου τετευχῶς τῆς σωτηρίας.

2 ἐνδοθεν] ἐντὸς CF   4 τε Wesseling, δὲ codices
 13 διατρίβαντος CF   16 ἀναπανομένων CF   23 τε om.
 vulg.   τοῖς θεοῖς om. CF   25 τοὺς D, τοὺς τε vulg.

58 Πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων περὶ τὸν Σεσόωσιν ὑπαρξάντων δοκεῖ μεγαλοπρεπέστατον αὐτῷ γεγενῆναι τὸ συντελούμενον ἐν ταῖς ἐξόδοις περὶ τοὺς 68
 2 ἡγεμόνας. τῶν γὰρ καταπεπολεμημένων ἐθνῶν οἷ
 τε τὰς συγκεχωρημένας βασιλείας ἔχοντες καὶ τῶν 5
 ἄλλων οἱ τὰς μεγίστας ἡγεμονίας παρειληφότες
 ἀπήντων εἰς Αἴγυπτον ἐν τακτοῖς χρόνοις φέροντες
 δῶρα· οὗς ὁ βασιλεὺς ἐκδεχόμενος ἐν μὲν τοῖς ἄλ-
 λοις ἐτίμα καὶ διαφερόντως προῆγεν, ὅποτε δὲ πρὸς
 ἱερὸν ἢ πόλιν προσιέναι μέλλοι, τοὺς ἵππους ἀπὸ 10
 τοῦ τεθρίππου λύων ὑπεξεύγνυεν ἀντὶ τούτων κατὰ
 τέτταρας τοὺς τε βασιλεῖς καὶ τοὺς ἄλλους ἡγεμό-
 νας, ἐνδεικνύμενος, ὡς ᾤετο, πᾶσιν ὅτι τοὺς τῶν
 ἄλλων κρατίστους καὶ δι' ἀρετὴν ἐπιφανεστάτους
 καταπολεμήσας εἰς ἄμιλλαν ἀρετῆς οὐκ ἔχει τὸν 15
 3 δυνάμενον συγκριθῆναι. δοκεῖ δ' οὗτος ὁ βασιλεὺς
 πάντας τοὺς πάποτε γενομένους ἐν ἐξουσίαις ὑπερ-
 βεβηκέναι ταῖς τε πολεμικαῖς πράξεσι καὶ τῷ μεγέ-
 θει καὶ τῷ πλήθει τῶν τε ἀναθημάτων καὶ τῶν
 ἔργων τῶν κατεσκευασμένων κατ' Αἴγυπτον. ἔτη 20
 δὲ τρία πρὸς τοῖς τριάκοντα βασιλεύσας ἐκ προαι-
 ρέσεως ἐξέλιπε τὸν βίον, ὑπολιπόντων αὐτὸν τῶν
 ὁμμάτων· καὶ τοῦτο πράξας οὐ μόνον παρὰ τοῖς
 ἱερεῦσιν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Αἴγυπτίοις
 ἐθαυμάσθη, δόξας τῇ μεγαλοψυχίᾳ τῶν πεπραγμέ- 25
 νων ἀκόλουθον πεποιήσθαι τὴν τοῦ βίου κατα-
 4 στροφήν. ἐπὶ τοσοῦτο δ' ἴσχυσε καὶ διέτεινε τοῖς
 χρόνοις ἢ δόξα τούτου τοῦ βασιλέως ὥστε τῆς

10 ἀπὸ] ὑπὸ Hertlein 14 δι' ἀρετῆν] διαρπαγῆν D
 15 τοὺς δυνάμενους CF 19 τῷ om. D 22 ὑπολιπόντων DF.

Αἰγύπτου πολλαῖς γενεαῖς ὕστερον πεσοῦσης ὑπὸ
 τὴν ἔξουσίαν τῶν Περσῶν, καὶ Δαρείου τοῦ Ξέρξου
 πατρὸς σπουδάσαντος ἐν Μέμφει τὴν ἰδίαν εἰκόνα
 στῆσαι πρὸ τῆς Σεσοῦσιος, ὃ μὲν ἀρχιερεὺς ἀντεῖπε
 5 λόγον προτεθέντος ἐν ἐκκλησίᾳ τῶν ἱερέων, ἀπο-
 φηνόμενος ὡς οὐπὼ Δαρεῖος ὑπερβέβηκε τὰς Σεσοῦ-
 σιος πράξεις, ὃ δὲ βασιλεὺς οὐχ ὅπως ἠγανάκτησεν,
 ἀλλὰ καὶ τούναντίον ἤσθη ἐπὶ τῇ παρορησίᾳ σπου-
 δάσειν ἔφησεν ὅπως κατὰ μηδὲν ἐκείνου λειψθείη
 10 βιάσας τὸν ἴσον χρόνον, καὶ παρεκάλει συγκρίνειν
 τὰς ἡλικιώτιδας πράξεις· τοῦτον γὰρ δικαιοτάτου
 ἔλεγχον εἶναι τῆς ἀρετῆς. περὶ μὲν οὖν Σεσοῦσιος 5
 ἀρκεσθησόμεθα τοῖς λόγοις τοῖς ῥηθεῖσιν.
 69 Ὁ δ' υἱὸς αὐτοῦ διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν 59
 15 καὶ τὴν τοῦ πατρὸς προσηγορίαν ἐαντῷ περιδόμενος
 προᾶξεν μὲν πολεμικὴν ἢ μνήμης ἀξίαν οὐδ' ἠντιν-
 οῦν συνετελέσατο, συμπτώματι δὲ περιέπεσεν ἰδιά-
 ζοντι. ἐστρατήθη μὲν γὰρ τῆς δράσεως εἴτε διὰ τὴν 2
 πρὸς τὸν πατέρα τῆς φύσεως κοινωνίαν εἶθ', ὡς
 20 τινες μυθολογοῦσι, διὰ τὴν εἰς τὸν ποταμὸν ἀσέ-
 βειαν, ἐν ᾧ χειμαζόμενός ποτε τὸ φερόμενον θεῦμα
 κατηκόντισε· διὰ δὲ τὴν ἀτυχίαν ἀναγκασθεὶς κατα-
 φυγεῖν ἐπὶ τὴν τῶν θεῶν βοήθειαν, ἐπὶ χρόνους
 ἱκανοὺς πλείσταις θυσίαις καὶ τιμαῖς τὸ θεῖον ἐξι-
 25 λασκόμενος οὐδεμιᾶς ἐτύγχανε πολυωρίας· τῷ δε- 3
 κᾶτῳ δ' ἔτει μαντείας αὐτῷ γενομένης τιμῆσαί τε

4 πρὸ τῆς Dindorf, πρὸς τῇ D, πρὸ τῆς τοῦ ceteri
 6 ὑπερτέθειται II 13 τοῖς λόγοις τοῖς ῥηθεῖσιν ABDE,
 τοῖς εἰρημένοις λόγοις ceteri 21 ἐν ᾧ . . . . κατηκόν-
 τισεν ABDE², τὸ γὰρ (γὰρ om. FG) θεῦμα κατηκόντισε ceteri.

τὸν θεὸν τὸν ἐν Ἡλιουπόλει καὶ γυναικὸς οὐρφ
 νίξεσθαι τὸ πρόσωπον ἣτις ἑτέρου πείραν ἀνδρὸς
 οὐκ εἴληφε, τῶν μὲν γυναικῶν ἀπὸ τῆς ἰδίας ἀφ-
 ξάμενος καὶ πολλὰς ἐξετάσας οὐδεμίαν εἶδεν ἀδιά-
 φθορον πλὴν κηπουροῦ τινος, ἦν ὑγιῆς γενόμενος⁵
 ἔργημε· τὰς δ' ἄλλας ζώσας ἐν κόμῃ τινὶ κατέκαυσεν,
 ἦν Αἰγύπτιοι διὰ τὸ σύμπτωμα τοῦτο προσηγόρευσαν
 4 ἱερὰν βῶλον· τῷ δ' ἐν Ἡλιουπόλει θεῷ τὰς χάριτας
 ἀπονέμων τῆς εὐεργεσίας κατὰ τὸν χρησμὸν ὀβε-
 λίσκουσ ἀνέθηκε δύο μονολίθους, τὸ μὲν πλάτος¹⁰
 ὀκτώ, τὸ δὲ μήκος πηχῶν ἑκατόν.

60 Μετὰ δὲ τοῦτον τὸν βασιλέα συχνοὶ τῶν δια-
 δεξαμένων τὴν ἀρχὴν τινες οὐδὲν ἐπραξάν ἀνα-
 γραφῆς ἄξιον. πολλαῖς δ' ὕστερον γενεαῖς Ἀμασις
 γενόμενος βασιλεὺς ἤρχε τῶν ὄχλων βιαιότερον¹⁵
 πολλοὺς μὲν γὰρ παρὰ τὸ δίκαιον ἐτιμωρεῖτο,
 συχνοὺς δὲ τῶν οὐσιῶν ἐστέρισκε, πᾶσι δ' ὑπερ-
 οπτικῶς καὶ κατὰ πᾶν ὑπερηφάνως προσεφέρετο.
 2 μέχρι μὲν οὖν τινος οἱ πάσχοντες ἑκαρτέρουν, οὐ
 δυνάμενοι κατ' οὐδένα τρόπον ἀμύνασθαι τοὺς πλέον²⁰
 ἰσχύοντας· ἐπεὶ δ' Ἀκισάνης ὁ τῶν Αἰθιοπίων βασι-
 λεὺς ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτόν, τότε τοῦ μίσους καιρὸν
 3 λαβόντος ἀπέστησαν οἱ πλεῖστοι. διόπερ ἑαδίως
 αὐτοῦ χειρωθέντος ἢ μὲν Αἴγυπτος ἔπεσεν ὑπὸ τὴν
 τῶν Αἰθιοπίων βασιλείαν, ὁ δ' Ἀκισάνης ἀνθρω-²⁵
 πίνως ἐνέγκας τὴν εὐτυχίαν ἐπιεικῶς προσεφέρετο
 4 τοῖς ὑποτεταγμένοις· ὅτε δὴ καὶ συνετέλεσεν ἰδίον

2 ἣτις πείραν . . εἴληφεν ἑτέρου vulg. 11 πηχῶν]
 ποδῶν D 16 ἐτιμωρήσατο D 23 λαβόντες libri, corr.
 Dindorf (XV 1, 4) 24 ἔπεσεν] χειρωθεῖσα D.

70 τι περὶ τοὺς ληστὰς, οὔτε θανατώσας τοὺς ἐνόχους
 οὔτε δλοσχερῶς ἀφείδ' ἀτιμωρήτους· συναγαγὼν γὰρ 5
 ἐξ ἀπάσης τῆς χώρας τοὺς ἐν ἐγκλήμασιν ὄντας
 κακουργίας, καὶ τὴν διάγνωσιν αὐτῶν δικαιοτάτην
 5 ποιησάμενος, ἤθροισεν ἅπαντας τοὺς καταδεδικασ-
 μένους, ἀποτεμῶν δ' αὐτῶν τοὺς μυκτῆρας κατώ-
 κισεν ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῆς ἐρήμου [χώρας], κτίσας
 πόλιν τὴν ἀπὸ τοῦ συμπτώματος τῶν οἰκητόρων
 Ῥινοκόλουρα προσαγορευθεῖσαν. αὕτη δὲ κειμένη 6
 10 πρὸς τοῖς μεθορίοις τῆς Αἰγύπτου καὶ Συρίας οὐ
 μακρὰν τοῦ παρήκοντος αἰγιαλοῦ πάντων σχεδὸν
 τῶν πρὸς ἀνθρωπίνην δίαιταν ἀνηκόντων ἐστέρη-
 ται· περιέχει μὲν γὰρ αὐτὴν χώρα πλήρης ἀλμυρί- 7
 δος, ἐντὸς δὲ τοῦ τείχους ὀλίγον ἐστὶν ὕδωρ ἐν
 15 φρέασι, καὶ τοῦτο διεφθαρμένον καὶ παντελῶς τῇ
 γεύσει πικρὸν. κατώκισε δ' αὐτοὺς εἰς ταύτην τὴν 8
 χώραν, ὅπως μήτε τοὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπιτηδευθέντας
 βίους διατηροῦντες λυμαίνωνται τοὺς μηδὲν ἀδι-
 κοῦντας, μήτε κατὰ τὰς πρὸς τοὺς ἄλλους ἐπιμιξίας
 20 ἀγνοοῦμενοι λανθάνωσιν. ἀλλ' ὅμως ἐκριφέντες εἰς 9
 χώραν ἐρημον καὶ πάντων σχεδὸν τῶν χρησίμων
 ἄπορον ἐπενόησαν βίον οἰκεῖον τῆς περὶ αὐτοὺς
 ἐνδείας, ἀναγκαζούσης τῆς φύσεως πρὸς τὴν ἀπορίαν
 πάντα μηχανᾶσθαι. καλάμην γὰρ κείροντες ἐκ τῆς 10
 25 ὁμόρου χώρας, καὶ ταύτην σχίζοντες, λῖνα παρα-
 μήκη κατεσκεύαζον, ταῦτα δὲ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν
 ἐπὶ πολλοὺς σταδίους ἰστάντες τὰς θήρας τῶν ὀρ-
 τύγων ἐποιοῦντο· φέρονται γὰρ οὗτοι κατ' ἀγέλας

4 κακουργίας om. Π 7 χώρας om. D 9 Ῥινοκό-
 λούραν D, Ῥινοκουρούραν CF 24 γὰρ] μὲν γὰρ vulg.

μείζονας ἐκ τοῦ πελάγους· οὐς θηρεύοντες ἤθροισον
πληθὸς ἱκανὸν εἰς διατροφὴν ἑαυτοῖς.

61 Τοῦ δὲ βασιλέως τούτου τελευτήσαντος ἀνεκτή-
σαντο τὴν ἀρχὴν Αἰγύπτιοι, καὶ κατέστησαν ἐργά-
ριον βασιλέα Μένδην, ὃν τινες Μάρρον προσονο- 5
2 μάξουσιν. οὗτος δὲ πολεμικὴν μὲν προᾶξεν οὐδ' ἠν-
τινοῦν ἐπετελέσατο, τάφον δ' αὐτῷ κατασκευάσας τὸν
ὀνομαζόμενον λαβύρινθον, οὐχ οὕτω κατὰ τὸ μέγε-
θος τῶν ἔργων θαυμαστὸν ὡς πρὸς τὴν φιλοτεχνίαν 71
δυσμίμητον· ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς αὐτὸν οὐ δύναται 10
ῥαδίως τὴν ἔξοδον εὑρεῖν, ἐὰν μὴ τύχη τινὸς ὁδη-
3 γοῦ παντελῶς ἐμπείρου. φασὶ δὲ τινες καὶ τὸν
Δαίδαλον εἰς Αἴγυπτον παραβαλόντα καὶ θαυμά-
σαντα τὴν ἐν τοῖς ἔργοις τέχνην κατασκευάσαι τῷ
βασιλεύοντι τῆς Κρήτης Μίνω λαβύρινθον ὅμοιον 15
τῷ κατ' Αἴγυπτον, ἐν ᾧ γενέσθαι μυθολογοῦσι τὸν
4 λεγόμενον Μινώταυρον. ἀλλ' ὁ μὲν κατὰ τὴν Κρή-
την ἠφανίσθη τελέως, εἴτε δυνάστου τινὸς κατα-
σκάψαντος εἴτε τοῦ χρόνου τοῦδ' ὄργον λυμνηαμένου·
ὁ δὲ κατ' Αἴγυπτον ἀκέραιον τὴν ὄλην κατασκευὴν 20
τετήρηκε μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου.

62 Μετὰ δὲ τὴν τοῦ βασιλέως τούτου τελευτὴν
ἐπὶ γενεᾷς πέντε γενομένης ἀναρχίας τῶν ἀδόξων
τις ἠρέθη βασιλεύς, ὃν Αἰγύπτιοι μὲν ὀνομάζουσι
Κέτηνα, παρὰ δὲ τοῖς Ἑλλήσιιν εἶναι δοκεῖ Πρωτεύς 25
2 ὁ κατὰ τὸν Ἰλιακὸν γεγυῶς πόλεμον. τούτου δὲ
παραδεδομένου τῶν τε πνευμάτων ἔχειν ἐμπειρίαν
καὶ τὴν μορφήν μεταβάλλειν ὅτε μὲν εἰς ζώων τύ-

9 πρὸς] κατὰ D 16 γενέσθαι] διατρέψαι II 25 Κέτην
F, καὶ τινὰ C 26 γενόμενος CF.

πους, ὅτε δὲ εἰς δένδρον ἢ πῦρ ἢ τι τῶν ἄλλων, ὁμολογούμενα τούτοις συμβαίνει καὶ τοὺς ἱερεῖς λέγειν περὶ αὐτοῦ. ἐκ μὲν γὰρ τῆς μετὰ τῶν ἀστρο- 3 λόγων συμβιώσεως, ἣν ἐποιεῖτο συνεχῶς, ἐμπειρίαν ἐσχημέναι τὸν βασιλέα τῶν τοιούτων, ἐκ δὲ τοῦ νο- 5 μίμου τοῦ παραδεδομένου τοῖς βασιλεῦσι τὸ περὶ τὰς μεταβολὰς τῆς ἰδέας μυθολογηθῆναι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. ἐν ἔθει γὰρ εἶναι τοῖς κατ' Αἴγυπτον 4 δυνάσταις περιτίθεσθαι περὶ τὴν κεφαλὴν λεόντων 10 καὶ ταύρων καὶ δρακόντων προτομάς, σημεῖα τῆς ἀρχῆς· καὶ ποτὲ μὲν δένδρα, ποτὲ δὲ πῦρ, ἔστι δ' ὅτε καὶ θυμιαμάτων εὐωδῶν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς οὐκ ὀλίγα, καὶ διὰ τούτων ἅμα μὲν ἑαυτοὺς εἰς εὐπρέπειαν κοσμεῖν, ἅμα δὲ τοὺς ἄλλους εἰς κατά- 15 πληξιν ἄγειν καὶ δεισιδαίμονα διάθεσιν.

Μετὰ δὲ τὴν Πρωτέως τελευτὴν διαδεξάμενος 5 τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς Ῥέμφις ἰδιετέλεσε πάντα τὸν 72 τοῦ ζῆν χρόνον ἐπιμελόμενος τῶν προσόδων καὶ σωρεύων πανταχόθεν τὸν πλοῦτον, διὰ δὲ μικρο- 20 ψυχίαν καὶ φιλαργυρίαν ἦθους οὔτε εἰς ἀναθήματα θεῶν οὔτ' εἰς εὐεργεσίαν ἀνθρώπων οὐδὲν ἀνήλωσε. διὸ καὶ γενόμενος οὐ βασιλεὺς ἀλλ' οἰκονόμος ἀγα- 6 θὸς ἀντὶ τῆς ἐπ' ἀρετῇ δόξης ἀπέλιπε πλεῖστα χρή- ματα τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλευσάντων· ἀργύρου γὰρ 25 καὶ χρυσοῦ παραδέδοται συναγαγεῖν αὐτὸν εἰς τετ- ταράκοντα μυριάδας ταλάντων.

Τούτου δὲ τελευτήσαντος ἐπὶ γενεὰς ἑπτὰ διε- 63 δέξαντο τὴν ἀρχὴν βασιλεῖς ἀργοὶ παντελῶς καὶ

πρὸς ἄνεσιν καὶ τροφήν ἅπαντα πράττοντες. διό-
περ ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀναγραφαῖς οὐδὲν αὐτῶν ἔργον
πολυτελές οὐδὲ προᾶξις ἱστορίας ἀξία παραδέδοται
πλὴν ἐνὸς Νειλέως, ἀφ' οὗ συμβαίνει τὸν ποταμὸν
ὀνομασθῆναι Νεῖλον, τὸ πρὸ τοῦ καλούμενον Αἴγυ- 5
πτον· οὗτος δὲ πλείστας εὐκαίρους διάρρυχας κατα-
σκευάσας καὶ πολλὰ περὶ τὴν εὐχρηστίαν τοῦ Νεῖλου
φιλοτιμηθεὶς αἴτιος κατέστη τῷ ποταμῷ ταύτης τῆς
προσηγορίας.

2 Ὀγδοὸς δὲ βασιλεὺς γενόμενος Χέμμισ ὁ Μεμ- 10
φίτης ἤρξε μὲν ἔτη πεντήκοντα, κατεσκευάσας δὲ τὴν
μεγίστην τῶν τριῶν πυραμίδων τῶν ἐν τοῖς ἑπτὰ
3 τοῖς ἐπιφανεστάτοις ἔργοις ἀριθμουμένων. αὗται
δὲ κείμεναι κατὰ τὴν Αἰβύην τῆς Μέμφεως ἀπέχουσι
σταδίους ἑκατὸν καὶ εἴκοσι, τοῦ δὲ Νεῖλου πέντε 15
πρὸς τοῖς τετταράκοντα, τῷ δὲ μεγέθει τῶν ἔργων
καὶ τῇ κατὰ τὴν χειρουργίαν τέχνῃ θαυμαστήν τινα
4 κατάπληξιν παρέχονται τοῖς θεωμένοις. ἡ μὲν γὰρ
μεγίστη τετράπλευρος οὕσα τῷ σχήματι τὴν ἐπὶ τῆς
βάσεως πλευρὰν ἐκάστην ἔχει πλέθρων ἑπτὰ, τὸ δ' 20
ὑψὸς πλεόν τῶν ἕξ πλέθρων· συναγωγὴν δ' ἐκ τοῦ
κατ' ὀλίγον λαμβάνουσα μέχρι τῆς κορυφῆς ἐκάστην
5 πλευρὰν ποιεῖ πηχῶν ἕξ. πᾶσα δὲ στεροεὺ λίθου
κατεσκευάσται, τὴν μὲν ἐργασίαν ἔχουτος δυσχερῆ,
τὴν δὲ διαμονὴν αἰώνιον· οὐκ ἐλαττόνων γὰρ ἢ 25
χιλίων ἔτων, ὡς φασί, διεληλυθότων εἰς τὸν καθ'

3 παντελὲς Π 5 ὀνομάσθαι Π τοῦ] τούτου D
10 χέμμισ C 17 τέχνην χειρουργία libri, corr. Reiske (c.
64, 2 et 8) τινὰ om. CD 21 πλεόν] πλείω D, ἔχει πλείω Π
23 δὲ] δ' ἐκ A.

ἡμᾶς βίον, ὡς δὲ ἔνιοι γράφουσι, πλειόνων ἢ τρισ-
 χιλίων καὶ τετρακοσίων, διαμένουσι μέχρι τοῦ νῦν
 οἱ λίθοι τὴν ἐξ ἀρχῆς σύνθεσιν καὶ τὴν ὅλην κατα-
 σκευὴν ἄσηπτον διαφυλάττοντες. λέγεται δὲ τὸν 6
 5 μὲν λίθον ἐκ τῆς Ἀραβίας ἀπὸ πολλοῦ διαστήματος
 73 κομισθῆναι, τὴν δὲ κατασκευὴν διὰ χωμάτων γενέ-
 σθαι, μήπω τῶν μηχανῶν εὐρημένων κατ' ἐκείνους
 τοὺς χρόνους· καὶ τὸ θαυμασιώτατον, τηλικούτων 7
 ἔργων κατασκευασμένων καὶ τοῦ περιέχοντος τόπου
 10 παντὸς ἀμμώδους ὕψους οὐδὲν ἴχνος οὔτε τοῦ χώ-
 ματος οὔτε τῆς τῶν λίθων ξεστοργίας ἀπολείπεσθαι,
 ὥστε δοκεῖν μὴ κατ' ὄλιγον ὑπ' ἀνθρώπων ἐργα-
 σίας, ἀλλὰ συλλήβδην ὥσπερ ὑπὸ θεοῦ τινος τὸ
 κατασκευάσμα τεθῆναι πᾶν εἰς τὴν περιέχουσαν
 15 ἄμμον. ἐπιχειροῦσι δὲ τινες τῶν Αἰγυπτίων τερα- 8
 15 τολογεῖν ὑπὲρ τούτων, λέγοντες ὡς ἐξ ἁλῶν καὶ
 νίτρου τῶν χωμάτων γερονότων ἐπαφεθεῖς ὁ ποτα-
 μὸς ἔτηξεν αὐτὰ καὶ παντελῶς ἠφάνισεν ἄνευ τῆς
 χειροποιήτου πραγματείας. οὐ μὴν καὶ τάληθες 9
 20 οὕτως ἔχει, διὰ δὲ τῆς πολυχειρίας τῆς τὰ χόματα
 βαλούσης πάλιν τὸ πᾶν ἔργον εἰς τὴν προῦπάρχου-
 σαν ἀποκατεστάθη τάξιν· τριάκοντα μὲν γὰρ καὶ
 ἑξ μυριάδες ἀνδρῶν, ὡς φασι, ταῖς τῶν ἔργων λει-
 τουργίαις προσήδρευσαν, τὸ δὲ πᾶν κατασκευάσμα
 25 τέλος ἔσχε μόγις ἑτῶν εἴκοσι διελθόντων.

Τελευτήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως τούτου διεδέ- 64
 ξατο τὴν ἀρχὴν ὁ ἀδελφὸς Κεφρὴν καὶ ἤρξεν ἔτη
 ἑξ πρὸς τοῖς πεντήκοντα· ἔνιοι δὲ φασι οὐκ ἀδελ-

8 τὸ τηλικούτων ἔργον κατασκευασμένον vulg. 11 ἀπο-
 λείπεται II 12 ὥστε] ὡς D.

φόν, ἀλλ' υἷον παραλαβεῖν τὴν ἀρχὴν, ὀνομαζόμε-
 2 νον Χαβρόν. συμφωνεῖται δὲ παρὰ πᾶσιν ὅτι ζη-
 λώσας ὁ διαδεξάμενος τὴν τοῦ προβασιλεύσαντος
 προαίρεσιν κατεσκεύασε τὴν δευτέραν πυραμίδα, τῇ
 μὲν κατὰ τὴν χειρουργίαν τέχνη παραπλησίαν τῇ 5
 προειρημένῃ, τῷ δὲ μεγέθει πολὺ λειπομένην, ὥς
 ἂν τῆς ἐν τῇ βάσει πλευρᾶς ἐκάστης οὔσης σταδι-
 3 αίας. ἐπιγέγραπται δ' ἐπὶ τῆς μελίζονος τὸ πλήθος
 τῶν ἀναλωθέντων χρημάτων, ὥς εἰς λάχανα καὶ
 συρμαίαν τοῖς ἐργάταις μηνύεται διὰ τῆς γραφῆς 10
 τάλαντα δεδαπανῆσθαι πλείω τῶν χιλίων καὶ ἑξα-
 4 κοσίω. ἢ δ' ἐλάττων ἀνεπίγραφος μὲν ἐστίν, ἀνά-
 βασιν δ' ἔχει διὰ μιᾶς τῶν πλευρῶν ἐγκοιλαμμέ-
 νην. τῶν δὲ βασιλέων τῶν κατασκευασάντων αὐ-
 τὰς ἑαυτοῖς τάφους συνέβη μηδέτερον αὐτῶν ταῖς 15
 5 πυραμίσειν ἐνταφῆναι· τὰ γὰρ πλήθη διὰ τε ταλαι-
 πωρίαν τὴν ἐν τοῖς ἔργοις καὶ διὰ τὸ τούτους τοὺς
 βασιλεῖς ὠμὰ καὶ βίαια πολλὰ πρᾶξει δι' ὀργῆς 74
 εἶχε τοὺς αἰτίους, καὶ τὰ σώματα ἠπέλει διασπά-
 6 σειν καὶ μεθ' ὕβρεως ἐκρίψει ἐκ τῶν τάφων· διὸ 20
 καὶ τελευτῶν ἐκάτερος ἐνετείλατο τοῖς προσήκουσιν
 ἐν ἀσήμεν τόπων καὶ λάθρα θάψαι τὸ σῶμα.

Μετὰ δὲ τούτους ἐγένετο βασιλεὺς Μυκερῖνος,
 ὃν τινες Μερχερῖνον ὀνομάζουσιν, υἷος ἂν τοῦ ποιή-
 7 σαντος τὴν προτέραν πυραμίδα. οὗτος δ' ἐπιβα- 25
 λόμενος τρίτην κατασκευάζειν, πρότερον ἐτελεύτησε

2 Χαβρόν CD 3 βασιλεύσαντος CF 5 τέχνην
 χειρουργία libri, c. 63,3 9 εἰς om. C 10 μηνύεται]
 καὶ μηνύεται C, καταμηνύεσθαι F 11 δεδαπανῆσθαι τά-
 λαντα vulg. 18 πολλά om. D 24 μερχερῖνον D, μὲν
 χερῖνον CF.

πρὶν ἢ τὸ πᾶν ἔργον λαβεῖν συντέλειαν. τῆς μὲν γὰρ βάσεως ἐκάστην πλευρὰν ὑπεστήσατο πλέθρων τριῶν, τοὺς δὲ τοίχους ἐπὶ μὲν πεντεκαίδεκα δόμους κατασκεύασεν ἐκ μέλανος λίθου τῷ Θηβαῖκῷ 5 παραπλήσιον, τὸ δὲ λοιπὸν ἀνεπλήρωσεν ἐκ λίθων ὁμοίων ταῖς ἄλλαις πυραμίσιν. τῷ δὲ μεγέθει λει- 8 πόμενου τοῦτο τὸ ἔργον τῶν προειρημένων τῇ κατὰ τὴν χειρουργίαν τέχνη πολὺ διαλλάττει καὶ τῇ τοῦ λίθου πολυτελείᾳ· ἐπιγέγραπται δὲ κατὰ τὴν βό- 10 ρειον αὐτῆς πλευρὰν ὁ κατασκευάσας αὐτὴν Μυκεῖνος. τοῦτον δὲ φασὶ μισήσαντα τὴν τῶν προ- 9 βασιλευσάντων ὁμότητα ζηλωῶσαι βίον ἐπιεικῆ καὶ πρὸς τοὺς ἀρχομένους εὐεργετικόν, καὶ ποιεῖν αὐτὸν συνεχῶς ἄλλα τε πλείω δι' ὧν ἦν μάλιστα ἐκ- 15 καλέσασθαι τὴν τοῦ πλήθους πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν, καὶ κατὰ τοὺς χρηματισμοὺς ἀναλίσκειν χρημάτων πλήθος, διδόντα δωρεὰς τῶν ἐπιεικῶν τοῖς δοκοῦ- σιν ἐν ταῖς κρίσεσι μὴ κατὰ τρόπον ἀπαλλάττειν.

Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι τρεῖς πυραμίδες, ὧν ἐκάστη 10 20 μὲν πλευρὰ πλεθραία ὑπάρχει, τὸ δ' ὅλον ἔργον παραπλήσιον τῇ κατασκευῇ ταῖς ἄλλαις πλὴν τοῦ μεγέθους· ταύτας δὲ φασὶ τοὺς προειρημένους τρεῖς βασιλεῖς ταῖς ἰδίαις κατασκευάσαι γυναιξίν. ὁμολο- 11 γεῖται δὲ ταῦτα τὰ ἔργα πολὺ προέχειν τῶν κατ' 25 Αἴγυπτον οὐ μόνον τῷ βάρει τῶν κατασκευασμάτων καὶ ταῖς δαπάναις, ἀλλὰ καὶ τῇ φιλοτεχνίᾳ τῶν ἐρ-

1 πρὶν ἢ τὸ πᾶν] ἤπερ τὸ CF ἔλαβε vulg. 6
ὁμοίως D 14 μάλιστα] δυνατόν add. vulg. ἐκκαλεῖ-
σθαι II 16 καὶ κατὰ] κατὰ δὲ vulg. 20 πλεθραία D,
δίπλεθρος CF 26 πολυτεχνία II.

12 γασαμένων. καί φασι δεῖν θαυμάζειν μᾶλλον τοὺς
 ἀρχιτέκτονας τῶν ἔργων ἢ τοὺς βασιλεῖς τοὺς παρα-
 σχομένους τὰς εἰς ταῦτα χορηγίας· τοὺς μὲν γὰρ 75
 ταῖς ἰδίαις ψυχαῖς καὶ ταῖς φιλοτιμίαις, τοὺς δὲ τῷ
 κληρονομηθέντι πλούτῳ καὶ ταῖς ἀλλοτριαῖς κακου- 5
 13 χίαις ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν τὴν προαίρεσιν. περὶ δὲ
 τῶν πυραμίδων οὐδὲν ὄλωσ οὔτε παρὰ τοῖς ἐγγω-
 ρίοις οὔτε παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι συμφωνεῖται· οἱ
 μὲν γὰρ τοὺς προειρημένους βασιλεῖς κατασκευάσαι
 φασὶν αὐτάς, οἱ δὲ ἑτέρους τινάς· οἷον τὴν μὲν 10
 μεγίστην ποιῆσαι λέγουσιν Ἄρμαϊον, τὴν δὲ δευτέ-
 14 ραν Ἄμωσιν, τὴν δὲ τρίτην Ἰναρῶν. ταύτην δ'
 ἔνιοι λέγουσι Ῥοδώπιδος τάφον εἶναι τῆς ἐταίρας,
 ἧς φασὶ τῶν νομαρχῶν τινὰς ἐραστὰς γενομένους
 διὰ φιλοστοργίαν ἐπιτελέσαι κοινῇ τὸ κατασκευάσασθαι. 15
 65 Μετὰ δὲ τοὺς προειρημένους βασιλεῖς διεδέξατο
 τὴν ἀρχὴν Βόαχορις, τῷ μὲν σώματι παντελῶς εὐ-
 καταφρόνητος, ἀγγινοία δὲ πολὺ διαφέρων τῶν προ-
 2 βασιλευσάντων. πολλοῖς δ' ὕστερον χρόνοις ἐβα-
 σίλευσε τῆς Αἰγύπτου Σαβάκων, τὸ μὲν γένος ἂν 20
 Αἰθίοψ, εὐσεβεῖα δὲ καὶ χρηστότητι πολὺ διαφέρων
 3 τῶν πρὸ αὐτοῦ. τῆς μὲν οὖν ἐπιεικείας αὐτοῦ λά-
 βοι τις ἂν τεκμήριον τὸ τῶν νομίμων προστίμων
 ἄραι τὸ μέγιστον, λέγω δὲ τὴν τοῦ ξῆν στέρησιν·
 4 ἀντὶ γὰρ τοῦ θανάτου τοὺς καταδικασθέντας ἡνάγ- 25

5 ἄλλαις D 10 μὲν om. vulg. 12 ἄμωσι D, ἄμα-
 σιν CF Ἰναρον F, Ἰνάρανα C, Ἰνδρων D 13 ῥοδώ-
 πιδος DF 15 ἐπιτελέσαι κοινῇ D, οἰκοδομήσαντας ἐπιτε-
 λέσαι F, οἰκοδομήσαντας ἐπιτελέσαι κοινῇ C 19 χρόνοις]
 μετὰ τούτους add. D 22 λάβοιτ' ἂν τις CF 25 θανα-
 τοῦν Dind.

καζε λειτουργεῖν ταῖς πόλεσι δεδεδεμένους, καὶ διὰ
τούτων πολλὰ μὲν χῶματα κατεσκευάζεν, οὐκ ὀλί-
γας δὲ διώρυγας ὥρυττεν εὐκαίρους· ὑπελάμβανε
γὰρ τοῖς μὲν κολαζομένοις τὸ τῆς τιμωρίας ἀπότο-
5 μων ἡλαττωκέναι, ταῖς δὲ πόλεσιν ἀντὶ προστίμων
ἀνωφελῶν μεγάλην εὐχρηστίαν περιπεποιηκέναι. τὴν 5
δὲ τῆς εὐσεβείας ὑπερβολὴν συλλογίσαιτ' ἂν τις ἐκ
τῆς κατὰ τὸν ὄνειρον φαντασίας καὶ τῆς κατὰ τὴν
ἀρχὴν ἀποθέσεως. ἔδοξε μὲν γὰρ κατὰ τὸν ὕπνον 6
10 λέγειν αὐτῷ τὸν ἐν Θήβαις θεὸν ὅτι βασιλεύειν οὐ
δυνήσεται τῆς Αἰγύπτου μακαρίως οὐδὲ πολλὸν χρό-
νον, ἐὰν μὴ τοὺς ἱερεῖς ἅπαντας διατεμῶν διὰ μέ-
76 σων αὐτῶν διέλθῃ μετὰ τῆς θεραπείας. πολλάκις 7
δὲ τούτου γινομένου μεταπεμφάμενος πανταχόθεν
15 τοὺς ἱερεῖς ἔφη λυπεῖν τὸν θεὸν ἐν τῇ χώρᾳ μένων·
οὐ γὰρ ἂν αὐτῷ τοιαῦτα προστάττειν κατὰ τὸν
ὕπνον. ἀπελθὼν οὖν βούλεσθαι καθαρὸς παντὸς 8
μύσους ἀποδοῦναι τὸ ζῆν τῇ πεπωμένη μᾶλλον ἢ
λυπῶν τὸν κύριον καὶ μιάνας ἀσεβεῖ φόνῳ τὸν ἴδιον
20 βίον ἄρχειν τῆς Αἰγύπτου· καὶ πέρας τοῖς ἐγχο-
ριόις ἀποδοῦς τὴν βασιλείαν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Αἴ-
θιοπίαν.

Ἄναρχίας δὲ γενομένης κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἐπ' 66
ἔτη δύο, καὶ τῶν ὄχλων εἰς ταραχὰς καὶ φόνους
25 ἐμφυλίουσ τροπομένων, ἐποίησαντο συνωμοσίαν οἱ
μέγιστοι τῶν ἡγεμόνων δώδεκα· συνεδρεύσαντες δὲ
ἐν Μέμφει καὶ συνθήκας γραψάμενοι περὶ τῆς πρὸς

1 καὶ διὰ] διὰ δὲ vulg. 3 διώρυττεν D 6 πεποι-
ηκέναι vulg. 13 πλεονάκις Π 14 γενομένου vulg.
πολλαχόθεν D 16 αὐτὸν AB προσετέτακτο Π.

ἀλλήλους ὁμοιοῖας καὶ πίστεως ἀνέδειξαν ἑαυτοὺς
 2 βασιλεῖς. ἐπ' ἔτη δὲ πεντεκαίδεκα κατὰ τοὺς ὄρκους
 καὶ τὰς ὁμολογίας ἄρξαντες καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους
 ὁμόνοιαν διατηροῦσαντες, ἐπεβάλουτο κατασκευάσαι
 κοινὸν ἑαυτῶν τάφον, ἵνα καθάπερ ἐν τῷ ζῆν εὐ- 5
 νοοῦντες ἀλλήλοις τῶν ἴσων ἐτόγγανον τιμῶν, οὕτω
 καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν ἐν ἐνὶ τόπῳ τῶν σωματίων
 κειμένων τὸ κατασκευασθὲν μνήμα κοινῇ περιέχῃ
 3 τὴν τῶν ἐνταφέντων δόξαν. εἰς ταύτην δὲ τὴν ἐπι-
 βολὴν φιλοκαλοῦντες ἔσπευσαν ὑπερβαλέσθαι τῷ 10
 μεγέθει τῶν ἔργων ἅπαντας τοὺς πρὸ αὐτῶν. ἐκλε-
 ξάμενοι γὰρ τόπον παρὰ τὸν εἰσπλοῦν τὸν εἰς τὴν
 Μοίριδος λίμνην ἐν τῇ Λιβύῃ κατασκεύαζον τὸν
 τάφον ἐκ τῶν καλλίστων λίθων, καὶ τῷ μὲν σχήματι
 15 τετράγωνον ὑπεστήσαντο, τῷ δὲ μεγέθει σταδιαίαν 15
 ἐκάστην πλευρᾶν, ταῖς δὲ γλυφαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις
 χειρουργαῖς ὑπερβολὴν οὐκ ἀπέλιπον τοῖς ἐπιγινω-
 4 μένοις. εἰσελθόντι μὲν γὰρ τὸν περίβολον οἴκος
 ἦν περίστυλος, ἐκάστης πλευρᾶς ἐκ τετρακόκοντα
 κίδων ἀναπληρουμένης, καὶ τούτου μονόλιθος ἦν 20
 ὄροφῆ, φάτναις διαγεγλυμμένη καὶ γραφαῖς διαφό-
 5 ροῖς πεποικιλμένη. εἶχε δὲ τῆς πατρίδος τῆς ἐκά-
 στοῦ τῶν βασιλέων ὑπομνήματα καὶ τῶν ἱερῶν καὶ
 θυσιῶν τῶν ἐν αὐτῇ ταῖς καλλίσταις γραφαῖς φιλο-
 6 τέχνως δεδημιουργημένα. καθόλου δὲ τοιαύτην τῇ 25
 πολυτελείᾳ καὶ τηλικαύτην τῷ μεγέθει τὴν ὑπό-
 στασιν τοῦ τάφου λέγεται ποιήσασθαι τοὺς βασι-

5 ἑαυτῶν] ἀπάντων CF 8 μνημεῖον CF 9 εἰς ταύ-
 την . . . ὑπερβαλέσθαι ABDE, ἔσπευσαν οὖν ὑπερβάλλεσθαι
 ceteri 13 μύριδος codices 18 ἑοικὸς ἦν ποιήσαντι περι-
 στυλον ABD 23 ἱερῶν D.

λείς, ὥστ' εἰ μὴ πρὸ τοῦ συντελέσαι τὴν ἐπιβολὴν
 κατελύθησαν, μηδεμίαν ἂν ὑπερβολὴν ἑτέροις πρὸς
 κατασκευὴν ἔργων ἀπολιπεῖν. ἀρξάντων δὲ τούτων 7
 77 τῆς Αἰγύπτου πεντεκαίδεκα ἔτη συνέβη τὴν βασι-
 5 λείαν εἰς ἓνα περιστῆναι διὰ τοιαύτας αἰτίας. Φαμ- 8
 μήτιχος ὁ Σαῖτης, εἷς ὢν τῶν δώδεκα βασιλέων καὶ
 τῶν παρὰ θάλατταν μερῶν κυριεύων, παρείχετο
 φορτία πᾶσι τοῖς ἐμπόροις, μάλιστα δὲ τοῖς τε 9
 Φοίνιξι καὶ τοῖς Ἑλλησι· διὰ δὲ [τοῦ] τοιούτου τρό- 9
 10 που τὰ τε ἐκ τῆς ἰδίας χώρας λυσιτελῶς διατιθέ-
 μενος καὶ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι φρουμένων
 μεταλαμβάνων, οὐ μόνον εὐπορίαν εἶχε μεγάλην
 ἀλλὰ καὶ φιλίαν πρὸς ἔθνη καὶ δυνάστας. διὰ δὲ 10
 ταῦτά φασι φθονήσαντας αὐτῷ τοὺς ἄλλους βασι-
 15 λείς πόλεμον ἐξευεργκεῖν. ἔνιοι δὲ τῶν ἀρχαίων συγ-
 γραφέων μυθολογοῦσι χρησμὸν γενέσθαι τοῖς ἡγε-
 μόσιν, ὃς ἂν αὐτῶν ἐκ χαλκῆς φιάλης πρῶτος ἐν
 Μέμφει σπείσῃ τῷ θεῷ, κρατήσῃ αὐτὸν πάσης τῆς
 Αἰγύπτου· τὸν δὲ Φαμμήτιχον, ἐξενέγκαντος ἐκ τοῦ
 20 ἱεροῦ τῶν ἱερῶν τινὸς φιάλας δώδεκα χρυσᾶς,
 περιελόμενον τὴν περικεφαλαίαν σπείσαι. ὑπιδό- 11
 μένους οὖν τοὺς συνάρχοντας τὸ πραχθὲν ἀποκτεῖ-
 ναι μὲν αὐτὸν μὴ βουληθῆναι, φυγαδεῦσαι δὲ καὶ
 προστάξαι διατρίβειν ἐν τοῖς ἔλεσι τοῖς παρὰ θά-
 25 λατταν. εἴτε δὴ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν εἴτε διὰ τὸν 12
 φθόνον, καθότι προείρηται, γενομένης τῆς δια-

5 περιστῆναι εἰς ἓνα vulg. Φαμμίτιχος CF semper
 8 τε om. vulg. 9 καὶ τοῖς] καὶ Π τοῦ om. codices
 11 ἄλλοις ἔθνεσι] Ἑλλησι Π, ἄλλοῖς ἔθνεσι f. 18 τῆς om.
 vulg. 20 ἔνδεκα Herod. II 151 21 ὑπειδομένους libri,
 corr. Dind. 25 δὴ] δὲ D.

φορᾶς, ὁ μὲν Ψαμμήτιχος ἔκ τε τῆς Καρίας καὶ τῆς Ἰωνίας μισθοφόρους μεταπεμφάμενος ἐνίκησε παρατάξει περὶ πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Μώμεφιν, τῶν δ' ἀντιταξαμένων βασιλέων οἱ μὲν κατὰ τὴν μάχην ἀνηρέθησαν, οἱ δ' εἰς Λιβύην ἐκδιωχθέντες⁵ οὐκέτι περὶ τῆς ἀρχῆς ἴσχυσαν ἀμφισβητῆσαι.

67 Τῆς δ' ὅλης βασιλείας κυριεύσας ὁ Ψαμμήτιχος τῷ μὲν ἐν Μέμφει θεῶ τὸ πρὸς ἕω προπύλαιον κατεσκεύασε καὶ τῷ ναῶ τὸν περίβολον, κολοττοῦς ὑποστήσας ἀντὶ τῶν κίωνων δωδεκαπῆχεις· τοῖς δὲ¹⁰ μισθοφόροις χωρὶς τῶν ὁμολογημένων συντάξεν δωρεάς τε ἀξιολόγους ἀπένειμε καὶ τὰ καλούμενα στρατόπεδα τόπον οἰκεῖν ἔδωκε καὶ χώραν πολλὴν κατεκληρούησε μικρὸν ἐπάνω τοῦ Πηλουσιακοῦ στόματος· οὗς ἐντεῦθεν Ἄμασις ὕστερον πολλοῖς ἔτεσι¹⁵ βασιλεύσας ἀνέστησε καὶ κατόκησεν εἰς Μέμφιν. 2 διὰ δὲ τῶν μισθοφόρων καταρθωκῶς τὴν βασιλείαν ὁ Ψαμμήτιχος τούτοις τὸ λοιπὸν μάλιστα¹⁸ ἐνεπίστευε τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ διετέλεσε ξενοτροφῶν 3 μεγάλας δυνάμεις. στρατεύσαντος δ' εἰς τὴν Συ-²⁰ρίαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰς παρατάξεις τοὺς μὲν μισθοφόρους προτιμῶντος καὶ τάττοντος εἰς τὰ δεξιὰ μέρη, τοὺς δ' ἐγχωρίους ἀτιμότερον ἄγοντος καὶ τὸν εὐάνθυμον τόπον ἀπονέμοντος τῆς φάλαγγος, οἱ μὲν Αἰγύπτιοι διὰ τὴν ὕβριν παροξυνθέντες καὶ²⁵ γενόμενοι τὸ πλῆθος πλείους τῶν εἰκοσι μυριάδων ἀπέστησαν καὶ προῆγον ἐπ' Αἰθιοπίας, κερρικότες

1 μὲν] μὲν γὰρ vulg. ἔκ τε τῆς Ἀραβίας καὶ τῆς Καρίας καὶ τῆς Ἰωνίας F, ἔκ τε καὶ τῆς κακίας καὶ τῆς Ἰωνίας καὶ τῆς Καρίας C 3 μέμφιν D 18 ἐνεπίστευσε CF.

ἰδίαν χώραν ἑαυτοῖς κατακτᾶσθαι· ὁ δὲ βασιλεὺς 4
 τὸ μὲν πρῶτον ἔπεμψε τινὰς τῶν ἠγεμόνων τοὺς
 ἀπολογησομένους ὑπὲρ τῆς ἀτιμίας, ὡς δ' οὐ προσ-
 εῖχον αὐτοῖς, αὐτὸς μετὰ τῶν φίλων ἐδίωξε πλοίοις.
 5 προαγόντων δ' αὐτῶν παρὰ τὸν Νεῖλον καὶ τοὺς 5
 ὄρους ὑπερβαλλόντων τῆς Αἰγύπτου, ἐδεῖτο μετα-
 νοῆσαι καὶ τῶν τε ἰερῶν καὶ τῶν πατριδῶν, ἔτι δὲ
 καὶ γυναικῶν καὶ τέκνων ὑπεμίμνησκεν. οἱ δ' ἅμα 6
 πάντες ἀναβοήσαντες καὶ τοῖς κοντοῖς τὰς ἀσπίδας
 10 πατάξαντες ἔφασαν, ἕως ἂν κυριεύωσι τῶν ὄπλων,
 φάδιως εὐρήσειν πατρίδας· ἀναστειλάμενοι δὲ τοὺς
 χιτῶνας καὶ τὰ γεννητικὰ μέρη τοῦ σώματος δει-
 ξαντες οὔτε γυναικῶν οὔτε τέκνων ἀπορήσειν ἔφα-
 σαν ταῦτ' ἔχοντες. τοιαύτη δὲ μεγαλοψυχία χρη- 7
 15 σάμενοι καὶ καταφρονήσαντες τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις
 μεγίστων εἶναι δοκούντων, κατελάβοντο μὲν τῆς
 Αἰθιοπίας τὴν κρατίστην, κατακληρουχίσαντες δὲ
 πολλήν χώραν ἐν ταύτῃ κατώκησαν. ὁ δὲ Ψαμμή- 8
 20 τιχος ἐπὶ μὲν τούτοις οὐ μετρῶς ἐλυπήθη, τὰ δὲ
 ἐπιμελόμενος πρὸς τε Ἀθηναίους καὶ τινὰς τῶν
 ἄλλων Ἑλλήνων συμμαχίαν ἐποιήσατο. εὐηργέτει δὲ 9
 καὶ τῶν ξένων τοὺς ἐθελοντὴν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀπο-
 δημοῦντας, καὶ φιλέλλην ὦν διαφερόντως τοὺς υἱοὺς
 25 τὴν Ἑλληνικὴν ἐδίδαξε παιδείαν· καθόλου δὲ πρῶτος
 τῶν κατ' Αἴγυπτον βασιλέων ἀνέφξε τοῖς ἄλλοις

4 αὐτοῖς om. D ἐδίωκε D 5 προιόντων Π 7 δὲ
 καί] δὲ vulg. 11 ἀναστειλαντες D 12 μόρια G 23
 ξένων] διαφερόντως add. D ἐθελοντὴν Kälker, ἐθελοντὴ
 CD, ἐθελοντι F.

ἔθνεσι τὰ κατὰ τὴν ἄλλην χώραν ἐμπόρια καὶ πολλήν ἀσφάλειαν τοῖς καταπλέουσι ξένοις παρείχετο.
 10 οἱ μὲν γὰρ πρὸ τούτου δυναστεύσαντες ἄβατον ἐποίουν τοῖς ξένοις τὴν Αἴγυπτον, τοὺς μὲν φρονεού-
 ουτες, τοὺς δὲ καταδουλούμενοι τῶν καταπλεόντων. 5
 11 καὶ γὰρ ἡ περὶ τὸν Βούσιριν ἀσέβεια διὰ τὴν τῶν ἐγχωρίων ἀξενίαν διεβοήθη παρὰ τοῖς Ἑλλησιν, οὐκ οὔσα μὲν πρὸς ἀλήθειαν, διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀνομίας εἰς μύθου πλάσμα καταχωρισθεῖσα. 10
 68 Μετὰ δὲ Ψαμμήτιχον ὕστερον τέτταρσι γενεαῖς Ἀπρίης ἐβασίλευσεν ἔτη δυοὶ πλείω τῶν εἴκοσι στρατεύσας δὲ δυνάμεσιν ἀδραῖς πεξαῖς τε καὶ ναυτικαῖς ἐπὶ Κύπρον καὶ Φοινίκην Σιδῶνα μὲν κατὰ 79 κράτος εἶλε, τὰς δ' ἄλλας τὰς ἐν τῇ Φοινίῃ πόλεις 15 καταπληξάμενος προσηγάγετο· ἐνίκησε δὲ καὶ ναυμαχίᾳ μεγάλη Φοινικᾶς τε καὶ Κυπρίους, καὶ λαφύρων ἀθροίσας πλῆθος ἐπανῆλθεν εἰς Αἴγυπτον. 2 μετὰ δὲ ταῦτα δύνάμιν πέμψας ἀδρᾶν τῶν δμοεθνῶν ἐπὶ Κυρήνην καὶ Βάρκην, καὶ τὸ πλείστον αὐ- 20 τῆς ἀποβαλῶν, ἀλλοτρίους ἔσχε τοὺς διασωθέντας· ὑπολαβόντες γὰρ αὐτὸν ἐπ' ἀπωλείᾳ συντάξαι τὴν στρατείαν, ὅπως ἀσφαλέστερον ἄρχῃ τῶν λοιπῶν 3 Αἴγυπτίων, ἀπέστησαν. ἀποσταλαῖς δὲ πρὸς τοῦ- 25 τος ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἀμασῖς, ἀνὴρ ἐμφανῆς Αἰ- γύπτιος, τῶν μὲν ῥηθέντων ὑπ' αὐτοῦ πρὸς δμο-

1 ἄλλην del. aut ὄλην leg. Reiske 3 ἀνεπίβατον II
 4 ἐποιοῦντο τοῖς ξένοις D, τοῖς ξένοις ἐποίουν vulg. 15
 ἄλλας τῆς Φοινίκης πόλεις II 20 πλείον CF 22 συν-
 τάξαι] συστήσασθαι II 26 ῥηθειῶν Wess.

νοιαν [έντολῶν] ἠμέλησε, τοῦναντίον δ' ἐκείνους
 προτρεψάμενος εἰς ἀλλοτριότητα συναπέστη καὶ βα-
 σιλεὺς αὐτὸς ἠρέθη. μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον καὶ 4
 τῶν ἄλλων ἐγχωρίων ἀπάντων συνεπιθεμένων, ὁ
 5 βασιλεὺς διαπορούμενος ἠναγκάσθη καταφυγεῖν ἐπὶ
 τοὺς μισθοφόρους, ὅστας εἰς τρισμυρίους. γενο- 5
 μένης οὖν παρατάξεως περὶ τὴν Μάριαν κόμην,
 καὶ τῶν Αἰγυπτίων τῆ μάχῃ κρατησάντων, ὁ μὲν
 Ἀπρίης ζωρηθεὶς ἀνήχθη καὶ στραγγαλισθεὶς ἐτε-
 10 λεύτησεν, Ἄμασις δὲ διατάξας τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν
 ὡς ποτ' ἔδοξεν αὐτῷ συμφέρειν, ἤρχει νομίμως τῶν
 Αἰγυπτίων καὶ μεγάλης ἐτύγχανεν ἀποδοχῆς. κατ- 6
 ἐστρέψατο δὲ καὶ τὰς ἐν Κύπρῳ πόλεις καὶ πολλὰ
 τῶν ἱερῶν ἐκόσμησεν ἀναθήμασιν ἀξιολόγοις. βα-
 15 σιλεύσας δ' ἔτη πέντε πρὸς τοῖς πεντήκοντα κατέ-
 στρεψε τὸν βίον καθ' ὃν χρόνον Καμβύσης ὁ τῶν
 Περσῶν βασιλεὺς ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον,
 κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἐξηκοστῆς καὶ τρίτης ὀλυμ-
 πιάδος, ἣν ἐνίκα στάδιον Παρμενίδης Καμαριναῖος.
 20 Ἐπεὶ δὲ τὰς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ βασιλέων πράξεις 69
 ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων διεληλύθαμεν ἀρ-
 κοῦντως μέχρι τῆς Ἀμάσιδος τελευτῆς, τὰς λοιπὰς
 ἀναγράφομεν ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις· περὶ δὲ τῶν 2
 νομίμων τῶν κατ' Αἴγυπτον νῦν διεξιμεν ἐν κεφα-
 25 λαίοις τὰ τε παραδοξότατα καὶ τὰ μάλιστα ἄφελῆ-
 σαι δυνάμενα τοὺς ἀναγινώσκοντας. πολλὰ γὰρ τῶν
 παλαιῶν ἔθῶν τῶν γενομένων παρ' Αἰγυπτίοις οὐ
 μόνον παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις ἀποδοχῆς ἔτυχεν, ἀλλὰ

1 έντολῶν del. Eich.   6 εἰς] ὡς II   7 μαρίαν codices
 9 στραγγαληθεὶς codices   22 Ἀμάσιος codices.

καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν οὐ μετρίως ἐθανυμάσθη·
 3 διόπερ οἱ μέγιστοι τῶν ἐν παιδείᾳ δοξασθέντων
 ἐφιλοτιμήθησαν εἰς Αἴγυπτον παραβαλεῖν, ἵνα μετά- 80
 σχῶσι τῶν τε νόμων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὡς
 4 ἀξιολόγων ὄντων. καίπερ γὰρ τῆς χώρας τὸ πα- 5
 λαιὸν δυσεπιβάτου τοῖς ξένοις οὕσης διὰ τὰς προ-
 ειρημέναις αἰτίας, ὅμως ἔσπευσαν εἰς αὐτὴν παρα-
 βαλεῖν τῶν μὲν ἀρχαιοτάτων Ὀρφεὺς καὶ ὁ ποιη-
 τῆς Ὅμηρος, τῶν δὲ μεταγενεστέρων ἄλλοι τε πλεί-
 5 ουσ καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἔτι δὲ Σόλων ὁ 10
 νομοθέτης. λέγουσι τοίνυν Αἰγύπτιοι παρ' αὐτοῖς
 τὴν τε τῶν γραμμάτων εὑρεσιν γενέσθαι καὶ τὴν
 τῶν ἄστρον παρατήρησιν, πρὸς δὲ τούτοις τὰ τε
 κατὰ τὴν γεωμετρίαν θεωρήματα καὶ τῶν τεχνῶν
 τὰς πλείστας εὑρεθῆναι, νόμους τε τοὺς ἀρίστους 15
 6 τεθῆναι. καὶ τούτων μεγίστην ἀπόδειξιν φασιν εἶ-
 ναι τὸ τῆς Αἰγύπτου πλείω τῶν ἑπτακοσίων καὶ
 τετρακισχιλίων ἐτῶν βασιλεῦσαι τοὺς πλείους ἐγγε-
 νεῖς καὶ τὴν χώραν εὐδαιμονεστάτην ὑπάρχει τῆς
 ἀπάσης οἰκουμένης· ταῦτα γὰρ οὐκ ἂν ποτε γενέ- 20
 σθαι μὴ οὐ τῶν ἀνθρώπων χρωμένων κρατίστοις
 ἔθεσι καὶ νόμοις καὶ τοῖς κατὰ πᾶσαν παιδείαν ἐπι-
 7 τηδεύμασιν. ὅσα μὲν οὖν Ἡρόδοτος καὶ τινες τῶν
 τὰς Αἰγυπτίων πράξεις συνταξαμένων ἐσχεδιάκασιν,
 ἔκουσίως προκρίναντες τῆς ἀληθείας τὸ παραδοξο- 25
 λογεῖν καὶ μύθους πλάττειν ψυχαγωγίας ἕνεκα, παρ-
 ῆσομεν, αὐτὰ δὲ τὰ παρὰ τοῖς ἱεροῦσι τοῖς κατ'

6 τοῖς ξένοις δυσεπιβάτου vulg. 10 δὲ] δὲ καὶ vulg.
 12 καὶ τὴν] καὶ CF 14 κατὰ] περὶ vulg. 24 αἰγυ-
 πτίας D 26 καὶ μύθους πλάττειν del. Eich.

Αἴγυπτον ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς γεγραμμένα φιλοτί-
μως ἐξητακότες ἐκδησόμεθα.

Πρῶτον μὲν τοίνυν οἱ βασιλεῖς αὐτῶν βίον εἶ-70
χον οὐχ ὅμοιον τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐν μοναρχικαῖς
5 ἐξουσίαις οὔσι καὶ πάντα πράττουσι κατὰ τὴν ἑαυ-
τῶν προαίρεσιν ἀνυπευθύνως, ἀλλ' ἦν ἅπαντα τε-
ταγμένα νόμων ἐπιταγαῖς, οὐ μόνον τὰ περὶ τοὺς
χρηματισμούς, ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ τὴν καθ' ἡμέραν
διαγωγὴν καὶ δίαιταν. περὶ μὲν γὰρ τὴν θερα- 2
10 πείαν αὐτῶν οὐδεὶς ἦν οὔτ' ἀργυρώνητος οὔτ' οἰκο-
γενῆς δοῦλος, ἀλλὰ τῶν ἐπιφανεστάτων ἱερέων
υἱοὶ πάντες, ὑπὲρ εἴκοσι μὲν ἔτη γεγυρότες, πεπαι-
δευμένοι δὲ κάλλιστα τῶν ὁμοειδῶν, ἵνα τοὺς ἐπι-
μελησομένους τοῦ σώματος καὶ πᾶσαν ἡμέραν καὶ
15 νύκτα προσεδρεύοντας ὁ βασιλεὺς ἔχων ἀρίστους
81 μηδὲν ἐπιτηδεύῃ φαῦλον· οὐδεὶς γὰρ ἐπὶ πλεον κα-
κίας προβαίνει δυνάστης, εἰ μὴ τοὺς ὑπηρετήσου-
τας ἔχη ταῖς ἐπιθυμίαις. διατεταγμένοι δ' ἦσαν αἱ 3
τε τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ὥραι, καθ' ἃς ἐκ
20 παντὸς τρόπου καθῆκον ἦν τὸν βασιλέα πράττειν
τὸ συντεταγμένον, οὐ τὸ δεδογμένον ἑαυτῷ. ἔωθεν 4
μὲν γὰρ ἐγεγθέντα λαβεῖν αὐτὸν ἔδει πρῶτον τὰς
πανταχόθεν ἀπεσταλμένας ἐπιστολάς, ἵνα δύνηται
πάντα κατὰ τρόπον χρηματίζειν καὶ πράττειν, εἰδὼς
25 ἀκριβῶς ἕκαστα τῶν κατὰ τὴν βασιλείαν συντελου-
μένων· ἔπειτα λουσάμενον καὶ τοῖς τῆς ἀρχῆς συσ-
σήμοις μετ' ἐσθῆτος λαμπρῶς κοσμήσαντα τὸ σῶμα

8 τὰ om. D 17 τοὺς om. D 20 καθῆκον ἦν] καθ-
ῆκε II 21 συντεταγμένον] ἐκ τῶν νόμων add. C, ἐν ταῖς
νόμοις add. F 24 καὶ πράττειν om. E.

5 θῦσαι τοῖς θεοῖς. τῷ τε βωμῷ προσαχθέντων τῶν
 θυμάτων ἔθος ἦν τὸν ἀρχιερέα στάντα πλησίον τοῦ
 βασιλέως εὐχεσθαι μεγάλη τῇ φωνῇ, περιεστῶτος
 τοῦ πλήθους τῶν Αἰγυπτίων, δοῦναι τὴν τε ὑγίειαν
 καὶ τὰλλα ἀγαθὰ πάντα τῷ βασιλεῖ διατηροῦντι τὰ 5
 6 πρὸς τοὺς ὑποτεταγμένους δίκαια. ἀνθομολογεῖσθαι
 δ' ἦν ἀναγκαῖον καὶ τὰς κατὰ μέρος ἀρετὰς αὐτοῦ,
 λέγοντα διότι πρὸς τε τοὺς θεοὺς εὐσεβῶς καὶ πρὸς
 τοὺς ἀνθρώπους ἡμερώτατα διακείται· ἐγκρατής τε
 γὰρ ἐστὶ καὶ δίκαιος καὶ μεγαλόψυχος, ἔτι δ' ἀψευ- 10
 δῆς καὶ μεταδοτικὸς τῶν ἀγαθῶν καὶ καθόλου πάσης
 ἐπιθυμίας κρείττων, καὶ τὰς μὲν τιμωρίας ἐλάττους
 τῆς ἀξίας ἐπιτιθεὶς τοῖς ἁμαρτήμασι, τὰς δὲ χάριτας
 μείζονας τῆς εὐεργεσίας ἀποδιδούς τοῖς εὐεργετή-
 7 σασιν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα παραπλήσια τούτοις διελ- 15
 θῶν ὁ κατευχόμενος τὸ τελευταῖον ὑπὲρ τῶν ἀγνο-
 ουμένων ἀρὰν ἐποιεῖτο, τὸν μὲν βασιλέα τῶν ἐγκλη-
 μάτων ἐξαιρούμενος, εἰς δὲ τοὺς ὑπερηγουμένους καὶ
 διδάξαντας τὰ φαῦλα καὶ τὴν βλάβην καὶ τὴν
 8 τιμωρίαν ἀξιῶν ἀποσκῆψαι. ταῦτα δ' ἐπραττεν 20
 ἅμα μὲν εἰς δεισιδαιμονίαν καὶ θεοφιλή βίον τὸν
 βασιλέα προτρέπόμενος, ἅμα δὲ καὶ κατὰ τρόπον
 ζῆν ἐθίζων οὐ διὰ πικρᾶς νουθετήσεως, ἀλλὰ δι'
 ἐπαίνων κεχαρισμένων καὶ πρὸς ἀρετὴν μάλιστα
 9 ἀνυκόντων. μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ βασιλέως ἱερο- 25
 σκοπησαμένου μόσχῳ καὶ καλλιερῆσαντος, ὁ μὲν 82
 ἱερογραμματεὺς παρανεγίνωσκέ τινας συμβουλίας

5 τὰγαθὰ Hertlein 7 ἀναγκαῖον] δίκαιον D 20
 ἀξιῶν ἀποσκῆψαι] ἀποσκήπτων Π 22 καὶ om. D 23
 πικρᾶς] μακρᾶς D.

συμφερούσας καὶ πράξεις ἐκ τῶν ἱερῶν βίβλων τῶν
 ἐπιφανεστάτων ἀνδρῶν, ὅπως ὁ τῶν ὄλων τὴν ἡγε-
 μονίαν ἔχων τὰς καλλίστας προαιρέσεις τῇ διανοίᾳ
 θεωρήσας οὕτω πρὸς τὴν τεταγμένην τῶν κατὰ
 5 μέρος τρέπεται διοίκησιν. οὐ γὰρ μόνον τοῦ χρη- 10
 ματίζειν ἢ κρίνειν ἦν καιρὸς ὠρισμένος, ἀλλὰ καὶ
 τοῦ περιπατῆσαι καὶ λούσασθαι καὶ κοιμηθῆναι μετὰ
 τῆς γυναικὸς καὶ καθόλου τῶν κατὰ τὸν βίον πρατ-
 τομένων ἀπάντων. τροφαῖς δ' ἔθος ἦν αὐτοῖς ἀπα- 11
 10 λαῖς χρῆσθαι, κρέα μὲν μόσχων καὶ χηνῶν μόνων
 προσφερομένους, οἴνου δὲ τακτόν τι μέτρον πί-
 νοντας μὴ δυνάμενον πλησμονὴν ἄκαιρον ἢ μέθην
 περιποιῆσαι. καθόλου δὲ τὰ περὶ τὴν δίαιταν οὕτως 12
 ὑπῆρχε συμμέτρως διατεταγμένα ὥστε δοκεῖν μὴ
 15 νομοθέτην, ἀλλὰ τὸν ἄριστον τῶν ἰατρῶν συντετα-
 χέναι τῆς ὑγείας στοχαζόμενον. παραδόξου δ' εἶναι 71
 δοκοῦντος τοῦ μὴ πᾶσαν ἔχειν ἐξουσίαν τὸν βασιλέα
 τῆς καθ' ἡμέραν τροφῆς, πολλῶ θαναμασιώτερον ἦν
 τὸ μήτε δικάζειν μήτε χρηματίζειν τὸ τυχὸν αὐτοῖς
 20 ἐξεῖναι, μηδὲ τιμωρῆσασθαι μηδένα δι' ὕβριν ἢ διὰ
 θυμὸν ἢ τινα ἄλλην αἰτίαν ἄδικον, ἀλλὰ καθάπερ
 οἱ περὶ ἐκάστων κείμενοι νόμοι προσέταττον. ταῦτα 2
 δὲ κατὰ τὸ ἔθος πράττοντες οὐχ ὅπως ἡγανάκτουν
 ἢ προσέκοπτον ταῖς ψυχαῖς, ἀλλὰ τοῦναντίον ἡγοῦντο
 25 ἕαντοὺς ζῆν βίον μακαριώτατον· τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους 3
 ἀνθρώπους ἐνόμιζον ἀλογίστως τοῖς φυσικοῖς πάθεσι

6 ἢ κρίνειν del. Reiske 9 αὐτοῖς om. D ἀπαλαῖς]
 ἀπλαῖς Π (c. 84, 5) 10 μὲν μόσχων] μόσχεια CF μόνον vulg.
 11 μέρος D 12 ἢ μέθην del. Reiske 14 συντεταγμένα Π
 19 μηδὲ δικάζειν D; f. del. 24 ψυχαῖς] τυχαις Eich.

χαριζομένους πολλά πράττειν τῶν φερόντων βλάβας ἢ κινδύνους, καὶ πολλάκις ἐνίοις εἰδότες ὅτι μέλλουσι ἀμαρτάνειν μηδὲν ἤττον πράττειν τὰ φαῦλα, κατισχυομένους ὑπ' ἔρωτος ἢ μίσους ἢ τινος ἑτέρου πάθους, ἑαυτοὺς δ' ἐξηλακότας βίον τὸν ὑπὸ τῶν φρονιματώτων ἀνδρῶν προκεκριμένον ἐλαχίστοις περι-
 4 πίπτειν ἀγνοήμασι. τοιαύτη δὲ χρωμένων τῶν βασιλέων δικαιοσύνη πρὸς τοὺς ὑποτεταγμένους, τὰ πλήθη ταῖς εἰς τοὺς ἡγουμένους εὐνοίαις πᾶσαν συγγενικὴν φιλοστοργίαν ὑπερεβάλλετο· οὐ γὰρ μόνον τὸ σύστημα τῶν ἱερέων, ἀλλὰ καὶ συλλήβδην ἅπαντες οἱ κατ' Αἴγυπτον οὐχ οὕτω γυναικῶν καὶ τέκνων 83 καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς ἀγαθῶν
 5 ἐφρόντιζον ὡς τῆς τῶν βασιλέων ἀσφαλείας. τοιγαροῦν πλεῖστον μὲν χρόνον τῶν μνημονευομένων 15 βασιλέων πολιτικὴν κατάστασιν ἐτήρησαν, εὐδαιμονέστατον δὲ βίον ἔχοντες διετέλεσαν, ἕως ἔμεινεν ἡ προειρημένη τῶν νόμων σύνταξις, πρὸς δὲ τούτοις ἔθνων τε πλείστων ἐπεκράτησαν καὶ μεγίστους πλούτους ἔσχον, καὶ τὰς μὲν χώρας ἔργοις 20 καὶ κατασκευάσμασιν ἀνυπερβλήτοις, τὰς δὲ πόλεις ἀναθήμασι πολυτελέσι καὶ παντοίοις ἐκόσμησαν.

72 Καὶ τὰ μετὰ τὴν τελευταίην δὲ γινόμενα τῶν βασιλέων παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις οὐ μικρὰν ἀπόδειξιν εἶχε τῆς τοῦ πλήθους εὐνοίας εἰς τοὺς ἡγουμένους· 25 εἰς ἀνεπαίσθητον γὰρ χάριν ἢ τιμὴν τιθεμένη μαρτυρίαν ἀνόθεντον περιεῖχε τῆς ἀληθείας. ὁπότε γὰρ ἐκλείποι τις τὸν βίον τῶν βασιλέων, πάντες οἱ κατὰ

2 ὅτε D - 4 ἑτέρου] ἄλλου Π 18 νομίμων D 19
 τε om. C 25 εἶχε] φέρειν D, φέρει AB.

τὴν Αἴγυπτον κοινὸν ἀνηροῦντο πένθος, καὶ τὰς
 μὲν ἐσθῆτας κατερορήττοντο, τὰ δ' ἱερὰ συνέκλειον
 καὶ τὰς θυσίας ἐπέιχον καὶ τὰς ἐορτὰς οὐκ ἤγον
 ἐφ' ἡμέρας ἐβδομήκοντα καὶ δύο· καταπεπλασμένοι
 5 δὲ τὰς κεφαλὰς πηλῷ καὶ περιεζωσμένοι σινδόνας
 ὑποκάτω τῶν μαστῶν ὁμοίως ἄνδρες καὶ γυναῖκες
 περιῆσαν ἀθροισθέντες κατὰ διακοσίους ἢ τριακο-
 σίους, καὶ τὸν μὲν θοῆνον ἐν ῥυθμῷ μετ' ᾠδῆς
 ποιούμενοι δις τῆς ἡμέρας ἐτίμων ἐγκωμίοις, ἀνα-
 10 καλούμενοι τὴν ἀρετὴν τοῦ τετελευτηκότος, τροφήν
 δ' οὔτε τὴν ἀπὸ τῶν ἐμψύχων οὔτε τὴν ἀπὸ τοῦ
 πυροῦ προσεφέροντο, τοῦ τε οἴνου καὶ πάσης πολυ-
 τελείας ἀπέιχοντο. οὐδεὶς δ' ἂν οὔτε λουτροῖς οὔτ' 3
 ἀλείμμασιν οὔτε στρωματῖς προείλετο χρῆσθαι, οὐ
 15 μὴν οὐδὲ πρὸς τὰ ἀφροδίσια προσελθεῖν ἂν ἐτόλ-
 μησεν, ἀλλὰ καθάπερ ἀγαπητοῦ τέκνου τελευτήσαν-
 τος ἕκαστος περιώδυνος γινόμενος ἐπένθει τὰς εἰ-
 ρημένους ἡμέρας. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ τὰ πρὸς 4
 ταφήν λαμπρῶς παρεσκευασμένοι, καὶ τῇ τελευταίᾳ
 20 τῶν ἡμερῶν θέντες τὴν τὸ σῶμα ἔχουσιν λάρνακα
 πρὸ τῆς εἰς τὸν τάφον εἰσόδου, προετίθεσαν κατὰ
 νόμον τῷ τετελευτηκότι κριτήριον τῶν ἐν τῷ βίῳ
 84 πραχθέντων. δοθείσης δ' ἐξουσίας τῷ βουλομένῳ 5
 κατηγορεῖν, οἱ μὲν ἱερεῖς ἐνεκωμιάζον ἕκαστα τῶν
 25 καλῶς αὐτῷ πραχθέντων διεξιόντες, αἱ δὲ πρὸς τὴν
 ἐκφορὰν συνηγμέναι μυριάδες τῶν ὄχλων ἀκούου-
 σαι συνεπευφήμουν, εἰ τύχοι καλῶς βεβιωκῶς, εἰ

4 καταπεπασμένοι CF (c. 91, 1) 12 πρὸς D 19
 ταφήν] τὴν ταφήν vulg. παρεσκευασμένοι] ἠτοιμασμένοι II
 22 κριτήριον] ἀκρατήριον II.

6 δὲ μὴ, τοῦναντίον ἐθορύβουν. καὶ πολλοὶ τῶν βασιλέων διὰ τὴν τοῦ πλήθους ἐναντίωσιν ἀπεστερήθησαν τῆς ἐμφανοῦς καὶ νομίμου ταφῆς· διὸ καὶ συνέβαινε τοὺς τὴν βασιλείαν διαδεχομένους μὴ μόνον διὰ τὰς ἄρτι ζηθείσας αἰτίας δικαιопραγεῖν,⁵ ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν φόβον τῆς μετὰ τὴν τελευτὴν ἐσομένης ὕβρεώς τε τοῦ σώματος καὶ βλασφημίας εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα. τῶν μὲν οὖν περὶ τοὺς ἀρχαίους βασιλεῖς νομίμων τὰ μέγιστα ταῦτ' ἔστιν.

73 Τῆς Αἰγύπτου δὲ πάσης εἰς πλείω μέρη διηρη-¹⁰ μένης, ὧν ἕκαστον κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον ὀνομάζεται νόμος, ἐφ' ἑκάστῳ τέτακται νομάρχης ὁ τὴν ἀπάντων ἔχων ἐπιμέλειάν τε καὶ φρουρίδα.
2 τῆς δὲ χώρας ἀπάσης εἰς τρία μέρη διηρημένης τὴν μὲν πρώτην ἔχει μερίδα τὸ σύστημα τῶν ἱερέων,¹⁵ μερίστης ἐντροπῆς τυγχάνον παρὰ τοῖς ἐγγωρίοις διὰ τε τὴν εἰς τοὺς θεοὺς ἐπιμέλειαν καὶ διὰ τὸ πλείστην σύνεσιν τοὺς ἄνδρας τούτους ἐκ παιδείας
3 εἰσφέρεσθαι. ἐκ δὲ τούτων τῶν προσόδων τὰς τε θυσίας ἀπάσας τὰς κατ' Αἴγυπτον συντελοῦσι καὶ²⁰ τοὺς ὑπηρέτας τρέφουσι καὶ ταῖς ἰδίαις χρεῖαις χορηγοῦσιν· οὔτε γὰρ τὰς τῶν θεῶν τιμὰς ᾤοντο δεῖν ἀλλάττειν, ἀλλ' ὑπὸ τε τῶν αὐτῶν ἀεὶ καὶ παραπλησίως συντελεῖσθαι, οὔτε τοὺς πάντων προβο-
4 λευομένους ἐνδεεῖς εἶναι τῶν ἀναγκαίων. καθόλου²⁵ γὰρ περὶ τῶν μερίστων οὗτοι προβουλεύομενοι συνδιατρέβουσι τῷ βασιλεῖ, τῶν μὲν συνεργοί, τῶν δὲ εἰσηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι γινόμενοι, καὶ διὰ μὲν

4 μὴ] οὐ II 12 νόμος D 12 τέτακται] τεταγμένος
ἦν D 15 εἶχε D 21 ἔτρεφον D 23 τε om. vulg.

τῆς ἀστρολογίας καὶ τῆς ἱεροσκοπίας τὰ μέλλοντα
 προσημαίνοντες, ἐκ δὲ τῶν ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις
 ἀναγεγραμμένων πράξεων τὰς ὠφελῆσαι δυναμένας
 παραναγινώσκοντες. οὐ γάρ, ὥσπερ παρὰ τοῖς Ἑλ- 5
 5 λησιν, εἰς ἀνήρ ἢ μία γυνή τὴν ἱερωσύνην παρεί-
 ληφεν, ἀλλὰ πολλοὶ περὶ τὰς τῶν θεῶν θυσίας καὶ
 τιμὰς διατρίβουσι, καὶ τοῖς ἐκρόνοις τὴν ὁμοίαν
 τοῦ βίου προαίρεσιν παραδιδόασιν. εἰσὶ δὲ οὗτοι
 πάντων τε ἀτελεῖς καὶ δευτερεύοντες μετὰ τὸν βα-
 10 σιλέα ταῖς τε δόξαις καὶ ταῖς ἐξουσίαις. τὴν δὲ 6
 δευτέραν μοῖραν οἱ βασιλεῖς παρειλήφασιν εἰς προσ-
 ὄδους, ἀφ' ὧν εἰς τε τοὺς πολέμους χορηγοῦσι καὶ
 τὴν περὶ αὐτοὺς λαμπρότητα διαφυλάττουσι, καὶ
 85 τοὺς μὲν ἀνδραγαθήσαντας δωρεαῖς κατὰ τὴν ἀξίαν
 15 τιμᾶσι, τοὺς δ' ἰδιώτας διὰ τὴν ἐκ τούτων εὐπορίαν
 οὐ βαπτίζουσι ταῖς εἰσφοραῖς. τὴν δὲ μερίδα τὴν 7
 τελευταίαν ἔχουσιν οἱ μάχιμοὶ καλούμενοι καὶ πρὸς
 τὰς λειτουργίας τὰς εἰς τὴν στρατείαν ὑπακούοντες,
 ἵν' οἱ κινδυνεύοντες εὐνούστατοι τῇ χώρᾳ διὰ τὴν
 20 κληρουχίαν ὄντες προθύμως ἐπιδέχωνται τὰ συμ-
 βαίνοντα κατὰ τοὺς πολέμους δεινὰ. ἄτοπον γὰρ 8
 ἦν τὴν μὲν τῶν ἀπάντων σωτηρίαν τούτοις ἐπιτρέ-
 πειν, ὑπὲρ οὗ δὲ ἀγωνιοῦνται μηδὲν αὐτοῖς ὑπάρ-
 χειν κατὰ τὴν χώραν σπουδῆς ἄξιον· τὸ δὲ μέγι-
 25 στον, εὐπορομένους αὐτοὺς θαδίως τεκνοποιήσειν,
 καὶ διὰ τοῦτο τὴν πολυανθρωπίαν κατασκευάσειν,
 ὥστε μὴ προσδεῖσθαι ξενικῆς δυνάμεως τὴν χώραν.
 ὁμοίως δ' οὗτοι τὴν τάξιν ταύτην ἐκ προγόνων δια- 9

5 εἰς] καὶ εἰς D   26 κατασκευάζειν codices, corr. Ste-
 phanus   28 ὅμως II.

δεχόμενοι ταῖς μὲν τῶν πατέρων ἀνδραγαθίαις προ-
τρέπονται πρὸς τὴν ἀνδρείαν, ἐκ παίδων δὲ ζηλω-
ταὶ γινόμενοι τῶν πολεμικῶν ἔργων ἀνίκητοι ταῖς
τόλμαις καὶ ταῖς ἐμπειρίαις ἀποβαίνουσιν.

74 Ἔστι δ' ἕτερα συντάγματα τῆς πολιτείας τρία,⁵
τό τε τῶν νομέων καὶ τὸ τῶν γεωργῶν, ἔτι δὲ τὸ
τῶν τεχνιτῶν. οἱ μὲν οὖν γεωργοὶ μικροῦ τινος
τὴν καρποφόρον γῆν τὴν παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ
τῶν λερέων καὶ τῶν μαχίμων μισθούμενοι διατε-
λοῦσι τὸν πάντα χρόνον περὶ τὴν ἐργασίαν ὄντες¹⁰
τῆς χώρας· ἐκ νηπίου δὲ συντρεφόμενοι ταῖς γεωρ-
γικαῖς ἐπιμελείαις πολὺ προέχουσι τῶν παρὰ τοῖς¹⁵
ἄλλοις ἔθνεσι γεωργῶν ταῖς ἐμπειρίαις· καὶ γὰρ τὴν
τῆς γῆς φύσιν καὶ τὴν τῶν ὑδάτων ἐπίρρυσιν, ἔτι
δὲ τοὺς καιροὺς τοῦ τε σπόρου καὶ τοῦ θερισμοῦ¹⁵
καὶ τῆς ἄλλης τῶν καρπῶν συγκομιδῆς ἀκριβέστατα
πάντων γινώσκουσι, τὰ μὲν ἐκ τῆς τῶν προγόνων
παρατηρήσεως μαθόντες, τὰ δ' ἐκ τῆς ἰδίας πείρας²⁰
3 διδαχθέντες. ὁ δ' αὐτὸς λόγος ἐστὶ καὶ περὶ τῶν
νομέων, οἳ τὴν τῶν θρεμμάτων ἐπιμέλειαν ἐκ πα-
τέρων ὥσπερ κληρονομίας νόμῳ παραλαμβάνοντες
ἐν βίῳ κτηνοτρόφῳ διατελοῦσι πάντα τὸν τοῦ ζῆν²⁵
4 χρόνον, καὶ πολλὰ μὲν παρὰ τῶν προγόνων πρὸς
θεραπείαν καὶ διατροφήν ἀρίστην τῶν βοσκομένων
παρειλήφασιν, οὐκ ὀλίγα δ' αὐτοὶ διὰ τὸν εἰς ταῦτα²⁵
ζῆλον προσευσκίζουσιν, καὶ τὸ θαυμασιώτατον, διὰ
τὴν ὑπερβολὴν τῆς εἰς ταῦτα σπουδῆς οἳ τε ὀρνιθο-
τρόφοι καὶ οἱ κτηνοβοσκοὶ χωρὶς τῆς παρὰ τοῖς

8 γῆν] χώραν II 10 ἅπαντα vulg. 22 κτηνοτρο-
φοῦντες D.

ἄλλοις ἀνθρώποις ἐκ φύσεως συντελουμένης γενέ-
 σεως τῶν εἰρημένων ζώων αὐτοὶ διὰ τῆς ἰδίας
 φιλοτεχνίας ἀμύθητον πλῆθος ὀρνέων ἀθροίζουσιν·
 86 οὐ γὰρ ἐπράξουσιν διὰ τῶν ὀρνίθων, ἀλλ' αὐτοὶ 5
 5 παραδόξως χειροουροῦντες τῇ συνέσει καὶ φιλοτεχ-
 νία τῆς φυσικῆς ἐνεργείας οὐκ ἀπολείπονται. ἀλλὰ 6
 μὴν καὶ τὰς τέχνας ἰδεῖν ἔστι παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις
 μάλιστα διαπεπονημένας καὶ πρὸς τὸ καθήκον τέ-
 10 λος διηκριβωμένας· παρὰ μόνοις γὰρ τούτοις οἱ δη-
 10 μουργοὶ πάντες οὔτ' ἐργασίας ἄλλης οὔτε πολιτι-
 κῆς τάξεως μεταλαμβάνειν ἐώνται πλὴν τῆς ἐκ τῶν
 νόμων ὠρισμένης καὶ παρὰ τῶν γονέων παραδεδο-
 μένης, ὥστε μήτε διδασκάλου φθόνου μήτε πολι-
 τικοῦς περισπασμοῦς μήτ' ἄλλο μηδὲν ἐμποδίζειν
 15 αὐτῶν τὴν εἰς ταῦτα σπουδὴν. παρὰ μὲν γὰρ τοῖς 7
 ἄλλοις ἰδεῖν ἔστι τοὺς τεχνίτας περὶ πολλὰ τῇ δια-
 νοίᾳ περισπασμένους καὶ διὰ τὴν πλεονεξίαν μὴ μέ-
 νοντας τὸ παράπαν ἐπὶ τῆς ἰδίας ἐργασίας· οἱ μὲν
 γὰρ ἐφάπτονται γεωργίας, οἱ δ' ἐμπορίας κοινω-
 20 νοῦσιν, οἱ δὲ δυοῖν ἢ τριῶν τεχνῶν ἀντέχονται,
 πλείστοι δ' ἐν ταῖς δημοκρατουμέναις πόλεσιν εἰς
 τὰς ἐκκλησίας συντρέχοντες τὴν μὲν πολιτείαν λυ-
 μαίνονται, τὸ δὲ λυσιτελὲς περιποιοῦνται παρὰ τῶν
 μισθοδοτούντων· παρὰ δὲ τοῖς Αἰγυπτίοις, εἴ τις
 25 τῶν τεχνιτῶν μετάσχοι τῆς πολιτείας ἢ τέχνας πλείους
 ἐργάζοιτο, μεγάλας περιπίπτει τιμωρίας.

Τὴν μὲν οὖν διαίρεσιν τῆς πολιτείας καὶ τὴν 8

13 παραδιδασκάλου D 19 γεωργίας] καὶ γεωργεῖν D,
 καὶ γεωργίας Bekker 25 πολιτείας] ἐκκλησίας D 26
 τιμωρίας] ζημίας II.

τῆς ιδίας τάξεως ἐπιμέλειαν διὰ προγόνων τοιαύτην
 ἔσχον οἱ τὸ παλαιὸν τὴν Αἴγυπτον κατοικοῦντες.
 75 περὶ δὲ τὰς κρίσεις οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐποιοῦντο σπου-
 δὴν, ἡγούμενοι τὰς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀποφάσεις
 μεγίστην ῥοπὴν τῷ κοινῷ βίῳ φέρειν πρὸς ἀμφό- 5
 2 τερα. δῆλον γὰρ ἦν ὅτι τῶν μὲν παρανομοῦντων
 κολαζομένων, τῶν δ' ἀδικουμένων βοηθείας τυγγα-
 νόντων, ἀρίστη διόρθωσις ἔσται τῶν ἀμαρτημάτων·
 εἰ δ' ὁ φόβος ὁ γινόμενος ἐκ τῶν κρίσεων τοῖς
 παρανομοῦσιν ἀνατρέπεται χροῖμασιν ἢ χάρισιν, ἔσο- 10
 3 μένην ἐώρων τοῦ κοινοῦ βίου σύγχυσις. διόπερ ἐκ
 τῶν ἐπιφανεστάτων πόλεων τοὺς ἀρίστους ἄνδρας
 ἀποδεικνύντες δικαστὰς κοινούς οὐκ ἀπετύγγανον
 τῆς προαιρέσεως. ἐξ Ἡλίου γὰρ πόλεως καὶ Θηβῶν
 καὶ Μέμφεως δέκα δικαστὰς ἐξ ἐκάστης προέκρινον· 15
 καὶ τοῦτο τὸ συνέδριον οὐκ ἐδόκει λείπεσθαι τῶν
 Ἀθήνησιν Ἀρεοπαγιτῶν ἢ τῶν παρὰ Λακεδαιμονίοις
 4 γερόντων. ἐπεὶ δὲ συνέλθοιεν οἱ τριάκοντα, ἐπέ-
 κρινον ἐξ ἑαυτῶν ἓνα τὸν ἀριστον, καὶ τοῦτου μὲν
 ἀρχιδικαστὴν καθίσταντο, εἰς δὲ τὸ τοῦτου τόπον 20
 ἀπέστειλλον ἢ πόλις ἕτερον δικαστήν. συντάξεις δὲ
 τῶν ἀναγκαίων παρὰ τοῦ βασιλέως τοῖς μὲν δικα-
 σταῖς ἱκαναὶ πρὸς διατροφήν ἐχορηγοῦντο, τῷ δ'
 5 ἀρχιδικαστῇ πολλαπλάσιοι. ἐφόρει δ' οὗτος περὶ τὸν 87
 τράχηλον ἐκ χρυσῆς ἀλύσεως ἡρτημένον ζώδιον τῶν 25
 πολυτελῶν λίθων, ὃ προσηγόρευον ἀλήθεια. τῶν δ'
 ἀμφισβητήσεων ἤρχοντο ἐπειδὴν τὴν τῆς ἀληθείας
 6 εἰκόνα ὁ ἀρχιδικαστὴς πρόσθιτο. τῶν δὲ πάντων

14 Ἡλιουπόλεως γὰρ F   19 τῶν ἀρίστων D   27
 ἐπειδὴ Dind.   28 πρόσθιτο Reiske.

νόμων ἐν βιβλίοις ὁκτὼ γεγραμμένων, καὶ τούτων
 παρακειμένων τοῖς δικασταῖς, ἔθος ἦν τὸν μὲν κατή-
 γορον γράφαι καθ' ἐν ἑνεκάλει καὶ πῶς γέγυρε
 καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀδικήματος ἢ τῆς βλάβης, τὸν
 5 ἀπολογούμενον δὲ λαβόντα τὸ χρηματισθὲν ὑπὸ τῶν
 ἀντιδίκων ἀντιγράψαι πρὸς ἕκαστον ὡς οὐκ ἔπραξεν
 ἢ πράξας οὐκ ἠδίκησεν ἢ ἀδικήσας ἐλάττονος ζημίας
 ἀξίος ἔστι τυχεῖν. ἔπειτα νόμιμον ἦν τὸν κατήγορον 7
 ἀντιγράψαι καὶ πάλιν τὸν ἀπολογούμενον ἀντιθεῖ-
 10 ναι. ἀμφοτέρων δὲ τῶν ἀντιδίκων τὰ γεγραμμένα
 δις τοῖς δικασταῖς δόντων, τὸ τηνικαῦτ' ἔδει τοὺς
 μὲν τριάκοντα τὰς γνώμας ἐν ἀλλήλοις ἀποφαίνεσθαι,
 τὸν ἀρχιδικαστὴν δὲ τὸ ζῴδιον τῆς ἀληθείας προσ-
 τίθεσθαι τῇ ἐτέρᾳ τῶν ἀμφισβητήσεων. τούτῳ δὲ 76
 15 τῷ τρόπῳ τὰς κρίσεις πάσας συντελεῖν τοὺς Αἴγυ-
 πτίους, νομίζοντας ἐκ μὲν τοῦ λέγειν τοὺς συνηγόρους
 πολλὰ τοῖς δικαίοις ἐπισκοτῆσειν· καὶ γὰρ τὰς τέχνας
 τῶν ῥητόρων καὶ τὴν τῆς ὑποκρίσεως γοητείαν καὶ
 τὰ τῶν κινδυνευόντων δάκρυα πολλοὺς προτρέπε-
 20 σθαι παρορᾶν τὸ τῶν νόμων ἀπότομον καὶ τὴν τῆς
 ἀληθείας ἀκριβείαν· θεωρεῖσθαι γοῦν τοὺς ἐπαινου- 2
 μένους ἐν τῷ κρίνειν πολλάκις ἢ δι' ἀπάτην ἢ διὰ
 ψυχαγωγίαν ἢ διὰ τὸ πρὸς τὸν ἔλεον πάθος συνεκφε-
 ρομένους τῇ δυνάμει τῶν συνηγορούντων· ἐκ δὲ τοῦ
 25 γράφειν τὰ δίκαια τοὺς ἀντιδίκους φῶντο τὰς κρίσεις
 ἀκριβεῖς ἔσεσθαι, γυμνῶν τῶν πραγμάτων θεωρου-
 μένων. οὕτω γὰρ [ἄν] μάλιστα μήτε τοὺς εὐφρεῖς 3
 τῶν βραδυτέρων πλεονεκτῆσειν μήτε τοὺς ἐνηθλη-

21 ἐπαινουμένους] ἀγωνιζομένους II 24 συνηγοροῦν-
 τω] λεγόντων II 27 ἄν del. Dind.

κότας τῶν ἀπειρώων μήτε τοὺς ψεύστας καὶ τολμηροὺς τῶν φιλαλήθων καὶ κατεσταλμένων τοῖς ἡθῆσι, πάντας δ' ἐπ' ἴσης τεύξεσθαι τῶν δικαίων, ἱκανὸν χρόνον ἐκ τῶν νόμων λαμβανόντων τῶν μὲν ἀντιδικῶν ἐξετάσαι τὰ παρ' ἀλλήλων, τῶν δὲ δικαστῶν συγκρι- 5 ναι τὰ παρ' ἀμφοτέρων.

77 Ἐπεὶ δὲ τῆς νομοθεσίας ἐμνήσθημεν, οὐκ ἀνοικειον εἶναι τῆς ὑποκειμένης ἱστορίας νομίζομεν ἐκθέσθαι τῶν νόμων ὅσοι παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις παλαιότητι διήνεγκαν ἢ παρηλλαγμένην τάξιν ἔσχον ἢ τὸ 10 σύνολον ὠφέλειαν τοῖς φιλαναγνωστοῦσι δύνανται 2 παρασχέσθαι. πρῶτον μὲν οὖν κατὰ τῶν ἐπιόρκων θάνατος ἦν παρ' αὐτοῖς τὸ πρόστιμον, ὡς δύο τὰ μέγιστα ποιοῦντων ἀνομήματα, θεοὺς τε ἀσεβούντων καὶ τὴν μεγίστην τῶν παρ' ἀνθρώποις πίστιν ἀνα- 15 3 τρεπόντων. ἔπειτα εἴ τις ἐν ὁδοῦ κατὰ τὴν χώραν 88 ἰδὼν φρονεούμενον ἄνθρωπον ἢ τὸ καθόλου βίαιόν τι πάσχοντα μὴ ῥύσαιτο δυνατὸς ὢν, θανάτῳ περιπεσεῖν ὤφειλεν· εἰ δὲ πρὸς ἀλήθειαν διὰ τὸ ἀδύνατον μὴ κατισχύσαι βοηθῆσαι, μηνύσαι γε πάντως 20 ὤφειλε τοὺς ληστὰς καὶ ἐπεξιέναι τὴν παρανομίαν· τὸν δὲ ταῦτα μὴ πράξαντα κατὰ τὸν νόμον ἔδει 4 μαστιγοῦσθαι τεταγμένας πληγὰς καὶ πάσης εἴργε- 5 4 σθαι τροφῆς ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. οἱ δὲ ψευδῶς τινων κατηγορήσαντες ὤφειλον τοῦτο παθεῖν ὃ τοῖς συνο- 25 φαντηθεῖσιν ἐτέτακτο πρόστιμον, εἴπερ ἔτυχον κατα- 5 δικασθέντες. προσετέτακτο δὲ καὶ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις ἀπογράφεσθαι πρὸς τοὺς ἄρχοντας ἀπὸ τίνων

³ [ἱκανὸν] ἐφ' ἱκανὸν D   16 ἔπειτα εἰ] ἐὰν δὲ vulg.
18 τι] τινὰ D.

ἕκαστος πορίζεται τὸν βίον, καὶ τὸν ἐν τούτοις ψευδά-
 μενον ἢ πόρον ἄδικον ἐπιτελοῦντα θανάτῳ περι-
 πίπτειν ἢ ἀναγκαῖον. λέγεται δὲ τοῦτον τὸν νόμον
 ὑπὸ Σόλωνος παραβαλόντος εἰς Αἴγυπτον εἰς τὰς
 5 Ἀθήνας μετενεχθῆναι. εἰ δέ τις ἐκουσίως ἀποκτεί- 6
 ναι τὸν ἐλεύθερον ἢ τὸν δοῦλον, ἀποθνήσκειν τοῦ-
 τον οἱ νόμοι προσέταττον, ἅμα μὲν βουλόμενοι μὴ
 ταῖς διαφοραῖς τῆς τύχης, ἀλλὰ ταῖς τῶν πράξεων
 ἐπιβολαῖς εἴργεσθαι πάντας ἀπὸ τῶν φάυλων, ἅμα
 10 δὲ διὰ τῆς τῶν δούλων φροντίδος ἐθίζοντες τοὺς
 ἀνθρώπους πολὺ μᾶλλον εἰς τοὺς ἐλευθέρους μὴδὲν
 ὄλως ἐξαμαρτάνειν. καὶ κατὰ μὲν τῶν γονέων τῶν 7
 ἀποκτεινάντων τὰ τέκνα θάνατον μὲν οὐχ ὤρισαν,
 ἡμέρας δὲ τρεῖς καὶ νύκτας ἴσας συνεχῶς ἦν ἀναγ-
 15 καῖον περιειληφότας τὸν νεκρὸν ὑπομένειν φυλακῆς
 παρεδρευούσης δημοσίας· οὐ γὰρ δίκαιον ὑπελήφθη
 τὸ τοῦ βίου στερίσκειν τοὺς τὸν βίον τοῖς παισὶ
 δεδωκότας, νουθετήσκει δὲ μᾶλλον λύπην ἐχούσῃ
 καὶ μεταμέλειαν ἀποτρέπειν τῶν τοιούτων ἐγγειρη-
 20 μάτων· κατὰ δὲ τῶν τέκνων τῶν γονεῖς φονευσάν- 8
 των τιμωρίαν ἐξηλλαγμένην ἔθηκαν· ἔδει γὰρ τοὺς
 καταδικασθέντας ἐπὶ τούτοις καλάμοις ὀξέσι δακτυ-
 λιαῖα μέρη τοῦ σώματος κατατμηθέντας ἐπ' ἀκάνθαις
 κατακάεσθαι ζῶντας· μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις
 25 ἀδικημάτων κρίνουτες τὸ βιαίως τὸ ζῆν ἀφαιρεῖσθαι
 τῶν τὴν ζωὴν αὐτοῖς δεδωκότων. τῶν δὲ γυναικῶν 9
 τῶν καταδικασθεισῶν θανάτῳ τὰς ἐγκύους μὴ θανα-
 τοῦσθαι πρὶν ἂν τέκωσι. καὶ τοῦτο τὸ νόμιμον

3 ἦν om. D   6 τὸν] fort. τιν' ἢ τὸν] ἢ CD   τοῦ-
 τον om. D   8 ταῖς τῶν] τῶν D   19 μεταμελεία CF.

πολλοὶ καὶ τῶν Ἑλλήνων κατέδειξαν, ἡγούμενοι
 παντελῶς ἄδικον εἶναι τὸ μηδὲν ἀδικῆσαν τῷ ἀδι-
 κήσαντι τῆς αὐτῆς μετέχειν τιμωρίας, καὶ παρα- 89
 νομήματος ἐνὸς γενομένου παρὰ θνοῖν λαμβάνειν τὸ
 πρόστιμον, πρὸς δὲ τούτοις κατὰ προαίρεσιν πονη- 5
 ρὰν συντελεσθέντος τοῦ ἀδικήματος τὸ μηδεμίαν
 πω σύνεσιν ἔχον ὑπὸ τὴν ὁμοίαν ἄγειν κόλασιν, τὸ
 δὲ πάντων μέγιστον, ὅτι ταῖς κνούσαις ἰδίᾳ τῆς
 αἰτίας ἐπενηνεγμένης οὐδαμῶς προσήκει τὸ κοινὸν
 10 πατρὸς καὶ μητρὸς τέκνον ἀναιρεῖσθαι· ἐπ' ἰσῆς γὰρ 10
 ἂν τις φάλοισ διαλάβοι κριτὰς τοὺς τε τὸν ἔνοχον
 τῷ φόνῳ σφάζοντας καὶ τοὺς τὸ μηδὲν ὄλωσ ἀδικῆ-
 11 σαν συναναιροῦντας. τῶν μὲν οὖν φονικῶν νόμων
 οἱ μάλιστα δοκοῦντες ἐπιτετεῦχθαι τοιοῦτοί τινες
 ἦσαν. 15

78 Τῶν δ' ἄλλων ὁ μὲν περὶ τῶν πολέμων κείμε-
 νος κατὰ τῶν τὴν τάξιν λιπόντων ἢ τὸ παραγγελθὲν
 ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων μὴ ποιοῦντων ἔταπτε πρόστιμον
 2 οὐ θάνατον, ἀλλὰ τὴν ἐσχάτην ἀτιμίαν· εἰ δ' ὕστε-
 ρον ταῖς ἀνδραγαθίαις ὑπερβάλοιτο τὰς ἀτιμίας, 20
 εἰς τὴν προῦπάρξασαν παρρησίαν ἀποκαθίστα, ἅμα
 μὲν τοῦ νομοθέτου δεινότεραν τιμωρίαν ποιοῦντος
 τὴν ἀτιμίαν ἢ τὸν θάνατον, ἵνα εὐ μέγιστον τῶν
 κακῶν ἐθίσῃ πάντας κρίνειν τὴν αἰσχύνην, ἅμα δὲ
 τοὺς μὲν θανατωθέντας ἡγεῖτο μηδὲν ὠφελήσειν τὸν 25
 κοινὸν βίον, τοὺς δὲ ἀτιμωθέντας ἀγαθῶν πολλῶν
 αἰτίους ἔσεσθαι διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς παρρησίας.

1 κατέδειξαντο CF 6 ἐκτελεσθέντος C 7 πως vulg.
 12 ἀδικήσαντας CDF 13 ἀναιρουντας vulg. 20 ὑπερ-
 βάλοιτο D, ὑπερβάλλοιτο H 22 νομοθέτου] θανάτου CD
 (v. 23 ἢ τὸν θάνατον f. del.).

καὶ τῶν μὲν τὰ ἀπόρρητα τοῖς πολεμίοις ἀπαγγει- 3
λάτων ἐπέταττεν ὁ νόμος ἐκτέμνεσθαι τὴν γλῶτταν,
τῶν δὲ τὸ νόμισμα παρακοπτόντων ἢ μέτρα καὶ
σταθμὰ παραποιούντων ἢ παραγλυφόντων τὰς σφρα-
5 γίδας, ἔτι δὲ τῶν γραμματέων τῶν ψευδεῖς χρημα-
τισμοὺς γραφόντων ἢ ἀφαιρούντων τι τῶν ἐγγεγραμ-
μένων, καὶ τῶν τὰς ψευδεῖς συγγραφὰς ἐπιφερόντων,
ἀμφοτέρως ἐκέλευσεν ἀποκόπτεσθαι τὰς χεῖρας, ὅπως
οἷς ἕκαστος μέρεσι τοῦ σώματος παρενόμησεν, εἰς
10 ταῦτα κολαζόμενος αὐτὸς μὲν μέχρι τελευτῆς ἀνία-
του ἔχη τὴν συμφορὰν, τοὺς δ' ἄλλους διὰ τῆς ἰδίας
τιμωρίας νουθετῶν ἀποτρέπη τῶν ὁμοίων τι πράτ-
τειν. πικροὶ δὲ καὶ περὶ τῶν γυναικῶν νόμοι παρ' 4
αὐτοῖς ὑπῆρχον. τοῦ μὲν γὰρ βιασαμένου γυναικᾶ
15 ἐλευθέραν προσέταξαν ἀποκόπτεσθαι τὰ αἰδοῖα,
νομίσαντες τὸν τοιοῦτον μιᾶ πράξει παρανόμῳ τρία
τὰ μέγιστα τῶν κακῶν ἐνηργηκέναι, τὴν ὕβριν καὶ
τὴν φθορὰν καὶ τὴν τῶν τέκνων σύγχυσιν· εἰ δέ 5
τις πείσας μοιχεύσαι, τὸν μὲν ἄνδρα ἑξάβδοις χιλίας
20 πληγὰς λαμβάνειν ἐκέλευον, τῆς δὲ γυναικὸς τὴν
90 ῥῖνα κολοβοῦσθαι, ὑπολαμβάνοντες δεῖν τῆς πρὸς
ἀσυγχώρητον ἀκρασίαν καλλωπιζομένης ἀφαιρεθῆναι
τὰ μάλιστα κοσμοῦντα τὴν εὐπρέπειαν.

Τοὺς δὲ περὶ τῶν συμβολαίων νόμους Βοκχόριδος 79
25 εἶναί φασι. προστάττουσι δὲ τοὺς μὲν ἀσύγγραφα
δανεισαμένους, ἂν μὴ φάσκωσιν ὀφείλειν, ὁμόσαντας
ἀπολύεσθαι τοῦ δανείου, πρῶτον μὲν ὅπως ἐν μεγάλῳ

2 ὁ om. D 3 ἢ μέτρα ἢ στάθμα D, ἢ ἕτερα καὶ
ἀσταθμα C, ἢ ἕτερα καὶ ἀστάθμα F 4 ἢ] ἢ τῶν vulg.
9 ἕκαστος οἷς vulg. 17 τὰ om. C 24 βοκχώριδος D.

2 τιθέμενοι τοὺς ὅρκους δεισιδαιμονῶσι· προδήλου
 γὰρ ἔντος ὅτι τῷ πολλάκις ὁμόσαντι συμβήσεται
 τὴν πίστιν ἀποβαλεῖν, ἵνα τῆς εὐχρηστίας μὴ στε-
 ρηθῇ, περὶ πλείστου πᾶς τις ἄξει τὸ μὴ καταντᾶν
 ἐπὶ τὸν ὅρκον· ἔπειθ' ὑπελάμβανεν ὁ νομοθέτης⁵
 τὴν ὅλην πίστιν ἐν τῇ καλοκἀγαθίᾳ ποιήσας προ-
 τρέψασθαι πάντας σπουδαίους εἶναι τοῖς ἡθεσιν,
 ἵνα μὴ πίστεως ἀνάξιοι διαβληθῶσι· πρὸς δὲ τού-
 τοις ἔδικον ἔκρινεν εἶναι τοὺς χωρὶς ὅρκου πιστευ-
 θέντας περὶ τῶν αὐτῶν συμβολαίων ὁμόσαντας μὴ¹⁰
 τυγχάνειν πίστεως. τοὺς δὲ μετὰ συγγραφῆς δανεί-
 σαντας ἐκώλυε διὰ τοῦ τόκου τὸ κεφάλαιον πλέον
 3 ποιεῖν ἢ διπλάσιον. τῶν δὲ ὀφειλόντων τὴν ἔκπρα-
 ξιν τῶν δανείων ἐκ τῆς οὐσίας μόνον ἐποιήσατο,
 τὸ δὲ σῶμα κατ' οὐδένα τρόπον εἴασεν ὑπάρχειν¹⁵
 ἀγώγιμον, ἡγοούμενος δεῖν εἶναι τὰς μὲν κτήσεις
 τῶν ἐργασαμένων ἢ παρὰ κυρίου τινὸς ἐν δωρεαῖς
 λαβόντων, τὰ δὲ σώματα τῶν πόλεων, ἵνα τὰς καθη-
 κούσας λειτουργίας ἔχωσιν αἱ πόλεις καὶ κατὰ πό-
 λεμον καὶ κατ' εἰρήνην· ἄτοπον γὰρ τὸ στρατιώτην²⁰
 εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος προϊόντα κίνδυνον, εἰ
 τύχοι, πρὸς δάνειον ὑπὸ τοῦ πιστεύσαντος ἀπάγε-
 σθαι, καὶ τῆς τῶν ἰδιωτῶν πλεονεξίας ἔνεκα κιν-
 4 δυνεύειν τὴν κοινὴν ἀπάντων σωτηρίαν. δοκεῖ δὲ
 καὶ τοῦτον τὸν νόμον ὁ Σόλων εἰς τὰς Ἀθήνας²⁵
 μετενεγκεῖν, ὃν ὠνόμασε σεισάχθειαν, ἀπολύσας
 τοὺς πολίτας ἅπαντας τῶν ἐπὶ τοῖς σώμασι πεπι-

4 ἄξει Cobet, ἔξει libri 6 προτρέψασθαι D 20 τὸ
 Bekker, τὸν D, om. CF 23 ἰδίων D 26 ὠνόμασεν
 εἰσάχθειαν CF, ὠνόμασε μὲν σεισάχθειαν D.

στευμένων δανείων. μέμφονται δέ τινες οὐκ ἀλό- 5
 γως τοῖς πλείστοις τῶν παρὰ τοῖς Ἑλλησι νομοθετῶν,
 οἵτινες ὄπλα μὲν καὶ ἄροτρον καὶ ἄλλα τῶν ἀναγκαιο-
 τάτων ἐκώλυσαν ἐνέχυρα λαμβάνεσθαι πρὸς δάνειον,
 5 τοὺς δὲ τούτοις χρησομένους συνεχώρησαν ἀγωγί-
 μους εἶναι.

Ἰππῆρχε δὲ καὶ περὶ τῶν κλεπτῶν νόμος παρ' 80
 Αἰγυπτίοις ἰδιώτατος. ἐκέλευε γὰρ τοὺς μὲν βουλο-
 μένους ἔχειν ταύτην τὴν ἐργασίαν ἀπογράφεσθαι
 10 πρὸς τὸν ἀρχίφωρα, καὶ τὸ κλαπὲν ὁμολόγως ἀνα-
 φέρειν παραχρῆμα πρὸς ἐκείνους, τοὺς δὲ ἀπολέσαν-
 τας παραπλησίως ἀπογράφειν αὐτῶ καθ' ἕκαστον
 91 τῶν ἀπολωλότων, προστιθέντας τὸν τε τόπον καὶ
 τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν καθ' ἣν ἀπώλεσεν. τούτῳ 2
 15 δὲ τῶ τρόπῳ πάντων ἐτοίμως εὐρισκομένων, ἔδει
 τὸν ἀπολέσαντα τὸ τέταρτον μέρος τῆς ἀξίας δόντα
 κτήσασθαι τὰ ἑαυτοῦ μόνα. ἀδυνάτου γὰρ ὄντος
 τοῦ πάντας ἀποστῆσαι τῆς κλοπῆς εὗρε πόρον ὁ
 νομοθέτης δι' οὗ πᾶν τὸ ἀπολόμενον σωθήσεται
 20 μικρῶν διδομένων λύτρων.

Γαμοῦσι δὲ παρ' Αἰγυπτίοις οἱ μὲν ἱερεῖς μίαν, 3
 τῶν δ' ἄλλων ὅσας ἂν ἕκαστος προαιρηῖται· καὶ τὰ
 γεννώμενα πάντα τρέφουσιν ἐξ ἀνάγκης ἕνεκα τῆς
 πολυανθρωπίας, ὡς ταύτης μέγιστα συμβαλλομένης
 25 πρὸς εὐδαιμονίαν χώρας τε καὶ πόλεων, νόθον δ'
 οὐδένα τῶν γεννηθέντων νομίζουσιν, οὐδ' ἂν ἐξ
 ἀργυρωνήτου μητρὸς γεννηθῆι· καθόλου γὰρ ὑπει- 4

8 μὲν Dindorf, μὴ D, om. vulg. 11 δὲ] τε D 14 ἀπώ-
 λησαν Bekker, ἀπέβαλε II.

λήφασι τὸν πατέρα μόνον αἴτιον εἶναι τῆς γενέσεως, τὴν δὲ μητέρα τροφήν καὶ χώραν [μόνον] παρέχου-
σθαι τῷ βρέφει, καὶ τῶν δένδρων ἄρρενα μὲν κα-
λοῦσι τὰ καρποφόρα, θήλεα δὲ τὰ μὴ φέροντα τοὺς
5 καρπούς, ἐναντίως τοῖς Ἑλλησι. τρέφουσι δὲ τὰ
παιδιά μετὰ τινος εὐχερείας ἀδαπάνου καὶ παντελῶς
ἀπίστου· ἐφήματα γὰρ αὐτοῖς χορηγοῦσιν ἐκ τινος
εὐτελείας ἐτοιμῆς γινόμενα, καὶ τῶν ἐκ τῆς βύβλου
πυθμένων τοὺς δυναμένους εἰς τὸ πῦρ ἐγκρύβεσθαι,
καὶ τῶν φιλῶν καὶ τῶν καυλῶν τῶν ἐλείων τὰ μὲν
6 ὠμά, τὰ δ' ἔψοντες, τὰ δ' ὀπτῶντες, διδόνασιν. ἀν-
υποδήτων δὲ καὶ γυμῶν τῶν πλείστων τρεφομένων
διὰ τὴν εὐκρασίαν τῶν τόπων, τὴν πᾶσαν δαπάνην
οἱ γονεῖς, ἄχρι ἂν εἰς ἡλικίαν ἔλθῃ τὸ τέκνον, οὐ
πλείω ποιοῦσι δραχμῶν εἴκοσι. δι' ἧς αἰτίας μάλιστα
15 τὴν Αἴγυπτον συμβαίνει πολυανθρωπία διαφέρειν,
καὶ διὰ τοῦτο πλείστας ἔχειν μεγάλων ἔργων κατα-
σκευάς.

81 Παιδεύουσι δὲ τοὺς υἱοὺς οἱ μὲν ἱερεῖς γράμ-
ματα διττά, τὰ τε ἱερὰ καλούμενα καὶ τὰ κοινο-
2 τέραν ἔχοντα τὴν μάθησιν. γεωμετρίαν δὲ καὶ τὴν
ἀριθμητικὴν ἐπὶ πλέον ἐκπονοῦσιν. ὁ μὲν γὰρ πο-
ταμὸς κατ' ἐνιαυτὸν ποικίλως μετασχηματίζων τὴν
χώραν πολλὰς καὶ παντοίας ἀμφισβητήσεις ποιεῖ
περὶ τῶν ὕδρων τοῖς γειτνιῶσι, ταύτας δ' οὐ ῥᾶδιον
ἀκριβῶς ἐξελέγξαι μὴ γεωμέτρου τὴν ἀλήθειαν ἐκ
3 τῆς ἐμπειρίας μεθοδεύσαντος. ἡ δ' ἀριθμητικὴ πρὸς
τε τὰς κατὰ τὸν βίον οἰκονομίας αὐτοῖς χρησιμεύει

2 μόνον om. II   12 τῶν πλείστων καὶ γυμῶν vulg.
21 δὲ] τε D.

καὶ πρὸς τὰ γεωμετρίας θεωρήματα, πρὸς δὲ τού-
 τοις οὐκ ὀλίγα συμβάλλεται καὶ τοῖς τὰ περὶ τὴν
 ἀστρολογίαν ἐκπουοῦσιν. ἐπιμελοῦς γὰρ, εἰ καὶ παρὰ 4
 τισιν ἄλλοις, καὶ παρ' Αἰγυπτίοις παρατηρήσεως
 5 τυγχάνουσιν αἱ τῶν ἄστρον τάξεις τε καὶ κινήσεις·
 92 καὶ τὰς μὲν περὶ ἐκάστων ἀναγραφὰς ἐξ ἑτῶν ἀπί-
 στων τῷ πλήθει φυλάττουσιν, ἐκ παλαιῶν χρόνων
 ἐξηλωμένης παρ' αὐτοῖς τῆς περὶ ταῦτα σπουδῆς,
 τὰς δὲ τῶν πλανήτων ἀστέρων κινήσεις καὶ περι-
 10 ὀδους καὶ στηριγμούς, ἔτι δὲ τὰς ἐκάστου δυνάμεις
 πρὸς τὰς τῶν ζώων γενέσεις, τίνων εἶδιν ἀγαθῶν ἢ
 κακῶν ἀπεργαστικά, φιλοτιμότατα παρατετηρήκασι.
 καὶ πολλάκις μὲν τοῖς ἀνθρώποις τῶν αὐτοῖς μελ- 5
 λόντων ἀπαντήσεσθαι κατὰ τὸν βίον προλέγοντες
 15 ἐπιτυγχάνουσιν, οὐκ ὀλίγακις δὲ καρπῶν φθορὰς ἢ
 τοῦναντίον πολυκαρπίας, ἔτι δὲ νόσους κοινὰς ἀν-
 θρώποις ἢ βοσκήμασιν ἐσομένας προσημαίνουσι,
 σεισμούς τε καὶ κατακλυσμούς καὶ κομητῶν ἀστέρων
 ἐπιτολὰς καὶ πάντα τὰ τοῖς πολλοῖς ἀδύνατον ἔχειν
 20 δοκοῦντα τὴν ἐπίγνωσιν, ἐκ πολλοῦ χρόνου παρατη-
 ρήσεως γεγενημένης, προγινώσκουσι. φασὶ δὲ καὶ 6
 τοὺς ἐν Βαβυλῶνι Χαλδαίους, ἀποίκους Αἰγυπτίων
 ὄντας, τὴν δόξαν ἔχειν τὴν περὶ τῆς ἀστρολογίας
 παρὰ τῶν ἱερέων μαθόντας τῶν Αἰγυπτίων. τὸ δ' 7
 25 ἄλλο πλῆθος τῶν Αἰγυπτίων ἐκ παίδων μανθάνει
 παρὰ τῶν πατέρων ἢ συγγενῶν τὰς περὶ ἕκαστον
 βίον ἐπιτηδεύσεις, καθάπερ προειρήκαμεν. γράμματα

1 καὶ τὰ πρὸς γεωμετρίαν D 3 ἐπιμελῶς libri, corr.
 Dind. 6 μὲν om. F 9 δὲ scripsi, τε libri 13 τῶν
 αὐτοῖς μ.] περὶ τῶν μ. CF 20 πολλοῦ χρόνου] πολυχρονίου F.

δ' ἐπ' ὀλίγον διδάσκουσιν οὐχ ἅπαντες, ἀλλ' οἱ τὰς τέχνας μεταχειριζόμενοι μάλιστα. παλαιστράν δὲ καὶ μουσικὴν οὐ νόμιμον ἔστι παρ' αὐτοῖς μαθηθῆναι· ὑπολαμβάνουσι γὰρ ἐκ μὲν τῶν καθ' ἡμέραν ἐν τῇ παλαιστρᾷ γυμνασίων τοὺς νέους οὐχ ὑγίειαν ἔξειν,⁵ ἀλλὰ θάμην ὀλιγοχρόνιον καὶ παντελῶς ἐπικίνδυνον, τὴν δὲ μουσικὴν νομίζουσιν οὐ μόνον ἄχρηστον ὑπάρχειν, ἀλλὰ καὶ βλαβεράν, ὡς [ἂν] ἐκδηλύνουσαν τὰς τῶν ἀκουόντων ψυχάς.

82 Τὰς δὲ νόσους προκαταλαμβάνόμενοι θεραπεύ-
ουσι τὰ σώματα κλυσμοῖς καὶ νηστείαις καὶ ἐμέτοις, ἐνίοτε μὲν καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἐνίοτε δὲ τρεῖς ἢ
2 τέτταρας ἡμέρας διαλείποντες. φασὶ γὰρ πάσης τροφῆς ἀναδοθείσης τὸ πλέον εἶναι περιττόν, ἀφ' οὗ γενναῖσθαι τὰς νόσους· ὥστε τὴν προειρημένην¹⁵ θεραπείαν ἀναιροῦσαν τὰς ἀρχὰς τῆς νόσου μάλιστα
3 ἂν παρασνεύσασαι τὴν ὑγίειαν. κατὰ δὲ τὰς στρατείας καὶ τὰς ἐπὶ τῆς χώρας ἐκδημίας θεραπεύονται πάντες οὐδένα μισθὸν ἰδίᾳ διδόντες· οἱ γὰρ ἰατροὶ τὰς μὲν τροφὰς ἐκ τοῦ κοινοῦ λαμβάνουσι, τὰς δὲ²⁰ θεραπείας προσάγουσι κατὰ νόμον ἔγγραφον, ὑπὸ
πολλῶν καὶ δεδοξασμένων ἰατρῶν ἀρχαίων συγγραμμένον. κἂν τοῖς ἐκ τῆς ἱερᾶς βίβλου νόμοις ἀναγινωσκομένοις ἀκολουθήσαντες ἀδυνατήσωσι σω-
σαι τὸν κάμνοντα, ἀθῶοι παντὸς ἐγκλήματος ἀπο-²⁵λύονται, ἐὰν δέ τι παρὰ τὰ γεγραμμένα ποιήσωσι,

1 διδάσκονται Reiske (cf. p. 136, 19) 7 δὲ] τε D
8 ἂν del. Hertlein 9 ἀκουόντων] ἀνδρῶν Π 17 τὴν
om. D 18 ἐπὶ om. F, ἐκ vel ἀπὸ Reiske 21 ὑπὸ Din-
dorf, ἀπὸ libri 26 τι om. vulg.

θανάτου κρίσιν ὑπομένουσιν, ἡγουμένου τοῦ νομο-
θέτου τῆς ἐκ πολλῶν χρόνων παρατετηρημένης θερα-
πείας καὶ συντεταγμένης ὑπὸ τῶν ἀρίστων τεχνιτῶν
ὀλίγους ἂν γενέσθαι συνεωτέρους.

⁵ Περὶ δὲ τῶν ἀφιερωμένων ζώων κατ' Αἴγυπτον ⁸³
εἰκότως φαίνεται πολλοῖς παράδοξον τὸ γινόμενον
καὶ ζητήσεως ἄξιον. σέβονται γὰρ ἔνια τῶν ζώων
Αἰγύπτιοι κατ' ὑπερβολὴν οὐ ζῶντα μόνον, ἀλλὰ
καὶ τελευτήσαντα, οἷον αἰλούρους καὶ τοὺς ἰχνεύ-
¹⁰ μονας καὶ κύνας, ἔτι δ' ἰέρακας καὶ τὰς καλουμένας
παρ' αὐτοῖς ἴβεις, πρὸς δὲ τούτοις τοὺς τε λύκους
καὶ τοὺς κροκοδείλους καὶ ἕτερα τοιαῦτα πλείω, περὶ
ῶν τὰς αἰτίας ἀποδιδοῦναι πειρασόμεθα, βραχέα πρό-
τερον ὑπὲρ αὐτῶν διελθόντες. πρῶτον μὲν γὰρ ²
¹⁵ ἐκάστῳ γένει τῶν σεβασμοῦ τυγχανόντων ζώων
ἀφιέρωται χώρα φέρουσα πρόσδοτον ἀρκοῦσαν εἰς
ἐπιμέλειαν καὶ τροφήν αὐτῶν· ποιοῦνται δὲ καὶ
θεοῖς τισιν εὐχὰς ὑπὲρ τῶν παιδῶν οἱ κατ' Αἴγυ-
πτον τῶν ἐκ τῆς νόσου σωθέντων· ξυρήσαντες γὰρ
²⁰ τὰς τρίχας καὶ πρὸς ἀργύριον ἢ χρυσίον στήσαντες
διδόασιν τὸ νόμισμα τοῖς ἐπιμελομένοις τῶν προειρη-
μένων ζώων. οἱ δὲ τοῖς μὲν ἰέραξι κρέα κατατέμνον- ³
τες καὶ προσκαλούμενοι μεγάλη τῇ φωνῇ πετομένοις
ἀναρρίπτουσι, μέχρι ἂν δέξωνται, τοῖς δ' αἰλούροις
²⁵ καὶ τοῖς ἰχνεύμοσι καταθρύπτουτες τοὺς ἄρτους εἰς
γάλα καὶ ποππύζοντες παρατιθέασιν ἢ τῶν ἰχθύων
τῶν ἐκ τοῦ Νείλου κατατέμνοντες ὡμῶς σιτίζουσιν·

9 οἷον] τοὺς τε add. II ἰχνεύμονας] καὶ νυφίτζας
add. F 14 διαλεχθέντες II 16 πρόσδοτον φέρουσα vulg.
18 παιδῶν vulg. 27 ὡμῶς om. CF

ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ζώων ἐκάστω γένει τὴν
 4 ἀρμόζουσιν τροφήν χορηγοῦσι. τὰς δὲ γινομένας
 περὶ ταῦτα λειτουργίας οὐχ οἶον ἐκκλίνουσιν ἢ τοῖς
 ὄχλοις γενέσθαι καταφανεῖς ἐπαισχύνονται, τοῦναν-
 τίον δ' ὡς περὶ τὰς μεγίστας τῶν θεῶν γινόμενοι τιμὰς 5
 σεμνύνονται καὶ μετὰ σημείων ἰδίων περιέρονται
 τὰς πόλεις καὶ τὴν χώραν. πόρρωθεν δ' ὄντες φανε-
 ροὶ τίνων ζώων ἔχουσι τὴν ἐπιμέλειαν, ὑπὸ τῶν 94
 5 ἀπαντῶντων προσκυνοῦνται καὶ τιμῶνται. ὅταν δ'
 ἀποθάνῃ τι τῶν εἰρημένων, συνδόνι κατακαλύψαν- 10
 τες καὶ μετ' οἰμωγῆς τὰ στήθη καταπληξάμενοι
 φέρουσιν εἰς τὰς ταριχεύσεις· ἔπειτα θεραπευθέντων
 αὐτῶν κεδρία καὶ τοῖς δυναμένοις εὐωδίαν παρέχε-
 σθαι καὶ πολυχρόνιον τοῦ σώματος τήρησιν θάπτου- 15
 6 σιν ἐν ἱεραῖς θήκαις. ὅς δ' ἂν τούτων τι τῶν ζώων
 ἐκῶν διαφθείρῃ, θανάτῳ περιπίπτει, πλὴν ἐάν
 αἰλουρον ἢ τὴν ἴβιν ἀποκτείνῃ· ταῦτα δὲ ἐάν τε
 ἐκῶν ἐάν τε ἄκων ἀποκτείνῃ, πάντως θανάτῳ περι- 20
 πίπτει, τῶν ὄχλων συντρεχόντων καὶ τὸν πράξαντα
 7 ἄνευ κρίσεως. διὰ δὲ τὸν ἐπὶ τούτοις φόβον οἱ
 θεασάμενοι τεθνηκός τι τούτων τῶν ζώων ἀποστάν-
 τες μακρὰν βοῶσιν ὀδυρόμενοί τε καὶ μαρτυρόμενοι
 8 κατελιγφθαί [αὐτὸ] τετελευτηκός. οὕτω δ' ἐν ταῖς
 τῶν ὄχλων ψυχαῖς ἐντέτηκεν ἢ πρὸς τὰ ζῶα ταῦτα 25
 δεισιδαιμονία καὶ τοῖς πάθεσιν ἀμεταθέτως ἕκαστος
 διάκειται πρὸς τὴν τούτων τιμὴν, ὥστε καὶ καθ' ὃν

5 ὡς περὶ Dindorf, ὡσπερ εἰς libri 9 ἀπαντῶντων Wess.,
 τῶν C, αὐτῶν G, ἀπάντων cet. 15 ἐν om. D 24 αὐτὸ
 Reiske, om. D, τὸ vulg. 25 ὄχλων] ἀνθρώπων II.

χρόνον Πτολεμαῖος μὲν ὁ βασιλεὺς ὑπὸ Ῥωμαίων
 οὐπῶ προσηγόρευτο φίλος, οἳ δ' ὄχλοι πᾶσαν εἰσ-
 εφέροντο σπουδὴν ἐκθεραπεύοντες τοὺς παρεπιδη-
 μούντας τῶν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας καὶ σπεύδοντες μη-
 5 δεμίαν ἀφορμὴν ἐγκλήματος ἢ πολέμου δοῦναι διὰ
 τὸν φόβον, ἀποκτείναντος Ῥωμαίου τινὸς αἴλουρον,
 καὶ τοῦ πλήθους συνδραμόντος ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ
 πράξαντος, οὐθ' οἱ πεμφθέντες ὑπὸ τοῦ βασιλέως
 ἄρχοντες ἐπὶ τὴν παραίτησιν οὐθ' ὁ κοινὸς ἀπὸ
 10 τῆς Ῥώμης φόβος ἰσχυσεν ἐξελέσθαι τῆς τιμωρίας
 τὸν ἄνθρωπον, καίπερ ἀκουσίως τοῦτο πεπραχότα
 καὶ τοῦτ' οὐκ ἐξ ἀκοῆς ἡμεῖς ἰστοροῦμεν, ἀλλ' 9
 αὐτοὶ κατὰ τὴν γεγεννημένην ἡμῖν ἐπιδημίαν κατ'
 Αἴγυπτον ἐορακότες. ἀπίστων δὲ φαινομένων πολ- 84
 15 λοῖς τῶν εἰρημένων καὶ μύθοις παραπλησίωσιν πολλῶ
 παραδοξότερα φανήσεται τὰ μετὰ ταῦτα δηθησόμενα.
 λιμῶ γάρ ποτε πιεζομένων τῶν κατ' Αἴγυπτόν φασι
 πολλοὺς ἀλλήλων μὲν ἄψασθαι διὰ τὴν ἐνδειαν,
 τῶν δ' ἀφιερωμένων ζώων τὸ παράπαν μηδ' αἰτίαν
 20 σχεῖν μηδένα προσενηνέχθαι. ἀλλὰ μὴν γε καὶ καθ' 2
 ἣν ἂν οἰκίαν εὐρεθῆ κύων τετελευτηκώς, ξυρῶνται
 πάντες οἱ κατ' οἶκον ὄντες ὅλον τὸ σῶμα καὶ ποι-
 οῦνται πένθος, καὶ τὸ τούτου θαυμασιώτερον, ἐὰν
 οἶνος ἢ σῖτος ἢ τι τῶν πρὸς τὸν βίον ἀναγκαίων
 25 τυγχάνη κείμενον ἐν τοῖς οἰκήμασιν οὐδ' τὸ ζῆν ἐξ-
 ἐλίπε τι τῶν θηρίων, οὐκ ἂν ἔτι χορήσασθαι πρὸς
 95 οὐδὲν αὐτοῖς ὑπομείνειαν. κὰν ἐν ἄλλῃ χώρᾳ που 3
 στρατευόμενοι τύχωσι, λυτρούμενοι τοὺς αἰλούρους

2 προσηγορεύετο vulg. 4 τῶν ἀπὸ om. D 22 ὄντες
 del. Eichst. 28 λυπούμενοι vulg.

καὶ τοὺς ἑσθλακας κατάρουσι εἰς Αἴγυπτον· καὶ τοῦτο
 πράττουσι ἐνίοτε τῶν ἐφοδίων αὐτοὺς ὑπολιπόν-
 4 των. τὰ δὲ γινόμενα περὶ τὸν Ἄπιν τὸν ἐν Μέμφει
 [ποικίλον] καὶ τὸν Μνεῦιν τὸν ἐν Ἑλιουπόλει καὶ
 τὰ περὶ τὸν τράγον τὸν ἐν Μένδητι, πρὸς δὲ τοῦ- 5
 τοις τὸν κροκόδειλον τὸν κατὰ τὴν Μοίριδος λίμνην
 καὶ τὸν λέοντα τὸν τρεφόμενον ἐν τῇ καλουμένῃ
 Λεόντων πόλει, καὶ πολλὰ τοιαῦθ' ἕτερα, διηγήσα-
 σθαι μὲν εὐχερῆς, ἀπαγγείλαντα δὲ πιστευθῆναι παρὰ
 5 τοῖς μὴ τεθεαμένοις δύσκολον. ταῦτα γὰρ ἐν ἑσροῖς 10
 μὲν περιβόλοις τρέφεται, θεραπεύουσι δ' αὐτὰ πολλοὶ
 τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν τροφὰς διδόντες τὰς πολυ-
 τελεστάτας· σεμίδαλι γὰρ ἢ χόνδρον ἔψοντες ἐν
 γάλακτι καὶ πέμματα παντοδαπὰ μέλιτι φυρῶντες,
 καὶ κρέα γήνεια τὰ μὲν ἔψοντες, τὰ δ' ὀπτῶντες 15
 ἀνεκλείπτως χορηγοῦσι, τοῖς δ' ὁμοφάγοις πολλὰ
 τῶν ὀρνέων θηρεύοντες παραβάλλουσι, καὶ τὸ καθ-
 ὄλου μεγάλην εἰσφέρουσι σπουδὴν εἰς τὴν πολυ-
 6 τέλειαν τῆς τροφῆς. λουτροῖς τε χλιαροῖς χρώμενοι
 καὶ μύροις τοῖς κρατίστοις ἀλείφοντες καὶ παντο- 20
 दाπὰς εὐωδίας θυμιῶντες οὐ διαλείπουσι, στρωμνὰς
 τε τὰς πολυτελεστάτας καὶ κόσμον εὐπρεπῆ χορη-
 γοῦσι, καὶ τῶν συνουσιῶν ὅπως τυγχάνη κατὰ φύσιν
 φροντίδα ποιοῦνται τὴν μεγίστην, πρὸς δὲ τούτοις 15
 ὁμοφύλους θηλείας ἐκάστῳ τῶν ζῴων τὰς εὐεϊδε- 25
 στάτας συντρέφουσι, ἃς παλλακίδας προσαγορεύουσι
 καὶ θεραπεύουσι ταῖς μεγίσταις δαπάναις καὶ λει-

1 ἀπάγουσι vulg. 4 ποικίλον om. C 6 τὸν ἐν τῇ
 Μ. λίμνη Π Μοίριδος F 7 καλουμένη om. vulg. 22
 ἐκπρεπῆ malim 27 μεγίσταις] ὑπερβαλλούσαις D.

τουργίαις. ἐὰν δὲ τελευτήσῃ τι, πενθοῦσι μὲν ἴσα 7
 τοῖς ἀγαπητῶν τέκνων στερομένοις, θάπτουσι δὲ οὐ
 κατὰ τὴν ἑαυτῶν δύναμιν, ἀλλὰ πολὺ τὴν ἀξίαν
 τῆς ἑαυτῶν οὐσίας ὑπερβάλλοντες. μετὰ γὰρ τὴν 8
 5 Ἀλεξάνδρου τελευτήν, Πτολεμαίου τοῦ Λάγου παρει-
 ληφότος ἄρτι τὴν Αἴγυπτον, ἔτυχεν ἐν Μέμφει τε-
 λευτήσας ὁ Ἄπις γήρα· ὁ δὲ τὴν ἐπιμέλειαν ἔχων
 αὐτοῦ τὴν τε ἡτοιμασμένην χορηγίαν, οὐσαν πάνυ
 πολλήν, εἰς ταφήν ἔπασαν ἐδαπάνησε καὶ παρὰ τοῦ
 10 Πτολεμαίου πεντήκοντα ἀργυρίου τάλαντα προσ-
 εδανείσατο. καὶ καθ' ἡμᾶς δέ τινες τῶν τὰ ζῶα
 ταῦτα τρεφόντων εἰς τὰς ταφὰς αὐτῶν οὐκ ἔλαττον
 τῶν ἑκατὸν τάλαντων δεδαπανήμασιν.

Προσθετέον δὲ τοῖς εἰρημένοις τὰ λειπόμενα 85
 15 τῶν γινομένων περὶ τὸν ἱερὸν ταῦρον τὸν ὀνομαζό-
 μενον Ἄπιν. ὅταν γὰρ τελευτήσας ταφῇ μεγαλο-
 πρεπῶς, ζητοῦσιν οἱ περὶ ταῦτ' ὄντες ἱερεῖς μόσχον
 ἔχοντα κατὰ τὸ σῶμα παράσημα τὰ παραπλήσια τῷ
 96 προὔπαρξαντι· ὅταν δ' εὐρεθῇ, τὰ μὲν πλήθη τοῦ 2
 20 πένθους ἀπολύεται, τῶν δ' ἱερέων οἷς ἐστὶν ἐπι-
 μελὲς ἄγουσι τὸν μόσχον τὸ μὲν πρῶτον εἰς Νεῖλου
 πόλιν, ἐν ἧ' τρέφουσιν αὐτὸν ἐφ' ἡμέρας τετταρά-
 κοντα, ἔπειτ' εἰς θαλαμηγὸν ναῦν οἴκημα κεχρυσω-
 μένον ἔχουσιν ἐμβιβάζαντες ὡς θεὸν ἀνάγουσιν εἰς
 25 Μέμφιν εἰς τὸ τοῦ Ἡφαίστου τέμενος. ἐν δὲ ταῖς 3
 προειρημέναις τετταράκονθ' ἡμέραις μόνον ὄρωσιν
 αὐτὸν αἱ γυναῖκες κατὰ πρόσωπον ἰστάμεναι καὶ
 δεικνύουσιν ἀνασυράμεναι τὰ ἑαυτῶν γεννητικὰ

1 τι Dindorf, τις libri πενθοῦσι] ποιούσι II 7 γη-
 ραίως CDF (II 34,6 38,6).

μόρια, τὸν δ' ἄλλον χρόνον ἅπαντα κεκωλυμένον
 4 ἔστιν εἰς ὕψιν αὐτὰς ἐρχεσθαι τούτῳ τῷ θεῷ. τῆς
 δὲ τοῦ βοῦς τούτου τιμῆς αἰτίαν ἔνιοι φέρουσι λέ-
 γοντες ὅτι τελευτήσαντος Ὀσίριδος εἰς τοῦτον ἢ
 ψυχῇ μετέστη, καὶ διὰ ταῦτα διατελεῖ μέχρι τοῦ 5
 νῦν αἰὲ κατὰ τὰς ἀναδείξεις αὐτοῦ μεθισταμένη
 5 πρὸς τοὺς μεταγενεστέρους· ἔνιοι δὲ λέγουσι τελευ-
 τήσαντος Ὀσίριδος ὑπὸ Τυφῶνος τὰ μέλη συναγα-
 γοῦσαν τὴν Ἴσιον εἰς βοῦν ξυλλήνην ἐμβαλεῖν βύσσινον
 περιβεβλημένην, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν πόλιν ὄνο- 10
 μασθῆναι Βούσιριν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα μυθολογοῦσι
 περὶ τοῦ Ἄπιδος, ὑπερῶν ἢ μακρὸν ἡγούμεθα τὰ
 καθ' ἕκαστον διεξιέναι.

86 Πάντα δὲ θαυμάσια καὶ μείζω πίστεως ἐπιτε-
 λούντες οἱ κατ' Αἴγυπτον εἰς τὰ τιμώμενα ζῷα πολ- 15
 λὴν ἀπορίαν παρέχονται τοῖς τὰς αἰτίας τούτων
 2 ζητοῦσιν. οἱ μὲν οὖν ἱερεῖς αὐτῶν ἀπόρητόν τι
 δόγμα περὶ τούτων ἔχουσιν, ὃ προειρηκάμεν ἐν τοῖς
 θεολογουμένοις ὑπ' αὐτῶν, οἱ δὲ πολλοὶ τῶν Αἴγυ-
 πτίων τρεῖς αἰτίας ταύτας ἀποδιδόασιν, ἧν τὴν μὲν 20
 πρώτην μυθώδη παντελῶς καὶ τῆς ἀρχαϊκῆς ἀπλό-
 3 τητος οἰκείαν. φασὶ γὰρ τοὺς ἐξ ἀρχῆς γενομένους
 θεοὺς, ὀλίγους ὄντας καὶ κατισχυομένους ὑπὸ τοῦ
 πλήθους καὶ τῆς ἀνομίας τῶν γηγενῶν ἀνθρώπων,
 ὁμοιωθῆναι τισὶ ζώοις, καὶ διὰ τοῦ τοιοῦτου τρό- 25
 που διαφυγεῖν τὴν ὀμότητα καὶ βίαν αὐτῶν· ὕστε-
 ρον δὲ τῶν κατὰ τὸν κόσμον πάντων κρατήσαντας,

5 ψυχῇ] αὐτοῦ add. vulg. διετέλει D 9 βύσσινον
 DF(C); βύσση malim 12 ὄν] οὗ D τὰ Hertlein, τὸ libri
 14 μείζω] ἄξια D 19 ὑπ' αὐτῶν om. II.

καὶ τοῖς αἰτίοις τῆς ἐξ ἀρχῆς σωτηρίας χάριν ἀπο-
 διδόντας, ἀφιερῶσαι τὰς φύσεις αὐτῶν οἷς ἀφω-
 μοιώθησαν, καὶ καταδείξαι τοῖς ἀνθρώποις τὸ τρέ-
 φειν μὲν ζῶντα πολυτελῶς, θάπτειν δὲ τελευτήσαντα.
 5 δευτέραν δὲ λέγουσιν αἰτίαν, ὅτι τὸ παλαιὸν οἱ 4
 κατ' Αἴγυπτου διὰ τὴν ἀταξίαν τὴν ἐν τῷ στρατο-
 97 πέδῳ πολλαῖς μάχαις ὑπὸ τῶν πλησιοχώρων ἠττη-
 θέντες ἐπενόησαν σύνθημα φορεῖν ἐπὶ τῶν ταγμα-
 τῶν. φασὶν οὖν κατασκευάσαντας εἰκόνας τῶν ζῴων 5
 10 ἃ νῦν τιμῶσι, καὶ πῆξαντας ἐπὶ σαυνίων, φορεῖν
 τοὺς ἡγεμόνας, καὶ διὰ τοῦτου τοῦ τρόπου γνωρίζειν
 ἕκαστον ἧς εἶη συντάξεως· μεγάλα δὲ συμβαλλομένης
 αὐτοῖς τῆς διὰ τούτων εὐταξίας πρὸς τὴν
 νίκην, δόξαι τῆς σωτηρίας αἰτία γεγονέναι τὰ ζῶα·
 15 χάριν οὖν αὐτοῖς τοὺς ἀνθρώπους ἀποδοῦναι βου-
 λομένους εἰς ἔθος κατατάξαι τῶν εἰκασθέντων τότε
 μηδὲν κτείνειν, ἀλλὰ σεβομένους ἀπονέμειν τὴν
 προειρημένην ἐπιμέλειαν καὶ τιμὴν. τρίτην δ' αἰτίαν 87
 φέρουσι τῆς ἀμφισβητήσεως τῶν ζῴων τὴν χρείαν,
 20 ἣν ἕκαστον αὐτῶν προσφέρεται πρὸς τὴν ὠφέλειαν
 τοῦ κοινοῦ βίου καὶ τῶν ἀνθρώπων. τὴν μὲν γὰρ 2
 θήλειαν βοῦν ἐργάτας τίκτειν καὶ τὴν ἐλαφρὰν τῆς
 γῆς ἀροῦν, τὰ δὲ πρόβατα δις μὲν τίκτειν καὶ τοῖς
 ἐρίοις τὴν σκέπην ἅμα καὶ τὴν εὐσχημοσύνην περι-
 25 ποιεῖν, τῷ δὲ γάλακτι καὶ τῷ τυρῷ τροφὰς παρ-
 ἔχεσθαι προσηνεῖς ἅμα καὶ δαψιλεῖς. τὸν δὲ κύνα
 πρὸς τε τὰς θήρας εἶναι χρήσιμον καὶ πρὸς τὴν
 φυλακὴν· διόπερ τὸν θεὸν τὸν παρ' αὐτοῖς καλού-

10 ἃ] ὧν C 12 τάξεως C μέγα D 20 προσφέρε-
 ται D 24 ἅμα om. D 26 ἅμα δὲ καὶ D 27 τε om. D.

μενον Ἄνουβιν παρεισάγουσι κυνὸς ἔχοντα κεφαλὴν,
 ἐμφαίνοντες ὅτι σωματοφύλαξ ἦν τῶν περὶ τὸν
 3 Ὅσιριν καὶ τὴν Ἴσιν. ἔνιοι δὲ φασὶ τῆς Ἰσιδος προ-
 ηγουμένους τοὺς κύνας καθ' ὃν καιρὸν ἐξήτει τὸν
 Ὅσιριν, τὰ τε θηρία καὶ τοὺς ἀπαντῶντας ἀπέλθουσαν,⁵
 ἔτι δ' εὐνοϊκῶς διακειμένους συζητεῖν ὠρουμένους·
 διὸ καὶ τοῖς Ἰσίοις προπορεύεσθαι τοὺς κύνας
 κατὰ τὴν πομπήν, τῶν καταδειξάντων τοῦτο τὸ
 νόμιμον σημαινόντων τὴν παλαιὰν τοῦ ζῴου χάριν.
 4 καὶ τὸν μὲν αἰλουρον πρὸς τε τὰς ἀσπίδας θανάσιμα¹⁰
 δακνούσας εὐθετον ὑπάρχειν καὶ τᾶλλα δάκετα τῶν
 ἐρπετῶν, τὸν δ' ἰχθυόμονα τῶν κροκοδείλων παρα-
 τηροῦντα τοὺς γόρους τὰ καταληφθέντα τῶν ψῶν
 συντρίβειν, καὶ ταῦτ' ἐπιμελῶς καὶ φιλοτίμως ἐνε-
 5 ρεῖν μηδὲν ὠφελούμενον. τοῦτο δ' εἰ μὴ συνέβαινε¹⁵
 γίνεσθαι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν γεννωμένων θηρίων
 ἄβατον ἂν γενέσθαι τὸν ποταμόν. ἀπόλλυσθαι δὲ
 καὶ τοὺς κροκοδείλους αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ προειρη-
 μένου ζῴου παραδόξως καὶ παντελῶς ἀπιστουμένη
 μεθόδῳ· τοὺς γὰρ ἰχθυόμονας κυλιόμενους ἐν τῷ²⁰
 πηλῷ χασκόντων αὐτῶν καθ' ὃν ἂν χρόνον ἐπὶ τῆς⁹⁸
 χέρσου καθεύδωσιν εἰσπηδᾶν διὰ τοῦ στόματος εἰς
 μέσον τὸ σῶμα· ἔπειτα συντόμως τὴν κοιλίαν δια-
 φαργόντας αὐτοὺς μὲν ἀκινδύνως ἐξιέναι, τοὺς δὲ
 6 τοῦτο παθόντας νεκροὺς ποιεῖν παραχρῆμα. τῶν δ'²⁵
 ὄρνέων τὴν μὲν ἴβιν χρησίμην ὑπάρχειν πρὸς τε
 τοὺς ὄφεις καὶ τὰς ἀκρίδας καὶ τὰς κάμπας, τὸν δ'

3 Ἴσιος D   7 τοῖς Ἰσίοις] τῆς Ἴσιος D   11 τᾶλλα]
 τὰ add. D   13 καταληφθέντα E, καταλειφθέντα ceteri
 24 ἀκινδύνους vulg.

ἰέρακα πρὸς τοὺς σκορπίους καὶ κεράστας καὶ τὰ
 μικρὰ τῶν δακέτων θηρίων τὰ μάλιστα τοὺς ἀνθρώ-
 πους ἀναιροῦντα. ἔνιοι δὲ λέγουσι τιμᾶσθαι τὸ 7
 ζῷον τοῦτο διὰ τὸ τοὺς μάντις οἰωνοῖς τοῖς ἰέραξι
 5 χρωμένους προλέγειν τὰ μέλλοντα τοῖς Αἰγυπτίοις.
 τινὲς δὲ φασὶν ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις ἰέρακα 8
 βιβλίον ἐνεγκεῖν εἰς Θήβας τοῖς ἱερεῦσι φοινικῶ
 ῥάμματι περιειλημένον, ἔχον γεγραμμένας τὰς τῶν
 θεῶν θεραπειὰς τε καὶ τιμάς· διὸ καὶ τοὺς ἱερο-
 10 γραμματεῖς φορεῖν φοινικοῦν ῥάμμα καὶ πτερόν ἰέρα-
 κος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. τὸν δ' ἀετὸν Θηβαῖοι τιμᾶσι 9
 διὰ τὸ βασιλικὸν εἶναι δοκεῖν τοῦτο τὸ ζῷον καὶ τοῦ
 Διὸς ἄξιον. τὸν δὲ τράγον ἀπεθέωσαν, καθάπερ καὶ 88
 παρὰ τοῖς Ἑλλήσι τετιμῆσθαι λέγουσι τὸν Πρίαπον,
 15 διὰ τὸ γεννητικὸν μόριον· τὸ μὲν γὰρ ζῷον εἶναι
 τοῦτο κατωφερέστατον πρὸς τὰς συνουσίας, τὸ δὲ
 μόριον τοῦ σώματος τὸ τῆς γενέσεως αἴτιον τιμᾶσθαι
 προσηκόντως, ὡς ἂν ὑπάρχον ἀρχέγονον τῆς τῶν
 ζῴων φύσεως. καθόλου δὲ τὸ αἰδοῖον οὐκ Αἰγυ- 2
 20 πτίους μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων οὐκ ὀλίγους
 καθιερωμέναι κατὰ τὰς τελετάς, ὡς αἴτιον τῆς τῶν
 ζῴων γενέσεως· τοὺς τε ἱερεῖς τοὺς παραλαβόντας
 τὰς πατρικὰς ἱερωσύνας κατ' Αἴγυπτον τούτῳ τῷ
 θεῷ πρῶτον μνεῖσθαι. καὶ τοὺς Πᾶνας δὲ καὶ τοὺς 3
 25 Σατύρους φασὶν ἕνεκα τῆς αὐτῆς αἰτίας τιμᾶσθαι
 παρ' ἀνθρώποις· διὸ καὶ τὰς εἰκόνας αὐτῶν ἀνατι-
 θέναι τοὺς πλείστους ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐντεταμένας καὶ

1 πρὸς] πρὸς τε F καὶ τοὺς κερ. vulg. 3 ἀναιροῦντα]
 ἐπιτηδεύοντα καὶ ἀναιροῦντα D 8 περιειλημμένον D, περι-
 δεδμεμένον Π 9 διὸ] διόπερ vulg. 23 τὰς om. vulg.

τῇ τοῦ τράγου φύσει παραπλησίας· τὸ γὰρ ζῷον
 τοῦτο παραδεδοσθαι πρὸς τὰς συνουσίας ὑπάρχειν
 ἐνεργέστατον· ἐκείνοις οὖν διὰ ταύτης τῆς ἐμφάσεως
 χάριν ἀποδιδόναι περὶ τῆς πολυτεκνίας τῆς ἐαυτῶν.
 4 τοὺς δὲ ταύρους τοὺς ἱερούς, λέγω δὲ τὸν τε Ἄπιν 5
 καὶ τὸν Μνεῦιν, τιμᾶσθαι παραπλησίως τοῖς θεοῖς,
 Ὀσίριδος καταδείξαντος, ἅμα μὲν διὰ τὴν τῆς γεωρ-
 γίας χρείαν, ἅμα δὲ καὶ διὰ τὸ τῶν εὐρόντων τοὺς
 καρποὺς τὴν δόξαν ταῖς τούτων ἐργασίαις παραδό-
 σιμον γερονέαι τοῖς μεταγενεστέροις εἰς ἕπαντα 10
 τὸν αἰῶνα. τοὺς δὲ πυρροὺς βοῦς συγχωρηθῆναι 99
 θύειν διὰ τὸ δοκεῖν τοιοῦτον τῷ χρώματι γερονέ-
 ναι Τυφῶνα τὸν ἐπιβουλεύσαντα μὲν Ὀσίριδι, τυ-
 χόντα δὲ τιμωρίας ὑπὸ τῆς Ἰσιδος διὰ τὸν τάνδρος
 5 φόνον. καὶ τῶν ἀνθρώπων δὲ τοὺς ὁμοχρωμάτους 15
 τῷ Τυφῶνι τὸ παλαιὸν ὑπὸ τῶν βασιλέων φασὶ
 θύεσθαι πρὸς τῷ τάφῳ τῷ Ὀσίριδος· τῶν μὲν οὖν
 Αἰγυπτίων ὀλίγους τινὰς εὐρίσκεισθαι πυρροὺς, τῶν
 δὲ ξένων τοὺς πλείους· διὸ καὶ περὶ τῆς Βουσίριδος
 ξενοκτονίας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐνισχυῖσθαι τὸν μῦ- 20
 θον, οὐ τοῦ βασιλέως ὀνομαζομένου Βουσίριδος,
 ἀλλὰ τοῦ Ὀσίριδος τάφου ταύτην ἔχοντος τὴν προσ-
 6 ηγορίαν κατὰ τὴν τῶν ἐγκωρίων διάλεκτον. τοὺς
 δὲ λύκους τιμᾶσθαι λέγουσι διὰ τὴν πρὸς τοὺς κύ-
 νας τῆς φύσεως ὁμοιότητα· βραχὺ γὰρ διαλάττου- 25
 τας αὐτοὺς ταῖς φύσεσι ταῖς ἐπιμιξίαις ζωογονεῖν ἐξ
 ἀλλήλων. φέρουσι δ' Αἰγύπτιοι καὶ ἄλλην αἰτίαν

3 ἐκείνους vulg. 5 τοὺς ἱερούς] ἱερούς D 9 εὐερ-
 γασίαις CF 17 τῷ Ὀσ.] τοῦ Ὀσ. B 27 δὲ καὶ ἄλλην
 αἰτίαν Αἰγύπτιοι vulg.

τῆς τοῦ ζῴου τούτου τιμῆς μυθικωτέραν· τὸ γὰρ παλαιὸν φασὶ τῆς Ἰσιδος μετὰ τοῦ παιδὸς Ὠροῦ μελλούσης διαγωνίζεσθαι πρὸς Τυφῶνα παραγενέσθαι βοηθὸν ἐξ ἕδου τὸν Ὅσιριν τῷ τέκνῳ καὶ τῇ
 5 γυναικὶ Λύκῳ τὴν ὕψιν ὁμοιωθέντα· ἀναιρεθέντος οὖν τοῦ Τυφῶνος τοὺς κρατήσαντας καταδείξει τιμᾶν τὸ ζῴου οὗ τῆς ὕψεως ἐπιφανείσης τὸ νικᾶν ἐπηκολούθησεν. ἔνιοι δὲ λέγουσι, τῶν Αἰθιοπίων 7 στρατευσάντων ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον, ἀθροισθείσας 10 παμπληθεῖς ἀγέλας λύκων ἐκδιῶξαι τοὺς ἐπελθόντας ἐκ τῆς χώρας ὑπὲρ πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ἐλεφαντίνην· διὸ καὶ τὸν τε νομὸν ἐκείνον Λυκοπολίτην ὀνομασθῆναι καὶ τὰ ζῴα τὰ προειρημένα τυχεῖν τῆς τιμῆς.

15 *Λεῖπεται δ' ἡμῖν εἰπεῖν περὶ τῆς τῶν κροκοδεί-89 λων ἀποθεώσεως, ὑπὲρ ἧς οἱ πλείστοι διαποροῦσι πῶς τῶν θηρίων τούτων σαρκοφαγούτων τοὺς ἀνθρώπους ἐνομοθετήθη τιμᾶν ἴσα θεοῖς τοὺς τὰ δεινότατα διατιθέντας. φασὶν οὖν τῆς χώρας τὴν ὄχυν- 2 ρότητα παρέχεσθαι μὴ μόνον τὸν ποταμόν, ἀλλὰ 20 καὶ πολὺ μᾶλλον τοὺς ἐν αὐτῷ κροκοδείλους· διὸ καὶ τοὺς ληστὰς τοὺς τε ἀπὸ τῆς Ἀραβίας καὶ Λιβύης μὴ τολμᾶν διανήχεσθαι τὸν Νεῖλον, φοβουμένους τὸ πλῆθος τῶν θηρίων· τοῦτο δ' οὐκ ἂν ποτε γέ- 25 νέσθαι πολεμουμένων τῶν ζῴων καὶ διὰ τῶν σαγγηνούντων ἄρδην ἀναιρεθέντων. ἔστι δὲ καὶ ἄλ- 3 λος λόγος ἱστορούμενος περὶ τῶν θηρίων τούτων. 100 φασὶ γὰρ τινες τῶν ἀρχαίων τινὰ βασιλέων, τὸν*

προσαγορευόμενον Μηνᾶν, διωκόμενον ὑπὸ τῶν ἰδίων
 κυνῶν καταφυγεῖν εἰς τὴν Μοίριδος καλουμένην
 λίμνην, ἔπειθ' ὑπὸ κροκοδείλου παραδόξως ἀναλη-
 φθέντα εἰς τὸ πέραν ἀπενεχθῆναι. τῆς δὲ σωτη-
 ρίας χάριν ἀποδιδόναι βουλόμενον τῷ ζῳῷ πόλιον ⁵
 κτίσαι πλησίον ὀνομάσαντα Κροκοδείλων· καταδει-
 ξαι δὲ καὶ τοῖς ἐγχωρίοις ὡς θεοὺς τιμᾶν ταῦτα τὰ
 ζῳα καὶ τὴν λίμνην αὐτοῖς εἰς τροφήν ἀναθεῖναι·
 ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸν τάφον ἐαυτῷ κατασκευάσαι πυ-
 ραμίδα τετράπλευρον ἐπιστήσαντα, καὶ τὸν θάναμα- ¹⁰
 ζόμενον παρὰ πολλοῖς λαβύρινθον οἰκοδομήσαι.

⁴ Παραπλήσια δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων λέγουσιν,
 ὑπὲρ ὧν τὰ καθ' ἕναστον μακρὸν ἂν εἴη γράφειν.
 ὅτι γὰρ τῆς ὠφελείας ἕνεκα τῆς εἰς τὸν βίον οὕτως
 ἑαυτοὺς εἰθίκασι, φανερόν εἶναι πᾶσιν ἐκ τοῦ πολλὰ ¹⁵
 τῶν ἐδωδύμων παρ' αὐτοῖς ἐνίοις μὴ προσφέρεσθαι.
 τινὰς μὲν γὰρ φακῶν, τινὰς δὲ κυάμων, ἐνίοις δὲ
 τυρῶν ἢ κρομμύων ἢ τινων ἄλλων βρωμάτων τὸ
 παράπαν μὴ γεύεσθαι, πολλῶν ὑπαρχόντων κατὰ
 τὴν Αἴγυπτον, δῆλον ποιοῦντας διότι διδακτέον ἐστὶν ²⁰
 ἑαυτοὺς τῶν χρησίμων ἀπέχεσθαι, καὶ διότι πάντων
 πάντα ἐσθιόντων οὐδὲν ἂν ἐξήρκεσε τῶν ἀναλισκο-
⁵ μένων. καὶ ἑτέρας δ' αἰτίας φέροντές τινές φασιν
 ἐπὶ τῶν παλαιῶν βασιλέων πολλάκις ἀφισταμένου
 τοῦ πληθους καὶ συμφρονοῦντος κατὰ τῶν ἡγου- ²⁵
 μένων, τῶν βασιλέων τινὰ συνέσει διαφέροντα δι-

1 μινὰ D, μῖνα F 2 μόριδος DF 6 κροκόδειλον CF
 15 πᾶσιν] φασίν vulg. 21 ἑαυτοῖς] αὐτοῖς vulg. 22
 ἐξαρκέσαι D 25 κατὰ] παρὰ CD 26 τινὰς — διαφέ-
 ροντας CF.

ελέσθαι μὲν τὴν χώραν εἰς πλείω μέρη, καθ' ἕκα-
 στον δ' αὐτῶν καταδείξαι τοῖς ἐγγωρίοις σέβεσθαι
 τι ζῶον ἢ τροφῆς τινος μὴ γεύεσθαι, ὅπως ἐκά-
 στων τὸ μὲν παρ' αὐτοῖς τιμώμενον σεβομένω,
 5 τῶν δὲ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀφιερωμένων καταφρο-
 νούντων, μηδέποτε ὁμοιοῦσαι δύνωνται πάντες οἱ
 κατ' Αἴγυπτον. καὶ τοῦτο ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων 6
 φανερόν εἶναι· πάντας γὰρ τοὺς πλησιοχώρους πρὸς
 ἀλλήλους διαφέρεσθαι, προσκόποντας ταῖς εἰς τὰ
 10 προειρημένα παρανομίαις.

Φέρουσι δὲ καὶ τινες τοιαύτην αἰτίαν τῆς τῶν 90
 ζῴων ἀφιερῶσεως. συναγομένων γὰρ ἐν ἀρχῇ τῶν
 ἀνθρώπων ἐκ τοῦ θηριώδους βίου, τὸ μὲν πρῶτον
 ἀλλήλους κατεσθίειν καὶ πολεμεῖν, ἀεὶ τοῦ πλέον
 15 δυναμένου τὸν ἀσθενέστερον κατισχύοντος· μετὰ
 δὲ ταῦτα τοὺς τῆ ῥώμῃ λειπομένους ὑπὸ τοῦ συμ-
 φέρουτος διδαχθέντας ἀθροίζεσθαι καὶ ποιῆσαι ση-
 μεῖον ἑαυτοῖς ἐκ τῶν ὕστερον καθιερωθέντων ζῴων·
 πρὸς δὲ τοῦτο τὸ σημεῖον τῶν ἀεὶ δεδιότων συν-
 20 τρεχόντων, οὐκ εὐκαταφρόνητον τοῖς ἐπιτιθεμένοις
 γίνεσθαι τὸ σύστημα· τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν ἄλλων 2
 101 ποιοούντων διαστῆναι μὲν τὰ πλήθη κατὰ συστή-
 ματα, τὸ δὲ ζῶον τὸ τῆς ἀσφαλείας ἐκάστοις γενό-
 μενον αἴτιον τιμῶν τυχεῖν ἰσοθέων, ὡς τὰ μέγιστ'
 25 εὐηργετηκός· διόπερ ἄχρι τῶν νῦν χρόνων τὰ τῶν
 Αἴγυπτίων ἔθνη διεστηκότα τιμᾶν τὰ παρ' ἑαυτοῖς
 ἐξ ἀρχῆς τῶν ζῴων καθιερωθέντα. καθόλου δὲ
 φασὶ τοὺς Αἴγυπτίους ὑπερ τοὺς ἄλλους ἀνθρώ-

11 τινες καὶ vulg. 18 ἐν ἑαυτοῖς F; ἑαυτοῖς ἐν τῶν
 conl. Dindorf 23 γινόμενον D.

πους εὐχαρίστως διακείσθαι πρὸς πᾶν τὸ εὐεργε-
 τοῦν, νομίζοντας μεγίστην ἐπικουρίαν εἶναι τῷ βίῳ
 τὴν ἀμοιβὴν τῆς πρὸς τοὺς εὐεργέτας χάριτος· δῆ-
 λον γὰρ εἶναι διότι πάντες πρὸς εὐεργεσίαν δρμή-
 σουσι τούτων μάλιστα παρ' οἷς ἂν δρῶσι κάλλιστα ⁵
³ θησανυρισθησομένας τὰς χάριτας. διὰ δὲ τὰς αὐτὰς
 αἰτίας δοκοῦσιν Αἰγύπτιοι τοὺς ἑαυτῶν βασιλεῖς
 προσκυνεῖν τε καὶ τιμᾶν ὡς πρὸς ἀλήθειαν ὄντας
 θεούς, ἅμα μὲν οὐκ ἄνευ δαιμονίου τινὸς προνοίας
 νομίζοντες αὐτοὺς τετευχέναι τῆς τῶν ὄλων ἔξου- ¹⁰
 σίας, ἅμα δὲ τοὺς βουλομένους τε καὶ δυναμένους
 τὰ μέγιστ' εὐεργετεῖν ἠγούμενοι θείας μετέχειν φύ-
⁴ σεως. περὶ μὲν οὖν τῶν ἀφιερωμένων ζώων εἰ
 καὶ πεπλεονέκαμεν, ἀλλ' οὖν γε τὰ μάλιστα θαυ-
 μαζόμενα τῶν παρ' Αἰγυπτίοις νόμιμα διευκρινή- ¹⁵
 καμεν.

⁹¹ Οὐχ ἥμισθα δ' ἂν τις πυθόμενος τὰ περὶ τοὺς
 τετελευτηκότας νόμιμα τῶν Αἰγυπτίων θαυμάσαι τὴν
 ιδιότητα τῶν ἐθνῶν. ὅταν γὰρ τις ἀποθάνῃ παρ'
 αὐτοῖς, οἱ μὲν συγγενεῖς καὶ φίλοι πάντες κατα- ²⁰
 πλαττόμενοι πηλῶ τὰς κεφαλὰς περιέρχονται τὴν
 πόλιν θρηνοῦντες, ἕως ἂν ταφῆς τύχῃ τὸ σῶμα. οὐ
 μὴν οὔτε λουτρῶν οὔτε οἴνου οὔτε τῆς ἄλλης τρο-
 φῆς ἀξιολόγου μεταλαμβάνουσιν, οὔτε ἐσθῆτας λαμ- ²⁵
² πρὸς περιβάλλονται. τῶν δὲ ταφῶν τρεῖς ὑπάρ-
 χουσι τάξεις, ἥ τε πολυτελεστάτη καὶ μέση καὶ τα-
 πεινοτάτη. κατὰ μὲν οὖν τὴν πρώτην ἀναλίσκεσθαι
 φασιν ἀργυρίου τάλαντον, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν

⁵ κάλλιστα post χάριτας F
²⁰ καταπασάμενοι II (c. 72, 2).

⁶ θησανυριζόμενας vulg.

μνᾶς εἴκοσι, κατὰ δὲ τὴν ἐσχάτην παντελῶς ὀλίγον
 τι δαπάνημα γίνεσθαι λέγουσιν. οἱ μὲν οὖν τὰ σώ- 3
 ματα θεραπεύοντές εἰσι τεχνῖται, τὴν ἐπιστήμην
 ταύτην ἐκ γένους παρειληφότες· οὗτοι δὲ γραφῆν
 5 ἐκάστου τῶν εἰς τὰς ταφὰς δαπανωμένων τοῖς οἰ-
 κείοις τῶν τελευτησάντων προσενέγκαντες ἐπερω-
 τῶσι τίνα τρόπον βούλονται τὴν θεραπείαν γενέ-
 σθαι τοῦ σώματος. διομολογησάμενοι δὲ περὶ πάν- 4
 των καὶ τὸν νεκρὸν παραλαβόντες, τοῖς τεταγμένοις
 10 ἐπὶ τὴν κατειθισμένην ἐπιμέλειαν τὸ σῶμα παρα-
 διδῶσι. καὶ πρῶτος μὲν ὁ γραμματεὺς λεγόμενος
 τεθέντος χαμαὶ τοῦ σώματος ἐπὶ τὴν λαγύνα περι-
 102 γράφει τὴν εὐώνυμον ὅσον δεῖ διατεμεῖν· ἔπειτα
 δ' ὁ λεγόμενος παρασχίστης λίθου ἔχων Αἰθιοπι-
 15 κὸν καὶ διατεμῶν ὡς ὁ νόμος κελεύει τὴν σάρκα,
 παραχρῆμα φεύγει δρόμῳ, διωκόντων τῶν συμπαρ-
 όντων καὶ λίθοις βαλλόντων, ἔτι δὲ καταρωμένων
 καὶ καθαπερεὶ τὸ μύσος εἰς ἐκείνον τρεπόντων· ὑπο-
 λαμβάνουσι γὰρ μισητὸν εἶναι πάντα τὸν ὁμο-
 20 φύλῳ σώματι βίαν προσφέροντα καὶ τραύματα
 ποιοῦντα καὶ καθόλου τι κακὸν ἀπεργαζόμενον.
 οἱ ταριχευταὶ δὲ καλούμενοι πάσης μὲν τιμῆς καὶ 5
 πολυωρίας ἀξιοῦνται, τοῖς τε ἱερεῦσι συνόντες καὶ
 τὰς εἰς ἱερὸν εἰσόδους ἀκωλύτως ὡς καθαροὶ ποι-
 25 οῦνται· πρὸς δὲ τὴν θεραπείαν τοῦ παρεσχισμένου
 σώματος ἀθροισθέντων αὐτῶν εἷς καθίησι τὴν χεῖρα

13 τεμεῖν II ἔπειθ' ὁ II 15 ὡς ὁ] ὅσα vulg. 17
 λίθους II 19 εἶναι] καὶ τιμωρίας ἀξιον add. ABD, καὶ μύ-
 σους ἀξιον add. ceteri 21 καὶ . . . ἀπεργαζόμενον hic
 sensu carent 24 καθαροὶ] ἱεροὶ II.

διὰ τῆς τοῦ νεκροῦ τομῆς εἰς τὸν θώρακα καὶ πάντα
 ἔξαιρει χωρὶς νεφρῶν καὶ καρδίας, ἕτερος δὲ κα-
 θαίρει τῶν ἐγκοιλίων ἕκαστον κλύζων οἴνῳ φοι-
 6 κείῳ καὶ θυμιάμασι. καθόλου δὲ πᾶν τὸ σῶμα τὸ
 μὲν πρῶτον κεδρία καὶ τισιν ἄλλοις ἐπιμελείας ἀξι- 5
 οῦσιν ἐφ' ἡμέρας πλείους τῶν τριάκοντα, ἔπειτα
 σμύρνη καὶ κινναμώμῳ καὶ τοῖς δυναμένοις μὴ
 μόνον πολυχρόνιον τήρησιν, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐωδίαν
 παρέχεσθαι· θεραπεύσαντες δὲ παραδιδάσκει τοῖς συγ-
 γενέσι τοῦ τετελευτηκότος οὕτως ἕκαστον τῶν τοῦ 10
 σώματος μελῶν ἀκέραιον τετηρημένον ὥστε καὶ τὰς
 ἐπὶ τοῖς βλεφάροις καὶ ταῖς ὀφθαλμοῖς τρίχας διαμέ-
 νειν καὶ τὴν ὄλην πρόσοψιν τοῦ σώματος ἀπαράλ-
 λακτον εἶναι καὶ τὸν τῆς μορφῆς τύπον γνωρίζε-
 7 σθαι· διὸ καὶ πολλοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἐν οἰκίμασι 15
 πολυτελέσι φυλάττοντες τὰ σώματα τῶν προγόνων,
 κατ' ὄψιν ὀρῶσι τοὺς γενεαῖς πολλαῖς τῆς ἐαυτῶν
 γενέσεως προτετελευτηκότας, ὥστε ἐκάστων τὰ τε
 μεγέθη καὶ τὰς περιοχὰς τῶν σωμάτων, ἔτι δὲ τοὺς
 τῆς ὕψεως χαρακτῆρας ὀρωμένους παράδοξον ψυχα- 20
 γωγίαν παρέχεσθαι καθάπερ συμβεβιωκότας τοῖς
 92 θεωμένοις. τοῦ δὲ μέλλοντος θάπτεσθαι σώματος
 οἱ συγγενεῖς προλέγουσι τὴν ἡμέραν τῆς ταφῆς τοῖς
 τε δικασταῖς καὶ τοῖς συγγενέσιν, ἔτι δὲ φίλοις τοῦ
 τετελευτηκότος, καὶ διαβεβαιοῦνται ὅτι διαβαίνειν 25
 μέλλει τὴν λίμνην, λέγοντες τοῦνομα τοῦ μετηλλα- 103

2 ἔξαιρει codices, corr. Dind. 3 ἐγκλύζων II 6 τετ-
 τράκοντα F 8 πολὺν χρόνον II τήρησιν Wesseling, τηρή-
 σειν D, τηρεῖν II 9 δὲ om. vulg. 22 θεωμένοις Dindorf,
 θεωρουμένοις libri 25 λέγοντες ante ὅτι in codicibus
 26 τοῦνομα] τοῦ νομοῦ E μετηλλαχότος] τετελευτηκότος II.

χότος. ἔπειτα παραγενομένων δικαστῶν δυσὶ πλει- 2
 ὄνων τῶν τετταράκοντα, καὶ καθισάντων ἐπὶ τινος
 ἡμικυκλίου κατεσκευασμένου πέραν τῆς λίμνης, ἣ
 μὲν βᾶρις καθέλεται, κατεσκευασμένη πρότερον
 5 ὑπὸ τῶν ταύτην ἐχόντων τὴν ἐπιμέλειαν, ἐφέστηκε
 δὲ ταύτῃ ὁ πορθμεύς, ὃν Αἰγύπτιοι κατὰ τὴν ἰδίαν
 διάλεκτον ὀνομάζουσι χάρωνα. διὸ καὶ φασιν Ὅρ- 3
 φέα τὸ παλαιὸν εἰς Αἴγυπτον παραβαλόντα καὶ θα-
 σάμενον τοῦτο τὸ νόμιμον, μυθοποιῆσαι τὰ καθ'
 10 ἄδου, τὰ μὲν μιμησάμενον, τὰ δ' αὐτὸν ἰδίᾳ πλασά-
 μενον· ὑπὲρ οὗ τὰ κατὰ μέρος μικρὸν ὕστερον ἀνα-
 γράψομεν. οὐ μὲν ἄλλὰ τῆς βάρεως εἰς τὴν λίμνην 4
 καθελκυσθείσης, πρὶν ἢ τὴν λάρνακα τὴν τὸν νε-
 κρὸν ἔχουσαν εἰς αὐτὴν τίθεσθαι, τῷ βουλομένῳ
 15 κατηγορεῖν ὁ νόμος ἐξουσίαν δίδωσιν. ἐὰν μὲν οὖν
 τις παρελθὼν ἐγκαλέσῃ καὶ δέξῃ βεβιωκότα κακῶς,
 οἱ μὲν κριταὶ τὰς γνώμας πᾶσιν ἀποφαίνονται, τὸ δὲ
 σῶμα εἴργεται τῆς εἰθισμένης ταφῆς· ἐὰν δ' ὁ ἐγκα-
 λέσας δόξῃ μὴ δικαίως κατηγορεῖν, μεγάλοις περι-
 20 πίπτει προστίμοις. ὅταν δὲ μηδεὶς ὑπακούσῃ κατή- 5
 γορος ἢ παρελθὼν γνωσθῆ ἑυκοφάντης ὑπάρχειν,
 οἱ μὲν συγγενεῖς ἀποθέμενοι τὸ πένθος ἐγκωμιάζουσι
 τὸν τετελευτηκότα, καὶ περὶ μὲν τοῦ γένους οὐδὲν
 λέγουσιν, ὥσπερ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν, ὑπολαμβάνου-
 25 τες ἅπαντας ὁμοίως εὐγενεῖς εἶναι τοὺς κατ' Αἴγυ-
 πτον, τὴν δ' ἓκ παιδὸς ἀγωγὴν καὶ παιδείαν διελ-

1 δυσὶ om. II πλείω codices, corr. Dind. 6 ὁ πορ-
 θμεύς] πωρεύς II 9 μυθολογήσαι D 10 ἄδην D 11
 ὑπὲρ] περὶ CF 14 ταύτην D 17 τὰς γνώμας πᾶσιν]
 γνώμας CF 18 ὁ om. D 19 κατηγορεῖν] ἐγκαλεῖν II
 υποπίπτει II.

θύντες, πάλιν ἀνδρὸς γερονότος τὴν εὐσεβειαν καὶ
δικαιοσύνην, ἔτι δὲ τὴν ἐγκράτειαν καὶ τὰς ἄλλας
ἀρετὰς αὐτοῦ διεξέρχονται, καὶ παρακαλοῦσι τοὺς
κάτω θεοὺς δέξασθαι σύνοικον τοῖς εὐσεβέσι· τὸ
δὲ πλῆθος ἐπευφημεῖ καὶ ἀποσεμνύνει τὴν δόξαν ⁵
τοῦ τετελευτηκότος, ὡς τὸν αἰῶνα διατρίβειν μέλ-
⁶ λοντος καθ' ἕδου μετὰ τῶν εὐσεβῶν. τὸ δὲ σῶμα
τιθέασιν οἱ μὲν ἰδίους ἔχοντες τάφους ἐν ταῖς ἀπο-
δεδειγμέναις θήκαις, οἷς δ' οὐχ ὑπάρχουσι τάφων
κτήσεις, καινὸν οἶκημα ποιοῦσι κατὰ τὴν ἰδίαν οἰ- ¹⁰
κίαν, καὶ πρὸς τὸν ἀσφαλέστατον τῶν τοίχων ὀρ-
θὴν ἰστᾶσι τὴν λάρνακα. καὶ τοὺς κωλυμένους δὲ
διὰ τὰς κατηγορίας ἢ πρὸς δάνειον ὑποθήκας θά- ¹⁰⁴
πτεσθαι τιθέασιν κατὰ τὴν ἰδίαν οἰκίαν· οὗς ὕστε-
ρον ἐνίοτε παίδων παῖδες εὐπορήσαντες καὶ τῶν τε ¹⁵
συμβολαίων καὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπολύσαντες με-
⁹³ γαλοπρεπιῶς ταφῆς ἀξιοῦσι. σεμνότατον δὲ διείλη-
πται παρ' Αἰγυπτίους τὸ τοὺς γονεῖς ἢ τοὺς προ-
γόνους φανῆναι περιττότερον τιμηκότας εἰς τὴν
αἰῶνιον οἶκησιν μεταστάντας. νόμιμον δ' ἐστὶ παρ' ²⁰
αὐτοῖς καὶ τὸ διδόναι τὰ σώματα τῶν τετελευτηκό-
των γονέων εἰς ὑποθήκην δανείου· τοῖς δὲ μὴ λυ-
σαμένοις ὕνειδος τε τὸ μέγιστον ἀκολουθεῖ καὶ μετὰ
² τὴν τελευταίαν στέρησις ταφῆς. θαυμάσαι δ' ἂν τις
προσηκόντως τοὺς ταῦτα διατάξαντας, ὅτι τὴν ἐπι- ²⁵
είκειαν καὶ τὴν σπουδαιότητα τῶν ἡθῶν οὐκ ἐκ τῆς
τῶν ζώντων ὁμιλίας μόνου, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν τε-

⁵ συναποσεμνύνει Π ¹⁰ κτίσεις C κοινὸν F; κενὸν
malim ¹¹ ἐπιφανέστατον Reiske ¹³ δανείων C ὑποθήκης
CD ¹⁷ σεμνότατα CF ²⁵ καθήκοντος Π ταῦτα]
διηκρινημένως add. C ὅτι ante τοὺς D ²⁶ τὴν om. vulg.

τελευτηκότων ταφῆς καὶ θεραπείας ἐφ' ὅσον ἦν
 ἐνδεχόμενον τοῖς ἀνθρώποις ἐνοικειοῦν ἐφιλοτιμή-
 θησαν. οἱ μὲν γὰρ Ἕλληνες μύθοις πεπλασμένοις 3
 καὶ φήμαις διαβεβλημέναις τὴν περὶ τούτων πίστιν
 5 παρέδωκαν, τὴν τε τῶν εὐσεβῶν τιμὴν καὶ τὴν τῶν
 πονηρῶν τιμωρίαν· τοιγαροῦν οὐχ οἷον ἰσχυῖσαι δύ-
 ναται ταῦτα προτρέψασθαι τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τὸν
 ἄριστον βίον, ἀλλὰ τούναντίον ὑπὸ τῶν φανύλων
 χλευαζόμενα πολλῆς καταφρονήσεως τυγχάνουσι·
 10 παρὰ δὲ τοῖς Αἰγυπτίοις οὐ μυθώδους, ἀλλ' ὄρατῆς 4
 τοῖς μὲν πονηροῖς τῆς κολάσεως, τοῖς δ' ἀγαθοῖς
 τῆς τιμῆς οὕσης, καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀμφοτέρω
 τῶν ἑαυτοῖς προσηκόντων ὑπομιμνήσκονται, καὶ διὰ
 15 τούτου τοῦ τρόπου ἡ μεγίστη καὶ συμφορωτάτη διόρ-
 θωσις γίνεται τῶν ἠθῶν. κρατίστους δ', οἶμαι, τῶν
 νόμων ἡγήτεον οὐκ ἐξ ὧν εὐπορωτάτους, ἀλλ' ἐξ ὧν
 ἐπιεικεστάτους τοῖς ἠθεσι καὶ πολιτικωτάτους συμ-
 βήσεται γενέσθαι τοὺς ἀνθρώπους.
 105 Ῥητέον δ' ἡμῖν καὶ περὶ τῶν γενομένων νομο-94
 20 θετῶν κατ' Αἴγυπτον τῶν οὕτως ἐξηλλαγμένα καὶ
 παραδόξα νόμιμα καταδειξάντων. μετὰ γὰρ τὴν πα-
 λαϊὰν τοῦ κατ' Αἴγυπτον βίου κατάστασιν, τὴν
 μυθολογουμένην γερονέου ἐπὶ τε τῶν θεῶν καὶ τῶν
 ἡρώων, πεῖσαι φασὶ πρῶτον ἐγγράπτοις νόμοις χρή-
 25 σασθαι τὰ πλήθη τὸν Μνεύην, ἄνδρα καὶ τῆ ψυχῆ

4 καὶ ποιηταῖς διαβεβλημένοις II 5 παραδέδωκαν D.
 παραδεδώκασι B 6 ἰσχυῖσαι δύναται] ἰσχυσε Reiske 7
 ἐπὶ τὸν ἀ. β. τοὺς ἀνθρώπους vulg. 9 χλευαζόμενοι CF
 πολλῆς om. CF 14 ἡ om. vulg. 15 οἶμαι] εἶναι
 CF 25 τὸν Μνεύην ἄνδρα] βιοῦν τὸν ἄνδρα D, καὶ
 βιοῦν τὸν ἄνδρα C, καὶ βιοῦν τὸν Μωσῆν ἄνδρα F

μέγαν καὶ τῷ βίῳ κοινότατον τῶν μνημονευομένων.
 προσποιηθῆναι δ' αὐτῷ τὸν Ἑρμῆν δεδωκέναι τού-
 τους, ὡς μεγάλων ἀγαθῶν αἰτίους ἔσομένους, καθ-
 ἄπερ παρ' Ἑλλησι ποιῆσαι φασιν ἐν μὲν τῇ Κρήτῃ
 Μίνωα, παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις Λυκοῦργον, τὸν ⁵
 μὲν παρὰ Διός, τὸν δὲ παρ' Ἀπόλλωνος φήσαντα
 2 τούτους παρειληφέναι. καὶ παρ' ἑτέροις δὲ πλειό-
 σιν ἔθνεσι παραδέδοται τοῦτο τὸ γένος τῆς ἐπινοίας
 ὑπάρχει καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιον γενέσθαι τοῖς
 πεισθεῖσι· παρὰ μὲν γὰρ τοῖς Ἀρριανοῖς Ζαθραύστην ¹⁰
 ἱστοροῦσι τὸν ἀγαθὸν δαίμονα προσποιήσασθαι τοὺς
 νόμους αὐτῷ διδόναι, παρὰ δὲ τοῖς ὀνομαζομένοις
 Γέταις τοῖς ἀπαθανατίζουσι Ζάλλμοξιν ὡσαύτως τὴν
 κοινὴν Ἑστίαν, παρὰ δὲ τοῖς Ἰουδαίοις Μωυσῆν
 τὸν Ἰαὼ ἐπικαλούμενον θεόν, εἴτε θυμαστὴν καὶ ¹⁵
 θείαν ὄλως ἔννοιαν εἶναι κρίναντας τὴν μέλλουσαν
 ὠφελήσειν ἀνθρώπων πλῆθος, εἴτε καὶ πρὸς τὴν
 ὑπεροχὴν καὶ δύναμιν τῶν εὐρεῖν λεγομένων τοὺς
 νόμους ἀποβλέψαντα τὸν ὕχλον μᾶλλον ὑπακούσε-
 3 σθαι διαλαβόντας. δεύτερον δὲ νομοθέτην Αἰγύ- ²⁰
 πτιοί φασι γενέσθαι Σάσυχιν, ἄνδρα συνέσει δια-
 φέροντα. τοῦτον δὲ πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι νόμοις
 ἄλλα τε προσθεῖναι καὶ τὰ περὶ τὴν τῶν θεῶν τι-
 μὴν ἐπιμελέστατα διατάξει, εὐρετὴν δὲ καὶ γεω-
 μετρίας γενέσθαι καὶ τὴν περὶ τῶν ἄστρον θεω- ²⁵
 ρίαν τε καὶ παρατήρησιν διδάξει τοὺς ἐγγχωρίους.
 4 τρίτον δὲ λέγουσι Σεσόωσιν τὸν βασιλέα μὴ μόνον

1 κοινότατον] Μνεύην add. C 7 ἐληφέναι vulg. 10
 Ἀρριανοῖς F, Ἀρριμασποῖς C 13 τοῖς ἀπαθανατίζουσι om. CF
 14 Μωσῆν Π 15 Ἰάω D 24 διατάξασθαι D.

106 τὰς πολεμικὰς πράξεις ἐπιφανεστάτας κατεργάσα-
 σθαι τῶν κατ' Αἴγυπτον, ἀλλὰ καὶ περὶ τὸ μάχι-
 μον ἔθνος νομοθεσίαν συστήσασθαι, καὶ τὰ ἀκό-
 λουθα τὰ περὶ τὴν στρατείαν σύμπαντα διακοσμηῆσαι.
 5 τέταρτον δὲ νομοθέτην φασὶ γενέσθαι Βόκχοριν τὸν 5
 βασιλέα, σοφὸν τινα καὶ πανουργία διαφέροντα.
 τοῦτον οὖν διατάξαι τὰ περὶ τοὺς βασιλεῖς ἅπαντα
 καὶ τὰ περὶ τῶν συμβολαίων ἐξακριβῶσαι· γενέσθαι
 δ' αὐτὸν καὶ περὶ τὰς κρίσεις οὕτω συνετὸν ὥστε
 10 πολλὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ διαγνωσθέντων διὰ τὴν πε-
 ριττότητα μνημονεύεσθαι μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρό-
 νων. λέγουσι δ' αὐτὸν ὑπάρχειν τῷ μὲν σώματι
 παντελῶς ἀσθενῆ, τῷ δὲ τρόπῳ πάντων φιλοχρη-
 ματώτατον. μετὰ δὲ τοῦτον προσελθεῖν λέγουσι 95
 15 τοῖς νόμοις Ἄμασιν τὸν βασιλέα, ὃν ἰστοροῦσι τὰ
 περὶ τοὺς νομάρχας διατάξαι καὶ τὰ περὶ τὴν σύμ-
 πασαν οἰκονομίαν τῆς Αἰγύπτου. παραδέδοται δὲ
 συνετός τε γερονέναι καθ' ὑπερβολὴν καὶ τὸν τρό-
 πον ἐπιεικῆς καὶ δίκαιος· ὧν ἕνεκα καὶ τοὺς Αἴγυ-
 20 πτίους αὐτῷ περιτεθειμέναι τὴν ἀρχὴν οὐκ ἔντι
 γένους βασιλικοῦ. φασὶ δὲ καὶ τοὺς Ἡλείους, σπου- 2
 δάζοντας περὶ τὸν Ὀλυμπικὸν ἀγῶνα, πρεσβευτὰς
 ἀποστεῖλαι πρὸς αὐτὸν ἐρωτήσοντας πῶς ἂν γέ-
 νοιτο δικαιοτάτος· τὸν δ' εἰπεῖν, ἔαν μηδεὶς Ἡλείος
 25 ἀγωνίζηται. Πολυκράτους δὲ τοῦ Σαμίων δυνά- 3
 στου συντεθειμένου πρὸς αὐτὸν φιλίαν, καὶ βιαίως

4 τὰ om. D πάντα vulg. 5 φασὶ γενέσθαι νομο-
 θετήν vulg. 7 πάντα II 13 πάντων om. D 14 λέ-
 γεται vulg. 15 τοῖς νόμοις] τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς νόμοις D
 τὰ] τὰ τε vulg. 22 Ὀλυμπίαον C.

προσφερομένου τοῖς τε πολίταις καὶ τοῖς εἰς Σάμον
καταπλέουσι ξένοις, τὸ μὲν πρῶτον λέγεται προ-
σβεντάς ἀποστείλαντα παρακαλεῖν αὐτὸν ἐπὶ τὴν
μετριότητα· οὐ προσέχοντος δ' αὐτοῦ τοῖς λόγοις
ἐπιστολὴν γράψαι τὴν φιλίαν καὶ τὴν ξενίαν τὴν ⁵
πρὸς αὐτὸν διαλυόμενον· οὐ γὰρ βούλεσθαι λυπη-
θῆναι συντόμως ἑαυτόν, ἀκριβῶς εἰδόμενα διότι πλη-
σίον ἐστὶν αὐτῷ τὸ κακῶς παθεῖν οὕτω προεστη-
κότι τῆς τυραννίδος. θαυμασθῆναι δ' αὐτόν φρασι
παρὰ τοῖς Ἑλλήσι διὰ τε τὴν ἐπιείκειαν καὶ διὰ τὸ ¹⁰
⁴ τῷ Πολυκράτει ταχέως ἀποβῆναι τὰ φηθέντα. ἔκτον
δὲ λέγεται τὸν Ξέρξου πατέρα Δαρεῖον τοῖς νόμοις
ἐπιστῆναι τοῖς τῶν Αἰγυπτίων· μισήσαντα γὰρ τὴν
παρανομίαν τὴν εἰς τὰ κατ' Αἴγυπτον ἱερὰ γενο-
μένην ὑπὸ Καμβύσου τοῦ προβασιλεύσαντος ξηλῶ- ¹⁵
⁵ σαι βίον ἐπιεικῆ καὶ φιλόθεον. ὁμιλήσαι μὲν γὰρ
αὐτοῖς τοῖς ἱερεῦσι τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ μεταλαβεῖν
αὐτὸν τῆς τε θεολογίας καὶ τῶν ἐν ταῖς ἱεραῖς
βίβλοις ἀναγεγραμμένων πράξεων· ἐκ δὲ τούτων ¹⁰⁷
ἱστορήσαντα τὴν τε μεγαλοψυχίαν τῶν ἀρχαίων βασι- ²⁰
λέων καὶ τὴν εἰς τοὺς ἀρχομένους εὐνοίαν μιμή-
σασθαι τὸν ἐκείνων βίον, καὶ διὰ τοῦτο τηλικαύ-
της τυχεῖν τιμῆς ὥσθ' ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ζῶντα
μὲν θεὸν προσαγορεύεσθαι μόνον τῶν ἀπάντων
βασιλέων, τελευτήσαντα δὲ τιμῶν τυχεῖν ἴσων τοῖς ²⁵
τὸ παλαιὸν νομιμώτατα βασιλεύσασι κατ' Αἴγυπτον.

⁴ λόγοις] εἰς add. vulg. ⁷ ἑαυτόν om. II ⁸ ὅτι vulg.
¹⁷ αὐτοῖς] αὐτόν II ¹⁸ τῆς τε θεολογίας αὐτῶν C ²¹ εὐ-
νοίαν] ἐπιείκειαν II ²² τὸν Reiske, τῶν libri ²⁴ προσ-
γορευθῆναι II ἀπάντων] ἄλλων II.

τὴν μὲν οὖν κοινὴν νομοθεσίαν συντελεσθῆναι φα- 6
 σιν ὑπὸ τῶν εἰρημένων ἀνδρῶν, καὶ δόξης τυχεῖν
 τῆς διαδεδομένης παρὰ τοῖς ἄλλοις· ἐν δὲ τοῖς ὕστε-
 ρον χρόνοις πολλὰ τῶν καλῶς ἔχειν δοκούντων νο-
 5 μίμων φασὶ κινηθῆναι, Μακεδόνων ἐπικρατησάν-
 των καὶ καταλυσάντων εἰς τέλος τὴν βασιλείαν τῶν
 ἑγχωρίων.

Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων ζητέον ὅσοι 96
 τῶν παρ' Ἑλλήσι δεδοξασμένων ἐπὶ συνέσει καὶ
 10 παιδείᾳ παρέβαλον εἰς Αἴγυπτον ἐν τοῖς ἀρχαίοις
 χρόνοις, ἵνα τῶν ἐνταῦθα νομίμων καὶ τῆς παιδείας
 μετὰσχῶσιν. οἱ γὰρ ἱερεῖς τῶν Αἰγυπτίων ἱστοροῦ- 2
 σιν ἐκ τῶν ἀναγραφῶν τῶν ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις
 παραβαλεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ παλαιὸν Ὅρφεα τε καὶ
 15 Μουσαῖον καὶ Μελάμποδα καὶ Αἰίδαλον, πρὸς δὲ
 τούτοις Ὅμηρον τε τὸν ποιητὴν καὶ Λυκούργον τὸν
 Σπαρτιάτην, ἔτι δὲ Σόλωνα τὸν Ἀθηναῖον καὶ Πλά-
 τωνα τὸν φιλόσοφον, ἐλθεῖν δὲ καὶ Πυθαγόραν
 τὸν Σάμιον καὶ τὸν μαθηματικὸν Εὐδόξον, ἔτι δὲ
 20 Δημόκριτον τὸν Ἀβδηρίτην καὶ Οἰνοπίδην τὸν Χῖον.
 πάντων δὲ τούτων σημεῖα δεικνύουσι τῶν μὲν εἰκό- 3
 νας, τῶν δὲ τόπων ἢ κατασκευασμάτων ὁμωνύμους
 προσηγορίας, ἔκ τε τῆς ἐκάστῳ ζηλωθείσης παιδείας
 ἀποδείξεις φέρουσι, συνιστάντες ἔξ Αἰγύπτου μετενη-
 25 νέχθαι πάντα δι' ὧν παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἐθαυμά-
 σθησαν. Ὅρφεα μὲν γὰρ τῶν μυστικῶν τελετῶν 4
 τὰ πλεῖστα καὶ τὰ περὶ τὴν ἑαυτοῦ πλάνην ὀργια-
 ζόμενα καὶ τὴν τῶν ἐν ἄθου μυθοποιίαν ἀπενέγκα-

11 τῆς om. vulg. 14 αὐτοὺς vulg. τὸ παλαιὸν
 om. II 22 ὁμωνύμων D 24 μετενηροχέται vulg.

5 σθαι. τὴν μὲν γὰρ Ὀσίριδος τελετὴν τῇ Διονύσου
τὴν αὐτὴν εἶναι, τὴν δὲ τῆς Ἰσίδος τῆ τῆς Δήμη-
τρος ὁμοιοτάτην ὑπάρχειν, τῶν ὀνομάτων μόνων
ἐνηλλαγμένων· τὰς δὲ τῶν ἀσεβῶν ἐν ἄδου τιμα-
ρίας καὶ τοὺς τῶν εὐσεβῶν λειμῶνας καὶ τὰς παρὰ 5
τοῖς πολλοῖς εἰδωλοποιίας ἀναπεπλασμένας παρεῖ-
αγαγεῖν μιμησάμενον τὰ γινόμενα περὶ τὰς ταφὰς
6 τὰς κατ' Αἴγυπτον. τὸν μὲν γὰρ ψυχοπομπὸν Ἐρμῆν
κατὰ τὸ παλαιὸν νόμιμον παρ' Αἴγυπτίοις ἀναγα-
γόντα τὸ τοῦ Ἄπιδος σῶμα μέχρι τινὸς παραδι- 108
δόναι τῷ περικειμένῳ τὴν τοῦ Κερβέρου προτομήν. 11
τοῦ δ' Ὀρφείως τοῦτο καταδείξαντος παρὰ τοῖς
Ἑλλησι τὸν Ὀμηροῦ ἀκολούθως τούτῳ θεῖναι κατὰ
τὴν ποιήσιν

Ἐρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο 15
ἀνδρῶν μνηστήρων, ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χειρῶν.

εἶτα πάλιν ὑποβάντα λέγειν

πὰρ δ' ἴσαν Ὀκεανοῦ τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
ἠδὲ παρ' Ἡελίοιο πύλας καὶ δῆμον Ὀνειρῶν
ἦσαν· αἴψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα, 20
ἐνθα τε ναίουσι ψυχαί, εἰδῶλα καμόντων.

7 Ὀκεανὸν μὲν οὖν καλεῖν τὸν ποταμὸν διὰ τὸ τοὺς
Αἴγυπτιοὺς κατὰ τὴν ἰδίαν διάλεκτον Ὀκεανὸν λέγειν
τὸν Νεῖλον, Ἡλίου δὲ πύλας τὴν πόλιν τὴν τῶν
Ἡλιοπολιτῶν, λειμῶνα δ' ὀνομάζειν, τὴν μυθολο- 25

1 τῆ] καὶ τὴν D 3 μόνον vulg. 4 δὲ] καὶ vulg.
7 γινόμενα om. II 10 τοῦ Ἄπιδος τὸ vulg. 16 μνη-
στήρων] ἠρώων CF 17 προβάντα CF 18 πὰρ δ' ἴσαν]
παραδε σπεισαν D 24 τὴν τῶν] τῶν vulg. 25 δ' ὀνο-
μάζειν Eichstädt, δὲ νομίζειν codices τὴν] καὶ τὴν vulg.

γουμένην οἴκησιν τῶν μετηλλαχότων, τὸν παρὰ τὴν
 λίμνην τόπον τὴν καλουμένην μὲν Ἀχερουσίαν,
 πλησίον δὲ οὖσαν τῆς Μέμφεως, ὄντων περὶ αὐτὴν
 λειμῶνων καλλίστων, ἔλους καὶ λατοῦ καὶ καλά-
 5 μου. ἀκολούθως δ' εἰρήσθαι καὶ τὸ κατοικεῖν τοὺς
 τελευτήσαντας ἐν τούτοις τοῖς τόποις διὰ τὸ τὰς τῶν
 Αἰγυπτίων ταφὰς τὰς πλείστας καὶ μεγίστας ἐνταῦθα
 γίνεσθαι, διαπορθμευομένων μὲν τῶν νεκρῶν διὰ
 10 τε τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς Ἀχερουσίας λίμνης, τιθε-
 μένων δὲ τῶν σωμάτων εἰς τὰς ἐνταῦθα κειμένας
 θήκας. συμφωνεῖν δὲ καὶ τᾶλλα τὰ παρὰ τοῖς Ἑλ- 8
 λησι κατ' ἄδου μυθολογούμενα τοῖς ἐτι νῦν γινο-
 μένοις κατ' Αἴγυπτον· τὸ μὲν γὰρ διακομίζον τὰ
 σώματα πλοῖον βᾶριν καλεῖσθαι, τὸ δ' ἐπίβαθρον
 15 [νόμισμα τὸν ὄβολον] τῷ πορθμεῖ δίδοσθαι, καλου-
 μένῳ κατὰ τὴν ἐγχώριον διάλεκτον χάρωνι. εἶναι 9
 δὲ λέγουσι πλησίον τῶν τόπων τούτων καὶ σκοτίας
 Ἑκάτης ἱερὸν καὶ πύλας Κωνυτοῦ καὶ Αἰθῆς διει-
 λημμένας χαλκοῖς ὀχεῦσιν. ὑπάρχειν δὲ καὶ ἄλλας
 20 πύλας Ἀληθείας, καὶ πλησίον τούτων εἰδωλον ἀκέ-
 φαλον ἐστάναι Δίκης. πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἄλλων 97
 τῶν μεμυθοποιημένων διαμένειν παρ' Αἰγυπτίοις,
 διατηρουμένης ἐτι τῆς προσηγορίας καὶ τῆς ἐν τῷ
 πράττειν ἐνεργείας. ἐν μὲν γὰρ Ἀκανθῶν πόλει, 2
 25 πέραν τοῦ Νείλου κατὰ τὴν Αἰβύην ἀπὸ σταδίων
 109 ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τῆς Μέμφεως, πίθον εἶναι τετρα-
 μένον, εἰς ὃν τῶν ἱερέων ἐξήκοντα καὶ τριακοσίους

4 ἔλων II 15 νόμισμα τὸν ὄβολον del. Schäfer 21
 τῶν ἄλλων] ἄλλα II 22 μεμυθολογημένων II 23 τετρο-
 μένης CF 24 ἐναργείας Reiske.

καθ' ἐκάστην ἡμέραν ὕδωρ φέρειν εἰς αὐτὸν ἐκ τοῦ
 3 Νείλου· τὴν δὲ περὶ τὸν Ὀκνον μυθοποιίαν δει-
 κνυσθαι πλησίον κατὰ τινα πανήγυριν συντελου-
 μένην, πλέκοντος μὲν ἐνὸς ἀνδρὸς ἀρχὴν σχοινίου
 μακρὰν, πολλῶν δ' ἐκ τῶν ὀπίσω λυόντων τὸ πλε- 5
 4 κόμενον. Μελάμποδα δὲ φασὶ μετενεγκεῖν ἐξ Αἰγύ-
 πτου τὰ Διονύσῳ νομιζόμενα τελεῖσθαι παρὰ τοῖς
 Ἑλλήσι καὶ τὰ περὶ Κρόνου μυθολογούμενα καὶ τὰ
 περὶ τῆς Τιτανομαχίας καὶ τὸ σύνολον τὴν περὶ τὰ
 5 πάθη τῶν θεῶν ἱστορίαν. τὸν δὲ Δαίδαλον λέγου- 10
 σιν ἀπομιμήσασθαι τὴν τοῦ λαβυρίνθου πλοκὴν τοῦ
 διαμένουτος μὲν μέχρι τοῦ νῦν καιροῦ, οἰκοδομη-
 θέντος δέ, ὡς μὲν τινὲς φασιν, ὑπὸ Μένδητος, ὡς
 δ' ἔνιοι λέγουσιν, ὑπὸ Μάρου τοῦ βασιλέως, πολ- 15
 6 λοῖς ἔτεσι πρότερον τῆς Μίνω βασιλείας. τὸν τε 15
 ἦνθιδον τῶν ἀρχαίων κατ' Αἴγυπτον ἀνδριάντων
 τὸν αὐτὸν εἶναι τοῖς ὑπὸ Δαιδάλου κατασκευασθεῖσι
 παρὰ τοῖς Ἑλλήσι. τὸ δὲ κάλλιστον πρόπυλον ἐν
 Μέμφει τοῦ Ἡφαιστείου Δαίδαλον ἀρχιτεκτονῆσαι,
 καὶ θανμασθέντα τυχεῖν εἰκότος ξυλίνης κατὰ τὸ 20
 προειρημένον ἱερὸν ταῖς ἰδίαις χερσὶ δεδημιουργη-
 μένης, πέρας δὲ διὰ τὴν εὐφυῖαν ἀξιωθέντα μεγάλης
 δόξης καὶ πολλὰ προσεξευρόντα τυχεῖν ἰσοθέων
 τιμῶν· κατὰ γὰρ μίαν τῶν πρὸς τῇ Μέμφει νήσων
 ἔτι καὶ νῦν ἱερὸν εἶναι Δαιδάλου τιμώμενον ὑπὸ 25
 7 τῶν ἑγγωρίων. τῆς δ' Ὀμήρου παρουσίας ἄλλα τε

2 δὲ] τε vulg. Ὀκνον Stephanus, ὄνον codices 4
 σχοινίου del. Reiske 5 ὀπισθεν II 13 μενδήτου D
 14 Μάρου] Βάρανος F 15 Μίνως II 19 ἠφαιστίου D,
 ἠφαιστός vulg.

σημεῖα φέρουσι καὶ μάλιστα τὴν τῆς Ἑλένης γενο-
 μένην παρὰ Μενελάῳ Τηλεμάχου φαρμακείαν καὶ
 λήθην τῶν συμβεβηκότων κακῶν. τὸ γὰρ νηπενθῆς
 φάρμακον, ὃ λαβεῖν φησὶν ὁ ποιητὴς τὴν Ἑλένην ἐκ
 5 τῶν Αἰγυπτίων Θηβῶν παρὰ Πολυδάμνης τῆς Θῶνος
 γυναικός, ἀκριβῶς ἐξητακῶς φαίνεται· ἔτι γὰρ καὶ
 νῦν τὰς ἐν ταύτῃ γυναικίᾳ τῇ προειρημένην δυνάμει
 χρῆσθαι λέγουσι, καὶ παρὰ μόναις ταῖς Διοσπολί-
 10 κων εὐρησθαὶ φασί· τὰς δὲ Θήβας καὶ Διδὸς πόλιν
 τὴν αὐτὴν ὑπέρχειν. τὴν τε Ἀφροδίτην ὀνομάζεσθαι 8
 παρὰ τοῖς ἑγχωρίοις χρυσῆν ἐκ παλαιᾶς παραδόσεως,
 110 καὶ πεδῖον εἶναι καλούμενον χρυσῆς Ἀφροδίτης
 περὶ τὴν ὀνομαζομένην Μάμεμφιν. τὰ τε περὶ τὸν 9
 15 Δία καὶ τὴν Ἥραν μυθολογούμενα περὶ τῆς συνοου-
 σίας καὶ τὴν εἰς Αἰθιοπίαν ἐκδημίαν ἐκεῖθεν αὐτὸν
 μετενεγκεῖν· κατ' ἐνιαυτὸν γὰρ παρὰ τοῖς Αἰγυ-
 πτίοις τὸν νεῶν τοῦ Διδὸς περαιοῦσθαι τὸν ποταμὸν
 εἰς τὴν Λιβύην, καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς πάλιν ἐπι-
 20 στρέφειν, ὡς ἐξ Αἰθιοπίας τοῦ θεοῦ παρόντος· τὴν
 τε συνοουσίαν τῶν θεῶν τούτων, ἐν ταῖς πανηγύ-
 ρεσι τῶν νεῶν ἀνακομιζομένων ἀμφοτέρων εἰς ὄρος
 ἄνθησι παντοίοις ὑπὸ τῶν ἱερέων κατεστρωμένον.
 καὶ Λυκοῦργον δὲ καὶ Πλάτωνα καὶ Σόλωνα πολλὰ 98
 25 τῶν ἐξ Αἰγύπτου νομίμων εἰς τὰς ἐαντῶν κατατάξαι
 νομοθεσίας. Πυθαγόραν τε τὰ κατὰ τὸν ἱερὸν λόγον 2

5 τῆς Πολυδάμνης Euseb. pr. ev. X 8, 10] Πολυμνή-
 στης D, τῆς Πολυμνήστης ceteri Θάνιος DF 8 χρῆσθαι
 post γυναικίᾳ vulg. 14 Μέμφιν vulg. 16 τῆς . . ἐκ-
 δημίᾳ D 21 πανηγύρεσι] γίνεσθαι add. Wess.

καὶ τὰ κατὰ γεωμετρίαν θεωρήματα καὶ τὰ περὶ
 τοὺς ἀριθμούς, ἔτι δὲ τὴν εἰς πᾶν ζῶον τῆς ψυχῆς
 3 μεταβολὴν μαθεῖν παρ' Αἰγυπτίων. ὑπολαμβάνουσι
 δὲ καὶ Δημόκριτον παρ' αὐτοῖς ἔτη διατρεῖσθαι πέντε
 καὶ πολλὰ διδαχθῆναι τῶν κατὰ τὴν ἀστρολογίαν. 5
 τὸν τε Οἰνοπίδην ὁμοίως συνδιατρέψαντα τοῖς ἱεροῦσι
 καὶ ἀστρολόγοις μαθεῖν ἄλλα τε καὶ μέγιστα τὸν
 ἡλιακὸν κύκλον ὡς λοξὴν μὲν ἔχει τὴν πορείαν,
 ἐναντίαν δὲ τοῖς ἄλλοις ἄστροις τὴν φορὰν ποιεῖται.
 4 παραπλησίως δὲ καὶ τὸν Εὐδόξον ἀστρολογήσαντα 10
 παρ' αὐτοῖς καὶ πολλὰ τῶν χρησίμων εἰς τοὺς
 5 Ἕλληνας ἐκδόντα τυχεῖν ἀξιολόγου δόξης. τῶν τε
 ἀγαλματοποιῶν τῶν παλαιῶν τοὺς μέγιστα διανο-
 μασμένους διατετριφέναι παρ' αὐτοῖς Τηλεκλέα καὶ
 Θεόδωρον, τοὺς Ροίκον μὲν υἱούς, κατασκευάσαν- 15
 τας δὲ τοῖς Σαμίους τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθίου
 6 ζόανου. τοῦ γὰρ ἀγάλματος ἐν Σάμῳ μὲν ὑπὸ
 Τηλεκλέους ἱστορεῖται τὸ ἥμισυ δημιουργηθῆναι,
 κατὰ δὲ τὴν Ἐφεσον ὑπὸ τᾶδελφοῦ Θεοδώρου τὸ
 ἕτερον μέρος συντελεσθῆναι· συντεθέντα δὲ πρὸς 20
 ἄλληλα τὰ μέρη συμφωνεῖν οὕτως ὥστε δοκεῖν ὅψ'
 ἑνὸς τὸ πᾶν ἔργον συντετελέσθαι. τοῦτο δὲ τὸ
 γένος τῆς ἐργασίας παρὰ μὲν τοῖς Ἕλλησι μηδαμῶς
 ἐπιτηδεύεσθαι, παρὰ δὲ τοῖς Αἰγυπτίοις μέγιστα
 7 συντελεῖσθαι. παρ' ἐκείνοις γὰρ οὐκ ἀπὸ τῆς κατὰ 25
 τὴν θρασιν φαντασίας τὴν συμμετρίαν τῶν ἀγαλ-
 μάτων κρίνεσθαι, καθάπερ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλ'

5 κατὰ τὴν] κατ' vulg. 8 ἡλιακὸν] ἱερὸν ἡλιακὸν D
 13 τῶν om. vulg. 22 ἔργον συντετελέσθαι] σῶμα κατασκευ-
 ᾶσθαι CF.

ἐπειδὴν τοὺς λίθους κατακλίνωσι καὶ μερίσαντες
κατεργάσονται, τὸ τηνικαῦτα τὸ ἀνάλογον ἀπὸ τῶν
ἐλαχίστων ἐπὶ τὰ μέγιστα λαμβάνεσθαι· τοῦ γὰρ 8
παντὸς σώματος τὴν κατασκευὴν εἰς ἓν καὶ εἴκοσι
111 μέρη καὶ προσέτι τέταρτον διαιρουμένους τὴν ὄλην
6 ἀποδιδόναι συμμετρίαν τοῦ ζῴου. διόπερ ὅταν περὶ
τοῦ μεγέθους οἱ τεχνῖται πρὸς ἀλλήλους σύνθωνται,
χωρισθέντες ἀπ' ἀλλήλων σύμφωνα κατασκευάζουσι
τὰ μεγέθη τῶν ἔργων οὕτως ἀκριβῶς ὥστε ἔκκληξιν
10 παρέχειν τὴν ιδιότητα τῆς πραγματείας αὐτῶν. τὸ 9
δ' ἐν τῇ Σάμφυ ξόανου συμφώνως τῇ τῶν Αἴγυ-
πτίων φιλοτεχνία κατὰ τὴν κορυφὴν διχοτομούμενον
διορίζειν τοῦ ζῴου τὸ μέσον μέχρι τῶν αἰδοίων,
ἰσάζον ὁμοίως ἑαυτῷ πάντοθεν· εἶναι δ' αὐτὸ λέ-
15 γουσι κατὰ τὸ πλεῖστον παρεμφερὲς τοῖς Αἴγυπτίοις,
ὡς ἂν τὰς μὲν χεῖρας ἔχον παρατεταμένας, τὰ δὲ
σκέλη διαβεβηκότα.

Περὶ μὲν οὖν τῶν κατ' Αἴγυπτον ἱστορουμένων 10
καὶ μνήμης ἀξίων ἀρκεῖ τὰ φηθέντα· ἡμεῖς δὲ κατὰ
20 τὴν ἐν ἀρχῇ τῆς βίβλου πρόθεσιν τὰς ἐξῆς πρά-
ξεις καὶ μυθολογίας ἐν τῇ μετὰ ταύτην διέξιμεν,
ἀρχὴν ποιησάμενοι τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν τοῖς Ἀσσυ-
ρίοις παραθέντα.

1 κατακλίνωσι C, κατακενῶσι F, καταξάνωσι Dind. 6
τοῦ ζῴου om. Π 12 κορυφὴν Rhod., ὄροφὴν codices
23 παραθέντα] περὶ μὲν οὖν τῶν κατ' Αἴγυπτον ἱστορου-
μένων καὶ μνήμης ἀξίων ἀρκεσθέντες ταύτην μὲν τὴν βύβλον
αὐτοῦ καταλήξομεν, τὴν δ' ἐχομένην ταύτης ἀναπληρώσομεν
ταῖς ἄλλαις βαρβαρικαῖς πράξεσιν ἄλλοις ἔθνεσι συντελε-
σθείσαις ἐν τοῖς ἄλλοις χρόνοις add. ABD.

Διοδώρου Σικελιώτου βιβλιοθήκης ἱστορικῆς τῆς Α' διηρη-
μένης τὸ B subscr. D.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ δευτέρῃ τῶν Διοδώρου βίβλων. 112

Περὶ Νίνου τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ πραχθέντων.

Περὶ τῆς Σεμιράμιδος γενέσεως καὶ τῆς περὶ αὐτὴν αὐξήσεως. 5

Ὡς Νίνος ὁ βασιλεὺς ἔγημε τὴν Σεμίραμιν διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῆς.

Ὡς Σεμίραμις τελευτήσαντος Νίνου διαδεξαμένη τὴν βασιλείαν πολλὰς καὶ μεγάλας πράξεις ἐπετελέσατο.

Κτίσις Βαβυλῶνος καὶ τῆς κατ' αὐτὴν κατασκευῆς 10 [ἀπαγγελία].

Περὶ τοῦ κρεμαστοῦ λεγομένου κήπου καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν παραδόξων.

Στρατεία Σεμιράμιδος εἰς Αἴγυπτον καὶ Αἰθιοπίαν, ἔτι δὲ τὴν Ἰνδικήν. 15

Περὶ τῶν ἀπογόνων ταύτης [καὶ] τῶν βασιλευσάντων κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τῆς κατ' αὐτοὺς τροφῆς τε καὶ δρῦθυμίας.

Ὡς ἔσχατος Σαρδανάπαλλος ὁ βασιλεὺς διὰ τροφὴν ἀπέβαλε τὴν ἀρχὴν ὑπὸ Ἀρβάνου τοῦ Μήδου.

Περὶ τῶν Χαλδαίων καὶ τῆς παρατηρήσεως τῶν ἄστρον. 20

Περὶ τῶν βασιλέων τῶν κατὰ τὴν Μηδίαν καὶ τῆς περὶ τούτων διαφωνίας παρὰ τοῖς ἱστοριογράφοις.

Περὶ τοποθεσίας τῆς Ἰνδικῆς καὶ τῶν κατὰ τὴν χώραν φηομένων καὶ τῶν παρ' Ἰνδοῖς νομίμων.

Περὶ Σκυθῶν καὶ Ἀμαζόνων καὶ Ἰπερβορέων. 25

Περὶ τῆς Ἀραβίας καὶ τῶν κατ' αὐτὴν φηομένων καὶ μυθολογουμένων.

Περὶ τῶν νήσων τῶν ἐν τῇ μεσημβρίᾳ κατὰ τὸν ἄκεανὸν εὐρεθεισῶν.

11 ἀπαγγελία om. D 13 τῶν om. vulg. τὴν om. D 16 καὶ del. Dind. 18 Σαρδανάπαλος vulg. 19 ὑπὸ βάνου CD², ὑπ' ἀρβάνου D¹ v. 21 et 22 ante v. 20 ponunt codices omnes praeter AD; in D haec omnia sunt in litura manu saec. XV scripta 22 παρὰ τοῖς ἱστοριογράφοις om. D 23 τοποθεσία (περὶ om. D) CD.

ΒΙΒΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ἡ μὲν πρὸ ταύτης βίβλος τῆς ὅλης συντάξεως 1
 οὔσα πρώτη περιέχει τὰς κατ' Αἴγυπτον πράξεις·
 ἐν αἷς ὑπάρχει τὰ τε περὶ τῶν θεῶν παρ' Αἴγυπτίοις
 μυθολογούμενα καὶ περὶ τῆς τοῦ Νείλου φύσεως
 5 καὶ τᾶλλα τὰ περὶ τοῦ ποταμοῦ τούτου παραδοξο-
 λογούμενα, πρὸς δὲ τούτοις περὶ τε τῆς κατ' Αἴγυ-
 πτον χώρας καὶ τῶν ἀρχαίων βασιλέων τὰ ὑφ'
 ἐκάστου πραχθέντα. ἔξης δὲ κατετάχθησαν αἱ κατα-
 σκευαὶ τῶν πυραμίδων τῶν ἀναγραφομένων ἐν
 10 τοῖς ἑπτὰ θαυμαζομένοις ἔργοις. ἔπειτα διήλθομεν 2
 περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν δικαστηρίων, ἔτι δὲ τῶν
 ἀφιερωμένων ζώων παρ' Αἴγυπτίοις τὰ θαυμαζόμενα,
 πρὸς δὲ τούτοις τὰ περὶ τῶν τετελετηκῶτων νόμιμα,
 καὶ τῶν Ἑλλήνων ὅσοι τῶν ἐπὶ παιδείᾳ θαυμαζο-
 15 μένων παραβαλόντες εἰς Αἴγυπτον καὶ πολλὰ τῶν
 χρησίμων μαθόντες μετήνεγκαν εἰς τὴν Ἑλλάδα.
 ἐν ταύτῃ δ' ἀναγράφομεν τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν γενο- 3
 μένας πράξεις ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις, τὴν ἀρχὴν
 ἀπὸ τῆς τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονίας ποιησάμενοι.
 20 Τὸ παλαιὸν τοίνυν κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπῆρχον 4
 ἐγχώριοι βασιλεῖς, ὧν οὔτε πρᾶξις ἐπίσημος οὔτε

1 μὲν] μὲν οὖν CF 10 ἔπειτα] δὲ add. D 12 παρ'
 Α. ζώων vulg.

ὄνομα μνημονεύεται. πρῶτος δὲ τῶν εἰς ἱστορίαν
καὶ μνήμην παραδεδομένων ἡμῖν Νίνος ὁ βασιλεὺς
τῶν Ἀσσυρίων μεγάλας πράξεις ἐπετελέσατο· περὶ
οὗ τὰ κατὰ μέρος ἀναγράφειν πειρασόμεθα. γενό-
μενος γὰρ φύσει πολεμικὸς καὶ ζηλωτῆς τῆς ἀρετῆς ⁵
καθώπλισε τῶν νέων τοὺς κρατίστους· γυμνάσας δ'
αὐτοὺς πλείονα χρόνον συνήθεις ἐποίησε πάσῃ κακο-
⁵ παθείᾳ καὶ πολεμικοῖς κινδύνοις. συστησάμενος οὖν
στρατόπεδον ἀξιόλογον συμμαχίαν ἐποίησατο πρὸς
Ἀριαίον τὸν βασιλέα τῆς Ἀραβίας, ἣ κατ' ἐκείνους ¹⁰
τοὺς χρόνους ἐδόκει πλήθειν ἀλκίμων ἀνδρῶν. ἔστι
δὲ καὶ καθόλου τοῦτο τὸ ἔθνος φιλελεύθερον καὶ
κατ' οὐδένα τρόπον προσδεχόμενον ἔπηλυν ἡγεμόνα·
διόπερ οὐδ' οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς ὕστερον οὐδ' ¹¹⁴
οἱ τῶν Μακεδόνων, καίπερ πλείστον ἰσχύσαντες, ¹⁵
⁶ ἠδυνήθησαν τοῦτο τὸ ἔθνος καταδουλώσασθαι. καθ-
όλου γὰρ ἡ Ἀραβία δυσπολέμητός ἐστι ξενικαῖς
δυνάμεσι διὰ τὸ τὴν μὲν ἔρημον αὐτῆς εἶναι, τὴν
δὲ ἄνυδρον καὶ διειλημμένην φρεῖασι κεκρυμμένους
⁷ καὶ μόνοις τοῖς ἐγγωρίοις γνωριζομένοις. ὁ δ' οὖν ²⁰
τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς Νίνος τὸν δυναστεύοντα
τῶν Ἀράβων παραλαβὼν ἐστράτευσε μετὰ πολλῆς
δυνάμεως ἐπὶ Βαβυλωνίους κατοικοῦντας ὅμορον
χώραν· κατ' ἐκείνους δὲ τοὺς χρόνους ἡ μὲν νῦν
οὐσα Βαβυλῶν οὐκ ἦν ἐκτισμένη, κατὰ δὲ τὴν Βα- ²⁵
βυλωνίαν ὑπῆρχον ἄλλαι πόλεις ἀξιόλογοι· φραδίως
δὲ χειρωσάμενος τοὺς ἐγγωρίους διὰ τὸ τῶν ἐν τοῖς
πολέμοις κινδύνων ἀπέλωσεν ἔχειν, τούτοις μὲν ἔταξε

τελεῖν κατ' ἐνιαυτὸν ὠρισμένους φόρους, τὸν δὲ βασιλέα τῶν καταπολεμηθέντων λαβῶν μετὰ τῶν τέκνων αἰχμάλωτον ἀπέκτεινε. μετὰ δὲ ταῦτα πολλοῖς πλήθεσιν εἰς τὴν Ἀρμενίαν ἐμβαλὼν καὶ τινὰς τῶν πόλεων ἀναστάτους ποιήσας κατεπλήξατο τοὺς ἐγγχωρίους· διόπερ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Βαρζάνης, ὁρῶν αὐτὸν οὐκ ἀξιόμαχον ὄντα, μετὰ πολλῶν δώρων ἀπήντησε καὶ πᾶν ἔφησε ποιήσειν τὸ προστατόμενον. ὁ δὲ Νίνος μεγαλοψύχως αὐτῷ χρησάμενος τῆς τε Ἀρμενίας συνεχώρησεν ἄρχειν καὶ φίλον ὄντα πέμπειν στρατιὰν καὶ τὴν χορηγίαν τῷ σφετέρῳ στρατοπέδῳ. αἰεὶ δὲ μᾶλλον αὐξόμενος ἐστράτευσεν εἰς τὴν Μηδίαν. ὁ δὲ ταύτης βασιλεὺς Φάρονος παραταξάμενος ἀξιολόγῳ δυνάμει καὶ λειφθεῖς, τῶν τε στρατιωτῶν τοὺς πλείους ἀπέβαλε καὶ αὐτὸς μετὰ τέκνων ἑπτὰ καὶ γυναικὸς αἰχμάλωτος ληφθεῖς ἀνεσταυρώθη.

Οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων τῷ Νίνῳ προχωροῦντων δεινὴν ἐπιθυμίαν ἔσχε τοῦ καταστρέψασθαι τὴν Ἀσίαν ἅπασαν τὴν ἐντὸς Τανάιδος καὶ Νείλου· ὡς ἐπίπαν γὰρ τοῖς εὐτυχοῦσιν ἢ τῶν πραγμάτων εὐθροια τὴν τοῦ πλείονος ἐπιθυμίαν παρίστησι. διόπερ τῆς μὲν Μηδίας σατράπην ἓνα τῶν περὶ αὐτὸν φίλων κατέστησεν, αὐτὸς δ' ἐπήει τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἔθνη καταστρεφόμενος, καὶ χρόνον ἑπτακαιδεκαετῆ καταναλώσας πλὴν Ἰνδῶν καὶ Βακτριανῶν τῶν ἄλλων ἀπάντων κύριος ἐγένετο. τὰς μὲν οὖν καθ' ἕκαστα μάχας ἢ τὸν ἀριθμὸν ἀπάντων

7 αὐτὸν D, ἑαυτὸν vulg. 15 πλείστους vulg. 22 εὐθροια Herwerden, ἐπίρροια libri.

τῶν καταπολεμηθέντων οὐδείς τῶν συγγραφέων ἀνέγραψε, τὰ δ' ἐπισημότερα τῶν ἐθνῶν ἀκολούθως Κτησία τῷ Κνιδίῳ πειρασόμεθα συντόμως ἐπιδρα-
 3 μείν. κατεστρέφατο μὲν γὰρ τῆς παραθαλαττίου καὶ τῆς συνεχοῦς χώρας τὴν τε Αἴγυπτον καὶ Φοινί- 5 κην, ἔτι δὲ Κοίλην Συρίαν καὶ Κιλικίαν καὶ Παμφυ- 115 λίαν καὶ Ἀνκίαν, πρὸς δὲ ταύταις τὴν τε Καρίαν καὶ Φρυγίαν καὶ Μυσίαν καὶ Λυδίαν, προσηγάρετο δὲ τὴν τε Τρωάδα καὶ τὴν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυ- 10 γίαν καὶ Προποντίδα καὶ Βιθυνίαν καὶ Καππαδο- κίαν καὶ τὰ κατὰ τὸν Πόντον ἔθνη βάρβαρα κατοικούντα μέχρι Ταναΐδος, ἐκνείευσε δὲ τῆς τε Καδο- σίαν χώρας καὶ Ταπύρων, ἔτι δ' Ἐρικανίων καὶ Δραγγῶν, πρὸς δὲ τούτοις Δερβίκων καὶ Καρμανίων καὶ Χωρομναίων, ἔτι δὲ Βορκανίων καὶ Παρθυαίων, 15 ἐπῆλθε δὲ καὶ τὴν Περσίδα καὶ τὴν Σουσιανὴν καὶ τὴν καλουμένην Κασπιανὴν, εἰς ἣν εἰσιν εἰσβολαὶ στεναὶ παντελῶς, διὸ καὶ προσαγορεύονται 4 Κάσπιαί πύλαι. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῶν ἐλαττόνων ἐθνῶν προσηγάρετο, περὶ ὧν μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. 20 τῆς δὲ Βακτριανῆς οὔσης δυσεισβόλου καὶ πλήθῃ μαχίμων ἀνδρῶν ἐχούσης, ἐπειδὴ πολλὰ πονήσας ἄπρακτος ἐγένετο, τὸν μὲν πρὸς Βακτριανούς πόλεμον εἰς ἕτερον ἀνεβάλετο καιρὸν, τὰς δὲ δυνάμεις ἀναγαγὼν εἰς τὴν Ἀσσυρίαν ἐξελέξατο τόπον εὐθιτον 25 3 εἰς πόλεως μεγάλῃς κτίσιν. ἐπιφανεστάτας γὰρ πράξεις τῶν πρὸ αὐτοῦ κατειργασμένος ἔσπευθε τηλι-

8 καὶ Μυσίαν om. D 12 τε] τε τῶν D Καδο-
 σίων CF 14 Δραγγῶν vulg. 15 Χωρομναίων] Ρόμων C
 25 ἀπαγαγῶν II Συρίαν CF 26 μεγάλῃς om. D.

καύτην κτίσαι τὸ μέγεθος πόλιν ὥστε μὴ μόνον
 αὐτὴν εἶναι μεγίστην τῶν τότε οὐσῶν κατὰ πᾶσαν
 τὴν οἰκουμένην, ἀλλὰ μηδὲ τῶν μεταγενεστέρων
 ἕτερον ἐπιβαλλόμενον ξαδίως ἂν ὑπερθέσθαι. τὸν 2
 5 μὲν οὖν τῶν Ἀράβων βασιλέα τιμήσας δώροις καὶ
 λαφύροις μεγαλοπρεπέσιν ἀπέλυσε μετὰ τῆς ἰδίας
 στρατιᾶς εἰς τὴν οἰκείαν, αὐτὸς δὲ τὰς πανταχόθεν
 δυνάμεις καὶ παρασκευὰς πάντων τῶν ἐπιτηδείων
 ἀθροίσας παρὰ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ἔκτισε πόλιν
 10 εὖ τετειχισμένην, ἑτερόμηκες αὐτῆς ὑποστησάμενος
 τὸ σχῆμα. εἶχε δὲ τῶν μὲν μακροτέρων πλευρῶν
 ἑκατέρωθεν ἢ πόλις ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα σταδίων,
 τῶν δὲ βραχυτέρων ἐνενηκοντα. διὸ καὶ τοῦ σύμ- 3
 παντος περιβόλου συσταθέντος ἐκ σταδίων τετρα-
 15 κοσίων καὶ ὄγδοήκοντα τῆς ἐλπίδος οὐ διεψεύσθη·
 τηλικαύτην γὰρ πόλιν οὐδεὶς ὕστερον ἔκτισε κατὰ
 τε τὸ μέγεθος τοῦ περιβόλου καὶ τὴν περὶ τὸ τεῖχος
 μεγαλοπρέπειαν. τὸ μὲν γὰρ ὕψος εἶχε τὸ τεῖχος
 ποδῶν ἑκατόν, τὸ δὲ πλάτος τρισὶν ἄρμασιν ἰσπά-
 20 σιμον ἦν· οἱ δὲ σύμπαντες πύργοι τὸν μὲν ἀριθμὸν
 ἦσαν χίλιοι καὶ πεντακόσιοι, τὸ δ' ὕψος εἶχον
 ποδῶν διακοσίων. κατῴκισε δ' εἰς αὐτὴν τῶν μὲν 4
 Ἀσσυρίων τοὺς πλείστους καὶ δυνατωτάτους, ἀπὸ
 116 δὲ τῶν ἄλλων ἔθνων τοὺς βουλομένους. καὶ τὴν
 25 μὲν πόλιν ὠνόμασεν ἀφ' ἑαυτοῦ Νίνον, τοῖς δὲ κατ-
 οικισθεῖσι πολλὴν τῆς ὁμόρου χώρας προσώρισεν.
 Ἐπεὶ δὲ μετὰ τὴν κτίσιν ταύτην ὁ Νίνος ἐστρά- 4
 τευσεν ἐπὶ τὴν Βακτριανήν, ἐν ἧ Σαμίραμιν ἔγημε

4 ἐπιβαλλόμενον vulg. 9 παρὰ] ἐπὶ CF 25 ὠνό-
 μασεν DF², ἐκάλεσεν CF¹.

τὴν ἐπιφανεστάτην ἀπασῶν τῶν γυναικῶν ὧν παρε-
 λήφραμεν, ἀναγκαῖόν ἐστι περὶ αὐτῆς προειπεῖν πῶς
 ἐκ ταπεινῆς τύχης εἰς τηλικαύτην προήχθη δόξαν.
 2 κατὰ τὴν Συρίαν τοίνυν ἐστὶ πόλις Ἀσκάλων, καὶ
 ταύτης οὐκ ἄπωθεν λίμνη μεγάλη καὶ βαθεῖα πλή- 5
 ρης ἰχθύων. παρὰ δὲ ταύτην ὑπάρχει τέμενος θεῶς
 ἐπιφανοῦς, ἣν ὀνομάζουσιν οἱ Σύροι Δερκετοῦν·
 αὕτη δὲ τὸ μὲν πρόσωπον ἔχει γυναικός, τὸ δ' ἄλλο
 3 σῶμα πᾶν ἰχθύος διὰ τινος τοιαύτης αἰτίας. μυθο-
 λογοῦσιν οἱ λογιώτατοι τῶν ἐγχωρίων τὴν Ἄφρο- 10
 δίτην προσκόψασαν τῇ προειρημένῃ θεᾷ δεινὸν ἐμ-
 βαλεῖν ἔρωτα νεανίσκου τινὸς τῶν θυόντων οὐκ
 ἀειδοῦς· τὴν δὲ Δερκετοῦν μιγεῖσαν τῷ Σύρῳ γεν-
 νῆσαι μὲν θυγατέρα, καταισχυνθεῖσαν δ' ἐπὶ τοῖς
 ἡμαρτημένοις τὸν μὲν νεανίσκον ἀφανίσαι, τὸ δὲ 15
 παιδίον εἰς τινὰς ἐρήμους καὶ πετρώδεις τόπους
 ἐκθεῖναι· ἑαυτὴν δὲ διὰ τὴν αἰσχύνην καὶ λύπην
 ῥύψασαν εἰς τὴν λίμνην μετασχηματισθῆναι τὸν τοῦ
 σώματος τύπου εἰς ἰχθύον· διὸ καὶ τοὺς Σύρους
 μέχρι τοῦ νῦν ἀπέχεσθαι τούτου τοῦ ζῴου καὶ τιμᾶν 20
 4 τοὺς ἰχθύς ὡς θεούς. περὶ δὲ τὸν τόπον ὅπου τὸ
 βρέφος ἐξετέθη πλήθους περιστερῶν ἐννεοττεύοντος
 παραδόξως καὶ δαιμονίως ὑπὸ τούτων τὸ παιδίον
 διατρέφεσθαι· τὰς μὲν γὰρ ταῖς πτέρυξι περιεχο-
 σας τὸ σῶμα τοῦ βρέφους πανταχόθεν θάλλειν, τὰς 25
 δ' ἐκ τῶν σύνεγγυς ἐπαύλεων, ὁπότε τηρήσειαν τοὺς

1 τὴν] ἦν II ὧν om. II (et D¹) 2 περὶ] ὑπὲρ II
 4 τοίνυν om. D 13 ἀηδοῦς D 17 ἐκθεῖναι] ἐν οἷς
 πολλοῦ πλήθους περιστερῶν ἐννοσσεύειν εἰωθότος (εἰωθό-
 των D) παραδόξως (οὖν add. D) τροφῆς καὶ σωτηρίας τυ-
 χεῖν τὸ βρέφος add. codices, del. Rhodomanus.

τε βουκόλους καὶ τοὺς ἄλλους νομεῖς ἀπόντας, ἐν τῷ στόματι φερούσας γάλα διατρέφειν παρασταζούσας ἀνὰ μέσον τῶν χειλῶν. ἐνιαυσίου δὲ τοῦ 5 παιδίου γενομένου καὶ στερεωτέρας τροφῆς προσδεομένου, τὰς περιστεράς ἀποκνιζούσας ἀπὸ τῶν τυρῶν παρέχεσθαι τροφήν ἀρκούσαν. τοὺς δὲ νομεῖς ἐπανιόντας καὶ θεωροῦντας περιβεβρωμένους τοὺς τυροὺς θαυμάσαι τὸ παράδοξον· παρατηρήσαντας οὖν καὶ μαθόντας τὴν αἰτίαν εὑρεῖν τὸ βρέ- 10 φος, διαφέρουν τῷ κάλλει. εὐθύς οὖν αὐτὸ κομί- 117 σαντας εἰς τὴν ἔπαυλιν δωρήσασθαι τῷ προεστηκότι τῶν βασιλικῶν κτηνῶν, ὄνομα Σίμιμα· καὶ τοῦτου ἄτεκνον ὄντα τὸ παιδίον τρέφειν ὡς θυγάτριον μετὰ πάσης ἐπιμελείας, ὄνομα θέμενον Σεμί- 15 ραμιν, ὅπερ ἐστὶ κατὰ τὴν τῶν Σύρων διάλεκτον παρωνομασμένον ἀπὸ τῶν περιστερῶν, ἃς ἀπ' ἐκείνων τῶν χρόνων οἱ κατὰ Συρίαν ἄπαντες διετέλεσαν ὡς θεὰς τιμῶντες.

Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν γένεσιν τῆς Σεμιράμιδος 5 20 μυθολογούμενα σχεδὸν ταῦτ' ἐστίν. ἤδη δ' αὐτῆς ἡλικίαν ἐχούσης γάμου καὶ τῷ κάλλει πολὺ τὰς ἄλλας παρθένους διαφερούσης, ἀπεστάλη παρὰ βασιλέως ὑπαρχος ἐπισκεψόμενος τὰ βασιλικά κτήνη· οὗτος δ' ἐκαλεῖτο μὲν Ὀννης, πρῶτος δ' ἦν τῶν 25 ἐκ τοῦ βασιλικοῦ συνεδρίου καὶ τῆς Συρίας ἀπάσης ἀποδεδειγμένος ὑπαρχος. ὃς καταλύσας παρὰ

1 ἀπόντας Ursinus, om. ACDFG, λιπόντας ceteri, ἀπο-
 κωρηκότηας Gemistas 8 θαυμάζειν CF 11 προεστῶτι
 vulg. 23 ἔπαρχος II ἐπισκεπτόμενος D 24 μὲν Ὀννης]
 μενόννης D, μενόνης CF 26 ἔπαρχος II.

τῷ Σίμμῳ καὶ θεωρήσας τὴν Σεμίραμιν ἐθηρεύθη
 τῷ κάλλει· διὸ καὶ τοῦ Σίμμου καταδεηθεὶς αὐτῷ
 δοῦναι τὴν παρθένον εἰς γάμον ἔννομον, ἀπήγαγεν
 αὐτὴν εἰς Νίνον, καὶ γήμας ἐγέννησε δύο παῖδας,
 2 Ἐπατάτην καὶ Ἰθάσπην. τῆς δὲ Σεμιράμιδος ἐχού- 5
 σης καὶ τᾶλλα ἀκόλουθα τῇ περὶ τὴν ὕψιν εὐπρε-
 πείᾳ, συνέβαινε τὸν ἄνδρα τελέως ὑπ' αὐτῆς δε-
 δουλώσθαι, καὶ μηδὲν ἄνευ τῆς ἐκείνης γνώμης
 3 πράττοντα κατευστοχεῖν ἐν πάσι. καθ' ὃν δὲ χρό-
 νον ὁ βασιλεύς, ἐπειδὴ τὰ περὶ τὴν κτίσιν τῆς ἡμα- 10
 νύμου πόλεως συνετέλεσε, στρατεύειν ἐπὶ Βακτρια-
 νοὺς ἐπεχείρησεν. εἰδὼς δὲ τὰ τε πλήθη καὶ τὴν
 ἀλκὴν τῶν ἀνδρῶν, ἔτι δὲ τὴν χώραν ἔχουσαν
 πολλοὺς τόπους ἀπροσίτους διὰ τὴν ὄχρυότητα,
 κατέλεξεν ἐξ ἀπάντων τῶν ὑπ' αὐτὸν ἔθνῶν στρα- 15
 τιωτῶν πλῆθος· ἐπεὶ γὰρ τῆς πρότερον στρατείας
 ἀποτετευχῶς ἦν, ἔσπευδε πολλαπλασίονι παραγενέ-
 4 σθαι δυνάμει πρὸς τὴν Βακτριανήν. συναχθείσης δὲ
 τῆς στρατιᾶς πανταχόθεν ἠριθμῆθησαν, ὡς Κτησίας
 ἐν ταῖς ἱστορίαις ἀναγέγραφε, πεζῶν μὲν ἑκατὸν 20
 ἑβδομήκοντα μυριάδες, ἱππέων δὲ μιᾷ πλείους τῶν
 εἴκοσι μυριάδων, ἄρματα δὲ δρεπανηφόρα μικρὸν
 5 ἀπολείποντα τῶν μυρίων ἑξακοσίων. ἔστι μὲν οὖν
 ἄπιστον τοῖς αὐτόθεν ἀκούσασιν τὸ πλῆθος τῆς
 στρατιᾶς, οὐ μὴν ἀδύνατόν γε φανήσεται τοῖς ἀνα- 25
 θεωροῦσι τὸ τῆς Ἀσίας μέγεθος καὶ τὰ πλήθη τῶν
 κατοικούντων αὐτὴν ἔθνῶν. εἰ γὰρ τις ἀφελὶς τὴν

5 ἰθάσπιν D σεμιράμειος D 12 ἐνεχείρησεν CF
 14 τόπους πολλοὺς vulg. 16 τῆς π. στρατείας] κατὰ τὴν
 π. στρατείαν II 24 ἀκούουσι II 27 αὐτὴν om. D.

ἐπὶ Σαύθας Λαρείου στρατείαν μετὰ ὀγδοήμιοντα
 118 μυριάδων καὶ τὴν Ξέρξου διάβασιν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα
 τοῖς ἀναριθμήτοις πλήθεσι, τὰς ἐχθρὰς καὶ πρόφην
 συντελεσθεύσας πράξεις ἐπὶ τῆς Εὐρώπης σκέψαιτο,
 5 τάχιον ἂν πιστὸν ἠγήσαιτο τὸ ρηθέν. κατὰ μὲν οὖν 6
 τὴν Σικελίαν ὁ Διονύσιος ἐκ μιᾶς τῆς τῶν Συρα-
 κοσίων πόλεως ἐξήγαγεν ἐπὶ τὰς στρατείας πεζῶν
 μὲν δώδεκα μυριάδας, ἵππεις δὲ μυρίους καὶ δισχι-
 λίους, ναῦς δὲ μακρὰς ἐξ ἑνὸς λιμένος τετρακοσίας,
 10 ὧν ἦσαν ἔνναι τετρήρεις καὶ πεντήρεις· Ῥωμαῖοι δὲ 7
 μικρὸν πρὸ τῶν Ἀννιβαικῶν καιρῶν, προορώμενοι
 τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου, κατέγραψαν τοὺς κατὰ τὴν
 Ἰταλίαν ἐπιτηδείους εἰς [τὴν] στρατείαν πολίτας τε
 καὶ συμμάχους, ὧν ὁ σύμπας ἀριθμὸς μικρὸν ἀπέ-
 15 λιπε τῶν ἑκατὸν μυριάδων· καίτοι γ' ἔνεκα πλή-
 θους ἀνθρώπων τὴν Ἰταλίαν ὅλην οὐκ ἂν τις συγ-
 κρίνειε πρὸς ἓν ἔθνος τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν. ταῦτα
 μὲν οὖν ἡμῖν εἰρήσθω πρὸς τοὺς ἐκ τῆς νῦν περὶ
 τὰς πόλεις οὔσης ἐρημίας τεκμαιρομένους τὴν πα-
 20 λαιάν τῶν ἔθνῶν πολυανθρωπίαν.

Ὁ δ' οὖν Νίνος μετὰ τοσαύτης δυνάμεως στρα- 6
 τεύσας εἰς τὴν Βακτριανὴν ἠναγκάζετο, δυσεισβόλων
 τῶν τόπων καὶ στενῶν ὄντων, κατὰ μέρος ἄγειν
 τὴν δύναμιν. ἡ γὰρ Βακτριανὴ χώρα πολλαῖς καὶ 2
 25 μεγάλαις οἰκουμένη πόλεσι μίαν μὲν εἶχεν ἐπιφανε-
 στάτην, ἐν ἣ συνέβαινεν εἶναι καὶ τὰ βασίλεια·
 αὕτη δ' ἐκαλεῖτο μὲν Βάκτρα, μεγέθει δὲ καὶ τῇ
 κατὰ τὴν ἀκρόπολιν ὀχυρότητι πολὺ πασῶν διέφερε.

3 χθρὸς vulg. 11 Ἀννιβαικῶν CDF 13 τὴν om. CD
 14 ἀπέλιπετο D 26 καὶ om. CF.

βασιλεύων δ' αὐτῆς Ὀξυάρτης κατέγραψεν ἅπαντας
 τοὺς ἐν ἡλικίᾳ στρατείας ὄντας, οἳ τὸν ἀριθμὸν
 3 ἠθροίσθησαν εἰς τετραράκοντα μυριάδας. ἀναλαβὼν
 οὖν τὴν δύναμιν καὶ τοῖς πολεμίοις ἀπαντήσας περὶ
 τὰς εἰσβολάς, εἶασε μέρος τῆς τοῦ Νίνου στρατιᾶς 5
 εἰσβαλεῖν· ἐπεὶ δ' ἔδοξεν ἱκανὸν ἀποβεβηκέναι τῶν
 πολεμίων πλῆθος εἰς τὸ πεδῖον, ἐξέταξε τὴν ἰδίαν
 δύναμιν. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυροῦς οἱ Βακτριανοὶ
 τοὺς Ἀσσυρίους τρεψάμενοι καὶ τὸν διωγμὸν μέχρι
 τῶν ὑπερκειμένων ὄρων ποιησάμενοι διέφθειραν 10
 4 τῶν πολεμίων εἰς δέκα μυριάδας. μετὰ δὲ ταῦτα
 πάσης τῆς δυνάμεως εἰσβαλοῦσης, κρατούμενοι τοῖς
 πλῆθεσι κατὰ πόλεις ἀπεχώρησαν, ἕκαστοι ταῖς
 ἰδίαις πατρίσι βοηθήσοντες. τὰς μὲν οὖν ἄλλας ὁ
 Νίνος ἐχειρώσατο ῥαδίως, τὰ δὲ Βάκτρα διὰ τε τὴν 15
 ὀχυρότητα καὶ τὴν ἐν αὐτῇ παρασκευὴν ἠδυνάτει
 5 κατὰ κράτος ἐλεῖν. πολυχρονίου δὲ τῆς πολιορκίας
 γινομένης, ὁ τῆς Σεμιράμιδος ἀνὴρ, ἐρωτικῶς ἔχων 119
 πρὸς τὴν γυναικᾶ καὶ συστρατευόμενος τῷ βασιλεῖ,
 μετεπέμψατο τὴν ἀνθρωπον. ἡ δὲ συνέσει καὶ τόλμῃ 20
 καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς πρὸς ἐπιφάνειαν συντείνουσι
 κεχορηγημένη καιρὸν ἔλαβεν ἐπιδείξασθαι τὴν ἰδίαν
 6 ἀρετήν. πρῶτον μὲν οὖν πολλῶν ἡμερῶν ὄδον
 μέλλουσα διαπορεύεσθαι στολὴν ἐπραγματεύσατο δι'
 ἧς οὐκ ἦν διαγνῶναι τὸν περιβεβλημένον πότερον 25

1 ἐξάρτης D   2 ἡλικίας D   5 μέρος] μὲν μέρος
 conicio   6 ἀποβεβηκέναι CF'   7 εἰς τὸ πεδῖον] om. F,
 πεδίων D   16 τὰς . . παρασκευᾶς Π   18 γινομένης
 Gemistus, γενομένης codices   σεμιράμιδος D   20 ἡ δὲ]
 ἦν δὲ F', ἐπεὶ δὲ ἦν C   22 καιρὸν] οὖν add. F'   24 διε-
 πραγματεύσατο D.

ἀνήρ ἐστιν ἢ γυνή. αὕτη δ' ἦν εὐχρηστος αὐτῇ
 πρὸς τε τὰς ἐν τοῖς καύμασιν ὁδοιπορίας εἰς τὸ
 διατηρῆσαι τὸν τοῦ σώματος χρωῶτα καὶ πρὸς τὰς
 ἐν τῷ πράττειν ὃ βούλοιτο χρείας, εὐκίνητος οὖσα
 5 καὶ νεανική, καὶ τὸ σύνολον τοσαύτη τις ἐπὶ αὐτῇ
 χάρις ὥσθ' ὕστερον Μήδους ἠγγησαμένους τῆς Ἀσίας
 φορεῖν τὴν Σεμιράμιδος στολήν, καὶ μετὰ ταῦθ'
 ὁμοίως Πέρσας. παραγενομένη δ' εἰς τὴν Βακτρια- 7
 νὴν καὶ κατασκευασμένη τὰ περὶ τὴν πολιορκίαν,
 10 ἑώρα κατὰ μὲν τὰ πεδία καὶ τοὺς εὐεφόδους τῶν
 τόπων προσβολὰς γινομένους, πρὸς δὲ τὴν ἀκρόπολιν
 οὐδένα προσιόντα διὰ τὴν ὀχυρότητα, καὶ τοὺς ἔν-
 δον ἀπολελοιπότες τὰς ἐνταῦθα φυλακὰς καὶ παρα-
 βοηθοῦντας τοῖς ἐπὶ τῶν κάτω τειχῶν κινδυνεύουσι.
 15 διόπερ παραλαβοῦσα τῶν στρατιωτῶν τοὺς πετρο- 8
 βατεῖν εἰσθότας, καὶ μετὰ τούτων διὰ τινος χαλεπῆς
 φάραγγος προσαναβᾶσα, κατελάβετο μέρος τῆς ἀκρο-
 πόλεως καὶ τοῖς πολιορκοῦσι τὸ κατὰ τὸ πεδίου
 τείχος ἐσήμηνεν. οἱ δ' ἔνδον ἐπὶ τῇ καταλήψει τῆς
 20 ἄκρας καταπλεγέντες ἐξέλιπον τὰ τεῖχη καὶ τὴν
 σωτηρίαν ἀπέγνωσαν. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἀλού- 9
 σης τῆς πόλεως ὁ βασιλεὺς θανμάσας τὴν ἀρετὴν
 τῆς γυναικὸς τὸ μὲν πρῶτον μεγάλας δωρεαῖς
 αὐτὴν ἐτίμησε, μετὰ δὲ ταῦτα διὰ τὸ κάλλος τῆς
 25 ἀνθρώπου σχῶν ἐρωτικῶς ἐπεχείρησε τὸν ἄνδρα
 πεῖθειν ἐκουσίως αὐτῷ παραχωρῆσαι, ἐπαγγειλάμενος

6 χάρις ante τις D 13 παρεπιβοηθοῦντας CF 14 τοῖς
 om. D 17 κατέλαβε τὸ vulg. 20 τῆς σωτηρίας CF
 24 αὐτὴν μεγ. δωρεαῖς vulg. 25 ἔχων II 26 πεῖθειν!
 οπως add. D.

ἀντι ταύτης τῆς χάριτος αὐτῷ συνοικεῖν τὴν ἰδίαν
 10 θυγατέρα Σωσάνην. δυσχερῶς δ' αὐτοῦ φέροντος,
 ἠπέλιπεν ἐκκόψειν τὰς ὀράσεις μὴ προχείρως ὑπερ-
 ρετοῦντος τοῖς προστάγμασιν. ὁ δὲ Ὀννης ἅμα μὲν
 τὰς τοῦ βασιλέως ἀπειλὰς δεισας, ἅμα δὲ διὰ τὸν
 ἔρωτα περιπεσὼν λύττη τιμὴ καὶ μανία, βρόχον
 ἑαυτῷ περιθεὶς ἀνεκρέμασε. Σεμίραμις μὲν οὖν διὰ
 τοιαύτας αἰτίας εἰς βασιλικὸν ἦλθε πρόσχημα.

7 Ὁ δὲ Νίνος τοὺς τε ἐν Βάκτροις παρέλαβε θη-
 σαυρούς, ἔχοντας πολὺν ἄργυρόν τε καὶ χρυσόν,¹⁰
 καὶ τὰ κατὰ τὴν Βακτριανὴν καταστήσας ἀπέλυσε¹²⁰
 τὰς δυνάμεις. μετὰ δὲ ταῦτα γεννήσας ἐκ Σεμιρά-
 μιδος υἱὸν Νινύαν ἐτελεύτησε, τὴν γυναῖκα ἀπο-
 λιπὼν βασιλίσσασαν. τὸν δὲ Νίνου ἡ Σεμίραμις ἔθα-
 ψεν ἐν τοῖς βασιλείοις, καὶ κατεσκευάσεν ἐπ' αὐτῷ¹⁵
 χῶμα παμμέγεθες, οὗ τὸ μὲν ὕψος ἦν ἑννέα στα-
 2 δίων, τὸ δ' εὖρος, ὡς φησι Κτησίας, δέκα. διὸ καὶ
 τῆς πόλεως παρὰ τὸν Εὐφράτην ἐν πεδίῳ κειμένης
 ἀπὸ πολλῶν σταδίων ἐφαίνετο τὸ χῶμα καθάπερ
 τις ἀκρόπολις· ὃ καὶ μέχρι τοῦ νῦν φασὶ διαμένειν,²⁰
 καίπερ τῆς Νίνου κατεσκευασμένης ὑπὸ Μήδων, ὅτε
 κατέλυσαν τὴν Ἀσσυρίων βασιλείαν. ἡ δὲ Σεμί-
 ραμις, οὕσα φύσει μεγαλεπίβολος καὶ φιλοτιμου-
 μένη τῇ δόξῃ τὸν βεβασιλευκότα πρὸ αὐτῆς ὑπερ-
 θέσθαι, πόλιν μὲν ἐπεβάλετο κτίζειν ἐν τῇ Βαβυ-²⁵
 λωνίᾳ, ἐπιλεξαμένη δὲ τοὺς πανταχόθεν ἀρχιτέκτονας
 καὶ τεχνίτας, ἔτι δὲ τὴν ἄλλην χορηγίαν παρα-

1 συνοικεῖν vulg. 4 Ὀννης] Μενόνης II 12 Σεμι-
 ράμεως D 16 ἑννέα ἦν vulg. 20 καὶ] δὲ vulg. 24 πρὸ
 αὐτῆς] πρότερον II.

σκευασαμένη, συνήγαγεν ἐξ ἀπάσης τῆς βασιλείας
 πρὸς τὴν τῶν ἔργων συντέλειαν ἀνδρῶν μυριάδας
 διακοσίας. ἀπολαβοῦσα δὲ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν 3
 εἰς μέσον περιεβάλετο τείχος τῇ πόλει σταδίων
 5 ἐξήκοντα καὶ τριακοσίων, διειλημμένον πύργοις
 πυκνοῖς καὶ μεγάλοις, ὡς φησι Κτησίας ὁ Κνίδιος,
 ὡς δὲ Κλείταρχος καὶ τῶν ὕστερον μετ' Ἀλεξάνδρου
 διαβάντων εἰς τὴν Ἀσίαν τινὲς ἀνέγραψαν, τριακο-
 σίων ἐξήκοντα πέντε σταδίων· καὶ προστιθέασιν
 10 ὅτι τῶν ἴσων ἡμερῶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν οὐσῶν ἐφι-
 λοτιμήθη τὸν ἴσον ἀριθμὸν τῶν σταδίων ὑποστή-
 σασθαι. ὅπτας δὲ πλίνθους εἰς ἄσφαλτον ἐνδησα- 4
 μένη τείχος κατεσκεύασε τὸ μὲν ὕψος, ὡς μὲν Κτησίας
 φησί, πεντήκοντα ὀργυῶν, ὡς δ' ἐνιοὶ τῶν νεωτέ-
 15 ρων ἐγραψαν, πηχῶν πεντήκοντα, τὸ δὲ πλάτος πλέον
 ἢ δυσὶν ἄρμασιν ἰππάσιμον· πύργους δὲ τὸν μὲν
 ἀριθμὸν διακοσίους καὶ πεντήκοντα, τὸ δ' ὕψος καὶ
 πλάτος ἐξ ἀναλόγου τῷ βάρει τῶν κατὰ τὸ τείχος
 5 ἔργων. οὐ γὰρ δὲ θαυμάζειν εἰ τηλικούτου τὸ μέγε-
 20 θος τοῦ περιβόλου καθεστῶτος ὀλίγους πύργους κατ-
 εσκεύασεν· ἐπὶ πολὺν γὰρ τόπον τῆς πόλεως ἔλεσι
 περιεχομένης, κατὰ τοῦτον τὸν τόπον οὐκ ἔδοξεν αὐτῇ
 πύργους οἰκοδομεῖν, τῆς φύσεως τῶν ἐλῶν ἱκανῆν
 121παρεχομένης ὀχυρότητα. ἀνὰ μέσον δὲ τῶν οἰκιῶν
 25 καὶ τῶν τειχῶν ὁδὸς πάντη κατελέλειπτο δίπλεθρος.

6 μεγάλοις] τηλικούτο δ' ἦν τὸ βάρος τῶν ἔργων, ὥστε
 τὸ μὲν πλάτος εἶναι τῶν τειχῶν ἐξ ἄρμασιν ἰππάσιμον, τὸ
 δ' ὕψος ἄπιστον τοῖς ἀκούουσιν add. codices, del. Eichstädt
 12 ὅπτας] τὰς II 17 τὸ δ' — 19 ἔργων] τὸ δὲ ὕψος ἐξ-
 ἤκοντα· ὡς δ' ἐνιοὶ τῶν νεωτέρων φασὶ πηχῶν ἐξήκοντα
 ABD; τὸ δὲ ὕψος ὡς ἐνήν Gemistus 20 τοῦ om. D 25
 καταλέλειπτο D.

8 Πρὸς δὲ τὴν δξύτητα τῆς τούτων οἰκοδομίας
 ἐκάστῳ τῶν φίλων στάδιον διεμέτρησε, δοῦσα τὴν
 ἱκανὴν εἰς τοῦτο χορηγίαν καὶ διακελευσαμένη τέλος
 2 ἐπιθεῖναι τοῖς ἔργοις ἐν ἑνιαυτῷ. ὧν ποιησάντων
 τὸ προσταχθῆν μετὰ πολλῆς σπουδῆς, τούτων μὲν 5
 ἀπεδέξατο τὴν φιλοτιμίαν, αὐτὴ δὲ κατὰ τὸ στενώ-
 τατον μέρος τοῦ ποταμοῦ γέφυραν σταδίων πέντε
 τὸ μήκος κατεσκεύασεν, εἰς βυθὸν φιλοτέχνως καθ-
 εῖσα τοὺς κίονας, οἳ διεστήμεσαν ἀπ' ἀλλήλων
 πόδας δώδεκα. τοὺς δὲ συνερειδομένους λίθους 10
 τόρμους σιδηροῖς διελάμβανε, καὶ τὰς τούτων ἁρ-
 μονίας ἐπλήρου μόλιβδον ἐντήκουσα. τοῖς δὲ κίοσι
 πρὸ τῶν τῶν ῥεῦμα δεχομένων πλευρῶν γωνίας προ-
 κατεσκεύασεν ἐχούσας τὴν ἀπορροὴν περιφερῆ καὶ
 συνδεδεμένην κατ' ὀλίγον ἕως τοῦ κατὰ τὸν κίονα 15
 πλάτους, ὅπως αἱ μὲν περὶ τὰς γωνίας δξύτητες
 τέμνωσι τὴν καταφορὰν τοῦ ῥεύματος, αἱ δὲ περι-
 φέρειαι τῇ τούτου βίᾳ συνείκουσαι προὔνωσι τὴν
 3 σφοδρότητα τοῦ ποταμοῦ. ἡ μὲν οὖν γέφυρα, κε-
 δρίαις καὶ κυπαριττίαις δοκοῖς, ἔτι δὲ φοινίκων 20
 στελέχεσιν ὑπερμεγέθεσι κατεστεγασμένη καὶ τριά-
 κοντα ποδῶν οὐσα τὸ πλάτος, οὐδενὸς ἐδόκει τῶν
 Σεμιράμιδος ἔργων τῇ φιλοτεχνίᾳ λείπεσθαι. ἐξ
 ἑκατέρου δὲ μέρους τοῦ ποταμοῦ κρηπῖδα πολυτελεῖ
 κατεσκεύασε παραπλησίαν κατὰ τὸ πλάτος τοῖς τει- 25
 χεσιν ἐπὶ σταδίους ἑκατὸν ἐξήκοντα. ἠνοδόμησε δὲ
 καὶ βασιλεία διπλᾶ παρ' αὐτὸν τὸν ποταμὸν ἐξ
 ἑκατέρου μέρους τῆς γεφύρας, ἐξ ὧν ἅμ' ἔμελλε τὴν

8 καθίσασα II 27 παρ' αὐτὸν] παρὰ II 28 ἅμ' ἔμελλε] ἅμα μὲν ἔμελλε codices.

τε πόλιν ἄπασαν κατοπτεύσειν καὶ καθαπερεὶ τὰς
 κλειῖς ἔξειν τῶν ἐπικαιροτάτων τῆς πόλεως τόπων.
 τοῦ δ' Εὐφράτου διὰ μέσης τῆς Βαβυλῶνος ῥέοντος 4
 καὶ πρὸς μεσημβρίαν καταφερομένου, τῶν βασιλείων
 5 τὰ μὲν πρὸς ἀνατολὴν ἔνευε, τὰ δὲ πρὸς δύσειν,
 ἀμφοτέρω δὲ πολυτελῶς κατεσκευάστο. τοῦ μὲν γὰρ
 [εἰς τὸ] πρὸς ἐσπέραν κειμένου μέρους ἐποίησε τὸν
 πρῶτον περίβολον ἐξήκοντα σταδίων, ὑψηλοῖς καὶ
 πολυτελέσι τείχεσιν ὠχυρωμένον, ἐξ ὀπτηῆς πλίνθου.
 10 ἕτερον δ' ἐντὸς τούτου κυκλωτέρῃ κατεσκευάσασε, καθ'
 ὃν ἐν ὤμαϊς ἔτι ταῖς πλίνθοις διετετύπωτο θηρία
 παντοδαπὰ τῇ τῶν χρωμάτων φιλοτεχνία τὴν ἀλή-
 122 θειαν ἀπομιμούμενα· οὗτος δ' ὁ περίβολος ἦν τὸ 5
 μὲν μῆκος σταδίων τετραράκοντα, τὸ δὲ πλάτος
 15 ἐπὶ τριακοσίας πλίνθους, τὸ δ' ὕψος, ὡς Κτησίας
 φησὶν, ὀργυῶν πεντήκοντα· τῶν δὲ πύργων ὑπῆρχε
 τὸ ὕψος ὀργυῶν ἐβδομήκοντα. κατεσκευάσασε δὲ καὶ 6
 τρίτον ἐνδοτέρω περίβολον, ὃς περιεῖχεν ἀκρόπολιν,
 ἧς ἡ μὲν περίμετρος ἦν σταδίων εἴκοσι, τὸ δὲ ὕψος
 20 καὶ πλάτος τῆς οἰκοδομίας ὑπεραῖρον τοῦ μέσου
 τείχους τὴν κατασκευὴν. ἐνῆσαν δ' ἐν τε τοῖς πύρ-
 γοις καὶ τείχεσι ζῶα παντοδαπὰ φιλοτέχνως τοῖς τε
 χρώμασι καὶ τοῖς τῶν τύπων ἀπομιμήμασι κα-
 τεσκευασμένα· τὸ δ' ὅλον ἐπεποίητο κυνήγιον παν-
 25 τοίων θηρίων ὑπάρχον πλήρες, ὧν ἦσαν τὰ μεγέθη
 πλέον ἢ πηχῶν τεττάρων. κατεσκευάσαστο δ' ἐν αὐτοῖς
 καὶ ἡ Σειράμις ἀφ' ἵππου πάροδαλιν ἀκουτίζουσα,

1 κατοπτεύειν codices 7 εἰς τὸ del. Dind. 15 τρια-
 κοσίους libri 19 εἴκοσι] τριακοσίων II ὕψος Wurm,
 μῆκος codices 23 τοῖς] ταῖς D ἀπομιμήσεσι fort.
 27 καὶ ἡ om. CF ἀφ'] ἐφ' D.

καὶ πλησίον αὐτῆς ὁ ἀνὴρ Νίνος καίων ἐκ χειρὸς
 7 λέοντα λόγῃ. ἐπέστησε δὲ καὶ πύλας τριτάς, [ἐφ']
 ὧν ὑπῆρχον διτταὶ χαλκαὶ διὰ μηχανῆς ἀνοιγόμεναι. ταῦτα μὲν οὖν τὰ βασίλεια καὶ τῶ μεγέθει
 καὶ ταῖς κατασκευαῖς πολὺ προεῖχε τῶν ὕψτων ἐπὶ 5
 θάτερα μέρη τοῦ ποταμοῦ. ἐκεῖνα γὰρ εἶχε τὸν μὲν
 περιβόλον τοῦ τείχους τριάκοντα σταδίων ἐξ ὀπτῆς
 πλίνθου, ἀντὶ δὲ τῆς περὶ τὰ ζῆα φιλοτεχνίας χαλκῆς
 εἰκόνας Νίνου καὶ Σεμιράμιδος καὶ τῶν ὑπάρχων,
 10 ἐτι δὲ Λιός, ὃν καλοῦσιν οἱ Βαβυλώνιοι Βῆλον·
 ἐνήσαν δὲ καὶ παρατάξεις καὶ κυνήγια παντοδαπά,
 ποικίλην ψυχαγωγίαν παρεχόμενα τοῖς θεωμένοις.

9 Μετὰ δὲ ταῦτα τῆς Βαβυλωνίας ἐκλεξαμένη τὸν
 ταπεινότατον τόπον ἐποίησε δεξαμενὴν τετράγωνον,
 ἧς ἦν ἐκάστη πλευρὰ σταδίων τριακοσίων, ἐξ 15
 ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου κατασκευασμένην καὶ
 2 τὸ βάθος ἔχουσαν ποδῶν τριάκοντα καὶ πέντε. εἰς
 ταύτην δ' ἀποστρέψασα τὸν ποταμὸν κατεσκευάσεν
 ἐκ τῶν ἐπὶ τὰδε βασιλείων εἰς θάτερα διώρυχα· ἐξ
 ὀπτῆς δὲ πλίνθου συνοικοδομήσασα τὰς καμάρας 20
 ἐξ ἐκτέρου μέρους ἀσφάλτῳ κατέχρισεν ἠψημένην,
 μέχρι οὗ τὸ πάχος τοῦ χρίσματος ἐποίησε πηχῶν
 τεττάρων. τῆς δὲ διώρυχος ὑπῆρχον οἱ μὲν τοῖχοι
 τὸ πλάτος ἐπὶ πλίνθους εἴκοσι, τὸ δ' ὕψος χωρὶς
 τῆς καμφοθείσης ψαλίδος ποδῶν δώδεκα, τὸ δὲ 25
 3 πλάτος^ι ποδῶν πεντεκαίδεκα. ἐν ἡμέραις δ' ἐπὶ
 κατασκευασθείσης αὐτῆς ἀποκατέστησε τὸν ποταμὸν

2 ἐφ' del. Dind., ὑφ' CF 3 διτταὶ Wurm, διαιται
 codices 16 κατασκευασμένη . . . ἔχουσα codices praeter A
 22 οὗ D, τοῦ F, ὅτου C 26 δεκαπέντε libri.

ἐπὶ τὴν προϋπάρχουσαν ῥύσιν, ὥστε τοῦ ῥεύματος
 123 ἐπάνω τῆς διώρυχος φερομένου δύνασθαι τὴν Σε-
 μίραμιν ἐκ τῶν πέραν βασιλείων ἐπὶ θάτερα δια-
 πορεύεσθαι μὴ διαβαίνουσαν τὸν ποταμόν. ἐπέ-
 5 στησε δὲ καὶ πύλας τῇ διώρυγι χαλκᾶς ἐφ' ἐκάτε-
 ρον μέρος, αἱ διέμειναν μέχρι τῆς [τῶν] Περσῶν
 βασιλείας. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν μέσῃ τῇ πόλει κατε- 4
 σκεύασεν ἱερὸν Διός, ὃν καλοῦσιν οἱ Βαβυλώνιοι,
 καθάπερ εἰρήκαμεν, Βῆλον. περὶ τούτου δὲ τῶν
 10 συγγραφῶν διαφωνούτων, καὶ τοῦ κατασκευά-
 σματος διὰ τὸν χρόνον καταπεπτωκότος, οὐκ ἔστιν
 ἀποφῆρασθαι τὰκριβῆς. ὁμολογεῖται δ' ὑψηλὸν γε-
 γενῆσθαι καθ' ὑπερβολήν, καὶ τοὺς Χαλδαίους ἐν
 αὐτῷ τὰς τῶν ἄστρον πεποιῆσθαι παρατηρήσεις,
 15 ἀκριβῶς θεωρουμένων τῶν τ' ἀνατολῶν καὶ δύσεων
 διὰ τὸ τοῦ κατασκευάσματος ὕψος. τῆς δ' ὅλης 5
 οἰκοδομίας ἕξ ἀσφάλτου καὶ πλίνθου πεφιλοτεχνη-
 μένης πολυτελεῶς, ἐπ' ἄκρας τῆς ἀναβάσεως τρία
 κατεσκεύασεν ἀγάλματα χρυσᾶ σφυρήλατα, Διός,
 20 Ἥρας, Ῥέας. τούτων δὲ τὸ μὲν τοῦ Διὸς ἑστηκὸς
 ἦν καὶ διαβεβηκός, ὑπάρχον δὲ ποδῶν τετραράκοντα
 τὸ μῆκος σταθμὸν εἶχε χιλίων ταλάντων Βαβυλω-
 νίων· τὸ δὲ τῆς Ῥέας ἐπὶ δίφρου καθήμενον χρυ-
 σοῦ τὸν ἴσον σταθμὸν εἶχε τῷ προειρημένῳ· ἐπὶ δὲ
 25 τῶν γονάτων αὐτῆς εἰστήμεσαν λέοντες δύο, καὶ
 πλησίον ὕφεις ὑπερμεγέθεις ἀργυροῖ, τριάκοντα τα-
 λάντων ἕκαστος ἔχων τὸ βάρος. τὸ δὲ τῆς Ἥρας 6
 ἑστηκὸς ἦν ἄγαλμα, σταθμὸν ἔχον ταλάντων ὀκτα-

6 τῶν om. CD 9 δὲ τούτου vulg. 21 δὲ om.
 vulg. 22 σταθμὸν δ' εἶχε libri 28 ἑξακοσίων ABD¹.

κοσίων, καὶ τῇ μὲν δεξιᾷ χειρὶ κατεῖχε τῆς κεφα-
 λῆς ὄφιν, τῇ δ' ἀριστερᾷ σκῆπτρον λιθοκόλλητον.
 7 τούτοις δὲ πᾶσι κοινῇ παρέκειτο τράπεζα χρυσοῦ
 σφυρήλατος, τὸ μὲν μήκος ποδῶν τετραράκοντα, τὸ
 δ' εὖρος πεντεκαίδεκα, σταθμὸν ἔχουσα ταλάντων 5
 πεντακοσίων. ἐπὶ δὲ ταύτης ἐπέκειντο δύο καρχή-
 8 σια, σταθμὸν ἔχοντα τριάκοντα ταλάντων. ἦσαν
 δὲ καὶ θυμιατήρια τὸν μὲν ἀριθμὸν ἴσα, τὸν δὲ
 σταθμὸν ἐκάτερον ταλάντων τριακοσίων· ὑπῆρχον
 δὲ καὶ κρατῆρες χρυσοῦ τρεῖς, ὧν ὁ μὲν τοῦ Διὸς 10
 εἶλεκε τάλαντα Βαβυλώνια χίλια καὶ διακόσια, τῶν
 9 δ' ἄλλων ἐκάτερος ἑξακόσια. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οἱ
 τῶν Περσῶν βασιλεῖς ὕστερον ἐσύλησαν· τῶν δὲ
 βασιλείων καὶ τῶν ἄλλων κατασνευσμάτων ὁ χρῶ-
 νος τὰ μὲν ὀλοσχερῶς ἠφάνισε, τὰ δ' ἐλυμήνατο· 15
 καὶ γὰρ αὐτῆς τῆς Βαβυλώνος νῦν βραχὺ τι μέρος
 οἰκεῖται, τὸ δὲ πλεῖστον ἐντὸς τείχους γεωργεῖται.
 10 Ὑπῆρχε δὲ καὶ ὁ κρημαστὸς καλούμενος κῆπος
 παρὰ τὴν ἀκρόπολιν, οὗ Σεμιράμιδος, ἀλλὰ τινος 124
 ὕστερον Σύρου βασιλέως κατασκευάσαντος χάριν 20
 γυναικὸς παλλακῆς· ταύτην γὰρ φασιν οὕσαν τὸ
 γένος Περσίδα καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὕρεσι λειμῶνας ἐπι-
 ζητοῦσαν ἀξιῶσαι τὸν βασιλέα μιμήσασθαι διὰ τῆς
 τοῦ φυτουργείου φιλοτεχνίας τὴν τῆς Περσίδος χῶ-
 2 ρας ιδιότητα. ἔστι δ' ὁ παράδεισος τὴν μὲν πλεν- 25
 ρῶν ἐκάστην παρεκτείνων εἰς τέτταρα πλέθρα, τὴν
 δὲ πρόσβασιν ὀρεινὴν καὶ τὰς οἰκοδομίας ἄλλας ἐξ
 ἄλλων ἔχων, ὥστε τὴν πρόσοψιν εἶναι θεατροειδῆ.

3 δ' ἄπασι CF 5 δεκαπέντε CF 18 ὑπάρχει DF.

ὑπὸ δὲ ταῖς κατεσκευασμέναις ἀναβάσειν φκοδό- 3
 μητο σύριγγες, ἅπαν μὲν ὑποδεχόμεναι τὸ τοῦ φυ-
 τουργείου βάρος, ἀλλήλων δ' ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον
 αἰεὶ μικρὸν ὑπερέχουσαι κατὰ τὴν πρόσβασιν· ἢ δ'
 5 ἀνωτάτω σύριγγ' οὔσα πεντήκοντα πηγῶν τὸ ὕψος
 εἶχεν ἐπ' αὐτῇ τοῦ παραδείσου τὴν ἀνωτάτην ἐπι-
 φάνειαν συνεξισουμένην τῷ περιβόλῳ τῶν ἐπάλλεων.
 ἔπειθ' οἱ μὲν τοῖχοι πολυτελῶς κατεσκευασμένοι τὸ 4
 πάχος εἶχον ποδῶν εἴκοσι δύο, τῶν δὲ διεξόδων ἐκά-
 10 στη τὸ πλάτος δέκα. τὰς δ' ὀροφὰς κατεστέραζον
 λίθιναι δοκοί, τὸ μὲν μῆκος σὺν ταῖς ἐπιβολαῖς
 ἔχουσαι ποδῶν ἑκαίδεκα, τὸ δὲ πλάτος τεττάρων.
 τὸ δ' ἐπὶ ταῖς δοκοῖς ὀρόφωμα πρῶτον μὲν εἶχεν 5
 ὑπεστρωμένον κάλαμον μετὰ πολλῆς ἀσφάλτου, μετὰ
 15 δὲ ταῦτα πλίνθον ὀπτὴν διπλὴν ἐν γύψῳ δεδεμέ-
 νην, τρίτην δ' ἐπιβολὴν ἐδέχετο μολιβδαῖς, στέγας
 πρὸς τὸ μὴ διακνεῖσθαι κατὰ βάθος τὴν ἐκ τοῦ χώ-
 ματος νοτίδα. ἐπὶ δὲ τούτοις ἐσεσώρευτο γῆς ἱκα-
 νὸν βάθος, ἀρκοῦν ταῖς τῶν μεγίστων δένδρων
 20 ὀλίζαις· τὸ δ' ἔδαφος ἐξωμαλισμένον πλήρες ἦν παν-
 τοδαπῶν δένδρων τῶν δυναμένων κατὰ τε τὸ μέ-
 125 γεθος καὶ τὴν ἄλλην χάριν τοὺς θεωμένους ψυχα-
 γωγῆσαι. αἱ δὲ σύριγγες τὰ φῶτα δεχόμεναι ταῖς 6
 δι' ἀλλήλων ὑπεροχαῖς πολλὰς καὶ παντοδαπὰς εἴ-
 25 χον διαίτας βασιλικὰς· μία δ' ἦν ἐκ τῆς ἀνωτάτης
 ἐπιφανείας διατομὰς ἔχουσα καὶ πρὸς τὰς ἐπαντλή-

2 ἀναδεχόμεναι II 5 ἀνωτάτη II 6 ἐφ' αὐτῇ Dind.
 8 κατεσκευασμένοι] ἠσφαλισμένοι II 9 δ' ἐξόδων vulg.
 12 δεκαεξί D 16 ἐπεδέχετο C 19 ἀρκοῦν Gemistus,
 ἀρκούμενον codices 21 τε om. D 26 ὑπαντλήσεις II.

σεις τῶν ὑδάτων ὕργαυα, δι' ὧν ἀνεσπᾶτο πλήθος ὑδατος ἐκ τοῦ ποταμοῦ, μηδενὸς τῶν ἐξωθεν τὸ γινόμενον συνιδεῖν δυναμένου. οὗτος μὲν οὖν ὁ παραδείσος, ὡς προεῖπον, ὕστερον κατεσκευάσθη.

- 11 Ἡ δὲ Σεμίραμις ἐκτίσσε καὶ ἄλλας πόλεις παρὰ τὸν ποταμὸν τὸν τε Εὐφράτην καὶ τὸν Τύγριον, ἐν αἷς ἐμπόρια κατεσκεύασε τοῖς φορτία διακομίζουσιν ἐκ τῆς Μηθίας καὶ Παραϊτακηνῆς καὶ πάσης τῆς σύνεγγυς χώρας. μετὰ γὰρ τὸν Νεῖλου καὶ Γάγγην ὄντες ἐπισημύτατοι σχεδὸν τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν πο- 10
ταμῶν Εὐφράτης καὶ Τύγρις τὰς μὲν πηγὰς ἔχουσιν ἐκ τῶν Ἀρμενίων ὄρων, διεστήκασι δ' ἀπ' ἀλλή-
2 λων σταδίους δισχιλίους καὶ πεντακοσίους· ἐνε-
χθέντες δὲ διὰ Μηθίας καὶ Παραϊτακηνῆς ἐμβάλ-
λουσιν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, ἣν ἀπολαμβάνοντες 15
εἰς μέσον αἵτιοι κατέστησαν τῇ χώρᾳ ταύτης τῆς
προσηγορίας· μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Βαβυλωνίαν διελ-
θόντες εἰς τὴν Ἐρυθρὰν ἐξερεύονται θάλατταν.
3 μεγάλοι δ' ὄντες καὶ συχνὴν χώραν διαπορευόμενοι
πολλὰς ἀφορμὰς παρέχονται τοῖς ἐμπορικῇ χρωμέ- 20
νοισι ἐργασίᾳ· διὸ καὶ συμβαίνει τοὺς παραποτα-
μίους τόπους πλήρεις ὑπάρχειν ἐμπορίων εὐδαι-
μόνων καὶ μεγάλα συμβαλλομένων πρὸς τὴν τῆς
4 Βαβυλωνίας ἐπιφάνειαν. ἡ δὲ Σεμίραμις ἐκ τῶν
Ἀρμενίων ὄρων λίθον ἔτεμε τὸ μὲν μῆκος ποδῶν 25
ἑκατὸν καὶ τριάκοντα, τὸ δὲ πλάτος καὶ πᾶχος εἴ-

8 παραεταίνης D 13 χιλίους Π 14 παρ' εταίνης D
17 διελθόντες Gemistus, διελόντες codices 19 χώραν]
ἔχοντες καὶ add. CF 26 καὶ om. DF τὸ πλάτος δὲ
vulg.

126 κοσι καὶ πέντε· τοῦτον δὲ πολλοῖς πλήθεσι ζευγῶν 5
 ὀρεικῶν τε καὶ βοεικῶν καταγαροῦσα πρὸς τὸν πο-
 ταμὸν ἐπεβίβασεν ἐπὶ τὴν σχεδίαν· ἐπὶ ταύτης δὲ
 παρακομίσασα κατὰ τοῦ ρεύματος μέχρι τῆς Βαβυ-
 5 λωνίας ἔστησεν αὐτὸν παρὰ τὴν ἐπισημοτάτην ὁδόν,
 παράδοξον θέαμα τοῖς παριοῦσιν· ὅν τινες ὀνομά-
 ζουσιν ἀπὸ τοῦ σχήματος ὀβελίσκον, ὃν ἐν τοῖς
 ἐπιτὰ τοῖς κατονομαζομένοις ἔργοις καταριθμοῦσι.

Πολλῶν δὲ καὶ παραδόξων ὄντων θεαμάτων 12
 10 κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν οὐχ ἥμισθα θαυμάζεται καὶ
 τὸ πλήθος τῆς ἐν αὐτῇ γεννωμένης ἀσφάλτου· το-
 σοῦτον γὰρ ἔστιν ὥστε μὴ μόνον ταῖς τοσαύταις
 καὶ τηλικαύταις οἰκοδομίαις διαρκεῖν, ἀλλὰ καὶ συλ-
 λεγόμενον τὸν λαὸν ἐπὶ τὸν τόπον ἀφειδῶς ἀρύεσθαι
 15 καὶ ξηραίνοντα κἄντι ξύλων. ἀναριθμήτων δὲ 2
 τὸ πλήθος ἀνθρώπων ἀρρομένων καθάπερ ἐκ τινος
 πηγῆς μεγάλης ἀκέραιον διαμένει τὸ πλήρωμα. ἔστι
 δὲ καὶ πλησίον τῆς πηγῆς ταύτης ἀνάδοσις τῷ μὲν
 μερέθει βραχεῖα, δύναμιν δὲ θαυμασίον ἔχουσα.
 20 προσβάλλει γὰρ ἀτμὸν θειώδη καὶ βαρύν, ᾧ τὸ προσ-
 ελθὸν ζῶον ἅπαν ἀποθνήσκει, περιπίπτου ὀξεῖα
 καὶ παραδόξω τελευτῇ· πνεύματος γὰρ κατοχῇ χρό-
 νον ὑπομεῖναν διαφθείρεται, καθάπερ κωλυμένης
 τῆς τοῦ πνεύματος ἐκφορᾶς ὑπὸ τῆς προσπεσούσης
 25 ταῖς ἀναπνοαῖς δυνάμεως· εὐθὺς δὲ διοιδεῖ καὶ πίμ-
 πρεται τὸ σῶμα, μάλιστα τοὺς περὶ τὸν πνεύμονα

1 καὶ πέντε] πέντε CF, καὶ πέντε ποδῶν D 2 ὀρι-
 κῶν D, ὀνικῶν Π 3 ἐπὶ τὴν] πρὸς τὴν vulg. 4 κατα-
 κομίσασα Π 6 ὃν — 8 καταριθμοῦσι del. Eich. 14 ἐπὶ
 τὸν τόπον om. Π 20 προσβάλλει vulg. (et D¹) 22
 χρόνον] χρόνον ὀλίγον Gemistus 24 φορᾶς D.

3 τόπους. ἔστι δὲ καὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ λίμνη στε-
ρεὸν ἔχουσα τὸν περὶ αὐτὴν τύπον, εἰς ἣν ὅταν τις
ἐμβῆ τῶν ἀπείρων, ὀλίγον μὲν νήχεται χρόνον,
προϊὼν δ' εἰς τὸ μέσον καθάπερ ὑπὸ τινος βίας
κατασπᾶται· ἐαυτῷ δὲ βοηθῶν καὶ πάλιν ἀναστρέψαι 5
προαιρούμενος ἀντέχεται μὲν τῆς ἐκβάσεως, ἀντι-
σπωμένῳ δ' ὑπὸ τινος ἔοικε· καὶ τὸ μὲν πρῶτον
ἀπονεκροῦται τοὺς πόδας, εἶτα τὰ σκέλη μέχρι τῆς
ὀσφύος, τὸ δὲ τελευταῖον ὅλον τὸ σῶμα νόρκη κρα-
τηθεὶς φέρεται πρὸς βυθόν, καὶ μετ' ὀλίγον τετε- 10
λευτηκῶς ἀναβάλλεται. περὶ μὲν οὖν τῶν ἐν τῇ
Βαβυλωνίᾳ θαυμαζομένων ἀρκείτω τὰ δηθέντα.

13 Ἡ δὲ Σεμίραμις ἐπειδὴ τοῖς ἔργοις ἐπέθηκε πέ-
ρας, ἀνέξευξεν ἐπὶ Μηθίας μετὰ πολλῆς δυνάμεως·
καταντήσασα δὲ πρὸς ὕρος τὸ καλούμενον Βαρίστα- 15
νον πλησίον αὐτοῦ κατεστρατοπέδευσε, καὶ κατε-
σκεύασε παράδεισον, ὃς τὴν μὲν περίμετρον ἦν
δώδεκα σταδίων, ἐν πεδίῳ δὲ κείμενος εἶχε πηγὴν
μεγάλην, ἐξ ἧς ἀρδεύεσθαι συνέβαινε τὸ φυτουρ-
2 γεῖον. τὸ δὲ Βαρίστανον ὕρος ἐστὶ μὲν ἱερὸν Διός, 20
ἐκ δὲ τοῦ παρὰ τὸν παράδεισον μέρους ἀποτομάδας 127
ἔχει πέτρας εἰς ὕψος ἀνατεινούσας ἑπτακαίδεκα στα-
δίους. οὗ τὸ κατώτατον μέρος καταξύσασα τὴν ἰδίαν
ἐνεγράξεν εἰκόνα, δορυφόρους αὐτῇ παραστήσασα
ἑκατόν. ἐπέγραψε δὲ καὶ Συρίοις γράμμασιν εἰς τὴν
πέτραν ὅτι Σεμίραμις τοῖς σάγμασι τοῖς τῶν ἀκο- 25
λουθούτων ὑποζυγίων ἀπὸ τοῦ πεδίου χάσασα τὸν

2 τύπον Reiske, τόπον codices 8 ἀποναρκούται Eich.
12 ἀρκείσθω II 16 κατεστρατοπέδευσε καὶ om. D 22
στάδια ἑπτακαίδεκα II.

προειρημένον κρημνὸν διὰ τούτων εἰς τὴν ἀκρό-
 ρειαν προσανέβη. ἐντεῦθεν δ' ἀναξέυξασα καὶ παρα- 3
 γενομένη πρὸς Χαύουα πόλιν τῆς Μηθίας κατ-
 ενόησεν ἐν τινι μετεώρῳ πεδίῳ πέτραν τῷ τε ὕψει
 5 καὶ τῷ μεγέθει καταπληκτικὴν. ἐνταῦθ' οὖν ἕτε-
 ρον παράδεισον ὑπερμεγέθη κατεσκεύασεν, ἐν μέσῳ
 τὴν πέτραν ἀπολαβοῦσα, καθ' ἣν οἰκοδομήματα πο-
 λυτελῆ πρὸς τρυφὴν ἐποίησεν, ἐξ ὧν τὰ τε κατὰ
 10 τὴν στρατιὰν παρεμβεβληκυῖαν ἐν τῷ πεδίῳ. ἐν 4
 τούτῳ δὲ τῷ τόπῳ συχνὸν ἐνδιατρίψασα χρόνον καὶ
 πάντων τῶν εἰς τρυφὴν ἀνηκόντων ἀπολαύσασα,
 γῆμαι μὲν νομίμως οὐκ ἠθέλησεν, εὐλαβομένη μή-
 ποτε στερηθῆ τῆς ἀρχῆς, ἐπιλεγομένη δὲ τῶν στρα-
 15 τιωτῶν τοὺς εὐπρεπεῖα διαφέροντας τούτοις ἐμίσ-
 γετο, καὶ πάντας τοὺς αὐτῇ πλησιάσαντας ἠφάνιζε.
 μετὰ δὲ ταῦτα ἐπ' Ἐκβατάνων τὴν πορείαν ποιη- 5
 σαμένη παρεγένετο πρὸς ὄρος τὸ Ζαρκαιὸν καλού-
 μενον· τοῦτο δ' ἐπὶ πολλοὺς παρῆκον σταδίους καὶ
 20 πλήρες ὄν κρημνῶν καὶ φαράγγων μακρὰν εἶχε τὴν
 περίοδον. ἐφιλοτιμεῖτο οὖν ἅμα μὲν μνημεῖον ἀθά-
 νατον ἑαυτῆς ἀπολιπεῖν, ἅμα δὲ σύντομον ποιή-
 σασθαι τὴν ὁδόν· διόπερ τοὺς τε κρημνοὺς κατα-
 κόψασα καὶ τοὺς κοίλους τόπους χάσασα σύν-
 25 τομον καὶ πολυτελῆ κατεσκεύασεν ὁδόν, ἣ μέχρι
 τοῦ νῦν Σεμιράμιδος καλεῖται. παραγενηθεῖσα δ' εἰς 6
 Ἐκβάτανα, πόλιν ἐν πεδίῳ κειμένην, κατεσκεύασεν

3 χαύουα G, χάτωα D, χάουα CF 8 ἐποίησεν]
 ἐπέθημεν II 18 παρεγενήθη C(F) ζβαρκαιον D 26
 νῦν] ἀπ' ἐκείνης add. CF παραγενομένη II.

ἐν αὐτῇ πολυτελῆ βασιλεία καὶ τὴν ἄλλην ἐπιμέ-
 λειαν ἐποίησατο τοῦ τόπου περιττοτέρων. ἀνύδρον
 γὰρ οὔσης τῆς πόλεως καὶ μηδαμοῦ σύνεργως ὑπαρ-
 χούσης πηγῆς, ἐποίησεν αὐτὴν πᾶσαν κατάρρευτον,
 ἐπαγαγοῦσα πλείστον καὶ κάλλιστον ὕδωρ μετὰ πολ- 5
 7 λῆς κακοπαθείας τε καὶ δαπάνης. τῶν γὰρ Ἐκβα-
 τάνων ὡς δώδεκα σταδίους ἀπέχον ἔστιν ὕψος ὃ
 καλεῖται μὲν Ὀρόντης, τῇ δὲ τραχύτητι καὶ τῷ πρὸς
 ὕψος ἀνατείνοντι μεγέθει διάφορον, ὡς ἂν τὴν
 πρόσβασιν ἔχον ὕψιον ἕως τῆς ἀκρωρείας σταδίων 10
 εἴκοσι πέντε. ἐκ θατέρου δὲ μέρους οὔσης λίμνης
 μεγάλης εἰς ποταμὸν ἐμβαλλούσης, διέσκαψε τὸ προ-
 8 ειρημένον ὕψος κατὰ τὴν ῥίζαν. ἦν δ' ἡ διῶρυξ 128
 τὸ μὲν πλάτος ποδῶν πεντεκαίδεκα, τὸ δ' ὕψος
 τετρακόνοια· δι' ἧς ἐπαγαγοῦσα τὸν ἐκ τῆς λίμνης 15
 ποταμὸν ἐπλήρωσε τὴν πόλιν ὕδατος. ταῦτα μὲν
 οὖν ἐποίησεν ἐν τῇ Μηθίᾳ.
 14 Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπῆλθε τὴν τε Περσίδα καὶ τὴν
 ἄλλην χώραν ἅπασαν ἧς ἐπῆρχε κατὰ τὴν Ἀσίαν.
 πανταχοῦ δὲ τὰ μὲν ὕψη καὶ τὰς ἀπορροῶνας πέτρας 20
 διακόπτουσα κατεσκευάσεν ὁδοὺς πολυτελεῖς, ἐν δὲ
 τοῖς πεδίοις ἐποίει χώματα, ποτὲ μὲν τάφους κατα-
 σκευάζουσα τοῖς τελευτῶσι τῶν ἡγεμόνων, ποτὲ δὲ
 2 πόλεις ἐν τοῖς ἀναστήμασι κατοικίζουσα. εἰώθει δὲ
 καὶ κατὰ τὰς στρατοπεδείας μικρὰ χώματα κατασκευ- 25
 ἀζειν, ἐφ' ὧν καθιστᾶσα τὴν ἰδίαν σκηνὴν ἅπασαν
 κατῴπτει τὴν παρεμβολήν· διὸ καὶ πολλὰ κατὰ

6 τε om. D   7 ἴς om. D   9 ὡς ἂν . . . ὕψιον
 om. ABD   14 δεκαπέντε libri   15 ἀπαγαγοῦσα D   20
 πέτρας om. C   25 μικρὰ Eich.

τὴν Ἀσίαν μέχρι τοῦ νῦν διαμένει τῶν ὑπ' ἐκείνης
κατασκευασθέντων καὶ καλεῖται Σεμιράμιδος ἔργα.
μετὰ δὲ ταῦτα τὴν τε Αἴγυπτον πᾶσαν ἐπήλθε καὶ 3
τῆς Αἰβύης τὰ πλεῖστα καταστρεψαμένη παρήλθεν εἰς
5 Ἄμμωνα, χρησομένη τῷ θεῷ περὶ τῆς ἰδίας τελευτῆς.
λέγεται δ' αὐτῇ γενέσθαι λόγιον ἐξ ἀνθρώπων ἀφα-
μισθήσεσθαι καὶ κατὰ τὴν Ἀσίαν παρ' ἐνίοις τῶν
ἔθνων ἀθανάτου τεύξεσθαι τιμῆς· ὅπερ ἔσεσθαι καθ'
10 ὃν ἂν χρόνον ὁ υἱὸς αὐτῆς Νινύας ἐπιβουλεύσῃ. ἀπὸ δὲ 4
τούτων γενομένη τῆς Αἰθιοπίας ἐπήλθε τὰ πλεῖστα
καταστρεφόμενη καὶ τὰ κατὰ τὴν χώραν θεωμένη
παράδοξα. εἶναι γὰρ ἐν αὐτῇ φασὶ λίμνην τετραγώνου,
τὴν μὲν περιμέτρον ἔχουσαν ποδῶν ὡς ἑκατὸν ἐξή-
κουτα, τὸ δ' ὕδωρ τῇ μὲν χρόα παραπλήσιον κιννα-
15 βάρει, τὴν δ' ὄσμην καθ' ὑπερβολὴν ἠδεῖαν, οὐκ ἀνό-
μοιον οἴνῳ παλαιῷ· δύναμιν δ' ἔχειν παράδοξον·
τὸν γὰρ πίνοντα φασὶν εἰς μανίαν ἐμπίπτειν καὶ
πάνθ' ἂν πρότερον διέλαθεν ἀμαρτήσας ἑαυτοῦ κατη-
γορεῖν. τοῖς μὲν οὖν ταῦτα λέγουσιν οὐκ ἂν τις
20 ἑαδίως σνγκατάθοιτο.

Ταφᾶς δὲ τῶν τελευτησάντων ἰδίως οἱ κατὰ 15
τὴν Αἰθιοπίαν ποιοῦνται· ταριχεύσαντες γὰρ τὰ
σώματα καὶ περιχέαντες αὐτοῖς πολλὴν ὕελον ἰστᾶ-
σιν ἐπὶ στήλης, ὥστε τοῖς παριούσι φαίνεσθαι διὰ
25 τῆς ὕελου τὸ τοῦ τετελευτηκότος σῶμα, καθάπερ
Ἡρόδοτος εἶρηκε. Κτησίας δ' ὁ Κνίδιος ἀποφαινό- 2
μενος τοῦτον σχεδιάζειν, αὐτὸς φησὶ τὸ μὲν σῶμα
ταριχεύεσθαι, τὴν μὲντοι γε ὕελον μὴ περιχεῖσθαι

21 ἰδίας Dind. 23 πολὺν D.

γυμνοῖς τοῖς σώμασι· κατακαυθήσεσθαι γὰρ ταῦτα
 καὶ λυμανθέντα τελέως τὴν ὁμοιότητα μὴ δυνή-
 3 σεσθαι διατηρεῖν. διὸ καὶ χρυσῆν εἰκόνα κατα-
 σκευάζεσθαι κοίλην, εἰς ἣν ἐντεθέντος τοῦ νεκροῦ 129
 περὶ τὴν εἰκόνα χεῖσθαι τὴν ὕελον· τοῦ δὲ κατα- 5
 σκευάσματος τεθέντος ἐπὶ τὸν τάφον διὰ τῆς ὕελου
 φανῆναι τὸν χρυσὸν ἀφωμοιωμένον τῷ τετελευτη-
 4 κότη. τοὺς μὲν οὖν πλουσίους αὐτῶν οὕτω θάπτε-
 σθαί φησι, τοὺς δ' ἐλάττονας καταλιπόντας οὐσίας
 ἀργυρᾶς τυγχάνειν εἰκόνας, τοὺς δὲ πένητας κερ- 10
 μίνης· τὴν δὲ ὕελον πᾶσιν ἐξαρκεῖν διὰ τὸ πλείστην
 γενναῖσθαι κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν καὶ τελέως παρὰ
 5 τοῖς ἐγγχωρίοις ἐπιπολάζειν. περὶ δὲ τῶν νομίμων
 τῶν παρὰ τοῖς Αἰθίοψι καὶ τῶν ἄλλων τῶν γινο-
 μένων ἐν τῇ τούτων χώρᾳ τὰ κυριώτατα καὶ μνήμης 15
 ἄξια μικρὸν ὕστερον ἀναγράφομεν, ὅταν καὶ τὰς
 παλαιὰς αὐτῶν πράξεις καὶ μυθολογίας διεξίωμεν.
 16 Ἡ δὲ Σεμίραμις καταστήσασα τὰ τε κατὰ τὴν
 Αἰθιοπίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον ἐπανῆλθε μετὰ τῆς
 δυνάμεως εἰς Βάκτρα τῆς Ἀσίας. ἔχουσα δὲ δυνά- 20
 μεις μεγάλας καὶ πολυχρόνιον εἰρήνην ἄγουσα φι-
 λοτίμως ἔσχε προᾶξαι τι λαμπρὸν κατὰ πόλεμον.
 2 πυνθανομένη δὲ τὸ τῶν Ἰνδῶν ἔθνος μέγιστον
 εἶναι τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην καὶ πλείστην τε καὶ
 καλλίστην χώραν νέμεσθαι, διανοεῖτο στρατεύειν εἰς 25
 τὴν Ἰνδικήν, ἣς ἐβασίλευε μὲν Σταβροβάτης κατ'
 ἐκείνους τοὺς χρόνους, στρατιωτῶν δ' εἶχεν ἀνα-
 ρίδμητον πλῆθος· ὑπήρχον δ' αὐτῷ καὶ ἐλέφαντες

πολλοὶ καθ' ὑπερβολὴν λαμπρῶς κεκοσμημένοι τοῖς
εἰς τὸν πόλεμον καταπληκτικοῖς. ἡ γὰρ Ἰνδικὴ χώρα 3
διάφορος οὔσα τῷ κάλλει καὶ πολλοῖς διειλημμένη
ποταμοῖς ἀρδεύεται τε πολλαχοῦ καὶ διττοῦς καθ'
5 ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἐκφέρει καρπούς· διὸ καὶ τῶν
πρὸς τὸ ζῆν ἐπιτηδείων τοσοῦτον ἔχει πλῆθος ὥστε
διὰ παντὸς ἄφθονον ἀπόλαυσιν τοῖς ἐγγχωρίοις παρ-
έχεσθαι. λέγεται δὲ μηδέποτε κατ' αὐτὴν γερονέναι
σιτοδείαν ἢ φθορὰν καρπῶν διὰ τὴν εὐκρασίαν τῶν
10 τόπων. ἔχει δὲ καὶ τῶν ἐλεφάντων ἄπιστον πλῆθος, 4
οἷ ταῖς τε ἀλκαῖς καὶ ταῖς τοῦ σώματος ῥώμαις
πολὺν προέχουσι τῶν ἐν τῇ Λιβύῃ γινομένων, ὁμοίως
δὲ χρυσόν, ἄργυρον, σίδηρον, χαλκόν· πρὸς δὲ τού-
τοις λίθων παντοίων καὶ πολυτελῶν ἔστιν ἐν αὐτῇ
15 πλῆθος, ἔτι δὲ τῶν ἄλλων ἀπάντων σχεδὸν τῶν
πρὸς τρυφὴν καὶ πλοῦτον διατεινόντων. ὑπὲρ ὧν
τὰ κατὰ μέρος ἡ Σεμίραμις ἀκούσασα προήχθη μηδὲν
προαδικηθεῖσα τὸν πρὸς Ἰνδοὺς ἐξενεγκεῖν πόλεμον.
ὄρῶσα δ' αὐτὴν μεγάλων καθ' ὑπερβολὴν προσδεο- 5
20 μένην δυνάμεων, ἐξέπεμψεν ἀγγέλους εἰς ἀπάσας
τὰς σατραπείας, διακελευσαμένη τοῖς ἐπάρχοις κατα-
130 γράφειν τῶν νέων τοὺς ἀρίστους, δοῦσα τὸν ἀριθ-
μὸν κατὰ τὰ μεγέθη τῶν ἐθνῶν· προσέταξε δὲ πᾶσι
κατασκευάζειν καινὰς πανοπλίας καὶ τοῖς ἄλλοις
25 ἅπασιν λαμπρῶς παραγίνεσθαι κεκοσμημένους μετὰ
τρίτον ἔτος εἰς Βάκτρα. μετεπέμψατο δὲ καὶ ναυπη- 6
γοὺς ἕκ τε Φοινίκης καὶ Συρίας καὶ Κύπρου καὶ
τῆς ἄλλης τῆς παραθαλαττίου χώρας, οἷς ἄφθονον

14 ἐν αὐτῇ ἔστι vulg. 20 πάσας II 21 σατραπείας
Dindorf, στρατοπεδείας cod. 25 παραγενέσθαι vulg.

ὕλην μεταγαροῦσα διεκελεύσατο κατασκευάζειν πο-
 7 τάμια πλοῖα διαιρετά. ὁ γὰρ Ἴνδὸς ποταμὸς, μέ-
 γιστος ὢν τῶν περὶ τοὺς τόπους καὶ τὴν βασιλείαν
 αὐτῆς ὀρίζων, πολλῶν προσεδεῖτο πλοίων πρὸς τε
 τὴν διάβασιν καὶ πρὸς τὸ τοὺς Ἴνδοὺς ἀπὸ τούτων 5
 ἀμύνασθαι· περὶ δὲ τὸν ποταμὸν οὐκ οὔσης ὕλης
 ἀναγκαῖον ἦν ἐκ τῆς Βακτριανῆς πεζῆ παρακομί-
 8 ζεσθαι τὰ πλοῖα. θεωροῦσα δ' ἡ Σελμίραμις ἑαυτὴν
 ἐν τῇ τῶν ἐλεφάντων χρεῖα πολὺν λειπομένην, ἐπε-
 νοήσατό [τινα] κατασκευάζειν εἰδῶλα τούτων τῶν 10
 ζῴων, ἐλπίζουσα καταπλήξεσθαι τοὺς Ἴνδοὺς διὰ τὸ
 νομίζειν αὐτοὺς μηδ' εἶναι τὸ σύνολον ἐλέφαντας
 9 ἐκτὸς τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικήν. ἐπιλέξασα δὲ βοῶν
 μελάνων τριάκοντα μυριάδας τὰ μὲν κρέα τοῖς
 τεχνίταις καὶ τοῖς πρὸς τὴν τῶν κατασκευασμάτων 15
 ὑπηρεσίαν τεταγμένοις διένειμε, τὰς δὲ βύρσας
 συρράπτουσα καὶ χόρτου πληροῦσα κατεσκευάσεν
 εἰδῶλα, κατὰ πᾶν ἀπομιμουμένη τὴν τῶν ζῴων
 τούτων φύσιν. ἕκαστον δὲ τούτων εἶχεν ἐντὸς ἄνδρα 20
 τὸν ἐπιμελησόμενον καὶ κάμηλον, ὑφ' οὗ φερόμενον
 10 παρείχετο. οἱ δὲ ταῦτα κατασκευάζοντες αὐτῇ τεχνί-
 ται προσεκαρτέρονον τοῖς ἔργοις ἐν τινι περιβόλῳ
 περιφκοδομημένῳ καὶ πύλας ἔχοντι τηρουμένας ἐπι-
 μελῶς, ὥστε μηδένα μήτε τῶν ἔσωθεν ἐξιέναι τεχνι- 25
 τῶν μήτε τῶν ἔξωθεν εἰσιέναι πρὸς αὐτούς. τοῦτο
 δ' ἐποίησεν, ὅπως μηδεὶς τῶν ἔξωθεν ἴδῃ τὸ

10 *τινα*] *τι* codices, del. Hertlein *εἰδῶλα*] *ἰδίωμα*
 codices, *ἰνδαλμα* Bekker, *μίμημα* Schäfer 15 *τοῖς* om. D
 18 *ἀπομιμούμενα* conicio (c. 8, 4) 22 *κατασκευάσαντες* D.

γινόμενον μηδὲ διαπέση φήμη πρὸς Ἴνδους περὶ
τούτων.

Ἐπεὶ δ' αἶ τε νῆες καὶ τὰ θηρία κατεσκευά- 17
σθησαν ἐν τοῖς δυσὶν ἔτεσι, τῷ τρίτῳ μετεπέμψατο
5 τὰς πανταχόθεν δυνάμεις εἰς τὴν Βακτριανήν. τὸ
δὲ πλῆθος τῆς ἀθροισθείσης στρατιᾶς ἦν, ὡς Κτη-
σίας ὁ Κνίδιος ἀνέγραψε, πεζῶν μὲν τριακόσιοι
μυριάδες, ἰππέων δὲ εἴκοσι μυριάδες, ἄρμάτων δὲ
δέκα μυριάδες. ὑπήρχον δὲ καὶ ἄνδρες ἐπὶ καμή- 2
λων ὀχούμενοι, μαχαίρας τετραπήχεις ἔχοντες, τὸν
ἀριθμὸν ἴσοι τοῖς ἄρμασι. ναῦς δὲ ποταμίας κατ-
εσκεύασε διαιρετὰς δισχιλίας, αἷς παρεσκευάσατο
καμήλους τὰς πεζῆ παρακομιζούσας τὰ σκάφη. ἐφό-
10 ρουν δὲ καὶ τὰ τῶν ἐλεφάντων εἶδωλα κάμηλοι,
15 καθότι προείρηται· πρὸς δ' αὐτὰς τοὺς ἵππους οἱ
131 στρατιῶται συνάγοντες συνήθεις ἐποίουν τοῦ μὴ
φοβεῖσθαι τὴν ἀγριότητα τῶν θηρίων. τὸ παρα- 3
πλήσιον δὲ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον ἔπραξε Περσεὺς
ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεύς, ὅτε πρὸς Ῥωμαίους
20 ἔμελλε διακινδυνεύειν ἔχοντας ἐκ Λιβύης ἐλέφαντας.
ἀλλ' οὐτ' ἐκεῖνον ῥοπήν ἐνεγκεῖν εἰς τὸν πόλεμον
συνέβη τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα σπουδὴν καὶ φιλο-
τεχνίαν οὔτε Σεμιράμιδι· περὶ ᾧ ἀκριβέστερον ὁ
προῖων λόγος δηλώσει.

25 Ὁ δὲ τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς Σταβροβάτης πυν- 4
θανόμενος τὰ τε μεγέθη τῶν ὀνομαζομένων δυνά-
μεων καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εἰς τὸν πόλεμον παρα-
σκευῆς, ἔσπευδεν ἐν ἅπασιν ὑπερθέσθαι τὴν Σεμί-

8 εἴκοσι] πενήκοντα C 15 πρὸς δ'] καὶ πρὸς CF
αὐτοὺς CD 21 ἐπενεγκεῖν CF 26 ἐτοιμαζομένων F.

- 5 ραμιν. καὶ πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ καλάμου κατεσκευάσαε
 πλοῖα ποτάμια τετρακισχίλια· ἡ γὰρ Ἰνδικὴ παρά τε
 τοὺς ποταμοὺς καὶ τοὺς ἐλώδεις τόπους φέρει καλά-
 μου πλῆθος, οὗ τὸ πάχος οὐκ ἂν ῥαδίως ἄνθρωπος
 περιλάβοι· λέγεται δὲ καὶ τὰς ἐκ τούτων κατασκευα- 5
 ζομένας ναῦς διαφόρους κατὰ τὴν χρεῖαν ὑπάρχειν,
 6 οὔσης ἀσήπτου ταύτης τῆς ὕλης. ποιησάμενος δὲ
 καὶ τῆς τῶν ὄπλων κατασκευῆς πολλὴν ἐπιμέλειαν
 καὶ πᾶσαν ἐπελθὼν τὴν Ἰνδικὴν ἤθροισε δύναμιν
 7 πολὺ μείζονα τῆς Σεμιράμιδι συναχθείσης. ποιησά- 10
 μενος δὲ καὶ τῶν ἀγρίων ἐλεφάντων θήραν καὶ
 πολλαπλασιάσας τοὺς προὔπαρχοντας, ἐκόσμησεν
 ἅπαντας τοῖς εἰς τὸν πόλεμον καταπληκτικοῖς λαμ-
 8 πρῶς· διὸ καὶ συνέβαινε κατὰ τὴν ἔφοδον αὐτῶν
 διὰ τε τὸ πλῆθος καὶ τὴν ἐπὶ τῶν θωρακίων κατα- 15
 σκευὴν ἀνυπόστατον ἀνθρωπίνῃ φύσει φαίνεσθαι
 τὴν ἐπιφάνειαν.
- 18 Ἐπεὶ δ' αὐτῷ πάντα τὰ πρὸς τὸν πόλεμον κατε-
 σκεύαστο, πρὸς τὴν Σεμίραμιν καθ' ὁδὸν οὔσαν
 ἀπέστειλεν ἀγγέλους, ἐγκαλῶν ὅτι προκατάρχεται 20
 τοῦ πολέμου μηδὲν ἀδικηθεῖσα· πολλὰ δὲ καὶ ἄο-
 ρητα κατ' αὐτῆς ὡς ἑταίρας βλασφημῆσας διὰ τῶν
 γραμμάτων καὶ θεοὺς ἐπιμαρτυράμενος, ἠπέλει κατα-
 2 πολεμῆσας αὐτὴν σταυρῷ προσηλώσειν. ἡ δὲ Σεμί-
 ραμις ἀναγνοῦσα τὴν ἐπιστολὴν καὶ καταγελάσασα 25
 τῶν γεγραμμένων, διὰ τῶν ἔργων ἔφησε τὸν Ἰνδὸν

8 παρασκευῆς Π 15 τὴν ἐπι] τὴν αὐτὴν τῶν ἐπι
 Reiske θωρακίων] θηρίων Gemistus 18 τὰ add. Gemistus
 πρὸς] κατὰ C 22 ὡς ἑταίρας scripsi, ὡς ἑταίραν D, εἰς
 ἑτέραν C, εἰς ἑταιρείαν F.

πειράσασθαι τῆς περὶ αὐτὴν ἀρετῆς. ἐπεὶ δὲ προ-
 ἄγουσα μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν
 παρεγενήθη, κατέλαβε τὰ τῶν πολεμίων πλοῖα πρὸς
 μάχην ἔτοιμα. διόπερ καὶ αὐτὴ καταρτίσασα ταχέως 3
 5 τὰς ναῦς καὶ πληρώσασα τῶν κρατίστων ἐπιβατῶν
 συνεστήσατο κατὰ τὸν ποταμὸν ναυμαχίαν, συμφι-
 λοτιμουμένων καὶ τῶν παρεμβεβληκότων παρὰ τὸ
 ρεῖθρον πεζῶν. ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον τοῦ κινδύνου 4
 παρατείνοντος καὶ προθύμως ἐκατέρων ἀγωνισα-
 10 μένων, τὸ τελευταῖον ἡ Σεμίραμις ἐνίκησε καὶ
 διέφθειρε τῶν πλοίων περὶ χίλια, συνέλαβε δ' αἰχ-
 132 μαλώτους οὐκ ὀλίγους. ἐπαρθεῖσα δὲ τῇ νίκῃ τὰς 5
 ἐν τῷ ποταμῷ νήσους καὶ πόλεις ἐξηνδραποδίσασατο,
 καὶ συνήγαγεν αἰχμαλώτων σωμάτων ὑπὲρ τὰς δέκα
 15 μυριάδας. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ μὲν τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς
 ἀπήγαγε τὴν δύναμιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, προσποι-
 ούμενος μὲν ἀναχωρεῖν διὰ φόβον, τῇ δ' ἀληθείᾳ
 βουλόμενος τοὺς πολεμίους προτρέψασθαι διαβῆναι
 τὸν ποταμόν. ἡ δὲ Σεμίραμις, κατὰ νοῦν αὐτῇ τῶν 6
 20 πραγμάτων προχωρούντων, ἔξευξε τὸν ποταμὸν κατα-
 σκευάσασα πολυτελεῆ καὶ μεγάλην γέφυραν, δι' ἧς
 ἄπασαν διακομίσασα τὴν δύναμιν ἐπὶ μὲν τοῦ ζεύγ-
 ματος φυλακὴν κατέλιπεν ἀνδρῶν ἐξακισμυρίων, τῇ
 δ' ἄλλῃ στρατιᾷ προῆγεν ἐπιδιώκουσα τοὺς Ἰνδοὺς,
 25 προηγουμένων τῶν εἰδώλων, ὅπως οἱ τῶν πολεμίων
 κατάσκοποι τῷ βασιλεῖ ἀπαγγείλωσι τὸ πλῆθος τῶν
 παρ' αὐτῇ θηρίων. οὐ διεψεύσθη δὲ κατὰ γὰρ τοῦτο 7

9 συναγωνισαμένων D 12 νίκη] καὶ add. CF 14 συν-
 ήθροισεν II 20 χωρούντων II 26 τῷ β. ἀπαγγείλωσι]
 δηλώσωσι τῷ β. II 27 δὲ] γὰρ D, τε CF.

τῆς ἐλπίδος, ἀλλὰ τῶν ἐπὶ κατασκοπὴν ἐκπεμφθέντων τοῖς Ἰνδοῖς ἀπαγγελλόντων τὸ πλῆθος τῶν παρὰ τοῖς πολεμίοις ἐλεφάντων, ἕπαντες διηποροῦντο πόθεν αὐτῇ συνακολουθεῖ τοσοῦτο πλῆθος 8 θηρίων. οὐ μὴν ἔμεινέ γε τὸ ψεῦδος πλείω χρόνον 5 κρυπτόμενον· τῶν γὰρ παρὰ τῇ Σεμιράμιδι στρατευομένων τινὲς κατελήφθησαν νυκτὸς ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ ἔαθνυμοῦντες τὰ περὶ τὰς φυλακὰς· φοβηθέντες δὲ τὴν ἐπακολουθοῦσαν τιμωρίαν ἠτόμολόγησαν πρὸς τοὺς πολεμίους καὶ τὴν κατὰ τοὺς ἐλέφαντας 10 πλάνην ἀπήγγειλαν. ἐφ' οἷς θαρρήσας ὁ τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς καὶ τῇ δυνάμει διαγγείλας τὰ περὶ τῶν εἰδώλων, ἐπέστρεψεν ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους διατάξας τὴν δύναμιν.

19 Τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῆς Σεμιράμιδος ἐπιτελοῦσης, 15 ὡς ἤγγισαν ἀλλήλοις τὰ στρατόπεδα, Σταβροβάτης ὁ τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς προαπέστειλε πολὺ πρὸ τῆς 2 φάλαγγος τοὺς ἱππεῖς μετὰ τῶν ἄρμάτων. δεξαμένης δὲ τῆς βασιλίσσης εὐρώστως τὴν ἔφοδον τῶν ἱππέων, καὶ τῶν κατεσκευασμένων ἐλεφάντων πρὸ τῆς φά- 20 λαγγος ἐν ἴσοις διαστήμασι τεταγμένων, συνέβαινε 3 πύρρεσθαι τοὺς τῶν Ἰνδῶν ἵππους. τὰ γὰρ εἰδῶλα πόρρωθεν μὲν ὁμοίαν εἶχε τὴν πρόσοψιν τοῖς ἀληθινοῖς θηρίοις, οἷς συνήθεις ὄντες οἱ τῶν Ἰνδῶν ἵπποι τεθαρρηκότως προσίππευον· τοῖς δ' ἐγγίσασι 25 ἢ τε ὀσμὴ προσέβαλλεν ἀσυνήθης καὶ τᾶλλα διαφορὰν ἔχοντα πάντα παμμεγέθη [ἀ] τοὺς ἵππους ὀλοσχερῶς συνετάραττε. διὸ καὶ τῶν Ἰνδῶν οἱ μὲν

7 κατελήφθησάν τινες vulg. 16 ἀλλήλων II 27 ἀ] om. CF.

ἐπὶ τὴν γῆν ἔπιπτον, οἱ δὲ τῶν ζώων ἀπειθούντων
 τοῖς χαλινοῖς ὡς ἐτύγγανεν εἰς τοὺς πολεμίους ἐξ-
 133 ἐπιπτον μετὰ τῶν κομιζόντων αὐτοὺς ἵππων. ἡ δὲ 4
 Σεμίραμις μετὰ στρατιωτῶν ἐπιλέκτων μαχομένη
 5 καὶ τῷ προτερόματι δεξιῶς χρησαμένη τοὺς Ἴνδοὺς
 ἐτρέψατο. ὧν φυγόντων πρὸς τὴν φάλαγγα Στα-
 βροβάτης ὁ βασιλεὺς οὐ καταπλαγείς ἐπήγαγε τὰς
 τῶν πεζῶν τάξεις, προηγουμένων τῶν ἐλεφάντων,
 αὐτὸς δ' ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρατος τεταγμένος καὶ τὴν
 10 μάχην ἐπὶ τοῦ κρατίστου θηρίου ποιούμενος ἐπή-
 γαγε καταπληκτικῶς ἐπὶ τὴν βασίλισσαν κατ' αὐτὸν
 τυχικῶς τεταγμένην. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν ἄλλων 5
 ἐλεφάντων ποιησάντων ἢ μετὰ τῆς Σεμιράμιδος
 δυνάμεις βραχὺν ὑπέστη χρόνον τὴν τῶν θηρίων
 15 ἔφοδον· τὰ γὰρ ζῶα διάφορα ταῖς ἀλκαῖς ὄντα καὶ
 ταῖς ἰδίαις δάμαϊς πεποιδότα πάντα τὸν ὑφιστάμενον
 φαδίως ἀνήρει. διόπερ πολλὸς καὶ παντοῖος ἐγένετο 6
 φόβος, τῶν μὲν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑποπιπτόντων,
 τῶν δὲ τοῖς ὁδοῦσιν ἀνασχιζομένων, ἐνίων δὲ ταῖς
 20 προβοσκίαις ἀναρριπτομένων. συγχοῦ δὲ πλήθους
 νεκρῶν σωρευομένου καὶ τοῦ κινδύνου τοῖς ὄρωσι
 δεινὴν ἐκπληξιν καὶ φόβον παριστάντος, οὐδεὶς ἔτι
 μένειν ἐπὶ τῆς τάξεως ἐτόλμα. τραπέντος οὖν τοῦ 7
 πλήθους παντὸς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰνδῶν ἐπ' αὐτὴν
 25 ἐβιάζετο τὴν Σεμίραμιν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπ'
 ἐκείνην τοξεύσας ἔτυχε τοῦ βραχίονος, ἔπειτ' ἀκου-
 τίσας διήλασε διὰ τοῦ νότου τῆς βασιλίσεως, πλα-
 γίας ἐνεχθείσης τῆς πληγῆς· διόπερ οὐδὲν παθοῦσα

2 ἐτύγγανον ABG 6 τὴν] τῶν Ἰνδῶν add. D 10 ἐπι]
 ἀπὸ Hertlein 21 σωρευομένων CD 24 ἄπαντος CF.

δευδὸν ἢ Σεμίραμις ταχέως ἀφίππευσε, πολὺ λειπο-
 8 μένου κατὰ τὸ τάχος τοῦ διώκουτος θηρίου. πάντων
 δὲ φευγόντων ἐπὶ τὴν σχεδίαν, τοσοῦτου πλήθους
 εἰς ἓνα καὶ στενὸν βιαζομένου τόπου οἱ μὲν τῆς
 βασιλείσης ὑπ' ἀλλήλων ἀπέθνησκον συμπατούμενοι ⁵
 καὶ φυρόμενοι παρὰ φύσιν ἀναμιξί ἰππεῖς τε καὶ
 πεξοί, τῶν δὲ Ἰνδῶν ἐπικειμένων ὄσμὸς ἐγένετο
 βίαιος ἐπὶ τῆς γεφύρας διὰ τὸν φόβον, ὥστε πολλοὺς
 ἐξωθουμένους ἐφ' ἐκάτερα μέρη τῆς γεφύρας ἐμπί-
 9 πτειν εἰς τὸν ποταμὸν. ἢ δὲ Σεμίραμις, ἐπειδὴ τὸ ¹⁰
 πλεῖστον μέρος τῶν ἀπὸ τῆς μάχης διασωζομένων
 διὰ τὸν ποταμὸν ἔτυχε τῆς ἀσφαλείας, ἀπέκοψε τοὺς
 συνέχοντας δεσμοὺς τὴν γέφυραν· ὧν λυθέντων ἢ
 μὲν σχεδία κατὰ πολλὰ διαιρεθεῖσα μέρη καὶ συχνοὺς
 ἐφ' ἑαυτῆς ἔχουσα τῶν διωκόντων Ἰνδῶν ὑπὸ τῆς ¹⁵
 τοῦ θεύματος σφοδρότητος ὡς ἔτυχε κατηνέχθη, καὶ
 πολλοὺς μὲν τῶν Ἰνδῶν διέφθειρε, τῇ δὲ Σεμιράμιδι
 πολλὴν ἀσφάλειαν παρεσκεύασε, καλύσασα τὴν τῶν
 10 πολεμίων ἐπ' αὐτὴν διάβασιν. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ
 μὲν τῶν Ἰνδῶν βασιλεύς, διοσημιῶν αὐτῷ γενομέ- ²⁰
 νων καὶ τῶν μάντεων ἀποφαινομένων σημαίνεσθαι
 τὸν ποταμὸν μὴ διαβαίνειν, ἠσυχίαν ἔσχευ, ἢ δὲ ¹³⁴
 Σεμίραμις ἀλλαγὴν ποιησαμένη τῶν αἰχμαλώτων
 ἐπανήλθεν εἰς Βάκτρα, δύο μέρη τῆς δυνάμεως
 ἀποβεβληκυῖα. ²⁵

20 Μετὰ δὲ τινα χρόνον ὑπὸ Νινύου τοῦ υἱοῦ
 δι' εὐνούχου τινὸς ἐπιβουλευθεῖσα, καὶ τὸ παρ'
 Ἄμμωνος λόγιον ἀνανεωσαμένη, τὸν ἐπιβουλεύσαντα

8 σχεδίαν] καὶ add. vulg. 15 ἐπ' αὐτῆς D 20 διοση-
 μέων D, Διὸς σημασιῶν CF 28 Ἄμμωνι CDF.

κακὸν οὐδὲν εἰργάσατο, τοῦναντίου δὲ τὴν βασιλείαν
 αὐτῷ παραδοῦσα καὶ τοῖς ὑπάρχοις ἀκούειν ἐκείνου
 προσταξάσα, ταχέως ἠφάνισεν ἑαυτήν, ὡς εἰς θεοὺς
 κατὰ τὸν χρησμὸν μετασθησομένη. ἔνιοι δὲ μυθο- 2
⁵ λογοῦντές φασιν αὐτὴν γενέσθαι περιστερὰν, καὶ
 πολλῶν ὀρνέων εἰς τὴν οἰκίαν καταπετασθέντων
 μετ' ἐκείνων ἐκπετασθῆναι· διὸ καὶ τοὺς Ἀσσυρίους
 τὴν περιστερὰν τιμᾶν ὡς θεόν, ἀπαθανατίζοντας
 τὴν Σεμίραμιν. αὐτὴ μὲν οὖν βασιλεύσασα τῆς
¹⁰ Ἀσίας ἀπάσης πλὴν Ἰνδῶν ἐτελεύτησε τὸν προειρη-
 μένου τρόπου, βιώσασα μὲν ἔτη ἑξήκοντα δύο, βασι-
 λεύσασα δὲ δύο πρὸς τοῖς τετραράκοντα.

Κτησίας μὲν οὖν ὁ Κνίδιος περὶ Σεμιράμιδος 3
 τοιαῦθ' ἰστόρηκεν· Ἀθήναιος δὲ καὶ τινες τῶν ἄλλων
¹⁵ συγγραφέων φασὶν αὐτὴν ἑταίραν γεγονέναι εὐπρεπῆ,
 καὶ διὰ τὸ κάλλος ἐρωτικῶς ἔχειν αὐτῆς τὸν βασιλέα
 τῶν Ἀσσυρίων. τὸ μὲν οὖν πρῶτον μετρίως αὐτὴν 4
 ἀποδοχῆς τυγχάνειν ἐν τοῖς βασιλείοις, μετὰ δὲ
 ταῦτα γνησίαν ἀναγορευθεῖσαν γυναῖκα πείσαι τὸν
²⁰ βασιλέα πένθ' ἡμέρας αὐτῇ παραχωρῆσαι τῆς βασι-
 λείας. τὴν δὲ Σεμίραμιν ἀναλαβοῦσαν τό τε σκῆπ- 5
 τρον καὶ τὴν βασίλειον στολὴν κατὰ μὲν τὴν πρώτην
 ἡμέραν εὐωχίαν ποιῆσαι καὶ μεγαλοπρεπῆ δεῖπνα,
 ἐν οἷς τοὺς τῶν δυνάμεων ἡγεμόνας καὶ πάντας
²⁵ τοὺς ἐπιφανεστάτους πείσαι συμπράττειν ἑαυτῇ· τῇ
 δ' ὑστεραῖα τοῦ τε πλήθους καὶ τῶν ἀξιολογωτάτων
 ἀνδρῶν ὡς βασίλισσαν θεραπευόντων τὸν μὲν ἄνδρα
 καταβαλεῖν εἰς τὴν εἰρκτὴν, αὐτὴν δὲ φύσει μεγαλ-

επίβολον οὔσαν καὶ τολμηρὰν κατασχεῖν τὴν ἀρχήν, καὶ μέχρι γήρωσ βασιλεύσασαν πολλὰ καὶ μεγάλα κατεργάσασθαι. περὶ μὲν οὖν τῶν κατὰ [τὴν] Σεμίραμιν τοιαύτας ἀντιλογίας εἶναι συμβαίνει παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι.

- 21 Μετὰ δὲ τὸν ταύτης θάνατον Νινύας ὁ Νίνου καὶ Σεμιράμιδος υἱὸς παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν ἤρξεν εἰρηνικῶς, τὸ φιλοπόλεμον καὶ κεινδονευμένον τῆς μητρὸς οὐδαμῶς ζηλώσας. πρῶτον μὲν γὰρ ἐν τοῖς βασιλείοις τὸν ἅπαντα χρόνον διέτριβεν, ὑπ' οὐδε-
 2 νος δρώμενος πλὴν τῶν παλλακίδων καὶ τῶν περὶ 135 αὐτὸν εὐνούχων, ἐξήλου δὲ τρυφὴν καὶ ἡδυμῖαν καὶ τὸ μηδέποτε κακοπαθεῖν μηδὲ μεριμνᾶν, ὑπολαμβάνων βασιλείας εὐδαίμονος εἶναι τέλος τὸ πά-
 3 σαις χοῦσθαι ταῖς ἡδοναῖς ἀνεπικαλύτως. πρὸς δὲ 15 τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἀρχῆς καὶ τὸν κατὰ τῶν ἀρχομένων γινόμενον φόβον κατ' ἐνιαυτὸν μετεπέμπετο στρατιωτῶν ἀριθμὸν ὠρισμένον καὶ στρατηγὸν ἀπὸ
 4 ἔθνους ἐκάστου, καὶ τὸ μὲν ἐκ πάντων ἀθροισθὲν στρατεύμα ἐκτὸς τῆς πόλεως συνεῖχεν, ἐκάστου τῶν 20 ἔθνῶν τὸν εὐνούστατον τῶν περὶ αὐτὸν ἀποδεικνύων ἡγεμόνα· τοῦ δ' ἐνιαυτοῦ διελθόντος μετεπέμπετο πάλιν ἀπὸ τῶν ἔθνῶν τοὺς ἴσους στρατιώ-
 5 τας, καὶ τοὺς προτέρους ἀπέλυεν εἰς τὰς πατρίδας. 25 οὗ συντελουμένου συνέβαινε τοὺς ὑπὸ τὴν βασι-
 λείαν τεταγμένους ἅπαντας καταπεπληγθῆναι, θεωροῦντας ἀεὶ μεγάλας δυνάμεις ἐν ὑπαίθρῳ στρατοπεδευομένας καὶ τοῖς ἀφισταμένοις ἢ μὴ πειθαρ-

3 τὴν om. D 15 ἀνεπικαλύπτως CF 20 ἐκάστη CF
 26 πάντα vulg. 27 δυνάμεις μεγάλας vulg.

χοῦσιν ἐτοιμίην οὔσαν τιμωρίαν. τὰς δὲ κατ' ἐνιαυτὸν 6
ἀλλαγὰς τῶν στρατιωτῶν ἐπενόησεν, ἵνα πρὶν ἢ
καλῶς γνωσθῆναι τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς ἄλλους
ἄπαντας ὑπ' ἀλλήλων, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν δια-
5 χωρίζεται πατρίδα· ὁ γὰρ πολὺς χρόνος τῆς στρα-
τείας ἐμπειρίαν τε τῶν κατὰ τὸν πόλεμον καὶ
φρόνημα τοῖς ἡγεμόσι περικτίθησι, καὶ τὸ πλεῖστον
ἀφορμὰς παρέχεται μεγάλας πρὸς ἀπόστασιν καὶ
συνωμοσίαν κατὰ τῶν ἡγουμένων. τὸ δὲ μὴδ' ὑφ' 7
10 ἐνὸς τῶν ἔξωθεν θεωρεῖσθαι τῆς μὲν περὶ αὐτῶν
τρυφῆς ἄγνοιαν παρείχετο πᾶσι, καθάπερ δὲ θεὸν
ἀόρατον διὰ τὸν φόβον ἕκαστος οὐδὲ λόγῳ βλασ-
φημεῖν ἐτόλμα. στρατηγούς δὲ καὶ σατραπάς καὶ
διοικητάς, ἔτι δὲ δικαστάς καθ' ἕκαστον ἔθνος ἀπο-
15 δεύξας καὶ ἄλλα πάντα διατάξας ὡς ποτ' ἔδοξεν
αὐτῷ συμφέρειν, τὸν τοῦ ζῆν χρόνον κατέμεινεν ἐν
τῇ Νίνῳ. παραπλησίως δὲ τούτῳ καὶ οἱ λοιποὶ 8
βασιλεῖς, παῖς παρὰ πατρὸς διαδεχόμενος τὴν ἀρχήν,
ἐπὶ γενεὰς τριάκοντα ἐβασίλευσαν μέχρι Σαρδανα-
20 πάλλου· ἐπὶ τούτου γὰρ ἡ τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονία
μετέπεσεν εἰς Μήδους, ἔτη διαμείνασα πλείω τῶν
χιλίων καὶ τριακοσίων [ἔτι δ' ἐξήκοντα], καθάπερ
φησὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἐν τῇ δευτέρῳ βίβλῳ.
136 Τὰ δ' ὀνόματα πάντα τῶν βασιλέων καὶ τὸ 22
25 πλῆθος τῶν ἐτῶν ὧν ἕκαστος ἐβασίλευσεν οὐ κατ-
επίγει γράφειν διὰ τὸ μὴδὲν ὑπ' αὐτῶν πεπραχθῆαι

2 καταλλαγὰς II 4 ἀπ' D εἰς τ. ἰ. ἕκαστος χωρί-
ξῆται π. vulg. 7 τὸ A, τὸ μὲν ceteri 8 μεγάλας om. II
10 μὲν] ἀληθοῦς add. CF 13 δὲ] τε D 16 ἐν om. CF
18 παρὰ om. D 19 Σαρδαναπάλλου vulg. (semper) 22 ἔτι
δ' ἐξήκοντα codices; cf. c. 28, 8 24 πάντων F.

μνήμης ἄξιον. μόνη γὰρ τέτευχεν ἀναγραφῆς ἢ
 πεμφθεῖσα συμμαχία τοῖς Τρωσὶν ὑπ' Ἀσσυρίων,
² ἧς ἐστρατήγει Μέμνων ὁ Τιθωνοῦ. Τευτάμου γὰρ
 βασιλεύοντος τῆς Ἀσίας, ὃς ἦν εἰκοστὸς ἀπὸ Νινύου
 τοῦ Σεμιράμιδος, φασὶ τοὺς μετ' Ἀγαμέμνονος ⁵
 Ἑλλήνας ἐπὶ Τροίαν στρατεῦσαι, τὴν ἡγεμονίαν
 ἐχόντων τῆς Ἀσίας τῶν Ἀσσυρίων ἔτη πλείω τῶν
 χιλίων. καὶ τὸν μὲν Πρίαμον βαρυνόμενον τῷ πο-
 λέμῳ καὶ βασιλεύοντα τῆς Τρωάδος, ὑπήκοον δ'
 ὄντα τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀσσυρίων, πέμψαι πρὸς αὐτὸν ¹⁰
 πρεσβευτὰς περὶ βοηθείας· τὸν δὲ Τευτάμον μυρίους
 μὲν Αἰθίοπας, ἄλλους δὲ τοσοῦτους Σουσιανοὺς σὺν
 ἔρμασι διακοσίοις ἐξαποστεῖλαι, στρατηγὸν ἐπικατα-
³ στήσαντα Μέμνονα τὸν Τιθωνοῦ. καὶ τὸν μὲν
 Τιθωνόν, κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους τῆς Περσίδος ¹⁵
 ὄντα στρατηγόν, εὐδοκιμεῖν παρὰ τῷ βασιλεῖ μάλιστα
 τῶν καθεσταμένων ἐπάρχων, τὸν δὲ Μέμνονα τὴν
 ἡλικίαν ἀκμάζοντα διαφέρειν ἀνδρεία τε καὶ ψυχῆς
 λαμπρότητι. οἰκοδομῆσαι δ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἄκρας
 τὰ ἐν Σούσοις βασίλεια τὰ διαμείναντα μέχρι τῆς ²⁰
 Περσῶν ἡγεμονίας, κληθέντα δ' ἀπ' ἐκείνου Με-
 μνόνεια· κατασκευάσαι δὲ καὶ διὰ τῆς χώρας λεω-
 φόρον ὁδὸν τὴν μέχρι τῶν νῦν χρόνων ὀνομαζο-
⁴ μένην Μεμνόνεια. ἀμφισβητοῦσι δὲ καὶ οἱ περὶ
 τὴν Αἴγυπτον Αἰθίοπες, λέγοντες ἐν ἐκείνοις τοῖς ²⁵
 τόποις γεγρονέναι τὸν ἄνδρα τοῦτον, καὶ βασίλεια
 παλαιὰ δεικνύουσιν, ἃ μέχρι τοῦ νῦν ὀνομάζεσθαι

⁴ Νίνου D ⁷ τῶν Ἀσσ.] τῶν om. D ¹³ καταστήσαντα Π
¹⁶ ὄντα στ. τ. Περσίδος vulg. ²³ τὴν om. D ²⁴ Με-
 μνόνειον vulg.

φασι Μεινόνεια. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῖς Τρωσὶ λέγεται 5
 βοηθήσαι τὸν Μέμνονα μετὰ δισμυρίων μὲν πεζῶν,
 ἀρμάτων δὲ διακοσίων· ὃν θαυμασθήναι τε δι' ἀν-
 δρείαν καὶ πολλοὺς ἀνελεῖν ἐν ταῖς μάχαις τῶν
 5 Ἑλλήνων, τὸ δὲ τελευταῖον ὑπὸ Θετταλῶν ἐνεδρευ-
 θέντα κατασφαγήναι· τοῦ δὲ σώματος τοὺς Αἰθίοπας
 ἐγκρατεῖς γενομένους κατακαῦσαι τε τὸν νεκρὸν καὶ
 τὰ ὄσῃα πρὸς Τιθωνὸν ἀποκομίσαι. περὶ μὲν οὖν
 Μέμνονος τοιαῦτ' ἐν ταῖς βασιλικαῖς ἀναγραφαῖς
 10 ἱστορεῖσθαι φασιν οἱ βάρβαροι.

Σαρδανάπαλλος δέ, τριακοστὸς μὲν ὢν ἀπὸ 23
 Νίνου τοῦ συστησαμένου τὴν ἡγεμονίαν, ἔσχατος δὲ
 γενόμενος Ἀσσυρίων βασιλεύς, ὑπερῆφεν ἅπαντας
 τοὺς πρὸ αὐτοῦ τρυφῇ καὶ ἰσχυρίᾳ. χωρὶς γὰρ τοῦ
 15 μηδ' ὑφ' ἐνὸς τῶν ἔξωθεν ὀρᾶσθαι βίον ἔζησε γυ-
 ναικός, καὶ διαιτώμενος μὲν μετὰ τῶν παλλακίδων,
 πορφύραν δὲ καὶ τὰ μαλακώτατα τῶν ἐρίων ταλα-
 137 σιουργῶν, στολὴν μὲν γυναικείαν ἐνεδεδύκει, τὸ δὲ
 πρόσωπον καὶ πᾶν τὸ σῶμα ψιμυθίοις καὶ τοῖς
 20 ἄλλοις τοῖς τῶν ἑταίρων ἐπιτηδεύμασιν ἀπαλώτερον
 πάσης γυναικὸς τρυφεράς κατεσκεύαστο. ἐπετήδευσε 2
 δὲ καὶ τὴν φωνὴν ἔχειν γυναικώδη καὶ κατὰ τοὺς
 πότους οὐ μόνον ποτῶν καὶ βρωτῶν τῶν δυνα-
 μένων μάλιστα τὰς ἡδονὰς παρέχεσθαι συνεχῶς
 25 ἀπολαύειν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀφροδισιακὰς τέρψεις μετα-
 διώκειν ἀνδρὸς ἅμα καὶ γυναικός· ἐχρήτητο γὰρ ταῖς
 ἐπ' ἀμφοτέρω συνουσίαις ἀνέδην, τῆς ἐκ τῆς πράξεως

2 βοηθήσαντα II 3 ὃν θαυμασθήναι] ὀνομασθήναι II
 4 ἐν τ. μ. ἀνελεῖν vulg. 7 τε om. CF 8 οὖν] τοῦ add. vulg.
 15 γυναικός] γυναικώδη II 23 βρωτῶν καὶ ποτῶν vulg.

3 αἰσχύνῃς οὐδὲν ὄλωσ φροντίζων. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ
 προήχθη τρυφῆς καὶ τῆς αἰσχίστης ἡδονῆς καὶ
 ἀκροασίας ὥστ' ἐπικηδεῖον εἰς αὐτὸν ποιῆσαι καὶ
 παραγγεῖλαι τοῖς διαδόχοις τῆς ἀρχῆς μετὰ τὴν ἐαυ-
 τοῦ τελευτήν ἐπὶ τὸν τάφον ἐπιγράψαι τὸ συγγρα- 5
 φὲν μὲν ὑπ' ἐκείνου βαρβαρικῶς, μεθερμηνευθὲν
 δὲ ὕστερον ὑπὸ τινος Ἑλληνοσ,

εὖ εἰδὼς ὅτι θυητὸς ἔφυς, σὸν θυμὸν ἄεξε
 τερόμενος θαλίησι· θανόντι σοι οὔτις ὄνησις.
 καὶ γὰρ ἐγὼ σποδὸς εἰμι, Νίνου μεγάλης βα- 10
 σιλεύσας.

ταῦτ' ἔχω ὄσσ' ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα καὶ μετ'
 ἔρωτος

τέρπν' ἔπαθον, τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια κεῖνα
 λέλειπται. 15

4 τοιοῦτος δ' ἦν τὸν τρόπον οὐ μόνον αὐτὸς αἰσχροῶς
 κατέστρεψε τὸν βίον, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἀσσυρίων ἡγε-
 μονίαν ἄρδην ἀνέτρεψε, πολυχρονωτάτην γενομέ-
 24 νην τῶν μνημονευομένων. Ἀρβάκης γάρ τις, Μῆδος
 μὲν τὸ γένος, ἀνδρεία δὲ καὶ ψυχῆς λαμπρότητι 20
 διαφέρων, ἐστρατήγει Μήδων τῶν κατ' ἐνιαυτὸν
 ἐκπεμπομένων εἰς τὴν Νίνου. κατὰ δὲ τὴν στρα-
 τείαν γενόμενος συνήθησ τῷ στρατηγῷ τῶν Βαβυ-
 λωνίων, ὑπ' ἐκείνου παρεκλήθη καταλύσαι τὴν τῶν
 2 Ἀσσυρίων ἡγεμονίαν. ἦν δ' οὗτος ὄνομα μὲν Βέ- 25
 λεσς, τῶν δ' ἱερῶν ἐπισημότατος, οὗς Βαβυλώ-
 νιοι καλοῦσι Χαλδαίους. ἐμπειρίαν οὖν ἔχων με-
 γίστην ἀστρολογίας τε καὶ μαντικῆς προέλεγε τοῖς

8—10 tres versus om. II 8 ἄεξε Tzetzes, Chil. 3, 453;
 δέξει D 9 ὄνησει D 22 στρατιᾶν DF 25 Βέλεσις CF.

πολλοῖς τὸ ἀποβησόμενον ἀδιαπτάτως· διὸ καὶ
 θαναμαζόμενος ἐπὶ τούτοις τῷ στρατηγῷ τῶν Μήδων
 ὄντι φίλῳ προεῖπεν ὅτι πάντως αὐτὸν δεῖ βασιλεῦ-
 σαι πάσης τῆς χώρας ἧς ἄρχει Σαρδανάπαλλος. ὁ 3
 δ' Ἀρβάκης ἐπαινέσας τὸν ἄνδρα, τούτῳ μὲν ἐπηγ-
 γείλατο δώσειν σατραπείαν τῆς Βαβυλωνίας, τῆς
 πράξεως ἐπὶ τέλος ἐλθούσης, αὐτὸς δὲ καθαπερεῖ
 τινος θεοῦ φωνῇ μετεωρισθεὶς τοῖς τε ἡγεμόσι τῶν
 ἄλλων ἔθνῶν συνίστατο καὶ πρὸς τὰς ἐστιάσεις καὶ
 10 κοινὰς ὀμιλίας ἐκτενῶς ἅπαντας παρελάμβανε, φι-
 138 λίαν κατασκευάζων πρὸς ἕκαστον. ἐφιλοτιμήθη δὲ 4
 καὶ τὸν βασιλέα κατ' ὄψιν ἰδεῖν καὶ τὸν τούτου
 βίον ὅλον κατασκέψασθαι. διόπερ δούς τιμι τῶν
 εὐνούχων χρυσῆν φιάλην εἰσήχθη πρὸς τὸν Σαρδα-
 15 νάπαλλον, καὶ τῆν τε τρυφήν αὐτοῦ καὶ τὸν γυ-
 ναικῶδη τῶν ἐπιτηδευμάτων ζῆλον ἀκριβῶς κατα-
 νοήσας κατεφρόνησε μὲν τοῦ βασιλέως ὡς οὐδενὸς
 ἀξίου, προήχθη δὲ πολὺ μᾶλλον ἀντέχεσθαι τῶν
 δοθειςῶν ἐλπίδων ὑπὸ τοῦ Χαλδαίου. τέλος δὲ 5
 20 συνωμοσίαν ἐποίησατο πρὸς τὸν Βέλεσυν, ὥστε αὐτὸν
 μὲν Μήδους ἀποστῆσαι καὶ Πέρσας, ἐκείνον δὲ πείσαι
 Βαβυλωνίους κοινωνῆσαι τῆς πράξεως καὶ τὸν τῶν
 Ἀράβων ἡγεμόνα φίλον ὄντα προσλαβέσθαι πρὸς
 τὴν τῶν ὄλων ἐπίθεσιν. ὡς δ' ὁ ἐνιαύσιος τῆς 6
 25 στρατείας διεληλύθει χρόνος, διαδοχῆς δ' ἑτέρας
 ἐλθούσης ἀπελύθησαν οἱ πρότεροι κατὰ τὸ ἔθος
 εἰς τὰς πατρίδας, ἐνταῦθα ὁ Ἀρβάκης ἔπεισε τοὺς

10 φίλιος D 11 ἐγκατασκευάζων codices, corr. Gemistus
 12 ὅλον τούτου βίον vulg. 15 τε om. D 23 Ἀράβων]
 βαρβάρων II.

μὲν Μήδους ἐπιθέσθαι τῇ βασιλείᾳ, Πέρσας δ' ἐπ' ἐλευθερίᾳ κοινωνῆσαι τῆς συνωμοσίας. παρακλησίως δὲ καὶ ὁ Βέλεσος τοὺς τε Βαβυλωνίους ἔπεισεν ἀντέχεσθαι τῆς ἐλευθερίας, καὶ πρεσβεύσας εἰς Ἀραβίαν παρεστήσατο τὸν ἡγούμενον τῶν ἐγγυρίων, ὅντα φίλον αὐτοῦ καὶ ξένον, μετασχεῖν τῆς ἐπιθέ-
 7 σεως. τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διελθόντος πάντες οὗτοι πληθὸς στρατιωτῶν συναγαρόντες ἤκον πανδημεὶ πρὸς τὴν Νίνον, τῷ μὲν λόγῳ διαδοχὴν ἄγοντες, ὡς ἦν σύνηθες, τῇ δ' ἀληθείᾳ καταλύ-
 8 σοντες τὴν τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονίαν. ἀθροισθέντων οὖν τῶν προειρημένων τεττάρων ἔθνων εἰς ἓνα τόπον, ὁ μὲν σύμπας αὐτῶν ἀριθμὸς ὑπῆρχεν εἰς τετταράκοντα μυριάδας, εἰς μίαν δὲ παρεμβολὴν συνελθόντες ἐβουλεύοντο κοινῇ περὶ τοῦ συμφέ-
 25 ροντος. Σαρδανάπαλλος δὲ γνοὺς τὴν ἀπόστασιν εὐθύς ἐξήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὰς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἔθνων δυνάμεις. καὶ τὸ μὲν πρῶτον γενομένης ἐν τῷ πεδίῳ παρατάξεως ἐλείφθησαν οἱ τὴν ἀπόστασιν ποιησάμενοι, καὶ πολλοὺς ἀποβαλόντες συνε-
 20 διάχθησαν εἰς ὄρος ἀπέχον τῆς Νίνου σταδίους ἑβδομήκοντα· μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν καταβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πεδίον καὶ πρὸς μάχην παρασκευαζομένων, ὁ μὲν Σαρδανάπαλλος ἀντιτάξας τὴν ἰδίαν στρατιὰν προαπέστειλε πρὸς τὸ τῶν πολεμίων στρατό-
 25 πεδον τοὺς κηρύξοντας διότι Σαρδανάπαλλος τοῖς μὲν ἀνελοῦσιν Ἀρβάκην τὸν Μῆδον δώσει χρυσίου διακόσια τάλαντα, τοῖς δὲ ζῶντα παραδοῦσι χρῆ-

2 συνωμοσίας Dindorf, ἡγεμονίας libri 19 παρατάξεως] μάχης D.

ματα μὲν δωρήσεται δις τοσαῦτα, τῆς δὲ Μηδίας
 ὑπαρχον καταστήσει. παραπλησίως δ' ἐπηγγέλατο 3
 δώσειν δωρεὰς τοῖς Βέλεσυν τὸν Βαβυλώνιον ἀνε-
 λοῦσιν ἢ ζωγήσασιν. οὐδενὸς δὲ προσέχοντος τοῖς
 5 κηρύγμασι, συνῆψε μάχην, καὶ πολλοὺς μὲν ἐφό-
 νευσε τῶν ἀποστατῶν, τὸ δ' ἄλλο πλῆθος συνε-
 139 δίαξεν εἰς τὴν ἐν τοῖς ὄρεσι παρεμβολήν. οἱ δὲ 4
 περὶ τὸν Ἀρβάκην διὰ τὰς ἤττας ἀθυμοῦντες συνή-
 γαγον τῶν φίλων συνέδριον καὶ προέθηκαν βουλήν
 10 τί δέοι πράττειν. οἱ πλείστοι μὲν οὖν ἔφασαν δεῖν 5
 εἰς τὰς πατρίδας ἀπιέναι καὶ τόπους ὄχυροὺς κατα-
 λαμβάνεσθαι καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς τὸν πόλεμον
 χρησίμων τὴν ἐνδεχομένην παρασκευὴν ποιεῖσθαι.
 Βέλεσος δ' ὁ Βαβυλώνιος, φήσας τοὺς θεοὺς αὐτοῖς
 15 σημαίνειν μετὰ πόνων καὶ κακοπαθείας ἐπὶ τέλος
 ἄξειν τὴν προαίρεσιν, καὶ τὰλλα παρακαλέσας ἐν-
 δεχομένως, ἐπεισεν ἅπαντας ὑπομένειν τοὺς κινδύ-
 νους. γενομένης οὖν τρίτης παρατάξεως πάλιν ὁ 6
 βασιλεὺς ἐνίκησε, καὶ τῆς τε παρεμβολῆς τῶν ἀπο-
 20 στατῶν ἐκυρίευσε καὶ τοὺς ἠττηθέντας ἐδίαξε μέχρι
 τῶν ὄρων τῆς Βαβυλωνίας· συνέβη δὲ καὶ τὸν Ἀρ-
 βάκην αὐτὸν λαμπρότατα κινδυνεύσαντα καὶ πολ-
 λοὺς ἀνελόντα τῶν Ἀσσυρίων γενέσθαι τραυματίαν.
 τηλικούτων δ' ἐλαττωμάτων κατὰ τὸ συνεχὲς γι- 7
 25 νομένων τοῖς ἀφεστηκόσιν, οἱ τὰς ἡγεμονίας ἔχου-
 τες ἀπελπίσαντες περὶ τῆς νίκης παρεσκευάζοντο
 διαχωρίζεσθαι πρὸς τοὺς οἰκείους ἕκαστοι τόπους.

2 ἔπαρχον vulg. παραπλησίως Gemistus 8 τὴν
 ἤτταν II 18 τρίτης om. II 19 τε παρεμβολῆς] παρεμ-
 βολῆς καὶ vulg. 23 τῶν] ὑπὸ τῶν D 24 γενομένων vulg.

8 ὁ δὲ Βέλεσος ἐν ὑπαίθρῳ τὴν νύκτα διηγουμένηως
καὶ περὶ τὴν τῶν ἄστρον παρατήρησιν φιλοτιμηθεὶς,
ἔφησε τοῖς ἀπηλπικόσι τὰ πράγματα, ἃν πένθ' ἡμέ-
ρας ἀναμείνωσιν, αὐτομάτην ἤξειν βοήθειαν καὶ
μεταβολὴν ἔσεσθαι τῶν ὅλων παμμεγέθη εἰς τοῦ- 5
ναντίον· ταῦτα γὰρ ὄραν διὰ τῆς τῶν ἄστρον ἐμ-
πειρίας προσημαίνοντας αὐτοῖς τοὺς θεοὺς. καὶ παρε-
κάλει ταύτας τὰς ἡμέρας μείναντας πείραν λαβεῖν
τῆς ἰδίας τέχνης καὶ τῆς τῶν θεῶν εὐεργεσίας.
26 μετακληθέντων οὖν πάντων πάλιν καὶ τὸν ἔρισμῶ- 10
νον χρόνον ἀναμεινάντων, ἥνέ τις ἀπαγγέλλων διότι
δύναμις ἐκ τῆς Βακτριανῆς ἀπεσταλμένη τῷ βασι-
2 λεῖ πλησίον ἐστὶ πορευομένη κατὰ σπουδῆν. ἔδο-
ξεν οὖν τοῖς περὶ τὸν Ἀρβάκην ἀπαντῆσαι τοῖς
στρατηγοῖς τὴν ταχίστην ἀναλαβόντας τῶν στρατιω- 15
τῶν τοὺς κρατίστους καὶ μάλιστα εὐζώνους, ὅπως,
ἂν μὴ διὰ τῶν λόγων τοὺς Βακτριανοὺς δύνωνται
πεῖσαι συναποστῆναι, τοῖς ὅπλοις βιάσωνται μετα-
3 σχεῖν τῶν αὐτῶν ἐλπίδων. τέλος δὲ πρὸς τὴν ἐλευ-
θερίαν ἀσμένως ὑπακουσάντων τὸ μὲν πρῶτον τῶν 20
ἡγεμόνων, ἔπειτα καὶ τῆς ὅλης δυνάμεως, πάντες
4 ἐν ταύτῳ κατεστρατοπέδευσαν. ὅτε δὲ συνέβη τὸν
βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων τὴν μὲν ἀπόστασιν τῶν Βακ-
τριανῶν ἀγνοοῦντα, ταῖς δὲ προγεγενημέναις εὐημε-
ρίαις μετεωρισθέντα, τραπήναι πρὸς ἄνεσιν, καὶ 25
τοῖς στρατιώταις διαδοῦναι πρὸς εὐωχίαν ἱερεῖα καὶ
πλήθος οἴνου τε καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων. διό-

10 πάλιν ἀπάντων vulg. 17 δυνήσονται D 19 τέλος
δὲ] τούτων δὲ aut ὧν conicio (nisi forte maior lacuna subest)
26 μεταδοῦναι Π.

περὶ τῆς δυνάμεως ἀπάσης ἐστιωμένης, οἱ περὶ τὸν
 Ἀρβάκην παρὰ τινῶν αὐτομόλων πυθόμενοι τὴν ἐν
 τῇ παρεμβολῇ τῶν πολεμίων ῥαθυμίαν καὶ μέθην,
 140 νυκτὸς ἀπροσδοκῆτως τὴν ἐπίθεσιν ἐποιήσαντο.
 5 προσπεσόντες δὲ συντεταγμένοι μὲν ἀσυντάκτοις, 5
 ἔτοιμοι δ' ἀπαρασκεύοις, τῆς τε παρεμβολῆς ἐκρά-
 τησαν καὶ τῶν στρατιωτῶν πολλοὺς ἀνελόντες τοὺς
 ἄλλους μέχρι τῆς πόλεως κατεδίωξαν. μετὰ δὲ ταῦτα 6
 ὁ μὲν βασιλεὺς Γαλαιμένην τὸν ἀδελφὸν τῆς γυ-
 10 ναικὸς ἀποδείξας στρατηγόν, αὐτὸς τῶν κατὰ τὴν
 πόλιν ἐπιμέλειαν ἐποιεῖτο· οἱ δ' ἀποστάται κατὰ τὸ
 πεδίον τὸ πρὸ τῆς πόλεως παραταξάμενοι δυσὶ μά-
 χαις ἐνίκησαν τοὺς Ἀσσυρίους, καὶ τὸν τε Γαλαι-
 μένην ἀνείλον καὶ τῶν ἀντιταξαμένων τοὺς μὲν ἐν
 15 τῇ φυγῇ κατέσφαξαν, τοὺς δ' ἀποκλεισθέντας τῆς
 εἰς τὴν πόλιν ἐπανόδου καὶ συναναγκασθέντας ἑαυ-
 τοὺς ῥιπτεῖν εἰς τὸν Εὐφράτην ποταμὸν πλὴν ὀλί-
 γων ἄπαντας ἀνείλον. τοσοῦτο δὲ πλῆθος ἦν τῶν 7
 φονευθέντων ὥστε τὸ φερόμενον ῥεῦμα κραθὲν αἵ-
 20 ματι τὴν χροῶν ἐφ' ἰκανὸν τόπον μεταβαλεῖν. ἔπειτα
 τοῦ βασιλέως συγκλεισθέντος εἰς πολιορκίαν πολλὰ
 τῶν ἐθνῶν ἀφίστατο, ἐκάστου πρὸς τὴν ἐλευθερίαν
 αὐτομολοῦντος. ὁ δὲ Σαρδανάπαλλος ὄρων τὴν ὅλην 8
 βασιλείαν ἐν τοῖς μεγίστοις οὖσαν κινδύνοις, τοὺς
 25 μὲν υἱοὺς τρεῖς ὄντας καὶ θυγατέρας δύο μετὰ πολ-
 λῶν χρημάτων εἰς Παφλαγονίαν ἀπέστειλε πρὸς
 Κότταν τὸν ἑπαρχον, ὄντα τῶν ἀρχομένων εὐνού-
 στατον, αὐτὸς δὲ βιβλιαφόρους ἀποστείλας πρὸς

9 et 13 Σαλαιμένην II 22 ἀφίστατο] ἀφίσταντο τοῦ
 βασιλέως D 27 τὸν om. D.

ἅπαντας τοὺς ὑπ' αὐτὸν τεταγμένους μετεπέμπετο
 δυνάμεις καὶ τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν παρεσκευά-
 9 ζετο. ἦν δ' αὐτῷ λόγιον παραδεδομένον ἐκ προ-
 γόνων ὅτι τὴν Νίνον οὐδεὶς ἐλεῖ κατὰ κράτος, ἐὰν
 μὴ πρότερον ὁ ποταμὸς τῇ πόλει γένηται πολέμιος.⁵
 ὑπολαμβάνων οὖν τοῦτο μηδέποτε ἔσεσθαι, ταῖς ἐλ-
 πίσι ἀντεῖχε, διανοούμενος ὑπομένειν τὴν πολιορκίαν
 καὶ τὰ παρὰ τῶν ὑποτεταγμένων ἀποσταλησό-
 27 μενα στρατόπεδα προσδέχεσθαι. οἱ δ' ἀποστάται
 τοῖς προτερήμασιν ἐπαρθέντες προσέκειντο μὲν τῇ¹⁰
 πολιορκίᾳ, διὰ δὲ τὴν ὀχυρότητα τῶν τειχῶν οὐδὲν
 ἠδύναντο βλάψαι τοὺς ἐν τῇ πόλει· πετροβόλοι γὰρ
 ἢ χελῶναι χωστρίδες ἢ κριοὶ πρὸς ἀνατροπὴν μεμη-
 χανημένοι τειχῶν οὐπω κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς
 εὔρηντο. τῶν δ' ἐπιτηδείων ἀπάντων οἱ κατὰ τὴν¹⁵
 πόλιν πολλὴν εἶχον δαψίλειαν, προνενομημένου τοῦ
 βασιλέως τούτου τοῦ μέρους. διὸ καὶ χρονιζούσης
 τῆς πολιορκίας ἐπ' ἔτη μὲν δύο προσέκειντο προσ-
 βολὰς ποιούμενοι τοῖς τείχεσι καὶ τῆς ἐπὶ τὴν χώ-
 ραν ἐξόδου τοὺς ἐκ τῆς πόλεως εἰργοντες· τῷ τρίτῳ²⁰
 δ' ἔτει συνεχῶς ὕμβρων μεγάλων καταρραγέντων
 συνέβη τὸν Εὐφράτην μέγαν γενόμενον κατακλύσαι
 τε μέρος τῆς πόλεως καὶ καταβαλεῖν τὸ τεῖχος ἐπὶ
 2 σταδίου εἴκοσιν. ἐνταῦθα ὁ βασιλεὺς νομίσας τετε-
 λέσθαι τὸν χρησμὸν καὶ τῇ πόλει τὸν ποταμὸν γε-
 141 γονέναι φανερῶς πολέμιον, ἀπέγνων τὴν σωτηρίαν.²⁶
 ἵνα δὲ μὴ τοῖς πολεμίοις ὑποχείριος γένηται, πυ-

6 οὖν] δὲ vulg. 7 ἀντεῖχετο II 8 ὑποτεταγμένων]
 ἐπάρχων ABD¹ 9 προσεδέχετο vulg. 15 ἐξέσθη II
 23 τε om. CD, τι Gemistus 27 γένηται ὑποχείριος vulg.

ρὰν ἐν τοῖς βασιλείοις κατεσκεύασεν ὑπερμεγέθη,
 καὶ τὸν τε χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον ἅπαντα, πρὸς
 δὲ τούτοις τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα πᾶσαν ἐπὶ ταύτην
 ἐσώρευσε, τὰς δὲ παλλακίδας καὶ τοὺς εὐνούχους
 5 συγκλείσας εἰς τὸν ἐν μέσῃ τῇ πυρᾷ κατεσκευασμέ-
 νον οἶκον ἅμα τούτοις ἅπασιν ἑαυτὸν τε καὶ τὰ
 βασίλεια κατέκαυσεν. οἱ δ' ἀποστάται πυθόμενοι τὴν 3
 ἀπώλειαν τὴν Σαρδαναπάλλου, τῆς μὲν πόλεως ἐκρά-
 τησαν εἰσπεσόντες κατὰ τὸ πεπτωκὸς μέρος τοῦ
 10 τείχους, τὸν δ' Ἀρβάκην ἐνδύσαντες τὴν βασιλικὴν
 στολὴν προσηγόρευσαν βασιλέα, καὶ τὴν τῶν ὅλων
 ἔξουσίαν ἐπέτρεψαν.

Ἐνθα δὴ τοῦ βασιλέως τοῖς συναγωνισαμένοις 28
 στρατηγοῖς δωρεὰς τε διαδόντος κατὰ τὴν ἀξίαν καὶ
 15 σατράπας ἐθνῶν καθιστάντος, προσελθὼν αὐτῷ Βέ-
 λεσς ὁ Βαβυλώνιος, ὁ προειπὼν ὅτι βασιλεὺς ἔσται
 τῆς Ἀσίας, τῆς τε εὐεργεσίας ὑπέμνησε καὶ τὴν Βα-
 βυλῶνος ἀρχὴν ἡξίου δοῦναι, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς
 ὑπέσχετο. ἀπεφαίνετο δὲ καὶ κατὰ τοὺς κινδύνους 2
 20 ἑαυτὸν εὐχὴν πεποιῆσθαι τῷ Βήλῳ Σαρδαναπάλλου
 κρατηθέντος καὶ τῶν βασιλείων ἐμπυρισθέντων ἀπο-
 κομιεῖν τὴν σποδὸν τὴν ἐκ τούτων εἰς Βαβυλῶνα,
 καὶ πλησίον τοῦ τεμένου τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ποτα-
 μοῦ καταθέμενον χῶμα κατασκευάσειν τὸ παρεξό-
 25 μενον τοῖς κατὰ τὸν Εὐφράτην πλέουσιν ἀθάνατον
 ὑπόμνημα τοῦ καταλύσαντος τὴν Ἀσσυρίων ἀρχήν.

8 τὴν om. CF 12 ἔξουσίαν] αὐτῷ add. vulg. 14
 στρατηγοῖς om. II διδόντος vulg. 17 Βαβυλωνίαν vulg.
 21 τῶν] ἄλλων add. vulg. 22 τὴν ἐκ] ἐκ vulg. 23 καὶ
 τοῦ ποταμοῦ om. II. 26 καταλύσαντος] βασιλέως add. D.

3 τοῦτο δ' ἤτειτο πνθόμενος [παρά] τινος εὐνούχου
 τὰ περὶ τὸν ἄργυρον καὶ χρυσόν, ὃν διαδράντα καὶ
 4 πρὸς αὐτὸν αὐτομολήσαντα κατέκρυψε. ὁ δ' Ἀρ-
 βάκης τούτων οὐδὲν εἰδὼς διὰ τὸ πάντας τοὺς ἐν
 τοῖς βασιλείοις συγκατακαῆναι τῷ βασιλεῖ, τὴν τε⁵
 σποδὸν ἀποκομίσαι καὶ τὴν Βαβυλῶνα ἔχειν ἀτελῆ
 συνεχώρησεν. εἶθ' ὁ μὲν Βέλεσος πλοῖα παραστη-
 σάμενος μετὰ τῆς σποδοῦ τὸ πλεῖστον τοῦ τε ἄρ-
 γύρου καὶ τοῦ χρυσοῦ συντόμως ἀπέστειλεν εἰς
 Βαβυλῶνα· ὁ δὲ βασιλεύς, μηνυθείσης αὐτῷ τῆς¹⁰
 πράξεως αὐτοφόρου, δικαστὰς ἀπέδειξε τοὺς συνα-
 5 γωνισαμένους στρατηγούς. τοῦ πράξαντος δ' ὁμο-
 λογοῦντος ἀδικεῖν, τὸ μὲν δικαστήριον αὐτοῦ θά-
 νατον κατέγνω, ὁ δὲ βασιλεύς, μεγαλόψυχος ὢν καὶ
 τὴν ἀρχὴν τῆς ἡγεμονίας βουλόμενος ἐπιεικῆ παρε-¹⁵
 χεσθαι, τῶν τε κινδύνων ἀπέλυσε τὸν Βέλεσον καὶ
 τὸν ἀποκεκομισμένον ἄργυρον καὶ χρυσόν ἔχειν
 συνεχώρησεν· ὁμοίως δὲ καὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς δοθεῖσαν
 ἐξουσίαν τῆς Βαβυλῶνος οὐκ ἀφείλετο, φήσας μελ-²⁰
 ζονας εἶναι τὰς ἐξ αὐτοῦ προγεγενημένας εὐεργεσίας
 6 τῶν ὕστερον ἀδικημάτων. διαβοηθείσης δὲ τῆς ἐπι-
 εικείας δὴ τὴν τυχοῦσαν εὐνοίαν ἅμα καὶ δόξαν
 παρὰ τῶν ἔθνῶν ἀπηνέγκτο, πάντων κρινόντων¹⁴²
 ἄξιον εἶναι τῆς βασιλείας τὸν οὕτω προσενεχθέντα
 7 τοῖς ἀδικήσασιν. ὁ δ' οὖν Ἀρβάκης τοῖς κατὰ τὴν²⁵
 πόλιν ἐπιεικῶς προσενεχθεὶς αὐτοὺς μὲν κατὰ κώμας

1 παρά D², om. cet. 2 διαδράσαντα D 9 εἰς] εἰς
 τὴν vulg. 11 αὐτοφόρου cod. συναγωνιζόμενος vulg.
 14 κατέγνω θάνατον vulg. 18 δοθεῖσαν ἐξ ἀρχῆς vulg.
 22 ἅμα Dindorf, ἀλλὰ libri.

διώκισε, τὰς ἰδίας κτήσεις ἐκάστοις ἀποδοὺς, τὴν δὲ πόλιν εἰς ἕδαφος κατέσκαψεν. ἔπειτα τὸν τε ἄργυρον καὶ χρυσὸν τὸν ἐκ τῆς πυρᾶς ὑπολειφθέντα πολλῶν ὄντα ταλάντων ἀπεκόμισε τῆς Μηθίας εἰς
 5 Ἐκβάτανα. ἡ μὲν οὖν ἡγεμονία τῶν Ἀσσυρίων ἀπὸ 8
 Νίνου διαμείνασα τριάκοντα μὲν γενεάς, ἔτη δὲ πλείω τῶν χιλίων καὶ τριακοσίων, ὑπὸ Μήδων κατελύθη τὸν προειρημένον τρόπον.

Ἡμῖν δ' οὐκ ἀνάρμοστον εἶναι δοκεῖ περὶ τῶν 29
 10 ἐν Βαβυλῶνι Χαλδαίων καὶ τῆς ἀρχαιότητος αὐτῶν βραχέα διελθεῖν, ἵνα μηδὲν παραλείπωμεν τῶν ἀξίων μνήμης. Χαλδαῖοι τοίνυν τῶν ἀρχαιο- 2
 τάτων ὄντες Βαβυλωνίων τῇ μὲν διαιρέσει τῆς πολιτείας παραπλησίαν ἔχουσι τάξιν τοῖς κατ' Αἴ-
 15 γυπτον ἱερεῦσι· πρὸς γὰρ τῇ θεραπείᾳ τῶν θεῶν τεταρμένοι πάντα τὸν τοῦ ζῆν χρόνον φιλοσοφοῦσι, μεγίστην δόξαν ἔχοντες ἐν ἀστρολογίᾳ. ἀντέχονται δ' ἐπὶ πολὺ καὶ μαντικῆς, ποιοῦμενοι προο-
 20 ρήσεις περὶ τῶν μελλόντων, καὶ τῶν μὲν καθαρμοῖς, τῶν δὲ θυσίαις, τῶν δ' ἄλλαις τισὶν ἐπωδαῖς ἀποτροπᾶς κακῶν καὶ τελειώσεις ἀγαθῶν πειρῶνται πορίζειν. ἐμπειρίαν δ' ἔχουσι καὶ τῆς διὰ τῶν 3
 οἰωνῶν μαντικῆς, ἐνυπνίων τε καὶ τεράτων ἐξηγήσεις ἀποφαίνονται. οὐκ ἀσόφως δὲ ποιοῦνται καὶ
 25 τὰ περὶ τὴν ἱεροσκοπίαν ἄκρως ἐπιτυγχάνειν νομίζοντες. τὴν δὲ τούτων μάθησιν ἀπάντων οὐχ ὁμοίαν

7 τριακοσίων] τετρακοσίων CF 10 Χαλδαίων] καλουμένων Χαλδαίων CF 11 παραλείπωμεν libri 13 τὴν II διαίρειν F, αἴρειν C 14 τάξιν om. II 16 φιλοσοφοῦσι D 17 ἀστρολογίαις D 25 ἄκρως] ἀκριβῶς CF νομίζονται vulg.

ποιοῦνται τοῖς τὰ τοιαῦτ' ἐπιτηδεύουσι τῶν Ἑλλή-
 4 νων. παρὰ μὲν γὰρ τοῖς Χαλδαίοις ἐκ γένους ἢ
 τούτων φιλοσοφία παραδέδοται, καὶ παῖς παρὰ
 πατρὸς διαδέχεται, τῶν ἄλλων λειτουργιῶν πασῶν
 ἀπολελυμένος. διὸ καὶ γονεῖς ἔχοντες διδασκάλους 5
 ἅμα μὲν ἀφθόνωσ ἅπαντα μανθάνουσιν, ἅμα δὲ
 τοῖς παραγγελλομένοις προσέχουσι πιστεύουτες βε-
 βαιότερον. ἔπειτ' εὐθὺς ἐκ παιδῶν συντρεφόμενοι
 τοῖς μαθήμασι μεγάλην ἔξιν περιποιοῦνται διὰ τε
 τὸ τῆς ἡλικίας εὐδίδακτον καὶ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ 10
 5 προσκαρτερουμένου χρόνου. παρὰ δὲ τοῖς Ἑλλήσιν 143
 ὁ πολλοῖς ἀπαρασκεύως προσίαν ὀψέ ποτε τῆς φιλο-
 σοφίας ἔπτεται, καὶ μέχρι τινὸς φιλοπονήσας ἀπῆλθε
 περισπασθεῖς ὑπὸ βιωτικῆς χρείας· ὀλίγοι δὲ τινες
 ἐπὶ φιλοσοφίαν ἀποδύντες ἐργολαβίας ἔνεκεν παρα- 15
 μένουσιν ἐν τῷ μαθήματι, καινοτομοῦντες ἀεὶ
 περὶ τῶν μεγίστων δογμάτων καὶ τοῖς πρὸ αὐτῶν
 6 οὐκ ἀκολουθοῦντες. τοιγαροῦν οἱ μὲν βάρβαροι
 διαμένοντες ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀεὶ βεβαίως ἕκαστα λαμ-
 βάνουσιν, οἱ δ' Ἑλληνες τοῦ κατὰ τὴν ἐργολαβίαν 20
 κέρδους στοχαζόμενοι καινὰς αἰρέσεις κτίζουσι, καὶ
 περὶ τῶν μεγίστων θεωρημάτων ἀλλήλοις ἀντιδο-
 ξοῦντες διχονοεῖν ποιοῦσι τοὺς μανθάνοντας καὶ
 τὰς ψυχὰς αὐτῶν πλανᾶσθαι, τὸν πάντα βίον ἐν
 αἰώρῳ γινομένης καὶ μηδὲν ὅλως πιστεῦσαι δυνα- 25

2 τοῖς om. D 3 παραδίδοται C 11 καρτερουμένου CF
 12 ὁ πολλοῖς] ὁ πολὺς C, τοῖς πολλοῖς F ἀπαρασκευος vulg.
 τῆς] τὰ τῆς D 14 τινὲς] παντελῶς II 15 φιλοσοφίας D
 25 ἐν αἰώρῳ G², ἐναψωραία D, ἐναρίας C (ἐν γήρῳ m. 2),
 ἀρεάς FG, ἐν ἀπορροίᾳ Wesseling, ἐν ἀπορίᾳ Coraës, ἐν
 ἀψικαρίᾳ fort. γινομένης Coraës, γενομένης libri μηδενὶ
 CE¹ δυναμένης πιστεῦσαι vulg.

μένας βεβαίως· τὰς γοῦν ἐπιφανεστάτας αἰρέσεις
 τῶν φιλοσόφων εἴ τις ἀκριβῶς ἐξετάξοι, πλείστον
 ὅσον εὐρήσει διαφερούσας ἀλλήλων καὶ περὶ τῶν
 μεγίστων δοξῶν ἐναντία δοξαζούσας. οἱ δ' οὖν 30
 5 Χαλδαῖοι τὴν μὲν τοῦ κόσμου φύσιν αἰδιότι φασιν
 εἶναι καὶ μήτε ἐξ ἀρχῆς γένεσιν ἐσχηκέναι μήθ'
 ὕστερον φθορὰν ἐπιδέξεσθαι, τὴν δὲ τῶν ὄλων τά-
 ξιν τε καὶ διακόσμησιν θεία τινὶ προνοίᾳ γεγνε-
 ναι, καὶ νῦν ἕκαστα τῶν ἐν οὐρανῷ γινομένων οὐχ
 10 ὡς ἔτυχεν οὐδ' αὐτομάτως ἀλλ' ὠρισμένην τινὶ καὶ
 βεβαίως κεκυρωμένην θεῶν κρίσει συντελεῖσθαι. τῶν 2
 δ' ἄστρον πολυχρονίους παρατηρήσεις πεποιημένοι,
 καὶ τὰς ἐκάστου κινήσεις τε καὶ δυνάμεις ἀκριβέ-
 στατα πάντων ἀνθρώπων ἐπεγνωκότες, πολλὰ τῶν
 15 μελλόντων συμβαίνειν προλέγουσι τοῖς ἀνθρώποις.
 μεγίστην δὲ φασιν εἶναι θεωρίαν καὶ δύνάμιν περὶ 3
 τοὺς πέντε ἀστέρας τοὺς πλάνητας καλουμένους,
 οὓς ἐκεῖνοι κοινῇ μὲν ἔρμηνεῖς ὀνομάζουσιν, ἰδίᾳ
 δὲ τὸν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Κρόνον ὀνομαζόμενον, ἐπι-
 20 φανεστάτου δὲ καὶ πλείστα καὶ μέγιστα προσημαί-
 νοντα, καλοῦσιν ἡλίου· τοὺς δ' ἄλλους τέτταρας
 ὁμοίως τοῖς παρ' ἡμῶν ἀστρολόγοις ὀνομάζουσιν,
 Ἄρεος, Ἀφροδίτης, Ἐρμοῦ, Διός. διὰ τοῦτο δ' ἀν- 4
 τοὺς ἔρμηνεῖς καλοῦσιν, ὅτι τῶν ἄλλων ἀστέρων
 144 ἀπλανῶν ὄντων καὶ τεταγμένη πορεία μίαν περι-
 26 φορὰν ἐχόντων οὗτοι μόνοι πορείαν ἰδίαν ποιούμε-

7 ἐπιδέξασθαι D 16 δὲ Dindorf, τε libri δύνάμιν]
 κινήσιν II 18 κοινῇ om. II 19 τὸν] τὸν νῦν vulg.
 νομιζόμενον CF 21 ἡλίον CF, Ἥλιον vel Βῆλον Wess.
 25 τεταγμένη π. μ. π. ἐχόντων] τεταγμένην ἐχόντων πο-
 ρείαν II.

νοι τὰ μέλλοντα γίνεσθαι δεικνύουσιν, ἐρμηνεύου-
 τες τοῖς ἀνθρώποις τὴν τῶν θεῶν ἔννοιαν. τὰ μὲν
 γὰρ διὰ τῆς ἀνατολῆς, τὰ δὲ διὰ τῆς δύσεως, τινὰ
 δὲ διὰ τῆς χρόας προσημαίνειν φασὶν αὐτοὺς τοῖς
 5 προσέχειν ἀκριβῶς βουλευθεῖσι· ποτὲ μὲν γὰρ πνευ- 5
 μάτων μεγέθη δηλοῦν αὐτούς, ποτὲ δὲ ὕμβρων ἢ
 καυμάτων ὑπερβολάς, ἔστι δὲ ὅτε κομητῶν ἀστέρων
 ἐπιτολάς, ἔτι δὲ ἡλίου τε καὶ σελήνης ἐκλείψεις,
 καὶ σεισμούς, καὶ τὸ σύνολον πάσας τὰς ἐκ τοῦ περι-
 10 ἔχοντος γεννωμένας περιστάσεις ἀφελίμους τε καὶ 10
 βλαβεράς οὐ μόνον ἔθνεσιν ἢ τόποις, ἀλλὰ καὶ
 6 βασιλεῦσι καὶ τοῖς τυχοῦσιν ἰδιώταις. ὑπὸ δὲ τὴν
 τούτων φορὰν λέγουσι τετάχθαι τριάκοντα ἀστέρας,
 οὓς προσαγορεύουσι βουλαίους θεοὺς· τούτων δὲ
 τοὺς μὲν ἡμίσεις τοὺς ὑπὲρ γῆν τόπους ἐφορᾶν, 15
 τοὺς δ' ἡμίσεις τοὺς ὑπὸ τὴν γῆν, τὰ κατ' ἀνθρώ-
 πους ἐπισκοποῦντας ἅμα καὶ τὰ κατὰ τὸν οὐρανὸν
 συμβαίνοντα· διὰ δ' ἡμερῶν δέκα πέμπεσθαι τῶν
 μὲν ἄνω πρὸς τοὺς κάτω καθάπερ ἄγγελον ἓνα τῶν
 ἀστέρων, τῶν δ' ὑπὸ γῆν πρὸς τοὺς ἄνω πάλιν 20
 20 ὁμοίως ἓνα, καὶ τὰύτην ἔχειν αὐτοὺς φορὰν ὠρισμέ-
 7 νην καὶ περιόδῳ κεκυρωμένην αἰωνίῳ. τῶν θεῶν
 δὲ τούτων κυρίους εἶναι φασὶ δώδεκα τὸν ἀριθμόν,
 ὧν ἑκάστῳ μῆνα καὶ τῶν δώδεκα λεγομένων ζφ-
 25 δίων ἐν προσνέμουσι. διὰ δὲ τούτων φασὶ ποιεί- 25
 σθαι τὴν πορείαν τὸν τε ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ
 πέντε τοὺς πλάνητας ἀστέρας, τοῦ μὲν ἡλίου τὸν

1 γενέσθαι D 2 ἔννοιαν Dindorf, εὔνοιαν libri 3 τὰ]
 τινὰ D 6 μέγεθος D 11 ἢ CDF, καὶ rel. 16 τοὺς
 add. Reiske 19 ἓνα om. CF 23 τούτων om. CF.

ἴδιον κύκλον ἐν ἐνιαυτῷ τελούντος, τῆς δὲ σελή-
 νης ἐν μηνὶ τὴν ἴδιαν περίοδον διαπορευομένης.
 τῶν δὲ πλανήτων ἴδιον ἕκαστον ἔχειν δρόμον καὶ 31
 διηλλαγμένως καὶ ποικίλως χρῆσθαι τοῖς τάξεσι καὶ
 5 τῇ τῶν χρόνων διαιρέσει. πλεῖστα δὲ πρὸς τὰς γε-
 νέσεις τῶν ἀνθρώπων συμβάλλεσθαι τούτους τοὺς
 ἀστέρας ἀγαθὰ τε καὶ κακὰ· διὰ δὲ τῆς τούτων
 φύσεώς τε καὶ θεωρίας μάλιστα γινώσκειν τὰ συμ-
 βαίνοντα τοῖς ἀνθρώποις. πεποιήσθαι δὲ φασὶ προο- 2
 10 ρήσεις ἄλλοις τε βασιλεῦσιν οὐκ ὀλίγοις καὶ τῷ
 καταπολεμήσαντι Δαρεῖον Ἀλεξάνδρῳ καὶ τοῖς μετὰ
 ταῦτα βασιλεύσασιν Ἀντιγόνῳ τε καὶ Σελεύκῳ τῷ
 Νικάτορι, ἐν ἅπασιν δὲ τοῖς φηθεῖσιν εὐστοχηκῆναι
 δοκοῦσιν· ὑπὲρ ὧν ἡμεῖς τὰ κατὰ μέρος ἐν οἰκειο-
 15 τέροις ἀναγράφομεν καιροῖς. προλέγουσι δὲ καὶ τοῖς 3
 ἰδιώταις τὰ μέλλοντα συμβαίνειν οὕτως εὐστόχως
 ὥστε τοὺς πειραθέντας θαυμάζειν τὸ γινόμενον καὶ
 μεῖζον ἢ κατ' ἀνθρώπου ἠγεῖσθαι. μετὰ δὲ τὸν 4
 145 ζῳδιακὸν κύκλον εἴκοσι καὶ τέτταρας ἀφορίζουσιν
 20 ἀστέρας, ὧν τοὺς μὲν ἡμίσεις ἐν τοῖς βορείοις μέρ-
 ρεσι, τοὺς δ' ἡμίσεις ἐν τοῖς νοτίοις τετάχθαι φασί,
 καὶ τούτων τοὺς μὲν ὀρωμένους τῶν ζώντων εἶναι
 καταριθμοῦσι, τοὺς δ' ἀφανεῖς τοῖς τετελετηκόσι
 προσωρίσθαι νομίζουσιν, οὓς δικαστὰς τῶν ὄλων
 25 προσαγορεύουσιν. ὑπὸ πάντα δὲ τὰ προειρημένα 5
 τὴν σελήνην φέρεσθαι λέγουσιν, ἔγγιστα μὲν τῆς γῆς

1 ἐν om. II   2 ἐν] ἐνὶ vulg.   περίοδον] πορείαν II
 3 ἕκαστον ἴδιον vulg.   13 Νικάτορι CF'   14 ἡμεῖς om.
 vulg.   19 καὶ om. II   24 προσωρίσθαι] ἠφροῖσθαι CF
 26 λέγουσι φέρεσθαι vulg.

οὐσαν διὰ τὴν βαρύτητα, διαπορευομένην δ' ἐν ἐλα-
 χίστῳ χρόνῳ τὸν ἑαυτῆς δρόμον, οὐ διὰ τὴν ὀξύ-
 τητα τῆς φορᾶς, ἀλλὰ διὰ τὴν βραχύτητα τοῦ κύ-
 6 κλου. ὅτι δὲ τὸ φῶς ἀλλότριον ἔχει καὶ διότι τὰς
 ἐκλείψεις ποιεῖται διὰ τὸ σκίασμα τῆς γῆς παρα-
 5 πλήσια λέγουσι τοῖς Ἑλλησι. περὶ δὲ τῆς κατὰ τὸν
 ἥλιον ἐκλείψεως ἀσθενεστάτας ἀποδείξεις φέροντες
 οὐ τολμᾶσι προλέγειν οὐδ' ἀκριβῶς ὑπὲρ ταύτης
 7 περιγράφειν τοὺς χρόνους. περὶ δὲ τῆς γῆς ἰδιω-
 τάτας ἀποφάσεις ποιοῦνται, λέγοντες ὑπάρχειν αὐ-
 10 τὴν σκαφοειδῆ καὶ κοίλην, καὶ πολλὰς καὶ πιθανὰς
 ἀποδείξεις εὐποροῦσι περὶ τε ταύτης καὶ περὶ τῶν
 ἄλλων τῶν κατὰ τὸν κόσμον· ὑπὲρ ὧν τὰ κατὰ μέ-
 ρος διεξιέναι τῆς ὑποκειμένης ἱστορίας ἀλλότριον
 8 εἶναι νομίζομεν. τοῦτο μέντοι γε διαβεβαιώσται¹⁵
 ἂν τις προσηκόντως ὅτι Χαλδαῖοι μεγίστην ἔξιν ἐν
 ἀστρολογίᾳ τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων ἔχουσι καὶ διότι
 πλείστην ἐπιμέλειαν ἐποιήσαντο ταύτης τῆς θεω-
 9 ρίας. περὶ δὲ τοῦ πλήθους τῶν ἐτῶν, ἐν οἷς φασὶ
 τὴν θεωρίαν τῶν κατὰ τὸν κόσμον πεποιῆσθαι τὸ
 20 σύστημα τῶν Χαλδαίων, οὐκ ἂν τις ῥαδίως πιστεύ-
 σειεν· ἐτῶν γὰρ ἑπτὰ καὶ τετταράκοντα μυριάδας
 καὶ τρεῖς ἐπὶ ταύταις χιλιάδας εἰς τὴν Ἀλεξάνδρου
 διάβασιν γεγονέναι καταριθμοῦσιν, ἀφ' ὅτου τὸ
 παλαιὸν ἤρξαντο τῶν ἄστρον τὰς παρατηρήσεις²⁵
 ποιεῖσθαι.

10 Καὶ περὶ μὲν Χαλδαίων ἀρκεσθησόμεθα τοῖς
 φηθεῖσιν, ἵνα μὴ μακρότερον ἀποπλανώμεθα τῆς

1 βραχύτητα II ἐλαχίστῳ] ὀλίγῳ II 8 αὐτῆς CF
 9 παραγράφειν libri, corr. Wess. 16 προσηκόντως om. D.

οίκειας ιστορίας· περὶ δὲ τῆς Ἀσσυρίων βασιλείας
ὡς ὑπὸ Μήδων κατελύθη προειρηκότες ἐπάνυμεν
ὄθεν ἐξέβημεν.

Ἐπεὶ δὲ διαφωνοῦσιν οἱ παλαιότατοι τῶν συγ- 32
5 γραφέων περὶ τῆς μεγίστης τῶν Μήδων ἡγεμονίας,
οἰκεῖον εἶναι διαλαμβάνομεν τοῖς φιλαλήθως τὰς
πράξεις ἱστορεῖν βουλομένοις τὴν διαφορὰν τῶν
ἱστοριογράφων παρ' ἄλληλα θεῖναι. Ἡρόδοτος μὲν 2
οὖν κατὰ Ξέρξην γεγονῶς τοῖς χρόνοις φησὶν Ἀσ-
10 συρίους ἔτη πεντακόσια πρότερον τῆς Ἀσίας ἄρξαν-
τας ὑπὸ Μήδων καταλυθῆναι, ἔπειτα βασιλέα μὲν
μηδένα γενέσθαι τὸν ἀμφισβητήσοντα τῶν ὅλων ἐπὶ
146 πολλὰς γενεάς, τὰς δὲ πόλεις καθ' ἑαυτὰς ταττο-
μένας διοικεῖσθαι δημοκρατικῶς· τὸ δὲ τελευταῖον
15 πολλῶν ἔτων διελθόντων αἰρεθῆναι βασιλέα παρὰ
τοῖς Μήδοις ἄνδρα δικαιοσύνη διάφορον, ὄνομα
Κυαξάρην. τοῦτον δὲ πρῶτον ἐπιχειρῆσαι προσ- 3
ἀρεσθαι τοὺς πλησιοχώρους, καὶ τοῖς Μήδοις ἀρχη-
γὸν γενέσθαι τῆς τῶν ὅλων ἡγεμονίας· ἔπειτα τοὺς
20 ἐκρόνους αἰεὶ προσκατακτωμένους πολλὴν τῆς ὁμό-
ρου χώρας ἀυξῆσαι τὴν βασιλείαν μέχρι Ἀστυάγους
τοῦ καταπολεμηθέντος ὑπὸ Κύρου καὶ Περσῶν.
περὶ ὧν νῦν ἡμεῖς τὰ κεφάλαια προειρηκότες τὰ
κατὰ μέρος ὕστερον ἀκριβῶς ἀναγράφομεν, ἐπειδὴν
25 ἐπὶ τοὺς οἰκείους χρόνους ἐπιβάλλομεν· κατὰ γὰρ
τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἑπτακαιδεκάτης ὀλυμπιάδος
ἠρέθη βασιλεὺς ὑπὸ Μήδων Κυαξάρης καθ' Ἡρόδο-

4 παλαιότατοι] μέγιστοι II 10 Ἀσίας] Ἀσσυρίας D
12 ἀμφισβητήσαντα E 17 κυάξαριν D 18 τοῖς M. καὶ
vulg. 27 κυάξαρις D.

4 τον. Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος τοῖς μὲν χρόνοις ὑπῆρξε
 κατὰ τὴν Κύρου στρατείαν ἐπὶ Ἀρταξέρξην τὸν ἀδελ-
 φόν, γενόμενος δ' αἰχμάλωτος, καὶ διὰ τὴν ἰατρι-
 κὴν ἐπιστήμην ἀναληφθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἑπτα-
 καίδεκα ἔτη διετέλεσε τιμώμενος ὑπ' αὐτοῦ. οὗτος 5
 οὖν φησιν ἐκ τῶν βασιλικῶν διφθερῶν, ἐν αἷς οἱ
 Πέρσαι τὰς παλαιὰς πράξεις κατὰ τινα νόμον εἶχον
 συντεταγμένας, πολυπραγμονῆσαι τὰ καθ' ἕκαστον
 καὶ συνταξάμενος τὴν ἱστορίαν εἰς τοὺς Ἕλληνας
 5 ἐξενεγκεῖν. φησὶν οὖν μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς 10
 Ἀσσυρίων ἡγεμονίας Μήδους προστῆναι τῆς Ἀσίας
 Ἀρβάκου βασιλεύοντος τοῦ Σαρδανάπαλλον κατα-
 6 πολεμήσαντος, καθότι προεῖρηται. τούτου δ' ἄρξαν-
 τος ἔτη δυοὶ λείποντα τῶν τριάκοντα διαδέξασθαι
 τὴν βασιλείαν τὸν υἱὸν Μαυδάκην, ὃν ἄρξαι τῆς 15
 Ἀσίας ἔτη πεντήκοντα. μετὰ δὲ τοῦτον τριάκοντα
 μὲν ἔτη βασιλεῦσαι Σώσαρμον, πεντήκοντα δὲ Ἀρ-
 τύκαν, δύο δὲ πρὸς τοῖς εἴκοσι τὸν προσαγορευ-
 33 ὄμενον Ἀρβιάκην, τετραράκοντα δὲ Ἀρταῖον. ἐπὶ
 δὲ τούτου συστῆναι μέγαν πόλεμον τοῖς Μήδοις 20
 πρὸς Καδουσίους διὰ τοιαύτας αἰτίας. Παρσώνδην
 τὸν Πέρσην, θαυμαζόμενον ἐπ' ἀνδρεία καὶ συνέσει
 καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς, φίλον τε ὑπάρξαι τῷ βασιλεῖ
 καὶ μέριστον ἰσχυῖσαι τῶν μετεχόντων τοῦ βασιλικοῦ
 2 συνεδρίου. τοῦτον δ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐν τινι 25
 κρίσει λυπηθέντα φηγεῖν μετὰ πεζῶν μὲν τρισχι-
 λίων, ἰππέων δὲ χιλίων εἰς Καδουσίους, παρ' οἷς ἦν

1 τοῖς] καθ' Ἡρόδοτον add. II 8 ἕκαστα II 9 συνταξά-
 μενον codices, corr. Gem. 15 Μαυδάκην CF 19 Ἀρταῖον CF
 21 Παρσώνδην Gemistus, Περσώνδην D, Παρσώδην vulg.

ἐκδεδομένος τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν τῷ μάλιστα δυνα-
 στεύοντι κατὰ τούτους τοὺς τόπους. γενόμενον δ' 3
 147 ἀποστάτην καὶ πείσαντα τὸ σύμπαν ἔθνος ἀντ-
 ἔχεσθαι τῆς ἐλευθερίας, αἰρεθῆναι στρατηγὸν διὰ
 5 τὴν ἀνδρείαν. ἔπειτα πυνθανόμενον ἀθροίζομένην
 ἐπ' αὐτὸν μεγάλην δύναμιν, καθοπλίσαι τοὺς Κα-
 δουσίους πανδημεί, καὶ καταστρατοπεδεῦσαι πρὸς
 ταῖς εἰς τὴν χώραν εἰσβολαῖς ἔχοντα τοὺς σύμπαν- 4
 10 λέως Ἀρταίου στρατεύσαντος ἐπ' αὐτὸν μυριάσιν
 ὀρθοήκοντα μάχῃ κρατῆσαι καὶ πλείους μὲν τῶν
 πεντακισμυρίων ἀνελεῖν, τὴν δ' ἄλλην δύναμιν ἐκ-
 βαλεῖν ἐκ τῆς Καδουσίων χώρας. διὸ καὶ παρὰ
 τοῖς ἐργωρίοις θανατούμενον αἰρεθῆναι τε βασιλέα
 15 καὶ τὴν Μηδίαν συνεχῶς λεηλατεῖν καὶ πάντα τόπον
 καταφθείρειν. μεγάλης δὲ δόξης τυχόντα, καὶ γῆρα 5
 μέλλοντα καταστρέφειν τὸν βίον, ἄρὰν θέσθαι παρα-
 στησάμενον τὸν διαδεχόμενον τὴν ἀρχήν, ὅπως μη-
 δέποτε διαλύσωνται τὴν ἔχθραν Καδούσιοι πρὸς
 20 Μήδους· εἰ δὲ σύνθουτο ὁμολογίας, ἐξώλεις γενέ-
 σθαι τοὺς τε ἀπὸ τοῦ γένους αὐτοῦ καὶ Καδουσίους
 ἅπαντας. διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας ἀεὶ πολεμικῶς 6
 ἐσχημέναι Καδουσίους πρὸς Μήδους, καὶ μηδέποτε
 τοῖς τούτων βασιλεῦσιν ὑπηκόους γεγονέναι, μέχρι
 25 οὗ Κῦρος εἰς Πέρσας μετέστησε τὴν ἡγεμονίαν.

Τῶν δὲ Μήδων βασιλεῦσαι μετὰ τὴν Ἀρταίου 34
 τελευταίην Ἀρτύνην μὲν ἔτη δύο πρὸς τοῖς εἴκοσι,

8 ἐκβολαῖς II 11 μάχῃ om. II 13 Καδουσίας D
 14 τε om. vulg. 16 γῆραιον F 17 παραστησάμενον II
 25 οὗ] ἔτου II περιέστησε C, διέστησε F 27 ἀρτιήνην D.

Ἀστιβάραν δὲ τετταράκοντα. ἐπὶ δὲ τούτου Πάρθους
 ἀποστάντας Μήδων Σάκαις τὴν τε χώραν καὶ τὴν
 2 πόλιν ἐγγχειρίσαι· διόπερ συστάντος πολέμου τοῖς
 Σάκαις πρὸς Μήδους ἐπ' ἔτη πλείω γενέσθαι τε
 μάχας οὐκ ὀλίγας καὶ συχνῶν παρ' ἀμφοτέροις 5
 ἀναιρεθέντων τὸ τελευταῖον εἰρήνην αὐτοῖς ἐπὶ
 τοῖσδε συνθέσθαι, Πάρθους μὲν ὑπὸ Μήδους τε-
 τάχθαι, τῶν δὲ προὔπαρχόντων ἑκατέρους κυριεύ-
 σαντας φίλους εἶναι καὶ συμμάχους ἀλλήλοις εἰς τὸν
 3 ἅπαντα χρόνον. βασιλεῦσαι δὲ τότε τῶν Σακῶν 10
 γυναικὰ τὰ κατὰ πόλεμον ἐξηλωκυῖαν καὶ τόλμη τε
 καὶ πράξει πολὺ διαφέρουσαν τῶν ἐν Σάκαις γυναι-
 κῶν, ὄνομα Ζαρίναν. καθόλου μὲν οὖν τὸ ἔθνος
 τοῦτο γυναικας ἀλκίμους ἔχειν καὶ κοινωνούσας τοῖς
 ἀνδράσι τῶν ἐν τοῖς πολέμοις κινδύνων, ταύτην δὲ 15
 λέγεται τῷ τε κάλλει γενέσθαι πασῶν ἐκπρεπεστάτην
 καὶ ταῖς ἐπιβολαῖς καὶ τοῖς κατὰ μέρος ἐγγειρημασι
 4 θαυμαστήν. τῶν μὲν γὰρ πλησιοχώρων βαρβάρων
 τοὺς ἐπηρμένους τῷ θράσει καὶ καταδουλουμένους 148
 τὸ ἔθνος τῶν Σακῶν καταπολεμῆσαι, τῆς δὲ χώρας 20
 πολλὴν ἐξημερῶσαι, καὶ πόλεις οὐκ ὀλίγας κτίσαι,
 καὶ τὸ σύνολον εὐδαιμονέστερον τὸν βίον τῶν ὁμο-
 5 ἐθνῶν ποιῆσαι. διὸ καὶ τοὺς ἐγγχωρίους μετὰ τὴν
 τελευτὴν αὐτῆς χάριν ἀποδιδόντας τῶν εὐεργεσιῶν
 καὶ τῆς ἀρετῆς μνημονεύοντας τάφον οἰκοδομῆσαι 25
 πολὺ τῶν ὄντων παρ' αὐτοῖς ὑπερέχοντα ὑποστη-

1 Ἀστιβάραν Gemistus, Ἀστιβάραν CF, γαρταμέρην D
 4 πλείω] πλείους δύο F, δύο Gemistus 5 ἀμφοτέρων CF
 6 αὐτοῖς D 11 πόλεμον] μὲν add. D τε om. D 13 ζαρί-
 ναν D 14 ἔχει vulg. 16 εὐπρεπεστάτην vulg.

σαμένους γὰρ πυραμίδα τρίγωνον τριῶν μὲν στα-
 δίων ἐκάστην πλευρὰν αὐτῆς κατασκευάσαι τὸ μῆκος,
 τὸ δ' ὕψος σταδιαῖον, εἰς ὃξὺ συνηγμένης τῆς κορυ-
 φῆς· ἐπιστῆσαι δὲ τῷ τάφῳ καὶ χρυσῆν εἰκόνα
 5 κολοττικὴν, καὶ τιμὰς ἥρωικὰς ἀπονεῖμαι, καὶ ἄλλα
 πάντα μεγαλοπρεπέστερα ποιεῖν τῶν τοῖς προγόνοις
 αὐτῆς συγγορηθέντων. Ἀστιβάρα δὲ τοῦ βασιλέως 6
 τῶν Μήδων ἐν Ἐκβατάνοις γῆρα τελευτήσαντος τὴν
 ἀρχὴν Ἀσπάνδαν τὸν υἱὸν διαδέξασθαι, τὸν ὑπὸ
 10 τῶν Ἑλλήνων Ἀστυάργην καλούμενον. τούτου δ'
 ὑπὸ Κύρου τοῦ Πέρσου καταπολεμηθέντος μετα-
 πεσεῖν τὴν βασιλείαν εἰς Πέρσας, περὶ ὧν ἡμεῖς τὰ
 κατὰ μέρος ἐν τοῖς ἰδίῳις χρόνοις ἀκριβῶς ἀνα-
 γράψομεν.

15 Περὶ μὲν οὖν τῆς Ἀσσυρίων καὶ Μήδων βασι- 7
 λείας καὶ τῆς τῶν συγγραφέων διαφωνίας ἱκανῶς
 εἰρησθαι νομίζομεν· περὶ δὲ τῆς Ἰνδικῆς καὶ τῶν
 ἐν αὐτῇ μυθολογουμένων ἐν μέρει διεξιμεν.

Ἡ τοίνυν Ἰνδικὴ τετράπλευρος οὕσα τῷ σχή- 35
 20 ματι, τὴν μὲν πρὸς ἀνατολὰς νεύουσαν πλευρὰν καὶ
 τὴν πρὸς μεσημβρίαν ἢ μεγάλη περιέχει θάλαττα,
 τὴν δὲ πρὸς τὰς ἄρκτους τὸ Ἡμαδὸν ὕψος διείργει
 τῆς Σκυθίας, ἣν κατοικοῦσι τῶν Σκυθῶν οἱ προσ-
 αγορευόμενοι Σάκαι· τὴν δὲ τετάρτην [τὴν] πρὸς
 25 δύσιν ἐστραμμένην διείληφεν ὁ Ἰνδὸς προσαγορευ-
 ὄμενος ποταμός, μέγιστος ὢν τῶν πάντων μετὰ τὸν

6 προγεγονόσιν II 7 Ἀστυβάρα Gemistus 8 γῆρα τελ.
 ἐν Εκβ. vulg. 9 Ἀσπάδαν C, Ἀπάνδαν F 21 τὴν πρὸς
 Bekker, πρὸς D, τὴν πρὸς τὴν vulg. 24 τὴν om. D 26
 τῶν πάντων] σχεδὸν τῶν ἀπάντων CF.

² Νείλον. τὸ δὲ μέγεθος τῆς ὕλης Ἰνδικῆς φασιν
 ὑπάρχειν ἀπὸ μὲν ἀνατολῶν πρὸς δύσιν δισμυρίων
 ὀκτακισχιλίων σταδίων, ἀπὸ δὲ τῶν ἄρκτων πρὸς
 μεσημβρίαν τρισμυρίων δισχιλίων. τηλικαύτη δ'
 οὕσα τὸ μέγεθος δοκεῖ τοῦ κόσμου μάλιστα περι-⁵
 ἔχειν τὸν τῶν θερινῶν τροπῶν κύκλον, καὶ πολ-
 λαχῆ μὲν ἐπ' ἄκρας τῆς Ἰνδικῆς ἰδεῖν ἔστιν ἀσπίους
 ὄντας τοὺς γνώμονας, νυκτὸς δὲ τὰς ἄρκτους ἀθεω-
 ρήτους· ἐν δὲ τοῖς ἐσχάτοις οὐδ' αὐτὸν τὸν ἀρκτοῦ-
 ρον φαίνεσθαι· καθ' ὃν δὴ τόπον φασὶ καὶ τὰς ¹⁰
³ σκιὰς κεκλίσθαι πρὸς μεσημβρίαν. ἡ δ' οὖν Ἰνδικὴ
 πολλὰ μὲν ὕρη καὶ μεγάλα ἔχει δένδρεσι παντο-
 दाποῖς καρπίμοις πλήθοντα, πολλὰ δὲ πεδία καὶ
 μεγάλα καρποφόρα, τῶ μὲν κάλλιει διάφορα, ποταμῶν
 δὲ πλήθεσι διαρρεόμενα. τὰ πολλὰ δὲ τῆς χώρας ¹⁵
 ἀρδεύεται, καὶ διὰ τοῦτο διττοὺς ἔχει τοὺς κατ' ¹⁴⁹
 ἔτος καρπούς· ζῳῶν τε παντοδαπῶν γέμει διαφόρων
 τοῖς μεγέθεσι καὶ ταῖς ἀλκαῖς, τῶν μὲν χειρσαίων,
⁴ τῶν δὲ καὶ πτηνῶν. καὶ πλείστους δὲ καὶ μεγίστους
 ἐλέφαντας ἐκτρέφει, χορηγοῦσα τὰς τροφὰς ἀφθό-²⁰
 νους, δι' ἃς ταῖς ῥάμαις τὰ θηρία ταῦτα πολὺ
 προέχει τῶν κατὰ τὴν Λιβύην γεννωμένων· διὸ καὶ
 πολλῶν θηρευομένων ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν καὶ πρὸς τοὺς
 πολεμικοὺς ἀγῶνας κατασκευαζομένων μεγάλας συμ-
³⁶βαίνει ῥοπὰς γίνεσθαι πρὸς τὴν νίκην. ὁμοίως δὲ ²⁵
 καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἢ πολυκαρπία τρέφουσα τοῖς
 τε ἀναστήμασι τῶν σωματίων καὶ τοῖς ὕγκοις ὑπερ-

² πρὸς] ἐπι II 5 μάλιστα τοῦ κ. vulg. 10 τόπον Hertlein,
 τρόπον libri 15 διαρροόμενα vulg. 19 δὲ καὶ] δὲ C 20
 ἀφθόνως vulg. 25 γίνεσθαι ῥοπὰς vulg. 26 φέρουσα C.

φέροντας κατασκευάζει· εἶναι δ' αὐτοὺς συμβαίνει
 καὶ πρὸς τὰς τέχνας ἐπιστήμονας, ὡς ἂν ἄερα μὲν
 ἔλκοντας καθαρὸν, ὕδωρ δὲ λεπτομερέστατον πίνου-
 τας. ἡ δὲ γῆ πάμφορος οὕσα τοῖς ἡμέροις καρποῖς 2
 5 ἔχει καὶ φλέβας καταγείους πολλῶν καὶ παντοδα-
 πῶν μετάλλων· γίνεταί γὰρ ἐν αὐτῇ πολὺς μὲν
 ἄργυρος καὶ χρυσός, οὐκ ὀλίγος δὲ χαλκός καὶ
 σίδηρος, ἔτι δὲ καττίτερος καὶ τᾶλλα τὰ πρὸς κόσμον
 τε καὶ χρεῖαν καὶ πολεμικὴν παρασκευὴν ἀνήκοντα.
 10 χωρὶς δὲ τῶν δημητριακῶν καρπῶν φύεται κατὰ 3
 τὴν Ἰνδικὴν πολλὴ μὲν κέγχρος, ἀρδευομένη τῇ
 τῶν ποταμίων ναμάτων δαψιλείᾳ, πολὺ δ' ὕσπριον
 καὶ διάφορον, ἔτι δ' ὄρυζα καὶ ὁ προσαγορευόμενος
 βόσπορος, καὶ μετὰ ταῦτ' ἄλλα πολλὰ τῶν πρὸς
 15 διατροφὴν χρησίμων· καὶ τούτων τὰ πολλὰ ὑπάρχει
 αὐτοφυῆ. οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ ἄλλους ἐδωδίμους
 καρποὺς φέρει δυναμένους τρέφειν ζῷα, περὶ ὧν
 μακρὸν ἂν εἴη γράφειν. διὸ καὶ φασὶ μηδέποτε 4
 τὴν Ἰνδικὴν ἐπισχεῖν λιμὸν ἢ καθόλου σπάνιον τῶν
 20 πρὸς τροφὴν ἡμερον ἀνηκόντων. διττῶν γὰρ ὄμ-
 βρων ἐν αὐτῇ γινομένων καθ' ἕκαστον ἔτος, τοῦ
 μὲν χειμερινοῦ, καθὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις, ὁ σπόρος
 τῶν πυρίνων γίνεταί καρπῶν, τοῦ δ' ἐτέρου κατὰ
 τὴν θερινὴν τροπὴν [καθ' ἣν] σπεύριεσθαι συμβαίνει
 25 τὴν ὄρυζαν καὶ τὸν βόσπορον, ἔτι δὲ σήσαμον καὶ
 κέγχρον· κατὰ δὲ τὸ πλεῖστον ἀμφοτέροις τοῖς καρ-

13 τὸ προσαγορευόμενον βόσπορον vulg. 15 πολλὰ]
 πλείω II καὶ τούτων . . . αὐτοφυῆ om. II 17 φέρει om. II
 20 ὄμβρων] καρπῶν II 22 καθὰ] οὐ καθὰ Eichstädt 24
 καθ' ἣν inclusi 26 δὲ del. Reiske, μὲν Dind.

ποῖς οἱ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν ἐπιτυγχάνουσι, πάντων
 δέ, τελεσφορουμένων θατέρου τῶν καρπῶν, οὐκ
 5 ἀποτυγχάνουσι. οἳ τε αὐτοματίζοντες καρποὶ καὶ
 αἱ κατὰ τοὺς ἐλώδεις τόπους φυόμεναι ῥίζαι διά-
 φοροι ταῖς γλυκύτησιν οὔσαι πολλὴν παρέχονται 5
 τοῖς ἀνθρώποις δαψίλειαν· πάντα γὰρ σχεδὸν τὰ
 κατὰ τὴν χώραν πεδία γλυκεῖαν ἔχει τὴν ἀπὸ τῶν
 ποταμῶν ἰκμάδα καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ὕμβρων τῶν ἐν
 τῷ θέρει [γυνομένων] κατ' ἐνιαυτὸν κυκλικῆ τινι
 περιόδῳ παραδόξως εἰωθότως γίνεσθαι δαψίλειαν, 10
 χλιαρῶν πιπτόντων ὑδάτων ἐκ τοῦ περιέχοντος
 ἀέρος, καὶ τὰς ἐν τοῖς ἔλεσι ῥίζας ἔψοντος τοῦ 150
 6 καύματος, καὶ μάλιστα τῶν μεγάλων καλάμων. συμ-
 βάλλονται δὲ παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς καὶ τὰ νόμιμα πρὸς
 τὸ μηδέποτε ἐνδειαν τροφῆς παρ' αὐτοῖς εἶναι· 15
 παρὰ μὲν γὰρ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις οἱ πολέμιοι
 καταφθείροντες τὴν χώραν ἀγεώργητον κατασκευ-
 ἀζουσι, παρὰ δὲ τούτοις τῶν γεωργῶν ἰερῶν καὶ
 ἀσύλων ἑωμένων, οἱ πλησίον τῶν παρατάξεων γεωρ-
 7 γοῦντες ἀνεπαίσθητοι τῶν κινδύνων εἰσίν. ἀμφό- 20
 τεροι γὰρ οἱ πολεμοῦντες ἀλλήλους μὲν ἀποκτε-
 νουσιν ἐν ταῖς μάχαις, τοὺς δὲ περὶ τὴν γεωργίαν
 ὄντας ἐῶσιν ἀβλαβεῖς, ὡς κοινούς ὄντας ἀπάντων
 εὐεργέτας, τὰς τε χώρας τῶν ἀντιπολεμούντων οὐτ'
 ἐμπυρρίζουσιν οὐτε δενδροτομοῦσιν. 25

37 Ἐχει δὲ καὶ ποταμοὺς ἢ χώρα τῶν Ἰνδῶν πολ-

1 πάντως Dind. 2 δὲ] γε f. τελεσφορουμένου Dind.
 9 γυνομένων del. Reiske; equidem malim cum Wess. delere
 κατ' ἐνιαυτὸν — γίνεσθαι 10 δαψίλειαν D, δαψίλειαν χλιαρῶν
 . . . . ἀέρος om. II 12 ἐψόντων D 13 καὶ om. D 15 ἐνδειαν
 τροφῆς. π. α. εἶναι] λιμὸν γενέσθαι π. α. II 19 θεωμένων C.

λοὺς καὶ μεγάλους πλωτοὺς, οἳ τὰς πηγὰς ἔχοντες
 ἐν τοῖς ὕδασι τοῖς πρὸς τὰς ἄρκτους κεκλιμένοις
 φέρονται διὰ τῆς πεδιάδος, ὧν οὐκ ὀλίγοι συμμί-
 στροντες ἀλλήλοις ἐμβάλλουσιν εἰς ποταμὸν τὸν ὀνο-
 5 μαζόμενον Γάγγην. οὗτος δὲ τὸ πλάτος γινόμενος 2
 σταδίων τριάκοντα φέρεται μὲν ἀπὸ τῆς ἄρκτου πρὸς
 μεσημβρίαν, ἐξερεύγεται δ' εἰς τὸν ὠκεανόν, ἀπο-
 λαμβάνων εἰς τὸ πρὸς ἕω μέρος τὸ ἔθνος τὸ τῶν
 Γανδαριδῶν, πλείστους ἔχον καὶ μερίστους ἐλέφαν-
 10 τας. διὸ καὶ τῆς χώρας ταύτης οὐδεὶς πώποτε 3
 βασιλεὺς ἐπηλύς ἐκράτησε, πάντων τῶν ἀλλοεθνῶν
 φοβουμένων τὸ τε πλῆθος καὶ τὴν ἀλκὴν τῶν θη-
 ρίων. καὶ γὰρ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν ἀπάσης τῆς
 Ἀσίας κρατήσας μόνους τοὺς Γανδαρίδας οὐκ ἐπο-
 15 λέμησε· καταντήσας γὰρ ἐπὶ τὸν Γάγγην ποταμὸν
 μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως, καὶ τοὺς ἄλλους Ἰνδοὺς
 καταπολεμήσας, ὡς ἐπύθετο τοὺς Γανδαρίδας ἔχειν
 τετρακισχιλίους ἐλέφαντας πολεμικῶς κεκοσμημένους,
 ἀπέγνω τὴν ἐπ' αὐτοὺς στρατείαν. ὁ δὲ παρα- 4
 20 πλῆσιος τῷ Γάγγη ποταμὸς, προσαγορευόμενος δὲ
 Ἰνδός, ἄρχεται μὲν ὁμοίως ἀπὸ τῶν ἄρκτων, ἐμ-
 βάλλων δὲ εἰς τὸν ὠκεανὸν ἀφορίζει τὴν Ἰνδικήν·
 πολλὴν δὲ διεξιῶν πεδιάδα χώραν δέχεται ποταμοὺς
 οὐκ ὀλίγους πλωτοὺς, ἐπιφανεστάτους δ' Ὑπανιν
 25 καὶ Ὑδάσπην καὶ Ἀκεσίνον. χωρὶς δὲ τούτων ἄλλο 5
 πλῆθος ποταμῶν παντοδαπῶν διαρρεῖ καὶ ποιεῖ

4 εἰς] εἰς τὸν D 5 γενόμενος vulg. 9 Γανδαρίδων
 D, Γανδαριῶν CF 12 τε om. vulg. 14 et 17 Γανδαρίδας D,
 Γανδαρινοὺς CF 20 ποταμῶ II 22 ὠκεανόν] Ἰνδόν D
 25 ὕδασπιν D ἀκαίσεινον D.

κατάφυτον πολλοῖς κηπεύμασι καὶ καρποῖς παντο-
 दाποῖς τὴν χώραν. τοῦ δὲ κατὰ τοὺς ποταμοὺς
 πλήθους καὶ τῆς τῶν ὑδάτων ὑπερβολῆς αἰτία
 φέρουσιν οἱ παρ' αὐτοῖς φιλόσοφοι καὶ φυσικοὶ τοι-
 6 αὐτήν· τῆς Ἰνδικῆς φασὶ τὰς περικειμένους χώρας,⁵
 τὴν τε Σκυθῶν καὶ Βακτριανῶν, ἔτι δὲ καὶ τῶν
 Ἀριανῶν, ὑψηλοτέρας εἶναι τῆς Ἰνδικῆς, ὥστ' εὐλό-
 γως εἰς τὴν ὑποκειμένην χώραν πανταχόθεν συρ-
 ρεούσας τὰς λιβάδας ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ποιεῖν τοὺς¹⁵¹
 τόπους καθύγρους καὶ γενναῖν ποταμῶν πλήθος.¹⁰
 7 Ἴδιον δὲ τι συμβαίνει περὶ τινὰ τῶν κατὰ τὴν Ἰν-
 δικὴν ποταμῶν τὸν ὀνομαζόμενον Σίλλαν, θέοντα
 δ' ἐκ τινος ὀμωνύμου κρήνης· ἐπὶ γὰρ τούτου
 μόνου τῶν ἀπάντων ποταμῶν οὐδὲν τῶν ἐμβαλλο-
 μένων εἰς αὐτὸν ἐπιπλεῖ, πάντα δ' εἰς τὸν βυθὸν¹⁵
 καταδύεται παραδόξως.

38 Τὴν δ' ὅλην Ἰνδικὴν οὖσαν ὑπερμεγέθη λέγεται
 κατοικεῖν ἔθνη πολλὰ καὶ παντοδαπά, καὶ τούτων
 μηδὲν ἔχειν τὴν ἐξ ἀρχῆς γένεσιν ἐπηλυν, ἀλλὰ
 πάντα δοκεῖν ὑπάρχειν αὐτόχθονα, πρὸς δὲ τούτοις²⁰
 μήτε ξενικὴν ἀποικίαν προσδέχεσθαι πώποτε μήτ'
 2 εἰς ἄλλοεθνεῖς ἀπεσταλμένοι. μυθολογοῦσι δὲ τοὺς
 ἀρχαιοτάτους ἀνθρώπους τροφαῖς μὲν κεχοῆσθαι τοῖς
 αὐτομάτως φουμένους ἐκ τῆς γῆς καρποῖς, ἐσθῆσι
 δὲ ταῖς δοραῖς τῶν ἐγχωρίων ζώων, καθάπερ καὶ²⁵
 παρ' Ἑλλησιν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν τεχνῶν τὰς
 εὐρέσεις καὶ τῶν ἄλλων τῶν πρὸς βίον χρησίμων

1 κατάφυτον codices, corr. Dind. 7 ἀριανῶν D 12
 ὀνομαζόμενον] μὲν add. Hertlein 22 ἄλλοεθνεῖς Dindorf,
 ἄλλο ἔθνος libri (c. 39, 4).

ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον γενέσθαι, τῆς χρείας αὐτῆς
 ὑψηλομένης εὐφυεῖ ζῳῶ καὶ συνεργοὺς ἔχοντι
 πρὸς ἅπαντα χεῖρας καὶ λόγον καὶ ψυχῆς ἀγγίνοιαν.
 μυθολογοῦσι δὲ παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς οἱ λογιώτατοι, 3
 5 περὶ οὗ καθήκον ἂν εἴη συντόμως διελεῖν. φασὶ
 γὰρ ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις, παρ' αὐτοῖς ἔτι
 τῶν ἀνθρώπων κωμηδὸν οἰκούντων, παραγενέσθαι
 τὸν Διόνυσον ἐκ τῶν πρὸς ἑσπέραν τόπων ἔχοντα
 δύναμιν ἀξιόλογον· ἐπελεῖν δὲ τὴν Ἰνδικὴν ἄπα-
 10 σαν, μηδεμιᾶς οὔσης ἀξιολόγου πόλεως [τῆς] δυνα-
 μένης ἀντιτάξασθαι. ἐπιγενομένων δὲ καυμάτων με- 4
 γάλων, καὶ τῶν τοῦ Διονύσου στρατιωτῶν λοιμικῆ
 νόσῳ διαφθειρομένων, συνέσει διαφέροντα τὸν ἡγε-
 μόνα τοῦτον ἀπαγαγεῖν τὸ στρατόπεδον ἐκ τῶν πε-
 15 δινῶν τόπων εἰς τὴν ὄρεινὴν· ἐν ταύτῃ δὲ πνεόντων
 ψυχρῶν ἀνέμων καὶ τῶν ναματιαίων ὑδάτων κα-
 θαρῶν θεόντων πρὸς αὐταῖς ταῖς πηγαῖς, ἀπαλλα-
 γῆναι τῆς νόσου τὸ στρατόπεδον. ὀνομάζεσθαι δὲ
 τῆς ὄρεινῆς τὸν τόπον τοῦτον Μηρόν, καθ' ὃν ὁ
 20 Διόνυσος ἐξέτρεψε τὰς δυνάμεις ἐκ τῆς νόσου· ἀφ'
 οὗ δὴ καὶ τοὺς Ἕλληνας περὶ τοῦ θεοῦ τούτου
 παραδεδωκέναι τοῖς μεταγενεστέροις τεθράφθαι τὸν
 Διόνυσον ἐν μηρῷ. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς παραθέσεως 5
 τῶν καρπῶν ἐπιμεληθέντα μεταδιδόναι τοῖς Ἰνδοῖς,
 25 καὶ τὴν εὔρεσιν τοῦ οἴνου καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς
 τὸν βίον χρησίμων παραδοῦναι. πρὸς δὲ τούτοις
 πόλεων τε ἀξιολόγων γενηθῆναι κτίστην, μεταγα-

5 οὗ] ἂν F 10 τῆς om. CD 14 τοῦτον] τούτων D
 15 ἐν ταύτῃ] ἐνταῦθα CF 23 καταθέσεως II 24 παρα-
 διδόναι D.

γόντα τὰς κώμας εἰς τοὺς εὐθέτους τόπους, τιμᾶν
 τε καταδείξει τὸ θεῖον καὶ νόμους εἰσηγήσασθαι
 καὶ δικαστήρια, καθόλου δὲ πολλῶν καὶ καλῶν
 ἔργων εἰσηγητὴν γενόμενον θεὸν νομισθῆναι καὶ
 6 τυχεῖν ἀθανάτων τιμῶν. Ἱστοροῦσι δ' αὐτὸν καὶ 5
 γυναικῶν πλήθος μετὰ τοῦ στρατοπέδου περιάγε- 152
 σθαι, καὶ κατὰ τὰς ἐν τοῖς πολέμοις παρατάξεις
 τυμπάνοις καὶ κυμβάλοις κεχρησθαι, μήπω σάλπιγγος
 εὐρημένης. βασιλεύσαντα δὲ πάσης τῆς Ἰνδικῆς ἔτη
 δύο πρὸς τοῖς πεντήκοντα γήρα τελευτήσαι. δια- 10
 δεξαμένους δὲ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ τὴν ἡγεμονίαν ἀεὶ
 τοῖς ἀφ' ἑαυτῶν ἀπολιπεῖν τὴν ἀρχήν· τὸ δὲ τελευ-
 ταῖον πολλαῖς γενεαῖς ὕστερον καταλυθείσης τῆς
 ἡγεμονίας δημοκρατηθῆναι τὰς πόλεις.

39 Περὶ μὲν οὖν τοῦ Διονύσου καὶ τῶν ἀπογόνων 15
 αὐτοῦ τοιαῦτα μυθολογοῦσιν οἱ τὴν ὀρεινὴν τῆς
 Ἰνδικῆς κατοικοῦντες. τὸν τε Ἡρακλέα φασὶ παρ'
 αὐτοῖς γεγενῆσθαι, καὶ παραπλησίως τοῖς Ἕλλησι
 τό τε ῥόπαλον καὶ τὴν λεοντὴν αὐτῷ προσάπτουσι.
 2 τῇ δὲ τοῦ σώματος ῥώμη καὶ ἀλκὴ πολλῶ τῶν 20
 ἄλλων ἀνθρώπων διενεργεῖν, καὶ καθαρὰν ποιῆσαι
 τῶν θηρίων γῆν τε καὶ θάλατταν. γήμαντα δὲ
 πλείους γυναικῶν υἱοὺς μὲν πολλοὺς, θυγατέρα δὲ
 μίαν γεννησάμενος, καὶ τούτων ἐνηλίκων γενομένων
 πᾶσαν τὴν Ἰνδικὴν διελόμενον εἰς ἴσας τοῖς τέκνοις 25
 μερίδας, ἅπαντας τοὺς υἱοὺς ἀποδείξει βασιλέας,
 μίαν δὲ θυγατέρα θρέψαντα καὶ ταύτην βασίλισσαν
 3 ἀποδείξει. κτίστην τε πόλεων οὐκ ὀλίγων γενέσθαι,

3 δικαστήρια] καταδείξει add. D 10 γηραιὸν G.

καὶ τούτων τὴν ἐπιφανεστάτην καὶ μεγίστην προσ-
 αγορεῦσαι Παλίβοθρα. κατασκευάσαι δ' ἐν αὐτῇ
 καὶ βασιλεία πολυτελῆ καὶ πλῆθος οἰκητόρων καθ-
 ιδροῦσαι· τὴν τε πόλιν ὀχυρωῶσαι τάφροις ἀξιολόγους
 5 ποταμίους ὕδασι πληρουμέναις. καὶ τὸν μὲν Ἡρα- 4
 κλέα τὴν ἐξ ἀνθρώπων μετὰστασιν ποιησάμενον
 ἀθανάτου τυχεῖν τιμῆς, τοὺς δ' ἀπογόνους αὐτοῦ
 βασιλεύσαντας ἐπὶ πολλὰς γενεὰς καὶ πράξεις ἀξιο-
 λόγους μεταχειρισμένους μήτε στρατείαν ὑπερόριον
 10 ποιήσασθαι μήτε ἀποικίαν εἰς ἄλλοεθνεῖς ἀποστείλαι.
 ὕστερον. δὲ πολλοῖς ἔτεσι τὰς πλείστας μὲν τῶν
 πόλεων δημοκρατηθῆναι, τινῶν δ' ἔθνῶν τὰς βασι-
 λεῖας διαμεῖναι μέχρι τῆς Ἀλεξάνδρου διαβάσεως.
 Νομίμων δ' ὄντων παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς ἐνίων ἐξηλ- 5
 15 λαγμένων θανασιώτατον ἂν τις ἠγήσαιο τὸ κατα-
 δειχθὲν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων παρ' αὐτοῖς φιλοσόφων·
 νενομοθέτηται γὰρ παρ' αὐτοῖς δοῦλον μὲν μηδένα
 εἶναι τὸ παράπαν, ἐλευθέρους δ' ὑπάρχοντας τὴν
 ἰσότητά τιμᾶν ἐν πᾶσι. τοὺς γὰρ μαθόντας μήθ'
 20 ὑπερέχειν μήθ' ὑποπίπτειν ἄλλοις κρᾶτιστον ἔξειν
 βίον πρὸς ἀπάσας τὰς περιστάσεις· εὐήθεις γὰρ εἶναι
 νόμους μὲν ἐπ' ἰσῆς τιθέναι πᾶσι, τὰς δ' οὐσίας
 153 ἀνωμάλους κατασκευάζειν. τὸ δὲ πᾶν πλῆθος τῶν 40
 Ἰνδῶν εἰς ἑπτὰ μέρη διήρηται, ὧν ἔστι τὸ μὲν πρῶ-
 25 του σύστημα φιλοσόφων, πλήθει μὲν τῶν ἄλλων
 μερῶν λειπόμενον, τῇ δ' ἐπιφανείᾳ πάντων προ-

5 πληρουμένοις CF, πληρουμένην οἷς D, corr. Rhod.
 10 εἰς ἄλλο ἔθνος CF 17 μὲν om. vulg. 18 τὸ παράπαν
 εἶναι vulg. ἐλεύθερον δὲ ὑπάρχοντα II 21 εὐήθεις
 CDF, corr. Rhod. 22 ἐξουσίας Dind.

τεῦον. ἀλειτούργητοι γὰρ ὄντες οἱ φιλόσοφοι πάσης
 ὑπουργίας οὐδ' ἑτέρων κυριεύουσιν οὐθ' ὑφ' ἑτέρων
 2 δεσπόζονται. παραλαμβάνονται δ' ὑπὸ μὲν τῶν ἰδιω-
 τῶν εἰς τε τὰς ἐν τῷ βίῳ θυσίας καὶ εἰς τὰς τῶν
 τετελευτηκότων ἐπιμελείας, ὡς θεοῖς γεγονότες προσ- 5
 φιλέστατοι καὶ περὶ τῶν ἐν ἔθῳ μάλιστα ἔμπειρος
 ἔχοντες, ταύτης τε τῆς ὑπουργίας δῶρά τε καὶ τιμὰς
 λαμβάνουσιν ἀξιολόγους· τῷ δὲ κοινῷ τῶν Ἴνδῶν
 μεγάλας παρέχονται χρείας παραλαμβάνομενοι μὲν
 κατὰ τὸ νέον ἔτος ἐπὶ τὴν μεγάλην σύνοδον, προ- 10
 λέγοντες δὲ τοῖς πλήθεσι περὶ ἀγχιμῶν καὶ ἐπομ-
 βρίας, ἔτι δ' ἀνέμων εὐπνοίας καὶ νόσων καὶ τῶν
 ἄλλων τῶν δυναμένων τοὺς ἀκούοντας ἀφελῆσαι.
 3 τὰ μέλλοντα γὰρ προακούσαντες οἳ τε πολλοὶ καὶ ὁ
 βασιλεὺς ἐκπληροῦσιν ἀεὶ τὸ μέλλον ἐκλείπειν καὶ 15
 προκατασκευάζουσιν ἀεὶ τι τῶν χρησίμων. ὁ δ' ἀπο-
 τυχῶν τῶν φιλοσόφων ἐν ταῖς προρρήσεσιν ἄλλην
 μὲν οὐδεμίαν ἀναδέχεται τιμωρίαν ἢ βλασφημίαν,
 4 ἄφρωνος δὲ διατελεῖ τὸν λοιπὸν βίου. δεύτερον δ'
 ἐστὶ μέρος τὸ τῶν γεωργῶν, οἳ τῷ πλήθει τῶν ἄλ- 20
 λων πολὺν προέχειν δοκοῦσιν. οὗτοι δὲ πολέμων
 καὶ τῆς ἄλλης λειτουργίας ἀφειμένοι περὶ τὰς γεωρ-
 γίας ἀσχολοῦνται· καὶ οὐδεὶς ἂν πολέμιος περιτυχῶν
 γεωργῷ κατὰ τὴν χώραν ἀδικήσειεν ἄν, ἀλλ' ὡς
 κοινὸς εὐεργέτας ἡγούμενοι πάσης ἀδικίας ἀπέχον- 25
 5 ται. διόπερ ἀδιάφθορος ἡ χώρα διαμένουσα καὶ
 καρποῖς βριθούσα πολλὴν ἀπόλαυσιν παρέχεται τῶν
 ἐπιτηδείων τοῖς ἀνθρώποις. βιοῦσι δ' ἐπὶ τῆς χώρας

3 ἰδίων vulg. 4 τε om. D καὶ] τε καὶ II 11 τοῖς
 πλήθεσι om. II καὶ] καὶ τῆς D 24 ἄν om. vulg.

μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν οἱ γεωργοί, καὶ τῆς εἰς
 τὴν πόλιν καταβάσεως παντελῶς ἀφεστήκασιν. τῆς δὲ
 χώρας μισθοὺς τελοῦσι τῷ βασιλεῖ διὰ τὸ πᾶσαν
 τὴν Ἰνδικὴν βασιλικὴν εἶναι, ἰδιώτη δὲ μηδενὶ γῆν
 5 ἐξεῖναι κεκτήσθαι· χωρὶς δὲ τῆς μισθώσεως τετάρ-
 την εἰς τὸ βασιλικὸν τελοῦσι. τρίτον δ' ἐστὶ φῦλον 6
 τὸ τῶν βουκόλων καὶ ποιμένων καὶ καθόλου πάντων
 τῶν νομέων, οἳ πόλιν μὲν ἢ κώμην οὐκ οἰκοῦσι,
 σκηνίτη δὲ βίῳ χροῦνται, οἳ δ' αὐτοὶ καὶ κυνηγοῦν-
 10 τες καθαρὰν ποιοῦσι τὴν χώραν ὀρνέων τε καὶ
 θηρίων. εἰς ταῦτα δ' ἀσκοῦντες καὶ φιλοτεχνοῦντες
 ἐξημεροῦσι τὴν Ἰνδικήν, πλήθουσιν πολλῶν καὶ
 παντοδαπῶν θηρίων τε καὶ ὀρνέων τῶν κατεσθιόν-
 15 4 των τὰ σπέρματα τῶν γεωργῶν. τέταρτον δ' ἐστὶ 41
 15 μέρος τὸ τῶν τεχνιτῶν· καὶ τούτων οἱ μὲν εἰσὶν
 ὄπλοποιοί, οἳ δὲ τοῖς γεωργοῖς ἢ τισὶν ἄλλοις τὰ
 χρήσιμα πρὸς ὑπηρεσίαν κατασκευάζουσιν. οὗτοι δ'
 οὐ μόνον ἀτελεῖς εἰσιν, ἀλλὰ καὶ σιτομετρίαν ἐκ τοῦ
 βασιλικοῦ λαμβάνουσι. πέμπτον δὲ τὸ στρατιωτικόν, 2
 20 εἰς τοὺς πολέμους εὐθετοῦν, τῷ μὲν πλήθει δεύτερον,
 ἀνέσει δὲ καὶ παιδιᾷ πλείστη χρώμενον ἐν ταῖς εἰ-
 ρήναις. τρέφεται δ' ἐκ τοῦ βασιλικοῦ πᾶν τὸ πλήθος
 τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν πολεμιστῶν ἵππων τε καὶ
 ἐλεφάντων. ἕκτον δ' ἐστὶ τὸ τῶν ἐφόρων· οὗτοι δὲ 3
 25 πολυπραγμονοῦντες πάντα καὶ ἐφορῶντες τὰ κατὰ
 τὴν Ἰνδικὴν ἀπαγγέλλουσι τοῖς βασιλεῦσιν, ἐὰν δ' ἢ
 πόλις αὐτῶν ἀβασίλευτος ἦ, τοῖς ἄρχουσιν. ἑβδομον 4

9 κυνηγοῦντες καὶ ζωγοῦντες καὶ φιλοσοφοῦντες ἐξημε-
 ροῦσι (cet. om.) C 10 τε om. vulg. 11 φιλοπονοῦντες F
 19 τὸ add. Hertlein 20 πολεμίους D.

δ' ἐστὶ μέρος τὸ βουλευθῶν μὲν καὶ συνεδρεῦθαι τοῖς ὑπὲρ τῶν κοινῶν βουλευομένοις, πλήθει μὲν ἐλάχιστον, εὐγενείᾳ δὲ καὶ φρονήσει μάλιστα θαυμαζόμενον· ἐκ τούτων γὰρ οἱ τε σύμβουλοι τοῖς βασιλευσίν εἰσιν οἱ τε διοικηταὶ τῶν κοινῶν καὶ οἱ 5 δικασταὶ τῶν ἀμφισβητουμένων, καὶ καθόλου τοὺς ἡγεμόνας καὶ τοὺς ἄρχοντας ἐκ τούτων ἔχουσι. τὰ μὲν οὖν μέρη τῆς διηρημένης πολιτείας παρ' Ἰνδοῖς σχεδὸν ταῦτ' ἔστιν· οὐκ ἔξεστι δὲ γαμῆν ἐξ ἄλλου γένους ἢ προαιρέσεις ἢ τέχνας μεταχειρίζεσθαι, οἷον 10 στρατιώτην ὄντα γεωργεῖν ἢ τεχνίτην ὄντα φιλοσοφεῖν.

42 Ἐχει δ' ἡ τῶν Ἰνδῶν χώρα πλείστους καὶ μεγίστους ἐλέφαντας, ἀλλῆ τε καὶ μεγέθει πολὺ διαφέροντας. ὀχεύεται δὲ τοῦτο τὸ ζῷον οὐχ ὥσπερ 15 τινὲς φασιν, ἐξηλλαγμένως, ἀλλ' ὁμοίως ἵπποις καὶ τοῖς ἄλλοις τετράποσι ζῷοις· κυοῦσι δὲ τοὺς μὲν ἐλαγίστους μῆνας ἑκατάδεκα, τοὺς δὲ πλείστους 2 ὀκτωκαίδεκα. τίκτουσι δὲ καθάπερ ἵπποι κατὰ τὸ πλείστον ἓν, καὶ τρέφουσι τὸ γεννηθὲν αἱ μητέρες 20 ἐπ' ἔτη ἕξ. ζῶσι δ' οἱ πλείστοι καθάπερ ὁ μακροβιότατος ἄνθρωπος, οἱ δὲ μάλιστα γηράσαντες ἔτη διακόσια.

3 Εἰσὶ δὲ παρ' Ἰνδοῖς καὶ ἐπὶ τοὺς ξένους ἄρχοντες τεταγμένοι καὶ φροντίζοντες ὅπως μηδεὶς ξένος 25 ἀδικῆται· τοῖς δ' ἀρρωστοῦσι τῶν ξένων ἰατροὺς εἰσάγουσι καὶ τὴν ἄλλην ἐπιμέλειαν ποιοῦνται, καὶ τελευτήσαντας θάπτουσιν, ἔτι δὲ τὰ καταλειφθέντα

10 γένους] μέρους II ἢ] ἢ πλείους Wess., ἢ δύο Rhod. ἢ] καὶ Rhod. 20 αἱ add. Reiske 28 τελευτήσαντα II.

χρήματα τοῖς προσήκουσιν ἀποδιδόασιν. οἳ τε δι- 4
 κασταὶ τὰς κρίσεις παρ' αὐτοῖς ἀκριβῶς διαγινώ-
 σκουσι, καὶ πικρῶς τοῖς ἀμαρτάνουσι προσφέρονται.
 περὶ μὲν οὖν τῆς Ἰνδικῆς καὶ τῶν κατ' αὐτὴν ἀρ-
 5 χαιολογουμένων ἀρκεσθησόμεθα τοῖς ῥηθεῖσιν.

155 Περὶ δὲ τῶν Σκυθῶν τῶν οἰκούντων τὴν ὄμο- 43
 ρον χώραν ἐν μέρει διέξιμεν. οὗτοι γὰρ τὸ μὲν ἐξ
 ἀρχῆς ὀλίγην ἐνέμουτο χώραν, ὕστερον δὲ κατ' ὀλί-
 γον ἀυξηθέντες διὰ τὰς ἀλλὰς καὶ τὴν ἀνδρείαν
 10 πολλὴν μὲν κατεκτήσαντο χώραν, τὸ δ' ἔθνος εἰς
 μεγάλην ἡγεμονίαν καὶ δόξαν προήγαγον. τὸ μὲν 2
 οὖν πρῶτον παρὰ τὸν Ἀράξην ποταμὸν ὀλίγοι κατ-
 ῶκουν παντελῶς καὶ διὰ τὴν ἀδοξίαν καταφρο-
 νούμενοι· ἓνα δὲ τῶν ἀρχαίων ἔχοντες βασιλεία φιλο-
 15 πόλεμον καὶ διαφέροντα στρατηγία προσεκτήσαντο
 χώραν, τῆς μὲν ὀρεινῆς ἕως πρὸς τὸν Καύκασον,
 τῆς δὲ πεδινῆς τὰ παρὰ τὸν ὠκεανὸν καὶ τὴν Μαι-
 ῶτιν λίμνην καὶ τὴν ἄλλην χώραν ἕως Τανάιδος
 ποταμοῦ. ὕστερον δὲ μυθολογοῦσι Σκύθαι παρ' 3
 20 αὐτοῖς γενέσθαι γηγενῆ παρθένον· ταύτην δ' ἔχειν
 τὰ μὲν ἄνω μέρη τοῦ σώματος μέχρι τῆς ζώνης γυ-
 ναικεῖα, τὰ δὲ κατώτερα ἐχίδνης. ταύτη δὲ Δία
 μιγέντα γεννήσαι παῖδα Σκύθην ὄνομα. τοῦτον δὲ
 γενόμενον ἐπιφανέστατον τῶν πρὸ αὐτοῦ τοὺς λα-
 25 οὺς ἀφ' ἑαυτοῦ Σκύθας προσαγορεῦσαι. τῶν δὲ
 ἀπογόνων τούτου τοῦ βασιλέως ἀδελφοὺς δύο γε-
 νέσθαι διαφόρους ἀρετῇ, καὶ τὸν μὲν Πάilon, τὸν

6 δὲ τῶν] δὲ D   11 προηγάγοντο D   13 παντελῶς]
 ὀλίγοι ὄντες add. D   20 γηγενῆ παρ' α. γενέσθαι vulg.

4 δὲ Νάπην ὀνομάσθαι. τούτων δ' ἐπιφανεῖς πρά-
 ξεις καταγεγραμμένων καὶ διελομένων τὴν βασιλείαν,
 ἀφ' ἑκατέρου τοὺς λαοὺς τοὺς μὲν Πάλους, τοὺς
 δὲ Νάπας προσαγορευθῆναι. μετὰ δέ τινες χρόνους
 τοὺς ἀπογόνους τούτων τῶν βασιλέων ἀνδρεία καὶ 5
 στρατηγία διευεγκόντας πολλὴν μὲν πέραν τοῦ Τα-
 ναΐδος ποταμοῦ χώραν καταστρέψασθαι μέχρι τῆς
 Θράκης, ἐπὶ δὲ θάτερα μέρη στρατεύσαντας διατεῖ-
 ναι τῇ δυνάμει μέχρι τοῦ κατ' Αἴγυπτον Νείλου.
 5 πολλὰ δὲ καὶ μεγάλα τῶν ἀνὰ μέσον τούτων ἔθνῶν 19
 καταδουλωσασμένους προβιβάσαι τὴν ἡγεμονίαν τῶν
 Σκυθῶν τῇ μὲν ἐπὶ τὸν πρὸς ἀνατολὰς ὠκεανόν,
 τῇ δ' ἐπὶ τὴν Κασπίαν θάλατταν καὶ Μαιῶτιν λί-
 μνην· ἠὲξήθη γὰρ ἐπὶ πολὺ τοῦτο τὸ ἔθνος καὶ
 βασιλεῖς ἔσχεν ἀξιολόγους, ἀφ' ὧν τοὺς μὲν Σάπας 15
 προσαγορευθῆναι, τοὺς δὲ Μασσαγέτας, τινὰς δ'
 Ἀριμασπούς, καὶ τούτοις ὁμοίως ἄλλους πλείονας.
 6 ὑπὸ δὲ τούτων τῶν βασιλέων πολλὰ μὲν καὶ τῶν
 ἄλλων τῶν καταπολεμηθέντων ἔθνῶν μετρώσθαι,
 δύο δὲ μεγίστας ἀποικίας γενέσθαι, τὴν μὲν ἐκ τῶν 20
 Ἀσσυρίων μετασταθεῖσαν εἰς τὴν μεταξὺ χώραν τῆς
 τε Παφλαγονίας καὶ τοῦ Πόντου, τὴν δ' ἐκ τῆς
 Μηδίας παρὰ τὸν Τάναϊν καθιδρυθεῖσαν, ἧς τοὺς
 7 λαοὺς Σαυρομάτας ὀνομασθῆναι. τούτους δ' ὕστε- 156
 ρον πολλοῖς ἔτεσιν ἀξήθεντας πορθῆσαι πολλὴν 25
 τῆς Σκυθίας, καὶ τοὺς καταπολεμηθέντας ἄρδην

1 Νάπην D   3 Νάπας D   4 Πάλους D   9 τὴν
 δύναμιν D (c. 46, 3)   10 τούτων om. D   19 μετοικεῖ-
 σθαι D, μετοικεῖσαι C, corr. Dind.   21 μετατεθεῖσαν D
 25 πολλήν] χώραν add. D.

ἀναιροῦντας ἔρημον ποιῆσαι τὸ πλεῖστον μέρος τῆς
 χώρας. μετὰ δὲ ταῦτα ἀναρχίας γενομένης κατὰ 44
 τὴν Σκυθίαν, ἐβασίλευσαν γυναῖκες ἀλλή διαφέ-
 ρουσαι. ἐν τούτοις γὰρ τοῖς ἔθνεσιν αἱ γυναῖκες
 5 γυμνάζονται πρὸς πόλεμον παραπλησίως τοῖς ἀνδράσι
 καὶ ταῖς ἀνδρείαις οὐδὲν λείπονται τῶν ἀνδρῶν. διὸ
 καὶ γυναικῶν ἐπιφανῶν πολλὰ καὶ μεγάλα πρά-
 ξεις ἐπετελέσθησαν οὐ μόνον κατὰ τὴν Σκυθίαν,
 ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ὁμορον ταύτης χώραν. Κύρου μὲν 2
 10 γὰρ τοῦ Περσῶν βασιλέως πλεῖστον ἰσχύσαντος τῶν
 καθ' αὐτὸν καὶ στρατεύσαντος ἀξιολόγοις δυνάμεσιν
 εἰς τὴν Σκυθίαν, ἡ βασίλισσα τῶν Σκυθῶν τό τε
 στρατόπεδον τῶν Περσῶν κατέκοψε καὶ τὸν Κύρον
 αἰχμάλωτον γενόμενον ἀνεσταύρωσε· τό τε συσταθὲν
 15 ἔθνος τῶν Ἀμαζόνων τοσοῦτον ἀνδρεία διήνεγκεν
 ὥστε μὴ μόνον πολλὴν χώραν ὁμορον καταδραμεῖν,
 ἀλλὰ καὶ πολλὴν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας κατα-
 στρέψασθαι.

Ἡμεῖς δ' ἐπειδὴ περὶ τῶν Ἀμαζονίδων ἐμνήσθη- 3
 20 μεν, οὐκ ἀνοικεῖον εἶναι νομίζομεν διελθεῖν περὶ
 αὐτῶν, εἰ καὶ διὰ τὴν παραδοξολογίαν μύθοις ὅμοια
 φανήσεται τὰ ῥηθέντα. παρὰ τὸν Θερμῶδοντα τοί- 45
 νυν ποταμὸν ἔθνοισ κρατοῦντος γυναικοκρατου-
 μένου, καὶ τῶν γυναικῶν ὁμοίως τοῖς ἀνδράσι τὰς
 25 πολεμικὰς χρείας μεταχειριζομένων, φασὶ μίαν ἐξ
 αὐτῶν βασιλικὴν ἐξουσίαν ἔχουσαν ἀλλή καὶ ῥώμη
 διενεγκεῖν· συστησαμένην δὲ γυναικῶν στρατόπε-

4 αἱ γυναῖκες om. II 16 ἐπιδραμεῖν CF 19 ἐπεὶ
 CF 21 εἰ καὶ] τὰ II 22 φανήσεται τὰ ῥηθέντα] δια-
 ληφθέντα II 23 κρατοῦντος] κατοικοῦντος Rhod.

δον γυμνάσαι τε τοῦτο καὶ τινὰς τῶν ὁμόρων κατα-
 2 πολεμήσαι. ἀξιομένης δὲ τῆς περὶ αὐτὴν ἀρετῆς τε
 καὶ δόξης συνεχῶς ἐπὶ τὰ πλησιόχωρα τῶν ἔθνων
 στρατεύειν, καὶ τῆς τύχης εὐροσύνης φρονήμα-
 τος ἐμπίμπλασθαι, καὶ θυγατέρα μὲν Ἄρεος αὐτὴν 5
 προσαγορεύσαι, τοῖς δ' ἀνδράσι προσνεῖμαι τὰς
 ταλασιουργίας καὶ τὰς τῶν γυναικῶν κατ' οἴκους
 ἐργασίας. νόμους τε καταδείξει, δι' ὧν τὰς μὲν γυ-
 ναῖκας ἐπὶ τοὺς πολεμικοὺς ἀγῶνας προάγειν, τοῖς
 δ' ἀνδράσι ταπεινώσειν καὶ δουλείαν περιάπτειν. 10
 3 τῶν δὲ γεννωμένων τοὺς μὲν ἄρρενας ἐπήρουν τὰ
 τε σκέλη καὶ τοὺς βραχίονας, ἀχρηστους κατασκευά-
 ζοντες πρὸς τὰς πολεμικὰς χρείας, τῶν δὲ θηλυτε-
 ρῶν τὸν δεξιὸν μαστὸν ἐπέκασον, ἵνα μὴ κατὰ τὰς
 ἀκμὰς τῶν σωματῶν ἐπαιρόμενος ἐνοχλῆ· ἀφ' ἧς 15
 αἰτίας συμβῆναι τὸ ἔθνος τῶν Ἀμαζόνων ταύτης
 4 τυχεῖν τῆς προσηγορίας. καθόλου δὲ διαφέρουσαν 157
 αὐτὴν συνέσει καὶ στρατηγία πόλιν μὲν κτίσαι με-
 γάλην παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Θερμώδοντος ποτα-
 μοῦ, τοῦνομα Θεμισκυραν, καὶ βασιλεία κατασκευά- 20
 σαι περιβόητα, κατὰ δὲ τὰς στρατείας ἐπιμελομέ-
 νην πολὺ τῆς εὐταξίας τὸ μὲν πρῶτον καταπολε-
 μῆσαι πάντας τοὺς ὁμόρους μέχρι τοῦ Τανάιδος
 5 ποταμοῦ. καὶ ταύτην μὲν φασὶ ταύτας τὰς πράξεις
 ἐπιτελεσαμένην καὶ κατὰ τινα μάχην λαμπρῶς ἀγω- 25
 46 νισαμένην ἡρωικῶς τελευτῆσαι τὸν βίον. διαδεξα-
 μένην δὲ τὴν ταύτης θυγατέρα τὴν βασιλείαν ζη-

5 αὐτὴν vulg. 11 πηροῦν Stephanus 12 κατασκευα-
 ζούσας Cobet 14 ἐπικαίειν II 15 ἀκμὰς Dindorf (III 53, 3),
 μάχας codices 25 ἐντελεσαμένην D 26 τὸν βίον om. II.

λῶσαι μὲν τὴν ἀρετὴν τῆς μητρὸς, ὑπερβαλίσθαι
 δὲ ταῖς κατὰ μέρος πράξεσι. τὰς μὲν γὰρ παρθέ-
 νους ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας ἐν τε ταῖς θήραις
 γυμνάζειν καὶ καθ' ἡμέραν ἀσκεῖν τὰ πρὸς πόλε-
 5 μων ἀνήκοντα, καταδείξει δὲ καὶ θυσίας μεγαλο-
 πρεπεῖς Ἄρει τε καὶ Ἀρτέμιδι τῇ προσαγορευομένῃ
 Ταυροπόλῳ· στρατεύσασαν δ' εἰς τὴν πέραν τοῦ 2
 Τανάιδος ποταμοῦ χώραν καταπολεμήσαι πάντα τὰ
 ἔθνη τὰ συνεχῆ μέχρι τῆς Θράκης· ἀνακάμψασαν
 10 δὲ μετὰ πολλῶν λαφύρων εἰς τὴν οἰκίαν ναοὺς
 μεγαλοπρεπεῖς κατασκευάσαι τῶν προειρημένων
 θεῶν, καὶ τῶν ὑποτεταγμένων ἐπιεικῶς ἄρχουσαν
 ἀποδοχῆς τυγχάνειν τῆς μεγίστης. στρατεύσαι δὲ καὶ
 ἐπὶ θάτερα μέρη, καὶ πολλὴν τῆς Ἀσίας κατακτήσα-
 15 σθαι, καὶ διατείνει τῇ δυνάμει μέχρι τῆς Συρίας.
 μετὰ δὲ τὴν ταύτης τελευτὴν αἰεὶ τὰς προσηκούσας τῷ 3
 γένει διαδεχομένης τὴν βασιλείαν ἄρξαι μὲν ἐπιφα-
 νῶς, αὐξῆσαι δὲ τὸ ἔθνος τῶν Ἀμαζονίδων δυνάμει
 τε καὶ δόξῃ. μετὰ δὲ ταῦτα πολλαῖς γενεαῖς ὕστε-
 20 ρον, διαβεβοημένης κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τῆς
 περὶ αὐτὰς ἀρετῆς, Ἡρακλέα φασὶ τὸν ἐξ Ἀλκμή-
 νης καὶ Διὸς ἄθλον λαβεῖν παρ' Εὐρυσθέως τὸν
 Ἴππολύτης τῆς Ἀμαζόνος ζωστήρα. διόπερ στρα- 4
 τεύσαι μὲν αὐτόν, παρατάξει δὲ μεγάλη νικήσαντα
 25 τό τε στρατόπεδον τῶν Ἀμαζόνων κατακόψαι καὶ
 τὴν Ἴππολύτην μετὰ τοῦ ζωστήρος ζωγρήσαντα τὸ
 ἔθνος τοῦτο τελέως συντριψαι. διόπερ τοὺς περι-
 οιοῦντας βαρβάρους τῆς μὲν ἀσθενείας αὐτῶν κατα-

10 ναοῦς] τε add. CF.

φρονήσαντας, τῶν δὲ καθ' ἑαυτοὺς μνησικακήσαντας, πολεμῆσαι συνεχῶς τὸ ἔθνος ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε μηδ' ὄνομα τοῦ γένους τῶν Ἀμαζονίδων ἀπολιπεῖν.

5 μετὰ γὰρ τὴν Ἡρακλέους στρατείαν ὀλίγους ὕστερον ἔτεσι κατὰ τὸν Τρωικὸν πόλεμόν φασι Πενθεσίλειαν τὴν βασιλεύουσαν τῶν ὑπολελειμμένων Ἀμαζονίδων, Ἄρεος μὲν οὖσαν θυγατέρα, φόνον δ' ἐμφύλιον 158 ἐπιτελεσαμένην, φνεῖν ἐκ τῆς πατρίδος διὰ τὸ μύσος. συμμαχήσασαν δὲ τοῖς Τρωσὶ μετὰ τὴν Ἐκτορος τελευτήν πολλοὺς ἀνελεῖν τῶν Ἑλλήνων, 10 ἀριστεύσασαν δ' αὐτὴν ἐν τῇ παρατάξει καταστρέψαι τὸν βίον ἡρωικῶς ὑπ' Ἀχιλλέως ἀναιρεθεῖσαν. τῶν 6 μὲν οὖν Ἀμαζονίδων ἐσχάτην ταύτην λέγουσιν ἀνδρεία διενεγκεῖν, καὶ τὸ λοιπὸν ἀεὶ τὸ ἔθνος ταπεινούμενον ἀσθενῆσαι παντελῶς· διὸ καὶ κατὰ 15 τοὺς νεωτέρους καιροὺς, ἐπειδὴν τινες περὶ τῆς αὐτῶν ἀνδρείας διεξίωσι, μύθους ἡγοῦνται πεπλασμένους τὰς περὶ τῶν Ἀμαζονίδων ἀρχαιολογίας.

47 Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰ πρὸς ἄρκτους κεκλιμένα μέρη τῆς Ἀσίας ἠξιώσαμεν ἀναγραφῆς, οὐκ ἀνοίκειον εἶ- 20 ναι νομίζομεν τὰ περὶ τῶν Ἰπερβορέων μυθολογούμενα διελθεῖν. τῶν γὰρ τὰς παλαιὰς μυθολογίας ἀναγεγραφότων Ἐγκαταῖος καὶ τινες ἕτεροί φασιν ἐν τοῖς ἀντιπέρας τῆς Κελτικῆς τόποις κατὰ τὸν ὠκεανὸν εἶναι νῆσον οὐκ ἐλάττω τῆς Σικελίας, 25 ταύτην ὑπάρχειν μὲν κατὰ τὰς ἄρκτους, κατοικεῖσθαι δὲ ὑπὸ τῶν ὀνομαζομένων Ἰπερβορέων ἀπὸ τοῦ πορρωτέρω κεῖσθαι τῆς βορείου πνοῆς· οὖσαν

11 ἀριστεύουσαν CF 18 Ἀμαζόνων CF.

δ' αὐτὴν εὐγείον τε καὶ πάμφορον, ἔτι δ' εὐκρα-
 σία διαφέρουσαν, διπτοῦς κατ' ἔτος ἐκφέρειν καρ-
 πούς. μυθολογοῦσι δ' ἐν αὐτῇ τὴν Λητώ γερονέ- 2
 ναι· διὸ καὶ τὸν Ἀπόλλω μάλιστα τῶν ἄλλων θεῶν
 5 παρ' αὐτοῖς τιμᾶσθαι· εἶναι δ' αὐτοὺς ὥσπερ ἱερεῖς
 τινὰς Ἀπόλλωνος διὰ τὸ τὸν θεὸν τοῦτον καθ'
 ἡμέραν ὑπ' αὐτῶν ὑμνεῖσθαι μετ' ᾠδῆς συνεχῶς
 καὶ τιμᾶσθαι διαφερόντως. ὑπάρχειν δὲ καὶ κατὰ
 τὴν νῆσον τέμενος τε Ἀπόλλωνος μεγαλοπρεπὲς καὶ
 10 ναὸν ἀξιόλογον ἀναθήμασι πολλοῖς κεκοσμημένον,
 σφαιροειδῆ τῷ σχήματι. καὶ πόλιν μὲν ὑπάρχειν 3
 ἱερὰν τοῦ θεοῦ τούτου, τῶν δὲ κατοικούντων αὐ-
 τὴν τοὺς πλείστους εἶναι κιθαριστάς, καὶ συνεχῶς
 ἐν τῷ ναῷ κιθαρίζοντας ὕμνους λέγειν τῷ θεῷ μετ'
 15 ᾠδῆς, ἀποσεμνύνοντας αὐτοῦ τὰς πράξεις. ἔχειν 4
 δὲ τοὺς Ἵπερβορέους ἰδίαν τινὰ διάλεκτον, καὶ πρὸς
 τοὺς Ἕλληνας οἰκειότατα διακεῖσθαι, καὶ μάλιστα
 πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ Ἀηλίους, ἐκ παλαιῶν χρό-
 νων παρεληφτότας τὴν εὐνοίαν ταύτην. καὶ τῶν
 20 Ἑλλήνων τινὰς μυθολογοῦσι παραβαλεῖν εἰς Ἵπερ-
 159 βορέους, καὶ ἀναθήματα πολυτελῆ καταλιπεῖν γράμ-
 μασιν Ἑλληνικοῖς ἐπιγεγραμμένα. ὥσαύτως δὲ καὶ 5
 ἐκ τῶν Ἵπερβορέων Ἄβαριν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατα-
 τήσαντα τὸ παλαιὸν ἀνασῶσαι τὴν πρὸς Ἀηλίου
 25 εὐνοίαν τε καὶ συγγένειαν. φασὶ δὲ καὶ τὴν σε-
 λήνην ἐκ ταύτης τῆς νήσου φαίνεσθαι παντελῶς
 ὀλίγον ἀπέχουσαν τῆς γῆς καὶ τινὰς ἐξοχὰς γεώδεις
 ἔχουσαν ἐν αὐτῇ φανεράς. λέγεται δὲ καὶ τὸν θεὸν 6

δι' ἐτῶν ἑννεακαίδεκα καταντᾶν εἰς τὴν νῆσον, ἐν οἷς αἱ τῶν ἄστρον ἀποκαταστάσεις ἐπὶ τέλος ἔγονται· καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἑννεακαίδεκαετῆ χρόνον ὑπὸ 7 τῶν Ἑλλήνων Μέτωνος ἐνιαυτὸν ὀνομάζεσθαι. κατὰ δὲ τὴν ἐπιφάνειαν ταύτην τὸν θεὸν κῆθαρίζειν τε 5 καὶ χορεύειν συνεχῶς τὰς νύκτας ἀπὸ ἰσημερίας ἑαρινῆς ἕως πλειάδος ἀνατολῆς ἐπὶ τοῖς ἰδίοις ἐνημερήμασι τερούμενον. βασιλεύειν δὲ τῆς πόλεως ταύτης καὶ τοῦ τεμένουσ ἐπάρχειν τοὺς ὀνομαζομένους Βορεάδας, ἀπογόνους ὄντας Βορέου, καὶ κατὰ 10 γένος αἰεὶ διαδέχεσθαι τὰς ἀρχάς.

48 Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων μεταβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὰ ἕτερα μέρη τῆς Ἀσίας τὰ μὴ τετυχότα τῆς ἀναγραφῆς, καὶ μάλιστα τὰ κατὰ τὴν Ἀραβίαν. αὕτη γὰρ κείται μὲν μεταξὺ Συρίας καὶ 15 τῆς Αἰγύπτου, πολλοῖς δὲ καὶ παντοδαποῖς ἔθνεσι διελήπται. τὰ μὲν οὖν πρὸς τὴν ἑω μέρη κατοικοῦσιν Ἀραβες οὓς ὀνομάζουσι Ναβαταίους, νεμόμενοι χώραν τὴν μὲν ἔρημον, τὴν δὲ ἄνυδρον, ὀλίγην δὲ 2 καρποφόρον. ἔχουσι δὲ βίον ληστρικόν, καὶ πολλὴν 20 τῆς ὁμόρου χώρας κατατρέχοντες ληστεύουσιν, ὄντες δύσμαχοι κατὰ τοὺς πολέμους. κατὰ γὰρ τὴν ἄνυδρον χώραν λεγομένην κατεσκευασκότες εὐκαιρα φρέατα, καὶ ταῦτα πεποιηκότες τοῖς ἄλλοεθνήσιν ἄγνωστα, συμφεύγουσιν εἰς τὴν χώραν ταύτην ἀκιν- 25 3 δύνως. αὐτοὶ μὲν γὰρ εἰδότες τὰ κατακεκρυμμένα τῶν ὑδάτων, καὶ ταῦτ' ἀνοίγοντες, χρῶνται δαψι-

2 οἷς] οἷς καὶ C   4 Μέτωνος] μέγαν C   8 δὲ
Dindorf, τε libri   18 ὀνομάζουσιν ἀβαταίους D   24
ἄλλοεθνήσιν Dindorf, ἄλλοις ἔθνεσιν libri.

λέσι ποτοῖς· οἱ δὲ τούτους ἐπιδιώκοντες ἄλλοεθνεῖς
 σπανίζοντες τῆς ὑδρείας διὰ τὴν ἀγνοίαν τῶν φρεά-
 τῶν, οἱ μὲν ἀπόλλυνται διὰ τὴν σπάνιν τῶν ὑδά-
 των, οἱ δὲ πολλὰ κακοπαθήσαντες μόγις εἰς τὴν
 5 οἰκείαν σώζονται. διόπερ οἱ ταύτην τὴν χώραν 4
 160 κατοικοῦντες Ἄραβες, ὄντες δυσκαταπολέμητοι, δια-
 τελοῦσιν ἀδούλωτοι, πρὸς δὲ τούτοις ἔπηλυν μὲν
 ἡγεμόνα τὸ παράπαν οὐ προσδέχονται, διατελοῦσι
 δὲ τὴν ἐλευθερίαν διαφυλάττοντες ἀσάλευτον. διό- 5
 10 περ οὐτ' Ἀσσύριοι τὸ παλαιὸν οὐθ' οἱ Μήδων καὶ
 Περσῶν, ἔτι δὲ Μακεδόνων βασιλεῖς ἠδυνήθησαν
 αὐτοὺς καταδουλώσασθαι, πολλὰς μὲν καὶ μεγάλας
 δυνάμεις ἐπ' αὐτοὺς ἀγαρόντες, οὐδέποτε δὲ τὰς
 ἐπιβολὰς συντελέσαντες. ἔστι δ' ἐν τῇ χώρᾳ τῶν 6
 15 Ναβαταίων καὶ πέτρα καθ' ὑπερβολὴν ὄχυρά, μίαν
 ἀνάβασιν ἔχουσα, δι' ἧς κατ' ὀλίγους ἀναβαίνου-
 ντες ἀποτίθενται τὰς ἀποσκευὰς· λίμνη τε μεγάλη
 φέρουσα πολλὴν ἄσφαλτον, ἐξ ἧς λαμβάνουσιν οὐκ
 ὀλίγας προσόδους. αὕτη δ' ἔχει τὸ μὲν μῆκος στα- 7
 20 δίων ὡς πεντακοσίων, τὸ δὲ πλάτος ὡς ἐξήκοντα,
 τὸ δ' ὕδωρ δυσῶδες καὶ διάπικρον, ὥστε μὴ δύ-
 νασθαι μῆτ' ἰχθῦν τρέφειν μῆτ' ἄλλο τῶν καθ'
 ὕδατος εἰωθότων ζώων εἶναι. ἐμβαλλόντων δ' εἰς
 25 αὐτὴν ποταμῶν μεγάλων τῇ γλυκύτητι διαφόρων,
 τούτων μὲν περιγίνεται κατὰ τὴν δυσωδίαν, ἐξ αὐ-
 τῆς δὲ μέσης κατ' ἐνιαυτὸν ἐκφυσᾷ ἀσφάλτου μέ-
 γεθος ποτὲ μὲν μείζον ἢ τρίπλεθρον, ἔστι δ' ὅτε

4 μόλις II   12 μὲν] δὲ DF   14 τῶν ἀναβατῶν D
 23 ἐμβαλλόντων CF   26 ἐκφύουσα DF.

δυοῖν πλέθρων· ἐφ' ᾧ δὴ συνήθως οἱ περιουικοῦν-
 τες βάρβαροι τὸ μὲν μείζον καλοῦσι ταῦρον, τὸ δ'
 8 ἔλαττον μύσχον ἐπονομάζουσιν. ἐπιπλευούσης δὲ τῆς
 ἀσφάλτου πελαγίας ὁ τύπος φαίνεται τοῖς [μὲν] ἐξ
 ἀποστήματος θεωροῦσιν οἶονεὶ νῆσος. τὴν δ' ἔκπτω- 5
 σιν τῆς ἀσφάλτου συμβαίνει φανεράν γίνεσθαι τοῖς
 ἀνθρώποις πρὸ ἡμερῶν ἑξοσι [δύο]· κύκλω γὰρ τῆς
 λίμνης ἐπὶ πολλοὺς σταδίους ὁσμή προσπίπτει μετὰ
 πνεύματος, καὶ πᾶς ὁ περὶ τὸν τόπον ἄργυρός τε
 καὶ χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἀποβάλλει τὴν ιδιότητα τοῦ 10
 χρώματος. ἀλλ' αὕτη μὲν ἀποκαθίσταται πάλιν,
 ἐπειδὴν ἀναφυσήθηται συμβῆ πᾶσαν τὴν ἄσφαλ-
 τον· ὁ δὲ πλησίον τόπος ἔμπυρος ὢν καὶ δυσώδης
 ποιεῖ τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων ἐπίνοσα καὶ παν-
 9 τελῶς ὀλιγοχρόνια. ἀγαθὴ δ' ἐστὶ φοινικόφυτος 15
 ὄσσην αὐτῆς συμβαίνει ποταμοῖς διειλήφθαι χρησί-
 μοις ἢ πηγαῖς δυναμέναις ἀρδεύειν. γίνεται δὲ περὶ
 τοὺς τόπους [τούτους] ἐν ἀλῶνί τινι καὶ τὸ καλού-
 μενον βάλσαμον, ἐξ οὗ πρόσοδον ἄδραν λαμβά-
 νουσιν, οὐδαμοῦ μὲν τῆς ἄλλης οἰκουμένης εὐρι- 20
 σκομένου τοῦ φυτοῦ τούτου, τῆς δ' ἐξ αὐτοῦ χρείας 161
 εἰς φάρμακα τοῖς ἰατροῖς καθ' ὑπερβολὴν εὐθε-
 τούσης.
 49 Ἡ δ' ἐχομένη τῆς ἀνύδρου καὶ ἐρήμου χώρας
 Ἀραβία τοσοῦτο διαφέρει ταύτης ὥστε διὰ τὸ πλη- 25
 θος τῶν ἐν αὐτῇ φρυομένων καρπῶν τε καὶ τῶν ἄλ-

1 ᾧ] ᾧ codices; cf. XIX 98 4 τύπος Schäfer,
 τόπος libri μὲν codices, om. XIX 98 7 δύο DF; cf. XIX 98
 12 ἀναφυσῆσαι codices; cf. XIX 98 14 ποιεῖται vulg. 16
 αὐτοῖς DF 17 ἀρδεύειν GM, ἀρδεῦσαι cet. 18 τούτους
 om. CDF 19 ἄδραν XIX 98, μικρὰν D, λαμπρὰν H.

λων ἀγαθῶν εὐδαίμονα Ἀραβίαν προσαγορευθῆναι.
 κάλαμον μὲν γὰρ καὶ σχοῖνον καὶ τὴν ἄλλην ὕλην 2
 τὴν ἀρωματίζουσιν πολλὴν φέρει καὶ καθόλου παντο-
 दाπὰς φύλλων εὐωδίας, καὶ τῶν ἀποσταζόντων δα-
 5 κρύων ὀσμάσι ποικίλαις διείληπται· τὴν τε γὰρ
 σμύρναν καὶ τὸν προσφιλέστατον τοῖς θεοῖς εἰς τε
 τὴν οἰκουμένην ἄπασαν διαπόμπιμον λιβανῶν αἰ
 ταύτης ἐσχατιαὶ φέρουσι. τοῦ δὲ κόστου καὶ κασίας, 3
 εἰτι δὲ κινναμώμου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων
 10 χόρτοι καὶ θάμνοι βαθεῖαι τοσαῦται πεφύκασιν ὥστε
 τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις σπανίως ἐπὶ βωμοὺς θεῶν τι-
 θέμενα παρ' ἐκείνοις καὶ κλιβάνων ὑπάρχειν ἐκκαύ-
 ματα, καὶ τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις μικρῶν δείγματι ὑπάρ-
 χοντα παρ' ἐκείνοις στιβάδας οἰκειτικὰς ἐπὶ τῶν
 15 οἰκιῶν παρέχεσθαι. τό τε καλούμενον κιννάμωμον
 διάφορον χρεῖαν παρεχόμενον καὶ ῥητίνην καὶ τερέ-
 βινθος ἄπλωτος εὐώδης φύεται περὶ τοὺς τόπους.
 ἐν δὲ τοῖς ὕρσι οὐ μόνον ἐλάτη καὶ πεύκη φύεται 4
 δαψιλῆς, ἀλλὰ καὶ κέδρος καὶ ἄρκυθος ἄπλωτος
 20 καὶ τὸ καλούμενον βόρατον. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλαι
 φύσεις εὐώδεις καρποφοροῦσαι τὰς ἀπορροίας καὶ
 προσπνεύσεις ἔχουσι τοῖς ἐγγίσασι προσηνεστάτας.
 καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ τῆς γῆς ἔχει τι φυσικὸν ἔνατμον
 καὶ θυμιάμασιν ἠδέσιν ἐοικός. διὸ καὶ κατὰ τινὰς 5
 25 τόπους τῆς Ἀραβίας ὀρυττομένης τῆς γῆς εὐρίσκονται
 φλέβες εὐώδεις, ὧν μεταλλενομένων ἐξαίσιοι τὸ μέ-
 γεθος λατομίαι γίνονται· ἐκ δὲ τούτων τὰς οἰκίας
 συλλέγοντες κατασκευάζουσιν, αἷς ὅταν ἐκ τοῦ περι-

7 πᾶσαν CF αἰ ταύτης Reiske, ἀπ' αὐτῆς αἰ ταύτης
 libri 10 χόρτοι] οἱ χόρτοι C 24 ἠδέσιν] εὐώδεσιν II.

έχοντος προσπέσωσι ψεκάδες, τὸ διατηκόμενον ὑπὸ
 τῆς ἱμάδος συρρεῖ εἰς τὰς ἀρμούςας τῶν λίθων, καὶ
 50 πηγνύμενον συμφνεῖς ἀπεργάζεται τοίχους. μεταλ-
 λεύεται δὲ κατὰ τὴν Ἀραβίαν καὶ ὁ προσαγορευό-
 μενος ἄπυρος χρυσός, οὐχ ὥσπερ παρὰ τοῖς ἄλλοις⁵
 ἐκ ψηγμάτων καθειψόμενος, ἀλλ' εὐθύς ὀρυττόμενος¹⁶²
 εὐρίσκεται τὸ μέγεθος καρύοις κασταναῖκοῖς παρα-
 πλήσιος, τὴν δὲ χροάν οὕτω φλογώδης ὥστε τοὺς
 ἐντιμοτάτους λίθους ὑπὸ τῶν τεχνιτῶν ἐνδεθέντας
 2 ποιεῖν τὰ κάλλιστα τῶν κοσμημάτων. θρεμμάτων¹⁰
 τε παντοδαπῶν τοσοῦτο κατ' αὐτὴν ὑπάρχει πλήθος
 ὥστε ἔθνη πολλὰ νομάδα βίον ἤρημένα δύνασθαι
 καλῶς διατρέφεσθαι, σίτου μὲν μὴ προσδεδόμενα,
 τῆ δ' ἀπὸ τούτων δαψιλείᾳ χορηγούμενα. θηρίων
 τε πλήθος ἀλκίμων ἢ προσορίζουσα τῇ Συρίᾳ τρέφει.¹⁵
 καὶ γὰρ λέοντας καὶ παρδάλεις ἐν αὐτῇ πολλῶ πλεί-
 ονας καὶ μέλζους καὶ ταῖς ἀλκαῖς διαφόρους πεφν-
 κέναι ἤπερ ἐν τῇ Αἰβύῃ συμβέβηκε· πρὸς δὲ τούτοις
 3 οἱ καλούμενοι Βαβυλώνιοι τίγρεις. φέρει δὲ καὶ
 ζῶα διφυῆ καὶ μειγμένα ταῖς ἰδέαις, ὧν αἱ μὲν²⁰
 ὀνομαζόμενα στρουθοκάμηλοι περιειλήφασιν τοῖς τύ-
 ποις μίγματα χηνῶν καὶ καμήλων ἀκολούθως τῇ
 προσηγορίᾳ. τὸ μὲν γὰρ μέγεθος ἔχουσι νεογενεῖ
 καμήλων παραπλήσιον, τὰς δὲ κεφαλὰς πεφρικυίας
 θριξὶ λεπταῖς, τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς μεγάλους καὶ κατὰ²⁵
 τὴν χροάν μέλανας, ἀπαραλλάκτους κατὰ τὸν τύπον

1 τὸ διατηκόμενον Wesseling, τὸ om. D, διὰ τὸ τηκό-
 μενον CF ὑπὸ Dindorf, ἀπὸ libri 2 συρρεῖν CF
 ἀρμῶας D 18 πρὸς — τίγρεις f. del. 22 χηνῶν] πτη-
 νῶν Rhod. 24 πεφρικυίας Cobet, πεφνυίας libri.

καὶ τὸ χροῶμα τοῖς τῶν καμήλων. μακροτράχηλον 4
 δ' ὑπάρχον ῥύγχος ἔχει βραχὺ παντελῶς καὶ εἰς
 ὄξυ συνηγμένον. ἐπτέρωται δὲ ταρσοῖς μαλακοῖς
 [καὶ] τετριχωμένοις, καὶ δυσὶ σκέλεσι στηριζόμενον
 5 καὶ ποσὶ διχῆλοις χερσαῖον ἅμα φαίνεται καὶ πτηνόν.
 διὰ δὲ τὸ βάρος οὐ δυνάμενον ἐξᾶραι καὶ πέτεσθαι 5
 κατὰ τῆς γῆς ὠκέως ἀκροβατεῖ, καὶ διωκόμενον ὑπὸ
 τῶν ἰππέων τοῖς ποσὶ τοὺς ὑποπίπτοντας λίθους
 οὕτως εὐτόνως ἀποσφενδονᾷ πρὸς τοὺς διώκοντας
 10 ὥστε πολλάκις καρτεραῖς πλῆγαις αὐτοὺς περιπίπτειν.
 ἐπειδὴν δὲ περικατάληπτον ἦ, τὴν κεφαλὴν εἰς τινα 6
 θάμνον ἢ τοιαύτην σκέπην ἀποκρύπτεται, οὐχ, ὡς
 οἴονται τινες, ἀφροσύνη καὶ νωθρότητι ψυχῆς διὰ
 τὸ μὴ βλέπειν ἑτέρουσ μηδ' αὐτὸ βλέπεσθαι δια-
 15 λαμβάνον ὑφ' ἑτέρων, ἀλλὰ διὰ τὸ τοῦ σώματος
 ἔχειν τοῦτο τὸ μέρος ἀσθενέστατον σκέπην αὐτῷ
 πρὸς σωτηρίαν περιποιεῖ· ἀγαθὴ γὰρ ἡ φύσις δι- 7
 163 δάσκαλος ἅπασι τοῖς ζώοις πρὸς διατήρησιν οὐ
 μόνον ἑαυτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν γεννωμένων, διὰ τῆς
 20 συγγενοῦς φιλοζωίας τὰς διαδοχὰς εἰς αἰδίον ἄρουσα
 διαμονῆς κύκλον. αἱ δὲ καλούμεναι καμηλοπαρδά-51
 λεις τὴν [μὲν] μίξιν ἀμφοτέρων ἔχουσι τῶν ἐν τῇ
 προσηγορίᾳ περιειλημμένων ζώων. τῷ μὲν γὰρ
 25 μεγέθει μικρότεραι τῶν καμήλων εἰσὶ καὶ βραχυ-
 25 τραχηλότεραι, τὴν δὲ κεφαλὴν καὶ τὴν τῶν ὀμμάτων
 διάθεσιν παρδάλει παρεμφερεῖς διατετύπωνται· τὸ

3 μαλακῶς fort. 4 καὶ om. CD; καὶ μαλακοῖς F 12
 ἦ] τινα add. D 17 περιποιεῖν vulg., περιποιεῖν Reiske
 20 διαδοχὰς] διαμονὰς DF 21 διαμονῆς] διαδοχῆς C
 καμηλοπαρδαίς D 22 μὲν del. Dind. 26 παρεμφερεῖ C,
 προσεμφερεῖ D, corr. Hertlein.

δὲ κατὰ τὴν ῥάχιν κύρωμα παρεμφερὲς ἔχουσαι
 καμήλω, τῷ χρώματι καὶ τῇ τριχώσει παρδάλεσιν
 ἐοίκασιν· ὁμοίως δὲ καὶ τὴν οὐρὰν μακρὰν ἔχουσαι
 2 τὴν τοῦ θηρίου φύσιν ἀποτυποῦνται. γίνονται δὲ
 καὶ τραγέλαφοι καὶ βούβαλοι καὶ ἄλλα πλείω γένη 5
 δίμορφα ζῴων καὶ τὴν σύνθεσιν ἐκ τῶν πλείστον
 τὴν φύσιν κειχωρισμένων ἔχοντα, περὶ ὧν τὰ κατὰ
 3 μέρος μακρὸν ἂν εἶη γράφειν. δοκεῖ γὰρ ἡ συνεγ-
 γίζουσα χώρα τῇ μεσημβρίᾳ τὴν ἀφ' ἡλίου δύναμιν
 ζωτικωτάτην οὖσαν πολλὴν ἐμπνεῖσθαι, καὶ διὰ 10
 τοῦτο πολλῶν καὶ ποικίλων, ἔτι δὲ καλῶν ζῴων
 4 φύσεις γεννᾶν. διὰ δὲ τὰς αὐτὰς αἰτίας κατὰ μὲν
 τὴν Αἴγυπτον τοὺς τε κροκοδείλους φύεσθαι καὶ
 τοὺς ποταμίους ἵππους, κατὰ δὲ τὴν Αἰθιοπίαν καὶ
 τὴν τῆς Λιβύης ἔρημον ἐλεφάντων τε πλήθος καὶ 15
 παντοδαπῶν ὄφειν τε καὶ τῶν ἄλλων θηρίων καὶ
 δρακόντων ἐξηλλαγμένων τοῖς τε μεγέθεσι καὶ ταῖς
 ἀλκαῖς, ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς περὶ τὴν Ἰνδικὴν ἐλέ-
 φαντας, ὑπερβάλλοντας τοῖς τε ὄγκοις καὶ πλήθεσιν,
 ἔτι δὲ ταῖς ἀλκαῖς. 20

52 Οὐ μόνον δ' ἐν ταύταις ταῖς χώραις ζῴα γεν-
 νᾶται ταῖς ἰδέαις ἐξηλλαγμένα διὰ τὴν ἀφ' ἡλίου
 συνεργίαν καὶ δύναμιν, ἀλλὰ καὶ λίθων παντοίων
 ἐκφύσεις διάφοροι ταῖς χώραις καὶ ταῖς λαμπρότησι
 2 διαφανείας. τοὺς γὰρ κρυστάλλους λίθους ἔχειν τὴν 25
 σύστασιν ἐξ ὕδατος καθαροῦ παγέντος οὐχ ὑπὸ ψύ-
 χους, ἀλλ' ὑπὸ θείου πυρὸς δυνάμεως, δι' ἣν ἀσή-
 πτους μὲν αὐτοὺς διαμένειν, βαφῆναι δὲ πολυμόρφως

ἀναθυμιάσει πνεύματος. σμαράγδους γὰρ καὶ τὰ 3
 καλούμενα βηρύλλια κατὰ τὰς ἐν τοῖς χαλκουργείοις
 μεταλλείας γινόμενα διὰ τὴν ἀπὸ τῶν θείων βαφῆν
 καὶ σύνδεσιν συγχρώζεσθαι, τοὺς δὲ χρυσολίθους
 164 ὑπὸ καπνώδους ἀναθυμιάσεως ἡλίου θερμότητι φυ-
 6 ομένους λέγουσι τυγχάνειν τούτου τοῦ χρώματος.
 διὸ καὶ τοὺς ὀνομαζομένους ψευδοχρῶσους κατα- 4
 σκευάζεσθαι διὰ τοῦ θνητοῦ καὶ ὑπ' ἀνθρώπων γε-
 γουότος πυρὸς βαπτομένων τῶν κρυστάλλων. τὰς
 10 δὲ τῶν ἀνθρώπων φύσεις φωτὸς δύνει ἐμπλη-
 θεῖσαν τῇ πῆξει φασὶν ἀποτελεῖν τῷ μᾶλλον καὶ
 ἤττον τὰς ἐν αὐτοῖς διαφορὰς. παραπλησίως δὲ 5
 καὶ τὰς τῶν ὀρνέων μορφὰς ἐπιχρώζεσθαι, τὰς μὲν
 ὀλοπορφύρους φαινομένας, τὰς δὲ κατὰ μέρος παν-
 15 τοίαις χροαῖς διειλημμένας· τὰ μὲν γὰρ φλόγινα,
 τὰ δὲ κροκώδη, τινὰ δὲ σμαραγδίζοντα, πολλὰ δὲ
 χρυσοειδῆ φαίνεσθαι κατὰ τὰς πρὸς τὸ φῶς ἐγκλί-
 σεις αὐτῶν, καὶ καθόλου πολυειδεῖς καὶ δυσερμη-
 νεύτους ἀποτελεῖσθαι χροᾶς· ὅπερ καὶ ἐπὶ τῆς κατ'
 20 οὐρανὸν ἱριδος ὀραῖσθαι γινόμενον ὑπὸ τοῦ περὶ
 τὸν ἥλιον φωτός. ἐκ δὲ τούτων τοὺς φυσιολόγους 6
 συλλογιζομένους ἀποφαίνεσθαι διότι καὶ τὴν ἄνω-
 θεν τῆς τῶν προειρημένων ἐκφύσεως ποικιλίαν ἔβα-
 ψεν ὁ συγγενῆς θερμοασία, συνεργήσαντος ἡλίου
 25 τοῦ ζωοποιούντος τὰς ἐκάστων μορφὰς. καθόλου 7
 δὲ καὶ τῆς περὶ τὰ ἄνθη διαφορᾶς τῆς χροᾶς καὶ

5 θερμότητος CF φνομένης conicio 7 ψευδοχρυσο-
 λίθους Salmasius 9 τὰς — φύσεις] ταῖς — φύσει conicio
 11 φασὶν Rhod., φῶσιν codices τῷ] καὶ τῷ Reiske 20
 ἱριος D 23 τῆς del. et ἐκ φύσεως leg. Reiske.

τῆς τῆς γῆς ποικιλίας τοῦτον ὑπάρχειν αἴτιον καὶ
 δημιουργόν· οὗ τὴν φυσικὴν ἐνέργειαν τὰς θνητὰς
 τέχνας μιμησαμένας βιάπτειν ἕκαστα καὶ ποικίλλειν,
 8 μαθητρίας γενόμενας τῆς φύσεως. τὰ μὲν γὰρ χρώ-
 ματα τὸ φῶς ἀπεργάζεσθαι, τὰς δὲ ὁσμὰς τῶν καρ- 5
 πῶν καὶ τὰς ιδιότητας τῶν χυλῶν, ἔτι δὲ τὰ μεγέθη
 τῶν ζώων καὶ τὰς ἐκάστου διαθέσεις, πρὸς δὲ τοῦ-
 τοις τὰς τῆς γῆς ιδιότητας, γεννᾶν τὴν περὶ τὸν
 ἥλιον θερμοσίαν, εἰς πολυτραφῆ χώραν καὶ γόνι-
 μον ὕδωρ ἐνθάλλουσιν καὶ δημιουργὸν γινομένην 10
 9 τῆς ἐκάστου φύσεως. διόπερ οὔτε ἡ Παρία λύγδος
 οὔτ' ἄλλη θαναταζομένη πέτρα τοῖς Ἀραβίοις λίθοις
 ἐξισωθῆναι δύναται, ὧν λαμπροτάτη μὲν ἡ λευ-
 κότης, βαρύτερος δὲ ὁ σταθμὸς, ἡ δὲ λειότης ὑπερ-
 βολὴν ἐτέροις οὐκ ἀπολείπουσα. αἰτία δὲ τῆς χώρας 15
 τῆς κατὰ μέρος ιδιότητος, καθάπερ προεῖπον, ἡ περὶ
 τὸν ἥλιον δύναμις, θερμοσίᾳ μὲν πῆξασα, ξηρότητι 165
 53 δὲ πιλήσασα, φέγγει δὲ λαμπρύνασα. διὸ καὶ τὸ
 τῶν ὀρνέων γένος πλείστης θερμοσίας κεκοινωνηκὸς
 ἐγένετο διὰ μὲν τὴν κουφότητα πτηνόν, διὰ δὲ τὴν 20
 ἀφ' ἡλίου συννεργίαν ποικίλον, καὶ μάλιστα κατὰ
 2 τὰς προκειμένας ἡλίῳ χώρας. ἡ μὲν γὰρ Βαβυλωνία
 ταύρων ἐκτρέφει πλῆθος παντοίοις χροαῖς ἐπηνηθι-
 σμένων, αἱ δὲ τῆς Συρίας ἐσχατιαὶ ψιττακούς καὶ
 πορφυρίωνας καὶ μελεαγρίδας καὶ ἄλλας ζώων ἰδίας 25
 3 φύσεις τοῖς χρώμασι καὶ ποικιλίας συγκρίσεις. ὁ δ'
 αὐτὸς λόγος καὶ κατὰ τὰς ἄλλας χώρας τῆς γῆς τὰς
 κατὰ τὴν ὁμοίαν κρᾶσιν κειμένας, λέγω δ' Ἰνδικὴν

1 τῆς τῆς] τὰς τῆς vulg. 11 λύγδος II, λ*** D,
 λίθος AB 22 ἡλίου II 25 ἄλλων F 27 τὰς τῆς γῆς D.

καὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλατταν, ἔτι δὲ Αἰθιοπίαν καὶ
 τινα μέρη τῆς Λιβύης. ἀλλὰ τῆς μὲν πρὸς ἀνατολὰς 4
 κεκλιμένης πιότερας οὔσης εὐγενέστερα καὶ μείζονα
 φύεται ζῷα· τῆς δ' ἄλλης αἰεὶ κατὰ τὸν τῆς ἀρετῆς
 5 λόγον ἕκαστα ταῖς διαθέσεσι γεννᾶται. ὁμοίως δὲ 5
 καὶ τῶν δένδρων οἱ φοίνικες κατὰ μὲν τὴν Λιβύην
 ἀύχμηρους καὶ μικροὺς ἐκφέρουσι καρπούς, τῆς δὲ
 Συρίας κατὰ μὲν τὴν Κοίλην οἱ καρρωτοὶ προσαγο-
 10 ρευόμενοι γεννῶνται, διάφοροι κατὰ τε τὴν γλυ-
 κύτητα καὶ τὸ μέγεθος, ἔτι δὲ τοὺς χυμούς. τούτων 6
 δὲ πολλῶ μείζους κατὰ τὴν Ἀραβίαν καὶ τὴν Βαβυ-
 λωνίαν ὄραν ἔστι γινομένους, κατὰ μὲν τὸ μέγεθος
 ἕξ δακτύλων ὄντας, τῇ δὲ χροῇ τοὺς μὲν μηλίλους,
 τοὺς δὲ φοινικοῦς, ἐνίοις δὲ πορφυρίζοντας· ὥσθ'
 15 ὑπ' αὐτῶν ἕμα καὶ τὴν ὕψιν τέρπεσθαι καὶ τὴν
 γεῦσιν ψυχαγωγείσθαι. τὰ δὲ στελέχη τῶν φοινίκων
 τὸ μὲν μῆκος ἀέριον ἔχει, τὴν δὲ περιφέρειαν ψιλὴν
 πανταχόθεν μέχρι τῆς κορυφῆς. ἀκρόκομα δ' ὄντα 7
 διαφόρους ἔχει τὰς ἀπὸ τῆς κόμης διαθέσεις· τὰ
 20 μὲν γὰρ πάντη τοὺς θάδικας ἔχει περιμεχυμένους,
 καὶ κατὰ μέσον ἐν τινος περιρραγέντος φλοιοῦ βο-
 τρωδὴ καρπὸν ἀνίησι, τὰ δὲ ἐφ' ἑν μέρος ἔχοντα
 κεκλιμένας τὰς ἐπὶ τῆς κορυφῆς κόμας σχηματισμὸν
 166 ἀποτελεῖ λαμπάδος ἀπαιθυσσομένης, ἕνια δ' ἐπ'
 25 ἀμφοτέρω τὰ μέρη περικλώμενα καὶ διπλῇ τῇ κατα-
 θέσει τῶν κλάδων ἀμφίχαιτα γινόμενα γραφικὴν
 ἀποτελεῖ τὴν πρόσοψιν.

Τῆς δ' ὅλης Ἀραβίας τὴν μὲν ἐπὶ μεσημβρίαν 54

3 κειμένης CF 7 μικροὺς C 17 ὑψιλὴν C, ὑψη-
 λὴν D 22 ὑφ' CF.

νεύουσιν εὐδαίμονα προσαγορεύουσι, τὴν δ' ἐνδο-
 τέρω κειμένην νέμεται πλήθος Ἀράβων νομάδων
 καὶ σκηνίτην βίον ἡρημένων. οὗτοι δὲ θρημματοτρο-
 φοῦντες ἀγέλας μεγάλας βοσκημάτων ἐναυλίζονται
 2 πεδίοις ἀμετρήτοις. ἢ δ' ἀνὰ μέσον ταύτης τε καὶ 5
 τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ἔρημος καὶ ἄνυδρος ἐστὶ,
 καθάπερ προεῖρηται· τὰ δὲ πρὸς δυσμὰς μέρη κε-
 κλιμένα τῆς Ἀραβίας διείληπται πεδίοις ἀμμάδεσιν
 ἀερίοις τὸ μέγεθος, δι' ὧν οἱ τὰς ὁδοιπορίας ποι-
 ούμενοι καθάπερ οἱ ἐν τοῖς πελάγεσι πρὸς τὰς ἀπὸ 10
 3 τῶν ἄρκτων σημασίας τὴν διεξοδὸν ποιοῦνται. τὸ δ'
 ὑπολειπούμενον μέρος τῆς Ἀραβίας τὸ πρὸς τὴν Συ-
 ρίαν κεκλιμένον πλήθει γεωργῶν καὶ παντοδαπῶν
 ἐμπορέων, οἷα διὰ τὰς τῶν φορτίων εὐκαίρους ἀντι-
 δόσεις τὰ παρ' ἀμφοτέροις σπανίζοντα πρὸς δε- 15
 4 ψίλειαν τῶν χρησίμων διορθοῦνται. ἢ δὲ παρὰ
 τὸν ἠκεανὸν Ἀραβία κεῖται μὲν ὑπεράνω τῆς εὐ-
 δαίμονος, ποταμοῖς δὲ πολλοῖς καὶ μεγάλοις διει-
 λημμένη πολλοὺς ποιεῖ τόπους λιμνάζοντας καὶ
 5 μεγάλων ἐλῶν περιμέτρους. τοῖς δ' ἐν τῶν ποτα- 20
 μῶν ἐπακτοῖς ὕδασι καὶ τοῖς ἐν τῶν θερινῶν ὕμ-
 βρων γινομένοις ἀρδεύοντες πολλὴν χώραν, καὶ δι-
 πλοῦς καρποὺς λαμβάνουσι. τρέφει δὲ ὁ τόπος
 οὗτος ἐλεφάντων ἀγέλας καὶ ἄλλα ζῷα κητώδη
 25 χερσαῖα [θηρία] καὶ δίμορφα, ταῖς ἰδέαις ἐξηλλαγ-
 μένα· πρὸς δὲ τούτοις θρημμάτων παντοδαπῶν
 6 μεγάλων καὶ παχείων ἐχόντων οὐράς. πλείστα δὲ

4 ἀγέλαις μεγάλαις II 10 ἀπὸ om. D 25 θηρία
 om. E.

καὶ διαφορώτατα γένη καμήλων τρέφει, τῶν τε
 ψιλῶν καὶ δασέων καὶ διπλοῦν ἀνατετακόντων τὸ
 κατὰ τὴν ῥάχιν κύρωμα καὶ διὰ τοῦτο διτύλων
 ὀνομαζομένων, ὧν αἱ μὲν γάλα παρεχόμεναι καὶ
 5 κρεοφαγούμεναι πολλὴν παρέχονται τοῖς ἐγκωρίοις
 δαψίλειαν, αἱ δὲ πρὸς νωτοφορίαν ἡσκημέναι πυρῶν
 μὲν ἀνὰ δέκα μεδίμνους νωτοφοροῦσιν, ἀνθρώπους
 δὲ κατακειμένους ἐπὶ κλίνης πέντε βαστάζουσιν· αἱ
 δὲ ἀνάκωλοι καὶ λαγαραὶ ταῖς συστάσεσι δρομάδες
 10 εἰσί, καὶ διατείνουσι πλεῖστον ὁδοῦ μήκος, καὶ
 μάλιστα πρὸς τὰς διὰ τῆς ἀνύδρου καὶ ἐρήμου συν-
 167 τελουμένας ὁδοιπορίας. αἱ δ' αὐταὶ καὶ κατὰ τοὺς 7
 πολέμους εἰς τὰς μάχας ἔχουσαι τοξότας ἄγονται
 δύο ἀντικαθημένους ἀλλήλοις ἀντινώτους· τούτων
 15 δὲ ὁ μὲν τοὺς κατὰ πρόσωπον ἀπαντῶντας, ὁ δὲ
 τοὺς ἐπιδιώκοντας ἀμύνεται. περὶ μὲν οὖν τῆς
 Ἀραβίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ φυομένων εἰ καὶ πεπλεο-
 νάκαμεν, ἀλλ' οὖν πολλὰ τοῖς φιλαναγνωστοῦσι
 πρὸς φιληκοῖαν ἀπηγγέλαμεν.

20 Περὶ δὲ τῆς κατὰ τὸν ὠκεανὸν εὐρεθείσης 55
 νήσου κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ τῶν κατ' αὐτὴν
 παραδοξολογουμένων πειρασόμεθα συντόμως διελ-
 θεῖν, προεκθέμενοι τὰς αἰτίας τῆς εὐρέσεως ἀκριβῶς.
 Ἰαμβοῦλος ἦν ἐκ παίδων παιδείαν ἐξηλωκώς, μετὰ 2
 25 δὲ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν ὄντος ἐμπόρου καὶ αὐτὸς
 ἔδωκεν ἑαυτὸν ἐπὶ τὴν ἐμπορίαν· ἀναβαίνων δὲ
 διὰ τῆς Ἀραβίας ἐπὶ τὴν ἀρωματοφόρον ὑπὸ τινων
 ληστῶν συνελήφθη μετὰ τῶν συνοδοιπόρων. τὸ

11 πρὸς τὰς διὰ τῆς] διὰ τῆς πρὸς D συντελουμένης D.
 DIODORUS I. 23

μὲν οὖν πρῶτον μετὰ τινος τῶν συνεαλωκότων
 ἀπεδείχθη νομεύς, ὕστερον δ' ὑπὸ τινῶν Αἰθιοπῶν
 μετὰ τοῦ συνόντος ληστευθεὶς ἀπήχθη πρὸς τὴν
 3 παραθαλάττιον τῆς Αἰθιοπίας. οὗτοι δὲ συνηρπά-
 γησαν εἰς καθαροὺν τῆς χώρας, ὅντες ἀλλοεθνεῖς. 5
 νόμιμον γὰρ ἦν τοῖς τῆδε κατοικοῦσιν Αἰθίοφι παρα-
 δεδομένον ἐκ παλαιῶν χρόνων, χρησμοῖς θεῶν κε-
 κυρωμένον, διὰ γενεῶν μὲν εἴκοσιν, ἔτῶν δ' ἑξακο-
 σίων, τῆς γενεᾶς ἀριθμουμένης τριακονταετοῦς·
 τοῦ δὲ καθαροῦ γινόμενου δυσὶν ἀνθρώποις ἦν 10
 αὐτοῖς πλοῖάριον κατεσκευασμένον τῷ μεγέθει σύμ-
 μετρον, τοὺς τ' ἐν τῇ θαλάττῃ χειμῶνας ἀναφέρειν
 ἰσχυρὸν καὶ ῥαδίως ὑπὸ δυοῖν ἀνθρώπων ὑπη-
 ρετῆσθαι δυναμένον· εἰς δὲ τοῦτο τροφὴν δυσὶν
 ἀνθρώποις ἰκανὴν εἰς ἕξ μῆνας ἐνθήμενοι, καὶ τοὺς 15
 ἄνδρας ἐμβιβάσαντες, προσέταττον ἀνάγεσθαι κατὰ
 τὸν χρησμόν. πλεῖν δὲ διεκελεύοντο πρὸς τὴν με-
 4 σσημβρίαν· ἤξειν γὰρ αὐτοὺς εἰς νῆσον εὐδαίμονα
 καὶ ἐπικεῖς ἀνθρώπους, παρ' οἷς μακαρίως ζήσε-
 σθαι. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἑαυτῶν ἔθνος ἔφασαν, ἔάν 20
 μὲν οἱ πεμφθέντες εἰς τὴν νῆσον διασωθῶσιν, ἕξα-
 κοσίων ἔτῶν εἰρήνης καὶ βίου κατὰ πᾶν εὐδαίμονος
 ἀπολαύσειν· εἰ δὲ καταπλεγέντες τὸ μῆκος τοῦ
 πελάγους εἰς τοῦπίσω ποιήσονται τὸν πλοῦν, ὡς
 ἀσεβεῖς καὶ λυμεῶνας ὄλου τοῦ ἔθνους τιμωροῖταις 25
 5 περιπεσεῖσθαι ταῖς μεγίσταις. τοὺς μὲν οὖν Αἰθιοπίας
 φασὶ μεγάλην πανήγυριν ἀγαγεῖν παρὰ τὴν θάλατ-168
 ταν, καὶ θυσίας μεγαλοπρεπεῖς ἐπιτελέσαντας κατα-

6 τήνδε D 9 τριάκοντ' ἔτη DF 12 τ'] δ' CF
 27 μεγάλην φασὶ vulg.

στέφαι τοὺς σκεψομένους καὶ καθαροὺν ποιησομένους
 τοῦ ἔθνους ἐξαποστεῖλαι. τούτους δὲ πλεύσαντας 6
 πέλαγος μέγα καὶ χειμασθέντας ἐν μῆσὶ τέτταρσι
 προσενεχθῆναι τῇ προσημανθείσῃ νήσῳ, στρογγύλη
 5 μὲν ὑπαρχούσῃ τῷ σχήματι, τὴν δὲ περίμετρον
 ἐχούσῃ σταδίων ὡς πενταμισχιλίων. ἤδη δ' αὐτῶν 56
 ἐγγιζόντων τῇ νήσῳ τῶν ἐγκωρίων τινὰς ἀπαντή-
 σαντας καταγαγεῖν τὸ σκάφος· τοὺς δὲ κατὰ τὴν
 νῆσον συνδραμόντας θαυμάζειν μὲν τὸν τῶν ξένων
 10 κατάπλου, προσενεχθῆναι δὲ αὐτοῖς ἐπιεικῶς καὶ
 μεταδιδόναι τῶν παρ' αὐτοῖς χρησίμων. εἶναι δὲ 2
 τοὺς τὴν νῆσον οἰκοῦντας ταῖς τε τῶν σωμάτων
 ιδιότησι καὶ ταῖς ἀγωγαῖς πολὺ διαλλάττοντας τῶν
 κατὰ τὴν ἡμετέραν οἰκουμένην· πάντας μὲν γὰρ
 15 παραπλησίους εἶναι τοῖς ἀναπλάσμασι τῶν σωμάτων,
 καὶ κατὰ τὸ μέγεθος ὑπεράγειν τοὺς τέτταρας πῆχεις,
 τὰ δὲ ὅστ' αὐτοῦ σώματος ἔχειν ἐπὶ ποσὸν καμπτό-
 μενα καὶ πάλιν ἀποκαθιστάμενα παραπλησίως τοῖς
 νευρώδεσι τόποις. εἶναι δὲ τοῖς σώμασιν ἀπαλοὺς 3
 20 μὲν καθ' ὑπερβολὴν, εὐτονωτέρους δὲ πολὺ τῶν
 παρ' ἡμῖν· δραξαμένων γὰρ αὐτῶν ταῖς χερσὶν
 ὀδηποτοῦν μηδένα δύνασθαι τὸ τοῖς δακτύλοις
 περιληφθὲν ἐκτρέψαι. τρίχας δ' ἀπλῶς μηδαμῆ τοῦ
 σώματος ἔχειν πλὴν ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ ὀφρύσι καὶ
 25 βλεφάροις, ἔτι δὲ καὶ πώγωνι, τὰ δὲ ἄλλα μέρη τοῦ
 σώματος οὕτω λεία ὥστε μὴδὲ τὸν ἐλάχιστον χνοῦν
 ἐν τῷ σώματι φαίνεσθαι. εἶναι δὲ καὶ τῷ κάλλει 4
 διαπρεπεῖς καὶ ταῖς ἄλλαις περιγραφαῖς τοῦ σώματος

1 ποιησαμένους vulg. 12 τε om. vulg. 23 μηδαμοῦ F
 28 τοῦ σ. περιγραφαῖς vulg.

εὐρύθμους. καὶ τὰ μὲν τῆς ἀκοῆς τμήματα πολλὰ
 τῶν παρ' ἡμῖν ἔχειν εὐρυχωρέστερα, καὶ καθάπερ
 5 ἐπιγλωττίδας αὐτοῖς ἐκπεφυκέναι. ἴδιον δέ τι καὶ
 περὶ τὴν γλωτταν αὐτοὺς ἔχειν, τὸ μὲν φυσικῶς
 αὐτοῖς συγγεγεννημένον, τὸ δ' ἐξ ἐπινοίας φιλο- 5
 τεχνούμενον· δίπτυχον μὲν γὰρ αὐτοὺς ἔχειν τὴν
 γλωτταν ἐπὶ ποσόν, τὰ δ' ἐνδοτέρω προσδιαίρειν,
 6 ὥστε διπλῆν αὐτὴν γίνεσθαι μέχρι τῆς ῥίξης. διὸ
 καὶ ποικιλωτάτους αὐτοὺς εἶναι [καὶ] ταῖς φωναῖς οὐ
 μόνον πᾶσαν ἀνθρωπίνην καὶ διηρθρωμένην διά- 10
 λεκτον μιμουμένους, ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν ὀρνέων
 πολυφωνίας, καὶ καθόλου πᾶσαν ἤχου ιδιότητα
 προῖεσθαι· τὸ δὲ πάντων παραδοξότατον, ἅμα πρὸς
 δύο τῶν ἐντυγχανόντων λαλεῖν ἐντελῶς, ἀποκρινο-
 μένους τε καὶ ταῖς ὑποκειμέναις περιστάσεσιν οἰκείως 15
 ὁμιλοῦντας· τῇ μὲν γὰρ ἑτέρῳ πτυχί πρὸς τὸν ἕνα,
 τῇ δ' ἄλλῃ πάλιν ὁμοίως πρὸς τὸν ἕτερον διαλέγε- 169
 7 σθαι. εὐκρατότατον δ' εἶναι τὸν ἀέρα παρ' αὐτοῖς,
 ὥς ἂν κατὰ τὸν ἰσημερινὸν οἰκοῦντας, καὶ μῆθ'
 ὑπὸ καύματος μῆθ' ὑπὸ ψύχους ἐνοχλουμένους. καὶ 20
 τὰς ὀπώρας δὲ παρ' αὐτοῖς παρ' ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν
 ἀμμάξιν, ὥσπερ καὶ ὁ ποιητῆς φησιν
 ὄχνη ἐπ' ὄχνη γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μῆλῳ,
 ἀντάρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλή, σῦνον δ' ἐπὶ σύκῳ.
 εἶναι δὲ διὰ παντὸς παρ' αὐτοῖς τὴν ἡμέραν ἴσην τῇ 25
 νυκτί, καὶ κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας μὴ γίνεσθαι

1 ἀκοῆς] ἰνὸς C 7 προσδιαίρειν Schäfer, πρὸς διαί-
 ρεσιν libri 9 καὶ delevi, ταῖς φωναῖς καὶ Schäfer 15 περι-
 στάσεσιν] περιστάσεσιν καὶ CD 17 ὁμοίως om. D 18 εὐκρα-
 τότερον CD 21 ὀπώρας] ὄρας DF.

παρ' αὐτοῖς σκιὰν μηδενὸς διὰ τὸ κατὰ κορυφὴν
 εἶναι τὸν ἥλιον. βιοῦν δ' αὐτοὺς κατὰ συγγενείας⁵⁷
 καὶ συστήματα, συνηγμένων τῶν οἰκείων οὐ πλει-
 ὄνων ἢ τετρακοσίων· τούτους δ' ἐν τοῖς λειμῶσι
⁵ διαζῆν, πολλὰ τῆς χώρας ἐχούσης πρὸς διατροφήν·
 διὰ γὰρ τὴν ἀρετὴν τῆς νήσου καὶ τὴν εὐκρασίαν
 τοῦ ἀέρος γεννᾶσθαι τροφὰς αὐτομάτους πλείους
 τῶν ἰκανῶν. φύεσθαι γὰρ παρ' αὐτοῖς κάλαμον ²
 πολύν, φέροντα καρπὸν δαψιλῆ, παρεμφερῆ τοῖς
¹⁰ λευκοῖς ὀρόβοις. τοῦτον οὖν συναγαγόντες βρέ-
 χουσι ἐν ὕδατι θερμῷ, μέχρι ἂν τὸ μέγεθος σχῶ-
 σιν ὡς ῥοῦ περιστερᾶς· ἔπειτα συνθλάσαντες καὶ
 τρίψαντες ἐμπείρωσ τὰς χερσὶ διαπλάττουσιν ἄρτους,
 οὓς ὀπτήσαντες σιτοῦνται διαφόρους ὄντας τῇ γλυ-
¹⁵ κύτητι. εἶναι δὲ καὶ πηγὰς ὑδάτων δαψιλεῖς, τὰς ³
 μὲν θερμῶν εἰς λουτρὰ καὶ κόπων ἀφαίρεσιν εὐθέ-
 τους, τὰς δὲ ψυχρῶν τῇ γλυκύτητι διαφόρους καὶ
 πρὸς ὑγίειαν συνεργεῖν δυναμένας. ὑπάρχειν δὲ
 παρ' αὐτοῖς καὶ παιδείας πάσης ἐπιμέλειαν, μάλιστα
²⁰ δὲ ἀστρολογίας· γράμμασί τε αὐτοὺς χρῆσθαι κατὰ ⁴
 μὲν τὴν δύναμιν τῶν σημαινόντων εἴκοσι καὶ ὀκτὼ
 τὸν ἀριθμὸν, κατὰ δὲ τοὺς χαρακτῆρας ἑπτὰ, ὧν
 ἕκαστον τετραχῶς μετασχηματίζεσθαι. γράφουσι δὲ
 τοὺς στίχους οὐκ εἰς τὸ πλάγιον ἐκτείνοντες, ὥσπερ
²⁵ ἡμεῖς, ἀλλ' ἄνωθεν κάτω καταγράφοντες εἰς ὀρθόν.
 πολυχρονίους δ' εἶναι τοὺς ἀνθρώπους καθ' ὑπερ-
 βολήν, ὡς ἂν ἄχρι τῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτων

11 ἔχουσι C 21 σημαινομένων Dind. 23 γράφουσι
 — 25 ὀρθόν in omnibus codicibus post p. 262, 4 ἀπότομον
 scripta sunt: transposuit Wesseling 27 τῶν om. D. ἔτη D.

ζῶντας καὶ γινομένους ἀνόσους κατὰ τὸ πλείστου.
 5 τὸν δὲ πηρωθέντα ἢ καθόλου τι ἐλάττωμα ἔχοντα
 ἐν τῷ σώματι μεθιστάνειν ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ζῆν ἀν-
 αγιάζουσι κατὰ τινα νόμον ἀπότομον. νόμιμον δ'
 αὐτοῖς ἐστὶ ζῆν ἄχρι ἐτῶν ὠρισμένων, καὶ τὸν χρόνον 5
 τοῦτον ἐμπληρώσαντας ἐκουσίως μεταλλάττειν ἐξ-
 ηλλαγμένῳ θανάτῳ· φύεσθαι γὰρ παρ' αὐτοῖς ἰδιο-
 φυῆ βοτάνην, ἐφ' ἧς ὅταν τις κοιμηθῆ, λεληθότως
 καὶ προσηγῶς εἰς ὕπνον κατενεχθεὶς ἀποθνήσκει.
 58 γυναικῶν δὲ μὴ γαμεῖν, ἀλλὰ κοινὰς ἔχειν, καὶ τοὺς 10
 γεννηθέντας παῖδας ὡς κοινοὺς τρέφοντας ἐπ' ἴσης 170
 ἀγαπᾶν· νηπίων δ' ὄντων αὐτῶν πολλάκις τὰς τρε-
 φούσας διαλλάττειν τὰ βρέφη, ὅπως μὴδ' αἱ μητέρες
 ἐπιγινώσκωσι τοὺς ἰδίους. διόπερ μηδεμιᾶς παρ'
 αὐτοῖς γινομένης φιλοτιμίας ἀστασιάστους καὶ τὴν 15
 2 ἁμόνοιαν περὶ πλείστου ποιουμένους διατελεῖν. εἶναι
 δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ ζῷα, μικρὰ μὲν τοῖς μεγέθεσι,
 παράδοξα δὲ τῇ φύσει τοῦ σώματος καὶ τῇ δυνάμει
 τοῦ αἵματος· εἶναι γὰρ αὐτὰ τῷ σχήματι στρογγύλα
 καὶ παρεμφερέστατα ταῖς χελώναις, τὴν δ' ἐπι- 20
 φάνειαν δυσὶ γραμμαῖς μηλίνας κεχιασμένα, ἐφ'
 3 ἐκάστης δὲ ἄκρας ἔχειν ὀφθαλμὸν καὶ στόμα· διὸ
 καὶ τέτταρσιν ὄμμασι βλέποντα καὶ τοῖς ἴσοις στό-
 μασι χρώμενα εἰς ἓνα φάρυγα συνάγειν τὰ σιτία,
 καὶ διὰ τούτου καταπινομένης τῆς τροφῆς εἰς μίαν 25
 κοιλίαν συρρεῖν ἅπαντα· ὁμοίως δὲ τὰ σπλάγχνα
 καὶ τᾶλλα τὰ ἐντὸς πάντα ἔχειν μοναχά. πόδας δὲ
 ὑποκείσθαι κύκλῳ τῆς περιφερείας πολλοὺς, δι' ὧν

7 διφυῆ codices 9 καὶ προσηγῶς εἰς ABDE, καὶ
 ἀπόνως πρὸς cet.

δύνασθαι πορεύεσθαι πρὸς ὃ ἂν μέρος βούληται. τὸ δ' αἷμα τούτου τοῦ ζώου θανμάσιον ἔχειν δύνα- 4
 μιν· πᾶν γὰρ τὸ διατμηθὲν ἔμπνουσιν σῶμα κολλᾶν
 παραχοῆμα, κἂν ἀποκοπεῖσα χεῖρ ἢ ὅμοιον εἰπεῖν
 5 τύχη, δι' αὐτοῦ κολλᾶσθαι προσφάτου τῆς τομῆς
 οὔσης, καὶ τᾶλλα δὲ μέρη τοῦ σώματος, ὅσα μὴ
 κυρίως τόποις καὶ συνέχουσι τὸ ζῆν κατέχεται. ἕκα- 5
 στον δὲ τῶν συστημάτων τρέφειν ὄρνεον εὐμέγεθες
 ἰδιάζον τῇ φύσει, καὶ διὰ τούτου πειράζεται τὰ
 10 νήπια τῶν βρεφῶν ποίας τινὰς ἔχει τὰς τῆς ψυχῆς
 διαθέσεις· ἀναλαμβάνουσι γὰρ αὐτὰ ἐπὶ τὰ ζῶα,
 καὶ τούτων πετομένων τὰ μὲν τὴν διὰ τοῦ ἀέρος
 φορὰν ὑπομένοντα τρέφουσι, τὰ δὲ περιναύτια γινώ-
 15 μενα καὶ θάμβους πληρούμενα δίπτουσι, ὡς οὔτε
 πολυχρόνια καθεστῶτα οὔτε τοῖς ἄλλοις τοῖς τῆς
 ψυχῆς λήμασιν ἀξιόλογα. ἕκαστου δὲ συστήματος ὁ 6
 πρεσβύτερος ἀεὶ τὴν ἡγεμονίαν ἔχει, καθάπερ τις
 βασιλεύς, καὶ τούτῳ πάντες πείθονται· ὅταν δ' ὁ
 πρῶτος τελέσας τὰ ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ἔτη κατὰ
 20 τὸν νόμον ἀπαλλάξῃ ἑαυτὸν τοῦ ζῆν, ὁ μετὰ τοῦτον
 πρεσβύτατος διαδέχεται τὴν ἡγεμονίαν. ἡ δὲ περὶ 7
 τὴν νῆσον θάλαττα, ῥοώδης οὔσα καὶ μεγάλας
 ἀμπώτεις καὶ πλημύρας ποιουμένη, γλυκεῖα τὴν
 γεῦσιν καθέστηκε. τῶν δὲ παρ' ἡμῖν ἄστρον τὰς
 25 ἄρκτους καὶ πολλὰ [τῶν καθ' ἡμᾶς] καθόλου μὴ
 171 φαίνεσθαι. ἑπτὰ δ' ἦσαν αὐταὶ νῆσοι παραπλήσιαι
 μὲν τοῖς μεγέθεσι, σύμμετρον δ' ἀλλήλων διεστη-

4 κἂν] καὶ D ἢ om. CDF εἰπεῖν] ἢ ποῦς G 19
 κατὰ A, καὶ κατὰ cet. 25 τῶν καθ' ἡμᾶς om. E, τὸ C;
 τῶν κατ' αὐτὰς conicio; καὶ πόλον τὸν καθ' ἡμᾶς Salmasius.

κυῖαι, πᾶσαι δὲ τοῖς αὐτοῖς ἔθεσι καὶ νόμοις χρώ-
 59 μεναι. πάντες δ' οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐταῖς, καίπερ
 δαφιλεῖς ἔχοντες πάντων χορηγίας αὐτοφνεῖς, ὅμως
 οὐκ ἀνέδην χρωῶνται ταῖς ἀπολαύσεσιν, ἀλλὰ τὴν
 λιτότητα διώκουσι καὶ τὴν ἀρκοῦσαν τροφὴν προσ-
 5 φέρονται· κρέα δὲ καὶ τᾶλλα πάντα ὅπτα καὶ ἐξ
 ὕδατος ἐφθὰ σκευάζουσι· τῶν δ' ἄλλων τῶν τοῖς
 μαγείροις περιλοτεχνημένων χυμῶν καὶ τῆς κατὰ
 τὰς ἀρτύσεις ποικιλίας ἀνεπινόητοι παντελῶς εἰσι.
 2 σέβονται δὲ θεοὺς τὸ περιέχον πάντα καὶ ἥλιον καὶ 10
 καθόλου πάντα τὰ οὐράνια. ἰχθύων δὲ παντοδαπῶν
 πλήθος ἀλιεύοντες ποικίλως καὶ τῶν πτηνῶν οὐκ
 3 ὀλίγα θηρεύουσι. γίνεται δὲ παρ' αὐτοῖς ἀκροδρύων
 τε πλήθος αὐτομάτων, καὶ ἐλαῖαι φύονται καὶ ἄμ-
 15 πελοι, ἐξ ὧν ἐλαιὸν τε ποιοῦσι δαφιλεῖς καὶ οἶνον. 15
 ὄφεις τε τοῖς μεγέθεσι διαφέροντας, οὐδὲν δὲ ἀδι-
 κοῦντας τοὺς ἀνθρώπους, ἐδάδιμον ἔχειν τὴν σάρκα
 4 καὶ γλυκύτητι διαφέρουσαν. ἐσθῆτας δὲ αὐτοῦς
 κατασκευάζειν ἔκ τινων καλάμων ἐχόντων ἐν τῷ
 μέσῳ χροῦν λαμπρὸν καὶ μαλακόν, ὃν συνάγοντας 20
 καὶ τοῖς θαλαττίοις ὄστρεοῖς συγκεκριμένοις μί-
 σγοντας θαυμαστὰ κατασκευάζειν ἱμάτια πορφυρᾶ.
 ζῶων δὲ παρηλλαγμένας φύσεις καὶ διὰ τὸ παρὰ-
 5 δοξον ἀπιστουμένας. πάντα δὲ παρ' αὐτοῖς ὠρι-
 σμένην ἔχειν τάξιν τὰ κατὰ τὴν δίαιταν, οὐχ ἅμα 25
 πάντων τὰς τροφὰς καὶ τὰς αὐτὰς λαμβανόντων·

13 γίνονται CDF 16 διαφέροντες . . ἀδικούντες CDF
 20 συναγαγόντες DF 21 συγκεκριμένοις codices, corr.
 Reiske μίσγοντες F 23 ζῶων δὲ] ζῶων DF, ζῶων τε
 ceteri; φέρει δὲ ζῶων Rhod. 25 ἔχειν Reiske, ἔχει libri.

διατετάχθαι δ' ἐπί τινας ὠρισμένας ἡμέρας ποτὲ
 μὲν ἰχθύων βρωσιν, ποτὲ δὲ ὀρνέων, ἔστι δ' ὅτε
 χειρσαίων, ἐνίοτε δὲ ἐλαιῶν καὶ τῶν λιτοτάτων προσ-
 οψημάτων. ἐναλλάξ δὲ αὐτοὺς τοὺς μὲν ἀλλήλοις 6
 5 διακονεῖν, τοὺς δὲ ἀλιεύειν, τοὺς δὲ περὶ τὰς τέχνας
 εἶναι, ἄλλους δὲ περὶ ἄλλα τῶν χρησίμων ἀσχολεῖ-
 σθαι, τοὺς δ' ἐκ περιόδου κυκλικῆς λειτουργεῖν,
 πλὴν τῶν ἤδη γεγηρακότων. ἐν τε ταῖς ἑορταῖς 7
 καὶ ταῖς εὐωχίαις λέγεσθαι τε καὶ ἄδεσθαι παρ'
 10 αὐτοῖς εἰς τοὺς θεοὺς ἕμνους καὶ ἐγκώμια, μάλιστα
 δὲ εἰς τὸν ἥλιον, οὗ τὰς τε νήσους καὶ ἑαυτοὺς
 προσαγορεύουσι. θάπτουσι δὲ τοὺς τελευτήσαντας 8
 ὅταν ἄμωτις γένηται καταχωννύντες εἰς τὴν ἄμμον,
 ὥστε κατὰ τὴν πλημυρίδα τὸν τόπον ἐπιχώννυσθαι.
 15 τοὺς δὲ καλάμους, ἐξ ὧν ὁ καρπὸς τῆς τροφῆς γίνε-
 172ται, φασὶ σπιθαμιαίους ὄντας τὸ πάχος κατὰ τὰς
 τῆς σελήνης ἀναπληρώσεις ἀναπληροῦσθαι, καὶ πάλιν
 κατὰ τὰς ἐλαττώσεις ἀνὰ λόγον ταπεινοῦσθαι. τὸ δὲ 9
 τῶν θερμοῶν πηγῶν ὕδωρ γλυκὺ καὶ ὕριενδον ἔν
 20 διαφυλάττει τὴν θερμασίαν, καὶ οὐδέποτε ψύχεται,
 ἐὰν μὴ ψυχρὸν ὕδωρ ἢ οἶνος συμμίσηται.

Ἑπτὰ δ' ἔτη μείναντας παρ' αὐτοῖς τοὺς περὶ 60
 τὸν Ἰαμβοῦλον ἐμβληθῆναι ἄκοντας, ὡς καιούργους
 καὶ πονηροῖς ἐθισμοῖς συντεθραμμένους. πάλιν οὖν
 25 τὸ πλοιάριον κατασνεύσαντας συναναγκασθῆναι
 τὸν χωρισμὸν ποιήσασθαι, καὶ τροφήν ἐνθεμένους
 πλεῦσαι πλέον ἢ τέτταρας μῆνας· ἐκπεσεῖν δὲ κατὰ

9 εὐωχίαις Wesseling, εὐχαῖς codices 16 σπιθαμιαίους
 Reiske, στεφανιαίους codices 19 θερμοῶν om. D ὄν add.
 Dind. 22 παρ' αὐτοῖς μείναντας vulg. 26 ποιήσαντας D.

2 τὴν Ἰνδικὴν εἰς ἄμμους καὶ τεναγώδεις τόπους· καὶ
 τὸν μὲν ἕτερον αὐτῶν ὑπὸ τοῦ κλύδωνος διαφθα-
 ρῆναι, τὸν δὲ Ἰαμβοῦλον πρὸς τινα κώμην προσ-
 ενεχθέντα ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἀναχθῆναι πρὸς τὸν
 βασιλέα εἰς πόλιν Παλίβοθρα, πολλῶν ἡμερῶν ὁδὸν 5
 3 ἀπέχουσαν τῆς θαλάττης. ὅς τις φιλέλληνος τοῦ
 βασιλέως καὶ παιδείας ἀντεχομένου, μεγάλης αὐτὸν
 ἀποδοχῆς καταξιώσασα· τὸ δὲ τελευταῖον μετὰ τινος
 ἀσφαλείας τὸ μὲν πρῶτον εἰς τὴν Περσίδα διελθεῖν,
 4 ὕστερον δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα διασωθῆναι. ὁ δὲ Ἰαμ- 10
 βοῦλος [οὗτος] ταῦτά τε ἀναγραφῆς ἠξίωσε καὶ περὶ
 τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν οὐκ ὀλίγα συνετάξατο τῶν
 ἀγνοουμένων παρὰ τοῖς ἄλλοις. ἡμεῖς δὲ τὴν ἐν
 ἀρχῇ τῆς βίβλου γεγενημένην ἐπαγγελίαν τετελεκότας
 αὐτοῦ περιγράψομεν τήνδε τὴν βίβλον. 15

5 Παλίβοθραν F, Πολίβοθρα CD   11 οὗτος om. E
 15 παραγράφομεν H.

Διοδώρου σικελιώτου βιβλιοθήκης ιστορικῆς β. subscr. D.

173 Τάδε ἐνεστὶν ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Διοδώρου βίβλων.

Περὶ Αἰθιοπῶν τῶν ὑπὲρ τῆς Λιβύης καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ἀρχαιολογουμένων.

Περὶ τῶν χρυσεῶν μεταλλῶν τῶν ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς
5 Αἰγύπτου καὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ χρυσοῦ.

Περὶ τῶν κατοικούντων ἔθνῶν τὴν παράλιον τὴν παρὰ τὸν Ἀραβικὸν κόλπον καὶ καθόλου πᾶσαν τὴν παρὰ τὸν ὠκεανὸν μέχρι τῆς Ἰνδικῆς. ἐν δὲ τούτοις δηλοῦται τὰ κατὰ μέρος ἔθνη τίσι νομίμοις χρῆται καὶ παρὰ τίνας αἰτίας πολλὰ
10 παρ' αὐτοῖς ἱστορεῖται παντελῶς ἐξηλλαγμένα καὶ διὰ τὸ παράδοξον ἀπιστούμενα.

Περὶ τῶν κατὰ τὴν Λιβύην ἀρχαιολογουμένων καὶ περὶ Γοργόνων καὶ Ἀμαζονίδων καὶ Ἄμμωνος καὶ Ἀτλαντος ἱστορουμένων.

15 Περὶ τῶν κατὰ τὴν Νύσαν μυθολογουμένων, ἐν οἷς ἔστι καὶ περὶ Τιτάνων καὶ Διονύσου καὶ μητρὸς θεῶν.

4 ταῖς om. DCF   5 χρυσεῶν DF   15 νύσαν D.

ΒΙΒΛΟΣ ΤΡΙΤΗ.

1 Τῶν πρὸ ταύτης βίβλων δυοῖν οὐσῶν ἡ μὲν
πρώτη περιέχει τὰς κατὰ τὴν Αἴγυπτον πράξεις τῶν
ἀρχαίων βασιλέων καὶ τὰ μυθολογούμενα περὶ τῶν
παρ' Αἴγυπτίους θεῶν, πρὸς δὲ τούτοις περὶ τοῦ 5
Νείλου καὶ τῶν ἐν αὐτῇ φρουμένων καρπῶν τε καὶ
παντοδαπῶν ζώων, περὶ τε τῆς τοποθεσίας τῆς
[οὔσης] Αἰγύπτου καὶ τῶν νομίμων τῶν παρὰ τοῖς
2 ἔγχωροις καὶ τῶν δικαστηρίων, ἡ δὲ δευτέρα τὰς
κατὰ τὴν Ἀσίαν [καὶ τὰς] ἐν τοῖς ἀρχαίοις συντελε- 10
σθείσας πράξεις ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων, ἐν αἷς ἐστὶν ἡ
τε Σεμιράμιδος γένεσις καὶ αὔξησις, καθ' ἣν ἔκτισε
μὲν Βαβυλῶνα καὶ πολλὰς ἄλλας πόλεις, ἐστράτευσε
δὲ ἐπὶ τὴν Ἰνδικὴν μεγάλαις δυνάμεσιν· ἐξῆς δὲ
περὶ τῶν Χαλδαίων καὶ τῆς παρ' αὐτοῖς τῶν ἄστρον 15
παρατηρήσεως, καὶ περὶ τῆς Ἀραβίας καὶ τῶν ἐν
αὐτῇ παραδόξων, περὶ τε τῆς Σκυθῶν βασιλείας,
καὶ περὶ Ἀμαζόνων, καὶ τὸ τελευταῖον περὶ τῶν
3 Ὑπερβορέων. ἐν δὲ ταύτῃ τὰ συνεχῆ τοῖς προῖστο-
ρημένοις προστιθέντες διεξιμεν περὶ Αἰθιοπίων καὶ 20
τῶν Αἰβύων καὶ τῶν ὀνομαζομένων Ἀτλαντίων.

2 βίβλων] τῆς βίβλου D 8 οὔσης del. Reiske (c. 3, 2)
9 τὰς] τὰ fort. 10 καὶ τὰς del. Dind. 19 προϊστορισμένοις
D, προϊρημένοις F 21 Ἀτλαντίων codices, corr. Dind.

Αἰθίοπας τοίνυν ἱστοροῦσι πρώτους ἀνθρώπων 2
ἀπάντων γεγονέναι, καὶ τὰς ἀποδείξεις τούτων
ἐμφανεῖς εἶναι φασιν. ὅτι μὲν γὰρ οὐκ ἐπήλυδες
ἔλθόντες, ἀλλ' ἐργνεῖς ὄντες τῆς χώρας δικαίως
5 *αὐτόχθονες ὀνομάζονται, σχεδὸν παρὰ πᾶσι συμφω-*
νεῖσθαι· ὅτι δὲ τοὺς ὑπὸ τὴν μεσημβρίαν οἰκοῦντας
πιθανόν ἐστι πρώτους ὑπὸ τῆς γῆς ἐξωγονῆσθαι,
προφανὲς ὑπάρχειν ἅπασιν· τῆς γὰρ περὶ τὸν ἥλιον
θερμασίας ἀναξηραίνουσης τὴν γῆν ὑγρὰν οὖσαν ἔτι
10 *[δὲ] κατὰ τὴν τῶν ὄλων γένεσιν καὶ ζωογονούσης,*
εἰκὸς εἶναι τὸν ἐγγυτάτω τόπον ὄντα τοῦ ἡλίου
πρώτον ἐνεργεῖν φύσεις ἐμψύχους. φασὶ δὲ παρ' 2
αὐτοῖς πρώτοις καταδειχθῆναι θεοὺς τιμᾶν καὶ θυ-
σίας ἐπιτελεῖν καὶ πομπὰς καὶ πανηγύρεις καὶ τᾶλλα
15 *δι' ὧν ἄνθρωποι τὸ θεῖον τιμᾶσι· διὸ καὶ τὴν παρ'*
αὐτοῖς εὐσέβειαν διαβεβοῆσθαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώ-
ποις, καὶ δοκεῖν τὰς παρ' Αἰθίοψιν θυσίας μάλιστα'
εἶναι τῷ δαιμονίῳ κεχαρισμένας. μάρτυρα δὲ τού- 3
των παρέχονται τὸν πρᾶσβύτατον σχεδὸν καὶ μάλιστα
20 *τῶν ποιητῶν θαυμαζόμενον παρ' Ἑλλησι· τοῦτον*
γὰρ κατὰ τὴν Ἰλιάδα παρεισάγειν τὸν τε Δία καὶ
τοὺς ἄλλους μετ' αὐτοῦ θεοὺς ἀποδημοῦντας εἰς
Αἰθιοπίαν πρὸς τε τὰς θυσίας τὰς ἀπονεμομένας
αὐτοῖς κατ' ἔτος καὶ εὐωχίαν κοινὴν παρὰ τοῖς
25 *Αἰθίοψιν,*

Ζεὺς γὰρ ἐς ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα, θεοὶ δ' ἅμα πάντες
ἔποντο.

5 συμφωνεῖται codices, corr. Wess. 8 ὑπάρχει II 10 δὲ
 delevi 24 εὐωχίαν DF παρὰ τοῖς] παρ' αὐτοῖς τοῖς DF.

4 λέγουσι δὲ καὶ τῆς εἰς τὸ θεῖον εὐσεβείας φανερώως
 αὐτοὺς κομίζεσθαι τὰς χάριτας, μηδέποτε δεσποτείας
 ἐπήλυδος πεῖραν λαβόντας· ἐξ αἰῶνος γὰρ ἐν ἔλευ-
 θερία μεμενημέναι καὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους ὁμοιῳία,
 πολλῶν μὲν καὶ δυνατῶν ἐστρατευκότων ἐπ' αὐτούς, 5
 3 μηδενὸς δὲ τῆς ἐπιβολῆς καθικομένου. Καμβύσην
 μὲν γὰρ μεγάλη δυνάμει στρατεύσαντα τὴν τε στρα-
 τιὰν ἀποβαλεῖν ἔπασαν καὶ αὐτὸν τοῖς ὕλοις κινδυ-
 νεῦσαι· Σεμίραμιν δέ, τῷ μεγέθει τῶν ἐπιβολῶν
 καὶ πράξειον διανομασμένην, ἐπὶ βραχὺ τῆς Αἰθιο- 10
 πίας προελθοῦσαν ἀπογνῶναι τὴν ἐπὶ τὸ σύμπαν
 ἔθνος στρατεῖαν· τοὺς τε περὶ Ἡρακλέα καὶ Διόνυ-
 σον ἐπιόντας ἔπασαν τὴν οἰκουμένην μόνους τοὺς
 Αἰθιοπίας τοὺς ὑπὲρ Αἰγύπτου μὴ καταπολεμῆσαι
 διὰ τε τὴν εὐσέβειαν τῶν ἀνδρῶν καὶ τὸ δυσκρά- 15
 τητον τῆς ἐπιβολῆς. φασὶ δὲ καὶ τοὺς Αἰγυπτίους
 ἑαυτῶν ἀποίκους ὑπάρχειν, Ὀσίριδος ἡγησαμένου
 2 τῆς ἀποικίας. καθόλου γὰρ τὴν νῦν οὖσαν Αἰγυ-
 πτον λέγουσιν οὐ χώραν, ἀλλὰ θάλατταν γερονένην
 κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς τοῦ κόσμου σύστασιν· ὕστερον 20
 μέντοι τοῦ Νείλου κατὰ τὰς ἀναβάσεις τὴν ἐκ τῆς
 Αἰθιοπίας ἰλὸν καταφέροντος ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον
 προσχωσθῆναι. ὅτι δ' ἐστὶν αὐτῶν ἡ χώρα πᾶσα
 ποταμόχωστος ἐναργεστάτην ἔχειν ἀπόδειξιν τὴν
 3 γινομένην κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Νείλου· καθ' ἕκα- 25
 στον γὰρ ἔτος ἀεὶ νέας ἰλύος ἀθροισομένης πρὸς τὰ
 στόματα τοῦ ποταμοῦ καθορᾶται τὸ μὲν πέλαιος
 ἔξωθούμενον τοῖς προσχώμασιν, ἡ δὲ χώρα τὴν
 ἀΐξισιν λαμβάνουσα. τὰ δὲ πλεῖστα τῶν νομίμων
 8 συνκινδυνεῦσαι C 9 τῷ] τῷ τε CF 28 προχώμασιν C.

τοῖς Αἰγυπτίοις ὑπάρχειν Αἰθιοπικά, τηρουμένης
 τῆς παλαιᾶς συνηθείας παρὰ τοῖς ἀποικισθεῖσι. τό 4
 τε γὰρ τοὺς βασιλεῖς θεοὺς νομίζειν καὶ τὸ περὶ
 τὰς ταφὰς μάλιστα σπουδάζειν καὶ πολλὰ τοιαῦθ'
 5 ἕτερα πρόττειν Αἰθιοπῶν ὑπάρχειν ἐπιτηδεύματα,
 τὰς τε τῶν ἀγαμάτων ιδέας καὶ τοὺς τῶν γραμ-
 176 μμάτων τύπους Αἰθιοπικοὺς ὑπάρχειν· διττῶν γὰρ 5
 Αἰγυπτίοις ὄντων γραμμάτων, τὰ μὲν δημῶδη προσ-
 αγορευόμενα πάντας μανθάνειν, τὰ δ' ἱερὰ καλού-
 10 μενα παρὰ μὲν τοῖς Αἰγυπτίοις μόνους γινώσκειν
 τοὺς ἱερεῖς παρὰ τῶν πατέρων ἐν ἀπορορήτοις μαν-
 θάνοντας, παρὰ δὲ τοῖς Αἰθιοπῶν ἅπαντας τούτοις
 χρῆσθαι τοῖς τύποις. τὰ τε συστήματα τῶν ἱερῶν 6
 παραπλησίαν ἔχειν τάξιν παρ' ἀμφοτέροις τοῖς ἔθνεσι·
 15 καθαρεύειν γὰρ ἅπαντας τοὺς περὶ τὴν τῶν θεῶν
 θεραπείαν ὄντας, ὁμοίως ἐξυρημένους καὶ τὰς στολὰς
 τὰς αὐτὰς ἔχοντας καὶ τὸν τοῦ σκήπτρου τύπον
 ἀροτροειδῆ καθεστῶτα, ὃν ἔχοντας τοὺς βασιλεῖς
 χρῆσθαι πῖλοις μακροῖς ἐπὶ τοῦ πέρατος ὀμφαλὸν
 20 ἔχουσι καὶ περιεσπειραμένοις ὕφεσιν, οὓς καλοῦσιν
 ἀσπίδας· τοῦτο δὲ τὸ παράσημον ἔοικε συνεμφαίνειν
 ὅτι τοὺς ἐπιθέσθαι τολμήσοντας τῷ βασιλεῖ συμβή-
 σεται θανατηφόροις περιπεσεῖν δῆγμασι. πολλὰ δὲ 7
 καὶ ἄλλα λέγουσι περὶ τῆς αὐτῶν ἀρχαιότητος καὶ
 25 τῆς τῶν Αἰγυπτίων ἀποικίας, περὶ ἧν οὐδὲν κατ-
 επείγει γράφειν.

Περὶ δὲ τῶν Αἰθιοπικῶν γραμμάτων τῶν παρ' 4
 Αἰγυπτίοις καλουμένων ἱερογλυφικῶν ῥητέον, ἵνα

7 διττῶν Stroth, ἰδίων codices 22 τολμήσαντας D
 28 ἱερογλυφικῶν om. D.

μηδὲν παραλείπωμεν τῶν ἀρχαιολογουμένων. συμβέ-
 βηκε τοίνυν τοὺς μὲν τύπους ὑπάρχειν αὐτῶν ὁμοίους
 ζῳοῖς παντοδαποῖς καὶ ἀκρωτηρίοις ἀνθρώπων, ἔτι
 δ' ὀργάνοις, καὶ μάλιστα τεκτονικοῖς· οὐ γὰρ ἐκ
 τῆς τῶν συλλαβῶν συνθέσεως ἢ γραμματικῆ παρ' ⁵
 αὐτοῖς τὸν ὑποκείμενον λόγον ἀποδίδωσιν, ἀλλ'
 ἐξ ἐμφάσεως τῶν μεταγραφομένων καὶ μεταφορᾶς
² μνήμη συνηθλημένης. γράφουσι γὰρ ἰέρακα καὶ
 κροκόδειλον, ἔτι δ' ὄφιν καὶ τῶν ἐκ τοῦ σώματος
 τῶν ἀνθρώπων ὀφθαλμὸν καὶ χεῖρα καὶ πρόσωπον ¹⁰
 καὶ ἕτερα τοιαῦτα. ὁ μὲν οὖν ἰέραξ αὐτοῖς σημαίνει
 πάντα τὰ ὀξέως γινόμενα, διὰ τὸ τὸ ζῆον τοῦτο
 τῶν πτηνῶν σχεδὸν ὑπάρχειν ὀξύτατον. μεταφέρεται
 τε ὁ λόγος ταῖς οἰκείαις μεταφοραῖς εἰς πάντα τὰ
 ὀξέα καὶ τὰ τούτοις οἰκεῖα παραπλησίως τοῖς εἰρη- ¹⁵
³ μένοις. ὁ δὲ κροκόδειλος σημαντικός ἐστι πάσης
 κακίας, ὁ δὲ ὀφθαλμὸς δίκης τηρητῆς καὶ παντὸς
 τοῦ σώματος φύλαξ. τῶν δ' ἀκρωτηρίων ἢ μὲν
 δεξιὰ τοὺς δακτύλους ἐκτεταμένους ἔχουσα σημαίνει
 βίου πορισμόν, ἢ δ' εὐάνυμος συνηγμένη τήρησιν ²⁰
⁴ καὶ φυλακὴν χρημάτων. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ
 τῶν ἄλλων τύπων τῶν ἐκ τοῦ σώματος καὶ τῶν
 ὀργανικῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων· ταῖς γὰρ ἐν
 ἐκάστοις ἐνούσαις ἐμφάσεσι συνακολουθοῦντες, καὶ
 μελέτη πολυχρονίῳ καὶ μνήμη γυμνάζοντες τὰς ²⁵
 ψυχὰς, ἐκτικῶς ἕκαστα τῶν γεγραμμένων ἀναγινώ-
 σκουσι.

⁵ Τῶν δὲ παρ' Αἰθίοψι νομίμων οὐκ ὀλίγα δοκεῖ

¹ παραλείπωμεν vulg. ⁹ τῶν Hertlein, τὸν libri ¹²
 τὰ om. *CF* τὸ τὸ] τὸ vulg. ¹⁹ ἔχουσα ἐκτεταμένους D.

πολὺ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις διαφέρειν, καὶ μάλιστα
τὰ περὶ τὴν αἵρεσιν τῶν βασιλέων. οἱ μὲν γὰρ
ἱερεῖς ἐξ αὐτῶν τοὺς ἀρίστους προκρίνουσιν, ἐκ δὲ
τῶν καταλεχθέντων, ὃν ἂν ὁ θεὸς κωμάζων κατὰ
5 τινὰ συνήθειαν περιφερόμενος λάβῃ, τοῦτον τὸ
πλήθος αἵρεῖται βασιλέα· εὐθὺς δὲ καὶ προσκυνεῖ
καὶ τιμᾶ καθάπερ θεόν, ὡς ὑπὸ τῆς τοῦ δαιμονίου
προνοίας ἐγκεχειρισμένης αὐτῷ τῆς ἀρχῆς. ὁ δ' 2
αἵρεθεὶς διαίτη τε χορῆται τῇ τεταγμένῃ κατὰ τοὺς
10 νόμους καὶ τἄλλα πράττει κατὰ τὸ πατριον ἔθος,
οὔτ' εὐεργεσίαν οὔτε τιμωρίαν ἀπονέμων οὐδενὶ
παρὰ τὸ δεδογμένον ἐξ ἀρχῆς παρ' αὐτοῖς νόμιμον.
ἔθος δ' αὐτοῖς ἐστὶ μηδένα τῶν ὑποτεταγμένων
θανάτῳ περιβάλλειν, μηδ' ἂν καταδικασθεὶς ἐπὶ
15 θανάτῳ τις φανῇ τιμωρίας ἄξιος, ἀλλὰ πέμπειν τῶν
ὑπηρετῶν τινὰ σημεῖον ἔχοντα θανάτου πρὸς τὸν
παρανενομηκότα· οὗτος δ' ἰδὼν τὸ σύσσημον, καὶ
παραχορῆμα εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν ἀπελθὼν, ἑαυτὸν ἐκ
τοῦ ζῆν μεθίστησι. φεύγειν δ' ἐκ τῆς ἰδίας χώρας
20 εἰς τὴν ὄμορον καὶ τῇ μεταστάσει τῆς πατρίδος λύειν
τὴν τιμωρίαν, καθάπερ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν, οὐδαμῶς
συγκεχώρηται. διὸ καὶ φασὶ τινὰ, τοῦ θανατηφόρου 3
σημεῖου πρὸς αὐτὸν ἀποσταλέντος ὑπὸ τοῦ βασι-
λέως, ἐπιβαλέσθαι μὲν ἐκ τῆς Αἰθιοπίας φεύγειν,
25 αἰσθομένης δὲ τῆς μητρὸς καὶ τῇ ζώνῃ τὸν τράχη-
λον αὐτοῦ σφιγγούσης, ταύτη μηδὲ καθ' ἓνα τρόπον
τολμῆσαι προσενεγκεῖν τὰς χεῖρας, αὐτὸν δ' ἀγρό-
μενον καρτερῆσαι μέχρι τῆς τελευτῆς, ἵνα μὴ τοῖς

2 τὰ om. vulg. 5 περιφερόμενος del. Reiske 15
πέμπει CD 19 δ' ἐκ] δὲ libri 23 σημείου del. Eichst.

6 συγγενέσιν ὀνειδίη καταλίπη μείζω. πάντων δ' ἐστὶ
 παραδοξότατον τὸ γινόμενον περὶ τὴν τελευταίην τῶν
 βασιλέων. κατὰ γὰρ τὴν Μερόην οἱ περὶ τὰς τῶν
 θεῶν θεραπείας τε καὶ τιμὰς διατρέβοντες ἱερεῖς,
 μερίστην καὶ κυριατάτην τάξιν ἔχοντες, ἐπειδὴν ⁵
 ἐπὶ νοῦν αὐτοῖς ἔλθῃ, πέμπουσιν ἄγγελον πρὸς τὸν
 2 βασιλέα, κελεύοντες ἀποθνήσκειν. τοὺς γὰρ θεοὺς
 αὐτοῖς ταῦτα κεχρηματικέναι, καὶ δεῖν τὸ πρόσταγμα
 τῶν ἀθανάτων ὑπὸ θνητῆς φύσεως μηδαμῶς παρ-
 οραθῆναι. καὶ ἑτέρους δ' ἐπιφθέγγονται λόγους, ¹⁰
 οἷους ἂν ἀπλῆ διανοία προσδέξαιτο φύσις ἀρχαία
 μὲν καὶ δυσεξαλείπτω συνηθεία συντεθραμμένη,
 λόγον δ' οὐκ ἔχουσα τὸν ἐναντιωσόμενον τοῖς οὐκ
 3 ἀναγκαίως προσταττομένοις. κατὰ μὲν οὖν τοὺς
 ἐπάνω χρόνους ὑπήκουον οἱ βασιλεῖς τοῖς ἱερεῦσιν, ¹⁵
 οὐχ ὄπλοις οὐδὲ βία κρατηθέντες, ἀλλ' ὑπ' αὐτῆς ¹⁷⁸
 τῆς δεισιδαιμονίας τοὺς λογισμοὺς κατισχυόμενοι·
 κατὰ δὲ τὸν δεύτερον Πτολεμαῖον ὁ βασιλεὺς τῶν
 Αἰθιοπίων Ἐργαμένης, μετεσχηκῶς Ἑλληνικῆς ἀγω-
 γῆς καὶ φιλοσοφίης, πρῶτος ἐθάρορθε καταφρο- ²⁰
 4 νῆσαι τοῦ προστάγματος. λαβὼν γὰρ φρόνημα τῆς
 βασιλείας ἄξιον παρῆλθε μετὰ [τῶν] στρατιωτῶν
 εἰς τὸ ἄβατον, οὗ συνέβαινε εἶναι τὸν χρυσοῦν
 ναὸν τῶν Αἰθιοπίων, καὶ τοὺς μὲν ἱερεῖς ἀπέσφαξε,
 τὸ δὲ ἕθνος τοῦτο καταλύσας διασφάσασατο πρὸς τὴν ²⁵
 ἑαυτοῦ προαίρεσιν.

7 Τὸ δὲ περὶ τοὺς φίλους τοῦ βασιλέως νόμιμον,
 καίπερ ὃν παράδοξον, διαμένειν ἔφασαν ἕως τῶν

11 ἂν add. Dind. 20 φιλοσοφίας fort. 21 πράγμα-
 τος vulg. 22 τῶν om. D 24 ἱερεῖς] ἅπαντας add. CF.

καθ' ἡμᾶς χρόνων. ἔθος γὰρ ὑπάρχειν λέγουσι τοῖς Αἰθίοψιν, ἐπὶ ὃ βασιλεὺς μέρος τι τοῦ σώματος πηρωθῆ δι' ἠνδρηποτοῦν αἰτίαν, ἅπαντας τοὺς συν-
 ήθεις συναποβάλλειν τοῦτο κατὰ προαίρεσιν· αἰσχρὸν
 5 γὰρ ὑπολαμβάνειν τοῦ βασιλέως πεπηρωμένου τὸ
 σκέλος ἀρτίποδας εἶναι τοὺς φίλους, καὶ μὴ πάντας
 ἐν ταῖς ἐξόδοις συνέπεσθαι χωλοὺς ὁμοίως· ἄτοπον 2
 γὰρ εἶναι τὸ συμπενθεῖν μὲν καὶ [τὸ] συλλυπεῖσθαι
 καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀγαθῶν ἀπάντων τε καὶ
 10 κακῶν κοινωνεῖν τὴν βεβαίαν φιλίαν, τῆς δ' εἰς τὸ
 σῶμα λύπης ἄμοιρον γίνεσθαι. φασὶ δὲ σύνηθες
 εἶναι καὶ τὸ συντελευτᾶν ἐκουσίως τοὺς ἐταίρους
 τοῖς βασιλεῦσι, καὶ τοῦτον εἶναι τὸν θάνατον ἐν-
 δοξον καὶ φιλίας ἀληθινῆς μάρτυρα. διόπερ μὴ 3
 15 ὀρθῶς ἐπιβουλήν γίνεσθαι παρὰ τοῖς Αἰθίοψι κατὰ
 τοῦ βασιλέως, ὡς ἂν τῶν φίλων ἀπάντων ἐπ' ἴσης
 προνοουμένων τῆς τ' ἐκείνου καὶ τῆς ἰδίας ἀσφα-
 λείας. ταῦτα μὲν οὖν τὰ νόμιμα παρὰ τοῖς Αἰθίο-
 ψίν ἐστι τοῖς τὴν μητρόπολιν αὐτῶν οἰκοῦσι καὶ
 20 νεμομένοις τὴν τε νῆσον τὴν Μερόην καὶ τὴν χώραν
 τὴν πλησίον Αἰγύπτου.

Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα γένη τῶν Αἰθιοπῶν παμπληθῆ, 8
 τὰ μὲν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τὴν παραποτάμιον
 τοῦ Νείλου κατοικοῦντα καὶ τὰς ἐν τῷ ποταμῷ
 25 νήσους, τὰ δὲ τὴν ὄμορον τῆς Ἀραβίας νεμόμενα,
 τὰ δ' ἐν τοῖς μεσογείοις τῆς Αἰβύης καθιδρυμένα. οἱ 2
 πλεῖστοι δὲ τούτων καὶ μάλισθ' οἱ παρὰ τὸν ποταμὸν

8 τὸ del. Dind. 9 ἀπάντων ἀγαθῶν Hertlein 10
 βέβαιον D 15 κατὰ τῶν φίλων ὡς ἂν τοῦ βασιλέως καὶ
 τῶν φίλων ἀπάντων codices, corr. Eichstädt.

οἰκοῦντες ταῖς μὲν χροαῖς εἰσὶ μέλανες, ταῖς δὲ
 ἰδέαις σιμοί, τοῖς δὲ τριχώμασιν οὖλοι. καὶ ταῖς μὲν
 ψυχαῖς παντελῶς ὑπάρχουσιν ἔγριοι καὶ τὸ θηριῶ-
 δες ἐμφαίνοντες, οὐχ οὕτω δὲ τοῖς θυμοῖς ὡς τοῖς
 ἐπιτηδεύμασιν· ἀχμηροὶ γὰρ ὄντες τοῖς ὄλοις 5
 σώμασι τοὺς μὲν ὄνυχας ἐπὶ πολὺ παρηγμένους
 ἔχουσι τοῖς θηρίοις παραπλησίως, τῆς δὲ πρὸς ἀλλή-
 3 λους φιλανθρωπίας πλείστον ὄσον ἀφροσύμασι· καὶ
 τὴν μὲν φωνὴν ὀξεῖαν προβάλλοντες, τῶν δὲ παρὰ
 τοῖς ἄλλοις ἐπιτηθευομένων εἰς βίον ἡμέρον οὐδ' 10
 ὄτιοῦν ἔχοντες, μεγάλην ποιοῦσι πρὸς τὰ καθ' ἡμέρας
 4 ἔδη τὴν διαφορὰν. καθοπλίζονται δ' αὐτῶν οἱ μὲν 179
 ἀσπίσιν ὠμοβοῖναις καὶ μικροῖς δόρασιν, οἱ δὲ
 ἀκοντίοις ἀναγκύλοις, ἐνίοτε δὲ ξυλίνοις τόξοις
 τετραπήγεσιν, οἷς τοξεύουσι μὲν τῷ ποδὶ προσβαί- 15
 νοντες, ἀναλωθέντων δὲ τῶν οἰστών σκυτάλαις
 ξυλίνοις διαγωνίζονται. καθοπλίζουσι δὲ καὶ τὰς
 γυναικάς, ὀρίζοντες αὐταῖς τεταγμένην ἡλικίαν, ὧν
 ταῖς πλείσταις νόμιμόν ἐστι χαλκοῦν κρικόν φέρειν
 5 ἐν τῷ χεῖλει τοῦ στόματος. ἐσθῆτι δὲ τινες μὲν 20
 αὐτῶν ἀπλῶς οὐ χροῶνται, γυμνήτα βίον ἔχοντες δι'
 αἰῶνος καὶ πρὸς μόνα τὰ κἀνάματα ποριζόμενοι βοή-
 θειαν αὐτουργόν ἐκ τοῦ παραπεσόντος· τινὲς δὲ τῶν
 προβάτων τὰς οὐρὰς ἀποκόπτουσι ἐκ τῶν ὀπισθεν
 καλύπτουσι διὰ τούτων τὰ ἰσχία, καθάπερ αἰδῶ 25
 ταύτην προβαλλόμενοι· ἐνιοὶ δὲ χροῶνται ταῖς δοραῖς
 τῶν κτηνῶν, εἰσὶ δ' οἱ περιζώμασι μέχρι μέσου τοῦ

14 ἐνίοτε] ἐνιοὶ Dind. 17 ξυλίνοις D 21 δι' αἰῶνος
 ἔχοντες vulg. 27 μέσον libri, corr. Dind.

σῶμα καλύπτουσιν, ἐκ τῶν τριχῶν πλέκοντες, ὡς
 ἂν τῶν παρ' αὐτοῖς προβάτων ὄντων μὴ φερόντων
 ἔρια διὰ τὴν ιδιότητα τῆς χώρας. τροφή δὲ χρῶν- 6
 ται τινὲς μὲν λαμβάνουτες τὸν γεννώμενον ἐν τοῖς
 5 ὕδασι καρπὸν, ὃς αὐτοφυῆς ἀνατέλλει περὶ τε τὰς
 λίμνας καὶ τοὺς ἐλώδεις τόπους, τινὲς δὲ τῆς ἀπα-
 λωτάτης ὕλης τοὺς ἀκρεμόνας περικλῶντες, οἷς καὶ
 τὰ σῶματα σκιάζοντες περὶ τὰς μεσημβρίας κατα-
 φύχουσιν, ἔνιοι δὲ σπεύροντες σήσαμον καὶ λωτόν,
 10 εἰσὶ δ' οἱ ταῖς ῥίζαις τῶν καλάμων ταῖς ἀπαλωτά-
 ταις διατρεφόμενοι. οὐκ ὀλίγοι δ' αὐτῶν καὶ ταῖς
 τοξεύαις ἐνηθληκότες τῶν πτηνῶν εὐστόχως πολλὰ
 τοξεύουσι, δι' ὧν τὴν τῆς φύσεως ἔνδειαν ἀναπλη-
 ροῦσιν· οἱ πλεῖστοι δὲ τοῖς ἀπὸ τῶν βοσκημάτων
 15 κρέασι καὶ γάλακτι καὶ τυρῶ τὸν πάντα βίον διαζῶσι.

Περὶ δὲ θεῶν οἱ μὲν ἀνώτερον Μερόης οἰκοῦν- 9
 τες ἐννοίας ἔχουσι διττάς. ὑπολαμβάνουσι γὰρ τοὺς
 μὲν αὐτῶν αἰώνιον ἔχειν καὶ ἄφθαρτον τὴν φύσιν,
 οἷον ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τὸν σύμπαντα κόσμον,
 20 τοὺς δὲ νομίζουσι θνητῆς φύσεως κεκοινωνηκέναι
 καὶ δι' ἀρετὴν καὶ κοινὴν εἰς ἀνθρώπους εὐεργεσίαν
 τετευχέναι τιμῶν ἀθανάτων· τὴν τε γὰρ Ἴσιν καὶ 2
 τὸν Πᾶνα, πρὸς δὲ τούτοις Ἡρακλέα καὶ Δία
 σέβονται, μάλιστα νομίζοντες ὑπὸ τούτων εὐεργε-
 25 τῆσθαι τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος. ὀλίγοι δὲ τῶν
 Αἰθιοπῶν καθόλου θεοὺς οὐ νομίζουσιν εἶναι· διὸ
 καὶ τὸν ἥλιον ὡς πολεμιάτατον ὄντα κατὰ τὰς ἀνα-
 τολὰς βλασφημήσαντες φεύγουσι πρὸς τοὺς ἐλώδεις

- 3 τῶν τόπων. παρηλλαγμένοις δ' ἔθεσι χρῶνται καὶ περὶ τοὺς παρ' αὐτοῖς τελευτῶντας· οἱ μὲν γὰρ εἰς τὸν ποταμὸν βάλλοντες ἀφιᾶσιν, ἀρίστην ἡγούμενοι ταφήν ταύτην, οἱ δὲ περιχέαντες ὕελον ἐν ταῖς οἰκίαις φυλάττοντες νομίζουσι δεῖν μήτε τῶν 5 τελευτῶντων ἀγνοεῖσθαι τὰς ὕψεις τοῖς συγγενέσι μήτ' ἐπιλανθάνεσθαι τοὺς προσήκοντας τῷ γένει τῶν προσφκειωμένων, ἔνιοι δ' εἰς ὄστρακίνας σοροὺς ἐμβάλλοντες κατορύττουσι κύκλῳ τῶν ἱερῶν, καὶ 180 τὸν ἐπὶ τούτοις γινόμενον ὄρκον μέγιστον ἡγοῦν- 10 4 ται. τὰς δὲ βασιλείας ἐργειρίζουσιν οἱ μὲν τοῖς εὐπρεπεστάτοις, τύχης ἡγούμενοι δῶρα ἀμφοτέρω, τὴν τε μοναρχίαν καὶ τὴν εὐπρέπειαν, οἱ δὲ τοῖς ἐπιμελεστάτοις κτηνοτρόφοις παραδιδόασιν τὴν ἀρχήν, ὡς μόνους ἄριστα τῶν ὑποτεταγμένων φροντιοῦν- 15 τας, ἔνιοι δὲ τοῖς πλουσιωτάτοις τοῦτο τὸ τίμιον ἀπονέμουσιν, ἡγούμενοι μόνους αὐτοὺς ἐπιμουρεῖν τοῖς ὄχλοις δύνασθαι διὰ τὴν ἐτοιμότητα τῆς εὐπορίας, εἰς δ' οὐ τοὺς ἀνδρείω διαφέροντας αἰροῦνται βασιλεῖς, κρίνοντας τοὺς ἐν πολέμῳ πλεῖστον 20 δυναμένους ἀξιόους εἶναι μόνους τυγχάνειν τῶν πρωτείων.
- 10 Τῆς δὲ παρὰ τὸν Νεῖλον χώρας τῆς ἐν τῇ Λιβύῃ κειμένης ἐστὶ τι μέρος τῷ κάλλει διαφέρον· τροφὰς τε γὰρ φέρει θαψιλεῖς καὶ ποικίλας, καὶ 25 πρὸς τὰς τῶν καυμάτων ὑπερβολὰς ἔχει βοηθείας εὐθέτους τὰς ἐν τοῖς ἔλεσι καταφυγὰς· διὸ καὶ περιμάχητος οὗτος ὁ τόπος γίνεται τοῖς τε Λίβυσι καὶ

17 αὐτοῖς] τούτους II   19 αἰρούμενοι CF   28 ὁ τόπος οὗτος vulg.

τοῖς Αἰθίοψι, καὶ πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ αὐτοῦ πο-
 λεμοῦντες διατελοῦσι. φοιτᾷ δ' εἰς αὐτὸν καὶ πλῆ- 2
 θος ἐλεφάντων ἐκ τῆς ἄνω χώρας, ὥς μὲν ἔνιοι
 λέγουσι, διὰ τὴν θαψίλειαν καὶ τὴν ἡδονὴν τῆς
 5 νομῆς· ἔλη γὰρ θαυμαστὰ παρεκτείνεται τοῖς χεί-
 λεσι τοῦ ποταμοῦ, πολλῆς καὶ παντοίας ἐν αὐτοῖς
 φυομένης τροφῆς. διόπερ ὅταν γεύσωνται τοῦ θρύου 3
 καὶ τοῦ καλάμου, διὰ τὴν γλυκύτητα τῆς τροφῆς
 μένει καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων δίαιταν καταφθείρει·
 10 δι' ἣν αἰτίαν καταναγκάζονται φεύγειν [εἰς] τούτους
 τοὺς τόπους, ὄντες νομάδες καὶ σκηνῖται, τὸ σύνολον
 τῶ συμφέρουσι τὰς πατρίδας ὀρίζοντες. αἱ δ' ἀγέλαι 4
 τῶν εἰρημένων θηρίων τὴν μεσόγειον χώραν ἐκλεί-
 πουσι διὰ σπάνιν τροφῆς, ἕτε συντόμως τῶν φυομέ-
 15 νων ἐν τῇ γῆ πάντων ἀναινομένων· διὰ γὰρ τὴν
 τοῦ καύματος ὑπερβολὴν καὶ τὴν λειψυδρίαν τῶν
 πηγαιῶν καὶ ποταμίων ὑδάτων σκληρὰς καὶ σπανίους
 συμβαίνει γίνεσθαι τὰς τροφάς. ὥς δέ τινές φασι, 5
 ὄφεις θαυμαστοὶ γίνονται τό τε μέγεθος καὶ τὸ
 20 πλῆθος κατὰ τὴν θηριώδη καλουμένην χώραν· οὗτοι
 δὲ περὶ τὰς συστάσεις τῶν ὑδάτων ἐπιτίθενται
 τοῖς ἐλέφασιν, καὶ τραπέντες εἰς ἀλκὴν περιπλέκον-
 ται ταῖς σπείραις εἰς τὰ σκέλη, καὶ πέρας ἕως τού-
 του συνέχουσι βιαζόμενοι καὶ σφίγγοντες τοῖς δε-
 25 σμοῖς ἕως ἂν ἀφρίσαντα τὰ θηρία πέσῃ διὰ τὸ
 181 βάρος. ἔπειτ' ἀθροιζόμενοι τὸ πεσὸν σαρκοφαγοῦσι,
 ὁαδίως ἐπικρατοῦντες διὰ τὴν δυσκινησίαν τοῦ ζώου.
 ἀπολειπομένου δ' ἀπορήματος, διὰ τίν' αἰτίαν οὐ 6

9 διαφθείρει D   10 ἀναγκάζονται C   εἰς delevi
 28 ἀπολειπομένου G, ἀπολειπόμενοι cet.

συνέπονται τοῖς ἐλέφασιν εἰς τὴν προειρημένην
 παραποταμίαν διώκοντες τὰς συνήθεις τροφάς, φασὶ
 τὸ ὑς τηλικούτους ὕφεις τὴν μὲν ἐπίπεδον τῆς χῶ-
 ρας φεύγειν, περὶ δὲ τὴν ὑπόρειαν ἐν ταῖς φάραγγι-
 ταῖς εἰς τὸ μῆκος ἀνηκούσαις καὶ τοῖς σπηλαίοις τοῖς 5
 τὸ βάθος ἔχουσι συνεχῶς ἐναυλίξεσθαι· διόπερ τοὺς
 συμφέροντας καὶ συνήθεις τόπους μηδαμῶς ἐκλεί-
 πειν, αὐτοδιδάκτου πρὸς τὰ τοιαῦτα τῆς φύσεως
 οὔσης ἔπασι τοῖς ζώοις. περὶ μὲν οὖν Αἰθιοπίων
 καὶ τῆς χῶρας αὐτῶν τοσαῦτα λέγομεν. 10

11 Περὶ δὲ τῶν συγγραφῶν ἡμῖν διοριστέον, ὅτι
 πολλοὶ συγγεγράφασι περὶ τε τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς
 Αἰθιοπίας, ὧν οἱ μὲν ψευδεῖ φήμῃ πεπιστευκότες,
 οἱ δὲ παρ' ἑαυτῶν πολλὰ τῆς ψυχαραγίας ἔνεκα
 2 πεπλακότες, δικαίως ἂν ἀπιστοῦντο. Ἀγαθαρχίδης 15
 μὲν γὰρ ὁ Κνίδιος ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τῶν περὶ
 τὴν Ἀσίαν, καὶ ὁ τὰς γεωγραφίας συνταξάμενος
 Ἀρτεμίδωρος ὁ Ἐφέσιος κατὰ τὴν ὀγδόην βίβλον,
 καὶ τινες ἕτεροι τῶν ἐν Αἰγύπτῳ κατοικούντων,
 ἰστορικότες τὰ πλεῖστα τῶν προειρημένων ἐν πᾶσι 20
 3 σχεδὸν ἐπιτυγχάνουσι. καὶ γὰρ ἡμεῖς καθ' ὃν και-
 ρὸν παρεβάλομεν εἰς Αἴγυπτον, πολλοῖς μὲν τῶν
 ἱερῶν ἐνετύχομεν, οὐκ ὀλίγοις δὲ καὶ πρεσβευταῖς
 ἀπὸ τῆς Αἰθιοπίας παροῦσιν εἰς λόγους ἀφικόμεθα·
 παρ' ὧν ἀκριβῶς ἕκαστα πυνθόμενοι, καὶ τοὺς λό- 25
 γους τῶν ἱστορικῶν ἐξελέγξαντες, τοῖς μάλιστα συμ-
 φωνοῦσιν ἀκόλουθον τὴν ἀναγραφὴν πεποιήμεθα.
 4 Περὶ μὲν οὖν Αἰθιοπίων τῶν πρὸς τῇ δύσει

2 φασὶ Reiske, φασὶ δὲ codices 5 εἰς add. Wess.
 12 τε om. vulg.

κατοικούντων ἀρκεσθῆσόμεθα τοῖς ῥηθείσι, περὶ δὲ τῶν κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλατταν κειμένων ἐν μέρει διέξιμεν. δοκεῖ δ' ἡμῖν ἀρμόττειν προδιελθεῖν περὶ τῆς τοῦ χρυσοῦ κατασκευῆς τῆς ἐν τούτοις τοῖς τόποις γινομένης.

Περὶ γὰρ τὰς ἐσχατιὰς τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς 12 ὁμορούσης Ἀραβίας τε καὶ Αἰθιοπίας τόπος ἐστὶν ἔχων μέταλλα πολλὰ καὶ μεγάλα χρυσοῦ, συναγομένου πολλοῦ πολλῇ κακοπαθείᾳ τε καὶ δαπάνῃ. 10 τῆς γὰρ γῆς μελαίνης οὔσης τῇ φύσει καὶ διαφρὰς καὶ φλέβας ἐχούσης μαρμάρου τῇ λευκότητι διαφερούσας καὶ πάσας τὰς περιλαμπομένας φύσεις ὑπερβαλλούσας τῇ λαμπρότητι, οἱ προσεδρεύοντες τοῖς μεταλλικοῖς ἔργοις τῷ πλήθει τῶν ἐργαζομένων 15 κατασκευάζουσι τὸν χρυσόν. οἱ γὰρ βασιλεῖς τῆς 2 Αἰγύπτου τοὺς ἐπὶ κακουργίᾳ καταδικασθέντας καὶ τοὺς κατὰ πόλεμον αἰχμαλωτισθέντας, ἔτι δὲ τοὺς ἀδίκους διαβολαῖς περιπεσόντας καὶ διὰ θυμὸν εἰς φυλακὰς παραδεδομένους, ποτὲ μὲν αὐτούς, ποτὲ δὲ 20 καὶ μετὰ πάσης συγγενείας ἀθροίσαντες παραδιδόασιν πρὸς τὴν τοῦ χρυσοῦ μεταλλείαν, ἅμα μὲν τιμωρίαν λαμβάνοντες παρὰ τῶν καταγνωσθέντων, ἅμα δὲ διὰ τῶν ἐργαζομένων μεγάλας προσόδους λαμβάνοντες. οἱ δὲ παραδοθέντες, πολλοὶ μὲν τὸ πλη- 3 25 θος ὄντες, πάντες δὲ πέδαις δεδεμένοι, προσκαρτεροῦσι τοῖς ἔργοις συνεχῶς καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτός, ἀνάπαισιν μὲν οὐδεμίαν λαμ-

9 πολλοῦ] πολλοῖς C, del. Rhod. 12 ὑπερβαλλούσης CDF 13 προσεδρεύσαντες CD 19 παραδιδόμενος CDF 20 πάσης] τῆς add. Hertlein.

βάνοντες, δρασμοῦ δὲ παντὸς φιλοτίμως εἰργόμε-
 νοι· φυλακαὶ γὰρ ἐκ στρατιωτῶν βαρβάρων καὶ
 ταῖς διαλέκτοις διαφόροις χρωμένων ἐφειστήμασιν,
 ὥστε μηδένα δύνασθαι δι' ἑμιλίας ἢ φιλανθρώπου
 τινὸς ἐντεύξεως φθεῖραί τινα τῶν ἐπιστατούντων. 5
 4 τῆς δὲ τὸν χρυσὸν ἐχούσης γῆς τὴν μὲν σκληροτά-
 την πυρὶ πολλῷ καύσαντες καὶ ποιήσαντες χύνην
 προσάγουσι τὴν διὰ τῶν χειρῶν κατεργασίαν· τὴν
 δὲ ἀνειμένην πέτραν καὶ μετρίῳ πύρῳ δυναμένην
 ὑπείκειν λατομικῶ σιδήρῳ καταπονοῦσι μυριάδες 10
 5 ἀκληρούτων ἀνθρώπων. καὶ τῆς μὲν ὅλης προ-
 γματείας ὁ τὸν λίθον διακρίνων τεχνίτης καθηγείται
 καὶ τοῖς ἐργαζομένοις ὑποδείκνυσι· τῶν δὲ πρὸς
 τὴν ἀτυχίαν ταύτην ἀποδειχθέντων οἱ μὲν σώματος
 ῥῶμη διαφέρουντες τυπίσι σιδηραῖς τὴν μαρμαρίζου- 15
 σαν πέτραν κόπτουσιν, οὐ τέχνην τοῖς ἔργοις, ἀλλὰ
 βίαν προσάγοντες, ὑπονόμους δὲ διακόπτοντες, οὐκ
 ἐπ' εὐθείας, ἀλλ' ὡς ἂν ἡ διάφυσις ἢ τῆς ἀπο-
 6 στιλβούσης πέτρας. οὗτοι μὲν οὖν διὰ τὰς ἐν ταῖς
 διώρυξι καμπὰς καὶ σκολιότητος ἐν σκότει διατρί- 20
 βοντες λύχνους ἐπὶ τῶν μετώπων πεπραγματευμένους
 περιφέρουσι· πολλαχῶς δὲ πρὸς τὰς τῆς πέτρας ιδιό-
 τητας μετασχηματίζοντες τὰ σώματα καταβάλλουσιν
 εἰς ἔδαφος τὰ λατομούμενα θραύματα· καὶ τοῦτο
 ἀδιαλείπτως ἐνεργοῦσι πρὸς ἐπιστάτου βαρύτητα καὶ 25
 13 πληγὰς. οἱ δὲ ἄνηβοι παῖδες εἰσδυόμενοι διὰ τῶν
 ὑπονόμων εἰς τὰ κεκοιλωμένα τῆς πέτρας ἀναβάλλ-
 λουσιν ἐπιπόνως τὴν ῥιπτομένην κατὰ μικρὸν

3 διαφόρως libri, corr. Dind. 20 καὶ σκολιότητος
 om. M; cf. Agatharch. apud Photium 25 (ed. C. Müller).

πέτρων καὶ πρὸς τὸν ἐκτὸς τοῦ στομίου τόπον εἰς
 ὑπαιθρον ἀποκομίζουσιν. οἱ δ' ὑπὲρ ἔτη τριάκοντα
 παρὰ τούτων λαμβάνοντες ὠρισμένον μέτρον τοῦ
 λατομήματος ἐν ὄλμοις λιθίνοις τύπτουσι σιδηροῖς
 5 ὑπέροισ, ἄχρι ἂν ὀρόβου τὸ μέγεθος κατεργάσωνται.
 183 παρὰ δὲ τούτων τὸν ὀροβίτην λίθον αἱ γυναῖκες καὶ 2
 οἱ πρεσβύτεροι τῶν ἀνδρῶν ἐκδέχονται, καὶ μύλων
 ἐξῆς πλειόνων ὄντων ἐπὶ τούτους ἐπιβάλλουσι, καὶ
 παραστάντες ἀνὰ τρεῖς ἢ δύο πρὸς τὴν κώπην ἀλή-
 10 θουσιν, ἕως ἂν εἰς σεμιδάλεως τρόπον τὸ δοθὲν
 μέτρον κατεργάσωνται. προσούσης δ' ἄπασιν ἀθε-
 ραπενυσίας σώματος καὶ τῆς τὴν αἰδῶ περιστελλού-
 σης ἐσθῆτος μὴ προσούσης, οὐκ ἔστιν ὅς ἰδὼν οὐκ
 ἂν ἐλεήσειε τοὺς ἀκληροῦντας διὰ τὴν ὑπερβολὴν
 15 τῆς ταλαιπωρίας. οὐ γὰρ τυγχάνει συγγνώμης οὐδ' 3
 ἀνέσεως ἀπλῶς οὐκ ἄρρωστος, οὐ πεπηρωμένος, οὐ
 γεγηρακώς, οὐ γυναικὸς ἀσθένεια, πάντες δὲ πλη-
 γαῖς ἀναγκάζονται προσκαρτερεῖν τοῖς ἔργοις, μέχρι
 ἂν κακουχούμενοι τελευτήσωσιν ἐν ταῖς ἀνάγκαις.
 20 διόπερ οἱ δυστυχεῖς φοβερώτερον αἰεὶ τὸ μέλλον τοῦ
 παρόντος ἠγοῦνται διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τιμω-
 ρίας, ποθεινότερον δὲ τοῦ ζῆν τὸν θάνατον προσ-
 δέχονται. τὸ δὲ τελευταῖον οἱ τεχνῖται παραλαβόν- 14
 25 συντέλειαν· ἐπὶ γὰρ πλατείας σανίδος μικρὸν ἐγκε-
 κλιμένης τρίβουσι τὴν κατειργασμένην μάρμαρον
 ὕδωρ ἐπιχέοντες· εἶτα τὸ μὲν γεῶδες αὐτῆς ἐκτη-

2 ὑπὲρ ἔτη] ἐντὸς τῶν Agath. 26 8 τούτους E, τού-
 τοις cet. 10 ἕως ἂν om. II εἰς] ἐς cod. 11 κατεργ-
 γασόμενοι II 13 μὴ] μόνον Agath. 27 τηρόμενον D.

κόμενον διὰ τῶν ὑγρῶν καταρρεῖ κατὰ τὴν τῆς σα-
 νίδος ἔγκλισιν, τὸ δὲ χρυσίου ἔχον ἐπὶ τοῦ ξύλου
 2 παραμένει διὰ τὸ βάρος. πολλάκις δὲ τοῦτο ποι-
 οῦντες, τὸ μὲν πρῶτον ταῖς χερσὶν ἐλαφρῶς τρί-
 βουσι, μετὰ δὲ ταῦτα σπόγγοις ἀραιοῖς κούφως 5
 ἐπιθλίβοντες τὸ χαῦνον καὶ γεῶδες διὰ τούτων ἀνα-
 λαμβάνουσι, μέχρι ἂν ὅτου καθαρὸν γένηται τὸ
 3 ψῆγμα τοῦ χρυσοῦ. τὸ δὲ τελευταῖον ἄλλοι τεχνῆ-
 ται παραλαμβάνοντες μέτρον καὶ σταθμῶν τὸ συνη-
 γμένον εἰς κερამεοῦς χύτρον ἐμβάλλουσι· μίξαν- 10
 τες δὲ κατὰ τὸ πλῆθος ἀνάλογον μολίβδου βῶλον
 καὶ χύδρους ἄλλων, ἔτι δὲ βραχὺ καττιτέρον, καὶ
 κριθίνον πίτυρον προσεμβάλλουσιν· ἄρμοστον δ'
 ἐπίδημα ποιήσαντες καὶ πηλῶ φιλοπόνως περιχρί-
 σαντες ὁπτῶσιν ἐν καμίνῳ πέντε ἡμέρας καὶ νύκτας 15
 4 ἴσας ἀδιαλείπτως· ἔπειτα ἐάσαντες ψυχθῆναι τῶν
 μὲν ἄλλων οὐδὲν εὐρίσκουσιν ἐν τοῖς ἀγγείοις, τὸν
 δὲ χρυσὸν καθαρὸν λαμβάνουσιν ὀλίγης ἀπουσίας
 γεγεννημένης. ἢ μὲν οὖν ἐργασία τοῦ χρυσοῦ περι- 20
 τὰς ἐσχατίας τῆς Αἰγύπτου γινομένη μετὰ τοσοῦτων
 5 καὶ τηλικούτων πόνων συντελεῖται· αὐτὴ γὰρ ἢ
 φύσις, οἶμαι, ποιεῖ πρόδηλον ὡς ὁ χρυσὸς γένεσιν 184
 μὲν ἐπίπονον ἔχει, φυλακὴν δὲ χαλεπὴν, σπουδὴν
 δὲ μεγίστην, χρῆσιν δὲ ἀνὰ μέσον ἡδονῆς τε καὶ
 λύπης. 25

Ἡ μὲν οὖν τῶν μετάλλων τούτων εὐρεσις ἀρ-
 χαία παντελῶς ἐστίν, ὡς ἂν ὑπὸ τῶν παλαιῶν βα-

2 χρυσὸν malim 11 βωλίον DF 12 καὶ κριθίνον]
 καὶ om. C 16 ψυγῆναι C 22 ὁ Reiske, ὁ μὲν codices.

σιλέων καταδειχθεῖσα. περὶ δὲ τῶν ἔθνων [τούτων] 6
 τῶν κατοικούντων τὴν τε παράλιον τοῦ Ἀραβίου
 κόλπου καὶ Τρωγλοδυτικὴν, ἔτι δ' Αἰθιοπίαν τὴν
 πρὸς μεσημβρίαν καὶ νότον, πειρασόμεθα διεξιέναι.
 5 περὶ πρώτων δὲ τῶν Ἰχθυοφάγων ἐροῦμεν τῶν 15
 κατοικούντων τὴν παράλιον τὴν ἀπὸ Καρμανίας καὶ
 Γεδρωσίας ἕως τῶν ἐσχάτων τοῦ μυχοῦ τοῦ κατὰ
 τὸν Ἀράβιον κόλπον ἰδρυμένου, ὃς εἰς τὴν μεσό-
 γειον ἀνήκων ἄπιστον διάστημα δυσὶν ἡπείροις
 10 περικλείεται πρὸς τὸν ἔκπλουν, τῇ μὲν ὑπὸ τῆς
 εὐδαίμονος Ἀραβίας, τῇ δ' ὑπὸ τῆς Τρωγλοδυτικῆς.
 τούτων δὲ τῶν βαρβάρων τινὲς μὲν γυμνοὶ τὸ 2
 παράπαν βιοῦντες κοινὰς ἔχουσι τὰς γυναῖκας καὶ
 τὰ τέκνα παραπλησίως ταῖς τῶν θρεμμύτων ἀγέ-
 15 λαις, ἡδονῆς δὲ καὶ πόνου τὴν φυσικὴν μόνον ἀντί-
 ληψιν ποιούμενοι τῶν αἰσχυρῶν καὶ καλῶν οὐδεμίαν
 λαμβάνουσιν ἔννοιαν. τὰς δὲ οἰκήσεις ἔχουσιν οὐκ 3
 ἄπωθεν τῆς θαλάττης παρὰ τὰς ῥαχίας, καθ' ἃς
 εἰσιν οὐ μόνον βαθεῖαι κοιλάδες, ἀλλὰ καὶ φάραγγες
 20 ἀνώμαλοι καὶ στενοὶ παντελῶς ἀλύωνες σκολιαῖς
 ἐκτροπαῖς ὑπὸ τῆς φύσεως διειλημμένοι. τούτων
 δὲ τῇ χρεῖα τῶν ἐγχωρίων πεφυκότων ἀρμοζόντως,
 τὰς ἐκτροπὰς καὶ διεξόδους συγκεχώκασιν λίθοις
 μεγάλοις, δι' ὧν ὥσπερ δικτύων τὴν θήραν τῶν
 25 ἰχθύων ποιοῦνται. ὅταν γὰρ ἡ πλημυρὶς τῆς θα- 4
 λάττης ἐπὶ τὴν χέρσον φέρεται λάβρως, ὃ ποιεῖ δις
 τῆς ἡμέρας περὶ τρίτην καὶ ἐνάτην μάλιστα πῶς
 ὦραν, ἡ μὲν θάλαττα πᾶσαν τὴν ῥαχίαν ἐπικλύ-

1 τούτων del. Dind. 7 Κεδρωσίας C 18 παρὰ]
 κατὰ D.

ζουσα καλύπτει, καὶ λάβρω καὶ πολλῷ κύματι συναποκομίζει πρὸς τὴν χέρσον ἄπιστον πλῆθος παντοίων ἰχθύων, οἳ τὸ μὲν πρῶτον ἐν τῇ παραλίῳ μένουσι, νομῆς χάριν πλανώμενοι περὶ τὰς ὑποδύσεις καὶ τὰ κοιλάματα· ἐπὶ δ' ὁ τῆς ἀμπώτεως ἔλθη χρόνος, τὸ μὲν ὑγρὸν ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον διὰ τῶν κερωσμένων λίθων καὶ φαράγγων ἀπορρεῖ, οἳ δ' ἰχθύς ἐν τοῖς κοιλάμασι καταλείπονται. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν τὸ πλῆθος τῶν ἐργωρίων μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν εἰς τὰς ῥαχίλας ἀθροίζεται καθάπερ ἀφ' ἐνὸς κελεύματος. σχιζομένων δὲ τῶν βαρβάρων εἰς τὰ κατὰ μέρος συστήματα, πρὸς τοὺς ἰδίους ἕκαστοι τόπους μετὰ βοῆς ἐξαισίου φέρονται, καθάπερ αἰφνιδίου τινὸς κυνηγίας ἐμπεπτωκυίας. εἴθ' αἱ μὲν γυναῖκες μετὰ τῶν παίδων τοὺς ἐλάτ-
 6 τυνας τῶν ἰχθύων καὶ πλησίον θύτας τῆς χέρσου συλλαμβάνουσαι ῥίπτουσιν ἐπὶ τὴν γῆν, οἳ δὲ τοῖς σώμασιν ἀκμάζοντες προσφέρουσι τὰς χεῖρας τοῖς
 185 διὰ τὸ μέγεθος δυσκαταγωνίστοις· ἐκπίπτουσι γὰρ ἐκ τοῦ πελάγους ὑπερμεγέθεις οὐ μόνον σκορπίοι
 20 καὶ μύραιναι καὶ κύνες, ἀλλὰ καὶ φῶκαι καὶ πολλὰ τοιαῦτα ξένα καὶ ταῖς ὄψεσι καὶ ταῖς προσηγορίαις.
 7 ταῦτα δὲ τὰ θηρία καταμάχονται τεχνικῆς μὲν ὄπλων κατασκευῆς οὐδὲν ἔχοντες, κέρασι δὲ αἰγῶν ὀξέσι κατακεντοῦντες καὶ ταῖς ἀπορροῶσι πέτραις ἐπιτέ-
 25 μνοντες· πάντα γὰρ ἢ χρεῖα διδάσκει τὴν φύσιν, οἰκείως τοῖς ὑποκειμένοις καιροῖς ἀρμοζομένην πρὸς
 16 τὴν ἐκ τῆς ἐλπίδος ἐρχομένην. ἐπειδὴ δ' ἀθροί-

σωσιν ἰχθύων παντοδαπῶν πλήθος, μεταφέρουσι
 τοὺς ληφθέντας καὶ πάντας ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν πε-
 τρῶν τῶν ἐγκεκλιμένων πρὸς μεσημβρίαν. διαπύ-
 ρων δ' οὐσῶν διὰ τὴν τοῦ καύματος ὑπερβολήν,
⁵ βραχὺν ἐάσαντες χρόνον στρέφουσι, ἄπειτα τῆς
 οὐρᾶς λαμβανόμενοι σείουσι τὸν ὄλον ὕγκον. καὶ αἱ ²
 μὲν σάρκες θρυπτόμεναι διὰ τὴν θερμασίαν ἀπο-
 πίπτουσιν, αἱ δ' ἄκανθαι ῥιπτούμεναι πρὸς ἓνα
 τόπον μέγαν σωρὸν ἀποτελοῦσιν, ἀθροιζόμεναι χρειᾶς
¹⁰ ἔνεκεν περὶ ἧς μικρὸν ὕστερον ἐροῦμεν. μετὰ δὲ
 ταῦτα τὰς μὲν σάρκας ἐπὶ τινος λεωπετρίας κατα-
 τιθέμενοι πατοῦσιν ἐπιμελῶς ἐφ' ἱκανὸν χρόνον καὶ
 καταμίσγουσι τὸν τοῦ παλιούρου καρπὸν· τούτου ³
 γὰρ συναναχρωσθέντος τὸ πᾶν γίνεται χοῦμα κολ-
¹⁵ λῶδες· καὶ δοκεῖ τοῦτο καθάπερ ἠδύσματος παρ'
 αὐτοῖς ἔχειν τάξιν. τὸ δὲ τελευταῖον τὸ καλῶς πα-
 τηθὲν εἰς πλινθίδας παραμήκεις τυποῦντες τιθέασιν
 εἰς τὸν ἥλιον· ἃς συμμέτρως ξηρανθείσας καθίσαντες
 κατεωχοῦνται, οὐ μὴν πρὸς μέτρον ἢ σταθμὸν
²⁰ ἐσθίουσιν, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἰδίαν ἐκάστου βούλησιν,
 τὴν φυσικὴν ὕρεξιν ἔχοντες τῆς ἀπολαύσεως περι-
 γραφήν· ἀνεκλείπτουσι γὰρ καὶ διὰ παντὸς ἐτοίμοις ⁴
 χροῶνται ταμιεύμασιν, ὡς ἂν τοῦ Ποσειδῶνος τὸ
 τῆς Δήμητρος ἔργον μετεληφότος. ἐνίοτε δὲ τηλι-
²⁵ κοῦτον ἐκ τοῦ πελάγους εἰς τὴν χέρσον κυλινδεῖται
 κῦμα καὶ τὰς φαχίας ἐφ' ἡμέρας πολλὰς κατακλύζει
 λάβρον, ὥστε μηδένα δύνασθαι τοῖς τόποις προσεγ-

6 καὶ αἱ μὲν] αἱ μὲν οὖν CF 14 χοῦμα Reiske
 (c. 23, 1), χρῶμα libri 20 ἕναστος vel ἕναστοι Hertlein
 22 ἀνεκλείπτως codices, corr. Dind. ἐτοίμως CF 27
 λάβρως fort.

5 γίξιν. διόπερ κατὰ τούτους τοὺς καιροὺς σπανί-
 ζουτες τροφῆς τὸ μὲν πρῶτον τοὺς κόγχους συλλέ-
 γουσι, τηλικούτους τὸ μέγεθος ὧν εὐρίσκονται τινες
 τετραμναῖοι· τὰ μὲν γὰρ κύττη συντρίβουσι λίθους
 εὐμεγέθεις ἐμβάλλοντες, τὴν δ' ἐντὸς σάρκα κατε- 5
 σθίουσιν ὠμὴν, τῆς γεύσεως οὐσης παρεμφεροῦς
 6 τοῖς ὀστρέοις. ἐπὶ δὲ διὰ τὴν συνέχειαν τῶν πνευ-
 μάτων ἐπὶ πλείονα χρόνον πλήθειν συμβαίνει τὸν
 ὠκεανόν, καὶ τὴν εἰωθυῖαν θήραν τῶν ἰχθύων
 ἐκλείσει τὸ τῆς περιστάσεως ἀδύνατον, ἐπὶ τοὺς 10
 κόγχους, ὡς εἴρηται, τρέπονται. εἰ δὲ ἢ ἐκ τῶν
 κόγχων τροφή σπανίζει, καταφεύγουσιν ἐπὶ τὸν τῶν
 7 ἀκανθῶν σωρόν· ἐκ τούτου γὰρ ἐκλέγοντες τὰς 186
 ἐγκύλους καὶ προσφάτους τῶν ἀκανθῶν διαιροῦσι
 κατ' ἄρθρον, καὶ τὰς μὲν αὐτόθεν τοῖς ὀδοῦσι 15
 κατεργάζονται, τὰς δὲ σκληρὰς λίθοις θραύοντες
 καὶ προὔπεργαζόμενοι κατεσθίουσι, παραπλησίαν
 17 διάθεσιν ἔχοντες τοῖς φωλεύουσι τῶν θηρίων. τῆς
 μὲν οὖν ξηρᾶς τροφῆς τὸν εἰρημένον τρόπον εὐπο-
 ροῦσι, τῆς δ' ὑγρᾶς παραδόξον ἔχουσι καὶ παντε- 20
 λῶς ἀπιστουμένην τὴν χρῆσιν. ταῖς μὲν γὰρ θήραις
 προσκαρτεροῦσιν ἐφ' ἡμέρας τέτταρας, εὐωχούμενοι
 πανδημεὶ μεθ' ἰλαρότητος καὶ ταῖς ἀνάρθροις ἑδαῖς
 ἀλλήλους ψυχαγωγοῦντες· πρὸς δὲ τούτοις ἐπιμί-
 σγρονται τότε ταῖς γυναιξὶν αἷς ἂν τύχῃσι παιδο- 25
 ποιίας ἕνεκα, πάσης ἀσχολίας ἀπολελυμένοι διὰ τὴν
 2 εὐνοπίαν καὶ τὴν ἐτοιμότητα τῆς τροφῆς. τῇ δὲ

7 δὲ] δὴ Bekker 10 ἐπι — 11 εἰ δὲ om. D (cf.
 Agath. 35) 11 ἢ] ἢ δὲ D 12 σπανίζει C 27 καὶ τὴν
 ἐτοιμότητα om. Agath., del. Reiske.

πέμπτη πρὸς τὴν ὑπώρειαν ἐπείγονται πανδημεὶ
 ποτοῦ χάριν, ἐνθα συρρύσεις ὑδάτων γλυκέων εἰσί,
 πρὸς αἷς οἱ νομάδες τὰς ἀγέλας τῶν θρεμμάτων
 ποτίζουσιν. ἡ δὲ ὄδοιπορία τούτων παραπλήσιος 3
 5 γίνεται ταῖς ἀγέλαις τῶν βοῶν, πάντων φωνῆν
 ἀφιέντων οὐκ ἔναρθρον, ἀλλ' ἦχον μόνον ἀποτε-
 λούσαν. τῶν δὲ τέκνων τὰ μὲν νήπια παντελῶς αἱ
 μητέρες ἐν ταῖς ἀγκάλαις φέρουσι, τὰ δὲ κεχωρισμένα
 τοῦ γάλακτος οἱ πατέρες, τὰ δ' ὑπὲρ πενταετῆ χρόνον
 10 ὄντα προάγει μετὰ τῶν γονέων σὺν παιδιᾷ, πεπλη-
 ρωμένα χαρᾶς, ὡς ἂν πρὸς τὴν ἡδίστην ἀπόλαυσιν
 ὀρμώμενα. ἡ γὰρ φύσις αὐτῶν ἀδιάστροφος οὔσα 4
 τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς ἐνδείας ἡγεῖται μέγιστον ἀγα-
 θόν, οὐδὲν τῶν ἐπεισάκτων ἡδέων ἐπιζητοῦσα. ὅταν
 15 δὲ ταῖς τῶν νομάδων ποτίστραις ἐγγίσωσι καὶ τοῦ
 ποτοῦ πληρωθῶσι τὰς κοιλίας, ἐπανέρχονται, μόγις
 βαδίζοντες διὰ τὸ βάρος. κἀκείνην μὲν τὴν ἡμέραν 5
 οὐδενὸς γεύονται, κεῖται δ' ἕκαστος ὑπεργέμων καὶ
 δύσπνουσ καὶ τὸ σύνολον παρεμφορῆς τῷ μεθύοντι.
 20 τῇ δ' ἐξῆς ἐπὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἰχθύων πάλιν τροφήν
 ἀνακρίπτουσι· καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἡ διαίτα
 κυκλεῖται παρ' αὐτοῖς πάντα τὸν τοῦ ζῆν χρόνον.

Οἱ μὲν οὖν τὴν παράλιον τὴν ἐντὸς τῶν στενωῶν
 κατοικοῦντες οὕτω βιοῦσι, νόσοις μὲν διὰ τὴν ἀπλό-
 25 τητα τῆς τροφῆς σπανίως περιπίπτοντες, ὀλιγοχρο-
 νιώτεροι δὲ πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν ὄντες. τοῖς δὲ 18
 τὴν ἐκτὸς τοῦ κόλπου παράλιον νεμομένοις πολλῶ

2 γλυκέων ὑδάτων vulg. 7 αἱ μητέρες παντελῶς
 codices, corr. Reiske 16 πληρώσασιν Dind. 20 ἀπὸ
 om. D 23 τοῦ στενοῦ D 24 ἀπαλότητα D.

τούτων παραδοξότερον εἶναι τὸν βίον συμβέβηκεν,
 ὡς ἂν ἕδιψον ἔχόντων καὶ ἀπαθῆ τὴν φύσιν. ἀπὸ
 γὰρ τῶν οἰκουμένων τόπων εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ
 τῆς τύχης ἐκτετοπισμένοι τῆς μὲν ἀπὸ τῶν ἰχθύων
 ἕγγρας εὐποροῦσιν, ὕγραν δὲ τροφήν οὐκ ἐπιζη- 5
 2 τοῦσι. προσφερόμενοι γὰρ τὸν ἰχθῦν ἔγχυλον, μικρὰν
 ἔχοντα τῶν ὠμῶν τὴν παραλλαγὴν, οὐχ οἶον ὕγραν
 τροφήν ἐπιζητοῦσιν, ἀλλ' οὐδ' ἐννοίαν ἔχουσι ποτοῦ.
 στέργουσι δὲ τὴν ἐξ ἀρχῆς διαίταν ὑπὸ τῆς τύχης
 αὐτοῖς προσκληρωθεῖσαν, εὐδαιμονίαν ἠγροῦμενοι 10
 τὴν ἐκ τῆς ἐνδείας αὐτοῦ τοῦ λυποῦντος ὑπεξείρεσιν.
 3 τὸ δὲ πάντων παραδοξότατον, ἀπαθεία τοσοῦτον
 ὑπερβάλλουσι πάντας ὥστε μὴ ῥαδίως πιστευθῆναι 187
 τὸν λόγον. καίτοι γε πολλοὶ τῶν ἀπ' Αἰγύπτου
 πλεόντων διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάττης ἔμποροι μέγροι 15
 τοῦ νῦν, πολλάκις προσπεπλευκότες πρὸς τὴν τῶν
 Ἰχθυοφάγων χώραν, ἐξηγοῦνται σύμφωνα τοῖς ὕφ'
 4 ἡμῶν εἰρημένους περὶ τῶν ἀπαθῶν ἀνθρώπων. καὶ
 ὁ τρίτος δὲ Πτολεμαῖος, ὁ φιλοτιμηθεὶς περὶ τὴν
 θήραν τῶν ἐλεφάντων τῶν περὶ τὴν χώραν ταύτην 20
 ὄντων, ἐξέπεμψεν ἕνα τῶν φίλων, ὄνομα Σιμίαν,
 κατασκευσόμενον τὴν χώραν· οὗτος δὲ μετὰ τῆς
 ἀρμοττοσύνης χορηγίας ἀποσταλεὶς ἀκριβῶς, ὡς φησὶν
 Ἀγαθαρχίδης ὁ Κνίδιος ἱστοριογράφος, ἐξήτασε τὰ
 κατὰ τὴν παραλίαν ἔθνη. φησὶν οὖν τὸ τῶν ἀπαθῶν 25
 Αἰθιοπῶν ἔθνος τὸ σύνολον ποτῶ μὴ χρῆσθαι, μηδὲ
 τὴν φύσιν αὐτῶν ἐπιζητεῖν διὰ τὰς προειρημένας
 5 αἰτίας. καθόλου δ' ἀποφαίνεται μήτ' εἰς σύλλογον

8 ἐπιζητοῦσι ποτοῦ, ἀλλ' . . ἔχουσι codices, corr. Dind.
 25 παραλίαν] ἱστορίαν DF; τὴν κατὰ τὰ ἔθνη ἱστορίαν fort.

ἔρχεσθαι πρὸς τοὺς ἄλλοεθνεῖς, μήτε τὸ ξένον τῆς
 ὕψεως τῶν προσπλεόντων κινεῖν τοὺς ἐγχωρίους,
 ἀλλ' ἐμβλέποντας ἀτενῶς ἀπαθεῖς ἔχειν καὶ ἀκινή-
 τους τὰς αἰσθήσεις, ὡς [ἄν] μηδενὸς παρόντος. οὔτε
 5 γὰρ ξίφος σπασαμένου τινὸς καὶ καταφέροντος ὑπεξ-
 ἔφυγον, οὔθ' ὕβριν οὐδὲ πληγὰς ὑπομένοντες ἤρε-
 θίζοντο, τό τε πλῆθος οὐ συνηγανάκει τοῖς πάσχου-
 σιν, ἀλλ' ἐνίοτε τέκνων ἢ γυναικῶν σφαττομένων
 ἐν ὀφθαλμοῖς ἀπαθεῖς ταῖς διαθέσεσιν ἕμενον, οὐ-
 10 δεμίαν ἔμφρασιν ὀργῆς ἢ πάλιν ἑλέου διδόντες. καθό- 6
 λου δὲ τοῖς ἐκπληκτικωτάτοις δεινοῖς περιπίπτουτες
 ἡρεμαῖοι διέμενον, βλέποντες μὲν ἀτενῶς εἰς τὰ συν-
 τελούμενα, ταῖς δὲ κεφαλαῖς παρ' ἕκαστα διανεύ-
 οντες. διὸ καὶ φασιν αὐτοὺς διαλέκτῳ μὲν μὴ
 15 χρῆσθαι, μιμητικῇ δὲ δηλώσει διὰ τῶν χειρῶν δια-
 σημαίνειν ἕκαστα τῶν πρὸς τὴν χρεῖαν ἐνηκόντων.
 καὶ τὸ πάντων θαυμασιώτατον, φῶκαι τοῖς γέ- 7
 νεσι τούτοις συνδιατρίβουσαι θήραν ποιοῦνται τῶν
 ἰχθύων καθ' αὐτὰς παραπλησίως ἀνθρώποις. ὁμοίως
 20 δὲ καὶ περὶ τὰς κοίτας καὶ τὴν τῶν γεννηθέντων
 ἀσφάλειαν μεγίστη πίστει τὰ γένη χρῆσθαι ταῦτα
 πρὸς ἄλληλα· χωρὶς γὰρ ἀδικήματος ἄλλοφύλοις
 ζῴοις ἢ συναναστροφῇ γίνεται μετ' εἰρήνης καὶ
 πάσης εὐλαβείας.
 25 Οὗτος μὲν οὖν ὁ βίος, καίπερ ὢν παράδοξος, ἐκ
 παλαιῶν χρόνων τετήρηται τοῖς γένεσι τούτοις, εἴτε

4 ἄν delevi 6 οὐδὲ Dindorf, οὔτε libri 8 ἢ] καὶ II
 ἀποσφαττομένων II 14 φησὶν Schneider 20 κοίτας] καὶ
 τεκνώσεις add. D, καὶ τὰς καμαροειδεῖς καὶ τεκνώσεις add. C
 21 ταῦτα χρῆσθαι vulg.

ἐθισμῶ διὰ τὸν χρόνον εἴτε ἀναγκαίᾳ χρείᾳ διὰ τὸ
 19 κατεπεύγον ἡροσμέμενος. οἰκήσεσι δὲ τὰ ἔθνη οὐχ
 ὁμοίαις χρεῖται, πρὸς δὲ τὰς τῆς περιστάσεως ἰδιό-
 τητας διηλλαγμέναις ἐμβιοῦσι. τινὲς μὲν γὰρ ἐν
 σπηλαίοις κατοικοῦσι κεκλιμένοις μάλιστα πρὸς τὰς 5
 ἄρκτους, ἐν οἷς καταψύχουσιν ἑαυτοὺς διὰ τε τὸ
 βᾶθος τῆς σκιᾶς καὶ διὰ τὰς περιπνεούσας αὔρας·
 τὰ μὲν γὰρ πρὸς μεσημβρίαν νεύοντα, τοῖς ἵπνοις
 παραπλησίαν ἔχοντα τὴν θερμοσίαν, ἀπρόσιτα τοῖς
 ἀνθρώποις ἐστὶ διὰ τὴν τοῦ καύματος ὑπερβολήν. 10
 2 οἱ δὲ τῶν πρὸς ἄρκτον νεύοντων σπηλαίων σπανί-
 ζοντες ἀθροίζουσι τὰς πλευρὰς τῶν ἐκ τοῦ πελά- 188
 γους ἐκπιπτόντων κητῶν· τῆς δὲ τούτων δαψιλείας
 πολλῆς οὔσης, καταπλέξαντες ἐξ ἑκατέρου μέρους
 κύρτας πρὸς ἀλλήλας νενευκίας, τῶ προσφάτῳ φύκει 15
 ταύτας διαπλέκουσι. σκεπαζομένης οὖν τῆς καμά-
 ρας, ἐν ταύτῃ τὸ βαρύτερον τοῦ καύματος ἀναπαύ-
 ονται, τῆς κατὰ φύσιν χρείας αὐτοδίδακτον τέχνην
 3 ὑψηρομένης. τρίτος δὲ τρόπος ἐστὶ τοῖς Ἰχθυο-
 φάγοις τῆς σκηνώσεως τοιοῦτος. ἐλαῖαι φύονται 20
 πάνυ πολλαὶ περὶ τοὺς τόπους τούτους, τὰ μὲν
 περὶ τὴν ῥίζαν ἔχουσαι προσκλυζόμενα τῇ θαλάττῃ,
 πικνὰ δὲ τοῖς φυλλώμασι, τὸν δὲ καρπὸν ὅμοιον
 4 ἔχουσαι τῶ κασταναιῶ καρύφῳ. ταύτας ἀλλήλαις
 συμπλέκουτες καὶ συνεχῆ σκιάν ποιοῦντες ἰδιαζού- 25

3 ὁμοίως DF; τοῖς ἰχθυοφάγοις add. codices, del.
 Eichstädt 4 διηλλαγμένως D 8 ἵπνοις] πυρίπνοις C
 9 παραπλησίως D 11 σπηλαίων νεύοντων D 13 κητῶν
 om. D 15 κύρτας] καὶ add. D, καὶ καμαροειδεῖς στέγας
 add. CE 20 ἐλαῖαι Agath. 43, ἐλάται codices 22 περὶ]
 πρὸς E 24 κασταναιῶ Agath., κασταίνῳ codices.

σαις σκηναῖς ἐμβιοῦσιν· ἅμα γὰρ ἐν γῆ καὶ θα-
 λάττῃ διατρίβοντες ἐπιτεροπῶς διεξάγουσι, τὸν μὲν
 ἥλιον φεύγοντες τῇ διὰ τῶν ἀκρεμόνων σκιᾷ, τὸ δὲ
 φυσικὸν περὶ τοὺς τόπους καὶ τῇ συνεχεῖ τοῦ
⁵ κύματος προσκλύσει διορθούμενοι, ταῖς δὲ περι-
 πνοαῖς τῶν εὐκαιρῶν ἀνέμων εἰς ἄστωνην ἄγοντες
 τὰ σώματα. ζητέον δ' ἡμῖν καὶ περὶ τοῦ τετάρτου
 μέρους τῆς σκηνώσεως. ἐκ γὰρ τοῦ παντὸς αἰῶνος ⁶
 σεσῶρεται τοῦ μνίου φόρτος ἄπλετος, ὅρει παρρη-
¹⁰ φερῆς· οὗτος ὑπὸ τῆς συνεχοῦς τοῦ κύματος πλη-
 γῆς πεπιλημένος τὴν φύσιν ἔχει στερέμνιον καὶ συμ-
 πεπλεγμένην ἄμμοφ. ἐν τούτοις οὖν τοῖς ἀναστήμασιν
 ὑπονόμους ἀνδρομήκεις ὁρῦττοντες, τὸν μὲν κατὰ
 κορυφὴν τόπον ἔωσι στέγην, κάτωθεν δ' αὐλῶνας
¹⁵ παραμήκεις καὶ πρὸς ἀλλήλους συντετραγμένους κατα-
 σκευάζουσιν. ἐν δὲ τούτοις ἀναψύχοντες ἑαυτοὺς
 ἀλύπους κατασκευάζουσι, καὶ κατὰ τὰς ἐπικλύσεις
 τῶν κυμάτων ἐκπηδῶντες περὶ τὴν θήραν τῶν
 ἰχθύων ἀσχολοῦνται· ὅταν δὲ ἄμπωτις γένηται, κατευ-
²⁰ ωχησόμενοι τὰ ληφθέντα συμφεύρουσι πάλιν εἰς
 τοὺς προειρημένους αὐλῶνας. τοὺς δὲ τελευτήσαν-
 τας θάπτουσι κατὰ μὲν τὸν τῆς ἀμπώτεως καιρὸν ⁶
 ἔωντες ἐρριμμένους, ὅταν δ' ἡ πλημμυρὶς ἐπέλθῃ,
 ῥίπτουσιν εἰς τὴν θάλατταν τὰ σώματα. διὸ καὶ
²⁵ τὴν ἰδίαν ταφὴν τροφὴν τῶν ἰχθύων ποιούμενοι
 κυκλούμενον ἰδιοτρόπως τὸν βίον ἔχουσι παρ' ὅλου
 τὸν αἰῶνα.

1 ἐν] καὶ ἐν D   9 ἄπλετος II   10 κύματος vulg.
 19 κατευωχησόμενοι codices, corr. Eich.   22 μὲν Jacobs,
 μόνον libri.

- 20 Ἐν δὲ γένος τῶν Ἰχθυοφάγων τοιαύτας ἔχει τὰς οἰκίσεις ὥστε πολλὴν ἀπορίαν παρέχεσθαι τοῖς τὰ τοιαῦτα φιλοτιμουμένοις ζητεῖν· ἐν γὰρ ἀποκρήμυοις φάραγγι καθίδρυνταί τινες, εἰς ἃς ἐξ ἀρχῆς ἦν ἀδύνατον παραβάλλειν τοὺς ἀνθρώπους, ἄνωθεν μὲν 5 ἐπεχούσης πέτρας ὑψηλῆς καὶ πανταχόθεν ἀποτό- 189 μου, ἐκ πλαγίων δὲ κρημνῶν ἀπροσίτων ὑφαιρουμένων τὰς παροόδους, τὴν δὲ λοιπὴν πλευρὰν τοῦ πελάγους ὀρίζοντος, ὃ πεξῆ μὲν διελθεῖν ἀδύνατον, σχεδίαις δὲ οὐ χρωῶνται τὸ παράπαν, πλοίων τε τῶν 10 2 παρ' ἡμῶν ὑπάρχουσιν ἀνευνόητοι. τοιαύτης δὲ ἀπορίας περὶ αὐτοὺς οὔσης, ὑπολείπεται λέγειν αὐτόχθονας αὐτοὺς ὑπάρχειν, ἀρχὴν μὲν τοῦ πρώτου γένους μηδεμίαν ἐσχηκότας, αἰὲ δ' ἐξ αἰῶνος γεγυνότας, καθάπερ ἔνιοι τῶν φυσιολόγων περὶ πάντων 15 3 τῶν φυσιολογουμένων ἀπεφήναντο. ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν τῶν τοιούτων ἀνεφώκτου τῆς ἐπινοίας ἡμῶν οὔσης οὐδὲν καλύει τοὺς τὰ πλείστα ἀποφνημαμένους ἐλάχιστα γινώσκειν, ὥς ἂν τῆς ἐν τοῖς λόγοις πιθανότητος τὴν μὲν ἀκοὴν πειθούσης, τὴν δ' ἀλήθειαν 20 οὐδαμῶς εὐρισκούςσης.
- 21 Ῥητέον δ' ἡμῶν καὶ περὶ τῶν καλουμένων Χελωνοφάγων, ὃν τρόπον ἔχουσι τὴν ὄλην διάθεσιν τοῦ βίου. νῆσοι γὰρ εἰσι κατὰ τὸν ὠκεανὸν πλησίον τῆς γῆς κείμεναι, πολλαὶ μὲν τὸ πλῆθος, μικραὶ δὲ τοῖς 25 μεγέθεσι καὶ ταπειναί, καρπὸν δὲ οὔθ' ἡμερον οὔτ' ἄγριον ἔχουσαι. ἐν ταύταις διὰ τὴν πυκνότητα κῦμα μὲν οὐ γίνεται, τοῦ κλύδωνος θραυνομένου περὶ τὰς

ἄκρας τῶν νήσων, χελωνῶν δὲ θαλαττίων πλήθος
 ἐνδιατρίβει περὶ τοὺς τόπους τούτους, πανταχόθεν
 καταφεύγουν πρὸς τὴν ἐκ τῆς γαλήνης σκέπην. αὐταὶ 2
 δὲ τὰς μὲν νύκτας ἐν βυθῷ διατρίβουσιν ἀσχολού-
 5 μιναι περὶ τὴν νομήν, τὰς δ' ἡμέρας εἰς τὴν ἀνά
 μέσον τῶν νήσων θάλατταν φοιτᾶσαι κοιμῶνται
 μετέωροι τοῖς κύτεσι πρὸς τὸν ἥλιον, παρεμφερῆ
 τὴν πρόσοψιν ποιοῦσαι ταῖς κατεστραμμέναις ἀκά-
 10 τοῖς· ἐξαισίοι γὰρ τοῖς μεγέθεσιν ὑπάρχουσι καὶ τῶν
 ἐλαχίστων ἀλιόθων οὐκ ἐλάττους. οἱ δὲ τὰς νήσους 3
 κατοικοῦντες βάρβαροι κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν
 ἠρέμα προσνήχονται ταῖς χελώναις· πρὸς ἐκάτερον
 δὲ μέρος πλησιάζαντες, οἱ μὲν πιέζουσιν, οἱ δ' ἐξαι-
 15 ροῦσιν, ἕως ἂν ὑπτίον γένηται τὸ ζῶον. ἔπειθ' οἱ 4
 μὲν ἐξ ἐκατέρου μέρους οἰακίζουσι τὸν ὄλον ὄγκον,
 ἵνα μὴ στραφῆν τὸ ζῶον καὶ νηξάμενον τῷ τῆς
 φύσεως βοηθήματι φύγη κατὰ βάθους, εἰς δ' ἔχων
 μέρμιθα μακρὰν καὶ δήσας τῆς οὐρᾶς νήχεται πρὸς
 τὴν γῆν καὶ προσέλλεται μετὰγων τὸ ζῶον ἐπὶ τὴν
 20 χέρσον, συμπαρακομιζομένων τῶν ἐξ ἀρχῆς τὴν ἐπί-
 θεσιν πεπονημένων. ὅταν δ' εἰς τὴν νῆσον ἐκκο- 5
 μίσωσι, τὰ μὲν ἐντὸς πάντα βραχὺν χρόνον ἐν ἡλίῳ
 παροπτήσαντες κατευωχοῦνται, τοῖς δὲ κύτεσιν οὐσι
 190 σκαφοειδέσι χρῶνται πρὸς τε τὸν εἰς τὴν ἠπειρον
 25 διάπλουν, ὃν ποιοῦνται τῆς ὑδροείας ἔνεκεν, καὶ
 πρὸς τὰς σκηνώσεις, τιθέντες πρηγεῖς ἐφ' ὑψηλῶν
 τόπων, ὥστε δοκεῖν τούτοις τὴν φύσιν δεδωροῦσθαι

6 φοιτᾶσαι] φοιτᾶσαι καὶ D   7 κύτεσι II (= v. 23)
 14 ἂν add. Dind.   18 μέρμιθα D, μέρινθα C   18 τῆς]
 ἐκ τῆς Hertlein   19 μετὰγων] μετὰλλων (i. e. μετ' ἄλλων) D.

μιᾶ χάριτι πολλὰς χρείας· τὴν γὰρ αὐτὴν αὐτοῖς εἶναι τροφήν, ἀγγεῖον, οἰκίαν, ναῦν.

6 Οὐ μακρὰν δὲ τούτων διεστῶτες νέμονται τὴν παρὰ λίον βάρβαροι βίον ἀνώμαλον ἔχοντες. δια-
τρέφονται γὰρ ἀπὸ τῶν ἐκπιπτόντων εἰς τὴν χέρ- 5
σον κητῶν, ποτὲ μὲν θαψίλειαν τροφῆς ἔχοντες διὰ
τὰ μερέθῃ τῶν εὐρισκομένων θηρίων, ποτὲ δὲ δια-
λειμμάτων γινομένων κακῶς ἀπαλλάττουσιν ὑπὸ τῆς
ἐνδείας· καθ' ὃν δὴ χρόνον ἀναγκάζονται κατεργά-
ζεσθαι διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἀρχαίων ὄστων χόν- 10
δρους καὶ τὰς ἄκρας τῶν πλευρῶν ἐκφύσεις.

Τῶν μὲν οὖν Ἰχθυοφάγων τὰ γένη τοσαῦτ'
ἐστὶ καὶ τοιούτοις χρῶνται βίοις, ὡς ἐν κεφαλαίοις
22 εἰπεῖν. ἢ δὲ κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν παρὰ λίον συν-
άπτει μὲν ἡμέρω καὶ καταφύτῳ χώρῳ, τοσοῦτο δὲ 15
ἐστὶ πλῆθος τῶν ἰχθύων τοῖς ἐργασίοις ὥστε τοὺς
ἀναλίσκουσας μὴ δύνασθαι ῥαδίως περιγενέσθαι τῆς
2 θαψιλείας. παρὰ γὰρ τοὺς αἰγιαλοὺς ἰστᾶσι καλά-
μους πυκνοὺς καὶ πρὸς ἀλλήλους διαπεπλεγμένους,
ὥστε τὴν πρόσοψιν ὁμοίαν εἶναι δικτύῳ παρὰ θά- 20
λατταν ἐστηκότι. κατὰ δὲ πᾶν τὸ ἔργον ὑπάρχουσι
πυκναὶ θύραι, τῇ μὲν πλοκῇ ταρσώδεις, τὰς στροφὰς
δ' ἔχουσαι πρὸς τὰς εἰς ἐκάτερα τὰ μέρη κινήσεις
εὐλύτους. ταύτας ὁ κλύδων φερόμενος μὲν εἰς τὴν
γῆν κατὰ τὸν τῆς πλημυρίδος καιρὸν ἀνοίγει, παλις- 25
3 συτῶν δὲ κατὰ τὴν ἄμπωτιν ἀποκλείει. διόπερ συμ-
βαίνει καθ' ἐκάστην ἡμέραν πλημυρούσης μὲν τῆς

1 γὰρ ante χάριτι ponunt CF 8 ἀπὸ II 9 κατεργάσασθαι vulg. 13 ἐστὶ] εἰσὶ CF κεφαλαίῳ II 16 πλῆθος ἐστὶ vulg. 21 τὸ add. Dind. 22 ταρσῶται CF.

θαλάττης ἐκ βυθοῦ τοὺς ἰχθυῖς συνεκφερομένους
 διὰ τῶν θυρῶν παρεισπίπτειν, ἀναχωρούσης δὲ μὴ
 δύνασθαι τοῖς ὑγροῖς συνδιαρρεῖν διὰ τῆς τῶν κα-
 λάμων πλοκῆς. διὸ καὶ παρὰ τὸν ὠκεανὸν ἐνίοτε
⁵ σωρὸς ἰχθύων σπαιρόντων ὄραν ἔστι γινομένους,
 οὓς ἀναλεγόμενοι συνεχῶς οἱ πρὸς τούτοις τεταγμένοι
 δαψιλεῖς ἀπολαύσεις ἔχουσι καὶ μεγάλας προσόδους.
 ἐνιοὶ δὲ τῶν περὶ τοὺς τόπους διατριβόντων, πεδι- ⁴
 ἄδος τε καὶ ταπεινῆς τῆς χώρας ὑπαρχούσης, τάφρους
¹⁰ ὀρύττουσιν ἀπὸ θαλάττης εὐρείας ἐπὶ πολλοὺς στα-
 δίους μέχρι ἰδίων ἐπαύλεων, ῥαβδωτὰς δὲ θύρας
 ἐπ' ἄκρας αὐτὰς ἐπιστήσαντες ἀναβαινούσης μὲν τῆς
 πλημυρίδος ἀνοίγουσιν, εἰς δὲ τὸνναντίον μετα-
 πιπτούσης κλείουσιν. εἶτα τῆς μὲν θαλάττης διὰ
¹⁵ τῶν τῆς θύρας ἀραιωμάτων ἀπορροούσης, τῶν δ'
 ἰχθύων ἀποληφθέντων ἐν ταῖς τάφροις, ταμιεύονται
 καὶ λαμβάνουσιν ὅσους ἂν προαιρῶνται καὶ καθ'
 ὅν ἂν χρόνον βούλωνται.

¹⁹¹ Διεληλυθότες δὲ περὶ τῶν παροικούντων τὴν ²³
²⁰ ἀπὸ τῆς Βαβυλωνίας παρὰ λίον ἕως Ἀραβίου κόλπου,
 περὶ τῶν ἐξῆς τούτοις ἔθνων διεξιμεν. κατὰ γὰρ
 τὴν Αἰθιοπίαν τὴν ὑπὲρ Αἰγύπτου παρὰ τὸν Ἄσαν
 καλούμενον ποταμὸν παροικεῖ τὸ τῶν Ῥιζοφάγων
 ἔθνος. ἐκ γὰρ τῶν πλησιοχώρων τὰς ῥίζας τῶν
²⁵ καλάμων ὀρύττουτες οἱ βάρβαροι πλύνουσι φιλο-
 τίμως· ποιήσαντες δὲ καθαρὰς κόπτουσι λίθοις,

⁴ ὠκεανὸν] καιρὸν D ⁵ ἐπαιρόντων C ⁹ τε om. D
¹¹ ῥαβδωτὰς] ῥάβδων F, ῥαβδωτὰς ἐκ ῥάβδων συγκειμένως
 C, ῥάβδων θυρας πεποιημέτες, τὰς D ¹² αὐτοῖς D ¹⁶ ἀπο-
 λειφθέντων D τοῖς cod. ²² Ἄσαν] Ἀσταβάρων Agath. 50.

μέγροι ἂν γένηται τὸ ἔργον λείον καὶ κολλῶδες·
 ἔπειτα περιπλάσαντες χειροπληθιαίους ὄγκους ἐν
 ἡλίῳ παροπτῶσι, καὶ ταύτῃ χρώμενοι τροφῇ πάντα
 2 τὸν βίον διατελοῦσιν. ἀνεκλείπτους δ' ἔχοντες τὰς
 τῆς τροφῆς ταύτης δαψιλείας, καὶ πρὸς ἀλλήλους⁵
 ἀεὶ εἰρήνην ἄγοντες, ὑπὸ πλήθους λεόντων πολε-
 μοῦνται· ἐμπύρου γὰρ τοῦ πέριξ ἄερος ὕψος ἐκ τῆς
 ἐρήμου πρὸς αὐτοὺς φοιτῶσι λέοντες σκιᾶς ἕνεκεν,
 οἱ δὲ καὶ θήρας τῶν ἐλαττόνων θηρίων. διόπερ
 τοὺς ἐκ τῶν τελεμάτων ἐξιόντας τῶν Αἰθιοπίων ὑπὸ¹⁰
 τούτων τῶν θηρίων ἀναλίσκεσθαι συμβαίνει· ἀδυ-
 νατοῦσι γὰρ ὑφίστασθαι τὰς ἀλλὰς τῶν λεόντων,
 ὡς ἂν μηδεμίαν βοήθειαν ὄπλων ἔχοντες, καὶ πέρας
 ἄρδην ἂν αὐτῶν διεφθάρη τὸ γένος, εἰ μὴ ἡ φύσις
 3 τι αὐτοῖς αὐτόματον ἐποίησε βοήθημα. ὑπὸ γὰρ τὴν¹⁵
 ἀνατολὴν τοῦ κυνὸς παραδόξως [μηδεμιᾶς] γινομένης
 νημεμίας περὶ τοὺς τόπους τοσοῦτο πλήθος ἀθροί-
 ζεται κωνόπων, ὑπερέχον δυνάμει τοὺς γνωριζο-
 μένους, ὥστε τοὺς μὲν ἀνθρώπους καταφυγόντας
 εἰς τὰς ἐλάδεις λίμνας μηδὲν πάσχειν, τοὺς δὲ²⁰
 λέοντας πάντας φεύγειν ἐκ τῶν τόπων, ἅμα μὲν
 ὑπὸ τοῦ δηγμοῦ κακουχομένους, ἅμα δὲ τὸν ἀπὸ
 τῆς φωνῆς ἦχον καταπεπληγμένους.
 24 Ἐπόμενοι δὲ τούτοις εἰσὶν οἱ τε Ἰλοφάγοι καὶ²⁵
 οἱ Σπερματοφάγοι καλούμενοι. τούτων δ' οἱ μὲν ὑπὸ
 τὴν θερραίαν τὸν πίπτοντα καρπὸν ἀπὸ τῶν δένδρων

2 ἀναπλάσαντες χ. ὄγκους C et Agath. 50, περιπλάσαντες
 χ. λίθους DF 14 γένος] ἔθνος II ἡ add. Dind. 15 τι
 M, τις ceteri 16 μηδεμιᾶς delevi γενομένης vulg. 17
 νημεμίας] μυίας AB 24 ἐχόμενοι libri, corr. Bekker.

ὄντα πολλὸν ἀθροίζοντες ἀπόνως διατρέφονται, κατὰ
 δὲ τὸν ἄλλον καιρὸν τῆς βοτάνης τῆς ἐν ταῖς σκια-
 ζομέναις συναγκείαις φυομένης προσφέρονται τὴν
 προσηνεστάτην· στερεὰ γὰρ οὔσα τὴν φύσιν, καὶ
 5 καυλὸν ἔχουσα παραπλήσιον ταῖς λεγομέναις βουνι-
 άσιν, ἐκπληροῖ τὴν τῆς ἀναγκαίας τροφῆς ἔνδειαν.
 οἱ δὲ Ἐλοφάγοι μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν ἐπὶ τὰς 2
 νομὰς ἐξιόντες ἀναβαλίνουσιν ἐπὶ τὰ δένδρα καὶ τοὺς
 ἀπαλοὺς τῶν ἀκρεμόνων προσφέρονται. τοιαύτην δ'
 10 ἐκ τῆς συνεχοῦς μελέτης τὴν ἐπ' ἄκρους τοὺς κλά-
 δους ἀναδρομὴν ποιοῦνται πάντες ὥστε ἄπιστον
 εἶναι τὸ γινόμενον· καὶ γὰρ μεταπηδῶσιν ἀφ' ἐτέρου
 ἐφ' ἕτερον δένδρον ὁμοίως τοῖς ὀρνέοις, καὶ τὰς
 192 ἀναβάσεις ἐπὶ τῶν λεπτοτάτων κλάδων ποιοῦνται
 15 χωρὶς κινδύνου. ἰσχνότητι γὰρ σώματος καὶ κουφό- 3
 τητι διαφέροντες, ἐπειδὴν τοῖς ποσὶ σφάλλονται,
 ταῖς χερσὶν ἀντιλαμβάνονται· κἂν τύχῃσι πεσόντες
 ἀφ' ὕψους, οὐδὲν πάσχουσι διὰ τὴν κουφότητα·
 καὶ πάντα δὲ κλάδον ἔγχυλον τοῖς ὁδοῦσι κατεργα-
 20 ζόμενοι πέττουσιν εὐκόπως ταῖς κοιλίαις. οὗτοι δ' 4
 αἰεὶ βιοῦσι γυμνοὶ μὲν ἐσθῆτος, κοιναῖς δὲ χρώμενοι
 γυναιξὶν ἀκολούθως καὶ τοὺς γεννηθέντας παῖδας
 κοινοῦς ἡγοῦνται. διαπολεμοῦσι δὲ πρὸς ἀλλήλους
 περὶ τῶν τόπων ῥάβδοις ὠπλισμένοι, καὶ ταύταις
 25 ἀμυνόμενοι τοὺς ἐναντίους διασπῶσι τοὺς χειρω-
 θέντας. τελευτῶσι δ' αὐτῶν οἱ πλείστοι λιμῶ κατα-

3 φυομένης Reiske, σχιζομένης καὶ φυομένης codices
 5 λεγομέναις scripsi, γινομέναις libri (καλουμέναις Agath.
 51) 13 ἐφ' ἕτερον ἀφ' ἐτέρου Hertlein 16 ποσὶν
 ἐφάλλωνται vulg. 21 κοινῇ CF 22 καὶ] δὲ καὶ vulg.
 25 διασπῶσι] διαχειρῶσι D, διαχειροῦσι F.

πονηθέντες, ὅταν τῶν ὀμμάτων ἀπογλαυκωθέντων τὸ σῶμα στερηθῆ τῆς ἀναγκαίας ἐκ ταύτης τῆς αἰσθήσεως χρείας.

25 Τὴν δὲ ἐξῆς χώραν τῶν Αἰθιοπῶν ἐπέχουσιν οἱ καλούμενοι Κυνηγοί, σύμμετροι μὲν κατὰ τὸ πλῆθος, βίον δ' οἰκείου ἔχοντες τῆ προσηγορίᾳ. θηριώδους γὰρ οὔσης τῆς χώρας καὶ παντελῶς λυπρᾶς, ἔτι δὲ ὑδάτων φύσεις ναματιαίων ἐχούσης ὀλίγας, καθεύδουσι μὲν ἐπὶ τῶν δένδρων διὰ τὸν ἀπὸ τῶν θηρίων φόβον, ὑπὸ δὲ τὴν ἐωθινὴν πρὸς τὰς συρρύσεις τῶν ὑδάτων μεθ' ὕπλων φοιτῶντες ἑαυτοὺς ἀποκρύβουσι εἰς τὴν ὕλην καὶ σκοπεύουσι 2 ἐπὶ τῶν δένδρων. κατὰ δὲ τὸν τοῦ καύματος καιρὸν, ἐρχομένων βοῶν τε ἀγρίων καὶ παρδάλεων καὶ τῶν ἄλλων θηρίων πλῆθος πρὸς τὸ ποτόν, ταῦτα μὲν 15 διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ τε καύματος καὶ δίψους λάβρως προσφέρεται τὸ ὑγρὸν, μέχρι ἂν ἐμπλησθῆ, οἱ δ' Αἰθιοπεῖς, γενομένων αὐτῶν βαρέων καὶ δυσκινήτων, καταπηδῶντες ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ χρώμενοι ξύλοις πεπυρακτωμένοις καὶ λίθοις, ἔτι δὲ 20 3 τοξεύμασι, ῥαδίως καταπονοῦσι. κατὰ δὲ συστήματα ταύταις χρώμενοι ταῖς κυνηγίαις σαρκοφαγοῦσι τὰ ληφθέντα, καὶ σπανίως μὲν ὑπὸ τῶν ἀλιμιωτάτων ζώων αὐτοὶ διαφθείρονται, τὰ δὲ πολλὰ δόλω 4 τὴν ἐκ βίας ὑπεροχὴν χειροῦνται. εἰ δὲ ποτε τῶν 25 κυνηγουμένων ζώων σπανίως, τὰς δορὰς τῶν πρῶτερον εἰλημμένων βρέξαντες ἐπιτιθέασιν ἐπὶ πύρ ἀπαλόν· σποδίσαντες δὲ τὰς τρίχας τὰ δέρματα

4 τῶν del. Dind. 12 ἀποκρύπτουσι CF 13 ἐπὶ] ἀπὸ F 17 λάβρον D 23 ὑπὸ] διὰ C.

διαροῦσι, καὶ κατεσθίουτες βεβιασμένως ἀναπλη-
ροῦσι τὴν ἐνδειαν. τοὺς δὲ ἀνήβους παῖδας γυμνά- 5
ζουσιν ἐπὶ σκοπὸν βάλλειν, καὶ μόνοις διδάσσι
τροφὴν τοῖς ἐπιτυχοῦσι. διὸ καὶ θαυμαστοὶ ταῖς
5 εὐστοχίαις ἄνδρες γίνονται, κάλλιστα διδασκόμενοι
ταῖς τοῦ λιμοῦ πληγαῖς.

Ταύτης δὲ τῆς χάρας εἰς τὰ πρὸς δυσμὰς μέρη 26
πολὺ διεστηρότερες Αἰθίοπες ὑπάρχουσιν Ἐλεφαντο-
μάχοι κυνηγοί. νεμόμενοι γὰρ θρυμώδεις καὶ πυ-
193 κνούς τοῖς δένδροισι τόπους παρατηροῦσι τῶν ἐλε-
11 φάντων τὰς εἰσόδους καὶ τὰς ἐκτροπὰς, σκοπὰς ἀπὸ
τῶν ὑψηλοτάτων δένδρων ποιούμενοι· καὶ ταῖς μὲν
ἀρέλαις αὐτῶν οὐκ ἐπιτίθενται διὰ τὸ μηδεμίαν
ἐλπίδα ἔχειν κατορθώσεως, τοῖς δὲ καθ' ἓνα πορευο-
15 μένοις ἐπιβάλλουσι τὰς χεῖρας, παραδόξοις ἐγγει-
ροῦντες τολμήμασιν. ὅταν γὰρ τὸ ζῷον διεξιὼν 2
γένηται κατὰ τὸ δένδρον ἐν ᾧ συμβαίνει τὸν σκο-
πεύοντα κεκρύφθαι, ἅμα τῷ παραλλάττειν τὸν τόπον
ταῖς μὲν χερσὶν ἐδράξατο τῆς οὐρᾶς, τοῖς δὲ ποσὶν
20 ἀντέβη πρὸς τὸν ἀριστερὸν μηρόν· ἔχων δ' ἐκ τῶν
ἰσχυρῶν ἐξηρημένον πέλεκυν, κοῦφον μὲν πρὸς τὴν
ἀπὸ τῆς μιᾶς χειρὸς πληγὴν, ὄξυν δὲ καθ' ὑπερ-
βολὴν, τοῦτον λαβόμενος ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ νευρο-
κοπεῖ τὴν δεξιὰν ἰγνύν, πυκνὰς καταφέρων πληγὰς
25 καὶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς οἰακίζων τὸ ἴδιον σῶμα.
παραδόξον δὲ ὀξύτητα τοῖς ἔργοις προσφέρουσιν,
ὡς ἂν ἄθλου τῆς ἰδίας ψυχῆς ἐκάστω προκειμένου·

1 πληροῦσι II 11 σκοπὰς] τὰς σκ. D, καὶ σκ. C 16
διεξιὼν Dindorf, δεξιὼν libri 21 προεξηρημένον II 24
ἰγνύν D 27 ἐκάστω Reiske, ἐκάστων libri.

ἢ γὰρ χειρώσασθαι τὸ ζῷον ἢ τελευτᾶν αὐτὸν
 λείπεται, τῆς περιστάσεως οὐκ ἐπιδεχομένης ἕτερον
 3 ἀποτελεσμα. τὸ δὲ νευροκοπηθὲν ζῷον ποτὲ μὲν
 διὰ τὴν δυσκινησίαν ἀδυνατοῦν στρέφεσθαι καὶ
 συνεγκλινόμενον ἐπὶ τὸν πεπονθότα τόπον πίπτει 5
 καὶ τὸν Αἰθίοπα συναπόλλυσι, ποτὲ δὲ πρὸς πέτραν
 ἢ δένδρον ἀποθλίψαν τὸν ἄνθρωπον τῷ βάρει πιέζει
 4 μέχρι ἂν ἀποκτείνῃ. ἔνιοι δὲ τῶν ἐλεφάντων περι-
 αλγεῖς γινόμενοι τοῦ μὲν ἀμύνεσθαι τὸν ἐπιβου-
 λεύσαντα μακρὰν ἀφροστήκασιν, τὴν δὲ φυγὴν διὰ 10
 τοῦ πεδίου ποιοῦνται, μέχρι ἂν οὗ συνεχῶς προ-
 βεβηκῶς ὁ τύπτων εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τῷ πελέκει
 διακόψας τὰ νεῦρα ποιήσῃ πάρετον τὸ ζῷον. ὅταν
 δὲ τὸ ζῷον πέσῃ, συντρέχουσι κατὰ συστήματα, καὶ
 ζῶντος ἔτι τέμνοντες τὰς σάρκας ἐκ τῶν ὀπισθεν 15
 27 μερῶν εὐωχοῦνται. ἔνιοι δὲ τῶν πλησίον κατοικούν-
 των χωρὶς κινδύνων θηρεύουσι τοὺς ἐλέφαντας
 τέχνη τῆς βίας περιγινόμενοι. εἴωθε γὰρ τοῦτο τὸ
 ζῷον, ἐπειδὴν ἀπὸ τῆς νομῆς πληρωθῆ, πρὸς ὕπνον
 καταφέρεσθαι, διαφορὰν ἐχούσης τῆς περὶ αὐτὸ 20
 2 διαθέσεως πρὸς τὰ λοιπὰ τῶν τετραπόδων· οὐ γὰρ
 δύναται τοῖς γόνασι πρὸς τὴν γῆν συγκαθιέναι τὸν
 ὄλον ὄγκον, ἀλλὰ πρὸς δένδρον ἀνακλιθὲν ποιεῖται
 τὴν διὰ τῶν ὕπνων ἀνάπαυσιν. διόπερ τὸ δένδρον
 διὰ τὴν γινόμενην πρὸς αὐτὸ πλεονάκεις πρόσκλισιν 25
 τοῦ ζῷου τετριμμένον τέ ἐστὶ καὶ ῥύπου πλήρες,
 πρὸς δὲ τούτοις ὁ περὶ αὐτὸ τόπος ἔχνη τε ἔχει
 καὶ σημεῖα πολλά, δι' ὧν οἱ τὰ τοιαῦτα ἐρευνῶντες

9 γενόμενοι vulg. 11 οὐ] ὅτου CF προσβεβηκῶς
 vulg. 17 θηρεύοντες — περιγινόνται DF.

Αἰθίοπες γνωρίζουσι τὰς τῶν ἐλεφάντων κοίτας.
 ὅταν οὖν ἐπιτύχωσι τοιούτῳ δένδρῳ, πρίζουσιν 3
 194 αὐτὸ παρὰ τὴν γῆν, μέχρι ἂν ὀλίγην ἔτι τὴν ῥοπὴν
 ἔχη πρὸς τὴν πτῶσιν· εἶθ' οὗτοι μὲν τὰ σημεῖα τῆς
 5 ἰδίας παρουσίας ἀφανίσαντες ταχέως ἀπαλλάττονται,
 φθάνοντες τὴν ἔφοδον τοῦ ζῴου, ὃ δ' ἑλέφας πρὸς
 τὴν ἐσπέραν ἐμπλησθεὶς τῆς τροφῆς ἐπὶ τὴν συνήθη
 καταντᾷ κοίτην. κατακλιθεὶς δὲ ἀθρόω τῷ βάρει
 παραχρῆμα μετὰ τῆς τοῦ δένδρου φορᾶς ἐπὶ τὴν
 10 γῆν καταφέρεται, πεσὼν δ' ὕπτιος μένει τὴν νύκτα
 κείμενος διὰ τὸ τὴν τοῦ σώματος φύσιν ἀδημιούρ-
 γητον εἶναι πρὸς ἀνάστασιν. οἱ δὲ πρίζαντες τὸ 4
 δένδρον *Αἰθίοπες* ἅμ' ἡμέρα καταντῶσι, καὶ χωρὶς
 κινδύνων ἀποκτείναντες τὸ ζῷον σκηνοποιοῦνται περὶ
 15 τὸν τόπον καὶ παραμένουσι μέχρι ἂν τὸ πεπτωκὸς
 ἀναλώσῃσι.

Τούτων δὲ τῶν γενῶν τὰ μὲν πρὸς ἐσπέραν 28
 μέρη κατοικοῦσιν *Αἰθίοπες* οἱ προσαγορευόμενοι
 Σιμοί, τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίαν κεκλιμένα νέμεται τὸ
 20 τῶν Στρουθοφάγων γένος. ἔστι γὰρ παρ' αὐτοῖς 2
 ὀρνέον τι γένος μεμιγμένην ἔχον τὴν φύσιν τῷ
 χερσαίῳ ζῴῳ, δι' ἣν τῆς συνθέτου τέτυχε προσ-
 ηγορίας. τοῦτο δὲ μεγέθει μὲν οὐ λείπεται τῆς
 μεγίστης ἐλάφου, τὸν δὲ ἀγχένα μακρὸν ἔχον καὶ
 25 περιφερεῖς τὰς πλευρὰς καὶ πτερωτὰς ὑπὸ τῆς φύσεως
 δεδημιούργηται. καὶ κεφάλιον μὲν ἀσθενὲς ἔχει καὶ
 μικρόν, μηροῖς δὲ καὶ κώλοις ὑπάρχει καρτερώτα-

1 τῶν om. D 8 ἀθρόως libri, corr. Dind. 20 Στρουθο-
 καμηλοφάγων coni. Bekker 24 καὶ del. Dind. 26 κεφά-
 λιον vulg. 27 μικρὸν Rhod., μακρὸν codices.

3 τον, διχλήλου τῆς βάσεως οὔσης. τοῦτο πέτεσθαι
 μὲν μετέωρον οὐ δύναται διὰ τὸ βάρος, τρέχει δὲ
 πάντων ἀκρότατον, μικρὸν ἄκροις τοῖς ποσὶ τῆς γῆς
 ἐπιπαῦδον· μάλιστα δ' ὅταν κατ' ἀνέμου πνοῆς ἐξαίρη
 τὰς πτέρυγας, ὑπεξάγει καθάπερ εἰ τις ναῦς ἴστιο- 5
 δρομοῦσα· τοὺς δὲ διώκοντας ἀμύνεται διὰ τῶν
 ποδῶν ἀποσφενδονῶν παραδόξως λίθους χειροπλη-
 4 θιαίους. ὅταν δ' ἐν νηγεμίᾳ διώκηται, ταχὺ συν-
 ιδρουσῶν τῶν πτερόγων ἀδυνατεῖ χρήσασθαι τοῖς
 τῆς φύσεως προτεργήμασι, καὶ ῥαδίως καταλαμβανό- 10
 5 μενον ἀλλίσκεται. τούτων δὲ τῶν ζώων ἀμυθήτων
 ὄντων τῷ πλήθει κατὰ τὴν χώραν, οἱ βάρβαροι
 παντοδαπὰς μηχανὰς ἐπινοοῦσι κατ' αὐτῶν τῆς
 θήρας· ῥαδίως δὲ πολλῶν ἀλισκομένων ταῖς μὲν
 σαρεῖς χρωῶνται πρὸς διατροφήν, ταῖς δὲ δοραῖς πρὸς 15
 6 ἐσθῆτα καὶ στρωμνὴν. ὑπὸ δὲ τῶν Σιμῶν ὀνομα-
 ζομένων Αἰθιοπίων πολεμούμενοι διακινδυνεύουσι
 πρὸς τοὺς ἐπιτιθεμένους, ὅπλοις ἀμυντηρίοις χρω-
 μενοι τοῖς τῶν ὀρύγων κέρασι· ταῦτα δὲ μεγάλα καὶ
 τμητικὰ καθεστῶτα μεγάλην παρέχεται χρείαν, θα- 20
 ψιλείας οὔσης κατὰ τὴν χώραν διὰ τὸ πλῆθος τῶν 195
 ἐχόντων αὐτὰ ζώων.

29 Βραχὺ δὲ τούτων ἀπέχοντες Ἀκριδοφάγοι κατοι-
 κοῦσι τὰ συνορίζοντα πρὸς τὴν ἔρημον, ἄνθρωποι
 μικρότεροι μὲν τῶν ἄλλων, ἰσχυροὶ δὲ τοῖς ὄγκοις, 25
 μέλανες δὲ καθ' ὑπερβολήν. κατὰ γὰρ τὴν ἑαρινὴν
 ὥραν παρ' αὐτοῖς ζέφυροι καὶ λίβες παμμεγέθει

4 πνοῆς D 7 ἀποσφενδονῶσα codices, corr. Wess.
 πληθιαίους D 19 ὀρύγων F et Agath. 57] ὀνόχων C,
 ἑγγῶν D (cf. II 50, 4).

ἐκριπτοῦσιν ἐκ τῆς ἐρήμου πλήθους ἀκριδῶν ἀμύθη-
 του, τοῖς τε μεγέθεσι διαλλάττον καὶ τῇ χροῖα τοῦ
 πτερώματος εἰδεχθῆς καὶ ἑυπαρόν. ἐκ τούτου δα- 2
 ψιλῆς τροφᾶς ἔχουσιν ἅπαντα τὸν βίον, ἰδιοτρόπως
 αὐτῶν ποιούμενοι τὴν θήραν. παρὰ γὰρ τὴν χώραν
 αὐτῶν ἐπὶ πολλοὺς σταδίους παρήκει χαράδρα βάθος
 ἔχουσα καὶ πλάτος ἀξιόλογον· ταύτην πληροῦσιν
 ἀγρίας ὕλης, οὔσης ἀφθόνου κατὰ τὴν χώραν·
 ἐπειδ' ὅταν τῶν προειρημένων ἀνέμων πνεόντων
 10 προσφέρηται τὰ νέφη τῶν ἀκριδῶν, καταδιελόμενοι
 πάντα τὸν τῆς χαράδρας τόπον πυροῦσι τὸν ἐν
 αὐτῇ χόρτον. ἐγειρομένου δὲ καπνοῦ πολλοῦ καὶ 3
 δριμέος, αἱ μὲν ἀκριδες ὑπερπετόμεναι τὴν χαρά-
 δραν, καὶ διὰ τὴν τοῦ καπνοῦ δριμύτητα πνιγόμεναι,
 15 καταπίπτουσιν ἐπὶ τὴν γῆν ὀλίγον διαπετασθεῖσαι
 τόπον, τῆς δὲ τούτων ἀπωλείας ἐπὶ πλείονας ἡμέρας
 γινομένης μεγάλοι διανίστανται σωροί· καὶ τῆς χώρας
 ἐχούσης ἀλμυρίδα πολλήν, πάντες προσφέρουσι ταύ-
 την ἀθρόοις τοῖς σωροῖς, καὶ διατήξαντες οἰκείως
 20 ποιοῦσι τὴν τε γεῦσιν πρόσφορον καὶ τὸν ἀπο-
 θησαυρισμὸν [ἄσηπτον καὶ] πολυχρόνιον. ἡ μὲν οὖν 4
 διατροφή τούτοις παραχρῆμα καὶ τὸν ὕστερον χρόνον
 ἀπὸ τούτων τῶν ζώων ὑπάρχει· οὔτε γὰρ κτηνοτρο-
 φοῦσιν οὔτε θαλάττης ἐγγυὺς οἰκοῦσιν οὔτε ἄλλης
 25 ἐπικουρίας οὐδεμιᾶς τυγχάνουσι· τοῖς δὲ σώμασιν
 ὄντες κοῦφοι καὶ τοῖς ποσὶν δξύτατοι βραχύβιοι
 παντελῶς εἰσιν, ὡς ἂν τῶν πολυχρονωτάτων παρ'
 αὐτοῖς οὐχ ὑπερβαλλόντων ἔτη τετρακόντα. τὸ δὲ 5

11 πυροῦσι] τύφουσι C   20 καὶ τόν] τὸν δὲ vulg.
 21 ἄσηπτον καὶ om. D.

τοῦ βίου τέλος οὐ μόνον παράδοξον ἔχουσιν, ἀλλὰ
καὶ πάντων ἀκληρότατον. ὅταν γὰρ πλησιάσῃ τὸ
γήρας, ἐμφύονται τοῖς σώμασι πτερωτοὶ φθειρές
οὐ μόνον διάφοροι τοῖς εἶδεσιν, ἀλλὰ καὶ ταῖς
6 ἰδέαις ἄγριοι καὶ παντελῶς εἰδεχθεῖς. ἀρξάμενον ⁵
δὲ τὸ κακὸν ἀπὸ τῆς γαστρὸς καὶ τοῦ θώρακος
ἐπιπέμπεται πάντα τὸν ὄγκον ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ. ὁ δὲ
πάσχων τὸ μὲν πρῶτον ὡς ὑπὸ ψώρας τινὸς ἐρεθι-
ζόμενος μετρώως ὀδαξᾶσθαι φιλοτιμεῖται, μεμιγμένην
ἔχοντος τοῦ πάθους ἀλγηθόσι τὴν χαρὰν· μετὰ δὲ ¹⁰
ταῦτα αἰεὶ μᾶλλον τῶν ἐγγενομένων θηρίων εἰς τὴν ¹⁹⁶
ἐπιφάνειαν ἐκπιπτόντων συνεκχεῖται πλήθος ἰχώρος
λεπτοῦ, τὴν δριμύτητα παντελῶς ἔχοντος ἀνυπομό-
7 νητον. διόπερ ὁ συνεχόμενος τῷ πάθει βιαιότερον
ἀμύττει τοῖς ὄνυξι, στεναγμοὺς μεγάλους προεόμενος. ¹⁵
κατὰ δὲ τὰς τῶν χειρῶν ἐξελενώσεις τοσοῦτο πλήθος
ἐκπίπτει τῶν ἐρπετῶν ὥστε μηδὲν ἀνύειν τοὺς ἀπο-
λέγοντας, ὡς ἂν ἄλλων ἐπ' ἄλλοις ἐκφαινομένων
καθάπερ ἐκ τινος ἀγγείου πολλαχῶς κατατετριμμένου.
οὔτοι μὲν οὖν εἰς τοιαύτην διάλυσιν τοῦ σώματος ²⁰
καταστρέφουσι τὸν βίον δυστυχῶς, εἴτε διὰ τὴν
ιδιότητα τῆς τροφῆς εἴτε διὰ τὸν ἀέρα τοιαύτης
τυγχάνοντες περιπετείας.

30 Τῷ δὲ ἔθνει τούτῳ χάρα παρήκει κατὰ τὸ
μέγεθος πολλή καὶ κατὰ τὰς τῆς νομῆς ποιικιλίας ²⁵
ἀγαθή· ἔρημος δ' ἐστὶ καὶ παντελῶς ἄβατος, οὐκ ἀπ'
ἀρχῆς σπανίζουσα τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ'
ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις ἐκ τινος ἐπομβρίας ἀκαίρου
2 πλήθος φαλαγγίων καὶ σκορπίων ἐξενέγκασα. τοσοῦτο

2 πλησιάση vulg. 9 ὀδαξᾶσθαι Dind.

γὰρ ἱστοροῦσιν ἐπιπολάσαι τῶν εἰρημένων θηρίων
 πλήθος ὥστε τοὺς κατοικοῦντας ἀνθρώπους τὸ μὲν
 πρῶτον πανδημὴν κτείνειν [πᾶν] τὸ τῆ φύσει πολέ-
 μιον, ἀπεριγενητόν δὲ τοῦ πλήθους ὄντος καὶ τῶν
 5 δηγμάτων ὄξεις τοῖς πληγεῖσι τοὺς θανάτους ἐπι-
 φερόντων, ἀπογνόντας τὴν πάτριον γῆν τε καὶ διαί-
 ταν φυγεῖν ἐκ τῶν τόπων. οὐ γὰρ δὲ θαναμάζειν
 οὐδὲ ἀπιστεῖν τοῖς λεγομένοις, πολλὰ τούτων παρα-
 δοξότερα κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην γεγυότα διὰ
 10 τῆς ἀληθοῦς ἱστορίας παρελιηφότας. περὶ γὰρ τὴν
 Ἰταλίαν μῶν πλήθος ἀρουραίων ἐγγεννηθὲν τοῖς 3
 πεδίοις ἐξέβαλέ τινας ἐκ τῆς πατρῴου χώρας, κατὰ
 δὲ τὴν Μηθίαν ἐπιπολάσαντες ἀμύθητοι στρουθοὶ
 καὶ τὰ σπέρματα τῶν ἀνθρώπων ἀφανίζοντες ἠνάγ-
 15 κασαν εἰς ἕτερογενεῖς τόπους μεταστῆναι, τοὺς δὲ
 καλουμένους Ἀνταριάτας βάρβαροι τὴν ἀρχέγονον
 σύστασιν ἐν τοῖς νέφεσι λαμβάνοντες καὶ πίπτοντες
 ἀντὶ τῆς συνήθους ψεκᾶδος ἐβιάσαντο τὰς πατρίδας
 καταλιπεῖν καὶ καταφυγεῖν εἰς τοῦτον τὸν τόπον ἐν
 20 ᾧ νῦν καθίδρυνται. καὶ μὴν τίς οὐχ ἰστόρησεν
 Ἡρακλεῖ τῶν ὑπὲρ τῆς ἀθανασίας ἄθλων συντελε- 4
 σθέντων ἓνα καταριθμούμενον καθ' ὃν ἐξήλασεν ἐκ
 τῆς Στυμφαλίδος λίμνης τὸ πλήθος τῶν ἐπιπολα-
 σάντων ὀρνίθων ἐν αὐτῇ; ἀνάστατοι δὲ κατὰ τὴν
 25 Λιβύην πόλεις τινὲς ἐγένοντο πλήθους λεόντων
 ἐπελθόντος ἐκ τῆς ἐρήμου.

3 πᾶν M, om. F, πάντα cet. τὸ DM, τὸν cet. (cf.
 IV 9, 7) 4 πλήθους Hertlein (c. 31, 3), πάθους libri
 5 τοὺς om. vulg. 11 ἐγγεννηθὲν vulg. 14 ἀφανίσαντες CF
 20 ἰστόρηκεν Hertlein.

Ταῦτα μὲν οὖν ἡμῖν εἰρήσθω πρὸς τοὺς ἀπισ-
 τως διὰ τὸ παράδοξον πρὸς τὰς ἱστορίας διακει-
 μένους· πάλιν δ' ἐπὶ τ' ἀσυνεχῇ τοῖς προειρημένοις¹⁹⁷
 μεταβησόμεθα.

- 31 Τὰς δ' ἐσχατίας τῶν πρὸς μεσημβρίαν μερῶν⁵
 κατοικοῦσιν ἄνδρες ὑπὸ μὲν τῶν Ἑλλήνων καλού-
 μενοι Κυναμολγοί, κατὰ δὲ τὴν τῶν πλησιοχώρων
 βαρβάρων διάλεκτον Ἄγριοι. οὗτοι δὲ πώγωνας μὲν
 φέρουσι παμμεγέθεις, κυνῶν δὲ τρέφουσιν ἀγρίων
² ἀγέλας πρὸς τὴν τοῦ βίου χρείαν εὐθέτους. ἀπὸ¹⁰
 γὰρ τῶν πρώτων τροπῶν τῶν θερυνῶν μέχρι μέσου
 χειμῶνος Ἰνδικοὶ βόες ἀμύθητοι τὸ πλήθος ἐπιφοι-
 τῶσιν αὐτῶν τὴν χώραν, ἀδήλου τῆς αἰτίας οὕσης·
 οὐδεὶς γὰρ οἶδεν εἶθ' ὑπὸ ζῶων πολλῶν καὶ σαρκο-
 φάγων πολεμούμενοι φεύγουσιν, εἴτε δι' ἐνδειαν¹⁵
 τροφῆς ἐκλείποντες τοὺς οἰκείους τόπους εἴτε δι'
 ἄλλην περιπέτειαν, ἣν ἡ μὲν πάντα τὰ παράδοξα
 γεννῶσα φύσις κατασκευάζει, τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων
³ γένος ἀδυνατεῖ τῷ νῶ συνιδεῖν. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῦ
 πλήθους οὐ κατισχύοντες δι' ἑαυτῶν περιγενέσθαι²⁰
 τοὺς κύνας ἐπαφιάσι, καὶ μετὰ τούτων ποιούμενοι
 τὴν θήραν πολλὰ πάνυ τῶν ζῴων χειροῦνται· τῶν
 δὲ ληφθέντων ἃ μὲν πρόσφατα κατεσθίουσιν, ἃ δὲ
 εἰς ἄλλας συντιθέντες ἀποθησαυρίζουσι. πολλὰ δὲ
 καὶ τῶν ἄλλων ζῴων διὰ τῆς τῶν κυνῶν ἀλκῆς²⁵
 θηρεύοντες ἀπὸ κρεοφαγίας τὸν βίον ἔχουσι.
- ⁴ Τὰ μὲν οὖν τελευταῖα γένη τῶν πρὸς μεσημ-
 βρίαν οἰκούντων ἐν μορφαῖς ἀνθρώπων τὸν βίον

⁷ Κυναμολγοί Agath. 60, Κυνάμνοι DF, κυνάμονοι C
 17 τὰ om. D.

ἔχει θηριώδη· λείπεται δὲ διελθεῖν ὑπὲρ δύο ἔθνων, τῶν τε Αἰθιοπίων καὶ τῶν Τρωγλοδυτῶν. ἀλλὰ περὶ μὲν Αἰθιοπίων ἀναγεγράφαμεν ἐν ἄλλοις, περὶ δὲ τῶν Τρωγλοδυτῶν νῦν ἐροῦμεν.

⁵ Οἱ τοίνυν Τρωγλοδύται προσαγορεύονται μὲν ³² ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Νομάδες, βίον δ' ἔχοντες ἀπὸ θρεμμάτων νομαδικὸν κατὰ συστήματα τυραννοῦνται, καὶ μετὰ τῶν τέκνων τὰς γυναῖκας ἔχουσι κοινὰς πλὴν μιᾶς τῆς τοῦ τυράννου· τὸν δὲ ταύτη ¹⁰ πλησιάζοντα πρόστιμον ὁ δυνάστης πράττεται τεταγμένον ἀριθμὸν προβάτων. κατὰ δὲ τὸν τῶν ἐτησίων ² καιρὸν γινόμενων παρ' αὐτοῖς ὕμβρων μεγάλων, ἀφ' αἵματος καὶ γάλακτος διατρέφονται, μίσγοντες ταῦτα καὶ βραχὺν χρόνον ἐψήσαντες. μετὰ δὲ ταῦτα διὰ ¹⁵ τὴν τῶν καυμάτων ὑπερβολὴν τῆς νομῆς ξηραίνουμένης καταφεύγουσιν εἰς τοὺς ἐλώδεις τόπους, καὶ περὶ τῆς τῆς χώρας νομῆς πρὸς ἀλλήλους διαμάχονται. τῶν δὲ βοσκημάτων τὰ πρεσβύτερα καὶ νοσεῖν ³ ἀρχόμενα καταναλίσκουτες ἀπὸ τούτων τὸν ἅπαντα ²⁰ χρόνον διατρέφονται. διόπερ τὴν τῶν γονέων προσηγορίαν ἀνθρώπων μὲν οὐδενὶ προσάπτουσι, ταύρω ¹⁹⁸ δὲ καὶ βοῖ καὶ πάλιν κριῶ καὶ προβάτω· τούτων δὲ τοὺς μὲν πατέρας, τὰς δὲ μητέρας καλοῦσι διὰ τὸ πορίζεσθαι τὰς ἐφημέρους τροφὰς αἰὲ παρὰ τούτων, ἀλλὰ μὴ παρὰ τῶν γεγεννηκότων. ποτῶ δ' ²⁵ οἱ μὲν ἰδιῶται συγχρῶνται παλιούρων βρέγματι, τοῖς δὲ δυνάταις ἀπὸ τινος ἄνθους κατασκευάζεται

² καὶ τῶν] καὶ D   ¹³ μίσγοντες] καὶ μίσγοντες
CF ¹⁷ τῆς τ. χ. νομῆς] τῆς χ. μόνης D, τῆς χ. οἱ
νομεῖς D.

πόμα παραπλήσιον τῷ χειρίστῳ παρ' ἡμῶν γλεύκει.
 ταῖς δὲ ἀγέλαις τῶν θρεμμάτων ἐπακολουθοῦντες
 ἄλλην ἐξ ἄλλης χώραν ἐπιπορεύονται, φεύγοντες τὸ
⁴ τοῖς αὐτοῖς τόποις ἐνδιατρίβειν. καὶ γυμνοὶ μὲν
 εἰσι πάντες τὰ σώματα πλὴν τῶν ἰσχύων, ἃ δέρμασι ⁵
 σκεπάζουσι· τὰ δ' αἰδοῖα πάντες οἱ Τρωγλοδύται
 παραπλησίως τοῖς Αἰγυπτίοις περιτέμνονται πλὴν
 τῶν ἀπὸ τοῦ συμπτώματος ὀνομαζομένων κολοβῶν·
 οὗτοι γὰρ μόνοι τὴν ἐντὸς τῶν στενῶν νεμόμενοι
 χώραν ἐκ νηπίου ξυροῖς ἀποτέμνονται πᾶν τὸ τοῖς ¹⁰
³³ ἄλλοις μέρος περιτομῆς τυγχάνον. ὀπλισμὸν δ' ἔχουσι
 τῶν Τρωγλοδυτῶν οἱ μὲν ὀνομαζόμενοι Μεγάβαροι
 κνικλοτερεῖς ὠμοβοῖνας ἀσπίδας καὶ ῥόπαλον τύλους
 ἔχον περισιδήρους, οἱ δὲ ἄλλοι τόξα καὶ λόγχας.
² ταφαὶ δὲ παντελῶς ἐξηλλαγμένοι ἐπιχωριάζουσι· τοῖς ¹⁵
 γὰρ τῶν παλιούρων λύγοις δῆσαντες τῶν τετελευ-
 τηκότων τὰ σώματα προσάπτουσι τὸν ἀρχένα τοῖς
 σκέλεσι, θέντες δὲ τὸν νεκρὸν ἐπὶ τινος ἀναστή-
 ματος βάλλουσι λίθοις χειροπληθέσι γελῶντες, μέχρι
 ἂν ὅτου τοῖς λίθοις περιχώσαντες ἀποκρούψωσι τὰ ²⁰
 σώματα· τὸ δὲ τελευταῖον αἰγὸς κέρας ἐπιθέντες ἀπο-
³ λύνονται, συμπάθειαν οὐδεμίαν λαμβάνοντες. πολε-
 μοῦσι δὲ πρὸς ἀλλήλους οὐχ ὁμοίως τοῖς Ἑλλησιν
 ὑπὲρ γῆς ἢ τινων ἄλλων ἐγκλημάτων, ἀλλ' ὑπὲρ
 τῆς ἐπιγιννομένης ἀεὶ νομῆς. ἐν δὲ ταῖς φιλονεικίαις ²⁵
 τὸ μὲν πρῶτον ἀλλήλους τοῖς λίθοις βάλλουσι, μέχρι

1 γλυκεῖ CF 10 τὸ μέρος παρὰ τοῖς ἄλλοις f. 12
 μεγαβάροις codices 15 ταφαῖς . . ἐξηλλαγμέναις codices,
 corr. Wess. 24 γῆς Dindorf, ὄρης libri; ὑπ' ἐχθρῶς
 Agath. 63 26 λίθοις] ἀεὶ add. CF.

ἄν τινες τραθῶσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἐπὶ τὸν τῶν τόξων
 ἀγῶνα καταντῶσι. πολλοὶ δὲ ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ τελευ-
 τῶσιν, ὡς ἂν εὐστόχως μὲν βαλλόντων διὰ τὴν ἐν
 5 τοῦτοις ἀθλησιν, τὸν δὲ σκοπὸν ἐχόντων γυμνὸν
 τῶν σκεπαστηρίων ὕπλων. διαλύουσι δὲ τὴν μάχην ⁴
 τῶν γυναικῶν αἱ πρεσβύτεραι, προβαλλόμεναι μὲν
 εἰς τὸ μέσον, ἐντροπῆς δὲ τυγχάνουσαι· νόμιμον
 γὰρ ἐστὶν αὐτοῖς ταύτας κατὰ μηδένα τῶν τρόπων
 τύπτειν, ὅθεν ἅμα τῷ φανῆναι παύονται τοῦ το-
 10 ξεύειν. οἱ δὲ διὰ τὸ γῆρας οὐ δυνάμενοι ταῖς ⁵
 ποιμναις ἀκολουθεῖν βοῶς οὐρᾶ τὸν ἀρχένα περι-
 σφίγγαντες ἑαυτῶν ἀπολύονται τοῦ ζῆν προθύμως·
 τοῦ δὲ τὸν θάνατον ἀναβαλλομένου τὴν ἐξουσίαν
 ὁ βουλόμενος ἔχει τὸν δεσμὸν ὡς ἐπ' εὐνοίᾳ περι-
 15 θεῖναι καὶ μετὰ νουθετήσεως στερεῆσαι τοῦ ζῆν.
 ὁμοίως δὲ νόμιμον αὐτοῖς ἐστὶ τοὺς πηρωθέντας ἢ ⁶
 199 νόσοις δυσιάτοις συνεχομένους ἐξάγειν ἐκ τοῦ ζῆν·
 μέγιστον γὰρ τῶν κακῶν ἡγοῦνται τὸ φιλοψυχεῖν
 τὸν μηδὲν ἄξιον τοῦ ζῆν πράττειν δυνάμενον. διὸ
 20 καὶ πάντας [μὲν] ἰδεῖν ἐστὶ τοὺς Τρωγλοδύτας ἀρ-
 τίους μὲν τοῖς σώμασιν, ἰσχύοντας δ' ἔτι ταῖς ἡλι-
 κίαις, ὡς ἂν μηδενὸς ὑπερβάλλοντος τὰ ἐξήκοντα ἔτη.

Καὶ περὶ μὲν τῶν Τρωγλοδυτῶν ἱκανῶς εἰρήκα- ⁷
 25 μεν· εἰ δέ τις τῶν ἀναγινωσκόντων διὰ τὸν ξενι-
 σμὸν καὶ τὸ παράδοξον τῶν ἀναγεγραμμένων βίων
 ἀπιστήσῃ ταῖς ἱστορίαις, θεῖς πρὸ τῆς διανοίας
 παρ' ἄλληλα τὸν τε περὶ τὴν Σκυθίαν ἀέρα καὶ
 τὸν περὶ τὴν Τρωγλοδυτικὴν, καὶ τὰς ἑκατέρων

1 τῶν D, τε C, om. F   6 προβαλλόμεναι codices,
 corr. Dind.   20 μὲν del. Dind.

διαφορὰς ἰδῶν, οὐκ ἀπιστήσει τοῖς ἱστορημένοις.
 34 τοσαύτη γὰρ παραλλαγὴ τῶν παρ' ἡμῖν ἀέρων πρὸς
 τοὺς ἱστορημένους ὥστε τὴν κατὰ μέρος διαφορὰν
 2 ἀπιστον εἶναι. ὅπου μὲν γὰρ διὰ τὴν ὑπερβολὴν
 τοῦ ψύχους πηγνυνται μὲν οἱ μέγιστοι ποταμοί, 5
 στέγοντος τοῦ κρυστάλλου διαβάσεις στρατοπέδων
 καὶ ἀμαξῶν καταγόμεων ἐφόδους, πηγνυνται δὲ ὁ
 οἶνος καὶ τὰ λοιπὰ τῶν χυμῶν ὥστε μαχαίραις ἀπο-
 τέμνεσθαι, καὶ τὰ τούτων θυμασιώτερα, τὰ μὲν
 ἀκρωτήρια τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐσθῆτος παρατριβού- 10
 σης περιρρεῖ, τὰ δὲ ὄμματα ἀμαυροῦνται, τὸ δὲ πῦρ
 ἀλεωρᾶν οὐ ποιεῖ, καὶ χαλκοῖ μὲν ἀνδριάντες φή-
 γνυνται, κατὰ δὲ τινὰς καιροὺς διὰ τὴν πυκνότητα
 τῶν νεφῶν οὔτε ἀστραπὴν οὔτε βροντὴν γίνεσθαι
 περὶ τοὺς τόπους φασί· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τούτων 15
 παραδοξότερα συντελεῖται, τοῖς μὲν ἀγνοοῦσιν ἀπι-
 3 στα, τοῖς δὲ πείραν εἰληφόσιν ἀνυπομόνητα. περὶ
 δὲ τὰς ἐσχατιὰς τῆς Αἰγύπτου καὶ Τρωγλοδυτικῆς
 διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀφ' ἡλίου θερμασίας κατὰ
 τὸν τῆς μεσημβρίας καιρὸν οὐδὲ συνορᾶν ἀλλήλους 20
 οἱ παρεστῶτες δύνανται διὰ τὴν παχύτητα τῆς περὶ
 τὸν ἀέρα πυκνώσεως, χωρὶς δὲ ὑποδέσεως πάντες
 ἀδυνατοῦσι βαδίξειν, ὡς ἂν τοῖς ἀνυποδήτοις παρα-
 4 χρῆμα φλυκτίδων γινομένων. κατὰ δὲ τὸ ποτόν,
 ἐὰν μὴ τὴν ἔνδειαν ἐτοιμῶς ἀφαιρῆται, ταχέως τε- 25
 λευτῶσιν, ὡς ἂν τῆς θερμασίας τὴν τῶν ὑγρῶν ἐν
 τῷ σώματι φύσιν δξέως ἀναλισκούμενης. πρὸς δὲ τού-
 τοις, ὅταν τις εἰς χαλκοῦν ἀγγεῖον ἐμβαλῶν τῶν

1 ἱστορημένοις] εἰρημένοις II   3 ἱστορουμένους CF
 7 καταγομένων vulg.   13 διὰ] κατὰ D.

ἐδωδόμενων ὀδηποτοῦν μεθ' ὕδατος εἰς τὸν ἥλιον θῆ,
 ταχέως ἔψεται χωρὶς πυρὸς καὶ ξύλων. ἀλλ' ὅμως 5
 οἱ κατοικοῦντες ἀμφοτέρως τὰς εἰρημένους χώρας οὐχ
 οἶον φεύγειν βούλονται τὴν ὑπερβολὴν τῶν συμ-
 5 βαινόντων αὐτοῖς κακῶν, ἀλλὰ καὶ τὸνναντίον ἐκου-
 σίως προῖενται τὸ ζῆν ἔνεκα τοῦ μὴ βιασθῆναι
 διαίτης ἐτέρας καὶ βίου πειραθῆναι. οὕτως αὐτο- 6
 φυῆς ἔχει τι φίλτρον πᾶσα συνήθης χώρα, καὶ περι-
 9 γίνεται τῆς ἐκ τῶν ἀέρων κακοπαθείας ὁ χρόνος ὁ
 200 τὴν ἐκ νηπίου παραλαβῶν ἡλικίαν. τὰς δὲ τηλικαύ- 7
 τας ἐπ' ἀμφοτέρω διαφορᾷ οὐ πολὺ διορίζει τόπου
 διάστημα. ἀπὸ γὰρ τῆς Μαιώτιδος λίμνης, ἣ προσοι-
 κοῦσί τινες τῶν Σκυθῶν ἐν πάγει καὶ ψύχεσιν ὑπερ-
 βάλλουσι καθιδρυμένοι, πολλοὶ τῶν πλοῖζομένων
 15 οὐριοδρομούσαις ναυσὶ φορτίσιν εἰς μὲν Ῥόδον δεκα-
 ταῖοι καταπεπλευκάσιν, ἕξ ἤς εἰς Ἀλεξάνδρειαν τεταρ-
 ταῖοι καταντῶσιν, ἐκ δὲ ταύτης κατὰ τὸν Νεῖλον
 πλείοντες πολλοὶ δεκαταῖοι κατηντήκασιν εἰς Αἰθιο-
 πίαν, ὥστε ἀπὸ τῶν κατεψυγμένων μερῶν τῆς οἰκου-
 20 μένης ἐπὶ τὰ θερμότερα μέρη μὴ πλέον εἴκοσι καὶ
 τεττάρων ἡμερῶν εἶναι τὸν πλοῦν τοῖς κατὰ τὸ
 συνεχῆς κοιμιζόμενοις. διόπερ τῆς διαφορᾷ τῆς τῶν 8
 ἀέρων ἐν ὀλίγῳ διαστήματι μεγάλης οὔσης οὐδὲν
 παράδοξον καὶ τὴν διαίταν καὶ τοὺς βίους, ἔτι δὲ
 25 τὰ σώματα πολὺ διαλλάττειν τῶν παρ' ἡμῶν.

Ἐπεὶ δὲ τῶν ἐθνῶν καὶ βίων τὰ κεφάλαια τῶν 35
 δοκούντων εἶναι παραδόξων διεληλύθαμεν, περὶ τῶν

4 φηγεῖν DF   6 προσίεναι D, προίεναι CF, corr.
 Dind.   8 τι] τὸ CF   13 πάγοις Π   16 εἰς] εἰς μὲν
 vulg.   17 κατὰ] ἀνὰ Agath. 66   20 θερμότερα D.

[όντων] θηρίων τῶν κατὰ τὰς ὑποκειμένας χώρας
 2 ἐν μέρει διέξιμεν. ἔστι γὰρ ζῷον ὃ καλεῖται μὲν
 ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος θινόκερω, ἀλκῆ δὲ καὶ βία
 παραπλήσιον ὄν ἐλέφαντι, τῷ δὲ ὕψει ταπεινότερον,
 τὴν μὲν δορὰν ἰσχυροτάτην ἔχει, τὴν δὲ χροῶν πυξο- 5
 εἰδή. ἐπὶ δ' ἄκρων τῶν μυκτήρων φέρει κέρατα
 τῷ τύπῳ σιμόν, τῇ δὲ στερεότητι σιδήρῳ παρεμ-
 3 φερέσ. τοῦτο περὶ τῆς νομῆς ἀεὶ διαφερόμενον ἐλέ-
 φαντι τὸ μὲν κέρατα πρὸς τινα τῶν πετρῶν θήγει,
 συμπεσὼν δ' εἰς μάχην τῷ προειρημένῳ θηρίῳ καὶ 10
 ὑποδύνον ὑπὸ τὴν κοιλίαν ἀναρρήττει τῷ κέρατι
 καθάπερ ξίφει τὴν σάρκα. τῷ δὲ τοιούτῳ τρόπῳ
 τῆς μάχης χρώμενον ἔξαιμα ποιεῖ τὰ θηρία καὶ
 πολλὰ διαφθείρει. ὅταν δὲ ὁ ἐλέφανς φθάσας τὴν
 ὑπὸ τὴν κοιλίαν ὑπόδυσιν τῇ προβοσκίδι προκατα- 15
 λάβηται τὸν θινόκερον, περιγίνεται ῥαδίως τύπτων
 4 τοῖς ὀδοῦσι καὶ τῇ βίᾳ πλέον ἰσχύων. αἱ δὲ σφίγγες
 γίνονται μὲν περὶ τε τὴν Τρωγλοδυτικὴν καὶ τὴν
 Αἰθιοπίαν, ταῖς δὲ μορφαῖς ὑπάρχουσιν οὐκ ἀνό-
 μοιοι ταῖς γραφομέναις, μόνον δὲ ταῖς δασύτησι 20
 διαλλάττουσι, τὰς δὲ ψυχὰς ἡμέρους ἔχουσαι καὶ
 πανούργους ἐπὶ πλέον καὶ διδασκαλίαν μεθοδικὴν
 5 ἐπιδέχονται. οἱ δ' ὀνομαζόμενοι κυνοκέφαλοι τοῖς
 μὲν σώμασιν ἀνθρώποις δυσειδέσι παρεμφερεῖς εἰσι,
 ταῖς δὲ φωναῖς μυγμοῦς ἀνθρωπίνους προΐενται. 25
 ἀγριώτατα δὲ ταῦτα τὰ ζῷα καὶ παντελῶς ἀτιθά-

1 ὄντων del. Eich. τῶν om. A 4 ὄν add. Dind.
 9 πρὸς τινας τῶν μειζόνων πετρῶν II 22 ἐπὶ πλείον
 codices, ἐπὶ ποσὸν Agath. 73 26 δὲ ταῦτα τὰ
 om. D.

σευτα καθεστῶτα τὴν ἀπὸ τῶν ὀφρύων πρόσοψιν
 201 αὐστηροτέραν ἔχει. ταῖς δὲ θηλείαις ἰδιώτατον συμ-
 βαίνει τὸ τὴν μήτραν ἐκτὸς τοῦ σώματος φέρειν
 πάντα τὸν χρόνον. ὁ δὲ λεγόμενος κῆπος ὠνό- 6
 5 μασται μὲν ἀπὸ τῆς περὶ τὸν ὄγκον ὄλον ὠραίας
 καὶ προσηνοῦς ἡλικίας, τὸ δὲ πρόσωπον ἔχων ὅμοιον
 λέοντι τὸ λοιπὸν σῶμα φέρει πάνθηρι παραπλήσιον,
 πλὴν τοῦ μεγέθους, ὃ παρισούται δορκάδι. πάν- 7
 των δὲ τῶν εἰρημένων ζώων ὁ σαρκοφάγος ταῦρος
 10 ἀγριώτατός ἐστι καὶ παντελῶς δυσκαταμάχητος. τῷ
 μὲν γὰρ ὄγκῳ τοῦτο μεῖζόν ἐστι τῶν ἡμέρων ταύ-
 ρων, ὀξύτητι δὲ ποδῶν οὐ λειπόμενον ἵππου, τῷ
 στόματι δὲ διεστηκὸς ἄχρι τῶν ὠτων. τὸ δὲ χρῶμα
 15 γλαυκότερα λέοντος καὶ τὰς νύκτας ἀστράπτουσα,
 τὰ δὲ κέρατα φύσεως ἰδιοτρόπου κοινωνοῦντα· τὸν
 μὲν γὰρ ἄλλον χρόνον αὐτὰ κινεῖ παραπλησίως τοῖς
 ὠσί, κατὰ δὲ τὰς μάχας ἴστησιν ἀραρότως. τὴν δὲ
 τῆς τριχὸς ἐπαγωγὴν ἔχει τοῖς ἄλλοις ζώοις ἐναν-
 20 τίαν. ἐστὶ δὲ τὸ θηρίον ἀλκῆ τε καὶ δυνάμει διά- 8
 φορον, ὡς ἂν ἐπιτιθέμενον τοῖς ἀλκιμωτάτοις τῶν
 ζώων καὶ τὴν τροφήν ἔχον ἐκ τῆς τῶν χειρωθέντων
 σαρκοφαγίας. διαφθείρει δὲ καὶ τὰς ποιμένας τῶν
 ἐγχωρίων, καὶ καταπληκτικῶς ἀγωνίζεται πρὸς ὄλα
 25 συστήματα τῶν ποιμένων καὶ κυνῶν ἀγέλας. λέγε- 9
 ται δὲ καὶ τὸ δέσμα ἄτροτον ἔχειν· πολλῶν γούν
 ἐπιβεβλημένων λαβεῖν ὑποχείριον μηδένα κατισχυ-

1 καθεστῶτα . τὴν δ' ἀπὸ D 4 ἅπαντα vulg. 5 ὄλον
 τὸν ὄγκον vulg. 11 ἡμετέρων F 13 ὠτων Agath. 76]
 ὀμμάτων codices 25 ποιμνίων C.

- κέναι. τὸ δ' εἰς ὄργημα πεσὼν ἢ δι' ἄλλης ἀπά-
της χειρωθὲν ὑπὸ τοῦ θυμοῦ γίνεται περιπνιγές,
καὶ τῆς ἐλευθερίας οὐδαμῶς ἀλλάττεται τὴν ἐν τῷ
τιθασεύεσθαι φιλανθρωπίαν. διόπερ εἰκότως οἱ Τρω-
γλοδύται τοῦτο τὸ θηρίον κράτιστον κρίνουσιν, ὥς ⁵
ἂν τῆς φύσεως αὐτῷ δεδωρημένης ἀλκὴν μὲν λέον-
τος, ἵππου δὲ τάχος, ῥώμην δὲ ταύρου, τῆς δὲ
πάντων κρατίστης σιδήρου φύσεως οὐχ ἠττώμενον.
- 10 ὁ δὲ λεγόμενος παρ' Αἰθίοψι κροκόττας μεμιγμένην
μὲν ἔχει φύσιν κυνὸς καὶ λύκου, τὴν δ' ἀργιότητα ¹⁰
φοβερωτέραν ἀμφοτέρων, τοῖς δὲ ὀδοῦσι πάντων
ὑπεράγει· πᾶν γὰρ ὄστων μέγεθος συντριβεί ῥαδίως.
καὶ τὸ καταποθὲν διὰ τῆς κοιλίας πέττει παραδόξως.
τοῦτο δὲ τὸ ζῷον τῶν ψευδῶς παραδοξολογούντων
ἱστοροῦντες ἐνιοὶ μιμείσθαι τὴν τῶν ἀνθρώπων διά- ¹⁵
λεκτον ἡμᾶς μὲν οὐ πείθουσιν.
- 36 Ὅφρων δὲ γένη παντοδαπὰ καὶ τοῖς μεγέθεσιν
ἄπιστα θεωρεῖσθαι φασιν οἱ τὴν πλησίον τῆς ἐρήμου
καὶ θηριώδους κατοικοῦντες. ἑκατὸν γὰρ πηχῶν τὸ
μῆκος ἔορακέναι τινὲς ἀποφαινόμενοι δικαίως ἂν ²⁰
οὐχ ὑφ' ἡμῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ²¹
ἀπάντων ψευδολογεῖν ὑποληφθεῖσαν· προστιθέασι
γὰρ τῷ διαπιστομένῳ πολλῷ παραδοξότερα, λέγον-
τες ὅτι τῆς χώρας οὔσης πεδιάδος, ὅταν τὰ μέγιστα
τῶν θηρίων περισπειραθῆ, ποιεῖ τὰς ἐγκυκλωθεί- ²⁵
σαις ἐπ' ἀλλήλαις σπείραις ἀναστήματα πόρρωθεν

2 τοῦ om. D 10 μὲν om. vulg. 12 μέγεθος]
γένος Agath. 77 14 παραδοξολογουμένων DF 15 διά-
λεκτον D, διάλεκτον ἀποφηνάμενοι vulg. 25 ἐγκυκλωθεί-
σαις] ἐν κύκλῳ τεθείσαις Π.

φαινόμενα λόφω παραπλήσια. τῷ μὲν οὖν μεγέθει 2
 τῶν ῥηθέντων θηρίων οὐκ ἂν τις ῥαδίως συγκατά-
 θηοίτο· περὶ δὲ τῶν μεγίστων θηρίων τῶν εἰς
 ὕψιν ἐληλυθότων καὶ κομισθέντων ἐν τισὶν ἀγγείοις
 5 εὐθέτοις εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ποιησόμεθα τὴν ἀνα-
 γραφήν, προστιθέντες καὶ τῆς θήρας τὴν κατὰ μέρος
 οἰκονομίαν. ὁ γὰρ δεύτερος Πτολεμαῖος, περὶ τε 3
 τὴν τῶν ἐλεφάντων κυνηγίαν φιλοτιμηθεὶς καὶ τοῖς
 τὰς παραδόξους θήρας τῶν ἀλκιμωτάτων ζώων ποιου-
 10 μένοις μεγάλας ἀπονέμων δωρεάς, πολλὰ δὲ χρήματα
 δαπανήσας εἰς ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν, ἐλέφαντὰς τε
 συχνοὺς πολεμιστὰς περιεποίησατο καὶ τῶν ἄλλων
 ζώων ἀθεωρήτους καὶ παραδόξους φύσεις ἐποίησεν
 εἰς γνῶσιν ἐλθεῖν τοῖς Ἑλλησι. διὸ καὶ τινες τῶν 4
 15 κυνηγῶν, ὄρωντες τὴν τοῦ βασιλέως μεγαλοψυχίαν
 ἐν ταῖς δωρεαῖς, συστραφέντες εἰς ἱκανὸν πλῆθος
 ἔκριναν παραβαλέσθαι ταῖς ψυχαῖς, καὶ τῶν μεγά-
 λων ὄψεων ἕνα θηρεύσαντες ἀνακομίσει ζῶντα εἰς
 τὴν Ἀλεξάνδρειαν πρὸς τὸν Πτολεμαῖον. μεγάλης 5
 20 δ' οὔσης καὶ παραδόξου τῆς ἐπιβολῆς, ἡ τύχη συνεργή-
 σασα ταῖς ἐπινοίαις αὐτῶν καὶ τὸ τέλος οἰκείου
 περιεποίησε τῆς πράξεως. σκοπεύσαντες γὰρ ἕνα
 τῶν ὄψεων τριάκοντα πηχῶν διατρίβοντα περὶ τὰς
 συστάσεις τῶν ὑδάτων, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀκίνη-
 25 τον τοῦ σώματος τὸ κύκλωμα τηροῦντα, κατὰ δὲ
 τὰς ἐπιφανείας τῶν διὰ τὴν δίψαν ζώων φοιτῶν-

3 θηρίων] θηρίων ὄψεων codices, ὄψεων Eich. 6 τῆς
 Dindorf, τῆς κατὰ μέρος codices κατὰ μέρος om. CF
 8 κυνηγίαν] θήραν C 10 δὲ] πάντῃ add. vulg. 17 παρα-
 βάλλεσθαι D τὰς ψυχὰς Hertlein.

των ἐπὶ τὸν τόπον ἄφνω διανιστάμενον, καὶ τῷ μὲν στόματι διαρπάζοντα, τῷ δὲ σπειράματι καταπλέκοντα τὸν ὕγκον τῶν φανέντων ζώων, ὥστε μηδενὶ τρόπῳ δύνασθαι τὸ παραπεσόν ἐκφυγεῖν —, προμήκους οὖν ὄντος τοῦ ζώου καὶ νοθροῦ τὴν⁵ φύσιν ἐλπίσαντες βρόχοις καὶ σειραῖς κυριεύσειν, τὸ μὲν πρῶτον παρήσαν ἐπ' αὐτὸ τεταρορηκότες,⁶ ἔχοντες ἐξηρτυμένα πάντα τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν, ὡς δ' ἐπλησίαζον, αἰεὶ μᾶλλον ἐξεπλήττοντο τῷ δέει, θεωροῦντες ὄμμα πυρωπὸν καὶ λιχμωμένην πάντη¹⁰ τὴν γλῶτταν, ἔτι δὲ τῇ τραχύτητι τῶν φολίδων ἐν τῇ διὰ τῆς ὕλης πορεία καὶ παρατρέψει ψόφον ἐξάλσιον κατασκευάζοντα, τὸ μέγεθός τε τῶν ὀδόντων ὑπερφυῆς καὶ στόματος ἀγρίαν πρόσοψιν καὶ κυκλώ-⁷ματος ἀνάστημα παράδοξον. διόπερ τῷ φόβῳ τὰ¹⁵ χρώματα τῶν προσώπων ἀποβεβληκότες δειλῶς ἐπέβαλον τοὺς βρόχους ἀπὸ τῆς οὐραῖς· τὸ δὲ θηρίον ἄμα τῷ προσάψασθαι τοῦ σώματος τὸν κάλων ἐπε-²⁰στράφη μετὰ πολλοῦ φουσήματος καταπληκτικῶς, καὶ τὸν μὲν πρῶτον ἀρπάζει τῷ στόματι μετεωρισθὲν²⁰ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς, καὶ τὰς σάρκας ἔτι ζῶντος κατεσιτεῖτο, τὸν δὲ δεύτερον φεύγοντα τῇ σπείρᾳ πόρρωθεν ἐπεσπάσατο, καὶ περιειληθὲν ἔσφιγγε τὴν κοιλίαν τῷ δεσμῷ· οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ἐκπλαγέντες διὰ τῆς²⁵ φυγῆς τὴν σωτηρίαν ἐπορίσαντο. οὐ μὴν ἀπέγνωσαν τὴν θήραν, ὑπερβαλλούσης τῆς ἀπὸ τοῦ βασιλέως χάριτος καὶ δωρεῆς τοὺς ἀπὸ τῆς πείρας ἐγνωσμένους κινδύνους, φιλοτεχνία δὲ καὶ δόλῳ τὸ τῇ βία

6 καὶ σειραῖς del. Eich. 13 τε] τε τὸ vulg. 16 ἐπέβαλλον vulg. 26 ὑπερβαλλούσης vulg. 28 δὲ] τε vulg.

δυσκαταγώνιστον ἐχειρώσαντο, τοιάυδε τινὰ μηχανήν πορισάμενοι. κατεσκεύασαν ἀπὸ σχοίνου πυκνῆς περιφερῆς πλόκανον, τῷ μὲν τύπῳ τοῖς κύρτοις ἐμφορές, τῷ δὲ μεγέθει καὶ τῇ διαλήψει τῆς χώρας
 5 δυνάμενον δέξασθαι τὸν ὄγκον τοῦ θηρίου. κατ- 2
 οπτεύσαντες οὖν τὸν φωλεὸν αὐτοῦ καὶ τὴν ἔσραν τῆς τε ἐπὶ τὴν νομὴν ἐξόδου καὶ πάλιν τῆς ἐπανόδου, ὡς τάχισθ' ἔσρησεν ἐπὶ τὴν ἄγραν τὴν συνήθη τῶν ἑτερογενῶν ζώων, τὸ μὲν προὔπαρχον τοῦ φω-
 10 λεοῦ στόμα λίθοις εὐμεγέθεσι καὶ γῆ συνφοκοδόμησαν, τὸν δὲ πλησίον τῆς λόχμης τόπον ὑπόνομον ποιήσαντες καὶ τὸ πλόκανον εἰς αὐτὸν ἐνθέντες ἐναντίον ἐποίησαν τὸ στόμιον, ὥστε ἐξ ἑτοίμου τῷ θηρίῳ τὴν εἴσοδον ὑπάρχειν. κατὰ δὲ τὴν ἐπάν- 3
 15 οδον τοῦ ζῴου παρεσκευασμένοι τοξότας καὶ σφενδονήτας, ἔτι δὲ ἱππεῖς πολλούς, πρὸς δὲ τούτοις σαλπικτὰς καὶ τὴν ἄλλην ἄπασαν χορηγίαν, ἅμα [δὲ] τῷ προσπελάζειν τὸ μὲν θηρίου μετεωρότερον τῶν ἱππέων ἐξῆρε τὸν ἀνχένα, οἱ δ' ἐπὶ τὴν θήραν
 20 ἠθροισμένοι προσεγγίσει μὲν οὐκ ἐτόλμων, νενοθετημένοι ταῖς προγεγενημέναις συμφοραῖς, πόρρωθεν δὲ πολλαῖς χερσὶν ἐφ' ἓνα καὶ μέγαν σκοπὸν βάλλοντες ἐτύγγανον, καὶ τῇ τε τῶν ἱππέων ἐπιφανείᾳ καὶ πλήθει κυνῶν ἀλκίμων, ἔτι δὲ τῷ διὰ
 25 τῶν σαλπύγγων ἤχῳ, κατέπληττον τὸ ζῴον. διόπερ ὑποχωροῦντος αὐτοῦ πρὸς τὴν οἰκίαν λόχμην τοσοῦτον ἐπεδίωκον ὥστε μὴ παροξύνειν ἐπὶ πλέον. ὡς 4
 δὲ τῆς ἐνφοκοδομημένης φάραγγος ἤγγισεν, ἀθρόως

18 δὲ del. Reiske 25 κατεπλήττοντο CF 26 αὐτοῦ del. Dind. οἰκίαν D, οἰκίαν αὐτοῦ vulg. 28 συνφοκο-

ψόφον μὲν πολλὴν διὰ τῶν ὄπλων ἐποίησαν, ταραχὴν
 δὲ καὶ φόβον διὰ τῆς τῶν ὄχλων ἐπιφανείας καὶ
 σαλπύγγων. τὸ δὲ θηρίου τὴν μὲν εἴσοδον οὐχ
 ἠΰρισε, τὴν δὲ τῶν κυνηγῶν ὁρμὴν καταπληττό-
 μενον κατέφυγεν εἰς τὸ πλησίον κατεσκευασμένον ⁵
 5 στόμιον. πμπλαμένου δὲ τοῦ πλοκάνου τῆ διαλύσει
 τῆς σπέρας, ἔφθασαν τῶν κυνηγῶν τινες προσπιτά-
 μενοι, καὶ πρὸ τοῦ στραφῆναι τὸν ὄφιν ἐπὶ τὴν
 ἔξοδον κατελάβοντο δεσμοῖς τὸ στόμιον πρόμηκες
 ὄν καὶ πεφιλοτεχνημένον πρὸς ταύτην τὴν ὀξύτητα ¹⁰
 ἐξελεύσαντες δὲ τὸ πλόκανον καὶ φάλαγγας ὑποθέν-204
 6 τες μετέωρον ἐξῆραν. τὸ δὲ θηρίον ἀπειλημμένον
 ἐν ἀπεστενωμένῳ τόπῳ παρὰ φύσιν συριγμὸν ἐξάλ-
 σιον ἤφει καὶ τοῖς ὀδοῦσι τὴν περιέχουσαν σχοῖνον
 κατέσπα, πάντῃ δὲ διασειόμενον προσδοκίαν ἐποίησε ¹⁵
 τοῖς φέρουσιν ὡς ἐκπηδῆσον ἐκ τοῦ περιέχοντος
 αὐτὸ φιλοτεχνήματος. διὸ καὶ καταπλαγέντες ἔθεσαν
 ἐπὶ τὴν γῆν τὸν ὄφιν, καὶ τοὺς περὶ τὴν οὐρὰν
 τόπους κατακεντοῦντες ἀντιπεριέσπων τοῦ θηρίου
 τὸν ἀπὸ τῶν ὀδόντων σπαραγμὸν ἐπὶ τὴν αἴσθησιν ²⁰
 7 τῶν ἀλγούντων μερῶν. ἀπενέγκαντες δ' εἰς τὴν
 Ἀλεξάνδρειαν ἐδώρησαντο Ἰππὸ βασιλεῖ, παρὰδοξον
 θέαμα καὶ τοῖς ἀκούσασιν ἀπιστούμενον. τῆ δ' ἐν-
 δείξ τῆς τροφῆς καταπονήσαντες τὴν ἀλλήν τοῦ
 θηρίου τιθασὸν ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ἐποίησαν, ὥστε ²⁵
 8 θυμαστὴν αὐτοῦ γενέσθαι τὴν ἐξημέρωσιν. ὁ δὲ

δομημένης malim (v. 10) 1 ψόφον om. D ἐποίησαντο Π
 2 δὲ om. D 7 προσπιπασάμενοι Π 12 μετεωρότερον
 codices (corr. Tzetz. Chil. 3, 927) 17 αὐτὸ ante ἐκ co-
 dices, corr. Reiske 25 θηρίου CE, θηρίου τὸν ἀπὸ τῶν
 ὀδόντων ceteri (cf. v. 20).

Πτολεμαῖος τοῖς μὲν κυνηγοῖς τὰς ἀξίας ἀπένειμε
 δωρεάς, τὸν δ' ὄψιν ἔτρεφε τετιθασευμένον καὶ τοῖς
 εἰς τὴν βασιλείαν παραβάλλουσι ξένοις μέγιστον
 παρεχόμενον καὶ παραδοξότατον θέαμα. διόπερ τηλι- 9
 5 κούτου μεγέθους ὕφους εἰς ὄψιν κοινὴν κατηντη-
 κότος οὐκ ἄξιον ἀπιστεῖν τοῖς Αἰθίοψιν οὐδὲ μῦθον
 ὑπολαμβάνειν τὸ θρυλούμενον ὑπ' αὐτῶν. ἀποφαί-
 νονται γὰρ ὁρᾶσθαι κατὰ τὴν χώραν αὐτῶν ὕφεις
 τηλικούτους τὸ μέγεθος ὥστε μὴ μόνον βοῦς τε καὶ
 10 ταύρους καὶ τῶν ἄλλων ζώων τὰ τηλικαῦτα τοῖς
 ὄγκοις ἀναλίσκειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐλέφασιν εἰς ἀλκὴν
 συνίστασθαι, καὶ διὰ μὲν τῆς σπείρας ἐμπλεκο-
 μένους τοῖς σκέλεσιν ἐμποδίζειν τὴν κατὰ φύσιν
 κίνησιν, τὸν δ' ἀυχένα μετεωρίζοντας ὑπὲρ τὴν
 15 προβοσκίδα τὴν κεφαλὴν ἐναντίαν ποιεῖν τοῖς τῶν
 ἐλεφάντων ὄμμασι, διὰ δὲ τοῦ πυρωποῦ τῶν ὀφθαλ-
 μῶν ἀστραπῇ παραπλησίας τὰς λαμπηδόνας προβάλ-
 λοντας ἀποτυφλοῦν τὴν ὄρασιν, καὶ σφήλαντας ἐπὶ
 τὴν γῆν σαρκοφαγεῖν τὰ χειρωθέντα τῶν ζώων.
 20 Διευκρινηκότες δ' ἔρχονται τὰ περὶ τὴν Αἰθιο-
 πίαν καὶ Τρωγλοδυτικὴν καὶ τὴν ταύταις συνάπτου- 38
 σαν μέχρι τῆς διὰ καῦμα ἀοικήτου, πρὸς δὲ ταύταις
 περὶ τῆς παραλίας τῆς παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν θάλατταν
 καὶ τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος τὸ πρὸς μεσημβρίαν
 25 κεκλιμένον, περὶ τοῦ καταλελειμμένου μέρους, λέγω
 δὲ τοῦ Ἀραβίου κόλπου, ποιησόμεθα τὴν ἀναγρα-
 φήν, τὰ μὲν ἐκ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ βασιλικῶν

14 ὑπὲρ Reiske, ὑπὸ codices 17 παραπλησίως codi-
 ces, corr. Dind. προσβάλλοντας II 23 παρὰ] περὶ II
 26 δὲ] δὴ CF.

ὑπομνημάτων ἐξειληφότες, τὰ δὲ παρὰ τῶν αὐτοπτῶν
 2 πεπυσμένοι. τοῦτο γὰρ τὸ μέρος τῆς οἰκουμένης
 καὶ τὸ περὶ τὰς Βρεττανικὰς νήσους καὶ τὴν ἄρκτον
 ἤμιστα πέπτωκεν ὑπὸ τὴν κοινὴν ἀνθρώπων ἐπί-
 γνωσίαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν πρὸς ἄρκτον κεκλιμέ- 5
 νων μερῶν τῆς οἰκουμένης τῶν συναπτόντων τῇ διὰ 205
 ψυχῆς ἀοικήτῳ διεξιμεν, ὅταν τὰς Γαῖου Καίσαρος
 3 πράξεις ἀναγράψωμεν· οὗτος γὰρ τὴν Ῥωμαίων ἡγε-
 μονίαν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη πορρωτάτω προβιβάσας
 πάντα τὸν πρότερον ἀγνοούμενον τόπον ἐποίησε 10
 4 πεσεῖν εἰς σύνταξιν ἱστορίας· ὁ δὲ προσαγορευόμε-
 νος Ἀράβιος κόλπος ἀνεστόμωται μὲν εἰς τὸν κατὰ
 μεσημβρίαν κείμενον ὠκεανόν, τῷ μήκει δ' ἐπὶ
 πολλοὺς πᾶνυ παρήκων σταδίων τὸν μυχὸν ἔχει
 περιοριζόμενον ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς Ἀραβίας καὶ Τρω- 15
 γλοδυτικῆς. εὐρος δὲ κατὰ μὲν τὸ στόμα καὶ τὸν
 μυχὸν ὑπάρχει περὶ ἑκαίδεκα σταδίων, ἀπὸ δὲ
 Πανόρμου λιμένος πρὸς τὴν ἀντιπέρας ἡπειρον μα-
 κρᾶς νεῶς διαγμὸν ἡμερήσιον. τὸ δὲ μέγιστόν ἐστι
 διάστημα κατὰ τὸ Τύρκαιον ὕρος καὶ Μακαρίαν 20
 νήσον πελαγίαν, ὡς ἂν τῶν ἡπείρων οὐχ ὀρωμένων
 5 ἀπ' ἀλλήλων. ἀπὸ δὲ τούτου τὸ πλάτος αἰεὶ μᾶλλον
 συγκλείεται καὶ τὴν συναγωγὴν ἔχει μέχρι τοῦ στό-
 ματος. ὁ δὲ παράπλους αὐτοῦ κατὰ πολλοὺς τόπους
 ἔχει νήσους μακρὰς, στενοὺς μὲν διαδρόμους ἐχούσας, 25
 ῥοῦν δὲ πολλὴν καὶ σφοδρὴν. ἢ μὲν οὖν κεφαλαϊώ-
 δης τοῦ κόλπου τούτου θέσις ὑπάρχει τοιαύτη.

17 ἀπὸ δὲ — 22 ἀλλήλων om. AD 20 Τύρκαιον]
 Ταυρικόν f. cf. 41, 1 Μακαρίαν δυσπελάγιον G, Μαριάν-
 δης πελάγιον E, Μαρίαν δυσπελαγίαν CF; corr. Stroth.

ἡμεῖς δ' ἀπὸ τῶν ἐσχάτων [τούτου] τοῦ μυχοῦ τό- 6
 πων ἀρξάμενοι τὸν ἐφ' ἐκάτερα τὰ μέρη παράπλουν
 τῶν ἠπείρων καὶ τὰς ἀξιολογωτάτας κατ' αὐτὰς
 ιδιότητας διεξιμεν· πρῶτον δὲ ληψόμεθα τὸ δεξιὸν
 5 μέρος, οὗ τὴν παραλίαν τῶν Τρωγλοδυτῶν ἔθνη
 νέμεται μέχρι τῆς ἐρήμου.

Ἀπὸ πόλεως τοίνυν Ἀρσινόης κομιζομένοις παρὰ 39
 τὴν δεξιάν ἠπείρου ἐκπίπτει κατὰ πολλοὺς τόπους
 ἐκ πέτρας εἰς θάλατταν ὕδατα πολλά, πικρᾶς ἀλ-
 10 μυρίδος ἔχοντα γεῦσιν. παραδραμόντι δὲ τὰς πηγὰς
 ταύτας ὑπέρεκται μεγάλου πεδίου μιτῶδη χροάν
 ἔχον ὄρος καὶ τὴν ὄρασιν τῶν ἐπὶ πλέον ἀτενι-
 ζόντων εἰς αὐτὸ λυμαινόμενον. ὑπὸ δὲ τὰς ἐσχα-
 15 τιάς τῆς ὑπαρείας κεῖται λιμὴν σκολιδὸν ἔχων τὸν
 εἴσπλουν, ἐπώνυμος Ἀφροδίτης. ὑπέρεκνεται δὲ τού- 2
 τον νῆσοι τρεῖς, ὧν δύο μὲν πλήρεις εἰσὶν ἐλαιῶν
 καὶ σύσκιοι, μία δὲ λειπομένη τῷ πλήθει τῶν προ-
 ειρημένων δένδρων, πλήθος δ' ἔχουσα τῶν ὀνομαζο-
 μένων μελεαγρίδων. μετὰ δὲ ταῦτα κόλπος ἐστὶν 3
 20 εὐμεγέθης ὁ καλούμενος Ἀκάθαρτος, καὶ πρὸς αὐτῷ
 βαθεῖα καθ' ὑπερβολὴν χειρόνησος, ἧς κατὰ τὸν
 ἀρχένα στενὸν ὄντα διακομίζουσι τὰ σκάφη πρὸς
 τὴν ἀντιπέρας θάλατταν. παρακομισθέντι δὲ τοὺς 4
 25 τόπους τούτους κεῖται νῆσος πελαγία μὲν τῷ δια-
 στήματι, τὸ δὲ μῆκος εἰς ὀγδοήκοντα σταδίους παρ-
 εκτείνουσα, καλουμένη δὲ Ὀφιώδης, ἣ τὸ μὲν

1 τούτου del. Dind. 5 μέρος] τῶν Τρωγλοδυτῶν add. CD
 11 ταύτας Eichstädt, αὐτὰς cod. 12 πλειόνων DF ἐνατενι-
 ζόντων B 17 σύσκιοι] σύσκων C 21 ἧς om. II 22 διακο-
 μίζουσα DF 26 δὲ] μὲν DF.

παλαιὸν ὑπῆρχε πλήρης παντοδαπῶν καὶ φοβερῶν 206
 ἐρπετῶν, ἀφ' ὧν καὶ ταύτης ἔτυχε τῆς προσηγορίας,
 ἐν δὲ τοῖς μεταγενεστέροις χρόνοις ὑπὸ τῶν κατὰ
 τὴν Ἀλεξάνδρειαν βασιλέων οὕτως ἐξημερώθη φιλο-
 τίμως ὥστε μηδὲν ἔτι κατ' αὐτὴν ὀρᾶσθαι τῶν 5
 5 προὑπαρξάντων ζώων. οὐ παραλείπτεον δ' ἡμῖν
 οὐδὲ τὴν αἰτίαν τῆς περὶ τὴν ἡμέρωσιν φιλοτιμίας.
 εὐρίσκεται γὰρ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ τὸ καλούμενον
 τοπάξιον, ὅπερ ἔστι λίθος διαφανόμενος ἐπιτερ-
 πής, ὑάλῳ παρεμφερῆς καὶ θαυμαστὴν ἔγχρυσον 10
 6 πρόσοψιν παρεχόμενος. διόπερ ἀνεπίβατος τοῖς ἄλ-
 λοις τηρεῖται, θανατουμένον παντὸς τοῦ προσπλεύ-
 σαντος ὑπὸ τῶν καθεσταμένων ἐπ' αὐτῆς φυλάκων.
 οὗτοι δὲ τὸν ἀριθμὸν ὄντες ὀλίγοι βίον ἔχουσιν
 ἀτυχή. ἵνα μὲν γὰρ μηδεὶς λίθος διακλαπῆ, πλοῖον 15
 οὐκ ἀπολείπεται τὸ παράπαν ἐν τῇ νήσῳ· οἱ δὲ
 παραπλέοντες αὐτὴν διὰ τὸν ἀπὸ τοῦ βασιλέως φόβον
 πόρρωθεν παραθέουσι· τροφαὶ δὲ αἱ μὲν παρακομι-
 ζόμεναι ταχέως ἐκλείπουσιν, ἕτεραι δ' ἔγχωριοὶ τὸ
 7 σύνολον οὐχ ὑπάρχουσι. διόπερ ὅταν τῶν σιτίων 20
 ὀλίγα καταλείπηται, κἀθιγνται πάντες οἱ κατὰ τὴν
 κώμην προσδεχόμενοι τὸν τῶν κομιζόντων τὰς τρο-
 φὰς κατάπλουν· ὧν βραδυνόντων εἰς τὰς ἐσχάτας
 8 ἐλπίδας συστέλλονται. ὁ δὲ προειρημένος λίθος
 φνόμενος ἐν ταῖς πέτραις τὴν μὲν ἡμέραν διὰ τὸ 25
 πυῖνος οὐχ ὀρᾶται, κρατούμενος ὑπὸ τοῦ περὶ τὸν
 ἥλιον φέγγους, τῆς δὲ νυκτὸς ἐπιγινομένης ἐν σκοτίῃ
 διαλάμπει καὶ πόρρωθεν δηλὸς ἔστιν ἐν ᾧ ποτ' ἂν

5 ὥστε] ὡς II   13 ἐπ' αὐτῆς Hertlein, ὑπ' αὐτῶν
 libri   16 καταλείπεται C   28 δῆλον CF.

ἢ τόπων. οἱ δὲ νησοφύλακες κλήρω διηρημένοι τοὺς 9
τόπους ἐφεδρεύουσι, καὶ τῷ φανέντι λίθῳ περιτι-
θέασι σημεῖον χάριν ἄγγος τηλικούτου ἡλίκον ἂν
ἢ τὸ μέγεθος τοῦ στίλβοντος λίθου· τῆς δ' ἡμέρας
5 περιούτες περιτέμνουσι τὸν σημειωθέντα τόπον τῆς
πέτρας, καὶ παραδιδόασι τοῖς διὰ τῆς τέχνης δυνα-
μένοις ἐκλεάινειν τὸ παραδοθὲν οἰκείως.

Παραπλεύσαντι δὲ τούτους τοὺς τόπους πολλὰ 40
μὲν Ἰχθυοφάγων ἔθνη κατοικεῖ τὴν παράλιον, πολ-
10 λοὶ δὲ νομάδες Τρωγλοδύται. πρὸς δὲ τούτοις ὕρη
παντοῖα ταῖς ιδιότησιν ὑπάρχει μέχρι λιμένος τοῦ
προσαγορευθέντος σωτηρίας, ὃς ἔτυχε τῆς ὀνομα-
σίας ταύτης ἀπὸ τῶν πρώτων πλευσάντων Ἑλλή-
νων καὶ διασωθέντων. ἀπὸ δὲ τούτων τῶν μερῶν 2
15 ἄρχεται συναγωγὴν λαμβάνειν ὁ κόλπος καὶ τὴν
ἐπιστροφὴν ἐπὶ τὰ κατὰ τὴν Ἀραβίαν μέρη ποιεί-
σθαι. καὶ τὴν φύσιν δὲ τῆς χώρας καὶ θαλάττης
ἀλλοίαν εἶναι συμβέβηκε διὰ τὴν ιδιότητα τῶν τό-
πων· ἢ τε γὰρ ἡπειρος ταπεινὴ καθορᾶται, μηδα- 3
20 μόθεν ἀναστήματος ὑπερκειμένου, ἢ τε θάλαττα
207 τεναγώδης οὕσα τὸ βάθος οὐ πλέον εὐρίσκειται τριῶν
ὄργυιῶν, καὶ τῇ χροῇ παντελῶς ὑπάρχει χλωρὰ. τοῦτο
δ' αὐτῇ φασὶ συμβαίνειν οὐ διὰ τὸ τὴν τῶν ὕργων
φύσιν εἶναι τοιαύτην, ἀλλὰ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ δια-
25 φαινομένου καθ' ὕδατος μνίου καὶ φύκους. ταῖς 4
μὲν οὖν ἐπικώποις τῶν νεῶν εὐθετός ἐστὶν ὁ τό-
πος, κλύδωνα μὲν οὐκ ἐκ πολλοῦ κυλίαν διαστή-
ματος, θήραν δ' ἰχθύων ἄπλατον παρεχόμενος· αἱ

9 ἔθνη Ἰχθυοφάγων vulg. 12 σωτηρίας C 28 θήραν —
ἄπλατον] θήρας — ἀπλάτους AB.

δὲ τοὺς ἐλέφαντας διάγουσαι, διὰ τὰ βάρη βαθύ-
 πλοι καθεστῶσαι καὶ ταῖς κατασκευαῖς ἐμβριθεῖς,
 μεγάλους καὶ δεινοὺς ἐπιφέρουσι κινδύνους τοῖς ἐν
 5 αὐταῖς πλέουσι. διάρσει γὰρ ἰστίων θέουσαι καὶ
 διὰ τὴν τῶν πνευμάτων βίαν πολλάκις νυκτὸς ὠθού- 5
 μεναι, ὅτε μὲν πέτραις προσπεσοῦσαι ναυαγοῦσι,
 ποτὲ δ' εἰς τεναγῶδεις ἰσθμοὺς ἐμπίπτουσιν· οἱ δὲ
 ναῦται παρακαταβῆναι μὲν ἀδυνατοῦσι διὰ τὸ πλέον
 εἶναι τὸ βάθος ἀνδρομήκους, διὰ δὲ τῶν κοντῶν
 τῷ σκάφει βοηθοῦντες ὅταν μηδὲν ἀνώσωιν, ἐκβάλ- 10
 λουσιν ἅπαντα πλὴν τῆς τροφῆς· οὐδ' οὕτω δὲ τῆς
 ἀποστροφῆς τυγχάνοντες εἰς μεγάλην ἀπορίαν ἐμπί-
 πτουσι διὰ τὸ μήτε νῆσον μήτ' ἄκραν ἠπειροῦ μήτε
 ναῦν ἐτέραν πλησίον ὑπάρχουσαν δρᾶσθαι· ἄξενοι
 γὰρ παντελῶς οἱ τόποι καὶ σπανίους ἔχοντες τοὺς 15
 6 ναυσὶ διακομιζομένους. χωρὶς δὲ τούτων τῶν κακῶν
 ὁ κλύδων ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ τῷ κύτει τῆς νεῶς τοσοῦτο
 πλῆθος ἄμμου προσβάλλει καὶ συσσωρεύει παρα-
 δόξως ὥστε τὸν κύκλω τόπον περιχώννυσθαι καὶ τὸ
 σκάφος ὥσπερ ἐπίτηδες ἐνδεσμεύεσθαι τῇ χέρσῳ. 20
 7 οἱ δὲ τούτῳ τῷ συμπτώματι περιπεσόντες τὸ μὲν
 πρῶτον μετρίως ὀδύρονται πρὸς κωφὴν ἐρημίαν,
 οὐ παντελῶς [μὲν] ἀπεγνωκότες [εἰς τέλος] τὴν σω-
 τηρίαν· πολλάκις γὰρ τοῖς τοιούτοις ἐπιφανεῖς ὁ
 τῆς πλημυρίδος κλύδων ἐξῆρεν εἰς ὕψος, καὶ τοὺς 25
 ἐσχάτως κινδυνεύοντας ὥσπερ εἰ θεὸς ἐπιφανεῖς διε-

1 βαθύπλοιοι D, βαθύπλωροι CF¹, βαθύπλευροι F²
 6 ὅτε] ποτὲ Π 10 ἀνώσωιν Π 12 ἀποστροφῆς Wesse-
 ling, τροφῆς codices, σωτηρίας Dind. 15 σπανίως CDF
 17 χρόνῳ] τῷ χρόνῳ CF 23 μὲν DF, δὲ C; del. Dind.
 εἰς τέλος del. Dind.

φύλαξεν· ὅταν δὲ ἀπὸ μὲν τῶν θεῶν ἢ προειρη-
 μένη μὴ παρακολουθήσῃ βοήθεια, τὰ δὲ τῆς τροφῆς
 λίπη, τοὺς μὲν ἀσθενεστέρους οἱ κατισχύοντες ἐκ-
 βάλλουσιν εἰς θάλατταν, ὅπως τοῖς ὀλίγοις τὰ λει-
 5 πόμεια τῶν ἀναγκαίων πλείονας ἡμέρας ἀντέχη,
 πέρας δὲ πάσας τὰς ἐλπίδας ἐξαλείψαντες ἀπόλλυν-
 ται πολὺ χεῖρον τῶν προαποθανόντων· οἱ μὲν γὰρ
 ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ τὸ πνεῦμα τῆ δούσῃ φύσει πάλιν
 ἀπέδωκαν, οἱ δ' εἰς πολλὰς ταλαιπωρίας καταμερι-
 10 σάντες τὸν θάνατον πολυχρονίους τὰς συμφορὰς
 ἔχοντες τῆς τοῦ βίου καταστροφῆς τυγχάνουσι. τὰ 8
 δὲ σκάφη ταῦτα τῶν ἐπιβατῶν οἰκτρῶς στερηθέντα,
 208 καθάπερ τινὰ κενοτάφια, διαμένει πολὺν χρόνον
 πανταχόθεν περιχωρῶμενα, τοὺς δ' ἴστους καὶ τὰς
 15 κεραίας μετεώρους ἔχοντα πρόρωθεν τοὺς ὄρνυθας
 εἰς οἶκτον καὶ συμπάθειαν ἔργει τῶν ἀπολωλότων
 πρόσταγμα γὰρ ἐστὶ βασιλέως ἔαν τὰ τοιαῦτα συμ-
 πτώματα τοῖς πλέουσι διασημαίνειν τοὺς τὸν ὄλε-
 θρον περιποιοῦντας τόπους. παρὰ δὲ τοῖς πλησίον 9
 20 κατοικοῦσιν Ἰχθυοφάγοις παραδέδοται λόγος, ἐκ προ-
 γόνων ἔχων φυλαττομένην τὴν φήμην, ὅτι μεγάλης
 τινὸς γενομένης ἀμπώτεως ἐγεώθη τοῦ κόλπου πᾶς
 ὁ τόπος ὁ τὴν γλωρὰν ἔχων τοῦ τύπου πρόσοψιν,
 μεταπεσούσης τῆς θαλάττης εἰς τὰναντία μέρη, καὶ
 25 φανείσης τῆς ἐπὶ τῷ βυθῷ χέρσου πάλιν ἐπελθοῦ-
 σαν ἐξαίσιον πλήμην ἀποκαταστῆσαι τὸν πόρον εἰς
 τὴν προὔπαρχουσαν τάξιν.

9 ἀνταπέδωκαν II 18 διασημᾶναι II 21 φωνήν DF 22 ἐγενήθη II πᾶς] ξηρὸς πᾶς F 23 τύπου Eichstädt, τόπον libri 24 καὶ φ.] φ. δὲ vulg. 25 ἐπι] ἐν D 26 πλήμην] πλημμύραν D, πλήμην καὶ πλημμύραν C.

41 Ἀπὸ δὲ τούτων τῶν τόπων τὸν μὲν ἀπὸ Πτο-
 λεμαῖδος παράπλου ἕως τῶν Ταύρων ἀκρωτηρίων
 προειρηκάμεν, ὅτε Πτολεμαίου τὴν τῶν ἐλεφάντων
 θήραν ἀπηγγείλαμεν· ἀπὸ δὲ τῶν Ταύρων ἐπιστρέ-
 φει μὲν ἡ παράλιος πρὸς τὰς ἀνατολάς, κατὰ δὲ 5
 τὴν θερυνὴν τροπὴν αἱ σκιάι πίπτουσι πρὸς με-
 σημβρίαν ἐναντίως ταῖς παρ' ἡμῶν ἄχρι πρὸς ὄραν
 2 δευτέραν. ἔχει δὲ καὶ ποταμοὺς ἢ χώρα, θέοντας
 ἐκ τῶν ὄρων τῶν προσαγορευομένων Ψεβαίων. διεί-
 ληπται δὲ καὶ πεδίοις μεγάλοις φέρουσι μαλάχης 10
 καὶ καρδάμου καὶ φοίνικος ἄπιστα μεγέθη· ἐκφέρει
 δὲ καὶ καρποὺς παντοίους, τὴν μὲν γεῦσιν ἔχοντας
 3 νωθράν, ἀγνωστομένους δὲ παρ' ἡμῶν. ἡ δὲ πρὸς
 τὴν μεσόγειον ἀνατείνουσα πλήρης ἐστὶν ἐλεφάν-
 των καὶ ταύρων ἀγρίων καὶ λεόντων καὶ πολλῶν 15
 ἄλλων παντοδαπῶν θηρίων ἀλκίμων. ὁ δὲ πόρος
 νήσοις διείληπται καρπὸν μὲν οὐδένα φερούσας
 ἡμερον, ἐκτρεφούσας δ' ὀρνέων ἴδια γένη καὶ ταῖς
 4 προσόψεσι θαυμαστά. ἡ δ' ἐξῆς θάλαττα βαθεῖα
 παντελῶς ἐστὶ, καὶ κήτη φέρει παντοδαπὰ παρὰ- 20
 δοξα τοῖς μεγέθεσιν, οὐ μέντοι λυποῦντα τοὺς ἀν-
 θρώπους, ἐὰν μὴ τις ἀκουσίως αὐτῶν ταῖς λοφιαῖς
 περιπέσῃ· οὐ δύνανται γὰρ διώκειν τοὺς πλείοντας,
 ὡς ἂν κατὰ τὴν ἐκ τῆς θαλάττης ἄρσιν ἀμαυρου-
 μένων αὐτοῖς τῶν ὀμμάτων ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸν ἥλιον 25
 φέγγους. ταῦτα μὲν οὖν τὰ μέρη τῆς Τρωγλοδυτι-

2 et 4 ταυρικῶν D cf. 38, 4 9 Θεβαίων D 12 δὲ
 καί] δὲ vulg. 16 παντοδαπῶν θηρίων ἀλκίμων] ἀλκίμων
 ζώων II πόρος] τόπος D 20 παντοδαπὰ φέρει vulg.
 24 ἐκ add. Wess. 26 τρωγλοδυτικῆς D.

κῆς ἔσχατα γνωρίζεται, περιγραφόμενα ταῖς ἄκραις
 ἃς ὀνομάζουσι Ψεβαίας.

Τὸ δ' ἄλλο μέρος τῆς ἀντιπέρας παραλίου τὸ 42
 προσκεκλιμένον Ἀραβία πάλιν ἀναλαμβάνοντες ἀπὸ τοῦ
 5 μυχῷ διεξιμεν. οὗτος γὰρ ὀνομάζεται Ποσειδεῖον,
 ἰδρυσμένον Ποσειδῶνι πελαγίῳ βωμὸν Ἀρίστωνος
 τοῦ πεμφθέντος ὑπὸ Πτολεμαίου πρὸς κατασκοπὴν
 τῆς ἕως ἠκείνου παρηκούσης Ἀραβίας. ἐξῆς δὲ 2
 τοῦ μυχῷ τόπος ἐστὶ παραθαλάττιος ὁ τιμώμενος
 10 ὑπὸ τῶν ἐγγωρίων διαφερόντως διὰ τὴν εὐχρησίαν
 τὴν ἐξ αὐτοῦ. οὗτος δ' ὀνομάζεται μὲν Φοινικῶν,
 ἔχει δὲ πλῆθος τούτου τοῦ φυτοῦ πολύκαρπον καθ'
 ὑπερβολὴν καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ τρυφήν διαφέ-
 ρον. πᾶσα δ' ἡ σύνεγγυς χώρα σπανίζει ναματιαίων 3
 15 ὕδατων καὶ διὰ τὴν πρὸς μεσημβρίαν ἔγκλισιν ἐμ-
 πυρος ὑπάρχει· διὸ καὶ τὸν κατάφυτον τόπον, ἐν
 ἀπανθρώποτάτοις ὄντα μέρεσι καὶ χορηγοῦντα τὰς
 τροφάς, εἰκότως οἱ βάρβαροι καθιερώκασιν. καὶ γὰρ
 ὕδατος οὐκ ὀλίγαι πηγαὶ καὶ λιβάδες ἐκπίπτουσιν
 20 ἐν αὐτῷ, ψυχρότητι χιόνος οὐδὲν λειπόμεναι· αὐταὶ
 δ' ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη τὰ κατὰ [τὴν] γῆν χλοερά
 ποιοῦσι καὶ παντελῶς ἐπιτερπῆ [τὸν τόπον]. ἔστι 4
 δὲ καὶ βωμὸς ἐκ στερεοῦ λίθου παλαιὸς τοῖς χρό-
 νοῖς, ἐπιγραφὴν ἔχων ἀρχαίοις γράμμασιν ἀγνώστοις.
 25 ἐπιμέλονται δὲ τοῦ τεμένου ἀνήρ καὶ γυνή, διὰ
 βίου τὴν ἰερωσύνην ἔχοντες. μακρόβιοι δ' εἰσὶν οἱ

1 παραγραφόμενα DF 2 ψεβάρης II 5 Ποσειδεῖον
 DF 10 ὑπό] μὲν ὑπό vulg. διὰ AB, διὰ τε D, πρὸς II
 13 τρυφήν] διατροφὴν II διάφορον vulg. 21 ἐφ' ἑκά-
 τερον μέρος CF τὴν om. D; τῆς γῆς II 22 τὸν τόπον
 om. CF 26 μακρόβιοι] μακροὶ CF.

τῆδε κατοικοῦντες, καὶ τὰς κοίτας ἐπὶ τῶν δένδρων
 5 ἔχουσι διὰ τὸν ἀπὸ τῶν θηρίων φόβον. παραπλευ-
 σαντι δὲ τὸν Φοινικῶνα πρὸς ἀκρωτηρίῳ τῆς ἠπει-
 ρου νῆσός ἐστιν ἀπὸ τῶν ἐκυλιζομένων ἐν αὐτῇ
 ζώων Φωκῶν νῆσος ὀνομαζομένη· τοσοῦτο γὰρ πλῆ- 5
 θος τῶν θηρίων τούτων ἐνδιατρίβει τοῖς τόποις
 ὥστε θαυμάζειν τοὺς ἰδόντας. τὸ δὲ προκείμενον
 ἀκρωτήριον τῆς νήσου κεῖται κατὰ τὴν καλουμένην
 Πέτραν καὶ τὴν Παλαιστίνην [τῆς Ἀραβίας]· εἰς
 γὰρ ταύτην τὸν τε λίβανον καὶ ἄλλα φορτία τὰ 10
 πρὸς εὐωδίαν ἀνήκοντα κατάγουσιν, ὡς λόγος, ἐκ
 τῆς ἄνω λεγομένης Ἀραβίας οἱ τε Γερραῖοι καὶ
 Μιναῖοι.

43 Τὴν δ' ἐξῆς παραθαλάττιον τὸ μὲν παλαιὸν 210
 ἐνέμοντο Μαριανῖται, μετὰ δὲ ταῦτα Γαρινδανεῖς, 15
 ὄντες πλησιόχωροι. τὴν δὲ χώραν κατέσχον τοιφῶδέ
 τιμι τρόπῳ· ἐν τῷ πρόσθεν λεχθέντι Φοινικῶνι
 συντελουμένης πανηγύρεως πενταετηρικῆς ἐφοίτων
 πανταχόθεν οἱ περίοικοι, καμήλων εὖ τεθραμμένων
 ἑκατόμβας τοῖς ἐν τῷ τεμένει θεοῖς θύσοντες, ὁμοίως 20
 δὲ καὶ τῶν ὑδάτων τῶν ἐξ αὐτοῦ κομιοῦντες εἰς
 τὰς πατρίδας διὰ τὸ παραδίδοσθαι τοῦτο τὸ ποτὸν
 παρασκευάζειν τοῖς προσενεγκαμένοις τὴν ὑγίειαν.
 2 διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας τῶν Μαριανιτῶν κατα-
 τησάντων εἰς τὴν πανήγυριν, οἱ Γαρινδανεῖς τοὺς 25
 μὲν ἀπολελειμμένους ἐν τῇ χώρᾳ κατασφάζαντες,

3 Φοινικοῦντα codices 9 τῆς Ἀραβίας delevi (ut
 Agath.), post Πέτραν inseruit Salmasius 13 Μιναῖοι
 codices 15 μαριανεῖς D, γαρινεῖς C, νεαρίνες F (cf. v. 24)
 γαρινδάνεις C (= v. 25) 24 μαριανιτῶν D, μαριανητῶν Π.

τοὺς δ' ἐκ τῆς πανηγύρεως ἐπανιόντας ἐνεδρεύσαν-
 τες διέφθειραν, ἐρημώσαντες δὲ τὴν χώραν τῶν
 οἰκητόρων κατεκληρούχησαν πεδία καρποφόρα καὶ
 νομὰς τοῖς κτήνεσι δαψιλεῖς ἐκτρέφοντα. αὕτη δ' 3
 5 ἡ παράλιος λιμένας μὲν ὀλίγους ἔχει, διείληπται δ'
 ὕρεσι πυκνοῖς καὶ μεγάλοις, ἐξ ὧν παντοίας ποικι-
 λίας χρωμάτων ἔχουσα θαυμαστὴν παρέχεται θεῶν
 τοῖς παραπλεύουσι. παραπλεύσαντι δὲ ταύτην τὴν 4
 χώραν ἐκδέχεται κόλπος Αἰαιανίτης, περιοικούμενος
 10 πολλαῖς κώμαις Ἀράβων τῶν προσαγορευομένων
 Ναβαταίων. οὗτοι δὲ πολλὴν μὲν τῆς παραλλοῦ
 νέμονται, οὐκ ὀλίγην δὲ καὶ τῆς εἰς μεσόγειον ἀνη-
 κούσης χώρας, τὸν τε λαὸν ἀμύθητον ἔχοντες καὶ
 θρημμάτων ἀγέλας ἀπίστους τοῖς πλήθεσιν. οὐ τὸ 5
 15 μὲν παλαιὸν ἐξῆγον δικαιοσύνη χρώμενοι καὶ ταῖς
 ἀπὸ τῶν θρημμάτων τροφαῖς ἀρκοῦμενοι, ὕστερον
 δὲ τῶν ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας βασιλέων πλωτῶν τοῖς
 ἐμπόροις ποιησάντων τὸν πόρον τοῖς τε ναυαγοῦσιν
 ἐπετίθεντο καὶ ληστρικὰ σκάφη κατασκευάζοντες ἐλή-
 20 στευον τοὺς πλείοντας, μιμούμενοι τὰς ἀγριότητας
 καὶ παρανομίας τῶν ἐν τῷ Πόντῳ Ταύρων· μετὰ δὲ
 ταῦτα ληφθέντες ὑπὸ τετραρικῶν σκαφῶν πελάγιοι
 προσσηκόντως ἐκολάσθησαν. μετὰ δὲ τούτους τοὺς 6
 τόπους ὑπάρχει χώρα πεδιάς κατάρρυτος, ἐκτρέφουσα
 διὰ τὰς πάντη διαρρεούσας πηγὰς ἄγρωστιν καὶ
 25 μηδίκην, ἔτι δὲ λωτῶν ἀνδρομήμη. διὰ δὲ τὸ πλῆ-
 θος καὶ τὴν ἀρετὴν τῆς νομῆς οὐ μόνον κτηνῶν

6 ποιηλίας D, ὄφελείας II   9 Αἰαιανίτης Agath.]
 λαινίτης D, λαιρίτης F, ἀλαινίτης C   15 διῆγον Cobet,
 διεξῆγον malim.

παντοδαπῶν ἀμύθητον ἐκτρέφει πλῆθος, ἀλλὰ καὶ
καμήλους ἀγρίας, ἔτι δ' ἐλάφους καὶ δορκάδας.
7 πρὸς δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐντρεφομένων ζῴων φοι-
τῶσιν ἐκ τῆς ἐρήμου λεόντων καὶ λύκων καὶ παρ-
δάλεων ἀγέλαι, πρὸς ἃς οἱ κτηνοτροφοῦντες ἀναγκά- 5
ζονται καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ θηριομαχεῖν 211
ὑπὲρ τῶν θρεμμάτων· οὕτω τὸ τῆς χώρας εὐτύχημα
τοῖς κατοικοῦσιν ἀτυχίας αἴτιον γίνεται διὰ τὴν
φύσιν ὡς ἐπίπαν τοῖς ἀνθρώποις μετὰ τῶν ἀγαθῶν
διδόναι τὰ βλάπτοντα. 10

44 Παραπλεύσαντι δὲ τὰ πεδία ταῦτα κόλπος ἐκ-
δέχεται παράδοξον ἔχων τὴν φύσιν. συννεύει μὲν
γὰρ εἰς τὸν μυχὸν τῆς χώρας, τῷ μήκει δ' ἐπὶ στα-
δίου πεντακοσίου παρεκτείνεται, περικλειόμενος
δὲ κρημνοῖς θαυμασίους τὸ μέγεθος σκολιδὸν καὶ 15
δυσέξιτον ἔχει τὸ στόμα· ἀλιτενοῦς γὰρ πέτρως τὸν
εἰσπλοῦν διαλαμβανούσης οὐτ' εἰσπλεῦσαι δυνατὸν
2 ἐστὶν εἰς τὸν κόλπον οὐτ' ἐκπλεῦσαι. κατὰ δὲ τὰς
τοῦ ῥοῦ προσπτώσεις καὶ τὰς τῶν ἀνέμων μετα-
βολὰς ὁ κλύδων προσπίπτων τῇ ραχίᾳ καχλάζει καὶ 20
τραχύνεται πάντη περὶ τὴν παρήκουσαν πέτραν. οἱ
δὲ τὴν κατὰ τὸν κόλπον χώραν νεμόμενοι, Βανιζο-
μενεῖς ὀνομαζόμενοι, τὰς τροφὰς ἔχουσι κυνηγοῦν-
τες καὶ σαρκοφαγοῦντες τὰ χερσαῖα ζῷα. ἰερὸν δ'
ἀγιώτατον ἴδρυνται, τιμώμενον ὑπὸ πάντων Ἀράβων 25
3 περιττότερον. ἐξῆς δὲ τῇ προειρημένῃ παραλίᾳ νῆσοι
τρεις ἐπίκεινται, λιμένας ποιῶσαι πλείους. καὶ τού-
των τὴν μὲν πρώτην ἱστοροῦσιν ὑπάρχειν ἰερὸν

3 ἐντρεφομένων F 16 δυσδιεξιτητον CF 22 Βανιζο-
μενεῖς C 26 δὲ] δ' ἐν D 26 παράλιοι II.

Ἴσιδος, ἔρημον οὔσαν, παλαιῶν δ' οἰκιῶν ἔχειν
 λιθίνας ὑποστάθμας καὶ στήλας γράμμασι βαρβαρι-
 κοῖς κεχαραγμένας· ὁμοίως δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἐρήμους
 ὑπάρχειν· πάσας δ' ἐλαίαις καταπεφυτεῦσθαι δια-
 5 φόροις τῶν παρ' ἡμῖν. μετὰ δὲ τὰς νήσους ταύτας 4
 αἰγιαλὸς παρήκει κρημνώδης καὶ δυσπαράπλους ἐπὶ
 σταδίουσιν ὡς χιλίοισιν· οὔτε γὰρ λιμὴν οὔτε σάλος
 ἐπ' ἀγκύρας ὑπόκειται τοῖς ναυτίλοις, οὐδ' ἡλιή
 δυναμένη τοῖς ἀπορομένοις τῶν πλεόντων τὴν
 10 ἀναγκαίαν ὑπόδυσιν παρασχέσθαι. ὕψος δὲ ταύτης
 παρὰκειται κατὰ μὲν [τὴν] κορυφὴν πέτρας ἀποτο-
 μάδας ἔχον καὶ τοῖς ὕψεσι καταπληκτικὰς, ὑπὸ δὲ
 τὰς ῥίζας σπιλάδας ὀξείας καὶ πυκνὰς ἐνθαλάττους
 καὶ κατόπιν αὐτῶν φάραγγας ὑποβεβρωμένας καὶ
 15 σκολιάς. συντετραμένων δ' αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας, 5
 καὶ τῆς θαλάττης βάθος ἐχούσης, ὁ κλύδων ποτὲ
 μὲν εἰσπίπτων, ποτὲ δὲ παλισσυστῶν βρόμφω μεγάλῳ
 παραπλήσιον ἤχον ἐξίησι. τοῦ δὲ κλύδωνος τὸ μὲν
 πρὸς μεγάλας πέτρας προσαραττόμενον εἰς ὕψος
 20 ἴσταται καὶ τὸν ἀφρὸν θαυμαστὸν τὸ πλῆθος κατα-
 212 σκευάζει, τὸ δὲ καταπινόμενον κοιλώμασι σπασμὸν
 καταπληκτικὸν παρέχει, ὥστε τοὺς ἀκουσίως ἐγγί-
 σαντας τοῖς τόποις διὰ τὸ δέος οἴονεϊ προαποθνή-
 σκειν. ταύτην μὲν οὖν τὴν παράλιον ἔχουσιν Ἄρα- 6
 25 βες οἱ καλούμενοι Θαμουδηνοί· τὴν δ' ἐξῆς ἐπέχει

1 ἔχει vulg. 4 καταπεφυτεῦσθαι II 6 παρήκει]
 παράκειται D 8 οὐδ' ἡλιή Agath.] οὐδ' ἡλιή codices 11 τὴν
 om. DF 13 ἐνθαλάττους] ὀξείας add. D, κοιλιάδας f.
 15 πρὸς] εἰς II 18 κλύδωνος] κύματος II 19 ἀραττό-
 μενον CF 21 κοιλώμασι Wurm, κοίλωμα libri 22 κατα-
 πληκτικὸν παρέχει D, ποιεῖ καταπληκτικὸν II 25 Θαμου-
 δινοί D.

κόλπος εὐμεγέθης, ἐπικειμένων αὐτῷ νήσων σπορά-
 δων, τὴν πρόσοψιν ἔχουσῶν ὁμοίαν ταῖς καλουμέναις
 Ἐχινάσι νήσοις. ἐκδέχονται δὲ ταύτην τὴν παράλιον
 ἀέριοι θῖνες ἄμμου κατὰ τε τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος,
 7 μέλανες τὴν χροάν. μετὰ δὲ τούτους ὁρᾶται χερρό- 5
 νησος καὶ λιμὴν ἀάλλιστος τῶν εἰς ἱστορίαν πεπτω-
 κῶτων, ὀνομαζόμενος Χαρμοῦθας. ὑπὸ γὰρ κηλήν
 ἐξαίσιον κεκλιμένην πρὸς ζέφυρον κόλπος ἐστὶν οὐ
 μόνον κατὰ τὴν ἰδέαν θαυμαστός, ἀλλὰ καὶ κατὰ
 τὴν εὐχρηστίαν πολὺ τοὺς ἄλλους ὑπερέχων· παρ- 10
 ἤκει γὰρ αὐτὸν ὕψος συνηρεφές, κυκλούμενον παντα-
 χόθειν ἐπὶ σταδίους ἑκατόν, εἰσπλουν δ' ἔχει δίπλε-
 θρον, ναυσὶ δισχιλλίαις ἄκλυστον λιμένα παρεχόμενος.
 8 χωρὶς δὲ τούτων εὐυδρος τ' ἐστὶ καθ' ὑπερβολήν,
 ποταμοῦ μείζονος εἰς αὐτὸν ἐμβάλλοντος, καὶ κατὰ 15
 μέσον ἔχει νῆσον εὐυδρον καὶ δυναμένην ἔχειν
 κηπεύματα. καθόλου δ' ἐμφορέστατός ἐστι τῷ κατὰ
 τὴν Καρχηδόνα λιμένι, προσαγορευομένῳ δὲ Κώθωνι,
 περὶ οὗ τὰς κατὰ μέρος εὐχρηστίας ἐν τοῖς οἰκείοις
 χρόνοις πειρασόμεθα διελθεῖν. ἰχθύων δὲ πλῆθος 20
 ἐκ τῆς μεγάλης θαλάττης εἰς αὐτὸν ἀθροίζεται διὰ
 τε τὴν νηνεμίαν καὶ τὴν γλυκύτητα τῶν εἰς αὐτὸν
 ρεόντων ὑδάτων.

45 Παραπλεύσαντι δὲ τοὺς τόπους τούτους ὕρη
 πέντε διεστημότα ἀλλήλων εἰς ὕψος ἀνατείνει, συν- 25
 αγομέναις ἔχοντα τὰς κορυφὰς εἰς πετρώδη μαστόν,
 παραπλήσιον φαντασίαν ἀποτελοῦντα ταῖς κατ' Αἴ-

1 σποράδην Π 3 ταύτην om. Π 5 χροάν] καθε-
 στῶσαι add. CF ταύτας ὑφορᾶται Π 6 λιμὴν] εἰς αὐτήν
 add. CF 10 ὑπερέχων Π 19 οἰκείοις] ἰδίους Π.

γυπτον πυραμίσιν. ἐξῆς δ' ἐστὶ κόλπος κυκλοτερῆς 2
 μέγαις ἀκρωτηρίοις περιεχόμενος, οὗ κατὰ μέσσην
 τὴν διάμετρον ἀνέστηκε λόφος τραπεζοειδῆς, ἐφ' οὗ
 τρεῖς ναοὶ θαυμαστοὶ τοῖς ὕψεσιν ἐκκοδόμηται θεῶν,
 5 ἀγνοουμένων μὲν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, τιμωμένων δ'
 ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων διαφερόντως. μετὰ δὲ ταῦτα 3
 αἰγιαλὸς παρήκει κάθυγρος, ναματιαίοις καὶ γλυκέσι
 ρείθροις διελημμένος· καθ' ὃν ἐστὶν ὄρος ὀνομαζό-
 μενον μὲν Χαβῖνον, δρυμοῖς δὲ παντοδαποῖς πεπυ-
 10 κνωμένον. τὴν δὲ χέρσον τὴν ἐχομένην τῆς ὀρεινῆς
 νέμονται τῶν Ἀράβων οἱ καλούμενοι Δέβαι. οὗτοι 4
 δὲ καμηλοτροφοῦντες πρὸς ἅπαντα χρόναι τὰ μέ-
 213 ριστα τῶν κατὰ τὸν βίον τῆ τοῦ ζῆου τούτου χρεῖα·
 πρὸς μὲν γὰρ τοὺς πολεμίους ἀπὸ τούτων μάχονται,
 15 τὰς δὲ κομιδὰς τῶν φορτίων ἐπὶ τούτων νατοφο-
 ροῦντες ῥαδίως ἅπαντα συντελοῦσι, τὸ δὲ γάλα
 πίνοντες ἀπὸ τούτων διατρέφονται, καὶ τὴν ὄλην
 χώραν περιπολοῦσιν ἐπὶ τῶν δρομάδων καμήλων.
 κατὰ δὲ μέσσην τὴν χώραν αὐτῶν φέρεται ποταμὸς 5
 20 τοσοῦτο χρυσοῦ καταφέρων ψῆγμα φαινόμενον ὥστε
 κατὰ τὰς ἐμβολὰς τὴν ἰλὸν ἀποφέρεσθαι περιστίλ-
 βουσαν. οἱ δ' ἐγχώριοι τῆς μὲν ἐργασίας τῆς τοῦ
 χρυσοῦ παντελῶς εἰσὶν ἄπειροι, φιλόξενοι δ' ὑπάρ-
 χουσιν, οὐ πρὸς πάντας τοὺς ἀφικνουμένους, ἀλλὰ
 25 πρὸς μόνους τοὺς ἀπὸ Βοιωτίας καὶ Πελοποννήσου
 διὰ τινὰ παλαιὰν ἀφ' Ἡρακλέους οἰκειότητα πρὸς

2 οὗ] ὄν CF   4 ταῖς ὕψεσιν F   5 ὑπὸ τῶν] ἐφ'
 vulg.   8 κατελημμένος codices, corr. Wess.   11 Δεδεβαί
 Agath. 95   12 τὰ om. D   19 τὴν μέσσην vulg.   21 κατὰ]
 περι II   22 εὐεργεσίας F.

τὸ ἔθνος, ἦν μυθικῶς ἑαυτοὺς παρειληφέναι παρὰ
 6 τῶν προγόνων ἱστοροῦσιν. ἡ δ' ἐξῆς χώρα κατοικεῖται μὲν ὑπὸ Ἀράβων Ἀλιλαίων καὶ Γασανδῶν, οὐκ ἔμπυρος οὔσα καθάπερ αἱ πλησίον, ἀλλὰ μαλακαῖς καὶ δασείαις νεφέλαις πολλάκις κατεχομένη· ἐν δὲ τούτων ὕετοί γίνονται καὶ χειμῶνες εὐκαιροὶ καὶ ποιοῦντες τὴν θερινὴν ὥραν εὐκρατον. ἡ τε χώρα πάμπορος ἐστὶ καὶ διάφορος κατὰ τὴν ἀρετὴν, οὐ μὲντοι τυγχάνει τῆς ἐνδεχομένης ἐπιμελείας διὰ τὴν
 7 τῶν λαῶν ἀπειρίαν. τὸν δὲ χρυσὸν εὐρίσκοντες ἐν τοῖς φυσικοῖς ὑπονόμοις τῆς γῆς συνάγουσι πολύν, οὐ τὸν ἐκ τοῦ ψήγματος συντηκόμενον, ἀλλὰ τὸν αὐτοφυῆ καὶ καλούμενον ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ἄπυρον. κατὰ δὲ τὸ μέγεθος ἐλάχιστος μὲν εὐρίσκειται παραπλήσιος πυρῆνι, μέγιστος δὲ οὐ πολὺ
 8 λειπόμενος βασιλικῷ καρύου. φοροῦσι δ' αὐτὸν περὶ τε τοὺς καρποὺς τῶν χειρῶν καὶ περὶ τοὺς τραχήλους, τετροχμένον ἐναλλάξ λίθοις διαφανέσι. καὶ τούτου μὲν τοῦ γένους ἐπιπολάζοντος παρ' αὐτοῖς, χαλκοῦ δὲ καὶ σιδήρου σπανίζοντος, ἐπ' ἴσης
 20 ἀλλάττονται ταῦτα τὰ φορτία πρὸς τοὺς ἐμπόρους.
 46 Μετὰ δὲ τούτους ὑπάρχουσιν οἱ ὀνομαζόμενοι Κάρβαι, καὶ μετὰ τούτους Σαβαῖοι, πολυκνηρωπώτατοι τῶν Ἀραβικῶν ἔθνῶν ὄντες. νέμονται δὲ τὴν εὐδαίμονα λεγομένην Ἀραβίαν, φέρουσιν τὰ πλεῖστα
 25 τῶν παρ' ἡμῖν ἀγαθῶν καὶ θρεμμάτων παντοδαπῶν ἐκτρέφουσιν πλήθος ἀμύθητον. εὐωδία τε αὐτῆν

3 μὲν om. A Ἀλιάν C, Ἀλιάν F 6 ὕετοί Agath. 96] νιφετοὶ codices 10 λαῶν] ἄλλων F, ἀλιάν C 22 οἱ om. vulg. 24 δὲ] γὰρ CF 27 τε Bekker, τε γὰρ libri.

πᾶσαν ἐπέχει φυσικὴ διὰ τὸ πάντα σχεδὸν τὰ ταῖς
 ὁσμαῖς προτεύοντα φύεσθαι κατὰ τὴν χώραν ἀν-
 ἐκλειπτα. κατὰ μὲν γὰρ τὴν παράλιον φύεται τὸ 2
 214 καλούμενον βάλσαμον καὶ κασία καὶ πόα τις ἄλλη
 5 ἰδιάζουσιν φύσει ἔχουσα· αὕτη δὲ πρόσφατος μὲν
 οὔσα τοῖς ὄμμασι προσηνεστάτην παρέχεται τέφρην,
 ἐγγροισθεῖσα δὲ συντόμως γίνεται ἐξίτηλος. κατὰ 3
 δὲ τὴν μεσόγειον ὑπάρχουσι δρυμοὶ συνηρηφείς, καθ'
 οὓς ἔστι δένδρα μεγάλα λιβανωτοῦ καὶ σμύρνης,
 10 πρὸς δὲ τούτοις φοίνικος καὶ καλάμου καὶ κινναμώ-
 μου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τούτοις ὁμοίαν ἐχόντων
 τὴν εὐωδίαν· οὐδὲ γὰρ ἐξαριθμησασθαι δυνατὸν τὰς
 ἐκάστων ιδιότητάς τε καὶ φύσεις διὰ τὸ πλῆθος καὶ
 τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐκ πάντων ἀθροισμένης ὁσμῆς.
 15 θεία γὰρ τις φαίνεται καὶ λόγον κρείττων ἢ προσ- 4
 πίπτουσα καὶ κινουσα τὰς ἐκάστων αἰσθήσεις εὐ-
 ωδία. καὶ γὰρ τοὺς παραπλέοντας, καίπερ πολὺ τῆς
 χέρσου κεχωρισμένους, οὐκ ἀμοίρους ποιεῖ τῆς τοι-
 αύτης ἀπολαύσεως· κατὰ γὰρ τὴν θερυνὴν ἔρασαν,
 20 ὅταν ἄνεμος ἀπὸ γείους γένηται, συμβαίνει τὰς ἀπὸ
 τῶν σμυρνοφόρων δένδρων καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοι-
 ούτων ἀποπνεομένας εὐωδίας διικνεῖσθαι πρὸς τὰ
 πλησίον μέρη τῆς θαλάττης· οὐ γὰρ ὥσπερ παρ'
 ἡμῖν ἀποκειμένην καὶ παλαιὰν ἔχει τὴν τῶν ἀρω-
 25 μάτων φύσιν, ἀλλὰ τὴν ἀκμάζουσιν ἐν ἀνθει νεαρὰν
 δύναμιν καὶ διικνουμένην πρὸς τὰ λεπτομερέστατα
 τῆς αἰσθήσεως. κομιζούσης γὰρ τῆς αὔρας τὴν ἀπόρ- 5
 ροίαν τῶν εὐωδεστάτων, προσπίπτει τοῖς προσπλέ-

6 παρέχει F 11 τῶν ἄλλων om. DF 19 ἐαρινὴν II
 25 ἐν] ἐπ' C 28 πλέουσι II; παραπλέονσι malim.

ουσι τὴν παρὰ λίον προσηνὲς καὶ πολὺ, πρὸς δὲ
τούτοις ὑγριεὺν καὶ παρηλλαγμένον ἐκ τῶν ἀρίστων
μῆγμα, οὔτε [γὰρ] τετμημένον τοῦ καρποῦ καὶ τὴν
ιδίαν ἀκμὴν ἐκπεπνευκότος, οὔτε τὴν ἀπόθεσιν
ἔχοντος ἐν ἑτερογενέσιν ἀγγείοις, ἀλλ' ἀπ' αὐτῆς 5
τῆς νεαρωτάτης ἡρας καὶ τὸν βλαστὸν ἀκέραιον
παρεχομένης τῆς θείας φύσεως, ὥστε τοὺς μεταλαμ-
βάνοντας τῆς ιδιότητος δοκεῖν ἀπολαύειν τῆς μυθολο-
γουμένης ἀμβροσίας διὰ τὸ τὴν ὑπερβολὴν τῆς
εὐωδίας μηδεμίαν ἑτέραν εὐρίσκειν οἰκείαν προσηγο- 10
47 ρίαν. οὐ μὴν δλόκληρον καὶ χωρὶς φθόρου τὴν
εὐδαιμονίαν τοῖς ἀνθρώποις ἢ τύχῃ περιέθνηκεν,
ἀλλὰ τοῖς τηλικούτοις δωρήμασι παρεξέυξε τὸ βλά-
πτου καὶ νοθευτήσου τοὺς διὰ τὴν συνέχειαν τῶν
2 ἀγαθῶν εἰωθότας καταφρονεῖν τῶν θεῶν. κατὰ γὰρ 15
τοὺς εὐωδεστάτους δρυμοὺς ὄφρων ὑπάρχει πλήθος,
οἷ τὸ μὲν χροῶμα φοινικοῦν ἔχουσι, μῆκος δὲ σπιθα-
μῆς, δῆγματα δὲ ποιοῦνται παντελῶς ἀνίατα· δά-
κνουσι δὲ προσπηδῶντες καὶ ἀλλόμενοι πρὸς ὕψος
3 αἰμάττουσι τὸν χροῶτα. ἴδιον δὲ τι παρὰ τοῖς ἐργα- 20
ρίοις συμβαίνει περὶ τοὺς ἡσθενηκότας ὑπὸ μακροῦς
νόσου τὰ σώματα. διαπνεομένου γὰρ τοῦ σώματος
ὑπ' ἀκρότου καὶ τμητικῆς φύσεως, καὶ τῆς συγκρί-
σεως τῶν ὕγκων εἰς ἀραίωμα συναγομένης, ἐκλυσις 215
ἐπακολουθεῖ δυσβοήθητος· διόπερ τοῖς τοιούτοις 25
ἄσφαλτον παραθυμῶσι καὶ τράγον πάγωνα, ταῖς
ἐναντίαις φύσεσι καταμαχόμενοι τὴν ὑπερβολὴν τῆς

3 γὰρ del. Dind. 5 ἐν ἑτέροις γένεσιν ἢ ἐν ἀγγείοις D
ἀπ' om. D 11 φθόρου] πόρου D 19 παλλόμενοι Agath. 98
22 τὰ σώματα del. Reiske.

εὐωδίας. τὸ γὰρ καλὸν ποσότητι μὲν καὶ τάξει
 μετρούμενον ὠφελεῖ καὶ τέρπει τοὺς ἀνθρώπους,
 ἀναλογίας δὲ καὶ καθήκοντος καιροῦ διαμαρτὸν
 ἀνόνητον ἔχει τὴν δωρεάν. τοῦ δ' ἔθνους τούτου 4
 5 μητροπόλις ἐστὶν ἣν καλοῦσι Σαβάς, ἐπ' ὄρους ὠκι-
 σμένη. βασιλέας δ' ἐκ γένους ἔχει τοὺς διαδεχο-
 μένους, οἷς τὰ πλήθη τιμὰς ἀπονέμει μεμιγμένους
 ἀγαθοῖς καὶ κακοῖς. μακάριον μὲν γὰρ βίον ἔχειν
 δοκοῦσιν, ὅτι πᾶσιν ἐπιτάττοντες οὐδένα λόγον ὑπ-
 10 ἔχουσι τῶν πραττομένων· ἀτυχεῖς δὲ νομίζονται καθ'
 ὄσον οὐκ ἔξεστιν αὐτοῖς οὐδέποτε ἐξελεῖν ἐκ τῶν
 βασιλείων, εἰ δὲ μή, γίνονται λιθόλευστοι ὑπὸ τῶν
 ὄχλων κατὰ τινα χρησμὸν ἀρχαῖον. τοῦτο δὲ τὸ 5
 ἔθνος οὐ μόνον τῶν πλησιοχώρων Ἀράβων, ἀλλὰ
 15 καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρει πλούτῳ καὶ ταῖς
 ἄλλαις ταῖς κατὰ μέρος πολυτελείαις. ἐν γὰρ ταῖς τῶν
 φορτίων ἀλλαγαῖς καὶ πράσσειν ὄγκοις ἐλαχίστοις
 πλείστην ἀποφέρονται τιμὴν ἀπάντων ἀνθρώπων
 τῶν ἀργυρικῆς ἀμείψεως ἕνεκα τὰς ἐμπορίας ποιου-
 20 μένων. διόπερ ἐξ αἰῶνος ἀπορθήτων αὐτῶν γεγε- 6
 νημένων διὰ τὸν ἐκτοπισμὸν, καὶ χρυσοῦ τε καὶ
 ἀργύρου πλήθους ἐπικεκλυκτός παρ' αὐτοῖς, καὶ
 μάλιστα ἐν Σαβαῖς, ἐν ἧ τὰ βασίλεια κεῖται, τορεύ-
 ματα μὲν ἀργυρᾶ τε καὶ χρυσᾶ παντοδαπῶν ἐκπω-
 25 μάτων ἔχουσι, κλίνας δὲ καὶ τρίποδας ἀργυροπόδας,
 καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν ἄπιστον τῇ πολυτελείᾳ,
 κίωνων τε ἀδρῶν περίστυλα, τὰ μὲν ἐπίχρυσα, τὰ δ'

1 μεσότητι Agath. 99 5 Σάβας CF 14 Ἀράβων]
 βαρβάρων II 16 ταῖς add. Dind. 23 Σάβαις CF 25 δὲ]
 τε D 27 ἀδρῶν] καὶ ἀνδρῶν vulg.

ἀργυροειδεῖς τύπους ἐπὶ τῶν κιονοικράνων ἔχοντα.
 7 τὰς δ' ὀροφὰς καὶ θύρας χρυσαῖς φιάλαις λιθοκολ-
 λήτοις καὶ πυκναῖς διειληφότες ἔπασαν τὴν τῶν
 οἰκιῶν κατὰ μέρος οἰκοδομίαν πεποιήντων θαναμαστήν
 ταῖς πολυτελείαις· τὰ μὲν γὰρ ἐξ ἀργύρου καὶ χρυ- 5
 σοῦ, τὰ δ' ἐξ ἐλέφαντος καὶ τῶν διαπρεπεστάτων
 λίθων, ἔτι δὲ τῶν ἄλλων τῶν τιμιωτάτων παρ' ἄν-
 8 θρώποις, κατεσκευάσασιν. ἀλλὰ γὰρ οὗτοι μὲν ἐκ
 πολλῶν χρόνων τὴν εὐδαιμονίαν ἀσάλευτον ἔσχον
 διὰ τὸ παντελῶς ἀπεξενῶσθαι τῶν διὰ τὴν ἰδίαν 10
 πλεονεξίαν ἔρμαιον ἡγουμένων τὸν ἀλλότριον πλοῦ-
 τον. ἢ δὲ κατὰ τούτους θάλαττα λευκὴ φαίνεται
 τὴν χροῖαν, ὥσθ' ἅμα θαναμάζειν τὸ παράδοξον καὶ
 9 τὴν αἰτίαν τοῦ συμβαίνοντος ἐπιζητεῖν. νῆσοι δ'
 εὐδαιμόνες πλησίον ὑπάρχουσιν, ἔχουσαι πόλεις ἀτει- 15
 χίστους, ἐν αἷς τὰ βοσκήματα πάντα λευκὴν ἔχει
 τὴν χροῖαν, καὶ τοῖς θήλεσιν αὐτῶν οὐκ ἐπιφύεται
 τὸ καθόλου κέρας. εἰς ταύτας δ' ἔμποροι πάντοθεν 216
 καταπλέουσιν, μάλιστα δ' ἐκ Ποτάνας, ἣν Ἀλέξανδρος
 ᾤκισε παρὰ τὸν Ἰνδὸν ποταμόν, ναύσταθμον ἔχειν 20
 βουλόμενος τῆς παρὰ τὸν ὠκεανὸν παραλίου. περὶ
 μὲν οὖν τῆς χώρας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κατοικούντων
 ἀρκεσθησόμεθα τοῖς εἰρημένοις.
 48 Περὶ δὲ τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν ὀρωμένων παρα-
 δόξων ἐν τοῖς τόποις οὐ παραλείπτειν. θαναμασιώ- 25
 τικτον μὲν ἔστι τὸ περὶ τὴν ἄρκτον ἰστορούμενον
 καὶ πλείστην ἀπορίαν παρεχόμενον τοῖς πλοῖζομένοις·

1 ἐπὶ τ. κ. τύπους vulg. 5 γὰρ om. vulg. 18 τὸ
 om. D 19 ἐκ Rhod., εἰς codices 22 ἐνοικούντων II
 26 μὲν D, μὲν οὖν vulg.

ἀπὸ γὰρ μηνὸς ὃν καλοῦσιν Ἀθηναῖοι μαιμακτη-
 ριῶνα τῶν ἑπτὰ τῶν κατὰ τὴν ἄρκτον ἀστέρων
 οὐδένα φασὶν ὁρᾶσθαι μέχρι τῆς πρώτης φυλακῆς,
 τῷ δὲ ποσειδεῶνι μέχρι δευτέρας, καὶ κατὰ τοὺς
 5 ἐξῆς ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον [πλοιζομένοις] ἀθεωρήτους
 ὑπάρχειν. τῶν δ' ἄλλων τοὺς ὀνομαζομένους πλά- 2
 νητας τοὺς μὲν μείζονας τῶν παρ' ἡμῖν, ἑτέρους δὲ
 μηδὲ τὰς ὁμοίας ἀνατολὰς καὶ δύσεις ποιεῖσθαι· τὸν
 δ' ἥλιον οὐχ ὥσπερ παρ' ἡμῖν βραχὺ πρὸ τῆς ἰδίας
 10 ἀνατολῆς προαποστέλλειν τὸ φῶς, ἀλλ' ἔτι νυκτὸς
 οὔσης σκοταίου παραδόξως ἄφνω φανέντα ἐκλάμπειν.
 διὸ καὶ μηδέποθ' ἡμέραν μὲν ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις 3
 γίνεσθαι πρὶν ὁραθῆναι τὸν ἥλιον, ἐκ μέσου δὲ
 τοῦ πελάγους φασὶν ἀναφαινόμενον αὐτὸν ὁρᾶσθαι
 15 μὲν ἄνθρωποι παραπλήσιον τῷ πυρωδεστάτῳ, σπιν-
 θήρας δ' ἀφ' ἑαυτοῦ μεγάλους ἀπορρίπτειν, καὶ τῷ
 τύπῳ μὴ κανοειδῆ φαίνεσθαι, καθάπερ ἡμεῖς δοξά-
 ζομεν, ἀλλὰ κίονι τὸν τύπον ἔχειν ἐμφερῆ, μικρὸν
 ἐμβριθεστέραν ἔχοντι τὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐπιφά-
 20 νειαν, πρὸς δὲ τούτοις μήτ' αὐγὴν ποιεῖν μήτ'
 ἀκτῖνας βάλλειν ἕχρι πρώτης ὥρας, φαινομένου
 πυρὸς ἀλαμποῦς ἐν σκότει· δευτέρας δ' ἀρχομένης
 ἀσπιδοειδῆ γίνεσθαι καὶ τὸ φῶς βάλλειν ἀπότομον
 καὶ πυρῶδες καθ' ὑπερβολήν. κατὰ δὲ τὴν δύσιν 4
 25 ἐναντία γίνεσθαι συμπτώματα περὶ αὐτόν· δοκεῖν
 γὰρ τοῖς ὁρᾶσι καιναῖς ἀκτῖσι φωτίζειν τὸν κόσμον

5 κατ' ὀλίγον] κατὰ λόγον Agath. 104 πλοιζομένοις
 ἀθεωρήτους ὑπάρχειν AD, πλοιζομένοις ceteri 6 πλάνητας
 AD, πλάνητας ἀθεωρήτους ὑπάρχειν ceteri 12 μὲν om.
 vulg. 17 δισκοειδῆ Agath. 25 περὶ] πρὸς II 26 καιναῖς
 F, μὲν αἰς C.

οὐκ ἔλαττον ὥρῶν δυοῖν, ὡς δ' Ἀγαθαρχίδης ὁ
 Κνίδιος ἀνέγραψε, τριῶν. τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν
 ἤδιστον τοῖς ἐγγωρίοις φαίνεσθαι, ταπεινουμένου
 5 τοῦ καύματος διὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. τῶν δ' ἀνέ- 217
 μων ξέφυγοι μὲν καὶ λίβες, ἔτι δ' ἀργέσται καὶ 5
 εὔροι, πνέουσι καθάπερ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις· νότοι
 δὲ κατὰ μὲν Αἰθιοπίαν οὔτε πνέουσιν οὔτε γνωρί-
 ζονται τὸ σύνολον, κατὰ δὲ τὴν Τρωγλοδυτικὴν καὶ
 τὴν Ἀραβίαν θερμοὶ γίνονται καθ' ὑπερβολὴν, ὥστε
 καὶ τὰς ὕλας ἐκπυροῦν καὶ τῶν καταφυγόντων εἰς 10
 τὰς ἐν ταῖς καλύβαις σκιάς ἐκλύειν τὰ σώματα. ὁ δὲ
 βορέας δικαίως ἂν ἄριστος νομίζοιτο, δικνούμενος
 εἰς πάντα τόπον τῆς οἰκουμένης καὶ διαμένων ψυχρός.
 49 Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων οἰκεῖον ἂν εἴη
 διελεθεῖν περὶ τῶν Λιβύων τῶν πλησίον Αἰγύπτου 15
 κατοικοῦντων καὶ τῆς ὁμόρου χώρας. τὰ γὰρ περὶ
 Κυρήνην καὶ τὰς Σύρτις, ἔτι δὲ τὴν μεσόγειον τῆς
 κατὰ τοὺς τόπους τούτους χέρσου, κατοικεῖ τέτταρα
 γένη Λιβύων· ὧν οἱ μὲν ὀνομαζόμενοι Νασαμῶνες
 νέμονται τὰ νεύοντα μέρη πρὸς νότον, οἱ δ' Αὐσχί- 20
 σαι τὰ πρὸς τὴν δύσιν, οἱ δὲ Μαρμαρίδαι κατοι-
 κοῦσι τὴν μεταξὺ ταινίαν Αἰγύπτου καὶ Κυρήνης,
 μετέχοντες καὶ τῆς παραλίου, οἱ δὲ Μάκαι πολυαν-
 θρωπίαι τῶν ὁμοεθνῶν προέχοντες νέμονται τοὺς
 2 τόπους τοὺς περὶ τὴν Σύρτιν. τῶν δὲ προειρημένων 25
 Λιβύων γεωργοὶ μὲν εἰσιν οἷς ὑπάρχει χώρα δυνά-

1 ἔλαττόνων libri, corr. Rhod. 2 τριῶν] ὥρῶν τριῶν Π
 δὲ] δὴ vulg. 8 τρωγλοδυτικὴν D 13 ἅπαντα vulg. 20
 ἀνχέισαι C, ἀνχίσαι F, ἀνχοεῖται DG; corr. Wess. 23
 παραλίαις vulg. οἱ δ' ἀμάκαι D 24 ὁμοεθνῶν] ἔθνων D.

μένη καρπὸν φέρειν δαψιλῆ, νομάδες δ' ὅσοι τῶν
 κτηνῶν τὴν ἐπιμέλειαν ποιούμενοι τὰς τροφὰς ἔχου-
 σιν ἀπὸ τούτων· ἀμφοτέρω δὲ τὰ γένη ταῦτα βασι-
 λέας ἔχει καὶ βίον οὐ παντελῶς ἄγριον οὐδ' ἀνθρω-
 5 πίνης ἡμερότητας ἐξηλλαγμένον. τὸ δὲ τρίτον γένος
 οὔτε βασιλέως ὑπακοῦον οὔτε τοῦ δικαίου λόγον
 οὐδ' ἐννοίαν ἔχον ἀεὶ ληστεύει, ἀπροσδοκῆτως δὲ
 τὰς ἐμβολὰς ἐκ τῆς ἐρήμου ποιούμενον ἀρπάζει τὰ
 παρατυχόντα, καὶ ταχέως ἀνακάμπτει πρὸς τὸν αὐτὸν
 10 τόπον. πάντες δ' οἱ Αἰβυες οὗτοι θηριώδη βίον 3
 ἔχουσιν, ὑπαίθριοι διαμένοντες καὶ τὸ τῶν ἐπιτη-
 δευμάτων ἄγριον ἐξηλωκότες· οὔτε γὰρ ἡμέρου δι-
 αίτης οὔτ' ἐσθῆτος μετέχουσιν, ἀλλὰ δοραῖς αἰγῶν
 σκεπάζουσι τὰ σώματα. τοῖς δὲ δυνάσταις αὐτῶν
 15 πόλεις μὲν τὸ σύνολον οὐχ ὑπάρχουσι, πύργοι δὲ
 πλησίον τῶν ὑδάτων, εἰς οὓς ἀποτίθενται τὰ πλεο-
 218 νάζοντα τῆς ὠφελείας. τοὺς δ' ὑποτεταγμένους
 λαοὺς κατ' ἐνιαυτὸν ἐξορκίζουσι πειθαρχήσειν· καὶ
 τῶν μὲν ὑπακουσάντων ὡς συμμάχων φροντίζουσι,
 20 τῶν δὲ μὴ προσεχόντων θάνατον καταγνόντες ὡς
 λησταῖς πολεμοῦσιν. ὁ δ' ὄπλισμὸς αὐτῶν ἐστίν 4
 οἰκείος τῆς τε χώρας καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων· κοῦφοι
 γὰρ ὄντες τοῖς σώμασι καὶ χώραν οἰκοῦντες κατὰ
 τὸ πλεῖστον πεδιάδα, πρὸς τοὺς κινδύνους ὁρμῶσι
 25 λόγχας ἔχοντες τρεῖς καὶ λίθους ἐν ἄγγεσι σκυτί-
 νοις· ξίφος δ' οὐ φοροῦσιν οὐδὲ κρᾶνος οὐδ' ὄπλον
 οὐδὲν ἕτερον, στοχαζόμενοι τοῦ προτερεῖν ταῖς εὐκι-
 νησίαις ἐν τοῖς διωγμοῖς καὶ πάλιν ἐν ταῖς ἀπο-

5 χωρήσει. διόπερ εὐθετοὶ πρὸς δρόμον εἰσὶ καὶ
 λιθοβολίαν, διαπεπονηκότες τῇ μελέτῃ καὶ τῇ συνη-
 θείᾳ τὰ τῆς φύσεως προτερήματα. καθόλου δὲ πρὸς
 τοὺς ἀλλοφύλους οὔτε τὸ δίκαιον οὔτε τὴν πίστιν
 κατ' οὐδένα τρόπον διατηροῦσιν. 5

50 Τῆς δὲ χώρας ἡ μὲν ὄμορος τῇ Κυρῆνῃ γεώδης
 ἐστὶ καὶ πολλοὺς φέρουσα καρπούς· οὐ μόνου γὰρ
 ὑπάρχει σιτοφόρος, ἀλλὰ καὶ πολλὴν ἄμπελον, ἔτι
 δ' ἐλάταν ἔχει καὶ τὴν ἀργίαν ἕλην καὶ ποταμοὺς
 εὐχρηστίαν παρεχομένους· ἡ δ' ὑπὲρ τὸ νότιον μέρος 10
 ὑπερτείνουσα, καθ' ἣν τὸ νίτρον φύεσθαι συμβέ-
 βηκεν, ἄσπορος οὔσα καὶ σπανίζουσα ναματιαίων
 ὑδάτων, τὴν πρόσοψιν ἔχει πελάγει παρεμφερῆ·
 οὐδεμίαν δὲ παρεχομένη ποιικιλίαν κατὰ τὴν ιδέαν
 ἐρήμω γῆ περιέχεται, τῆς ὑπερκειμένης ἐρήμου δυσ- 15
 2 ἐξιτον ἐχούσης τὸ πέρας. διόπερ οὐδ' ὕρνεον ἰδεῖν
 ἔστιν, οὐ τετράπουν ἐν αὐτῇ ζῷον πλήν δορκάδος
 καὶ βόως, οὐ μὴν οὔτε φυτὸν οὔτ' ἄλλο τῶν δυνα-
 μένων ψυχαγωγῆσαι τὴν ὄρασιν, ὡς ἂν τῆς εἰς
 μεσόγειον ἀνηκούσης γῆς ἐχούσης ἐπὶ τὸ μήκος 20
 ἀθρόους θῦνας. ἐφ' ὅσον δὲ σπανίζει τῶν πρὸς ἡμε-
 ρον βίον ἀνηκόντων, ἐπὶ τοσοῦτο πλήθει παντοίων
 ταῖς ιδέαις καὶ τοῖς μεγέθεσιν ὄψεων, μάλιστα δὲ
 τῶν τοιούτων οὓς προσαγορεύουσι κεράστας, οἱ τὰ
 μὲν δῆγματα θανατηφόρα ποιοῦνται, τὴν δὲ χροῶν 25
 3 ἄμμω παραπλησίαν ἔχουσι· διόπερ ἐξωμοιωμένων
 αὐτῶν κατὰ τὴν πρόσοψιν τοῖς ὑποκειμένοις ἐδά-

1 εὐθετάτατοι Π δρόμον] διωγμὸν D 11 νίτρον]
 νότειον F; τὴν ὀνόχειλον M. Schmidt 14 κατὰ τὴν ιδέαν
 om. Π 15 δυσεξιτέτον Π 16 οὐδ'— οὐ] οὔτ'— οὔτε malim.

φεσιν ὀλίγοι μὲν ἐπιγινώσκουσιν, οἱ πολλοὶ δ' ἀγνοοῦντες πατοῦσι καὶ κινδύνοις περιπίπτουσιν ἀπροσδοκῆτοις. λέγεται δὲ τούτους τὸ παλαιὸν ἐπελθόντας ποτὲ πολλὴν τῆς Αἰγύπτου ποιῆσαι τὴν ὑποκειμένην χώραν ἀοίκητον. γίνεται δέ τι θαυ- 4
 μάσιον περὶ τε ταύτην [τὴν χώραν καὶ] τὴν χέρσον καὶ τὴν ἐπέκεινα τῆς Σύρτεως Λιβύην. περὶ γάρ τινες καιροῦς καὶ μάλιστα κατὰ τὰς νηνεμίας συστάσεις ὀρῶνται κατὰ τὸν ἀέρα παντοίων ζώων ἰδέας 10
 ἐμφαίνουσαι· τούτων δ' αἱ μὲν ἡρεμοῦσιν, αἱ δὲ 219 κίνησιν λαμβάνουσι, καὶ ποτὲ μὲν ὑποφεύγουσι, ποτὲ δὲ διώκουσι, πᾶσαι δὲ τὸ μέγεθος ἄπλουτον ἔχουσαι θαυμαστὴν κατάπληξιν καὶ ταραχὴν παρασκευάζουσι τοῖς ἀπείροις. αἱ γὰρ ἐπιδιώκουσαι τοὺς 5
 15 ἀνθρώπους ἐπειδὴν καταλάβωσι, περιχέονται τοῖς σώμασι ψυχραὶ καὶ παλμώδεις, ὥστε τοὺς μὲν ξένους ἀσυνήθεις ὄντας διὰ τὸ δέος ἐκπεπληγῆθαι, τοὺς δ' ἐγγωρίους πολλάκις συγκεκυρηκότας τοῖς τοιούτοις καταφρουεῖν τοῦ συμβαίνοντος. παραδόξον δ' εἶναι 51
 20 δοκοῦντος τοῦ πράγματος καὶ μύθῳ πεπλασμένῳ παραπλησίον, πειρῶνται τινες τῶν φυσικῶν αἰτίας ἀποδιδόναι τοῦ γινομένου τοιαύτας. ἀνέμους φασὶ 2
 κατὰ τὴν χώραν τοὺς μὲν τὸ σύνολον μὴ πνεῖν, τοὺς δὲ παντελῶς εἶναι βληχροὺς καὶ κωφούς· ὑπάρ- 25
 25 χεῖν δὲ καὶ περὶ τὸν ἀέρα πολλάκις ἡρεμίαν καὶ θαυμαστὴν ἀκινήσιαν διὰ τὸ μήτε νάπας μήτε συ-

4 ποιῆσαι τῆς Αἰγ. vulg. 6 χέρσον] χερσονήσον D; aut καὶ τὴν χέρσον aut τὴν χώραν καὶ del. Reiske; equidem v. 7 καὶ et Λιβύην delere malim 8 ἀνηνεμίας D 12 ἀπλουτον II 15 καταλάβονται II 16 παρνώδεις Reiske.

σκίους ἀλλῶνας παρακειῖσθαι πλησίον μήτε λόφων
 ὑπάρχειν ἀναστήματα· ποταμῶν τε μεγάλων σπανί-
 ζειν τοὺς τόπους, καὶ καθόλου τὴν σύνεγγυς χώραν
 ἄπασαν ἄκαρπον οὐδὲν μηδεμίαν ἔχειν ἀναθυμίασιν·
 ἐξ ὧν ἀπάντων εἰωθέναι γεννηῖσθαι τινὰς ἀρχαίς 5
 3 καὶ συστάσεις πνευμάτων. διόπερ συμπυγνοῦς περι-
 στάσεως τὴν χέρσον ἐπεχούσης, ὅπερ ὁρῶμεν ἐπὶ
 τῶν νεφῶν ἐνίοτε συμβαῖνον ἐν ταῖς νοτίαις ἡμέ-
 ραις, τυπουμένων ἰδεῶν παντοδαπῶν, τοῦτο γίνε-
 σθαι καὶ περὶ τὴν Λιβύην, πολλαχῶς μορφουμένου 10
 τοῦ συμπύπτοντος ἀέρος· ὃν ταῖς μὲν ἀσθενέσι καὶ
 βληχραῖς αὔραις ὀχεῖσθαι μετεωριζόμενον καὶ παλ-
 μοὺς ποιοῦντα καὶ συγκρούοντα συστήμασιν ἑτέροις
 ὁμοίοις, νηνεμίας δ' ἐπιλαμβανούσης καθίστασθαι
 πρὸς τὴν γῆν, βαρὺν ὄντα καὶ τετυπωμένον ὡς 15
 ἔτυχεν· ἔπειτα μηδενὸς ὄντος τοῦ συγγέοντος προσ-
 πελάζειν τοῖς αὐτομάτως περιτυγγάνουσι τῶν ζώων.
 4 τὰς δ' ἐφ' ἐκάτερα κινήσεις αὐτῶν φασὶ προαίρεσιν
 μὲν μηδεμίαν ἐμφαίνειν· ἐν ἀψύχῳ γὰρ ἀδύνατον
 ὑπάρχειν φυγῆν ἐκούσιον ἢ διώξιν· τὰ μὲντοι ζῷα 20
 λεληθότως αἴτια τῆς μεταρσίας κινήσεως γίνεσθαι·
 προσιόντων μὲν γὰρ αὐτῶν τὸν ὑποκείμενον ἀέρα
 μετὰ βίας ἀναστέλλειν, καὶ διὰ τοῦθ' ὑποχωρεῖν
 τὸ συνεστηκὸς εἶδωλον καὶ ποιεῖν τὴν ἔμφασιν
 ὑποφεύγοντος· τοῖς δ' ἀναχωροῦσι κατὰ τοῦναντίον 25
 ἐπακολουθεῖν, ἀντεστραμμένης τῆς αἰτίας, ὡς ἂν
 5 τοῦ κενοῦ καὶ τῆς ἀραιώσεως ἐπισπωμένης. διόπερ
 εἰοικέναι διώκοντι τοὺς ὑποχωροῦντας· ἔλκεσθαι γὰρ

11 ταῖς μὲν] ἐν μὲν ταῖς D 15 βαρύνοντα D 16
 διαχέοντος Π 21 κινήσεως] καὶ κινήσεως vulg.

αὐτὸ καὶ προπίπτειν εἰς τὸ πρόσθεν ἄθρουν ὑπὸ
 τῆς πάλιν φύμης· τοὺς δ' ὑποφεύγοντας, ὅταν ἐπι-
 στραφῶσιν ἢ μένωσιν, εὐλόγως ὑπὸ τοῦ συνακο-
 220 λουθοῦντος εἰδώλου ψάυεσθαι τοῖς ὕγκοις· τοῦτο
 5 δὲ κατὰ τὴν πρὸς τὸ στερέμμιον πρόσπτωσιν περι-
 θρῦβεσθαι, καὶ πανταχόθεν προσχεόμενον κατα-
 ψύχειν τὰ σώματα τῶν περιτυγχανόντων.

Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων οἰκείου ἂν εἴη 52
 τοῖς προειρημένοις τόποις διελεθεῖν τὰ περὶ τὰς Ἀμα-
 10 ζόνας ἱστορούμενα τὰς γενομένας τὸ παλαιὸν κατὰ
 τὴν Λιβύην. οἱ πολλοὶ μὲν γὰρ ὑπειλήφασιν τὰς περὶ
 τὸν Θερμῶδοντα ποταμὸν ἐν τῷ Πόντῳ λεγομένας
 κατακηκέναι μόνας ὑπάρξαι· τὸ δ' ἀληθὲς οὐχ οὕτως
 15 ἔχει, διὰ τὸ πολὺ προτερεῖν τοῖς χρόνοις τὰς κατὰ
 15 Λιβύην καὶ πράξεις ἀξιολόγους ἐπιτελέσασθαι. οὐκ 2
 ἀγνοοῦμεν δὲ διότι πολλοῖς τῶν ἀναγινωσκόντων
 ἀνήκοος φανεῖται καὶ ξένη παντελῶς ἢ περὶ τούτων
 ἱστορία· ἠφανισμένου γὰρ ὀλοσχερῶς τοῦ γένους
 τῶν Ἀμαζονίδων τούτων πολλαῖς γενεαῖς πρότερον
 20 τῶν Τρωικῶν, τῶν δὲ περὶ τὸν Θερμῶδοντα ποτα-
 μὸν [γυναικῶν] ἡκμακτιῶν μικρὸν πρὸ τούτων τῶν
 χρόνων, οὐκ ἀλόγως αἰ μεταγενέστεραι καὶ μᾶλλον
 γνωριζόμεναι τὴν δόξαν κεκληρονομήκασιν τὴν τῶν
 παλαιῶν καὶ παντελῶς ἀγνοουμένων διὰ τὸν χρόνον
 25 ὑπὸ τῶν πλείστων. οὐ μὴν ἀλλ' ἡμεῖς εὐρίσκοντες 3
 πολλοὺς μὲν τῶν ἀρχαίων ποιητῶν τε καὶ συγγρα-
 φέων, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν μεταγενεστέρων μνή-

2 πάλιν φύμης] παλιφύμης A ἐπιστρέφωσιν H
 11 μὲν D, om. vulg. 21 γυναικῶν om. E μικρὸν ἡκ-
 μακτιῶν D 22 καὶ om. D.

μην πεπονημένους αὐτῶν, ἀναγράφειν τὰς πράξεις
πειρασόμεθα ἐν κεφαλαίοις ἀκολουθῶς Διονυσίῳ
τῷ συντεταγμένῳ τὰ περὶ τοὺς Ἀργοναύτας καὶ τὸν
Διόνυσον καὶ ἕτερα πολλὰ τῶν ἐν τοῖς παλαιοτάτοις
χρόνοις πραχθέντων. ⁵

⁴ Γέγονε μὲν οὖν πλείω γένη γυναικῶν κατὰ τὴν
Λιβύην μάχιμα καὶ τεθναμασμένα μεγάλως ἐπ' ἀν-
δρεία· τό τε γὰρ τῶν Γοργόνων ἔθνος, ἐφ' ὃ λέ-
γεται τὸν Περσέα στρατεύσαι, παρειλήφραμεν ἀλκῇ
διαφέρον· τὸ γὰρ τὸν Διὸς μὲν υἱόν, τῶν δὲ καθ' ¹⁰
ἑαυτὸν Ἑλλήνων ἄριστον, τελέσαι μέγιστον ἄδλον
τὴν ἐπὶ ταύτας στρατείαν τεκμήριον ἂν τις λάβοι
τῆς περὶ τὰς προειρημένας γυναῖκας ὑπεροχῆς τε
καὶ δυνάμεως· ἢ τε τῶν νῦν μελλουσῶν ἱστορεῖ-
σθαι ἀνδρεία παράδοξον ἔχει τὴν ὑπεροχὴν πρὸς ¹⁵
τὰς καθ' ἡμᾶς φύσεις τῶν γυναικῶν συγκρινομένη.
⁵³ φασὶ γὰρ ὑπάρξαι τῆς Λιβύης ἐν τοῖς πρὸς ἐσπέραν
μέρεσιν ἐπὶ τοῖς πέρασιν τῆς οἰκουμένης ἔθνος γυναι-
κοκρατούμενον καὶ βίον ἐξηλωκὸς οὐχ ὅμοιον τῷ ²⁰
παρ' ἡμῖν. ταῖς μὲν γὰρ γυναιξὶν ἔθος εἶναι δια-
πονεῖν τὰ κατὰ πόλεμον, καὶ χρόνους ὠρισμένους
ὀφείλειν στρατεύεσθαι, διατηρομένης τῆς παρ-
θενίας· διελθόντων δὲ τῶν ἐτῶν τῶν τῆς στρατείας
προσιέναι μὲν τοῖς ἀνδράσι παιδοποιίας ἔνεκα, τὰς ²⁵
² δ' ἀρχᾶς καὶ τὰ κοινὰ διοικεῖν ταύτας ἅπαντα. τοὺς
δ' ἄνδρας ὁμοίως ταῖς παρ' ἡμῖν γαμεταῖς τὸν κατ-
οικίδιον ἔχειν βίον, ὑπηρετοῦντας τοῖς ὑπὸ τῶν

³ τῷ συντεταγμένῳ om. D ¹² στρατηγίαν D ¹⁴ μελλόντων D
¹⁸ ἐπὶ τοῦ πέρατος II ¹⁹ οὐχ ὅμοιον] οὐκ ἴσον CF ²¹ κατὰ]
τὸν add. CF ²³ τῶν τῆς] τῆς CF ²⁵ ἅπαντα ταύτας vulg.

221 συνοικουσῶν προσταττομένοις· μὴ μετέχειν δ' αὐτοὺς
 μήτε στρατείας μήτ' ἀρχῆς μήτ' ἄλλης τινὸς ἐν τοῖς
 κοινοῖς παρορησίας, ἐξ ἧς ἐμελλον φρονηματισθέντες
 ἐπιθῆσεσθαι ταῖς γυναιξί. κατὰ δὲ τὰς γενέσεις 3
 5 τῶν τέκνων τὰ μὲν βρέφη παραδίδοσθαι τοῖς ἀν-
 δράσι, καὶ τούτους διατρέφειν αὐτὰ γάλακτι καὶ
 ἄλλοις τισὶν ἐψήμασιν οἰκείως ταῖς τῶν νηπίων
 ἡλικίαις· εἰ δὲ τύχοι θῆλυ γεννηθῆναι, ἐπικάεσθαι
 αὐτοῦ τοὺς μαστούς, ἵνα μὴ μετεωρίζονται κατὰ
 10 τοὺς τῆς ἀκμῆς χρόνους· ἐμπόδιον γὰρ οὐ τὸ τυχόν
 εἶναι δοκεῖν πρὸς τὰς στρατείας τοὺς ἐξέχοντας τοῦ
 σώματος μαστούς· διὸ καὶ τούτων αὐτὰς ἀπεστερη-
 μένας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἀμαζόνας προσαγορεύεσθαι.
 μυθολογοῦσι δ' αὐτὰς φῆκέναι νῆσον τὴν ἀπὸ μὲν 4
 15 τοῦ πρὸς δυσμὰς ὑπάρχειν αὐτὴν Ἑσπέραν προσ-
 αγορευθεῖσαν, κειμένην δ' ἐν τῇ Τριτανίδι λίμνῃ.
 ταύτην δὲ πλησίον ὑπάρχειν τοῦ περιέχοντος τὴν
 γῆν ὠκεανῶ, προσηγορεῦσθαι δ' ἀπὸ τινος ἐμβάλ-
 λουτος εἰς αὐτὴν ποταμοῦ Τρίτωνος· κείσθαι δὲ
 20 τὴν λίμνην ταύτην πλησίον Αἰθιοπίας καὶ τοῦ παρὰ
 τὸν ὠκεανὸν ὕρους, ὃ μέγιστον μὲν ὑπάρχειν τῶν
 ἐν τοῖς τόποις καὶ προπεπτωκὸς εἰς τὸν ὠκεανόν,
 ὀνομάζεσθαι δ' ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἄτλαντα. τὴν 5
 δὲ προειρημένην νῆσον ὑπάρχειν μὲν εὐμεγέθη καὶ
 25 πλήρη καρπίμων δένδρων παντοδαπῶν, ἀφ' ὧν πορί-
 ζεσθαι τὰς τροφὰς τοὺς ἐγχωρίους. ἔχειν δ' αὐτὴν
 καὶ κτηνῶν πλῆθος, αἰγῶν καὶ προβάτων, ἐξ ὧν
 γάλα καὶ κρέα πρὸς διατροφήν ὑπάρχειν τοῖς κερτη-

4 ἐπιθέσθαι II   7 οἰκείως malim   11 δοκεῖ libri,
 corr. Dind.   15 τοῦ μὲν vulg.   22 προκεκυφός Eich.

μένοις· σίτω δὲ τὸ σύνολον μὴ χρῆσθαι τὸ ἔθνος
 διὰ τὸ μήπω τοῦ καρποῦ τούτου τὴν χρεῖαν εὐρε-
 6 θῆναι παρ' αὐτοῖς. τὰς δ' οὖν Ἀμαζόνας ἀλλῆ
 διαφερούσας καὶ πρὸς πόλεμον ὠρμημένας τὸ μὲν
 πρῶτον τὰς ἐν τῇ νήσῳ πόλεις καταστρέφονται 5
 πλὴν τῆς ὀνομαζομένης Μήνης, ἱερᾶς δ' εἶναι νομι-
 ζομένης, ἣν κατοικεῖσθαι μὲν ὑπ' Αἰθιοπίων Ἰχθυο-
 φάγων, ἔχειν δὲ πυρὸς ἔκφυσθήματα μεγάλα καὶ λίθων
 πολυτελέων πλῆθος τῶν ὀνομαζομένων παρ' Ἑλλήσιν
 ἀνθρώπων καὶ σαυρίων καὶ σμαράγδων, μετὰ δὲ 10
 ταῦτα πολλοὺς τῶν πλησιοχώρων Λιβύων καὶ νο-
 μάδων καταπολεμῆσαι, καὶ κτίσαι πόλιν μεγάλην
 ἐντὸς τῆς Τριτωνίδος λίμνης, ἣν ἀπὸ τοῦ σχήματος
 54 ὀνομάσαι Χερρόνησον. ἐκ δὲ ταύτης ὀρωμένης
 ἐργειοῦσθαι μεγάλαις ἐπιβολαῖς, ὀρμῆς αὐταῖς ἐμπε- 15
 σούσης ἐπελθεῖν πολλὰ μέγη τῆς οἰκουμένης. ἐπὶ
 πρῶτους δ' αὐτὰς στρατεῦσαι λέγεται τοὺς Ἀτλαν-
 τίους, ἄνδρας ἡμερωτάτους τῶν ἐν τοῖς τόποις
 ἐκείνοις καὶ χώραν νεμομένους εὐδαίμονα καὶ πόλεις
 μεγάλας· παρ' οἷς δὴ μυθολογεῖσθαι φασὶ τὴν τῶν 20
 θεῶν γένεσιν ὑπάρχει πρὸς τοῖς κατὰ τὸν ὠκεανὸν
 τόποις, συμφώνως τοῖς παρ' Ἑλλήσι μυθολόγοις,
 περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος μικρὸν ὕστερον διέξιμεν. 222
 2 τῶν οὖν Ἀμαζόνων λέγεται βασιλεύουσιν Μύριναν
 συστήσασθαι στρατόπεδον πεζῶν μὲν τρισμυρίων, 25
 ἵππέων δὲ τρισχιλίων, ζηλουμένης παρ' αὐταῖς περι-
 τότερον ἐν τοῖς πολέμοις τῆς ἀπὸ τῶν ἵππέων χρείας.

6 Μήνης] μὲν Μήνης Hertlein 17 Ἀτλαντείους CF
 (ut infra) 23 τὰ D, om. vulg. 25 τρισμυρίων] δισχι-
 λίων Wess. 26 δισχιλίων vulg., τρισμυρίων Wess.

ὄπλοις δὲ χρῆσθαι σκεπαστηρίοις ὄφρα μὲν μεγάλων 3
 δοραῖς, ἐχούσης τῆς Λιβύης ταῦτα τὰ ζῶα τοῖς
 μεγέθεσιν ἄπιστα, ἀμυντηρίοις δὲ [τοῖς] ξίφεσι καὶ
 [ταῖς] λόγχαις, ἔτι δὲ τόξοις, οἷς μὴ μόνον ἐξ ἐναν-
 5 τίας βάλλειν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς φυγὰς τοὺς ἐπι-
 διώκοντας εἰς τοὔπισω τοξεύειν εὐστόχως. ἐμβαλοῦ- 4
 σας δ' αὐτὰς εἰς τὴν τῶν Ἀτλαντίων χώραν τοὺς
 μὲν τὴν Κέρνην καλουμένην οἰκοῦντας παρατάξει
 νικῆσαι, καὶ συνεισπεσοῦσας τοῖς φεύγουσιν ἐντὸς
 10 τῶν τειχῶν κυριεῦσαι τῆς πόλεως· βουλομένας δὲ
 τῷ φόβῳ καταπλήξασθαι τοὺς περιοίκους ὡμῶς
 προσενεχθῆναι τοῖς ἄλοῦσι, καὶ τοὺς μὲν ἄνδρας
 ἠβηδὸν ἀποσφάξαι, τέκνα δὲ καὶ γυναῖκας ἐξανδρα-
 15 ποδισαμένας κατασκάψαι τὴν πόλιν. τῆς δὲ περὶ 5
 τοὺς Κερναίους συμφορᾶς διαδοθείσης εἰς τοὺς ὁμο-
 εθνεῖς, λέγεται τοὺς μὲν Ἀτλαντίους καταπλεγέντας
 δι' ὁμολογίας παραδοῦναι τὰς πόλεις καὶ πᾶν τὸ
 προσταχθὲν ποιῆσειν ἐπαγγείλασθαι, τὴν δὲ βασι-
 20 λισσαν Μύριναν ἐπιεικῶς αὐτοῖς προσενεχθεῖσαν
 φιλίαν τε συνθέσθαι καὶ πόλιν ἀντὶ τῆς κατασκα-
 φείσης ὁμώνυμον ἐαυτῆς κτίσαι· κατοικίσει δ' εἰς
 αὐτὴν τοὺς τε αἰχμαλώτους καὶ τῶν ἐγχωρίων τὸν
 βουλόμενον. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ἀτλαντίων δῶρά 6
 τε μεγαλοπρεπῆ δόντων αὐτῇ καὶ τιμὰς ἀξιολόγους
 25 κοινῇ ψηφισαμένων, ἀποδέξασθαι τε τὴν φιλανθρω-
 πίαν αὐτῶν καὶ προσεπαγγείλασθαι τὸ ἔθνος εὐεφ-
 γετήσειν. τῶν δ' ἐγχωρίων πεπολεμημένων πολλάκις 7

3 τοῖς et ταῖς om. A 7 Ἀτλαντίων codices 8 κατ-
 οἰκοῦντας vulg. 15 κερναίους D 21 ἐαυτῇ c. 55, 6
 25 τε om. D.

ὑπὸ τῶν ὀνομαζομένων Γοργόνων, οὐσῶν πλησιο-
 χόρων, καὶ τὸ σύνολον ἔφεδρον ἔχόντων τοῦτο τὸ
 ἔθνος, φασὶν ἀξιοθεῖσθαι τὴν Μύριναν ὑπὸ τῶν
 Ἀτλαντίων ἐμβαλεῖν εἰς τὴν χώραν τῶν προειρη-
 μένων. ἀντιταξαμένων δὲ τῶν Γοργόνων γενέσθαι 5
 καρτεράν μάχην, καὶ τὰς Ἀμαζόνας ἐπὶ τοῦ προ-
 τερήματος γενομένης ἀνελεῖν μὲν τῶν ἀντιταχθεισῶν
 παμπληθεῖς, ζωγρῆσαι δ' οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων·
 τῶν δ' ἄλλων εἰς τινα δρυμάδη τόπον συμφυγούσων
 ἐπιβαλέσθαι μὲν τὴν Μύριναν ἐμπροῆσαι τὴν ὕλην, 10
 σπεύδουσιν ἄρδην ἀνελεῖν τὸ ἔθνος, οὐ δύνηθεῖσθαι
 δὲ κρατῆσαι τῆς ἐπιβολῆς ἐπανελθεῖν ἐπὶ τοὺς ὄρους
 55 τῆς χώρας. τῶν δ' Ἀμαζόνων νυκτὸς τὰ περὶ τὰς
 φυλακὰς φραθιμουσῶν διὰ τὴν εὐήμερίαν, ἐπιθε-
 μένας τὰς αἰχμαλωτίδας, σπασαμένους τὰ ξίφη τῶν 15
 δοκουσῶν κεκρατηκέναι πολλὰς ἀνελεῖν· τέλος δὲ 223
 τοῦ πλήθους αὐτὰς πανταχόθεν περιχυθέντος εὐγε-
 2 νῶς μαχομένους ἀπάσας κατακοπήναι. τὴν δὲ Μύριναν
 θάψασαν τὰς ἀναιρεθείσας τῶν συστρατευουσῶν ἐν
 τρισὶ πυραῖς χωμάτων μεγάλων ἐπιστήσαι τάφους 20
 τρεῖς, οὓς μέχρι τοῦ νῦν Ἀμαζόνων σωροὺς ὀνομά-
 3 ζεσθαι. τὰς δὲ Γοργόνας ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις
 αὐξήθεισας πάλιν ὑπὸ Περσέως τοῦ Διὸς κατα-
 πολεμηθῆναι, καθ' ὃν καιρὸν ἐβασίλευεν αὐτῶν
 Μέδουσα· τὸ δὲ τελευταῖον ὕφ' Ἡρακλέους ἄρδην 25
 ἀναιρεθῆναι ταύτας τε καὶ τὸ τῶν Ἀμαζόνων ἔθνος,

2 ἔφεδρον] ἐφάμιλλον Π ἔχόντων Eichstädt, ἐχουσῶν
 libri 7 ἀντιταχθέντων D 14 ἐπιθεμένους abundat 16
 δοκούντων D 17 αὐταῖς Π 21 σωροὺς Reiske 24 καιρὸν]
 χρόνον Π ἐβασίλευσεν D.

καθ' ὃν καιρὸν τοὺς πρὸς ἑσπέραν τόπους ἐπελθῶν
 ἔθετο τὰς ἐπὶ τῆς Λιβύης στήλας, δεινὸν ἠγρούμενος,
 εἰ προελόμενος τὸ γένος κοινῇ τῶν ἀνθρώπων εὐεργε-
 5 τεῖν περιόψεται τινα τῶν ἔθνῶν γυναικοκρατού-
 μενα. λέγεται δὲ καὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην σεισμῶν
 γενομένων ἀφανισθῆναι, φηγέντων αὐτῆς τῶν πρὸς
 τὸν ὠκεανὸν μερῶν κεκλιμένων. τὴν δὲ Μύρινάν 4
 φασὶ τῆς τε Λιβύης τὴν πλείστην ἐπελθεῖν, καὶ
 παραβαλοῦσαν εἰς Αἴγυπτον πρὸς μὲν Ὀρρον τὸν
 10 Ἴσιδος βασιλεύοντα τότε τῆς Αἰγύπτου φιλίαν συν-
 θέσθαι, πρὸς δ' Ἀραβας διαπολεμήσασαν καὶ πολ-
 λοὺς αὐτῶν ἀνελοῦσαν, τὴν μὲν Συρίαν καταστρέ-
 ψασθαι, τῶν δὲ Κιλικίων ἀπαντησάντων αὐτῇ μετὰ
 δῶρων καὶ τὸ κελευόμενον ποιήσειν ὁμολογούντων,
 15 ἔλευθέρους ἀφεῖναι τοὺς ἐκουσίως προσχωρήσαντας,
 οὓς ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας μέχρι τοῦ νῦν Ἐλευθερο-
 κίλικας καλεῖσθαι. καταπολεμήσαι δ' αὐτὴν καὶ τὰ 5
 περὶ τὸν Ταῦρον ἔθνη, διάφορα ταῖς ἀλκαῖς ὄντα,
 καὶ διὰ Φρυγίας τῆς μεγάλης ἐπὶ θάλατταν κατα-
 20 βῆναι· ἐξῆς δὲ τὴν παραθαλάττιον χώραν προσαγα-
 γομένην ὄρους θέσθαι τῆς στρατείας τὸν Κάικον
 ποταμόν. τῆς δὲ δορικτήτου χώρας ἐκλεξαμένην 6
 τοὺς εὐθέτους τόπους εἰς πόλεων κτίσεις οἰκοδο-
 μῆσαι πλείους πόλεις, καὶ τούτων δμῶνυμον μίαν
 25 ἑαυτῇ κτίσαι, τὰς δ' ἄλλας ἀπὸ τῶν τὰς ἡγεμονίας
 τὰς μεγίστας ἔχουσῶν, Κύμην, Πιτάναν, Πριήνην.

2 τὴν . . . στήλην II 8 τε om. D 12 αὐτῶν om. D
 20 προσαγομένην D 22 δορικτήτου vulg. 26 τὰς
 om. D Πιτάνην codices Πριήνην] πρίνειαν F, πρετ-
 τανίαν περι D, πρεττανίαν πρίμην A.

7 ταύτας μὲν οὖν οἰκίσαι παρὰ θάλατταν, ἄλλας δὲ
 πλείους ἐν τοῖς πρὸς μεσόγειον ἀνήκουσι τόποις.
 κατασχεῖν δ' αὐτὴν καὶ τῶν νήσων τινάς, καὶ μά-
 λιστα τὴν Λέσβον, ἐν ἣ κτίσαι πόλιν Μυτιλήνην
 8 ὁμώνυμον τῇ μετεχούσῃ τῆς στρατείας ἀδελφῆ. ἔπειτα ⁵
 καὶ τῶν ἄλλων νήσων τινάς καταστρεφομένην χει-
 μασθῆναι, καὶ ποιησαμένην τῇ μητρὶ τῶν θεῶν
 εὐχὰς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας προσενεχθῆναι νήσῳ τιᾷ
 τῶν ἐρήμων· ταύτην δὲ κατὰ τινα ἐν τοῖς ὄνειροις
 φαντασίαν καθιερωῖσαι τῇ προειρημένη θεῷ καὶ 10
 βωμοὺς ἰδρύσασθαι καὶ θυσίας μεγαλοπρεπεῖς ἐπι-224
 τελέσαι· ὀνομάσαι δ' αὐτὴν Σαμοθράκην, ὅπερ εἶναι
 μεθερμηγευόμενον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον ἱερῶν
 νήσον· ἔνιοι δὲ τῶν ἱστορικῶν λέγουσι τὸ πρὸ τοῦ
 Σάμον αὐτὴν καλουμένην ὑπὸ τῶν κατοικούντων ἐν 15
 9 αὐτῇ ποτε Θρακῶν Σαμοθράκην ὀνομασθῆναι. οὐ
 μὴν ἀλλὰ τῶν Ἀμαζόνων ἐπανελθουσῶν εἰς τὴν
 ἡπειρον μυθολογοῦσι τὴν μητέρα τῶν θεῶν εὐαρε-
 στηθεῖσαν τῇ νήσῳ ἄλλους τέ τινας ἐν αὐτῇ κατ-
 οικίσαι καὶ τοὺς ἑαυτῆς υἱοὺς τοὺς ὀνομαζομένους 20
 Κορύβαντας· ἐξ οὗ δ' εἰσὶ πατρὸς ἐν ἀπορρήτῳ
 κατὰ τὴν τελετὴν παραδίδοσθαι· καταδειξαι δὲ καὶ
 τὰ νῦν ἐν αὐτῇ συντελούμενα μυστήρια καὶ τὸ
 10 τέμενος ἄσυλον νομοθετῆσαι. περὶ δὲ τούτους τοὺς
 χρόνους Μόψον τὸν Θρακῆα, φυγάδα γενόμενον ὑπὸ 25
 Λυκούργου τοῦ βασιλέως τῶν Θρακῶν, ἐμβαλεῖν
 εἰς τὴν χώραν τῶν Ἀμαζόνων μετὰ στρατιᾶς τῆς

4 Μυτιλήνην codices 14 τὸ πρὸ τούτου D, τὸ τοῦ
 προτοῦ C 15 καλουμένην αὐτὴν vulg. 16 τότε CD
 17 ἀμαζονίδων D 22 παραδιδόμενον vulg. 23 τὸ om. D
 25 Μόψον C 27 ἀμαζονίδων C.

συνεπιπεσοῦσης αὐτῶ· συστρατεῦσαι δὲ καὶ Σίπυλον
 τῷ Μόψῳ τὸν Σκύθην, πεφυγαδευμένον ὁμοίως ἐκ
 τῆς ὁμόρου τῇ Θράκη Σκυθίας. γενομένης δὲ παρα- 11
 τάξεως, καὶ τῶν περὶ τὸν Σίπυλον καὶ Μόψον
 5 προτερησάντων, τὴν τε βασίλισσαν τῶν Ἀμαζόνων
 Μύριναν ἀναιρεθῆναι καὶ τῶν ἄλλων τὰς πλείους.
 τοῦ δὲ χρόνου προβαίνοντος, καὶ κατὰ τὰς μάχας
 αἰὲ τῶν Θρακῶν ἐπικρατούντων, τὸ τελευταῖον τὰς
 περιλειφθείσας τῶν Ἀμαζόνων ἀνακάμψαι πάλιν εἰς
 10 Λιβύην. καὶ τὴν μὲν στρατείαν τῶν ἀπὸ Λιβύης
 Ἀμαζόνων μυθολογοῦσι τοιοῦτο λαβεῖν τὸ πέρας.

Ἡμεῖς δ' ἐπειδὴ περὶ τῶν Ἀτλαντίων ἐμνήσθη- 56
 μεν, οὐκ ἀνοίκειον ἡγούμεθα διελθεῖν τὰ μυθολο-
 γούμενα παρ' αὐτοῖς περὶ τῆς τῶν θεῶν γενέσεως,
 15 διὰ τὸ μὴ πολὺ διαλλάττειν αὐτὰ τῶν μυθολογου-
 μένων παρ' Ἑλλησιν. οἱ τοίνυν Ἀτλάντιοι τοὺς 2
 παρὰ τὸν ὠκεανὸν τόπους κατοικοῦντες καὶ χώραν
 εὐδαίμονα νεμόμενοι πολλῶ μὲν εὐσεβείᾳ καὶ φιλαν-
 θρωπία τῇ πρὸς τοὺς ξένους δοκοῦσι διαφέρειν τῶν
 20 πλησιοχώρων, τὴν δὲ γένεσιν τῶν θεῶν παρ' αὐτοῖς
 γενέσθαι φασί. συμφωνεῖν δὲ τοῖς λεγομένοις ὑπ'
 αὐτῶν καὶ τὸν ἐπιφανέστατον τῶν παρ' Ἑλλησι
 ποιητῶν ἐν οἷς παρῆσάγει τὴν Ἥραν λέγουσαν
 εἴμι γὰρ ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,
 25 Ὠκεανὸν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν.
 μυθολογοῦσι δὲ πρῶτον παρ' αὐτοῖς Οὐρανὸν βα- 3

1 συνεπιπεσοῦσης D, συνεπιπευσοῦσης C, συνεπιπεσοῦ-
 σης F, corr. Wess. 12 ἐπεὶ II ἀτλαντίων D, ἀτλαν-
 τειῶν C 16 ἀτλάντιοι C, ἀτλαντεῖς. of D 18 πολλῶ scripsi,
 πολλῇ codices, πολὺ Dind. 23 ποιητῶν] ὄμηρον add. D.

σιλεῦσαι καὶ τοὺς ἀνθρώπους σποράδην οἰκοῦντας
 συναγαγεῖν εἰς πόλεως περίβολον, καὶ τῆς μὲν ἀνο-
 μίας καὶ τοῦ θηριώδους βίου παῦσαι τοὺς ὑπακού-
 οντας, εὐρόντα τὰς τῶν ἡμέρων καρπῶν χρείας καὶ
 παραθέσεις καὶ τῶν ἄλλων τῶν χρησίμων οὐκ ὀλίγα· 225
 κατακτήσασθαι δ' αὐτὸν καὶ τῆς οἰκουμένης τὴν 6
 πλείστην, καὶ μάλιστα τοὺς πρὸς τὴν ἑσπέραν καὶ
 4 τὴν ἄρκτον τόπους. τῶν δὲ ἄστρον γενόμενον ἐπι-
 μελῆ παρατηρητὴν πολλὰ προλέγειν τῶν κατὰ τὸν
 κόσμον μελλόντων γίνεσθαι· εἰσηγήσασθαι δὲ τοῖς 10
 ὄχλοις τὸν μὲν ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῆς τοῦ ἡλλου κινήσεως,
 τοὺς δὲ μῆνας ἀπὸ τῆς σελήνης, καὶ τὰς κατ' ἔτος
 5 ἕκαστον ἔρας διδάξαι. διὸ καὶ τοὺς πολλοὺς, ἀγνο-
 οῦντας μὲν τὴν τῶν ἄστρον αἰώνιον τάξιν, θαν-
 μάζοντες δὲ τὰ γινόμενα κατὰ τὰς προρρήσεις, ὑπο- 15
 λαβεῖν τὸν τούτων εἰσηγητὴν θείας μετέχειν φύσεως,
 μετὰ δὲ τὴν ἐξ ἀνθρώπων αὐτοῦ μετάστασιν διὰ
 τε τὰς εὐεργεσίας καὶ τὴν τῶν ἄστρον ἐπίγνωσιν
 ἀθανάτους τιμὰς ἀπονεῖμαι· μεταγαγεῖν δ' αὐτοῦ
 τὴν προσηγορίαν ἐπὶ τὸν κόσμον, ἅμα μὲν τῷ δοκεῖν 20
 οἰκείως ἐσχηκέναι πρὸς τὰς τῶν ἄστρον ἐπιτολάς
 τε καὶ δύσεις καὶ ἄλλα τὰ γινόμενα περὶ τὸν κόσμον,
 ἅμα δὲ τῷ μερέθει τῶν τιμῶν ὑπερβάλλειν τὰς εὐεργ-
 γεσίας, καὶ πρὸς τὸν αἰῶνα βασιλέα τῶν ὅλων αὐτὸν
 ἀναγορεύσαντας. 25

57 Οὐρανοῦ δὲ μυθολογοῦσι γενέσθαι παῖδας ἐκ
 πλειόνων γυναικῶν πέντε πρὸς τοῖς τετταράκοντα,

3 ὑπακούσαντας D   4 τὰς] δὲ τὰς D   8 δὲ] τὲ D
 13 τοὺς] μὲν add. vulg.   14 μὲν om. vulg.   23 τὰς]
 σπουδάσαντας τὰς Reiske.

καὶ τούτων ὀκτωκαίδεκα λέγουσιν ὑπάρχειν ἐκ Τι-
 ταίας ὕνομα μὲν ἴδιον ἔχοντας ἐκάστους, κοινῇ δὲ
 πάντας ἀπὸ τῆς μητρὸς ὀνομαζομένους Τιτᾶνας. τὴν 2
 δὲ Τιταίαν, σώφρονα οὖσαν καὶ πολλῶν ἀγαθῶν
 5 αἰτίαν γενομένην τοῖς λαοῖς, ἀποθεωθῆναι μετὰ τὴν
 τελευτὴν ὑπὸ τῶν εὖ παθόντων Γῆν μετονομασθεῖ-
 σαν. γενέσθαι δ' αὐτῷ καὶ θυγατέρας, ὧν εἶναι
 δύο τὰς πρεσβυτάτας πολὺ τῶν ἄλλων ἐπιφανεστά-
 τας, τὴν τε καλουμένην Βασίλειαν καὶ Ῥεάν τὴν
 10 ὑπ' ἐνίῳ Πανδώρῳ ὀνομασθεῖσαν. τούτων δὲ τὴν 3
 μὲν Βασίλειαν, πρεσβυτάτην οὖσαν καὶ σωφροσύνη
 τε καὶ συνέσει πολὺ τῶν ἄλλων διαφέρουσαν, ἐκθρέ-
 ψαι πάντας τοὺς ἀδελφοὺς κοινῇ μητρὸς εὖνοϊαν
 παρεχομένην· διὸ καὶ μεγάλην μητέρα προσαγορευ-
 15 θῆναι· μετὰ δὲ τὴν τοῦ πατρὸς ἐξ ἀνθρώπων εἰς
 θεοὺς μετάστασιν, συγχωρούντων τῶν ὄχλων καὶ
 τῶν ἀδελφῶν, διαδέξασθαι τὴν βασιλείαν παρθένον
 οὖσαν ἔτι καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς σωφροσύνης
 οὐδενὶ συνοικῆσαι βουληθεῖσαν. ὕστερον δὲ βουλο-
 20 μένην διαδόχους τῆς βασιλείας ἀπολιπεῖν υἱοὺς,
 Ῥπερίονι συνοικῆσαι τῶν ἀδελφῶν ἐνί, πρὸς ὃν
 οἰκειότατα διέκειτο. γενομένων δ' αὐτῇ δύο τέκνων, 4
 Ἡλίου καὶ Σελήνης, καὶ θανατοζομένων ἐπὶ τε τῷ
 κάλλει καὶ τῇ σωφροσύνῃ, φασὶ τοὺς ἀδελφοὺς ταύτη
 25 μὲν ἐπ' εὐτεκνία φθονοῦντας, τὸν δ' Ῥπερίονα
 φοβηθέντας μήποτε τὴν βασιλείαν εἰς αὐτὸν περι-

1 ὀκτωκαίδεκα] μὲν add. D 5 λαοῖς] ἄλλοις vulg.
 7 αὐτῷ D (cf. Euseb. pr. ev. II 2, 37), αὐτῶν vulg. 10 μετ-
 ονομασθεῖσαν CF 17 τὴν βασιλείαν] τὴν ἐξουσίαν τὴν
 Βασίλειαν CF 18 ἔτι Bekker, ἔτι δὲ codices 23 τε
 om. vulg.

σπάση, πρᾶξιν ἐπιτελέσασθαι παντελῶς ἀνόσιον·
 5 συνωμοσίαν γὰρ ποιησαμένους τὸν μὲν Ἰπερίονα
 κατασφάξει, τὸν δ' Ἥλιον ὄντα παῖδα τὴν ἡλικίαν
 ἐμβαλόντας εἰς τὸν Ἡριδανὸν ποταμὸν ἀποπνίξαι· 226
 καταφανοῦς δὲ γενομένης τῆς ἀτυχίας, τὴν μὲν 5
 Σελήνην φιλάδελφον οὖσαν καθ' ὑπερβολὴν ἀπὸ
 τοῦ τέργους ἑαυτὴν δῖψαι, τὴν δὲ μητέρα ζητοῦσαν
 τὸ σῶμα παρὰ τὸν ποταμὸν σύγκοπον γενέσθαι, καὶ
 κατενεχθεῖσαν εἰς ὕπνον ἰδεῖν ὄψιν, καθ' ἣν ἔδοξεν
 ἐπιστάντα τὸν Ἥλιον παρακαλεῖν αὐτὴν μὴ θορυθεῖν 10
 τὸν τῶν τέκνων θάνατον· τοὺς μὲν γὰρ Τιτᾶνας
 τεύξεσθαι τῆς προσηκούσης τιμωρίας, ἑαυτὸν δὲ καὶ
 τὴν ἀδελφὴν εἰς ἀθανάτους φύσεις μετασχηματι-
 σθήσεσθαι θεία τιμὴ προνοία· ὀνομασθήσεσθαι γὰρ
 ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἡλιον μὲν τὸ πρότερον ἐν οὐ- 15
 ρανῷ πῦρ ἱερὸν καλούμενον, σελήνην δὲ τὴν μήνην
 6 προσαγορευομένην. διεγερθεῖσαν δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις
 τὸν τε ὕνειρον καὶ τὰ περὶ αὐτὴν ἀτυχήματα διελ-
 θοῦσαν ἀξιῶσαι τοῖς μὲν τετελευτηκόσιν ἀπονεῖμαι
 τιμὰς ἰσοθέους, τοῦ δ' αὐτῆς σώματος μηκέτι μη- 20
 7 δένα θιγεῖν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐμμανῆ γενομένην καὶ
 τῶν τῆς θυγατρὸς παιγνίων τὰ θυνάμενα ψόφον
 ἐπιτελεῖν ἀρπάσασαν πλανᾶσθαι κατὰ τὴν χώραν,
 λελυμένην μὲν τὰς τρίχας, τῷ δὲ διὰ τῶν τυμπά-
 νων καὶ κυμβάλων ψόφῳ ἐνθεάζουσιν, ὥστε κατα- 25
 8 πλήττεσθαι τοὺς ὄρωντας. πάντων δὲ τὸ περὶ αὐτὴν

4 ἐμβαλόντας] post ποταμὸν vulg. (om. Eus. pr. ev. II 2, 39) 15 τὸ] τὸν DF 17 καὶ om. vulg. 20 μηκέτι om. D 24 λελυμένην Eus. l. c. (cf. c. 59, 1), καταλει-
 μένην codices.

πάθος ἐλεούντων, καὶ τινῶν ἀντεχομένων τοῦ σώ-
 ματος, ἐπιγενέσθαι πλῆθος ὄμβρου καὶ συνεχεῖς
 κεραιῶν πτώσεις· ἐνταῦθα δὲ τὴν μὲν Βασίλειαν
 ἀφανῆ γενέσθαι, τοὺς δ' ὄχλους θαυμάσαντας τὴν
 5 περιπέτειαν τὸν μὲν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην τῇ
 προσηγορίᾳ καὶ ταῖς τιμαῖς μεταγαγεῖν ἐπὶ τὰ κατ'
 οὐρανὸν ἄστρα, τὴν δὲ μητέρα τούτων θεοῦ τε
 νομίσαι καὶ βωμοὺς ἰδρῦσασθαι, καὶ ταῖς διὰ τῶν
 τυμπάνων καὶ κυβάλων ἐνεργείαις καὶ τοῖς ἄλλοις
 10 ἅπασιν ἀπομιμουμένους τὰ περὶ αὐτὴν συμβάντα
 θυσίας καὶ τὰς ἄλλας τιμὰς ἀπονεῖμαι.

Παραδέδοται δὲ τῆς θεοῦ ταύτης καὶ κατὰ τὴν 58
 Φρυγίαν γένεσις. οἱ γὰρ ἐγχώριοι μυθολογοῦσι τὸ
 παλαιὸν γενέσθαι βασιλέα Φρυγίας καὶ Λυδίας Μή-
 15 οῦα· γήμαντα δὲ Λινδύμην γεννῆσαι μὲν παιδίον
 θῆλυ, τρέφειν δ' αὐτὸ μὴ βουλόμενον εἰς ὄρος ἐκ-
 θεῖναι τὸ προσαγορευόμενον Κύβελον. ἐνταῦθα τῷ
 παιδίῳ κατὰ τινα θείαν πρόνοιαν τὰς τε παρθάλεις
 καὶ τινα τῶν ἄλλων τῶν ἀλκῇ διαφερόντων θηρίων
 20 παρέχεσθαι τὴν θηλὴν καὶ διατρέφειν, γύναια δὲ 2
 τινα περὶ τὸν τόπον ποιμαίνοντα κατιδεῖν τὸ γινό-
 227 μενον, καὶ θαυμάσαντα τὴν περιπέτειαν ἀνελέσθαι
 τὸ βρέφος, καὶ προσαγορεῦσαι Κυβέλην ἀπὸ τοῦ
 τόπου. ἀξιομένην δὲ τὴν παῖδα τῷ τε κάλλει καὶ
 25 σωφροσύνῃ διενεγκεῖν, ἔτι δὲ συνέσει γενέσθαι θαυ-
 μαστήν· τὴν τε γὰρ πολυκάλαμον σύριγγα πρῶτην
 ἐπινοῆσαι καὶ πρὸς τὰς παιδίας καὶ χορείας εὐρεῖν

3 βασίλισσαν D 8 καὶ ταῖς] ταῖς D 10 ἀπομιμου-
 μένοις vulg. 11 θυσίας] δὲ add. D 12 καὶ om. CF
 14 μῆτονα D 18 τε om. vulg. 21 περὶ D, παρὰ CF.

κύμβαλα καὶ τύμπανα, πρὸς δὲ τούτοις καθαρμούς
 τῶν νοσούντων κτηνῶν τε καὶ νηπίων παιδῶν εἰση-
 3 γήσασθαι· διὸ καὶ τῶν βρεφῶν ταῖς ἐπρωδαῖς σωζο-
 μένων καὶ τῶν πλείστων ὑπ' αὐτῆς ἐναγκαλιζομέ-
 νων, διὰ τὴν εἰς ταῦτα σπουδὴν καὶ φιλοστοργίαν 5
 ὑπὸ πάντων αὐτὴν ὀρεῖαν μητέρα προσαγορευθῆναι.
 συναναστρέφεσθαι δ' αὐτῇ καὶ φιλίαν ἔχειν ἐπὶ
 πλέον φασὶ Μαρσύαν τὸν Φρύγα, θαυμαζόμενον
 ἐπὶ συνέσει καὶ σωφροσύνῃ· καὶ τῆς μὲν συνέσεως
 τεκμήριον λαμβάνουσι τὸ μιμήσασθαι τοὺς φθόγ- 10
 γους τῆς πολυκαλάμου σύριγγος καὶ μετενεγκεῖν ἐπὶ
 τοὺς ἀύλους τὴν ὕλην ἁρμονίαν, τῆς δὲ σωφροσύ-
 νης σημεῖον εἶναι φασὶ τὸ μέχρι τῆς τελευταίας ἀπεί-
 4 ρατου γενέσθαι τῶν ἀφροδισίων. τὴν οὖν Κυβέλλην
 εἰς ἀκμὴν ἡλικίας ἐλθοῦσαν ἀγαπήσασθαι τῶν ἐγχωρίων 15
 τινὰ νεανίσκον τὸν προσαγορευόμενον μὲν Ἄττιν,
 ὕστερον δ' ἐπικληθέντα Πάπαν· συνελθοῦσαν δ' εἰς
 ὀμιλίαν αὐτῷ λάθρα καὶ γενομένην ἔγκυον ἐπιγνω-
 σθῆναι κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ὑπὸ τῶν γονέων.
 59 διόπερ ἀναχθείσης αὐτῆς εἰς τὰ βασίλεια, καὶ τοῦ 20
 πατρὸς τὸ μὲν πρῶτον ὡς παρθένον προσδεξαμένου,
 μετὰ δὲ ταῦτα γνόντος τὴν φθορὰν, καὶ τὰς τε
 τροφούς καὶ τὸν Ἄττιν ἀνελόντος καὶ τὰ σώματα
 ἐκρύψαντος ἄταφα, φασὶ τὴν Κυβέλλην διὰ τὴν πρὸς
 τὸ μαιράκιον φιλοστοργίαν καὶ τὴν ἐπὶ ταῖς τροφαῖς 25
 λύπην ἐμμανῆ γενομένην εἰς τὴν χάραν ἐκπηθῆσαι.
 καὶ ταύτην μὲν ὀλολύξουσιν καὶ τυμπανίζουσιν

2 καθηγῆσασθαι D   15 ἡλικίας] ἀφροδισίων CF
 17 δὲ κληθέντα CF   19 κατὰ τοῦτον] κατ' αὐτὸν D.

μόνην ἐπιέναι πᾶσαν χώραν, λελυμένην τὰς τρίχας, τὸν δὲ Μαρσύαν ἐλεοῦντα τὸ πάθος ἐκουσίως αὐτῇ συνακολουθεῖν καὶ συμπλανᾶσθαι διὰ τὴν προὔπαρχουσαν φιλίαν. παραγενομένους δ' αὐτοὺς πρὸς 2
 5 Διόνυσον εἰς τὴν Νῦσαν καταλαβεῖν τὸν Ἀπόλλω
 τυγχάνοντα μεγάλης ἀποδοχῆς διὰ τὴν κιθάραν, ἣν Ἑρμῆν εὐρεῖν φασιν, Ἀπόλλωνα δὲ πρῶτον αὐτῇ κατὰ τρόπον χρῆσθαι· ἐρίζοντος δὲ τοῦ Μαρσύου πρὸς τὸν Ἀπόλλω περὶ τῆς τέχνης, καὶ τῶν Νυσαίων 10 ἀποδειχθέντων δικαστῶν, τὸν μὲν Ἀπόλλωνα πρῶ-
 228 τον κιθαρίσαι ψιλήν, τὸν δὲ Μαρσύαν ἐπιβαλόντα τοῖς ἀυλοῖς καταπλήξαι τὰς ἀκοὰς τῷ ξενίζοντι, καὶ διὰ τὴν εὐμέλειαν δόξαι πολὺ προέχειν τοῦ προηγωνισμένου. συντεθειμένων δ' αὐτῶν παρ' ἄλληλα τοῖς 3
 15 δικασταῖς ἐπιδείκνυσθαι τὴν τέχνην, τὸν μὲν Ἀπόλλωνά φασιν ἐπιβαλεῖν τὸ δεύτερον ἀρμόττουσαι τῷ μέλει τῆς κιθάρας ᾠδὴν, καθ' ἣν ὑπερβαλέσθαι τὴν προὔπαρξασαν τῶν ἀυλῶν ἀποδοχὴν· τὸν δὲ πρό-
 20 τερον ἀγανακτήσαντα διδάσκειν τοὺς ἀκροατὰς ὅτι παρὰ πᾶν τὸ δίκαιον αὐτὸς ἐλαττοῦται· δεῖν γὰρ γίνεσθαι τέχνης σύγκρισιν, οὐ φωνῆς, καθ' ἣν προσήκει τὴν ἀρμονίαν καὶ τὸ μέλος ἐξετάζεσθαι τῆς κιθάρας καὶ τῶν ἀυλῶν· καὶ πρὸς τούτοις ἄδικον εἶναι δύο τέχνας ἅμα πρὸς μίαν συγκρίνεσθαι.
 25 τὸν δὲ Ἀπόλλω μυθολογοῦσιν εἰπεῖν ὡς οὐδὲν αὐτὸν πλεονεκτοῖη· καὶ γὰρ τὸν Μαρσύαν τὸ παρα- 4
 πλήσιον αὐτῷ ποιεῖν, εἰς τοὺς ἀυλοὺς ἐμφυσῶντα·

1 καταλειυμένην II   3 παρακολουθεῖν II   13 ἐμέλειαν Reiske   17 ὑπερβάλλεσθαι D   20 παρ' ἅπαν D
 23 ἀυλῶν] αὐτῶν ἀυλῶν D   25 αὐτὸς II.

δεῖν οὖν ἢ τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἴσην ἀμφοτέροις
 δίδοσθαι τῆς κράσεως, ἢ μηδέτερον τῷ στόματι
 διαγωνιζόμενον διὰ μόνων τῶν χειρῶν ἐνδείκνυσθαι
 5 τὴν ἰδίαν τέχνην. ἐπικρινάντων δὲ τῶν ἀκροατῶν
 τὸν Ἀπόλλω δικαιότερα λέγειν, συγκριθῆναι πάλιν 5
 τὰς τέχνας, καὶ τὸν μὲν Μαρσύαν λειψθῆναι, τὸν
 δ' Ἀπόλλω διὰ τὴν ἔριον πιερότερον χρησάμενον
 ἐκδειῖραι ζῶντα τὸν ἠττηθέντα. ταχὺ δὲ μεταμελη-
 θέντα καὶ βαρέως ἐπὶ τοῖς ὑπ' αὐτοῦ πραχθεῖσιν
 ἐνέγκαντα τῆς κισθάρως ἐκροῆξαι τὰς χορδὰς καὶ τὴν 10
 6 εὐρημένην ἀρμονίαν ἀφανίσαι. ταύτης δ' ὕστερον
 Μούσας μὲν ἀνευρεῖν τὴν μέσην, Λίνου δὲ τὴν
 λίχανον, Ὀρφέα δὲ καὶ Θαμύραν ὑπάτην καὶ παρυ-
 πάτην. τὸν δ' Ἀπόλλω φασὶν εἰς τὸ ἄντρον τοῦ
 Διονύσου τὴν τε κισθάραν καὶ τοὺς ἀύλους ἀναθέντα, 15
 καὶ τῆς Κυβέλης ἐρασθέντα, συμπλανηθῆναι ταύτη
 7 μέχρι τῶν Ἰπερβορέων. κατὰ δὲ τὴν Φρυγίαν ἐμ-
 πεσοῦσης νόσου τοῖς ἀνθρώποις καὶ τῆς γῆς ἀκάρ-
 που γενομένης, ἐπερωτησάντων τῶν ἀτυχούντων τὸν
 θεὸν περὶ τῆς τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆς προστάξει 20
 φασὶν αὐτοῖς θάψαι τὸ Ἄττιδος σῶμα καὶ τιμᾶν τὴν
 Κυβέλην ὡς θεόν. διόπερ τοὺς Φρύγας ἠφανισμένου
 τοῦ σώματος διὰ τὸν χρόνον εἰδῶλον κατασκευάσαι
 τοῦ μαιρακίου, πρὸς ᾧ θρηνοῦντας ταῖς οἰκείαις
 τιμαῖς τοῦ πάθους ἐξιλάσκεσθαι τὴν τοῦ παρᾶνο- 25

1 ἴσην om. II   2 κράσεως Eichstädt, κρίσεως libri,
 κρήσεως Wess.   4 τέχνην] χρεῖαν II   6 Μαρσύαν] πάλιν
 add. D¹   13 Θαμυριν II; τὴν add. Eich.   16 ταύτη]
 αὐτῇ D (et Eus. pr. ev. II 2, 44).   19 τῶν ἀτυχούντων
 τὸν θεόν Dindorf, τὸν θεὸν ἀτυχούντων D, τὸν θεὸν vulg.
 23 διὰ τὸν χρ. ἠφ. τοῦ σώματος vulg.

μηθέντος μῆριν· ὅπερ μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου
 ποιούντας αὐτοὺς διατελεῖν. τῆς δὲ Κυβέλης τὸ 8
 παλαιὸν βωμοὺς ἰδρυσάμενους θυσίας ἐπιτελεῖν κατ'
 ἔτος· ὕστερον δ' ἐν Πισινοῦντι τῆς Φρυγίας κατα-
 5 σκενάσαι νεῶν πολυτελῆ καὶ τιμᾶς καὶ θυσίας
 καταδείξαι μεγαλοπρεπεστάτας, Μίδου τοῦ βασιλέως
 εἰς ταῦτα συμφιλοκαλήσαντος· τῷ δ' ἀγάλλματι τῆς
 θεοῦ παραστήσαι παρθάλεις καὶ λέοντας διὰ τὸ δο-
 229 κεῖν ὑπὸ τούτων πρῶτον τραφῆναι. περὶ μὲν οὖν
 10 μητρὸς θεῶν τοιαῦτα μυθολογεῖται παρὰ τε τοῖς
 Φρυξί καὶ τοῖς Ἀτλαντίοις τοῖς παρὰ τὸν ὠκεανὸν
 οἰκοῦσιν.

Μετὰ δὲ τὴν Ὑπερίονος τελευτὴν μυθολογοῦσι 60
 τοὺς υἱοὺς τοῦ Οὐρανοῦ διελέσθαι τὴν βασιλείαν,
 15 ὧν ὑπάρχειν ἐπιφανεστάτους Ἀτλαντα καὶ Κρόνον.
 τούτων δὲ τὸν μὲν Ἀτλαντα λαχεῖν τοὺς παρὰ τὸν
 ὠκεανὸν τόπους, καὶ τοὺς τε λαοὺς Ἀτλαντίους
 ὀνομάσαι καὶ τὸ μέγιστον τῶν κατὰ τὴν χώραν ὄρω
 ὁμοίως Ἀτλαντα προσαγορευῆσαι. φασὶ δ' αὐτὸν τὰ 2
 20 περὶ τὴν ἀστρολογίαν ἐξακριβῶσαι καὶ τὸν σφαιρι-
 κὸν λόγον εἰς ἀνθρώπους πρῶτον ἐξενεγκεῖν· ἀφ'
 ἧς αἰτίας δόξαι τὸν σύμπαντα κόσμον ἐπὶ τῶν
 Ἀτλαντος ὤμων ὀχεῖσθαι, τοῦ μύθου τὴν τῆς σφαίρας
 εὔρεσιν καὶ καταγραφὴν αἰνιττομένου. γενέσθαι δ'
 25 αὐτῷ πλείους υἱούς, ὧν ἓνα διενεγκεῖν εὐσεβεία
 καὶ τῇ πρὸς τοὺς ἀρχομένους δικαιοσύνη καὶ φιλαν-
 θρωπία, τὸν προσαγορευόμενον Ἐσπερον. τοῦτον 3

3 ἰδρυσάμενης vulg. 6 μεγαλοπρεπεστέρως D Μήδου
 codices 9 πρώτως CE 11 τοῖς παρὰ] κατὰ D 16 παρὰ]
 περὶ D 19 προσαγορευέσθαι D 24 διαγραφὴν C.

δ' ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ Ἄτλαντος ὄρους ἀναβαίνοντα
 καὶ τὰς τῶν ἄστρων παρατηρήσεις ποιούμενον ἐξαι-
 φνης ὑπὸ πνευμάτων συναρπαγέντα μεγάλων ἄφραν-
 τον γενέσθαι· διὰ δὲ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ τὸ πάθος
 τὰ πλήθη ἐλέησαντα τιμὰς ἀθανάτους ἀπονείμει καὶ 5
 τὸν ἐπιφανέστατον τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν ἀστέ-
 4 ρων ὀμωνύμως ἐκείνῳ προσαγορεύσει. ὑπάρξει δ'
 Ἄτλαντι καὶ θυγατέρας ἑπτά, τὰς κοινῶς μὲν ἀπὸ
 τοῦ πατρὸς καλουμένας Ἀτλαντίδας, ἰδίᾳ δ' ἐκάστην
 ὀνομαζομένην Μαῖαν, Ἡλέκτραν, Ταυγέτην, Στερό- 10
 πην, Μερόπην, Ἀκκρόνην, καὶ τελευταίαν Κελαινώ.
 ταύτας δὲ μίγειςας τοῖς ἐπιφανεστάτοις ἥρωσι καὶ
 θεοῖς ἀρχηγὸς καταστήσει τοῦ [πλείστου] γένους
 τῶν ἀνθρώπων, τεκούσας τοὺς δι' ἀρετὴν θεοὺς καὶ
 ἥρωας ὀνομασθέντας, οἷον τὴν πρεσβυτάτην Μαῖαν 15
 Διὶ μίγεισαν Ἐρμῆν τεκνώσασαι, πολλῶν εὐρετῆν γενό-
 μενον τοῖς ἀνθρώποις· παραπλησίως δὲ καὶ τὰς
 ἄλλας Ἀτλαντίδας γεννήσει παῖδας ἐπιφανεῖς, ὧν
 τοὺς μὲν ἔθνῶν, τοὺς δὲ πόλεων γενέσθαι κτίστας.
 5 διόπερ οὐ μόνον παρ' ἐνίοις τῶν βαρβάρων, ἀλλὰ 20
 καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι τοὺς πλείστους τῶν ἀρχαιο-
 τάτων ἡρώων εἰς ταύτας ἀναφέρειν τὸ γένος. ὑπάρ-
 ξει δ' αὐτὰς καὶ σώφρονας διαφερόντως, καὶ μετὰ
 τὴν τελευταίην τυχεῖν ἀθανάτου τιμῆς παρ' ἀνθρώποις
 [καὶ] καθιδρυθείσας ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τῇ τῶν Πλει- 25
 άδων προσηγορίᾳ περιληφθείσας. ἐκλήθησαν δὲ αἱ

4 τὸ] τοῦτο τὸ D 9 τοῦ om. D 10 ἀστεροπὴν II
 12 εὐφρονεστάτοις II (et Eus. pr. ev. II 2, 46) 13 πλει-
 στον om. DF 25 καὶ del. Dind. πλιάδων D 26 αἱ
 add. Reiske.

Ἄτλαντίδες καὶ νύμφαι διὰ τὸ τοὺς ἐγγωρίους
κοινῇ τὰς γυναικάς νύμφας προσαγορεύειν.

Κρόνον δὲ μυθολογοῦσιν, ἀδελφὸν μὲν Ἄτλαν- 61
τος ὄντα, διαφέροντα δ' ἀσεβείᾳ καὶ πλεονεξίᾳ, γῆ-
5 μαι τὴν ἀδελφὴν Ῥέα, ἐξ ἧς γεννηθεὶς Δία τὸν
230 Ὀλύμπιον ὕστερον ἐπικληθέντα. γεγονέναι δὲ καὶ
ἕτερον Δία, τὸν ἀδελφὸν μὲν Οὐρανοῦ, τῆς δὲ
Κρήτης βασιλεύσαντα, τῇ δόξῃ πολὺν λειπόμενον τοῦ
μεταγενεστέρου. τοῦτον μὲν οὖν βασιλεῦσαι τοῦ 2
20 σύμπαντος κόσμου, τὸν δὲ προγενέστερον, δυναστεύ-
οντα τῆς προειρημένης νῆσου, δέκα παῖδας γεννηθεὶς
τοὺς ὀνομασθέντας Κούρητας· προσαγορευθεὶς δὲ καὶ
τὴν νῆσον ἀπὸ τῆς γυναικὸς Ἰδαίαν, ἐν ἣ καὶ
τελευτήσαντα ταφῆναι, δεικνυμένου τοῦ τὴν ταφὴν
15 δεξαμένου τόπου μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. οὐ 3
μὴν οἱ γε Κρήτες ὁμολογούμενα τούτοις μυθολο-
γοῦσι, περὶ ὧν ἡμεῖς ἐν τοῖς περὶ Κρήτης τὰ κατὰ
μέρος ἀναγράφομεν· δυναστεῦσαι δὲ φασι τὸν Κρό-
νον κατὰ Σικελίαν καὶ Λιβύην, ἔτι δὲ τὴν Ἰταλίαν,
20 καὶ τὸ σύνολον ἐν τοῖς πρὸς ἑσπέραν τόποις συστή-
σασθαι τὴν βασιλείαν· παρὰ πᾶσι δὲ φρουραῖς δια-
κατέχειν τὰς ἀκροπόλεις καὶ τοὺς ὄχυρους τῶν τόπων
[τούτων]· ἀφ' οὗ δὲ καὶ μέχρι τοῦ νῦν χρόνου κατὰ
τε τὴν Σικελίαν καὶ τὰ πρὸς ἑσπέραν νεύοντα μέρη
25 πολλοὺς τῶν ὑψηλῶν τόπων ἀπ' ἐκείνου Κρόνια
προσαγορεύεσθαι. Κρόνον δὲ γενόμενον νιδὸν Δία 4
τὸν ἐναντίον τῷ πατρὶ βίον ζηλωσά, καὶ παρεχό-
μενον ἑαυτὸν πᾶσιν ἐπιεικῆ καὶ φιλόανθρωπον ὑπὸ

1 καὶ] καὶ αἰ II   16 μυθολογοῦσι] ἱστοροῦσι II
17 κρητῶν D   22 ἰσχυροὺς D   23 τούτων del. Dind.

τοῦ πλήθους πατέρα προσαγορευθῆναι. διαδέξασθαι δ' αὐτόν φασὶ τὴν βασιλείαν οἱ μὲν ἐκουσίως τοῦ πατρὸς παραχωρήσαντος, οἱ δ' ὑπὸ τῶν ὄχλων αἰρεθέντα διὰ τὸ μῖσος τὸ πρὸς τὸν πατέρα· ἐπιστρατεύσαντος δ' ἐπ' αὐτὸν τοῦ Κρόνου μετὰ τῶν Τιτά-⁵νων κρατῆσαι τῆ μάχῃ τὸν Δία, καὶ κύριον γενόμενον τῶν ὄλων ἐπελθεῖν ἄπασαν τὴν οἰκουμένην, εὐεργετοῦντα τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. διενεγκεῖν δ' αὐτόν καὶ σώματος ῥώμῃ καὶ ταῖς ἄλλαις ἀπάσαις ἀρεταῖς, καὶ διὰ τοῦτο ταχὺ κύριον γενέσθαι τοῦ¹⁰ σύμπαντος κόσμου. καθόλου δ' αὐτόν τὴν ἄπασαν σπουδὴν ἔχειν εἰς κόλασιν μὲν τῶν ἀσεβῶν καὶ πονηρῶν, εὐεργεσίαν δὲ τῶν ὄχλων. ἀνθ' ὧν μετὰ τὴν ἕξ ἀνθρώπων μετάστασιν ὀνομασθῆναι μὲν Ζῆνα διὰ τὸ δοκεῖν τοῦ καλῶς ζῆν αἴτιον γενέσθαι τοῖς¹⁵ ἀνθρώποις, καθιδρυθῆναι δ' ἐν τῷ κόσμῳ τῆ τῶν εὖ παθόντων τιμῇ, πάντων προθύμως ἀναγορευόντων θεὸν καὶ κύριον εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ σύμπαντος κόσμου. τῶν μὲν οὖν παρὰ τοῖς Ἀτλαντίοις θεολογούμενων τὰ κεφάλαια ταῦτ' ἔστιν.²⁰

62 Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ προειρήκαμεν ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς περὶ τῆς τοῦ Διονύσου γενέσεως καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ παραχθέντων ἀκολούθως ταῖς ἐγγωροῖς ἱστορίαις, οἰκεῖον εἶναι διαλαμβάνομεν προσθεῖναι τὰ μυθολογούμενα περὶ τοῦ θεοῦ τούτου παρὰ τοῖς²⁵ Ἑλλησι. τῶν δὲ παλαιῶν μυθολογῶν καὶ ποιητῶν περὶ Διονύσου γεγραφότων ἀλλήλοις ἀσύμφωνα καὶ πολλοὺς καὶ τερατώδεις λόγους καταβεβλημένων,²³¹

² φασὶ om. CF ἑκόντος II (et Eus. pr. ev. II 2, 49)
¹³ ὄχλων] ἀγαθῶν Eus. l. c. ¹⁹ μυθολογούμενων D

δυσχερές ἐστὶν ὑπὲρ τῆς γενέσεως τοῦ θεοῦ τούτου
καὶ τῶν πράξεων καθαρῶς εἰπεῖν. οἱ μὲν γὰρ ἓνα
Διόνυσον, οἱ δὲ τρεῖς γεγονέναι παραδεδώκασιν,
εἰσὶ δ' οἱ γένεσιν μὲν τούτου ἀνθρωπόμορφον μὴ
5 γεγονέναι τὸ παράπαν ἀποφαινόμενοι, τὴν δὲ τοῦ
οἴνου δόσιν Διόνυσον εἶναι νομίζοντες. διόπερ ἡμεῖς 3
τῶν παρ' ἐκάστοις λεγομένων τὰ κεφάλαια πειρασό-
μεθα συντόμως ἐπιδραμεῖν.

Οἱ τοίνυν φυσιολογοῦντες περὶ τοῦ θεοῦ τού-
10 του καὶ τὸν ἀπὸ τῆς ἀμπέλου καρπὸν Διόνυσον
ὀνομάζοντές φασὶ τὴν γῆν αὐτομάτως μετὰ τῶν ἄλ-
λων φυτῶν ἐνεγκεῖν τὴν ἄμπελον, ἀλλ' οὐκ ἐξ ἀρχῆς
ὑπὸ τινος εὗρετοῦ φυτευθῆναι. τεκμήριον δ' εἶναι 4
τούτου τὸ μέχρι τοῦ νῦν ἐν πολλοῖς τόποις ἀγρίας
15 ἀμπέλους φύεσθαι, καὶ καρποφορεῖν αὐτὰς παρα-
πλησίως ταῖς ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης ἐμπειρίας χει-
ρουργομέναις. διμήτορα δὲ τὸν Διόνυσον ὑπὸ τῶν 5
παλαιῶν ὀνομάσθαι, μιᾶς μὲν καὶ πρώτης γενέσεως
ἀριθμουμένης ὅταν τὸ φυτὸν εἰς τὴν γῆν τεθῆν
20 λαμβάνῃ τὴν αὐξησιν, δευτέρας δ' ὅταν βροίθῃ καὶ
τοὺς βότρους πεπαίνῃ, ὥστε τὴν μὲν ἐκ γῆς, τὴν
δ' ἐκ τῆς ἀμπέλου γένεσιν τοῦ θεοῦ νομίζεσθαι.
παραδεδωκότων δὲ τῶν μυθογράφων καὶ τρίτην 6
γένεσιν, καθ' ἣν φασὶ τὸν θεὸν ἐκ Διὸς καὶ Δήμη-
25 τρος τεκνωθέντα διασπασθῆναι μὲν ὑπὸ τῶν γηγε-
νῶν καὶ καθεψηθῆναι, πάλιν δ' ὑπὸ τῆς Δήμητρος
τῶν μελῶν συναρμοσθέντων ἐξ ἀρχῆς νέον γεννη-

2 καθαρῶς om. CF 4 μὴ] μήτε D, μηδὲ A 5 ἀπο-
φαίνονται D 12 τὴν] καὶ τὴν A 17 τὸν om. vulg.
20 βροίθῃ] καρποφορῇ CF 22 ὀνομάζεσθαι D 27 γεννη-
θῆναι vulg.

θῆναι, εἰς φυσικὰς τινὰς αἰτίας μετὰ γουσι τοὺς
 7 τοιούτους λόγους. Διὸς μὲν γὰρ καὶ Διήμητρος αὐτὸν
 λέγεσθαι διὰ τὸ τὴν ἄμπελον ἐκ τε γῆς καὶ ὕμβρων
 λαμβάνουσαν τὴν αὐξήσιν καρποφορεῖν τὸν ἐκ τοῦ
 βότρυος ἀποθλιβόμενον οἶνον· τὸ δ' ὑπὸ τῶν γηγε- 5
 νῶν νέον ὕντα διασπασθῆναι δηλοῦν τὴν ὑπὸ τῶν
 γεωργῶν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν, [διὰ τὸ τοὺς
 ἀνθρώπους τὴν γῆν Διήμητραν νομίζειν·] τὴν δὲ
 κατέψυσιν τῶν μελῶν μεμυθοποιήσθαι διὰ τὸ τοὺς
 πλείστους ἔψυιν τὸν οἶνον καὶ μίσγοντας εὐωδεστέ- 10
 ραν αὐτοῦ καὶ βελτίονα τὴν φύσιν κατασκευάζειν.
 τὸ δὲ τὰ ὑπὸ τῶν γηγενῶν λυμανθέντα τῶν μελῶν
 ἀρμολοθέντα πάλιν ἐπὶ τὴν προγεγενημένην φύσιν
 ἀποκαθίστασθαι παρεμφαίνεον ὅτι πάλιν ἢ γῆ τὴν
 τρογγηθεῖσαν ἄμπελον καὶ τμηθεῖσαν ταῖς κατ' ἔτος 15
 ὥραις εἰς τὴν προῦπάρξασαν ἐν τῷ καρποφορεῖν
 ἀμῆν ἀποκαθίστησι. καθόλου γὰρ ὑπὸ τῶν ἀρ-
 χαίων ποιητῶν καὶ μυθολογῶν τὴν Διήμητραν γῆν
 8 μητέρα προσαγορεύεσθαι. σύμφωνα δὲ τούτοις εἶναι
 τὰ τε δηλούμενα διὰ τῶν Ὀρφικῶν ποιημάτων καὶ 20
 τὰ παρεισαγόμενα κατὰ τὰς τελετάς, περὶ ὧν οὐ
 9 θέμις τοῖς ἀμνήτοις ἱστορεῖν τὰ κατὰ μέρος. ὁμοίως
 δὲ καὶ τὴν ἐκ Σεμέλης γένεσιν εἰς φυσικὰς ἀρχὰς
 ἀνάγουσιν, ἀποφαινόμενοι Θυώνην ὑπὸ τῶν ἀρχαίων
 τὴν γῆν ὠνομάσθαι, καὶ τεθεῖσθαι τὴν προσηγορίαν 232
 [καὶ] Σεμέλην μὲν ἀπὸ τοῦ σεμνῆν εἶναι τῆς θεοῦ 26

1 ἀνάγουσι Π 3 τε] τῆς D ὕμβρων CF 7 διὰ —
 νομίζειν del. Reiske 10 καὶ μίσγοντας om. Π 11 κατα-
 κενεάζοντας Π 12 τὸ δὲ τὰ Dindorf, τὰ δ' libri 14 πάλιν
 ὅτι vulg.; πάλιν del. Dind. 25 τὴν πρ.] διττὴν πρ.
 Wurm 26 καὶ del. Eich.

ταύτης τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τιμὴν, Θυώνην δ' ἀπὸ
 τῶν θυομένων ἀντὶ τῶν θυσιῶν καὶ θυηλῶν. δις δ' 10
 αὐτοῦ τὴν γένεσιν ἐκ Διὸς παραδεδοῦσθαι διὰ τὸ
 δοκεῖν μετὰ τῶν ἄλλων ἐν τῷ κατὰ τὸν Δευκαλίωνα
 5 κατακλυσμῷ φθαρῆναι καὶ τούτους τοὺς καρπούς,
 καὶ μετὰ τὴν ἐπομβρίαν πάλιν ἀναφύντων ὥσπερ εἰ
 δευτέραν ἐπιφάνειαν ταύτην ὑπάρχει τοῦ θεοῦ παρ'
 ἀνθρώποις, καθ' ἣν ἐκ τοῦ Διὸς μηροῦ γενέσθαι
 πάλιν τὸν θεὸν [τοῦτον] μεμυθοποιήσθαι. οἱ μὲν
 10 οὖν τὴν χρεῖαν καὶ δύνάμιν τοῦ κατὰ τὸν οἶνον
 εὐρήματος ἀποφαινόμενοι Διόνυσον ὑπάρχειν τοι-
 αῦτα περὶ αὐτοῦ μυθολογοῦσι. τῶν δὲ μυθογρά- 63
 φων οἱ σωματοειδῆ τὸν θεὸν παρεισάγοντες τὴν
 μὲν εὐρεσιν τῆς ἀμπέλου καὶ φυτεῖαν καὶ πᾶσαν
 15 τὴν περὶ τὸν οἶνον πραγματείαν συμφώνως αὐτῷ
 προσάπτουσι, περὶ δὲ τοῦ πλείους γερονέου Διο-
 νύσου ἀμφισβητοῦσιν. ἔνιοι μὲν γὰρ ἓνα καὶ τὸν 2
 αὐτὸν ἀποφαίνονται γενέσθαι τὸν τε καταδείξαντα
 τὰ κατὰ τὰς οἴνοποιίας καὶ συγκομιδὰς τῶν ξυλλί-
 20 νων καλουμένων καρπῶν καὶ τὸν στρατευσάμενον
 ἐπὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ἔτι δὲ τὸν τὰ μυστήρια
 καὶ τελετὰς καὶ βακχείας εἰσηγησάμενον· ἔνιοι δέ,
 καθάπερ προεῖπον, τρεῖς ὑποστησάμενοι γερονέου
 κατὰ διεστηκότας χρόνους, ἑκάστῳ προσάπτουσι
 25 ἰδίας πράξεις· καὶ φασὶ τὸν μὲν ἀρχαιότατον Ἴνδον 3
 γερονέου, καὶ τῆς χώρας αὐτομάτως διὰ τὴν εὐ-
 κρασίαν φερούσης πολλὴν ἄμπελον πρῶτον τοῦτον
 ἀποθλίψαι βότρουας καὶ τὴν χρεῖαν τῆς περὶ τὸν

2 θυομένων D 3 παραδίδοσθαι D 9 τοῦτον om. CD.

Diodorus I.

30

οἶνον φύσεως ἐπινοῆσαι, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν σύκων
καὶ τῶν ἄλλων ἀκροδρύων τὴν καθήκουσαν ἐπιμέ-
λειαν ποιήσασθαι, καὶ καθόλου τὰ πρὸς τὴν συγκο-
μιθὴν καὶ παράθεσιν τούτων τῶν καρπῶν ἐπινοῆσαι.
τὸν αὐτὸν δὲ καὶ καταπάγονα λέγουσι γενέσθαι ⁵
διὰ τὸ τοῖς Ἴνδοις νόμιμον εἶναι μέχρι τῆς τελευτῆς
⁴ ἐπιμελῶς ὑποτρέφειν τοὺς πάγονας. τὸν δ' οὖν
Διόνυσον ἐπελθόντα μετὰ στρατοπέδου πᾶσαν τὴν
οἴκουμένην διδάξαι τὴν τε φυτεῖαν τῆς ἀμπέλου
καὶ τὴν ἐν ταῖς ληνοῖς ἀπόθλιψιν τῶν βοτρύων· ¹⁰
ἀφ' οὗ Ἀθηναῖον αὐτὸν ὀνομασθῆναι. ὁμοίως δὲ
καὶ τῶν ἄλλων εὐρημάτων μεταδόντα πᾶσι τυχεῖν
αὐτὸν μετὰ τὴν ἐξ ἀνθρώπων μετάστασιν ἀθανάτου
⁵ τιμῆς παρὰ τοῖς εὖ παθοῦσιν. δείκνυσθαι δὲ παρ'
Ἴνδοις μέχρι τοῦ νῦν τὸν τε τόπον ἐν ᾧ συνέβη ¹⁵
γενέσθαι τὸν θεὸν καὶ προσηγορίας πόλεων ἀπ'
αὐτοῦ κατὰ τὴν τῶν ἐγγωρίων διάλεκτον· καὶ πολλὰ
ἕτερα διαμένειν ἀξιόλογα τεκμήρια τῆς παρ' Ἴνδοις
⁶⁴ γενέσεως, περὶ ἧν μακρὸν ἂν εἴη γράφειν. δεύτε-
ρον δὲ μυθολογοῦσι γενέσθαι Διόνυσον ἐκ Διὸς ²⁰
καὶ Φερσεφόνης, ὡς δέ τινες, ἐκ Δήμητρος. τοῦτον
δὲ παρεισάγουσι πρῶτον βοῦς ὑπ' ἄροτρον ζεύξαι,
τὸ πρὸ τοῦ ταῖς χερσὶ τῶν ἀνθρώπων τὴν γῆν
κατεργαζομένων. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα φιλοτέχνως ²³³
ἐπινοῆσαι τῶν πρὸς τὴν γεωργίαν χρησίμων, δι' ²⁵

1 τῶν Dindorf, τὴν τῶν libri 2 τῶν] τὴν τῶν C
ἐπιμέλειαν Dindorf, ἐπιμέλειαν καὶ παράδοξον παράδοσιν D,
ἐπιμέλειαν καὶ παράδοσιν II 4 καὶ παράθεσιν add.
Dind. ἐπινοῆσαι] διὸ καὶ Ἀθηναῖον ὀνομασθῆναι add. co-
dices 5 γενέσθαι om. II 16 ἀπ' Dindorf, ὑπ' codices
20 γενέσθαι om. D 23 τοῦ] τούτου D

ὧν ἀπολυθῆναι τοὺς ὄχλους τῆς πολλῆς κακοπα-
 θείας· ἀνθ' ὧν τοὺς εὖ παθόντας ἀπονείμει τιμὰς 2
 ἰσοθέους αὐτῶ καὶ θυσίας, προθύμως ἀπάντων ἀν-
 θρώπων διὰ τὸ μέγεθος τῆς εὐεργεσίας ἀπονειμάν-
 5 των τὴν ἀθανασίαν. παράσημον δ' αὐτῶ ποιῆσαι
 κέρατα τοὺς κατασκευάζοντας τὰς γραφὰς ἢ τοὺς
 ἀνδριάντας, ἅμα μὲν δηλοῦντας ἑτέραν Διονύσου
 φύσιν, ἅμα δὲ ἀπὸ τῆς περὶ τὸ ἄροτρον εὐρέσεως
 ἐμφαίνοντας τὸ μέγεθος τῆς ἐπινοηθείσης τοῖς γε-
 10 ωργοῖς εὐχρηστίας. τρίτον δὲ γενέσθαι Διόνυσόν 3
 φασιν ἐν Θήβαις ταῖς Βοιωταῖς ἐκ Διὸς καὶ Σεμέ-
 λης τῆς Κάδμου. μυθολογοῦσι γὰρ ἐρασθέντα Δία
 μιγῆναι πλεονάκις αὐτῇ διὰ τὸ κάλλος, τὴν δ' Ἥραν
 ζηλοτυποῦσαν καὶ βουλομένην τιμωρίᾳ περιβαλεῖν
 15 τὴν ἄνθρωπον, ὁμοιωθῆναι μὲν τινι τῶν ἀποδοχῆς
 τυγχάνουσάν παρ' αὐτῇ γυναικῶν, παρακρούσασθαι
 δὲ τὴν Σεμέλην· εἰπεῖν γὰρ πρὸς αὐτὴν ὅτι καθῆ- 4
 κον ἦν τὸν Δία μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιφανείας τε καὶ
 τιμῆς ποιεῖσθαι τὴν ὁμιλίαν ἥπερ χρᾶται κατὰ τὴν
 20 πρὸς τὴν Ἥραν συμπεριφορᾶν. διὸ καὶ τὸν μὲν
 Δία, τῆς Σεμέλης ἀξιούσης τυγχάνειν τῶν ἴσων
 Ἥρας τιμῶν, παραγενέσθαι μετὰ βροντῶν καὶ κερα-
 νῶν, τὴν δὲ Σεμέλην οὐχ ὑπομείναςαν τὸ μέγεθος
 τῆς περιστάσεως τελευτῆσαι καὶ τὸ βρέφος ἐκτρῶσαι
 25 πρὸ τοῦ καθήκοντος χρόνου. καὶ τοῦτο μὲν τὸν 5
 Δία ταχέως εἰς τὸν ἑαυτοῦ μηρὸν ἐγκρύψαι· μετὰ
 δὲ ταῦτα τοῦ κατὰ φύσιν τῆς γενέσεως χρόνου τὴν

7 ἑτέρου CF 10 γενέσθαι] λέγεσθαι D 15 ὁμοιω-
 θῆναι vulg. 16 αὐτῆς CF 18 αὐτῆς om. CF 27 τὴν
 om. CF.

τελείαν αὔξησιν ποιήσαντος ἀπενεργεῖν τὸ βρέφος
 6 εἰς Νῦσαν τῆς Ἀραβίας. ἐνταῦθα δ' ὑπὸ νυμφῶν
 τραφέντα τὸν παῖδα προσαγορευθῆναι μὲν ἀπὸ τοῦ
 πατρὸς καὶ τοῦ τόπου Διόνυσον, γενόμενον δὲ τῷ
 5 κάλλει διάφορον τὸ μὲν πρῶτον ἐν χορείαις καὶ
 γυναικῶν θιάσοις καὶ παντοδαπῇ τροφῇ καὶ παιδιᾷ
 διατελεῖν· μετὰ δὲ ταῦτα στρατόπεδον ἐκ τῶν γυναι-
 κῶν συναγαγόντα καὶ θύροισι καθοπίσαντα στρα-
 7 τείαν ἐπὶ πᾶσαν ποιήσασθαι τὴν οἰκουμένην. κατα-
 δεῖξαι δὲ καὶ τὰ περὶ τὰς τελετὰς καὶ μεταδοῦναι 10
 τῶν μυστηρίων τοῖς εὐσεβέσι τῶν ἀνθρώπων καὶ
 δίκαιον βίον ἀσκοῦσι, πρὸς δὲ τούτοις πανταχοῦ
 πανηγύρεις ἄγειν καὶ μουσικοὺς ἄγῶνας συντελεῖν,
 καὶ τὸ σύνολον συλλύοντα τὰ νείκη τῶν ἔθνων καὶ
 πόλεων ἀντὶ τῶν στάσεων καὶ τῶν πολέμων ὁμόνοιαν 15
 65 καὶ πολλὴν εἰρήνην κατασκευάζειν. διαβοηθείσης
 δὲ κατὰ πάντα τόπον τῆς τοῦ θεοῦ παρουσίας, καὶ
 διότι πᾶσιν ἐπιεικῶς προσφερόμενος πολλὰ συμ-
 βάλλεται πρὸς τὴν ἐξημέρωσιν τοῦ κοινοῦ βίου,
 πανδημεὶ συναντᾶν αὐτῷ καὶ προσδέχεσθαι μετὰ 20
 2 πολλῆς χαρᾶς. ὀλίγων δ' ὄντων τῶν δι' ὑπερη-
 φανίαν καὶ ἀσέβειαν καταφρονούντων καὶ φασκόντων
 τὰς μὲν βάρβαρας δι' ἀκρασίαν αὐτὸν περιάγεσθαι,
 τὰς δὲ τελετὰς καὶ τὰ μυστήρια φθορᾶς ἕνεκα τῶν 23⁴
 ἀλλοτρίων γυναικῶν καταδεικνύειν, κολάζεσθαι τοὺς 25
 3 τοιούτους ὑπ' αὐτοῦ παραχρῆμα. ἐνίοτε γάρ τῃ τῆς
 θείας φύσεως ὑπεροχῇ χρώμενον τιμωρεῖσθαι τοὺς
 ἀσεβεῖς, ποτὲ μὲν αὐτοῖς ἐμβάλλοντα μανίαν, ποτὲ

13 πανηγύρεις ἄγειν πανταχοῦ D 14 τὰ Bekker,
 τὰ τε libri 16 παρασκευάζειν Π 27 θείας om. vulg.

δὲ ταῖς τῶν γυναικῶν χερσὶ ζῶντας διαμελίζοντα·
 ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ τῆς στρατηγικῆς ἐπινοίας παρα-
 δόξως ἀναιρεῖν τοὺς ἐναντιοπραγοῦντας. ἀναδιδόναι
 γὰρ ταῖς βάρκῃς ἀντὶ τῶν θύρσων λόγῃς τῷ κίτῳ
⁵ κεκαλυμμένας τὴν ἀκμὴν τοῦ σιδήρου· διὸ καὶ τῶν
 βασιλέων διὰ τὴν ἄγνοιαν καταφρονούντων ὡς ἂν
 γυναικῶν, καὶ διὰ τοῦτ' ἀπαρασκεύων ὄντων, ἀνελ-
 πίστως ἐπιτιθέμενον κατακοντίζειν. τῶν δὲ κολα-
⁴ σθέντων ὑπ' αὐτοῦ φασὶν ἐπιφανεστάτους εἶναι
¹⁰ Πενθέα μὲν παρὰ τοῖς Ἑλλησι, Μύρρανον δὲ τὸν
 βασιλέα παρ' Ἰνδοῖς, Λυκοῦργον δὲ παρὰ τοῖς Θραξί.
 μυθολογοῦσι γὰρ τὸν Διόνυσον ἐκ τῆς Ἀσίας μέλ-
 λοντα τὴν δύναμιν διαβιβάσειν εἰς τὴν Εὐρώπην,
 συνθέσθαι φιλίαν πρὸς Λυκοῦργον τὸν Θραξικῆς
¹⁵ βασιλέα τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ· διαβιβάσαντος δὲ
 αὐτοῦ πρώτας τὰς βάρκῃς ὡς εἰς φιλίαν χώραν,
 τὸν μὲν Λυκοῦργον παραγγεῖλαι τοῖς στρατιώταις
 νυκτὸς ἐπιθέσθαι καὶ τὸν τε Διόνυσον καὶ τὰς
 μαινάδας πάσας ἀνελεῖν, τὸν δὲ Διόνυσον παρὰ
²⁰ τινος τῶν ἐγχωρίων, ὃς ἐκαλεῖτο Χάροψ, μαθόντα
 τὴν ἐπιβουλήν καταπλαγῆναι διὰ τὸ τὴν δύναμιν
 ἐν τῷ πέτρῳ εἶναι, παντελῶς δ' ὀλίγους αὐτῷ τῶν
 φίλων συνδιαβεβηκέναι. διόπερ λάθρα τούτου δια-
⁵ πλεύσαντος πρὸς τὸ σφέτερον στρατόπεδον, τὸν μὲν
²⁵ Λυκοῦργόν φασὶν ἐπιθέμενον ταῖς μαινάσιν ἐν τῷ
 καλουμένῳ Νυσίῳ πάσας ἀποκτεῖναι, τὸν δὲ Διόνυ-
 σον περραιώσαντα τὰς δυνάμεις μάχῃ κρατῆσαι τῶν
 Θρακῶν, καὶ τὸν Λυκοῦργον ζωργήσαντα τυφλῶσαι

5 διὸ om. II 14 τὸν Θραξικῆς — 17 Λυκοῦργον om. AD
 19 μαινάδας] βάρκῃς D 20 Χάροψ II 22 ἐν] μὲν ἐν f.

τε καὶ πᾶσαν αἰκίαν εἰσενεγκάμενον ἀνασταυρωῶσαι.
 6 μετὰ δὲ ταῦτα τῷ μὲν Χάροπι χάριν ἀποδιδόντα
 τῆς ἐδεργεσίας παραδοῦναι τὴν τῶν Θορκῶν βασι-
 λείαν καὶ διδάξαι τὰ κατὰ τὰς τελετὰς ὄργια· Χάρο-
 πος δ' ὑλὸν γενόμενον Οἰάγρον παραλαβεῖν τὴν τε 5
 βασιλείαν καὶ τὰς ἐν τοῖς μυστηρίοις παραδεδομένας
 τελετὰς, ἃς ὕστερον Ὀρφέα τὸν Οἰάγρου μαθόντα
 παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ φύσει καὶ παιδείᾳ τῶν ἀπάν-
 των διενεγκόντα, πολλὰ μεταθεῖναι τῶν ἐν τοῖς
 ὄργιοις· διὸ καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Διονύσου γενομένας 10
 7 τελετὰς Ὀρφικὰς προσαγορευθῆναι. τῶν δὲ ποιη-
 τῶν τινες, ἃν ἔστι καὶ Ἀντίμαχος, ἀποφαίνονται
 τὸν Δυκοῦργον οὐ Θορκῆς, ἀλλὰ τῆς Ἀραβίας γε-
 γονέναι βασιλέα, καὶ τῷ τε Διονύσῳ καὶ ταῖς βάν-
 χαις τὴν ἐπίθεσιν ἐν τῇ κατὰ τὴν Ἀραβίαν Νύση 235
 πεποιῆσθαι. τὸν δ' οὖν Διόνυσόν φασὶ κολάσαντα 16
 μὲν τοὺς ἀσεβεῖς, ἐπιεικῶς δὲ προσενεχθέντα τοῖς
 ἄλλοις ἀνθρώποις, ἐκ τῆς Ἰνδικῆς ἐπ' ἐλέφαντος
 8 τὴν εἰς Θήβας ἐπάνοδον ποιήσασθαι. τριετοῦς δὲ
 διαγεγενημένου τοῦ σύμπαντος χρόνου, φασὶ τοὺς 20
 Ἕλληνας ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας ἄγειν τὰς τριετηρί-
 δας. μυθολογοῦσι δ' αὐτὸν καὶ λαφύρων ἡθροί-
 κота πλῆθος ὡς ἀνὰ τῆλικαύτης στρατείας, πρῶ-
 του τῶν ἀπάντων καταγαγεῖν θρόναμβον εἰς τὴν
 πατρίδα. 25

66 Αὗται μὲν οὖν αἱ γενέσεις συμφωνοῦνται μά-
 λιστα παρὰ τοῖς παλαιοῖς· ἀμφισβητοῦσι δὲ καὶ πό-
 λεις οὐκ ὀλίγαι Ἕλληνίδες τῆς τούτου τεκνώσεως·

1 προσενεγκ. Hertlein 2 Θάροπι II ἀποδόντα II 4 Θά-
 ροπος II 5 τε om. D 6 τελετὰς παρ. vulg. 24 τῶν] τὸν vulg.

καὶ γὰρ Ἠλεῖοι καὶ Νάξιοι, πρὸς δὲ τούτοις οἱ τὰς
 Ἐλευθεράς οἰκοῦντες καὶ Τήιοι καὶ πλείους ἕτεροι
 παρ' ἑαυτοῖς ἀποφαίνονται τεκνωθῆναι. καὶ Τήιοι 2
 μὲν τεκμήριον φέρουσι τῆς παρ' αὐτοῖς γενέσεως
 5 τοῦ θεοῦ τὸ μέγρι τοῦ νῦν τεταγμένοις χρόνοις ἐν
 τῇ πόλει πηγὴν αὐτομάτως ἐκ τῆς γῆς οἴνου ῥεῖν
 εὐωδία διαφέροντος· τῶν δ' ἄλλων οἱ μὲν ἱερὰν
 Διονύσου δεικνύουσι τὴν χώραν, οἱ δὲ ναοὺς καὶ
 τεμένη διαφερόντως ἐκ παλαιῶν χρόνων αὐτῶ καθι-
 10 δρυμένα. καθόλου δ' ἐν πολλοῖς τόποις τῆς οἴκου- 3
 μένης ἀπολελοιπότης τοῦ θεοῦ σημεῖα τῆς ἰδίας
 εὐεργεσίας ἅμα καὶ παρουσίας, οὐδὲν παραδόξον
 ἐκάστους νομίζειν οἰκειότητά τινα γεγονέναι τῷ Διο-
 νύσῳ πρὸς τὴν ἑαυτῶν πόλιν τε καὶ χώραν. μαρ-
 15 τυρεῖ δὲ τοῖς ὑφ' ἡμῶν λεγομένοις καὶ ὁ ποιητῆς
 ἐν τοῖς ὕμνοις, λέγων περὶ τῶν ἀμφισβητούντων
 τῆς τούτου γενέσεως καὶ ἅμα τεκνωθῆναι παρῆσ-
 ἄγων αὐτὸν ἐν τῇ κατὰ τὴν Ἀραβίαν Νύσῃ,
 οἱ μὲν γὰρ Ἀρακάνῳ σ', οἱ δ' Ἰάκῳ ἠνεμοέσση
 20 φάσ', οἱ δ' ἐν Νάξῳ, δῖον γένος, εἰραφιῶτα,
 οἱ δὲ σ' ἐπ' Ἀλφειῷ ποταμῷ βαθυδινήεντι
 κυσαμένην Σεμέλην τεκέειν Διὶ τερπικεραύνῳ,
 ἄλλοι δ' ἐν Θήβησιν, ἄναξ, σε λέγουσι γενέσθαι,
 ψευδόμενοι· σὲ δ' ἔτικτε πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 25 πολλὸν ἀπ' ἀνθρώπων κρύπτων λευκώλενον Ἥρην.
 ἔστι δὲ τις Νύση, ὑπατον ὄρος, ἀνθέον ὕλη,
 τηλοῦ Φοινίκης, σχεδὸν Αἰγύπτιοιο ῥοάων.

6 αὐτομάτην II 14 τε om. CF 15 λεγομένοις
 om. II 19 οἱ μὲν . . σ'] ἄλλοι μὲν γὰρ διαικανώσσε D
 20 φάσ' Rhod., φασίν codices 22 totum versum om. II
 26 δὲ τῆς Νύσης ἄβατον ορος II.

- 4 οὐκ ἄγνοῶ δ' ὅτι καὶ τῶν τὴν Αἰβύην νεμομένων
οἱ παρὰ τὸν ὠκεανὸν οἰκοῦντες ἀμφισβητοῦσι τῆς
τοῦ θεοῦ γενέσεως, καὶ τὴν Νῦσαν καὶ τὰλλα τὰ
περὶ αὐτοῦ μυθολογούμενα παρ' ἑαυτοῖς δεικνύουσι
γεγενημένα, καὶ πολλὰ τεκμήρια τούτων μέχρι τοῦ 5
καθ' ἡμᾶς βίου διαμένειν κατὰ τὴν χώραν φασί·
πρὸς δὲ τούτοις ὅτι πολλοὶ τῶν παλαιῶν παρ' Ἑλ-
λησι μυθογράφων καὶ ποιητῶν συμφωνούμενα τού-
τοις ἱστοροῦσι καὶ τῶν μεταγενεστέρων συγγραφέων 236
5 οὐκ ὀλίγοι. διόπερ, ἵνα μηδὲν παραλείπωμεν τῶν 10
ἱστορημένων περὶ Διόνυσου, διέξιμεν ἐν κεφαλαίοις
τὰ παρὰ τοῖς Αἰβυσι λεγόμενα καὶ τῶν Ἑλληνικῶν
συγγραφέων ὅσοι τούτοις σύμφωνα γεγράφασι καὶ
Διονυσίῳ τῷ συνταξαμένῳ τὰς παλαιὰς μυθοποιίας.
6 οὗτος γὰρ τὰ τε περὶ τὸν Διόνυσον καὶ τὰς Ἄμα- 15
ζόνας, ἔτι δὲ τοὺς Ἀργοναύτας καὶ τὰ κατὰ τὸν
Ἰλιακὸν πόλεμον πραχθέντα καὶ πόλλ' ἕτερα συν-
τέτακται, παρατιθεῖς τὰ ποιήματα τῶν ἀρχαίων, τῶν
τε μυθολόγων καὶ τῶν ποιητῶν.
- 67 Φησὶ τοίνυν παρ' Ἑλλήσι πρῶτον εὐρετὴν γε- 20
νέσθαι Δίον ὀφθαλμῶν καὶ μέλους, ἔτι δὲ Κάδμου
κομίσαντος ἐκ Φοινίκης τὰ καλούμενα γράμματα
πρῶτον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μεταθεῖναι διάλεκτον,
καὶ τὰς προσηγορίας ἐκάστῳ τάξαι καὶ τοὺς χαρα-
κτῆρας διατυπῶσαι. κοινῇ μὲν οὖν τὰ γράμματα 25
Φοινίκεια κληθῆναι διὰ τὸ παρὰ τοὺς Ἑλληνας ἐκ
Φοινίκων μετενεχθῆναι, ἰδίᾳ δὲ τῶν Πελασγῶν

7 παρ'] τῶν παρ' D 8 σύμφωνα F 10 παραλείπωμεν D
11 ἱστορομένων D 14 τῷ συνταξαμένῳ om. D μυθολο-
γίας D 17 συνέταξε CF 26 φοινικῆα D, φοινίκια CF.

πρώτων χρησαμένων τοῖς μετατεθείσι χαρακτηῖσι
 Πελασγικὰ προσαγορευθῆναι. τὸν δὲ Λίνον ἐπὶ 2
 ποιητικῇ καὶ μελωδίᾳ θαυμασθέντα μαθητὰς σχεῖν
 πολλοὺς, ἐπιφανεστάτους δὲ τρεῖς, Ἡρακλέα, Θαμύ- 3
⁵ ραν, Ὀρφέα. τούτων δὲ τὸν μὲν Ἡρακλέα καθαρί-
 ζειν μανθάνοντα διὰ τὴν τῆς ψυχῆς βραδυτῆτα μὴ
 δύνασθαι δέξασθαι τὴν μάθησιν, ἔπειθ' ὑπὸ τοῦ
 Λίνου πληγαῖς ἐπιτιμηθέντα διοργισθῆναι καὶ τῇ
 10 κιδάρᾳ τὸν διδάσκαλον πατάξαντα ἀποκτεῖναι, Θα- 3
¹⁰ μύραν δὲ φύσει διαφόρῳ κεχορηγημένον ἐκπονήσαι
 τὰ περὶ τὴν μουσικὴν, καὶ κατὰ τὴν ἐν τῷ μελω-
 δεῖν ὑπεροχὴν φάσκειν ἑαυτὸν τῶν Μουσῶν ἐμμε-
 λέστερον ἕδειν. διὸ καὶ τὰς θεὰς αὐτῷ χολωθείσας
 τὴν τε μουσικὴν ἀφελέσθαι καὶ πηρῶσαι τὸν ἄνδρα,
¹⁵ καθάπερ καὶ τὸν Ὅμηρον τούτοις προσμαρτυρεῖν
 λέγοντα

ἔνθα τε Μοῦσαι

ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήικα παῦσαν ἀοιδῆς,
 καὶ ἔτι

²⁰ αἱ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσαν, αὐτὰρ ἀοιδὴν
 θεσπεσίην ἀφέλοντο καὶ ἐκλέλαθον κιθαριστύν.
 περὶ δὲ Ὀρφέως τοῦ τρίτου μαθητοῦ τὰ κατὰ μέρος 4
 ἀναγράφομεν, ὅταν τὰς πράξεις αὐτοῦ διεξίωμεν.
 τὸν δ' οὖν Λίνον φασὶ τοῖς Πελασγικοῖς γράμμασι
²⁵ συνταξάμενον τὰς τοῦ πρώτου Διονύσου πράξεις καὶ
 τὰς ἄλλας μυθολογίας ἀπολιπεῖν ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν.
 2370μοίως δὲ τούτοις χρήσασθαι τοῖς Πελασγικοῖς γράμ- 5

4 et 9 Θάμυριν CF 5 Ὀρφέα] καὶ Ὀρφέα vulg.
 11 κατὰ] τὰ κατὰ D 12 ἑαυτὸν] δ' αὐτὸν D 14 τὸν
 ἄνδρα om. II 19 καὶ ἔτι om. D 22 τὰ add. Dind.

μασι τὸν Ὀρφέα καὶ Προναπίδην τὸν Ὀμήρου διδά-
 σκαλον, εὐφυῆ γεγονότα μελοποιούν· πρὸς δὲ τούτοις
 Θυμοίτην τὸν Θυμοίτου τοῦ Λαομέδοντος, κατὰ τὴν
 ἡλικίαν γεγονότα τὴν Ὀρφέως, πλανηθῆναι κατὰ
 πολλοὺς τόπους τῆς οἰκουμένης, καὶ παραβαλεῖν τῆς ⁵
 Λιβύης εἰς τὴν πρὸς ἑσπέραν χώραν ἕως ἠκεανοῦ·
 θεάσασθαι δὲ καὶ τὴν Νῦσαν, ἐν ἣ μινθολογοῦσιν
 οἱ ἐγγάριοι ἀρχαῖοι τραφῆναι τὸν Διόνυσον, καὶ
 τὰς κατὰ μέρος τοῦ θεοῦ τούτου πράξεις μαθόντα
 παρὰ τῶν Νυσαέων συντάξασθαι τὴν Φρυγίαν ὄνο- 10
 μαζομένην ποιήσιν, ἀρχαίοις τῆ τε διαλέκτῳ καὶ
 68 τοῖς γράμμασι χρησάμενον. φησὶ δ' οὖν Ἄμμωνα
 βασιλεύοντα τοῦ μέρους τῆς Λιβύης Οὐρανοῦ γῆμαι
 θυγατέρα τὴν προσαγορευομένην Ῥέαν, ἀδελφὴν
 οὔσαν Κρόνου τε καὶ τῶν ἄλλων Τιτάνων. ἐπιόντα ¹⁵
 δὲ τὴν βασιλείαν εὐρεῖν πλησίον τῶν Κεραυνίων
 καλουμένων ὄρων παρθένον τῷ κάλλει διαφέρουσαν
 2 Ἀμάλθειαν ὄνομα. ἐρασθέντα δ' αὐτῆς καὶ πλησιά-
 σαντα γεννήσαι παῖδα τῷ τε κάλλει καὶ τῇ ῥώμῃ
 θαυμαστόν, καὶ τὴν μὲν Ἀμάλθειαν ἀποδείξει κυρίαν ²⁰
 τοῦ σύνεγγυς τόπου παντός, ὄντος τῷ σχήματι παρα-
 πλησίον κέρατι βοός, ἀφ' ἧς αἰτίας Ἐσπέρου κέρας
 προσαγορευθῆναι· διὰ δὲ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας
 εἶναι πλήρη παντοδαπῆς ἀμπέλου καὶ τῶν ἄλλων
 3 δένδρων τῶν ἡμέρους φερόντων καρπούς. τῆς δὲ ²⁵
 προειρημένης γυναικὸς τὴν δυναστείαν παραλαβού-

1 προναπίδην D 4 τὴν D, τοῦ vulg. 5 καὶ παρα-
 βαλεῖν — 6 χώραν om. C 6 χώραν Rhod., χώραν τῆς
 οἰκουμένης codices 8 ἀρχαῖοι f. del. 11 ἀρχαίοις
 Dindorf, ἀρχαϊκῶς libri (cf. 12, 3) 13 τοῦ om. CF 18
 Ἀμάλθειαν codices (ut infra).

σης, ἀπὸ ταύτης τὴν χώραν Ἀμαλθείας κέρας ὀνομα-
 σθήναι· διὸ καὶ τοὺς μεταγενεστέρους ἀνθρώπους
 διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν τὴν κρατίστην γῆν καὶ
 παντοδαποῖς καρποῖς πλήθουσαν ὡσαύτως Ἀμαλ-
 5 θείας κέρας προσαγορεύειν. τὸν δ' οὖν Ἀμμωνα 4
 φοβούμενον τὴν τῆς Ῥέας ζήλοτυπίαν κρούσαι τὸ
 γεγονός, καὶ τὸν παῖδα λάθρα μετενεγκεῖν εἰς τινα
 πόλιν Νῦσαν, μακρὰν ἀπ' ἐκείνων τῶν τόπων
 ἀπηρητημένην. κείσθαι δὲ ταύτην ἐν τινι νήσῳ 5
 10 περιεχομένη μὲν ὑπὸ τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ, περι-
 κρήμνῳ δὲ καὶ καθ' ἓνα τόπον ἐχούσῃ στενὰς εἰσβο-
 λὰς, ἃς ἄνομάσθαι πύλας Νυθείας. εἶναι δ' ἐν αὐτῇ
 χώραν εὐδαίμονα λειμῶσί τε μαλακοῖς διειλημμένην
 καὶ πηγαίοις ὕδασι ἀρδευομένην δαφυλέσι, δένδρα
 15 τε καρποφόρα παντοῖα καὶ πολλὴν ἄμπελον αὐτοφυῆ,
 καὶ ταύτης τὴν πλείστην ἀναδενδράδα. ὑπάρχειν 6
 238 δὲ καὶ πάντα τὸν τόπον εὐπνουν, ἔτι δὲ καθ' ὑπερ-
 βολὴν ὑγιεινόν· καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ἐν αὐτῷ κατοι-
 κοῦντας μακροβιωτάτους ὑπάρχειν τῶν πλησιοχώρων.
 20 εἶναι δὲ τῆς νήσου τὴν μὲν πρώτην εἰσβολὴν ἀν-
 λωνοειδῆ, σύσκιον ὑψηλοῖς καὶ πυκνοῖς δένδροισιν,
 ὥστε τὸν ἥλιον μὴ παντάπασι διαλάμπειν διὰ τὴν
 συνάγκειαν, ἀγῆν δὲ μόνην ὁρᾶσθαι φωτός. πάντῃ 69
 δὲ κατὰ τὰς παρόδους προχεῖσθαι πηγὰς ὑδάτων
 25 τῇ γλυκύτητι διαφόρων, ὥστε τὸν τόπον εἶναι τοῖς
 βουλομένοις ἐνδιατρίψαι προσηνέστατον. ἐξῆς δ'
 ὑπάρχειν ἄντρον τῷ μὲν σχήματι κυκλοτερές, τῷ

6 τῆς om. vulg. 12 Νυθείας CF 14 πηγαίοις
 Dind. (c. 10, 4); κηπίοις D, κηπείοις C, κηπείαις F; κη-
 γαίοις fort. (cf. XI 25, 4) 17 τὸν add. Dind.

δὲ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει θαυμαστόν. ὑπερκεῖσθαι γὰρ αὐτοῦ πανταχῆ κρημνὸν πρὸς ὕψος ἑξαίσιον, πέτραις ἔχοντα τοῖς χρώμασι διαφόρους· ἐναλλάξ γὰρ ἀποστίλλειν τὰς μὲν θαλαττίαι πορφύρας τὴν χροῶν ἔχούσας παραπλήσιον, τὰς δὲ κυανῶ, τινὰς δ' ἄλ-⁵ λαις φύσεσι περιλαμπομέναις, ὥστε μηδὲν εἶναι χροῶμα τῶν ἐωραμένων παρ' ἀνθρώποις περὶ τὸν
² τόπον ἀθεώρητον. πρὸ δὲ τῆς εἰσόδου πεφυκέναι δένδρα θαυμαστά, τὰ μὲν κάρπιμα, τὰ δὲ ἀειθαλῆ, πρὸς αὐτὴν μόνου τὴν ἀπὸ τῆς θείας τέρεψιν ὑπὸ
τῆς φύσεως δεδημιουργημένα· ἐν δὲ τούτοις ἐννεο-
τεύειν ὄρεα παντοδαπὰ ταῖς φύσεσιν, ἃ τὴν χροῶν ἔχειν ἐπιτερεπῆ καὶ τὴν μελωδίαν προσηνεστάτην. διὸ καὶ πάντα τὸν τόπον ὑπάρχειν μὴ μόνου θεο-
πρεπῆ κατὰ τὴν πρόσοψιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ἦχον,¹⁵ ὡς ἂν τῆς αὐτοδιδάκτου γλυκυφωνίας νικώσης τὴν
³ ἐναρμόνιον τῆς τέχνης μελωδίαν. διελθόντι δὲ τὴν εἰσόδου θεωρεῖσθαι μὲν ἄντρον ἀναπεπταμένον καὶ τῇ κατὰ τὸν ἥλιον ἀύγῃ περιλαμπόμενον, ἄνθη δὲ παντοδαπὰ πεφυκότα, καὶ μάλιστα τὴν τε κασίαν²⁰ καὶ τἄλλα τὰ δυνάμενα δι' ἐνιαυτῶν διαφυλάττειν τὴν εὐωδίαν· ὄρεσθαι δὲ καὶ νυμφῶν εὐνὰς ἐν αὐτῷ πλείους ἕξ ἀνθῶν παντοδαπῶν, οὐ χειρο-
ποιήτους, ἀλλ' ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως ἀνειμένους
⁴ θεοπρεπῶς. κατὰ πάντα δὲ τὸν τῆς περιφερείας²⁵ κύκλον οὗτ' ἄνθος οὕτε φύλλον πεπτωκὸς ὄρεσθαι.

⁴ θαλαττίαις πορφύραις F   ⁶ περιλαμπομέναις co-
dices, oorr. Wess.   ¹⁰ μόνην A   ¹⁵ κατὰ om. vulg.
¹⁹ δὲ D, τε vulg.   ²¹ δι' ἐαυτῶν D   ²⁴ ὑπ'] ἕξ II
²⁵ δὲ om. D.

διὸ καὶ τοῖς θεωμένοις οὐ μόνον ἐπιτερεπῆ φαίνε-
σθαι τὴν πρόσοψιν, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐωδίαν προσηγε-
στάτην.

Εἰς τοῦτο οὖν τὸ ἄντρον τὸν Ἄμμωνα παρα- 70
5 γενόμενον παραθέσθαι τὸν παῖδα καὶ παραδοῦναι
τρέφειν Νύση, μιᾶ τῶν Ἀρισταίου θυγατέρων· ἐπι-
στάτην δ' αὐτοῦ τάξει τὸν Ἀρισταῖον, ἄνδρα συ-
νέσει καὶ σωφροσύνη καὶ πάσῃ παιδείᾳ διαφέροντα.
πρὸς δὲ τὰς ἀπὸ τῆς μητροῦς Πέας ἐπιβουλὰς φύ- 2
10 λακα τοῦ παιδὸς καταστήσαι τὴν Ἀθηνᾶν, μικρὸν
πρὸ τούτων τῶν χρόνων γηγενῆ φανείσαν ἐπὶ τοῦ
Τρίτωνος ποταμοῦ, δι' ὃν Τριτωνίδα προσηγορεῖ-
σθαι. μυθολογοῦσι δὲ τὴν θεὸν ταύτην ἐλομένην 3
τὸν πάντα χρόνον τὴν παρθενίαν σωφροσύνη τε
15 διενεργεῖν καὶ τὰς πλείστας τῶν τεχνῶν ἐξευρεῖν,
239 ἀγγίνουσι οὖσαν καθ' ὑπερβολήν· ζηλωσαὶ δὲ καὶ τὰ
κατὰ τὸν πόλεμον, ἀλκῆ δὲ καὶ ῥώμῃ διαφέρουσαν
ἄλλα τε πολλὰ πράξει μνήμης ἄξια καὶ τὴν Αἰγίδα
προσαγορευομένην ἀνελεῖν, θηρίου τι καταπληκτι-
20 κὸν καὶ παντελῶς δυσκαταγώνιστον· γηγενὲς γὰρ 4
ὑπάρχον καὶ φυσικῶς ἐκ τοῦ στόματος ἄπλατον
ἐκβάλλον φλόγα τὸ μὲν πρῶτον φανῆναι περὶ τὴν
Φρυγίαν, καὶ κατακαῦσαι τὴν χώραν, ἣν μέχρι τοῦ
νῦν κατακεκαυμένην Φρυγίαν ὀνομάζεσθαι· ἔπειτ'
25 ἐπέλθειν τὰ περὶ τὸν Ταῦρον ὄρη συνεχῶς, καὶ
κατακαῦσαι τοὺς ἐξῆς ὄρους μέχρι τῆς Ἰνδικῆς.
μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν ἐπὶ θάλατταν τὴν ἐπάνοδον

4 τὸν om. D   12 δν] ὃν καὶ C   14 τε om. vulg.
17 δὲ om. vulg.   21 ἄπλατον D^a, ἄπλετον cet.   25 καὶ
συνεχῶς vulg.

ποιησάμενον περὶ μὲν τὴν Φοινίκην ἐμπροῆσαι τοὺς
 κατὰ τὸν Αἴβανον ὄρυμους, καὶ δι' Αἰγύπτου πο-
 ρευθὲν ἐπὶ τῆς Λιβύης διελθεῖν τοὺς περὶ τὴν ἐσπέ-
 ραν τόπους, καὶ τὸ τελευταῖον εἰς τοὺς περὶ τὰ
 5 Κεραύνια ὄρυμους ἐγκατασκήψαι. ἐπιφλεγομένης δὲ
 τῆς χώρας πάντη, καὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν μὲν
 ἀπολλυμένων, τῶν δὲ διὰ τὸν φόβον ἐκλειπόντων
 τὰς πατρίδας καὶ μακρὰν ἐκτοπιζομένων, τὴν Ἀθηναῶν
 φασὶ τὰ μὲν συνέσει τὰ δ' ἀλκῆ καὶ ῥώμῃ περιγενο-
 μένην ἀνελεῖν τὸ θηρίον, καὶ τὴν δορὰν αὐτοῦ
 10 περιεφαμένην φορεῖν τῷ στήθει, ἅμα μὲν σκέπης
 ἔνεκα καὶ τῆς φυλακῆς τοῦ σώματος πρὸς τοὺς
 ὕστερον κινδύνους, ἅμα δ' ἀρετῆς ὑπόμνημα καὶ
 6 δικαίας δόξης. τὴν δὲ μητέρα τοῦ θηρίου γῆν
 ὀργισθεῖσαν ἀνεῖναι τοὺς ὀνομαζομένους γίγαντας
 ἀντιπάλους τοῖς θεοῖς, οὓς ὕστερον ὑπὸ Διὸς ἀναιρε-
 θῆναι, συναγωνιζομένης Ἀθηναῆς καὶ Διονύσου μετὰ
 7 τῶν ἄλλων θεῶν. οὐ μὴν ἀλλὰ τὸν Διόνυσον ἐν
 τῇ Νύσῃ τρεφόμενον καὶ μετέχοντα τῶν καλλίστων
 ἐπιτηδευμάτων μὴ μόνον γενέσθαι τῷ κάλλει καὶ
 20 τῇ ῥώμῃ διάφορον, ἀλλὰ καὶ φιλότεχνον καὶ πρὸς
 8 πᾶν τὸ χρήσιμον εὐρετικόν. ἐπινοῆσαι γὰρ αὐτὸν
 ἔτι παῖδα τὴν ἡλικίαν ὄντα τοῦ μὲν οἴνου τὴν φύσιν
 τε καὶ χρεῖαν, ἀποθλίψαντα βότρους τῆς αὐτοφουῶς
 ἀμπέλου, τῶν δ' ὠραίων τὰ δυνάμενα μὲν ξηραίνε-
 25 σθαι καὶ πρὸς ἀποθησαυρισμὸν ὄντα χρήσιμα, μετὰ
 δὲ ταῦτα καὶ τὰς ἐκάστων κατὰ τρόπον φυτείας

5 κατασκήψαι *CF* 7 ἐκλειπόντων *CD* 11 τῷ στήθει
 φορεῖν *malim* 15 ὀνομαζομένους *II* 21 ἀλλὰ καὶ φ.] καὶ
 φ. ἀλλὰ *II* 25 μὲν *om. vulg.* 27 τόπον *CF*.

εὐρεῖν, καὶ βουλευθῆναι τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων μεταδοῦναι τῶν ἰδίων εὐρημάτων, ἐλπίσαντα διὰ τὸ μέγεθος τῆς εὐεργεσίας ἀθανάτων τεύξεσθαι τιμῶν.

5 Τῆς δὲ περὶ αὐτὸν ἀρετῆς τε καὶ δόξης δια-71
 διδομένης, λέγεται τὴν Ῥέαν ὀργισθεῖσαν Ἄμμωνι
 φιλοτιμηθῆναι λαβεῖν ὑποχείριον τὸν Διόνυσον· οὐ
 δυναμένην δὲ κρατῆσαι τῆς ἐπιβολῆς τὸν μὲν Ἄμ-
 μωνα καταλιπεῖν, ἀπαλλαγείσαν δὲ πρὸς τοὺς ἀδελ-
 10 φούς Τιτᾶνας συνοικῆσαι Κρόνῳ τῷ ἀδελφῷ· τοῦτον 2
 δ' ὑπὸ τῆς Ῥέας πεισθέντα στρατεῦσαι μετὰ τῶν
 Τιτάνων ἐπ' Ἄμμωνα, καὶ γενομένης παρατάξεως
 τὸν μὲν Κρόνον ἐπὶ τοῦ προτερήματος ὑπάρξαι, τὸν
 240 δ' Ἄμμωνα σιτοδείᾳ πιεζόμενον φυγεῖν εἰς Κρήτην,
 15 καὶ γήμαντα τῶν τότε βασιλευόντων Κουρήτων ἐνὸς
 θυγατέρα Κρήτην δυναστεῦσαι τε τῶν τόπων καὶ
 τὸ πρὸ τοῦ τὴν νῆσον Ἰδαίαν καλουμένην ἀπὸ τῆς
 γυναικὸς ὀνομάσαι Κρήτην. τὸν δὲ Κρόνον μυθο- 3
 λογοῦσι κρατήσαντα τῶν Ἄμμωνίων τόπων τούτων
 20 μὲν ἄρχειν πικρῶς, ἐπὶ δὲ τὴν Νύσαν καὶ τὸν
 Διόνυσον στρατεῦσαι μετὰ πολλῆς δυνάμεως. τὸν
 δὲ Διόνυσον πνυθόμενον τὰ τε τοῦ πατρὸς ἐλαττώ-
 ματα καὶ τὴν τῶν Τιτάνων ἐπ' αὐτὸν συνδρομήν,
 ἀθροῖσαι στρατιώτας ἐκ τῆς Νύσης, ὧν εἶναι συν-
 25 τρόφους διακοσίους, διαφόρους τῇ τε ἀλκῇ καὶ τῇ
 πρὸς αὐτὸν εὐνοίᾳ· προσλαβέσθαι δὲ καὶ τῶν πλησιο-
 χῶρων τοὺς τε Λίβνας καὶ τὰς Ἀμαζόνας, περὶ ὧν
 προειρηκάμεν ὅτι δοκοῦσιν ἀλκῇ διενεργεῖν, καὶ

3 τεύξεσθαι vulg. 14 σιτοδείᾳ om. CE.

πρῶτον μὲν στρατείαν ὑπερόριον στείλασθαι, πολλήν
 δὲ τῆς οἰκουμένης τοῖς ὄπλοις καταστρέψασθαι.
 4 μάλιστα δ' αὐτάς φασι παρορμηῆσαι πρὸς τὴν συμμα-
 χίαν Ἀθηναῶν διὰ τὸν ὅμοιον τῆς προαιρέσεως ζῆλον,
 ὡς ἂν τῶν Ἀμαζόνων ἀντεχομένων ἐπὶ πολὺ τῆς 5
 ἀνδρείας καὶ παρθενίας. διηρημένης δὲ τῆς δυνά-
 μεως, καὶ τῶν μὲν ἀνδρῶν στρατηγοῦντος Διονύσου,
 τῶν δὲ γυναικῶν τὴν ἡγεμονίαν ἐχούσης Ἀθηναῖς,
 προσπεσόντας μετὰ τῆς στρατιᾶς τοῖς Τιτᾶσι συνάψαι
 μάχην. γενομένης δὲ παρατάξεως ἰσχυρᾶς, καὶ πολ- 10
 λῶν παρ' ἀμφοτέροις πεσόντων, τρωθῆναι μὲν τὸν
 Κρόνον, ἐπικρατῆσαι δὲ τὸν Διόνυσον ἀριστεύσαντα
 5 κατὰ τὴν μάχην. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς μὲν Τιτᾶνας
 φυγεῖν εἰς τοὺς κατακτηθέντας ὑπὸ τῶν περὶ τὸν
 Ἄμμωνα τόπους, τὸν δὲ Διόνυσον ἀθροίσαντα πλή- 15
 θος αἰχμαλώτων ἐπανελθεῖν εἰς τὴν Νῦσαν. ἐνταῦθα
 δὲ τὴν δύναμιν περιστήσαντα καθωπλισμένην τοῖς
 ἄλοῦσι κατηγορίαν ποιήσασθαι τῶν Τιτάνων, καὶ
 πᾶσαν ὑπόνοιαν καταλιπεῖν ὡς μέλλοντα κατακόπτειν
 τοὺς αἰχμαλώτους. ἀπολύσαντος δ' αὐτοὺς τῶν ἐγκλη- 20
 μάτων καὶ τὴν ἐξουσίαν δόντος εἴτε συστρατεύειν
 εἴτε ἀπιέναι βούλονται, πάντας ἐλέσθαι συστρα-
 τεύειν· διὰ δὲ τὸ παράδοξον τῆς σωτηρίας προσκν-
 6 νεῖν αὐτοὺς ὡς θεόν. τὸν δὲ Διόνυσον παρὰ γούνα
 καθ' ἓνα τῶν αἰχμαλώτων καὶ διδόντα σπονδὴν 25
 οἴνου πάντας ἐξορκῶσαι συστρατεύσειν ἀδόλως καὶ
 μέχρι τελευτῆς βεβαίως διαγωνιεῖσθαι· διὸ καὶ τού-

1 στρατείαν] πολλήν add. CF 3 αὐταῖς D 19 πᾶσιν
 conicio 24 αὐτοὺς] αὐτὸν Reiske 26 ἐξορκῶσαι II συστρα-
 τεύειν codices, corr. Wess.

των πρώτων ὑποσπόνδων ὀνομασθέντων τοὺς μεταγενεστέρους ἀπομιμουμένους τὰ τότε πραχθέντα τὰς ἐν τοῖς πολέμοις διαλύσεις σπονδὰς προσαγορεύειν.

Τοῦ δ' οὖν Διονύσου μέλλοντος στρατεύειν 72
 5 ἐπὶ τὸν Κρόνον καὶ τῆς δυνάμεως ἐκ τῆς Νύσης
 ἐξιούσης, μυθολογοῦσιν Ἀρισταῖον τὸν ἐπιστάτην
 αὐτοῦ θυσίαν τε παραστήσαι καὶ πρῶτον ἀνθρώπων
 ὡς θεῶ θυῖσαι. συστρατεῦσαι δέ φασι καὶ
 τῶν Νυσαίων τοὺς εὐγενεστάτους, οὓς ὀνομάζεσθαι
 241 Σειληνοῦς. πρῶτον γὰρ τῶν ἀπάντων βασιλεῦσαι 2
 11 φασι [τῆς Νύσης] Σειληνόν, οὗ τὸ γένος ὄθεν ἦν
 ὑπὸ πάντων ἀγνοεῖσθαι διὰ τὴν ἀρχαιότητα. ἔχον-
 τος δ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ὁσφῦν οὐράν, διατελέσαι
 καὶ τοὺς ἐργόνους τὸ παράσημον τοῦτο φοροῦντας
 15 διὰ τὴν τῆς φύσεως κοινωνίαν. τὸν δ' οὖν Διό-
 νυσον ἀναξεύξαντα μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ διελ-
 θόντα πολλὴν μὲν ἀνυδρον χώραν, οὐκ ὀλίγην δ'
 ἔρημον καὶ θηριώδη, καταστρατοπεδεῦσαι περὶ πόλιν
 Λιβυκὴν τὴν ὀνομαζομένην Ζάβριναν. πρὸς δὲ ταύτη 3
 20 γηγενὲς ὑπάρχον θηρίον καὶ πολλοὺς ἀναλίσκον
 τῶν ἐγχωρίων, τὴν ὀνομαζομένην Κάμπην, ἀνελεῖν
 καὶ μεγάλης τυχεῖν δόξης ἐπ' ἀνδρεία παρὰ τοῖς
 ἐγχωρίοις. ποιῆσαι δ' αὐτὸν καὶ χῶμα παμμέγεθες
 ἐπὶ τῷ φονευθέντι θηρίῳ, βουλόμενον ἀθάνατον
 25 ἀπολιπεῖν ὑπόμνημα τῆς ἰδίας ἀρετῆς, τὸ καὶ δια-
 μεῖναν μέγρι τῶν νεωτέρων χρόνων. ἔπειτα τὸν μὲν 4

7 θυσίας τε παρασκευάσαι D 8 θεῶ] Διονύσω add. vulg. 9 Νυσαίων C, Νυσαίων F 10 Σιληνοῦς D, Σιληνοῦς C 11 τῆς Νύσης om. D Σιληνον D, Σιλιον C οὗ] οὗτος D 17 πολλὴν μὲν] τὴν D 19 καβίριαν D.

Διόνυσον προάγειν πρὸς τοὺς Τιτᾶνας, εὐτάκτως
 ποιούμενον τὰς ὁδοιπορίας καὶ πᾶσι τοῖς ἐγγχωρίοις
 φιλανθρώπως προσφερόμενον καὶ τὸ σύνολον ἑαυτὸν
 ἀποφαινόμενον στρατεύειν ἐπὶ κολάσει μὲν τῶν
 ἀσεβῶν, εὐεργεσία δὲ τοῦ κοινοῦ γένους τῶν ἀν- 5
 θρώπων. τοὺς δὲ Λίβυας θαυμάζοντας τὴν εὐταξίαν
 καὶ τὸ τῆς ψυχῆς μεγαλοπρεπές, τροφάς τε παρέχε-
 σθαι τοῖς ἀνθρώποις δαψιλῆς καὶ συστρατεύειν
 6 προθυμότερα. συνεγγιζούσης δὲ τῆς δυνάμεως τῇ
 πόλει τῶν Ἀμμωνίων, τὸν Κρόνον πρὸ τοῦ τείχους 10
 παρατάξει λειψθέντα τὴν μὲν πόλιν νυκτὸς ἐμπροῆσαι,
 σπεύδοντα εἰς τέλος καταφθεῖραι τοῦ Διονύσου τὰ
 πατρῷα βασίλεια, αὐτὸν δ' ἀναλαμβάντα τὴν γυναικᾶ
 Ῥέαν καὶ τινὰς τῶν συνηγωνισμένων φίλων λαθεῖν
 ἐν τῆς πόλεως διαδράντα. οὐ μὴν τὸν γε Διόνυσον 15
 ὁμοίαν ἔχειν τούτῳ προαίρεσιν· λαβόντα γὰρ τὸν
 τε Κρόνον καὶ τὴν Ῥέαν ἀλχηματώτους οὐ μόνον
 ἀφείναι τῶν ἐγκλημάτων διὰ τὴν συγγένειαν, ἀλλὰ
 καὶ παρακαλέσαι τὸν λοιπὸν χρόνον γονέων ἔχειν
 πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν τε καὶ τάξιν καὶ συζῆν τιμα- 20
 6 μένους ὑπ' αὐτοῦ μάλιστα πάντων. τὴν μὲν οὖν
 Ῥέαν διατελέσαι πάντα τὸν βίον ὡς υἷον ἀγαπῶσαν,
 τὸν δὲ Κρόνον ὑπουλον ἔχειν τὴν εὐνοίαν. γενέ-
 σθαι δ' αὐτοῖς περὶ τούτους τοὺς χρόνους υἷον,
 ὃν προσαγορευθῆναι Δία, τιμηθῆναι δὲ μεγάλως 25
 ὑπὸ τοῦ Διονύσου, καὶ δι' ἀρετὴν ἐν τοῖς ὑστερον
 χρόνοις γενέσθαι πάντων βασιλέα.

1 προσάγειν Π πρὸς om. D 11 παρατάξει om. CE
 μὲν om. vulg. 12 εἰς] δ' εἰς D διαφθεῖραι D 23 ὑπου-
 λον εὐνοίαν ἔχειν D 25 ὄν] καὶ D.

Τῶν δὲ Λιβύων εἰρηκότων αὐτῷ πρὸ τῆς μάχης 73
 ὅτι καθ' ὃν καιρὸν ἐξέπεσεν ἐκ τῆς βασιλείας Ἄμ-
 μων, τοῖς ἐγγωρίοις προειρηκῶς εἶη τεταγμένοις
 χρόνοις ἦξειν υἷον αὐτοῦ Διόνυσον, καὶ τὴν τε
 5 πατρῶαν ἀνακησέσθαι βασιλείαν καὶ πάσης τῆς
 οἰκουμένης κυριεύσαντα θεὸν νομισθῆσέσθαι, ὑπο-
 λαβῶν ἀληθῆ γεγονέναι μάντιν τό τε χρηστήριον
 242 ἰδρύσατο τοῦ πατρὸς καὶ τὴν πόλιν οἰκοδομήσας
 τιμὰς ὤρισεν ὡς θεῷ καὶ τοὺς ἐπιμελησομένους τοῦ
 10 μαντείου κατέστησε. παραδεδόςθαι δὲ τὸν Ἄμμωνα
 ἔχειν κριοῦ κεφαλὴν τετυπωμένην, παράσημον ἐσχη-
 κότες αὐτοῦ τὸ κράνος κατὰ τὰς στρατείας. εἰσὶ 2
 δ' οἱ μυθολογοῦντες αὐτῷ πρὸς ἀλήθειαν γενέσθαι
 καθ' ἑκάτερον μέρος τῶν κροτάφων κεράτια· διὸ
 15 καὶ τὸν Διόνυσον, υἷον αὐτοῦ γεγονότα, τὴν ὁμοίαν
 ἔχειν πρόσοψιν, καὶ τοῖς ἐπιγινόμενοις τῶν ἀνθρώ-
 πων παραδεδόςθαι τὸν θεὸν τοῦτον γεγονότα κερα-
 τίαν. μετὰ δ' οὖν τὴν τῆς πόλεως οἰκοδομίαν καὶ 3
 τὴν περὶ τὸ χρηστήριον κατάστασιν πρῶτόν φασί
 20 τὸν Διόνυσον χρήσασθαι τῷ θεῷ περὶ τῆς στρα-
 τείας, καὶ λαβεῖν παρὰ τοῦ πατρὸς χρησμὸν ὅτι
 τοὺς ἀνθρώπους εὐεργετῶν τεύξεται τῆς ἀθανασίας.
 διὸ καὶ μετεωρισθέντα τῇ ψυχῇ τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ 4
 τὴν Αἴγυπτον στρατεῦσαι, καὶ τῆς χώρας κατα-
 25 στήσαι βασιλέα Δία τὸν Κρόνου καὶ Ῥέας, παῖδα
 τὴν ἡλικίαν ὄντα. παρακαταστήσαι δ' αὐτῷ καὶ
 ἐπιστάτην Ὀλυμπον, ἀφ' οὗ τὸν Δία παιδευθέντα

6 ὀνομασθήσεσθαι D   8 ἰδρύσατο] ἴδρυσεν τὸ D,
 om. F ἀνοικοδομήσας Dind.   11 σχεῖν CF   13 γενέσθαι]
 φυσικῶς add. vulg.   26 ὄντα] νέον ὄντα vulg.   27 ὄφ' II.

καὶ πρωτεύσαντα κατ' ἀρετὴν Ὀλύμπιον προσαγορευ-
 5 θῆναι. τὸν δ' οὖν Διόνυσον λέγεται διδάξαι τοὺς
 Αἰγυπτίους τὴν τε τῆς ἀμπέλου φυτεῖαν καὶ τὴν
 χρῆσιν καὶ τὴν παράθεσιν τοῦ τε οἴνου καὶ τῶν
 ἀεροδρόων καὶ τῶν ἄλλων καρπῶν. πάντη δὲ δια- 5
 διδομένης περὶ αὐτοῦ φήμης ἀγαθῆς μηδένα καθά-
 περ πρὸς πολέμιον ἀντιτάττεσθαι, πάντας δὲ προθύ-
 μως ὑπακούοντας ἐπαίνοισι καὶ θυσίαις ὡς θεὸν
 6 τιμᾶν. τῷ δ' αὐτῷ τρόπῳ φασὶν ἐπελθεῖν τὴν οἰκου-
 μένην, ἐξημεροῦντα μὲν τὴν χώραν ταῖς φυτεῖαις, 10
 εὐεργετοῦντα δὲ τοὺς λαοὺς μεγάλας τιμαῖς καὶ
 χάρισι πρὸς τὸν αἰῶνα. διὸ καὶ πάντας τοὺς ἀν-
 θρώπους ἐν ταῖς πρὸς τοὺς ἄλλους θεοὺς τιμαῖς
 οὐχ ὁμοίαν ἔχοντας προαίρεσιν ἀλλήλοις σχεδὸν ἐπὶ
 μόνου τοῦ Διονύσου συμφωνουμένην ἀποδεικνύειν 15
 μαρτυρίαν τῆς ἀθανασίας· οὐδένα γὰρ οὐθ' Ἑλλή-
 νων οὔτε βαρβάρων ἄμοιρον εἶναι τῆς τούτου δωρεᾶς
 καὶ χάριτος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπηργιωμένην ἔχοντας
 χώραν ἢ πρὸς φυτεῖαν ἀμπέλου παντελῶς ἀπηλλο-
 τριωμένην μαθεῖν τὸ κατασκευαζόμενον ἐκ τῶν κρι- 20
 θῶν πόμα βραχὺ λειπόμενον τῆς περὶ τὸν οἶνον
 7 εὐωδίας. τὸν δ' οὖν Διόνυσόν φασὶ τὴν κατάβασιν
 ἐκ τῆς Ἰνδικῆς ἐπὶ τὴν θάλατταν ποιησάμενον κατα-
 λαβεῖν ἅπαντας τοὺς Τιτᾶνας ἠθροικότητας δυνάμεις
 καὶ διαβεβηκότητας εἰς Κρήτην ἐπ' Ἀμμωνα. προσβε- 25
 βοηθηκόςτος δὲ καὶ τοῦ Διὸς ἐκ τῆς Αἰγύπτου τοῖς

3 καὶ χρῆσιν καὶ παράθεσιν D 5 καὶ τὴν τῶν ἄλ-
 λων D, καὶ τινων ἄλλων Π 5 διαδεδομένης D 9 ἐπελ-
 θεῖν φασὶ vulg. 11 τιμαῖς καὶ] καὶ τιμαῖς conicio, δω-
 ρεαῖς καὶ Rhod. 22 δ' om. D 23 θάλατταν] ταχεῖαν
 add. vulg.

περὶ τὸν Ἄμμωνα, καὶ πολέμου μεγάλου συνεστῶτος ἐν τῇ νήσῳ, ταχέως καὶ τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον καὶ τὴν Ἀθηναίαν καὶ τινὰς τῶν ἄλλων θεῶν νομι-
 2438 θέντων συνδραμεῖν εἰς Κρήτην. γενομένης δὲ παρα- 8
 5 τάξεως μεγάλης ἐπικρατῆσαι τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον καὶ πάντας ἀνελεῖν τοὺς Τιτᾶνας. μετὰ δὲ ταῦτα Ἄμμωνος καὶ Διονύσου μεταστάτων ἐκ τῆς ἀνθρω-
 πίνης φύσεως εἰς τὴν ἀθανασίαν, τὸν Δία φασὶ βασιλεῦσαι τοῦ σύμπαντος κόσμου, κεκολασμένων
 10 τῶν Τιτάνων, καὶ μηδενὸς ὄντος τοῦ τολμήσοντος δι' ἀσέβειαν ἀμφισβητῆσαι τῆς ἀρχῆς.

Τὸν μὲν οὖν πρῶτον Διόνυσον ἐξ Ἄμμωνος 74
 καὶ Ἀμαλθείας γενόμενον τοιαύτας οἱ Λίβνες ἱστο-
 ροῦσιν ἐπιτελέσασθαι πράξεις· τὸν δὲ δευτέρον φασιν
 15 ἐξ Ἰοῦς τῆς Ἰνάχου Διὶ γενόμενον βασιλεῦσαι μὲν τῆς Αἰγύπτου, καταδείξει δὲ τὰς τελετάς· τελευταῖον
 δὲ τὸν ἐκ Διὸς καὶ Σεμέλης τεκνωθέντα παρὰ τοῖς
 Ἕλλησι ζηλωτὴν γενέσθαι τῶν προτέρων. τὰς δ' 2
 ἀμφοτέρων προαιρέσεις μιμησάμενον στρατεῦσαι μὲν
 20 ἐπὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, στήλας δ' οὐκ ὀλίγας ἀπολιπεῖν τῶν ὄρων τῆς στρατείας· καὶ τὴν μὲν
 χώραν ἐξημεροῦν ταῖς φυτεῖαις, στρατιώτιδας δ' ἐπιλέξασθαι γυμναῖκας, καθάπερ καὶ ὁ παλαιὸς τὰς
 Ἀμαζόνας. ἐνεργῆσαι δ' ἐπὶ πλέον καὶ τὰ περὶ τοὺς
 25 ὀργιασμούς, καὶ τελετάς ἃς μὲν μεταθεῖναι πρὸς τὸ κρεῖττον, ἃς δ' ἐπινοῆσαι. διὰ δὲ τὸ πλῆθος τοῦ 3
 χρόνου τῶν προτέρων εὐρετῶν ἀγνοηθέντων ὑπὸ

3 θεῶν] τῶν θεῶν Hertlein 23 δὲ περιδέξασθαι CF
 24 καὶ om. D 25 τελετάς ἃς] τελετάς . καὶ τὰς D 27 πρό-
 τερον D.

τῶν πολλῶν, τοῦτον κληρονομήσαι τὴν τῶν προ-
 γενεστέρων προαιρέσιν τε καὶ δόξαν. οὐκ ἐπὶ τούτου
 δὲ μόνου συμβῆναι τὸ προειρημένον, ἀλλὰ καὶ μετὰ
 4 ταῦτ' ἐφ' Ἡρακλέους. δυοῖν γὰρ ὄντων τῶν προ-
 γενεστέρων τῶν τὴν αὐτὴν ἐσχληρόταν προσηγορίαν, 5
 τὸν μὲν ἀρχαιότατον Ἡρακλέα μυθολογεῖσθαι γε-
 γονέναι παρ' Αἰγυπτίοις, καὶ πολλὴν τῆς οἰκου-
 μένης τοῖς ὄπλοις καταστρεψάμενον θέσθαι τὴν ἐπὶ
 τῆς Αἰβύης στήλην, τὸν δὲ δεύτερον ἐκ Κρήτης ἕνα
 τῶν Ἰδαίων ὄντα Δακτύλων καὶ γενόμενον γόητα 10
 καὶ στρατηγικὸν συστήσασθαι τὸν Ὀλυμπικὸν ἀγῶνα·
 τὸν δὲ τελευταῖον μικρὸν πρὸ τῶν Τρωικῶν ἔξ
 Ἀλκμήνης καὶ Διὸς τεκνωθέντα πολλὴν ἐπελθεῖν
 τῆς οἰκουμένης, ὑπηρετοῦντα τοῖς Εὐρυσθέως προσ-
 5 τάγμασιν. ἐπιτυχόγτα δὲ πᾶσι τοῖς ἀθλοῖς θέσθαι 15
 μὲν καὶ στήλην τὴν ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, [διὰ δὲ τὴν
 ὁμωνυμίαν καὶ τὴν τῆς προαιρέσεως ὁμοιότητα χρό-
 νων ἐπιγενομένων τελευτήσαντα κληρονομήσαι τὰς
 τῶν ἀρχαιοτέρων πράξεις, ὡς ἐνὸς Ἡρακλέους γε-
 6 γουότος ἐν παντὶ τῷ πρότερον αἰῶνι. ὑπὲρ δὲ τοῦ 20
 πλείους Διόνυσος γεγονέναι σὺν ἄλλαις ἀποδείξεσι
 πειρῶνται φέρειν τὴν ἐκ τῆς Τιτανομαχίας· συμ-
 φωνουμένου γὰρ παρὰ πᾶσιν ὅτι Διόνυσος τῷ Διὶ
 συνηγαγίσατο τὸν πρὸς τοὺς Τιτᾶνας πόλεμον, οὐδα-
 μῶς πρόπειν φασὶ τὴν τῶν Τιτάνων γενεὰν τιθέναι 25
 κατὰ τοὺς τῆς Σεμέλης χρόνους οὐδὲ Κάδμουν τὸν 214
 Ἀγήρορος ἀποφαίνεσθαι πρεσβύτερον εἶναι τῶν

3 μόνον Π 4 ὄντων C 6 ἀρχαιότερον Π 10
 γόητα] γενναῖον D 16 καὶ] αὐτὸν add. Hertlein 22 τὴν]
 τὸν D, καὶ τὴν A.

Ὀλυμπίων θεῶν. οἱ μὲν οὖν Λίβυες περὶ Διονύ-
σου τοιαῦτα μυθολογοῦσιν· ἡμεῖς δὲ τὴν ἐν ἀρχῇ
πρόθεσιν τετελεκότας αὐτοῦ περιγράψομεν τὴν τρί-
την βίβλον.

3 τετελειωκότες II παραγράψαμεν codices, corr. Wess.
Διοδώρου Σικελιώτου Βιβλιοθήκης Ἱστορικῆς Γ̄ subscr. D.

---

245 Τὰδε ἔνεστιν ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Διοδώρου βίβλων.

Προοίμιον περὶ τῶν μυθολογουμένων παρὰ τοῖς ἱστοριογράφοις.

Περὶ Διονύσου καὶ Πριάπου καὶ Ἐρμαφροδίτου καὶ Μουσῶν. 5

Περὶ Ἡρακλέους καὶ τῶν δώδεκα ἄθλων καὶ τῶν ἄλλων τῶν προχθέντων ὑπ' αὐτοῦ μέχρι τῆς ἀποθνήσκουσας.

Περὶ τῶν Ἀργοναυτῶν καὶ Μηδείας καὶ τῶν Πελλίου θυγατέρων.

Περὶ τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἡρακλέους. 10

Περὶ Θησέως καὶ τῶν ἄθλων αὐτοῦ.

Περὶ τῶν ἐπτὰ ἐπὶ Θήβας.

Περὶ τῶν ἐπιγόνων τῶν ἐπτὰ ἐπὶ Θήβας.

Περὶ Νηλέως καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ.

Περὶ Λαπιθῶν καὶ Κενταύρων. 15

Περὶ Ἀσκληπιοῦ καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ.

Περὶ τῶν Ἀσωποῦ θυγατέρων καὶ τῶν Αἰακῶ γενομένων υἱῶν.

Περὶ Πέλοπος καὶ Ταντάλου καὶ Οἰνομάου καὶ Νιόβης.

Περὶ Δαρδάνου καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ μέχρι Πριάμου. 20

Περὶ Δαϊδάλου καὶ Μινωταύρου καὶ τῆς Μίνω στρατείας ἐπὶ Κόκαλον τὸν βασιλέα.

Περὶ Ἀρισταίου καὶ Λάφριδος καὶ Ἐρμῆ, ἔτι δὲ Ωρίωνος.

2 προοίμιον περὶ τῶν παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἱστορουμένων κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους. Περὶ τῶν ἐπιφανεστάτων ἡρώων τε καὶ ἡμιθέων καὶ καθόλου τῶν κατὰ πόλεμον ἀξιόλογόν τι κατεργασμένων FG (cf. IV 1, 5) 4 καὶ Πριάπου καὶ Πριάπου vulg. 8 καὶ M.] περὶ τε M. CF 10 περὶ τῶν τοῦ Ἡρακλέους υἱῶν καὶ ἄλλων Ἡρακλειδῶν ἢτοι ἀπογόνων CFG 12 ἐπτὰ] στρατευσαμένων ἐπτὰ CD 14 περὶ Νηλέως] καὶ νηλέως D 21 Μίνωος CF στρατείας] εἰς Σικελίαν add. F.

ΒΙΒΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Οὐκ ἄγνοῶ μὲν ὅτι τοῖς τὰς παλαιὰς μυθολο- 1
γίας συνταττομένοις συμβαίνει κατὰ τὴν γραφὴν
ἐν πολλοῖς ἐλαττοῦσθαι. ἡ μὲν γὰρ τῶν ἀναγραφο-
5 μένων ἀρχαιότης δυσεύρετος οὕσα πολλὴν ἀπορίαν
παρέχεται τοῖς γράφουσιν, ἡ δὲ τῶν χρόνων ἀπαγ-
γελία τὸν ἀκριβέστατον ἔλεγχον οὐ προσδεχομένη
καταφρονεῖν ποιεῖ τῆς ἱστορίας τοὺς ἀναγινώσκου-
10 τας· πρὸς δὲ τούτοις ἡ ποιικιλία καὶ τὸ πλῆθος τῶν
γενεαλογουμένων ἡρώων τε καὶ ἡμιθέων καὶ τῶν
ἄλλων ἀνδρῶν δυσέφικτον ἔχει τὴν ἀπαγγελίαν· τὸ
δὲ μέγιστον καὶ πάντων ἀτοπώτατον, ὅτι συμβαίνει
τοὺς ἀναγεγραφότας τὰς ἀρχαιοτάτας πράξεις τε
καὶ μυθολογίας ἀσυμφώνους εἶναι πρὸς ἀλλήλους.
15 διόπερ τῶν μεταγενεστέρων ἱστοριογράφων οἱ πρω- 2
τεύοντες τῇ δόξῃ τῆς μὲν ἀρχαίας μυθολογίας ἀπέ-
στησαν διὰ τὴν δυσχέρειαν, τὰς δὲ νεωτέρας πράξεις
ἀναγράφειν ἐπεχείρησαν. Ἐφορος μὲν γὰρ ὁ Κυ- 3
μαῖος, Ἴσοκράτους ὄν μαθητῆς, ὑποστησάμενος γρά-
20 φειν τὰς κοινὰς πράξεις, τὰς μὲν παλαιὰς μυθο-
λογίας ὑπερέβη, τὰ δ' ἀπὸ τῆς Ἡρακλειδῶν καθόδου

2 ἄγνοῶ μὲν] ἄγνοοῦμεν CF 9 ἡ ποιικιλία] τινα
ποιικιλίαν D 18 μὲν γὰρ] γὰρ C, μὲν οὖν F.

πραχθέντα συνταξάμενος ταύτην ἀρχὴν ἐποίησατο
 τῆς ἱστορίας. ὁμοίως δὲ τούτῳ Καλλισθένης καὶ
 Θεόπομπος, κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν γεγονότες, ἀπέ-
 4 στησαν τῶν παλαιῶν μύθων. ἡμεῖς δὲ τὴν ἐναν-
 τίαν τούτοις κρίσιν ἔχοντες, καὶ τὸν ἐκ τῆς ἀνα- 5
 γραφῆς πόνον ὑποστάντες, τὴν πᾶσαν ἐπιμέλειαν
 ἐποιησάμεθα τῆς ἀρχαιολογίας. μέγιστα γὰρ καὶ
 πλεῖσται συνετελέσθησαν πράξεις ὑπὸ τῶν ἡρώων
 τε καὶ ἡμιθέων καὶ πολλῶν ἄλλων ἀνδρῶν ἀγα-
 6 θῶν· ὧν διὰ τὰς κοινὰς εὐεργεσίας οἱ μεταγενέ- 247
 στεροι τοὺς μὲν ἰσοθέοις, τοὺς δ' ἡρωικαῖς θυσίαις 11
 ἐτίμησαν, πάντας δ' ὁ τῆς ἱστορίας λόγος τοῖς καθή-
 5 κουσιν ἐπαίνοις εἰς τὸν αἰῶνα καθύμνησεν. ἐν μὲν
 οὖν ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις τρισὶν ἀνεγράψαμεν
 τὰς παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι μυθολογουμένας πράξεις 15
 καὶ τὰ περὶ θεῶν παρ' αὐτοῖς ἱστορούμενα, πρὸς
 δὲ τούτοις τὰς τοποθεσίας τῆς παρ' ἐκάστοις χώρας
 καὶ τὰ φυόμενα παρ' αὐτοῖς θηρία καὶ τᾶλλα ζῷα
 καὶ καθόλου πάντα τὰ μνήμης ἄξια καὶ παραδοξο-
 20 λογούμενα διεξιόντες, ἐν ταύτῃ δὲ τὰ παρὰ τοῖς 20
 Ἕλλησιν ἱστορούμενα κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους
 περὶ τῶν ἐπιφανεστάτων ἡρώων τε καὶ ἡμιθέων
 καὶ καθόλου τῶν κατὰ πόλεμον ἀξιόλογόν τι κατειρ-
 25 γασμένων, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἐν εἰρήνῃ τι χρήσιμον
 πρὸς τὸν κοινὸν βίον εὐρόντων ἢ νομοθετησάντων. 25
 6 ποιησόμεθα δὲ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ Διονύσου διὰ τὸ
 καὶ παλαιὸν εἶναι σφόδρα τοῦτον καὶ μεγίστας

9 ἄλλων ἀνδρῶν ἀγαθῶν] ἀγαθῶν ἀνδρῶν D 11 θυ-
 σίαις] τιμαῖς Wess. 21 ἀρχαιοτάτους F 25 πρὸς]
 εἰς Π 26 ἀρχὴν] γράφειν add. D.

εὐεργεσίας κατατεθεῖσθαι τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων.
 εἴρηται μὲν οὖν ἡμῖν ἐν ταῖς προειρημέναις βίβλοις
 ὅτι τινὲς τῶν βαρβάρων ἀντιποιοῦνται τῆς γενέσεως
 τοῦ θεοῦ τούτου. Αἰγύπτιοι μὲν γὰρ τὸν παρ'
 5 αὐτοῖς θεὸν Ὅσιριν ὀνομαζόμενον φασιν εἶναι τὸν
 παρ' Ἑλλήσι Διόνυσον καλούμενον. τοῦτον δὲ 7
 μυθολογοῦσιν ἐπελθεῖν ἅπασαν τὴν οἰκουμένην,
 εὐρετὴν γενόμενον τοῦ οἴνου, καὶ τὴν φυτείαν
 διδάξει τῆς ἀμπέλου τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ ταύτην
 10 τὴν εὐεργεσίαν τυχεῖν συμφωνουμένης ἀθανασίας.
 ὁμοίως δὲ τοὺς Ἰνδοὺς τὸν θεὸν τοῦτον παρ' ἑαυ-
 τοῖς ἀποφαίνεσθαι γεγονέναι, καὶ τὰ περὶ τὴν
 φυτείαν τῆς ἀμπέλου φιλοτεχνήσαντα μεταδοῦναι
 15 ἀνθρώποις. ἡμεῖς δὲ τὰ κατὰ μέρος περὶ τούτων
 εἴρηκότες νῦν τὰ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι λεγόμενα περὶ
 τοῦ θεοῦ τούτου διεξιμεν.

Κάδμους μὲν γὰρ φασὶ τὸν Ἀγήνορος ἐκ Φοινί- 2
 κης ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀποσταλῆναι πρὸς ζήτησιν
 20 τῆς Εὐρώπης, ἐντολὰς λαβόντα ἢ τὴν παρθένον
 ἀγαγεῖν ἢ μὴ ἀνακάμπειν εἰς τὴν Φοινίκην. ἐπελ-
 θόντα δὲ πολλὴν χώραν, καὶ μὴ δυνάμενον ἀνευρεῖν,
 ἀπογυῶναι τὴν εἰς οἶκον ἀνακομιδὴν· κατανήσαντα
 δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν κατὰ τὸν παραδεδομένον χρησμὸν
 25 κτίσαι τὰς Θήβας. ἐνταῦθα δὲ κατοικήσαντα γῆμαι
 μὲν Ἀρμουίαν τὴν Ἀφροδίτης, γεννήσαι δ' ἐξ αὐτῆς
 Σεμέλην καὶ Ἰνώ καὶ Ἀυτονόην καὶ Ἀγαύην, ἔτι

8 γενόμενον] ὄντα D 11 τοῖς] τούτοις D 15 τὰ
 κ. μέρος] κ. μέρος τὰ vulg. 16 λεγόμενα post τούτου
 vulg. 21 ἀνάγειν fort.

2 δὲ Πολύδωρον. τῇ δὲ Σεμέλῃ διὰ τὸ κάλλος Δία
 μιγέντα καὶ μεθ' ἡσυχίας ποιούμενον τὰς ὁμιλίας
 δόξαι καταφρονεῖν αὐτῆς· διόπερ ὑπ' αὐτῆς παρα-
 κληθῆναι τὰς ἐπιπλοκάς ὁμοίας ποιεῖσθαι ταῖς πρὸς
 3 τὴν Ἥραν συμπεριφοραῖς. τὸν μὲν οὖν Δία παρα- 5
 γενόμενον θεοπροπῶς μετὰ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν
 ἐπιφανῶς ποιεῖσθαι τὴν συνουσίαν· τὴν δὲ Σεμέλῃν
 ἔγκυον οὖσαν καὶ τὸ μέγεθος τῆς περιστάσεως οὐκ 248
 ἐνέγκασαν τὸ μὲν βρέφος ἐκτρῶσαι, ὑπὸ δὲ τοῦ
 πυρὸς αὐτὴν τελευτῆσαι. ἔπειτα τὸ παιδίον ἀνα- 10
 λαβόντα τὸν Δία παραδοῦναι τῷ Ἑρμῇ, καὶ προσ-
 τάξαι τοῦτο μὲν ἀποκομίσαι πρὸς τὸ ἄντρον τὸ
 ἐν τῇ Νύσῃ, κείμενον μεταξὺ Φοινίκης καὶ Νεῖλου,
 ταῖς δὲ νύμφαις παραδοῦναι τρέφειν καὶ μετὰ πολλῆς
 σπουδῆς ἐπιμέλειαν αὐτοῦ ποιεῖσθαι τὴν ἀρίστην. 15
 4 διὸ καὶ τραφέντα τὸν Διόνυσον ἐν τῇ Νύσῃ τυχεῖν
 τῆς προσηγορίας ταύτης ἀπὸ Διὸς καὶ Νύσης. καὶ
 τὸν Ὀμηρον δὲ τούτοις μαρτυρῆσαι ἐν τοῖς ὕμνοις
 ἐν οἷς λέγει

ἔστι δὲ τις Νύση, ὑπατον ὕψος, ἀνθέον ὕλη, 20
 τηλοῦ Φοινίκης, σχεδὸν Αἰγύπτιοιο ῥοάων.

5 τραφέντα δ' αὐτὸν ὑπὸ τῶν νυμφῶν ἐν τῇ Νύσῃ
 φασὶν εὐρετὴν τε τοῦ οἴνου γενέσθαι καὶ τὴν φυ-
 τεῖαν διδάξαι τῆς ἀμπέλου τοὺς ἀνθρώπους. ἐπ-
 ιόντα δὲ σχεδὸν ὄλην τὴν οἰκουμένην πολλὴν χάραν 25
 ἐξημερῶσαι, καὶ διὰ τοῦτο τυχεῖν παρὰ πᾶσι μεγίστων

4 πρὸς] περι D (cf. III 64, 4) 7 ποιῆσαι CF 15 ποιήσα-
 σθαι H 18 τοῦτο D 23 τε om. vulg. 25 ὄλην]
 πάσαν CF.

τιμῶν. εὐρεῖν δ' αὐτὸν καὶ τὸ ἐκ τῆς κριθῆς κατα-
 σκευαζόμενον πόμα, τὸ προσαγορευόμενον μὲν ὑπ'
 ἐνίων ζύθος, οὐ πολὺ δὲ λειπόμενον τῆς περὶ τὸν
 οἶνον εὐωδίας. τοῦτο δὲ διδάξει τοὺς χῶραν ἔχου-
 5 τας μὴ δυναμένην ἐπιδέχεσθαι τὴν τῆς ἀμπέλου
 φυτείαν. περιάγεσθαι δ' αὐτὸν καὶ στρατόπεδον οὐ 6
 μόνον ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ γυναικῶν, καὶ τοὺς ἀδίκους
 καὶ ἀσεβεῖς τῶν ἀνθρώπων κολάζειν. καὶ κατὰ μὲν
 τὴν Βοιωτίαν ἀποδιδόντα τῇ πατρίδι χάριτας ἔλεν-
 10 θερῶσαι πάσας τὰς πόλεις, καὶ κτίσαι πόλιν ἐπάνου-
 μον τῆς αὐτονομίας, ἣν Ἐλευθερὰς προσαγορευῆσαι.
 στρατεύσαντα δ' εἰς τὴν Ἰνδικὴν τριετὴ χρόνῳ τὴν 3
 ἐπάνοδον εἰς τὴν Βοιωτίαν ποιήσασθαι, κομίζοντα
 μὲν λαφύρων ἀξιόλογον πλῆθος, καταγαγεῖν δὲ πρῶ-
 15 τον τῶν ἀπάντων θρίαμβον ἐπ' ἐλέφαντος Ἰνδικοῦ.
 καὶ τοὺς μὲν Βοιωτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας 2
 καὶ Θρακίας ἀπομνημονεύοντας τῆς κατὰ τὴν Ἰνδι-
 κὴν στρατείας καταδείξει τὰς τριετηρίδας θυσίας
 Διονύσῳ, καὶ τὸν θεὸν νομίζειν κατὰ τὸν χρόνον
 20 τοῦτον ποιῆσθαι τὰς παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐπιφα-
 νείας. διὸ καὶ παρὰ πολλαῖς τῶν Ἑλληνίδων πόλεων 3
 διὰ τριῶν ἐτῶν βακχεῖά τε γυναικῶν ἀθροίζεσθαι,
 καὶ ταῖς παρθένοις νόμιμον εἶναι θυρσοφορεῖν καὶ
 συνενθουσιάζειν εὐαζούσαις καὶ τιμώσαις τὸν θεόν.
 249 τὰς δὲ γυναῖκας κατὰ συστήματα θυσιάζειν τῷ θεῷ
 26 καὶ βακχεύειν καὶ καθόλου τὴν παρουσίαν ὑμνεῖν
 τοῦ Διονύσου, μιμουμένας τὰς ἱστορουμένας τὸ
 παλαιὸν παρεδρεῖν τῷ θεῷ μαινάδας. κολάσαι 4

3 ζύθον *CF* 7 καὶ τοὺς] φ̄ τοὺς *CF* 14 ἀξιό-
 λογον *D*², ἀξιολόγων *cet.*

δ' αὐτὸν πολλοὺς μὲν καὶ ἄλλους κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τοὺς δοκοῦντας ἀσεβεῖν, ἐπιφανεστάτους δὲ Πενθεά καὶ Λυκοῦργον. τῆς δὲ κατὰ τὸν οἶνον εὐρέσεως καὶ δωρεᾶς κεχαρισμένης τοῖς ἀνθρώποις καθ' ὑπερβολὴν διὰ τε τὴν ἡδονὴν τὴν ἐκ τοῦ⁵ ποτοῦ καὶ διὰ τὸ τοῖς σώμασιν ἐντονωτέρους γίνεσθαι τοὺς τὸν οἶνον πίνοντας, φασὶν ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ὅταν ἄκρατος οἶνος ἐπιδιδῶται, προσεπιλέγειν ἀγαθοῦ δαίμονος· ὅταν δὲ μετὰ τὸ δεῖπνον διδῶται κεκραμένος ὕδατι, Διὸς σωτήρος ἐπιφανεῖν. τὸν¹⁰ γὰρ οἶνον ἄκρατον μὲν πινόμενον μανιώδεις διαθήσεις ἀποτελεῖν, τοῦ δ' ἀπὸ Διὸς ὕμβρου μιγέντος τὴν μὲν τέρψιν καὶ τὴν ἡδονὴν μένειν, τὸ δὲ τῆς⁵ μανίας καὶ παραλύσεως βλέπτον διορθοῦσθαι. καθόλου δὲ μυθολογοῦσι τῶν θεῶν μεγίστης ἀποδοχῆς¹⁵ τυγχάνειν παρ' ἀνθρώποις τοὺς ταῖς εὐεργεσίαις ὑπερβαλομένους κατὰ τὴν εὐρεσίαν τῶν ἀγαθῶν Διόνυσόν τε καὶ Διμήτηραν, τὸν μὲν τοῦ προσηνεστάτου ποτοῦ γενόμενον εὐρετήν, τὴν δὲ τῆς ξηραῖς τροφῆς τὴν κρατίστην παραδοῦσαν τῷ γένει τῶν²⁰ ἀνθρώπων.

4 Μυθολογοῦσι δὲ τινες καὶ ἕτερον Διόνυσον γεγενῆσθαι πολὺ τοῖς χρόνοις προτεροῦντα τούτου. φασὶ γὰρ ἐκ Διὸς καὶ Φερσεφόνης Διόνυσον γενέσθαι τὸν ὑπὸ τινῶν Σαβάξιον ὀνομαζόμενον, οὗ τὴν τε²⁵ γένεσιν καὶ τὰς θυσίας καὶ τιμὰς νυκτερινὰς καὶ

2 δόξαντας D   7 τὸν δεῖπνον D, τῶν δείπνων F
8 ἐπιδίδοται προσεπιλέγειν D, δίδοται πᾶσιν ἐπιλέγειν Π
9 δίδοται codices   11 μὲν ante γὰρ vulg.   17 ὑπερβαλλομένους D   25 τε om. D.

κρυφίους παρεισάγουσι διὰ τὴν αἰσχύνην τὴν ἐκ
 τῆς συνουσίας ἐπακολουθοῦσαν. λέγουσι δ' αὐτὸν ²
 ἀγγινοία διενεγκεῖν, καὶ πρῶτον ἐπιχειρῆσαι βοῦς
 ζευγνύειν καὶ διὰ τούτων τὸν σπόρον τῶν καρπῶν
⁵ ἐπιτελεῖν· ἀφ' οὗ δὴ καὶ κερατῖαν αὐτὸν παρεισ-
 άγουσι. καὶ τὸν μὲν ἐκ Σεμέλης γενόμενον ἐν τοῖς
 νεωτέροις χρόνοις φασὶ τῷ σώματι γενέσθαι τρυ-
 φερὸν καὶ παντελῶς ἀπαλόν, εὐπρεπεῖα δὲ πολὺ
 τῶν ἄλλων διενεγκεῖν καὶ πρὸς τὰς ἀφροδισιακὰς
¹⁰ ἡδονὰς εὐκατάφορον γεγυῖναι, κατὰ δὲ τὰς στρα-
 τείας γυναικῶν πλήθος περιάγεσθαι καθωπλισμένων
 λόγχαις τεθυρωμέναις. φασὶ δὲ καὶ τὰς Μούσας ³
 αὐτῷ συναποδημεῖν, παρθένους οὔσας καὶ πεπαι-
 δευμένας διαφερόντως· ταύτας δὲ διὰ τε τῆς μελω-
²⁵⁰ δίας καὶ τῶν ὀρχήσεων, ἔτι δὲ τῶν ἄλλων τῶν ἐν
¹⁶ παιδείᾳ καλῶν ψυχαγωγεῖν τὸν θεόν. φασὶ δὲ καὶ
 παιδαγωγὸν καὶ τροφέα συνέπεσθαι κατὰ τὰς στρα-
 τείας αὐτῷ Σειληνόν, εἰσηγητὴν καὶ διδάσκαλον
 γινόμενον τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων, καὶ μεγάλα
²⁰ συμβάλλεσθαι τῷ Διονύσῳ πρὸς ἀρετὴν τε καὶ δόξαν.
 καὶ κατὰ μὲν τὰς ἐν τοῖς πολέμοις μάχας ὅπλοις ⁴
 αὐτὸν πολεμικοῖς κεκοσμηῆσθαι καὶ δοραῖς παρδά-
 λεων, κατὰ δὲ τὰς ἐν εἰρήνῃ πανηγύρεις καὶ ἑορτὰς
 ἐσθῆσιν ἀνθιναῖς καὶ κατὰ τὴν μαλακότητα τρυ-
²⁵ φεραῖς χρῆσθαι. πρὸς δὲ τὰς ἐκ τοῦ πλεονάζοντος
 οἴνου κεφαλαλγίας τοῖς πίνουσι γινομένας διαδεδέ-
 σθαι λέγουσιν αὐτὸν μίτρα τὴν κεφαλὴν, ἀφ' ἧς

1 κρυφίας II 5 καὶ om. CF 11 καθωπλισμένον D
 16 καὶ om. D 18 Σιλῆνον D 24 ἐσθῆσιν D 27 μίτρα
 Eus. pr. ev. II 2, 8] μίτρα cod.

αίτίας καὶ μιτροφόρον δυναμάζεσθαι· ἀπὸ δὲ ταύτης
 τῆς μίτρας ὕστερον παρὰ τοῖς βασιλεῦσι καταδει-
 5 χθῆναι τὸ διάδημά φασι. διμήτορα δ' αὐτὸν προσ-
 αγορευθῆναι λέγουσι διὰ τὸ πατρὸς μὲν ἐνὸς ὑπάρχειν
 τοὺς δύο Διονύσους, μητέρων δὲ δυοῖν. κεληρονο- 5
 μηκένοι δὲ τὸν νεώτερον καὶ τὰς τοῦ προγεγεστέρου
 πράξεις· διόπερ τοὺς μεταγεγεστέρους ἀνθρώπους,
 ἀγνοοῦντας μὲν τὰ ληθῆς, πλανηθέντας δὲ διὰ τὴν
 6 ἡμωθυμίαν, ἕνα γεγονέναι νομίσαι Διόνυσον. τὸν
 δὲ νάρθηκα προσάπτουσιν αὐτῷ διὰ τινὰς τοιαύτας 10
 αἰτίας. κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς εὐρεσιν τοῦ οἴνου μήπω
 τῆς τοῦ ὕδατος κράσεως εὐρημένης ἄκρατον πίνειν
 τὸν οἶνον· κατὰ δὲ τὰς τῶν φίλων συναναστροφὰς
 καὶ εὐωχίας τοὺς συνορτάζοντας θαψιλῆ τὸν ἄκρα-
 τον ἐμφορησαμένους μανιώδεις γίνεσθαι, καὶ ταῖς 15
 βακτηρίαις ξυλίλαις χρωμένους ταύταις ἀλλήλους
 7 τύπτειν. διὸ καὶ τινῶν μὲν τραυματιζομένων, τινῶν
 δὲ καὶ τελευτώντων ἐκ τῶν καιρίων τραυμάτων,
 προσκόψαντα τὸν Διόνυσον ταῖς τοιαύταις περι-
 στάσεσι τὸ μὲν ἀποστήσαι τοῦ πίνειν θαψιλῆ τὸν 20
 ἄκρατον ἀποδοκιμάσαι διὰ τὴν ἡδονὴν τοῦ ποτοῦ,
 καταδειξαι δὲ νάρθηξι χρῆσθαι καὶ μὴ ξυλίλαις
 βακτηρίαις.
 5 Ἐπωθυμίας δ' αὐτῷ τοὺς ἀνθρώπους πολλὰς
 προσάψαι, τὰς ἀφορμὰς ἀπὸ τῶν περὶ αὐτὸν ἐπι- 25
 τηδευμάτων λαβόντας. Βακχεῖον μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν
 συνεπομένων βακχῶν ὀνομάσαι, Ἀηναῖον δὲ ἀπὸ
 τοῦ πατῆσαι τὰς σταφυλὰς ἐν ληνῷ, Βρόμιον δ'

ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν γένεσιν αὐτοῦ γενομένου βρόμου·
 ὁμοίως δὲ καὶ πυριγενῆ διὰ τὴν ὁμοίαν αἰτίαν
 ὠνομάσθαι. Θρίαμβον δ' αὐτὸν ὠνομασθήναι φασιν 2
 ἀπὸ τοῦ πρώτου τῶν μνημονευομένων καταγαγεῖν
 5 ἀπὸ τῆς στρατείας θρίαμβον εἰς τὴν πατρίδα, τὴν
 ἐξ Ἰνδῶν ποιησάμενον ἐπάνοδον μετὰ πολλῶν λαφύ-
 251 ρων. παραπλησίως δὲ καὶ τὰς λοιπὰς προσηγορίας
 ἐπιθετικὰς αὐτῷ γεγενῆσθαι, περὶ ὧν μακρὸν ἂν
 εἶη λέγειν καὶ τῆς ὑποκειμένης ἱστορίας ἀνοίκειον.
 10 δίμορφον δ' αὐτὸν δοκεῖν ὑπάρχειν διὰ τὸ δύο
 Διονύσους γεγονέναι, τὸν μὲν παλαιὸν καταπάγωννα
 διὰ τὸ τοὺς ἀρχαίους πάντας πωγωνοτροφεῖν, τὸν
 δὲ νεώτερον ὠραίον καὶ τρυφερόν καὶ νέον, καθότι
 προεῖρηται. ἔτιοι δὲ λέγουσιν ὅτι τῶν μεθυόντων 3
 15 διττὰς διαθέσεις ἔχοντων, καὶ τῶν μὲν ἰλαρῶν, τῶν
 δὲ ὀργίλων γινόμενων, δίμορφον ὠνομάσθαι τὸν
 θεόν. καὶ Σατύρους δὲ φασιν αὐτὸν περιάγεσθαι,
 καὶ τούτους ἐν ταῖς ὀρχήσεσι καὶ ταῖς τραγωδίαις
 τέρψιν καὶ πολλὴν ἡδονὴν παρέχεσθαι τῷ θεῷ.
 20 καθόλου δὲ τὰς μὲν Μούσας τοῖς ἐκ τῆς παιδείας 4
 ἀγαθοῖς ὠφελούσας τε καὶ τερπούσας, τοὺς δὲ Σατύ-
 ρους τοῖς πρὸς γέλωτα συνεργοῦσιν ἐπιτηδεύμασι
 χρωμένους, παρασκευάζειν τῷ Διονύσῳ τὸν εὐδαί-
 μονα καὶ κεχαρισμένον βίον. καθόλου δὲ τοῦτον
 25 τῶν θυμελικῶν ἀγώνων φασὶν εὐρετὴν γενέσθαι,
 καὶ θεάτρα καταδείξαι, καὶ μουσικῶν ἀκροαμάτων

3 ὠνομάσθαι] ὠνομάσαι CF 11 παλαιὸν] αὐτῶν
 add. D 13 ὠραίον om. D 16 ὀργίλων, τῶν δὲ
 ἰλαρῶν vulg. 21 τε om. D 22 ταῖς . . συνεργοῦσαις
 ἐπιτηδεύσεσι C 24 τοῦτον τῶν] τοῦτον D, τῶν H.

σύστημα ποιήσασθαι· πρὸς δὲ τούτοις ἀλειτουργή-
τους ποιῆσαι καὶ τοὺς ἐν ταῖς στρατείαις μεταχειρι-
ζομένους τι τῆς μουσικῆς ἐπιστήμης· ἀφ' ὧν τοὺς
μεταγενεστέρους μουσικὰς συνόδους συστήσασθαι
τῶν περὶ τὸν Διόνυσον τεχνιτῶν, καὶ ἀτελεῖς ποιῆσαι ⁵
τοὺς τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεύοντας. καὶ περὶ μὲν Διο-
νύσου καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ μυθολογουμένων ἀρε-
σθησόμεθα τοῖς ῥηθεῖσι στοχαζόμενοι τῆς συμμε-
τρίας.

6 Περὶ δὲ Πριάπου καὶ τῶν μυθολογουμένων περὶ 10
αὐτοῦ νῦν διεξιμεν, οἰκείον ὄρωντες τὸν περὶ τούτου
λόγον ταῖς Διονυσιακαῖς ἱστορίαις. μυθολογοῦσιν
οὖν οἱ παλαιοὶ τὸν Πριάπον εἶναι μὲν εἶναι Διονύσου
καὶ Ἀφροδίτης, πιθανῶς τὴν γένεσιν ταύτην ἐξη-
γούμενοι· τοὺς γὰρ οἰνωθέντας φυσικῶς ἐντετάσθαι ¹⁵
2 πρὸς τὰς ἀφροδισιακὰς ἡδονὰς. τινὲς δὲ φασὶ τὸ
αἰδοῖον τῶν ἀνθρώπων τοὺς παλαιοὺς μυθωδῶς
ὀνομάζειν βουλομένους Πριάπον προσεγορεῦσαι.
ἔνιοι δὲ λέγουσι τὸ γεννητικὸν μόριον, αἴτιον ὑπάρ-
χον τῆς γενέσεως τῶν ἀνθρώπων καὶ διαμονῆς εἰς ²⁰
3 ἅπαντα τὸν αἰῶνα, τυχεῖν τῆς ἀθανάτου τιμῆς. οἱ
δ' Αἰγύπτιοι περὶ τοῦ Πριάπου μυθολογοῦντές φασὶ
τὸ παλαιὸν τοὺς Τιτᾶνας ἐπιβουλεύσαντας Ὀσίριδι
τοῦτον μὲν ἀνελεῖν, τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ διελόντας
εἰς ἴσας μερίδας ἑαυτοῖς καὶ λαβόντας ἀπενεργεῖν ²⁵
ἐκ τῆς οἰκείας λαθραίως, μόνον δὲ τὸ αἰδοῖον εἰς
τὸν ποταμὸν ῥεῖν διὰ τὸ μηδένα βούλεσθαι τοῦτο

1 ποιῆσαι Π 2 καὶ del. Bekker 13 μὲν om.
vulg. 15 τοὺς γ. οἶν.] τοῦ καὶ παρῳινωθέντας D 25 ἑαν-
τοῖς om. Π.

252 ἀνελέσθαι. τὴν δὲ Ἴσιον τὸν φόνον τοῦ ἀνδρός
 ἀναζητοῦσαν, καὶ τοὺς μὲν Τιτᾶνας ἀνελοῦσαν, τὰ
 δὲ τοῦ σώματος μέρη περιπλάσασαν εἰς ἀνθρώπου
 τύπον, ταῦτα μὲν δοῦναι θάψαι τοῖς ἱερεῦσι καὶ
 5 τιμᾶν προστάξει ὡς θεὸν τὸν Ὀσίριον, τὸ δὲ αἰδοῖον
 μόνον οὐ δυναμένην ἀνευρεῖν καταδείξει τιμᾶν ὡς
 θεὸν καὶ ἀναθεῖναι κατὰ τὸ ἱερὸν ἐντεταμένον.
 περὶ μὲν οὖν τῆς γενέσεως τοῦ Πριάπου καὶ τῆς
 τιμῆς τοιαῦτα μυθολογεῖται παρὰ τοῖς παλαιοῖς τῶν
 10 Αἰγυπτίων. τοῦτον δὲ τὸν θεὸν τινὲς μὲν Ἰθύ- 4
 φαλλον ὀνομάζουσι, τινὲς δὲ Τύχωνα. τὰς δὲ τιμὰς
 οὐ μόνον κατὰ πόλιν ἀπονέμουσιν αὐτῷ [ἐν τοῖς
 ἱεροῖς], ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ἀγροικίας ὀπωροφύλακα
 τῶν ἀμπελώνων ἀποδεικνύντες καὶ τῶν κήπων, ἔτι
 15 δὲ πρὸς τοὺς βασκαίνοντάς τι τῶν καλῶν τοῦτου
 κολαστὴν παρεισάγοντες. ἐν τε ταῖς τελεταῖς οὐ
 μόνον ταῖς Διονυσιακαῖς, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἄλλαις
 σχεδὸν ἀπάσαις οὗτος ὁ θεὸς τυγχάνει τινὸς τιμῆς,
 μετὰ γέλωτος καὶ παιδιᾶς παρεισαγόμενος ἐν ταῖς
 20 θυσίαις. παραπλησίως δὲ τῷ Πριάπῳ τινὲς μυθο- 5
 λογοῦσι γεγενῆσθαι τὸν ὀνομαζόμενον Ἐρμαφοδί-
 τον, ὃν ἐξ Ἐρμοῦ καὶ Ἀφροδίτης γεννηθέντα τυχεῖν
 τῆς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν γονέων συντεθείσης προση-
 γορίας. τοῦτον δ' οἱ μὲν φασιν εἶναι θεὸν καὶ
 25 κατὰ τινὰς χρόνους φαίνεσθαι παρ' ἀνθρώποις, καὶ
 γεννηᾶσθαι τὴν τοῦ σώματος φύσιν ἔχοντα μεμιγμέ-
 νην ἐξ ἀνδρός καὶ γυναικός· καὶ τὴν μὲν εὐπρέ-

6 ὡς θεὸν τιμᾶν D 11 Τυφῶνα F 12 ἐν τοῖς ἱεροῖς
 delēvi, ante ἀπονέμουσιν ponit D 18 σχεδὸν om. II (et Eus.
 pr. ev. II 2, 14) τινὸς τιμῆς D (et Eus.), τιμῆς τινος vulg.

πειαν και μαλακότητα τοῦ σώματος ἔχειν γυναικί
 παρεμφερῆ, τὸ δ' ἀρρενωπὸν και δραστικὸν ἀνδρός
 ἔχειν [τὰ δὲ φυσικὰ μόρια συγγενεῦσθαι τούτῳ και
 γυναικὸς και ἀνδρός]: ἔνιοι δὲ τὰ τοιαῦτα γένη
 ταῖς φύσεσιν ἀποφαίνονται τέρατα ὑπάρχειν, και ⁵
 γεννώμενα σπανίως προσημαντικὰ γίνεσθαι ποτὲ
 μὲν κακῶν ποτὲ δ' ἀγαθῶν. και περὶ μὲν τῶν
 τοιούτων ἄλλοις ἡμῖν ἔχεται.

7 Περὶ δὲ τῶν Μουσῶν, ἐπειδήπερ ἐμνήσθημεν
 ἐν ταῖς τοῦ Διονύσου πράξεσιν, οἰκείου ἂν εἶη ¹⁰
 διελθεῖν ἐν κεφαλαίοις. ταύτας γὰρ οἱ πλεῖστοι
 τῶν μυθογράφων και μάλιστα δεδοκιμασμένοι φασὶ
 θυγατέρας εἶναι Διὸς και Μνημοσύνης· ὀλίγοι δὲ
 τῶν ποιητῶν, ἐν οἷς ἐστὶ και Ἀλκμάν, θυγατέρας
² ἀποφαίνονται Οὐρανοῦ και Γῆς. ὁμοίως δὲ και ¹⁵
 κατὰ τὸν ἀριθμὸν διαφανοῦσιν· οἱ μὲν γὰρ τρεῖς
 λέγουσιν, οἱ δ' ἑννέα, και κενεράτηκεν ὁ τῶν ἑννέα
 ἀριθμὸς ὑπὸ τῶν ἐπιφανεστάτων ἀνδρῶν βεβαιούμε-
 νος, λέγω δὲ Ὅμηρον τε και Ἡσίοδον και τῶν
 ἄλλων τῶν τοιούτων. Ὅμηρος μὲν γὰρ λέγει ²⁰

Μοῦσαι δ' ἑννέα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ὀπι καλῆ·
 Ἡσίοδος δὲ και τὰ ὄνόματα αὐτῶν ἀποφαίνεται
 λέγων

Κλειώ τ' Εὐτέρπη τε Θάλεια τε Μελπομένη τε
 Τερψιχόρη τ' Ἐρατώ τε Πολύμνια τ' Οὐρανίη τε ²⁵
 Καλλιόπη θ', ἥ σφραων προφερεστάτη ἐστὶν ἀπα- ²⁶
 σέων.

² ἔχειν ἀνδρός vulg. ³ τὰ δὲ — ⁴ και ἀνδρός BD,
 om. cet. ⁹ τῶν om. D.

τούτων δ' ἐκάστη προσάπτουσι τὰς οἰκείας διαθέσεις 3
 τῶν περὶ μουσικὴν ἐπιτηδευμάτων, οἷον ποιητικὴν,
 μελωδίαν, ὀρχήσεις καὶ χορείας, ἀστρολογίαν τε καὶ
 τὰ λοιπὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων. παρθένους δ' αὐτὰς
 5 οἱ πλεῖστοι [γεγονέναι] μυθολογοῦσι διὰ τὸ τὰς
 κατὰ τὴν παιδείαν ἀρετὰς ἀφθόρους δοκεῖν εἶναι.
 Μούσας δ' αὐτὰς ὀνομάσθαι ἀπὸ τοῦ μυεῖν τοὺς 4
 ἀνθρώπους, τοῦτο δ' ἐστὶν ἀπὸ τοῦ διδάσκειν τὰ
 καλὰ καὶ συμφέροντα καὶ ὑπὸ τῶν ἀπαιδευτῶν
 10 ἀγνοούμενα. ἐκάστη δὲ προσηγορία τὸν οἰκεῖον
 λόγον ἀπονέμουτές φασιν ὀνομάσθαι τὴν μὲν Κλειῶ
 διὰ τὸ τὸν ἐκ τῆς ποιήσεως τῶν ἐγκωμιαζομένων
 ἐπαινον μέγα κλέος περιποιεῖν τοῖς ἐπαινουμένοις,
 Εὐτέρπην δ' ἀπὸ τοῦ τέρεπειν τοὺς ἀκροωμένους
 15 τοῖς ἀπὸ τῆς παιδείας ἀγαθοῖς, Θάλειαν δ' ἀπὸ τοῦ
 θάλλειν ἐπὶ πολλοὺς χρόνους τοὺς διὰ τῶν ποιη-
 μάτων ἐγκωμιαζομένους, Μελπομένην δ' ἀπὸ τῆς
 μελωδίας, δι' ἧς τοὺς ἀκούοντας ψυχαγωγεῖσθαι,
 Τερψιχόρην δ' ἀπὸ τοῦ τέρεπειν τοὺς ἀκροατὰς τοῖς
 20 ἐκ παιδείας περιγυνομένοις ἀγαθοῖς, Ἑρατὴν δ' ἀπὸ
 τοῦ τοὺς παιδευθέντας ποθεινοὺς καὶ ἐπεράστους
 ἀποτελεῖν, Πολύμνιαν δ' ἀπὸ τοῦ διὰ πολλῆς ὑμνή-
 σεως ἐπιφανεῖς κατασκευάζειν τοὺς διὰ τῶν ποιημά-
 των ἀπαθανατιζομένους τῇ δόξῃ, Οὐρανίαν δ' ἀπὸ
 25 τοῦ τοὺς παιδευθέντας ὑπ' αὐτῆς ἐξαίρεσθαι πρὸς

4 δ'] τε vulg. 5 γεγονέναι om. D (et Eus. pr. ev. II
 2, 16) 6 τὴν om. D ἀφθάρτους II 9 καὶ τὰ συμ-
 φέροντα D 13 ἐμποιεῖν D 16 τοὺς . . . ἐγκωμιαζομένους
 om. II 21 καὶ ἐπεράστους om. D 23 τοὺς τε διὰ τῶν
 ποιητῶν ἀθανατιζομένους D.

οὐρανόν· τῇ γὰρ δόξῃ καὶ τοῖς φρονήμασι μετεωρί-
 ζεσθαι τὰς ψυχὰς εἰς ὕψος οὐράνιον· Καλλιόπην
 δ' ἀπὸ τοῦ καλῆν ὅσα προῖεσθαι, τοῦτο δ' ἐστὶ τῇ
 εὐεπείᾳ διάφορον οὕσαν ἀποδοχῆς τυγχάνειν ὑπο-
 τῶν ἀκουόντων. ⁵

Τούτων δ' ἡμῖν ἀρκούντως εἰρημένων μετα-
 βιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὰς Ἡρακλέους πράξεις.
 8 οὐκ ἄγνωθ' ὅτι πολλὰ δύσχηστα συμβαίνει τοῖς
 ἱστοροῦσι τὰς παλαιὰς μυθολογίας, καὶ μάλιστα τὰς
 περὶ Ἡρακλέους. τῷ μὲν γὰρ μεγέθει τῶν κατερ-
 10 γασθέντων ὁμολογουμένως οὗτος παραδέδοται πάν-
 τας τοὺς ἕξ αἰῶνος ὑπερᾶραι τῇ μνήμῃ παραδοθέν-
 τας· δυσέφικτον οὖν ἐστὶ τὸ κατὰ τὴν ἄξιαν ἕκαστου
 τῶν προχθέντων ἀπαγγεῖλαι καὶ τὸν λόγον ἐξισῶσαι
 τοῖς τηλικούτοις ἔργοις, οἷς διὰ τὸ μέγεθος ἐπαθλοῦ ¹⁵
 2 ἦν ἢ ἀθανασία. διὰ δὲ τὴν παλαιότητα καὶ τὸ
 παράδοξον τῶν ἱστορουμένων παρὰ πολλοῖς ἀπιστου-
 μένων τῶν μύθων, ἀναγκαῖον ἢ παραλιπόντας τὰ
 μέγιστα τῶν προχθέντων καθαιρεῖν τι τῆς τοῦ θεοῦ ²⁵
 δόξης ἢ πάντα διεξιόντας τὴν ἱστορίαν ποιεῖν ²⁰
 3 ἀπιστουμένην. ἔνιοι γὰρ τῶν ἀναγινωσκόντων οὐ
 δικαίᾳ χρώμενοι κρίσει τὰ κριβέες ἐπιζητοῦσιν ἐν ταῖς
 ἀρχαῖαις μυθολογίαις ἐπ' ἴσης τοῖς πραττομένοις ἐν
 τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, καὶ τὰ δισταζόμενα τῶν
 ἔργων διὰ τὸ μέγεθος ἐκ τοῦ καθ' αὐτοὺς βίου ²⁵
 τεκμαιρόμενοι, τὴν Ἡρακλέους δύναμιν ἐκ τῆς
 ἀσθενείας τῶν νῦν ἀνθρώπων θεωροῦσιν, ὥστε διὰ

1 οὐρανόν] τῇ δόξῃ add. D   2 οὐράνιον om. D
 3 τουτέστι τῇ Π   4 εὐεπεία D   10 μὲν om. D   13 τὸ
 τοῦτο D   ἐκάστων D   18 ἦ] ἦν CF'   24 τῷ . . χρόνῳ Π.

τὴν ὑπερβολὴν τοῦ μεγέθους τῶν ἔργων ἀπιστεῖσθαι
τὴν γραφήν. καθόλου μὲν γὰρ ἐν ταῖς μυθολογου- 4
μέναις ἱστορίαις οὐκ ἐκ παντὸς τρόπου πικρῶς τὴν
ἀλήθειαν ἐξεταστέον. καὶ γὰρ ἐν τοῖς θεάτροις,
5 πεπεισμένοι μήτε Κενταύρους διφνεῖς ἐξ ἑτερογενῶν
σωμάτων ὑπάρξαι μήτε Γηρῶνα τρισώματον, ὅμως
προσδεχόμεθα τὰς τοιαύτας μυθολογίας, καὶ ταῖς
ἐπισημασίαις συναύξομεν τὴν τοῦ θεοῦ τιμὴν. καὶ 5
γὰρ ἄτοπον Ἡρακλέα μὲν ἔτι κατ' ἀνθρώπους ὄντα
10 τοῖς ἰδίοις πόνοις ἐξημερῶσαι τὴν οἰκουμένην, τοὺς
δ' ἀνθρώπους ἐπιλαθόμενους τῆς κοινῆς εὐεργεσίας
συκοφαντεῖν τὸν ἐπὶ τοῖς καλλίστοις ἔργοις ἔπαινον,
καὶ τοὺς μὲν προγόνους διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς
ἀρετῆς ὁμολογουμένην αὐτῶ συγχωρῆσαι τὴν ἀθανά-
15 σίαν, ἡμᾶς δὲ πρὸς τὸν θεὸν μηδὲ τὴν πατροπαρά-
δοτον εὐσέβειαν διαφυλάττειν. ἀλλὰ γὰρ τῶν τοιού-
των λόγων ἀφέμενοι διέξιμεν αὐτοῦ τὰς πράξεις
ἀπ' ἀρχῆς ἀκολούθως τοῖς παλαιοτάτοις τῶν ποιη-
τῶν τε καὶ μυθολόγων.

20 Τῆς Ἀκρισίου τοίνυν Δανάης καὶ Διὸς φασὶ θ
γενέσθαι Περσέα· τούτῳ δὲ μιγεῖσαν τὴν Κηφείως
Ἀνδρομέδαν Ἡλεκτρώονα γεννῆσαι, ἔπειτα τούτῳ
τὴν Πέλοπος Εὐρυδίκην συνοικήσασαν Ἀλκμήνην
τεκνώσαι, καὶ ταύτῃ Δία μιγέντα δι' ἀπάτης Ἡρα-
25 κλέα γεννῆσαι. τὴν μὲν οὖν ὄλην τοῦ γένους εἶζαν 2
ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν γονέων εἰς τὸν μέγιστον τῶν
θεῶν ἀναφέρειν λέγεται τὸν εἰρημένον τρόπον. τὴν

3 ἱστορουμέναις μυθολογίαις F 7 τὰς] εἰς τὰς D
11 κοινῆς] ἰδίας D 13 ὑπεροχὴν vulg. 18 παλαιοτά-
τοις] ἀρχαιοτάτοις vulg. 24 τεκνώσαι] γεννῆσαι D.

δὲ γεγενημένην περὶ αὐτὸν ἀρετὴν οὐκ ἐν ταῖς
 πράξεσι θεωρηθῆναι μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς
 γενέσεως γινώσκεισθαι. τὸν γὰρ Δία μισγόμενον
 Ἀλκμήνῃ τριπλασίαν τὴν νύκτα ποιῆσαι, καὶ τῷ
 πλήθει τοῦ πρὸς τὴν παιδοποιίαν ἀναλωθέντος⁵
 χρόνου προσημῆναι τὴν ὑπερβολὴν τῆς τοῦ γεννη-
 3 θησομένου φάμεως. καθόλου δὲ τὴν ὁμίλειαν ταύτην
 οὐκ ἐρωτικῆς ἐπιθυμίας ἕνεκα ποιήσασθαι, καθάπερ
 ἐπὶ τῶν ἄλλων γυναικῶν, ἀλλὰ τὸ πλεόν τῆς παιδο-
 ποιίας χάριν. διὸ καὶ βουλόμενον τὴν ἐπιπλοκὴν¹⁰
 νόμιμον ποιήσασθαι βιάσασθαι μὲν μὴ βουληθῆναι,
 πείσαι δ' οὐδαμῶς ἐπίβξειν διὰ τὴν σωφροσύνην·
 τὴν ἀπάτην οὖν προκρίναντα διὰ ταύτης παρα-
 κρούσασθαι τὴν Ἀλκμήνην, Ἀμφιτρούωνι κατὰ πᾶν²⁵⁵
 4 ὁμοιωθέντα. διεληθόντος δὲ τοῦ κατὰ φύσιν χρόνου¹⁵
 ταῖς ἐγκύοις, τὸν μὲν Δία πρὸς τὴν Ἡρακλέους
 γένεσιν ἐνεχθέντα τῇ διανοίᾳ προειπεῖν παρόντων
 ἀπάντων τῶν θεῶν ὅτι τὸν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν
 Περσείδων γεννώμενον ποιήσει βασιλέα, τὴν δ'
 Ἥραν ζηλοτυποῦσαν καὶ συνεργὸν ἔχουσαν Ἑλλεί-²⁰
 θυϊαν τὴν θυγατέρα, τῆς μὲν Ἀλκμήνης παρακατα-
 σχεῖν τὰς ὠδῖνας, τὸν δ' Εὐρυσθέα πρὸ τοῦ καθή-
 5 κούτου χρόνου πρὸς τὸ φῶς ἀγαγεῖν. τὸν δὲ Δία
 καταστρατηγηθέντα βουληθῆναι τὴν τε ὑπόσχεσιν
 βεβαιῶσαι καὶ τῆς Ἡρακλέους ἐπιφανείας προνοηθῆ-²⁵
 ναι· διὸ φασιν αὐτὸν τὴν μὲν Ἥραν πείσαι συγ-
 χωρῆσαι βασιλέα μὲν ὑπάρξει κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπό-
 σχεσιν Εὐρυσθέα, τὸν δ' Ἡρακλέα τεταγμένον ὑπὸ

12 πείσειν Hertlein 18 ἀπάντων om. C 19 περ-
 αιδῶν D γενόμενον CD 20 εἰλήθυϊαν D.

τὸν Εὐρουσθέα τελέσαι δώδεκα ἄθλους οὓς ἂν ὁ
 Εὐρουσθέης προστάξῃ, καὶ τοῦτο πράξαντα τυχεῖν
 τῆς ἀθανασίας. Ἀλκμήνη δὲ τεκοῦσα καὶ φοβηθεῖσα 6
 τὴν τῆς Ἥρας ζηλοτυπίαν, ἐξέθηκε τὸ βρέφος εἰς
 5 τὸν τόπον ὃς νῦν ἀπ' ἐκείνου καλεῖται πεδῖον Ἡρά-
 κλειον. καθ' ὃν δὴ χρόνον Ἀθηνᾶ μετὰ τῆς Ἥρας
 προσιοῦσα, καὶ θαυμάσασα τοῦ παιδίου τὴν φύσιν,
 συνέπεισε τὴν Ἥραν ὑποσχεῖν τὴν θηλήν. τοῦ δὲ
 παιδὸς ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν βιαιότερον ἐπισπασαμένου
 10 τὴν θηλήν, ἡ μὲν Ἥρα διαλγήσασα τὸ βρέφος
 ἔρριψεν, Ἀθηνᾶ δὲ κομίσασα αὐτὸ πρὸς τὴν μητέρα
 τρέφειν παρεκελεύσατο. θαυμάσαι δ' ἂν τις εἰκότως 7
 τὸ τῆς περιπετείας παράδοξον· ἡ μὲν γὰρ στέργειν
 ὀφείλουσα μήτηρ τὸ ἴδιον τέκνον ἀπάλλυεν, ἡ δὲ
 15 μητρικῆς ἔχουσα μῖσος δι' ἄγνοιαν ἔσωζε τὸ τῆ
 φύσει πολέμιον.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἡ μὲν Ἥρα δύο δράκοντας 10
 ἀπέστειλε τοὺς ἀναλώσοντας τὸ βρέφος, ὁ δὲ παῖς
 οὐ καταπλαγείς ἑκατέρω τῶν χειρῶν τὸν αὐχένα
 20 σφίγγας ἀπέπνιξε τοὺς δράκοντας. διόπερ Ἀργεῖοι
 πυθόμενοι τὸ γεγονός Ἡρακλέα προσηγόρευσαν, ὅτι
 δι' Ἥραν ἔσχε κλέος, Ἀλκαῖον πρότερον καλούμενον.
 τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις οἱ γονεῖς τοῦνομα περιτιθέασι,
 τούτῳ δὲ μόνῳ ἡ ἀρετὴ τὴν προσηγορίαν ἔθετο.
 25 μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Ἀμφιτρύων φνυγαδευθεὶς ἐκ 2
 Τύρυνθος μετώκησεν εἰς Θήβας· ὁ δ' Ἡρακλῆς τρα-
 φεῖς καὶ παιδευθεὶς καὶ μάλιστ' ἐν τοῖς γυμνασίοις

1 ὁ om. CF 5 πεδῖον] παιδικὸν CD 7 προιοῦσα II,
 παριοῦσα Bekker καὶ θαυμάσασα om. D 19 οὐ κατα-
 πλαγείς om. II 21 γεγονός] γενόμενον II.

διαπονηθῆεις ἐγένετο ῥώμη τε σώματος πολὺ προέχων
 τῶν ἄλλων ἀπάντων καὶ ψυχῆς λαμπρότητι περι-
 βόητος, ὅς γε τὴν ἡλικίαν ἐφηβος ὢν πρῶτον μὲν
 ἠλευθέρωσε τὰς Θήβας, ἀποδιδούς ὡς πατρίδι τὰς
 3 προσηκούσας χάριτας. ὑποτεταγμένων γὰρ τῶν Θη- 5
 βαίων Ἐργίνῳ τῷ βασιλεῖ τῶν Μινυῶν, καὶ κατ'
 ἐνιαυτὸν ὠρισμένους φόρους τελούντων, οὐ κατα-
 πλαγείς τὴν τῶν δεδουλωμένων ὑπεροχὴν ἐτόλμησε 256
 προὔξιν ἐπιτελέσαι περιβόητον· τοὺς γὰρ παραγενο-
 μένους τῶν Μινυῶν ἐπὶ τὴν ἀπαίτησιν τῶν δασμῶν 10
 καὶ μεθ' ὕβρεως εἰσπραττομένους ἀκρωτηριάσας
 4 ἐξέβαλεν ἐκ τῆς πόλεως. Ἐργίνου δ' ἐξαιτούντος
 τὸν αἴτιον, Κρέων βασιλεύων τῶν Θηβαίων, κατα-
 πλαγείς τὸ βᾶρος τῆς ἐξουσίας, ἔτοιμος ἦν ἐκδι-
 δόναι τὸν αἴτιον τῶν ἐγκλημάτων. ὁ δ' Ἡρακλῆς 15
 πείσας τοὺς ἡλικιώτας ἐλευθεροῦν τὴν πατρίδα,
 κατέσπασεν ἐκ τῶν ναῶν τὰς προσηλωμένας πανο-
 πλίας, ἃς οἱ πρόγονοι σκῦλα τοῖς θεοῖς ἦσαν ἀνα-
 τεθειμότες· οὐ γὰρ ἦν εὐρεῖν κατὰ τὴν πόλιν ἰδιω-
 τικὸν ὄπλον διὰ τὸ τοὺς Μινύας παρωπλιμέναι τὴν 20
 πόλιν, ἵνα μηδεμίαν λαμβάνωσιν οἱ κατὰ τὰς Θήβας
 5 ἀποστάσεως ἔννοιαν. ὁ δ' Ἡρακλῆς πυθόμενος
 Ἐργίνου τὸν βασιλέα τῶν Μινυῶν προσάγειν τῇ
 πόλει μετὰ στρατιωτῶν, ἀπαντήσας αὐτῷ κατὰ τινα
 στενοχωρίαν, καὶ τὸ μέγεθος τῆς τῶν πολεμίων 25
 δυνάμεως ἄχρηστον ποιήσας, αὐτὸν τε τὸν Ἐργίνου
 ἀνείλε καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ σχεδὸν ἅπαντας ἀπέ-

6 et 23 μηνύων D 7 τελούντων] μεθ' ὕβρεως add.
 codices, del. Bekker 10 μινύων D 11 ἐκπραττομένους II
 13 Θηβαίων] καὶ add. CF 25 μέγεθος] μέγιστον D.

κτεινεν. ἄφνω δὲ προσπεσὼν τῇ πόλει τῶν Ὀρχο-
 μενίων καὶ παρεισπεσὼν ἐντὸς τῶν πυλῶν τὰ τε
 βασιλεια τῶν Μινυῶν ἐνέπρησε καὶ τὴν πόλιν
 κατέσκαψε. περιβοήτου δὲ τῆς πράξεως γενομένης 6
 5 καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ πάντων θαυμαζόντων
 τὸ παράδοξον, ὁ μὲν βασιλεὺς Κρέων θαυμάσας
 τὴν ἀρετὴν τοῦ νεανίσκου τὴν τε θυγατέρα Μεγάρων
 συνώκισεν αὐτῷ καὶ καθάπερ υἱῷ γνησίῳ τὰ κατὰ
 τὴν πόλιν ἐπέτρεψεν, Εὐρυσθέως δ' ὁ τὴν βασιλείαν
 10 ἔχων τῆς Ἀργείας ὑποπτεύσας τὴν Ἡρακλέους αὐξή-
 σιν μετεπέμπετό τε αὐτὸν καὶ προσέτατε τελεῖν
 ἄθλους. οὐχ ὑπακούοντας δὲ τοῦ Ἡρακλέους, Ζεὺς 7
 μὲν ἀπέστειλε διακελευόμενος ὑπουργεῖν Εὐρυσθεῖ,
 Ἡρακλῆς δὲ παρελθὼν εἰς Δελφοὺς καὶ περὶ τούτων
 15 ἐπερωτήσας τὸν θεόν, ἔλαβε χρησμὸν τὸν δηλοῦντα
 διότι τοῖς θεοῖς δέδοκται δώδεκα ἄθλους τελέσαι
 προστάττοντος Εὐρυσθέως, καὶ τοῦτο πράξαντα
 τεύξεσθαι τῆς ἀθανασίας.

Τούτων δὲ πραχθέντων ὁ μὲν Ἡρακλῆς ἐνέ- 11
 20 πεσεν εἰς ἀθυμίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν· τό τε γὰρ
 τῷ ταπεινότερῳ δουλεύειν οὐδαμῶς ἄξιον ἔκρινε τῆς
 ἰδίας ἀρετῆς, τό τε τῷ Διὶ καὶ πατρὶ μὴ πείθεσθαι
 καὶ ἀσύμφορον ἐφαίνετο καὶ ἀδύνατον. εἰς πολλὴν
 οὖν ἀμηχανίαν ἐμπίπτοντος αὐτοῦ, Ἥρα μὲν ἔπεμψεν
 25 αὐτῷ λύτταν· ὁ δὲ τῇ ψυχῇ δυσφορῶν εἰς μανίαν
 ἐνέπεσε. τοῦ πάθους δ' αὐξομένου τῶν φρενῶν
 ἐκτὸς γενομένου τὸν μὲν Ἴόλαον ἐπεβάλετο κτείνειν,

3 μηνύων D 8 τὰ κατὰ om. II 12 Ζεὺς] ὁ Ζεὺς D
 18 τεύξεσθαι vulg. 19 προσταχθέντων Wess. 21 ἔκρινε]
 δεῖν add. vulg. 24 ἐπέπεμψεν Reiske.

ἐκείνου δὲ φηγόντος καὶ τῶν παίδων τῶν ἐκ Με-
 γάρως πλησίον διατριβόντων, τούτους ὡς πολεμίους
 2 κατετόξευσε. μόλις δὲ τῆς μανίας ἀπολυθεὶς, καὶ 257
 ἐπιγνὼς τὴν ἰδίαν ἄγνοιαν, περιαλγῆς ἦν ἐπὶ τῷ
 μεγέθει τῆς συμφορᾶς. πάντων δ' αὐτῷ συλλυπου- 5
 μένων καὶ συμπενοθούτων, ἐπὶ πολὺν χρόνον κατὰ
 τὴν οὐκίαν ἠσύχαζεν, ἐκκλίτων τὰς τῶν ἀνθρώπων
 ὀμίλιας τε καὶ ἀπαντήσεις· τέλος δὲ τοῦ χρόνου τὸ
 πάθος πραῦναντος κρίνας ὑπομένειν τοὺς κινδύ-
 3 νους παρεγένετο πρὸς Εὐρυσθέα. καὶ πρῶτον μὲν 10
 ἔλαβεν ἄθλον ἀποκτεῖναι τὸν ἐν Νεμέᾳ λέοντα.
 οὗτος δὲ μεγέθει μὲν ὑπερφυῆς ἦν, ἄτρωτος δὲ ὢν
 σιδήρῳ καὶ χαλκῷ καὶ λίθῳ τῆς κατὰ χεῖρα βιαζο-
 μένης προσεδεῖτο ἀνάγκης. διέτριβε δὲ μάλιστα
 μεταξὺ Μυκητῶν καὶ Νεμέας περὶ ὄρος τὸ καλοῦ- 15
 μενον ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Τρητόν· εἶχε γὰρ
 περὶ τὴν ῥίζαν διώρυχα διηνεκῆ, καθ' ἣν εἰώθει
 4 φωλεύειν τὸ θηρίον. ὁ δ' Ἡρακλῆς καταντήσας
 ἐπὶ τὸν τόπον προσέβαλεν αὐτῷ, καὶ τοῦ θηρίου
 συμφηγόντος εἰς τὴν διώρυχα συνακολουθῶν αὐτῷ 20
 καὶ τὸ ἕτερον τῶν στομίων ἐμφράξας συνεπλάκη,
 καὶ τὸν ἀγένα σφίγγας τοῖς βραχίουσιν ἀπέπνιξε.
 τὴν δὲ δορὰν αὐτοῦ περιθήμενος, καὶ διὰ τὸ μέγεθος
 ἄπαν τὸ ἴδιον σῶμα περιλαβών, εἶχε σιεπαστήριον
 τῶν μετὰ ταῦτα κινδύνων. 25

5 Δεύτερον δ' ἔλαβεν ἄθλον ἀποκτεῖναι τὴν Λεο-

3 μόλις Π 6 συμπαθούτων CF 8 τέλος] εἰς
 τέλος D 10 μὲν om. vulg. 11 ἀποκτεῖναι om. CE
 12 ἦν] ὢν D 22 ἐπνιξεν D 26 ἄθλον om. D λεο-
 νέαν D.

ναίαν ὕδραν, ἧς ἐξ ἑνὸς σώματος ἑκατὸν ἀρχένης
 ἔχοντες κεφαλὰς ὄψεων διετετύπωντο. τούτων δ'
 εἰ μία διαφθαρείη, διπλασίας ὁ τμηθεὶς ἀνίει τόπος·
 δι' ἣν αἰτίαν ἀήττητος ὑπάρχειν διείληπτο, καὶ κατὰ
 5 λόγον· τὸ γὰρ χειρωθὲν αὐτῆς μέρος διπλάσιον
 ἀπεδίδου βοήθημα. πρὸς δὲ τὴν δυστραπέλειαν 6
 ταύτην ἐπινοήσας τι φιλοτέχνημα προσέταξεν Ἰολάφ
 λαμπάδι καιομένη τὸ ἀποτμηθὲν μέρος ἐπικαίειν, ἵνα
 τὴν φύσιν ἐπίσχη τοῦ αἵματος. οὕτως οὖν χειρω-
 10 σάμενος τὸ ζῶον εἰς τὴν χολὴν ἀπέβαπτε τὰς ἀκί-
 δας, ἵνα τὸ βληθὲν βέλος ἔχη τὴν ἐκ τῆς ἀκίδος
 πληγὴν ἀνίατου.

Τρίτον δὲ πρόσταγμα ἔλαβεν ἐνεργεῖν τὸν Ἐρν- 12
 μάνθιον κάπρον ζῶντα, ὃς διέτριβεν ἐν τῇ Λαμπίᾳ
 15 τῆς Ἀρκαδίας. ἐδόκει δὲ τὸ πρόσταγμα τοῦτο πολ-
 λὴν ἔχειν δυσχέρειαν· ἔδει γὰρ τὸν ἀγωνιζόμενον
 τοιοῦτον θηρίον τσαύτην ἔχειν περιουσίαν ὥστε ἐπ'
 αὐτῆς τῆς μάχης ἀκριβῶς στοχάσασθαι τοῦ καιροῦ.
 ἔτι μὲν γὰρ ἰσχύοντα ἀφελὲς αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὁδόν-
 20 των ἂν ἐκινδύνευσε, πλεόν δὲ τοῦ δέοντος καταπο-
 λεμήσας ἀπέκτεινεν, ὥστε τὸν ἄθλον ὑπάρχειν ἀσυν-
 τέλεστον. ὅμως δὲ κατὰ τὴν μάχην ταμειυσάμενος 2
 ἀκριβῶς τὴν συμμετρίαν ἀπήνεγκε τὸν κάπρον ζῶντα
 πρὸς Εὐρυσθέα· ὃν ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν ὤμων

2 διετυπῶντο codices, corr. Dind. 3 φθαρείη D
 6 δυστραπέλειαν vulg. 8 λαμπάδι καιομένη post μέρος
 vulg. 11 ἔχει D, παρέχει C 13 Ἐρμάνθειον CF
 14 διέτριβεν Dind., διέτριβε μὲν codices ἐν τῇ Λαμπίᾳ
 BD, ἐν πεδίῳ ceteri 18 ἀκριβῶς om. D στοχα-
 ζεσθαι G 20 πλεόν Dind., πλείω cod. 21 ὥστε] ὡς CF
 τὸν Rhod., τὸ cod.

φέροντα, καὶ φοβηθεῖς, ἔκρουψεν ἑαυτὸν εἰς χαλ-258
κοῦν πίθου.

3 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ἡρακλῆς κατη-
γωνίσατο τοὺς ὀνομαζομένους Κενταύρους διὰ τοιαύ-
τας αἰτίας. Φόλος ἦν Κένταυρος, ἀφ' οὗ συνέβη 5
τὸ πλησίον ὄρος Φολόην ὀνομασθῆναι· οὗτος ξενίοις
δεχόμενος Ἡρακλέα τὸν κατακρεωσμένον οἴνου πίθου
ἀνέωξε. τοῦτον γὰρ μυθολογοῦσι τὸ παλαιὸν Διό-
νυσον παρατεθεῖσθαι τινι Κενταύρῳ, καὶ προστάξει
τότε ἀνοίξαι ὅταν Ἡρακλῆς παραγένηται. διόπερ 10
ἕστερον τέτταρσι γενεαῖς ἐπιξενωθέντος αὐτοῦ μνη-
4 σθῆναι τὸν Φόλον τῆς Διονύσου παραγγελίας. ἀνοι-
χθέντος οὖν τοῦ πίθου, καὶ τῆς εὐωδίας διὰ τὴν
παλαιότητα καὶ δύναμιν τοῦ οἴνου προσπεσοῦσθαι
τοῖς πλησίον οἰκοῦσι Κενταύροις, συνέβη διοιστρη- 15
θῆναι τούτους· διὸ καὶ προσπεσόντες ἀθρόοι τῆ
οἰκῆσει τοῦ Φόλου καταπληκτικῶς ἔρημωσαν πρὸς
5 ἀρπαγῆν. ὁ μὲν οὖν Φόλος φοβηθεὶς ἔκρουψεν
ἑαυτόν, ὁ δ' Ἡρακλῆς παραδόξως συνεπλάκη τοῖς
βιαζομένοις· ἔδει γὰρ διαγωνίζεσθαι πρὸς τοὺς ἀπὸ 20
μὲν μητρὸς ὄντας θεούς, τὸ δὲ τάχος ἔχοντας ἵππων,
ῥώμῃ δὲ δισαμιάτους θήρας, ἐμπειρίαν δὲ καὶ σύνε-
σιν ἔχοντας ἀνδρῶν. τῶν δὲ Κενταύρων οἱ μὲν
πεύκας ἀντορρίζους ἔχοντες ἐπήσαν, οἱ δὲ πέτρας
μεγάλας, τινὲς δὲ λαμπάδας ἡμμένας, ἕτεροι δὲ 25
6 βουφόνους πελέκεις. ὁ δ' ἀκαταπλήκτως ὑποστὰς
ἀξίαν τῶν προκτειρογασμένων συνεστήσατο μάχην.
συνηγωνίζετο δ' αὐτοῖς ἡ μήτηρ Νεφέλη πολλὴν

1 αὐτόν D 7 Ἡρ.] τὸν Ἡρ. vulg. 11 τέτταρσι]
πολλαῖς GE 21 θεοῦς ὄντας vulg. 24 ἀντορρίζους cod.

ὕμβρον ἐκχέουσα, δι' οὗ τοὺς μὲν τετρασκελεῖς οὐκ
 ἔβλαπτε, τῷ δὲ δυσὶν ἠρεισμένῳ σκέλεσι τὴν βᾶσιν
 ὀλισθηρὰν κατεσκεύαζεν. ἀλλ' ὅμως τοὺς τοιούτοις
 προτερήμασι πλεονεκτοῦντας Ἡρακλῆς παραδόξως
 5 κατηγωνίσσατο, καὶ τοὺς μὲν πλείστους ἀπέκτεινε,
 τοὺς δ' ὑπολειφθέντας φυγεῖν ἠνάγκασε. τῶν δ' 7
 ἀναιρεθέντων Κενταύρων ὑπήρχον ἐπιφανέστατοι
 Δάρνις καὶ Ἀργεῖος καὶ Ἀμφίων, ἔτι δὲ Ἴπποτίων
 καὶ Ὅρειος καὶ Ἴσοπλῆς καὶ Μελαγχραΐτης, πρὸς δὲ
 10 τούτοις Θηρεὺς καὶ Δούπων καὶ Φοῖξος. τῶν δὲ
 διαφυγόντων τὸν κίνδυνον ὕστερον ἕκαστος τιμωρίας
 ἠξιώθη. Ὅμαδος μὲν γὰρ ἐν Ἀρκαδίᾳ τὴν Εὐρυ-
 σθέως ἀδελφὴν Ἀλκυόνην βιαζόμενος ἀνηρέθη. ἐφ'
 ᾧ συνέβη θανατωθῆναι τὸν Ἡρακλέα διαφερόντως·
 15 τὸν μὲν γὰρ ἐχθρὸν κατ' ἰδίαν ἐμίσησε, τὴν δ'
 ὑβριζομένην ἐλεῶν ἐπιεικέα διαφέρειν ὑπελάμβανεν.
 ἴδιον δέ τι συνέβη καὶ περὶ τὸν Ἡρακλέους φίλου 8
 259 τὸν ὀνομαζόμενον Φόλου. οὗτος γὰρ διὰ τὴν συγ-
 γένειαν θάπτων τοὺς πεπτωκότας Κενταύρους, καὶ
 20 βέλος ἔκ τινος ἐξαίρων, ὑπὸ τῆς ἀκίδος ἐπλήγη, καὶ
 τὸ τραῦμα ἔχων ἀνίατον ἐτελεύτησεν. ὃν Ἡρακλῆς
 μεγαλοπρεπῶς θάψας ὑπὸ τὸ ὄρος ἔθηκεν, ὃ στήλης
 ἐνδόξου γέγονε κρεῖττον· Φολὸν γὰρ ὀνομαζόμενον
 διὰ τῆς ἐπωνυμίας μηνύει τὸν ταφέντα καὶ οὐ δι'
 25 ἐπιγραφῆς. ὁμοίως δὲ καὶ Χείρωνα τὸν ἐπὶ τῇ
 ἱατρικῇ θανατούμενον ἀκουσίως τόξου βολῇ διέ-

2 δυνεῖν D   3 τοὺς] τοῖς vulg.   12 ὄμαλος D
 13 βιασάμενος vulg.   14 θανμ. συνέβη vulg.   16 ὑπε-
 λαμβάνετο Hertlein   17 καὶ om. vulg.   20 ἐξαίρων codices
 21 ὃν Ἡρ.] ὃ δ' Ἡρ. αὐτόν CE   22 ἔθαψεν II   ἔθηκεν
 om. II   23 Φολόην D   24 ὀμωνυμίας II   μηνύειν DF.

φθειρε. καὶ περὶ μὲν τῶν Κενταύρων λιανῶς ἡμῖν εἰρήσθω.

13 Μετὰ δὲ ταῦτ' ἔλαβε πρόσταγμα τὴν χρυσόκερων μὲν οὔσαν ἔλαφον, τάχει δὲ διαφέρουσαν, ἀγαγεῖν. τοῦτον δὲ τὸν ἄθλον συντελῶν τὴν ἐπίνοιαν ⁵ ἔσχευ οὐκ ἀχρηστοτέραν τῆς κατὰ τὸ σῶμα βίαιας. οἱ μὲν γὰρ φασιν αὐτὴν ἄρκυσιν ἐλεῖν, οἱ δὲ διὰ τῆς στιβείας χειρώσασθαι καθεύδουσαν, τινὲς δὲ συνεχεῖ διωγμῷ καταπονῆσαι· πλὴν ἄνευ βίαιας καὶ κινδύνων διὰ τῆς κατὰ τὴν ψυχὴν ἀγχινοίας τὸν ¹⁰ ἄθλον τοῦτον κατειργάσατο.

2 Ὁ δ' Ἡρακλῆς πρόσταγμα λαβὼν τὰς ἐκ τῆς Στυμφαλίδος λίμνης ὄρνιθας ἐξελάσαι, τέχνη καὶ ἐπινοία ῥαδίως συνετέλεσε τὸν ἄθλον. ἐπεπόλασε γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὄρνιθων πλῆθος ἀμύθητον, καὶ ¹⁵ τοὺς ἐν τῇ πλησίον χώρᾳ καρποὺς ἐλυμαίνετο. βία μὲν οὖν ἀδύνατον ἦν χειρώσασθαι τὰ ζῷα διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ πλῆθους, φιλοτέχνου δ' ἐπινοίας ἢ πρᾶξις προσεδείτο. διόπερ κατασκευάσας χαλκῆν πλαταγῆν, καὶ διὰ ταύτης ἐξαισίον κατασκευάζων ²⁰ ψόφρον, ἐξεφόβει τὰ ζῷα, καὶ πέρας τῇ συνεχείᾳ τοῦ κρότου ῥαδίως ἐκπολιορκήσας καθαρὰν ἐποίησε τὴν λίμνην.

3 Τελέσας δὲ καὶ τοῦτον τὸν ἄθλον ἔλαβε παρ' Εὐρυσθέως πρόσταγμα τὴν ἀγλήν τὴν Ἀύργου κα- ²⁵ θᾶραι μηδενὸς βοηθοῦντος· αὕτη δ' ἐκ πολλῶν χρόνων ἠθροισμένην κόπρον εἶχεν ἄπλετον, ἣν

⁵ τὴν om. vulg.   ⁶ κατὰ τὸ σῶμα] τοῦ σώματος D
⁸ στιβείας D, στιβείας CF   ²² ἐκπολιορκήσας CF   ²⁵ τὴν A.] τοῦ A. vulg.   ²⁷ χρόνων] ἐτῶν Π ἄπλετον Π.

ὕβρεως ἔνεκεν Εὐφροσθεὺς προσέταξε καθάραι. ὁ
 δ' Ἡρακλῆς τὸ μὲν τοῖς ὤμοις ἐξενεργεῖν ταύτην
 ἀπεδοκίμασεν, ἐκκλίνων τὴν ἐκ τῆς ὕβρεως αἰσχύνην·
 ἐπαγαγὼν δὲ τὸν Ἀλφειὸν καλούμενον ποταμὸν ἐπὶ
 5 τὴν ἀύλην, καὶ διὰ τοῦ ξεύματος ἐκκαθάρας αὐτήν,
 χωρὶς ὕβρεως συνετέλεσε τὸν ἄθλον ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.
 διὸ καὶ θαυμάσαι τις ἂν τὴν ἐπίνοιαν· τὸ γὰρ
 ὑπερήφανον τοῦ προστάγματος χωρὶς αἰσχύνης ἐπε-
 τέλεσεν, οὐδὲν ὑπομείνας ἀνάξιον τῆς ἀθανασίας.
 10 Μετὰ δὲ ταῦτα λαβὼν ἄθλον τὸν ἐκ Κρήτης 4
 260 ταῦρον ἀγαγεῖν, οὗ Πασιφάην ἐρασθῆναί φασι, πλεύ-
 σας εἰς τὴν νῆσον, καὶ Μίνω τὸν βασιλέα συνεργὸν
 λαβὼν, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Πελοπόννησον, τὸ τηλι-
 κοῦτον πέλαγος ἐπ' αὐτῷ ναυστοληθεῖς.
 15 Τελέσας δὲ τοῦτον τὸν ἄθλον τὸν Ὀλυμπικὸν 14
 ἀγῶνα συνεστήσατο, κάλλιστον τῶν τόπων πρὸς
 τηλικαύτην πανήγυριν προκρίνας τὸ παρὰ τὸν Ἀλ-
 φειὸν ποταμὸν πεδίον, ἐν ᾧ τὸν ἀγῶνα τοῦτον τῷ
 Διὶ τῷ πατρίῳ καθιέρωσε. στεφανίτην δ' αὐτὸν
 20 ἐποίησεν, ὅτι καὶ αὐτὸς εὐηργέτησε τὸ γένος τῶν
 ἀνθρώπων οὐδένα λαβὼν μισθόν. τὰ δ' ἀθλήματα 2
 πάντα αὐτὸς ἀδηρίτως ἐνίκησε, μηδενὸς τολμήσαν-
 τος αὐτῷ συγκριθῆναι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀρετῆς,
 καίπερ τῶν ἀθλημάτων ἐναντίων ἀλλήλοις ὄντων·
 25 τὸν γὰρ πύκτην ἢ παγκρατιαστὴν τοῦ σταδιέως
 δύσκολον περιγενέσθαι, καὶ πάλιν τὸν ἐν τοῖς κού-
 φοις ἀθλήμασι πρωτεύοντα καταγωνίσασθαι τοὺς ἐν

4 Ἀλφειὸν] Πηνειὸν II 7 ἂν τις vulg. 13 αὐτὸν
 om. II 14 αὐτὸν CF 20 ἐποίησεν] κατεσκεύασεν vulg.
 27 καταγωνίσασθαι del. edit.

τοῖς βαρέειν ὑπερέχοντας δυσχερὲς κατανοῆσαι. διόπερ εἰκότως ἐγένετο τιμιώτατος ἀπάντων τῶν ἀγώνων οὗτος, τὴν ἀρχὴν ἀπ' ἀγαθοῦ λαβάν.

- 3 Οὐκ ἄξιον δὲ παραλιπεῖν οὐδὲ τὰς ὑπὸ τῶν θεῶν αὐτῷ δοθείσας δωρεὰς διὰ τὴν ἀρετὴν. ἀπὸ 5 γὰρ τῶν πολέμων τραπέντος αὐτοῦ πρὸς ἀνέσεις τε καὶ πανηγύρεις, ἔτι δ' ἑορτὰς καὶ ἀγῶνας, ἐτίμησαν αὐτὸν δωρεαῖς οἰκείαις ἕκαστος τῶν θεῶν, Ἀθηναῖ μὲν πέπλω, Ἡφαιστος δὲ ῥοπάλω καὶ θώρακι· καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐφιλοτιμήθησαν οἱ προειρημένοι θεοὶ 10 κατὰ τὰς τέχνας, τῆς μὲν πρὸς εἰρηνικὴν ἀπόλαυσιν καὶ τέρψιν, τοῦ δὲ πρὸς τὴν τῶν πολεμικῶν κινδύνων ἀσφάλειαν. τῶν δ' ἄλλων Ποσειδῶν μὲν ἵππους ἐδωρήσατο, Ἑρμῆς δὲ ξίφος, Ἀπόλλων δὲ τόξον τε ἔδωκε καὶ τοξεύειν ἐδίδαξε, Ἀημίτηρ δὲ 15 πρὸς τὸν καθαυτὸν τοῦ Κενταύρων φόνου τὰ μικρὰ μυστήρια συνεστήσατο, τὸν Ἡρακλέα τιμῶσα.
- 4 Ἴδιον δὲ τι συνέβη καὶ κατὰ τὴν γένεσιν τοῦ θεοῦ τούτου συντελεσθῆναι. Ζεὺς γὰρ πρώτη μὲν ἐμίγη γυναικὶ θνητῇ Νιόβῃ τῇ Φορωνέως, ἐσχάτῃ 20 δ' Ἀλκμήνῃ· ταύτην δ' ἀπὸ Νιόβης ἐκκαιδεκάτην οἱ μυθογράφοι γενεαλογοῦσιν· ὥστε τοῦ γεννᾶν ἀνθρώπους ἕκ μὲν τῶν ταύτης προγόνων ἤρξατο, εἰς αὐτὴν δὲ ταύτην κατέληξεν· ἐν ταύτῃ γὰρ τὰς πρὸς θνητὴν ἡμιλίαν κατέλυσε, καὶ κατὰ τοὺς ὕστερον 25 χρόνους οὐδένα τούτων γεννήσειν ἄξιον ἐλπίζων οὐκ ἐβουλήθη τοῖς κρείττοσιν ἐπεισάγειν τὰ χεῖρα.
- 15 Μετὰ δὲ ταῦτα τῶν περὶ τὴν Παλλήνην γιγάν- 261

1 καταπονήσαι II 3 ἀρχήν] ὑπεροχὴν II 5 δοθείσας αὐτῷ vulg. 22 ὥστε τοῦ Dindorf, εἰς δὲ τὸ codices.

των ἐλομένων τὸν πρὸς τοὺς ἀθανάτους πόλεμον,
 Ἡρακλῆς τοῖς θεοῖς συναγωνισάμενος καὶ πολλοὺς
 ἀνελών τῶν γηγενῶν ἀποδοχῆς ἔτυχε τῆς μερίστης.
 Ζεὺς γὰρ τοὺς μὲν συναγωνισαμένους τῶν θεῶν
 5 μόνους ἀνόμασεν Ὀλυμπίους, ἵνα τῇ ταύτης τιμῇ
 ὁ ἀγαθὸς κοσμηθεὶς ἐπαννυμία διαφέρει τοῦ χείρονος·
 ἤξιωσε δὲ ταύτης τῆς προσηγορίας τῶν ἐκ θνητῶν
 γυναικῶν γενομένων Διόνυσον καὶ Ἡρακλέα, οὐ
 μόνον ὅτι πατρὸς ἦσαν Διός, ἀλλὰ διότι καὶ τὴν
 10 προαίρεσιν ὁμοίαν ἔσχον, εὐεργετήσαντες μεγάλα
 τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων.

Ζεὺς δέ, Προμηθέως παραδόντος τὸ πῦρ τοῖς 2
 ἀνθρώποις, δεσμοῖς κατελάβετο καὶ παρέστησεν ἀετὸν
 τὸν ἐσθίουτα τὸ ἦπαρ αὐτοῦ. Ἡρακλῆς δ' ὄρων τῆς
 15 τιμωρίας αὐτὸν τυγχάνοντα διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων
 εὐεργεσίαν, τὸν μὲν ἀετὸν κατετόξευσε, τὸν δὲ
 Δία πείσας λῆξαι τῆς ὀργῆς ἔσωσε τὸν κοινὸν
 εὐεργέτην.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἔλαβεν ἄθλον ἀγαγεῖν τὰς Διο- 3
 20 μῆδους τοῦ Θρακὸς ἵππους. αὐταὶ δὲ χαλκᾶς μὲν
 φάτνας εἶχον διὰ τὴν ἀγριότητα, ἀλύσει δὲ σιδη-
 ραῖς διὰ τὴν ἰσχὺν ἐδεσμεύοντο, τροφήν δ' ἐλάμ-
 βανον οὐ τὴν ἐκ γῆς φνομένην, ἀλλὰ τὰ τῶν ξένων
 μέλη διαιρούμεναι τροφήν εἶχον τὴν συμφορὰν τῶν
 25 ἀκληροῦντων. ταύτας δ' Ἡρακλῆς βουλόμενος χειρώ-
 σασθαι τὸν κύριον Διομήδην παρέβαλε, καὶ ταῖς τοῦ
 παρανομεῖν διδάξαντος σαρξὶν ἐκπληρώσας τὴν ἔν-
 δειαν τῶν ζώων εὐπειθεῖς ἔσχευ. Εὐρουσθεὺς δ' 4

1 ἀνελομένων Dind. 9 ἀλλ' ὅτι F 10 εἶχον CF
 13 et 16 αἰετὸν CD.

ἀχθεισῶν πρὸς αὐτὸν τῶν ἵππων ταύτας μὲν ἰσθῶς ἐποίησεν Ἡρας, ὧν τὴν ἐπιγονὴν συνέβη διαμεῖναι μέχρι τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνοιο βασιλείας.

Τοῦτον δὲ τὸν ἄθλον ἐπιτελέσας μετ' Ἰάσονος συνεξέπλευσε συστρατεύσων ἐπὶ τὸ χρυσόμαλλον ⁵ δέρος εἰς Κόλχους. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν τῇ τῶν Ἀργοναυτῶν στρατείᾳ τὰ κατὰ μέρος διεξίμεν.

16 Ἡρακλῆς δὲ λαβὼν πρόσταγμα τὸν Ἰπολύτης τῆς Ἀμαζόνος ἐνεργεῖν ζωστήρα, τὴν ἐπὶ τὰς Ἀμαζόνας στρατείαν ἐποίησατο. πλεύσας οὖν εἰς τὸν Εὐξείνου ¹⁰ ἀπ' ἐκείνου κληθέντα Πόντον, καὶ καταπλεύσας ἐπὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Θερμάδοντος ποταμοῦ, πλησίον Θεμισκύρας πόλεως κατεστρατοπέδευσε, ἐν ἧ τὰ ² βασιλεία τῶν Ἀμαζόνων ὑπῆρχε. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἦτι παρ' αὐτῶν τὸν προστεταγμένον ζωστήρα ¹⁵ ὡς δ' οὐχ ὑπήκουον, συνῆψε μάχην αὐταῖς. τὸ μὲν οὖν ἄλλο πλῆθος αὐτῶν ἀντετάχθη τοῖς πολλοῖς, αἱ δὲ τιμιώταται κατ' αὐτὸν ταχθεῖσαι τὸν Ἡρακλέα ²⁶² μάχην καρτερὰν συνεστήσαντο. πρώτη μὲν γὰρ αὐτῷ συνάψασα μάχην Ἀελλα, [καὶ] διὰ τὸ τάχος ταύτης ²⁰ τετευχυῖα τῆς προσηγορίας, ὀξύτερον εὗρεν αὐτῆς τὸν ἀντιταχθέντα. δευτέρα δὲ Φιλίππιδε εὐθύς ἐκ τῆς πρώτης συστάσεως καιρίῳ πληγῇ περιπεσοῦσα διεφθάρη. μετὰ δὲ ταῦτα Προθόη συνῆψε μάχην, ἣν ἐκ προκλήσεως ἔφασκαν ἐπτάκις νευικημέναι τὸν ²⁵ ἀντιταξάμενον. πεσοῦσης δὲ καὶ ταύτης, τετάρτην ἐχειρώσατο τὴν ὀνομαζομένην Ἐρίβοιαν. αὕτη δὲ

⁵ ἐπλευσε II συστρατεύων D ¹¹ ἀπ' ἐκείνου Εὐξείνου vulg.; ὑπ' f. ¹⁴ ἀμαζονίδων C ¹⁸ τιμιώταται] ἐπισημώταται II ²⁰ καὶ delevi ²² Φιλίππιδε C ²³ καιρίῳ CF.

διὰ τὴν ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσιν ἀνδραγαθίαν
 κανχωμένη μηδενὸς χρείαν ἔχειν βοηθοῦ, ψευδῆ τὴν
 ἐπαγγελίαν ἔσχε κρείττονι περιπεσοῦσα. μετὰ δὲ 3
 ταύτας Κελαυνὸν καὶ Εὐρυβία καὶ Φοίβη, τῆς Ἀρ-
 5 τέμιδος οὔσαι συγκυνηγοὶ καὶ διὰ παντὸς εὐστόχως
 ἀκοντίζουσαι, τὸν ἕνα στόχον οὐκ ἔτρωσαν, ἀλλ' ἐαν-
 ταῖς συνασπίζουσαι τότε πᾶσαι κατεκόπησαν. μετὰ δὲ
 ταύτας Δηϊάνειραν καὶ Ἀστερίαν καὶ Μάρπην, ἔτι
 δὲ Τέμησσαν καὶ Ἀλκίππην ἐχειρώσατο. αὕτη δ'
 10 ὁμόσασα παρθένος διαμενεῖν τὸν μὲν ὄρκον ἐφύλαξε,
 τὸ δὲ ζῆν οὐ διετήρησεν. ἡ δὲ τὴν στρατηγίαν
 ἔχουσα τῶν Ἀμαζόνων Μελανίππη καὶ θαναμαζομένη
 μάλιστα δι' ἀνδρείαν ἀπέβαλε τὴν ἡγεμονίαν. Ἡρα- 4
 κλῆς δὲ τὰς ἐπιφανεστάτας τῶν Ἀμαζονίδων ἀνελών
 15 καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος φυγεῖν συναναγκάσας, κατ-
 ἔκοψε τὰς πλείστας, ὥστε παντελῶς τὸ ἔθνος αὐτῶν
 συντριβῆναι. τῶν δ' αἰχμαλωτῶν Ἀντιόπην μὲν
 ἐδωρήσατο Θησεῖ, Μελανίππην δ' ἀπελύτρωσεν ἀντι-
 λαβῶν τὸν ζωστήρα.
 20 Εὐρυσθέως δὲ προστάξαντος ἄθλον δέκατον τὰς 17
 Γηρόνου βοῦς ἀγαγεῖν, ἃς νέμεσθαι συνέβαινε
 τῆς Ἰβηρίας ἐν τοῖς πρὸς τὸν ἠκεανὸν κεκλιμένοις
 μέρεσιν, Ἡρακλῆς θεωρῶν τὸν πόνον τοῦτον μεγάλης
 προσδεόμενον παρασκευῆς καὶ κακοπαθείας, συνε-
 25 στήσατο στόλον ἀξιόλογον καὶ πλῆθος στρατιωτῶν
 ἀξιόχρεων ἐπὶ ταύτην τὴν στρατείαν. διεβεβόητο 2

2 χρείαν] χάριν χρείας D 4 τῆς om. CF 6 στοχόν
 D, σκοπὸν vulg. 8 διϊάνειραν D 9 χαλίππην D
 10 διαμένειν D, οὔσαι διαμένειν C, εἶναι F' ἐφύλαξεν D,
 διετήρησε CF 11 διετήρησεν D, διεφύλαξεν CF 12 ἀμα-
 ζονίδων II 24 κακοπαθείας καὶ παρασκευῆς vulg.

γὰρ κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ὅτι Χρυσάωρ ὁ
 λαβὼν ἀπὸ τοῦ πλοῦτου τὴν προσηγορίαν βασιλεύει
 μὲν ἀπάσης Ἰβηρίας, τρεῖς δ' ἔχει συναγωνιστὰς
 υἱοὺς, διαφέροντας ταῖς τε βώμαις τῶν σώματων
 καὶ ταῖς ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσιν ἀνδραγαθίαις,⁵
 πρὸς δὲ τούτοις ὅτι τῶν υἱῶν ἕκαστος μεγάλας ἔχει
 δυνάμεις συνεστῶσας ἐξ ἐθνῶν μαχίμων· ὧν δὴ
 χάριν ὁ μὲν Εὐρυσθεὺς νομίζων δυσέφικτον εἶναι
 τὴν ἐπὶ τούτους στρατείαν, προσετετάχει τὸν προ-
³ ειρημένον ἄθλον. ὁ δ' Ἡρακλῆς ἀκολούθως ταῖς¹⁰
 προκατειργασμέναις πράξεσι τεθαρρηκότως ὑπέστη²⁶³
 τοὺς κινδύνους. καὶ τὰς μὲν δυνάμεις ἠθροισεν εἰς
 Κρήτην, κεκοικῶς ἐκ ταύτης ποιεῖσθαι τὴν ὁρμὴν·
 σφόδρα γὰρ εὐφυῶς ἢ νῆσος αὕτη κεῖται πρὸς τὰς
 ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην στρατείας. πρὸ δὲ τῆς ἀνα-¹⁵
 γαγῆς τιμηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐγγωρίων μεγαλοπρεπῶς,
 καὶ βουλόμενος τοῖς Κρησὶ χαρίσασθαι, καθαρὰν
 ἐποίησε τὴν νῆσον τῶν θηρίων. διόπερ ἐν τοῖς
 ὕστερον χρόνοις οὐδὲν ἔτι τῶν ἀγρίων ζώων ὑπῆρχεν
 ἐν τῇ νήσῳ, οἷον ἄρκτων, λύκων, ὕφρων ἢ τῶν²⁰
 ἄλλων τῶν τοιούτων. ταῦτα δ' ἐπραξεν ἀποσεμνύ-
 νων τὴν νῆσον, ἐν ἧ μυθολογοῦσι καὶ γενέσθαι
⁴ καὶ τραφῆναι τὸν Δία. ποιησάμενος οὖν τὸν ἐκ
 ταύτης πλοῦν κατήρην εἰς τὴν Λιβύην, καὶ πρῶτον
 μὲν Ἄνταλον τὸν βώμη σώματος καὶ παλαίστρας²⁵
 ἐμπειρία διαβεβοημένον καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ κατα-
 παλαισθέντας ξένους ἀποκτείναντα προκαλεσάμενος

1 κατὰ πᾶσαν] καθ' ὅλην II   7 ἐθνῶν] ἀνδρῶν II
 20 ἄρκων DF   21 τῶν om. D   24 ἐμπλοῦν D (c. 42, 1)
 27 ἀποκτείνοντα Bekker.

εἰς μάχην καὶ συμπλακείς διέφθειρεν. ἀκολουθῶν
 δὲ τοῦτοις τὴν μὲν Λιβύην πλήθουσιν ἀγρίων ζώων,
 πολλὰ τῶν κατὰ τὴν ἔρημον χώραν χειρωσάμενος,
 ἐξημέρωσεν, ὥστε καὶ γεωργίαις καὶ ταῖς ἄλλαις
 5 φυτεῖαις ταῖς τοὺς καρποὺς παρασκευαζούσαις πλη-
 ρωθῆναι πολλὴν μὲν ἀμπελόφυτον χώραν, πολλὴν
 δ' ἐλαιοφόρον· καθόλου δὲ τὴν Λιβύην διὰ τὸ πλη-
 θος τῶν κατὰ τὴν χώραν θηρίων ἀοίκητον πρότερον
 οὖσαν ἐξημερώσας ἐποίησε μηδεμιᾶς χώρας εὐδαι-
 10 μονία λείπεσθαι. ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς παρανομοῦντας 5
 ἀνθρώπους ἢ δυνάστας ὑπερηφάνους ἀποκτείνας τὰς
 πόλεις ἐποίησεν εὐδαιμόνας. μυθολογοῦσι δ' αὐτὸν
 διὰ τοῦτο μισῆσαι καὶ πολεμῆσαι τὸ γένος τῶν
 ἀγρίων θηρίων καὶ παρανόμων ἀνδρῶν, ὅτι παιδί
 15 μὲν ὄντι νηπίῳ συνέβη τοὺς ὄφεις ἐπιβούλους αὐτῷ
 γενέσθαι, ἀνδρωθέντι δὲ πεσεῖν ὑπ' ἐξουσίαν ὑπερ-
 ηφάνου καὶ ἀδίκου μονάρχου τοῦ τοὺς ἄθλους προσ-
 τάττοντος.

Μετὰ δὲ τὸν Ἀνταίου θάνατον παρελθὼν εἰς 18
 20 Αἴγυπτον ἀνείλε Βούσιριν τὸν βασιλέα ξενοκτο-
 νοῦντα τοὺς παρεπιδημοῦντας. διεξιὼν δὲ τὴν ἄνυ-
 δρον τῆς Λιβύης, καὶ περιτυχὼν χώρα καταρρύτῳ
 καὶ καρποφόρῳ, πόλιν ἔκτισε θαυμαστὴν τῷ μεγέθει,
 τὴν ὀνομαζομένην Ἑκατόμυλον, ἣ ἔθηκε τὴν προσ-
 25 ηγορίαν ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν κατ' αὐτὴν πυλῶν.
 διαμεμένηκε δὲ ἡ ταύτης τῆς πόλεως εὐδαιμονία
 μέχρι τῶν νεωτέρων καιρῶν, ἐν οἷς Καρχηδόνιοι
 δυνάμεσιν ἀξιολόγοις καὶ στρατηγοῖς ἀγαθοῖς στρα-

6 χώραν post ἐλαιοφόρον CF 13 καὶ πολεμῆσαι om. D
 24 ἢς D 26 διέμεινε II 27 οἷς Hertlein, οἷς καὶ libri.

- 2 τεύσαντες ἐπ' αὐτὴν κύριοι κατέστησαν. ὁ δ' Ἡρα-
κλῆς πολλὴν τῆς Λιβύης ἐπελθὼν παρῆλθεν ἐπὶ
τὸν πρὸς Γαδείροις ὠκεανόν, καὶ στήλας ἔθετο καθ'
ἐκατέραν τῶν ἠπείρων. συμπαραπλέοντος δὲ τοῦ
στόλου διαβάς εἰς τὴν Ἰβηρίαν, καὶ καταλαβὼν τοὺς²⁶⁴
Χρυσάορος υἱοὺς τρισὶ δυνάμεσι μεγάλαις κατεστρα-⁶
τοπεδευκότας ἐκ διαστήματος, πάντας τοὺς ἡγεμόνας
ἐκ προκλήσεως ἀνελὼν καὶ τὴν Ἰβηρίαν χειρωσά-
μενος ἀπήλασε τὰς διανομασμένας τῶν βοῶν ἀγέλας.
3 διεξιὼν δὲ τὴν τῶν Ἰβήρων χώραν, καὶ τιμηθεὶς ὑπὸ¹⁰
τινος τῶν ἐγχωρίων βασιλέως, ἀνδρὸς εὐσεβεῖα καὶ
δικαιοσύνη διαφέροντος, κατέλιπε μέρος τῶν βοῶν
ἐν δωρεαῖς τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ λαβὼν ἀπάσας καθ-
ιέρωσεν Ἡρακλεῖ, καὶ κατ' ἐνιαυτὸν ἐκ τούτων ἔθτυεν
αὐτῷ τὸν καλλιστεύοντα τῶν ταύρων· τὰς δὲ βοῦς¹⁵
τηρουμένας συνέβη ἱερὰς διαμεῖναι κατὰ τὴν Ἰβηρίαν
μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς καιρῶν.
- 4 Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ περὶ τῶν Ἡρακλέους στηλῶν ἐμνή-
σθημεν, οἰκείον εἶναι νομίζομεν περὶ αὐτῶν διελεθῆναι.
Ἡρακλῆς γὰρ παραβαλὼν εἰς τὰς ἄκρας τῶν ἠπείρων²⁰
τὰς παρὰ τὸν ὠκεανὸν κειμένας τῆς τε Λιβύης καὶ τῆς
Εὐρώπης ἔγνω τῆς στρατείας θέσθαι στήλας ταύτας.
βουλόμενος δ' ἀείμνηστον ἔργον ἐπ' αὐτῷ συντελέσαι,
5 φασὶ τὰς ἄκρας ἀμφοτέρων ἐπὶ πολὺ προχωῶσαι· διὸ
καὶ πρότερον διεστηκυίας ἀπ' ἀλλήλων πολὺ διά-²⁵
στημα, συναγαγεῖν τὸν πόρον εἰς στενόν, ὅπως ἄλι-
τενοῦς καὶ στενοῦ γενομένου κωλύηται τὰ μεγάλα

6 μεγάλαις om. CE 13 δωρεῖ II 16 κατὰ] περὶ D
21 τῆς τε . . . Εὐρώπης om. FM 24 προσχωῶσαι C διὸ καὶ
post διάστημα transponere malim 26 ἀλιτενοῦς καὶ om. CE.

κίτη διεκπίπτειν ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ πρὸς τὴν ἐντὸς
θάλατταν, ἅμα δὲ καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἔργων
μὲνη ἀείμνηστος ἢ δόξα τοῦ κατασκευάσαντος· ὡς
δὲ τινὲς φασί, τούναντίον τῶν ἠπείρων ἀμφοτέρων
5 ⁵συνεξευγμένων διασκάψαι ταύτας, καὶ τὸν πόρον
ἀνοίξαντα ποιῆσαι τὸν ὠκεανὸν μίσγεσθαι τῇ καθ'
ἡμᾶς θαλάττῃ. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐξέσται σκο-
πεῖν ὡς ἂν ἕκαστος ἑαυτὸν πείθῃ. τὸ παραπλήσιον 6
δὲ τούτοις ἔπραξε πρότερον κατὰ τὴν Ἑλλάδα. περὶ
10 ¹⁰μὲν γὰρ τὰ καλούμενα Τέμπη τῆς πεδιάδος χώρας
ἐπὶ πολὺν τόπον λιμναζούσης διέσκαψε τὸν συνεχῆ
τόπον, καὶ κατὰ τῆς διώρυχος δεξάμενος ἅπαν τὸ
κατὰ τὴν λίμνην ὕδωρ ἐποίησε τὰ πεδία φανῆναι
τὰ κατὰ τὴν Θετταλίαν παρὰ τὸν Πηνειὸν ποταμόν·
15 ¹⁵ἐν δὲ τῇ Βοιωτίᾳ τούναντίον ἐμφράξας τὸ περὶ τὸν 7
Μινύειον Ὀρχομενὸν δεῖθρον ἐποίησε λιμνάζειν τὴν
χώραν καὶ φθαρῆναι τὰ κατ' αὐτὴν ἅπαντα. ἀλλὰ
τὰ μὲν κατὰ τὴν Θετταλίαν ἔπραξεν εὐεργετῶν τοὺς
Ἕλληνας, τὰ δὲ κατὰ τὴν Βοιωτίαν τιμωρίαν λαμ-
20 ²⁰βάνων παρὰ τῶν τὴν Μινυάδα κατοικούντων διὰ
τὴν τῶν Θηβαίων καταδούλωσιν.

Ὁ δ' Ἡρακλῆς τῶν μὲν Ἰβήρων παρέδωκε τὴν 19
βασιλείαν τοῖς ἀρίστοις τῶν ἐγχωρίων, αὐτὸς δ' ἀνα-
λαβὼν τὴν δύναμιν καὶ καταντήσας εἰς τὴν Κελτικὴν
25 ²⁵καὶ πᾶσαν ἐπελθὼν κατέλυσε μὲν τὰς συνήθεις παρα-
265 ²⁶⁵νομίας καὶ ξενοκτονίας, πολλοῦ δὲ πλήθους ἀνθρώ-
πων ἐξ ἅπαντος ἔθνοους ἐκουσίως συστρατεύοντος

3 μένη om. D 7 σκοπεῖν ἐξέσται CF 15 δια-
φράξας D 16 ἐρχόμενον CG, om. F 22 δ'] δ' οὖν C
27 ἐξ ἅπαντος] ἐκ παντὸς vulg.

ἔκτισε πόλιν εὐμεγέθη τὴν ὀνομασθεῖσαν ἀπὸ τῆς
 2 κατὰ τὴν στρατείαν ἄλλης Ἀλησίαν. πολλοὺς δὲ καὶ
 τῶν ἐγγχωρίων ἀνέμιξεν εἰς τὴν πόλιν· ὧν ἐπικρα-
 τησάντων τῷ πλήθει πάντας τοὺς ἐνοικοῦντας ἐκ-
 βαρβαρωθῆναι συνέβη. οἱ δὲ Κελτοὶ μέχρι τῶνδε 5
 τῶν καιρῶν τιμῶσι ταύτην τὴν πόλιν, ὡς ἐπάσης
 τῆς Κελτικῆς οὖσαν ἐστίναι καὶ μητρόπολιν. διέμεινε
 δ' αὕτη πάντα τὸν ἀφ' Ἡρακλέους χρόνον ἐλευθέρα
 καὶ ἀπόρθητος μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς χρόνου· τὸ δὲ
 τελευταῖον ὑπὸ Γαίου Καίσαρος τοῦ διὰ τὸ μέγεθος 10
 τῶν πράξεων θεοῦ προσαγορευθέντος ἐκ βίας ἀλοῦσα
 συνηναγκάσθη μετὰ πάντων τῶν ἕλλων Κελτῶν
 3 ὑποταγῆναι Ῥωμαίοις. ὁ δ' Ἡρακλῆς τὴν ἐκ τῆς
 Κελτικῆς πορείαν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ποιοῦμενος, καὶ
 διεξιὼν τὴν ὄρεινὴν τὴν κατὰ τὰς Ἀλπεις, ὠδοποίησε 15
 τὴν τραχύτητα τῆς ὁδοῦ καὶ τὸ δύσβατον, ὥστε
 δύνασθαι στρατοπέδοις καὶ ταῖς τῶν ὑποξυρίων
 4 ἀποσκευαῖς βάσιμον εἶναι. τῶν δὲ τὴν ὄρεινὴν ταύ-
 την κατοικούντων βαρβάρων εἰωθότων τὰ διεξιόντα
 τῶν στρατοπέδων περικόπτειν καὶ ληστεύειν ἐν ταῖς 20
 δυσχωρίαις, χειρωσάμενος ἅπαντας καὶ τοὺς ἡγεμόνας
 τῆς παρανομίας ἀνελὼν ἐποίησεν ἀσφαλῆ τοῖς μετα-
 γενεστέροις τὴν ὁδοιπορίαν. διελθὼν δὲ τὰς Ἀλπεις
 καὶ τῆς νῦν καλουμένης Γαλατίας τὴν πεδιάδα διεξιὼν
 ἐποίησατο τὴν πορείαν διὰ τῆς Λιγυστικῆς. 25

20 Οἱ δὲ ταύτην τὴν χώραν οἰκοῦντες Λίγυες
 νέμονται γῆν τραχείαν καὶ παντελῶς λυπράν· τῶν δ'

1 ὀνομαζομένην vulg. 4 κατοικοῦντας CF 6 ἐπίμων II
 12 πάντων om. vulg. 17 δύνασθαι abundat 20 περι-
 κόπτειν καὶ om. F 26 κατοικοῦντες F.

ἐγχωρίων ταῖς ἐργασίαις καὶ ταῖς τῆς κακοπαθείας
 ὑπερβολαῖς φέρει καρπὸς πρὸς βίαν ὀλίγους. διὸ
 καὶ τοῖς ὕγκοις εἰσὶ συνεσταλμένοι καὶ διὰ τὴν
 συνεχῆ γυμνασίαν εὐτόνοι· τῆς γὰρ κατὰ τὴν τρυ-
 5 φῆν ῥαστώνης πολὺ κεχωρισμένοι ἔλαφροὶ μὲν ταῖς
 εὐκινήσιαις εἰσίν, ἐν δὲ τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσι ταῖς
 ἀλκαῖς διάφοροι. καθόλου δὲ τῶν πλησιοχώρων τὸ 2
 πονεῖν συνεχῶς ἡσκηκότων, καὶ τῆς χώρας πολλῆς
 ἐργασίας προσδεομένης, εἰθίκασι τὰς γυναῖκας τῶν
 10 κακοπαθειῶν τῶν ἐν ταῖς ἐργασίαις κοινωνοὺς ποι-
 εῖσθαι. μισθοῦ δὲ παρ' ἀλλήλοις ἐργαζομένων τῶν
 τε ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, ἰδιὸν τι καὶ παράδο-
 ξον καθ' ἡμᾶς συνέβη περὶ μίαν γυναῖκα γενέσθαι.
 ἔργκος γὰρ οὐσα καὶ μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἐργαζομένη 3
 15 μισθοῦ, μεταξὺ συνεχομένη ταῖς ὠδίσι ἀπῆλθεν εἰς
 τινὰς θάμνους ἀθορύβως· ἐν οἷς τεκοῦσα, καὶ τὸ
 παιδίον φύλλοις ἐνειλήσασα, τοῦτο μὲν ἀπέκρυψεν,
 266 αὐτὴ δὲ συμμίξασα τοῖς ἐργαζομένοις τὴν αὐτὴν
 ἐκείνοις ὑπέμεινε κακοπάθειαν, οὐδὲν δηλώσασα
 20 περὶ τοῦ συμβεβηκότος. τοῦ βρέφους δὲ κλανθυ-
 ριζομένου, καὶ τῆς πράξεως φανερᾶς γενομένης, ὁ
 μὲν ἐφεστηκῶς οὐδαμῶς ἠδύνατο πείσαι παύσασθαι
 τῶν ἔργων· ἢ δ' οὐ πρότερον ἀπέστη τῆς κακοπα-
 25 ἀποδοῦς ἀπέλυσε τῶν ἔργων.

Ἡρακλῆς δὲ διεληθὼν τὴν τε τῶν Λιγύων καὶ 21
 τὴν τῶν Τυρρητῶν χώραν, καταντήσας πρὸς τὸν

2 βίον G 11 παρ' om. II 16 ἐν οἷς] εἰς ἄς II
 17 μὲν] εἰς τινὰς θάμνους add. codices, del. Bekker 19
 ὑπέμεινε CF 20 δὲ βρέφους vulg. 26 καὶ τὴν] καὶ CF.

Τίβεριον ποταμὸν κατεστρατοπέδευσεν οὗ νῦν ἡ
 Ῥώμη ἐστίν. ἀλλ' αὕτη μὲν πολλαῖς γενεαῖς ὕστερον
 ὑπὸ Ῥωμύλου τοῦ Ἄρεος ἐκτίσθη, τότε δέ τινες
 τῶν ἐγγχωρίων κατόικουν ἐν τῷ νῦν καλουμένῳ
 2 Παλατίῳ, μικρὰν παντελῶς πόλιν οἰκοῦντες. ἐν 5
 ταύτῃ δὲ τῶν ἐπιφανῶν ὄντες ἀνδρῶν Κάκιος καὶ
 Πινάριος ἐδέξαντο τὸν Ἡρακλέα ξενίοις ἀξιολόγοις
 καὶ δωρεαῖς κεχαρισμέναις ἐτίμησαν· καὶ τούτων
 τῶν ἀνδρῶν ὑπομνήματα μέχρι τῶνδε τῶν καιρῶν
 διαμένει κατὰ τὴν Ῥώμην. τῶν γὰρ νῦν εὐγενῶν 10
 ἀνδρῶν τὸ τῶν Πιναρίων ὀνομαζομένων γένος δια-
 μένει παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, ὡς ὑπάρχον ἀρχαιότατον,
 τοῦ δὲ Κακίου ἐν τῷ Παλατίῳ κατάβασίς ἐστίν
 ἔχουσα λιθίνην κλίμακα τὴν ὀνομαζομένην ἀπ'
 ἐκείνου Κακίαν, οὖσαν πλησίον τῆς τότε γενομένης 15
 3 οἰκίας τοῦ Κακίου. ὁ δ' οὖν Ἡρακλῆς ἀποδεξά-
 μενος τὴν εὐνοίαν τῶν τὸ Παλάτιον οἰκούντων,
 προεῖπεν αὐτοῖς ὅτι μετὰ τὴν ἑαυτοῦ μετάστασιν εἰς
 θεοὺς τοῖς εὐξαμένοις ἐνδεκατεύσειν Ἡρακλεῖ τὴν
 οὐσίαν συμβήσεται τὸν βίον εὐδαιμονέστερον ἔχειν. 20
 ὁ καὶ συνέβη κατὰ τοὺς ὕστερον χρόνους διαμεῖναι
 4 μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων· πολλοὺς γὰρ τῶν
 Ῥωμαίων οὐ μόνον τῶν συμμέτρους οὐσίας κεκτη-
 μένων, ἀλλὰ καὶ τῶν μεγαλοπλούτων τινὰς εὐξα-
 μένους ἐνδεκατεύσειν Ἡρακλεῖ, καὶ μετὰ ταῦτα γενο- 25
 μένους εὐδαιμόνας, ἐνδεκατεῦσαι τὰς οὐσίας οὐσας

3 ρωμύλλου D 11 ὀνομαζόμενον codices, corr. Hertlein
 13 et 16 κακίου A, κάκιος ceteri 19 et 25 ἐνδεκατεύσειν II
 20 ἔχειν Hertlein, ἔξειν cod. 22 γὰρ τῶν] γὰρ vulg.
 25 γενομένης εὐδαιμονίας CF 26 οὐσας om. D.

ταλάντων τετρακισχιλίων. Λεύκολλος γὰρ ὁ τῶν
καθ' αὐτὸν Ῥωμαίων σχεδόν τι πλουσιώτατος ὢν
διατιμησάμενος τὴν ἰδίαν οὐσίαν κατέθυσεν τῷ θεῷ
πᾶσαν τὴν δεκάτην, εὐωχίας ποιῶν συνεχεῖς καὶ
5 πολυδαπάνους. κατεσκεύασαν δὲ καὶ Ῥωμαῖοι τούτῳ
τῷ θεῷ παρὰ τὸν Τίβεριν ἱερὸν ἀξιόλογον, ἐν ᾧ
νομίζουσι συντελεῖν τὰς ἐκ τῆς δεκάτης θυσίας.

267 Ὁ δ' οὖν Ἡρακλῆς ἀπὸ τοῦ Τιβέρεως ἀναξεύξας, 5
καὶ διεξιὼν τὴν παράλιον τῆς νῦν Ἰταλίας ὀνομα-
10 ζομένης, κατήντησεν εἰς τὸ Κυμαῖον πεδῖον, ἐν ᾧ
μυθολογοῦσιν ἄνδρας γενέσθαι ταῖς τε ῥώμαις προ-
έχοντας καὶ ἐπὶ παρανομίᾳ διανομασμένους, οὓς
ὀνομάζεσθαι γίγαντας. ὀνομάσθαι δὲ καὶ τὸ πεδῖον
τοῦτο Φλεγραῖον ἀπὸ τοῦ λόφου τοῦ τὸ παλαιὸν
15 ἐκφυσῶντος ἄπλουτον πῦρ παραπλησίως τῇ κατὰ τὴν
Σικελίαν Αἴτην· καλεῖται δὲ νῦν ὁ λόφος Οὐέσου-
οῦιος, ἔχων πολλὰ σημεῖα τοῦ κεκαῦσθαι κατὰ τοὺς
ἀρχαίους χρόνους. τοὺς δ' οὖν γίγαντας πυθομένους 6
τὴν Ἡρακλέους παρουσίαν ἀθροισθῆναι πάντας καὶ
20 παρατάξασθαι τῷ προειρημένῳ. θαυμαστῆς δὲ γενο-
μένης μάχης κατὰ τε τὴν ῥώμην καὶ τὴν ἄλλην τῶν
γιγάντων, φασὶ τὸν Ἡρακλέα, συμμαχούντων αὐτῷ
τῶν θεῶν, κρατῆσαι τῇ μάχῃ, καὶ τοὺς πλείστους
ἀνελόντα τὴν χώραν ἐξημερῶσαι. μυθολογοῦνται δ' 7
25 οἱ γίγαντες γηγενεῖς γεγονέναι διὰ τὴν ὑπερβολὴν
τοῦ κατὰ τὸ σῶμα μεγέθους. καὶ περὶ μὲν τῶν
ἐν Φλέγρα φονευθέντων γιγάντων τοιαῦτα μυθο-

1 λεύκολος D 11 γενέσθαι om. II 12 οὓς om. II
15 ἄπλ. πῦρ ἐκφ. vulg. 16 λόφος Dindorf, τόπος cod.
οὐέσουσιος codices 19 τὴν] τὴν τοῦ vulg 27 φλεγραῖω D.

λογοῦσί τινες, οἷς καὶ Τίμαιος ὁ συγγραφεὺς ἠκολούθησεν.

- 22 Ὁ δ' Ἡρακλῆς ἐκ τοῦ Φλεγραίου πεδίου κατελ-
θὼν ἐπὶ τὴν θάλατταν κατεσκεύασεν ἔργα περὶ τὴν
Ἰορνον ὀνομαζομένην λίμνην, ἰερὰν δὲ Φερσεφό- 5
νης νομιζομένην. κεῖται μὲν οὖν ἡ λίμνη μεταξὺ
Μισσηνοῦ καὶ Δικαιαρχείων, πλησίον τῶν θερμοῶν
ὕδατων, ἔχει δὲ τὴν μὲν περίμετρον ὡς πέντε
σταδίων, τὸ δὲ βάθος ἄπιστον· ἔχουσα γὰρ ὕδωρ
καθαρώτατον φαίνεται τῇ χροῇ κναινοῦν διὰ τὴν 10
2 ὑπερβολὴν τοῦ βάθους. μυθολογοῦσι δὲ τὸ μὲν
παλαιὸν γεγενῆσθαι νεκυομαντεῖον πρὸς αὐτῇ, ὃ
τοῖς ὕστερον χρόνοις καταλελύσθαι φασίν. ἀναπε-
πταμένης δὲ τῆς λίμνης εἰς τὴν θάλατταν, τὸν
Ἡρακλέα λέγεται τὸν μὲν ἔκρουεν ἐγχῶσαι, τὴν δ' 15
ὄδον τὴν νῦν οὔσαν παρὰ θάλατταν κατασκευάσαι,
τὴν ἀπ' ἐκείνου καλουμένην Ἡρακλείαν.
- 3 Ταῦτα μὲν οὖν ἔπραξε περὶ ἐκείνους τοὺς τό-
πους. ἐντεῦθεν δ' ἀναξεύξας κατήνησε τῆς Πο-
σειδωνιατῶν χώρας πρὸς τινα πέτραν, πρὸς ἣν μυθο- 20
λογοῦσιν ἰδίῳ τι γενέσθαι καὶ παράδοξον. τῶν
γὰρ ἐγχωρίων τινα κνηγὸν ἐν τοῖς κατὰ τὴν θή-
ραν ἀνδραγαθήμασι διωνομασμένον ἐν μὲν τοῖς ἔμ-
προσθεν χρόνοις εἰωθέναι τῶν ληφθέντων θηρίων 268
τὰς κεφαλὰς καὶ τοὺς πόδας ἀνατιθέναι τῇ Ἀρτέ- 25
μιδι καὶ προσηλοῦν τοῖς δένδροις, τότε δ' οὖν

4 ἐπὶ] παρὰ II   6 νομιζ. Stephanus, ὀνομαζ. libri
7 δικαιαρχείων D   18 ἐκείνους] τούτους vulg.   19 ποσι-
δωνιατῶν D   22 θήραν] χώραν II   26δ' οὖν] γούν
τόν D; ποτὲ δ' αὐτόν fort.

ὑπερφυῆ κάπρον χειρωσάμενον καὶ τῆς θεοῦ κατα-
 φρονήσαντα εἰπεῖν ὅτι τὴν κεφαλὴν τοῦ θηρίου
 ἐαυτῷ ἀνατίθῃσι, καὶ τοῖς λόγοις ἀκολούθως ἐκ
 τινος δένδρου κρεμάσαι ταύτην, αὐτὸν δέ, καυμα-
 5 τώδους περιστάσεως οὔσης, κατὰ μεσημβρίαν εἰς
 ὕπνον τραπῆναι· καθ' ὃν δὴ χρόνον τοῦ δεσμοῦ
 λυθέντος αὐτομάτως πεσεῖν τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὸν
 κοιμώμενον καὶ διαφθεῖραι. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἄν τις 4
 θαναμάσειε τὸ γερονός, ὅτι τῆς θεᾶς ταύτης πολλαὶ
 10 περιστάσεις μνημονεύονται περιέχουσαι τὴν κατὰ
 τῶν ἀσεβῶν τιμωρίαν. τῷ δ' Ἡρακλεῖ διὰ τὴν εὐ-
 σέβειαν τοῦναντίον συνέβη γενέσθαι. καταντήσαν- 5
 τος γὰρ αὐτοῦ πρὸς τὰ μεθόρια τῆς Πηγίνης καὶ
 Λοκρίδος, καὶ διὰ τὸν ἐκ τῆς ὀδοιπορίας κόπον
 15 ἀναπαυομένου, φασὶν ὑπὸ τῶν τεττίγων αὐτὸν
 ἐνοχλούμενον εὐξασθαι τοῖς θεοῖς ἀφανεῖς γενέσθαι
 τοὺς ἐνοχλοῦντας αὐτόν· καὶ διὰ τοῦτο, τῶν θεῶν
 βεβαιωσάντων τὴν εὐχήν, μὴ μόνον κατὰ τὸ παρὸν
 ἀφανεῖς γενέσθαι τούτους, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ὕστε-
 20 ρον χρόνον ἅπαντα μηδένα τέττιγα φαίνεσθαι κατὰ
 τὴν χώραν.

Ὁ δ' Ἡρακλῆς καταντήσας ἐπὶ τὸν πορθμὸν 6
 κατὰ τὸ στενώτατον τῆς θαλάττης τὰς μὲν βοῦς
 ἐπεραίωσεν εἰς τὴν Σικελίαν, αὐτὸς δὲ ταύρου κέ-
 25 ρως λαβόμενος διενήξατο τὸν πόρον, ὅντος τοῦ δια-
 στήματος σταδίων τριῶν καὶ δέκα, ὡς Τίμαιός φησι.
 μετὰ δὲ ταῦτα βουλόμενος ἐγκυκλωθῆναι πᾶσαν 23

5 κατὰ] τὴν add. vulg. 13 ἐηγείνης D 14 καὶ om. D
 20 κατὰ τ. χ. φ. τέττιγα vulg. 22 δ' D, δ' οὖν vulg.
 23 κατὰ] καὶ κατὰ CD, καὶ διὰ F.

Σικελίαν, ἐποιεῖτο τὴν πορείαν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου
ἐπὶ τὸν Ἑρυνά. διεξιόντος δ' αὐτοῦ τὴν παρά-
λιον τῆς νήσου, μυθολογοῦσι τὰς Νύμφας ἀνεῖναι
θερμὰ λουτρὰ πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν τῆς κατὰ τὴν
ὁδοιπορίαν αὐτῷ γενομένης κακοπαθείας. τούτων ⁵
δ' ὄντων διττῶν, τὰ μὲν Ἰμεραῖα, τὰ δ' Ἐγεσταῖα
προσαγορεύεται, τὴν ὀνομασίαν ἔχοντα ταύτην ἀπὸ
² τῶν τόπων. τοῦ δ' Ἡρακλέους πλησιάζοντος τοῖς
κατὰ τὸν Ἑρυνά τόποις, προεκαλέσατο αὐτὸν Ἐρυνά
εἰς πάλιν, ὡς [μὲν] ἦν Ἀφροδίτης καὶ Βούτα τοῦ ¹⁰
τότε βασιλεύοντος τῶν τόπων. γενομένης δὲ τῆς
φιλοτιμίας μετὰ προστίμου, καὶ τοῦ μὲν Ἑρυνά
διδόντος τὴν χώραν, τοῦ δ' Ἡρακλέους τὰς βοῦς, ²⁶⁹
τὸ μὲν πρῶτον ἀγανακτεῖν τὸν Ἑρυνά, διότι
πολὴν λείπονται τῆς ἀξίας αἱ βόες, συγκρινομένης ¹⁵
τῆς χώρας πρὸς αὐτάς· πρὸς ταῦτα δὲ τοῦ Ἡρα-
κλέους ἀποφαινομένου διότι, ταύτας ἂν ἀποβάλλῃ,
στερησεται τῆς ἀθανασίας, εὐδοκήσας δ' Ἐρυνά τῆ
συνθήκῃ καὶ παλαίῃς ἐλείφθη καὶ τὴν χώραν ἀπέ-
³ βαλεν. ὁ δ' Ἡρακλῆς τὴν μὲν χώραν παρέθετο τοῖς ²⁰
ἐγγχωρίοις, συγχωρήσας αὐτοῖς λαμβάνειν τοὺς καρ-
πούς, μέχρι ἂν τις τῶν ἐγγόνων αὐτοῦ παραγενό-
μενος ἀπαιτήσῃ· ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. πολ-
λαῖς γὰρ ὕστερον γενεαῖς Λακεδαιμόνιος
κατανήσας εἰς τὴν Σικελίαν καὶ τὴν χώραν ἀπο- ²⁵
λαβὼν ἔκτισε πόλιν Ἡράκλειαν. ταχὺ δ' αὐτῆς ἀύξο-
μένης, οἱ Καρχηδόνιοι φθονήσαντες ἄμα καὶ φοβη-

1 τῆς om. vulg. 5 γενομένης αὐτῷ vulg. 10 μὲν
del. Bekker 14 μὲν] μὲν οὖν D 17 ἂν ταύτας vulg.
23 καὶ om. D 25 εἰς τὴν] εἰς F.

θέντες μήποτε πλέον ισχύσασα τῆς Καρχηδόνας ἀφέληται τῶν Φοινίκων τὴν ἡγεμονίαν, στρατεύσαντες ἐπ' αὐτὴν μεγάλαις δυνάμεσι καὶ κατὰ κράτος ἐλόντες κατέσκαψαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων τὰ κατὰ
 5 μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράφομεν. τότε 4
 δ' ὁ Ἡρακλῆς ἐγκυκλούμενος τὴν Σικελίαν, κατα-
 τήσας εἰς τὴν νῦν οὔσαν τῶν Συρακοσίων πόλιν
 καὶ πυθόμενος τὰ μυθολογούμενα κατὰ τὴν τῆς
 Κόρης ἀρπαγὴν, ἔθυσέ τε ταῖς θεαῖς μεγαλοπρε-
 10 πῶς καὶ εἰς τὴν Κυάνην τὸν καλλιστεύοντα τῶν
 ταύρων καθαγιάσας κατέδειξε θύειν τοὺς ἐγχωρίους
 κατ' ἐνιαυτὸν τῇ Κόρῃ καὶ πρὸς τῇ Κυάνῃ λαμ-
 πρῶς ἄγειν πανήγυριν τε καὶ θυσίαν. αὐτὸς δὲ 5
 μετὰ τῶν βοῶν διὰ τῆς μεσογείου διεξιῶν, καὶ τῶν
 15 ἐγχωρίων Σικανῶν μεγάλαις δυνάμεσιν ἀντιταξα-
 μένων, ἐνίκησεν ἐπιφανεῖ παρατάξει καὶ πολλοὺς
 ἀπέκτεινεν, ἐν οἷς μυθολογοῦσιν τινες καὶ στρατη-
 γοὺς ἐπιφανεῖς γεγενῆσθαι τοὺς μέχρι τοῦ νῦν
 ἡρωικῆς τιμῆς τυγχάνοντας, Λεύκασπιν καὶ Πεδια-
 20 κράτην καὶ Βουφόραν καὶ Γλυχάταν, ἔτι δὲ Βυταίαν
 καὶ Κροντίδαν.

Μετὰ δὲ ταῦτα διελθὼν τὸ Λεοντίνον πεδίου, 24
 τὸ μὲν κάλλος τῆς χώρας ἐθαύμασε, πρὸς δὲ τοὺς
 τιμῶντας αὐτὸν οἰκείως διατιθέμενος ἀπέλιπε παρ'
 25 αὐτοῖς ἀθάνατα μνημεῖα τῆς ἑαυτοῦ παρουσίας.
 ἴδιον δὲ τι συνέβη γενέσθαι περὶ τὴν πόλιν τῶν
 270 Ἀγυρναίων. ἐν ταύτῃ γὰρ τιμηθεὶς ἐπ' ἴσης τοῖς

9 ἔθυσσε] εὐθύσσε vulg. 11 καθαγιάσας D
 20 Γαυχάταν C Κυγαῖον F, Βαγγαῖον C 21 Κροντιδᾶν
 vulg. 24 διαθέμενος II 26 ἴδιον δὲ] ὦν ἴδιον vulg.
 27 ἀγυρναίων D.

Ὀλυμπίοις θεοῖς πανηγύρεσι καὶ θυσίαις λαμπραῖς,
καίπερ κατὰ τοὺς ἔμπροσθεν χρόνους οὐδεμίαν
θυσίαν προσδεχόμενος, τότε πρῶτως συνευδόκησε,
τοῦ δαιμονίου τὴν ἀθανασίαν αὐτῷ προσημαίνοντος.
² ὁδοῦ γὰρ οὕσης οὐκ ἔπαυθεν τῆς πόλεως πετρῶ-
⁵ δους, αἱ βόες τὰ ἱχθυήματα ἐπὶ κηροῦ τινοῦ
ἀπετυποῦντο. ὁμοίως δὲ καὶ αὐτῷ τῷ Ἡρακλεῖ
τούτου συμβαίνοντος, καὶ τοῦ ἄθλου δεκάτου τε-
λουμένου, νομίσας ἤδη τι λαμβάνειν τῆς ἀθανασίας,
προσεδέχετο τὰς τελουμένας ὑπὸ τῶν ἐγγχωρίων κατ'
³ ἐνιαυτὸν θυσίας. διόπερ τοῖς εὐδοκουμενοῖς τὰς
χάριτας ἀποδιδούς, πρὸ μὲν τῆς πόλεως κατεσκευάσθη
λίμνην, ἔχουσαν τὸν περιβόλον σταδίων τεττάρων,
ἣν ἐπώνυμον αὐτῷ καλεῖσθαι προσέταξεν· ὡσαύτως
δὲ καὶ τῶν βοῶν τοῖς ἀποτυπωθεῖσιν ἱχθυήμασι τὴν
¹⁵ ἐφ' ἑαυτοῦ προσηγορίαν ἐπιθείς, τέμενος κατεσκευά-
σεν ἥρωι Γηρυόνη, ὃ μέχρι τοῦ νῦν τιμᾶται παρὰ
⁴ τοῖς ἐγγχωρίοις. Ἰολάου τε τοῦ ἀδελφιδοῦ συστρα-
τεύοντος τέμενος ἀξιόλογον ἐποίησε, καὶ τιμὰς καὶ
θυσίας κατέδειξεν αὐτῷ γίνεσθαι κατ' ἐνιαυτὸν τὰς
²⁰ μέχρι τοῦ νῦν τηρουμένας· πάντες γὰρ οἱ κατὰ
ταύτην τὴν πόλιν οἰκοῦντες ἐκ γενετῆς τὰς κόμας
[λερᾶς] Ἰολάω τρέφουσι, μέχρι ἂν ὅτου θυσίαις
μεγαλοπρεπέσι καλλιεργήσαντες τὸν θεὸν ἵλεων κατα-
⁵ σκευάσωσι. τοσαύτη δ' ἐστὶν ἀγνεία καὶ σεμνότης
²⁵ περὶ τὸ τέμενος ὥστε τοὺς μὴ τελούοντας τὰς εἰθις-

2 καίπερ] καὶ CD 7 τῷ om. CF 11 εὐδοκουμε-
 μένοις libri, corr. Dind. 16 ἀφ' vulg. κατεσκευάσεν]
 καθιέρωσεν Π 17 δ — ἐγγχωρίοις om. FM 23 λερᾶς
 om. D 24 ἵλεω D, ἰόλαον Π.

μένας θυσίας παίδας αφώνους γίνεσθαι και τοῖς
 τετελευτηκόσιν ὁμοίους. ἀλλ' οὔτοι μὲν, ὅταν εὐ-
 ξηταί τις ἀποδώσειν τὴν θυσίαν και ἐνέχυρον τῆς
 θυσίας ἀναδείξει τῷ θεῷ, παραχρῆμα ἀποκαθίστα-
 5 σθαί φασι τοὺς τῇ προειρημένῃ νόσῳ κατεχομένους.
 οἱ δ' οὖν ἐγγάριοι τούτοις ἀκολουθῶς τὴν μὲν 6
 πύλην, πρὸς ἣ τὰς ἀπαντήσεις και θυσίας τῷ θεῷ
 παρέστησαν, Ἡρακλείαν προσηγόρευσαν, ἀγῶνα δὲ
 γυμνικὸν και ἵππικὸν καθ' ἕκαστον ἔτος μετὰ πάσης
 10 προθυμίας ποιοῦσι. πανδήμου δὲ τῆς ἀποδοχῆς
 ἐλευθέρων τε και δούλων γινομένης, κατέδειξαν και
 τοὺς οἰκέτας ἰδίᾳ τιμῶντας τὸν θεὸν θιάσους τε
 συνάγειν και συνιόντας εὐωχίας τε και θυσίας τῷ
 θεῷ συντελεῖν.

15 Ὁ δ' Ἡρακλῆς μετὰ τῶν βοῶν περαιωθεὶς εἰς 7
 τὴν Ἰταλίαν προῆγε διὰ τῆς παραλίας, και Λακίνοιον
 μὲν κλέπτοντα τῶν βοῶν ἀνείλε, Κρότωνα δὲ ἀκου-
 σίως ἀποκτείνας ἔθαψε μεγαλοπρεπῶς και τάφον
 αὐτοῦ κατεσκεύασε· προείπε δὲ και τοῖς ἐγγωρίοις
 20 ὅτι [και] κατὰ τοὺς ὕστερον χρόνους ἔσται πόλις
 ἐπίσημος ὁμώνυμος τῷ τετελευτηκότι. αὐτὸς δ' ἔγκυ- 25
 271 κλωθεὶς τὸν Ἀδρίαν και πεζῇ περιελθὼν τὸν προ-
 ειρημένον κόλπον κατήντησεν εἰς τὴν Ἡπειρον, ἐξ
 ἧς πορευθεὶς εἰς τὴν Πελοπόννησον, και τετελεκῶς
 25 τὸν δέκατον ἄθλον, ἔλαβε πρόσταγμα παρ' Εὐρυ-
 σθέως τὸν ἐξ ἄδου Κέρβερον πρὸς τὸ φῶς ἀγαγεῖν.
 πρὸς δὲ τοῦτον τὸν ἄθλον ὑπολαβὼν συνοίσειν
 αὐτῷ, παρήλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας και μετέσχε τῶν

5 φασι om. II 19 δὲ και] δὲ vulg. 20 και delevi
 21 δὲ κλωθεὶς vulg. 23 ἐξ ἧς] ἐξῆς δὲ D.

ἐν Ἐλευσίῃ μυστηρίων, Μουσαίου τοῦ Ὀρφέως
 υἱοῦ τότε προεστηκότος τῆς τελετῆς.

2 Ἐπεὶ δ' Ὀρφέως ἐμνήσθημεν, οὐκ ἀνοίκειόν
 ἐστὶ παρεμβάντας βραχέα περὶ αὐτοῦ διελθεῖν. οὗτος
 γὰρ ἦν υἱὸς μὲν Οἰάγρου, Θραξ δὲ τὸ γένος, παι- 5
 δεῖα δὲ καὶ μελωδία καὶ ποιήσει πολὺν προέχων
 τῶν μνημονευομένων· καὶ γὰρ ποίημα συνετάξατο
 θαυμαζόμενον καὶ τῇ κατὰ τὴν ᾠδὴν εὐμελείᾳ δια-
 φέρον. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ προέβη τῇ δόξῃ ὥστε δοκεῖν
 τῇ μελωδίᾳ θάλλειν τὰ τε θηρία καὶ τὰ δένδρα. 10
 3 περὶ δὲ παιδείαν ἀσχοληθεῖς καὶ τὰ περὶ τῆς θεο-
 λογίας μυθολογούμενα μαθῶν, ἀπεδήμησε μὲν εἰς
 Αἴγυπτον, κἀκεῖ πολλὰ προσεπιμαθῶν μέγιστος
 ἐγένετο τῶν Ἑλλήνων ἐν τε ταῖς θεολογίαις καὶ
 4 ταῖς τελεταῖς καὶ ποιήμασι καὶ μελωδίαις. συνε- 15
 στρατεύσατο δὲ καὶ τοῖς Ἀργοναύταις, καὶ διὰ τὸν
 ἔρωτα τὸν πρὸς τὴν γυναῖκα καταβῆναι μὲν εἰς
 ἄδου παραδόξως ἐτόλμησε, τὴν δὲ Φερσεφόνην διὰ
 τῆς εὐμελείας ψυχαγωγῆσας ἔπεισε συνεργῆσαι ταῖς
 ἐπιθυμίαις καὶ συγχωρήσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τετε- 20
 λευτηκυῖαν ἀναγαγεῖν ἐξ ἄδου παραπλησίως τῷ
 Διονύσῳ· καὶ γὰρ ἐκεῖνον μυθολογοῦσιν ἀναγαγεῖν
 τὴν μητέρα Σεμέλην ἐξ ἄδου, καὶ μεταδόντα τῆς
 ἀθανασίας Θυώνην μετονομάσαι. ἡμεῖς δ' ἐπεὶ περὶ
 Ὀρφέως διεληλύθαμεν, μεταβησόμεθα πάλιν ἐπὶ τὸν 25
 Ἑρακλέα.

26 Οὗτος γὰρ κατὰ τοὺς παραδεδομένους μύθους
 καταβὰς εἰς τοὺς καθ' ἄδου τόπους, καὶ προσδε-

8 τῇ add. Dind. 15 τελεταῖς n. t. θεολογίαις vulg.
 19 ἐμμελείας CF.

χθεις ὑπὸ τῆς Φερσεφόνης ὡς ἂν ἀδελφός, Θησεία
 μὲν ἀνήγαγεν ἐκ δεσμῶν μετὰ Πειρίθου, χαρिसα-
 μένης τῆς Κόρης, τὸν δὲ κύνια παραλαβὼν δεδε-
 μένον παραδόξως ἀπήγαγε καὶ φανερόν κατέστησεν
 5 ἀνθρώποις. τελευταῖον δ' ἄθλον λαβὼν ἐνεργεῖν 2
 τὰ τῶν Ἑσπερίδων χρυσᾶ μήλα, πάλιν ἐπλευσεν
 εἰς τὴν Λιβύην. περὶ δὲ τῶν μῆλων τούτων διαπε-
 φωνήκασιν οἱ μυθογράφοι, καὶ τινὲς μὲν φασιν ἐν
 10 τισὶ κήποις τῶν Ἑσπερίδων ὑπάρξαι κατὰ τὴν Λι-
 βύην μήλα χρυσᾶ, τηρούμενα συνεχῶς ὑπὸ τινος
 δράκοντος φοβερωτάτου, τινὲς δὲ λέγουσι ποιμνας
 272προβάτων κάλλει διαφερούσας κεκτῆσθαι τὰς Ἑσπε-
 ρίδας, χρυσᾶ δὲ μήλα ἀπὸ τοῦ κάλλους ὠνομάσθαι
 ποιητικῶς, ὥσπερ καὶ τὴν Ἀφροδίτην χρυσοῦν κα-
 15 λείσθαι διὰ τὴν εὐπρέπειαν. ἔνιοι δὲ λέγουσιν ὅτι 3
 τὰ πρόβατα τὴν χρῶαν ἰδιάζουσιν ἔχοντα καὶ παρό-
 μοιον χρυσοῦ τετυγμέναι ταύτης τῆς προσηγορίας,
 Δράκοντα δὲ τῶν ποιμνῶν ἐπιμελητὴν καθεστα-
 μένον, καὶ θάμνη σώματος καὶ ἀλκῆ διαφέροντα,
 20 τηρεῖν τὰ πρόβατα καὶ τοὺς ληστεύειν αὐτὰ τολ-
 μῶντας ἀποκτείνειν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐξέσται
 διαλαμβάνειν ὡς ἂν ἕκαστος ἑαυτὸν πεῖθῃ. ὁ δ' 4
 Ἡρακλῆς τὸν φύλακα τῶν μῆλων ἀνελών, καὶ ταῦτα
 ἀποκομίσας πρὸς Εὐρυσθέα, καὶ τοὺς ἄθλους ἀπο-
 25 τετελεκώς, προσεδέχετο τῆς ἀθανασίας τεύξεσθαι,
 καθάπερ ὁ Ἀπόλλων ἔχρησεν.

Ἡμῖν δ' οὐ παραλειπτέον τὰ περὶ Ἄτλαντος μυ-27

4 ἀπήγαγεν D, ἀνήγαγε II 15 ὅτι del. Dind. 16 τὰ
 om. vulg. 18 ποιμνῶν vulg. 24 ἐπιτετελεκώς II 26 ὁ
 om. CF.

θολογούμενα καὶ τὰ περὶ τοῦ γένους τῶν Ἑσπερί-
 δων. κατὰ γὰρ τὴν Ἑσπερίτιν ὀνομαζομένην χώραν
 φασὶν ἀδελφοὺς δύο γενέσθαι δόξῃ διωνομασμέ-
 νους, Ἑσπερον καὶ Ἄτλαντα. τούτους δὲ κεκτῆσθαι
 πρόβατα τῷ μὲν κάλλει διάφορα, τῇ δὲ χροῶν ξανθὰ 5
 καὶ χρυσοειδῆ· ἀφ' ἧς αἰτίας τοὺς ποιητὰς τὰ πρό-
 2 βата μῆλα καλοῦντας ὀνομάσαι χρυσᾶ μῆλα. τὸν
 μὲν οὖν Ἑσπερον θυγατέρα γεννήσαντα τὴν ὀνο-
 μαζομένην Ἑσπερίδα συνοικίσει τὰδελφῶ, ἀφ' ἧς
 τὴν χώραν Ἑσπερίτιν ὀνομασθήναι· τὸν δ' Ἄτλαντα 10
 ἐκ ταύτης ἐπὶ γεννήσει θυγατέρας, ἃς ἀπὸ μὲν
 τοῦ πατρὸς Ἀτλαντίδας, ἀπὸ δὲ τῆς μητρὸς Ἑσπε-
 ρίδας ὀνομασθήναι. τούτων δὲ τῶν Ἀτλαντίδων
 κάλλει καὶ σφροσύνη διαφεροσῶν, λέγουσι Βού-
 15 σιριν τὸν βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων ἐπιθυμήσαι τῶν
 παρθένων ἐγκρατῆ γενέσθαι· διὸ καὶ ληστὰς [ἐπ'
 αὐτὰς] κατὰ θάλατταν ἀποστείλαντα διακελεύσασθαι
 τὰς κόρας ἀρπάσαι καὶ διακομίσει πρὸς ἑαυτόν.
 3 κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν τὸν Ἡρακλέα τελούντα
 τὸν ὕστατον ἄθλον Ἀνταῖον μὲν ἀνελεῖν ἐν τῇ 20
 Λιβύῃ τὸν συναναγκάζοντα τοὺς ξένους διαπαλαί-
 ειεν, Βούσιριν δὲ κατὰ τὴν Αἴγυπτον τῷ Διὶ [καλ-
 λιερεῖν] σφαγιάζοντα τοὺς παρεπιδημοῦντας ξένους
 τῆς προσηκούσης τιμωρίας καταξιδῶσαι. μετὰ δὲ
 ταῦτα ἀνὰ τὸν Νεῖλον πλεύσαντα εἰς τὴν Αἰθιο- 25
 πλίαν τὸν βασιλεύοντα τῶν Αἰθιοπῶν Ἡμαθίωνα

2 Ἑσπερίτην D 5 διάφορα] παράδοξα II 9 εὐεσπε-
 ρίδα D 10 εὐεσπερίτην D (c. 56, 6) 16 ἐπ' αὐτὰς
 om. D 19 τὸν Ἡρ.] Ἡρ. vulg. 20 ὕστερον vulg. 21 τὸν
 om. vulg. 22 τῷ] ἐπὶ τῷ Reiske καλλιερεῖν del. Dind.
 24 ἀξιδῶσαι II.

κατάρχοντα μάχης ἀποκτείναι, τὸ δ' ὕστατον ἐπ' ἀν-
 ελθεῖν πάλιν ἐπὶ τὸν ἄθλον. τοὺς δὲ ληστὰς ἐν 4
 κήρῳ τινὶ παιζούσας τὰς κόρας συναρπάσαι, καὶ
 ταχὺ φυγόντας εἰς τὰς ναῦς ἀποπλεῖν. τούτοις δ'
 5 ἐπὶ τινος ἀκτῆς δειπνοποιοιμένοις ἐπιστάντα τὸν
 Ἡρακλέα, καὶ παρὰ τῶν παρθένων μαθόντα τὸ
 συμβεβηκός, τοὺς μὲν ληστὰς ἅπαντας ἀποκτείνει,
 τὰς δὲ κόρας ἀποκομίσαι πρὸς Ἄτλαντα τὸν πατέρα
 ἀνθ' ὧν τὸν Ἄτλαντα χάριν τῆς εὐεργεσίας ἀπο-
 10 διδόντα μὴ μόνον δοῦναι τὰ πρὸς τὸν ἄθλον καθή-
 273 κοντα προθύμως, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ τὴν ἀστρολογίαν
 ἀφθόμως διδάξαι. περιττότερον γὰρ αὐτὸν τὰ κατὰ 5
 τὴν ἀστρολογίαν ἐκπεπονηκότα καὶ τὴν τῶν ἄστρον
 σφαῖραν φιλοτέχνως εὐρόντα ἔχειν ὑπόληψιν ὡς τὸν
 15 κόσμον ὅλον ἐπὶ τῶν ἔμωων φοροῦντα. παραπλη-
 σίως δὲ καὶ τοῦ Ἡρακλέους ἐξενέγκαντος εἰς τοὺς
 Ἕλληνας τὸν σφαιρικὸν λόγον, δόξης μεγάλης τυχεῖν,
 ὡς διαδεδεγμένον τὸν Ἀτλαντικὸν κόσμον, αἰνιττο-
 μένων τῶν ἀνθρώπων τὸ γεγονός.
 20 Τοῦ δ' Ἡρακλέους περὶ ταῦτ' ὄντος φασὶ τὰς 28
 ὑπολειφθείσας Ἀμαζόνας περὶ τὸν Θερμῶδοντα πο-
 ταμὸν ἀθροισθείσας πανδημεὶ σπεῦσαι τοὺς Ἕλ-
 ληνας ἀμύνασθαι περὶ ὧν Ἡρακλῆς στρατεύσας
 διεργάσατο. διαφορώτατα δὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἐφι-
 25 λοτιμοῦντο διὰ τὸ τὸν Θησέα καταδεδουλωσθαι τὴν
 ἡγεμόνα τῶν Ἀμαζόνων Ἀντιόπην, ὡς δ' ἔνιοι γρά-
 φουσιν, Ἰπολύτην. συστρατευσάντων δὲ τῶν Σκυ- 2

5 ἀκτῆς] αὐλῆς D 9 ἀποδιδόντα om. D 14 εὐρόντα
 Dind., ἔχοντα libri 15 φέροντα vulg. 18 Ἀτλάντιον F,
 Ἀτλάντειον C 25 τὸν om. CF δεδουλωσθαι II.

θῶν ταῖς Ἀμαζόσι συνέβη δύναμιν ἀξιόλογον ἀθροί-
 σθῆναι, μεθ' ἧς αἱ προηροῦμεναι τῶν Ἀμαζονίδων
 περαιωθεῖσαι τὸν Κιμμέριον Βόσπορον προῆγον διὰ
 τῆς Θράκης. τέλος δὲ πολλὴν τῆς Εὐρώπης ἐπελ-
 θοῦσαι κατήντησαν εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ κατεστρα-
 5 τοπέδευσαν ὅπου νῦν ἐστὶ τὸ καλούμενον ἀπ' ἐκεῖ-
 3 νων Ἀμαζονείου. Θησεὺς δὲ πνθόμενος τὴν τῶν
 Ἀμαζόνων ἔφοδον ἐβοήθει ταῖς πολιτικαῖς δυνά-
 μεσιν, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὴν Ἀμαζονίδα Ἀντιό-
 πην, ἐξ ἧς ἦν πεπαιδοποιημένος υἱὸν Ἰππόλυτον.
 10 συνάψας δὲ μάχην ταῖς Ἀμαζόσι, καὶ τῶν Ἀθηναίων
 ὑπερεχόντων ταῖς ἀνδραγαθίαις, ἐνίκησαν οἱ περὶ
 τὸν Θησεῖα, καὶ τῶν ἀντικαχθεισῶν Ἀμαζονίδων
 ἃς μὲν κατέκοψαν, ἃς δ' ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἐξέβαλον.
 4 συνέβη δὲ καὶ τὴν Ἀντιόπην συναγωνισαμένην
 15 τᾶνδρῶν Θησεῖ, καὶ κατὰ τὴν μάχην ἀριστεύουσαν,
 ἡρωικῶς καταστρέψαι τὸν βίον. αἱ δ' ὑπολειφθεῖ-
 σαι τῶν Ἀμαζόνων ἀπογονοῦσαι τὴν πατρίαν γῆν,
 ἐπανῆλθον μετὰ τῶν Σκυθῶν εἰς τὴν Σκυθίαν καὶ
 μετ' ἐκείνων κατώκησαν. ἡμεῖς δ' ἀρκούντως περὶ
 20 τούτων διεληλυθότες ἐπάνιμεν πάλιν ἐπὶ τὰς Ἡρα-
 κλέους πράξεις.

29 Τετελεμένος γὰρ αὐτοῦ τοὺς ἔθλους, καὶ τοῦ
 θεοῦ χρήσαντος συμφέρειν πρὸ τῆς εἰς θεοὺς μετ-
 25 αλλαγῆς ἀποιμίαν εἰς Σαρδῶν πέμψαι καὶ τοὺς ἐκ
 τῶν Θεσπιάδων αὐτῶ γενομένους υἱοὺς ἡγεμόνας
 ποιῆσαι ταύτης, ἔκρινε τὸν ἀδελφιδοῦν Ἰόλαον ἐκ-

3 βόσπορον CF 9 τὴν om. D Ἀμαζόνα II
 14 δ' ἐκ D, δὲ vulg. 19 μετὰ τῶν Σκυθῶν post Σκυ-
 θίαν F, loco μετ' ἐκείνων CEG.

πέμψαι μετὰ τῶν παίδων διὰ τὸ παντελῶς νέους εἶναι. ἀναγκαῖον δ' ἡμῖν φαίνεται προδιελθεῖν περὶ 2 τῆς γενέσεως τῶν παίδων, ἵνα τὸν περὶ τῆς ἀποικίας λόγον καθαρώτερον ἐκθέσθαι δυνηθῶμεν. Θέ- 5 σπιος ἦν ἀνὴρ τὸ γένος ἐπιφανῆς ἐκ τῶν Ἀθηναίων, 274 υἱὸς Ἐρεχθίδεωσ, βασιλεύων δὲ τῆς δμωνύμου χώρας ἐγέννησεν ἐκ πλειόνων γυναικῶν θυγατέρας πεντήκοντα. Ἡρακλέους δ' ἔτι παιδὸς ὄντος τὴν 3 ἡλικίαν, καὶ ῥώμῃ σώματος ὑπερφυοῦς ὄντος, ἐφι- 10 λτιμήθη τὰς θυγατέρας ἐκ τούτου τεκνοποιήσασθαι. διὸ καλέσας αὐτὸν ἐπὶ τινα θυσίαν καὶ λαμπρῶς ἐστιάσας, ἀπέστειλε κατὰ μίαν τῶν θυγατέρων αἷς ἀπάσαις μιγείς καὶ ποιήσας ἐγκύους ἐγένετο πατήρ υἱῶν πεντήκοντα. ὧν λαβόντων τὴν κοινήν 15 προσηγορίαν ἀπὸ τῶν Θεσπιάδων, καὶ γενομένων ἐνηλίκων, ἐκρινεν ἐκπέμπειν τούτους εἰς τὴν ἀποικίαν τὴν εἰς Σαρδόνα κατὰ τὸν χρησμόν. ἤγου- 4 μένου δὲ τοῦ στόλου παντὸς Ἰολάου, καὶ συνεστρατευμένου σχεδὸν ἀπάσας τὰς στρατείας, ἐπέτρεψεν 20 αὐτῷ τὰ περὶ τοὺς Θεσπιάδας καὶ τὴν ἀποικίαν. τῶν δὲ πεντήκοντα παίδων δύο μὲν κατέμειναν ἐν ταῖς Θήβαις, ὧν τοὺς ἀπογόνους φασὶ μέχρι τοῦ νῦν τιμᾶσθαι, ἑπτὰ δ' ἐν Θεσπιαῖς, οὓς ὀνομάζουσι δημούχους, ὧν καὶ τοὺς ἀπογόνους ἠγγήσασθαι φασι 25 τῆς πόλεως μέχρι τῶν νεωτέρων καιρῶν. τοὺς δὲ 5 λοιποὺς ἅπαντας Ἰόλαος ἀναλαβὼν καὶ πολλοὺς ἄλλους τοὺς βουλομένους κοινωνεῖν τῆς ἀποικίας, ἐπλευσεν εἰς τὴν Σαρδόνα. κρατήσας δὲ μάχῃ τῶν

5 ἦν ἀνὴρ] γὰρ ἀνὴρ ἦν F 17 et 28 Σαρδῶνα CF.

ἐγχωρίων, κατεκληρούχησε τὸ κάλλιστον τῆς νήσου,
 καὶ μάλιστα τὴν πεδιάδα χῶραν, ἣν μέχρι τοῦ νῦν
 6 καλεῖσθαι Ἴολαεῖον. ἐξημερώσας δὲ τὴν χῶραν καὶ
 καταφυτεύσας δένδροισι καρπίμοις κατεσκεύασε περι-
 μάχητον· ἐπὶ τοσοῦτο γὰρ ἡ νῆσος διωνομάσθη τῇ 5
 τῶν καρπῶν ἀφθονίᾳ ὥστε Καρχηδονίους ὕστερον
 ἀύξηθέντας ἐπιθυμῆσαι τῆς νήσου, καὶ πολλοὺς
 ἀγῶνας καὶ κινδύνους ὑπὲρ αὐτῆς ἀναδέξασθαι.
 ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀνα-
 30 γράφομεν. τότε δ' ὁ Ἴόλαος καταστήσας τὰ περὶ 10
 τὴν ἀποικίαν, καὶ τὸν Δαίδαλον ἐκ τῆς Σικελίας
 μεταπεμφάμενος, κατεσκεύασεν ἔργα πολλὰ καὶ με-
 γάλα μέχρι τῶν νῦν καιρῶν διαμένοντα καὶ ἀπὸ
 τοῦ κατασκευάσαντος Δαιδάλεια καλούμενα. ἔκο-
 δόμησε δὲ καὶ γυμνάσια μεγάλα τε καὶ πολυτελῆ, 15
 καὶ δικαστήρια κατέστησε καὶ ἄλλα τὰ πρὸς τὴν
 2 εὐδαιμονίαν συντείνοντα. ὠνόμασε δὲ καὶ τοὺς
 λαοὺς Ἴολαεῖους, ἀφ' ἑαυτοῦ θέμενος τὴν προσηγο-
 ρίαν, συγχωρησάντων τῶν Θεσπιαδῶν, καὶ δόντων
 αὐτῷ τοῦτο τὸ γέρας καθ' ἑαυτὸν τινὶ πατρὶ. διὰ γὰρ 20
 τὴν πρὸς αὐτοὺς σπουδὴν ἐπὶ τοσοῦτ' εὐνοίας προ-
 ἤχθησαν ὥστ' ἐπάνυμον αὐτῷ περιθελῆναι τὴν τοῦ
 γουέως προσηγορίαν· διόπερ ἐν τοῖς ὕστερον χρό-
 νοις οἱ τὰς θυσίας τελοῦντες τούτῳ τῷ θεῷ προσ-275
 αγορεύουσιν αὐτὸν Ἴόλαον πατέρα, καθάπερ οἱ 25
 3 Πέρσαι τὸν Κῦρον. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Ἴόλαος
 ἐπανιῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ προσπλεύσας τῇ Σι-

4 κατάφυτον C; κατάφυτον δ. κ. ποιήσας F 10 τα
 περὶ om. Π 14 δαιδάλεια D 15 τε om. vulg. 18 Ἴολαούς
 codices, corr. Wess.

κελία, οὐκ ὀλίγον χρόνον διέτριψεν ἐν τῇ νήσῳ.
 καθ' ὃν δὴ χρόνον καὶ τινες τῶν συναποδημούν-
 των αὐτῷ διὰ τὸ κάλλος τῆς χώρας κατέμειναν ἐν
 τῇ Σικελίᾳ, καὶ τοῖς Σικανοῖς καταμιγνύσας ἐν ταύτῃ
 5 κατώκησαν, τιμώμενοι διαφερόντως ὑπὸ τῶν ἐγχω-
 ρίων. ὁ δ' Ἰόλαος μεγάλης ἀποδοχῆς τυγχάνων καὶ
 πολλοὺς εὐεργετῶν ἐν πολλαῖς τῶν πόλεων ἐτι-
 μήθη τεμένεσι καὶ τιμαῖς ἡρωικαῖς. Ἴδιον δέ τι καὶ 4
 παράδοξον συνέβη γενέσθαι κατὰ τὴν ἀποικίαν ταύ-
 10 την· ὁ μὲν γὰρ θεὸς ἔχρησεν αὐτοῖς ὅτι πάντες οἱ
 τῆς ἀποικίας ταύτης μετασχόντες καὶ οἱ τούτων
 ἔκγονοι διατελέσουσιν ἅπαντα τὸν αἰῶνα διαμένον-
 τες ἐλεύθεροι, τὸ δ' ἀποτέλεσμα τούτων ἀκολούθως
 τῷ χρησμῷ διέμεινε μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς καιρῶν.
 15 οἱ μὲν γὰρ λαοὶ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ χρόνου, πλειό- 5
 νων τῶν βαρβάρων ὄντων τῶν μετεσχηκότων τῆς
 ἀποικίας, ἐξεβαρβαρώθησαν, καὶ μεταστάντες εἰς
 τὴν ὄρεινὴν ἐν ταῖς δυσχωραῖς κατώκησαν, ἐθίσαν-
 τες δ' ἑαυτοὺς τρέφεσθαι γάλακτι καὶ κρέασι καὶ
 20 πολλὰς ἀγέλας κτηνῶν τρέφοντες οὐκ ἐπεδέοντο
 σίτου· κατασκευάσαντες δ' οἰκήσεις ἑαυτοῖς κατα-
 γείους καὶ τὴν τοῦ βίου διεξαγωγὴν ἐν τοῖς ὄρυγ-
 μασι ποιούμενοι τοὺς ἐκ τῶν πολέμων κινδύνους
 ἐξέφυγον. διὸ καὶ πρότερον μὲν Καρχηδόνιοι, μετὰ 6
 25 δὲ ταῦτα Ῥωμαῖοι πολλάκις πολεμήσαντες τούτοις
 τῆς προθέσεως διήμαρτον.

Καὶ περὶ μὲν Ἰολάου καὶ Θεσπιαδῶν, ἔτι δὲ
 τῆς ἀποικίας τῆς εἰς Σαρδόνια γενομένης ἀρκεσθησῶ-

μεθα τοῖς ξηθεῖσι, περὶ δ' Ἡρακλέους τὰ συνεχῆ
 31 τοῖς προειρημένους προσθήσομεν. τελέσας γὰρ τοὺς
 ἄθλους τὴν μὲν ἑαυτοῦ γυναῖκα Μεγάραν συνώμισε
 Ἴολάω, διὰ τὴν περὶ τὰ τέκνα συμφορὰν ὑποπτει-
 σάμενος τὴν ἐξ ἐκείνης παιδοποιῶν, ἑτέραν δ' ἐξήτει 5
 πρὸς τέκνων γένεσιν ἀνύποπτον. διόπερ ἐμνήστευσεν
 Ἴόλην τὴν Εὐρύτου τοῦ δυναστεύσαντος Οἰχαλίας.
 2 ὁ δ' Εὐρύτος διὰ τὴν ἐκ τῆς Μεγάρης γενομένην
 ἀτυχίαν εὐλαβηθεὶς, ἀπεκρίθη βουλευσέσθαι περὶ
 τοῦ γάμου. ὁ δ' ἀποτυχῶν τῆς μνηστείας διὰ τὴν 10
 3 ἀτιμίαν ἐξήλασε τὰς ἵππους τοῦ Εὐρύτου. Ἴφίτου
 δὲ τοῦ Εὐρύτου τὸ γεγονός ὑποπτεύσαντος καὶ
 παραγενομένου κατὰ ζήτησιν τῶν ἵππων εἰς Τι-
 ρυνθα, τοῦτον μὲν ἀναβιβάσας [ὁ Ἡρακλῆς] ἐπί- 15
 τινα πύργον ὑψηλὸν ἐκέλευσεν ἀφορᾶν μὴ που νεμό-
 μεναι τυγχάνουσιν· οὐ δυναμένου δὲ κατανοῆσαι 276
 τοῦ Ἴφίτου, φήσας αὐτὸν ψευδῶς κατητιᾶσθαι τὴν
 4 κλοπὴν κατεκρήμνισεν ἀπὸ τοῦ πύργου. διὰ δὲ τὸν
 τούτου θάνατον Ἡρακλῆς νοσήσας παρῆλθεν εἰς
 Πύλον πρὸς Νηλέα, καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν καθᾶραι 20
 τὸν φόνον. ὁ μὲν οὖν Νηλεὺς βουλευσάμενος μετὰ
 τῶν υἱῶν ἔλαβε πάντας πλὴν Νέστορος τοῦ νεωτάτου
 σνγκαταινοῦντας μὴ προσδέξασθαι τὸν καθαρμόν·
 5 ὁ δ' Ἡρακλῆς τότε μὲν παρελθὼν πρὸς Διήφορον
 τὸν Ἴππολύτου καὶ πείσας αὐτὸν ἐκαθάρθη, οὐ 25
 δυνάμενος δ' ἀπολυθῆναι τῆς νόσου ἐπηρώτησε τὸν
 Ἀπόλλω περὶ τῆς θεραπείας. τούτου δὲ χρήσαντος
 ὅτι ῥᾶον οὕτως ἀπολυθήσεται τῆς νόσου, εἰ πράθεις

2 εἰρημένους Π 4 τέκνα] σπουδῆν add. D 9 βου-
 λεύσασθαι D 14 ὁ Ἡρακλῆς om. DF 15 ἐφορᾶν CF
 24 διήφορον D 25 τὸν om. D 28 τῆς νόσου om. FM.

δικαίως τὴν ἑαυτοῦ τιμὴν ἀποδοίη τοῖς Ἰφίτου παι-
 σίν, ἀναγκαζόμενος πείθεσθαι [ὑπὸ τῆς νόσου] τῷ
 χρησμῷ μετὰ τινων φίλων ἐπλευσεν εἰς τὴν Ἀσίαν.
 ἐκεῖ δ' ὑπομείνας ἐκουσίως ὑπὸ τινος τῶν φίλων
 5 ἐπράθη, καὶ παρθένου δοῦλος ἐγένετο Ὀμφάλης τῆς
 Ἰαροδάνου, βασιλευούσης τῶν τότε Μαιόνων, νῦν
 δὲ Λυδῶν ὀνομαζομένων. καὶ τὴν μὲν τιμὴν ὁ 6
 ἀποδόμενος τὸν Ἡρακλέα τοῖς Ἰφίτου παισίν ἀπέ-
 δωκε κατὰ τὸν χρησμόν, ὁ δ' Ἡρακλῆς ὑγιασθεὶς
 10 καὶ δουλεύων τῇ Ὀμφάλῃ τοὺς κατὰ τὴν χώραν
 ληστεύοντας ἐκόλασε. τοὺς μὲν γὰρ ὀνομαζομένους 7
 Κέρκωπας, ληστεύοντας καὶ πολλὰ κακὰ διεργαζο-
 μένους, οὓς μὲν ἀπέκτεινεν, οὓς δὲ ζωγρήσας δεδε-
 μένους παρέδωκε τῇ Ὀμφάλῃ. Συλέα δὲ τοὺς
 15 παριόντας ξένους συναρπάζοντα καὶ τοὺς ἀμπελῶνας
 σκάπτειν ἀναγκάζοντα τῷ σκαφείῳ πατάξας ἀπέκτει-
 νεν. Ἰτώνων δὲ λεηλατούντων πολλὴν τῆς ὑπὸ Ὀμ-
 φάλη χώρας, τὴν τε λείαν ἀφείλετο καὶ τὴν πόλιν,
 ἐξ ἧς ἐποιοῦντο τὴν ὄρμην, ἐκπορθήσας ἐξηνδρα-
 20 ποδίσατο καὶ κατέσκαψεν. ἡ δ' Ὀμφάλη ἀποδεχο- 8
 μένη τὴν ἀνδρείαν τὴν Ἡρακλέους, καὶ πνυθομένη
 τίς ἐστι καὶ τίνων, ἐθαύμασε τὴν ἀρετὴν, ἐλεύθερον
 δ' ἀφείσα καὶ συνοικήσασα αὐτῷ Λάμον ἐγέννησε.
 προὔπηρχε δὲ τῷ Ἡρακλεῖ κατὰ τὸν τῆς δουλείας
 25 καιρὸν ἐκ δούλης υἱὸς Κλεόδαιος.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπανελθὼν εἰς Πελοπόννησον 32

2 ἀναγκαζόμενος] οὖν add. vulg. ὑπὸ τῆς νόσου
 del. Dind. 4 ὑπομείνας ἐκουσίως om. D 5 παρθένου
 om. II 6 Μηόνων C 21 τὴν Ἡρ.] τοῦ Ἡρ. vulg.
 25 κλεόδαιος D, κλεόλαος II (et Eus. pr. ev. II 2, 25).

ἔστράτευσεν εἰς Ἴλιον, ἐγκαλῶν Λαομέδοντι τῷ βασιλεῖ. οὗτος γὰρ Ἡρακλέους στρατεύοντος μετὰ Ἰάσονος ἐπὶ τὸ χρυσόμαλλον δέρος, καὶ τὸ κῆτος ἀνελόντος, ἀπεστέρησε τῶν ὁμολογημένων ἵππων, περὶ ὧν ἐν τοῖς Ἀργοναύταις τὰ κατὰ μέρος μικρὸν²⁷⁷
² ὕστερον διεξίμεν. καὶ τότε μὲν διὰ τὴν μετ' Ἰάσο-
 νος στρατείαν ἀσχοληθεῖς, ὕστερον δὲ λαβὼν καιρὸν ἐπὶ τὴν Τροίαν ἔστράτευσεν, ὡς μὲν τινὲς φασί, ναυσὶ μακροαῖς ὀκτωκαίδεκα, ὡς δὲ Ὅμηρος γέγραπεν, ἕξ ταῖς ἀπάσαις, ἐν οἷς παρεισάγει τὸν υἱὸν αὐτοῦ¹⁰ Τληπόλεμον λέγοντα

ἀλλ' οἷόν τινά φασί βίην Ἡρακλεῖην
 εἶναι, ἐμὸν πατέρα θρασυμένμονα, θυμολέοντα,
 ὅς ποτε δεῦρ' ἐλθὼν ἔνεχ' ἵππων Λαομέδοντος
 ἕξ οἷης σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι πανροτέροισιν¹⁵
 Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγυῖας.

³ ὁ δ' οὖν Ἡρακλῆς καταπλεύσας εἰς τὴν Τρωάδα αὐτὸς μὲν μετὰ τῶν ἀρίστων προῆγεν ἐπὶ τὴν πόλιν, ἐπὶ δὲ τῶν νεῶν ἀπέλιπεν ἡγεμόνα τὸν Ἀμφιαράου υἱὸν Οἰκλῆα. Λαομέδων δ' ἀπροσδοκίτου²⁰ τῆς παρουσίας τῶν πολεμίων γενομένης δύναμιν ἀξιόλογον συναγαγεῖν ἐξεκλείσθη διὰ τὴν ὀξύτητα τῶν καιρῶν, ἀθροίσας δ' ὅσους ἐδύνατο, μετὰ τούτων ἦλθεν ἐπὶ τὰς ναῦς, ἐλπίζων, εἰ ταύτας ἐμπρήσειε, τέλος ἐπιθήσειν τῷ πολέμῳ. τοῦ δὲ Οἰκλέους ἀπαν-²⁵ τήσαντος, ὁ μὲν στρατηγὸς Οἰκλῆς ἔπεσεν, οἱ δὲ λοιποὶ συνδιωχθέντες εἰς τὰς ναῦς ἔφθασαν ἀνα-

² μετὰ Ἰάσονος om. CE   ⁴ ἀπεστερήθη D   ⁹ καί-
 δεκα, ὡς δὲ Ὅμηρος om. D   ¹² τινὰ] ποτε CD (c. 49, 7)
¹⁹ κατέλιπεν Π.

πλεύσαντες ἀπὸ τῆς γῆς. Λαομέδων δ' ἐπανελθὼν 4
καὶ πρὸς τῇ πόλει τοῖς μεθ' Ἡρακλέους συμβαλὼν
αὐτὸς τε ἔπεσε καὶ τῶν συναγωνιζομένων οἱ πλείους·
Ἡρακλῆς δὲ τὴν πόλιν ἔλῳν κατὰ κράτος καὶ πολ-
5 λούς ἐν χειρῶν νόμῳ κατασφάζας, Πριάμῳ τὴν
βασιλείαν ἀπέδωκε τῶν Ἰλιαδῶν διὰ τὴν δικαιοσύ-
νην· οὗτος γὰρ μόνος τῶν υἱῶν τοῦ Λαομέδοντος 5
ἐναντιούμενος τῷ πατρὶ τὰς ἵππους ἀποδοῦναι
συνεβούλευσεν τῷ Ἡρακλεῖ κατὰ τὰς ἐπαγγελίας.
10 ὁ δ' Ἡρακλῆς ἐστεφάνωσε Τελαμῶνα ἀριστείοις,
δοὺς αὐτῷ τὴν Λαομέδοντος θυγατέρα Ἡσιόνην·
οὗτος γὰρ κατὰ τὴν πολιορκίαν πρῶτος βιασάμενος
εἰσέπεσεν εἰς τὴν πόλιν, Ἡρακλέους προσβαλόντος
κατὰ τὸ καρτερώτατον μέρος τοῦ τείχους τῆς ἀκρο-
15 πόλεως.

Μετὰ δὲ ταῦτα Ἡρακλῆς μὲν ἐπανελθὼν εἰς 33
Πελοπόννησον ἐστράτευσεν ἐπ' Ἀγέαν διὰ τὴν
ἀποστέρησιν τοῦ μισθοῦ· γενομένης δὲ μάχης πρὸς
τοὺς Ἡλείους, τότε μὲν ἄπρακτος ἐπανῆλθεν εἰς
278 Ὀλλενον πρὸς Λεξαμενόν· τῆς δὲ τούτου θυγατρὸς
21 Ἴππολύτης συνοικιζομένης Ἀζᾶνι, συνδειπνῶν Ἡρα-
κλῆς καὶ θεασάμενος ἐν τοῖς γάμοις ὑβρίζοντα τὸν
Κένταυρον Εὐρυτίωνα καὶ τὴν Ἴππολύτην βιαζόμε-
νον, ἀπέκτεινεν. εἰς Τίρυνθα δὲ Ἡρακλέους ἐπα- 2
25 νελθόντος, Εὐρυσθεὺς αἰτιασάμενος αὐτὸν ἐπιβου-
λεύειν τῇ βασιλείᾳ προσέταξεν ἀπελθεῖν ἐκ Τίρυνθος
αὐτόν τε καὶ τὴν Ἀλκμήνην καὶ Ἰφικλέα καὶ Ἰόλαον.
διόπερ ἀναγκασθεὶς ἔφυγε μετὰ τούτων καὶ κατῶ-

6 Ἰλιαῶν C 8 τὰς] τοὺς II 9 συνεβ. ἀποδοῦναι
vulg. 21 ἀζανεὶ D, ἀξάνι II.

3 κησε τῆς Ἀρκαδίας ἐν Φενεῶ. ἐντεῦθεν δὲ ὁρμά-
 μενος, καὶ πυθόμενος ἐξ Ἡλιδος πομπὴν ἀποστέλλε-
 σθαι Ποσειδῶνι εἰς Ἴσθμόν, καὶ ταύτης ἀφηγεῖσθαι
 Εὐρυτον τὸν Αὐγέου, προσπεσῶν ἄφνω τὸν Εὐρυ-
 τον ἀπέκτεινε περὶ Κλεωνάς, ἔνθα νῦν ἐστὶν ἰερόν⁵
 4 Ἡρακλέους. μετὰ δὲ ταῦτα στρατεύσας ἐπὶ τὴν
 Ἡλιν τὸν τε βασιλεῖα ἐφόρευσε Αὐγέαν, καὶ τὴν
 πόλιν ἑλὼν κατὰ κράτος Φυλέα τὸν Αὐγέου μετε-
 πέμψατο, καὶ τούτῳ τὴν βασιλείαν παρέδωκεν· ἦν
 γὰρ ὑπὸ τοῦ πατρὸς πεφυγαδευμένος καθ' ὃν καιρὸν¹⁰
 δικαστὴς γενόμενος τῷ πατρὶ πρὸς Ἡρακλέα περὶ
 5 τοῦ μισθοῦ τὸ νίκημα ἀπέδωκεν Ἡρακλεῖ. μετὰ δὲ
 ταῦτα Ἴπποκόων μὲν ἐφυγάδευσε ἐν τῆς Σπάρτης
 τὸν ἀδελφὸν Τυνδάρεω, Οἰωνὸν δὲ τὸν Λικυμνίου
 φίλον ὄντα Ἡρακλέους οἱ υἱοὶ τοῦ Ἴπποκόωντος¹⁵
 εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντες ἀπέκτειναν· ἐφ' οἷς
 ἀγανακτήσας Ἡρακλῆς ἐστράτευσε ἐπ' αὐτούς· με-
 γάλῃ δὲ μάχῃ νικήσας παμπληθεῖς ἀπέκτεινε. τὴν
 δὲ Σπάρτην ἑλὼν κατὰ κράτος, κατήγαγεν ἐπὶ τὴν
 βασιλείαν Τυνδάρεω τὸν πατέρα τῶν Διοσκόρων,²⁰
 καὶ τὴν βασιλείαν ὡς δορίκτητον Τυνδάρεω παρέ-
 θετο, προστάξας τοῖς ἀφ' ἑαυτοῦ γενομένοις φυλάτ-
 6 τειν. ἔπεσον δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν μὲν μεθ' Ἡρα-
 κλέους ὀλίγοι παντελῶς, ἐν οἷς ἦσαν ἐπιφανεῖς
 ἄνδρες Ἴφικλος καὶ Κηφεὺς καὶ Κηφέως υἱοὶ τὸν²⁵
 ἀριθμὸν ὄντες ἑπτακαίδεκα· τρεῖς γὰρ ἀπὸ τῶν
 εἴκοσι μόνον διεσώθησαν· τῶν δ' ἐναντίων αὐτὸς

⁵ ἰερόν ἐστὶν vulg. ¹⁰ πατρὸς] αὐτοῦ add. CF ²¹
 Τυνδάρεω om. II ²⁵ καὶ Κηφεὺς om. CF ²⁶ δέκα
 καὶ ἑπτὰ cod. τῶν om. D ²⁷ μόνου F.

τε ὁ Ἴπποκόων καὶ μετ' αὐτοῦ δέκα μὲν υἱοί, τῶν
 δ' ἄλλων Σπαρτιατῶν καμπληθεῖς. ἀπὸ δὲ ταύτης 7
 τῆς στρατείας ἐπανιῶν εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, καὶ κατα-
 λύσας παρὰ Ἄλεω τῷ βασιλεῖ, τῇ θυγατρὶ τούτου
 5 λάθρα μιγείς Ἀῦγῃ καὶ ταύτην ποιήσας ἔγκνου εἰς
 Στύμφαλον ἐπανῆλθεν. Ἄλεω δ' ἀγνοῶν τὸ πε- 8
 πραγμένον, ὡς ὁ τῆς γαστροῦ ὄγκος ἐμήνυσε τὴν
 φθορὰν, ἐξήτει τὸν φθειραντα. τῆς δ' Ἀῦγης ἀπο-
 φαινομένης ὅτι βιάσαιτο αὐτὴν Ἡρακλῆς, ἀπιστήσας
 10 τοῖς ὑπὸ ταύτης λεγομένοις ταύτην μὲν παρέδωκε
 Ναυπλίῳ φίλῳ καθεστῶτι, καὶ προσέταξε καταπον-
 τίσαι. Ἀῦγῃ δ' ἀπαγομένη εἰς Ναυπλίαν, καὶ γενο- 9
 279 μὲνη κατὰ τὸ Παρθένιον ὕψος, ὑπὸ τῶν ᾠδίνων
 καταβαρουμένη παρήλθεν εἰς τὴν πλησίον ὕλην ὡς
 15 ἐπὶ τινα χρεῖαν ἀναγκαίαν· τεκοῦσα δὲ παιδίον ἄρρεν
 ἀπέλιπε τὸ βρέφος εἰς τινὰς θάμνους κρύψασα.
 μετὰ δὲ ταῦτα Ἀῦγῃ μὲν ἀπηλλάγη πρὸς τὸν Ναύ-
 πλιον, καὶ κατανήσασα τῆς Ἀργείας εἰς τὸν ἐν
 Ναυπλίᾳ λιμένα παραδόξου σωτηρίας ἔτυχεν· ὁ γὰρ 10
 20 Ναύπλιος καταποντίσαι μὲν αὐτὴν κατὰ τὰς ἐντο-
 λὰς οὐκ ἔκρινε, ξένους δὲ τισὶ Καρσίν ἀναγομένοις
 εἰς τὴν Ἀσίαν δωρήσασθαι· οὗτοι δ' ἀπαγαγόντες
 εἰς τὴν Ἀσίαν ἀπέδοντο τὴν Ἀῦγην τῷ βασιλεῖ τῆς
 Μυσίας Τεύθραντι. τὸ δ' ἀπολειφθὲν ἐν τῷ Παρ- 11
 25 θενίῳ βρέφος ὑπὸ τῆς Ἀῦγης βουκόλοι τινὲς Κορύ-
 θου τοῦ βασιλέως εὐρόντες ὑπὸ τινος ἐλάφου τῷ
 μαστῷ τρεφόμενον, ἐδωρήσαντο τῷ δεσπότῃ. ὁ δὲ

5 Ἀῦγῃ om. D (et Eus. pr. ev. II 2, 26) 7 ὡς]
 ἔως D 12 ναύπλιον D 13 κατὰ] τε add. D ὑπό]
 τε add. vulg. 14 πλησίαν vulg. 17 πρὸς τὸν N.] μετὰ
 Ναυπλίου II 18 Ἀργείας] Ἀρκαδίας D.

Κόρυθος παραλαβῶν τὸ παιδίον ἀσμένως ὡς ἴδιον
 υἷον ἔτρεφε, προσαγορεύσας Τηλέφου ἀπὸ τῆς τρε-
 φούσης ἐλάφου. Τηλέφος δ' ἀνδρωθεὶς καὶ τὴν μη-
 τέρα μαθεῖν σπεύδων, παρῆλθεν εἰς Δελφούς, καὶ
 χρησμὸν ἔλαβε πλεῖν εἰς τὴν Μυσίαν πρὸς Τεύθραντα ⁵
 12 τὸν βασιλέα. ἀνευρῶν δὲ τὴν μητέρα, καὶ γνω-
 σθεὶς τίνος ἦν πατρός, ἀποδοχῆς ἐτύγγανε τῆς με-
 ρίστης. ὁ δὲ Τεύθρας ἄπαις ὢν ἀρρένων παίδων
 τὴν θυγατέρα Ἀργιόπην συνώκισε τῷ Τηλέφῳ, καὶ
 διάδοχον ἀπέδειξε τῆς βασιλείας. ¹⁰

34 Ἡρακλῆς δὲ μετὰ τὴν ἐν Φενεῷ κατοίκησιν ἔτει
 πέμπτῳ, δυσφορῶν ἐπὶ τῷ τετελευτημένῳ Οἰωνὸν
 τὸν Λικυμνίου καὶ Ἰφικλον τὸν ἀδελφόν, ἀπῆλθεν
 ἐκουσίως ἐξ Ἀρκαδίας καὶ πάσης Πελοποννήσου.
 συναπελθόντων δ' αὐτῷ πολλῶν ἐκ τῆς Ἀρκαδίας, ¹⁵
 ἀπῆλθε τῆς Αἰτωλίας εἰς Καλυδῶνα ἀκεῖ κατόκησεν.
 οὐκ ὕψων δ' αὐτῷ παίδων γνησίων οὐδὲ γαμετῆς
 γυναικός, ἔγημε Διάνειραν τὴν Οἰνέως, τετελευτη-
 κῶτος ἤδη Μελέαγρου. οὐκ ἀνοίκειον δ' εἶναι νομί-
 ζομεν βραχὺ παρεκβάντας ἡμᾶς ἀπαγγεῖλαι τὴν περὶ ²⁰
 2 τὸν Μελέαγρον περιπέτειαν. Οἰνέως γάρ, γενομένης
 εὐκαρπίας αὐτῷ τοῦ σίτου, τοῖς μὲν ἄλλοις θεοῖς
 ἐτέλεσε θυσίας, μόνῃς δὲ τῆς Ἀρτέμιδος ὀλιγόρησεν·
 δι' ἣν αἰτίαν ἡ θεὸς αὐτῷ μηνίσασα τὸν διαβεβοη-
 μένου Καλυδῶνιον ὄν ἀνῆκεν, ὑπερφυῆ τὸ μέγεθος. ²⁵

3 οὗτος δὲ τὴν σύνεγγυς χώραν καταφθείρων τὰς
 κτήσεις ἐλυμαίνετο· διόπερ Μελέαγρος ὁ Οἰνέως,
 τὴν μὲν ἡλικίαν μάλιστα ἀκμάζων, φώμη δὲ καὶ

8 παίδων add. Wess. 18 διάνειραν D (ut infra)
 22 αὐτῷ εὐκαρπίας vulg. 26 δὲ om. vulg.

ἀνδρείᾳ διαφέρων, παρέλαβε πολλοὺς τῶν ἀρίστων
 ἐπὶ τὴν τοῦτου κυνηγίαν. πρῶτον δὲ Μελέαγρον
 τὸ θηρίον ἀκουτίσαντος, ὁμολογούμενον αὐτῷ τὸ
 πρωτεῖον συνεχωρήθη· τοῦτο δ' ἦν ἡ δορὰ τοῦ
 5 ζῴου. μετεχούσης δὲ τῆς κυνηγίας Ἀταλάντης τῆς 4
 Σχοινέως, ἐρασθεῖς αὐτῆς ὁ Μελέαγρος παρεχώρησε
 τῆς δορᾶς καὶ τοῦ κατὰ τὴν ἀριστείαν ἐπαίνου.
 280 ἐπὶ δὲ τοῖς παραχθεῖσιν οἱ Θεστίου παῖδες συγκυνη-
 γοῦντες ἠγανάκτησαν, ὅτι ξένην γυναῖκα προετίμη-
 10 σεν αὐτῶν, παραπέμψας τὴν οἰκειότητα. διόπερ
 ἀκυροῦντες τοῦ Μελέαγρου τὴν δωρεὰν ἐνήδρευσαν
 Ἀταλάντη, καὶ κατὰ τὴν εἰς Ἀρκαδίαν ἐπάνοδον
 ἐπιθέμενοι τὴν δορὰν ἀφείλοντο. Μελέαγρος δὲ 5
 διὰ τε τὸν πρὸς τὴν Ἀταλάντην ἔρωτα καὶ διὰ τὴν
 15 ἀτιμίαν παροξυνθεῖς, ἐβοήθησε τῇ Ἀταλάντη. καὶ
 τὸ μὲν πρῶτον παρεκάλει τοὺς ἠρπακώτας ἀποδοῦναι
 τῇ γυναικὶ τὸ δοθὲν ἀριστεῖον· ἄς δ' οὐ προσεῖχον,
 ἀπέκτεινεν αὐτούς, ὄντας τῆς Ἀλθαίας ἀδελφούς.
 διόπερ ἡ μὲν Ἀλθαία γενομένη περιαλγῆς ἐπὶ τῇ
 20 τῶν ὁμαίμων ἀναιρέσει ἄρᾶς ἔθετο, καθ' ἃς ἠξίωσεν
 ἀποθανεῖν Μελέαγρον· καὶ τοὺς ἀθανάτους ὑπακού-
 σαντας ἐπενεγκεῖν αὐτῷ τὴν τοῦ βίου καταστροφήν.
 ἔνιοι δὲ μυθολογοῦσιν ὅτι κατὰ τὴν Μελέαγρου γέ- 6
 νεσιν τῇ Ἀλθαίᾳ τὰς Μοίρας καθ' ὕπνου ἐπιστάσας
 25 εἶπεῖν ὅτι τότε τελευτήσῃ Μελέαγρος ὁ υἱὸς αὐτῆς,
 ὅταν ὁ δαλὸς κατακαυθῆ. διόπερ τεκοῦσαν, καὶ
 νομίσασαν ἐν τῇ τοῦ δαλοῦ φυλακῇ τὴν σωτηρίαν

1 ἀριστείων Π 10 παραπεμπόμενος D 12 Ἀτα-
 λάντην Π Ἀρκαδίαν] αὐτῆς add. C 14 τὴν om. D
 24 ὕπνου vulg. 25 ὅτι om. CF 25 τελευτήσειν CF.

τοῦ τέκνου κείσθαι, τὸν δαλὸν ἐπιμελῶς τηρεῖν.
 7 ὕστερον δ' ἐπὶ τῷ φόνῳ τῶν ἀδελφῶν παροξυν-
 θεῖσαν κατακαῦσαι τὸν δαλὸν καὶ τῷ Μελέαργῳ
 τῆς τελευτῆς αἰτίαν καταστήναι· αἰεὶ δὲ μᾶλλον ἐπὶ
 τοῖς πεπραγμένοις λυπουμένην τὸ τέλος ἀγχόνη τὸν 5
 35 βίον καταστρέψαι. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις
 Ἰππόνουν ἐν Ὠλένῳ πρὸς τὴν θυγατέρα Περιβοίαν,
 φάσκουσιν αὐτὴν ἐξ Ἄρειος ὑπάρχειν ἔγκυον, διε-
 νεχθέντα πέμψαι ταύτην εἰς Αἰτωλίαν πρὸς Οἰνέα
 καὶ παρακελεύσασθαι ταύτην ἀφανίσαι τὴν ταχίστην. 10
 2 ὁ δ' Οἰνεὺς ἀπολωλεκῶς προσφάτως υἱὸν καὶ γυ-
 ναῖκα, τὸ μὲν ἀποκτεῖναι τὴν Περιβοίαν ἀπέργνω,
 γήμας δ' αὐτὴν ἐγέννησεν υἱὸν Τυδέα.

Τὰ μὲν οὖν περὶ Μελέαργου καὶ Ἀλθαίαν, ἔτι
 3 ὁ Οἰνέα τοιαύτης ἔτυχε διεξόδου. Ἡρακλῆς δὲ τοῖς 15
 Καλυδωνίοις βουλόμενος χαρίσασθαι τὸν Ἀχελῷον
 ποταμὸν ἀπέστρεψε, καὶ δύσειν ἕλληνα κατασκευάσας
 ἀπέλαβε χώραν πολλὴν καὶ πάμφορον, ἀρδευομένην
 4 ὑπὸ τοῦ προειρημένου ρείθρου. διὸ καὶ τῶν ποιη-
 τῶν τινὰς μυθοποιῆσαι τὸ πραχθέν· παρεισήγαγον 20
 γὰρ τὸν Ἡρακλέα πρὸς τὸν Ἀχελῷον συνάψαι μάχην,
 ὁμοιωμένου τοῦ ποταμοῦ τὰ ὄρη, κατὰ δὲ τὴν συμ-
 πλοκὴν θάτερον τῶν κεράτων κλάσαντα δωρήσασθαι
 τοῖς Αἰτωλοῖς, ὃ προσαγορευῆσαι κέρας Ἀμαλθείας.
 ἐν ᾧ πλάττουσι πλῆθος ὑπάρχειν πάσης ὀπωρινῆς 25
 ὄρας, βοτρύων τε καὶ μήλων καὶ τῶν ἄλλων τῶν 281

3 τὸν δ. κατακαῦσαι vulg. 4 αἰτίαν] τὴν αἰτίαν
 vulg. 5 λυπουμένη — κατέστρεψεν Π 23 δωρήσασθαι]
 χαρίσασθαι D 24 ἀμαλθείας D (ut infra) 25 πάσης
 ὀπ. ὄρ. ὑπ. πλῆθος vulg.

τοιούτων, ἀνιττομένων τῶν ποιητῶν κέρως μὲν τοῦ
 Ἀχελῷου τὸ διὰ τῆς διώρυχος φερόμενον φεῖθρον,
 τὰ δὲ μῆλα καὶ τὰς ῥόας καὶ τοὺς βότρους δηλοῦν
 τὴν καρποφόρον χώραν τὴν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀρ-
 5 δευομένην καὶ τὸ πλῆθος τῶν καρποφορούντων
 φυτῶν· Ἀμαλθείας δ' εἶναι κέρως οἶονεῖ τινος ἀμα-
 λακιστίας, δι' ἧς τὴν εὐτονίαν τοῦ κατασκευάσαντος
 δηλοῦσθαι.

Ἡρακλῆς δὲ τοῖς Καλυδωνίοις συστρατεύσας ἐπὶ 36
 10 Θεσπρωτοὺς πόλιν τε Ἐφύραν κατὰ κράτος εἶλε
 καὶ Φυλέα τὸν βασιλέα τῶν Θεσπρωτῶν ἀπέκτεινε.
 λαβὼν δὲ αἰχμάλωτον τὴν θυγατέρα τοῦ Φυλέως
 ἐπεμίγη ταύτη καὶ ἐτέκνωσε Τληπόλεμον. μετὰ δὲ 2
 τὸν Δηιανείρας γάμον τρισὶν ὕστερον ἔτεσι δειπνῶν
 15 παρ' Οἰνεΐ, διακονοῦντος Εὐρυνόμου τοῦ Ἀρχιτέ-
 λους υἱοῦ, παιδὸς τὴν ἡλικίαν, ἀμαρτάνοντος δ' ἐν
 τῷ διακονεῖν, πατάξας κονδύλω, καὶ βαρυτέρας τῆς
 πληγῆς γενομένης, ἀπέκτεινεν ἀκουσίως τὸν παῖδα.
 περιαλγῆς δὲ γενόμενος ἐπὶ τῷ πάθει πάλιν ἐκ 3
 20 τῆς Καλυδῶνος ἔκουσίως ἔφυγε μετὰ τῆς γυναικὸς
 Δηιανείρας καὶ Ἰλλοῦ τοῦ ἐκ ταύτης, παιδὸς ὄντος
 τὴν ἡλικίαν. ἐπεὶ δὲ πορευόμενος ἦλθε πρὸς τὸν
 Εὐὴνὸν ποταμὸν, κατέλαβε Νέσσον τὸν Κένταυρον
 μισθοῦ διαβιβάζοντα τὸν ποταμόν. οὗτος δὲ πρῶ- 4
 25 τὴν διαβιβάσας τὴν Δηιάνειραν, καὶ διὰ τὸ κάλλος
 ἐρασθεὶς, ἐπεχείρησε βιάσασθαι ταύτην. ἐπιβοωμένης
 δ' αὐτῆς τὸν ἄνδρα, ὁ μὲν Ἡρακλῆς ἐτόξευσε τὸν
 Κένταυρον, ὁ δὲ Νέσσος μεταξὺ μισγόμενος, καὶ

5 καρποφορουμένων D 12 τὴν om. CF 23 Εὐήνον
 cod. 24 πρῶτον CF 25 τὴν om. D.

διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς πληγῆς εὐθὺς ἀποθνήσκων, ἔφησε τῇ Δηιανείρᾳ δάσειν φίλτρον, ὅπως μηδεμιᾶ τῶν ἄλλων γυναικῶν Ἡρακλῆς θελήσῃ πλησιάζειν.
 5 παρεκελεύσατο οὖν λαβοῦσαν τὸν ἐξ αὐτοῦ πεσόντα γόνον, καὶ τούτῳ προσμίξασαν ἔλαιον καὶ τὸ ἀπὸ 5 τῆς ἀκίδος ἀποστάξον αἶμα, χρῆσαι τὸν χιτῶνα τοῦ Ἡρακλέους. οὗτος μὲν οὖν ταύτην τὴν ὑποθήκην δοὺς τῇ Δηιανείρᾳ παραχρῆμα ἐξέπνευσεν. ἡ δὲ κατὰ τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Νέσσου παραγγελίαν εἰς ἄγρος ἀναλαβοῦσα τὸν γόνον, καὶ τὴν ἀκίδα 10 βάψασα, λάθρᾳ τοῦ Ἡρακλέους ἐφύλαττεν. ὁ δὲ διαβάς τὸν ποταμὸν κατήντησε πρὸς Κήνκα τὸν τῆς Τραχίνος βασιλέα, καὶ μετὰ τούτου κατῴκησεν, ἔχων τοὺς ἀεὶ συστρατεύοντας τῶν Ἀρκάδων.

37 Μετὰ δὲ ταῦτα Φύλαντος τοῦ Δρυόπων βασιλέως 15 δόξαντος εἰς τὸ ἐν Λελοφοῖς ἱερὸν παρανενομηκέναι, στρατεύσας μετὰ Μηλιέων τὸν τε βασιλέα τῶν Δρυόπων ἀνείλε καὶ τοὺς ἄλλους ἐκ τῆς χώρας ἐξαναστήσας Μηλιεῦσι παρέδωκε τὴν χώραν· τὴν δὲ Φύλαντος θυγατέρα λαβὼν αἰχμάλωτον καὶ μίγεις 20 αὐτῇ υἱὸν Ἀντίλοχον ἐγέννησεν. ἐτέκνωσε δὲ καὶ ἐκ 282 τῆς Δηιανείρας νεωτέρους τοῦ Ἰλλου υἱοὺς δύο, 2 Γληνέα καὶ Ὀδίτην. τῶν δ' ἐκπεσόντων Δρυόπων οἱ μὲν εἰς τὴν Εὐβοίαν καταντήσαντες ἔκτισαν πόλιν Κάρυστον, οἱ δ' εἰς Κύπρον τὴν νῆσον πλεύσαντες 25 καὶ τοῖς ἐγγωρίοις ἀναμιχθέντες ἐνταῦθα κατῴκησαν, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν Δρυόπων καταφυγόντες ἐπὶ τὸν Εὐρυσθέα βοηθείας ἔτυχον διὰ τὴν ἔχθραν τὴν

9 ὑπὸ om. vulg. 21 Ἀντίλοχον D 23 Ὀδείτην C, διοπείτην D.

πρὸς Ἡρακλέα· τούτου γὰρ αὐτοῖς συνεργοῦντος
 τρεῖς πόλεις ᾤκισαν ἐν Πελοποννήσῳ, Ἀσίνην καὶ
 Ἐρμιόνην, ἔτι δ' Ἡϊόνα. μετὰ δὲ τὴν Δρυόπων 3
 ἀνάστασιν, πολέμου συνεστῶτος τοῖς Δωριεῦσι τοῖς
 5 τὴν Ἐστιαϊᾶτιν καλουμένην οἰκοῦσιν, ὧν ἐβασίλευεν
 Αἰγίμιος, καὶ τοῖς Λαπίθαις τοῖς περὶ τὸν Ὀλυμπον
 ἰδρυμένοις, ὧν ἐδυνάστευε Κόρωνος ὁ Καινέως,
 ὑπερεχόντων δὲ τῶν Λαπιθῶν πολὺ ταῖς δυνάμεσιν,
 οἱ Δωριεῖς κατέφυγον ἐπὶ τὸν Ἡρακλέα, καὶ σύμ-
 10 μαχον αὐτὸν ἐκάλεσαν ἐπὶ τρίτῳ μέρει τῆς Δωρίδος
 χώρας καὶ τῆς βασιλείας· πείσαντες δὲ κοινῇ τὴν
 ἐπὶ τοὺς Λαπίθας στρατείαν ἐποίησαντο. ὁ δ' Ἡρα-
 κλῆς ἔχων ἀεὶ τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ στρατεύσαντας
 Ἀρκάδας, καὶ μετὰ τούτων χειρωσάμενος τοὺς Λα-
 15 πίθας, αὐτόν τε τὸν βασιλέα Κόρωνον ἀνείλε καὶ
 τῶν ἄλλων τοὺς πλείστους κατακόψας ἠνάγκασεν
 ἐκχωρῆσαι τῆς ἀμφισβητησίμου χώρας. τούτων δὲ 4
 πρᾶχθέντων, Αἰγίμῳ μὲν τὸ ἐπιβάλλον τῆς χώρας
 τρίτον μέρος παρέθετο καὶ παρεκελεύσατο φυλάττειν
 20 τοῖς ἀπ' αὐτοῦ· ἐπανιῶν δ' εἰς Τραχῖνα, καὶ προ-
 κληθεὶς ὑπὸ Κύνου τοῦ Ἄρεος, τοῦτον μὲν ἀπ-
 ἐκτείνεν, ἐκ δὲ τῆς Ἰώνου πορευόμενος καὶ διὰ τῆς
 Πελασγιάτιδος γῆς βαδίξων Ὀρμενίῳ τῷ βασιλεῖ
 συνέμιξεν, οὗ τὴν θυγατέρα ἐμνήστευεν Ἀστνδά-
 25 μειαν· οὗ προσέχοντος δ' αὐτοῦ διὰ τὸ ἔχειν αὐτὸν
 γαμετὴν Δηιάνειραν τὴν Οἰνέως, στρατεύσας ἐπ'
 αὐτὸν τὴν τε πόλιν εἴλε καὶ τὸν ἀπειθοῦντα βασιλέα

4 τοῖς Δ.] τοῖς om. D 11 πείσαντες om. DG κοινῇ
 δὲ D, κοινῇ δὲ G 20 ἀφ' ἑαυτοῦ C (c. 33, 5) 23 ὄρχο-
 μενίῳ D, Ἀρμενίῳ Eus. pr. ev. II 2, 30 24 Ἀστνάνει-
 ραν Eus.

ἀπέκτεινε, τὴν δ' Ἀστυδάμειαν αἰχμάλωτον λαβάν, 5
 καὶ μίγεις αὐτῇ, Κτήσιππου υἱὸν ἐγέννησε. ταῦτα
 δὲ διαπραξάμενος ἐστράτευσεν εἰς τὴν Οἰχάλιαν
 ἐπὶ τοὺς Εὐρύτου παῖδας, ὅτι τὴν Ἰόλην μνηστεύσας
 ἀπέτυχεν· συναγωνιζομένων δ' αὐτῶ τῶν Ἀρκάδων, 5
 τὴν τε πόλιν εἴλε καὶ τοὺς Εὐρύτου παῖδας ἀπέ-
 κτεινε, Τοξέα καὶ Μολίονα καὶ Κλυτίον. λαβάν 283
 δὲ καὶ τὴν Ἰόλην αἰχμάλωτον ἀπήλθε τῆς Εὐβοίας
 ἐπὶ τὸ ἀκρωτήριον τὸ καλούμενον Κηναῖον.

38 Ἐνταῦθα δὲ θυσίαν ἐπιτελῶν ἀπέστειλε Λίχαν 10
 τὸν ὑπηρέτην εἰς Τραχίνα πρὸς τὴν γυναῖκα Δη-
 ἀνείραν· τούτῳ δὲ προστεταγμένον ἦν αἰτῆσαι χιτῶνα
 καὶ ἱμάτιον, οἷς εἰώθει χρῆσθαι πρὸς τὰς θυσίας.
 ἢ δὲ Δηἀνείρα πυθομένη τοῦ Λίχα τὴν πρὸς Ἰόλην
 φιλοστοργίαν καὶ βουλομένη πλέον ἑαυτὴν ἀραπᾶ- 15
 σθαι, τὸν χιτῶνα ἔχρισεν τῷ παρὰ τοῦ Κενταύρου
 2 δεδομένῳ πρὸς ἀπάλειαν φίλτρῳ. ὁ μὲν οὖν Λίχας
 ἀγνοῶν περὶ τούτων ἀπήνεγκε τὴν ἐσθῆτα πρὸς τὴν
 θυσίαν· ὁ δ' Ἡρακλῆς ἐνδὸς τὸν κεκριμένον χιτῶνα,
 καὶ κατ' ὀλίγον τῆς τοῦ σηπτικοῦ φαρμάκου δυνά- 20
 μεως ἐνεργούσης, περιέπεσε συμφορᾷ τῇ μερίστη.
 τῆς γὰρ ἀκίδος τὸν ἐκ τῆς ἐχίδνης ἰὸν ἀνελιφυσίας,
 καὶ διὰ τοῦτο τοῦ χιτῶνος διὰ τὴν θερμοσίαν τὴν
 σάρκα τοῦ σώματος λυμαινομένου, περιαλγῆς γενό-
 μενος ὁ Ἡρακλῆς τὸν μὲν διακονήσαντα Λίχαν 25
 ἀπέκτεινε, τὸ δὲ στρατόπεδον ἀπολύσας ἐπανῆλθεν
 3 εἰς τὴν Τραχίνα. αἰεὶ δὲ μᾶλλον τῇ νόσῳ βαρυνό-
 μενος αὐτὸς μὲν ἀπέστειλεν εἰς Λελφοῦς Λικύμνιον

7 Κλυτίον Burmann, Τύτιον II, Αἰγύπτιον D 9 κη-
 ναῖον D 24 λυμνηαμένου Eus. l. c. 33.

καὶ Ἴδλαον ἐπερωτήσοντας τὸν Ἀπόλλωνα τί χρὴ
περὶ τῆς νόσου πράττειν, Δηϊάνειρα δὲ τὸ μέγεθος
τῆς Ἡρακλέους συμφορᾶς καταπεπληγμένη, καὶ συν-
ειδυῖα ἑαυτῇ τὴν ἁμαρτίαν, ἀγχόνη τὸν βίον κατ-
5 ἐστρεψεν. ὁ δὲ θεὸς ἔχρησε κομισθῆναι τὸν Ἡρα-
κλέα μετὰ τῆς πολεμικῆς διασκευῆς εἰς τὴν Οἴτην,
κατασκευάσαι δὲ πλησίον αὐτοῦ πυρᾶν εὐμεγέθη·
περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἔφησε Διὶ μελήσειν. τῶν δὲ 4
περὶ τὸν Ἴδλαον ποιησάντων τὰ προστεταγμένα καὶ
10 ἐκ διαστήματος ἀποθεωρούντων τὸ ἀποβησόμενον, ὁ
μὲν Ἡρακλῆς ἀπογνοὺς τὰ καθ' ἑαυτὸν, καὶ παρελ-
θὼν εἰς τὴν πυρᾶν, παρενάλει τὸν αἰὲ προσιόντα
ὑφάψαι τὴν πυρᾶν. οὐδενὸς δὲ τολμῶντος ὑπακοῦσαι
μόνος Φιλοκτῆτης ἐπέισθη· λαβὼν δὲ τῆς ὑπουργίας
15 χάριν τὴν τῶν τόξων δωρεὰν ἤψε τὴν πυρᾶν. εὐθύς
δὲ καὶ κεραννῶν ἐκ τοῦ περιέχοντος πεσόντων, ἡ
πυρὰ πᾶσα κατεφλέχθη. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν περὶ 5
τὸν Ἴδλαον ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ὄστολογίαν, καὶ μηδὲν
ὄλως ὄστοῦν εὐρόντες, ὑπέλαβον τὸν Ἡρακλέα τοῖς
20 χρησιμοῖς ἀκολούθως ἐξ ἀνθρώπων εἰς θεοὺς μεθε-
284 στάσθαι· διόπερ ὡς ἦρωι ποιήσαντες ἀγισμοὺς καὶ 39
χώματα κατασκευάσαντες ἀπηλλάγησαν εἰς Τραχῖνα.
μετὰ δὲ τούτους Μενοίτιος ὁ Ἄκτορος υἱός, φίλος
ῶν Ἡρακλεῖ, κάπρον καὶ ταῦρον καὶ κριὸν θύσας
25 ὡς ἦρωι κατέδειξε κατ' ἐνιαυτὸν ἐν Ὀποῦντι θύειν
καὶ τιμᾶν ὡς ἦρωα τὸν Ἡρακλέα. τὸ παραπλήσιον
δὲ καὶ τῶν Θηβαίων ποιησάντων, Ἀθηναῖοι πρῶτοι
τῶν ἄλλων ὡς θεὸν ἐτίμησαν θυσίαις τὸν Ἡρακλέα,

24 ταῦρον καὶ κάπρον II 27 ποιησάντων καὶ τ.
Θ. vulg.

καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις παράδειγμα τὴν ἑαυτῶν
εἰς τὸν θεὸν εὐσέβειαν ἀποδείξαντες προετρέψαντο
τὸ μὲν πρῶτον ἅπαντας Ἑλληνας, μετὰ δὲ ταῦτα
καὶ τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην ἀνθρώπους ἅπαντας
2 ὡς θεὸν τιμᾶν τὸν Ἡρακλέα. προσθετέον δ' ἡμῖν 5
τοῖς εἰρημένοις ὅτι μετὰ τὴν ἀποθέωσιν αὐτοῦ Ζεὺς
Ἡραν μὲν ἔπεισεν υἱοποιήσασθαι τὸν Ἡρακλέα καὶ
τὸ λοιπὸν εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον μητρὸς εὐνοίαν
παρέχεσθαι, τὴν δὲ τέκνωσιν γενέσθαι φασὶ τοι-
αύτην· τὴν Ἡραν ἀναβάσασαν ἐπὶ κλίνην καὶ τὸν 10
Ἡρακλέα προσλαβομένην πρὸς τὸ σῶμα διὰ τῶν
ἐνδυμάτων ἀφεῖναι πρὸς τὴν γῆν, μιμουμένην τὴν
ἀληθινὴν γένεσιν· ὅπερ μέχρι τοῦ νῦν ποιεῖν τοὺς
βαρβάρους ὅταν θετὸν υἱὸν ποιεῖσθαι βούλωνται.
3 τὴν δ' Ἡραν μετὰ τὴν τέκνωσιν μυθολογοῦσι συν- 15
οικίσαι τὴν Ἥβην τῷ Ἡρακλεῖ, περὶ ἧς καὶ τὸν
ποιητὴν τεθειμέναι κατὰ τὴν Νεκρίαν
εἰδῶλον, αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
τέρεπεται ἐν θαλάμῳ καὶ ἔχει καλλίσφρονον Ἥβην.
4 τὸν δ' οὖν Ἡρακλέα λέγουσι καταλεγόμενον ὑπὸ τοῦ 20
Διὸς εἰς τοὺς δώδεκα θεοὺς μὴ προσδέξασθαι τὴν
τιμὴν ταύτην· ἀδύνατον γὰρ ἦν τοῦτον καταλε-
χθῆναι μὴ πρότερον ἑνὸς τῶν δώδεκα θεῶν ἐκβλη-
θέντος· ἄτοπον οὖν εἶναι προσδέξασθαι τιμὴν ἑτέρω
θεῷ φέρουσαν ἀτιμίαν. 25
Περὶ μὲν οὖν Ἡρακλέους εἰ καὶ πεπλευονάκαμεν,
ἀλλ' οὖν οὐδὲν τῶν μυθολογουμένων περὶ αὐτοῦ

9 παρέξεσθαι D
τὸ λεγόμενον CF
22 καταδεχθῆναι D.

10 ἐπὶ] ἐπὶ τὴν vulg.
21 προσδέξασθαι] τοὺς θεοὺς add. D

20 κατὰ

παραλελοίπαμεν. περὶ δὲ τῶν Ἀργοναυτῶν, ἐπειδὴ 40
τούτοις Ἡρακλῆς συνεστράτευσεν, οἰκείον ἂν εἶη
διελθεῖν περὶ αὐτῶν.

Ἰάσωνα γενέσθαι λέγουσιν υἱὸν μὲν Αἴσονος,
5 ἀδελφιδοῦν δὲ Πελλίου τοῦ Θετταλῶν βασιλέως,
φώμη δὲ σώματος καὶ ψυχῆς λαμπρότητι διενέγκαντα
τῶν ἡλικιωτῶν ἐπιθυμήσαι τι πράξαι μνήμης ἄξιον.
ὄρωντα δὲ τῶν πρὸ αὐτοῦ Περσεία καὶ τινας ἄλλους 2
285 διὰ τὰς ὑπεροχίους στρατείας καὶ τὸ παράβολον
10 τῶν ἄθλων δόξης ἀειμνήστου τετευχότας, ζηλωσαι
τὰς προαιρέσεις αὐτῶν. διὸ καὶ τὴν ἐπιβολὴν ἀνα-
κοινωσάμενον τῷ βασιλεῖ ταχέως λαβεῖν αὐτὸν
συγκάταινον, οὐχ οὔτω τοῦ Πελλίου σπεύδοντος προ-
αγαγεῖν εἰς ἐπιφάνειαν τὸν νεανίσκον ὡς ἐλπίζον-
15 τος ἐν ταῖς παραβόλοις στρατείαις διαφθαρῆσεσθαι.
αὐτὸν μὲν γὰρ ἐκ φύσεως ἐστερηῆσθαι παιδῶν ἀρ- 3
ρέων, τὸν δ' ἀδελφὸν εὐλαβεῖσθαι μήποτε συνερ-
γὸν ἔχων τὸν υἱὸν ἐπίθῃται τῇ βασιλείᾳ. κρύ-
πτουτα δὲ τὴν ὑποψίαν ταύτην, καὶ τὰ πρὸς τὴν
20 στρατείαν χρήσιμα χορηγήσειν ἐπαγγειλάμενον, παρα-
καλεῖν ἄθλον τελέσαι στείλάμενον τὸν πλοῦν εἰς
Κόλχους ἐπὶ τὸ διαβεβοημένον τοῦ κριοῦ δέρος χρυ-
σόμαλλον. τὸν δὲ Πόντον κατ' ἐκείνους τοὺς χρό- 4
νους περιοικούμενον ὑπὸ ἐθνῶν βαρβάρων καὶ
25 παντελῶς ἀγρίων ἄξιενον προσαγορεύεσθαι, ξενοκτο-
νούτων τῶν ἐγχωρίων τοὺς καταπλέοντας. Ἰάσωνα 5
δὲ δόξης ὀρεγόμενον. καὶ τὸν ἄθλον δυσέφικτον

8 τῶν Dindorf, τὸν libri 11 τῆς ἐπιβολῆς CF
22 δέρος D, δέρας CF (ut plerumque) 27 τὸν]
τὸ CDF.

μέν, οὐ κατὰ πᾶν δ' ἀδύνατον κρίνοντα, καὶ διὰ
 τοῦτο μᾶλλον αὐτὸν ἐπιφανέστερον ἔσεσθαι δια-
 λαμβάνοντα, παρασκευάσασθαι τὰ πρὸς τὴν ἐπι-
 41 βολήν. καὶ πρῶτον μὲν περὶ τὸ Πήλιον ναυπηγή-
 σασθαι σκάφος, πολὺ τῷ μεγέθει καὶ τῇ λοιπῇ ⁵
 κατασκευῇ τὴν τότε συνήθειαν ὑπερβάλλον, διὰ τὸ
 σχεδίασις πλεῖν τοὺς τότε ἀνθρώπους καὶ μικροῖς
 παντελῶς ἀκατίοις. διὸ καὶ τῶν ἰδόντων αὐτὸ τότε
 καταπληττομένων, καὶ τῆς φήμης διαδοθείσης κατὰ
 τὴν Ἑλλάδα περὶ τε τοῦ ἄθλου καὶ τῆς κατὰ τὴν ¹⁰
 ναυπηγίαν ἐπιβολῆς, οὐκ ὀλίγους τῶν ἐν ὑπεροχαῖς
 2 νεανίσκων ἐπιθυμῆσαι μετασχεῖν τῆς στρατείας. Ἰά-
 σονα δὲ καθελκύσαντα τὸ σκάφος καὶ κοσμήσαντα
 πᾶσι τοῖς ἀνήκουσι πρὸς ἔκπληξιν λαμπρῶς, ἐκλέ-
 ξαι τῶν ὀρεγομένων τῆς ἀντῆς προαιρέσεως τοὺς ¹⁵
 ἐπιφανεστάτους ἀριστεῖς, ὥστε σὺν αὐτῷ τοὺς ἅπαν-
 τας εἶναι πεντήκοντα καὶ τέτταρας. τούτων δ'
 ὑπάρχειν ἐνδοξοτάτους Κάστορα καὶ Πολυδεύκη,
 ἔτι δ' Ἡρακλέα καὶ Τελαμῶνα, πρὸς δὲ τούτοις
 Ὀρφέα καὶ τὴν Σχοινέως Ἀταλάντην, ἔτι δὲ τοὺς ²⁰
 Θεσπίου παῖδας καὶ αὐτὸν τὸν στελλόμενον τὸν
 3 πλοῦν ἐπὶ τὴν Κολχίδα. τὴν δὲ ναῦν Ἀργῶ προσ-
 αγορευθῆναι κατὰ μὲν τινὰς τῶν μυθολογῶν ἀπὸ
 τοῦ τὸ σκάφος ἀρχιτεκτονήσαντος Ἀργου καὶ συμ-
 πλεύσαντος ἕνεκα τοῦ θεραπεύειν ἀεὶ τὰ ποιοῦντα ²⁸⁶
 μέρη τῆς νεώς, ὡς δ' ἔνιοι λέγουσιν ἀπὸ τῆς περὶ ²⁶
 τὸ τάχος ὑπερβολῆς, ὡς ἂν τῶν ἀρχαίων ἀργὸν τὸ
 ταχὺ προσαγορευόντων. τοὺς δ' οὖν ἀριστεῖς συν-

⁵ σκάφος] τὸ σκάφος vulg.   ¹⁰ περὶ τε τοῦ ἄθλου
 Dindorf, πρὸς τε τὸ ἄθλον codices.

ελθόντας ἐλέσθαι σφῶν αὐτῶν στρατηγὸν Ἡρακλέα,
 προκρίναντας κατ' ἀνδρείαν. ἐπειτ' ἐν τῆς Ἴωλ-42
 κοῦ τὸν ἔκπλοον ποιησαμένους, καὶ παραλλάξαντας
 τὸν τε Ἄθω καὶ Σαμοθράκην, χειμῶνι περιπεσεῖν,
 5 καὶ προσενεχθῆναι τῆς Τρωάδος πρὸς Σίγειον. ἐν-
 ταῦθα δ' αὐτῶν τὴν ἀπόβασιν ποιησαμένων, εὐρε-
 θῆναί φασι παρθένον δεδεμένην παρὰ τὸν αἰγιαλὸν
 διὰ τοιαύτας αἰτίας. λέγεται τὸν Ποσειδῶνα διὰ 2
 τὴν μυθολογουμένην τῶν Τρωικῶν τειχῶν κατα-
 10 σκευὴν μηνίσαντα Λαιομέδοντι τῷ βασιλεῖ κῆτος
 ἀνεῖναι ἐκ τοῦ πελάγους πρὸς τὴν χώραν· ὑπὸ δὲ
 τούτου τοὺς τε παρὰ τὸν αἰγιαλὸν διατρίβοντας καὶ
 τοὺς γεωργοῦντας τὴν παραθαλάττιον παραδόξως
 συναρπάζεσθαι· πρὸς δὲ τούτοις λοιμὸν ἐμπεσεῖν
 15 εἰς τὰ πλήθη καὶ καρπῶν παντελῆ φθορὰν, ὥστε
 πάντας ἐκπλήττεσθαι τὸ μέγεθος τῆς περιστάσεως.
 διὸ καὶ συντρεχόντων τῶν ὄχλων εἰς ἐκκλησίαν καὶ 3
 ζητούντων ἀπαλλαγὴν τῶν ἀτυχημάτων, λέγεται τὸν
 βασιλέα πέμψαι πρὸς τὸν Ἀπόλλω τοὺς ἐπερωτή-
 20 σοντας περὶ τῶν συμβεβηκότων. ἐκπεσόντος οὖν
 χρησμοῦ μῆνιν ὑπάρχειν Ποσειδῶνος, καὶ τότε ταύ-
 την λήξειν ὅταν οἱ Τρῶες τὸ λαχὸν τῶν τέκνων ἐκου-
 σίως παραδῶσι βορὰν τῷ κῆτει, φασὶν ἀπάντων
 εἰς τὸν κληρὸν ἐμβαίνόντων ἐπανελθεῖν εἰς Ἡσιό-
 25 νην τὴν τοῦ βασιλέως θυγατέρα· διόπερ τὸν Λαιο- 4
 μέδοντα συναναγκασθέντα παραδοῦναι τὴν παρθέ-
 νον καὶ δεσμοῖς καταλαβόμενον ἀπολιπεῖν παρὰ τὸν
 αἰγιαλόν. ἐνταῦθα δὲ τὸν μὲν Ἡρακλέα μετὰ τῶν Ἀργο- 5

12 τε om. Dind. 13 παραδόξως] παραχρημα II
 24 ἐμβληθέντων II 28 δὲ et μὲν om. vulg.

ναυτῶν τὴν ἀπόβασιν ποιησάμενον, καὶ μαθόντα
 παρὰ τῆς κόρης τὴν περιπέτειαν, ἀναρροῆξαι μὲν
 τοὺς περὶ τὸ σῶμα δεσμούς, ἀναβάντα δ' εἰς τὴν
 πόλιν ἐπαγγείλασθαι τῷ βασιλεῖ διαφθερεῖν τὸ κῆ-
 6 τος. τοῦ δὲ Λαομέδοντος ἀποδεξαμένου τὸν λόγον⁵
 καὶ δωρεὰν δώσειν ἐπαγγειλαμένου τὰς ἀνικήτους
 ἵππους, φασὶ τὸ μὲν κῆτος ὑφ' Ἡρακλέους ἀναιρε-
 θῆναι, τῇ δ' Ἡσιόνη δοθῆναι τὴν ἐξουσίαν εἴτε
 βούλοιο μετὰ τοῦ σώσαντος ἀπελθεῖν εἴτε μετὰ
 τῶν γονέων καταμένειν ἐν τῇ πατρίδι. τὴν μὲν¹⁰
 οὖν κόρην ἐλέσθαι τὸν μετὰ τοῦ ξένου βίου, οὐ
 μόνον τὴν εὐεργεσίαν τῆς συγγενείας προκρίνασαν,
 ἀλλὰ καὶ φοβουμένην μὴ πάλιν φανέντος κήτους
 πρὸς τὴν ὁμοίαν ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἐκτεθῆ τιμωρίαν.
 7 τὸν δ' Ἡρακλέα δώροις καὶ τοῖς προσήκουσι ξενίοις¹⁵
 λαμπρῶς τιμηθέντα τὴν Ἡσιόνην καὶ τὰς ἵππους
 παραδέσθαι τῷ Λαομέδοντι, συνταξάμενον μετὰ²⁸⁷
 τὴν ἐκ Κόλχων ἐπάνοδον ἀπολήψεσθαι, αὐτὸν δ'
 ἀναχθῆναι μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν κατὰ σπουδὴν
 ἐπὶ τὸν προκείμενον ἄθλον.²⁰

43 Ἐπιγενομένου δὲ μεγάλου χειμῶνος, καὶ τῶν
 ἀριστεῶν ἀπογινωσκόντων τὴν σωτηρίαν, φασὶν
 Ὀρφέα, τῆς τελετῆς μόνον τῶν συμπλεόντων μετε-
 σσηκῶτα, ποιήσασθαι τοῖς Σαμόθραξι τὰς ὑπὲρ τῆς
 2 σωτηρίας εὐχάς. εὐθὺς δὲ τοῦ πνεύματος ἐνδόν-²⁵
 τος, καὶ δυοῖν ἀστέρων ἐπὶ τὰς τῶν Διοσκόρων
 κεφαλὰς ἐπιπεσόντων, ἕπαντας μὲν ἐκπλαγῆναι τὸ
 παράδοξον, ὑπολαβεῖν δὲ θεῶν προνοίᾳ τῶν κιν-

4 διαφθερεῖν CF 12 τῆς συγγ. τὴν εὐεργεσίαν vulg.
 15 δ'] δ' οὖν CF.

δύνων ἑαυτοὺς ἀπηλλάχθαι. διὸ καὶ τοῖς ἐπιγυνο-
 μένοις παραδοσίμου γεγενημένης τῆς περιπετείας,
 ἀεὶ τοὺς χειμαζομένους τῶν πλεόντων εὐχὰς μὲν
 τίθεσθαι τοῖς Σαμόθραξι, τὰς δὲ τῶν ἀστέρων παρ-
 5 ουσίας ἀναπέμπειν εἰς τὴν τῶν Διοσκόρων ἐπιφά-
 νειαν. οὐ μὴν ἀλλὰ τότε λήξαντος τοῦ χειμῶνος 3
 ἀποβῆναι μὲν τοὺς ἀριστεῖς τῆς Θράκης εἰς τὴν
 ὑπὸ Φινέως βασιλευομένην χώραν, περιπεσεῖν δὲ
 δυσὶ νεανίσκοις ἐπὶ τιμωρίᾳ διωρυγμένοις καὶ μά-
 10 στιξι πληγὰς συνεχεῖς λαμβάνουσι· τούτους δ' ὑπάρ-
 χειν Φινέως υἱοὺς καὶ Κλεοπάτρας, ἣν φασὶν ἐξ
 Ὠρειθυίας τῆς Ἐρεχθέως γεννηθῆναι καὶ Βορέου,
 διὰ [δὲ] μητρονῆς τόλμαν καὶ διαβολὰς ψευδεῖς τυγ-
 χάνοντας ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀδίκως τῆς προειρημένης
 15 τιμωρίας· τὸν γὰρ Φινέα γεγαμηγῶτα Ἰδαίαν τὴν 4
 Λαοδάνου τοῦ Σκυθῶν βασιλέως θυγατέρα, καὶ
 διὰ τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτα πάντα χαρίζομενον, πι-
 στεῦσαι διότι τῇ μητρονῆ βίαν ἐφ' ὕβρει προσήγα-
 γον οἱ πρόγονοι, βουλόμενοι τῇ μητρὶ χαρίζεσθαι.
 20 τῶν δὲ περὶ τὸν Ἡρακλέα παραδόξως ἐπιφανέντων, 5
 φασὶ τοὺς μὲν ἐν ταῖς ἀνάγκαις ὄντας ἐπικαλέσα-
 σθαι καθάπερ θεοὺς τοὺς ἀριστεῖς, καὶ τὰς αἰτίας
 δηλώσαντας τῆς τοῦ πατρὸς παρανομίας δεῖσθαι τῶν
 ἀτυχημάτων αὐτοὺς ἐξελέσθαι. τὸν δὲ Φινέα πι- 44
 25 κρῶς ἀπαντήσαντα τοῖς ξένοις παραγγεῖλαι μηδὲν
 τῶν καθ' ἑαυτὸν πολυπραγμονεῖν· μηδένα γὰρ πα-
 τέρα λαβεῖν παρ' υἱῶν ἔκουσίως τιμωρίαν, εἰ μὴ
 τῷ μεγέθει τῶν ἀδικημάτων ὑπέρθουντο τὴν φυσι-

2 γενομένης II   8 περιτυχεῖν II   12 ωροθύιας D
 13 δὲ deleti.

2 κὴν τῶν γονέων εἰς τέκνα φιλοστοργίαν. ἐνταῦθα
 συμπλέοντας τοῖς περὶ τὸν Ἡρακλέα τοὺς ἐπικα-
 λουμένους μὲν Βορεάδας, ἀδελφοὺς δ' ὄντας Κλεο-
 πάτρας, λέγεται διὰ τὴν συγγένειαν πρώτους ὀρ-
 μῆσαι πρὸς τὴν βοήθειαν, καὶ τοὺς μὲν περικειμένους 5
 τοῖς νεανίσκοις δεσμοὺς περιρροῆξαι, τοὺς δ' ἐναν-
 3 τιουμένους τῶν βαρβάρων ἀποκτεῖναι. ὀρμήσαντος
 δὲ τοῦ Φινέως πρὸς μάχην, καὶ τοῦ πλήθους τῶν
 Θορακῶν συνδραμόντος, φασὶ τὸν Ἡρακλέα πάν-
 των ἄριστα διαγωνισάμενον αὐτόν τε τὸν Φινέα²⁸⁸
 καὶ τῶν ἄλλων οὐκ ὀλίγους ἀνελεῖν, τὸ δὲ τελευ- 11
 ταῖον κρατήσαντα τῶν βασιλείων τὴν μὲν Κλεο-
 πάτραν [ἐκ] τῆς φυλακῆς προαγαγεῖν, τοῖς δὲ Φινεί-
 δαις ἀποκαταστήσαι τὴν πατρῴαν ἀρχήν· βουλομένων
 δ' αὐτῶν τὴν μητροῖαν μετ' αἰκίας ἀποκτεῖναι, 15
 πείσαι τῆς μὲν τιμωρίας ταύτης ἀποστήναι, πρὸς
 δὲ τὸν πατέρα πέμψαντας εἰς τὴν Σκυθίαν ἐκείνον
 παρακαλέσαι τῶν εἰς αὐτοὺς ἀνομημάτων λαβεῖν
 4 κόλασιν. οὗ γενηθέντος τὸν μὲν Σκύθην τῆς θυ-
 γατρὸς καταρνῶναι θάνατον, τοὺς δ' ἐκ τῆς Κλεο- 20
 πάτρας υἱοὺς ἀπενέγκασθαι παρὰ τοῖς Θοραξὶ δόξαν
 ἐπιεικείας. οὐκ ἄγνωσθ' ὅτι τινὲς τῶν μυθογρά-
 φων τυφλωθῆναι φασὶ τοὺς Φινείδας ὑπὸ τοῦ πα-
 τρός, καὶ τὸν Φινέα τῆς ὁμοίας τυχεῖν συμφορᾶς
 5 ὑπὸ Βορέου. ὁμοίως δὲ καὶ τὸν Ἡρακλέα τινὲς²⁵
 παραδεδώκασι πρὸς ὑδρείαν ἐξελθόντα κατὰ τὴν
 Ἀσίαν ὑπὸ τῶν Ἀργοναυτῶν ἐπὶ τῆς χώρας ἀπολει-
 φθῆναι. καθόλου δὲ τοὺς παλαιοὺς μύθους οὐχ

13 ἐκ om. D   προάγειν II   φινείδαις D (ut infra)
 17 πέμψαντα CF   28 δὲ] γὰρ vulg.

ἀπλήν οὐδὲ συμπεφωνημένην ἱστορίαν ἔχειν συμβέβηκε· διόπερ οὐ χροὴ θαυμάζειν, ἐάν τινα τῶν 6 ἀρχαιολογουμένων μὴ συμφώνως ἅπασι τοῖς ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσι συγκρίνωμεν. οὐ μὴν ἀλλὰ 5 καὶ τοὺς Φινεΐδας λέγεται τὴν βασιλείαν παραδόντας τῇ μητρὶ Κλεοπάτρα συστρατεῦσαι τοῖς ἀριστεύουσιν. ἀναχθέντας δ' αὐτοὺς ἐκ τῆς Θράκης καὶ κομισθέντας εἰς τὸν Πόντον προσχεῖν τῇ Ταυρικῇ, τὴν ἀγριότητα τῶν ἐγγχωρίων ἀγνοοῦντας· νόμιμον 10 γὰρ εἶναι τοῖς τὴν χώραν ταύτην οἰκοῦσι βαρβάρους θύειν Ἀρτέμιδι Ταυροπόλῳ τοὺς καταπλέοντας ξένους· παρ' οἷς φασι τὴν Ἰφιγένειαν ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις ἰέρειαν τῆς εἰρημένης θεοῦ κατασταθεῖσαν θύειν τοὺς ἀλισκομένους.

15 Ἐπιζητούσης δὲ τῆς ἱστορίας τὰς τῆς ξενοκτο-45 νίας αἰτίας, ἀναγκαῖον βραχέα διελεθεῖν, ἄλλως τε καὶ τῆς παρεμβάσεως οἰκειᾶς ἐσομένης ταῖς τῶν Ἀργοναυτῶν πράξεσι. φασὶ γὰρ Ἑλλίου δύο γενέσθαι παῖδας, Αἰήτην τε καὶ Πέρσην· τούτων δὲ τὸν μὲν 20 Αἰήτην βασιλεῦσαι τῆς Κολχίδος, τὸν δ' ἕτερον τῆς Ταυρικῆς, ἀμφοτέροισι δὲ διενεγκεῖν ὠμότητι. καὶ 2 Πέρσου μὲν Ἐκάτην γενέσθαι θυγατέρα, τόλμη καὶ παρανομίᾳ προέχουσαν τοῦ πατρὸς· φιλοκύνηγον δ' οὐσαν ἐν ταῖς ἀποτυχίαις ἀνθρώπους ἀντὶ τῶν 25 θηρίων κατατοξεύειν. φιλότεχνον δ' εἰς φαρμάκων θασασίμων συνθέσεις γενομένην τὸ καλούμενον ἀκόνιτον ἐξευρεῖν, καὶ τῆς ἐκάστου δυνάμεως πείραν λαμβάνειν μίσγουσαν ταῖς διδομέναις τοῖς ξένοις

8 προσέχειν D^a, προσσχεῖν Eich. 11 θύειν — 13 κατασταθεῖσαν om. D 26 τὸ] τὸν D.

τροφαῖς. ἐμπειρίαν δὲ μεγάλην ἐν τούτοις ἔχουσαν
 πρῶτον μὲν τὸν πατέρα φαρμάκῳ διαφθεῖραι καὶ
 διαδέξασθαι τὴν βασιλείαν, ἔπειτ' Ἀρτέμιδος ἱερὸν
 ἰδρυσάμενην καὶ τοὺς καταπλέοντας ξένους θύεσθαι²⁸⁹
 τῇ θεῷ καταδείξασαν ἐπ' ὠμότητι διονομασθῆναι. ⁵
³ μετὰ δὲ ταῦτα συνοικήσασαν Αἰήτη γεννήσαι δύο
 θυγατέρας, Κίρκην τε καὶ Μήδειαν, ἔτι δ' υἱὸν
 Αἰγιαλέα. καὶ τὴν μὲν Κίρκην εἰς φαρμάκων παν-
 τοδαπῶν ἐπίνοιαν ἐκτραπέυσαν ἐξευρεῖν ἥξῶν παν-
 τοίας φύσεις καὶ δυνάμεις ἀπιστουμένας· οὐκ ὀλίγα ¹⁰
 μὲν γὰρ ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἐκάτης διδαχθῆναι, πολλὰ
 δὲ πλείω διὰ τῆς ἰδίας ἐπιμελείας ἐξευροῦσαν μη-
 δεμίαν ὑπερβολὴν ἀπολιπεῖν ἑτέρα πρὸς ἐπίνοιαν
⁴ φαρμακείας. δοθῆναι δ' αὐτὴν εἰς γάμον τῷ βα-
 σιλεῖ τῶν Σαρματῶν, οὗς ἔνιοι Σκύθας προσ- ¹⁵
 αγορεύουσι. καὶ τὸ μὲν πρῶτον τὸν ἄνδρα φαρ-
 μάκοις ἀνελεῖν, μετὰ δὲ ταῦτα τὴν βασιλείαν
 διαδεξαμένην πολλὰ κατὰ τῶν ἀρχομένων ὠμὰ
⁵ πράξει καὶ βίαια. διόπερ ἐκπεσοῦσαν τῆς βασι-
 λείας κατὰ μὲν τινὰς τῶν μυθολογῶν φυγεῖν ἐπὶ ²⁰
 τὸν ἄκτανον, καὶ νῆσον ἔρημον καταλαβομένην ἐν-
 ταῦθα μετὰ τῶν συμφυγούσων γυναικῶν καθιδρυ-
 θῆναι, κατὰ δὲ τινὰς τῶν ἱστορικῶν ἐκλιποῦσαν
 τὸν Πόντον κατοικήσαι τῆς Ἰταλίας ἀκρωτήριον τὸ
 μέχρι τοῦ νῦν ἀπ' ἐκείνης Κίρκαιον ὀνομαζόμενον. ²⁵
⁴⁶ τὴν δὲ Μήδειαν ἱστοροῦσι μαθεῖν παρά τε τῆς μη-
 τρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς ἀπάσας τὰς τῶν φαρμάκων
 δυνάμεις, προαιρέσει δ' ἐναντιωτάτη χρῆσθαι· δια-

⁷ μηδίαν D¹ semper   ²³ ἐκλείπουσαν D   ²⁵ μη-
 καῖον D.

τελεῖν γὰρ τοὺς καταπλέοντας τῶν ξένων ἐξαιρου-
 μένην ἐκ τῶν κινδύνων, καὶ ποτὲ μὲν παρὰ τοῦ
 πατρὸς αἰτεῖσθαι δεήσει καὶ χάριτι τὴν τῶν μελ-
 λόντων ἀπόλλυσθαι σωτηρίαν, ποτὲ δ' αὐτὴν ἐκ
 5 τῆς φυλακῆς ἀφιεῖσθαι προνοεῖσθαι τῆς τῶν ἀτυ-
 χούτων ἀσφαλείας· τὸν γὰρ Αἰήτην τὰ μὲν διὰ
 τὴν ἰδίαν ὠμότητα. τὰ δ' ὑπὸ τῆς γυναικὸς Ἐκά-
 τῆς πεισθέντα, προσδέξασθαι τὸ τῆς ξενοκτονίας
 νόμιμον. ἀντιπραττούσης δὲ τῆς Μηδείας αἰεὶ 2
 10 μᾶλλον τῇ προαιρέσει τῶν γονέων, φασὶ τὸν Αἰή-
 την ὑποπτεύσαντα τὴν ἐκ τῆς θυγατρὸς ἐπιβουλήν
 εἰς ἐλευθέραν αὐτὴν ἀποθέσθαι φυλακὴν· τὴν δὲ
 Μηδεῖαν διαδραῖσαν καταφυγεῖν εἰς τι τέμενος Ἑλίου
 κείμενον παρὰ θάλατταν. καθ' ὃν δὴ χρόνον τοὺς 3
 15 Ἄργοναύτας ἀπὸ τῆς Ταυρικῆς κομισθέντας νυκτὸς
 καταπλεῦσαι τῆς Κολχίδος εἰς τὸ προειρημένον τέ-
 μενος. ἔνθα δὴ περιτυχόντας τῇ Μηδεῖα πλανω-
 μένη παρὰ τὸν αἰγιαλόν, καὶ μαθόντας παρ' αὐτῆς
 τὸ τῆς ξενοκτονίας νόμιμον, ἀποδέξασθαι μὲν τὴν
 20 ἡμερότητα τῆς παρθένου, δηλώσαντας δ' αὐτῇ τὴν
 ἑαυτῶν ἐπιβολὴν πάλιν παρ' ἐκείνης μαθεῖν τὸν
 ὑπάρχοντα αὐτῇ κίνδυνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς διὰ τὴν
 πρὸς τοὺς ξένους εὐσέβειαν. κοινοῦ δὲ τοῦ συμ- 4
 φέροντος φανέντος, τὴν μὲν Μηδεῖαν ἐπαγγείλα-
 25 σθαι συνεργήσειν αὐτοῖς μέχρι ἂν συντελέσωσι τὸν
 προκείμενον ἄθλον, τὸν δ' Ἰάσονα διὰ τῶν ὄρκων
 290δοῦναι πίστεις ὅτι γήμας αὐτὴν ἔξει σύμβιον ἅπαντα

6 ἀσφαλείας] σωτηρίας D γὰρ] μὲν γὰρ vulg. 8 τὸ]
 τότε D 10 μᾶλλον τῇ προαιρέσει om. D 18 παρὰ]
 περὶ II 22 ἀπὸ Wess., ὑπὸ cod. 25 συντελώσει D.

5 τὸν τοῦ ζῆν χρόνον. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς Ἀργοναύτας ἀπολιπόντας φυλακὰς τῆς νεώς, νυκτὸς ὀρμήσαι μετὰ τῆς Μηδείας ἐπὶ τὸ χρυσόμαλλον δέρος· περὶ οὗ τὰ κατὰ μέρος οἰκεῖον ἂν εἴη διελεθεῖν, ἵνα μηδὲν τῶν ἀνημόντων εἰς τὴν ὑποκειμένην ἱστορίαν 5 ἀγνοῆται.

47 Φοῖξον τὸν Ἀθάμαντος μυθολογοῦσι διὰ τὰς ἀπὸ τῆς μητροῦς ἐπιβουλὰς ἀναλαβόντα τὴν ἀδελφὴν Ἑλλήν φυγεῖν ἐκ τῆς Ἑλλάδος. περαιομένων δ' αὐτῶν κατὰ τινα θεῶν πρόνοιαν ἐκ τῆς Εὐρώ- 10 πης εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπὶ κριοῦ χρυσομάλλου, τὴν μὲν παρθένον ἀποπεσεῖν εἰς τὴν θάλατταν, ἣν ἀπ' ἐκεῖνης Ἑλλήσποντον ὀνομασθήναι, τὸν δὲ Φοῖξον εἰς τὸν Πόντον πορευθέντα καταχθῆναι μὲν πρὸς τὴν Κολχίδα, κατὰ δέ τι λόγιον θύσαντα τὸν κριὸν ἀνα- 15 θεῖναι τὸ δέρος εἰς τὸ τοῦ Ἄρεος ἱερὸν. μετὰ δὲ ταῦτα βασιλεύοντος τῆς Κολχίδος Αἰήτου χρησμὸν ἐκπεσεῖν ὅτι τότε καταστρέψει τὸν βίον ὅταν ξένοι καταπλεύσαντες τὸ χρυσόμαλλον δέρος ἀπενέγκωσι. διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας καὶ [διὰ] τὴν ἰδίαν ὀμό- 20 τητα καταδείξει θύειν τοὺς ξένους, ἵνα διαδοθείσης τῆς φήμης εἰς ἅπαντα τόπον περὶ τῆς Κόλχων ἀγριότητος μηδεὶς τῶν ξένων ἐπιβῆναι τολμήσῃ τῆς χώρας. περιβαλεῖν δὲ καὶ τῷ τεμένει τείχος καὶ φύλακας πολλοὺς ἐπιστήσαι τῶν ἐκ τῆς Ταυρικῆς· 25 ἀφ' ὧν καὶ τερατώδεις παρὰ τοῖς Ἑλλησι πλασθή- 3 ναι μύθους. διαβεβοῆσθαι γὰρ ὅτι πυρίπυροι ταῦροι

4 τὰ Hertlein, om. D, τὸ vulg. 5 εἰς] ἐπὶ D 8 ὑπὸ Dind. 14 κατενεχθῆναι Π 17 βασιλεύοντι — Αἰήτη CF 20 καὶ] καὶ διὰ vulg. 22 ἅπαντα τὸν τόπον D.

περὶ τὸ τέμενος ὑπῆρχον, δράκων δ' ἄυπνος ἐτήρει
τὸ δέρος, ἀπὸ μὲν τῶν Ταύρων μετενεχθείσης τῆς
ὀμωνυμίας ἐπὶ τὴν τῶν βοῶν ἰσχύν, ἀπὸ δὲ τῆς
κατὰ τὴν ξενοκτουίαν ὀμότητος πυρπνεῖν τοὺς
5 ταύρους μυθολογηθέντος· παραπλησίως δὲ τοῦ τη-
ροῦντος τὸ τέμενος Δράκοντος ὀνομαζομένου, με-
ενηνοχέται τοὺς ποιητὰς ἐπὶ τὸ τερατώδες καὶ
καταπληκτικὸν τοῦ ζώου. τῆς ὁμοίας δὲ μυθολο- 4
γίας ἔχεσθαι καὶ τὰ περὶ τοῦ Φοῖβου λεγόμενα. δια-
15 πλεῦσαι γὰρ αὐτόν φασι οἱ μὲν ἐπὶ νεῶς προτο-
μῆν ἐπὶ τῆς πρῶρας ἐχούσης κριοῦ, καὶ τὴν Ἑλλην
δυσφοροῦσαν ἐπὶ τῇ ναυτίᾳ, καὶ διὰ τοῦτ' ἐπὶ τοῦ
τοίχου τῆς νεῶς ἐκκύπτουσαν, εἰς τὴν θάλατταν
προπεσεῖν. ἔνιοι δὲ φασι τὸν βασιλέα τῶν Σκυ- 5
15 θῶν, ὄντα γαμβρὸν Αἰήτου, παρὰ τοῖς Κόλχοις ἐπι-
δημῆσαι καθ' ὃν καιρὸν ἄλῶναι συνέβη τὸν Φοῖβον
μετὰ τοῦ παιδαγωγοῦ, ἐρωτικῶς δὲ σχόντα τοῦ
παιδὸς λαβεῖν αὐτὸν ἐν δωρεᾷ παρ' Αἰήτου, καὶ
καθάπερ υἱὸν γνήσιον ἀγαπήσαντα καταλιπεῖν αὐτῷ
20 τὴν βασιλείαν. τὸν δὲ παιδαγωγὸν ὀνομαζόμενον
Κριὸν τυθῆναι τοῖς θεοῖς, καὶ τοῦ σώματος ἐκδα-
ρέντος προσηλωθῆναι τῷ νεῷ τὸ δέσμα κατὰ τι
291 νόμιμον. μετὰ δὲ ταῦτα Αἰήτη γενομένου χρησμοῦ, 6
καθ' ὃν ἐσημαίνετο τότε τελευτήσειν αὐτὸν ὅταν ξέ-
25 νοι καταπλεύσαντες τὸ τοῦ Κριοῦ δέρος ἀπενέγκωσι,
τὸν βασιλέα φασὶ τειχίσαι τὸ τέμενος καὶ φρουρὰν

1 ἄυπνος scripsi (c. 48, 3), αὐτοῖς libri 4 πῦρ πνεῖν
libri 8 ὁμοίας δὲ] δ' ὁμοίας vulg. 12 ναυτίλα D
22 νεῶ] θεῶ codices, templo Poggius τι] τὸ D 24 ἐσή-
μαινε D τότε add. Dind. 26 φασὶ τὸν βασιλέα χρυσῶσαι
τὸ δέρος καὶ φρουρὰν ἐγκαταστήσαι, ἵνα διὰ II.

ἐγκαταστήσαι, πρὸς δὲ τούτοις χρυσῶσαι τὸ δέρος, ἵνα διὰ τὴν ἐπιφάνειαν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἐπιμελεστάτης ἀξιωθῆ φυλακῆς. ταῦτα μὲν οὖν ἐξέσται τοὺς ἀναγινώσκοντας κρίνειν πρὸς τὰς ἰδίας ἐκάστου προαιρέσεις. 5

48 Τὴν δὲ Μήδειαν ἱστοροῦσι καθηγῆσασθαι τοῖς Ἀργοναύταις πρὸς τὸ τοῦ Ἄρεος τέμενος, ἀπέχον ἑβδομήκοντα σταδίους ἀπὸ τῆς πόλεως, ἣν καλεῖσθαι μὲν Σύβαριν, ἔχειν δὲ τὰ βασίλεια τῶν Κόλχων. προσελθοῦσαν δὲ ταῖς πύλαις κεκλειμέναις ¹⁰ νυκτὸς τῇ Ταυρικῇ διαλέκτῳ προσφωνῆσαι τοὺς φρουροὺς. τῶν δὲ στρατιωτῶν ἀνοιζάντων προθύμως ὡς ἂν βασιλέως θυγατρί, φασὶ τοὺς Ἀργοναύτας εἰσπεσόντας ἐσπασμένοις τοῖς ξίφεσι πολλοὺς μὲν φονεῦσαι τῶν βαρβάρων, τοὺς δ' ἄλλους διὰ ¹⁵ τὸ παράδοξον καταπληξαμένους ἐκβαλεῖν ἐν τοῦ τεμένους, καὶ τὸ δέρος ἀναλαβόντας πρὸς τὴν ναῦν ³ ἐπείγασθαι κατὰ σπουδῆν. παραπλησίως δὲ τούτοις καὶ τὴν Μήδειαν ἐν τῷ τεμένει τὸν μυθολογούμενον ἄυπνον δράκοντα περιεσπειραμένον τὸ δέρος τοῖς ²⁰ φαρμάκοις ἀποκτεῖναι, καὶ μετὰ Ἰάσονος τὴν ἐπὶ ⁴ θάλατταν κατάβασιν ποιήσασθαι. τῶν δὲ διαφυγόντων Ταύρων ἀπαγγειλάντων τῷ βασιλεῖ τὴν γενομένην ἐπίθεσιν, φασὶ τὸν Αἰήτην μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν στρατιωτῶν διώξαντα τοὺς Ἕλληνας κατα- ²⁵ λαβεῖν πλησίον τῆς θαλάττης· ἐξ ἐφόδου δὲ συνάψαντα μάχην ἀνελεῖν ἓνα τῶν Ἀργοναυτῶν Ἴφι-

⁵ ἐκάστους aut ἕναστον Hertlein (cf. III 16, 3) ¹¹ τοὺς φρουροὺς Hertlein (c. 48, 7), τοῖς φρουροῦσι II, τοῖς φρουροῖς D ²⁰ τοῖς om. vulg.

τον τὸν Εὐρυσθέως ἀδελφὸν τοῦ τοὺς ἄθλους Ἡρα-
 κλεῖ προστάξαντος, ἔπειτα τοῖς ἄλλοις τῷ πλήθει
 τῶν συναγωνιζομένων περιχυθέντα καὶ βιαιότερον
 ἐγκείμενον ὑπὸ Μελεάγρου φονευθῆναι. ἔνθα δὴ 5
 5 πεσόντος τοῦ βασιλέως καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐπαρθέν-
 τῶν, τραπήναι πρὸς φυγὴν τοὺς Κόλχους, καὶ κατὰ
 τὸν διαγμὸν τοὺς πλείστους αὐτῶν ἀναιρεθῆναι.
 γενέσθαι δὲ καὶ τῶν ἀριστέων τραυματίαν Ἰάσωνα
 καὶ Λαέρτην, ἔτι δ' Ἀταλάντην καὶ τοὺς Θεσπιά-
 10 δας προσαγορευομένους. τούτους μὲν οὖν φασιν
 ὑπὸ τῆς Μηδείας ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ῥίξαι καὶ
 βοτάναις τισὶ θεραπευθῆναι, τοὺς δ' Ἀργοναύτας
 ἐπισιτισαμένους ἐκπλεῦσαι, καὶ μέσον ἤδη τὸ Πον-
 15 τικὸν πέλαιος ἔχοντας περιπεσεῖν χειμῶνι παντελῶς
 15 ἐπικινδύνῳ. τοῦ δ' Ὀρφέως, καθάπερ καὶ πρότερον, 6
 εὐχὰς ποιησαμένου τοῖς Σαμόθραξι, λήξαι μὲν τοὺς
 ἀνέμους, φανῆναι δὲ πλησίον τῆς νεῶς τὸν προσ-
 αγορευόμενον θαλάττιον Γλαῦκον. τοῦτον δ' ἐπὶ δύο
 νύκτας καὶ δύο ἡμέρας συνεχῶς τῇ νηὶ συμπλεύ-
 20 σαντα προειπεῖν μὲν Ἡρακλεῖ περὶ τῶν ἄθλων καὶ
 20 τῆς ἀθανασίας, τοῖς δὲ Τυνδαρίδαις, ὅτι προσ-
 αγορευθήσονται μὲν Διδσκοροὶ, τιμῆς δ' ἰσοθέου
 τεύξονται παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις. καθόλου δ' ἐξ 7
 25 εἰπεῖν ὡς διὰ τὰς Ὀρφέως εὐχὰς θεῶν προνοίᾳ
 φανεῖς αὐτοῖς σημαίνει τὰ μέλλοντα γενήσεσθαι·

2 τοὺς ἄλλους — περιχυθέντας — ἐγκείμενους II 6 τοὺς
 K. πρὸς φυγὴν vulg. 7 τὸν διαγμὸν] τὴν ὁδὸν II 8 τραυ-
 ματίας F 11 καὶ βοτάναις del. Dind. 12 τισὶ ante
 ῥίξαις vulg.

συμβουλεύειν οὖν αὐτοῖς, ὅταν τῆς γῆς ἄψωνται,
 τὰς εὐχὰς ἀποδοῦναι τοῖς θεοῖς, δι' οὓς τετεύχασι
 49 δις ἤδη τῆς σωτηρίας. ἔπειτα τὸν μὲν Γλαῦκον
 δῦναι πάλιν εἰς τὸ πέλαγος, τοὺς δ' Ἀργοναύτας
 κατὰ στόμα τοῦ Πόντου γενομένους προσπλεῦσαι 5
 τῇ γῇ, βασιλεύοντος τότε τῆς χώρας Βύζαντος, ἀφ'
 2 οὗ καὶ τὴν πόλιν τῶν Βυζαντίων ὠνομάσθαι. ἐν-
 ταῦθα δὲ βωμοὺς ἰδρυσάμενους καὶ τοῖς θεοῖς τὰς
 εὐχὰς ἀποδόντας καθιερωσάσαι τὸν τόπον τὸν ἔτι καὶ
 3 νῦν τιμώμενον ὑπὸ τῶν παραπλεόντων. μετὰ δὲ 10
 ταῦτα ἀναχθέντας, καὶ διαπλεύσαντας τὴν τε Προ-
 ποντίδα καὶ τὸν Ἑλλάσποντον, προσενεχθῆναι τῇ
 Τροάδι. ἐνταῦθα δ' Ἡρακλέους πέμψαντος εἰς τὴν
 πόλιν Ἴφικλόν τε τὸν ἀδελφὸν καὶ Τελαμῶνα τὰς
 τε ἵππους καὶ τὴν Ἡσιόνην ἀπαιτήσοντας, λέγεται 15
 τὸν Λαιομέδοντα τοὺς μὲν πρεσβευτὰς εἰς φυλακὴν
 ἀποθέσθαι, τοῖς δ' ἄλλοις Ἀργοναύταις δι' ἐνέδρας
 βουλεύσαι θάνατον· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους υἱοὺς
 ἔχειν τῇ πράξει συνεργούς, Πρίαμον δὲ μόνον
 ἐναντιοπραγοῦντα· τοῦτον γὰρ ἀποφήνασθαι δεῖν 20
 τὰ πρὸς τοὺς ξένους δίκαια τηρεῖν, καὶ τὴν τε
 ἀδελφὴν καὶ τὰς ἀμολογημένας ἵππους ἀποδιδόναι.
 4 οὐδενὸς δ' αὐτῶ προσέχοντος, φασὶν εἰς τὴν φυλα-
 κὴν δύο ξίφη παρενέγκαντα λάθρα δοῦναι τοῖς περὶ
 τὸν Τελαμῶνα, καὶ τὴν τοῦ πατρὸς προαίρεσιν ἐξη- 25
 γησάμενον αἴτιον γενέσθαι τῆς σωτηρίας αὐτοῖς.
 5 ἐνθὺς γὰρ τοὺς περὶ τὸν Τελαμῶνα φονεῦσαι μὲν

1 ὅταν] ἐπὶ τὰς ἀρχαίας II 2 ἀποδιδόναι CF 9 ἀποδι-
 δόντας D 14 τὰς Eichstädt, τοὺς codices 18 βου-
 λεύσασθαι DF.

τῶν φυλάκων τοὺς ἀντεχομένους, φυγόντας δ' ἐπὶ
 θάλατταν ἀπαγγεῖλαι τὰ κατὰ μέρος τοῖς Ἀργοναύ-
 ταις. διόπερ τούτους μὲν ἐτοιμοὺς γενομένους πρὸς
 μάχην ἀπαντῆσαι τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἐκχεομένοις
 5 μετὰ τοῦ βασιλέως· γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, 6
 καὶ τῶν ἀριστέων διὰ τὰς ἀρετὰς ἐπικρατούντων,
 μυθολογοῦσι τὸν Ἡρακλέα πάντων ἄριστα διαγω-
 νίσασθαι· τὸν τε γὰρ Λαομέδοντα φονεῦσαι, καὶ
 τῆς πόλεως ἐξ ἐφόδου κρατήσαντα κολάσαι μὲν τοὺς
 10 μετασχόντας τῷ βασιλεῖ τῆς ἐπιβουλῆς, Πριάμῳ δὲ
 διὰ τὴν δικαιοσύνην παραδοῦναι τὴν βασιλείαν, καὶ
 φιλίαν συνθέμενον ἐκπλεῦσαι μετὰ τῶν Ἀργοναυ-
 τῶν. ἔνιοι δὲ τῶν ἀρχαίων ποιητῶν παραδεδώκασι 7
 οὐ μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν, ἀλλ' ἰδίᾳ στρατεύσαντα
 15 τὸν Ἡρακλέα ναυτὴν ἐξ ἔνεκα τῶν ἵππων ἐλεῖν τὴν
 Τροίαν· προσμαρτυρεῖν δὲ τούτοις καὶ Ὅμηρον ἐν
 τοῖσδε τοῖς ἔπεσιν,

ἀλλ' οἶδόν τινά φασι βίην Ἡρακληείην
 293 εἶναι, ἐμὸν πατέρα θρασυμέμνονα, θυμολέοντα,
 20 ὅς ποτε δεῦρ' ἐλθὼν ἔνεχ' ἵππων Λαομέδοντος
 ἐξ οἷης σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι πανροτέροισιν
 Ἴλιον ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγνιάς.

τοὺς δ' Ἀργοναύτας φασὶν ἐκ τῆς Τρωάδος ἀναχ- 8
 θέντας εἰς Σαμοθράκην κομισθῆναι, καὶ τοῖς με-
 25 γάλοις θεοῖς τὰς εὐχὰς ἀποδόντας πάλιν ἀναθεῖναι
 τὰς φιάλας εἰς τὸ τέμενος τὰς ἔτι καὶ νῦν δια-
 μενούσας.

Τῆς δὲ τῶν ἀριστέων ἀνακομιδῆς ἀγνοουμένης 50

13 ἔνιοι — Ἀργοναυτῶν om. C 18 τινὰ A, ποτε ceteri
 (c. 32, 2).

ἔτι κατὰ τὴν Θετταλίαν, φασὶ προσπεσεῖν φήμην
 ὅτι πάντες οἱ μετὰ Ἰάσονος στρατεύσαντες ἐν τοῖς
 κατὰ τὸν Πόντον τόποις ἀπολώλασι. διόπερ τὸν
 Πελίαν καιρὸν ἔχειν ὑπολαμβάνοντα τοὺς ἐφέδρους
 τῆς βασιλείας πάντας ἄρδην ἀνελεῖν, τὸν μὲν 5
 πατέρα τὸν Ἰάσονος ἀναγκάσαι πιεῖν αἷμα τάφρου,
 τὸν δ' ἀδελφὸν Πρόμαχον, παῖδα τὴν ἡλικίαν ὄντα,
 2 φουεῦσαι. Ἀμφινόμην δὲ τὴν μητέρα μέλλουσαν
 ἀναιρεῖσθαι φασιν ἔπαυδρον καὶ μνήμης ἀξίαν ἐπι-
 τελέσασθαι πράξιν· καταφυγοῦσαν γὰρ ἐπὶ τὴν 10
 ἑστίαν τοῦ βασιλέως καὶ καταρρασαμένην παθεῖν
 αὐτὸν ἀξία τῶν ἀσεβημάτων, ξίφει πατάξασαν ἑαυ-
 3 τῆς τὸ στήθος ἥρωικῶς καταστρέψαι τὸν βίον. τὸν
 δὲ Πελίαν τούτῳ τῷ τρόπῳ πᾶσαν τὴν Ἰάσονος
 συγγένειαν ἄρδην ἀνελόντα ταχὺ τὴν προσήκουσαν 15
 τοῖς ἀσεβήμασι κομίσασθαι τιμωρίαν. τὸν γὰρ Ἰά-
 σονα καταπλεύσαντα νυκτὸς τῆς Θετταλίας εἰς ὄρ-
 μον οὐ μακρὰν μὲν τῆς Ἰωλκοῦ κείμενον, ἀθεώρη-
 τον δὲ τοῖς ἐκ τῆς πόλεως, μαθεῖν παρὰ τινος τῶν
 κατὰ τὴν χώραν τὰ γενόμενα περὶ τοὺς συγγενεῖς 20
 4 ἀτυχήματα. πάντων δὲ τῶν ἀριστέων ἐτοιμῶν ὄν-
 των βοηθεῖν τῷ Ἰάσονι καὶ πάντα κίνδυνον ἀνα-
 δέχεσθαι, περὶ τῆς ἐπιθέσεως ἐμπεσεῖν αὐτοῖς ἀμ-
 φισβήτησιν· τοὺς μὲν γὰρ συμβουλεύειν παραχορήμα
 βιασαμένους εἰς τὴν πόλιν ἀπροσδοκῆτως ἐπιθέσθαι 25
 τῷ βασιλεῖ, τινὰς δ' ἀποφαίνεσθαι δεῖν στρατιώτας
 ἀπὸ τῆς ἰδίας πατρίδος ἕκαστον συλλέξαντα κοινὸν
 ἄρρασθαι πόλεμον· ἀδύνατον γὰρ εἶναι πεντήκοντα

3 κατὰ τὸν] κατὰ vulg. 5 μὲν] μὲν γὰρ vulg. 6 τὸν]
 τοῦ CF 24 οὗς CF 27 συλλέξαντα] ἐκλέξασθαι D.

καὶ τρισὶν ἀνδράσι περιγενέσθαι βασιλείῳς δύνάμιν
 ἔχοντος καὶ πόλεις ἀξιολόγους. τοιαύτης δ' οὔσης 5
 ἐν αὐτοῖς ἀπορίας, λέγεται τὴν Μήδειαν ἐπαγγεί-
 λασθαι δι' ἑαυτῆς τὸν τε Περίαν ἀποκτενεῖν δόλω
 5 καὶ τὰ βασίλεια παραδώσειν τοῖς ἀριστεύουσιν ἀκιν-
 δύνως. ἐνταῦθα πάντων θαυμασάντων τὸν λόγον 6
 καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐπιβουλῆς μαθεῖν ζητούντων,
 εἶπεῖν ὅτι κομίζει μεθ' ἑαυτῆς πολλὰς καὶ παρα-
 δόξους δυνάμεις φαρμάκων εὐρημένας ὑπὸ τε τῆς
 10 μητρὸς Ἐκάτης καὶ τῆς ἀδελφῆς Κίρκης· καὶ ταύ-
 ταις μὲν μηδέποτε χρῆσθαι πρότερον πρὸς ἀπώλειαν
 ἀνθρώπων, νυνὶ δὲ δι' αὐτῶν ἀμυνεῖσθαι ῥαδίως
 τοὺς ἀξίους τιμωρίας. προειποῦσαν δὲ τοῖς ἀριστεύουσι 7
 29⁴ τὰ κατὰ μέρος τῆς ἐπιθέσεως, ἐκ τῶν βασιλείων
 15 αὐτοῖς ἐπαγγείλασθαι σημαίνειν τῆς μὲν ἡμέρας
 καπνῶ, τῆς δὲ νυκτὸς πυρὶ, πρὸς τὴν ὑπερκειμένην
 τῆς θαλάττης σκοπῆν. αὐτὴν δὲ κατασκευάσασαν 51
 Ἄρτεμιδος εἶδωλον κοῖλον, εἰς μὲν τοῦτο παντοδα-
 πὰς φύσεις φαρμάκων κατακρύψαι, ἑαυτῆς δὲ τὰς
 20 μὲν τρίχας δυνάμεσί τισι χρίσασαν ποιῆσαι πολιὰς,
 τὸ δὲ πρόσωπον καὶ τὸ σῶμα ῥυτίδων πλήρες, ὥστε
 τοὺς ἰδόντας δοκεῖν εἶναι τινα παντελῶς πρεσβύτιν·
 τὸ δὲ τελευταῖον ἀναλαβοῦσαν τὴν θεὸν διεσκευασ-
 μένην καταπληκτικῶς εἰς ὄχλων δεισιδαιμονίαν, εἰς
 25 τὴν πόλιν εἰσβαλεῖν ἅμ' ἡμέρα. ἐνθεαζούσης δ' 2
 αὐτῆς, καὶ τοῦ πλήθους κατὰ τὰς ὁδοὺς συντρέχον-
 τος, παραγγέλλειν πᾶσι δέχεσθαι τὴν θεὸν εὐσεβῶς·

4 ἀποκτείνειν libri, corr. Hertlein 5 παραδοῦναι F
 7 ἐπιβολῆς vulg. 9 εὐρημένας post Ἐκάτης vulg. 12 ἀμύ-
 νεσθαι D 15 σημαίνειν libri, corr. Hertlein 25 ἐμβαλεῖν D.

παρεῖναι γὰρ αὐτὴν ἐξ Ὑπερβορέων ἐπ' ἀγαθῶν
 3 δαίμονι τῇ τε πόλει πάση καὶ τῷ βασιλεῖ. πάντων
 δὲ προσκυνούντων καὶ τιμώντων τὴν θεὸν θυσίαις,
 καὶ τὸ σύνολον τῆς πόλεως ἀπάσης συνενθεαζούσης,
 εἰσβαλεῖν τὴν Μήδειαν εἰς τὰ βασίλεια, καὶ τὸν τε 5
 Πελίαν εἰς δεισιδαίμονα διάθεσιν ἐμβαλεῖν καὶ τὰς
 θυγατέρας αὐτοῦ διὰ τῆς τερατείας εἰς τοιαύτην
 κατάπληξιν ἀγαγεῖν ὥστε πιστεῦσαι διότι πάρεστιν
 ἢ θεὸς εὐδαίμονα ποιήσουσα τὸν οἶκον τοῦ βασι-
 4 λέως· ἀπεφαίνετο γὰρ ἐπὶ δρακόντων ὄχουμένην 10
 τὴν Ἄρτεμιν δι' ἄερος ὑπερπετασθῆναι πολλὰ μέρη
 τῆς οἰκουμένης, καὶ πρὸς καθίδρουσιν ἑαυτῆς καὶ
 τιμὰς αἰωνίους ἐκλελέχθαι τὸν εὐσεβέστατον ἀπάντων
 τῶν βασιλέων· προστεταχέναι δ' αὐτῇ καὶ τὸ γῆρας
 ἀφελούσαν τὸ Πελίου διὰ τινων δυνάμεων· νέον 15
 παντελῶς ποιῆσαι τὸ σῶμα καὶ πολλὰ ἕτερα πρὸς
 5 μακάριον καὶ θεοφιλῆ βίον δωρήσασθαι. ἐκπληττο-
 μένου δὲ τοῦ βασιλέως τὸ παράδοξον τῶν λόγων,
 ἐπαγγείλασθαι τὴν Μήδειαν παραχρηῖμα ἐπὶ τοῦ
 σώματος ἑαυτῆς τὰς τούτων πίστεις παρεξέσθαι. 20
 εἰποῦσαν γὰρ μίᾳ τῶν Πελίου θυγατέρων καθαρόν
 ἐνεγκεῖν ὕδωρ, καὶ τῆς παρθένου τὸ ῥηθὲν εὐθύς
 ἐπὶ τέλος ἀγαγούσης, φασὶν εἰς οἰκίσκον τινα συγ-
 κλείσασαν ἑαυτὴν καὶ περινιψαμένην τὸ σῶμα πᾶν
 ἀποκλύσασθαι τὰς τῶν φαρμάκων δυνάμεις· ἀπο- 25
 κατασταθεῖσαν δ' εἰς τὴν προὔπαρχουσαν διάθεσιν
 καὶ φανείσαν τῷ βασιλεῖ καταπλήξασθαι τοὺς ὄρω-

2 τε om. D   4 συνθεαζούσης vulg., om. D, corr.
 Reiske   15 ἀφελόντα codices, corr. Steph.   τὸ] τοῦ
 vulg.   20 τούτων om. II   21 μίᾳ E, μίαν ceteri.

τας, καὶ δόξαι τινὶ θεῶν προνοίᾳ μετηλλαχέναι τὸ
 γῆρας εἰς παρθένου νεότητα καὶ κάλλος περίβλεπτον.
 ποιῆσαι δ' αὐτὴν καὶ διὰ τινων φαρμάκων εἶδωλα 6
 φαντασθῆναι τῶν δρακόντων, ἐφ' ὧν ἀποφαίνεσθαι
 5 τὴν θεὸν κομισθεῖσαν δι' αἴρος ἐξ Ἵπερβορέων ἐπι-
 295 ξενωθῆναι τῷ Πελίᾳ. τῶν δ' ἐνεργημάτων ὑπὲρ
 τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν φανέντων, καὶ τοῦ βασιλέως
 μεγάλης ἀποδοχῆς ἀξιοῦντος τὴν Μήδειαν καὶ τὸ
 σύνολον πιστεύσαντος ἀληθῆ λέγειν, φασὶν αὐτὴν
 10 κατὰ μόνας ἐντυχοῦσαν τῷ Πελίᾳ παρακαλέσαι ταῖς
 θυγατρᾶσι διακελεύεσθαι συνεργεῖν καὶ πράττειν
 ἅπερ ἂν αὐταῖς προστάτῃ· προσήκειν γὰρ τῷ τοῦ
 βασιλέως σώματι μὴ δουλικαῖς χερσίν, ἀλλὰ ταῖς
 τῶν τέκνων θεραπευθέντα τυχεῖν τῆς παρὰ θεῶν
 15 εὐεργεσίας. διόπερ τοῦ Πελίου ταῖς θυγατρᾶσι 7
 διαρρηθῆναι εἰπόντος πάντα πράττειν ὅσα ἂν ἡ Μή-
 δεια προστάτῃ περὶ τὸ σῶμα τοῦ πατρὸς, τὰς μὲν
 παρθένους ἐτοίμους οὖσας τὸ κελευόμενον ἐπιτελεῖν,
 τὴν δὲ Μήδειαν νυκτὸς ἐπιγενομένης καὶ τοῦ Πε- 52
 20 λίου πρὸς ὕπνον τραπέντος λέγειν ὡς ἀναγκαῖον ἐν
 λέβητι καθεψῆσαι τὸ σῶμα τοῦ Πελίου. προσάντως
 δὲ τῶν παρθένων δεξαμένων τὸν λόγον, ἑτέραν
 αὐτὴν ἐπινοῆσαι πίστιν τῶν ὑπ' αὐτῆς λεγομένων·
 τροφομένου γὰρ κριοῦ πολυετοῦς κατὰ τὴν οἰκίαν,
 25 ἐπαγγείλασθαι ταῖς κόραις τοῦτον πρότερον καθεψῆ-

4 τῶν om. vulg. ἀφ' D 8 ἀποδοχῆς] ὑπεροχῆς II
 9 φασὶν αὐτὸν κ. μ. ἐντυχεῖν τὸν πατέρα (τὸν π. om. FM)
 ταῖς θυγατρᾶσι καὶ παρακαλέσαι συνεργεῖν II 14 θερα-
 πείαις F; θεραπευθῆναι vel θεραπευθέντι fort. 16 διαρρη-
 θῆναι om. D 18 οὖσας] εἶναι Dindorf, (c. 49, 5) 21 προσάν-
 τως Dindorf (XIV 21, 6), προσηγῶς libri.

2 σειν καὶ ποιήσειν ἀπ' ἀρχῆς ἄρνα. συγκатаθεμένων
 δ' αὐτῶν, μυθολογοῦσι τὴν Μήδειαν κατὰ μέλη
 διελοῦσαν τὸ σῶμα τοῦ κριοῦ καθεψήσαι, καὶ διὰ
 τινῶν φαρμάκων παρακρουσαμένην ἐξελεῖν ἐκ τοῦ
 λέβητος ἄρνός εἶδωλον. ἐνταῦθα τῶν παρθένων 5
 καταπλαγείσων, καὶ πίστεις τῆς ἐπαγγελίας ἡγησα-
 μένων ἐνδεχομένας ἔχειν, ὑπουργῆσαι τοῖς προσ-
 τάγμασι. καὶ τὰς μὲν ἄλλας ἀπάσας τὸν πατέρα
 τυπτούσας ἀποκτεῖναι, μόνην δ' Ἀλκίστιν δι' εὐσε-
 3 βείας ὑπερβολὴν ἀποσχέσθαι τοῦ γεννήσαντος. μετὰ 10
 δὲ ταῦτα τὴν Μήδειάν φασὶ τοῦ μὲν τὸ σῶμα κατα-
 κόπτειν ἢ καθεψεῖν ἀποστῆναι, προσποιησαμένην δὲ
 δεῖν πρότερον εὐχὰς ποιήσασθαι τῇ σελήνῃ, τὰς
 μὲν παρθένους ἀναβιβάσαι μετὰ λαμπάδων ἐπὶ τὸ
 μετεωρότατον τέργος τῶν βασιλείων, αὐτὴν δὲ τῇ 15
 Κολχίδι διαλέκτῃ κατευχὴν τινα μακρὰν διερχομένην
 ἐγγρονίζειν, ἀναστροφὴν διδοῦσαν τοῖς μέλλουσι
 4 ποιεῖσθαι τὴν ἐπίθεσιν. διὸ καὶ τοὺς Ἀργοναύτας
 ἀπὸ τῆς σκοπῆς καταμαθόντας τὸ πῦρ, καὶ νομίσαντας
 συντετελέσθαι τὴν ἀναίρεσιν τοῦ βασιλέως, ὄρμη- 20
 σαι δρόμῳ πρὸς τὴν πόλιν, παρεισελθόντας δ' ἐντὸς
 τοῦ τείχους ἐσπασμένοις τοῖς ξίφεσιν εἰς τὰ βασι-
 λεια καταντήσαι καὶ τοὺς ἐναντιουμένους τῶν φυ-
 λάκων ἀνελεῖν. τὰς δὲ τοῦ Πελίου θυγατέρας ἄρτι
 καταβεβηκυίας ἀπὸ τοῦ τέργους πρὸς τὴν καθεψήσιν, 25
 καὶ παραδόξως ἐν τοῖς βασιλείοις ἰδούσας τὸν τε
 Ἰάσονα καὶ τοὺς ἀριστεῖς, περιαλαγεῖς ἐπὶ τῇ συμ- 296
 φορᾷ γενέσθαι· οὔτε γὰρ ἀμύνασθαι τὴν Μήδειαν

6 ἐπαγγελίας] πράξεως CF 11 τὴν om. D
 19 νομίσαντας] νοήσαντας f. 23 καταντήσαι καίom. II.

εἶχον ἐξουσίαν οὔτε τὸ πραχθὲν αὐταῖς μύσος δι'
 ἀπάτην διορθώσασθαι. διόπερ ταύτας μὲν δομῆσαι 5
 λέγεται στερίσκειν αὐτάς τοῦ ζῆν, τὸν δ' Ἰάσονα
 κατελεήσαντα τὰ πάθη παρακατασχεῖν αὐτάς, καὶ
 5 θαρρεῖν παρακαλέσαντα δεικνύειν ὡς ἐκ κακίας μὲν
 οὐδὲν ἡμαρτον, ἀκουσίως δὲ δι' ἀπάτην ἠτύχησαν.
 καθόλου δὲ πᾶσι τοῖς συγγενέσιν ἐπαγγειλάμενον 53
 ἐπεικῶς καὶ μεγαλοψύχως προσενεχθήσεσθαι, συν-
 αραγεῖν εἰς ἐκκλησίαν τὰ πλήθη. ἀπολογησάμενον
 10 δὲ περὶ τῶν πεπραγμένων, καὶ διδάξαντα διότι τοὺς
 προαδικήσαντας ἡμύνατο, τιμωρίαν ἐλάττονα λαβῶν
 ὧν αὐτὸς πέπονθεν, Ἀκάστῳ μὲν τῷ Πελίου τὴν
 πατρῴαν βασιλείαν παραδοῦναι, τῶν δὲ τοῦ βασι-
 15 λέως θυγατέρων ἀξιῶσαι αὐτὸν φροντίδα ποιήσα-
 σθαι. καὶ πέρας συντελέσαι τὴν ὑπόσχεσιν αὐτόν 2
 φασὶ μετὰ τινα χρόνον συνοικίσαντα πάσας τοῖς
 ἐπιφανεστάτοις. Ἄλκηστιν μὲν γὰρ τὴν πρεσβυτάτην
 ἐκδοῦναι πρὸς γάμον Ἀδμήτῳ τῷ Φέρητος Θετταλῷ,
 Ἀμφινόμην δὲ Ἀνδραίμονι Λεοντέως ἀδελφῷ, Εὐ-
 20 ἀδνην δὲ Κάνη τῷ Κεφάλου, Φωκέων τότε βασι-
 λεύοντι. ταῦτα μὲν αὐτὸν ὕστερον πράξει, τότε
 δὲ μετὰ τῶν ἀριστέων εἰς Ἴσθμὸν τὸν ἐν Πελοπον-
 νήσῳ πλεύσαντα θυσίαν ἐπιτελέσαι τῷ Ποσειδῶνι
 καὶ καθιερωῶσαι τὴν Ἀργῶ τῷ θεῷ. ἀποδοχῆς δὲ 3
 25 μεγάλης τυγχάνοντα παρὰ τῷ βασιλεῖ τῶν Κοριν-

1 ἔχειν II 8 μεγαλοπρεπῶς II 10 δείξαντα D
 11 τιμωρίαν] διατιμωρίαν D 12 ἐνάστῳ DF (c. 55, 2)
 14 ἀξιῶσαι αὐτόν D, ἀξίως ἑαυτόν II 20 Κάνη τῷ] καὶ
 νιτῶ D, καπατώνει CEG² Φωκέων] Φυλακέων AB 21 ὕστε-
 ρον αὐτόν vulg. 22 ἐν] ἐπὶ D.

θείων Κρέοντι μετασχεῖν τῆς πολιτείας καὶ τὸν λοι-
 πὸν χρόνον ἐν τῇ Κορίνθῳ κατοικήσαι.
 4 Μελλόντων δὲ τῶν Ἀργοναυτῶν εἰς τὰς πατρί-
 δας διαχωρίζεσθαι, φασὶ τὸν Ἡρακλέα συμβουλευ-
 σαι τοῖς ἀριστεῦσι πρὸς τὰ παραδόξα τῆς τύχης 5
 ἀλλήλοις ὄρκους δοῦναι συμμαχήσειν, ἐάν τις βοη-
 θείας προσδεηθῇ· ἐκλέξασθαι δὲ καὶ τῆς Ἑλλάδος
 τὸν ἐπιφανέστατον τόπον εἰς ἀγῶνων θέσειν καὶ
 πανήγυριν κοινήν, καὶ καθιερωῖν τὸν ἀγῶνα τῷ
 5 μεγίστῳ τῶν θεῶν Διὶ Ὀλυμπίῳ. συνομοσάντων δὲ 10
 τῶν ἀριστεῶν περὶ τῆς συμμαχίας, καὶ τὴν διάταξιν
 τῶν ἀγῶνων ἐπιτρεψάντων Ἡρακλεῖ, φασὶ τοῦτον
 [τὸν] τόπον προκοῖναι πρὸς τὴν πανήγυριν τῆς τῶν
 Ἡλείων χώρας τὸν παρὰ τὸν Ἀλφειόν. διὸ καὶ τὴν
 παραποταμίαν καθιερώσαντα τῷ μεγίστῳ τῶν θεῶν, 15
 Ὀλυμπίῳ ἀπ' ἐκείνου προσαγορευῆσαι. ὑποστησά- 297
 μενον δ' ἵππικὸν ἀγῶνα καὶ γυμνικόν, τὰ τε περὶ
 τῶν ἄθλων διατάξαι καὶ θεωροὺς ἀποστεῖλαι τοῖς
 ταῖς πόλεσι προερούοντας τὴν θέαν τῶν ἀγῶνων.
 6 διὰ δὲ τὴν παρὰ τοῖς Ἀργοναύταις γενομένην ἀπο- 20
 δοχὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν στρατείαν οὐ μετρίως δοξα-
 σθέντος, προσγενέσθαι τὴν ἐκ τῆς Ὀλυμπικῆς
 πανηγύρεως δόξαν, ὥστε πάντων τῶν Ἑλλήνων
 ἐπιφανέστατον ὑπάρχειν καὶ παρὰ ταῖς πλείσταις
 πόλεσι γνωσθέντα πολλοὺς ἔχειν ἐπιθυμητὰς τῆς 25
 φιλίας, οὓς προθύμους εἶναι μετασχεῖν παντὸς κιν-
 7 δύνου. ταχὺ δ' ἐπ' ἀνδρεία καὶ στρατηγίᾳ θαυ-
 μασθέντα στρατόπεδόν τε κρᾶτιστον συστήσασθαι

13 τὸν del. Hertlein τῶν om. D 23 τῶν om. D
 24 ὑπάρξει II 26 μετέχειν II.

καὶ πᾶσαν ἐπελθεῖν τὴν οἰκουμένην ἐδωρετοῦντα
τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων· ἀνθ' ὧν τυχεῖν αὐτὸν
συμφωνουμένης ἀθανασίας. τοὺς δὲ ποιητὰς διὰ
τὴν συνήθη τερατολογίαν μυθολογῆσαι μόνον τὸν
5 Ἡρακλέα καὶ γυμνὸν ὄπλων τελέσαι τοὺς τεθρυλη-
μένους ἄθλους.

Ἄλλὰ περὶ μὲν τοῦ θεοῦ τούτου τὰ μυθολο- 54
γούμενα πάντα διήλθομεν, νυνὶ δὲ προσθετέον ἡμῖν
καὶ ὑπὲρ Ἰάσονος τὸν ὑπολειπόμενον λόγον. φασὶ
10 γὰρ αὐτὸν ἐν Κορίνθῳ κατοικοῦντα καὶ συμβιώσαντα
δεκαετῆ χρόνον Μηδεῖα γεννήσαι παῖδας ἐξ αὐτῆς,
τοὺς μὲν πρεσβυτάτους δύο διδύμους Θετταλὸν τε
καὶ Ἀλκιμένην, τὸν δὲ τρίτον πολὺ νεώτερον τού-
των Τίσανδρον. τοῦτον μὲν οὖν τὸν χρόνον ἴστο- 2
15 ροῦσιν ἀποδοχῆς ἀξιοθῆναι τὴν Μήδειαν ὑπὸ τοῦ
ἀνδρὸς διὰ τὸ μὴ μόνον κάλλει διαφέρειν αὐτήν,
ἀλλὰ καὶ σωφροσύνη καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς κεκο-
σμησθαι· μετὰ δὲ ταῦτα αἰεὶ μᾶλλον τοῦ χρόνου
τὴν φυσικὴν εὐπρέπειαν ἀφαιρουμένου, λέγεται τὸν
20 Ἰάσονα Γλαύκης ἐρασθέντα τῆς Κρέοντος θυγατρὸς
μνηστεύσαι τὴν παρθένον. συγκатаθεμένου δὲ τοῦ 3
πατρὸς καὶ τάξαντος ἡμέραν τοῖς γάμοις, τὸ μὲν
πρῶτον ἐπιβαλέσθαι φασὶν αὐτὸν πείθειν τὴν Μή-
δειαν ἐκουσίως παραχωρῆσαι τῆς συμβιώσεως· βού-
25 λεσθαι γὰρ αὐτὸν γαμεῖν οὐκ ἀποδοκιμάσαντα τὴν
πρὸς αὐτὴν ὁμιλίαν, ἀλλὰ τοῖς τέκνοις σπεύδοντα

9 καὶ om. vulg. ἀπολειπόμενον II 21 μνηστεύσα-
σθαι D 25 αὐτὸν scripsi, αὐτήν codices, ἄλλην Dindorf;
an Γλαύκην mavis? ἀποδοκιμάζοντα II 26 ἀλλὰ Dind.,
ἀλλὰ καὶ cod.

4 συγγενῆ τὸν τοῦ βασιλέως οἶκον ποιῆσαι. ἀγανα-
 κτούσης δὲ τῆς γυναικὸς καὶ θεοδὸς μαρτυρομένης
 τοὺς ἐπόπτας γενομένους τῶν ὄρκων, φασὶ τὸν 298
 Ἰάσονα καταφρονήσαντα τῶν ὄρκων γῆμαι τὴν τοῦ
 5 βασιλέως θυγατέρα. τὴν δὲ Μήδειαν ἐξελαυνομένην 5
 ἐκ τῆς πόλεως, καὶ μίαν ἡμέραν παρὰ τοῦ Κρέοντος
 λαβοῦσαν εἰς τὴν τῆς φυγῆς παρασκευήν, εἰς μὲν
 τὰ βασίλεια νυκτὸς εἰσελθεῖν ἀλλοιώσασαν τοῖς
 φαρμάκοις τὴν αὐτῆς ὕψιν, καὶ τὴν οἰκίαν ὑφάψαι,
 ῥίξιόν τι προσθεῖσαν, εὐρημένον μὲν ὑπὸ Κίρκης 10
 τῆς ἀδελφῆς, δύναμιν δ' ἔχον, ἐπ' αὐτὴν ἐξαφθῆ, δυσ-
 κατάσβεστον. ἄφνω δὲ φλεγομένων τῶν βασιλείων,
 τὸν μὲν Ἰάσονα ταχέως ἐκπηδήσαι, τὴν δὲ Γλαύκην
 καὶ τὸν Κρέοντα τοῦ πυρὸς περικαταλαβόντος δια-
 6 φθαρῆναι. τινὲς δὲ τῶν συγγραφέων φασὶ τοὺς μὲν 15
 υἱοὺς τῆς Μηδείας δῶρα κομίσαι τῇ νύμφῃ φαρμά-
 κοις κεχρισμένα, τὴν δὲ Γλαύκην δεξαμένην καὶ τῷ
 σώματι περιθεμένην αὐτὴν τε συμφορᾷ περιπεσεῖν
 καὶ τὸν πατέρα βοηθοῦντα καὶ τοῦ σώματος ἀψά-
 7 μενον τελευτήσαι. τὴν δὲ Μήδειαν ἐπιτυχοῦσαν 20
 τοῖς πρώτοις ἐγγειρήμασιν οὐκ ἀποστῆναι τῆς Ἰάσο-
 νος τιμωρίας. ἐπὶ τοσοῦτο γὰρ προελθεῖν αὐτὴν
 ὀργῆς ἕμα καὶ ζηλοτυπίας, ἔτι δ' ὀμότητος, ὥστ'
 ἐπεὶ διέφυγε τὸν μετὰ τῆς νύμφης κίνδυνον, τῇ
 σφαγῇ τῶν κοινῶν τέκνων ἐμβαλεῖν αὐτὸν εἰς τὰς 25
 μεγίστας συμφορὰς· πλὴν γὰρ ἐνδὸς τοῦ διαφυγόντος
 τοὺς ἄλλους υἱοὺς ἀποσφάξαι [καὶ τὰ σώματα τοῦ-

1 τοῦ om. vulg. 4 τῶν ὄρκων om. vulg. 6 παρὰ]
 ἀπὸ II 20 ἀποτυχοῦσαν Dind. 24 ἐξέφυγε II 27 καὶ
 τὰ — θάψαι delevi (c. 55, 1).

των ἐν τῷ τῆς Ἥρας τεμένει θάψαι] καὶ μετὰ τῶν πιστοτάτων θεραπευνίδων ἔτι νυκτὸς μέσης φρυγεῖν ἐκ τῆς Κορίνθου, καὶ διεκπεσεῖν εἰς Θήβας πρὸς Ἡρακλέα· τοῦτον γὰρ μεσίτην γεγονότα τῶν ὁμολο-
 5 ριῶν ἐν Κόλχοις ἐπηγγέλλθαι βοηθήσειν αὐτῇ παρα-
 σπουδουμένη. ἐν τοσοῦτῳ δὲ τὸν μὲν Ἰάσονα στερη- 55
 θέντα τέκνων καὶ γυναικὸς δόξαι πᾶσι δίκαια πεπονθένα· διὸ καὶ μὴ δυνάμενον ἐνεργεῖν τὸ μέ-
 γεθος τῆς συμφορᾶς ἐκ τοῦ ζῆν ἑαυτὸν μεταστῆσαι.
 10 τοὺς δὲ Κορινθίους ἐκπεπλήχθαι μὲν τὴν δεινότητα
 τῆς περιπετείας, μάλιστα δ' ἀπορεῖν περὶ τῆς ταφῆς
 τῶν παιδῶν. διόπερ ἀποστειλάντων αὐτῶν Πυθώδε
 τοὺς ἐπερωτήσοντας τὸν θεὸν ὅπως χρηστέον ἐστὶ
 τοῖς σώμασι τῶν παιδῶν, προστάξει τὴν Πυθίαν
 15 ἐν τῷ τεμένει τῆς Ἥρας αὐτοὺς θάψαι καὶ τιμῶν
 ἥρωικῶν αὐτοὺς ἀξιοῦν. ποιησάντων δὲ τῶν Κοριν- 2
 θίων τὸ προσταχθέν, φασὶ Θετταλὸν μὲν τὸν δια-
 φρυγόντα τὸν ἀπὸ τῆς μητρὸς φόνου ἐν Κορίνθῳ
 299 τραφέντα μετὰ ταῦτα ἐπανελθεῖν εἰς Ἰωλκόν, οὖσαν
 20 Ἰάσονος πατρίδα· ἐν ἧ καταλαβόντα προσφάτως
 Ἄκαστον τὸν Πελίου τετελευτηκότα παραλαβεῖν κατὰ
 γένος προσήκουσαν τὴν βασιλείαν, καὶ τοὺς ὑφ'
 ἑαυτὸν τεταγμένους ἀφ' ἑαυτοῦ προσαγορευῆσαι Θετ-
 30 ταλοὺς. οὐκ ἀγνοῶ δὲ διότι περὶ τῆς τῶν Θετταλῶν 3
 25 προσηγορίας οὐ ταύτην μόνην τὴν ἱστορίαν, ἀλλὰ
 καὶ διαφάνους ἐτέρας παραδεδοσθαι συμβέβηκε,
 περὶ ὧν ἐν οἰκειότεροις μνησθησόμεθα καιροῖς. τὴν 4

2 νυκτὸς μέσης] πολλῆς νυκτὸς οὔσης CF 13 ὅπως]
 πῶς Π ἔστι om. CF 21 αἰκαστον D 22 τὴν om. D;
 f. ante κατὰ ponendum 26 παραγενέσθαι D.

δ' οὖν Μήδειαν ἐν Θήβαις φασὶ καταλαβοῦσαν Ἡρακλέα μανικῶ πάθει συνεχόμενον καὶ τοὺς υἱοὺς ἀπεκταγνότες, φαρμάκοις αὐτὸν ἰάσασθαι. τοῦ δ' Εὐρυσθέως ἐπικειμένου τοῖς προστάγμασιν, ἀπογνοῦσαν τὴν κατὰ τὸ παρὸν ἐκ τούτου βοήθειαν 5 καταφυγεῖν εἰς Ἀθήνας πρὸς Αἰγέα τὸν Πανδίωνος. 5 ἐνταῦθα δ' οἱ μὲν φασὶν αὐτὴν Αἰγεῖ συνοικήσασαν γεννηῆσαι Μῆδον τὸν ὕστερον Μηδίας βασιλεύσαντα, τινὲς δ' ἱστοροῦσιν ὅφ' Ἰππότου τοῦ Κρέοντος ἐξαιτουμένην τυχεῖν κρίσεως καὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπο- 10 λυθῆναι. μετὰ δὲ ταῦτα Θησέως ἐπανελθόντος ἐκ Τροιζήνης εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐγκληθεῖσαν ἐπὶ φαρμακείᾳ φυγεῖν ἐκ τῆς πόλεως· δόντος δ' Αἰγέως τοὺς παραπέμψοντας εἰς ἣν βούλοιτο χώραν, εἰς 7 τὴν Φοινίκην κομισθῆναι. ἐντεῦθεν δ' εἰς τοὺς 15 ἄνω τόπους τῆς Ἀσίας ἀναβᾶσαν συνοικήσαι τινι τῶν ἐπιφανῶν βασιλέων, ἐξ οὗ γεννηῆσαι παῖδα Μῆδον· καὶ τὸν παῖδα μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν διαδεξάμενον τὴν βασιλείαν θανμασθῆναι τε κατὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ τοὺς λαοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ 20 Μήδους ὀνομάσαι.

56 Καθόλου δὲ διὰ τὴν τῶν τραγωδῶν τερατείαν ποικίλη τις [διάθεσις] καὶ διάφορος ἱστορία περὶ Μηδείας ἐξενήνεκται, καὶ τινες χαρίζεσθαι βουλόμενοι τοῖς Ἀθηναίοις φασὶν αὐτὴν ἀναλαβοῦσαν 25 τὸν ἐξ Αἰγέως Μῆδον εἰς Κόλχους διασωθῆναι· κατὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Αἰήτην ἐκ τῆς βασιλείας

3 ἀπεκταγνότες C 10 κρίσεως τυχεῖν vulg. 13 δ' om. vulg. 18 τὸν Bekker, τὸν μὲν cod. 20 λαοὺς] ἄλλους codices 23 διάθεσις om. CF.

ὑπὸ τὰδελφοῦ Πέρσου βιαίως ἐκπεπωκότα τὴν ἀρχὴν
 ἀνακτήσασθαι, Μῆδον τοῦ Μηδείας ἀνελόντος τὸν
 Πέρσην· μετὰ δὲ ταῦτα δυνάμειος ἐγκρατῆ γενό-
 μενον τὸν Μῆδον πολλὴν ἐπελθεῖν τῆς ὑπὲρ τὸν
 5 Πόντον Ἀσίας, καὶ κατασχεῖν τὴν ἀπ' ἐκείνου Μη-
 δίαν προσαγορευθεῖσαν. ἀλλὰ γὰρ τὸ πάσας τὰς 2
 ἀποφάσεις τῶν περὶ τῆς Μηδείας μυθολογησάντων
 300 ἀναγράφειν οὐκ ἀναγκαῖον ἅμα καὶ μακρὸν εἶναι
 κρίνοντες τὰ καταλειπόμενα τῆς περὶ τῶν Ἀργοναυ-
 10 τῶν ἱστορίας προσθήσομεν. οὐκ ὀλίγοι γὰρ τῶν τε 3
 ἀρχαίων συγγραφέων καὶ τῶν μεταγενεστέρων, ὧν
 ἔστι καὶ Τίμαιος, φασὶ τοὺς Ἀργοναύτας μετὰ τὴν
 τοῦ δέρου ἀρπαγὴν πυθνομένους ὑπ' Αἰήτου προ-
 κατειληφθαι ναυσὶ τὸ στόμα τοῦ Πόντου, πρᾶξι
 15 ἐπιτελέσασθαι παράδοξον καὶ μνήμης ἀξίαν. ἀνα-
 πλεύσαντας γὰρ αὐτοὺς διὰ τοῦ Τανάιδος ποταμοῦ
 ἐπὶ τὰς πηγὰς, καὶ κατὰ τόπον τινὰ τὴν ναῦν διελ-
 κύσαντας, καθ' ἑτέρου πάλιν ποταμοῦ τὴν φύσιν
 ἔχοντος εἰς τὸν ὠκεανὸν καταπλεῦσαι πρὸς τὴν
 20 θάλατταν, ἀπὸ δὲ τῶν ἄρκτων ἐπὶ τὴν δύσιν κοι-
 σθῆναι τὴν γῆν ἔχοντας ἐξ εὐωνύμων, καὶ πλησίον
 γινομένους Γαδείρων εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς θάλατταν
 εἰσπλεῦσαι. ἀποδείξεις δὲ τούτων φέρουσι, δεικνύ- 4
 ντες τοὺς παρὰ τὸν ὠκεανὸν κατοικοῦντας Κελτοὺς
 25 σεβομένους μάλιστα τῶν θεῶν τοὺς Διοσκόρους·
 παραδόσιμον γὰρ αὐτοὺς ἔχειν ἐκ παλαιῶν χρόνων
 τὴν τούτων τῶν θεῶν παρουσίαν ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ

6 προσαγ. Μηδίαν vulg. 8 ἅμα] ἀλλὰ CF εἶναι]
 ἢ add. D 9 περὶ τῆς D 13 δέρουτος II 17 κατὰ om. II
 22 γενομένους vulg. 26 ἔχειν αὐτοὺς vulg.

γεγεννημένην. εἶναι δὲ καὶ τὴν παρὰ τὸν ὠκεανὸν
 χώραν οὐκ ὀλίγας ἔχουσαν προσηγορίας ἀπὸ τε τῶν
 5 Ἀργοναυτῶν καὶ τῶν Διοσκόρων. παραπλησίως δὲ
 καὶ τὴν ἐντὸς Γαδείρων ἡπειρον ἔχειν ἐμφανῆ σημεῖα
 τῆς τούτων ἀνακομιδῆς. περὶ μὲν γὰρ τὴν Τυρρη- 5
 νίαν καταπλεύσαντας αὐτοὺς εἰς νῆσον τὴν ὀνομα-
 ζομένην Αἰθάλειαν τὸν ἐν αὐτῇ λιμένα, κάλλιστον
 ὄντα τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις, Ἀργῶν ἀπὸ τῆς
 νεῶς προσαγορευῆσαι, καὶ μέχρι τῶνδε τῶν χρόνων
 6 διαμένειν αὐτοῦ τὴν προσηγορίαν. παραπλησίως 10
 δὲ τοῖς εἰρημένοις κατὰ μὲν τὴν Τυρρηνίαν ἀπὸ
 σταδίων ὀκτακοσίων τῆς Ῥώμης ὀνομάσαι λιμένα
 Τελαμῶνα, κατὰ δὲ Φορμίας τῆς Ἰταλίας Αἰήτην
 τὸν νῦν Καίτην προσαγορευόμενον. πρὸς δὲ τού-
 τοις ὑπ' ἀνέμων αὐτοὺς ἐκριφέντας εἰς τὰς Σύρταις, 15
 καὶ μαθόντας παρὰ Τρίτωνος τοῦ τότε βασιλεύοντος
 τῆς Λιβύης τὴν ιδιότητα τῆς θαλάττης, καὶ τὸν κίν-
 δυνον ἐκφυγόντας, δωρήσασθαι χαλκοῦν τρίποδα
 τὸν ἀρχαίοις μὲν κεχαραγμένον γράμμασι, μέχρι δὲ
 τῶν νεωτέρων χρόνων διαμείναντα παρὰ τοῖς Εὐ- 20
 7 εσπερίταις. οὐ παραλειπτέον δ' ἡμῖν ἀνεξέλεγκτον
 τὴν ἱστορίαν τῶν ἀποφνημαμένων τοὺς Ἀργοναύτας
 ἀνὰ τὸν Ἴστρον πλεύσαντας μέχρι τῶν πηγῶν κατ-
 ενεχθῆναι διὰ τῆς ἀντιπροσώπου φύσεως πρὸς τὸν
 8 Ἀθριατικὸν κόλπον. τούτους γὰρ ὁ χρόνος ἤλεγε 25
 ὑπολαβόντας τὸν ἐν τῷ Πόντῳ πλείοσι στόμασιν 301
 ἐξερευγόμενον Ἴστρον καὶ τὸν εἰς τὸν Ἀθρίαν ἐκ-

7 Αἰθαλίαν CD   8 τοῖς om. D   14 καίτην D
 20 Εὐεσπερίταις D, ἐν Ἐσπερίταις C, Ἐσπερίταις F (c. 27, 2)
 24 φύσεως G, φύσεως cet.

βάλλουτα τὴν ῥύσειν ἔχειν ἀπὸ τῶν αὐτῶν τόπων.
 Ῥωμαίων γὰρ καταπολεμησάντων τὸ τῶν Ἰστρῶν
 ἔθνος, εὐρέθη τὰς πηγὰς ἔχων ὁ ποταμὸς ἀπὸ τετ-
 ταράκοντα σταδίων τῆς θαλάττης. ἀλλὰ γὰρ τοῖς
 5 συγγραφεῦσιν αἰτίαν τῆς πλάνης φασὶ γενέσθαι τὴν
 ὁμωνυμίαν τῶν ποταμῶν.

Ἡμῖν δ' ἀρκούντως ἐξειργασμένοις τὴν περὶ τῶν
 Ἀργοναυτῶν ἱστορίαν καὶ τὰ ὑφ' Ἡρακλέους πρα- 57
 χθέντα οἰκείον ἂν εἶη κατὰ τὴν γενομένην ἐπαγ-
 10 γελίαν ἀναγράψαι τὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ πράξεις.
 μετὰ τὴν Ἡρακλέους τοίνυν ἀποθέωσιν οἱ παῖδες
 αὐτοῦ κατῴκουν ἐν Τραχίνι παρὰ Κήνκι τῷ βασιλεῖ. 2
 μετὰ δὲ ταῦτα Ἰλλου καὶ τινῶν ἑτέρων ἀνδρωθέν-
 των, Εὐρουσθεὺς φοβηθεὶς μὴ πάντων ἐνηλίκων
 15 γενομένων ἐκπέση τῆς ἐν Μυκῆναις βασιλείας, ἔγνω
 τοὺς Ἡρακλείδας ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος φυγαδεῦσαι.
 διὸ Κήνκι μὲν τῷ βασιλεῖ προηγόρευσε τοὺς τε
 Ἡρακλείδας καὶ τοὺς Λικυμνίου παῖδας ἐκβαλεῖν, 3
 ἔτι δὲ Ἰόλαον καὶ τὸ σύστημα τῶν Ἀρκάδων τῶν
 20 Ἡρακλεῖ συνεστρατευκότων, ἢ ταῦτα μὴ ποιοῦντα
 πόλεμον ἀναδέξασθαι. οἱ δ' Ἡρακλεῖδαι καὶ οἱ μετ'
 αὐτῶν θεωροῦντες αὐτοὺς οὐκ ἀξιωμαχοὺς ὄντας 4
 Εὐρουσθεῖ πολεμεῖν, ἔγνωσαν ἐκουσίως φεύγειν ἐκ
 τῆς Τραχίνος· ἐπιόντες δὲ τῶν ἄλλων πόλεων τὰς
 25 ἀξιολογωτάτας ἐδέοντο δέξασθαι σφᾶς αὐτοὺς συν-
 οίκους. μηδεμιᾶς δὲ τολμῶσης ὑποδέξασθαι, μόνοι
 τῶν ἄλλων Ἀθηναῖοι διὰ τὴν ἔμφυτον παρ' αὐτοῖς

4 τετραρακοσίων Reiske 5 αἰτίαν . . φασὶ om. D 10
 αὐτοῦ om. Π 11 μετὰ] δὲ add. D 25 ἀξιολογωτάτους D
 δέξασθαι] παραδέξασθαι C 27 παρ' om. GE.

ἐπιείκειαν προσεδέξαντο τοὺς Ἡρακλείδας· κατῴκισαν
 δὲ αὐτοὺς μετὰ τῶν συμφυγόντων εἰς Τρικόνουθον
 πόλιν, ἣτις ἐστὶ μία τῆς ὀνομαζομένης τετραπόλεως.
 5 μετὰ δὲ τινα χρόνον ἀπάντων τῶν Ἡρακλέους παί-
 δων ἠνδρωμένων, καὶ φρονήματος ἐμφυομένου τοῖς 5
 νεανίσκοις διὰ τὴν ἀφ' Ἡρακλέους δόξαν, ὑφορώ-
 μενος αὐτῶν τὴν ἀΐξιν Εὐρυσθέης ἐστράτευσεν
 6 ἐπ' αὐτοὺς μετὰ πολλῆς δυνάμεως. οἱ δ' Ἡρακλεῖ-
 δαι, βοηθούντων αὐτοῖς τῶν Ἀθηναίων, προστησά-
 μενοι τὸν Ἡρακλέους ἀδελφιδοῦν Ἰόλαον, καὶ τούτῳ 10
 τε καὶ Θησεῖ καὶ Ἰλλῶ τὴν στρατηγίαν παραδόντες,
 ἐνίκησαν παρατάξει τὸν Εὐρυσθέα. κατὰ δὲ τὴν
 μάχην πλεῖστοι μὲν τῶν μετ' Εὐρυσθέως κατεκόπη-
 σαν, αὐτὸς δ' ὁ Εὐρυσθέης, τοῦ ἄρματος κατὰ τὴν 302
 φυγὴν συντριβέντος, ὑπὸ Ἰλλου τοῦ Ἡρακλέους 15
 ἀνῆρέθη· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Εὐρυσθέως
 58 πάντες κατὰ τὴν μάχην ἐτελεύτησαν. μετὰ δὲ ταῦτα
 οἱ μὲν Ἡρακλεῖδαι πάντες περιβοήτῳ μάχῃ νενικη-
 κότες τὸν Εὐρυσθέα, καὶ διὰ τὴν εὐημερίαν συμ-
 μάχων εὐπορήσαντες, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὴν Πέλο- 20
 2 πόνησον Ἰλλου στρατηγοῦντος. Ἄτρεις δὲ μετὰ
 τὴν Εὐρυσθέως τελευτὴν καταλαβόμενος τὴν ἐν
 Μυκήναις βασιλείαν, καὶ προσλαβόμενος συμμάχους
 Τεγεάτας καὶ τινὰς ἄλλους, ἀπήντησε τοῖς Ἡρακλεῖ-
 3 δαις. κατὰ δὲ τὸν Ἴσθμὸν τῶν στρατοπέδων ἀθροί- 25
 σθέντων, Ἰλλος μὲν ὁ Ἡρακλέους εἰς μονομαχίαν
 προεκαλέσατο τῶν πολεμίων τὸν βουλόμενον, ὁμο-
 λογίας θέμενος τοιαύτας, εἰ μὲν Ἰλλος νικήσει τὸν

2 Τρικόνουθον D, Τρικόνουθον CF 3 πόλιν om. CF
 11 τε om. D 14 ὁ om. vulg. 28 νικήσει codices.

ἀντιπαθθέντα, παραλαβεῖν Ἡρακλείδας τὴν Εὐρου-
 σθέως βασιλείαν, εἰ δ' ἄλλος λειφθείη, μὴ κατιέναι
 τοὺς Ἡρακλείδας εἰς Πελοπόννησον ἐντὸς ἐτῶν
 πεντήκοντα. καταβάντος δ' εἰς τὴν πρόκλησιν Ἐχέ- 4
 5 μου τοῦ βασιλέως τῶν Τεγεατῶν, καὶ τῆς μονο-
 μαχίας γενομένης, ὁ μὲν ἄλλος ἀνηρέθη, οἱ δ'
 Ἡρακλείδαι κατὰ τὰς ὁμολογίας ἀπέστησαν τῆς
 καθόδου καὶ τὴν εἰς Τρικόρουθον ἐπάνοδον ἐποίη-
 σαντο. μετὰ δέ τινες χρόνους Λικύμνιος μὲν μετὰ 5
 10 τῶν παίδων καὶ Τληπόλεμου τοῦ Ἡρακλέους, ἕκου-
 σίως τῶν Ἀργείων αὐτοὺς προσδεξαμένων, ἐν Ἀργεῖ
 κατώκησαν, οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἐν Τρικόρουθῳ [κατ-
 ώκησαν]· ὡς δ' ὁ πεντηκονταετῆς χρόνος διήλθε,
 κατήλθον εἰς Πελοπόννησον· ὧν τὰς πράξεις ἀνα-
 15 γράφομεν, ὅταν εἰς ἐκείνους τοὺς χρόνους παρα-
 γενηθῶμεν. Ἀλκμήνη δ' εἰς Θήβας κατανήσασα, 6
 καὶ μετὰ ταῦτ' ἔφαντος γενομένη, τιμῶν ἰσοθέων
 ἔτυχε παρὰ τοῖς Θηβαίοις. τοὺς δ' ἄλλους Ἡρακλεί-
 20 δας φασὶν ἔλθοντας παρ' Αἰγίμιον τὸν Δώρου τὴν
 πατρίαν τῆς χώρας παρακαταθήκην ἀπαιτήσαντας
 μετὰ Δωριέων κατοικῆσαι. Τληπόλεμον δὲ τὸν τ
 Ἡρακλέους ἐν Ἀργεῖ κατοικοῦντα λέγουσιν ἀνελεῖν
 Λικύμνιον τὸν Ἡλεκτρώωνος ἐρίσαντα περὶ τινῶν,
 διὰ δὲ τὸν φόνον τοῦτον ἐξ Ἀργους φυγόντα εἰς
 25 Ῥόδον μετοικῆσαι· τὴν δὲ νῆσον ταύτην τότε κατ-
 ώκουν Ἕλληνες οἱ ὑπὸ Τριόπα τοῦ Φόρβαντος κατ-
 οικισθέντες. τὸν δ' οὖν Τληπόλεμον κοινῇ μετὰ 8

8 Τρικόρουθον CDF 12 Τρικόρουθῳ CDF κατ-
 ώκησαν delevi, κατοικῆσαντες II 13 δ' om. vulg. 25 με-
 τοικῆσαι Hertlein, κατοικῆσαι libri.

τῶν ἐγγωρίων τριμερῆ ποιῆσαι τὴν Ῥόδον, καὶ τρεῖς ἐν αὐτῇ καταστῆσαι πόλεις, Αἶνδον, Ἰήλυσον, Κά- 303
μειρον· βασιλεῦσαι δ' αὐτὸν πάντων τῶν Ῥοδίων
διὰ τὴν τοῦ πατρὸς Ἡρακλέους δόξαν, καὶ κατὰ
τοὺς ὕστερον χρόνους μετ' Ἀγαμέμνονος ἐπὶ τὴν 5
Τροίαν στρατεῦσαι.

59 Ἐπεὶ δὲ περὶ Ἡρακλέους καὶ τῶν ἀπογόνων
αὐτοῦ διήλθομεν, οἰκίον ἂν εἴη περὶ Θησέως εἰπεῖν
διὰ τὸ τοῦτον ζηλωτὴν γενέσθαι τῶν Ἡρακλέους
ἄθλων. Θησεὺς τοίνυν γενοῦς Αἰθρας τῆς Πιτ- 10
θέως καὶ Ποσειδῶνος, τραφεὶς ἐν Τροίξῃνι παρὰ
Πιτθεῖ τῷ μητροπάτορι, καὶ τὰ μυθολογούμενα
σύμβολα ἀνηρημένος τὰ ὑπὸ Αἰγέως ὑπὸ τιμὴ πέτρα
τεθειμένα, κατήνησεν εἰς τὰς Ἀθήνας. διεξιὼν δ',
ὡς φασι, τὴν παραθαλάττιον, καὶ ζηλωτὴς ὦν τῆς 15
Ἡρακλέους ἀρετῆς, ἐπεβάλετο τελεῖν ἄθλους περι-
2 ἔχοντας ἀποδοχὴν τε καὶ δόξαν. πρῶτον μὲν οὖν
ἀνεῖλε τὸν ὀνομαζόμενον Κορυνήτην, χρώμενον τῇ
προσαγορευομένῃ κορύνῃ, ὅπερ ἦν ὄπλον ἀμυντή-
ριον, καὶ τοὺς παριόντας ἀποκτείνοντα, δεύτερον 20
3 δὲ τὸν ἐν Ἴσθμῷ κατοικοῦντα Σίνιν. οὗτος γὰρ
δύο πίτυς κάμπτων, καὶ πρὸς ἑκατέραν τὸν ἕνα
βραχίονα προσδεσμέων, ἄφνω τὰς πίτυς ἠφίει·
διόπερ τῶν σωματῶν διὰ τὴν βίαν ἀποσπασμένων
συνέβαινε τοὺς ἀτυχοῦντας μετὰ μεγάλης τιμωρίας 25
4 τελευτᾶν. τρίτον δὲ τὴν ἐν Κρομμυῶνι ὑπάρχουσαν
ἦν ἀγρίαν, διαφέρουσαν ἀλκῇ τε καὶ μεγέθει καὶ

2 ἡλυσάν D κάμιρον codices 3 βασιλεύειν D
13 τινι] τῇ D 21 σίνιν DF 23 ἀφίει D 25 ταλαι-
πωρίας conicio 27 ἦν ὑπάρχουσαν ἀγρίαν καὶ διαφ. D.

πολλοὺς ἀνθρώπους ἀναιροῦσαν, ἀπέκτεινεν. ἐκόλασε
 δὲ καὶ Σκείρωνα τὸν οἰκοῦντα τῆς Μεγαρίδος τὰς
 ὀνομαζομένας ἀπ' ἐκείνου Σκειρωνίδας πέτρας· οὗτος
 γὰρ εἰώθει τοὺς παριόντας ἀναγκάζειν ἀπονίπτειν
 5 ἑαυτὸν ἐπὶ τινος ἀποκρήμνου τόπου, λακτίσματι δ'
 ἄφνω τύπτων περιεκύλιε κατὰ τῶν κρημνῶν εἰς
 θάλατταν κατὰ τὴν ὀνομαζομένην Χελώνην. ἀνεῖλε 5
 δὲ καὶ περὶ τὴν Ἐλευσίνα Κερκύνον τὸν διαπα-
 λαίοντα τοῖς παριοῦσι καὶ τὸν ἠττηθέντα διαφθεί-
 10 ροντα. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν ὀνομαζόμενον Προκρού-
 στην ἀπέκτεινε, τὸν οἰκοῦντα ἐν τῷ λεγομένῳ
 Κορυνθαλλῷ τῆς Ἀττικῆς· οὗτος δὲ τοὺς παριόντας
 ὁδοιπόρους ἠνάγκαζεν ἐπὶ τινος κλίνης ἀναπίπτειν,
 καὶ τῶν μὲν μακροτέρων τὰ ὑπερέχοντα μέρη τοῦ
 15 σώματος ἀπέκοπτε, τῶν δ' ἐλαττόνων τοὺς πόδας
 προέκρουεν, ἀφ' οὔπερ Προκρούστης ὀνομάσθη.
 κατορθώσας δὲ τὰ προειρημένα κατήγησεν εἰς τὰς 6
 30 Ἀθήνας, καὶ τὸν Αἰγέα διὰ τῶν συμβόλων ἀνεγνώ-
 ρισε. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν ἐν Μαραθῶνι ταῦρον, ὃν
 20 Ἡρακλῆς τελῶν ἄθλον ἐκ Κρήτης ἀπήγαγεν εἰς
 Πελοπόννησον, συμπλακεῖς καὶ κρατήσας τοῦ ζῴου
 ἀπήγαγεν εἰς τὰς Ἀθήνας· τοῦτον δ' Αἰγέως παρα-
 λαβὼν ἔθυσεν Ἀπόλλωνι.

Λεῖπεται δ' ἡμῖν εἰπεῖν περὶ Μινωταύρου τοῦ 60
 25 ἀναιρεθέντος ὑπὸ Θησέως, ἵνα συντελέσωμεν τὰς
 τοῦ Θησέως πράξεις. ἀναγκαῖον δ' ἐστὶ προσανα-

3 ἀπ' ἐκείνου om. CF σκίρωνίδας II, σκίρωνίτι-
 δας D 4 γὰρ] δ' II 14 προέχοντα II 16 οὔπερ]
 οὐ conicio 22 κατήγαγεν II 25 ἵνα . . . πράξεις
 om. II

δραμόντας τοῖς χρόνοις τὰ συμπεπλεγμένα τούτοις
 διελεῖν, ἵνα σαφῆς ἢ σύμπασα γένηται διήγησις.
 2 Τέταμος ὁ Δώρου τοῦ Ἑλληνοσ τοῦ Δευκα-
 λίωνοσ εἰσ Κρήτην πλεύσασ μετὰ Αἰολέων καὶ
 Πελασγῶν ἐβασίλευσε τῆσ νήσου, γήμασ δὲ τὴν 5
 Κρηθέωσ θυγατέρα ἐγέννησεν Ἀστέριον. οὗ βασι-
 λεύοντοσ ἐν Κρήτη Ζεὺσ, ὡσ φασι, Εὐρώπην ἀρ-
 πάσασ ἐν Φοινίκησ καὶ διακομίσασ εἰσ Κρήτην ἐπὶ
 ταύρου, μίγαισ τρεῖσ υἱοὺσ ἐγέννησε, Μίνω καὶ
 3 Ῥαδάμανθυ καὶ Σαρπηδόνα. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν 10
 Εὐρώπην Ἀστέριοσ ὁ βασιλεὺσ τῆσ Κρήτησ ἐγήμεν·
 ἄπαισ δ' ἂν τοὺσ τοῦ Διοσ παῖδασ υἱοποισάμενοσ
 διαδόχοσ τῆσ βασιλείασ ἀπέλιπε. τούτων δὲ Ῥαδά-
 μανθυσ μὲν τοῖσ Κρησὶν ἐνομοθέτησε, Μίνωσ δὲ
 διαδεξάμενοσ τὴν βασιλείαν καὶ γήμασ Ἰτώνην τὴν 15
 Λυκτίου Λύκαστοσ ἐγέννησεν, ὃσ διαδεξάμενοσ τὴν
 ἀρχὴν καὶ γήμασ Ἰθὴν τὴν Κορύβαντοσ ἐγέννησε
 Μίνωα τὸν δεύτεροσ, ὃν τινεσ Διοσ υἱὸν ἀναγρά-
 φουσι. οὗτοσ πρῶτοσ Ἑλλήνων ναυτικὴν δύναμιν
 4 ἀξιόλογοσ συστησάμενοσ ἐθαλαττοκράτησε. γήμασ 20
 δὲ Πασιφάην τὴν Ἥλιοσ καὶ Κρήτησ ἐγέννησε Δευ-
 καλίωνα καὶ Κατρεία καὶ Ἀνδρόγεωσ καὶ Ἀριάδην,
 καὶ ἕτερα τέκνα ἔσχε πλείονα νόθα. τῶν δὲ Μίνωσ
 υἱῶν Ἀνδρόγεωσ μὲν εἰσ τὰσ Ἀθήνασ κατήνησε
 Παναθηναίων συντελουμένων, Αἰγέωσ βασιλεύοντοσ, 25
 ἐν δὲ τοῖσ ἀγῶσι νικήσασ τοὺσ ἀθλητὰσ ἄπαντασ
 5 συνήθησ ἐγένετο τοῖσ Πάλλαντοσ παισὶν. ἐνταῦθ'
 ὁ μὲν Αἰγέωσ ὑποπτεύσασ τὴν Ἀνδρόγεω φίλιαν,

2 γένηται ante σαφῆσ F   3 Τεῦταμοσ F   7 ἐν] ἐν
 τῇ F   23 νόθα om. II.

μήποθ' ὁ Μίνως βοηθήσας τοῖς υἱοῖς τοῦ Πάλλαν-
 τος ἀφέληται τὴν ἀρχήν, ἐπεβούλευσε τῷ Ἀνδρόγεω.
 βαδίζοντος οὖν αὐτοῦ εἰς τὰς Θήβας ἐπὶ τινα θεω-
 ρίαν, ἐδολοφόνησεν αὐτὸν διὰ τινων ἐργωρίων περὶ
 5 Οἰνόην τῆς Ἀττικῆς. Μίνως δὲ πυθόμενος τὴν 61
 κατὰ τὸν υἱὸν συμφορὰν, ἦκεν εἰς τὰς Ἀθήνας
 δίκας αἰτῶν τοῦ Ἀνδρόγεω φόνου. οὐδενὸς δ' αὐτῷ
 προσέχοντος, πρὸς μὲν Ἀθηναίους πόλεμον συνε-
 στήσατο, ἀρὰς δὲ ἐποίησατο τῷ Διὶ γενέσθαι κατὰ
 10 τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων ἀρχμὸν καὶ λιμὸν. ταχὺ
 δὲ περὶ τὴν Ἀττικὴν καὶ τὴν Ἑλλάδα γενομένων
 305 ἀρχμῶν καὶ φθαρέντων τῶν καρπῶν, συνελθόντες
 οἱ τῶν πόλεων ἡγεμόνες ἐπρωώτησαν τὸν θεὸν πῶς
 ἂν δύναιτο τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆναι. ὁ δ' ἔχρησεν
 15 ἐλθεῖν αὐτοὺς πρὸς Αἰακὸν τὸν Διὸς καὶ Αἰγίνης
 τῆς Ἀσωποῦ θυγατρὸς, καὶ κελεύειν ὑπὲρ αὐτῶν
 εὐχὰς ποιήσασθαι. ὧν πραξάντων τὸ προσταχθέν, 2
 ὁ μὲν Αἰακὸς ἐπετέλεσε τὰς εὐχὰς, καὶ ὁ ἀρχμὸς
 παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν ἐπαύσατο, παρὰ δὲ
 20 τοῖς Ἀθηναίοις μόνοις διέμεινεν· οὗ δὲ χάριν
 ἠναγκάσθησαν οἱ Ἀθηναῖοι τὸν θεὸν ἐπερωτήσαι
 περὶ τῆς τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆς. εἶθ' ὁ μὲν θεὸς
 ἔχρησεν, ἐὰν τοῦ Ἀνδρόγεω φόνου τῷ Μίνω δίκας
 δῶσιν ἅς ἂν ἐκεῖνος δικάσῃ· ὑπακουσάντων δὲ τῷ 3
 25 θεῷ τῶν Ἀθηναίων, προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Μίνως
 διδόναι κόρους ἑπτὰ καὶ τὰς ἴσας κόρας δι' ἑτῶν
 ἑννέα βορὰν τῷ Μινωταύρω ὅσον ἂν χρόνον ζῆ τὸ

1 μήπως II 3 βαδίζοντος] καὶ βαδίζοντος D 8 συν-
 εστήσατο πόλεμον vulg. 14 τῶν om. vulg. 20 διέμεινεν D
 27 ἑννέα] ἑπτὰ CF ὅσον] εἰς ὅσον CF.

τέρας. δόντων δ' αὐτῶν, ἀπηλλάγησαν τῶν κακῶν
οἱ κατὰ τὴν Ἀττικὴν, καὶ ὁ Μίνως πολεμῶν ἐπαύ-
σατο τὰς Ἀθήνας. διελθόντων δὲ ἐτῶν ἐννέα πάλιν
ὁ Μίνως ἦλθεν εἰς τὴν Ἀττικὴν μετὰ μεγάλου
στόλου, καὶ τοὺς δις ἑπτὰ κόρους ἀπαιτήσας ἔλαβε. 5
4 μελλόντων δ' ἐκπλεῖν τῶν περὶ τὸν Θησέα, ὁ Αἰγέυς
συνέθετο πρὸς τὸν κυβερνήτην [καὶ προσέταξεν
αὐτῷ], εἴαν μὲν ὁ Θησεὺς νικήσῃ τὸν Μινώταυρον,
καταπλεῖν αὐτοὺς λευκοῖς ἱστίοις, εἴαν δὲ ἀπόλληται,
μέλασι, καθάπερ καὶ πρότερον ποιεῖν εἰώθεισαν. κατα- 10
πλευσάντων δ' αὐτῶν εἰς Κρήτην Ἀριάδνη μὲν ἢ
θυγάτηρ τοῦ Μίνως ἠράσθη τοῦ Θησεῦς εὐπρε-
πεῖα διαφέροντος, Θησεὺς δ' εἰς λόγους ἐλθὼν
αὐτῇ καὶ ταύτην συνεργὸν λαβάν, τὸν τε Μινώ-
ταυρον ἀπέκτεινε καὶ τὴν ἔξοδον τὴν τοῦ λαβυρίν- 15
5 θου παρ' αὐτῆς μαθὼν διεσώθη. ἀνακομιζόμενος
δ' εἰς τὴν πατρίδα καὶ κλέψας τὴν Ἀριάδνην ἔλαθεν
ἐκπλεύσας νυκτός, καὶ κατήρην εἰς νῆσον τὴν τότε
μὲν Δίαν, νῦν δὲ Νάξον προσεγορευομένην. καθ'
ὄν δὴ χρόνον μυθολογοῦσι Διόνυσον ἐπιφανέντα, 20
καὶ διὰ τὸ κάλλος τῆς Ἀριάδνης ἀφελόμενον τοῦ
Θησεῦς τὴν παρθένον, ἔχειν αὐτὴν ὡς γυναικα
γαμετὴν ἀγαπωμένην διαφερόντως. μετὰ γοῦν τὴν
τελευτήν αὐτῆς διὰ τὴν φιλοστοργίαν ἀθανάτων
καταξιῶσαι τιμῶν, καταστρεφίσαντα τὸν ἐν οὐρανῷ 25
6 στέφανον Ἀριάδνης. τοὺς δὲ περὶ τὸν Θησέα φασὶ
διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῆς κόρης δυσφοροῦντας ἰσχυρῶς,

3 ἐννέα] ἑπτὰ II   5 post ἔλαβε oratio hiat   7 καὶ
π. αὐτῷ del. Schäfer   9 ἀπόλλυται D   10 καὶ] τὸ D
(c. 48, 6)   18 τότε] ποτε vulg.

καὶ διὰ τὴν λύπην ἐπιλαθόμενους τῆς Αἰγέως
 παραγγελίας, τοῖς μέλασιν ἰστίοις καταπλεῖν εἰς τὴν
 306 Ἀττικὴν. Αἰγέα δὲ θεασάμενον τὸν κατάπλου, καὶ 7
 δόξαντα τεθνηγμέναι τὸν νῆον, ἥρωικὴν ἄμα προᾶξιν
 5 καὶ συμφορὰν ἐπιτελέσασθαι· ἀναβάντα γὰρ εἰς
 τὴν ἀκρόπολιν, καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς λύπης
 προσκόψαντα τῷ ζῆν, ἑαυτὸν κατακρημνίσαι. μετὰ 8
 δὲ τὴν Αἰγέως τελευτὴν Θησεὺς διαδεξάμενος τὴν
 βασιλείαν ἤρχε τοῦ πλήθους νομίμως καὶ πολλὰ
 10 πρὸς αὐξήσιν τῆς πατρίδος ἔπραξεν. ἐπιφανέστατον
 δὲ συντελέσθη τὸ τοὺς δήμους, ὅντας μικροὺς μὲν
 τοῖς μεγέθεσι, πολλοὺς δὲ τὸν ἀριθμὸν, μεταγαγεῖν
 εἰς τὰς Ἀθήνας· ἀπὸ γὰρ τούτων τῶν χρόνων 9
 Ἀθηναῖοι διὰ τὸ βάρος τῆς πόλεως φρονήματος
 15 ἐνεπίπλαντο καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας
 ὠρέχθησαν. ἡμεῖς δὲ περὶ τούτων ἀρκούντως διε-
 ληλυθότες τὰ λειπόμενα τῶν περὶ Θησεῖα γενομένων
 ἀναγράψομεν.

Δευκαλίων ὁ πρεσβύτατος τῶν Μίνως παίδων, 62
 20 δυναστεύων τῆς Κρήτης καὶ ποιησάμενος πρὸς Ἀθη-
 ναίους συμμαχίαν, συνώκισε τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν
 Φαίδραν Θησεῖ. μετὰ δὲ τὸν γάμον Ἰππόλυτον μὲν
 τὸν ἐκ τῆς Ἀμαζονίδος γενόμενον νῆον ἐπεμψεν εἰς
 Τροίξῃνα τρέφεσθαι παρὰ τοῖς Αἰθρας ἀδελφοῖς,
 25 ἐκ δὲ Φαίδρας Ἀκάμαντα καὶ Δημοφῶντα ἐρέννησε.
 μικρὸν δ' ὕστερον Ἰππολύτου ἐπανελθόντος εἰς τὰς 2
 Ἀθήνας πρὸς τὰ μυστήρια, Φαίδρα διὰ τὸ κάλλος
 ἐρασθεῖσα αὐτοῦ τότε μὲν ἀπελθόντος εἰς Τροίξῃνα

10 τῆς om. D   22 μετὰ δὲ τὸν] μετὰ τὸν D¹, ὅς
 μετὰ τὸν CF   23 ἐκ om. D.   28 εἰς Τροίξῃνα om. II.

ἰδρῦσατο ἱερὸν Ἀφροδίτης παρὰ τὴν ἀκρόπολιν,
 ὅθεν ἦν καθορᾶν τὴν Τροϊζήνα, ὕστερον δὲ παρὰ
 τῷ Πιτθεῖ μετὰ τοῦ Θησέως καταλύσασα ἠέλιου τὸν
 Ἰππόλυτον μιγῆναι αὐτῇ. ἀντειπόντος δ' ἐκείνου
 φασὶ τὴν Φαίδραν ἀγανακτῆσαι, καὶ ἐπανελθοῦσαν ⁵
 εἰς τὰς Ἀθήνας εἰπεῖν τῷ Θησεῖ διότι ἐπεβάλετο
³ Ἰππόλυτος αὐτῇ μιγῆναι. Θησέως δὲ διστάζοντος
 περὶ τῆς διαβολῆς, καὶ τὸν Ἰππόλυτον μεταπεμπο-
 μένου πρὸς τὸν ἔλεγχον, Φαίδρα μὲν φοβηθεῖσα
 τὸν ἔξετασμον ἀνεκρέμασεν ἑαυτήν, Ἰππόλυτος δ' ¹⁰
 ἀρματηλατῶν, ὡς ἤκουσε τὰ περὶ τῆς διαβολῆς,
 συνεχύθη τὴν ψυχὴν, καὶ διὰ τοῦτο τῶν ἵππων
 ταραχθέντων καὶ ἐπισπασαμένων αὐτὸν ταῖς ἡνίαις,
 συνέβη τὸν μὲν δίφρον συντριβῆναι, τὸ δὲ μειρά-
 κιον ἐμπλακὲν τοῖς ἱμᾶσιν ἐλκυσθῆναι καὶ τελευ- ¹⁵
⁴ τῆσαι. Ἰππόλυτος μὲν οὖν διὰ σφροσύνην τὸν
 βίον καταστρέψας παρὰ Τροϊζηνίοις ἔτυχεν ἰσοθέων
 τιμῶν, Θησεὺς δὲ μετὰ ταῦτα καταστασιασθεὶς καὶ
 φυγῶν ἐκ τῆς πατρίδος ἐπὶ τῆς ξένης ἐτελεύτησεν.
 οἱ δ' Ἀθηναῖοι μεταμεληθέντες τὰ τε ὅσα μετήνεγκαν ²⁰
 καὶ τιμαῖς ἰσοθέοις ἐτίμησαν αὐτόν, καὶ τέμενος
 ἄσυλον ἐποίησαν ἐν ταῖς Ἀθήναις τὸ προσαγορευό-
 μενον ἀπ' ἐκείνου Θησεῖον.

⁶³ Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὸν περὶ Θησέως λόγον ἀπο-
 δεδώκαμεν, ἐν μέρει διέξιμεν περὶ τε τῆς κατὰ τὴν ³⁰
 Ἑλένην ἀρπαγῆς καὶ τῆς μνηστείας Φερσεφόνης
 ὑπὸ Πειρίθου· αὐταὶ γὰρ αἱ πράξεις συμπεπλεγμέ-
 ναι ταῖς Θησέως εἰσί. Πειρίθους γὰρ ὁ Ἰξίωνος,

1 ἱερὸν ἰδρῦσατο D 3 τοῦ om. CF 17 παρὰ] παρὰ
 τοῖς CF 24 περὶ τὸν D ἀπεδώκαμεν D.

ἀποθανούσης αὐτοῦ τῆς γυναικὸς Ἰπποδαμείας καὶ
καταλιπούσης υἷον Πολυποίτην, παρῆλθεν εἰς τὰς
Ἀθήνας πρὸς Θησέα. καταλαβὼν δὲ τετελευτηκυῖαν 2
τὴν γυναῖκα τοῦ Θησέως Φαίδραν ἔπεισεν αὐτὸν
5 ἀρπάσαι τὴν Αἴδας καὶ Διὸς Ἑλένην, δεκαετῇ μὲν
τὴν ἡλικίαν οὔσαν, εὐπρεπείᾳ δὲ πασῶν διαφέρουσαν.
παραγεγυμένοι δ' εἰς Λακεδαιμόνα μετὰ πλειόνων,
καὶ καιρὸν εὐθετον λαβόντες, ἤρπασαν τὴν Ἑλένην
κοινῇ καὶ ἀπήγαγον εἰς τὰς Ἀθήνας. ἔπειτα πρὸς 3
10 ἀλλήλους ὁμολογίας ἔθεντο διακληρώσασθαι, καὶ
τὸν μὲν λαχόντα γῆμαι τὴν Ἑλένην, τῷ δ' ἑτέρῳ
συμπρᾶξαι περὶ ἑτέρας γυναικός, ὑπομένοντα πάντα
κίνδυνον. περὶ δὲ τούτων δόντες ἀλλήλοις ὄρκους
ἔλαχον, καὶ συνέβη τῷ κλήρῳ λαχεῖν Θησέα. οὗτος
15 μὲν οὖν κύριος κατέστη τῆς παρθένου τὸν τρόπον
τοῦτον· τῶν δ' Ἀθηναίων ἀγανακτούντων ἐπὶ τῷ
γεγονότι, φοβηθεὶς ὁ Θησεὺς ὑπεξέθετο τὴν Ἑλένην
εἰς Ἄφιδναν, μίαν τῶν Ἀττικῶν πόλεων. παρα-
κατέστησε δ' αὐτῇ τὴν μητέρα Αἰθραν καὶ τῶν
20 ἄλλων φίλων τοὺς ἀρίστους, φύλακας τῆς παρθένου.
Πειρίθου δὲ κρίναντος μνηστεῦσαι Φερσεφόνην καὶ 4
παρακαλοῦντος συναποδηῆσαι, τὸ μὲν πρῶτον ὁ
Θησεὺς μετέπειθεν ἀποτρέπων τῆς πράξεως αὐτὸν
διὰ τὴν ἀσέβειαν· τοῦ δὲ Πειρίθου βιαζομένου
25 συνηναγκάσθη διὰ τοὺς ὄρκους ὁ Θησεὺς μετασχεῖν
τῆς πράξεως. καὶ πέραις καταβάντων αὐτῶν εἰς
τοὺς καθ' ἕδου τόπους, συνέβη διὰ τὴν ἀσέβειαν

6 οὔσαν Hertlein, ἔχουσαν libri 11 τῷ δ' ἑτέρῳ
Reiske, τὸν δ' ἑτερον cod. 14 οὗτος] αὐτός II 23 αὐτὸν
ante ἀποτρέπων vulg. 27 καθ' αἰδην D.

ἀμφοτέρους δεδῆναι, καὶ Θησέα μὲν ὕστερον διὰ
 τὴν Ἡρακλείους χάριν ἀπολυθῆναι, Πειρίθουν δὲ
 διὰ τὴν ἀσέβειαν ἐν ἄδου διατελεῖν τιμωρίας αἰωνίου
 τυγχάνοντα· ἐνιοὶ δὲ τῶν μυθογράφων φασὶν ἀμ-
 5 φοτέρους μὴ τυχεῖν τοῦ νόστου. καθ' ὃν δὴ χρόνον ⁵
 λέγουσι τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Ἑλένης Διοσκόρουσ
 στρατεύσαντας ἐπὶ τὴν Ἄφιδναν καὶ τὴν πόλιν
 ἐλόντας ταύτην μὲν κατασκάψαι, τὴν δ' Ἑλένην
 ἀπαγαγεῖν εἰς Λακεδαίμονα παρθένον οὖσαν, καὶ
 μετ' αὐτῆς δούλην τὴν μητέρα Θησέως Ἀΐθραν. ¹⁰
 64 Ἡμεῖς δὲ περὶ τούτων ἀρκούντως εἰρηκότες τὰ
 περὶ τῶν ἐπτὰ ἐπὶ Θήβας ἱστορήσομεν, ἀναλαμβάνοντες
 τὰς ἐξ ἀρχῆς αἰτίας τοῦ πολέμου. Λάιος δ' Ἐπιβῶν
 βασιλεὺς γήμας Ἰοκάστην τὴν Κρέοντος, καὶ χρόνον
 ἱκανὸν ἅπαις ὢν, ἐπηρώτησε τὸν θεὸν περὶ τέκνων ¹⁵
 γενέσεως. τῆς δὲ Πυθίας δούσης χρησμὸν αὐτῷ
 μὴ συμφέρειν γενέσθαι τέκνα (τὸν γὰρ ἐξ αὐτοῦ
 τεκνωθέντα παῖδα πατροκτόνον ἔσεσθαι καὶ πᾶσαν
 τὴν οἰκίαν πληρῶσειν μεγάλων ἀτυχημάτων), ἐπιλα-308
 θόμενος τοῦ χρησμοῦ καὶ γεννήσας υἱόν, ἐξέθηκε ²⁰
 τὸ βρέφος διαπερονήσας αὐτοῦ τὰ σφυρὰ σιδήρω·
 2 δι' ἣν αἰτίαν Οἰδίπους ὕστερον ἄνομόςθη. οἱ δ'
 οἰκῆται λαβόντες τὸ παιδίον ἐκθεῖναι μὲν οὐκ ἠθέ-
 λησαν, ἐδωρήσαντο δὲ τῇ Πολύβου γυναικί, οὐ
 δυναμένην γεννήσαι παῖδας. μετὰ δὲ ταῦτα ἀνδρω- ²⁵
 θέντος τοῦ παιδός, ὁ μὲν Λάιος ἐκρινεν ἐπερωτῆσαι
 τὸν θεὸν περὶ τοῦ βρέφους τοῦ ἐκτεθέντος, ὁ δὲ
 Οἰδίπους μαθὼν παρὰ τινος τὴν καθ' ἑαυτὸν ὑπο-

⁵ μὴ del. Reiske   ¹⁰ μετὰ ταύτης CF   μητέρα om. D
 24 οὐ] μὴ CF.

βολήν, ἐπεχείρησεν ἐπερωτῆσαι τὴν Πυθίαν περὶ τῶν
κατ' ἀλήθειαν γουέων. κατὰ δὲ τὴν Φωκίδα τούτων
ἀλλήλοις ἀπαντησάντων, ὁ μὲν Λάιος ὑπερηφάνως
ἐκχωρεῖν τῆς ὁδοῦ προσέταττεν, ὁ δ' Οἰδίπους ὄρ-
5 γισθεὶς ἀπέκτεινε τὸν Λάιον, ἀγνοῶν ὅτι πατήρ ἦν
αὐτοῦ. καθ' ὃν δὴ χρόνον μυθολογοῦσι σφίγγα, 3
δίμορφον θηρίον, παραγενομένην εἰς τὰς Θήβας
αἰνιγμα προτιθέναι τῷ δυναμένῳ λύσαι, καὶ πολ-
λοὺς ὑπ' αὐτῆς δι' ἀπορίαν ἀναιρεῖσθαι. προτιθε-
10 μένου δὲ ἐπάθλου φιλανθρώπου τῷ λύσαντι γαμεῖν
τὴν Ἰοκάστην καὶ βασιλεύειν τῶν Θηβῶν, ἄλλον
μὲν μηδένα δύνασθαι γινῶναι τὸ προτεθειμένον,
μόνον δὲ Οἰδίπουν λύσαι τὸ αἰνιγμα. ἦν δὲ τὸ
προτεθέν ὑπὸ τῆς σφιγγός, τί ἐστὶ τὸ αὐτὸ δίπουν,
15 τρίπουν, τετράπουν. ἀπορουμένων δὲ τῶν ἄλλων 4
ὁ Οἰδίπους ἀπεφάνετο ἄνθρωπον εἶναι τὸ προβλη-
θέν· νήπιον μὲν γὰρ αὐτὸν ὑπάρχοντα τετράπουν
εἶναι, ἀξέησαντα δὲ δίπουν, γηράσαντα δὲ τρίπουν,
βακτηρία χρώμενον διὰ τὴν ἀσθένειαν. ἐνταῦθα
20 τὴν μὲν σφίγγα κατὰ τὸν μυθολογούμενον χρησμὸν
ἐαυτὴν κατακρημνίσαι, τὸν δ' Οἰδίπουν γήμαντα
τὴν ἀγνοουμένην ὑφ' ἑαυτοῦ μητέρα γεννῆσαι δύο
μὲν υἱοὺς Ἐτεοκλέα καὶ Πολυνείκην, δύο δὲ θυγα-
τέρας Ἀντιγόνην καὶ Ἰσμήνην. τῶν δ' υἱῶν ἀνδρω- 65
25 θέντων, καὶ τῶν περὶ τὴν οἰκίαν ἀσεβημάτων γνω-
σθέντων, τὸν μὲν Οἰδίπουν ὑπὸ τῶν υἱῶν ἔνδον
μένειν ἀναγκασθῆναι διὰ τὴν αἰσχύνην, τοὺς δὲ

10 ἐπάθλου om. D 12 προτεθειμένον — ἦν δὲ
om. D 15 τρίπουν] καὶ add. vulg. 23 μὲν δύο D
πολυείκην CD (ut infra).

νεανίσκους παραλαβόντας τὴν ἀρχὴν δημολογίας θέ-
 σθαι πρὸς ἀλλήλους παρ' ἐνιαυτὸν ἄρχειν. πρεσβυ-
 τέρου δ' ἕντος Ἐτεοκλέους, τοῦτον πρῶτον ἄρξαι,
 καὶ διελθόντος τοῦ χρόνου μὴ βούλεσθαι παραδι-
 2 δόναι τὴν βασιλείαν. τὸν δὲ Πολυνείκην κατὰ τὰς 5
 δημολογίας ἀπαιτεῖν τὴν ἀρχήν· τοῦ δ' ἀδελφοῦ μὴ
 ὑπακούοντος φυγεῖν εἰς Ἄργος πρὸς Ἄδραστον τὸν
 βασιλέα. καθ' ὃν δὴ χρόνον φασὶ Τυδέα τὸν
 Οἰνέως ἐν Καλυδῶνι τοὺς ἀνεψιοὺς ἀνελόντα Ἀλκί-
 θουν καὶ Λυκαπεία φυγεῖν ἐκ τῆς Αἰτωλίας εἰς 309
 3 Ἄργος. Ἄδραστον δ' ἀμφοτέρους ὑποδεξάμενον φιλο- 11
 φρόνως κατὰ τι λόγιον συνοικίσει τὰς θυγατέρας
 αὐτοῖς, Ἀργείαν μὲν Πολυνείκει, Δηϊπύλην δὲ Τυδεῖ.
 εὐδοκίμουστων δὲ τῶν νεανίσκων καὶ μεγάλης ἀπο-
 δοχῆς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τυγχάνοντων, φασὶ τὸν 15
 Ἄδραστον χαριζόμενον αὐτοῖς ἐπαγγείλασθαι κατὰ-
 4 ξειν ἀμφοτέρους εἰς τὰς πατρίδας. κρῖναντος δ' αὐτοῦ
 πρῶτον καταγαγεῖν τὸν Πολυνείκην, ἄγγελον εἰς
 τὰς Θήβας ἀποστεῖλαι Τυδέα πρὸς Ἐτεοκλέα περὶ
 τῆς καθόδου. ἐνταῦθά φασὶ τὸν μὲν Τυδέα ἐνε- 20
 δρευθέντα κατὰ τὴν ὁδὸν ὑπὸ Ἐτεοκλέους πεντή-
 κοντα ἀνδράσιν ἅπαντας ἀνελεῖν καὶ παραδόξως εἰς
 τὸ Ἄργος διασωθῆναι, τὸν δ' Ἄδραστον πυθόμενον
 τὰ συμβάντα παρασκευάσασθαι τὰ πρὸς τὴν στρα-
 τείαν, πείσαντα μετασχεῖν τοῦ πολέμου Καπανέα τε 25
 καὶ Ἴππομέδοντα καὶ Παρθενοπαῖον τὸν Ἀταλάντης
 5 τῆς Σχοινέως. τοὺς δὲ περὶ τὸν Πολυνείκην ἐπι-

1 δημολογίας post ἀλλήλους D 11 φιλοφρόνως ὑποδ.
 vulg. 15 ὑπὸ E, ἀπὸ D, παρὰ CF 16 κατάγειν D
 18 κατάγειν D εἰς τὰς Θ. om. Π 22 ἀνδρας (om. ἅπαν-
 τας) D.

βαλέσθαι πείθειν Ἀμφιάραον τὸν μάντιν συστρα-
 τεύειν αὐτοῖς ἐπὶ τὰς Θήβας· τοῦ δὲ προγινώσκοντος
 ὡς ἀπολεῖται συστρατεύσας αὐτοῖς, καὶ διὰ τοῦτο
 μὴ συγχωροῦντος, Πολυνείκην φασὶ τὸν χρυσοῦν
 ὄρμον, ὃν Ἀφροδίτην μυθολογοῦσιν Ἀρμονίᾳ δω-
 ρήσασθαι, δοῦναι τῇ γυναικὶ τῇ Ἀμφιαράου, ὅπως
 τὸν ἄνδρα πείσῃ συμμαχῆσαι. καθ' ὃν δὴ χρόνον 6
 Ἀμφιαράου πρὸς Ἄδραστον στασιάζοντος περὶ τῆς
 βασιλείας, ὁμολογίας θέσθαι πρὸς ἀλλήλους, καθ'
 ἃς ἐπέτρεπον κρίναι περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων
 Ἐριφύλην, γυναῖκα μὲν οὖσαν Ἀμφιαράου, ἀδελ-
 φὴν δ' Ἀδράστου. τῆς δὲ τὸ νίκημα περιθείσης
 Ἀδράστῳ καὶ περὶ τῆς ἐπὶ Θήβας στρατείας ἀπο-
 φηγαμένης δεῖν στρατεύειν, ὁ μὲν Ἀμφιάραος δόξας
 ὑπὸ τῆς γυναικὸς προδεδύσθαι συστρατεύσειν μὲν
 ὁμολόγησεν, ἐντολὰς δὲ ἔδωκεν Ἀλκμαίῳ τῷ υἱῷ
 μετὰ τὴν ἑαυτοῦ τελευταίην ἀνελεῖν τὴν Ἐριφύλην.
 οὗτος μὲν οὖν ὕστερον κατὰ τὰς τοῦ πατρὸς ἐντολὰς 7
 ἀνεῖλε τὴν μητέρα, καὶ διὰ τὴν συνείδησιν τοῦ
 μύσους εἰς μανίαν περιέστη· οἱ δὲ περὶ τὸν Ἄδρα-
 στον καὶ Πολυνείκην καὶ Τυδέα προσλαβόμενοι
 τέτταρας ἡγεμόνας, Ἀμφιαράον τε καὶ Καπανέα καὶ
 Ἴππομέδοντα, ἔτι δὲ Παρθενοπαίου τὸν Ἀταλάντης
 τῆς Σχουνέως, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὰς Θήβας, ἔχοντες
 δύνάμιν ἀξιόλογον. μετὰ δὲ ταῦτα Ἐτεοκλῆς μὲν 8
 καὶ Πολυνείκης ἀλλήλους ἀνεῖλον, Καπανεύς δὲ

3 ὡς] διὰ τῆς μαντικῆς ὡς vulg. διὰ τούτου D
 5 Ἀφροδίτην] Ἀθηναῖον II 6 τῇ] τοῦ C, om. F 9 βασι-
 λείας] στρατείας Cobet 15 συστρατεύσαι codices 17 τὴν
 Ἐρ. ἀνελεῖν vulg. 22 τε καὶ D, καὶ C, om. cet.

βιαζόμενος καὶ διὰ κλίμακος ἀναβαίνων ἐπὶ τὸ
 τεῖχος ἐτελεύτησεν, Ἀμφιάραος δὲ χανούσης τῆς γῆς
 ἐμπεσὼν εἰς τὸ χάσμα μετὰ τοῦ ἔρματος ἄφαντος³¹⁰
 9 ἐγένετο. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἠγεμόνων ἀπολο-
 μένων πλὴν Ἀδράστου, καὶ πολλῶν στρατιωτῶν⁵
 πεσόντων, οἱ μὲν Θηβαῖοι τὴν ἀναίρεσιν τῶν νεκρῶν
 οὐ συνεχώρησαν, ὁ δ' Ἀδράστος καταλιπὼν ἀτάφους
 τοὺς τετελευτηκότας ἐπανῆλθεν εἰς Ἄργος. ἀτάφων
 δὲ μενόντων τῶν ὑπὸ τὴν Καδμείαν πεπτακότων
 σωμάτων, καὶ μηδενὸς τολμῶντος θάπτειν, Ἀθη-¹⁰
 ναῖοι διαφέροντες τῶν ἄλλων χρηστότητι πάντας
 τοὺς ὑπὸ τὴν Καδμείαν πεπτακότας ἔθαψαν.
 66 Οἱ μὲν οὖν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας τοιοῦτον τὸ πέρας
 ἔσχον. οἱ δὲ τούτων παῖδες, ἐπίγονοι δ' ὀνομα-
 σθέντες, τὸν τῶν πατέρων θάνατον ἐπεξιόντες¹⁵
 ἔγνωσαν στρατεύειν κοινῇ ἐπὶ τὰς Θήβας, λαβόντες
 χρησμὸν παρ' Ἀπόλλωνος πολεμεῖν τὴν προειρη-
 μένην πόλιν στρατηγὸν ἔχοντας Ἀλκμαίωνα τὸν
 2 Ἀμφιαράου. ὁ δ' Ἀλκμαίων αἰρεθεὶς ὑπ' αὐτῶν
 στρατηγὸς ἐπηρώτησε τὸν θεὸν περὶ τῆς ἐπὶ τὰς²⁰
 Θήβας στρατείας καὶ περὶ τῆς Ἐριφύλης τῆς μητρὸς
 3 κολάσεως. τοῦ δ' Ἀπόλλωνος χρησάντος ἀμφοτέρω
 τὰ προειρημένα πράξει διὰ τὸ μὴ μόνον τὸν χρυσοῦν
 ὄρμον δέξασθαι κατὰ τῆς ἀπωλείας τοῦ πατρὸς,
 ἀλλὰ καὶ πέπλον λαβεῖν αὐτὴν κατὰ τῆς τοῦ υἱοῦ²⁵
 τελευτῆς· Ἀφροδίτης γάρ, ὡς φασί, τὸ παλαιὸν

1 ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀναβαίνων vulg. 6 καταπεσόν-
 των Π 7 ἀπολιπὼν Π 13 τοιοῦτον] τῆς στρατείας
 add. CF 14δ' om. F 16 λαβόντες] δὲ add. D; ἔλα-
 βον δὲ Π.

δωρησαμένης Ἀρμονία τῇ Κάδμου τὸν τε ὄρμον
 καὶ πέπλον, ἀμφοτέρω ταῦτα προσδέξασθαι τὴν
 Ἐριφύλην, τὸν μὲν ὄρμον παρὰ Πολυνεΐκους λα-
 βοῦσαν, τὸν δὲ πέπλον παρὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Πολυ-
 5 νεΐκους Θερσάνδρου, ὅπως πείσῃ τὸν υἱὸν στρατεύειν
 ἐπὶ τὰς Θήβας· ὁ δ' οὖν Ἀλκμαίων οὐ μόνον ἀθροί-
 σας ἔξ' Ἄργους στρατιώτας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πλησίων
 πόλεων, ἀξιολόγῳ δυνάμει ἐστράτευσεν ἐπὶ τὰς Θή-
 4 βας. ἀντιταχθέντων δὲ τῶν Θηβαίων ἐγένετο μάχη
 10 καρτερά, καθ' ἣν ἐνίκησαν οἱ περὶ τὸν Ἀλκμαίωνα·
 οἱ δὲ Θηβαῖοι λειψθέντες τῇ μάχῃ καὶ πολλοὺς τῶν
 πολιτῶν ἀποβαλόντες συνετριβήσαν ταῖς ἐλίσι.
 οὐκ ὄντες δ' ἀξιόμαχοι σύμβουλον ἔλαβον Τειρεσίαν
 τὸν μάντιν, ὃς ἐκέλευσε φυγεῖν ἐκ τῆς πόλεως·
 15 μόνως γὰρ οὕτω σωθήσεσθαι. οἱ μὲν οὖν Καδμείοι 5
 κατὰ τὴν τοῦ μάντεως ὑποθήμην ἐξέλιπον τὴν πόλιν,
 καὶ νυκτὸς συνέφυγον εἰς τι χωρίον τῆς Βοιωτίας
 311 ὀνομαζόμενον Τιλφωσσαῖον. ἔπειθ' οἱ μὲν ἐπίγονοι
 τὴν πόλιν ἐλόντες διήρπασαν, καὶ τῆς Τειρεσίου
 20 θυγατρὸς Δάφνης ἐγκρατεῖς γενόμενοι ταύτην ἀν-
 ἔθεσαν εἰς Δελφοὺς κατὰ τινα εὐχὴν ἀκροθίνιον
 τῷ θεῷ. αὕτη δὲ τὴν μαντικὴν οὐχ ἤττον τοῦ 6
 πατρὸς εἰδυῖα, πολὺ μᾶλλον ἐν τοῖς Δελφοῖς δια-
 τρήσασα τὴν τέχνην ἐπηύξησε· φύσει δὲ θαυμαστῇ
 25 κερρηγμένη χρησμοὺς ἔγραψε παντοδαπούς, διαφό-
 ρους ταῖς κατασκευαῖς· παρ' ἧς φασὶ καὶ τὸν ποιη-

7 πλησίων vulg. 13 ἔλαβον] τῇ μάχῃ add. D 17
 συνέφυγον] οὐσίας ἐφυγον D 18 Τιλφωσσαῖον C, Τιλφω-
 σόν F 19 ἐλόντες om. D 20 ταύτην E, ταύτην μὲν cet.
 22 τοῦ πατρὸς οὐκ ἤττον CF 23 διατρήσασα om. D
 25 κερρηγμένη] καὶ χρησμοὺς D.

τὴν Ὀμηρον πολλὰ τῶν ἐπῶν σφετερισάμενον κο-
 σμῆσαι τὴν ἰδίαν ποιήσιν. ἐνθεαζούσης δ' αὐτῆς
 πολλάκις καὶ χρησμούς ἀποφαινομένης, φασὶν ἐπι-
 κληθῆναι Σίβυλλαν· τὸ γὰρ ἐνθεάζειν κατὰ γλῶτταν
 67 ὑπάρχειν σιβύλλαν εἶναι. οἱ δ' ἐπίγονοι τὴν στρατείαν⁵
 ἐπιφανῆ πεποιημένοι μετὰ πολλῶν λαφύρων ἀν-
 ἐκαμψαν εἰς τὰς πατρίδας. τῶν δὲ Καδμείων τῶν
 συμφυγόντων εἰς τὸ Τιλφωσσαῖον Τειρεσίας μὲν
 ἐτελεύτησεν, ὃν θάψαντες λαμπρῶς οἱ Καδμεῖοι
 τιμαῖς ἰσοθέοις ἐτίμησαν· αὐτοὶ δὲ μεταναστάντες¹⁰
 ἐκ τῆς πόλεως ἐπὶ Λαοριεῖς ἐστράτευσαν, καὶ μάχῃ
 νικήσαντες τοὺς ἐγγχωρίους ἐκείνους μὲν ἐξέβαλον
 ἐκ τῶν πατρίδων, αὐτοὶ δ' ἐπὶ τινὰς χρόνους κατ-
 οικήσαντες, οἱ μὲν ἐν αὐτῇ κατέμειναν, οἱ δ' ἐπαν-
 ἤλθον εἰς τὰς Θήβας, Κρέοντος τοῦ Μενουκίως¹⁵
 βασιλεύοντος. οἱ δ' ἐκ τῶν πατρίδων ἐξελαθέντες
 ὕστερόν τισι χρόνοις κατῆλθον εἰς τὴν Λαορίδα καὶ
 κατόκησαν ἐν Ἐρινεῶ καὶ Κυτινίῳ καὶ Βοιωῶ.
² Πρὸ δὲ τούτων τῶν χρόνων Βοιωτὸς ὁ Ἄρνης
 καὶ Ποσειδῶνος καταντήσας εἰς τὴν τότε μὲν Αἰολίδα,²⁰
 νῦν δὲ Θετταλίαν καλουμένην, τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ
 Βοιωτοὺς ἀνόμασε. περὶ δὲ τῶν Αἰολέων τούτων
 ἀναγκαῖον προσαναδραμόντας τοῖς χρόνοις τὰ κατὰ
³ μέρος ἐκθέσθαι. ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις τῶν
 Αἰόλου τοῦ Ἑλλήνος τοῦ Λευκαλίωνος υἱῶν οἱ μὲν²⁵
 ἄλλοι κατόκησαν ἐν τοῖς προειρημένοις τόποις, Μί-
 μασ δὲ μείνας ἐβασίλευσε τῆς Αἰολίδος. Μίμαντος

⁵ ὑπάρχει D σιβύλλαν εἶναι C, σιβυλλίαν Wess.
⁸ τιλφώσιον D ¹⁴ ἐν αὐτῇ] ἐνταῦθα Hertlein ¹⁵ Θή-
 βας] Ἀθήνας D ¹⁸ βοιω D, Βοιωτοῖς C, Εἰβόλα F.

δὲ Ἰππότης γενόμενος ἐκ Μελανίππης ἐτέκνωσεν
 Αἰόλου· τούτου δ' Ἄρνη γενομένη θυγάτηρ Βοιωτῶν
 ἐκ Ποσειδῶνος ἐγέννησεν. Αἰόλος δ' ἀπιστῶν εἰ 4
 Ποσειδῶνι ἐμίγη καὶ τῇ φθορᾷ μεμφόμενος, παρ-
 312 ἔδωκε τὴν Ἄρνην Μεταποντίῳ ξένῳ κατὰ τύχην
 6 παρεπιδημοῦντι, προστάξας ἀπάγειν εἰς Μεταπόν-
 τιον. τούτου δὲ πράξαντος τὸ προσταχθέν, ἡ Ἄρνη
 τρεφομένη ἐν Μεταποντίῳ ἐγέννησεν Αἰόλου καὶ
 Βοιωτόν, οὗς ὁ Μεταπόντιος, ἄπαις ὢν, κατὰ τινα
 10 χρησμὸν υἱοποιήσατο. οὗτοι δ' ἀνδρωθέντες, στά- 5
 σεως γενομένης ἐν τῷ Μεταποντίῳ, βία κατέσχον
 τὴν βασιλείαν. ὕστερον δὲ τῆς Ἄρνης διενεχθείσης
 πρὸς Αὐτολύτην τὴν γυναῖκα τοῦ Μεταποντίου,
 βοηθοῦντες τῇ μητρὶ τὴν Αὐτολύτην ἀνείλου. δεινῶς
 15 δὲ φέροντος τοῦ Μεταποντίου τὸ συμβεβηκός, πλοῖα
 παρασκευασάμενοι καὶ τὴν Ἄρνην ἀναλαβόντες ἐξ-
 ἔπλευσαν μετὰ πολλῶν φίλων. Αἰόλος μὲν οὖν τὰς 6
 ἐν τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει καλουμένας ἀπ' αὐτοῦ
 νήσους Αἰολίδας κατέσχε, καὶ πόλιν ἔκτισε τὴν ὀνο-
 20 μαζομένην [ἀπ' αὐτοῦ] Αἰπάραν· Βοιωτὸς δὲ πλεύσας
 πρὸς Αἰόλου τὸν τῆς Ἄρνης πατέρα, καὶ τεκνωθεὶς
 ὑπ' αὐτοῦ, παρέλαβε τῆς Αἰολίδος τὴν βασιλείαν·
 καὶ τὴν μὲν χώραν ἀπὸ τῆς μητρὸς Ἄρνην, τοὺς
 δὲ λαοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ Βοιωτοὺς ὠνόμασε. Βοιωτοῦ 7
 25 δὲ Ἴτωνος γενόμενος ἐτέκνωσεν υἱοὺς τέτταρας,

2 θυγάτηρ γενομένη vulg. Βοιωτῶν ἐκ Ποσειδῶνος
 ἐγέννησεν] Ποσειδῶνι μιγείσα ἕκνος ἐγένετο (Αἰόλος —
 ἐμίγη om.) A 3 εἰ] εἰ τῷ vulg. 6 ἀπαγαγεῖν II 10 υἱοὺς
 ἐποίησατο D 14 βοηθοῦντες — 15 συμβεβηκός om. D
 19 Αἰολίδας νήσους vulg. 20 ἀπ' αὐτοῦ del. Eich., ὑπ'
 αὐτοῦ Wess. (cf. V 7, 5) 22 ὑπ' αὐτοῦ om. II.

Ἰππόλκιμον καὶ Ἥλεκτρώωνα, ἔτι δ' Ἀρχίλλυκον καὶ Ἀλεγήνορα. τούτων δ' Ἰππόλκιμος μὲν ἐγέννησε Πηνέλεων, Ἥλεκτρώων δὲ Δήιτον, Ἀλεγήνωρ δὲ Κλονίου, Ἀρχίλλυκος δὲ Προθοήνορα καὶ Ἀρκεσίλαον τοὺς ἐπὶ Τροίαν στρατευσαμένους ἡγεμόνας τῶν ἀπάντων Βοιωτῶν.

68 Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων, πειρασόμεθα διελθεῖν περὶ Σαλμωνέως καὶ Τυροῦς καὶ τῶν ἀπογόνων ἕως Νέστορος τοῦ στρατεύσαντος ἐπὶ Τροίαν. Σαλμωνεὺς γὰρ ἦν υἱὸς Αἰόλου τοῦ Ἑλληνοῦ τοῦ Δευκαλίωνος· οὗτος δ' ἐκ τῆς Αἰολίδος ὀρηθῆις μετὰ πλείονων Αἰολέων ᾤκησε τῆς Ἡλείας παρὰ τὸν Ἀλφειὸν ποταμὸν πόλιν καὶ ἐκάλεσεν ἄφ' ἑαυτοῦ Σαλμωνίαν. γήμας δ' Ἀλκιδίην τὴν Ἀλέου ἐγέννησε θυγατέρα τὴν προσαγορευθεῖσαν Τυρώ, κάλλι 15 2 διαφέρουσαν. τῆς δὲ γυναικὸς Ἀλκιδίης ἀποθανούσης ἐπέγημε τὴν ὀνομαζομένην Σιδηρώ· αὕτη δὲ χαλεπῶς διετέθη πρὸς τὴν Τυρώ, ὡς ἂν μητρυνιά. 313 μετὰ δὲ ταῦτα Σαλμωνεύς, ὑβριστῆς ὢν καὶ ἀσεβῆς, ὑπὸ μὲν τῶν ὑποτεταγμένων ἐμισήθη, ὑπὸ δὲ Διὸς 20 3 διὰ τὴν ἀσέβειαν ἐκεραυνώθη. τῇ δὲ Τυροῖ, παρθένῳ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους οὔσῃ, Ποσειδῶν μίγεις παῖδας ἐγέννησε Πελίαν καὶ Νηλέα. ἡ δὲ Τυρῶ συνοικήσασα Κρηθεῖ ἐτέκνωσεν Ἀμυθάονα καὶ Φέρητα καὶ Αἴσονα. Κρηθέως δὲ τελευτήσαν- 25 τος ἐστασίασαν περὶ τῆς βασιλείας Πελίας τε καὶ

1 Ἰππόδαμον D 2 Ἰππόδαμος 4 προδοήνορα (er. o) D 9 ἐπὶ] ἐπὶ τὴν vulg. 10 γὰρ om. vulg. 11 δ' om. D 12 ᾤκησε vulg. 13 πόλιν καὶ ἐκάλεσεν Revue crit. 1867 p. 290, καὶ πόλιν ἐκτίσεν libri 14 ἄλμωνίαν D 17 σιδηρώ* (er. v) D, σιδηροῦν C, ἀδηρᾶ F 23 παῖδας om. II.

Νηλεὺς· τούτων δὲ Πελλίας μὲν Ἴωλκοῦ καὶ τῶν
 πλησίον χωρίων ἐβασίλευσε, Νηλεὺς δὲ παραλαβὼν
 Μελάμποδα καὶ Βίαντα τοὺς Ἀμυθάνου καὶ Ἀγλαΐας
 υἱοὺς καὶ τινὰς ἄλλους τῶν Ἀχαιῶν [καὶ] Φθιωτῶν
 5 καὶ τῶν Αἰολέων ἐστράτευσεν εἰς Πελοπόννησον.
 καὶ Μελάμπους μὲν μάντις ὦν τὰς Ἀργείας γυναικῶν 4
 μανείσας διὰ τὴν Διουύσου μῆνιν ἐθεράπευσεν,
 ἀντὶ δὲ ταύτης τῆς εὐεργεσίας χάριν ἔλαβε παρὰ
 τοῦ βασιλέως τῶν Ἀργείων Ἀναξαγόρου τοῦ Μεγα-
 10 πένθου τὰ δύο μέρη τῆς βασιλείας· κατοικήσας δ'
 ἐν Ἄργει κοινὴν ἐποίησατο τὴν βασιλείαν Βίαντι
 τῷ ἀδελφῷ. γήμας δὲ Ἰφιάνειραν τὴν Μεγαπένθου 5
 ἐτέκνωσεν Ἀντιφάτην καὶ Μαντώ, ἐτι δὲ Βίαντα καὶ
 Προδόην· Ἀντιφάτου δὲ καὶ Ζευξίπης τῆς Ἰππο-
 15 κόωντος Οἰκλῆς καὶ Ἀμφάλκης ὑπῆρξαν, Οἰκλέου
 δὲ καὶ Ὑπερμνήστρας τῆς Θεσπίου Ἰφιάνειρα καὶ
 Πολύβοια καὶ Ἀμφιάραος ἐγένοντο. Μελάμπους 6
 μὲν οὖν καὶ Βίας καὶ οἱ ἀπ' ἐκείνων οὕτω τῆς ἐν
 Ἄργει βασιλείας μετέσχον, Νηλεὺς δὲ μετὰ τῶν
 20 συνακολουθησάντων παραγενόμενος εἰς Μεσσήνην
 πόλιν ἔκτισε Πύλον, δόντων αὐτῷ τῶν ἐγχωρίων.
 ταύτης δὲ βασιλεύων καὶ γήμας Χλωρίν τὴν Ἀμ-
 φίονος τοῦ Θηβαίου, παῖδας ἐγέννησε δώδεκα, ὧν
 ἦν πρεσβύτατος μὲν Περικλύμενος, νεώτατος δὲ
 25 Νέστωρ ὁ ἐπὶ Τροίαν στρατεύσας.

Περὶ μὲν οὖν τῶν Νέστορος προγόνων ἀρκε-

2 πλησίον χωρίων CF, πλησιοχώρων E Νηλεὺς δὲ
 παραλαβὼν scripsi. παραλαβὼν δὲ Νηλεὺς A, παραλαβὼν δὲ
 ceteri 3 Ἀγλαΐης CD 4 καὶ del. Hertlein 6 Ἀργείας]
 ἐν Ἄργει II 13 Βίαντα] Ἄβαντα Palmer 15 Οἰκλῆς καὶ
 ἀμφάλκης D Οἰκλέου D 16 Θεσπίου Palmer.

σθησόμεθα τοῖς ῥηθείσι, στοχαζόμενοι τῆς συμ-
 69 μετρίας, περὶ δὲ [τῶν] Λαπιθῶν καὶ Κενταύρων
 ἐν μέρει διέξιμεν. Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος κατὰ τοὺς
 μύθους παῖδες ἐγένοντο πλείους ποταμῶν ἐπάνυμοι,
 ἐν οἷς καὶ Πηνειός, ἀφ' οὗ συνέβη τὸν ἐν Θεταλίᾳ 314
 Πηνειὸν ὀνομασθῆναι. οὗτος δὲ μίγεις νύμφῃ τῇ 6
 προσαγορευομένη Κροούσῃ παῖδας ἐγέννησεν Ἰψέα
 καὶ Στίλβην, ἧ μίγεις Ἀπόλλων Λαπίθην καὶ Κέν-
 2 ταυρον ἐγέννησε. καὶ τούτων Λαπίθης μὲν κατοικῶν
 περὶ τὸν Πηνειὸν ποταμὸν ἐβασίλευσε τῶν τόπων 10
 τούτων, γήμας δὲ Ὀρσινόμην τὴν Εὐρυνόμου ἐγέν-
 νησεν υἱοὺς δύο, Φόρβαντα καὶ Περίφαντα. οὗτοι
 μὲν οὖν ἐνταῦθα ἐβασίλευσαν, οἱ δὲ σύμπαντες
 λαοὶ ἀπὸ Λαπίθου Λαπίθαι προσηγορεύθησαν. τῶν
 δ' υἱῶν τῶν Λαπίθου Φόρβας μὲν εἰς Ὠλενον παρ- 15
 ῆλθεν, ἐξ ἧς μεταπεμφόμενος αὐτὸν Ἀλέκτωρ ὁ τῆς
 Ἡλείας βασιλεὺς βοηθόν, φοβούμενος τὴν Πέλοπος
 3 δυναστείαν, τῆς ἐν Ἡλιδί βασιλείας μετέδωκεν· ἐκ
 δὲ Φόρβαντος ὑπῆρξαν υἱοὶ δύο, Αἰγέως καὶ Ἄκτωρ,
 οἱ τὴν Ἡλείαν βασιλείαν παραλαβόντες. ὁ δ' ἕτερος 20
 τῶν Λαπίθου παίδων Περίφας γήμας Ἀστυάγειαν
 τὴν Ἰψέως ἐγέννησεν ὀκτὼ παῖδας, ὧν ἦν πρεσβύ-
 τατος Ἀντίων, ὃς μίγεις Περιμήλα τῇ Ἀμυθάκονος
 ἐγέννησεν Ἰξίονα. οὗτος δ', ὥς φασιν, ὑποσχόμενος
 ἔδνα πολλὰ δώσειν Ἡϊονεῖ ἐγγίμε τὴν Ἡϊονέως 25
 4 θυγατέρα Δίαν, ἐξ ἧς ἐγέννησε Πειρίθουν. ἐπειθ'
 ὁ μὲν Ἰξίων οὐκ ἀπέδωκε τὰ ἔδνα τῇ γυναικί, ὁ

2 τῶν om. DM 11 εὐρυνόμην τὴν ἄρσινόου D 15
 δ' υἱῶν] υἱῶν δὲ vulg. 21 Ἀστυάγειαν CF 25 Ἡϊονεῖ
 codices (ut infra), Ἀγιονεῖ Cobet 26 δεῖαν D 27 τῇ

δ' Ἡιονεύς τὰς ἵππους ἀντὶ τούτων ἠνεχύρασεν.
 ὁ δ' Ἰξίων τὸν Ἡιονέα μετεπέμψατο ἐπαγγελόμενος
 πάντα ὑπακούσεσθαι, καὶ τὸν Ἡιονέα παραγενόμενον
 ἔβαλεν εἰς βόθρον πυρὸς μεστόν. διὰ δὲ τὸ μέγεθος
 5 τῆς παρανομίας μηδένα βούλεσθαι καθάραι τὸν
 φόνον. τέλος δ' ὑπὸ τοῦ Διὸς κατὰ τοὺς μύθους
 ἀγνισθεῖς, ἠράσθη μὲν τῆς Ἥρας καὶ κατετόλμησεν
 ὑπὲρ συνουσίας λόγους ποιεῖσθαι. ἔπειτα τὸν μὲν 5
 Δία εἰδῶλον ποιήσαντα τῆς Ἥρας νεφέλην ἔξαπο-
 10 στείλαι, τὸν δὲ Ἰξίονα τῇ νεφέλῃ μιγέντα γεννῆσαι
 τοὺς ὀνομαζομένους Κενταύρους ἀνθρωποφυεῖς.
 τέλος δὲ μυθολογοῦσι τὸν Ἰξίονα διὰ τὸ μέγεθος
 τῶν ἡμαρτημένων ὑπὸ Διὸς εἰς τροχὸν ἐνδεσθῆναι,
 καὶ τελετήσαντα τὴν τιμωρίαν ἔχειν αἰώνιον. τοὺς 70
 15 δὲ Κενταύρους τινὲς μὲν φασὶν ἐν τῷ Πηλῷ τρα-
 φῆναι ὑπὸ Νυμφῶν, ἀνδρωθέντας δὲ καὶ μιγέντας
 ἵπποις θηλείαις γεννῆσαι τοὺς ὀνομαζομένους διφυεῖς
 Ἴπποκενταύρους· τινὲς δὲ λέγουσι τοὺς ἐκ Νεφέλης
 καὶ Ἰξίονος γεννηθέντας Κενταύρους πρώτους ἵπ-
 20 πεύειν ἐπιχειρήσαντας Ἴπποκενταύρους ὠνομάσθαι
 καὶ εἰς πλάσμα μύθου καταταχθῆναι ὡς διφυεῖς
 ὄντας. φασὶ δὲ τούτους ὡς συγγενεῖς ὑπάρχοντας 2
 ἀπαιτῆσαι τὸν Πειρίθου τὸ μέρος τῆς πατρῴας
 315 ἀρχῆς· οὐκ ἀποδιδόντος δὲ τοῦ Πειρίθου πόλεμον
 25 ἐξενεγκεῖν πρὸς αὐτόν τε καὶ τοὺς Λαπίθας. ὅστε- 3
 ρον δὲ διαλυθέντων αὐτῶν Πειρίθους μὲν γήμας
 Ἴπποδάμειαν τὴν Βούτου, καὶ καλέσαντος εἰς τοὺς

γυναικὶ del. Cobet 2 ἐπαγγελόμενος πάντα om. D 3 ἐπα-
 νούσεσθαι D 5 βούλεσθαι] δύνασθαι C 21 καταχθῆναι II
 27 τὴν] τοῦ vulg. Βούτου Palmer, βύστον codices.

γάμους τόν τε Θησέα καὶ τοὺς Κενταύρους, φασὶ
 μεθυσθέντας ἐπιβαλέσθαι ταῖς κεκλιμέναις γυναῖξι
 καὶ βία μίσγεσθαι, διὰ δὲ τὴν παρανομίαν τόν τε
 Θησέα καὶ τοὺς Λαπίδας παροξυνθέντας οὐκ ὀλί-
 γους μὲν ἀνελεῖν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς ⁵
⁴ πόλεως. διὰ δὲ ταύτην τὴν αἰτίαν τῶν Κενταύρων
 πανδημεὶ στρατευσάντων ἐπὶ τοὺς Λαπίδας καὶ πολ-
 λοὺς ἀνελόντων, τοὺς ὑπολειφθέντας φυγεῖν εἰς
 Φολόην τῆς Ἀρκαδίας, τέλος δ' εἰς Μαλέαν ἐκπε-
 σόντας ἐνταῦθα κατοικήσαι. τοὺς δὲ Κενταύρους ¹⁰
 μετεωρισθέντας τοῖς προτερήμασι, καὶ δρωμένους
 ἐκ τῆς Φολόης, λήξεσθαι τοὺς παριόντας τῶν Ἑλ-
 λήνων καὶ πολλοὺς τῶν περιόικων ἀναιρεῖν.

⁷¹ Τούτων δ' ἡμῖν διενκρινημένων πειρασόμεθα
 διελεθεῖν περὶ Ἀσκληπιοῦ καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ. ¹⁵
 μυθολογοῦσι τὸν Ἀσκληπιὸν Ἀπόλλωνος υἱὸν
 ὑπάρχειν καὶ Κορωνίδος, φύσει δὲ καὶ ἀγχινόα
 διενεγκόντα ζηλωσάει τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην, καὶ
 πολλὰ τῶν συντεινόντων πρὸς ὑγίειαν ἀνθρώπων
 ἐξευρεῖν. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ προβῆναι τῇ δόξῃ ὥστε ²⁰
 πολλοὺς τῶν ἀπεγνωσμένων ἀρρώστων παραδόξως
 θεραπεύειν, καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺς δοκεῖν τῶν τε-
² τελευτηκότων ποιεῖν κάλιον ζῶντας. διὸ καὶ τὸν
 μὲν Ἄϊδην μυθολογοῦσιν ἐγκαλοῦντα τῷ Ἀσκληπιῷ
 κατηγορίαν αὐτοῦ ποιήσασθαι πρὸς τὸν Δία ὡς τῆς ²⁵
 ἐπαρχίας αὐτοῦ ταπεινουμένης· ἐλάττους γὰρ αἰ-
 γίνεσθαι τοὺς τετελευτηκότας, θεραπευομένους ὑπὸ

⁵ ἐκ om. CF   ⁹ Φολόην] φολόην ἐνεὸν G, Φενεδὸν
 Eich.   τέλος Wurm, τινὰς D, τινὲς Π   ἐκπεσόντες ἐκεῖ
 κατόκησαν Π   ²⁶ αἰὲ om. D.

τοῦ Ἀσκληπιοῦ. καὶ τὸν μὲν Δία παροξυνθέντα ³
 [καὶ] κεραυνώσαντα τὸν Ἀσκληπιὸν διαφθεῖραι, τὸν
 δ' Ἀπόλλωνα διὰ τὴν ἀναίρεσιν τούτου παροξυνθέντα
 φονεῦσαι τοὺς τὸν κεραυνὸν τῷ Διὶ κατασκευάσαν-
⁵ τας Κύκλωπας· ἐπὶ δὲ τῇ τούτων τελευτῇ παροξυν-
 θέντα τὸν Δία προστάξει τῷ Ἀπόλλωνι θητεῦσαι
 παρ' ἀνθρώπων, καὶ ταύτην τιμωρίαν λαβεῖν παρ'
 αὐτοῦ τῶν ἐγκλημάτων. Ἀσκληπιοῦ δέ φασι γενο- ⁴
 μένους υἱοὺς Μαχάονα καὶ Ποδालείριον, καὶ τὴν
¹⁰ τέχνην ἐκπονήσαντας, ἐπὶ Τροίαν συστρατεῦσαι τοῖς
 περὶ τὸν Ἀγαμέμνονα· κατὰ δὲ τὸν πόλεμον μεγά-
 λας χρείας αὐτοὺς παρασχεῖσθαι τοῖς Ἕλλησι, θερα-
 πεύοντας ἐμπειρότατα τοὺς τιτρωσκομένους, καὶ
 διὰ τὰς εὐεργεσίας ταύτας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μεγά-
¹⁵ λης τυχεῖν δόξης· ἀτελεῖς δ' αὐτοὺς ἀφείναι τῶν
³¹⁶ κατὰ τὰς μάχας κινδύνων καὶ τῶν ἄλλων λειτουρ-
 γῶν διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐν τῷ θεραπεύειν
 εὐχρηστίας.

Περὶ μὲν οὖν Ἀσκληπιοῦ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ
²⁰ τοῖς ῥηθείσιν ἀρκεσθησόμεθα, περὶ δὲ τῶν Ἀσωποῦ ⁷²
 θηγατέρων καὶ τῶν Αἰακῶ γενομένων υἱῶν νῦν
 διέξιμεν. Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος κατὰ τοὺς μύθους
 ἐγένοντο παῖδες ἄλλοι τε πλείους ἐπώνυμοι ποτα-
 μῶν, ἐν οἷς ὑπάρξει Πηνεῖδον καὶ Ἀσωπόν. Πηνεῖδς
²⁵ μὲν οὖν κατοικήσας περὶ τὴν νῦν οὖσαν Θετταλίαν
 ἐπώνυμον ἑαυτοῦ τὸν προειρημένον ποταμὸν ἐποίη-

1 τοῦ om. D 2 καὶ κεραυνώσαντα τ. Α. διαφθεῖραι]
 κεραυνῶσαι τ. Α. καὶ διαφθεῖραι EG; Δία παροξυνθέντα
 κεραυνῶ βαλόντα αὐτὸν διαφθεῖραι Eus. pr. ev. Π 2, 34
 4 κατασκευάζοντας CF 7 ταύτην] τὴν add. vulg. 12
 παρέχεσθαι D 23 ἄλλοι τε del. Dind. (c. 69, 1).

σεν· Ἀσωπὸς δ' ἐν Φλιοῦντι κατοικήσας ἔγημε Μετ-
 ώπην τὴν Λάδωνος, ἐξ ἧς ἐγένοντο δύο μὲν υἱοί,
 Πελασγὸς καὶ Ἰσμηγρός, θυγατέρες δὲ δώδεκα, Κόρ-
 κυρα καὶ Σαλαμῖς, ἔτι δ' Αἴγινα καὶ Πειρήνη καὶ
 Κλεώνη, πρὸς δὲ ταύταις Θήβη τε καὶ Τάναρα⁵
 καὶ Θέσπεια καὶ Ἀσωπῖς, ἔτι δὲ Σινώπη, πρὸς δὲ
 2 ταύταις Ὀρνία καὶ Χαλκίς. τούτων δ' Ἰσμηγρός μὲν
 εἰς Βοιωτίαν ἐλθὼν κατέφησε περὶ τὸν ποταμὸν
 τὸν ἀπ' ἐκείνου τὴν ὀμωνυμίαν λαβόντα, τῶν δὲ
 θυγατέρων Σινώπη μὲν ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἀρπαγείσα¹⁰
 ἀπηνέχθη πρὸς τοῦτον τὸν τόπον οὗ νῦν ἐστίν ἢ
 ἀπ' ἐκείνης ὀνομασθεῖσα πόλις Σινώπη· ἐκ δὲ ταύ-
 τῆς καὶ Ἀπόλλωνος γενόμενος υἱὸς Σύρος ἐβασί-
 3 λευσε τῶν ἀπ' ἐκείνου Σύρων ὀνομασθέντων. Κόρ-
 κυρα δ' ὑπὸ Ποσειδῶνος ἀπηνέχθη εἰς νῆσον τὴν¹⁵
 ἀπ' ἐκείνης Κόρκυραν ὀνομαζομένην· ἐκ ταύτης δὲ
 καὶ Ποσειδῶνος ἐγένετο Φαίαξ, ἀφ' οὗ τοὺς Φαία-
 4 κας συνέβη τυχεῖν ταύτης τῆς προσηγορίας. Φαίαιος
 δ' ἐγένετο Ἀλκίνοος ὁ τὸν Ὀδυσσεῖα καταγαγὼν εἰς
 τὴν Ἰθάκην. Σαλαμῖς δ' ὑπὸ Ποσειδῶνος ἀρπαγείσα²⁰
 ἐκομίσθη εἰς τὴν ἀπ' αὐτῆς νῆσον Σαλαμίνα προσ-
 αρορευθεῖσαν· αὕτη δὲ μιγείσα Ποσειδῶνι Κυχρῆα
 ἐγέννησεν, ὃς βασιλεύσας τῆς νήσου ταύτης καὶ
 γενόμενος ἐπιφανῆς ἀπέκτεινεν ὄφιν ὑπερφυῆ τὸ
 5 μέγεθος καὶ λυμαινόμενον τοὺς ἐγχωρίους. Αἴγινα²⁵
 δ' ἐκ Φλιοῦντος ὑπὸ Διὸς ἀρπαγείσα εἰς νῆσον
 ἀπεκομίσθη τὴν ἀπ' ἐκείνης Αἴγιναν ὀνομασθεῖσαν,

4 σαλαμίν D 5 τέναρα D 6 Θέσπεια cod. 7 Οἰνία II
 11 πρὸς] εἰς D τόπον] πόντον D² 13 υἱὸς om. II 16 ὀνο-
 μασθεῖσαν CF 22 Κεγγρέα codices, corr. Wess.

ἐν ταύτῃ δὲ Διὶ μιγεῖσα ἐτέκνωσεν Αἰακόν, ὃς
 ἐβασίλευσε τῆς νήσου. τούτου δ' ἐγένοντο υἱοὶ 6
 Πηλεὺς καὶ Τελαμών. τούτων δὲ Πηλεὺς δίσκῳ
 βαλὼν ἀπέκτεινεν ἀκουσίως Φῶκον ἡμοπάτριον
 5 ἀδελφόν, ἐξ ἄλλης δὲ μητρὸς γεγεννημένον. διὰ δὲ
 τὸν φόνον Πηλεὺς ὑπὸ τοῦ πατρὸς φυγαδευθεὶς
 ἔφυγε τῆς νῦν Θετταλίας καλουμένης εἰς Φθίαν,
 καὶ καθαρθεὶς ὑπὸ Ἄκτορος τοῦ βασιλέως διεδέξατο
 317 τὴν βασιλείαν, ἕκαιδος ὄντος τοῦ Ἄκτορος. ἐκ δὲ
 10 Πηλέως καὶ Θέτιδος γενόμενος Ἀχιλλεὺς ἐστράτευσε
 μετ' Ἀγαμέμνονος εἰς Τροίαν. Τελαμών δὲ φυγὼν 7
 ἐξ Αἰγίνης κατήτησεν εἰς Σαλαμίνα, καὶ γήμας
 Κυχρέως τοῦ βασιλέως τῶν Σαλαμινίων θυγατέρα
 Γλαύκην ἐβασίλευσε τῆς νήσου. τῆς δὲ γυναικὸς
 15 Γλαύκης ἀποθανούσης ἔγημεν ἐξ Ἀθηναίων Ἐρίβοιαν
 τὴν Ἀλκάθου, ἐξ ἧς ἐγέννησεν Αἶαντα τὸν ἐπὶ
 Τροίαν στρατεύσαντα.

Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων πειρασόμεθα 73
 διελεθεῖν περὶ Πέλοπος καὶ Ταντάλου καὶ Οἰνόμαου·
 20 ἀναγκαῖον δὲ τοῖς χρόνοις προσαναδραμόντας ἡμᾶς
 ἀπ' ἀρχῆς ἐν κεφαλαίοις ἅπαντα διελεθεῖν. κατὰ γὰρ
 τὴν Πελοπόννησον ἐν πόλει Πίσῃ Ἄρης Ἀρπίνῃ τῇ
 Ἄσωποῦ θυγατρὶ μιγείς ἐγέννησεν Οἰνόμαον. οὗτος 2
 δὲ θυγατέρα μονογενῆ γεννήσας ὠνόμασεν Ἴπποδά-
 25 μειαν. χρησθηριαζομένῳ δ' αὐτῷ περὶ τῆς τελευτῆς
 ἔχρησεν ὁ θεὸς τότε τελευτήσῃ αὐτὸν ὅταν ἡ
 θυγάτηρ Ἴπποδάμεια συνοικήσῃ. εὐλαβούμενον οὖν

5 ἐξ . . . γεγεννημένον om. D   διὰ δὲ τὸν] ὄν διὰ
 τὸν D   13 Κεχρέως vulg.   22 πείση D, πείση F (ut
 infra) ἀργίνῃ D   25 τῆς om. D.

αὐτὸν περὶ τοῦ γάμου τῆς θυγατρὸς κρῖναι ταύτην
 παρθένου διαφυλάττειν, ὑπολαμβάνοντα μόνως οὕτως
 3 ἐκφεύξεσθαι τὸν κίνδυνον. διόπερ πολλῶν μνη-
 στευομένων τὴν κόρην, ἄθλον προετίθει τοῖς βου-
 λομένοις αὐτὴν γῆμαι τοιοῦτον· ἔδει τὸν μὲν ἥττη- 5
 θέντα τελευτῆσαι, τὸν δ' ἐπιτυχόντα γαμεῖν τὴν
 κόρην. ὑπεστήσατο δ' Ἰπποδρομίαν ἀπὸ τῆς Πίσης
 μέχρι τοῦ κατὰ Κόρινθον Ἰσθμοῦ πρὸς τὸν βωμὸν
 τοῦ Ποσειδῶνος, τὴν δ' ἄφεςιν τῶν ἵππων ἐποίησε
 4 τιαύτην. ὁ μὲν Οἰνόμαος ἔθυε κριὸν τῷ Δίῳ, ὁ 10
 δὲ μνηστευόμενος ἐξώρμα τέθριππον ἐλαύνων ἄρμα·
 ἀγισθέντων δὲ τῶν ἱερῶν, τότε ἔρχεσθαι τοῦ δρό-
 μου τὸν Οἰνόμαον καὶ διώκειν τὸν μνηστῆρα, ἔχοντα
 δόρυ καὶ ἡνίοχον τὸν Μυρτίλον· εἰ δ' ἐφίκοιτο
 καταλαβεῖν τὸ διωκόμενον ἄρμα, τύπτειν τῷ δόρατι 15
 καὶ διαφθείρειν τὸν μνηστῆρα. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ
 τοὺς ἀεὶ μνηστευομένους καταλαμβάνων διὰ τὴν
 5 ὀξύτητα τῶν ἵππων πολλοὺς ἀνήρει. Πέλοψ δ' ὁ
 Ταντάλου καταντήσας εἰς Πῖσαν, καὶ θεασάμενος
 τὴν Ἰπποδάμειαν, ἐπεθύμησε τοῦ γάμου· φθείρας 20
 δὲ τὸν ἡνίοχον τοῦ Οἰνομάου Μυρτίλον, καὶ λαβὼν
 συνεργὸν πρὸς τὴν νίκην, ἐφθάσε παραγενόμενος
 ἐπὶ τὸν Ἰσθμὸν πρὸς τὸν τοῦ Ποσειδῶνος βωμόν.
 6 ὁ δ' Οἰνόμαος τὸ λόγιον τετελέσθαι νομίζων, καὶ
 διὰ τὴν λύπην ἀθυμήσας, αὐτὸν ἐκ τοῦ ζῆν μετέ- 25
 στησε. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ Πέλοψ γήμας τὴν
 Ἰπποδάμειαν παρέλαβε τὴν ἐν Πίσῃ βασιλείαν, καὶ
 διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ σύνεσιν αὐτὸν μᾶλλον ἀνξόμενος

2 ὑπολαβόντα Π 23 ἐπι] πρὸς D πρὸς] ἐπὶ D
 27 καὶ διὰ τὴν ἀνδρείαν om. D 28 συνέσει D.

318 τοὺς πλείστους τῶν κατὰ τὴν Πελοπόννησον οἰκούντων προσηγάργετο, καὶ τὴν χώραν ἀφ' ἑαυτοῦ Πελοπόννησον προσηγόρευσεν.

Ἐπεὶ δὲ Πέλοπος ἐμνήσθημεν, ἀναγκαῖόν ἐστι 74
 5 καὶ περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ταντάλου διελεθεῖν, ἵνα μηδὲν τῶν ἀκοῆς ἀξίων παραλείπωμεν. Τάνταλος Διὸς μὲν ἦν υἱός, πλούτῳ δὲ καὶ δόξῃ διαφέρων κατώκει τῆς Ἀσίας περὶ τὴν νῦν ὀνομαζομένην Παφλαγονίαν. διὰ δὲ τὴν ἀπὸ τοῦ πατρὸς Διὸς
 10 εὐγένειαν, ὥς φασι, φίλος ἐγένετο τῶν θεῶν ἐπὶ πλέον. ὕστερον δὲ τὴν εὐτυχίαν οὐ φέρων ἀνθρώ- 2
 πίνως, καὶ μετασχὼν κοινῆς τραπέζης καὶ πάσης παρρησίας, ἀπήγγελλε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παρὰ τοῖς ἀθανάτοις ἀπόρρητα. δι' ἣν αἰτίαν καὶ ζῶν ἐκο-
 15 λάσθη καὶ τελευτήσας αἰωνίου κατὰ τοὺς μύθους τιμωρίας ἤξιώθη, καταταχθεὶς εἰς τοὺς ἀσεβεῖς. τούτου δ' ἐγένετο Πέλοψ υἱὸς καὶ Νιόβη θυγάτηρ· 3
 αὕτη δ' ἐγέννησεν υἱοὺς ἑπτὰ καὶ θυγατέρας τὰς ἴσας [εὐπρεπεία διαφερούσας]. ἐπὶ δὲ τῷ πλήθει
 20 τῶν τέκνων μέγα φρουαττομένη πλεονάκις ἐκαυχᾶτο καὶ τῆς Αἰητοῦς ἑαυτὴν εὐτεκνοτέραν ἀπεφαίνετο. εἶθ' ἢ μὲν Αἰητῶ κατὰ τοὺς μύθους χολωσαμένη προσέταξε τῷ μὲν Ἀπόλλωνι κατατοξεῦσαι τοὺς υἱοὺς τῆς Νιόβης, τῇ δ' Ἀρτέμιδι τὰς θυγατέρας.
 25 τούτων δ' ὑπακουσάντων τῇ μητρὶ καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν κατατοξευσάντων τὰ τέκνα τῆς Νιόβης,

4 ἐπειδὴ δὲ CF 6 παραλείπωμεν libri, corr. Bekker
 7 μὲν Διὸς vulg. 16 καταχθεὶς libri, corr. Dind. 17
 θυγάτηρ Νιόβη D 19 εὐπρεπεία διαφερούσας om. D
 20 μεγάλα D 25 κατὰ . . καιρὸν om. D.

συνέβη τὴν προειρημένην ὑφ' ἑνα καιρὸν ὀξέως
 4 ἔμα εὐτεκνον καὶ ἄτεκνον γενέσθαι. ἐπεὶ δὲ ὁ
 Τάνταλος μισηθεὶς ὑπὸ τῶν θεῶν ἐξέπεσεν ἐκ τῆς
 Παφλαγονίας ὑπὸ Ἴλου τοῦ Τρωῶς, ἀναγκαῖόν ἐστι
 καὶ τὰ περὶ τὸν Ἴλον καὶ τοὺς προγόνους αὐτοῦ 5
 διελεθεῖν.

75 Τῆς Τρωάδος χώρας πρῶτος ἐβασίλευσε Τεῦ-
 κρος, υἱὸς ὦν Σκαμάνδρου τοῦ ποταμοῦ καὶ Ἰδαίας
 νύμφης, ἀνὴρ ἐπιφανής, καὶ τοὺς λαοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ
 Τεύκρου προσηγόρευσε. Τεύκρου δ' ἐγένετο θυγά- 10
 τηρ Βάτεια· ταύτην δὲ Δάρδανος ὁ Διὸς γήμας,
 καὶ τὴν βασιλείαν διαδεξάμενος, τοὺς μὲν λαοὺς
 ἀφ' ἑαυτοῦ ὠνόμασε Δαρδάνους, πόλιν δ' οἰκίσας
 2 ἐπὶ θαλάττης ὠνόμασεν ἀφ' ἑαυτοῦ Δάρδανον. τού-
 του δ' Ἐριχθόνιος υἱὸς γενόμενος εὐδαιμονία καὶ 15
 πλοῦτῳ πολὺ διήνεγκε· περὶ οὗ καὶ ὁ ποιητῆς
 Ὅμηρός φησι,

ὅς δὴ ἀφνειότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
 τοῦ τρισχίλια ἵπποι ἔλος κάτα βουκολέοντο.

3 Ἐριχθονίου δ' υἱὸς γενόμενος Τρῶς τοὺς λαοὺς 20
 ὠνόμασεν ἀφ' ἑαυτοῦ Τρῶας. τούτου δ' ἐγένοντο
 τρεῖς υἱοί, Ἴλος, Ἀσσάρακος, Γανυμήδης. Ἴλος μὲν
 οὖν ἔκτισεν ἐν πεδίῳ πόλιν ἐπιφανεστάτην τῶν ἐν 319
 τῇ Τρωάδι, Ἴλιον ἀφ' ἑαυτοῦ θέμενος τὴν προσ-
 4 ηγορίαν. Ἴλου δὲ γενόμενος υἱὸς Λαομέδων Τιθωνὸν 25
 καὶ Πριάμον ἐγέννησεν· ὦν Τιθωνὸς μὲν στρατεύ-
 σας εἰς τὰ πρὸς ἕω μέρη τῆς Ἀσίας καὶ διατείνας

3 ἐκ] μὲν ἀπὸ D τῆς om. Π 18 θνητῶν] πάν-
 των D 24 τῇ om. D.

ἕως Αἰθιοπίας ἐμυθολογήθη ἐξ Ἑοῦς τεκνωσάσαι
 Μέμνονα τὸν τοῖς Τρωσὶ βοηθήσαντα καὶ ὑπ'
 Ἀχιλλέως ἀναιρεθέντα, Πριάμος δ' Ἐκάβην γήμας
 σὺν ἄλλοις πλείοσιν υἱοῖς ἐγέννησεν Ἐκτορα τὸν
 5 ἐπισημότερον γενόμενον ἐν τῷ Τρωικῷ πολέμῳ.
 Ἀσδάρακος δὲ Δαρδάνων βασιλεύσας Κάπυον ἐγέν- 5
 νησεν, ἐξ οὗ τεκνωθεὶς Ἀρχίσις ἐξ Ἀφροδίτης
 Αἰνείαν ἐγέννησε τὸν ἐπιφανέστατον τῶν Τρώων.
 Γανυμήδης δὲ τῶν ἀπάντων εὐπρεπέϊα διαφέρων
 10 ὑπὸ τῶν θεῶν ἀνηραπάγη τῷ Διὶ οἴνοχοεῖν.

Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων πειρασόμεθα 6
 διεξιέναι περὶ Δαιδάλου καὶ Μινωταύρου καὶ τῆς
 Μίνωος στρατείας εἰς Σικελίαν ἐπὶ Κώκαλον τὸν
 βασιλέα. Δαιδαλος ἦν τὸ μὲν γένος Ἀθηναῖος, εἰς 76
 15 τῶν Ἐρεχθιδῶν ὀνομαζόμενος· ἦν γὰρ υἱὸς Μη-
 τίονος τοῦ Εὐπαλάμου τοῦ Ἐρεχθίδεω· φύσει δὲ
 πολὺ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὑπεραίρων ἐξήλωσε τὰ
 τε περὶ τὴν τεκτονικὴν τέχνην καὶ τὴν τῶν ἀγαλ-
 μάτων κατασκευὴν καὶ λιθοουργίαν. εὐρετῆς δὲ γενό-
 20 μενος πολλῶν τῶν συνεργούντων εἰς τὴν τέχνην,
 κατεσκεύασεν ἔργα θαυμαζόμενα κατὰ πολλοὺς τό-
 πους τῆς οἰκουμένης. κατὰ δὲ τὴν τῶν ἀγαλμάτων 2
 κατασκευὴν τοσοῦτο τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων διή-
 νεγκεν ὥστε τοὺς μεταγενεστέρους μυθολογήσαι περὶ
 25 αὐτοῦ διότι τὰ κατασκευαζόμενα τῶν ἀγαλμάτων
 ὁμοιότατα τοῖς ἐμψύχοις ὑπάρχει· βλέπειν τε γὰρ
 αὐτὰ καὶ περιπατεῖν, καὶ καθόλου τηρεῖν τὴν τοῦ

1 ἕως] ἕως τῆς D ἐξ Dind., μὲν ἐξ cod. 6 βασιλεὺς CF
 8 ἐγέννησε] ἐτέκνωσεν D 14 ἦν om. D 15 ἦν γὰρ
 om. FM 17 ὑπερβαίνων CF 26 ὑπάρχειν CF.

ὄλου σώματος διάθεσιν, ὥστε δοκεῖν εἶναι τὸ κατα-
 3 σκευασθὲν ἔμψυχον ζῷον. πρῶτος δ' ὀμματώσας
 καὶ διαβεβηκότα τὰ σκέλη ποιήσας, ἔτι δὲ τὰς χεῖρας
 διατεταμένως ποιῶν, εὐκότως ἐθαυμάζετο παρὰ τοῖς
 ἀνθρώποις· οἱ γὰρ πρὸ τούτου τεχνῖται κατεσκευ- 5
 αζον τὰ ἀγάλματα τοῖς μὲν ὄμμασι μεμυκότα, τὰς
 δὲ χεῖρας ἔχοντα καθειμένως καὶ ταῖς πλευραῖς
 4 κεκολλημένως. ὁ δ' οὖν Δαίδαλος κατὰ τὴν φιλο-
 τεχνίαν θαυμαζόμενος ἔφυγεν ἐκ τῆς πατρίδος,
 καταδικασθεὶς ἐπὶ φόνοισι διὰ τοιαύτας αἰτίας. τῆς 10
 ἀδελφῆς τῆς Δαϊδάλης γενόμενος υἱὸς Τάλως ἐπαι-
 5 δεύετο παρὰ Δαϊδάλη, παῖς ὢν τὴν ἡλικίαν· εὐφυ-
 ἔστερος δ' ὢν τοῦ διδασκάλου τὸν τε κεραιμευτικὸν
 τροχὸν εὗρε καὶ σιαγόνι περιτυχῶν ὕφους, καὶ
 ταύτη ξυλῆφιον μικρὸν διαπρίσας, ἐμιμήσατο τὴν 320
 τραχύτητα τῶν ὀδόντων· διόπερ κατασκευασάμενος 16
 ἐκ σιδήρου πρόιονα, καὶ διὰ τούτου πρόϊων τὴν ἐν
 τοῖς ἔργοις ξυλῆφιν ὕλην, ἔδοξεν εὐχρηστοῦ εὐρη-
 κέναι μέγα πρὸς τὴν τεκτονικὴν τέχνην. ὁμοίως
 δὲ καὶ τὸν τόρνον εὐρών καὶ ἑτερά τινα φιλοτεχνή- 20
 6 ματα, δόξαν ἀπηνέγκαστο μεγάλην. ὁ δὲ Δαίδαλος
 φθονήσας τῷ παιδί, καὶ νομίζων αὐτὸν πολὺ τῆ
 δόξῃ προέξειν τοῦ διδασκάλου, τὸν παῖδα ἐδολο-
 φόνησε. θάπτων δ' αὐτὸν καὶ περικατάληπτος γενό-
 μενος, ἐπηρωτήθη τίνα θάπτει, καὶ ἔφησεν ὄφιν 25
 καταχωννύειν. θαυμάσαι δ' ἔν τις τὸ παράδοξον,
 ὅτι διὰ τὸ ζῷον ἐξ οὗ τοῦ πρόιονος ἐνεθυμήθη τὴν

4 ποιῶν f. del. 11 τῆς] τοῦ F 15 ξυλιφιον CF
 22 νομίσας CF 27 διὰ om. F διὰ τοῦ ζῷου Eichstädt;
 del. Hertlein.

κατασκευήν, διὰ τούτου καὶ τοῦ φόνου τὴν ἐπί-
 γνωσιν συνέβη γενέσθαι. κατηγορηθεὶς δὲ καὶ κατα- 7
 δικασθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν φόνου, τὸ μὲν
 πρῶτον ἔφυγεν εἰς ἓνα τῶν κατὰ τὴν Ἀττικὴν δῆ-
 5 μων, ἐν ᾧ τοὺς κατοικοῦντας ἀπ' ἐκείνου Δαιδα-
 λίδας ὀνομασθῆναι. μετὰ δὲ ταῦτα διαδράς εἰς 77
 Κρήτην, καὶ διὰ τὴν ἐν τῇ τέχνῃ δόξαν θαυμαζό-
 μενος, φίλος ἐγένετο Μίνως τοῦ βασιλέως. κατὰ
 δὲ τὸν παραδεδομένον μῦθον Πασιφάης τῆς Μί-
 15 νως γυναικὸς ἐρασθείσης τοῦ ταύρου, μηχανήμα
 ποιήσας ὁμοιωμένον βοῖ σννήρρησε τῇ Πασιφάῃ
 πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν. μυθολογοῦσι γὰρ πρὸ τού- 2
 των τῶν χρόνων Μίνωα κατ' ἐνιαυτὸν σννήθως
 καθιεροῦν τὸν κάλλιστον τῶν γινομένων ταύρων
 15 τῷ Ποσειδῶνι καὶ θύειν τοῦτον τῷ θεῷ· γενο-
 μένου δὲ τότε ταύρου κάλλει διαφέροντος ἕτερον
 τῶν ἡττόνων ταύρων θῦσαι· τὸν δὲ Ποσειδῶνα
 μηνίσαντα τῷ Μίνῳ ποιῆσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
 Πασιφάην ἐρασθῆναι τοῦ ταύρου. διὰ δὲ τῆς τού- 3
 20 του φιλοτεχνίας τὴν Πασιφάην μιγεῖσαν τῷ ταύρῳ
 γεννήσαι τὸν μυθολογούμενον Μινώταυρον. τοῦ-
 τον δὲ φασὶ διφυῆ γεγονέναι, καὶ τὰ μὲν ἀνώτερα
 μέρη τοῦ σώματος ἔχει τῶν ὤμων ἔχειν ταύρου, τὰ
 δὲ λοιπὰ ἀνθρώπου. τῷ δὲ τέρατι τούτῳ πρὸς 4
 25 διατροφήν λέγεται κατασκευάσαι Δαίδαλον λαβύ-
 ρινθον, τὰς διεξόδους σκολιὰς ἔχοντα καὶ τοῖς ἀπεί-
 ροις δυσευρέτους, ἐν ᾧ τρεφόμενον τὸν Μινώταυ-
 ρον τοὺς ἕξ Ἀθηναίων ἀποστελλομένους ἐπὶ τὰ κόρους

4 ἔνα] τινα II   6 εἰς] εἰς τὴν vulg.   17 ταύρων]
 τότε add. D   25 διατριβὴν fort.

καὶ κόρας [ἑπτὰ] κατεσθίειν, περὶ ὧν προειρήκαμεν.
 5 τὸν οὖν Δαίδαλον πνυθόμενον τὴν ἀπειλήν τοῦ
 Μίνωος διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς βοός φασὶ φοβη-
 θέντα τὴν ὄργην τοῦ βασιλέως ἐκ τῆς Κρήτης ἐκ-
 6 πλεῦσαι, συνεργούσης τῆς Πασιφάης καὶ πλοῖον ὅ-
 6 δούσης πρὸς τὸν ἔκπλουν. μετὰ δὲ τούτου τὸν υἱὸν
 Ἴταρον φησὶν κατανεχθῆναι πρὸς τινα νῆσον πε-
 λαγίαν, πρὸς ἣν τὸν Ἴταρον παραβόλως ἀποβαίνοντα
 πεσεῖν εἰς θάλατταν καὶ τελευτήσαι, ἀφ' οὗ καὶ τὸ
 πέλαγος Ἰκάρειον ὀνομασθῆναι καὶ τὴν νῆσον Ἰκα-
 10 ρίαν κληθῆναι. τὸν δὲ Δαίδαλον ἐκ τῆς νῆσου 321
 ταύτης ἐκπλεύσαντα κατανεχθῆναι τῆς Σικελίας πρὸς
 χῶρον ἧς βασιλεύοντα Κώκαλον ἀναλαβεῖν τὸν
 Δαίδαλον, καὶ διὰ τὴν εὐφροσύνην καὶ δόξαν ποιήσα-
 7 σθαι φίλον ἐπὶ πλείον. τινὲς δὲ μυθολογοῦσι, κατὰ 15
 τὴν Κρήτην ἔτι Δαιδάλον διατρέβοντος καὶ ὑπὸ
 τῆς Πασιφάης κρυπτομένου, Μίνωα μὲν τὸν βασι-
 λέα βουλόμενον τιμωρίας ἀξιῶσαι τὸν Δαίδαλον,
 καὶ μὴ δυνάμενον εὐρεῖν, τὰ τε πλοῖα πάντα τὰ
 κατὰ τὴν νῆσον ἐρευνᾶν καὶ χρημάτων πλήθος 20
 ἐπαγγέλλεσθαι δώσειν τῷ τὸν Δαίδαλον ἀνευρόντι.
 8 ἔνταῦθα τὸν Δαίδαλον ἀπογνόντα τὸν διὰ τῶν
 πλοίων θρασμόν, κατασκευάσαι παραδόξως πτέρυγας
 περιφιλοτεχνημένας καὶ διὰ κηροῦ θαυμαστῶς ἡσκη-
 μένας· ἐπιθέντα δὲ ταύτας τῷ τε τοῦ υἱοῦ σώματι 25
 καὶ τῷ ἑαυτοῦ παραδόξως ἐκπετασθῆναι καὶ δια-

1 ἑπτὰ om. CD 8 ἣν] ἧ D παραβόλως ἀποβαίνοντα] παραβαίνοντα D 17 κρυπταζομένου Π 18 τιμωρίας ἀξιῶσαι] τιμωρῆσαι Π 21 εὐρόντι D 26 διαδράναι Dind., διαδράσαι codices (cf. II 28, 3).

δρᾶναι τὸ πλησίον τῆς Κρήτης νήσου πέλαγος. καὶ 9
 τὸν μὲν Ἴκαρον διὰ τὴν νεότητά μετέωρον τὴν
 πτήσιν ποιούμενον πεσεῖν εἰς τὸ πέλαγος, τακέντος
 διὰ τὸν ἥλιον τοῦ συνέχοντος τὰς πτέρυγας κηροῦ,
⁵ αὐτὸν δὲ παρὰ τὴν θάλατταν πετόμενον καὶ παρ'
 ἑκάστου τέρροντα τὰς πτέρυγας διασωθῆναι παρα-
 δόξως εἰς τὴν Σικελίαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων εἰ
 καὶ παράδοξός ἐστιν ὁ μῦθος, ὅμως ἐκρίναμεν μὴ
 παραλιπεῖν αὐτόν. Δαίδαλος δὲ παρὰ τε τῷ Κωκάλῳ 78
¹⁰ καὶ τοῖς Σικανοῖς διέτριψε πλείω χρόνον, θαυμαζό-
 μενος ἐν τῇ κατὰ τὴν τέχνην ὑπερβολῇ. κατεσκεύασε
 δ' ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ τινὰ τῶν ἔργων ἃ μέχρι τοῦ
 νῦν διαμένει. πλησίον μὲν γὰρ τῆς Μεγαρίδος
 φιλοτέχνως ἐποίησε τὴν ὀνομαζομένην κολυμβήθραν,
¹⁵ ἔξ ἧς μέγας ποταμὸς εἰς τὴν πλησίον θάλατταν ἐξ-
 ερεύγεται καλούμενος Ἀλαβῶν. κατὰ δὲ τὴν νῦν 2
 Ἀκραγαντίνην ἐν τῷ Καμικῷ καλουμένῳ πόλιν ἐπὶ
 πέτρας οὔσαν πασῶν ὀχυρωτάτην κατεσκεύασε καὶ
 παντελῶς ἐκ βίας ἀνάλωτον· στενὴν γὰρ καὶ σκολιὰν
²⁰ τὴν ἀνάβασιν αὐτῆς φιλοτεχνήσας ἐποίησε δύνασθαι
 διὰ τριῶν ἢ τεττάρων ἀνθρώπων φυλάττεσθαι.
 διόπερ ὁ Κώκαλος ἐν ταύτῃ ποιήσας τὰ βασίλεια
 καὶ τὰ χρήματα κατατιθέμενος ἀνάλωτον ἔσχεν αὐτὴν
 διὰ τῆς ἐπινοίας τοῦ τεχνίτου. τρίτον δὲ σπήλαιον 3
²⁵ κατὰ τὴν Σελιουντίαν χώραν κατεσκεύασεν, ἐν ᾧ
 τὴν ἀτμίδα τοῦ κατ' αὐτὴν πυρός οὔτως εὐστόχως
 ἐξέλαβεν ὥστε διὰ τὴν μαλακότητα τῆς θερμοσίας

1 νήσου om. II   9 τε om. vulg.   11 ἐν] ἐπι fort.
 12 νήσῳ] τέχνη D   17 καλουμένην vulg.   24 τὴν
 ἐπίνοιαν CF.

ἔξιδροῦν λεληθότως καὶ κατὰ μικρὸν τοὺς ἐνδιατρι-
βοντας καὶ μετὰ τέρψεως θεραπεύειν τὰ σώματα μηδὲν
4 παρενοχλουμένους ὑπὸ τῆς θερμότητος. κατὰ δὲ τὸν
Ἑρυνκα πέτρας οὐσῆς ἀποτομάδος εἰς ὕψος ἑξαίσιον,
καὶ τῆς κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης στενοχωρίας 5
ἀναγκασούσης ἐπὶ τὸ τῆς πέτρας ἀπόκημον ποιή- 322
σασθαι τὴν οἰκοδομίαν, κατεσκεύασεν ἐπ' αὐτοῦ
τοῦ κρημνοῦ τοῖχον, προβιβάσας παραδόξως τὸ ὑπερ-
6 κείμενον τοῦ κρημνοῦ. χρυσοῦν τε κριὸν τῇ Ἀφρο-
δίτῃ τῇ Ἑρυνκίῃ φασὶν αὐτὸν φιλοτεχνῆσαι περιτ- 10
τῶς εἰργασμένον καὶ τῷ κατ' ἀλήθειαν κριῶ ἀπαρ-
εγχειρήτως ἁμοιωμένον. ἄλλα τε πολλὰ φασὶν αὐτὸν
φιλοτεχνῆσαι κατὰ τὴν Σικελίαν, ἃ διὰ τὸ πλῆθος
τοῦ χρόνου διέφθαρται.

79 Μίνως δ' ὁ τῶν Κρητῶν βασιλεὺς θαλαττο- 15
κρατῶν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, καὶ πυθόμενος
τὴν Δαϊδάλου φρυγὴν εἰς Σικελίαν, ἔγνω στρατεύειν
ἐπ' αὐτήν. παρασκευασάμενος δὲ δύναμιν ναυτι-
κὴν ἀξιόλογον ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Κρήτης, καὶ κατ-
ἦρε τῆς Ἀκραγαντίνης εἰς τὴν ἀπ' ἐκείνου Μινῶαν 20
καλουμένην. ἀποβιβάσας δὲ τὴν δύναμιν καὶ πέμ-
ψας ἀγγέλους πρὸς Κῶκαλον τὸν βασιλέα ἐξήτει
2 τὸν Δαίδαλον εἰς τιμωρίαν. ὁ δὲ Κῶκαλος εἰς σύλ-
λογον προκαλεσάμενος καὶ πάντα ποιήσειν ἐπαγγελ-
λάμενος ἐπὶ τὰ ξένια παρέλαβε τὸν Μίνω. λουμένους 25
δ' αὐτοῦ, Κῶκαλος μὲν παρακατασχῶν πλείονα χρόνον

1 καὶ κατὰ μικρὸν f. del. 2 καὶ addidi 6 ποιῆσαι II
9 κριὸν] κρηλον C, τεκμήριον F 10 τῇ] καὶ τῇ D 11 κριῶ]
κηρίῳ II 17 εἰς] εἰς τὴν vulg. 18 αὐτὴν F, αὐτὸν cet.
19 ἐκ om. D 22 ἐξήτει vulg. 24 προκαλεσάμενος CF
ἐπαγγελλόμενος D 25 Μίνωα II.

ἐν τῷ θερμοῦ τὸν Μίνωα διέφθειρε, καὶ τὸ σῶμα
 ἀπέδωκε τοῖς Κρησί, πρόφασιν ἐνεργῶν τοῦ θανάτου
 διότι κατὰ τὸν λουτρῶνα ὥλισθηκε καὶ πεσὼν εἰς
 τὸ θερμοῦν ὕδωρ ἐτελεύτησε. μετὰ δὲ ταῦθ' οἱ μὲν ³
⁵ συνεστρατευμένοι τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως ἔθαψαν
 μεγαλοπρεπῶς, καὶ διπλοῦν τάφον οἰκοδομήσαντες
 κατὰ μὲν τὸν κεκρυμμένον τόπον ἔθεσαν τὰ ὄστᾶ,
 κατὰ δὲ τὸν ἀνεωγμένον ἐποίησαν Ἀφροδίτης νεῶν.
 οὗτος δ' ἐπὶ γενεᾶς πλείους ἐτιμᾶτο, θυόντων τῶν
¹⁰ ἐγχωρίων ὡς Ἀφροδίτης ὄντος τοῦ νεῶ· κατὰ δὲ ⁴
 τοὺς νεωτέρους καιροὺς κτισθείσης μὲν τῆς τῶν
 Ἀκραγαντίνων πόλεως, γνωσθείσης δὲ τῆς τῶν
 ὄστῶν θέσεως, συνέβη τὸν μὲν τάφον καθαιρεθῆναι,
 τὰ δ' ὄστᾶ τοῖς Κρησίν ἀποδοθῆναι, Θήρωνος ⁵
¹⁵ ναστεύουτος τῶν Ἀκραγαντίνων. οὐ μὴν ἄλλ' οἱ
 κατὰ τὴν Σικελίαν Κρηῖτες μετὰ τὴν Μίνωος τελευ-
 τὴν ἐστασίασαν διὰ τὴν ἀναρχίαν, τῶν δὲ νεῶν
 ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Κώκαλον Σικανῶν ἐμπυρισθεισῶν
 τὴν μὲν εἰς τὰς πατρίδας ἐπάνοδον ἀπέγνωσαν,
²⁰ κρίναντες δ' ἐν τῇ Σικελίᾳ κατοικεῖν, οἱ μὲν ἐν-
 ταῦθα πόλιν ᾤκισαν ἣν ἀπὸ τοῦ βασιλέως αὐτῶν
 Μινῶν ἀνόμασαν, οἱ δὲ διὰ τῆς μεσογείου πλανη-
³²³ θέντες καὶ καταλαβόμενοι χωρίον ὄχυρόν ἔκτισαν
 πόλιν ἣν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ πόλει θεούσης πηγῆς ὠνό-
²⁵ μασαν Ἐγγυον. ὕστερον δὲ μετὰ τὴν τῆς Τροίας ⁶
 ἄλωσιν Μηριόνου τοῦ Κρητὸς προσενεχθέντος τῇ
 Σικελίᾳ, προσεδέξαντο τοὺς καταπλεύσαντας Κρητὰς
 διὰ τὴν συγγένειαν καὶ τῆς πολιτείας μετέδωκαν,

³ ὥλισθησας Π   ⁵ συνεστρατευόμενοι C   ²⁴ διαρρεού-
 σης D   ²⁵ μετὰ Eich., κατὰ libri   ²⁸ μετέδωκαν C.

δομώμενοι δ' ἐξ ὀχυρᾶς πόλεως καὶ καταπολεμή-
σαντές τινες τῶν περιοίκων ἱκανὴν κατεκτήσαντο
7 χώραν. ἀεὶ δὲ μᾶλλον ἀυξόμενοι, καὶ κατασκευά-
σαντες ἱερὸν τῶν Μητέρων, διαφόρως ἐτίμων τὰς
θεάς, ἀναθήμασι πολλοῖς κοσμοῦντες τὸ ἱερὸν αὐτῶν. 5
ταύτας δ' ἀφιδρυθῆναί φασιν ἐκ τῆς Κρήτης διὰ
τὸ καὶ παρὰ τοῖς Κρησὶ τιμᾶσθαι τὰς θεὰς ταύτας
80 διαφερόντως. μυθολογοῦσι δ' αὐτὰς τὸ παλαιὸν
θρέψαι τὸν Δία λάθρᾳ τοῦ πατρὸς Κρόνου, ἀνθ'
ᾧ αὐτὰς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβιβασθῆναι καὶ κατα- 10
2 στερισθείσας ἄρκτους προσαγορευθῆναι· περὶ ᾧν
καὶ τὸν Ἄρατον συμφωνοῦντα τούτοις τεθεικέναι
κατὰ τὴν τῶν ἄστρων ποίησιν,

ἔμπαλιν εἰς ᾧμους τετραμμέναι· εἰ ἔτεόν γε
Κρήτηθεν κείναι γε Διὸς μεγάλου ἰότητι 15
οὐρανὸν εἰσανέβησαν, ὃ μιν τότε κουρίζοντα
Δίκτη ἐν εὐώδει ὄρεος σχεδὸν Ἰδαίου
ἀντροφῶ ἐγκατέθεντο καὶ ἔτρεφον εἰς ἐνιαυτόν,
Δικταῖοι Κούρητες ὅτε Κρόνον ἐψεύσαντο.

3 οὐκ ἄξιον δὲ παραλιπεῖν τὴν περὶ τὰς θεὰς ἀγνείαν 20
τε καὶ τὴν κατ' ἀνθρώπους ἐπιφάνειαν. τιμᾶσι δ'
αὐτὰς οὐ μόνον οἱ ταύτην τὴν πόλιν οἰκοῦντες,
ἀλλὰ καὶ τινες τῶν ἄλλων περιοίκων θυσίαις τε
μεγαλοπρεπέσι καὶ ταῖς ἄλλαις τιμαῖς ἀποσεμνύουσι
4 τὰς θεὰς. ἐνίαις δὲ πόλεσι καὶ πυθόχορηστοι χρη- 25
σμοὶ προσέταξαν τιμᾶν τὰς θεὰς· ἔσεσθαι γὰρ τοῖς
τοιούτοις τούς τε τῶν ἰδιωτῶν βίους εὐδαίμονας
καὶ τὰς πόλεις εὐθηνήσειν. τέλος δὲ προβαινούσης

ἐπὶ πολὺ τῆς κατὰ τὰς θεὰς ἐπιφανείας, οἱ μὲν
 ἐγγώριοι πολλοῖς ἀναθήμασιν ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς
 διετέλεσαν τιμῶντες ἄχρι τῶνδε τῶν ἱστοριῶν γρα-
 φομένων. νεῶν μὲν γὰρ αὐταῖς κατασκεύασαν οὐ 5
 μόνον τῶ μεγέθει διάφορον, ἀλλὰ καὶ τῇ πολυτε-
 λείᾳ τῇ κατὰ τὴν οἰκοδομίαν θαυμαζόμενον· οὐκ
 ἔχοντες γὰρ κατὰ τὴν ἰδίαν χώραν λίθον ἀξιόλογον
 παρὰ τῶν ἀστυγειτόνων Ἀγυρνιαίων ἤγαγον, τῶν
 324 μὲν πόλεων διεστηκνυῶν ὡς ἑκατὸν σταδίους, τῆς
 10 δ' ὁδοῦ δι' ἧς ἀνάγκη κομίζεσθαι τοὺς λίθους
 ὑπαρχούσης τραχείας καὶ παντελῶς δυσπορεύτου·
 δι' ἣν αἰτίαν κατασκευάσαντες ἀμάξας τετρακύκλους
 ἑκατὸν ζεύγεσι βοῶν ἐκόμισαν τὸν λίθον. διὰ γὰρ 6
 τὸ πλῆθος τῶν ἱερῶν χρημάτων εὐπορούμενοι, τῇ
 15 δασιλείᾳ τῆς εὐπορίας ὑπερεΐδον τῶν ἀναλωμάτων·
 βραχὺ γὰρ πρὸ ἡμῶν εἶχον αἱ θεαὶ βοῦς μὲν ἱεράς
 τρισχιλίας, χώρας δὲ πλῆθος ὥστε λαμβάνειν μεγά-
 λας προσόδους.

Ἡμεῖς δὲ περὶ τούτων ἀρκούντως διεληλυθότες 81
 20 περὶ Ἀρισταίου γράφειν ἐγχειρήσομεν. Ἀρισταῖος
 γὰρ ἦν υἱὸς μὲν Ἀπόλλωνος καὶ Κυρῆνης τῆς
 Ὑψέως θυγατρὸς τοῦ Πηνειοῦ· περὶ δὲ τῆς γενέ-
 σεως αὐτοῦ μυθολογοῦσὶ τινες οὕτως. Ἀπόλλωνα,
 περὶ τὸ Πήλιον τρεφομένης κόρης ὄνομα Κυρῆνης
 25 κάλλει διαφερούσης, ἐρασθῆναι τῆς παρθένου, καὶ
 μετενεργεῖν αὐτὴν τῆς Αἰβύης εἰς ταύτην τὴν χώραν,

2 χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς vulg. 3 ἱστοριογραφόμενων D
 (I 37, 6) 4 κατασκεύασαν] ἀκοδόμησαν II 8 ἀγυρνιαίων D
 9 στάδια II 11 ὑπαρχούσης om. D 15 ὑπερεΐχον II
 16 ἱεροῦς τρισχιλίους CF 17 δὲ] τε vulg. 25 δια-
 κάλλει vulg.

ἐν ἧ' κατὰ τοὺς ὕστερον χρόνους τινὰ κτίσαντα πόλιν
 2 ἀπ' ἐκείνης ὀνομάσαι Κυρήνην. τὸν δ' οὖν Ἀπόλλω
 κατὰ ταύτην τὴν χώραν ἐκ Κυρήνης γεννήσαντα
 υἷον Ἀρισταῖον τοῦτον μὲν νήπιον ὄντα παραδοῦναι
 ταῖς Νύμφαις τρέφειν· ταύτας δὲ τῷ παιδί τρεῖς 5
 ὀνομασίας προσέψαι· καλεῖν γὰρ αὐτὸν Νόμιον,
 Ἀρισταῖον, Ἀργεῖα. τοῦτον δὲ παρὰ τῶν Νυμφῶν
 μαθόντα τὴν τε τοῦ γάλακτος πῆξιν καὶ τὴν κατα-
 σκευὴν τῶν σμῆνων, ἔτι δὲ τῶν ἐλαιῶν τὴν κατερ-
 3 γασίαν, διδάξαι πρῶτον τοὺς ἀνθρώπους. διὰ δὲ 10
 τὴν εὐχρηστίαν τὴν ἐκ τούτων τῶν εὐρημάτων τοὺς
 εὐεργετηθέντας ἀνθρώπους τιμῆσαι τὸν Ἀρισταῖον
 ἰσοθέοις τιμαῖς, καθὰ καὶ τὸν Διόνυσον. μετὰ δὲ
 ταῦτά φασιν αὐτὸν εἰς Βοιωτίαν καταστήσαντα
 γῆμαι τῶν Κάδμου θυγατέρων Αὐτονόην, ἐξ ἧς 15
 φασιν Ἀκταῖον γενέσθαι τὸν κατὰ τοὺς μύθους
 4 ὑπὸ τῶν ἰδίων κυνῶν διασπασθέντα. τὴν δ' αἰτίαν
 ἀποδιδόσκει τῆς ἀτυχίας οἱ μὲν ὅτι κατὰ τὸ τῆς
 Ἀρτέμιδος ἱερὸν διὰ τῶν ἀνατιθεμένων ἀκροθινίων
 ἐκ τῶν κυνηγίων προηρεῖτο τὸν γάμον κατεργάσα- 20
 σθαι τῆς Ἀρτέμιδος, οἱ δ' ὅτι τῆς Ἀρτέμιδος αὐτὸν
 5 πρωτεύειν ταῖς κυνηγίαις ἀπεφήνατο. οὐκ ἀπίθανον
 δὲ ἐπ' ἀμφοτέροις τούτοις μνηῖσαι τὴν θεόν· εἴτε
 γὰρ τοῖς ἀλισκομένοις πρὸς τὴν ἀκουώνητου τοῖς
 γάμοις κατεχρῆτο πρὸς τὸ συντελέσαι τὴν ἰδίαν 25
 ἐπιθυμίαν, εἴτε καὶ ταύτης ἐτόλμησεν εἰπεῖν ἀίρετά-

4 υἷον] τὸν Π 14 εἰς] εἰς τὴν vulg. 16 Ἀκταί-
 ονα D^a, Ἀκταίονα CF 19 ἀκροθινίων D, ἀκρωτηρίων CF
 21 τῆς Ἀρτέμιδος om. Π 22 ἀπεφήνατο libri, corr.
 Wess. 23 δὲ ἐπ'] γὰρ ἐν D.

τερον αὐτὸν εἶναι κυνηγόν ἢ καὶ θεοὶ παρακεχωρή-
 325 κασι τῆς ἐν τούτοις ἀμίλλης, ὁμολογουμένην καὶ
 δικαίαν ὀργὴν ἔσχε πρὸς αὐτὸν ἢ θεός. καθόλου
 δὲ πιθανῶς εἰς τὴν τῶν ἀλισκομένων θηρίων μετα-
 5 μορφωθεὶς ἰδέαν ὑπὸ τῶν καὶ ἄλλα θηρία χειρου-
 μένων κυνῶν διεφθάρη. τὸν δ' Ἀρισταῖον φασὶ 82
 μετὰ τὴν Ἀκτέωνος τελευτὴν ἐλθεῖν εἰς τὸ χρηστή-
 ριον τοῦ πατρὸς, καὶ τὸν Ἀπόλλω προειπεῖν αὐτῷ
 τὴν εἰς Κέων νῆσον μετάβασιν ἐσομένην αὐτοῦ καὶ
 10 τὰς ἐσομένας παρὰ τοῖς Κείοις τιμὰς. τὸν δὲ πλεῦ- 2
 σαι μὲν εἰς τὴν νῆσον ταύτην, λοιμοῦ δὲ τὴν Ἑλ-
 λάδα κατασχόντος ποιήσασθαι τὴν θυσίαν ὑπὲρ
 ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων. γενομένης δὲ τῆς θυσίας
 κατὰ τὴν τοῦ σειρίου ἄστρου ἐπιτολήν, καθ' ἣν
 15 συνέβαινε πνεῖν τοὺς ἐτησίας, λῆξαι τὰς λοιμικὰς
 νόσους. τοῦτο δ' ἂν τις συλλογιζόμενος εἰκότως 3
 θαυμάσαι τὸ τῆς περιπετείας ἴδιον· ὁ γὰρ ὑπὸ τῶν
 κυνῶν ἰδῶν τὸν υἱὸν τετελευτηκότα, οὗτος τῶν
 κατὰ τὸν οὐρανὸν ἄστρον τὸ τὴν αὐτὴν ἔχον προσ-
 20 ηγορίαν καὶ φθείρειν νομιζόμενον τοὺς ἀνθρώπους
 ἔπαυσε, καὶ τοῖς ἄλλοις αἴτιος ἐγένετο τῆς σωτηρίας.
 λέγουσι δὲ τὸν Ἀρισταῖον ἐκγόνους ἐν τῇ Κέῳ κατα- 4
 λιπόντα, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Λιβύην ἐπανελ-
 θόντα, ἀπὸ τῆς μητρὸς Νύμφης τὴν ἀναγωγὴν
 25 ποιησάμενον εἰς τὴν Σαρδῶν νῆσον καταπλεῦσαι.
 ἐν δὲ ταύτῃ κατοικήσαντα, καὶ τὴν νῆσον διὰ τὸ
 κάλλος στέρξαντα, φυτεῦσαι τε αὐτὴν καὶ τὸ πρό-

7 Ἀρταῖονος CF   9 Κέῳ C   10 Κείοις] οἰκείοις D
 12 κατέχοντος Π   14 σειρίου D   19 κατὰ τὸν] κατ' vulg.
 22 Κεῖῳ C   23 ἐπανελθῶν D   24 ἀπὸ Wess., ὑπὸ cod.

τερον ἐξηγηρωμένην ἡμερωῶσαι. γεννηῆσαι δ' ἐν αὐτῇ
 5 δύο παῖδας, Χάρμον καὶ Καλλιμαρχον. μετὰ δὲ
 ταῦτα ἄλλας τε νήσους ἐπελθεῖν καὶ κατὰ τὴν Σι-
 κελίαν διατρεῖψαι τινα χρόνον, διὰ δὲ τὴν ἀφθονίαν
 τῶν ἐν τῇ νήσῳ καρπῶν καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐν 5
 αὐτῇ βοσκομένων κτηνῶν φιλοτιμηθῆναι τοῖς ἐγγω-
 ρίοις ἐνδείξασθαι τὰς ἰδίας εὐεργεσίας. διὸ καὶ
 παρὰ τοῖς κατὰ τὴν Σικελίαν οἰκοῦσι διαφερόντως
 φασὶ τιμηθῆναι τὸν Ἀρισταίου ὡς θεόν, καὶ μάλιστα⁷
 ὑπὸ τῶν συγκομιζόντων τὸν τῆς ἐλαίας καρπόν. 10
 6 τὸ δὲ τελευταῖον μυθολογοῦσιν αὐτὸν εἰς Θράκην
 παραβαλόντα πρὸς Διόνυσον μετασχεῖν τῶν ὀργίων,
 καὶ συνδιατρεῖψαντα τῷ θεῷ πολλὰ μαθεῖν παρ'
 αὐτοῦ τῶν χρησίμων· περὶ δὲ τὸ ὕψος τὸ καλού-
 μενον Αἴμον οἰκῆσαντά τινα χρόνον ἄφαντον γενέ- 15
 σθαι, καὶ τυχεῖν ἀθανάτων τιμῶν οὐ μόνον ἐνταῦθα
 παρὰ τοῖς βαρβάροις, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι.
 83 Καὶ περὶ μὲν Ἀρισταίου τοῖς φηθεῖσιν ἀρε-
 σθησόμεθα, περὶ δὲ Λάφνιδος καὶ Ἑρμῆος περὶ 20
 326 ρασόμεθα διελεῖν. Ἑρμῆα φασὶν υἱὸν μὲν γενέσθαι
 Ἀφροδίτης καὶ Βούτα, βασιλέως τινὸς ἐγγωρῶν δόξῃ
 διαφέροντος· τοῦτον δὲ διὰ τὴν ἀπὸ τῆς μητρὸς
 εὐγένειαν θαυμασθῆναι τε ὑπὸ τῶν ἐγγωρῶν καὶ
 βασιλεῦσαι μέρους τῆς νήσου. κτίσαι δὲ καὶ πόλιν
 ἀξιόλογον ὁμώνυμον αὐτῷ, κειμένην ἐπὶ τινος ὑψη- 25
 327 λοῦ τόπου· κατὰ δὲ τὴν ἄκρην τὴν ἐν τῇ πόλει
 τῆς μητρὸς ἱερὸν ἰδρύσασθαι, καὶ κοσμηῆσαι τῇ τε

2 Καλλιμαρχον II 4 δὲ] τε vulg. 8 κατὰ om.
 vulg. 9 ὡς θεόν f. del. 18 καὶ περὶ μὲν Dindorf, καὶ
 ταῦτα μὲν περὶ libri 22 ἀπὸ om. DF.

κατασκευῆ τοῦ νεῶ καὶ τῷ πλήθει τῶν ἀναθημά-
 των. τὴν δὲ θεὸν διὰ τε τὴν ἀπὸ τῶν ἐργωρίων 2
 εὐσέβειαν καὶ διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ τεκνωθέντος υἱοῦ
 τιμὴν ἀγαπήσαι περιττότερον τὴν πόλιν· διόπερ
 5 αὐτὴν Ἀφροδίτην Ἑρσκίνην ὀνομασθήναι. θαυμάσαι
 δ' ἂν τις εἰκότως ἀναλογισάμενος τὴν περὶ τὸ ἱερόν
 τοῦτο γενομένην δόξαν· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τεμένη 3
 ἀνθήσαντα ταῖς δόξαις πολλάκις διὰ περιστάσεις
 τινὰς τεταπεινῶνται, μόνον δὲ τοῦτο τῶν ἐξ αἰῶνος
 10 ἀρχὴν λαβὸν οὐδέποτε διέλιπε τιμώμενον, ἀλλὰ καὶ
 τοῦναντίον αἰεὶ διετέλεσε πολλῆς τυγχάνου ἀξήσεως.
 μετὰ γὰρ τὰς προειρημένους ὑπ' Ἑρσκος τιμὰς ὕστε- 4
 ρον Αἰνείας ὁ Ἀφροδίτης πλέων εἰς Ἰταλίαν καὶ
 προσορμισθεὶς τῇ νήσῳ πολλοῖς ἀναθήμασι τὸ ἱερόν,
 15 ὡς ἂν ἰδίας μητρὸς ὑπάρχον, ἐκόσμησε· μετὰ δὲ
 τοῦτον ἐπὶ πολλὰς γενεὰς τιμῶντες οἱ Σικανοὶ τὴν
 θεὸν θυσίαις τε μεγαλοπρεπέσι συνεχῶς καὶ ἀνα-
 θήμασιν ἐκόσμου· μετὰ δὲ ταῦτα Καρχηδόνιοι,
 μέρους τῆς Σικελίας κυριεύσαντες, οὐ διέλιπον τι-
 20 μῶντες τὴν θεὸν διαφερόντως. τὸ δὲ τελευταῖον
 Ῥωμαῖοι, πάσης Σικελίας κρατήσαντες, ὑπερεβάλοντο
 πάντας τοὺς πρὸ αὐτῶν ταῖς εἰς ταύτην τιμαῖς.
 καὶ τοῦτο εἰκότως ἐποίουν· τὸ γὰρ γένος εἰς ταύτην 5
 ἀναπέμποντες, καὶ διὰ τοῦτο ἐν ταῖς πράξεσιν ἐπι-
 25 τυχεῖς ὄντες, τὴν αἰτίαν τῆς ἀξήσεως ἡμείβοντο
 ταῖς προσηκούσαις χάρισι καὶ τιμαῖς. οἱ μὲν γὰρ 6
 κατανατῶντες εἰς τὴν νῆσον ὕπατοι καὶ στρατηγὸν

2 τε om. vulg. 5 ὀνομάσαι II 8 ἀνθήσαντα]
 ἀξήσαντα II 9 τῶν Wetsten, τὴν cod. 13 ὁ Ἀφροδίτης
 om. FM 22 εἰς αὐτὴν D 23 ἐποίουντο· τὸ D.

καὶ πάντες οἱ μετὰ τινος ἔξουσίας ἐπιδημοῦντες, ἐπειδὴν εἰς τὸν Ἔρωνα παραβάλωσι, μεγαλοπρεπέσι θυσίαις καὶ τιμαῖς κοσμοῦσι τὸ τέμενος, καὶ τὸ σκυθρωπὸν τῆς ἔξουσίας ἀποθέμενοι μεταβάλλουσιν εἰς παιδίας καὶ γυναικῶν ὁμιλίας μετὰ πολλῆς ἑ
 5 ἰλαρότητος, μόνως οὕτω νομίζοντες κεχαρισμένην
 7 τῇ θεῷ ποιήσῃ τὴν ἑαυτῶν παρουσίαν· ἢ τε σύγκλητος τῶν Ῥωμαίων εἰς τὰς τῆς θεοῦ τιμὰς φιλοτιμηθεῖσα τὰς μὲν πιστοτάτας τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν πόλεων οὕσας ἑπτακαίδεκα χρυσοφορεῖν
 10 ἔδογματίσει τῇ Ἀφροδίτῃ καὶ στρατιώτας διακοσίους τηρεῖν τὸ ἱερόν.

Καὶ περὶ μὲν Ἔρωνος εἰ καὶ πεπλευονάκαμεν,³²⁷
 ἀλλ' οὖν οἰκείαν πεποιήμεθα τὴν περὶ τῆς θεᾶς
 84 ἀπαγγελίαν· νυνὶ δὲ περὶ Λάφνιδος πειρασόμεθα¹⁵
 διελεθεῖν τὰ μυθολογούμενα. Ἡραΐα γὰρ ὕρη κατὰ τὴν Σικελίαν ἐστίν, ἣ φασὶ κάλλει τε καὶ φύσει καὶ τόπων ιδιότησι πρὸς θερυνήν ἄνεσιν καὶ ἀπό-
 λαυσιν εὖ πεφυκέναι. πολλὰς τε γὰρ πηγὰς ἔχειν
 τῇ γλυκύτητι τῶν ὑδάτων διαφόρους καὶ δένδρεσι²⁰
 παντοίοις πεπληρωθεῖσθαι. εἶναι δὲ καὶ δρυῶν μεγάλων πλῆθος, φερουσῶν καρπὸν τῷ μεγέθει διαλλάττοντα, διπλασιάζοντα τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις χώραις φυομένων. ἔχειν δὲ καὶ τῶν ἡμέρων καρπῶν ἀτομάτων, ἀμ-
 25 πέλου τε πολλῆς φυομένης καὶ μήλων ἀμυθῆτου
 2 πλήθους. διὸ καὶ στρατόπεδόν ποτε Καρχηδονίων ὑπὸ λιμοῦ πιεζόμενον διαθρέψαι, παρεχομένων τῶν ὄρων πολλὰς μυριάσι χορηγίας εἰς τροφήν ἀνέκλει-

10 οὐσῶν D 18 ιδιότησιν D, ιδιότητι vulg. 22 φερόντων D 23 διπλάσια ὄντα f. 28 χορηγίαν H (cf. I 64, 12).

πτον. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ χώρᾳ συναγωγίας δένδρων οὔσης θεοπρεποῦς καὶ Νύμφαις ἄλσους ἀνειμένον μυθολογοῦσι γεννηθῆναι τὸν ὀνομαζόμενον Δάφνιν, Ἐρμού μὲν καὶ Νύμφης υἱόν, ἀπὸ δὲ τοῦ πλήθους
 5 καὶ τῆς πικρότητος τῆς φρομένης δάφνης ὀνομασθαι Δάφνιν. τοῦτον δ' ὑπὸ Νυμφῶν τραφέντα, 3 καὶ βοῶν ἀγέλας παμπληθεῖς κεντημένον, τούτων ποιείσθαι πολλὴν ἐπιμέλειαν· ἀφ' ἧς αἰτίας βουκόλον αὐτὸν ὀνομασθῆναι. φύσει δὲ διαφόρῳ πρὸς
 10 εὐμέλειαν κεχορηγημένον ἐξευρεῖν τὸ βουκολικὸν ποίημα καὶ μέλος, ὃ μέχρι τοῦ νῦν κατὰ τὴν Σικελίαν τυγχάνει διαμένον ἐν ἀποδοχῇ. μυθολογοῦσι 4 δὲ τὸν Δάφνιν μετὰ τῆς Ἀρτέμιδος κνυηγεῖν ὑψηροῦντα τῇ θεῷ κεχαρισμένως, καὶ διὰ τῆς σύριγγος
 15 καὶ βουκολικῆς μελωδίας τέρειν αὐτὴν διαφερόντως. λέγουσι δ' αὐτοῦ μίαν τῶν Νυμφῶν ἐρασθεῖσαν προειπεῖν, ἐὰν ἄλλη τιμὴ πλησιάσῃ, στερήσεσθαι τῆς ὀράσεως· κάκεινον ὑπὸ τινος θυγατρὸς βασιλέως καταμεθυσθέντα, καὶ πλησιάσαντα αὐτῇ, στερηθῆναι τῆς ὀράσεως κατὰ τὴν γεγεννημένην ὑπὸ τῆς
 20 Νύμφης πρόρρησιν.

Καὶ περὶ μὲν Δάφνιδος ἱκανῶς ἡμῖν [πάλιν] εἰρήσθω, περὶ δὲ Ὠρίωνος τὰ μυθολογούμενα νῦν 85 διέξιμεν. λέγεται γὰρ τοῦτον σώματος μεγέθει καὶ
 25 ὤμῃ πολὺ τῶν μνημονευομένων ἡρώων ὑπεράγοντα φιλοκύνηγον γενέσθαι καὶ κατασκευάσαι μεγάλα ἔργα διὰ τὴν ἰσχὺν καὶ φιλοδοξίαν. κατὰ μὲν γὰρ τὴν Σικελίαν κατασκευάσαι Ζάγκλω τῷ τότε βασιλεύοντι

τῆς τότε μὲν ἀπ' αὐτοῦ Ζάγκλης, νῦν δὲ Μεσσήνης
 ὀνομαζομένης, ἄλλα τε καὶ τὸν λιμένα προσχώσαντα
 2 τὴν ὀνομαζομένην Ἀπτήν ποιῆσαι. ἐπεὶ δὲ τῆς
 Μεσσήνης ἐμνήσθημεν, οὐκ ἀνοίκειον προσθεῖναι³²⁸
 νομίζομεν τοῖς προκειμένοις τὰς περὶ τὸν πορθμὸν⁵
 3 διηγήσεις. φασὶ γὰρ οἱ παλαιοὶ μυθογράφοι τὴν
 Σικελίαν τὸ πρὸ τοῦ χειρόνησον οὔσαν ὑστερον
 γενέσθαι νῆσον διὰ τιοαύτας αἰτίας. τὸν ἰσθμὸν
 κατὰ τὸ στενώτατον ὑπὸ δυοῖν πλευρῶν θαλάττη
 προσκλυζόμενον ἀναρραγῆναι, καὶ τὸν τόπον ἀπὸ¹⁰
 τούτου Ῥήγιον ὀνομασθῆναι, καὶ τὴν ὑστερον πολ-
 λοῖς ἔτεσι κτισθεῖσαν πόλιν τυχεῖν τῆς ὁμωνύμου
 4 προσηγορίας. ἔτιοι δὲ λέγουσι σεισμῶν μεγάλων
 γενομένων διαρραγῆναι τὸν ἀρχεῖνα τῆς ἠπείρου,
 καὶ γενέσθαι τὸν πορθμὸν διειροσύσης τῆς θαλάτ-¹⁵
 5 τῆς τὴν ἠπείρου ἀπὸ τῆς νήσου. Ἡσίοδος δ' ὁ
 ποιητῆς φησὶ τοῦναντίον ἀναπεπταμένου τοῦ πελά-
 γους Ὠρίωνα προσχωῖσαι τὸ κατὰ τὴν Πελωρίδα
 κείμενον ἀκρωτήριον, καὶ τὸ τέμενος τοῦ Ποσει-
 δῶνος κατασκευάσαι, τιμώμενον ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων²⁰
 διαφερόντως· ταῦτα δὲ διαπραξάμενον εἰς Εὐβοίαν
 μεταναστῆναι κάκει κατοικῆσαι· διὰ δὲ τὴν δόξαν
 6 ἀθανάτου μνήμης. περὶ οὗ καὶ ὁ ποιητῆς Ὅμηρος
 ἐν τῇ Νεκυίᾳ μιμησκόμενός φησὶ²⁵

τὸν δὲ μέτ' Ὠρίωνα πελώριον εἰσενόησα
 θῆρας ὁμοῦ εἰλεῦντα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,

³ τῆς] περὶ τῆς vulg.   ⁹ θαλάττη scripsi, θαλάττης
 libri   ¹⁸ Πελωριάδα II   ²² μεταστῆναι D.

οὓς αὐτὸς κατέπεφνευ ἐν οἰοπόλοισιν ὕρεσσι,
 χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγγάλλκεον, αἶεν ἀαγές.

ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τοῦ μεγέθους ἐμφανίζων, καὶ 7
 προεκθέμενος τὰ περὶ τοὺς Ἀλφάδας, ὅτι ἐνναετείς
 5 ἦσαν τὸ μὲν εὖρος πηγῶν ἐννέα, τὸ δὲ μῆκος τῶν
 ἴσων ὀργυιῶν, ἐπιφέρει

τοὺς δὴ μηκίστους θρέψε ξείδωρος ἄρουρα
 καὶ πολὺ καλλίστους μετὰ γε κλυτὸν Ὀρίωνα.

ἡμεῖς δὲ κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν περὶ τῶν
 10 ἠρώων καὶ ἡμιθέων ἀρκούντως εἰρηκότες αὐτοῦ
 περιγράψομεν τήνδε τὴν βίβλον.

1 ἐν] ἐνὶ D   4 ἐννεα ἐτείς D   11 παραγράφωμεν
 codices, corr. Wess.

Διοδώρου Σικελιώτου βιβλιοθήκης ἱστορικῆς Δ: subscr. D.

